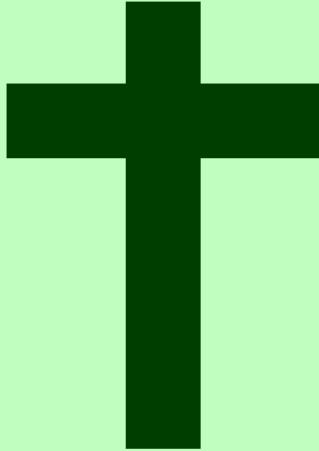

Diža' chawe' kub len
Salmo ka'

New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee (MX:zty:Zapotec,
Yatee)

Diža' chawe' kub len Salmo ka' New Testament and Psalms in Zapotec, Yatee (MX:zty:Zapotec, Yatee)

copyright © 2002 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatee

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatee [zty], Mexico

Copyright Information

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament and Psalms

in Zapotec, Yatee

© 2002, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

0bfe09c1-2c81-5cea-8249-8c76af5de080

Contents

SALMOS	1
MATÍO	72
MARKOS	112
LUKAS	137
ŽWA	178
HECHOS	208
ROMANOS	248
1 CORINTIOS	265
2 CORINTIOS	281
GÁLATAS	291
EFESIOS	297
FILIPENSES	303
COLOSENSES	307
1 TESALONISENSES	311
2 TESALONISENSES	315
1 TIMOTEO	317
2 TIMOTEO	322
TITO	325
FILEMÓN	328
HEBREOS	329
ŽEDW	341
1 BEDW	345
2 BEDW	350
1 ŽWA	353
2 ŽWA	357
3 ŽWA	358
JUDAS	359
APOKALIPSIS	361

SALMO KA'

1

1 Ba nez zen naken che bennen' bi zzi'e da' zzejni'igekle benne' wen da' zinnj ka' le',

na' bi nake' toze len benne' doła' ka', na' bi zónlene' tzen benne' ka' zzóagake' Dios cheła'ale,

2 san žebele' dan' žone' kan zchi'le Xanžo Dios, na' kan nak dan' wnnakze' Le', dot ža dot yel zlab laže'en.

3 Benne' ni nake' ka to yag da' zoan žoa'a yegw,

da' zbian da' zix chen lo byo' chekzen, na' xlagen bi žasen.

Yógo'te da' žon benne' ni, želžój chawen',

4 san benne' wen da' zinnj ka' kege ki zej nake'.

Zej nake' ka to laga' biž dan' žoa be'.

5 Bi yežojgak chawe' benne' wen da' zinnj ka' kate' wchi'a laže' Dios légage',

na' bi chó'ogak benne' doła' ka' gan zej ndobe benne' chawe' ka' law Dios.

6 Žaz laže' Dios da' žongak benne' chawe' ka', san da' žongak benne' wen da' zinnj ka' chen' légage' gan kwia y'gake'.

2

1 ĽBiz chen' zži'igak benne' yógo'te yež ka' che Dios?

ĽBiz chen' zlab láže'gak benne' ka' da' zzoan Le' cheła'ale?

2 Zži'igak benne' wnná bia' ka' chie' Le', na' benne' yolawe' ka' žóngake' toze diža' nich wží'igake' che Dios, Xángake',

na' che Bennen' wžé Dios chekze'.

3 Znnágake': "Yebéj kwínžo lo ná'gake',

na' wzoažo cheła'ale da' bchi'igekle' žo'o."

4 Gan že' Xanžon' ya'abá chie' žžiže'.

Žon ditjle' da' žek láže'gak' góngake',

5 na' lo yela' zža'a chie' zdile' légage',

na' lo yela' yichj ža'a chie' zchebe' légage'.

6 Znné': "Lo ya'a la'y chia', Ya'a Sión ba bzoa' Bennen' nna bi'e lo wlaza' neda'."

7 Znná Bennen': "Wzenla' le'e da' gož Xanžon' neda'.

Gože' neda': Le' nako' Zi'na'. Na'a ža naka' xo'.

8 Wnnable neda', na' gonna' Le' yógo'te yež ka',

na' gak chio' dot yežlyó.

9 Wchinnjo' yež ka' len to bar ya,

na' ka to že'e yo wzožjo' légaken."

10 Na'a, le'e, Benne' wnná bia' ka', le yenle da' ni da' zzejni'ila' le'e.

Le wsedle da' ni da' zzenla' le'e, le'e na' znná bia'le lo yežlyó.

11 Le gon da' znná Xanžo Dios, lo yela' zžebe chele,

na' lo yela' žežize chele, le yebele lawe' Le'.

12 Le gape ba la'ne Zi'ne' nich bi že'e, na' bi kwia yi'le lo nez chele, dan' la' žá'atie' Le'.

Ba nez zen naken chegak yógo'te benne' ka' žxen láže'gake' Le'.

3

1 Xana' Dios, ba nyanle'e benne' ka' zžá'agake' neda'.

Benne' zante zdíl-lengake' neda'.

2 Benne' zante znnégake' chia', na' znnágake': "Bi yeslá Dios le'."

3 San Le', Xana' Dios, žape chi'o neda'.

Nako' yela' baní' chia', na' zzo' neda' chawe'.

4 Wžéžyi'a, na' bliža' Xana' Dios,

na' Le' bechebe' chia' gan zoe' law ya'a la'y chie'.

5 Gota'a, na' wtasa',

na' bebana' dan' ben choch Xana' Dios neda'.

6 Bi žeba' chi mil benne' ka' zdíl-lengake' neda',

benne' ka' zej nyechjle' neda'.

7 Wyás, Xana' Dios. Beslá neda', Dios chia', na' wdáp xága'gak benne' ka' zdíl-lengake' neda',

na' bdichj láye'gak benne' wen da' zinnj ka'.

8 Yela' weslá za' lo no'o, Xana' Dios.

Ben chawe' benne' chio' ka'.

4

1 Bechebe chia' kate' žliža' Le', Dios.

Le' zchi'a láže'kzo' da' žona'.

Kate' wzoá' lo da' zede, Le' ben chocho' neda'.

Beyache' laže'! neda', na' benle da' zchájiljena' Le'.

2 Znná Dios: "Le'e, benne' ka', Ľto chi'ize wzoale neda' cheła'ale?"

Ľto chi'ize ži'ilele da' bi be zaka', na' chejle'le da' wen laže'?"

3 Žála' nnéžlele ba wžé Xanžo Dios bennen' žape' Le' ba la'ne.

Xanžo Dios yenle' chia' kate' wliža' Le'.

4 Le žebe law Dios, na' bi gonle doła'.

Le wlab laže' chie' kate' dele gan žtasle, na' le soa žize.

5 Le got biado' ka' lawe' Le' lo da' nak chawe', na' le wxén laže' Xanžo Dios.

6 Benne' zante znnágake':

"Ľnoz benne' gon chawe'e neto'?"

Lo yela' ži'i laže' chio' bwia neto', Xanto' Dios.

7 Le' bzo' yela' žebele lo yichj lážda'wa', dan' nakžen zen ka da' zej nape benne' ka' zej nápl'i'e zoa', na' xis uba wal'.

8 Lo yela' zga'n chawe' gata'a, na' tasa',

dan' znn'o' Le', Xana' Dios, naka' chawe'
lawo' Le'.

5

1 Bze nag da' znnia', Xana' Dios.

Be' laže' kan zbeže laža'a.

2 Le' nako' Xana', na' nako' Dios chia'.

Benle da' žliža' Le', dan' zcháljenteza' Le'.

3 Xana' Dios, chbal-le yenlo' chi'a.

Zildo' la'kza' lawo' Le', na' kweza' da' yi'o
neda'.

4 Nako' Dios bi žaz lažo'o da' bi nak chawe'.

No benne' žone' da' zia bi soakze' gan zo' Le'.

5 Bi žo'o latje la'gak benne' wen da' zinnj ka'
lawo'.

Bi zle'elo' chawe' yógo'te benne' wen da'
zinnj ka'.

6 Zchinnjo' ližgak benne' ka' žon láže'gake'.

Zzo' cheja'ale benne' wetw benách ka', na'
no benne' žon laže'e,

7 san neda' wak choa'a ližo' dan' nží'ile'elo'
neda'.

Wká'n zena' Le' lo yodo' la'y chio' lo yela'
zžebe.

8 Bsedle neda' gona' da' chawe' lawo' Le',
Xana' Dios,

dan' zžá'ale'egak benne' ka' neda',

benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

Bche' neda' nez chawe' chio'.

9 Benne' ki bi znnágake' da' naken da' li.

Nža' yichj lázdo'gake' da' kegle.

Lbá'gake' zej naken ka yežw ba ka' chegak
benne' gat ka' da' nyáljwgaken.

Znnágake' diža' chawe' ka', san žon láže'gake'.

10 Ben zi' benne' ka', Dios.

Ben ga chejchégwgake' ni'a che xtiža'gakkze'.

Dan' nyanle'e da' bi nak chawe' da' žóngake',
na' dan' bži'igake' chio' Le', bnnita' légake'
cheja'ale.

11 San yebéle'egekle' benne' ka' žxen
láže'gake' Le'.

Kwežeyá'gake' lo yela' žebele dan' žákleno'
légake'.

Benne' ka' zej nží'ile' Le' yebéle'egekle' lawo'
Le'.

12 Gon cháwe'kzo' benne' chawe', Xana' Dios.
Dan' žaz lažo'o bennen', gape chi'o le'.

6

1 Xana' Dios, bi tiło' neda' lo yela' zža'a chio',
na' bi gono' neda' zi' lo yela' yichj ža'a chio'.

2 Beyache' laže'le' neda', Xana' Dios, dan' bi
zoa' chawe'.

Beyón neda', Xana' Dios, dan' zžaka'li'a.

3 Že' zede yichj lázda'wa',

na' Le', Xana' Dios, žbatx gákleno' neda'?

4 Da, Xana' Dios, beslá be' da' nakkza'.

Lo yela' ži'i laže' chio' beslá neda'.

5 Gan zej nnita' benne' gat ka', bi žejsá' laže'
no benne' Le'.

Lo latje chegak benne' gat ka', žnoz benne'
wká'n zene' Le'?

6 Ba žedó laža'a dan' zbeže laža'a.

Yógo'te yel zbise gan dia' len nis zbeža'.

Žesbisan' len nis zbeža'.

7 Ba nyejw yej lawa' dan' zbéželi'a.

Ba bebižke' nis dan' yožen yej lawa' dan'
zžá'ale'egak benne' ka' žsáka'gake'
neda'.

8 Le kwas ga zoa' ni, yógo'tele žonle da' zinnj,
dan' ženle Dios zbéželi'a.

9 Xana' Dios ba ženle' da' zata'yoela' Le'.

Zzi' Xana' Dios da' zcháljlena' Le'.

10 Žedoé'egekle, na' zej že' zedle'e yógo'te
benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

De chgi' kwásgake' gan zoa', na'
yedoé'egekle'.

7

1 Xana' Dios, žxen laža'a Le'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' žsáka'gake'
neda', na' goklen neda',

2 nich bi séngake' neda' ka' žon bež yiže',

na' bi wchéza'gake' neda' gan bi zoa no
benne' gáklene' neda'.

3 Xana' Dios, cha' bena' neda' ki;

cha' zoa bi da' zinnj da' ben ni'a na'a;

4 cha' zoa bi da' bi nak chawe' da' bena' che
no benne',

bennen' zgá'nlene' neda' chawe',

(san neda' góklene' bennen' bi zle'ele' neda'
chawe' la'kze bi be bena' chie)

5 cha' ki bena', be' latje bennen' bi zle'ele'
neda' chawe' kwia laže'e neda', na'
sene' neda'.

Be' latje bennen' wleje' neda' lo yo, na'
wca'ne' ca'ze yela' zen chia'.

6 Xana' Dios, lo yela' zža'a chio', wzó ža'.

Bdiil-len benne' ka' žsáka'gake' neda' lo yela'
zža'a chégake'.

Bseja' da' gáklen neda' kate' žin ža wchi'a
lažo'o da' žak cheto'.

7 Benne' yógo'te yežw ka' lá'gake' lawo' Le'.

Wnná bia' benne' ka' lo yela' zen chio'.

8 Le', Xana' Dios, wchi'a lažo'o benne' yógo'te
yežw.

Bchi'a laže' neda' ka' nak da' chawe' dan'
bena',

dan' bena' lo da' nak li laže' chia'.

9 Bchinnj da' žongak benne' wen da' zinnj ka',
san ben chawe' benne' chawe' ka',

dan' nako' chawe', Dios, na' zwio' da' yo'o lo
yichj lázdo'gak yógo'te benne' ka'.

10 Dios na'kze žape chi'e neda'.

Žeslé' benne' ka' zej nake' li laže'.

11 Nak chawe' ka' zchi'a laže' Dios da' žongak
benne' ka'.

Yógo'te ža zža'a Dios che da' žongak benne'
wen da' zinnj ka'.

12 Cha' bi yeyát láže'gake' Dios kweje' ya
ntoche' chie' ka'.

Za' wsie' yag ntóche'do' chie' ka'.

13 Za' wkonle' žin ya chie' ka' che wdile.
 Za' wsié' yag ntóche'do' ka' zoa yi' láwe'gaken.
 14 Benne' wen da' zinnj zkweze' da' zia da' gone'.
 Yo'o yichj lázda'we' da' zinnj da' gone', na' gone' da' wen laže'.
 15 Ba bche'ne' to yežw gže' nich yéxjwgak benne' ka' ga na', san bejwje' lekze' lo yežwn'.
 16 Da' zinnj da' bene' žesbaga'n lekze' zia, na' da' bsake'e benne' ka' yebí'i Dios chekze' le'.
 17 Wkán' zena' Xana' Dios ni'a che da' chawe' da' žone'
 na' gólteza' che La la'y che Xana' Dios, Benne' zente.

8

1 Xanto' Dios, zente nak La la'y chio' Le' do zente yežlyó.
 Nakže zen yeja' zen chio' ka ya'abá.
 2 Žolgak xkwide' ka', na' bi'do' že'n ka', ka naken.
 Yo'o chawo'o gan bi gak la'gak benne' ka' bi žlé'egekle' Le' chawe'.
 Zzoa žio' benne' ka' bi žlé'egekle' Le' chawe', na' benne' ka' zžóagake' Le' cheja'ale.
 3 Kate' zwia' ya'abá dan' beno' Le', na' byo', na' belj ka', da' ka' bzo' to ton,
 4 na' znnaba': žbizkze zej nak benne' ka', dan' že' lažo'o légage'?
 žBizkze zej nak benne' ka', dan' ži'o wnné yoe chégage'?
 5 Beno' légage' yeláte'ze gaxjw ka nako' Le', na' bzo' chégage' yeja' zen, na' yeja' ba la'ne.
 6 Wnnakzo' nna biá'gake' yógo'te da' ka' beno'.
 Yógo'ten bdio' lo ná'gake':
 7 žila' ka', na' bež ka', na' yógo'te bia yixe' ka',
 8 bia zej nnita' xilgakba', na' bel ka', na' yógo'te bia ka' zej nnita'ba' lo nisdó'.
 9 Xanto' Dios, zente nak La la'y chio' Le' do zente yežlyó.

9

1 Xana' Dios, dot laža'a wkán' zena' Le'.
 Wzenla' benne' ka' ka nak da' zente da' beno'.
 2 Yebekzla', na' golkza' ka nak chio'.
 Goja' che La la'y chio' Le', nako' Dios zente.
 3 Bzonnjak benne' ka' bi žlé'egekle' neda' chawe'.
 Bejchégwake', na' wnitgekle' lawo' Le',
 4 dan' zzoa chawo'o da' chawe' da' žona'.
 Ži'o latje blo chio', na' cháwe'do' zchi'a lažo'o.
 5 Bdilo' benne' yež ka', na' bchinnjo' yo'o chegak benne' wen da' zinnj ka'.
 Bsojo' lagak benne' ka' to chi'ize.
 6 Wžia' yi'gak benne' ka' bi žlé'egekle' neda' chawe'.
 To chi'ize zej nbia yi' latje chegak benne' ka',

na' yež chégage' ka', da' ka' bchinnjo' Le'.
 Nitó benne' chejsá' laže'e benne' ka'.

7 Xanžo Dios zoakze' to chi'ize.
 Bkweze' latje blo chie' gan wchi'a laže'e benne' ka'.
 8 Lo da' chawe' wchi'a laže'e benne' ka' dot yežlyó,
 na' benne' yógo'te yež ka' lo da' nak li laže'.
 9 Xanžo Dios nake' ka to gan chejnnita'gak chawe' benne' yache' ka',
 kate' žin ža che da' wžia yin' benne' wen da' zinnj ka'.
 10 Benne' ka' zej nónbi'e Le', Xanto' Dios, wxén laže'gake' Le',
 dan' bi wléj yichjo' benne' ka' žiljgake' Le', Xanto' Dios.

11 Le goj che Xanžon', Bennen' zoe' yež Sión.
 Le wzenle benne' yež ka' ka nak da' bene',
 12 dan' žejsá' laže'e chegak benne' ka' zžáka'gake',
 na' yezi'e wžon che benne' wetw benách ka'.
 Bi gal laže'e da' žližgak benne' yache' ka' Le'.

13 Beyache' laže'l neda', Xana' Dios.
 Bwia da' zžaka'a lo na'gak benne' ka' bi žlé'egekle' neda' chawe'.
 Le' bekó'o neda' lo na' yeja' got
 14 nich wzenla' benne' ka' da' zka'n zena' Le' gan zdóbgake' lo yež Sión,
 na' yebéje'ela' dan' besló' neda'.

15 Chejchazgak benne' yež ka' lo yežw da' bché'ngake'.
 Chejcházgake' lo do yelj da' bdixjgake'.
 16 Xanžo Dios blo'e'ele' kan zchi'a laže'e,
 dan' wbága'gak zia benne' ka' bi zej nake' chawe' ni'a che da' bėngakke'.
 17 Benne' bi zej nake' chawe' ka' cházgake' lo yi' gabíl,
 yógo'te benne' ka' žal laže'gake' Xanžo Dios.
 18 Kege to chi'ize gal laže' Dios benne' yache' ka',
 na' kege to chi'ize nitle da' žxen laže'gake'.

19 Wžo ža', Xana' Dios. Bi go'o latje benne' ka' wkán' zen kwíngake'.
 La'gak benne' yež ka' lawo' Le' nich wchi'a lažo'o légage'.
 20 Xana' Dios, ben ga žėbegak benne' ka' Le'.
 Yeyónbia'gak benne' yež ka' zej nake' benachze.

10

1 Xana' Dios, žbiz chen' zo' zi'to?
 žBiz chen' žkache' kwino' kate' zžáka'gak benách chio' ka'?
 2 Lo yeja' zka'n zen kwin benne' bi nake' chawe' žbia laže'e benne' yache',
 san chejchaze' lo da' bdixjwe' nich wžia yi'e bennen'.

3 Zka'n zen kwine' ni'a che da' zze laže'e.
 Zne zi'e bennen' zdan laže'e yela' gape, na'
 zka'ne' ka'ze Le', Xana' Dios.
 4 Lo yela' zka'n zen kwinn benne' bi nake'
 chawe' bi žape' Dios ba la'ne,
 na' zne' bi zoa Dios.
 5 Žónteze' da' zinnj, na' zne'
 bi wchi'a laže' Dios le' ni'a che da' žone'.
 Zzo'e' cheja'ale benne' ka' zži'igake' chie' le'.
 6 Lo yichj lázda'we' zne':
 "Bi be gak wsejw xneza'.
 Batkle bi gak chia' da' bi naken chawe'."
 7 Znnáteze' da' kegle, na' da' wen laže', na'
 zkache'lanteze'.
 Diža' ka'ze, na' diža' yaže zžójkaken žoe'e.
 8 Zkache' kwine' žoa'a yež nich sene' benne'
 ka'.
 Bagáche'ze žote' benne' ka' zdégakze' ga na'.
 Zwiálanze' nich gak bi gone' chegak benne'
 yache' ka'.
 9 Bagáche'ze zbeze' ka' žon bež yiže'.
 Zbeze' nich gak sene' benne' yache' ka'.
 Kate' zzene' benne' yache' lo do yelj chie', na'
 zchi'e le' chekze'.
 10 Kan žon bež yiže' zóateze' xíti'e lówlegak
 benách ka',
 na' zzene' benne' zan len ne'e wałe.
 11 Lo yichj lázda'we' zne': "Na! laže' Dios
 benne' ki.
 Bkache' lawe', na' bi le'ele' da' žona'."
 12 Wzó ža', Xana' Dios, na' bze no'o.
 Bi ga! lažo'o benne' yache' ka'.
 13 ŽBiz chen' zzoagak benne' wen da' zinnj ka'
 Dios cheja'ale?
 Lo yichj lázdo'gake' znnágake':
 "Bi yezi' wžón Dios neda'."
 14 San Le' hle'ekzlo' da' ni, dan' zwio' no
 benne' žone' da' zinnj, na' da' bi nak
 chawe',
 nich yezi'kzo' wžón benne' ka'.
 Benne' yache' ka' zde kwíngake' lo no'o.
 Le' žáklenkzo' bi' wzebe ka'.
 15 Zkwaso' yela' wałe che benne' wen da'
 zinnj.
 Wlój lawle da' bi nak chawe' da' bene', dan'
 bene' bagáche'ze.
 16 To chi'ize nak Xanžon' Benne' zna bi'e
 žo'o.
 Lo yežlyó chie' ba wžia yi'gak benne' ka' bi
 žlé'egekle' Le' chawe'.
 17 Benno' chegak benne' gaxjw laže' ka' da'
 wnnábgekle' Le', Xana' Dios.
 Le' zkwezo' yichj lázdo'gak béne'do' ka' nich
 wže nággake' xtižo'o,
 18 nich wchi'a lažo'o bi' wzebe ka', na' benne'
 ka' zžáka'gake',
 nich biž bi da' zinnj gongak benne' ka'
 bi zej nake' chawe' chegak béne'do' ki.

11

1 Žxen laža'a Xana' Dios.
 ŽBiz chen' že'gak benách ka' neda':
 "Bžonnj, wyéj law ya'a ka to byinne'?"
 2 Bwia nga, zkwezgak benne' ka' bi zej nake'
 chawe' yag ntóche'do' ka' chégake'.
 Ba bxógagake' yag ntóche'do' ka' chégake' lo do
 chen,
 nich gótgake' bagáche'ze benne' chawe' ka'.
 3 Chela' kwasgak da' ka' zzoagak chochen da'
 chawe',
 žbizke gongak benne' chawe' ka'?
 4 Xanžo Dios zoakze' latje la'y chie'.
 Ya'abá na'kze zoa latje blo gan že' Dios.
 Zwiagak yej lawe', na' žle'ele' da' žongak
 benne' ka'.
 5 Xanžo Dios zbeje' benne' chawe' ka' lo da'
 zede,
 san bi žle'ele' chawe' benne' ka' bi zej nake'
 chawe' na' benne' ka' žóngake' da'
 zinnj.
 6 Wdie' benne' ka' bi zej nake' chawe' lo da'
 ka' wžia yi'gaken légake',
 da' ka' zej naken yi', na' sufr da' žeyen ka
 yeže, na' to be' da' laje'e,
 da' ka' seje'e lawgak benne' ka'.
 7 Ki gone' dan' nak chawe' Xanžo Dios, na'
 nži'ile' da' naken chawe'.
 Lé'egekle benne' li laže' ka' lawe' Le'.

12

1 Xana' Dios, beslá benne' chio' ka'
 dan' biž zoa no benne' žape' Le' ba la'ne,
 na' bi zoa no benne' li laže' ládjwgak benne'
 ka'.
 2 Yógo'te benne' ka' žon láže'gekle' ljéžgake'
 ka'.
 Lo da' wen laže' znnágake' diža' chawe'
 da' znnágake' nich gon láže'gekle' benách ka'.
 3 Xanžo Dios wžia yi'e benne' ka' zcháljgake'
 ki,
 na' benne' ka' zcháljgake' da' zka'n zen
 kwíngake'.
 4 Benne' ka' znnágake': "Da' zchaljžo gáklenen
 žo'o.
 Wchaljžo kan žénelžo. ŽNozkze benne'
 wchi'le' žo'o?"
 5 San zna Xanžo Dios:
 "Na'a la'kza' neda' dan' žsáka'gake' benne'
 yache' ka',
 benne' ka' zbeže láže'gake',
 na' yeslá' benne' ka' žénegekle' bi da' gona'."
 6 Xtiža' Xanžo Dios naken dot da' li.
 Naken ka ya plat da' wdén lo yi',
 da' ba wdén lo yi' gaže chi' i ka'.
 7 Le', Xana' Dios, zwiakzo' benne' chio' ka'.
 To chi'ize gape chi' o légake' lo na'gak benne'
 ka' zej nnita' lo ža na'a ža.
 8 Kate' zka'n žengak benách ka' da' zinnj,

zej nnita' benne' bi zej nake' chawe' ka'
gáte'teze.

13

¹ ĆTo chi'ize gal ĵažo'o neda', Ķana' Dios?

ĆGal ĵáže'tezo' neda'?

ĆTo chi'ize biž le'elo' neda'?

² ĆTo chi'ize gon byene soela' da' zzaka'a?

ĆTo chi'ize gak nyache' ĵaža'a dot ža dot yel'?

ĆTo chi'ize nna bia'gak benne' yichj ža'a ka'
neda'?

³ Bwia neda', Ķana' Dios, na' bechebe chia'.

Ben choch neda' nich bi gata',

⁴ na' nich bi nna bennen' bi žle'ele' neda'
chawe', bi nne':

“Ba bzexjwa' le'.”

Benne' ka' bi žlé'egkle' neda' chawe'
yebéegkle' cha' chejchaza' ĵo da' bi
nak chawe',

⁵ san neda' žxen ĵaža'a Le' yeyache' ĵáže'lo'
neda'.

Dot ĵážda'wa' žebela' dan' žákleno' neda'.

⁶ Golkza' che Ķana' Dios dan' žon chawe'e
neda'.

14

¹ Benne' ĵazdo' zide ka' zza' ĵáže'gake', na'
znnágake': “Bi zoa Dios.”

Benne' ki zej nchixle yichj ĵáždo'gake', na'
žóngake' da' bi naken chawe'.

Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe'.

² Ķanžo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, zwie'
benne' ka'

nich le'ele' cha' zoa no benne' žejni'ile', ben-
nen' žape' Dios ba la'ne.

³ Yógo'tie' bejchixgekle'.

Yógo'tie' zej nchixle yichj ĵáždo'gake'.

Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe',
nitóe'.

⁴ ĆBi žejní'igekle' benne' ka' žóngake' da' zinnj?
Zžóžgake' benne' chia' ka' ka' zzožj to benne'
yet da' žawe',

na' bi žákbe'egkle' zoa Ķanžo Dios.

⁵ Ķo yeĵa' žžebe chégake' žžízegak benne' ka',
dan' žakĵen Dios benne' chawe' ka'.

⁶ Žcá'ngake' ca'ze da' wnnagak benne' yache'
ka',

san benne' ki žxén ĵáže'gake' Ķanžo Dios.

⁷ Ķa'kze Bennen' yeslé' benne' Israel ka'.

Kate' gon Ķanžon' ga yežingak benne' chie'
ka', benne' ka' zej ndo'e zito'le,

na' yebéegkle' za'só Jakob, na' yebéle'egekle
benne' Israel ka'.

15

¹ Ķana' Dios, Ćnozke benne' gak soe' gan zo'
Le'?

ĆNozke benne' gak soe' latje la'y chio'?

² Wak gon ki benne' nake' li ĵáže', bennen'
žone' da' naken chawe',

bennen' zoa da' nak dot da' li ĵo yichj
ĵážda'we',

³ bennen' bi znnie' che lježe' ka',
na' bi be da' zia žone' chegak lježe' ka',
na' bi žwe'le latje no benne' kwej bi'e lježe'
ka'.

⁴ Wak soa bennen' ga na', bennen' bi žape' ba
la'ne no benne' žone' da' zinnj,
san žape' ba la'ne benne' ka' žápegake' Ķanžo
Dios ba la'ne

bennen' bi žche'e xtiže'e la'kze gonon ga bi
wnite'.

⁵ Wak soa bennen' ga na', bennen' žsane'
mežw chie', na' bi žennabe' yichjen,
na' bi žezi'e mežw nich wzóa lie' da' wen ĵáže'
che benne' bi be zia nbage'e.

No benne' žone' ki batkle chejchaze' ĵo da'
zinnj.

16

¹ Bwia neda', Dios, dan' žxen ĵaža'a Le'.

² Ķo yichj ĵážda'wa' žapa' Le', Ķana' Dios:

“Le' nako' Ķana'.

Bi be da' chawe' žata' chia' da' bi zan' ĵo
no'o.”

³ Žaz ĵáže'za' benne' ka' zej nake' che Dios ĵo
yežlyó nga,

na' ĵezka' benne' ka' zej nake' li ĵáže'.

⁴ Žan da' sáka'gak benne' ka' žka'n zéngake'
lo'a ka'.

Bi gona' légake' tzen kate' žláljgake' žen
lágwaken, na' bi wkonla' žin lágaken.

⁵ Ķanžo Dios zwawe' neda' na' nake' da'
chawe' chia'.

Le', Dios, žape' chi'o yeĵa' nban chia'.

⁶ Da' žonno' chia' naken da' ba nez žen da'
zzi'a,

na' xtanle'e nak latje gan bzo' neda'.

⁷ Wk'a'n zénteza' Ķanžo Dios, Bennen' žsedle'
neda'.

Kate' ne žtsasa' zzejni'ile' neda' ĵo yichj
ĵážda'wa'.

⁸ Žxen ĵaža'a Ķanžo Dios yezi'e neda'.

Dan' zoe' kwita', bi be gak wcheben neda'.

⁹ Che ĵen zoa ĵážda'wa' yeĵa' žebél, na'
žebéle'etezla',

na' kate' gacha'a ĵo yežw ba wxén ĵaža'a Le'

¹⁰ dan' bi wka'no' be' da' nakkza' ĵo latje choĵ
chegak benne' gat ka',

na' bi go'o latje nitla' dan' nakkza' chio' Le'.

¹¹ Wĵoe'elo' neda' da' žaĵa' gona' nich gata'
chia' yeĵa' nban.

Gan zo' Le' yebéle'etezla',

na' kwito' Le' sóateze yeĵa' ba nez žen chia'.

17

¹ Bze nag da' znnia', Ķana' Dios. Benle da'
žliža' Le'.

Wzi' da' znnabla' Le' ĵo yeĵa' li ĵáže' chia'.

² Benn latje ĵa'a ĵawo' Le' nich wchi'a ĵažo'o
neda',

dan' zle'elo' yógo'te ka zej nakkzen.

³ Le' zwiakzo' yichj'lázdaw'a', na' zle'elo' neda' žel.

Bwiakzo' da' žona', na' bi be da' zinnj ble'elo'.
Wdape chi'a loža'a nich bi be diža' ka'ze nnia'.

⁴ Žona' ka nak da' zнна xtižo'o,
na' bi žona' kan žongak benne' wen da' zinnj ka'.

⁵ Wdape chi'i neda' lo nez chawe' chio',
nich bi chejchaza' lo da' bi nak chawe'.

⁶ Žliža' Le', Dios, dan' ženlo' chi'a.

Bze nag chi'a, na' benle da' znnia'.

⁷ Bloe'el neda' kan žeyache' láže'le'elo' benách ka'.

Beslá benne' ka' žxen láže'gake' Le' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' lé'gake' chawe'.

⁸ Bwia neda' ka žon no benne' zwiakze' wej lawe'.

Wdape chi'i neda' ka žon z'koko', bian' žape chi'iba' brise'do' ka' zan xilba'

⁹ nich bi be gongak chia' benne' wen da' zinnj ka',

benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe', na' žénegekle' gótgake' neda'.

¹⁰ Bi žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka',
na' lo yela' zka'n zen kwíngake' zcháljgake'.

¹¹ Gáte'teze gan zda' zwiagake' neda'.

Žénegekle' wžia yí'gake' neda'.

¹² Zej nake' ka to bež yixe'do' ženelba' bi da' gawba'.

Zej nake' ka to bež yixe', bia zkache' kwinba' nich senba' biado' ka'.

¹³ Da, Xana' Dios, bdil'-len benne' ka' bi zej nake' chawe', na' bžia yí' lé'gake'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' chawe', wkonlo' žin ya ntoche' chio'.

¹⁴ Beslá neda' lo na'gak benne' ka' len no'o waže, Xana' Dios.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka', benne' zej ze'e nich yekwásgake' yežlyó cheto' nga,

benne' ka' žáwgake' da' záka'le'e chio' na' zwáwgaken' zí'ngake' ka',

na' zga'nkze da' gawgak za'sógake' ka',

¹⁵ san neda', le'ela' lawo' Le' dan' naka' chawe'.

Chaz laža'a gaka' ka nakkzo' Le' kate' yebana'.

18

¹ Nži'ila' Le', Xana' Dios.

Le' zzoa chocho' neda'.

² Le', Xana' Dios, nako' ka to wej gan zoa' choch,

na' nako' ka to yo'o zen gan yo'o chawa'a.

Nako' Benne' weslá chia', na' Dios chia'.

Le' zzoa chocho' neda', na' wxén laža'a Le'.

Žape chi'o neda', na' žesló' neda',

na' zkache' chawo'o neda'.

³ Znnia': Xanžo Dios žala' wká'n ženžo-ne'.

Beslé' neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda'.

⁴ Wžóa' lo da' zede che yela' got,
na' gok da' zinnj ka to yegw nis da' bcheben neda'.

⁵ Gota' zož chia' choa'a lo yi' gabíl dan' wžóa' lo da' zede che yela' got.

⁶ Lo da' zžia yin' benách ka' bliža' Xana' Dios na' bcháljlenkza' Dios chia'.

Le' benle' chi'a gan zoe' latje la'y chie',
na' bze nage' da' bchalja' lawe'.

⁷ Naž wzó' yežlyó nga.

Wžízegak ya'a ka' gže'.

Wžízele'egaken dan' bdone' Le'.

⁸ Bžoj žen che yi' lo zine'e,
na' bžoj yi' lo žoe'e da' bzeyen da' zej že' lawe',

na' yi' na' bzenen bzio' yi' ka'.

⁹ Bsaljwe' ya'abá, na' betje',

na' wžóa da' choj zan ni'e.

¹⁰ Wdíe' lo be', ne ži'e to da' nzin' kerubín.

Ka' gaze wdíe' lo be' bdone'.

¹¹ Gokwe' da' choj, dan' bkachen' Le',

dan' naken bejw gasj da' yožen nis.

¹² Lo da' žákti'tele'e chie' bžojgak bejw gasj ka'.

Bžojgak wzio' yi', na' wej nis.

¹³ Žan ya'abá wnné wzio' che chi'i Xanžo Dios,

na' benle chi'i Dios zente ládjwgak wzio' yi' ka', na' wej nisen'.

¹⁴ Bsie' yag ntóche'do' chie' ka',

na' beslase' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

Bsane' yes wzio' ka', na' bžia yi'e benne' ka'.

¹⁵ Naž blá' lawgak da' ka' zej že' gže' zan nisdó',

na' blá' law xni'a yežlyó dan' žen' zan nisdon'.

Bdilo' benne' ka' zžá'agake' neda', Xana' Dios,

na' lo yela' zža'a chio' bsejo' xnéžgake'.

¹⁶ Betj Dios lo da' sibe, na' bežwe' neda',

na' len ne'e waže bebeje' neda' lo da' zede da' goken ka nis zil.

¹⁷ Beslé' neda' lo na'gak benne' waže ka',
benne' bi zlé'egekle' neda' chawe',

na' lo na'gak benne' ka' zži'igake' chia' neda',
benne' ka' zej nakže' waže ka neda'.

¹⁸ Bdíl'-lengake' neda' katen' wžóa' lo da' zedle'e,

san Xana' Dios góklene' neda'.

¹⁹ Bebeje' neda' gan wyoá'a, na' bzoe' neda' to latje zen.

Beslé' neda' dan' wyáz laže'e neda'.

²⁰ Xanžo Dios bebi'e chia' dan' bena' da' naken chawe',

na' ka nakkze da' chawen' bebi'e chia',

²¹ dan' žona' ka žsedle Xana' neda',

na' bi wléj yichja' Dios chia'.

²² Žona' ka nak da' bchi'le' žo'o,

na' bi bsana' diža' ka' da' bdiḡjwe'.
 23 Goka' li laže' lawe' Le',
 na' wdape chi'i kwina' nich bi gona' da' zinnj.
 24 Bebi'i Xanžo Dios chia' ka' nak da' chawe'
 da' bena',
 ka' nakkze da' chawen' dan' bena' lawe' Le'.
 25 Žeyache' láže'lo' no benne' žeyache' láže'le'
 lježe',
 na' nako' li laže' len bennen' nake' li laže'.
 26 Zchájljleno' benne' chawen' da' naken dot
 chawe',
 na' gako' snia len benne' wen da' zinnj.
 27 Yesló' benne' chawen' lo da' wžia yin'
 benách ka',
 san wzexjo' benne' ka' zka'n zen kwíngake'.
 28 Le' wzaljo' yi' chia'.
 Le', Xana' Dios, wza'ni'o chia' gan zoa' lo da'
 choj.
 29 Yela' wak chio' wžia yin' benne' zanle'e,
 benne' ka' žjake' lo wdile.
 Cha' Le', Dios, sóajleno' neda', wak wchinnja'
 ze'e ka' žape chí'igaken yež ka'.
 30 Da' ka' žon Dios zej naken li laže', na'
 xtiže'e naken dot da' li.
 Žape chí'e yógo'te benne' ka' žxen láže'gake'
 Le'.
 31 Toze Xanžon' nake' Dios.
 Toze Dios čežo nake' Benne' žape chí'e žo'o.
 32 Dios nake' Bennen' žone' neda' benne'
 waje,
 na' Benne' žeyone' li laže' da' žona' neda'.
 33 Žone' ni'a ka' zej nak ni'a bžina' yiže'
 na' zzoa choche' neda' law Ya'a Sión chia'.
 34 Žsedle' neda' nich gak cha'a lo wdile,
 na' nich gak wlewa' da' žsi yag ntóche'do' ka',
 dan' naken ya bronse.
 35 Lo yela' žeslá chio' wdape chi'o neda', na'
 len no'o li ža gókljleno' neda'.
 Lo yela' ži'li laže' chio' bka'n chawo'o neda'.
 36 Ben chawo'o nez gan tia',
 na' bi kwila' lo nezen'.
 37 Bsejwa' xnezgak benne' ka' zžá'agake'
 neda', na' bena' ga bžónnjgake',
 na' bi beyá'a liža' ga bžinte beta' benne' ka'.
 38 Bena' benne' ka' we', na' bi gok yeyásgake'.
 Bejbixgake' zan ni'a.
 39 Ben chocho' neda' nich gok cha'a lo
 wdiljen'.
 Bzexjo' benne' ka' zžá'agake' neda' zan ni'a.
 40 Beno' bžonnjgak lawa' neda' benne' waje
 ka',
 na' bžia yi'a benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
 chawe'.
 41 Wnnábgekle' no benne' gákljlene' lǰgake'
 san bi wzóa no benne'.
 Wnnábgekle' Xanžo Dios, san bi wzé nage'
 chégake'.

42 Bžia yi'a benne' ka', na' góggake' ka' biḡte
 yo dan' zzen lo be'.
 Bleja' lǰgake' ka' zleja' gona' lo nez ka'.
 43 Besló' neda' lo na'gak benne' ka' zži'igake'
 chia',
 na' beno' neda' benne' blo lo yež ka', na'
 láwe'lgak benne' zi'to' ka'.
 Benne' ka' bi nónbi'a, žóngake' žin chia'.
 44 Kate' bėngekle' chia', na' bėngake' kan
 wnniá'.
 Benne' yež ka' bėngake' kan bchi'la' lǰgake'.
 45 Benne' zi'to' ka' gotgak ni'a ná'gake'.
 Lo yela' zžebe bžójgake' lo yež zen ka'
 chégake'.
 46 jGa'n zen Xanžo Dios!
 jGa'n zene' dan' žákljene' neda'!
 jGa'n zen Dios, Bennen' žeslé' neda'!
 47 Dios žebėj yichje' benne' ka' zžá'agake'
 neda',
 na' zdie' benne' yež ka' lo na'a neda'.
 48 Žeslé' neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake'
 neda'.
 Žone' ga žna bi'a benne' ka' bži'igake' chia'
 neda'.
 Beslé' neda' lo na'gak benne' yichj ža'a ka'.
 49 Wká'n zena' Le', Xana' Dios, lawgak benne'
 yež ka',
 na' gołkza' che La la'y chio' Le'.
 50 Žono' ga žon to benne' da' zen ka',
 bennen' žna bi'e lo wlazo' Le',
 na' žeyache' láže'lo' bennen' wžio' Le',
 bennen' nake' Dabi, na' za'sóe' ka', to chi'ize.
19
 1 Nla' law zan ya'abá yela' zen che Dios.
 Zchájljgakkze yógo'te da' ka' benne'.
 2 To ža zzenlen ža yoble da' ni,
 na' to yel žen' yel yoble da' na'kzen.
 3 Bi žkóngeklen žin xtiža'gak benne' ka',
 na' bi zoa no benne' ženle' chí'igaken,
 4 san žžin da' žnnágaken do zente yežlyó,
 na' zžingak xtiža'gaken dot yežlyó.
 Dios bene' ya'abá ka to yo'o gan zoa wbíž.
 5 Zildo' žlan' ka to benne' byo zchag ne'e.
 Žebelen ka to benne' zžá'li'e.
 6 Žžojen cheja'ale gan žlan',
 na' zžinen cheja'ale gan ženen.
 Žcha'an yógo'te da' zej den.
 7 Dot li laže' nak da' žsedle Xanžo Dios,
 na' zzoa chochen be' da' nakkžžo.
 Li laže' nak da' bchi'le Xanžon' žo'o.
 Žnezjwn yela' žejni'il chegak benne' ka' bi zej
 napen'.
 8 Da' likze nak da' wnná Xanžon',
 na' žebéle'egekle' benne' ka' žóngake' kan
 žnnan.
 Li laže' nak da' zzejni'il Xanžon' žo'o,

dan' zzoan žo'o lo yeļa' baní'.

⁹ Nak chawe' zžébežo Xanžon', dan' gonen ga soažo nbanžo to chi'ize.

Da' likze nak kan zchi'a laže' Xanžon' žo'o, na' naken chawe'.

¹⁰ Naken da' zdan láže'žežo ka ya oro, na' ka ya oro zente dan' záka'le'en.

Nakžen zix ka bžina' che bez, dan' nakle'en zix.

¹¹ Žsedlen neda', wen žin chio',

dan' žona' kan znnan, na' da' zenle'e žezi'a.

¹² Nitó benne' bi gak gónbi'e da' zinnj da' žone'.

Beslá neda', Xana' Dios, lo da' zinnj dan' bi žákbe'ela' žonan'.

¹³ Bkache' chawe' neda', wen žin chio',

nich bi be doļa' gona' dot laža'a.

Bi go'o latje nna bia' doļa' neda'.

Naž gaka' li laže', na' bi бага'a zia che doļan'.

¹⁴ Žénela' gak da' zchalja', na' da' zlab laža'a da' žaz lažo'o Le'.

Xana' Dios, Le' žon chochkzo' neda', na' beya'wo' neda'.

20

¹ Znnabla' Xanžo Dios yenle' chi'o kate' bi žak chio',

na' gape chi'i Dios na'kze che Jakob le'.

² Znnabla' Le' lo latje la'y chie' gáklene' le',

na' gan zoe' law Ya'a Sión yedjwie' le'.

³ Znnabla' Le' chejsá' laže'e yógo'te da' bnezjo' chie',

na' si' lo ne'e biado' ka' zzeyo' lawe' Le'.

⁴ Znnabla' Le' gonne' chio' yógo'te da' zdan lažo'o,

na' gone' yógo'te da' žak lažo'o.

⁵ Yebéle'elto' kate' yeslé' le'.

Wchisto' to da' wloé'e lawn La la'y che Dios chežo.

Znnabla' Xanžon' gone' yógo'te da' znnabla' Le'.

⁶ Na'a nnezla' žeslá Xanžon' bennen' wžekze' Le'.

Gan zoe' ya'abá la'y chie' yenle' chi'i bennen'.

Len yeļa' wak zente chie' yeslé' le'.

⁷ Baļ benne' ka' žxen láže'gake' karro ka' che wdile,

na' yezika'že' žxen láže'gake' bia waļe ka',

san žo'o žxen láže'žo La Xanžo Dios.

⁸ Benne' ka' gotgak ni'a ná'gake', na' be-jchégwake',

san žo'o, beyasžo, na' zežo.

⁹ Beslá neto', Xanto' Dios. Le'kze zna bi'o neto'.

Benle chi'ito' kate' žližto' Le'.

21

¹ Benne' zna bi'e zžebe' yeļa' wak chio', Xanto' Dios,

na' ni'a che yeļa' weslá chio' žebéle'ele'.

² Benno' chie' da' wdán laže'e

na' bi bžono' da' wnnable' Le'.

³ Wzi' lo no'o le', na' ben chawo'o le'.

Bžio' yichje' to da' naken oro.

⁴ Wnnable' Le' gonno' chie' yeļa' nban,

na' bennon' chie' nich soakze' yiz zan.

⁵ Zenle'e nak yeļa' zen chie' dan' besló' le'.

Benno' chie' yeļa' ba la'ne, na' yeļa' zen.

⁶ Dan' ben chawo'o le' to chi'ize,

žono' ga žebéle'ele' lawo' Le'.

⁷ Dan' bennen' zna bi'e žxen laže'e Xanžon', yeyache' laže' Dios zente le', na' bi kwe' zedle'.

⁸ Wzetjo' yógo'te benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'.

Len yeļa' wak chio' wzexjo' benne' ka' zži'igake' chio'.

⁹ Gak chegak benne' ka' ka wnnito'o lé'gake' lo yi'

katen' yido' nich wchi'a lažo'o lé'gake'.

Xanžon' wžia yi'e benne' ka' lo yeļa' zža'a chie', na' yi' na' wzeyen lé'gake'.

¹⁰ Yógo'te da' bégake' lo yežlyó nga wchin-njo',

na' wkwaso' za'sógake' ka' ladjw benách ka',

¹¹ dan' wyáz láže'gake' góngake' da' bi naken chawe' lawo' Le'.

Sa' láže'gake' da' góngake' san bi be sáke'gekke' dan' wlogo' lé'gake'.

¹² Bkwezo' yag ntóche'do' chio' ka' nich goto' lé'gake'.

¹³ ĵGa'n zen Le', Xanto' Dios, lo yeļa' waļe chio'!

Gółtezeto', na' wká'n zéntežeto' Le' ni'a che yeļa' wak chion'.

22

¹ Dios chia', Dios chia', žbiz chen' wléj yichjo' neda'?

žBiz chen' bi ženlo' kate' znnabla' Le' yesló' neda'?

² Dios chia', žliža' Le' tža tža, san bi žechebo' chia'.

Žliža' Le' žel, na' bi žezi' laža'a,

³ san Le' nako' la'y.

Zbezko' gan zka'n zengak benne' Israel ka' Le'.

⁴ Xa xna' wdé cheto' ka' bxen láže'gake' Le'.

Bxen láže'gake', na' besló' lé'gake'.

⁵ Blížgake' Le', na' gókleno' lé'gake'.

Bxen láže'gake' Le', na' bi bedoé'egekle',

⁶ san neda' naka' ka to bel góna'do', na' kege benne'.

Zža'agak benne' ka' neda' na' žon dítjgekke' neda'.

⁷ Yógo'te benne' ka', kate' zlé'egekle' neda', zká'ngake' neda' ka'ze.

Žsáljwgake' ž'oa'agake' nich nnégake' chia',
na' zta yíchjgake', na' znnágake':

⁸ "Bxen laže'e Xanžon' nich yeslé' le'.
Yeslé' le' cha' žaz laže'e le'."

⁹ San Le', Xana', bežo' neda' kate' golja'.

Beno' ga bxen laža'a Le' kate' ne žaža'a.

¹⁰ Wyoá'a lo no'o kate' bi na' galja'.

Kate' ne yoa'a le'e xna'a, báčekze nako' Dios
chia'.

¹¹ Bi yebigo' gan zoa' dan' zoa' gawze da'
wsakan' neda',

na' bi zoa' no benne' gáklene' neda'.

¹² Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej
nyechjle' neda', benne' ka' zej nake'
ka bež ka'.

Zej nyechjle' benne' ka' neda', benne' ka'
zej nake' ka bež waļe ka' che yežlyó
Basán.

¹³ Gónegekle' wžia yí'gake' neda'

ka žon to bež yiže', bia zdonba', na'
zbéžeya'aba'.

¹⁴ Bedó laža'a, na' gok lážda'wa' ka nis da'
nlaļjen,

na' yógo'te žit yoa'a bsángaken ljéžgaken ka'.

Lážda'wa' goken ka china' bez, da' beyonan
li'a ka nis.

¹⁵ Beyák yeļa' waļe chia' ka to že'n yo dan'
nla'an, na' loža'a wdán' chichjla'.

Bletjo' neda' lo bixte yo che yeļa' got.

¹⁶ Zej nyechjle' benne' wen da' zinnj ka'
neda'.

Zej nyechjle' neda' ka beko' ka'.

Wdídjwgake' ni'a na'a.

¹⁷ Wak wlabá' yógo'te žit yoa'a,

na' benne' ka' zlé'egekle', zwiazegake' neda'.

¹⁸ Bdígake' za' che chégake',

na' lawle zan' wléjgake' da' gak bian'.

¹⁹ San Le', Xana' Dios, bi bkwaso' gan zoa'.

Nakkzo' Le' yeļa' waļe chia', na' gákleno'
neda'.

²⁰ Beslá be' da' nakkza' lo na' benne' wdíe'
neda' ya ntoche'.

Bennen' žénele' wžia yi'e neda' žone' ka žon
to beko'.

²¹ Beslá neda' lo žoa'a bež yiže'.

Beslá neda' lo lozgak bež waļe ka'.

²² Wzenla' bi' ljéža'do' ka' kan nako' Le'.

Wká'n zenkza' Le' gachje lawle benne' ka' zej
ndobe' chio' Le'.

²³ Le'e, benne' ka' zžébele Xanžon':

¡Le wká'n zene' Le'!

¡Le wká'n zene', le'e, za'só Jakob!

¡Le žebe Le', le'e, za'só Israel ka'!

²⁴ Bi znnita' Dios benne' yache' ka' cheļa'ale,
na' bi zdeze' da' zžáka'gake',

na' bi zkache' lawle lawgak benne' ka',

san kate' žlížgake' Le', ženle' chí'igake'.

²⁵ Gachje lawle benne' zan ka', benne' zej
ndobe' chio'

wká'n zenkza' La la'y chio' Le',

dan' bchebe laža'a gonan' lawgak benne' ka'
zžébegake' Le'.

²⁶ Gawgak benne' gaxjw ka', na' yéljgekle'.

Bíga'gake' law Xanžon', na' wká'n zéngake'
Le'.

Gákteze yeļa' ba nez zen chegak benne' ka'.

²⁷ Benne' ka' nniíta'gake' dot yežlyó chejsá'
láže'gake' Xanžon', na' yežingake' lawe'
Le'.

Yógo'te kwe' benách ka' wká'n zéngake' Le',

²⁸ dan' napkze Xanžon' yeļa' wnná bia',

na' nna bi'e yógo'te yež ka'.

²⁹ Gawgak yógo'te benne' zen ka' che yežlyó
nga, na' wká'n zéngake' Dios.

Wzóa zibgak yógo'te benne' ka' lawe' Le'.

Benne' ka' bi gak yeslá kwíngake' nich bi
gátgake'.

³⁰ Za'sógak benne' ka' góngakbe' žin che
Xanžon'.

Wzéngekle' zí'ngake' ka' ka nak chie'

na' zejte chejsete chegak benne' ka'.

³¹ Yežingake', na' wzéngekle' benne' ka' ka
nak da' chawe' da' žon Dios.

Wzéngekle' benne' ka' bi na' gáljgake' ben
Dios da' ki.

23

¹ Xanžo' Dios žape chi'e neda' ka žon to benne'
žape chi'e zila' chie' ka', na' bi be
yážjela'.

² Ka žon bennen' ga zzi' láže'gak zila' ka' gan
bdáwgakba' yiže' ya'ado', ki žon Dios
chia' neda'.

Gone' chia' kan žon bennen' chegak zila' ka'
žchi'e-ba' žoa'a yegw nis da' že' žize.

³ Žon choche' yichj lážda'wa'.

Žon chawe'e neda' nich gak da' bchebe
laže'e.

⁴ La'kze tia' gan de zož gata',

bi be da' zinnj wcheben neda',

dan' zóalénkzo' Le' neda', Xana' Dios.

Bar chio', na' breke' chio' gape chí'igaken
neda'.

⁵ Wsí'ni'o da' yej gawa' la'kze benne'
ka', benne' zdíl'engake' neda' zej
nyechjle' neda'.

Zgo'o set yichja' da' žeyonen neda' chawe', na'
žeschá'li'o da' žéjlena'.

⁶ Da' likze da' chawe', na' yeļa' ži'i laže'
chio' sóalengaken neda' yógo'te ža soa'
nbana',

na' ližo', Dios, gaken liža' to chí'ize.

24

¹ Che Dios nak yežlyó nga, na' yógo'te da' že'
lawen'.

Nak chie' yežlyón', na' benne' ka' nníta'gake'
ga na'.

² Bzoen' lawle nido',
na' bzále'e xni'an že'lte zan nido'.

³ ¿Nozkze benne' gak kwene' ya'a che
Xanžon'?

¿Nozkze benne' gak choe'e yodo' la'y chie'?

⁴ Wak benne' ka' zej nak chawe' da' žóngake',
na' da' zza' láže'gake',

benne' ka' bi na' wchís ná'gake' lawgak lo'a
ka',

na' bi na' wchebe láže'gake' ni'a che da' bi
naken li láže'.

⁵ Xanžon' gon chawe'e benne' ki.

Dios wchi'a láže'e benne' ki, na' yeslé'
lé'gake'.

⁶ Ki zej nak benne' ka' zbiga'gake' law Dios,
benne' ka' zó'ogake' gan zoa Dios che Jakob.

⁷ Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' yodo'.

Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' gan
naken la'y,

na' cho'o Benne' Wnná Bia' Zente.

⁸ ¿Nozkzen' Benne' Wnná Bia' Zente ni'?

Nake' Xanžon', Benne' waže, na' nape'
dot yela' wak.

Nake' Xanžon', Bennen' zzoel'e lo wdile.

⁹ Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' yodo'.

Le wsaljw gan žo'ogak benne' ka' gan
naken la'y,

na' cho'o Benne' Wnná Bia' Zente.

¹⁰ ¿Nozkzen' Benne' Wnná Bia' Zente ni'?

Nake' Xanžon', Bennen' zžna bi'e
gáte'teze.

Le' nake' Benne' Wnná Bia' Zente na'.

25

¹ Xana' Dios, zcháljlena' Le' dot laža'a.

² Žxen laža'a Le', Dios chia'.

Bi go'o latje yedoe'ela'.

Bi go'o latje benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe' wžia yí'gake' neda'.

³ Bi chixgekke benne' ka' žxen láže'gake' Le',
san yedoe'egekle benne' ka' zží'gake' che
xtižo'o.

⁴ Xana' Dios, bløe'el neda' da' žak lažo'o
gona'.

Bche' neda' gan žénelo' cha'a.

⁵ Bsedle neda' gona' da' naken dot da' li
chío'.

Dan' nako' Dios, na' žesló' neda', wxén
láže'teza' Le'.

⁶ Bejsá' laže', Xana' Dios, gako' ži'i laže',
na' yeyache' láže'lo' neda', kan zónteze žono'.

⁷ Bí chejsá' lažo'o doļa' da' bena' kate' ne
naka' benne' kwide', na' kan bži'a che
xtižo'o.

Lo yela' žeyache' laže' chío', na' yela' ži'i laže'
bejsá' laže' neda', Xana' Dios.

⁸ Chawe', na' li láže' nak Xanžo Dios.

Che len wsedle' benne' doļa' ka' da' žala'
góngake'.

⁹ Wløe'ele' benne' gaxjw laže' ka' da' naken
chawe'

na' wsedle' benne' zen laže' ka' da' góngake'.

¹⁰ Lo yela' žeyache' laže', na' lo da' li,
zche' Xanžon' benne' ka' žóngake' kan zžna
xtiže'e

dan' bénjene' žo'o, na' ka' nak da' žsedle' Le'.

¹¹ Dan' žono' ka' nak da' ba wnnó', Xana' Dios,
yeniť lawo' chia' doļa' da' bena', da' naken
zen.

¹² ¿Zoa no benne' zžebe' Le', Xanto' Dios?

Le' wsedlo' bennen' da' žala' gone'.

¹³ Gak chie' to yela' ba nez zen,

na' za'sóe' ka' gata' chégakbe' yežlyó.

¹⁴ Xanžo Dios nake' toze len benne' ka'
zžébgake' Le',

na' gone' ga gónbia'gake' xtiže'e dan' bénjene'
žo'o.

¹⁵ Wxén láže'teza' Xanžo Dios

dan' beslé' neda' lo na'gak benne' ka'
žénegekke' wžia yí'gake' neda'.

¹⁶ Bwia neda', na' beyache' laže'l neda'

dan' zoa' toza', na' zžaka'li'a.

¹⁷ Nyanje' da' zede da' zej yo'on yichj
lázda'wa'.

Beslá neda' lo da' zede da' zžaka'a.

¹⁸ Bwia ka' zžaka'li'a, na' ka' žónli'a žin,

na' beniť law che yógo'te doļa' da' nbaga'a.

¹⁹ Bwia ka' nyanje'e benne' ka' zžá'agake'
neda',

na' kan zbia láže'gake' neda'.

²⁰ Bwia be' da' nakkza', na' beslá neda'.

Bi go'o latje yedoe'ela' dan' žxen laža'a Le'.

²¹ Da' chawe', na' yela' li láže', žon chóchgaken
neda' dan' žxen laža'a Le'.

²² Xana' Dios, beslá benne' Israel ka' lo
yógo'te da' zžaka'le'egake'.

26

¹ Bchi'a laže' neda', Xana' Dios, dan' bena'
da' naken chawe'.

Bxen laža'a Le', Xana' Dios, na' bi gok chop
laža'a.

² Bwiákze lázda'wa', Xana' Dios, na' bwia dan'
bena'.

Bwiákze da' yo'on yichj lázda'wa'

³ dan' žákbe'ela' žeyache' láže'lo' neda',

na' žona' ka' nak da' naken dot da' li chío'.

⁴ Bi na' gona' tžen benne' ka' žóngake' da'
chawe' lówzele.

Bi na' gona' toze benne' ka' zlóe'ezele chawe'
kwíngake'.

⁵ Bi zle'ela' chawe' latje gan zdobgak benne'
ka' bi zej nake' chawe',

na' bi žoa'a tžen len benne' ka' žóngake' da'
žia.

⁶ Zle'elo' bi be žia nbaga'a,

na' wak biga'a lo bkog la'y chio', Xana' Dios,
7 gan gola' da' ka' we lawa'a Le',
na' wzenla' benách ka' ka nak da' zen da'
beno'.

8 Xana' Dios, nzi'ila' ližo' gan zo',

na' latje la'y gan nla' law yela' zen chio'.

9 Bi wžia' yi'o neda' tzen len benne' doła' ka',
na' bi wdio' neda' tzen len benne' wetw
benách ka',

10 benne' ka' žongake' da' bi naken chawe',
na' zněžwtezegake' mežw nich bi wchi'a laže'
no benne' da' zinnj da' bėngake',

11 san neda' gónteza' da' nak li laže'.

Beslá neda', na' beyache' laže' l' neda'.

12 Dan' bėnteza' da' nak chawe',

na' wká'n zenka' Le', Xana' Dios, lawgak
benne' ka' zej ndobe' lawo' Le'.

27

1 Xanžo Dios nake' yela' baní' chia', na'
Benne' žeslé' neda'.

Bi gak no benne' wchebe' neda'.

Xanžo Dios nake' Benne' žape chi'e neda'.

Bi gak no benne' wzóe' neda' lo da' zedle'e.
2 Kate' benne' ka' bi zej nake' chawe'
byéčjgекle' neda',

len benne' ka' žsáka'gake' neda', na' bi
zlé'egекle' neda' chawe',

nich wžia' yi'gake' neda',

na' bejchéggake', na' bedoé'egекle'.

3 La'kze chéčjgекle' benne' zan, benne' žjake'
lo wdile' neda',

benne' ka' bi zlé'egекle' neda' chawe', bi
žėbekza'.

La'kze žon byéngake' tíl-jena' légake',
neda' wxén laže'ka' Dios.

4 To da' znnabla' Xanžo Dios.

Toze da' zdan laža'a, dan' naken soa' liž
Xanžon' yógo'te ža soa' nbana',
nich wláb laža'a ka nak yela' zen che Xanžon',
na' wcháljlena' Le' lo yodo' la'y chie'.

5 Le' wkache' chawe'e neda' lo latje la'y chie'
kate' žin ža gak da' bi nak chawe'.

Wkache' chawe'e neda' lo latjen' gan
zoakze' Le'.

Wzóe' neda' to gan soa' chawe'.

6 Naž gone' ga wzexjwa' benne' ka' bi
zlé'egекle' neda' chawe', benne' ka' zej
nyechjle' neda'.

Lo yela' žebele gota' biado' ka' lo bkog la'y
chie'.

Golkza', na' wká'n zenka' Xanžon'.

7 Xana' Dios, benle chi'a kate' žliža' Le'.

Beyache' laže' l' neda', na' bechebe chia'.

8 Lo yichj lážda'wa' benla' chi'o, na' wnnó':
"Da ga zoa' ni."

Yida' gan zo' Le', Xana' Dios.

9 Bi wkache' lawo' Le' lawa' neda'.

Lo yela' zža'a chio' bi yebigo'o gan zoa' neda',
wen žin chio'.

Toze Le' žákljeno' neda'.

Bi wsano' neda', na' bi kwej yichjo' neda',
Dios, weslá chia'.

10 La'kze wsangak xa xna'a neda',
yeka'akze Xanžo Dios neda'.

11 Bsedle neda' da' žak lažo'o gona', Xana'
Dios,

na' blóe'l neda' da' naken li laže' da' žala'
gona',

dan' zej nyan benne' ka' bi zlé'egекle' neda'
chawe'.

12 Bi go'o latje benne' ka' wžia' yi'gake' neda'.
Zej nyechjle' benne' wen laže' ka' neda', na'
žesbága'gake' neda' zia.

13 Xanžo Dios bchebe laže'e le'ela' da' chawe'
chie' gan sóateza' nbana'.

Chela' bi žejli'a da' ni, na' gat ni'a na'a.

14 Le kwez ža yelá' Xanžon'.

Le gon choch láže'le, na' Le' wzé choche' le'e.
O', le kwez ža yelá' Xanžon'.

28

1 Xana' Dios, žliža' Le'. Le' žape chi'ikzo'
neda'.

Bze nag chi'a dan' cha' bi yenlo' chia' gaka'
ka to benne' žoe'e lo yi' gabíl.

2 Benle chi'a dan' žliža' Le',

na' žchis na'a lawo' Le' gan zo' latje la'y chio'.

3 Bi wžia' yi'o neda' tzen len benne' wen laže'
ka',

na' kege tzen len benne' ka' žongake' da' zinnj.
Znnágake' da' chawe'do' lawgak ljéžgake' ka',

san da' bi nak chawe' yo'on yichj láždo'gake'.

4 Bde benne' ka' lo da' sáka'le'egake' tlebe
kan nak da' bėngake',

ka nakkze da' bi nak chawe' da' bėngake'.

Bnezjw benne' ka' tlebe kan nak da' bėngake',
dan' yeyála'gake'.

5 Dan' bi wdápegake' ba la'ne da' ben
Xanžon', na' kege dan' bene' len
na'kze',

Le' wžia' yi'e benne' ka', na' wdie' légake' lo
da' sáka'le'egake'.

6 Ga'n zen Xanžo Dios,
Bennen' benle' chi'a katen' bliža'-ne!

7 Xanžo na'kze zze choche' neda', na' žape
chie' neda'.

Bxen laža'a Le', na' góklene' neda'.

Che len yebéle'ela', na' golkza', na' wká'n
zenka' Le'.

8 Xanžon' zze chochkze' benne' chie' ka',
na' žape chi'ikze', na' žeslé' bennen' wže' l'.

9 Beslá benne' chio' ka'. Ben chawe' da' nak
chégake'.

Wdáp chi'i benne' ka', na' bze choch légake'
to chi'ize.

29

1 Le wká'n zen Xanžon', le'e, zoale ya'abá.
Le wká'n zen yela' zen chie', na' yela' wak
chie'.

2 Zenle'e nak La Xanžon'. Le wká'n zenen.
Le wzóa zible law Xanžon' lo latje la'y chie'.

3 Chi'i Xanžon' ženlen law niso'.

Ženle chi'i Dios ya'abá ka wzio' da' znnen.
Zda chi'e law niso'.

4 Ženle chi'i Xanžon' da' naken wale.
Ženle chi'i Xanžon' da' napen yela' wak.

5 Chi'i Xanžon' žichjwn yag sedro ka'.
Žichjwn yag sedro ka' da' zej žen' law Ya'a
Libano.

6 Žxite' Ya'a Libano ka žxite'gak beždo' ka',
na' žxite' Ya'a Hermón ka to beždo'.

7 Chi'i Xanžon' žonen ga žas yes wzio'.

8 Chi'i Xanžon' žixizen latje dach.
Žixizen latje dach che yežlyó Kades.

9 Chi'i Xanžon' žixizen yag wale ka'.
Zchiben xlaggak yag ka',
na' lo yodo' chie' znnagak yógo'te benne' ka':
"iGa'n zen Dios!"

10 Znna bia' Xanžon' niso' ka'.
To chi'ize znna bia' Benne' Wnná Bia' Zen na'.

11 Xanžo Dios zzoa choche' benne' chie' ka'.
Žon chawe'e légage' lo yela' zga'n chawe'
chie'.

30

1 Xana' Dios, bechiso' neda', na' zka'n zena'
Le'.

Bi bi'o latje benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe' gon dítjgекle' neda'.

2 Xana' Dios, bliža' Le', na' beyono' neda'.

3 Xana' Dios, besló' neda' lo yi' gabíl.
Beyono' neda' nich bi choa'a yežw ba.

4 Le gol che Xanžon', le'e nakle benne'
chekze' Le'.

Le ye' Le' "žóžkeno'", na' bejsá' laže'
nake' la'y.

5 To chí'ido'ze zže'e, san to chi'ize zoa yela' ži'i
laže' chie'.

Kwéžežo to yelze, san zildo' yebéle'elžo.

6 Kate' wzóa' chawe' wnnia': bi be gak chia'
neda'.

7 Ki wnnia' dan' bzoa chocho' neda', Xana'
Dios, ka to law ya'a zen, na' ben
chawo'o neda',
san kate' bkache' lawo' Le', na' wže' zedla'.

8 Xana' Dios, wliža' Le', na' gáta'yoela' Le'.

9 ŽBizke yela' ba nez gaken chio' cha' gata'
neda', na' choa'a yežw ba?

ŽWká'n zena' Le' kate' ba naka' bixte yo?
ŽWak wzenla' no benne' da' naken dot da' li
chio'?

10 Bze nag chia', Xana' Dios, na' beyache'
laže' neda'.

Xana' Dios, gokljen neda'.

11 Beno' ga beyák yela' zbeže chia' yela' žia'a.
Bkwaso' yela' nyache' laže' chia', na' beno'
ga bebéle'ela'.

12 Che len golkza' chio'.
Nakkzo' Le' yela' ba nez chia', na' bi soakza'
žize.

Xana' Dios, wká'n zenkza' Le' to chí'ize.

31

1 Žžen laža'a Le', Xana' Dios. Bi gono' ga
yedoe'ela'.

Ni'a che da' chawe' da' nako' Le', beslá
neda'.

2 Bze nag chia', na' gokljen neda'.
Bze choch neda', na' wdape chi'i neda' nich
yelá'.

3 Le' zzoa chochkzo' neda', na' žape chi'o
neda'.

Dan' nako' li laže' wlo'e'elo' neda' nez, na'
wgó'o neda' nezen'.

4 Bebėj neda' lo do yelj dan' bkwéžgake' nich
séngake' neda'.

Le', Xan, zwiakzo' neda'.

5 Zdia' be' da' nakkza' lo no'o Le', Xana' Dios.
Le' beya'wo' neda', Dios li laže'.

6 Bi de chawa'a benne' ka' zka'n zéngake' lo'a
ka',
san neda' žžen laža'a Le', Xana' Dios.

7 Yebéle'ela', na' soa' chawe' dan' nži'ilo'
neda' na' zle'ekzlo' zžáka'li'a.

Nnezlo' ka' zdia' lo da' žsáka'le'egake' neda'.

8 Bi bdio' neda' lo na'gak benne' ka'
zžá'agake' neda'.

Bzóa chocho' neda' to latje chawe'.

9 Beyache' laže' neda', Xana' Dios, dan'
zžáka'li'a.

Ba bebíz nis da' yožen yelj lawa',
na' žak nyache' laža'a lo be' da' nakkza', na'
lo beja' žen chia'.

10 Dan' zde yela' nban chia' lo da' zžáka'li'a,
zdia' yiz chia' ka' zbeže laža'a,
na' žedó laža'a dan' nbaga'a žia, na' žlagak žit
yóa'a.

11 Benne' ka' zžá'agake' neda' gon dítjgекle'
neda',

na' benne' zjo'o li'a chia' ka' žon dítjgекle'
neda'.

Benne' ka' zej nónbie' neda' zkwásgake' gan
zoa',

na' benne' ka' zlé'egekle' neda' lo nez
žžónnjgake'.

12 Gol láže'gake' neda' ka' žóngake' che to
benne' gat.

Naka' neda' ka to ye'n yo da' nla'an.

13 Ženla' da' znnegak benne' zante chia',
na' gáte'teze zoa da' zcheben neda' dan'
žóngake' toze diža' bi da' góngake'
chia',

na' žak láže'gake' gótgake' neda',
14 san neda' žžen laža'a Le', Xana' Dios.

Znnia' nako' Le' Dios chia'.

15 Lo no'o Le' žape chi'o ža chia' ka'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda', na' lo na'gak benne' ka' zbia láže'gake' neda'.

¹⁶ Lo yela' zen chio' bwia neda', wen žin chio'. Lo yela' žeyache' laže' chio' beslá neda'.

¹⁷ Bi go'o latje yedoe'ela', Xana' Dios, dan' žliža' Le'.

Ben ga yedoé'egagle benne' ka' zbej yíhigake' Le'.

Ben ga soa žígake' lo yi' gabíl.

¹⁸ Bnnita' ži benne' ka' žon láže'gake', benne' ka' znnégake' chegak benne' chawe' ka',

dan' znnágake' lo yela' zka'n zen kwin, na' lo yela' žon ditjle.

¹⁹ Zente nak yela' ži' laže' chio' dan' napo' nich bi da' gono' chegak benne' ka' žápegake' Le' ba la'ne,

dan' žonno' chegak benne' ka' žxen láže'gake' Le' lawgak yógo'te benne' ka'.

²⁰ Lo da' bagáche'ze gan zo' Le' z'kache' chawo'o benne' chio' ka' nich bi be gongak benne' ka' chégake'.

Znno' benne' ka' to lo yo'o ngache' nich bi be gongak chégake' benne' ka' zdił diže'e.

²¹ Ga'n zen Xanžo Dios!

Lo yela' žeyache' laže' chie' bene' da' zen nich góklene' neda' to lo yež gan gok wdíle.

²² Kate' gok da' bcheben neda' wnnia':

“Zoa' gan bi zle'ele Xana' neda'”, san Le' benlo' chi'a katen' góta'yoela' Le', na' bliža' Le'.

²³ Le ži'il Xanžon', le'e nakle benne' chekze' Le'.

Xanžon' žape chi'e benne' ka' bi zbej yíhigake' Le',

na' žebí'ili'e da' zia dan' žala' yezí'gak benne' ka' zka'n zen kwíngake'.

²⁴ Le gon choch láže'le, le'e žxen láže'le Xanžo Dios,

na' Le' wzé choche' le'e.

32

¹ Ba nez zen naken che bennen' Dios ba benít lawe' xtole'e,

na' ba beké'e da' zinnj da' wbage'e.

² Ba nez zen naken che bennen' Dios bi žesbage'e le' zia, bennen' bi zcache'e xtole'e.

³ Kate' bi na' yexóalapa' doła' da' wbage'a, bedó laža'a dan' wžeža' dot ža.

⁴ Lawe' ža, na' ye le bsako'o neda', Xana' Dios. Bedó laža'a ka žebiže bej nis byo' wbá ka'.

⁵ Naž be xóalapa' doła' chia', na' bi bkacha'a da' zinnj dan' bena'.

Bechóg laža'a be xóalapan' lawo' Le', Xana' Dios,

na' benít lawo'o Le' che xtoła'a.

⁶ Che len yógo'te benne' chio' ka' žala' wližgake' Le' kate' ne zo' yenlo' chégake',

na' kate' žin da' wžia yin' benách ka', dan' gaken ka to yegw nis zen da' bgóleje'en, bi be gonen chegak benne' chio' ka'.

⁷ Le' nako' ka to latje gan gak wkache' kwina',

na' wkache' chawo'o neda' gan bi be wsakan' benách chio' ka'.

Golkza' ziže ka besló' neda' dan' žoxo' neda'.

⁸ Znna Xanžon': “Wloe'ela' le' nez gan žala' tio'.

Wsedla' le', na' wzejni'ila' le' da' žala' gono'.

⁹ Bi gako' ka to bžina' o to burrw, bia ka' bi žejní'igeklba',

bia ka' žon byenen nna biá'gako'-ba', na' ko'o ya žoa'agakba' nich góngakba' ka žénelo' le'.”

¹⁰ Benne' ka' bi zej nake' chawe' žon byenen tégake' lo da' sáka'gake',

san benne' ka' žxen láže'gake' Xanžon',

Le' žape chi'e leégake' lo yela' ži' laže' chie'.

¹¹ Le'e, benne' chawe' ka', le yebele

na' le soa lo yela' ba nez, dan' goklen Xanžon' le'e.

Lo yela' žebele le goł, dan' nakle li laže' lawe' Le'.

33

¹ Le yebele le'e, benne' chawe' ka', law Xanžo Dios!

Yela' zka'n zen Dios chegak benne' chawe' ka' nakle'en xtan lawe' Le'.

² Le wká'n zen Dios len da' žinnle!

le goł chie' len da' zól-łento' da' ze chi do chen!

³ Le goł chie' Le' to da' kob!

le goł chawe', na' chinnle len yela' žebele!

⁴ Li laže' nak xtiža' Xanžo Dios,

na' dot da' bene' benen' lo yela' li laže' chie'.

⁵ Le' nži'ile' da' nak chawe', na' da' nak dot da' li.

Benne' ka' do zente yežlyó nga zej nómbi'e yela' žeyache' laže' che Xanžon'.

⁶ Xanžo Dios bene' ya'abá len xtiže'e, na' yógo'te belj ka' da' zej nla' zan ya'abá bene' len be' da' zžojen žoe'e.

⁷ Le' ztobe' nisdó, na' yeyonen' ka to ya'a nis. Žga'n chawe' nisen' gže' gan bkweze' latje chen.

⁸ Le žebe Xanžo Dios, yógo'te zoale yežlyó nga.

Le žebe lawe' Le', yógo'te le'e zoale lo yežlyó,

⁹ dan' bchaljze', na' gok yežlyón'.

Wnnakze', na' wzoakzen.

10 Xanžo Dios žone' ga žeyák dáche'ze diža' da' žongak benne' zi'to' ka',
na' žone' ga žak dáche'ze da' žénegekle' góngake',

11 san xtiža' Xanžo Dios sóatezen.
Da' zza' laže'e zžinkzen gan zej nnita' yógo'te kwe' benách ka'.

12 Ba nez zen naken chegak benne' yežen' Xanžon' nake' Dios chégake'.

Wžé Dios benne' yežen' nich gágake' benne' chekze'.

13 Gan zoe' ya'abá chie' bwia Xanžo Dios,
na' bje'ele' yógo'te kwe' benách ka'.

14 Gan zoe' latje la'y chie' bwie',
na' bje'ele' yógo'te benne' ka' nníta'gake' yežlyó.

15 Le' bene' yichj láždo'gak yógo'te benách ka',
na' zje'ele' yógo'te da' žóngake'.

16 Bi yelá no benne' wnná bia' ni'a che benne' zante chie', benne' ka' žjake' lo wdíle,

na' bi yelá no benne' wałe ni'a che yeļa' wałe chie'.

17 Bi zoa no benne' yelé' ni'a che bžina' chie' ka',

na' bi yelá no benne' ni'a che yeļa' wałe zen chie'.

18 Xanžo Dios zwiakze' benne' ka' žébegake' Le'.

Zape chi'e benne' ka' žxen láže'gake' yeyache' láže'le' Le' légake',

19 nich yeslé' légake' lo yeļa' got,
na' nich wawe' légake' kate' žak wbín.

20 Žxen láže'žo Xanžo Dios.
Le' žaklene' žo'o, na' žape chi'e žo'o.

21 Che len dot láže'žo yebéle'elžo lawe' Le',
dan' žxen láže'žo La la'y chie'.

22 Beyache' laže'l' neto', Xantó' Dios, dan' žxen láže'to' Le'.

34

1 Wká'n zénteza' Xanžo Dios dot ža, na' yele.
Gólteza' da' we lawa' Le'.

2 Chaz laža'a Xanžo Dios.
Yeńgekle' benne' gaxjw laže' ka' da' ki, na' yebéle'egekle'.

3 Le wká'n zen Xanžo Dios tzen len neda',
na' tzen we lawžo La la'y chie'.

4 Bliža' Xanžo Dios, na' Le' benle' chia',
na' beslé' neda' lo yógo'te da' bchébegaken neda'.

5 Benne' ka' bxen láže'gake' Le' blé'egekle'
yeļa' zen chie', na' bi bedoé'egekle'.

6 Neda', benne' yache', bliža', na' benle' Xanžo, Dios chian',
na' beslé' neda' lo yógo'te da' wzáka'li'a.

7 Wbás ka' che ya'abá che Xanžon' zej zoe'
kwit benne' ka' zžébegake' Le',
na' žape chí'igake' légake'.

8 Le wia nga, na' lé'elele nak chawe' Xanžo Dios.

Yeļa' ba nez zen naken che bennen' žxen laže'e Le'.

9 Le žebe Xanžo Dios, le'e, nakle benne' chie' ka',
dan' bi be žiážjegekle' benne' ka' zžébegake' Le'.

10 Bež yíxe'do' ka' žiážjegeklba', na' zdóngakba',
san benne' ka' žxen láže'gake' Xanžo Dios bi be da' chawe' yážjegekle'.

11 Le da, xkwide' ka', na' le yenle chia'.

Wsedla' le'e nich žébele Xanžo Dios.

12 ŹNoz benne' ládjwle le'e žénele' soakze' nbane',
bennen' žénele' soe' yiz zan nich le'ele' da' chawe'?

13 Bwiakze da' zchaljo' nich bi nnio' da' zinnj,
na' nich bi wchaljo' da' wen laže'.

14 Bzoa cheļa'ale da' bi nak chawe' da' zchaljo', na' ben da' nak chawe'.

Ben byene so' lo yeļa' zga'n chawe', na' ben ka' nak chen.

15 Zwiakze Xanžo Dios benne' ka' zej nake' chawe',
na' zze nage' da' znnábgekle' Le'.

16 Žža'a Xanžo Dios benne' wen da' zinnj ka',
na' bi soa no benne' chejsá' laže'e légake'.

17 Benne' chawe' ka' žlžigake' Xanžo Dios,
na' Le' ženle' chégake',
na' žeslé' légake' lo yógo'te da' zzáka'gake'.

18 Gawze zoa Xanžo Dios gan zej nnita' benne' ka', benne' žak nyache' láže'gake',
na' žeslé' légake'.

19 Da' zanle'e da' zzaka' benne' chawe',
san žeslá Xanžo Dios le' lo yógo'te da' ka'.

20 Le' žape chí'ikze' yógo'te žit yo'o bennen',
na' nitó žit chie' bi gachjwn.

21 Da' zinnj da' žon benne' bi nake' chawe' goten le',

na' kwia yí'gak benne' ka' zži'igake' chegak benne' chawe' ka'.

22 Xanžo Dios zzoa chawe'e be' da' nákgakkze benne' wen žin chie' ka',

na' yógo'te benne' ka' žxen láže'gake' Le' batkle kwia yí'gake'.

35

1 Xana' Dios, bsejw xnezgak benne' ka' znnégake' chia'.

Bdíl-len benne' ka' zdíl-łengake' neda'.

2 Da, gape chi'o neda' lo wdíle, na' goklen neda'.

3 Bexw ya ntoche' tonn che wdíle
nich wsejo' xnezgak benne' ka' zbia láže'gake' neda'.

Błoe'el neda' nako' Benne' Weslá chia'.

4 Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle benne' ka' žénegekle' gótgake' neda'.

Ben ga wzonnjgak, na' yedoé'egekle benne' ka' žénegekle' góngake' neda' žia.

⁵ Ben ga gákake' ka to laga' biž da' žwa' be',
na' bseja' wbás la'y chio' nich wlage' légake'.

⁶ Ben choj xnégake' nich kwílgake',
na' bseja' wbás la'y chion' nich kwia laže'e
légake'.

⁷ Bkáche'gake' to do yelj nich senen neda', na'
bi be bena' chégake'.

Bché'ngake' to yežw gan chejbiža' neda', na'
bi be da' zia nbaga'a.

⁸ Bseja' da' wžia yin' légake', da' bi
gákbe'egeken'.

Ben ga sen do yelj chégaken' la' légakkze', na'
ga chejchégwgage' gan kwia yí'gake'.

⁹ Naž yebéle'ekzla' ni'a che da' ben Xanžo
Dios.

Gak yeja' ba nez zen chia' dan' beslé' neda'.

¹⁰ Yógo'te žit yoa'a nnágaken:

“Xanto' Dios, čnozke benne' nake' zen ka
nako' Le'?

Žesló' benne' yache' lo na' benne' nakže'
wałe ka le',

na' benne' žiážjele' lo na' benne' zbane' da' do'
da' den chie'.”

¹¹ Bła'gak benne' ka' žechébegake' da' wen
laže'.

Wnnábgekle' neda' ka nak che to da' bi nne-
zla'.

¹² Behí'igake' chia' da' zinnj ni'a che to
da' chawe' da' bena' neda', nich
wsáka'gake' neda',

¹³ san neda', kate' bi wnníta'gake' chawe',
gok nyache' laža'a, na' bena' wbás, na'
bsaka' kwina'.

Dot laža'a bliža' Le', Dios, nich yeyono'
légake'.

¹⁴ Gok nyache' laža'a ni'a chegak benne' ka'
kan žona' ni'a che bi' lježa', o ni'a che
bi' bíche'kza'.

Gok nyache' laža'a ka žon no benne' ni'a che
xne'e kate' ne žate',

¹⁵ san bebégekle benne' ka' kate' wzóa da'
bsakan' neda', na' bedjwíagake' neda'.

Bdíl'engak benne' wen da' zinnj ka' neda',
na' chojze bzétjgake' neda'.

Bwíatezegake' neda', na' bi bsángake' da'
žóngake'.

¹⁶ Bsáka'gake' neda', na' ben díjtgekle' neda',
na' wžia láže'gake' neda' lo yeja' zža'a
chégake'.

¹⁷ Xana' Dios, žto chi'ize wíazo' da' žóngake'?
Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžia yí'gake'
neda', benne' ka' zej nake' ka bež
yix'e ka'.

¹⁸ Yapa' Le' “Žóxkeno'” gan zej ndobe benne'
chio' ka'.

Wká'n zénteza' Le' ladjw benne' zan ka'.

¹⁹ Bi go'o latje yebégekle benne' ka' bi
zlé'egekle' neda' chawe', na' bi be
bena' chégake'.

Bi go'o latje benne' ka' gon díjtgekle neda',
benne' ka' zža'agake' neda', na' bi be
zia nbaga'a.

²⁰ Benne' ki bi žénegekle' sóagake' lo yeja'
zga'n chawe',

na' lo yeja' wen laže' chégake' znnégake'
chegak benne' ka' zbézgage' ži laže' lo
yežlyó nga.

²¹ Ben díjtgekle' neda', na' wnnágake':

“Ba bje'elto' da' bene'.”

²² Xana' Dios, bje'ekzlo' da' žóngake'. Bi so'
žize.

Xana' Dios, bi kwej yichjo' neda'.

²³ Wzó ža'. Wzóa wchi'a lažo'o neda'.

Da, Xana' Dios, nich gákjeno' neda'.

²⁴ Bchi'a laže' neda' lo da' chawe' chio', Xana'
Dios.

Bi go'o benne' ka' latje wžížegake' chia'.

²⁵ Bi go'o latje nnágake':

“Ba gok da' wzé láže'žo”, na' bi nnágake':

“Ba bzéjwžo le'.”

²⁶ Ben ga yedo'egekle, na' chíxgekle yógo'te
benne' ka' žebégekle' kate' bi žak chia'.

Ben ga yedo'egekle, na' ga'ngak ka'ze
benne' ka' zdíl'engake' neda'.

²⁷ Ben ga golgak, na' yebégekle benne'
ka' zlé'egekle' neda' chawe', nich
nnágakkze':

“jGa'n zen Xanžon'!”

Bennen' žak laže'e ga'n chawe' benne' wen
žin chie'.

²⁸ Wcháljteza' che da' chawe' da' nako' Le',

na' wká'n zénteza' Le' dot ža, na' yele.

36

¹ Da' zinnj da' žon bennen' zzo'e Dios
cheja'ale zcháljlenen le' lo yichj
lážda'we'.

Bi zdan láže'kze' gape' Dios ba la'ne.

² Che len zlo'e'el kwine' ka to benne' zente.

Žekle' bi zle'el Dios da' zinnj da' žone', na' bi
zže'e le'.

³ Da' zchaljze' naken da' zinnj, na' da' wen
laže'.

Biž žejni'ile' binlo, na' biž žone' da' chawe'.

⁴ Zlab laže'e da' bi nak chawe' katen' die' gan
žtase'.

Yoe' nez da' bi naken chawe'.

Bi žénele' wsane' žone' da' zinnj.

⁵ Xana' Dios, zente nak yeja' žeyache' laže'
chio' dan' zžinten zan ya'abá.

Yeja' li laže' chio' zžinten lo bejw.

⁶ Da' chawe' da' nako' naken ka to ya'a zen
chio',

na' ka zchi'a lažo'o naken ka to nisd'o zil-le'e.
Xana' Dios, zwiakzo' benách ka', na' bia yix'e
ka'.

⁷ Zenle'e nak yeja' žeyache' laže' chio', Dios.

Che len žxen láže'gak benne' ka' Le' ka žongak
bríse'do' ka' žkache' kwíngakba' zan xil
žkoko'.

⁸ Yéljgekle' len da' deje'e ližo'

na' Le' wye'jo' légake' da' naken ka to yegw da' yožen nis dzi'.

⁹ Gan zo' Le' zoa gan žal nis dan' žonnen yela' nban.

Ło yela' bani' chio' zle'elto' da' nak bani'.

¹⁰ Beyache' laže'l benne' ka' zej nónbi'e Le', na' bzoa chegak benne' li laže' ka' da' nak chawe'.

¹¹ Bi go'o latje benne' zka'n zen kwine' tıl-jene' neda',

na' bi wchix benne' wen da' zinnj neda'.

¹² Chejchégwgak benne' ka' žóngake' da' zinnj. Le' beno' ga bejchégwgak benne' ka', na' bi gak yeyásgake'.

37

¹ Bi kwe' zedlo' ni'a che da' žongak benne' ka' bi zej nake' chawe',

na' bi ge'elo' ni'a che da' zej nape benne' wen da' zinnj ka',

² dan' te chegak benne' ka' ka' žak che yix'e' biž,

na' gak chégake' ka' žak che yix'e' da' nžogen.

³ Bxen laže' Xanžo Dios, na' ben da' chawe', na' soakzo' nbano', na' si'kzo' yela' ba nez.

⁴ Wyáz laže' Xanžon',

na' Le' gonnkze' chio' da' zdan lažo'o.

⁵ Bzoa kwino' lo na' Xanžon',

na' bxen laže'e Le', na' Le' gone' da' znnablo'.

⁶ Włoe'ele' da' chawe' da' nako' ka to da' žsa'ni',

na' da' li laže' chio' ka lawe' ža.

⁷ Wzóa žize law Xanžon', na' bzen laže'e Le'.

Bi kwe' zedlo' ni'a che no benne' zzi'e yela' ba nez, bennen' žonkze' da' bi nak chawe'.

⁸ Bzoa cheļa'ale yela' yichj ža'a, na' bi žo'o.

Bi gak lažo'o yebi'o che bennen' bi nake' chawe',

⁹ dan' wžia yi' Dios benne' wen da' zinnj ka', san benne' ka' žxen láže'gake' Xanžon', gata' chégake' yežlyó.

¹⁰ Yextído'ze biž soa bennen' bi nake' chawe'. Le'elo' liže latje bennen' san biž soe' ga na',

¹¹ san benne' gaxjw laže' ka' gata' chégake' yežlyó,

na' si'gake' yela' ba nez che yela' zga'n chawe'.

¹² Benne' wen da' zinnj žénele' bi da' gone' che benne' chawe'.

Ło yela' zža'a chie' bi zle'ele' le' chawe'.

¹³ Xanžo Dios wžížekze' chegak benne' wen da' zinnj ka'

dan' zle'ele' za' gawze ža kwia yí'gake'.

¹⁴ Benne' wen da' zinnj ka' zbéjgake' ya ntoche' ka',

na' ba nžégake' yag ntóche'do' chégake' ka' nich wžia yí'gake' benne' yache' ka', na' benne' ka' žiázjegekle',

nich gótgake' benne' ka' žóngake' da' naken chawe'.

¹⁵ Ya ntoche' chégake' chazen laždo' kwíngakkze',

na' gáchjwgak yag ntóche'do' chégake' ka'.

¹⁶ Záká'že da' do' da' nape benne' chawe'

ka yela' wnni'a zen da' zej nape benne' wen da' zinnj ka',

¹⁷ dan' gátgakkze ni'a na'gak benne' wen da' zinnj ka',

san Xanžo na'kze zwiákze' benne' chawe' ka'.

¹⁸ Nonbia' Xanžon' bal' ža sógake' nbángake'. Da' zej nape benne' chawe' ka' soan to chi'ize.

¹⁹ Bi yedoé'egekle' benne' ka' kate' bi žak chégake',

na' lo ža kate' žak wbín gata' da' gáwgake',

²⁰ san kwia yí'gak benne' wen da' zinnj ka',

na' benne' ka' zží'igake' che Xanžon', gak chégake' ka' žak chegak yeje yix'e' ka'.

Te chégake', na' nítgekle' ka' žnit zen che yi'.

²¹ Benne' ka' bi zej nake' chawe' to da' znnábgame' to chí'ido'ze, san bi ženéjzwgaken',

san benne' chawe' žeyache' láže'le' lježe' ka', na' znezjwe' bi da' žiázjele'.

²² Benne' ka' zle'el Xanžon' légake' chawe', gata' chégake' yežlyó,

san benne' ka' bi zle'ele' chawe', kwia yí'gakkze'.

²³ Da' žongak benne' chawe' ka' naken da' bloe'el Xanžon' légake',

na' zle'ele' chawe' yógo'te da' žóngake'.

²⁴ Kate' chejchégwgak benne' chawe' ka', bi chejchégwgak'e to chi'ize dan' noxw Xanžon' ná'gake'.

²⁵ Goka' xkwide', na' na'a naka' benne' gole, na' batkle bje'ela' to benne' chawe' wsán Dios le',

na' bi zdagak za'sógake' ka' znnábgame' bi da' gonn no benne' chégakbe'.

²⁶ Benne' chawe' ki žeyache' láže'tezle',

na' znezjwe' bi da' žiázjele' no benne', na' za'sóe' ka' žak yela' ba nez chégake'.

²⁷ Biž gono' da' bi nak chawe', san ben da' chawe',

na' so' nbankzo' to chi'ize,

²⁸ dan' nži'il Xanžon' da' nak li laže', na' bi žsane' benne' chie' ka'.

To chi'ize gape chí'ikze' légake', san wžia yi'e lježgak benne' ka' bi zej nake' chawe'.

²⁹ Benne' chawe' ka' gata' chégake' yežlyó nga,

na' nníta'gake' to chi'ize lo yežlyón'.

³⁰ Benne' chawe' zchaljze' da' žejni'ile',

na' ka' zchi'a laže'e naken chawe'.

³¹ Da' bchi'le Dios le' yo'on yichj lážda'we'.

Che len bi chejchegwe'.

³² Benne' wen da' zinnj zle'ele' benne' chawen', na' žon byene' gote' le'.

³³ Bi wsán Xanžon' le' lo na' bennen' bi nake' chawe',

na' bi wžia yi'e le' kate' wchi'a laže'e le'.

³⁴ Bxen laže' Xanžon', na' ben ka zrna xtiže'e,
na' Le' wchiskze' le' nich gata' chio' yežlyó
nga.

Kate' kwia yi'gak benne' doła' ka', na'
le'elon'.

³⁵ Bje'ela' to benne' wen da' zinnj, benne'
zente,

na' góta'le'e da' nape' ka da' znezjw to yag
zente,

³⁶ san wdé chie', na' biž zoe' na'a.

Bejdilja' le', san bi beže-lá-'ne'.

³⁷ Blab laže' ka nak che benne' li laže',

na' bwia bennen' nake' chawe',

dan' ga ze lawte gak to yela' ba nez zen che
bennen' zoe' lo yela' zga'n chawe',

³⁸ san benne' wen da' zinnj ka' kwia
yi'gakkze'.

Bi soa no lježgak benne' wen da' zinnj ka',

³⁹ san Xanžo Dios yesle' benne' chawe' ka',

na' Le' gon choche' benne' ka' kate' bi gak
chégake'.

⁴⁰ Xanžo Dios gáklene' légake', na' yesle'
légake'

lo na'gak benne' ka' bi zej nake' chawe',

na' gon chawe'e légake', dan' žxen láže'gake'
Le'.

38

¹ Xana' Dios, bi tilo' neda' lo yela' zža'a chio'.

Bi wsako'o neda' lo yela' snia chio',

² dan' yag ntóche'do' chio' ka' wyážgaken
neda',

na' len no'o bsaka' zi'o neda'.

³ Bi zoa chawe' beła' žen chia' dan' zžo'o
neda',

na' žit yoa'a bi zej zoan chawe' dan' bena'
doła'.

⁴ Da' zinnj ka' da' bena' zbága'gaken yichj
lážda'wa'.

Zej naken chia' ka to ywa' zi'ile'e.

⁵ Žia we' dot da' naka', na' zlaže'en, na'
nóžwgak we' chia' ka'.

Žaken chia' ki dan' bena' da' zinnj.

⁶ Žda' zwia' lo yole, dan' žedoe'ela',

na' zbeže nyacha'a dot ža, na' yele,

⁷ dan' dot da' naka' zláže'en,

na' bi zoa chawe' beła' žen chia'.

⁸ Nat ni'a na'a, na' žekla' zej nžozjen žit yoa'a.

Zbeže laža'a dan' že' zedle yichj lážda'wa'.

⁹ Xana' Dios, da' zdan laža'a zóalenen Le',

na' da' zbeže laža'a zlé'ekzlo' Le'.

¹⁰ Žat lážda'wa', na' ba bedó laža'a,

na' biž zle'ela' chawe'.

¹¹ Žebíga'gak lježa' ka' zito'le ni'a che yižwé'
chia',

na' benne' zjo'o li'a chia' ka' ba bkwásgake'.

¹² Benne' ka' žénegekle' gótgake' neda'
zžála'gake' do yelj nich senen neda',

na' benne' ka' žénegekle' góngake' neda' žia
znnégake' chia',

na' znnágake' kwia yi'a,

na' zóatezegake' wsáka'gake' neda',

¹³ san neda' bi ženla', kan žak che to benne'
kwežw,

na' naka' ka to benne' bi žak nne', benne' bi
žsaljwe' žoe'e.

¹⁴ Naka' ka to benne' bi be ženle',

bennen' bi žechebe',

¹⁵ dan' žxen laža'a Le', Xana' Dios.

Le' yechebo' lo wlaza' neda'.

¹⁶ Bi go'o latje yebégekle' ni'a che da' žaken
chia'.

Kate' chejchegwa', bi go'o légake' latje wká'n
žen kwíngake' dan' žak nyache' laža'a,

¹⁷ san za' chejchegwa', na' zlážeze dot da'
naka'.

¹⁸ Che len yexóalapa' da' bi nak chawe' da'
bena',

na' gak nyache' laža'a ni'a che doła' da'
nbağa'a.

¹⁹ Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej
zoakze' chawe', na' zej nake' wałe.

Zej nyanle'e benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe', na' bi be žia bena' légake'.

²⁰ Benne' ka' žóngake' benne' chawe' ka' žia.

Zej nake' benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe' dan' žónteza' da' naken
chawe'.

²¹ Bi kwej yichjo' neda', Xana' Dios.

Dios chia', bi so' zi'to' gan zoa'.

²² Ben byene gákleno' neda', Xana' Dios.

Nakkzo' Le' Benne' Weslá chia'.

39

¹ Neda' wnnía': "Gon chi'a binlo kwina' nich
bi gona' doła' lo da' wchalja'.

Gon chi'a binlo da' wchalja', žak zoa benne'
wen da' zinnj gan zoa' neda'."

² Wžoa' žize ka to benne' bi žak nnie' na' bi be
wnnía',

na' bi bchalja' da' naken chawe' da' žala'
nnia', na' bgolže da' zžaka'a.

³ Gok lážda'wa' ka to da' žeyen,

na' žak blab laža'a chen, goken ka to yi',

na' wnnabla' Xanžon', wnnía':

⁴ "Xana' Dios, hloe'el neda' da' gak chia',

na' bał ža soa' nbana'.

Bzejni'il neda' bayén batx gata'.

⁵ Beno' chia' soa' nbabze ža,

na' yiz chia' bi be zej naken lawo' Le'.

Da' likze bi be zej nak ža chegak benáč
ka'.

⁶ "Da' li zej nak benne' ka' ka to zólđo'ze.

Da' likze dáche'ze zej že' benne' ka' wnné yoe
ni'a che yela' nban chégake'.

Zdan láže'gake' yela' wnni'a, na' bi zej nnezle'
no benne' gaken chie'.

⁷ Na'a, Xana' Dios, žbizkze wxén laža'a?

Toze Le' žala' wxén laža'a.

⁸ Beslá neda' lo yógo'te da' zinnj da' bena'.

Bi go'o latje benne' ya₁ laže' ka' gon dítjgekle' neda'.

⁹ Wzó'a žize, na' bi be wnnía' dan' beno' Le' goken kí chia'.

¹⁰ Beká'a yižwé' da' bzo' lo beja' žen chia'.

Za' gata' lo da' žsako'o neda'.

¹¹ Žsako'o no benne' doja' nich wzejni'ilo'-ne',

na' ka žon beldon' zteba' laže', Le' zchinnjo' da' nží'izele bennen'.

Da' likze bi be zej nak ža chegak benách ka'.

¹² “Benle da' znnabla' Le', Xana' Dios, na' bze nag da' žliža' Le'.

Bi so' žize kate' zoa' zbeža' lawo' Le' dan' naka' neda' lawo' Le' ka to benne' zdaze' yežlyó.

Naka' ka to byinne zdezba' kan gokgak xa xna' wdé chia' ka'.

¹³ Bi be gono' chia' to chí'ize

nich gata' latje yeží' laža'a,

dan' la' yeza'tia' yežlyó nga, na' biž soa'.”

40

¹ Lo yeja' zen laže' chia' wleza' Xana' Dios, na' bze nage' chia', na' benle' da' wnnabla' Le'.

² Bebeje' neda' ka to lo yežw gže', na' lo da' nak ka gona'.

Bzoe' ni'a to lo yej xe, na' begoé'e neda' nez chawe'.

³ Bene' ga žoła' to da' kob da' zka'n zenen Xanžon'.

Benne' zante lé'egekle' da' ni da' bene' Le', na' žébegake' Le', na' wxén láže'gake' Xanžo Dios.

⁴ Ba nez zen naken che bennen' žxen laže'e Xanžo Dios,

na' bi žónlene' tzen benne' ka' zží'igake' che Dios,

na' kege len benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'.

⁵ Da' zenle'e beno', Xana' Dios, na' žebanlto', na' ka zej nak da' žak lažo'o Le' gono' cheto', bi gak wlabto' lawo' Le'.

Cha' wzenla' no benne' ka zej naken, na' cha' wchalja' chégaken, bi gak wlabat' légaken.

⁶ Bi chaz lažo'o biado' ka' gota' lawo' Le', cha' to da' gona' chio'.

Bi znnabo' biado' ka' wzeya' lawo' Le', na' žen chegak biado' ka' da' ko'an lawo' Le' ni'a che doja' chia',

san bsaljo' naga' nich yenla' chi'o.

⁷ Naž wnnía': “Bwia nga, za'a neda'.

Nyejw le'e yiche la'y ka nak chia'.

⁸ Žaz laža'a gona' da' žak lažo'o Le', Dios chia', na' da' wnnakzo' Le' yo'on lo yichj lážda'wa'.”

⁹ Ba bzenla' benne' ka' da' chawe' da' nako' gan zej ndobe benne' zante ka' lawo' Le'.

Bwia nga, bi wzó'a žize, na' nnézkzelon' Le', Xana' Dios.

¹⁰ Bi bkáche'za' da' chawe' da' nako' lo lážda'wa',

san bchaljkza' ka nak yeja' li laže' chio', na' kan žesló' benne' ka'.

Bi wzó'a žize ka nak yeja' žeyache' laže' chio', na' ka nak da' naken dot da' li chio' ladjw benne' zante zej ndobe' chio' Le'.

¹¹ Xana' Dios, bi želo' yeyache' láže'lo' neda'. Yeja' žeyache' laže' chio', na' da' likze chio' žákjentezegaken neda'.

¹² Nyéchéjgekle' da' bi nak chawe' ka' neda', na' da' bi nak chawe' ka' da' bena' zej žian neda'.

Che len bi gak chis lawa' lawo' Le'.

Zej nyanžen ka zej nak yicha' yichja' na' žedó laža'a.

¹³ Znnabla' Le', Xana' Dios, yesló' neda'.

Xana' Dios, ben byene gákjeno' neda'.

¹⁴ Ben ga yedoé'egekle, na' chíxgekle benne' ka' žénegekle' gótgake' neda'.

Ben ga wzonnigak, na' yedoé'egekle benne' ka' žak láže'gake' góngake' neda' zia.

¹⁵ Ben ga chíxgekle, na' wzonnigak benne' ka' ben dítjgekle' neda'.

¹⁶ Ben ga yebégekle, na' soagak lo yeja' ba nez benne' ka' žxen láže'gake' Le',

na' nnégakkze benne' ka' zej nží'ile' Le', Benne' Weslá chégake'.

Nnágake': “iGa'n zen Xanžon'!”

¹⁷ La'kze wsáka'gake' neda', na' gak nyache' laža'a,

bi ga₁ lažo'o Le' neda', Xana' Dios.

Le' žákjeno' neda', na' žesló' neda'.

Xana' Dios. Bi želo' gákjeno' neda'.

41

¹ Ba nez zen naken che bennen' že' laže'e benne' yache' ka'.

Bi ža zoe' lo da' zede, yeslá Xanžon' le'.

² Xanžon' gape chí'ikze' le', na' wnezjwe' le' yeja' nban.

Gak to yeja' ba nez zen che bennen' lo yežlyó nga,

na' bi wdé Xanžon' le' lo na'gak benne' ka' bi žlé'egekle' le' chawe'.

³ Xanžo Dios góxwkze' le' kate' die' gan zzáka'li'e.

Yeyón chawe'e dot da' nake' katen' bi zoe' chawe'.

⁴ Wnnía': “Xana' Dios, beyache' laže'e' neda'. Beyón be' da' nakkza' dan' bena' doja' kate' bží'a chio' Le'.”

⁵ Benne' ka' bi žlé'egekle' neda' chawe' znnégake' chia', na' znnábgake'.

“¿Batx gat benne' ni, na' gak ga₁ láže'to' le'?”

⁶ Žedjwiágake' neda', san kege nich gak chia' da' chawe'.

Zbéjgake' neda' diža' nich gak nnégake' chia',
na' kate' žežógake', na' zzégake' dižan'.

⁷ Kate' zdobgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe', na' znnétezegake' chia'.

Zchálj]lentezegake' ljéžgake' ka' chia' neda',
na' znnágake':

⁸ "Ba de'e to yižwé' da' goten je',
na' biž yeyase' gan die'."

⁹ Leska' bennen' bga'n chawe'e len neda',
bennen' bχen laža'a, na' bdáw]enkze'
neda',

benne' ni wnnekze' chia' neda'

¹⁰ san Le', Xana' Dios, beyache' laže'l neda',
na' ben ga yeyasa',

na' yebi'a chegak benne' ka' da' yeyá]agake'.

¹¹ Kikze nnezla' žona' da' žaz lažo'o Le',
na' bennen' bi zlé'ele' neda' chawe' bi be gak
gone' chia'.

¹² Le' nóχwkwzo' neda' dan' naka' gazjw laže',
na' bzo' neda' lawo' Le' to chi'ize.

¹³ jGa'n zen Xanžon'!

Nake' Dios chegak benne' Israel ka'
yógo'te yiz nni'tagake', na' to chi'ize.
Ka'kze naken, na' ka'kze gaken.

42

¹ Ka žon bžina' yiχe' zbéžeya'aba' dan' zbi]ba',
ka' znnab be' da' nakkza' da' nak chio', Dios.

² Zbi]e be' da' nakkza' dan' naken chio', Dios
ban.

čBatχ gak yida' nich la'a lawo' Le', Dios?

³ Nis da' zbeža' goken ka yet žawa' dot ža, na'
yel,

na' znnábgekle' neda' yógo'te ža, na' znnágake':
"čGanzkze Dios chio'?"

⁴ Žezá' laža'a da' ki, na' zbeže laža'a.

Žezá' laža'a kan wyá]a]ena' benne' zan ka',
na' wnezwa' láwgake' lo liž Dios,

Belžo lo yela' žebele, na' bka'n ženžo Dios lo
lni.

⁵ čBiz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?

čBiz chen' že' zedlo' lo yichj lážda'wa'?

Bχen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le'
da' yoble.

Nake' Benne' Weslá chia', na' Dios chia'.

⁶ Xana' Dios, ba nat ni'a na' be' da' nakkza' lo
yichj lážda'wa'.

Che]en žezá' laža'a chio' kate' ne zoa' lo
yežlyó yechela'ale yegw Jordán nga,
lo ya'a Hermón gan že' Ya'a Misar.

⁷ Ka nak žaxto' da' žon nido', ka' žon to nis
wbá'a chio', Dios.

Zzaka' be' da' nakkza' dan' nis wbá'a dan'
bselo'o zchen' neda'.

⁸ Tža tža žeyache' laže'l Xanžon' neda',

na' žel golkza' da' we]awa' Le',

na' wchál]jena' Dios, Bennen' žonne' yela'
nban chia'.

⁹ Yapa' Dios: "Le' žape chi'o neda'.

čBiz chen' nal lažo'o neda'?

čBiz chen' žak nyache' laža'a dan' benne' bi
zlé'ele' neda' chawe' žsake'e neda'?"

¹⁰ Žlagak žit yoa'a dan' benne' ka' bi
zlé'egekle' neda' chawe' žon di]jgekle'
neda'.

Tža tža znnábgekle' neda', na' znnagake':

"čGanzkze Dios chio'?"

¹¹ čBiz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?

čBiz chen' že' zedlo' lo yichj lážda'wa'?

Bχen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le'
da' yoble.

Nake' Benne' žeslé' neda', na' Dios chia'.

43

¹ Bchi'a laže' neda', Xana' Dios, na' b]oe'e]aw
naka' chawe'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžogake' Le'
che]a'ale,

na' lo na'gak benne' wen laže' ka', benne'
wen da' zinnj ka'.

² Nako' Le' Dios chia', na' zzoa chocho' neda'.

čBiz chen' bsan lažo'o neda'?

čBiz chen' žak nyache' laža'a
dan' benne' bi zlé'ele' neda' chawe' žsaka' zi'e
neda'?

³ Bse]a' yela' bani' chio', na' da' likze chio' ga
zoa' ni.

Da' ki yegó'ogaken neda' nez.

Wché'gaken neda']aw ya'a la'y chio', na' gan
zoakzo' Le'.

⁴ Choa'a gan zoa bkog la'y che Dios.

Choa'a]aw Dios, Bennen' žone' ga žebela', na'
gan soa' lo yela' ba nez.

Wká'n zena' Le']en da' žinna'.

Le' nako' Dios chia' neda'.

⁵ čBiz chen' žat ni'a no'o, be' da' nakkza'?

čBiz chen' že' zedlo' lo yichj lážda'wa'?

Bχen laže' Dios dan' wká'n zenkza' Le'
da' yoble.

Nake' Benne' žeslé' neda', na' Dios chia'.

44

¹ Dios, χa χna' gole cheto' ka' bzéngekle' neto'
da' beno' lo ža chégake', dan' beno' yiz wdé
ka'.

² Bchinnjo' yezika' yež ka']awgak χa χna'
gole cheto' ka',

na' bnnito'o]égake' lo latje chegak benách
ca'.

Bsáka'li'o benne' yež ka', san bzoa chocho'
benne' chio' ka' lo yežlyó gan zoato'
neto' na'a.

³ Xa χna' gole cheto' ka' bi wzí'gake' yežlyó
nga]en ya ntoche' chégakkze' ka'.

Bi beslá kwíngake']en yela' waje da' zej
nape',

san Le' besló']égake']en yela' wak chio',

na' len yela' wa'e chio', na' len yela' zen chio',
dan' wyáz lažo'o légage'.

⁴ Le', Dios, nako' Benne' Wnná Bia' chia'.
Beslá neto', za'só Jakob.

⁵ Len yela' wak chio' Le' wzéxjwto' benne'
ka' zdíl-lengake' neto'.
Ni'a chio' Le' zžéxjwto' légage'.

⁶ Bi wxén laža'a yag ntoche' chia',
dan' bi yeslán neda'.

⁷ Le' wdape chi'o neto' nich bi be gok gongak
cheto' benne' ka' bi zlé'egekle' neto'
chawe'.

Beno' ga bedoé'egekle benne' ka' zžá'agake'
neto'.

⁸ Ni'a chio' Le', Dios, sóatezto' lo yela' ba nez,
na' to chi'ize wxén láže'to' Le',

⁹ san wléj yichjo' neto', na' beno' ga
žedoe'elto',
na' bi žéjleno' benne' cheto' ka', benne' žjake'
lo wdíle.

¹⁰ Beno' ga bzonnjto' lawgak benne' ka' zdíl-
lengake' neto',
na' benne' ka' zži'igake' cheto' beká'agake'
yógo'te da' wdapto'.

¹¹ Bdio' neto' ka zila' ka' lo na'gak benne' ka'
žótgage' neto',
na' beslaso' neto' ladjw benne' zi'to' ka'.

¹² Bdezo' neto', benne' chio' ka', lo ná'gake',
na' bi be bezi'o.

¹³ Beno' ga benne' yež gawze ka' znnégake'
cheto'.

Benne' zej nyechjle' neto' zká'ngake' neto'
ka'ze, na' žžižegake' cheto'.

¹⁴ Bzo' neto' ka to da' znnagak benne' wláž
cheto' ka' naken to da' nyáche'le'e.

Kate' zlé'egekle benne' ka' neto', zta
yichjgake',
na' žebángle' ka' žak nyache' láže'to'.

¹⁵ Tža tža žedoé'etezla', na' žé'teza' lo da'
zedle'e.

¹⁶ Znnégake' chia', na' zžóagake' neda'
chela'ale.

Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'
zži'igake' chia', na' žóngake' neda' zia.

¹⁷ Yógo'te da' ki žákgaken cheto', san bi na' gal
láže'to' Le'.

Bi na' wzoato' chela'ale xtižo'o dan' bénleno'
neto'.

¹⁸ Bi na' wsán láže'to' Le',
na' bi na' wzoato' chela'ale da' bchi'lo' neto'.

¹⁹ žBiz chen' bzo' neto' chela'ale lo latj
chegak bia snia ka',
na' bzo' neto' gan za' gatto'?

²⁰ Chela' goj láže'to' Dios cheto',
o chela' bka'n zento' lo'a ka',

²¹ žbi žála' ža'a Dios neto' ni'a che da' ki?
Le' nnézkzele' da' yo'o lo yichj lázdo'gak
benne' ka'.

²² Dan' naktó' chio', tža tža zóagake' gótgage'
neto'.

Béngake' neto' ka zila' za' gótgage'-ba'.

²³ žBebán, Xanto' Dios! žBiz chen' ztaso'?
žBebán! žBi so' zi'to' to chi'ize!

²⁴ žBiz chen' bkache' kwino',
na' bi žákbe'elo' kan zžáka'le'eto',
na' kan zžóngekle benne' ka' neto' žin?

²⁵ Ba nat ni'a na' be' da' nakkzto',
dan' bzéxjwgake' neto', na' žžóbgake' neto' lo
yo.

²⁶ žWzó ža'! žGoklen neto'!
žLo yela' žeyache' laže' chio', beslá neto'!

45

¹ Yo'o yichj lázda'wa' diža' xtanle'e ka',
na' gojkza' ka' nak che benne' wnná bia'.
Gokkza' da' bzoj to benne' zcháljli'e chawe'.

² Nako' le' xtánle'eže ka' yógo'te benne' ka'.
Nak cheto' yela' ba nez ni'a che da' zchaljo',
dan' Dios ben cháwe'kze' le' to chi'ize.

³ Bda' ya ntoche' chio' žoa'a li'o, le', benne'
wa'e,

lo yela' zen chio', na' lo yela' wnná bia' chio'.
⁴ Lo yela' zen chio' zo' nbankzo'.

Bkonle žin diža' li, na' yela' gaxjw laže',
na' da' chawe', na' wzejní'il kwino' da'
zenle'e ka'.

⁵ Zej nlále'egak yag ntóche'do' chio' ka',
da' ka' gótgaken benne' yež ka' lawo' le',
na' cházgaken lázdo'gak benne' ka' zžá'agake'
le'.

⁶ Gan ži'o, Dios, žen' to chi'ize, na' sóatezen.
Chawe' nak ka' zna bi'o.

⁷ Nži'ilo' da' nak chawe',
na' bi zle'elo' chawe' da' bi nak chawe'.

Che len Dios chio' bzoe' le' latje chio', gan
žebéle'eželo' ka' lježo' ka'.

⁸ Žla' zix za lano' len da' ka' zej naken mirra,
na' áloe, na' kasia, da' ka' žlá'gaken zix.
Lo ližo' da' záka'le'en zžóagake' le' lo yela' ba
nez.

⁹ Bi' no'le chegak benne' wnná bia' ka' zej
zoabe' ladjw zo'lo' ka', no'le ka' zej
nakže' blo.

Kwito' li ža že' bi' no'len' gakbe' zo'lo', bi'
no'len' si'be' oro da' zan' zaka' yež
Ofir.

¹⁰ Bze nag, nó'ledo', na' bwia nga, na' benle
da' nnia'.

Žála' gal lažo'o lažo', na' liž xo',

¹¹ na' benne' wnná bian' dan' laže'e yela' xtan
chio'.

Gok gaxjw laže' lawe' le' dan' nake' le' xano',
¹² na' la'gak no'le yež Tiro ka' lawo' le', zej
noe'e da' gónngake' chio'.

Nnabgak benne' wnni'a ka' to da' gono'
chégake'.

13 Xtanle'e nak bi' no'le che benne' wnná bian' lo yo'o gan zoe'.

Za lánabe'nzín' da' xtan ka' da' zej naken oro.

14 Wch'é'gake'-be' law benne' wnná bian', nákwbe' za lánabe' dan' nwa'le'en da' xtan ka'.

Xkwide' nó'ledo' ka' chjakbe' xkóže'lbe'.

Nó'ledo' ki, no'le lježbe' ka', wch'é'gakbe' lebe' law benne' wnná bian'.

15 Lo yela' žebele, na' lo yela' ba nez wch'é'gakbe' lebe',

na' chó'ogakbe' ližo', benne' wnná bia'.

16 Lo latje chegak xa xto'o ka' soagak zi'no' ka'.

Gono' ga nna bia'gak xkwide' chio' ka' do zente yežlyó.

17 Gona' ga chejsá' láže'gak yógo'te benne' ka' lo'.

Che len wká'n zengak benne' ka' le' yógo'te yiz so', na' to chi'ize.

46

1 Dios zle'ekzle' žo'o, na' žone' žo'o benne' waje ka'.

Zóateze' gáklene' žo'o kate' zzáka'žo.

2 Che len, bi' žebežo la'kze xo' yežlyó nga, na' chejchazgak ya'a ka' lo nisdó',

3 na' la'kze chasle'e nisdon', na' gonle'en žaxtó',

na' zizegak ya'a ka' ni'a che da' žzo'.

4 De to yegw da' znenn lo yela' žebele lo yež che Dios,

na' lo liž Dios, Bennen' nape' dot yela' zen.

5 Dios zoe' yežen', na' batkle kwia yin'.

Yide' zildo' na' gáklene' benne' wláž ka' che yežen'.

6 Zbéžeya'agak benne' yežlyó nga, na' zžébegake' Dios, Benne' Wnná Bia' Zen.

Znne Dios kan znne wzió', na' zbja yi' yežlyó.

7 Dios, Bennen' nape' dot yela' wak, zóalene' žo'o.

Dios na' che Jakob žkache' chawe'e žo'o.

8 Le da lé'elele da' ka' ben Xanžon'.

Le wia dan' bene' lo yežlyó dan' žonen ga žebanžo.

9 Zzoa žie' wdile ka' žákgaken do zente yežlyó.

Žichje' da' ka' zsegak yag ntóche'do' ka', na' zzožjwe' yag ntoche' ka' che wdile,

na' zzeje' karro ka' che wdile.

10 Znna Dios: "Le soa žize, na' le nnezle naka' Dios.

Napža' yela' wak ka da' zej nape yógo'te yež ka'.

Napža' yela' wak ka da' zej nape benne' dot yežlyó."

11 Dios, Bennen' nape' dot yela' wak, zóalene' žo'o.

Dios na' che Jakob žkache' chawe'e žo'o.

47

1 iLe kapa' na'le, le'e, yógo'te benne' ka'!
iLe wká'n zen Dios len yela' žebele!

2 Žala' žebežo Xanžon', Bennen' nape' dot yela' wak.

Nake' Benne' Wnná Bia' Zen, na' znna bi'e dot yežlyó.

3 Bdie' benne' zi'to' ka' lo na'žo.

Bnnite'e žo'o nich nna bia'žo yež ka'.

4 Beké'e yežlyó nga lo ná'gake', na' bennen' chežo,

na' naken to yežlyó xtanle'e che za'só Jakob ka', benne' ka' nži'ile'.

5 Zben Dios gan ži'e znna bi'e.

Zbéžegak lozgak bia ka' kate' zben Xanžon' ga na'.

6 iLe goļ da' wká'n zenle Dios! iLe goļ!

iLe goļ da' wká'n zenle Bennen' znna bi'e žo'o!

7 Dios nake' Benne' Wnná Bia' Zen dot lo yežlyó nga.

iLe goļ chie' len dot yela' žejní'il chele!

8 Že' Dios gan znna bi'e, lo latje la'y na'.

Znna bi'e yógo'te yež ka'.

9 Zdobgak benne' ka' znna biá'gake' yógo'te yež ka'

tzen len benne' ka' che Dios che Bran.

10 Benne' ka' znna biá'gake' do zente yežlyó nga

bdégake' yela' wnná bia' chégake' lo na' Dios. Le' znna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka'.

48

1 Zenle'e nak Xanžon', na' žala' wká'n zénle'ežo Le'

lo yež che Dios chežo, dan' žen' law ya'a la'y chie'.

2 Sión, ya'a zen che Dios, naken sibe, na' xtanle'e.

Naken yež che Benne' Wnná Bia' Zen, da' žonnen yela' žebele chegak benách dot yežlyó nga.

3 Dios bjoe'ele' law žkache' chawe'e žo'o.

Zoe' lo yo'o zaka' ka' che yež chien'.

4 Bdobgak benne' wnná bia' ka', na' blá'gake' nich tıl'engake' benne' yežen' ka',

5 san kate' blé'egeklen', na' bebángle'.

Bžébegake', na' bzómnjgake'.

6 Wžé' zédle'egekle', na' wzáka'le'egake'

ka žak che to no'le za' galj bi' že'n chie'.

7 Gókgake' ka barkw ka' žxíte'gaken

kate' žakle'e be' lo nisdó'.

8 Benlžo che da' ben Dios, na' na'a ba bjle'elžon

lo yež che Xanžon', Bennen' nape' dot yela' wak.

Le' wzóa chawe'e yež nga to chi'ize.

⁹ Ga nak lo yodo' chio' Le', Dios,
žezá' láže'to' ka nak yela' ži'i' laže' zen chio'.

¹⁰ Gáte'teze zka'n zengak benách ka' Le',
na' yela' zen chio' zžinen do zente yežlyó.
Ka zrna bi'o naken chawe'.

¹¹ Yebéle'egekle benne' ka' nníta'gake' yež
Sión.

Yebégekle benne' ka' nníta'gake' yež ka' che
Judá dan' zchi'a' láže'kzo' légake'.

¹² Le'e, benne' ka' che Dios, le chechjle žoa'a
yežen'.

Le wláb yo'o sibe ka', da' ka' žape chí'igaken
yežen'.

¹³ Le wia nga ka nak ze'e zen da' nychjlen
yežen'.

Le wia binlo ka zej nak yo'o wale ka' chen,
nich wzénlele xkwide' chele ka' ka zej
naken.

¹⁴ Dios ni nakkze' Dios chežo to chi'ize.

Le' wloé'ekzle' žo'o nez chawe'.

49

¹ Le yenle da' ni, le'e, benne' yógo'te yež ka'.
Le wzé nag, le'e, benne' dot yežlyó nga,

² le'e, benne' blo ka', na' le'e, benne' gaxjw
ka',

le'e, benne' wnni'a ka', na' le'e, benne'
yache' ka'.

³ Wcháljkza' da' naken che yela' žejní'il,
na' wzejní'ila' le'e da' yo'on yichj'lážda'wa'.

⁴ Bze naj diža' ki che yela' žejní'il.
Goljkza' che to da' ngache', na' chinna' da'
žól-łena'.

⁵ ŽBiz' chen' žon byenen žeba' lo ža che da'
zede,

kate' nychjlen neda' da' zinnj da' žongak
benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'?

⁶ Benne' ka' žxen láže'gake' da' zej nake',
na' zka'n zen kwíngake' dan' zej nape' yela'
wnni'a.

⁷ Bi be gak góngake' da' yebéj chawen'
ljéžgake' ka',

na' bi gak wnéžjwgake' to da' yeslán'légake',
⁸⁻⁹ nich sóatezegake' nbángake' nich batkle
nnítle beła' žen chégake'

dan' zenle'e nak da' yeya'wn yela' nban
chegak benách,

na' batkle gak no benne' chizjwen'.

¹⁰ Lé'egekle' žatgak benne' žejní'igekle',
na' žak chégake' tlebe kan žak chegak benne'

yaj' laže' ka', na' chegak benne' laždo'
zide ka',

na' wká'ngake' yela' wnni'a chégake' lo
na'gak benne' yoble ka'.

¹¹ Zrna láže'gake' sóatezegak za'sógake' ka',
na' ga'ngak lížgake' nich gákgaken chegak
yógo'te kwe' za'sógake' ka',

na' zžógake' la yežlyó chégake' kan légake',
¹² san bi gá'nteze benne' ka' lo yela' ba nez.

Zej nake' ka' bia yiže' ka', bia ka' žátgakba'.

¹³ Yógo'te da' žóngake' naken dáche'ze,
na' wká'ngake' da' bxen láže'gake'.

¹⁴ Zej nake' ka' to kwe' zila' ka' žjakba' lo yi'
gabíl,

gan gape chí' yela' got'légakba',
na' benne' chawe' ka' nna biá'gake' benne'

wnni'a ka' kate' za' cha'ni',
na' kwia yi'gak da' ka' wdápgake',

na' yi' gabíl naken gan nníta'tezegake'.

¹⁵ Dios yeya'we' yela' nban chia' lo yi' gabíl
na' yechi'e neda' gan zoakze' Le'.

¹⁶ Bi kwe' zedlo' kate' no benne' zzi'li'e yela'
wnni'a,

na' kate' žone' liže' da' záka'le'en.
¹⁷ Kate' gate' bi be yechi'e,

na' bi chejlen yela' wnni'a chien' le'.
¹⁸ La'kze xak wzóe' nbane' gok chie' yela' ba
nez zen,

na' bka'n zengak benne' ka' le' katen' wzóe'
nbane',

¹⁹ san choe'e gan zej nníta' xa xta'we' ka',
na' batkle le'e'le' yela' baní'.

²⁰ Žápegak benne' ka' le' ba la'ne san bi
žákbe'ele'

nake' ka' bia yiže' ka', bia ka' žátgakba'.

50

¹ Zrne Xanžo Dios, na' ztobe' benne' dot
yežlyó,

benne' ka' žé'gake' gan zla' wbíž, na' gan
ženen.

² Lo Ya'a Sión, da' naken xtanle'e ba bza'ni'
Dios.

³ Yelá' Dios chežo, na' bi soe' žize.
Ženke yi' lawe' Le', na' gakle'e be' bdone'
dan' chechjlen Le'.

⁴ Wtobe' benne' ka' nníta'gake' ya'abá na'le,
na' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga,
nich wchi'a' laže'e benne' chie' ka'.

⁵ Znne': "Le wtób benne' chia' ka',
benne' ka' bénlengake' neda' to diža',
dan' bzoa chóchgake' len žen chegak biado'
ka'."

⁶ Da' zoan ya'abá zlo'e' lawn nak Dios
chawe',

dan' nake' Benne' wchi'a' laže'e benách ka'.

⁷ Znne': "Le yenle, benne' chia' ka', na'
wchálja'.

Le wzé nag, benne' Israel ka',
na' nnia' da' yesbaga'a le'e zia.
Neda', Dios, naka' Dios chele.

⁸ Bi tila' le'e ni'a chegak biado' ka' betle
lawá',

na' ni'a chegak biado' ka' bzeyle,
da' ka' zgó'otezele lawa' neda'.

⁹ Bi si'a beždo ka' lo na'le le'e,
na' chibo byo ka', bia chele ka'.

¹⁰ Yógo'te bia yiže' ka' zej nakba' chia',
na' yógo'te bia beždo' ka',
bia zej zoaba' lo ya'ado' ka'.

11 Yógo'te bia ka' zoa x̄ilgakba' yó'ogakba' lo na'a,
na' lezka' yógo'te bia ka' zej zoaba' nbángakba'.

12 Cha' tona' neda', bi yapa' le'e bi da' gonnle chia'

dan' yežlyó, na' yógo'te da' zej den lawlen zej naken chia'.

13 ¿Žon byenen gawa' xpéla'gak bež ka', cha' ye'ja' žen chegak chibo byo ka'?"

14 Le ko'o law Dios da' wká'n zenle Le', na' le wnezjw da' wchebe láže'le law Dios zente.

15 Lezka' zrne': "Blíž neda' lo ža katen' gak da' wžia yin' benách ka', na' yeslá' le', na' le' gapo' neda' ba la'ne."

16 Dios ži'e no benne' wen da' zinnj: "¿Žeklo' zchaljo' le' kan nak da' wnnakza' neda',

na' znnio' che x̄tiža'a dan' bēnlena' benách chia' ka'?"

17 Le' bi zle'elo' neda' chawe' kate' zloe'ela' le' da' bi nak chawe' da' žono', na' zzo' cheja'ale diža' chia'.

18 Kate' zle'elo' to benne' wbán, na' žono' le' tzen,

na' nako' toze len benne' ka', benne' zbej yíhjkake' neda'.

19 Žónteze žono' da' zia, na' zcháljtezo' da' wen laže'.

20 Žnnétezo' che lježkzo', na' žesbago'o zia x̄kwide' che x̄na'kzo'.

21 Benno' da' ki, san neda' wzóa' žize. Goklo' naka' neda' to benne' ka nako' le', san tijkza' le', na' wloe'ela' le' ka nak da' beno'.

22 Le chejni'il da' ni na'a, le'e žal láže'le Dios, nich bi wzóž Dios le'e, na' biž soa no benne' yeslé' le'e.

23 Bennen' ko'e lawa' da' wká'n zene' neda' gape' neda' ba la'ne,

na' bennen' zzoa choch kwine' nich gone' da' chawe',

wloe'ela' le' zoa' yeslá' le', na' naka' Dios chie'."

51

1 Goklen neda', Dios, lo yela' ži'i laže' chio'. Lo yela' žeyache' laže' chio' beká'a zia da' nbaga'a.

2 Wdib neda' che da' bi nak chawe' da' bena'. Bka'n chawe' neda' che doļa' da' nbaga'a.

3 Žeyónbi'a bži'a chio' Le' len dan' bena'. Doļa' ka' bena' žesbága'gaken neda' zia.

4 Lawo' Le' bena' doļan'. O', lawo' Le'. Bena' da' bi naken chawe' lawo' Le'.

Ki zno' naken chia' nich gak bia' nako' chawe' ni'a che da' zno'.

Naken li laže' kan zchi'a lažo'o benách ka'.

5 Bwia nga, bache nbága'kza' doļa' katen' golja'.

Lo doļa' wzoakza' katen' bsan x̄na'a neda'.

6 Žak lažo'o Le' soa da' likze lo yichj lázda'wa', na' lo yichj lázda'wa' bzo' yela' žejni'il.

7 Bka'n chawe' neda' len da' zkonlo' žin, na' yega'na' chawe'.

Wdib neda', na' gakža' chiche ka nak bejw.

8 Bzoa chia' yela' žebele, na' yela' ba nez, na' žit ka' da' yoa'a gá'ngaken choch, žit ka' bdichjo' Le'.

9 Bi chejsá' lažo'o doļa' ka' nbaga'a, na' beká'a yógo'te da' bi nak chawe' da' bena'.

10 Dios, beyón chawe' yichj lázda'wa', na' bzoa to be' li laže' lo yichj lázda'wa'.

11 Bi wkwaso' neda' lawo' Le', na' bi yekó'o be' la'y chio' lo yichj lázda'wa'.

12 Bebi'i chia' yela' žebele che yela' weslá' chio',

na' bzoa choch be' chawe' dan' yoa'a.

13 Naž wsedla' benne' wen da' zinnj ka' da' žaz lažo'o góngake',

na' benne' doļa' ka' yeyákake' chio' Le'.

14 Beslá neda' lo zia da' nbaga'a, beta' to benne'.

Dios, nako' Benne' Weslá chia', na' golka' che da' chawe' da' nako' Le'.

15 Xana' Dios, bsaljw žoa'a, na' wzenla' benách ka' da' we lawa' Le'.

16 Bi žaz lažo'o biado' ka' gota'-ba' lawo' Le', na' bi žaz lažo'o biado' ka' wzeya' lawo' Le'.

17 Da' žala' ko'ožo law Dios da' žaz laže'e naken to laždo' gaxjw laže'.

To laždo' gaxjw laže', na' da' žeyát lažen' bi wzó' cheja'ale, Dios.

18 Lo yela' ži'i laže' chio', ben chawe' yež Sión.

Beyón ze'e da' žape chi'in yež Jerusalén'.

19 Naž chaz lažo'o biado' ka' gotto' lawo' Le' lo da' nak chawe',

na' biado' ka' wzeyto' lawo' Le'.

Naž gótgake' biado' ka' lo bkog la'y chio'.

52

1 ¿Zka'n zen kwino', benne' waļe, ni'a che da' zinnj da' beno'

dan' zóateze yela' žeyache' laže' che Dios?

2 Zcháljtezo' che da' zia da' gono' che lježo'.

Da' zno' naken ka to ya ntoche' dan' žon láže'len lježon'.

3 Nži'izelo' da' bi nak chawe' ka nži'ilo' da' naken chawe'

na' zdan láže'žo' da' wen laže' ka zdan lažo'o da' li.

4 Nži'ilo' diža' ka' žon díjtgeklen benne' ka', le', benne' wen laže'.

5 Ni'a che da' ki wžia yi' Dios le' to chi'ize.

Goze' le', na' yeké'e le' gan zoakzo', na' wkwase' le' gan zej nnita' benne' ban ka'.

6 Lé'egekle benne' chawe' ka' da' ni, na' žébegake'.

Wžizégake' chio' le', na' nnágake':

7 "Le wia nga, benne' ni bi b̄xen laže'e Dios nich gape chi'e le'.

B̄xen láže'kze' yela' wnni'a zenle'e chie', na' nga'nze' lo da' bi nak chawe' da' žone'."

8 San neda' naka' ka to yag olibo dan' žen' li'a liž Dios.

Žxen láže'teza' yela' žeyache' laže' che Dios.

9 Wkán' zenkza' Le' to chi'ize dan' bene' da' ki.

Wxén laža'a La la'y chie' lawgak benne' chie' ka' dan' naken chawe' gonan'.

53

1 Benne' yał laže' ka' lo láždo'gake' znnágake': "Bi zoa Dios."

Yógo'tie' zej nbage'e zia, dan' bégake' da' zinnj.

Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe'.

2 Zoa Dios ya'abá, na' zwie' benne' ka',

nich le'ele' cha' zoa no benne' žejni'ile', bennen' žape' Dios ba la'ne,

3 san yógo'te benne' ka' zej nbej yíchigake' Dios.

Yógo'tie' zej nbage'e zia.

Bi zoa no benne' žone' da' naken chawe', nitóe'.

4 Zna Dios: "¿Bi žejni'igekle benne' wen da' zinnj ka'?"

Že'j záwgake' da' zbángake' chegak benách chia' ka',

na' bi žénegekle' gónbia'gake' neda'."

5 San žin ža žébegake' da' sáka'gake'.

Goslas Dios žit chegak benne' ka' zdíl-lengake' benách chie' ka'.

Dios wzóe' légake' cheła'ale, na' wžia yi'e légake'.

6 Znnabla' Dios gone' ga žoj lo yež Sión da' gáklenen benne' Israel ka'.

Kate' gon Dios ga yela'gak benne' chie' ka' lážgake',

yebégekle za'só Jakob ka',

na' gak yela' ba nez žen chegak benne' Israel ka'.

54

1 Beslá neda', Dios, len yela' wak chio'.

Goklen neda', Dios, len yela' wałe chio'.

2 Benle da' znnabla' Le', Dios, na' bechebe chia'.

Bze nag da' wcháljlena' Le'.

3 Za'gak benne' snia ka' nich tıl-lengake' neda'.

Benne' yichj ža'a ka' žénegekle' gótgake' neda',

benne' ka' bi žápegake' Le' ba la'ne, Dios.

4 Xanžo Dios nake' Bennen' žákłene' neda'.

Dios zóalene' benne' ka' žape chi'igake' neda'.

5 Dios yebi'e chegak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' ka' nak da' bi nak chawe' da' žóngake'.

Wžia yi'e benne' ka' dan' nake' Le' li laže'.

6 Dot laža'a wnezjwa' da' ko'a lawo' Le', Xana' Dios.

Wkán' zenkza' La la'y chio' dan' nakłe'en chawe'.

7 Besló' neda' lo yógo'te da' goken chia'.

Ble'ela' wžia yi'gak benne' ka' bžá'agake' neda'.

55

1 Bze nag, Xana' Dios, da' žliža' Le', na' bi wzó' cheła'ale da' znnabla' Le'.

2 Bebán laže', na' bechebe chia'.

Žliža' Le' lo da' znnia', na' že' zedla'.

3 Benne' bi zle'ele' neda' chawe' znnie' chia', na' bennen' bi nake' chawe' žon ditjle' neda'.

Žesbága'gake' neda' zia, na' lo yela' zža'a chégake' zbia láže'gake' neda'.

4 Že' zedle lážda'wa' lo beła' žen chia',

na' zchebe yela' got neda'.

5 Žžébeli'a, na' žzizełi'a,

na' žak chia' da' zcheben neda'.

6 Wnnia': "Chela' gonno' chia' xil ka' ka' zej nak xil bsia,

tia' lo be'ze gan yezi' laža'a.

7 Da' li wzonnja' zito'le, na' soakza' le'e latje dach.

8 Gon byena' bi be gon chia' be' bdone', na' be' wałe."

9 Bžia yi' benne' ka' bi zej nake' chawe', Xana' Dios.

Bchix da' znnágake', dan' zle'ela' da' zinnj, na' da' zia da' žóngake' lo yež nga.

10 Dot ža, na' yełe žéchjgekle' yež.

Žóngake' da' zinnj, na' da' bi nak chawe' lo yež nga.

11 Nža' yež nga da' bi nak chawe' da' žóngake'.

Žóntežgake' da' wen laže', na' da' zinnj lo nez chen.

12 Chela' gok no benne' bi zle'ele' neda' chawe', bennen' bene' neda' zia, na' bzoelan'.

Chela' gok benne' zže'e neda', bennen' bdıl-lene' neda' na' bkache' kwina' lawe' le',

13 san le' benkzon', na' goko' ka' to bi' lježa'.

Wzi' lo no'o neda', na' goko' toze len neda'.

14 Tžen bchaljžo dot láže'žo, na' lo yela' ži'i laže' wdažo lo liž Dios.

15 Dios, ben ga sen yela' got benne' ka' chołze, benne' ka' bi zej nake' chawe'.

Ben ga chó'ogake' lo yi' gabıl kate' ne zóagake' nbángake'.

Nža'gak ližgake' da' bi nak chawe' da' žóngake'.

16 San ka' nak chia' neda', bliža' Dios, na' Xana' Dios beslé' neda'.

17 Zildo', na' wawbiž, na' kate' žen wbiž zcháljlena' Dios.

Žliža' Le', na' Le' ženle' chia'.

18 Yeya'we' be' da' nakkza' lo na'gak benne' ka' zdíl-lengake' neda',
na' gone' ga kweza' chawe',
la'kze zej nníta' benne' zante, benne' bi
zlé'egekle' neda' chawe'.

19 Dios nake' Bennen' zóateze', na' z'na
biá'teze'.

Nake' chawe', na' w'zia yi'e benne' ka'.
Ki gone' chégake' dan' bi z'sángake' da'
z'óngake', na' bi z'zébegake' Dios.

20 Benne' wen da' z'innj ka' zdíl-lengake'
benne' ka' z'gá'n'lengake' l'égake'
chawe'.

Z'zí'igake' che diža' da' b'én'lengake' benne'
ka'.

21 Da' z'cháljgake' naken diža' ch'áwe'do', san
yo'o yichj l'ázdo'gake' yel'a' z'za'a.

Z'óngake' x'tanle'e diža' da' z'cháljgake', san
naken ka to ya ntoche'.

22 Bde ywa' chio' x'kože' X'anžon' na' Le' gon
choche' le'.

Batkle we'e latje chejchegw benne' chawen'
to chi'ize.

23 San Le', Dios, gono' ga cho'ogak benne'
wen da' z'innj ka',

na' benne' wet benách ka', na' benne' wen
laže' ka', lo yi' gabíl,
kate' bi na' g'óngake' gachj yiz ka' da'
yel'a'gake',
san neda' w'xén laža'a Le'.

56

1 Beyache' laže'l neda', Dios, nich bi w'zia
yi'gak benne' ka' neda'.

Tža tža z'sáka'gake' neda', na' zdíl-lengake'
neda'.

2 Dot ža, na' yele benne' ka' bi zlé'egekle'
neda' chawe' z'bia l'áže'gake' neda',
dan' nníta'gak benne' zante, benne' zdíl-
lengake' neda' lo yel'a' z'ka'n zen
kwíngake'.

3 Kate' z'zin ža zžeba', ž'xen laža'a Dios.

4 Ž'xen laža'a Le', na' z'ka'n zena' x'tiže'e.

Ž'xen laža'a Le', na' biž zžeba'.
¿Bizkze gak gongak benne' ka' chia'
neda'?

5 Yógo'te ža z'zí'igake' che x'tiža'a.
Len yógo'te da' z'nnágake' z'óngake' neda' žia.

6 Z'dóbgake', na' z'kache' kwíngake'.

Z'wiagake' binlo da' z'ona'.

Ž'énegekle' gótgake' neda'.

7 X'ana' Dios, bwia da' z'óngake', na' lo yel'a'
z'za'a chio' b'žia yi' benne' ka'.

8 Nnézkzelo' Le' ka' ž'zonnja' l'awgak benne'
ka'.

Bejsá' laže' nis da' ba wžeža'.

¿Bi zej nyejwn le'e yiche chio'?

9 Kate' ž'liža' Dios, lo ža na'kze ž'zonnjgak
benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.
Nnezkzla' zoa'len Dios neda'.

10 Ž'xen laža'a Dios, na' z'ka'n zena' x'tiže'e.

Ž'xen laža'a X'anžon', na' z'ka'n zena'
x'tiže'e.

11 Ž'xen laža'a Dios, na' biž zžeba'.

¿Bizkze gak gongak benne' ka' chia'
neda'?

12 Nbaga'a da' bchebe laža'a gona' chio',
Dios.

Golkza' da' we l'awa Le'.

13 Besló' be' da' nakkza' lo yel'a' got,
na' bekó'o ni'a gan wzóa chejchégwgaken.

Gak choa'a l'awo' Le', Dios, lo yel'a' baní'
da' ž'onno' chegak benne' ka' z'ógake'
nbángake'.

57

1 Beyache' laže'l neda', Dios. Beyache' laže'l
neda',

dan' ž'xen laža'a Le' len dot yichj l'ázda'wa'.
Gape chi'o neda' ka' ž'on z'koko' žape chi'iba'

bríse'do' ka' z'an x'ilba',
na' zejte te che da' ž'aken chia'.

2 W'liža' Dios, Benne' zente.

W'liža' Le' nich g'áklene' neda'.

3 Gan zoe' ya'abá chie' se'le'e no benne' yeslé'
neda' lo na' bennen' ž'énele' w'zia yi'e
neda'.

Dios beyache' l'áže'le' neda', na' benne' chia'
da' li chie'.

4 Ž'e' zedla' ka to benne' ži'e ladjw bež yix'e'
ka'.

Zoa' ladjw benne' ka' zej nake' ka bež yix'e'
ka', bia ka' ž'áwgakba' benách ka'.

Da' z'nnégake' chia' naken ka yag ntóche'do'
ka',

na' x'tiža'gake' zej naken ka ya ntoche' ka'.

5 ¡Ga'n zen Le' ya'abá, Dios!

¡Yel'a' zen chio' z'žinen dot yežlyó!

6 Ba b'dixjgak benne' ka' do yelj nich séngake'
neda',

na' žedó laža'a lo da' ž'aken chia'.
Bché'ngake' to yežw nich chejchazan',
san l'égake' ba bejcházgaken'.

7 Zoakze l'ázda'wa', Dios.

Zoakze l'ázda'wa' nich golkza' da' wká'n
zenen Le'.

8 Bebán, be' da' nakkza', na' le yebán, le'e
žinnle da' ka' z'ól-l'enle.

Zildo' yebankza'.

9 X'ana' Dios, wká'n zen Le' ladjw benne' chio'
ka'.

Golkza' chio' lawgak benne' yógo'te yež ka'.

¹⁰ Nak yeļa' žeyache' laže' chio' zenže ka ya'abá,
na' da' li chio' nakže zen ka bejw gasj ka'.

¹¹ jGa'n zenkzo' ya'abá, Dios!
Yeļa' zen chio' zžinen dot yežlyó.

58

¹ zZchaljle da' nak chawe', le'e, benne' wnná bia' ka'?

zZchi'a láže'le benne' chia' ka' ka nakkzen?

² O'o, san žezá' láže'le da' zinnj da' gonle.

Žonle ga že' zédle'egekle benne' ka' lo yežlyó chia'.

³ Zej nchiže lázdo'gak benne' ka' nbej yichjgake' neda' kate' bi na' gáljgake'.

Bchižgake' kate' bi na' wsangak xná'gake' légake'.

⁴ Da' znnágake' žoten benne' ka' ka žon da' žia zan laye' beje snia.

Zej nake' ka beje snia ka', bia kwežw ka'.

⁵ Bi žéngelba' chi'i benne' žone' yeļa' wžá' nich kwé'gakba' žize la'kze žol-li'e xťando'.

⁶ Dios, wdíchj láye'gak benne' ka'.

Āana' Dios, wdíchj láye'gak benne' ka' zej nake' ka bež yiže' ka'.

⁷ Ben ga nniťgake' ka nis da' zlaljen lo yo.

Ben ga bižgake' kan žak che yiže' da' nžogen lo nez,

⁸ na' te chégake' kan žak che bia zag, bian yeyóna'ba'.

Ben ga biž lé'egekle' wbíž ka žak che to xkwidie' žaljbe' ba natbe'.

⁹ Néžwte kate' bi na' la to yeso' lo yi' zen, yeká'a Dios benne' ka' to lo be' bdone',

benne' ban ka', na' benne' gat ka'.

¹⁰ Yebele benne' chawe' kate' le'ele' yezi' wzón Dios benne' wen da' zinnj ka'.

Wleje' žen chegak benne' ka' bebéj yichjgake' Dios.

¹¹ Naž nna bennen': "Dekze lazjw benne' chawe'.

Dios zchi'a láže'kze' benne' yežlyó ka'."

59

¹ Āana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zdíl-jengake' neda'.

² Beslá neda' lo na'gak benne' ka' žóngake' da' zinnj.

Beslá neda' lo na'gak benne' wet benách ka'.

³ Žénegekle' gótgake' neda'.

Zej ndobe benne' waļe ka' nich tíl-jengake' neda',

kege dan' nbaga'a žia, na' kege ni'a che da' zinnj da' bena' neda', Āana' Dios.

⁴ La'kze bi be bena' chegak benne' ka', žon byéngake' góngake' neda' žia.

Bebán, na' da ga zoa' ni, na' le'elo' da' žóngake'.

⁵ Le', Āana', Dios chegak benne' zan ka' žjake' lo wdíle,

na' Dios chegak benne' Israel ka', bebán nich wsaka' zi'o benne' yógo'te yež ka'.

Bi yeyache' láže'lo' yógo'te benne' ka' zží'igake' chio' Le', na' žóngake' da' zinnj.

⁶ Zlá'gake' kate' žen wbíž, na zbéžeya'agake' ka žongak beko' ka', na' žéchjgake' yež.

⁷ Bwia nga, da' zcháljgake' naken ka da' žeyébgake'.

Diža' znnágake' zej naken ka ya ntoche' ka'. Zznnágake': "Bi zoa no benne' yenle' chežo."

⁸ San Le', Āana' Dios, wzizo' chegak benne' ka'.

Gon ditjlo' Le' benne' yógo'te yež ka'.

⁹ Benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' zej nake' waļe.

Neda' wxén laža'a Le', dan' žape chi'o neda'.

¹⁰ Dios, Bennen' žeyache' láže'le' neda', yide', na' gáklene' neda'.

Dios gone' ga le'ela' da' gak chegak benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' kan žak laža'a.

¹¹ Bi goto' benne' ka', nich bi gaļ láže'gak benne' chia' ka' da' ka' žono'.

Beslás benne' ka' len yeļa' wak chio', na' ben ga chejchégwake'.

Āanto' Dios, Le' žape chi'ikzo' neto'.

¹² Ben ga chíxgake' lo yeļa' zka'n zen kwíngake',

ni'a che doļa' da' žóngake' lo da' zcháljgake', na' ni'a che diža' xiwe' ka', na' da' wen laže' da' znnágake'.

¹³ Bžia yi' légake' lo yeļa' zža'a chio'.

Bžia yi' légake' nich biž nniťa'gake'.

Ben ga gákb'egekle' Le' zžna bi'o za'só Jakob ka'.

Zžna bi'o dot yežlyó nga.

¹⁴ Zlá'gake' kate' žen wbíž, na' zbéžeya'agake' ka žongak beko' ka', na' žéchjgake' yež.

¹⁵ Zdágake' ka benne' ka' zdágakze', žiljgake' da' gáwgake'.

Cha' bi žéljgeken', dot yel žesbága'gake' žia toe' yetóe',

¹⁶ san neda' golkza' che yeļa' wak chio', na' zildo' wká'n zena' yeļa' žeyache' laže' chio', dan' gókleno' Le' neda', na' wdape chi'o neda' kate' wže' zédle'ela'.

¹⁷ Le' žon chocho' neda', na' golkza' chio', Dios.

Žape chi'o neda', na' žeyache' láže'lo'
neda'.

60

- 1 Dios, Le' bzo' neto' cheja'ale.
Beno' ga bejchégwto', dan' bžá'ali'o neto'.
Na'a, da gákleno' neto'.
2 Beno' ga wzó' yežlyó, na' beno' ga byaljwn.
Da yeyonon' gan byaljwn, dan' zbia yin'.
3 Beno' ga neto', benách chio' ka', wžé'
zedlto'.
Beno' ga gok cheto' ka we'jto' to da' benen ga
bejchégwto'.
4 Benn chegak benne' ka' zžébegake' Le' to da'
gak bian',
dan' wloé'e lawn da' nak dot da' li.
5 Bze nag chia'. Beslá légake' len yela' wak
chio',
nich lagak benne' ka' nži'ikzlo' Le'.
6 Lo latje la'y chie' wnná Dios: "Yebekzla'
neda'.
Chisa' chele yežlyó chegak benne' Sikem ka'.
Wžixa' chele yežlyó dan' žen' kwit yegw
Sukot.
7 Yežlyó Galaad naken chia',
na' lezka' yežlyó chegak za'só Manasés ka'.
Yežlyó chegak za'só Efraín ka' naken ka to
xlapa' da' žape chi'in yichja'.
Yežlyó chegak za'só Judá ka' naken gan zna
bi'a,
8 san yežlyó chegak benne' Moab ka' naken
ka to ziga' ya da' yožen nis wná'a.
Lo yežlyó chegak benne' Edom ka' cho'na'
zela' gole ka'.
Si'a ba nez yežlyó chegak benne' Filistea
ka'."
9 žNozkze wchi'e neda' nich tıl-jena' yež
zoa to ze'e sibe dan' žape chi'in yežen'?
žNozkze wchi'e neda' nich tıl-jena' benne'
Edom ka'?
10 žKege Le' wchi'o neda', Dios?
Le' wléj yichjo' neto', na' bi wyéjleno' benne'
cheto' ka' lo wdile.
11 Goklen neto' nich gak tıl-jento' benne' ka'
zdıl-jengake' neto',
dan' gak dáche'ze gáklengak benne' ka' neto'.
12 To zen len Dios gonžo to da' zenle'e,
na' Le' wlage' benne' ka' zdıl-jengake'
žo'o.

61

- 1 Xana' Dios, benle da' žliža' Le'.
Bze nag da' zcháljljena' Le'.
2 Zi'to' gan zoa laža' žliža' Le', dan' žedó
laža'a.
Bche' neda' gan zoa Bennen' nake' ka to ya'a
yej, Bennen' nakže' wałe ka neda'.
3 Nako' Le' Benne' noxe' neda',
na' nako' ka to ze'e yej da' žape chi'in neda'

lawgak benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe'.

- 4 Sóateza' lo yo'o la'y chio'.
Kwe' chawa'a kwito' Le' kan zej že' chawe'
bríse'do' ka' zan xil zkokko'.
5 Dan' benlo' Le', Dios, da' wchebe laža'a
lawo',
beno' ga napa' da' žápegak benne' ka'
zžébegake' Le'.
6 Gono' ga soa' nbana', na' ga nna bi'a ža
zante.
Yiz chia' ka' gákgaken ka da' zej naken
chegak chope kwe' benne' ka'.
7 Sóateza' lawo' Le', Dios.
Bkwez yela' žeyache' laže' chio', na' da' li
nich wká'n cháwe'gaken neda', benne' wnná
bia'.
8 Gołkza' che La la'y chio' Le' to chi'ize,
na' gonkza' tža tža da' bchebe laža'a
gona'.

62

- 1 Toze len Dios zga'n chawe' be' da' nakkza'.
Łekze' žeslé' neda'.
2 Toze' Le' žape chi'e neda', na' žeslé' neda'.
Nake' Bennen' žoxe' neda', na' bi
chejchegwa'.
3 žTo chi'ize wkwezle da' gonle chia' neda',
yógo'tele žon byenle wžía yi'le neda'?
Žonle ka žon to benne' zchinnje' to ze'e da' zoa
bižen, o to le'je da' nožon'.
4 Žonle toze diža' kan yebejle neda' lo yela'
žen chia'.
Nži'ilele da' wen laže'.
Len žoa'ale zchaljle cháwe'do'
san yo'o yichj láždo'le da' zinnj da' gonle.
5 Le', be' da' nakkza', wléz laže' toze Dios.
Nake' Le' Bennen' žxen laža'a.
6 Toze' Le' žape chi'e neda', na' žeslé' neda'.
Nake' Bennen' žoxe' neda', na' bi yedó
laža'a.
7 Nak Dios Bennen' žeslé' neda', na' nake'
yela' ba nez chia'.
Nak Dios Bennen' žape chi'e neda', na'
Benne' žon choche' neda'.
8 Le kwez laže' Le' to chi'ize, le'e, benne' ka'.
Bløe'el Le' da' zdan láže'le.
Nak Dios Bennen' žon choche' žo'o.
9 Da' li, da' dáche'ze zej nak benne' ka',
na' ka to da' wen laže' zej nak benne' žen ka'.
Bi nále'tekgekde' to lo zgons.
Zej nakže' ža'ze ka to be' da' žeká'a láže'žo.
10 Bi wxén láže'le da' gak gonle žakze chele.
Bi wká'n zen kwinle ni'a che da' ka' zbanle.
Cha' chan yela' wnni'a chele, bi kwe'le wnné
yoe chen.

11 To chi'i wnné Dios, na' chope chi'i benla' da' ni.
 “Che Dios nak dot yeļa' wak.”

12 Xana' Dios, lo no'o za yeļa' žeyache' laže' dan' žebi'o che to to benne' ka nakkze da' bene'.

63

1-2 Dios, nako' Dios chia'.

Zbiļe be' da' nakkza' da' nak chio'.

Bela' žen chia' zdan laže' dan' naken chio'.

Žak chia' ka zoakza' to yežlyo biž gan bi be nis den.

Žak laža'a yida' lawo' Le'

nich le'ela' yeļa' wak chio', na' yeļa' zen chio', káteze bļe'ela' da' nak chio' lo latje la'y chio'.

3 Nakkže chawe' yeļa' žeyache' laže' chio' ka yeļa' nban.

Che len wká'n zenka' Le'.

4 Wchajļa' che da' chawe' da' nako' Le' xak zoa' nbana'.

Nich wká'n žena' La la'y chio' Le' wchiskza' na'a.

5 Yelje be' da' nakkza' da' naken ka to yeļa' waw dzi'.

Len yeļa' žebele wká'n zenka' Le'.

6 Žezá' laža'a chio' Le' kate' dia' gan ztasa', na' zlab laža'a ka nak chio' kate' bi na' tasa'.

7 Dan' žákleno' neda', yebéle'ela' kwito' Le' kan žongak brise'do' ka' zan xil zko'ko'.

8 Be' da' nakkza' naken toze len Le',

na' len no'o waļe noxo' neda',

9 san benne' ka' gok láže'gake' wžia' yí'gake' neda' chejchó'ogake' lo yi' gabil.

10 Kwia yí'gake' lo ya ntoche'.

Gákgake' da' gawgak beko' chjew ka'.

11 Neda', benne' wnná bia', yebela' lo da' nak che Dios.

No benne' zkonle' žin La Dios gape' Le' ba la'ne,

san benne' wen laže' ka' gá'ngake' žize.

64

1 Xana' Dios, bze nag chi'a. Že' zedla' žliža' Le'.

Wdape chi'i yeļa' nban chia' dan' zžeba' da' gongak benne' ka' zdiļ-jengake' neda'.

2 Bkache' chawe' neda' nich benne' ka' bi zej nake' chawe' bi góngake' chia' kan žénegekle',

na' nich benne' ka' žóngake' da' zinnj bi góngake' chia' kan zza' láže'gake'.

3 Diža' ka' zcháljgake' zej naken ka ya ntoche' ka',

na' znnégage' chegak ljéžgake' ka' ka žon to benne' žsie' yag ntóche'do' chie' ka'.

4 Ki znnágake' bagáche'ze nich góngake' ga chejchégwgak benne' li laže' ka'.

Cholže žóngaken', na' bi be zžébageke'.

5 Žon byéngake' góngake' da' zinnj da' žénegekle',
 na' zbékgake' do yeļj ka' nich séngake' benne' ka'.

Znnágake': “¿Noz benne' le'ele' da' žonžo?”

6 Žiljgake' da' zinnj da' góngake', na' zwiágaken' binlo.

Da' yo'o yichj lázdo'gake' naken da' kegle kan zej nak lázdo'gakkze'.

7 San Dios gon zi'e benne' ka' len yag ntóche'do' chie' ka'.

Cholže chó'ogake' yižwé' zen ka'.

8 Da' bcháljgak benne' ka' gonen ga chejchégwgake'.

Chébegak yógo'te benách kate' lé'egekle' lēgake'.

9 Naž chébageke', na' wcháljgake' che da' ben Dios,

na' yeyónbia'gake' naken da' bene' Le'.

10 Yebele benne' chawe' law Xanžon', na' wxén laže'e Le'.

Gak yeļa' ba nez zen chegak benne' ka' zej nake' li laže'.

65

1 Xana' Dios, žala' wxén láže'to' Le' lo yež Sión,

na' gonto' da' wchebe láže'to' chio'.

2 Le' ženzklo' da' zcháljļento' Le',

na' la'gak yógo'te benne' ka' lawo' Le'.

3 Nbága'li'a da' zinnj da' bena',

san ženít lawo' Le' da' bži'ito' chio' Le'.

4 Ba nez zen naken che bennen' zbio' Le',

na' zno' nake' chio', nich soakze' latje la'y chio'.

Yeļjkzto' da' chawe' da' de ližo', dan' den lo yodo' la'y chio'.

5 Lo da' chawe' da' nako' gono' da' zenle'e kate' gono' da' znmabto' Le', Dios, Benne' Weslá cheto'.

Yógo'te benne' nníta'gake' yežlyo žxen láže'gake' Le'.

Lezka' žxen láže'gak benne' ka' Le', benne' ka' zdégake' zito'le law niso'.

6 Le' zzoa chocho' ya'a zen ka' len yeļa' wak chio'.

Nakkzo' Benne' waļe.

7 Zbek žio' niso' kate' zgo'nen, na' žazto' da' žonen.

Zbek žio' benne' yež ka' kate' žóngake' žo'osbé.

8 Che len benne' ka' nníta'gake' dot yežlyo zžébageke' da' zenle'e da' žono'.

Znnito'o benne' ka' lo yeļa' ba nez, benne' ka' nníta'gake' do zente yežlyo.

9 Zwio' yežlyo, na' žselo'o nis yejw.

Žono' ga žonnle'en linne chen.

Bnnito'o yegw ka' lo yežlyo da' zej nža'le'en nis.

Zkwezo' zoa' za da' gawgak benne' ka', kan wnnakzo' gono'.

10 Žse|o'o nis yejw gan de na, na' žeyonon' yo ya'a.

Žesbison' len nis yejw na',
na' žono' ga zgól-|e'egak da' zej nazen ga na'.

11 Žono' ga gak chegak benne' ka' ye|a' ba nez to yiz to yiz ni'a che da' znezjo',

na' bejw gasj chio' ka' žónngaken yejw da' žonen ga zgolgak da' zej nazen.

12 Žon yejw chio' ga žak ya'a gan zdagak bia yix'e' ka'

na' žebéegle benne' ka' z|é'egekle' žeyák ya'ado' ka' ya'a.

13 Lo lache' ka' zej nnita' zila' ka', na' žoa'agak yégodo' ka' naz zoa' scribe.

Zbéžya'agak benne' chio' ka' |o ye|a' žebele, na' žólgakkze' chio' Le'.

66

1 |Le wká'n zen Dios |o ye|a' žebele, |e'e zoale dot yežlyó!

2 |Le go| ka nak ye|a' zen chie' Le'!
|Le wká'n zene' kate' we |awle Le'!

3 Le ye' Dios: "žebáne|e'elto' che da' beno' |e!"

Ni'a che ye|a' zen che ye|a' wak chio' benne' ka' bi z|é'egekle' Le' chawe' žóngake' ka zna xtižo'o.

4 Benne' ka' nnita'gake' dot yežlyó we |áwgake' Le',

na' gólgake' chio' Le', na' che La la'y chio'.

5 Le da, |é'elele da' zen ka' da' ben Dios, da' zen|e'e da' bene' ni'a chegak benne' chie' ka'.

6 Bene' ga beyák nisdo' yo biž, na' wdegak benne' chie' ka' |en ni'agakze' gan wzóa to yegw zil.

Žoa'a nison' bebé|e'egekle' |aw Dios.

7 |en ye|a' wak chie' nna bi'e to chi'ize.

Zwiakze' da' žongak benne' ka' yógo'te yež ka'. Benne' ka' zži'igake' chie' Le' bi gata' ye|a' zen chégage'.

8 |e'e, benne' ka', le wká'n zen Dios chežo. Le wzenle benne' ka' da' žoe |awle Le'.

9 Lekze' žape chi'e žo'o nich soažo nbanžo, na' bi bi'e latje chejchégwžo.

10 Le', Dios, bwio' neto' |o da' ka' bento'.

Bdio' neto' |o da' wzáka'to' kan žongak benne' ka' zdégake' ya plat |o yi' nich ga'nen chawe'.

11 Beno' ga bejchazto' to |o do yelj.

Bdo'o xkóže'to' to ywa' z|'ile'e.

12 Beno' ga wdegak benne' zej žie' bžina' chie' ka' |o yichjto'.

Wdeto' da' naken ka to |o yi', na' to |o nis zil, na' bebejo' neto', na' bzo' neto' to latje gan zoato' |o ye|a' ba nez.

13 Cho'okza' ližo' nich wzeya' biado' ka' |awo' Le'.

Gonna' chio' da' wchebe |aža'a gona'.

14 Bchebe |aža'a gonan',

dan' wnniá' katen' wže' zéd|e'ela'.

15 Wzeya' biado' ka', bia ženne' ka', |awo' Le', na' kwen žen chegak zila'do' ka' wzeya'-ba' gan zo',

na' gota' beždo' ka', na' chibo byo ka' |awo' Le'.

16 Le da, yénlele, yógo'tele |e'e zžébele Dios.

Wzenla' |e'e da' bene', góklene' neda'.

17 Dot |aža'a bliža' Le', na' bka'n zenkza' Le'.

18 Chela' wže |aža'a to da' zinnj bi benle Xanžon' chia',

19 san da' likze benle Dios chi'a,

na' bze nage' da' wnnabla' Le'.

20 Bi bzoe' chela'ale da' bchá|lena' Le', san beyache' |áže'le' neda'.

|Ga'n zen Dios!

67

1 Dios, beyache' |aže' |neto', na' ben chawe' neto'.

|o ye|a' ži' |aže' chio' wzoa|en neto'.

2 Naž gónbia'gak benách dot yežlyó da' žaz |ažo'o Le',

na' nnéžgkle benne' yógo'te yež žesló' benne' ka'.

3 Yógo'te benne' ka' we |áwgake' Le', Dios. Yógo'tegake' wká'n zéngake' Le'.

4 Le yebele, na' le soa |o ye|a' ba nez, |e'e, benne' yógo'te yež ka'.

Wchi'a |aže' Dios |e'e |o da' naken chawe'.

Gape chi'ikze' yógo'te benne' ka'.

5 Yógo'te benne' ka' we |áwgake' Le', Dios. Yógo'tegake' wká'n zéngake' Le'.

6 Yežlyó nga žen' xni'a chen.

Dan' ben chawe' Dios žo'o, nake' Dios chežo.

7 Dios ben cháwe'kze' žo'o.

Gáte'teze žala' gápegak benne' ka' Le' ba la'ne.

68

1 Wžo ža', Dios.

Bes|ás benne' ka' bi z|é'egekle' Le' chawe', na' wzonnjgak benne' ka' zži'igake' chio'.

2 Ka žon to be', z|agen žen che yi',

ka' w|ago' Le' benne' ka'.

Kan želane china' bez |o yi',

nítgkle benne' ka' bi zej nake' chawe' |aw Dios.

3 Yebéegle benne' chawe' ka',

na' sóagake' |o ye|a' ba nez |awle Le'.

Xíte'gake' |o ye|a' žebele chégage'.

4 |Le go| che Dios!

¡Le goł salmo ka' che La la'y chie'!
 ¡Le wká'n zen Bennen' ži'e ya'abá!
 Nzi' le' Jah. ¡Le yebele lawe' Le'!

5 Žape chi'e bi' wzébedo' ka', na' zwiakze' no'le
 wzebe ka'.

Zoakze Dios lo latje la'y chie'.

6 Dios zmnite'e lježe benne' ka' bi zoa no
 ljéžgake'.

Žebeje' benne' ka' zej yoe'e lo na'gak benne'
 zi'to' ka',

nich sóagake' lo yela' ba nez,
 san benne' ka' zží'igake' che Dios
 chejnníta'gake' to lo yežlyó biž.

7 Dios, kate' wnežo' lawgak benne' chio' ka',
 na' wdíó' lo yežlyó bižen',

8 na' wzó' yežlyón', na' gokle'e yejw law Dios.
 Ya'a Sinaí wzizen law Dios chegak benne'
 Israel ka'.

9 Bseło'o to nis yejw wálele'e, Dios.

Kate' bedó láže'gak benne' chio' ka', na' Le'
 ben chocho' légake'.

10 Benne' ka' zej nake' chio' chejnníta'gake'
 yežlyó chio' to chi'ize.

Ło da' nak chawe', Dios, žoxo' benne' yache'
 ka'.

11 Xanžo Dios bsele'e to diža' chawe',
 na' bsele'e benne' zante, benne' bzéngkle'
 benách ka' diža' chawen'.

12 ¡Bžónnjgake'!

Bžonnjgak benne' wnná bia' ka' len benne'
 chégake' ka', benne' žjake' lo wdíle.

No'le ka' bené'egkle' da' gota' chegak benne'
 ka'.

13 La'kze bkache' kwinle gan žape chi'ile žila'
 ka',

gákwe da' naken ka' xil plomdo' ka' da' zej
 naken xtan, na' ya plat,
 na' doba' ka' chegak xilba' ka' zej naken ya
 oro.

14 Kate' Dios, Benne' zente, beslase' benne'
 wnná bia' ka' ga na',

na' bejw bege' da' bgakwn Ya'a Salmón.

15 To ya'a zen nak Ya'a Basán.

To ya'a zenle'e nak Ya'a Basán na'.

16 ¿Biž chen' zwíale, le'e, ya'a zen ka'?

16 Žwíale ya'a na' gan žínele Dios soakze'.

Da' likze soakze Xanžon' law ya'a na' to
 chi'ize.

17 Karro ka' che wdíle da' nape Dios zej
 nyanle'en.

Xanžo Dios zezé'e gan že' Ya'a Sinaí nich soe'
 latje la'y chie'.

18 Beyepo' ya'abá, bechi'o benne' ka' bebejo'
 lo na' yela' got.

Wzi'o da' chawe' ka' da' bnéjwgak benne' ka'
 chio' Le'.

Łezka' benne' ka' bží'igake' chio' Le',

gota' da' bénngake' chio' Le', Dios.

19 ¡Ga'n zen Xanžon'!

Tža tža žónnl'i'e da' chawe' chie' chežo.

Nake' Dios, na' žeslé' žo'o.

20 Dios, Bennen' nake' Dios chežo, beslé' žo'o.

Xanžo Dios na'kze beslé' žo'o lo na' yela' got.

21 Da' likze Dios gone' we' yichjgak benne'
 ka' zží'igake' chie' Le'.

Gone' we' yichjgak benne' ka' žónteze
 žóngake' doła'.

22 Wnná Xanžon': "Gona' ga yežinle lažle,
 yeza'le law Ya'a Basán.

Gona' ga yeza'le že'l lo niso', na' yežinle
 lažle.

23 Wlejlje žen chegak benne' ka' zdíl-łengake'
 le'e,

na' beko' chele ka' lé'jgakban!'.

24 Za'gak benne' chio' ka', na' žoe lawgake' Le',
 Dios.

Ło yela' žebele chégake' žó'ogake' latje la'y
 chio'.

25 Zejnéžwgak lawle benne' ka' žólgake'.

Benne' ka' žkwéžgake' da' žgólgake' zjake'
 zántele.

Gachj lawle zjak xkwide' nó'ledo' ka' zej
 nóxo'be' da' ka' žgólgakbe'.

26 ¡Le wká'n zen Dios gan zej ndobe benách
 chie'!

¡Le wká'n zen Xanžon', le'e nakle za'só
 Israel!

27 Łezka' zjak za'só Benjamín ka'.

Zej nake' bábzegake' san zjna biá'gake'.

Łezka' zjak benne' zan za'só Judá,

na' benne' zan za'só Sabulón,

na' benne' zan za'só Neftalí.

28 Dios, bļoe'e law yela' waļe chio'.

Ben choch, Dios, dan' beno' ni'a cheto'.

29 Dan' nak zen yodo' chio' da' zoan lo yež
 Jerusalén,

benne' blo ka' kó'ogake' da' zej nape' lawo'
 Le'.

30 Bdíl-len benne' ka' chegak yež zi'to' ka',
 benne' ka' zdíl-łengake' benne' chio'
 ka'.

Zej nake' ka' bež zan ka', len ži'ngakba' ka',

dan' zdíl-łengake' yež zan ka'

nich kwéjgake' yela' wnni'a chégake'.

Beslás benne' ka' žaz láže'gake' chjake' lo
 wdíle.

31 Ła'gak benne' wnná bia' ka' che yežlyó
 Egipto.

Benne' ka' che yežlyó Etiopía gon byéngake'
 wká'n žéngake' Dios.

32 ¡Le goł che Dios, le'e zoale dot yežlyó!

¡Le goł che Ẃanžon!

³³ ¡Le goł che Bennen' ži'e ya'abá na'le,
dan' wzóan zga'ale!

Le wia nga, nnie' kan zrne wzió'.

³⁴ Le wia nga, nape Dios dot yeł'a wak.
Ło yeł'a zen chie' zwiakze' benne' Israel ka',
na' zan ya'abá nla' law yeł'a wałe chie'.

³⁵ Żžébetó' Le', Dios, gan zo' latje la'y chio'.
Dios chegak benne' Israel ka', žon chochkzo'
benne' chio' ka'.

¡Ga'n zen Dios!

69

¹ Dios chia', beslá neda'.

Naka' ka to benne' žiepe' nis.

² Naka' ka to benne' yoe'e lo gona', na' bi žak
se'e.

Naken ka yoa'a lo nis zil-le'e,
na' nisen' za' wkachen' yichja'.

³ Žejxáke'la' dan' scha wnné'li'a, na' da' lba'a.
Žatgak yej lawa' xak zbeza' nich gakłen Dios
neda'.

⁴ Zej nyanže benne' ka' bi zlé'egekle' neda'
chawe'

ka zej nyan yicha' yichja', na' bi be zia
nbaga'a.

Benne' ka' zžá'agake' neda' zej nákli'e wałe.
Benne' ka' žóngake' neda' zia, na' bi zoa biz
chen'.

Žon byéngake' yeyizjwa' da' bi wlana'.

⁵ Dios, nnézkzelo' Le' bena' da' yałze,
na' zlé'ekzlo' doła' da' bena'.

⁶ Ẃana' Dios zente, bi go'o latje benne' ka'
žxen láže'gake' Le' yedoé'egekle' ni'a
che da' bena'.

Bi go'o latje benne' ka' zá'gake' chio'
chíxgekle' ni'a chia' neda', Dios
chegak benne' Israel ka'.

⁷ Dan' nži'ila' Le' zchíxgake' neda',
na' lo yeł'a sto' zoakza'.

⁸ Naka' ka to benne' zi'to' lawgak benne'
ljéža'do' ka',
na' bi zej nónb'i'e neda'.

⁹ Žeye zla lážda'wa' dan' žé'li'a wnné yoe che
ližo'.

Da' znnégak benne' ka' chio' Le', Dios, naken
ka znnégaken' chia' neda'.

¹⁰ Wžeža', na' bena' wbás,
na' ben díjgekle' neda', na' che len zchixł'a.

¹¹ Łezka' bwakw kwina' laže' zeche'.
Blé'egekle' neda' ka to da' ben díjgekle'.

¹² Benne' yolawe' ka' wnnégake' chia'.

Benne' we'j ka' ben díjgekle' neda' lo da'
bélgake',

¹³ san neda' bliša' Le', Ẃana' Dios, kan žaz
lažo'o Le'.

Dios, lo yeł'a žeyache' laže' zen chio',

na' dan' nakkzo' Benne' weslá cheto', benle
chia'.

¹⁴ Bebėj neda' lo da' zede gan zoa'.
Naken ka yoa'a lo gona' gže'. Bi go'o latje
chazžan'.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle'
neda' chawe'.

Naken ka yoa'a lo nis zil.

¹⁵ Bi go'o latje gata' neda' ka to benne'
zgache'e lo nis zil na',

nich bi gaka' ka to benne' chejchaze' to lo
yežw gže',

gan choa'a, na' wkachen' neda' to chi'ize.

¹⁶ Bechebe chia', Ẃana' Dios, dan' cháwe'le'e
nak yeł'a žeyache' laže' chio'.

Da, gokłen neda', dan' zente nak yeł'a
žeyache' laže' chio'.

¹⁷ Bwia kan nak da' žaken chia' neda', wen
žin chio'.

Dan' že' zédle'ela', ben byene yenlo' chia'.

¹⁸ Da ka' gaze ga zoa' ni, na' beslá neda'.

Beslá neda' dan' zej nyanle'e benne' ka' bi
zlé'egekle' neda' chawe'.

¹⁹ Le' nnézkzelo' kan zchíxgake' neda',
na' kan že' zédle'ela', na' kan žon díjgekle'
neda'.

Zlé'ekzlo' yógo'te benne' ka' zžá'agake' neda'.

²⁰ Dan' zká'ngake' neda' ka'ze žedó laža'a, na'
že' zédle'ela'.

Wleza' no benne' yeyache' láže'le' neda', san
bi wzóa no benne'.

Wleza' no benne' gon choche' neda', san bi
wzóa no benne'.

²¹ Bwáwgake' neda' da' sła',

na' kate' wbł'a, byé'jgake' neda' da' zichj.

²² Ben ga gak łni ka' chegak benne' ka' ka to
do yełj gan chéjgake',

na' ben ga yeyák yeł'a ba nez chéjgake' to gan
chejchéjwgake'.

²³ Ben ga cholgak yej lágwage' nich biž
lé'egekle',

na' ben ga zízetezegak benne' ka'.

²⁴ Ło yeł'a zža'a chio' bžia yi' benne' ka'.

Ło yeł'a yichj ža'a chio' ben léjgake' zi'.

²⁵ Ben ga bi soa no benne' lo ližgak benne'
ka',

na' bi soa no benne' lo yežlyó chéjgake'.

²⁶ Wžia láže'gake' bennen' bsaka' zi'o,

na' žžizégake' dan' zžaka' bennen' beno' le'
we'.

²⁷ Błoe' law doła' da' zej nbaga' benne' ka',
na' bi go'o léjgake' latje gággake' toze len
benne' chawe' chio' ka'.

²⁸ Bsole lagak benne' ka' le'e yiche chegak
benne' ka' zej nape' yeł'a nban da'
naken li laže',

na' bi wzojo' lágake' gan zej nyejw lagak
benne' chawe' ka',

²⁹ san neda' zoa' lo da' zžaka'li'a, na' že'
zédle'ela'.

Beslá neda', Dios, na' bechís neda'.

30 Golkza' da' wká'n zenen La la'y che Dios chia'.

Wká'n zena' Le' len da' žoe lawa' Le'.

31 Da' ni žaz láže'že Dios ka to bež gota' lawe', o ka to biado' zej žia lozba', na' sógo'ba'.

32 Lé'ekzegekle benne' gaxjw laže' ka' da' ni, na' yebégekle'.

Le biga' law Dios, na' Le' gon choche' le'e.

33 Ženle Xanžon' chegak benne' ka' žiážjegekle',

na' bi zzo'e cheļa'ale benne' chie' ka', benne' zej nyejwe' liž ya.

34 Le wká'n zene' Le', le'e zoale ya'abá,

na' le'e zoale yežlyó nga,
na' le'e zoale lawe' nisdó',

na' yógo'te da' nníta'gaken yógo'te latje ka'!

35 Dios beslé' benne' ka' nníta'gake' yež Sión,
na' yeyone' yež ka' zej žen' lo yežlyó Judá,
na' chejnníta'gake' ga na',
na' gata' chégage' yežlyón'.

36 Lezka' žingak za'só benne' chawe' chio' ka',
na' gata' chégage' yežlyón',
na' benne' ka' nžl'igekle' La la'y chio'
chejnníta'gake' ga na'.

70

1 Beslá neda', Dios.

Da ka' gaze nich gákleno' neda', Xana' Dios.

2 Ben ga yedoé'egekle, na' kwe' zédgekle
benne' ka' žénegekle' gótgake' neda'.

Ben ga yebíga'gak, na' chíxgekle benne' ka'
žebégekle' dan' že' zedla'.

3 Ben ga ga'ngak ya'laže' lo da' žongak benne'
ka' žon díjtgekle' neda'.

4 Benne' ka' žingake' lawo' Le' yebégekle', na'
sógake' lo yeļa' ba nez.

Benne' ka' žé'gake' Le' "Žóžkeno'" dan' besló'
légage'.

Znnágake': "jGa'n zen Dios!"

5 Ze' zedla', na' nat ní'a na'a.

Da ka' gaze gákleno' neda', Dios.

Le' nako' Benne' weslá chia', Xana'.

Bi želo', Xana' Dios.

71

1 Za'a lawo' Le', Xana' Dios, nich gape chi'o
neda'.

Ben ga biž yedoe'ela'.

2 Goklen neda', na' beslá neda' dan' nako'
chawe'.

Bze nag chi'a, na' beslá neda'.

3 Nako' ka to yej xe gan soa' chawe',

na' wak yida' gan zo' Le' dot ža, na' yele.

Bseļa' no benne' yeslé' neda',

dan' nako' Le' ka to yej xe gan zoa' choch.

4 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka'
beběj yichjake' Le',

na' lo na'gak benne' ka' žóngake' da' zinnj, na'
zej nake' yichj ža'a.

5 Žxen laža'a Le', Xana' Dios.

Le' zwiakzo' neda' kate' ne naktia' bí'do'te.

6 Le' ba nožkzo' neda' katen' za' golja'.

Le' beno' ga bžoja' lo le'e xna'a.

Wká'n zénteza' Le'.

7 Bebágekle benne' zanle'e kan gok chia',

san Le' zwiakzo' binlo neda'.

8 Ben ga gólteza' da' we lawa' Le',

na' wká'n zena' Le' dot ža.

9 Bi wzó' neda' cheļa'ale kate' ba ngola'.

Kate' yedó laža'a, bi kwej yichjo' neda'.

10 Benne' ka' zžá'agake' neda' znnégake' chia',
na' benne' ka' žak láže'gake' gótgake' neda' ba
béngake' toze diža'.

11 Znnágake': "Bzoa Dios le' cheļa'ale.

Le cho'o chejxenžo-ne' dan' bi zoa no benne'
yeslé' le'."

12 Dios, bi so' zi'to' ga zoa' ni.

Dios chia', da ka' gaze gákleno' neda'.

13 Ben ga yedoé'egekle,

na' nítgekle benne' ka' zdíl'engake' neda'.

Ben ga soagak lo yeļa' sto',

na' chíxgekle benne' ka' žak láže'gake'
góngake' chia' da' zinnj,

14 san neda' wxén láže'teza' Le', na' we
lawteza' Le'.

15 Wzenla' benne' ka' nako' chawe',

na' wzéntezele' légage' kan besló' neda',

la'kze bi nnezla' ba' chi'i besló' neda'.

16 Wchajjkza' che da' zenle'e da' beno' Le',
Xana' Dios,

na' wsá'a láže'gak benne' ka' kan nakkzo'
chawe'.

17 Dios, Le' bsdlo' neda' kate' ne naktia'
bí'do'te.

Zloe'ela' benne' ka' ka nak da' zenle'e da'
beno'.

18 Bi kwej yichjo' neda' kate' ba ngola', na' ba
bgocha',

san be' neda' latje wzenla' za'só'a' ka' ka nak
yeļa' wak chio',

na' wzenla' bí'do' ka' bi na' gáljakbe' ka nak
chio',

19 na' da' chawe' da' nako', da' naken zenle'e,
Dios.

Le' beno' da' ka' zej nakle'en zen.

Dios, žnozke benne' nake' ka nako' Le'?

20 Le' beno' ga wdía' lo da' zan da' zede,

na' lo da' ka' bi žakgak chawe',

na' gono' ga yebana' neda',

na' yechiso' neda' lo yežw ba.

21 Gono' ga gakža' zen, na' yeyón zeno' neda'.

22 Neda' we lawkza' Le', na' chinna' da' žól-
lento'.

Xana' Dios, golkza' che da' likze chio' na'
chinna' da' ka'.

Nako' Benne' La'y chegak benne' Israel ka'.

23 Soa' lo yeļa' ba nez kate' golkza' chio' Le',

na' yebekzle be' da' nakkza' dan' beya'wo'.

24 Wcháljtez'a che da' chawe' da' nako' dot
ža, na' yele,
dan' beno' ga bedoé'egekle, na' bchíxgekle
benne' ka' ben byéngake' góngake'
neda' zia.

72

1 Dios, ben ga wchi'a laže' benne' wnná bia'
da' žak cheto' kan zchi'a láže'kzo' Le',
na' ben chawe' xkwide' ka' che benne' wnná
bian'.

2 Naž le' wchi'a laže'e cháwe'do' benne' chio'
ka'.

Ka nak da' naken dot da' li wchi'a laže'e
benne' chio' ka' zžáka'le'egake'.

3 Ľaw ya'a ka' chejga'ngak chawe' benne'
chio' ka',

na' Ľaw ya'ado' ka' kwéžgake' lo da' nak
chawe'.

4 Wchi'a laže'e benne' wláž ka'
zžáka'le'egake'.

Yeslé' xkwide' ka' chegak benne' ka'
žiažjegekle'.

Wžía yi'e benne' ka' žsáka'gake' benách chio'
ka'.

5 Chébeteze benne' wnná bian' Le',
xak zoa wbíž, na' byo'.

6 Gak benne' wnná bian' ka' nis yejw da'
žaken ga naz,

na' ka zlej da' žezjwn lo yežlyó.

7 Ľo ža ka' che benne' wnná bian' gak da'
chawe',

na' ga'ngak cháwe'do' benne' ka' xak zoa
byo'.

8 Nna bi'e dot yežlyó nga, žoa'a Yegw Éufrates,
na' do zente yežlyó.

9 Wžóa žibgak benne' dot yežlyó Ľawe' le',
na' wzexjwe' láže'gak benne' ka' zžá'agake'
le'.

10 Benne' žnna bi'e yež Tarsis, na' benne'
žnna bi'e yež zito' ka' zedjnoé'e da'
wnéžjwgake' chie',

na' benne' žnna bi'e yež Sabá, na' benne'
žnna bi'e yežlyó Seba wnéžjwgake'
chie' yeža' wnni'a.

11 Yógo'te benne' wnná bia' ka' wžóa žíbgake'
Ľawe' le',

na' benne' yógo'te yež góngake' žin chie'.

12 Ľe' yeslé' benne' ka' žiažjegekle', benne' ka'
žlížgake' le',

na' yeslé' benne' ka' zžáka'gake',
na' bi zoa no benne' gáklene' légake'.

13 Yeyache' láže'le' benne' yache' ka', na'
benne' ka' žiažjegekle'.

Yeslé' benne' yache' ka' nich sóagake'
nbángake'.

14 Yeya'we' benne' yache' ka' lo na'gak
benne' wen laže' ka', benne' yichj ža'a
ka',

na' gon byene' yeslé' benne' ka' lo na'gak
benne' wet benne' ka'.

15 Soa nban benne' wnná bian',

na' wnéžjwgake' chie' ya oro che yež Sabá,
na' nnábtzgekle benne' ka' gáklén Dios le',
na' dot ža, na' yele nnábgekle' Dios gon
chawe'e benne' wnná bian'.

16 Gážgake' to žíga'do'ze zoa' scribe lo yežlyó,
na' Ľaw ya'ado' chégage' ka',

na' kwíale'e linne chen kan zbian Ľaw Ya'a
Ľibano,

na' benne' ka' nni'a'gake' lo yež ka' yángake'
kan žon yiže' da' žen' yežlyó.

17 Sóateze la benne' wnná bian'.

Wcháljtezgake' che le' xak zoa wbíž.

Ni'a chie' le' gak yeža' ba nez chegak benách
ka',

na' nnágage' nak chie' yeža' ba nez zen.

18 Cháwe'le'e nak Xanžo Dios.

Nake' Dios chegak benne' Israel ka',

na' toze' Ľe' žone' da' ka' žóngaken ga
žebánležo.

19 Cháwe'le'e nak La la'y chie' dan' náktezen
žen,

na' dot yežlyó nga lé'egekle' yeža' žen chie'.

Ka'kze naken, na' ka'kze gaken.

20 Ga ni ze Ľaw da' wnná Dabí, ži'n Isai,
dan' bcháljlene' Dios.

73

1 Da' likze Dios ben chawe'e benne' Israel
ka',

benne' ka' zej nake' dot li laže' Ľawe' le',

2 san neda' wžóa' chejchegwa',
na' wžóa' gona' to da' zinnj.

3 Bge'ela' benne' wnni'a ka',

kate' blé'ela' kan žak chawe' chegak benne'
ka' nbej yichjgake' Dios.

4 Benne' ki bi zej že' zedle che yeža' got,
dan' zej žoáli'e chawe'.

5 Bi zžáka'gake' kan zžáka'gak yezika' benne'
ka',

na' bi zoa da' žak chégage' kan žak chegak
yezika'že'.

6 Che Ľen zka'n žen kwíngake'.

Žónteze žóngake' da' bi nak chawe'.

7 Zgól-le'egake' dan' žáwle'egake' da'
cháwe'le'e.

Zží'le'egake' da' zdan láže'gake'.

8 Žon dítgekle' Dios, na' žnnégage' chie', na'
žóngake' da' zinnj.

Ľo yeža' zka'n žen kwíngake' zcháljgake' da'
žente.

9 Žnnégage' che da' ka' zej zoan ya'abá,
na' zcháljgake' ka' benne' ka' zej nape' dot
yežlyó.

10 Che Ľen yezika' benách ka' žyelenle'
xtíža'gake',

na' žzi' lo ná'gake' da' žnnágage'.

11 Žnnagak benne' wnni'a ka': "žBizkze nneze
Dios?

žZlé'ekzle Bennen' zoe' ža'le da' žonžo?"

12 Benne' ki zej nbej yichjgake' Dios,

na' zej zoe' binlo, na' zzi'gakže' yeļa' wnni'a.

¹³ Da' likze, dáche'ze goka' dot li laže',

na' bi be bena' da' bi nak chawe',

¹⁴ san tža tža wzáka'li'a,

na' žsaka' zi'gake' neda' yógo'te ža.

¹⁵ Chela' nnia' neda': wchalja' kan zchaljgak benne' ka',

na' wka'na' bėnne'do' chio' ka' ka'ze, Dios.

¹⁶ Kate' blab laža'a nich chejni'ila' da' ni, wže' zėdłe'ela',

¹⁷ san kate' wyoá'a lo latje la'y che Dios,

na' gókbe'ela' da' gak chegak benne' ka' ga ze lawte.

¹⁸ Da' likze beno' chegak benne' ka' chejchėgwake',

na' gono' ga kwia yi'gakkze'.

¹⁹ La' kwia yi'tegake'.

Yeļa' zžebe senen lėgake', na' goten lėgake'.

²⁰ Zej nake' ka to da' bļe'elto' to lo bichgale dan' znniten kate' žebanžo.

Ka'kze gaken, Xanto' Dios.

Kate' so žo'o, wka'no' ka'ze da' bļoe'el kwingak benne' ka'.

²¹ Kate' bge'ela' benne' ka',

wže' zėdłe'ele lądza'wa'.

²² Goka' ka to bia yiže' lawo' Le',

dan' gok zide yichja', na' bi bejni'ila',

²³ san wzóalenteza' Le', na' nóxwkzo' na'a li ža.

²⁴ Bsedlo' neda' nich gona' da' zloe'elo' neda',

na' te na'a yezi' lo no'o neda' lo ya'abá chio'.

²⁵ Bi zoa no benne' yoble chia' ya'abá san tozo' Le',

na' bi be zoa da' zdan laža'a yežlyó nga san tozo' Le'.

²⁶ Žedó laže' beļa' žen chia', na' lądza'wa',

san Dios nake' Benne' žon choche' neda', na' nake' yeļa' ba nez zen chia' to chi'ize.

²⁷ Benne' ka' žekwágake' gan zo' nitgekle'.

Wžia' yi'o yógo'te benne' ka' kwej yichjgake' Le'.

²⁸ San neda', žak chawe' chia' dan' wbiga' law Dios.

Wxén laže'teza' Xanžo Dios,

na' wchaljkza' che da' zente da' bene' Le'.

74

¹ Xanto' Dios, žwlėj yichjo' neto' to chi'ize?

žŽžo'o neto', zila' chio' ka'?

² Bsa' laže' benne' chio' ka', benne' ka' wzí'o ža ni'te, benne' ka' beya'wo'

nich gono' lėgake' benne' chekzo' ka',

benne' ka' zej zoe' law Ya'a Sión nga, ga ni zoakzo' Le'.

³ Da ka' gaze yedļe'elo' ka nbia yi' yež nga, na' ka nak da' zinnj da' bengak benne' ka' che latje la'y chio'.

⁴ Zbėžeya'agak benne' ka' bi złė'egekle' Le' chawe'

gachje lawle gan zej ndobe benne' chio' ka'. Bđá'gake' nga da' zloe'elen yo'oto' lo ná'gake'.

⁵ Bchinnjgake' yež ni,

ka žon to benne' zchoge' yógo'te yag ka' zej zen to law ya'a.

⁶ Len ya wag chėgake' ka', na' len yag chėgake' ka',

bchinnjgake' yógo'te da' xtan ka' che yodo' chio'.

⁷ Bzėygake' latje la'y chio'.

Bká'ngake' ka'ze ližkzo' Le'. Bchinnjgaken'.

⁸ Wnnágake': "iWžia' yi'žo lėgake' to chi'ize!" Bzėygake' yógo'te yo' gan bká'n zento' Le' dot lo yežlyó chio'.

⁹ Biž bi złe'elto' da' nak la'y, dan' bchisto' lo yežlyó cheto'.

Biž zoa no benne' wchalje' lo wlazo' Le', na' bi zoa no benne' ladjw neto', benne' nnezle' batx yelato'.

¹⁰ Xanto' Dios, žto chi'ize wchixgak benne' ka' neto', benne' ka' žsaka' zi'gake' neto'?

žTo chi'ize nnegak benne' ka' bi złė'egekle' Le' chawe' che La la'y chio' Le'?

¹¹ žBiz chen' bi be žono' chegak benne' ka'?

žBiz chen' bi zžia' yi'o benne' wen da' zinnj ka'?

¹² San Le', Dios, nako' Benne' Wnná Bia' chia' ža ni'te.

Le' bžia' yi'o benne' ka' dot lo yežlyó nga.

¹³ Len yeļa' wak zen chio' beno' nisdo' chope ļa'a.

Wló'o yichj bia zenļe'e ka' lo nisdo'.

¹⁴ Bzozjo' yichj bia zenļe'e, bian' leba' lebi-atán,

na' beno' ga bdawgak bia yiže' ka' ļeba', bia ka' zej zoaba' lo yo biž.

¹⁵ Beno' ga golj nis bej ka', na' nis yegw ka'. Besbižo' yegw zen ka'.

¹⁶ Chio' Le' nak lawe' ža, na' ļezka' chio' nak yele.

Le' bnnito'o byo', na' wbíž gan zej zoan.

¹⁷ Bnnitkzo' to chi'ize yógo'te da' zej že' yežlyó nga.

Le' beno' byo' wbá ka', na' byo' zag ka'.

¹⁸ Bejsá' laže' da' ni: benne' ka' bi złė'egekle' Le' chawe' ben dítjgekle' Le', Xanto' Dios,

na' benne' yaļ laže' ka' wnnėgake' che La la'y chio' Le'.

¹⁹ Bi gaļ lažo'o neto', benne' chio' ka', to chi'ize.

Bi wká'n neto', benne' ka' nži'ikzlo', lo na'gak benne' ka' zej nake' ka' bia snia ka'.

Zoato' lawgake' ka' zej nak gogoldo' ka'.

²⁰ Bejsá' laže' diža' da' bėnļeno' neto', dan' gáte'teze nni'ta'gak benne' wen da' zinnj ka'.

Zdágake' do zente yežlyó nga.

21 Bi go'o latje yedoé'egekle benne' gaxjw
 laže' ka'.
 Benne' ka' zzáka'le'egake', na' benne' ka'
 žiážjegek'le'
 we lǎwgake' La la'y chio' Le'.
 22 Wzó ža', Dios. Ben kan wnnakzo' gono'.
 Bejsá' laže' kan žongak benne' yał laže' ka',
 benne' ka' zká'ngake' ka'ze La la'y chio' tža
 tža.
 23 Bi gał lažo'o da' wnné zi'gak benne' wen
 da' zinnj ka' chio' Le'.
 Néntezele žo'osbé da' žongak benne' ka'
 zž'igake' chio' Le'.

75

1 "Žóχkeno'", že'to' Le', Dios: "žóχkeno'."
 Zzenlto' benách ka' zóaleno' Le' neto',
 na' beno' da' ka' žóngaken ga žebanlto'.
 2 Zinna Dios: "Bzoa' ža wchi'a laža'a benne'
 ka'.
 Wchi'a laža'a lo da' nak chawe'.
 3 La'kze xo' dot yežlyó, na' xize yógo'te da' de,
 gona' ga ga'n choch xni'a yežlyón'.
 4 Žapa' benne' yał laže' ka': Bi sa' láže'le da'
 zen.
 Žapa' benne' wen da' zinnj ka': Bi wká'n zen
 kwinle.
 5 Bi wxén láže'le yela' wałe chele.
 Bi gakte benne' laždo' zide ka'."

6 Bi za' yela' zen gan zla' wbiž, na' gan ženen,
 na' bi zan' lo latje dache.
 7 Dios nake' Benne' wchi'a laže'e benne' ka'.
 Zka'ne' ka'ze to benne', na' zka'n zene' yetóe'.
 8 Dios noxe' to ziga', da' nžan' xis uba wał,
 dan' zejlasen yela' zža'a chie'.
 Wlaljen', na' benne' wen da' zinnj ka'
 yé'jgaken'.
 Yé'jgaken' na' zejte yebižen,
 9 san neda' wzenkzla' benne' ka',
 na' goja' da' we lawa' Dios che Jakob.
 10 Wchinnje' yela' wak chegak benne' wen
 da' zinnj ka',
 san yesgóleže' yela' wak chegak benne'
 chawe' ka'.

76

1 Zej nonbia' benne' Judá ka' Dios,
 na' La la'y chie' nga'nen zen ladjw benne'
 Israel ka'.
 2 Lo yež Salem zoa latje la'y chie'.
 Lo yež Sión zoa gan zoakze'.
 3 Lo latjen' wdíchj Dios yag ntoche' ka' che
 wdíle, na' yag ntóche'do' ka',
 na' ya da' žape chi'in benne' ka' lo wdíle,
 na' ya ntoche' ka', da' ka' zkángekle' žin lo
 wdíle.
 4 ;Benne' zenle'e nako' Le!
 ;Nako' wałže ka' ya'a zen ka'!

5 Chejchégwak benne' wałe ka', na'
 gáslasgake'.
 Nitó benne' wałe bi yechís ne'e nich tíl-lene'
 Le'.
 6 Dios chegak benne' Israel ka', kate' wtiło'
 benne' ka'
 beslaso' légake', na' bia ka' žiagake'.
 7 Le' nako' Bennen' žala' žébežo.
 ;Noz benne' gak sie' lawo' Le' kate' zžo'o?
 8 Wnnó' wchi'a lažo'o benne' ka' ne zo'
 ya'abá.
 Zžébegak benne' ka' lo yežlyó, dan' zžébgake'
 9 ža so žo'o Le', Dios, nich wchi'a lažo'o
 benách ka',
 na' nich yesló' yógo'te benne' gaxjw laže' ka'.
 10 Da' likze yela' zža'a chegak benne' ka'
 gaken to da' gon ga ga'n zeno' Le'.
 Wlék žio' yela' zža'a chegak benne' ka' zej
 nga'ne'.

11 Le wchebe laže' da' gonnle che Dios,
 na' le wnezjwn' che Xanžon', Dios chele.
 Benne' ka' nníta'gake' do zente lá'gake' zej
 noe'e da' wnézjwgake' che Dios, Ben-
 nen' zžébežo.
 12 Zži'i Dios che da' yo'o lo yichj láždo'gak
 benne' blo ka'.
 Le' zchebe' benne' wnná bia' ka' nníta'gake'
 yežlyó.

77

1 Len chi'a bliža' Dios.
 Bliža' Dios, na' Le' bze nage' chia'.
 2 Žoa'a law Xanžon' kate' zzáka'li'a.
 Žel zchis na'a lawe' Le', na' bi zoa' žize.
 Bi bi'a latje no benne' yeyón zene' neda'.
 3 Bsa' laža'a che Dios, na' wžé' zedla'.
 Bsa' laža'a che da' bena', na' bedó laža'a.
 4 Dios, bi bi'o latje tasa'.
 Wžé' zédle'ela', na' bi be gok nnia'.
 5 Blab laža'a ka' zej nak ža ka' wdégaken,
 na' ka' zej nak yiz ka' ba wdégaken.
 6 Bsa' laža'a ka' nak da' bełkza' yele ka',
 na' blab láže'kza' kan zej naken,
 na' wnnabla' lo be' da' nakkza':
 7 ;Bzoa Xanžon' žo'o cheła'ale to chi'ize,
 na' biž gáklene' žo'o?
 8 ;Batkle yeyache' láže'le' žo'o?
 ;Batkle gone' da' wchebe laže'e gone'?
 9 ;Gol láže'kze Dios yeyache' láže'le' žo'o?
 ;Žže'e žo'o nich biž yeyache' láže'le' žo'o?
 10 Naž wnniá: ki žona' dan' yoa'a yižwé'.
 Che len chejsá' laža'a yógo'te da' zente da'
 ben Dios zente lo yiz ka' ba wdégaken.
 11 Chejsá' laža'a da' zente ka' da' beno' Le',
 Jah.
 O', chejsá' laža'a da' beno' ža ni'te,
 da' ka' žóngaken ga žebanlto'.
 12 Wláb laža'a ka' nak yógo'te da' beno',

na' wchalja' ka zej nak da' ka'.

¹³ Dios, la'y nak da' zchi'lo' neto' gonto'.

¿Zoa yetó Dios nake' benne' zen ka nako' Le'?

¹⁴ Le' nako' Dios, zno' da' žonen ga žebanlto'.

Błoe'elo' yógo'te benne' yežlyó nakle'e zen yeja' wak chio'.

¹⁵ Len yeja' wak chio' beya'wo' benne' chio' ka',

za'só Jakob ka', na' za'só José ka'.

¹⁶ Yegw nis ka' blé'egeklen Le', Dios.

Blé'egekle yegw nis ka' Le', na' bžébeje'egaken.

Lezka' wžé' zédegke nido' gže' ka'.

¹⁷ Nis yejw zil bžojen lo bejw gasj ka', na' wnneje'e wzio', na' wyasle'e yes wzión'.

¹⁸ Lo be' bdone' wnneje'e wzio' chion'.

Bza'ní' yes wzión' do zente yežlyó.

Wzo'le'e, na' wzize yežlyón'.

¹⁹ Bsaljo' nez gachj lawle nido',

na' lawe' nis zil ka' wdekzo' Le',

san bi nak bia' gan blejo'.

²⁰ Bchi'o benne' chio' ka' zila' ka'

lo na' Moisés, na' lo na' Aarón.

78

¹ Le yenle, le'e, benne' chia' ka', da' žsedla'.

Le wzé nag binlo da' zchalja'.

² Wkonla' žin diža' ka' kan zchaljgak benne' žejní'il ka',

na' wsá' láža'a le'e da' goken bagáche'ze ža ni'te,

³ da' ka' benlžo, na' da' nnezlžo,

da' ka' bžéngkele xa xto'žo ka' žo'o.

⁴ Bi wkáche'žo da' ka' lawgak zi'nžo ka'.

Wžénkelžo zi'nžo ka' ka nak yeja' zen che Xanžon',

yeja' wak chien', na' da' zen ka' da' bene'.

⁵ Bchi'le' benne' Israel ka' da' žon byenen góngake',

na' naken da' žala' gongak za'só Jakob ka'.

Bchi'le' xa xto'žo wdé ka',

wžéngkele' ži'ngake' ka' ka nak da' wnnakze' Le',

⁶ nich nnéžgkele xkwide' ka' za' gáljgakbe' kan naken,

na' wžéngkele' ži'ngakbe' ka' da' zchi'le' légakbe',

⁷ nich wxén láže'gakbe' Dios,

na' bi gal láže'gakbe' da' ka' ben Dios,

na' nich góngakbe' da' ka' bchi'le' légakbe',

⁸ na' bi gágakbe' kan gogkak xa xto'gakbe' ka',

benne' ka' bi béngake' da' bchi'le' légake',

na' bži'igake' chie' Le',

na' bi bxen láže'gake' Dios dot láže'gake'.

Lo be' da' zej nakkze' bi gógakbe' li láže' law Dios.

⁹ Benne' za'só Efraín ka', benne' zej noe'e da' žkóngkele' žin lo wdile

bžónnjgake' gan žak wdile.

¹⁰ Bi béngake' kan zna diža' da' benlen Dios légake',

na' bi béngake' dan' bchi'le' légake'.

¹¹ Gol láže'gake' da' ka' ben Dios,

na' yeja' zen da' blóe'ele' légake'.

¹² Bene' yeja' wak zen ka' lawgak xa xto'gake' ka'

lo yežlyó Egipto, na' lo yežlyó Soán.

¹³ Bsaljwe' nez lo nido' gan wdegak benne' ka'.

Bene' nison' ka' ya'ado' ka' cheja'a weje.

¹⁴ Te ža blóe'ele' benne' ka' nez len to bejw gasj da' bnáwgake',

na' žel len to bejw da' bsa'nín'.

¹⁵ Wlé'e yej ka' gan nak yo biž,

na' bye'je' benne' ka' nis da' bžojen le'egak yej ka' ka to yegw nis.

¹⁶ Bene' ga bžoj to yegw nis le'e yej na',

na' goken to yegw zen,

¹⁷ san béngakže' dola' law Dios lo latje dach,

na' bži'igake' che Dios, Bennen' nape' dot yeja' wak.

¹⁸ Ni'a che da' wdán láže'gake' béngake' ga bža'a Dios.

Wnnábgkele' Le' da' gáwgake' ka' wdán láže'zegake'.

¹⁹ Wnnégage' che Dios, na' wnnágage':

“¿Wak gonn Dios da' gawžo ladjw yiže' nga?

²⁰ Da' likze wlé'e yej na', na' bžoj nisen', dan' goken ka to yegw zen,

san, ¿wak gonne' chežo yet,

na' gonne' beja' da' gawžo?”

²¹ Che len bža'a Xanžon' kate' benle' da' ni,

na' bsele'e to yi' da' bzeyen bał benne' chie' ka',

na' bgole yeja' zža'a chie' len benne' Israel ka',

²² dan' bi bejlé'gake' che Dios,

na' bi bxen láže'gake' Le' yeslé' légake',

²³ san Dios bsele'e bejw zan ya'abá,

na' bsaljwe' gan zžoj da' zsele'e zaka' ya'abá,

²⁴ na' bene' ga bejw yet maná kan žak yejw, dan' bdawgak benne' chie' ka'.

Bnezjwe' légake' da' naken ka zoa' che ya'abá.

²⁵ Bdáwgake' da' žawgak wbás che ya'abá ka'.

Bséla'li'e da' bdáwgake', na' béljgkele'.

²⁶ Bene' ga gok to be' da' zan' cheja'ale gan zla' wbiž,

na' len yeja' wak chie' bene' ga gok be' dan' zan' cheja'ale gan zde wbiž byo' zag ka',

²⁷ na' ka' bište yo bsele'e beja' da' gáwgake',

biado' ka' zej zoa xilgakba', da' zanže ka žož da' žen' žoa'a to yegw zen.

²⁸ Bene' ga béxjwgakba' gan zej nnita' benne' ka',

na' do zente gan zej da' yo'o yid chégage' ka'.

²⁹ Bdáwgake'-'ba', na' béljgkele'.

Dios benne' chégage' da' wdán láže'gake',

³⁰ san kate' bi na' yélgkele', na' ne žáwgake'-'ba',

³¹ na' bža'a Dios benne' ka'

na' bete' benne' Israel ka' zej nakže' benne' waje,

na' benne' ka' zej nakže' benne' wak.
³² La'kze bene' ki, na' béngakže' dola',
 na' la'kze blé'egekle' yela' wak ka' da' bene',
 bi b̄xen láže'gake' Le'.
³³ Che len bene' nbabze ža chegak benne'
 ka',
 na' gógaken ka to be' da' žeka'ažo,
 na' ka zej nak yiz da' wnníta'gake' bdie'
 légage' lo da' wzáka'gake'.
³⁴ Kate' bete' bał benne' ka', na' yezi'ka'že'
 beyákgage' che Dios.
 Beyát láže'gake', na' dot láže'gake' bližgake'
 Le'.
³⁵ Bejsá' láže'gake' nak Dios Benne' žape chi'e
 légage'
 na' nape Dios dot yela' zen. Lekze' beya'we'
 légage',
³⁶ san bi gok li laže' da' wnnábgekle',
 dan' ben láže'gake' law Dios.
³⁷ Bi gok li láže'gake' len Le',
 na' bi béngake' dot láže'gake' ka nak x̄tiže'e
 dan' bénlene' žo'o.
³⁸ San Dios beyache' láže'le' chegak benne'
 ka',
 na' benít lawe' xtóla'gake', na' bi bžia yi'e
 légage'.
 Zan chi'i beké'e yela' zža'a chie',
 na' bi bže'e légage' dot kan bsa' laže'e.
³⁹ Bejsá' laže'e zej nakze' bela' žen.
 Zej nake' ka to be' da' zden, na' bi yežinen.
⁴⁰ Zan chi'i bži'igake' chie' Le' lo latje
 dachen',
 na' zan chi'i béngake' ga gok nyache' laže'e
 Le'.
⁴¹ Zan chi'i béngake' da' bi de chawe' Dios,
 na' béngake' ga bža'a Dios la'y chegak benne'
 Israel ka'.
⁴² Goł láže'gake' ka nak yela' wak zen chie',
 na' ka bene' lo ža ka' kate' beya'we' légage' lo
 da' wzáka'gake',
⁴³ kate' bene' yela' wak zen ka' lo yežlyó
 Egipto,
 na' bl̄oe'ele' da' ka' da' žóngaken ga žebanlžo,
 da' ka' bene' lo yežlyó Soán.
⁴⁴ Bene' ga beyák yegw chegak benne'
 Egipto ka' žen,
 na' biž gok yé'igake' nisen'.
⁴⁵ Bsele'e bi'a ka' ladjw benne' ka', bia ka'
 bsáka'gakba' légage'.
 Bsele'e blož ka' nich bchínnjgakba' yežlyó
 chégage'.
⁴⁶ Bsele'e biche' zo ka' nich bdáwgakba' linne
 chégage',
 na' bžia y'igakba' da' zej den lo yežlyó
 chégage'.
⁴⁷ Bsele'e yej nis zen da' bchinnjen lba uba
 chégage' ka',
 na' bsele'e da' zag dan' besbižen yag higo
 chégage' ka'.
⁴⁸ Bsele'e yej nis zen da' beten bia yiže'
 chégage' ka',

na' bsele'e yes wzio' da' beten zila' chégage'
 ka'.
⁴⁹ Bene' ga wzáka'le' egak benne' Egipto ka',
 dan' bžá'ali'e légage',
 na' bsele'e da' ka' gógaken ka wbás zan che
 ya'abá nich wsaka' z'igake' légage'.
⁵⁰ Bi bsane' yela' zža'a chie',
 na' bi benít lawe' chégage' nich bi gátgake',
 san bete' zángake' len to yižwé' zen.
⁵¹ Bete' bi' byo nežw ka' chegak benne' ka',
 bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka'.
⁵² Naž bchi'e benne' chie' ka' ka to benne'
 zchi'e zila' ka',
 na' bchi'e légage' le'e latje dach.
⁵³ Bchi'e légage' dot chawe', na' bi be
 bžébage',
 san benne' Egipto ka', benne' bi blé'egekle'
 légage' chawe',
 bete' légage' lo nisdó'.
⁵⁴ Bchi'e benách chie' ka' lo yežlyó la'y chie',
 gan zej nnita' ya'a ka' wleje' Lekze' lo na'gak
 benne' ka' wnníta'gake' nga.
⁵⁵ Blage' légage' lo yežlyón lawgak benách
 chie' ka'.
 Bdis'e yežlyó chégaben' ladjwgak benne' Is-
 rael ka'.
 Bnnite' légage' ližgak benne' ka' bebeje' ga
 na',
⁵⁶ san da' yoble béngake' da' bi de chawe'
 Dios,
 na' bža'a Dios, Bennen' nape' dot yela' zen.
 Bi béngake' da' bchi'le' légage'.
⁵⁷ Da yoble bži'igake' che Dios kan bengak x̄a
 xtó'gake' ka'.
 Gógake' ka to yag ntóche'do' dan' bi zejen to
 wliže.
⁵⁸ Béngake' ga bže'e Le' len bkog ka' gan bka'n
 zéngake' lo'a ka',
 na' ni'a che lo'a chégage' ka' bžá'ale'e Dios.
⁵⁹ Bža'a Dios kate' bl̄e'ele' da' ki,
 na' bi bl̄e'ele' benne' chie' ka' chawe', benne'
 Israel ka'.
⁶⁰ Bsan laže'e yo'o yid la'y chie' dan' wzóan
 yež Silo,
 yo'o yiden' gan wzoakze' Le' ladjw benne'
 ka'.
⁶¹ Bi'e latje bkwasgak benne' ka' bi
 blé'egekle' žo'o chawe' kaj la'y chien',
 dan' zloe'e lawn yela' wak, na' yela' zen chie'.
⁶² Bže'e benne' chie' ka', na' bdie' légage' lo
 na'gak benne' ka' bétgake' zángake'.
⁶³ X̄kwide' byo ka' chégage' gótgakbe' lo
 wd̄ile,
 na' bi bga'n no benne' byo kwide', benne'
 wchág ná'lenbe' no'le kwide' ka'.
⁶⁴ Lezka' gotgak b̄xoz ka' chégage' lo wd̄ilen',
 na' no'le wzebe ka' chegak b̄xoz ka' bi wžeže
 nyáche'gake' ni'a chégage'.
⁶⁵ Naž gok X̄anžon' ka to benne' žebane' lo
 bichgale.
 Goke' ka to benne' wałe zbžeyi'e kate' ba
 ne'je' xis uba wał.

66 Blage' benne' ka' bi blé'egekle' légage' chawe',

na' bka'ne' légage' ka'ze to chi'ize.

67 Bzoe' cheja'ale za'só José ka',

na' bi wzie' za'só Efraín ka',

68 san wzie' za'só Judá ka',

na' Ya'a Sión, dan' nzi'íle'ele'.

69 Law ya'a na' bene' yodo' la'y chie', dan' goken ka' nak yodo' dan' zoan ya'abá.

Bzoa chochen' to chi'ize, ka' nakkze yežlyó nga.

70 Wzie' Dabí, benne' wen žin chie'.

Bebeje' le' gan zej nniita' zila' ka'.

71 Bkwase' le' gan zoe' žape chi'e zila' ka',

nich gake' benne' wnná bia',

benne' gape chi'e benách chie' ka', za'só Jakob ka',

benne' ka' zej nake' benne' Israel ka'.

72 Dabín' lo yela' gaxjw laže' chie' wdape chi'e benne' ka' zej nake' benne' ka' che Dios.

Wdape chi'e légage' len yela' wak chie' lo yela' dot li laže' chie'.

79

1 Xanto' Dios, yo'ogak benne' zi'to' ka' lo yežlyó chegak benne' chio' ka'.

Bcá'ngake' ca'ze yodo' la'y chio'.

Bchínjgake' yež Jerusalén.

2 Bká'ngake' beja' žen gat chegak benne' wen žin chio' ka' gan bdawgak lab ka' légage'.

Bdawgak bia yiže' ka' benne' chio' ka'.

3 Bláljgake' žen chegak benne' ka' ka' nis lo nez ka' che yež Jerusalén,

na' bi wzóa no benne' wkache'e légage'.

4 Benne' yež gawze ka' zchižgake' neto'.

Yógo'te benne' ka' žon dítjgекle' neto', na' zká'ngake' neto' ka'ze.

5 ¿To chi'ize gak ki cheto', Xanto' Dios?

¿To chi'ize zžo'o neto'?

¿To chi'ize gak yela' zža'a chio' ka to yi'?

6 Bža'agak benne' yež ka', benne' bi zej nónbi'e Le',

na' benne' zi'to' ka', benne' bi žlízgake' Le'.

7 Bžia yí'gake' za'só Jakob ka',

na' bchínjgake' lížgake'.

8 Bi yeshago'o neto' da' zia da' wbága'gak xa xna' gole cheto' ka'.

Da ka' gaze yeyache' láže'lo' neto', dan' bedó láže'to'.

9 Goklen' neto', Dios, Benne' Weslá cheto', nich ga'n zen La la'y chio'.

Beslá neto', na' bsole doła' cheto' nich ga'n zen La la'y chio',

10 dan' nnagak benne' ka':

“¿Ganzkze Dios chegak benne' ka'?”

Beží' wzón benne' ka' bétgake' benne' wen žin chio' ka'.

11 Ben ki nich yógo'te benne' chio' ka',

benne' ka' zej yoe'e lo na'gak benne' ka' bi žlé'egekle' neto' chawe',

lé'egekle' da' gono'.

Len yela' wak zen chio' beslá benne' ka' nžog chégage' gátgake'.

12 Bnejjw chegak benne' yež gawze ka' yegaže kwe' da' zinnj ka da' béngake',

dan' ben dítjgекle' Le', Xanto' Dios.

13 Neto', benne' chio' ka', na' zila' chio' ka',

we lawto' Le' to chi'ize.

Góltezeto' da' wká'n zento' Le'.

80

1 Benle cheto', Dios.

Le' žape chi'o benne' Israel ka'.

Le' žape chi'o za'só Jwsé ka' ka' zila' ka'.

Ži'o latje blo chio' dan' zoan lálwegak wbás chio' ka' nzi' lágake' kerubín.

2 Bløe'e law yela' zen chio' lawgak za'só Efraín, na' Benjamín, na' Manasés.

Bløe'e law yela' wak chio', na' da, yesló' neto'.

3 Beží' neto', Dios.

Beyache' laže'l neto', na' yelato'.

4 Xanto' Dios, napo' dot yela' wak.

¿To chi'ize žo'o neto' na' bi yenlo' da' nnablto' Le'?

5 Beno' Le' ga žak nyache' láže'to', na' nis zbežto' naken da' že'j žawto'.

6 Bi'o latje benne' gawze ka' bká'ngake' neto' ka'ze.

Benne' ka' zža'agake' neto' ben dítjgекle' neto'.

7 Beží' neto', Dios. Napkzo' Le' dot yela' wak. Beyache' laže'l neto', na' yelato'.

8 Bebejo' neto' ka to lba uba lo yežlyó Egipto. Blago' benne' ka' wnníta'gake' nga, na' gozo' lba uba na' nga.

9 Wdape chi'o lba uba na' nich golen.

Ben lba uba na' lwen, na' bgakwn yežlyón'.

10 Wló'on zoł yógo'te ya'a ka',

na' ni'a ne'n ka' wló'ogaken zoł yag sedro zen ka'.

11 Bzálagaken ni'a ne'n, da' ka' bžingaken žoa'a nido',

na' bžingaken žoa'a yegw Eufrates.

12 ¿Biz' chen' bkwaso' le'je da' wdáp chi'in lban'?

Na'a benne' ka' zdégake' ga na' zbángake' uba chen.

13 Zlejgak koch yiže' ka' lba uba na',

na' bia yiže' ka' žawgakban'.

14 Bedá cheto', Dios, napkzo' Le' dot yela' wak.

Bwia neto' zaka' ya'abá, gan zoakzo', na' da yedjle'elo' da' žaken che lba uba chion'.

15 Da, yesló' lba uba ni, dan' gozkzo' Le'.

Ziže lba uba na', dan' bzoa chochon' naken chio'.

16 Benne' ka' bi zlé'egekle' neto' chawe' bchóggake' lba na', na' bzéngaken' yi'.

Bwia benne' ka' lo yela' zža'a chio', na' bžia yi' légake'.

17 Bzoa choch, na' wdáp chi'i benne' ka' ba wžio',

na' zi'ngak benne' ka' bzoa chocho' légake'.

18 Batkle yebéj yichjto' Le' nitó chi'i.

Bkache' chawe' neto', na' wḡén láže'to' La la'y chio'.

19 Ḳantó Dios, napkzo' Le' dot yela' wak, beží' neto'.

Beyache' láže'l neto', na' yelato'.

81

1 Len yela' žebele le goj che Dios, Bennen' žon choche' žo'o.

Lo yela' ba nez chele le kwéžeya'a law Dios chegak za'só Jakob.

2 Le goj, na' le kapa' yiddo' ka'.

Le chinn ḡtan da' ka' žól-lenle.

3 Le wkweže lozgak bia ka' kate' nak byo' ž'e'n,

dan' naken ža žónteze žonžo lni la'y.

4 Naken to da' žon byene gongak benne' Israel ka',

dan' bchi'le Dios gongak za'só Jakob ka'.

5 Bzoen' ka to da' wloé'elen za'só Jwsé ka' da' ben Dios katen' bžójkake' lo yežlyó Egipto,

gan benla' to ḡtíža'gak benne' ka' da' bi bejni'ila'.

6 Zna Dios: "Beká'a ywa' da' bdá'gake' ḡkóže'lgak benne' chia' ka'.

Beslá' benne' chia' ka' lo na'gak benne' ka' bkóngekle' légake' žin.

7 Lo da' wžaka'le, bližle neda', na' góklena' le'e.

Becheba' chele gan wzóa' to lo bejw gasj katen' wnné'le'e wzió',

na' wží' bi'a le'e gan de bej nis da' nzin' Meriba.

8 Le yenle, benne' chia' ka',

na' wzejni'ila' le'e, benne' Israel ka',

cha' žaz láže'le si'le da' znnia'.

9 Bi si' lo na'le dios ka' chegak benne' yež yobl ka'.

Bi wzó žible lawgak dios ka' chegak benne' zi'to' ka'.

10 Neda', Dios chele, naka' Ḳanle.

Bebeja' le'e lo yežlyó Egipto.

Le wsaljw žoa'ale, na' gonna' da' gawle,

11 san benne' chia' ka' bi bégake' da' wnnia'.

Benne' Israel ka' bi wyáz láže'gake' si' lo ná'gake' ḡtiža'a.

12 Che len wléj yichja' benne' ka' dan' gógake' laždo' zide.

Béngake' da' wdán láže'gakze'.

13 Chela' wzé naggak benne' chia' ka' da' wnnia',

na' chela' bengak benne' Israel ka' da' bchalja',

14 na' ka' gaze wžia yi'a benne' ka' bi zlé'egekle' légake' chawe',

na' tıl-lena' benne' ka' zdıl-lengake' légake'."

15 Chela' bengak benne' Israel ki,

na' benne' ka' zžá'agake' Ḳanžo Dios góngake' kan zna ḡtíže'e,

(san zej nbage'e zia to chi'ize),

16 na' Dios gone' ga gawgak benne' chie' ka' zoa' scribe cháwe'le'e,

na' gone' ga yéjlgake' da' zix che bez.

82

1 Zoa Dios gan zej ndobe benne' ka' zchi'a láže'gake' benne' chie' ka'.

Dios zchi'a láže'e benne' ka' zchi'a láže'gake' benne' chie' ka'.

2 Zna Dios: "žWchi'a láže'tezle benne' chia' ka' lo da' bi nak chawe',

na' gaple ba la'ne benne' ka' bebéj yichjgake' neda'?

3 Le gaklen benne' yache' ka', na' bi' wzebe ka'.

Le yeyón zen benne' gaxjw láže' ka', na' benne' ka' žiážjegekle'.

4 Le gon choch benne' ka' žedó láže'gake', na' benne' yache' ka'.

Le yeslá légake' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka'.

5 Bi be nnézele, na' bi žejni'ilele, na' zdale lo da' cholj.

Žzizgak yógo'te da' zej de yežlyó.

6 Neda' wnnia': nakkzle le'e ka dios ka',

na' nakle yógo'tele ka zi'nkze Dios zente,

7 san gatle ka žatgak yógo'te benne' ka',

na' chejchégwle kan žon nóte'teze benne' wnná bia'."

8 Wzó ža', Dios, na' bchi'a láže' benne' yežlyó ka',

dan' yógo'te yež ka' yó'ogaken lo no'o.

83

1 Dios, bi so' žize.

Bi so' žize, Dios, na' bi wsejw žo'o.

2 Zbéžeya'agak benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe',

na' zka'n zen kwingak benne' ka' zži'igake' chio'.

3 Bagáche'ze ba bégake' toze diža' bi da' góngake' chegak benne' chio' ka',

na' da' góngake' chegak benne' ka' žape chi'ikzo'.

4 Wnná'gake': "Le cho'o, wžia yi'žo benne' ka' nich biž soa yež chégake',

na' biž soa no benne' chejsá' láže'e che yež Israel."

5 Ba béngake' toze diža' bi da' góngake' chio' Le'.

Nákake' toze lo da' žénegekle' góngake'.

6 Ki žongak benne' Edom ka', na' benne' Ismael ka',

na' benne' Moab ka', na' za'só Agar ka',

7 na' benne' Jebal ka', na' benne' Amón ka',

na' benne' Amalek ka',

na' benne' Filistea ka', na' benne' yež Tiro ka'.

8 Lezka' benne' Asiria ka' zej nake' toze len légake'.

Yógo'te benne' ki žónlengake' tzen za'só Lot ka'.

9 Ben chegak benne' ki kan beno' chegak benne' Madián,

na' kan beno' che Sísara,

na' kan beno' che Jabín žoa'a yegw Sísón,

10 benne' ka' beto' Le' lo yežlyó Endor,

na' beyákgake' ka' xche'e beže dan' žonen beb lo yo.

11 Ben ga gak chegak benne' blo ka' chegak benne' ki kan gok che Oreb, na' che Seb,

na' ben ga gak chegak benne' ka' zнна biá'gake' benne' ki kan gok che Seba,

na' che Salmuna,

12 dan' wnnagak benne' ki: "Gak chežo yežlyó

gan zej nni'ta' benne' ka' che Dios."

13 Dios chia', ben ga gákgake' ka' laga' biž da' zche' to be' da' žechjlen.

Ben ga gákgake' ka' beb da' zche' be' bdone'.

14 Ka' žon to yi' da' zzeyen to ya'a zen,

na' ka' žon yi' da' zzeyen to lo win biž,

15 ka'kze wzíá laže' benne' ki to lo be' bdone',

na' bchebe légake' len to da' zen da' gono'.

16 Ben ga yedo'e'le'egekle',

nich gápegake' Le' ba la'ne, Xanto' Dios.

17 Ben ga chíxgekle', na' kwe' zédgekle' to chí'ize.

Ben ga gá'ngake' ka'ze, na' gátgake'.

18 Ben ga yeyónbia'gake' nako' Le' Xanto' Dios.

Tozo' Le' nako' Dios zente lawle dot yežlyó.

84

1 Nží'ile'ela' yodo' chio' Le', Dios.

Le' napkzo' dot yeja' wak.

2 Zdan laža'a soa' lo yodo' chio', Xana' Dios,

na' žak láže'li'a soa' ga na'.

Len dot da' naka', na' dot laža'a žola' chio' Le', Dios ban.

3 Ba bengak byinne ka' xó'ngakba',

na' gogoldo' ka' zej de latje gan žziagakba' bia že'ndo' chégakba' ka',

dan' naken gan zoa žoa'a bkog la'y chio' Le', Dios.

Le' napkzo' dot yeja' wak.

Zнна bia'kzo' Le' neda', na' nako' Dios chia'.

4 Ba nez zen naken chegak benne' ka' nni'ta'gake' lo yodo' chio'.

To chí'ize wká'n zéngake' Le'.

5 Ba nez zen naken chegak benne' ka', Le' zzoa chocho' légake',

benne' ka' zdan láže'gake' chjake' lo ya'a la'y chio', Ya'a Sión.

6 Kate' zdágake' lache' biž dan' nzin' Lache' Nis Zbéžežo,

žóngake' ga žeyaken to latje gan žal' nis zil,

na' yeschá' nis yejw latje nisen'.

7 Žákgakže' benne' wa'e xak zej yoe'e nez ga na'

dan' lé'egekle' Dios law ya'a la'y chie', Ya'a Sión.

8 Benle, Xana' Dios, da' znnabla' lawo' Le'.

Le' napkzo' dot yeja' wak.

Benle cheto', Dios. Nako' Dios che Jakob.

9 Ben chawe' benne' wnná bia' cheto', Dios, benne' wnná bian' wžío' Le'.

10 Gakže chawe' soa' to žaze lo yodo' chio' ka' soa' to mil yiz ga yoble.

Žak láže'ža' soa' gan žó'ogake' yodo' che Dios chia' ka' to benne' ndo'w,

ka' soakza' to liža' da' zaka' gan bi zoa Dios.

11 Xanžo Dios žape chí'ikze' žo'o, na' žon choche' žo'o.

Nží'ile' žo'o, na' žon chawe'e žo'o.

Žape' benne' ka' ba la'ne, na' nží'ile' légake',

benne' ka' zej nake' dot li laže'.

12 Dios, napo' dot yeja' wak.

Ba nez zen naken chegak benne' ka' žxen láže'gake' Le'.

85

1 Ben chawo'o benne' chio' ka', Xana' Dios.

Besló' za'só Jakob ka' lo na'gak benne' zi'to' ka'.

2 Benít lawo'o da' zinnj da' bengak benne' chio' ka'.

Bdio' cheja'ale doja' chégake'.

3 Bzoa žio' yeja' zža'a chio',

na' bsano' yeja' yichj ža'a chio'.

4 Ben ga yeyák cheto' yeja' ba nez che yeja' weslá chio'

na' biž žo'o neto', Dios.

5 ¿To chí'ize žo'o neto'?

¿Žá'akzo' to kwe' to kwe' za'sóto' ka'?

6 ¿Biž gono' ga yebelto' da' yoble,

nich gaken cheto' yeja' ba nez lawo' Le'?

7 Xanto' Dios, beyache' laže'li' neto', na' beslá neto'.

8 Wzé naga' da' nna Xana' Dios.

Nne' da' gonen ga ga'ngak chawe' benách chie' ka'

nich biž gongak benne' la'y chie' ka' da' yalze.

⁹ Da' likze Dios zóateze' yeslé' benne' ka' žápegake' Le' ba la'ne, na' la' law yela' zen chie' lo yežlyó chežo.

¹⁰ Zej nžag yela' žeyache' laže', na' da' li che Dios.

Nakgak toze da' chawe', na' yela' zga'n chawe' chie'.

¹¹ Da' nak dot da' li chie' yeschán' yežlyó nga, na' seže'e da' chawe' chie' da' zan' ya'abá.

¹² Xanžo Dios žseže'e nis yejw chežo, na' yežlyó chežo gonñle'en linne.

¹³ Da' naken chawe' žejlen Dios, na' wlo'e'elen nez da' chéjlenžo.

86

¹ Xana' Dios, bze nag, na' benle chia', dan' zzaka'a neda', na' žiážjela'.

² Bwia neda' dan' naka' chio'.

Dios chia', beslá neda', wen žin chio', dan' žxen laža'a Le'.

³ Xana' Dios, beyache' laže'! neda', dan' žliža' Le' dot ža, dot yele.

⁴ Ben ga yebéle'ela' neda', wen žin chio', dan' zzoa kwina' lo no'o Le', Xana' Dios.

⁵ Nako' Le' chawe', Xana' Dios, na' ženít lawo'o neto',

na' žeyache' láže'tezlo' benne' ka' žlížgake' Le'.

⁶ Xana' Dios, benle da' zcháljlena' Le', na' bze nag da' znnabla' Le'.

⁷ Lo ža kwe' zedla' wližkza' Le', dan' žechébekzo' Le' chia'.

⁸ Xanto' Dios, bi zoa no benne' nake' dios ka' nako' Le'

na' bi zoa no benne' gak gone' ka' nak da' žono' Le'.

⁹ Beno' Le' benne' ka' nníta'gake' yógo'te yež ka'.

Lá'gake', na' wká'n zéngake' Le', Xanto' Dios, na' wká'n zéngake' La la'y chio',

¹⁰ dan' nako' žen, na' žono' da' žonen ga žebanlto'.

Tozo' Le' nako' Dios.

¹¹ Bsedle neda' da' žak lažo'o gona', Xana' Dios,

na' gona' da' naken dot da' li chio'.

Bchi'le lážda'wa' nich žeba' La la'y chekzo' Le'.

¹² Dot laža'a wká'n zenkza' Le', Xana' Dios, na' wká'n zenkza' La la'y chekzo' Le' to chi'ize,

¹³ dan' žeyache' láže'tezlo' neda', na' besló' be' da' nakkza' lo yi' gabíl.

¹⁴ Xana' Dios, benne' ka' žka'n zen kwíngake' zdíl'engake' neda'.

Zej nake' benne' yichj ža'a ka', na' žénegekle' gótgake' neda',

na' bi zžébegake' Le',

¹⁵ san Le', Xana' Dios, žeyache' láže'lo' neto'. Nako' žen laže', na' bi žžo'o to chi'ize,

san žeyache' láže'tezlo' neto', na' nako' dot li laže'.

¹⁶ Bwia kan žak chia', na' beyache' laže'! neda'.

Benn neda' yela' wak chio', neda' wen žin chio',

na' wdape chi'i neda', zi'n no'le wen žin chio'.

¹⁷ Bloe'el neda' to da' gak bian' gak chawe' chia',

na' ben ga benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe' lé'egeklen', na' yedoé'egekle',

dan' Le', Xana' Dios, gókljenkzo' neda', na' beyón zeno' neda'.

87

¹ Len yež Sión žian law ya'a la'y.

² Nží'ižele Xanžo Dios latje gan zchi'a láže'gak benne' ka' nníta'gake' yež Sión, ka nží'ile' yógo'te liž za'só Jakob ka'.

³ Xtanje'e nak da' zñna Dios kan nak yež chien'.

⁴ Zñne': "Chejsá' laža'a zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e neda'

lo yežlyó Egípto, na' lo yež Babilonia.

Le wia nga, lo yežlyó Filistea, na' lo yež Tiro, na' lo yežlyó Etiopia,

goljgak benne' ki zej nake' chia' neda'."

⁵ Ka nak che yež Sión zñne': "Benne' ni, na' bennen' góljgake' ga na',

na' neda', Dios zente, wzóa chocha' yežen'."

⁶ Kate' wláb Xanžo Dios benne' ka' zej nake' chie',

nnakze' Le': "Benne' ni golje' lo yežen'."

⁷ Benne' ka' žólgake', na' benne' ka' zyá'agake',

nnágake': "Dot da' napa' zan' lo yežen'."

88

¹ Xana' Dios, Le' žeslakzo' neda'.

Dot ža dot yel žliža' Le'.

² Benle da' zchalja' lawo' Le',

na' bze nag da' žliža' Le'.

³ Žedó laža'a lo da' bi nak chawe' da' žaken chia', na' ba zoa' gata'.

⁴ Zlé'egekle benne' ka' neda' ka to benne' gat, dan' žatle'e ni'a na'a.

⁵ Nga'na' ka'ze ladjw benne' gat ka'.

Naka' ka benne' ka' gótgake' lo wdíle, na' zej die' lo yežw ba ka',

benne' ka' biž žezá' lažo'o, Dios, chégage', na' biž zej yoe'e lo no'o Le'.

⁶ Žak chia' ka bzoakzo' neda' to lo yežw gže', gan nak chol, na' nakle'en gže'.

⁷ Žekla' zžá'alj' neda'.

Da' žak chia' naken kan žetja' zan nisdó' dan' zgo'nle'en.

⁸ Beno' ga bebíga'gak lježa' ka' gan zoa'.

Beno' neda' ka to da' žesgotlen benne' ka'.

Naken chia' ka nyejwa' liž ya, na' bi gak yežoja'.

9 Zchoj yej lawa' ni'a che da' zzáka'li'a.

Yógo'te ža žliža' Le', Xana' Dios.

Zchis na'a lawo' Le'.

10 Ľen yel'a wak che ya'abá gákl'eno' benne' gat ka'?

Ľže'gak benne' gat ka' Le': "Žóχkeno'?"

11 ĽZchaljgak benne' ka' zej ngache'e yežw ba che yel'a ži'i laže' chio'?

ĽZchaljgak benne' ka' zej yoe'e latje choj chegak benne' gat ka' che da' li laže' chio'?

12 ĽYeyónbia'gak benne' ka' zej yoe'e latje choj'en ka nak da' zente da' žono'?

ĽYeyónbia'gak benne' zej yoe'e gan bi zoa no benne' žesá' laže'e nakkzo' chawe'?

13 San neda' žliža' Le', Xana' Dios.

Yógo'te zile da' znnabla' Le' ženlen lawo' Le'.

14 ĽBiz chen' žeběj yichjo' neda', Xana' Dios?

ĽBiz chen' bi zwio' neda' nich gákl'eno' neda'?

15 Zzáka'li'a, na' ba zoa' gata'.

Kate' ne naktia' bi' kwide' zzáka'li'a dan' bsako'o Le' neda', na' žedó laža'a.

16 Žekla' žžá'ali'o neda'.

Da' zchebo' neda' benen ga bedó laža'a.

17 Zej nyechjle da' ki neda' dot ža.

Žsáka'gaken neda' gáte'teze.

18 Beno' ga bebíga'gak lježa' ka' gan zoa', na' toze da' nak choj zóajenen neda'.

89

1 Xana' Dios, gólteza' che yel'a ži'i laže' chio'. Wzenla' to kwe' to kwe' za'sóto' ka' nako' li laže'.

2 Nnezla' sóateze yel'a ži'i laže' chio', na' to chi'ize zoa yel'a li laže' chio', kan zoakze ya'abá.

3 Le' wnnó': "Bena' to diža' len bennen' wžía'.

Bchebe laža'a da' gona' che Dabí, wen žin chia'.

4 Goža'-ne': gona' ga sóatezegak za'só' ka', na' gona' ga nna biá'tezgakbe' lo wlazo' le'."

5 Benne' ka' nníta'gake' ya'abá žoe lágwage' Le' ni'a che da' zente da' žono',

na' ni'a che yel'a li laže' chio', Xana' Dios.

6 Bi zoa no benne' ya'abá, bennen' nake' ka nakkzo' Le', Xana' Dios.

Bi zoa no benne' nake' benne' zente ka nako' Le'.

7 Benne' ka' zej nnite'e ya'abá žápegake' Dios ba la'ne

na' yógo'te benne' chie' ka' zžébegake' Le'.

8 Xanto' Dios, žnna bi'o benne' zante, benne' žjake' lo wdije, nníta'gake' ya'abá.

Bi zoa no benne' nake' ka nako' Le', Xana' Dios.

Nako' Benne' wájele'e, na' nakkzo' li laže'.

9 Žnna bi'o nisdó' dan' zgo'nen.

Kate' zgo'nje'en Le' zbek žion'.

10 Blej bchochjo' benne' Egipto ka', na' bgá'ngake' ka to da' gat.

Beslaso' benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' len no'o wájele'e.

11 Chio' Le' nak ya'abá, na' chio' Le' nak yežlyó.

Beno' yežlyó nga, na' da' ka' nníta'gaken lawlen.

12 Beno' da' de chejá'a gan za' be' zag, na' da' de chejá'a gan zde wbíž byo' zag ka'. Ľo yel'a žebele žolgak Ya'a Tabor, na' Ya'a Hermón chio' Le'.

13 Benne' wájele'e nako' Le', na' zenle'e nak yel'a wak chio'.

14 Ľo da' chawe', na' lo da' li laže' žnna bi'o. Ľo yel'a ži'i laže' na' lo da' li laže' žono' yógo'te.

15 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žólgake' da' žoe lágwage' Le', na' zej zoe' lo yel'a bani' chio', Xana' Dios.

16 Ni'a chio' Le' žebéle'egekle' dot ža, na' žyelenle' xtižo'o Le' dan' nako' chawe'.

17 Nakkzo' Le' yel'a wáje chegak benne' ka', na' lezka' yel'a xtan chegake'.

Žono' neto' wáježe dan' naken da' žénezklo' gono'.

18 Xanžo Dios žape chi'e žo'o, na' Dios la'y chegak benne' Israel ka' zchi'le' žo'o.

19 Ža ni'te bchaljo' da' bløe'elo' benne' chawe' ka',

benne' wen žin chio' ka', na' wnnó':

"Ba wžía' to benne' wáje ladjw benne' chia' ka'.

Bena' ga žnna bi'e, na' žákl'ena' le'.

20 Wžía' Dabí, benne' wen žin chia'.

Bzoakza' le' nich gake' benne' wnná' bia'.

21 Neda' gákl'enteza' le'.

Ľen yel'a wak chia' gon chocha' le'.

22 Benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe' bi gak bi da' góngake' chie',

na' benne' wen da' zinnj ka' bi gak góngake' le' žia.

23 Wléj wchochjka' benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe',

na' wkwasa' benne' ka' lawe' le'.

Wžía' yi'a benne' ka' zží'igake' chie' le'.

24 Ží'itezla' le', na' gaka' li laže' len le',

na' ni'a chia' neda' golže yel'a wnná' bia' chie'.

25 Gona' ga nna bi'e do zente žoa'a nisdó',

na' do zente žoa'a yegw Éufrates.

26 Le' yi'e neda': Le' nako' Xa'.

Nako' Dios chia'. Žape chi'o neda', na' žesló' neda'.

27 Neda' wzó'a' le' ka' zi'na' blo,

na' nna bi'e yógo'te benne' wnná' bia' ka' dot yežlyó.

28 Ži'itezla' le', na' sóateze diža' da' bénlena' le'.

29 Gona' ga sóatezegak za'sóe' ka', na' nna biá'gake' lo wlaze' le' xak zoa ya'abá.

30 Cha' wsangak za'só Dabí ka' da' bchi'la' le'e,

na' cha' bi góngake' ka nak da' goža' légage',

31 na' cha' wzóagake' cheja'ale da' bsedla' légage',

na' cha' bi góngake' kan znakza' neda',

32 na' wsaka' zi'a légage' dan' zži'igake' chia' neda',

na' chinnja' légage' yid dan' zóngake' da' zinnj,

33 san bi wsana' kan nži'ila' Dabí,

na' bi wsana' gak li laža'a len le',

34 na' bi ga laža'a diža' da' bénlena' le',

na' bi wchá'a da' ba wnnía'.

35 To chi'ize bzetj kwina', bchebe laža'a bi da' gona',

na' batkle gon laža'a che Dabí.

36 Wnnía': Sóatezegak za'sóe' ka',

na' nna biá'gake' lo wlaze' le' lawa' neda' xak zoa wbíž.

37 Yeja' wnná bia' chie' sóatezen choch xak zoa byo' ya'abá.

Sóatezen choch xak zoa ya'abá."

38 Le', Dios, wléj yichjo', na' bzo' cheja'ale bennen' wžio', na' zža'ali'o le'.

39 Bzo' cheja'ale diža' dan' bénleno' Dabí, benne' wen žin chion',

na' bka'no' ka'ze yeja' wnná bia' chie'.

40 Bchinnjo' ze'e da' wdape chi'in yež zen chien',

na' bchinnjo' yógo'te yo'o waļe, da' ka' wdape chi'igaken yežen' lo wdile.

41 Yógo'te benne' ka' zdégakze' ga na' zbángake' da' ka' gota' chie',

na' benne' yež gawze ka' žon dítjgekle' le'.

42 Beno' ga bzéxjwgak benne' ka' le',

benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe', na' žebéle'egekle'.

43 Bchinnjo' da' ka' zkonle' žin lo wdile,

na' bi gókleno' le' lo wdilen'.

44 Bekó'o yeja' zen chie',

na' bka'no' ka'ze yeja' wnná bia' chie'.

45 Beno' ga nake' ka' to benne' gole kate' ne zoe' yiz kwide' chie',

na' beno' ga žedoe'ele'.

46 Xanto' Dios, žto chi'ize bi yenlo' cheto'?

žto chi'ize zža'akzo' neto'?

47 Bejsá' laže' soa' yežlyó nga to chí'ido'ze.

Beno' ga zoagak nbangak yógo'te benne' to chí'ido'ze.

48 Nitó benne' bi soe' nbane' to chi'ize.

Yógo'tie' gátgake'.

Nitó benne' bi yelé' lo na' yeja' got.

49 Xanto' Dios, žbiž nži'ilo' Dabí

kan bchebe lažo'o, na' wnnakzo' gono'?

50 Bwia nga, Xanto' Dios,

ka yógo'te benách zka'ngak benne' wen žin chion' ka'ze,

na' nbaga'a neda' da' žon dítjgekle benne' wláž chia' ka'.

51 Benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' žon dítjgekle' bennen' wžio' Le', Xanto' Dios.

Žon dítjgekle' le' gáte'teze zeje'.

52 jGa'n zen Xanžo Dios to chi'ize!

Ka' naken, na' ka' gaken.

90

1 Xanto' Dios, to chi'ize nakkzo' Le' to gan že' cháwe'to'.

2 Ža ni'te kate' bi na' gono' ya'a žen ka', na' bi na' soa yežlyó nga,

ža ni'te, na' zejte ža se ļawte ža nakkzo' Le' Dios.

3 Žono' ga žeyakgak benne' ka' da' gókgake', kate' ži'o légake': "Le yeyák dixte yo."

4 Chio' Le' to mil yiz

zej naken ka neje, žan' da' ba wdén,

na' ka to chí'ido'ze gachje yeļe.

5 Ka' gaze zkwaso' benne' ka' ka žon to nis wbá'a.

Zej nake' ka to bichgale dan' znnitlen kate' žebanžo.

6 Zej nake' ka to yeje yiže' da' žaljen zildo',

na' kate' žla' wbíž, na' zbižen.

7 Žbia yi'to' dan' zžo'o neto'.

Že' zedlto' dan' zža'li'o neto'.

8 Žle'elo' yógo'te da' bi nak chawe' da' žonto'.

Žloe'elo' ļaw žia da' nbága'to'.

9 Zzacho'o yiz cheto' dan' zžo'o neto'.

Žeyozgak yiz cheto' ka to be' da' zka'to'.

10 Ka zej nak ža zoato' nbanto', zej nakzen chonnlalj chi yiz,

na' cha' naktó' benne' waļe, wak soato' nbanto' taplalj yiz,

san ka zej nak yiz ka', zžáka'to', na' že' zedlto'.

Ka' gaze zdegak yiz ka', na' znitlto'.

11 žNož benne' nnezle' binlo ka nak yeja' zža'a chio'?

žNož benne' nnezle' ka nak yeja' yichj ža'a chio'?

12 Bsedle neto' wkonlto' binlo žin ža cheto' ka', nich gak chejni'ילו' cháwe'do'.

13 Xanto' Dios, beyón neto' toze ļen Le'.

žto chi'ize želo'?

Beyache' laže'l neto', benne' wen žin chio' ka'.

14 To to zil bzoa yichj lázdo'to' yeja' ži'i laže' chio',

na' lo yeja' žebele gólteztó' chio' yógo'te ža soato' nbanto'.

15 Benn cheto' yiz zan nich yebelto' ka zej nak yiz bsáka'li'o neto',

na' ka zej nak yiz wže' zedlto'.

16 Be' neto', benne' wen žin chio' ka', latje le'elto' da' žen da' žono',

na' lé'egekle za'sóto' ka' yeJa' zen chio'.
 17 Xanto' Dios, ben chawe' neto'.
 Ben chawe' žin da' žonto'.
 jo', Xanto' Dios, ben chawe' žin da' žonto'!

91

1 Bennen' žxen laže'e Xanžo Dios nich gape
 chi'e le',
 na' zzi'e Dios, Bennen' nape' dot yeJa' wak,
 nich gáklene' le',
 2 wak yi'e Dios: "Le'kze žxen laža'a, na' Le'
 zkache' chawo'o neda'.
 Nako' Dios chia', na' žxen laža'a Le'."
 3 Le' wkache' chawe'e le' lo da' zia da' bi nJa'
 lawn,
 na' lo yižwé' da' žoten benne' ka'.
 4 Wkache' chawe'e le' ka žon to žkoko', bian'
 žape chi'iba' bríse'do' ka' zan xilba',
 na' cho'o chawo'o lo ne'e Le'.
 YeJa' li laže' chie' gon chi'in le', na' wkache'
 chawen' le'.
 5 Bi be gak wchebe le' žel,
 na' bi be gon le' da' zia te ža,
 6 na' to yižwé' che da' choJ bi be gonen chio'
 le',
 na' to da' zinnj da' žoten benne' ka' te ža, bi be
 gonen chio'.
 7 Wak gatgak to mil benne' ka' kwito' le',
 na' chi' mil benne' ka' gawze gan zo', san bi
 be sako'o le'.
 8 Wio', na' le'elo' da' zia da' gaken chegak
 benne' wen da' zinnj ka'.
 9 Wzi'o Xanžo Dios, na' žxen lažo'o Le',
 na' Dios, Bennen' nape' dot yeJa' wak,
 wkache' chawe'e le'.
 10 Che len bi be da' zia gak bi da' gonen chio',
 na' bi cho'o nitó yižwé' ližo'.
 11 Dios seJe'e wbás che ya'abá chie' ka' nich
 gáklengake' le',
 na' gape chi'igake' le' gáte'teze gan chejo'.
 12 Góxwgake' le' lo ná'gake'
 nich bi gon to yej ni'o we'.
 13 Wlejkzo' bež yiXe' ka', na' beJe ka',
 bež yiXe' sniaJe'e ka', na' bia snia ka'.
 14 Žnna Dios: "Yeslá' yógo'te benne' ka' zej
 nži'ile' neda',
 na' wkache' chawa'a benne' ka' žechébgake'
 naka' Xángake'.
 15 Kate' wližgake' neda', na' yecheba'
 chégage'.
 Kate' že' zédgekle', sóalenzka' légage'.
 Yeslá' légage', na' gapa' légage' ba la'ne.
 16 Gona' ga sóagake' nbángake' yiz zante,
 na' yeslá' légage'."

92

1 Xanto' Dios, da' xtanJe'e zoe lawto' Le',
 na' žolto' da' zka'n zenen Le', Dios zente.
 2 NakJe'e xtan zzenlto' benne' ka' zil-le kan
 žeyache' láže'lo' neto',
 na' žel žloe'elto' nako' li laže'.

3 Žolto' chegak da' ki, na' zchinnto' da' žól-
 lento'
 dan' nwan' chi do, na' žgolto' da' zneJe'en
 xtando'.
 4 Xana' Dios, ni'a che da' žono' Le' žebéJe'ela'.
 Ni'a che da' ben no'o nak chia' yeJa' ba nez.
 5 ZenJe'e nak da' beno', Xana' Dios,
 na' zenJe'e nak da' zgo'o lo yichj lázda'wa'
 gona'.
 6 Batkle chejni'igekle benne' lazdo' zide ka',
 na' bi gak nnézgekle benne' nat laže' ka' da'
 ni.
 7 Kate' zgólegak benne' ka' zbej yichjgake' Dios
 kan zgole yiXe',
 na' žežój chawe' da' žongak benne' wen da'
 zinnj ka',
 naken nich kwia yi'gake' to chi'ize.
 8 Le', Xana' Dios, nakkzo' Dios zente.
 9 Nak bia' da' gak chegak benne' ka' zži'igake'
 chio' Le', Xana' Dios.
 Nak bia' kwia yi'gak benne' ka' bi zlé'egekle'
 Le' chawe'.
 Wžonnjak yógo'te benne' wen da' zinnj ka'.
 10 Le' žono' ga nakža' neda' waJe kan nak to
 beže.
 Zgo'o set yichja' da' žon chochen yichj
 lázda'wa'.
 11 Da' likze le'ela' benne' ka' bi zlé'egekle'
 neda' chawe'
 wzóa zíbgake' lawa' neda',
 na' yenla' kwež nyáche'gak benne' ka' bdil-
 lengake' neda',
 benne' wen da' zinnj ka'.
 12 Changak benne' chawe' ka' ka žongak yag
 zina' ka'.
 Gólegake' kan zgólegak yag sedro ka' law Ya'a
 Líbano.
 13 Zej nake' ka to yag da' zen lo li'a yodo' che
 Xanžo Dios,
 dan' zgóleJe'en lo li'a liž Dios chežo.
 14 Zej nake' ka yag ka' zbiagaken kate'
 ngóleJe'egaken
 na' ne zej naken yag ya'a waJe ka'.
 15 Benne' ki wzéngkele' benách ka' nak Xana'
 Dios li laže',
 na' Bennen' žon choche' neda',
 na' bi be zoalEn Le' da' bi naken chawe'.

93

1 Xanžo Dios nake' Benne' Wnná Bia' Zen, na'
 nakwe' da' záka'le'en.
 Da' nžejw li'e naken yeJa' wak zen.
 Bzoa choche' yežlyó nga, na' bi gak no
 benne' wtén'.
 2 Gan ži'o žnna bi'o, Xanto' Dios, wzóa
 chochen ža ni'te
 na' Le' zoakzo' to chi'ize.
 3 ŽónJe'egak yegw ka' žaxto', Xanto' Dios.
 ŽónJe'egaken žaxto', na' žnnégaken žiže.

4 Xanžon', Bennen' zoe' ya'abá, napže' yela'
wak
ka nak da' zej nape yegw ka' žónle'egaken
žaxto',
na' ka nak da' nape nis zgo'nen che niso'.

5 Chochle'e zej nak da' ka' wnnakzo', Xanto'
Dios.
La'y nakkze yodo' chio' to chi'ize.

94

1 Xana' Dios, Le' žezi'kzo' wzón benne' ka'.
Le' žeběj yichjo' benne' wen da' zinnj ka'.

2 Zchi'a lažo'o Le' da' žongak yógo'te benne'
ka'.

Wzó ža', bsaka' benne' ka' kan žala'
gak chégake', benne' ka' zka'n zen
kwíngake'.

3 Xana' Dios, žto chi'ize gongak benne' wen
da' zinnj ka' ki?

žTo chi'ize yebéegle benne' zbej yíchjake'
Le'?

4 žTo chi'ize wká'n zen kwíngake', na' nne
zí'gake'?

žTo chi'ize wká'n zen kwingak benne' ka'
žeběj yíchjake' Le'?

5 Benne' ki žžia yí'gake' benne' chio' ka',
Xana' Dios

na' žsaka' zí'gake' benne' ka' wžekzo' Le'.

6 Žótgake' no'le wzebe ka', na' benne' zi'to'
ka',

na' žóngake' ga gatgak bi' wzebe ka'.

7 Znnágake': "Bi be žle'el Dios, Xangak benne'
ka',

dan' Dios chegak benne' Israel ka' bi ži'e
wnné yoe chégake'."

8 Le chejni'il, le'e, benne' laždo' zide ka', le'e,
benne' nat laže' ka'.

žTo chi'ize bi chejni'ilele?

9 Dios bene' nagžo.

žBi ženle' da' znnale?

Dios bene' yej lawžo.

žBi žle'ele' da' žonle?

10 Dios žsaka' zi'kze' benne' yež ka'.

žBi žle'le'e?

Dios nake' Bennen' zzejni'ile' benách ka'.

žBi gákbe'ele' da' yo'o yíchj laždo'le?

11 Xanžo Dios nnezkle' da' yo'o yichj
láždo'gak yógo'te benách.

Nnezle' zej naken da' yažze.

12 Xana' Dios, ba nez zen naken che bennen'
zzejni'ilo' Le',

na' žsedlo' le' ka nak da' bchi'lo' neto'.

13 Ga'n bennen' chawe' kate' za' ža gak bi da'
sake'e,

na' ža na' gáche'gak benne' wen da' zinnj ka'
yežw ba.

14 Batkle kwey yichj Xanžo Dios benne' chie'
ka',

na' bi wsán laže'e benne' ka' ba wžekze' Le',
15 san gone' ga wchi'a láže'gak benne' ka' lo
da' naken chawe',

na' yógo'te benne' li laže' ka' si' lo ná'gaken'.

16 žNožke benne' gáklene' neda' nich tl-
lenžo benne' wen da' zinnj ka'?

žNožke benne' gónlene' neda' tzen nich wžia
yi'žo benne' wen da' zinnj ka'?

17 Chela' bi goklen Xanžon' neda',

ba bejgacha'a yežw ba.

18 Kate' wnnia': zoa' chejchégoa'a, na' Le',
Xana' Dios,

lo yela' ži'i laže' chio' gókleno' neda'.

19 Kate' ži'a wnné yoe, na' že' zedla',
žeyón zenkzo' neda', na' žono' ga žebéle'ela'.

20 Batkle gako' toze len benne' ka' zchi'a
láže'gake' benách ka' lo da' bi nak
chawe',

benne' ka' zžóagake' cheja'ale da' naken
chawe', na' da' bchi'lo' Le' neto'.

21 Benne' ki žóngake' toze diža' bi da' góngake'
che no benne' nake' chawe',

na' zchóggake' chie' gate', na' bi be žia
nbage'e,

22 san Xanžo Dios nake' ka to yo'o gan zoa
chawa'a.

Dios chia' nake' ka to yej xe da' žon chochen
neda'.

23 Le' yebi'e chegak benne' wen da' zinnj ka'
ka nakkze da' zinnj da' bégake'.

Wžia yi'e benne' ka' ni'a che da' bi nak
chawe' da' žóngake'.

Xanžo Dios wžia yi'e benne' wen da' zinnj ka'.

95

1 Le da le'e, wká'n zenžo Xanžo Dios.

Len yela' žebele gožžo che Bennen' zzoa
choche' žo'o nich yelažo.

2 Chejžo lawe' Le', na' ye'žo-ne': "Žóxkeno'."

Len yela' žebele gožžo da' we lawžo Le'.

3 Xanžon' nake' Dios zente,

na' nake' Benne' wnná bia' zénle'eže ka dios
ka' chegak benách ka'.

4 Zna bi'e dot yežlyó nga,

gan nak gže', na' gan nak sibe law ya'a ka'.

5 Zna bi'e niso', da' benkze' Le',

na' lezka' yežlyó nga da' bene' Le'.

6 Le da, wká'n zenžo-ne', na' wzóa zibžo lawe'.

Wzóa zibžo law Xanžon', Bennen' bene' žo'o.

7 Le' nake' Dios chežo, na' nakžo chie' Le'.

Nakžo benne' ka' žape chi'ikze', na' nakžo ka
žila'do' chie' ka'.

8 Zna Xanžon': "Cha' zénlele chi'a na'a ža,
bi gonle zide láždo'le kan bengak xa xto'le

ka' gan nzin' Meriba,
na' kan bégake' lo ža na' le'e latje dach gan

nzin' Masah,

9 gan bcha'agak xa xto'le ka' neda',

na' béngake' ga bža'a neda' la'kze blé'egekle'
yógo'te da' zen ka' da' bena'.

¹⁰ Choplalj yiz bzoela' benne' ka',
na' wnní'a': zej nake' benne' žebéj yíchjgake'
neda', na' bi žóngake' kan bchi'la'
légake'.

¹¹ Che len, lo yeja' zža'a chia' ben chocha'
xtiža'a,
na' wnní'a': bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake'
tzen len neda'."

96

¹ Le goj che Xanžo to da' kob.

Le goj che Xanžon', le'e zoale do zente yežlyó.

² Le goj che Xanžon', na' le wká'n zen La la'y
chie'.

Tža tža le wzenle benách ka' kan žeslé' žo'o.

³ Le wzenle benne' zi'to' ka' ka' nak yeja' zen
chie',

na' benne' yógo'te yež ka' kan nak da' zen da'
bene'.

⁴ Zente nak Xanžon', na' žala' wká'n zénle'ežo-
ne'.

Žala' gapžo Le' ba la'ne, na' kege dios ka'
chegak benách ka'.

⁵ Zej nakze yógo'te dios ka' lo'a ka',
san Xanžo Dios bene' ya'abá na'le.

⁶ Nape' Le' yeja' wak, na' yeja' wnná bia'.

Nža' yodo' chie' yeja' zen, na' yeja' xtan.

⁷ Le wká'n zen Xanžon', le'e zoale dot yežlyó
nga.

Le wká'n zen yeja' zen chien', na' yeja' wak
chien'.

⁸ Le gape ba la'ne Xanžon' kan žala' gonžo.
Le yedjwá' da' wnézjwle na' le cho'o yodo'
xtan chie'.

⁹ Le wká'n zen Xanžon' dan' nake' la'y, na'
xtanle'e.

Le žebe lawe' Le', le'e zoale dot yežlyó nga.

¹⁰ Le ye' yež ka': "Nak Xanžon' Benne' Wnná
Bia' Zen.

Bzoa choche' yežlyó nga, na' bi gak no
benne' wtén'.

Wchi'a laže'e benne' ka' lo da' naken
chawe'."

¹¹ Le yebele, le'e, zoale ya'abá, na' yežlyó
nga.

Le nne, le'e, niso', na' bia ka' zoale ga na'.

¹² Le yebele, le'e, yiže', na' bia ka' zoale ga
na',

na' le'e, yag ka' zej zen lo ya'a ka'.

Le nne zižje lo yeja' žebele chele,

¹³ law Xanžon' kate' yide'.

Yide' nich wchi'a laže'e benách ka' lo yežlyó
nga.

Nna bi'e benne' ka' do zente yežlyó.

Nna bi'e légake' lo da' naken chawe', na' lo
da' naken dot da' li.

97

¹ Nak Xanžon' Benne' Wnná Bia' Zen.

le yebele, le'e zoale yežlyó!

le yebele, le'e zoale žoa'a niso'!

² Zej nyechjle bejw, na' da' choj Le'.

Lo da' naken dot da' li, na' da' chawe' zнна
bi'e.

³ Znežw yi' gan žeje' Le',

da' wzenen benne' ka' bi zlé'egekle' Le'
chawe'.

⁴ Yes wzio' chie' ka' žsa'ni'gaken yežlyó.

Yežlyó nga zle'elen, na' žzon'.

⁵ Želángak ya'a ka' ka' china' bez law Xanžon',
law Xangak benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó
nga.

⁶ Žloe'e law ya'abá da' chawe' chie',

na' benne' yógo'te yež zlé'egekle' yeja' zen
chie'.

⁷ Yedo'éegekle benne' ka' zka'n zéngake' lo'a
ka',

benne' ka' zka'n zen kwíngake' ni'a chegak
lo'a ka' chégage'.

Yógo'te dios chegak benne' ka' wzóa žíbgaken
law Xanžo Dios.

⁸ Béngekle benne' ka' nníta'gake' yež Sión, na'
bebégekle'.

Bebégekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó Judá,
ni'a che da' bchi'a lažo'o Le', Xanto' Dios.

⁹ Zente nako' Le', Xanto' Dios, lawle dot
yežlyó.

Zenje nako' Le' ka' yógo'te dios chegak
benách ka'.

¹⁰ Nol-le le'e nži'ilele Xanžon', le ža'a da' zinnj.
Le' žape chi'e yeja' nban chegak benne' chie'
ka'.

Žeslé' légake' lo na'gak benne' wen da' zinnj
ka'.

¹¹ Yeja' baní' chie' zóajenen benne' chawe'
ka',

na' yeja' žebele chie' zóajenen benne' li laže'
ka'.

¹² Le yebele le'e, benne' chawe' ka', law
Xanžon'.

Le wsá laže' da' zen da' ben Dios,
na' le wká'n zen La la'y chie'.

98

¹ Le goj che Xanžon' to da' kob dan' bene' da'
žonen ga žebanžo.

Len yeja' waje chie', na' yeja' wak la'y chie'
bzexjwe' benne' ka' zži'igake' chie'.

² Xanžon' bzenle' benách ka' kan žeslé'
légake'.

Bzenle' benne' yež ka' ka' nak da' chawe'
chie'.

³ Bene' da' bchebe laže'e gone' chegak
benne' Israel ka' ni'a che yeja' li laže',
na' yeja' nži'il chie'.

Yógo'te benách blé'egekle' da' ben Dios ni'a
chežo.

⁴ Le goj len yeja' žebele law Xanžon', le'e
zoale dot yežlyó nga.

Le wká'n zene' Ǽ'e Ǽ'en da' goǼ-le.
Lo yelá' žebele chele, le kwéžeya'a.

⁵ Le goǼ da' we Ǽawle Ǫanžon'.
Le goǼ Ǽ'en da' ka' zól-Ǽenle, da' ka'
čhinnle.

⁶ Le kwéž lozgak bia ka', na' yezika' da' ka'
zgoǼ-le,
na' le kwéžeya'a lo yelá' žebele chele Ǽaw
Ǫanžon', Bennen' zǼna bi'e žo'o.

⁷ Le nne, nisdo', na' bia ka' zoale ga na'.
Le goǼ, Ǽ'e, yežlyó, na' Ǽ'e zoale ga na'.

⁸ Le kapa' na' Ǽe, Ǽ'e, yegw ka'.
Le goǼ lo yelá' žebele, Ǽ'e, ya'a ka', Ǽaw
Ǫanžon',

⁹ dan' yide' yedjǼná bi'e yežlyó nga.
Nna bi'e benne' ka' nníta'gake' do zente
yežlyó Ǽ'en da' nak chawe',
na' benách yógo'te yež ka' Ǽ'en da' naken dot
da' li.

99

¹ Nak Ǫanžo Dios Benne' Wnná Bia' Zen,
na' žžizegak yógo'te benne' ka' ni'a chie' Ǽ'e'.
Ži'e latje blo chie' dan' zoan Ǽawlegak kerubín
ka', na' žžo' yežlyó nga.

² Zente nak Ǫanžon' Ǽaw Ya'a Sión.
Nake' zen Ǽawlegak yógo'te yež ka'.

³ Le wká'n zen La Ǽa'y che Ǫanžon' da' naken
zen,
na' da' žaǼa' žežebo.

La'y nake' Ǽ'e'.

⁴ Le', Benne' Wnná Bia' Zente, nži'ilo' da' nak
chawe'.

Bzoa chocho' da' naken dot da' li.
Beno' da' naken chawe', na' da' naken dot
da' li ni'a chegak za'só Jakob ka'.

⁵ Ǽe wká'n zen Ǫanžo Dios!
Ǽe wzóa zible Ǽawe' Ǽ'e' gan ži'e zǼna bi'e
dan' nake' Ǽa'y!

⁶ Moisés, na' Aarón gógake' bžox chie' ka'.
Samwel goke' to benne' bchálǼene' Ǽ'e'.

Wnnábgekle' Ǫanžo Dios to, na' Ǽ'e' bechebe'.
⁷ BchálǼene' benne' ka' to Ǽo bejw gasj.
Béngake' da' wnnakze' Ǽ'e', na' da' bchi'le'
Ǽégake'.

⁸ Le', Ǫanto' Dios, bechebo' chegak benne'
ka'.

Błoe'elo' Ǽégake' nako' Dios, na' ženít Ǽawo'o
Ǽ'e' chegak benne' ka',
Ǽa'kze žono' ga zžáka'gake' ni'a che doǼa' da'
nbága'gake'.

⁹ Ǽe wká'n zen Ǫanžo Dios!
Ǽe wzóa zible Ǽawe' Ǽ'e' Ǽaw ya'a Ǽa'y
chie', dan' Ǽa'y nak Ǫanžo Dios!

100

¹ Le goǼ Ǽaw Ǫanžo Dios, Ǽ'e zoale dot yežlyó
nga.

² Le wká'n zen Ǽ'e' Ǽ'en yelá' žebele chele.

Le da Ǽawe' Ǽ'e', zól-Ǽe Ǽ'en yelá' žebele.
³ Batkle gaǼ Ǽáže'le Ǫanžon' nakkze' Dios.
Ǽ'e' bene' žo'o, na' nakžo chekze' Ǽ'e'.

Nakžo benách chie' ka', na' zǼla'do' chie' ka'.
⁴ Le cho'o yodo' chie', na' ye'le-ne':

“ŽóǪkeno”,
na' Ǽo zchil chen, we Ǽawle Ǽ'e'.
Le yi'e: “ŽóǪkeno”, na' le wká'n zen La Ǽa'y
chie'.

⁵ Chawe' nak Ǫanžon' na' sóateze yelá' ži'i
Ǽáže' chie'.
Yelá' Ǽi Ǽáže' chie' soan to čhi'ize.

101

¹ Gólteza' kan zej nak yelá' ži'i Ǽáže', na' yelá'
Ǽi Ǽáže' čhie'.

Gólteza' čhie' Le', Ǫana' Dios.

² Žak Ǽáža'a gona' da' naken Ǽi Ǽáže'.

ǼBatǪ yido' gákǼeno' neda'?

Dot Ǽáža'a golkza' Ǽo Ǽižka' neda'.

³ Batkle ko'o Ǽáža'a gona' to da' zinnj.

Bi zǼ'e'la' chawe' da' žongak benne' ka' zbej
yíčhǼake' Dios.

Batkle wa'a latje bíga'gake' gan zoa' neda'.

⁴ Wkwasa' Ǽo yichj Ǽážda'wa' da' zinnj,

na' bi ko'o Ǽáža'a gona' da' bi nak chawe'.

⁵ Wnníta'a cheǼa'ale benne' ka' zǼnégake'
čhegak benne' yoble ka' bagáche'ze.

Bi wa'a latje soǼen neda' to benne' zka'n zen
kwine', bennen' zži'e che Dios.

⁶ Ǽ'e'ela' chawe' benne' ka' zej nake' Ǽi Ǽáže'
Ǽaw Dios, nich gónǼengake' neda' tžen.

Benne' ka' zej nake' dot Ǽáže' góngake' žin
chia'.

⁷ Bi wa'a latje no benne' žon Ǽáže'le' choe'e
Ǽiža'.

Bi wa'a latje to benne' wen Ǽáže' soe' gan
zoa'.

⁸ Tža tža wnníta'a žize benne' wen da' zinnj
ka', benne' ka' nníta'gake' Ǽo yežlyó
chia'.

Wkwasa' yógo'te benne' wen da' zinnj ka' Ǽo
yež che Ǫanžo Dios.

102

¹ Ǫana' Dios, benle da' zǼnabla' Ǽ'e',
na' bze nag da' žǼiža' Ǽ'e'.

² Bi wkache' Ǽawo' Ǽ'e' Ǽawo' neda', dan' že'
zedla'.

Bze nag chia', na' bechebe chia' kate' žǼiža'
Ǽ'e'.

³ Nak yelá' nban chia' ka' žen che yi' da'
zǼitlen.

Yo'o da' Ǽa Ǽo žit chia' ka' to yi' da' žǼǼa'Ǽ'en.

⁴ Žedó Ǽáža'a, na' nak Ǽážda'wa' ka' to yiǵe'
nkwaden,

na' biž zǼnan gawa' yet.

⁵ Dan' zbeže wé'Ǽi'a ba nžítǼi'a.

6 Naka' ka to lab zřaba' to lo yežlyó biž,
na' ka to bedkoke žiaba' řawle to yo'o nyinnj.
7 Žata'a yele, san bi zřasa'.

Naka' ka to byinne žiaba' tozba' yichjo'o sibe.

8 Tža tža zřne zi'tezgak benne' ka' bi zřě'egekle'
neda' chawe'.

Benne' ka' zřá'agake' neda' zřóngekle' řin la'
kate' zřne zi'gake' che no benne'.

9 Kate' řawa' yet, naken ka řawa' de,
na' nis zřeža' nchixen da' ře'ja'.

10 Ki řaken dan' zřo'o neda', na' řřaka' zi'o
neda'.

Bkwaso' neda', na' bžo'no' neda'.

11 Nak yeřa' nban chia' ka to zoř da' zdezen,
na' naka' ka to yixe' da' ba nbizen.

12 Le', řřana' Dios, to chi'ize zo'.

Chejsá' řáže'gak yógo'te benách ka' La la'y
chío'.

13 Bezó řa', na' beyache' řáže'e' benne' yež
Sión ka',

dan' ba břin řa yenit řawo'o chégake'.

14 Neto', wen řin chío', nři'ilto' yej ka' che
yežen'.

Žékelto' zi' dan' nbia yin'.

15 Benne' yógo'te yež ka' gápegake' La la'y
chío' ba la'ne, řřanto' Dios.

Žébegak yógo'te benne' wnná bia' ka' yeřa'
žen chío',

16 kate' yechiso' yež Sión, řřanto' Dios, na'
lé'egekle' yeřa' žen chen,

17 dan' wzé nago' da' zřnnábgekle' benne' ka'
wléř yichjo'

na' biž wzó' cheřa'ale da' řáta'yoegekle' Le'.

18 Bzoř da' ni nich góřgaken benne' ka' za'
řá'gake',

na' benne' ka' za' gářgake' we řáwgake' řřanžo
Dios.

19 Gan zoa řřanžon' ya' abá bwie'.

Gan zoe' ya' abá řě'e'le' yežlyó nga,

20 nich yenle' chegak benne' ka' zřeže
nyáche'gake',

benne' ka' zej nyejwe' řiž ya,

na' yeřlé' benne' ka' ba nřog chégake'
gátgake',

21 nich wzéngkele' benne' yež Sión ka' kan
nak žen La la'y che řřanžo Dios,

nich we řáwgake' Le' lo yež Jerusalén,

22 kate' řa'gak benách yógo'te yež ka',

nich wká'n zéngake' řřanžo Dios.

23 řřanžo Dios bzejwe' yeřa' waře chia',

na' yeřáte'ze ka bete' neda'.

24 Naž wnná': "Dios chia', bi goto' neda',
kate' bi na' gola'
Le' to chi'ize zo'."

25 Ža ni'te bzo' yežlyó nga, na' řen no'o beno'
ya' abá.

26 Kwia yi'gak da' ka', san sóatezo' Le'.

Te chegak yógo'te da' ka' kan řeywé to řáže'.

Kan zcha'to' zato' řeža', wchó'o da' ka',

27 san bi zřcha' kwino', na' batkle te chío'.

28 Gape chi'o zi'nto' neto', benne' wen řin
chío' ka',

na' wzóa chochkzo' za'sóto' ka' řawo' Le'.

103

1 We řawa' řřanžo Dios řen dot yichj řářda'wa'.
We řawa' La la'y chie' řen dot da' naka'.

2 We řawa' řřanžon' řen dot yichj řářda'wa',
na' bi gař řářa' da' chawe' da' bene'
chia'.

3 řřenit řawe' yógo'te dořa' da' nbaga'a.

Řeyone' neda' chegak yógo'te yižwé' ka' da'
yoa'.

4 řřape chi'e neda' nich bi gata'.

Lo yeřa' ři'i řáže' chie', na' yeřa' řeyache' řáže'
chie' zka'n chawe'e neda'.

5 Zzanři'e da' chawe' ka' da' řákaken chia'
nich yeyaka' ka to benne' yiz kwide', na'
benne' waře kan řak che to bsia.

6 řřanžo Dios zchi'a řáže'e' da' řak chegak
benne' ka' zřáka'le'egake',

na' zka'n chawe'e řégake'.

7 Břoe'ele' Moisés da' ka' wló'o řáže'e gone',
na' bi'e latje benne' řřael ka' řě'egekle' da'
žen ka' da' bene'.

8 řřanžon' řeyache' řáže'le', na' nři'ile' benách
ka'.

Nake' žen řáže', na' nři'ile'ele' benách chie'
ka'.

9 Bi zřiřkze' řo'o, na' kegé to chi'ize zře'e' řo'o.

10 Bi řebi'e chežo ka nak řia da' nbága'žo,

na' bi na' wřia yi'e řo'o ni'a che řtóřa'žo.

11 Ka nak sibe ya' abá řawle yežlyó,
kikze nak yeřa' ři'i řáže' žen chie' řen benne'
ka' řápegake' Le' ba la'ne.

12 Ka nak zi'to' gan řřa' wřiž, na' gan řenen,
kikze zřwase' zito'le dořa' da' nbága'žo.

13 Kan nak řa řkwide' ka' ři'i řáže' řen ři'nkze'
ka',

kikze nak řřanžon' ři'i řáže' řen benne' ka'
řápegake' Le' ba la'ne.

14 Le' nnézkzele' kan nakžo řo beřa' žen chežo.
Řejsá' řáže'e' nakžo řixte yo.

15 Ka nak yeřa' nban chežo, nakžo ka to yixe'.
Zgořžo ka řak che to yeje yixe'.

16 Kate' zde be' ga na', na' zřnitlen,

na' biž zoa no benne' řejsá' řáže'e' chen,

17 san ka nak chegak benne' ka' řřen
řáže'gake' řřanžon',

yeřa' ři'i řáže' chie' zóařenen řégake' to chi'ize,
na' da' chawe' chie' zóařenkzen yógo'te
za'sógake',

18 benne' ka' zřóntezgake' kan zřna řiža' dan'
běnřene' řégake',

na' benne' ka' zřóngake' kan wnnakze' Le'.

19 Bzoa řřanžon' latje chie' ya' abá gan ři'e
zřna bi'e.

Nakkze' Benne' Wnná Bia' Žen řáwřegak da'
zej den.

20 Le' wká'n žen řřanžon', ře'e, wřás che
ya' abá ka'.

Nakle wbás wale, na' chochle'e, na' žonle kan zne',
na' zze nagle da' ži'e le'e.

²¹ Le wká'n zen Xanžon', le'e, wbás che ya'abá ka' žejle lo wdile.

Nakle wbás wen žin chie' ka', na' žonle kan ženele' Le'.

²² Le wká'n zen Xanžon', yógo'tele le'e, ben Dios le'e,

na' zoale yógo'te latje gan zna bi'e Le'.

We lawa' Xanžon' len dot yichj lázda'wa'.

104

1 We lawa' Xanžo Dios len dot yichj lázda'wa'.

Zente nako' Le', Xana' Dios.

Laže' da' nako' naken yela' xtan, na' yela' zen.

² Zwakw kwino' yela' baní' ka za lano'.

Bzało'o ya'abá ka to yo'o laže' chio'.

³ Beno' ližo' lawle nis da' žen' ža'le.
Zkonlo' žin bejw ka' ka to karreta gan ži'o Le',
dan' zden lo be'.

⁴ Zkonlo' žin be' žaken ka wbás chio',
na' yes wzió' ka' ka wen žin chio' ka'.

⁵ Bzoa chocho' yežlyó nga lo lenen,
na' bi be gak wkwasen'.

⁶ Bwako' yežlyó nga len nisdo' ka žon to benne' žakwe' za lane',
na' nisen' bwakwn ya'a ka'.

⁷ Kate' btilo' nisen', na' bezonnjen.

Bebigan' kate' benlen wnnó' zizje.

⁸ Nisen' dan' bwakwn ya'a ka' bejsóan lo yegw ka',

na' bžinen latjen' da' beno' Le' che nisen'.

⁹ Bzo' gan ze law chejsóan, na' gan biž gak ten,

nich biž yewakwn yežlyó bižen'.

¹⁰ Beno' bej ka', da' ka' žáljaken žoa'a yégodo' ka',

na' yegw ka' zdégaken ladjwgak ya'a ka'.

¹¹ Lo yegw ka' žejgak bia yiže' ka' nis,
na' zdoan yela' zbie nis chegak burro yiže' ka'.

¹² Byinnedo' ka' žóngakba' xó'ngakba' ka' lo yag ka' zégaken žoa'a yegw ka',
na' žólgakba' ladjwgak ni'a ná'gaken ka'.

¹³ Žselo'o yejw zan ya'abá dan' žaken law ya'a ka',

na' želje yežlyón' len da' chawe' da' žono'.

¹⁴ Žesgolo' yiže' da' žawgak bia yiže' ka',
na' kwando' ka', da' ka' žawgak benách ka',
na' da' ka' zkingekle benne' ka' žin nich góngake' yela' waw,

¹⁵ na' uba ka', da' ka' žóngake' xis uba waldan' žonen ga žebégekle benne' ka',
na' olibo ka', da' ka' žóngake' set dan' zgó'ogake' yichjgake',

na' zoa' da' žóngake' yet nich sógake' nbángake'.

¹⁶ Yag sedro ka' da' zej zen law Ya'a Líbano zzi'gaken nis yejw.

Zej naken chio', Xanto' Dios, dan' gozo' lėgaken.

¹⁷ Lo yag ka' žziagak byinnedo' ka' xó'ngakba' ka',

na' lo ni'a ná'gaken žejgak liž byinne sigwenya ka'.

¹⁸ Zej zoa chibo yiže' ka' law ya'a zen ka',
na' lo bloj ka' zangak ya'a ka' zej zoa bžižo' ka'.

¹⁹ Beno' byo' dan' zloe'elen to byo' to byo' che yiz,

na' wbiž nnezlen kate' žala' yenen.

²⁰ Beno' yel, na' kate' ba gojen,

na' zžojgak bia yiže' ka'.

²¹ Zběžeya'agak bež yiže' ka', žiljgakba' da' gáwgakba'.

Žiljgakba' bia ka' wnnakzo' gáwgakba'.

²² Kate' zla' wbiž, na' žeyéjgakba' lo bloj chėgakba', gan ztásgakba' te ža.

²³ Naž zžojgak benne' ka', na' žjake' wen žin,
na' žóngake' žin na' zejte žen wbiž.

²⁴ Xanto' Dios, da' zante zej nak da' beno'.

Len yela' žejní'il zente chio' beno' da' ka'.

Nža' yežlyó nga da' ka' beno' Le'.

²⁵ Zoa nisdo' ga na', dan' naken zen, na' zil-le'e,

gan zej yo'o bia zante ka', biado' ka', na' bia zen ka'.

²⁶ Lo nisonon' zej nnita' barkw zen ka',
na' zoa bia zen lo nisonon', bian' beno' Le', nzi' laba' lebiatán.

²⁷ Yógo'te bia ka' žxen láže'gakba' Le',
nich gonno' da' gáwgakba' kate' gala' chėgakba'.

²⁸ Znezjon' chėgakba', na' zzi'gakban'.

Žónnli'o da' žáwgakba', na' žéljgekba'.

²⁹ Kate' bi žape chí'o lėgakba', na' zžėbegakba'.

Kate' žekwaso' be' žeká'gakba', na' žátgakba',
na' žeyák'gakba' bižte yo,

³⁰ san kate' žeseło'o be' chio', na' žebángakba'.
Znezjo' yela' nban kob chegak da' ka' zej zoan lo yežlyó nga.

³¹ To chí'ize ga'n zen Xanžo Dios.

Žaz laže' Xanžon' da' ka' benkze' Le'.

³² Zwie' yežlyó nga, na' žžon'.

Zgane' ya'a ka', na' zžoj žen che yi' ga na'.

³³ Gólkza' che Xanžon' xak zoa' nbana'.

Yógo'te ža zoa' nbana' goła' da' we lawa'a Dios chia'.

³⁴ Žak laža'a chaz laže' Xanžon' da' ka' zlab laža'a,

na' žebėzela' ni'a che Xana' Dios.

³⁵ Kwia yi'gak benne' doła' ka' nnita'gake' yežlyó nga,

na' biž soagak benne' ka' zbej yichjgake' Dios.

We lawa' Xanžo Dios len dot da' naka'.
j Ga'n zen Xanžon'!

105

¹ ĩLe wká'n zen Xanžo Dios!
 ĩLe wká'n zen La la'y chie!
 Le wzenle benne' yógo'te yež ka nak da'
 zen da' bene'.

² ĩLe goł chie'! ĩLe goł da' wká'n zenle Ľe!
 ĩLe wchálj chegak da' zente ka' da' bene'!

³ ĩLe yebele ĩo da' nak chie' Ľe'!

Yógo'te benne' ka', benne' žápegak Xanžon'
 ba la'ne, žala' yebéle'egekle'.

⁴ Ľe nnable Xanžon' gáklene' Ľe'e.

Tža tža le wxén laže' Xanžo Dios.

⁵⁻⁶ Ľe'e, za'só Bran, wen žin che Xanžon', na'
 Ľe'e, za'só Jakob, bennen' wžíe',

le wsá' laže' chegak yeļa' wak ka', na' da'
 zente ka' da' bene' Ľe',

na' kan bchi'a laže'e Ľe'e.

⁷ Ľe' nake' Xanžon', na' Dios chežo.

Ľe' zma bi'e benne' ka' nńta'gake' dot yežlyó.

⁸ Ľa'kze te chegak to mil kwe' benne' ka',
 batkle gal laže'e da' wchebe laže'e gone' ĩo
 diža' da' bene',

⁹ dižan' da' bénlene' Bran,
 dan' bzetj kwine' katen' bi da' bchebe laže'e
 gone' che Isaak,

¹⁰ na' bzoa chochen' ka to da' wnnakze' gon
 Jakob,

dižan' da' žala' góntezegak benne' Israel ka' ka
 znnan,

¹¹ dan' bene' katen' wnné: "Chele Ľe'e
 gonna' yežlyó chegak benne' Kanaán
 ka',

dan' gaken to da' wdele ĩo na'gak za'sóle ka'."

¹² Katen' wnnńta'gake' nbazze benne' ka',
 na' wdágake' ĩo yežlyó nga ka benne' zi'to'
 ka',

¹³ na' wdégake' to yež yetó yež,

na' to yežlyó yetó yežlyó,

¹⁴ bi be' Dios latje no benne' bi da' gone'
 chegak benách chie' ka',

na' ni'a chégake' bńle' benne' wnná bia' ka'.

¹⁵ Gože' Ľégake': "Bi be gonle chegak benne'
 ka' wńía',

na' bi gonle zia benne' ka' zcháljgake' ĩo
 wlaza' neda'."

¹⁶ Bene' ga gota' to wńin ĩo yežlyón',

na' beké'e yógo'te da' gáwgake',

¹⁷ san bseje'e to benne' wnežwe' Ľáwgake',

bennen' nake' Jwsé, bi' na' béte'gake'-be'

nich gakbe' bi' ndo'w che to benne' zi'to'.

¹⁸ Bséjwgake' ní'abe' ĩo yežw ka' ladjw blag
 ka',

katen' bséjwgake'-be' ĩiž ya ĩo yežlyó Egipto,

¹⁹ na' zejte goļa' gok li da' wnná Jwsé žala'
 gaken.

Ki goken, ĩloe'el xńiža' Xanžon' wnnabe' da'
 ĩi.

²⁰ Naž benne' wnná bia' che yežlyó Egipton'
 bseje'e to benne' bsane' Jwsé na'.

Bennen' zma bi'e yež zan bsane'-be'.

²¹ Bzoe'-be' nich gakbe' xąngak benne' ka'
 nnńta'gake' ĩiže',

na' nich nna bia'be' yógo'te da' nape' Ľe',

²² na' nich ĩlbe' benne' zen ka' che benne'
 wnná bian' ka' žaz Ľáže'kzbe',

na' nich wzejni'ńlbe' benne' gole ka' che
 yežlyó Egipton' nich gágkake' benne'
 sina' ka'.

²³ Wdé na' bńingak benne' Israel ka' ĩo yežlyó
 Egipton',

na' wzóa Jakob ĩo yežlyó chegak za'só Kam
 ka'.

²⁴ Wyánle'egak benne' ka' che Xanžon' ĩo
 yežlyón',

na' bene' ga gógkakže' waļe ka zej nak benne'
 ka' bi ĩlé'egekle' Ľégake' chawe'.

²⁵ Ben Dios ga bža'agak benne' Egipto benne'
 chie' ka',

na' bégake' benne' wen žin chie' ka' zia.

²⁶ Bsele'e Moisés, wen žin chie', Ľawgak
 benách chie' ka' tzen ĩen Aarón, ben-
 nen' wžíe' Ľe'.

²⁷ Dios bi'e benne' chope' ki latje bégake'
 yeļa' wak ka' che ya'abá,

na' yeļa' wak zen ka' ĩo yežlyó chegak za'só
 Kam ka'.

²⁸ Bseļa' Dios to da' choļ dan' bwakwn dot
 yežlyón',

san benne' Egipto ka' bi bégake' da' wn-
 nakze' Ľe'.

²⁹ Naž bene' ga beyák nis yegw chegak
 benne' ka' žen,

na' bete' yógo'te bel ka' zej zoaba' ĩo yegw
 ka'.

³⁰ Besché'e yežlyó chégake' blož ka' ga bńinte
 wnnńta'gakba' ĩo ĩiž benne' wnná
 bian'.

³¹ Wnnaze Dios, na' ĩla'gak zante bi'a che
 bež ka',

na' bi'a las ka' dot ĩo yežlyó chegak benne'
 ka'.

³² Ľo wĺáz nis yejw bsele'e yej nis ĩo yežlyón',
 na' lezka' yi' da' bzeyen dot yežlyó chégaken'.

³³ Bchinnje' yógo'te ĩba uba, na' yag ĩigo
 chégake' ka',

na' bdichje' yógo'te yag ka' zej zen ĩo
 yežlyón'.

³⁴ Wnnaze, na' ĩla'gak biche' zo ka',

bia ka' bi gak no benne' wlabé' Ľégakba',

³⁵ na' bdáwgakba' dot yixe' ya'a ĩo yežlyó
 chégaken',

na' bdáwgakba' dot ĩinne da' žonn yežlyón'.

³⁶ Naž bete' bi' byo nežw ka' chegak benne'
 Egipto ka',

xkwide' ka' zej nakbe' bi' wak ka' chégake'.

³⁷ Bebeje' benne' chie' ka' ga na' zej noe'e
 mežw plat, na' mežw oro zan.

Bi wzóa no benne' ladjwgake', benne' bi zoe'
 chawe'.

³⁸ Bebéekle benne' Egipto ka' katen'
 bńójkake' ga na', dan' bžébele'egake'
 Ľégake'.

39 Bzaļa' Dios to bejw da' wló'on benne' chie' ka' zol,
 na' to yi' da' bsa'nín' légage' žel.
 40 Wnnábgekle' Dios, na' bsele'e bežjw yixe' ka' nich gáwgake'-ba',
 na' bene' ga bélégekle' yet da' bžojen ya'abá.
 41 Bsaljwe' to yej xe, na' bžoj nis
 da' wdén lo yežlyó bižen' ka to yegw nis.
 42 Ki ben Dios dan' bejsá' laže'e diža' la'y chie'
 da' bchebe laže'e gone' che Bran, wen žin chien'.
 43 Bebeje' benne' ka' wzie' lo yežlyó Egipton',
 na' bebégekle' dan' gok yela' ba nez zen chégage'.
 44 Bnezjwe' benne' chie' ka' yežlyó chegak benne' yezika' yež ka',
 na' da' wdápegak benne' yež ka' beyaken chegak benne' chie' ka',
 45 nich gápegake' xtiže'e ba la'ne,
 na' góngake' ka nak da' wnnakze' Le'.

iGa'n zen Xanžo Dios!

106

1 iGa'n zen Xanžo Dios!

Le ye' Xanžo Dios: "Žóχkeno'", dan' nake' chawe',
 na' dan' žeyache' láže'tezle' žo'o.
 2 ĆNozkze benne' gak wlo'e'ele' kan zej nak yela' wak zente ka' da' ben Xanžon'?
 ĆNozkze benne' gak wká'n zene' Le' kan žala' gonžo?
 3 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóngake' da' chawe',
 benne' ka' žóntezgake' da' žénele' Le'.
 4 Bejsá' laže' chia', Xana' Dios, kate' žon chawo'o benne' chio' ka'.
 Da yesló' neda', nich gak le'ela'
 5 da' chawe' da' gono' ni'a chegak benne' ka' wžio' Le',
 na' nich yebela' kate' gak chegak benne' chio' ka' yela' ba nez,
 na' nich yebélenla' benách chio' ka'.
 6 Bento' doja' tlebe kan bengak xa xna' wdé cheto' ka'.
 Bento' da' zinnj, na' bento' da' bi naken chawe'.
 7 Kate' wnníta'gak xa xna' wdé cheto' ka' lo yežlyó Egipton',
 bi bláb láže'gake' chegak yela' wak che ya'abá ka' da' beno' Le'.
 Bi bejsá' láže'gake' ka beyache' láže'le'elo' légage',
 san bží'igake' chio' žoa'a nison' nzin' Nisdo' Xna.
 8 San Dios beslé' benách chie' ka' nich ga'n zen La la'y chie',
 na' nich wlo'e'ele' law ka nak yela' wak chie' Le'.

9 Btíle' Nisdo' Xna na', na' bebižen.
 Wdegak benách chie' ka' gachje lawle nison' lo yo biž.
 10 Beslé' benách chie' ka' lo na'gak benne' ka' bi blé'egekle' légage' chawe',
 na' bebeje' légage' lo na'gak benne' ka' bsaka' zí'gake' légage'.
 11 Naž nison' bwakwn benne' ka' bi blé'egekle' légage' chawe'.
 Bi bga'n nitó benne' chegak benne' ka'.
 12 Naž benne' chie' ka' bejlé'gake' xtiža' Dios,
 na' bélégage' da' be lawgake' Le'.
 13 Ka' gaze goj láže'gake' da' ka' bene'.
 Bi wlézagake' nich lé'egekle' da' gon Dios,
 14 san wzé láže'gake' to da' zinnj lo latje dachen',
 na' bégake' ga bža'a Dios le'e yixen'.
 15 Wdé na' bnezjw Dios da' wnnábgekle' Le',
 san bsele'e ladjwgake' to da' beten zángake'.
 16 Bgé'egekle' Moisés gan wnníta'gake',
 na' lezka' Aarón, Bennen' wže Xanžo Dios na'kze.
 17 Naž wyaljw yežlyón', na' bwakwn Datán,
 na' lezka' benne' ka' bénlengake' Abiram tzen.
 18 Naž wzén yi' gan zej ndobe benách chie' ka',
 dan' bzeyen benne' wen da' zinnj ka'.
 19 Bégake' to lo'a zan Ya'a Horeb da' goken to bež da' naken ya oro,
 na' bzoa žibgake' law lo'a oro na'.
 20 Ki bebéj yichjgake' Dios, Bennen' zoe' ya'abá,
 nich wká'n zéngake' to lo'a oro, da' naken ka to bež žawba' yixe'.
 21 Goj láže'gake' Dios, Bennen' beslé' légage',
 Bennen' bene' yela' wak zente ka' lo yežlyó Egipton',
 22 na' bene' yela' wak ka' che ya'abá lo yežlyó chegak za'só Kam ka',
 na' da' ka' zchébegen žo'o žoa'a Nisdo' Xna.
 23 Naž gok laže' Dios wžia' yi'e benne' chie' ka',
 san Moisés, bennen' wže Dios, bzoa kwine' law Dios
 nich wzóa žie' yela' zža'a che Dios,
 na' bene' ga bi wžia' yi' Dios benne' ka',
 24 san bzóagake' cheja'ale yežlyó xtanle'e dan' gónele Dios wnezjwe' légage',
 na' bi bejlé'gake' xtiža' Dios.
 25 Wnnétezgake' che Dios lo yo'o laže' chégage' ka',
 na' bi bze nággake' da' wnná Xanžo Dios.
 26 Che len bzetj kwine' gone' benne' ka' zia,
 gone' ga gatgak benne' ka' lo latje dachen',
 27 na' gone' ga yedoé'egekle' benách chie' ka' lawgak benne' ka' wnníta'gake' yežlyón',
 na' yeslase' légage' ladjw benne' ka'.
 28 Naž bégake' toze diža' len benne' ka' zka'n zéngake' lo'a dan' nzin' Baal-peor.

Bdávgame' biado' ka' béngake' lawgak dios gat ka'.

²⁹ Béngake' ga bža'a Dios ni'a che da' béngake', na' bļa' to yižwé' zen da' beten zangak benne' ka'.

³⁰ Naž wzó ža' Finées, to bχoz, na' bete' to benne'

ne žone' dolja, na' wžé' ži yižwé' zen na'.

³¹ Dan' ben Finées wzí' Dios ka to da' žeyón chawen' benne' ka',

dan' wloé'e lawn lawgak yógo'te kwe' benne' ka'.

³² Lezka' béngake' ga bža'a Dios žoa'a bej nis da' nzin' Meribá,

na' bi gok chawe' che Moisés ni'a che dan' béngake'.

³³ Ni'a che dan' béngake' gok Moisés yichj ža'a,

na' wdetle ben Moisés da' kegle.

³⁴ Kate' wyó'ogake' lo yežlyó nga bi bchinnjgake' yež ka',

kan bchi'le Dios légake' góngake',

³⁵ san bénjgake' benne' yež ka' tzen, na' bsédgekle' góngake' ka žongak benne' yež ka',

³⁶ na' bka'n zéngake' lo'a ka' chegak benne' ka',

dan' benen ga bžia yi' Dios benne' chie' ka'.

³⁷ Béngake' bi' byodo' ka', na' bi' no'le chégake' ka' lawgak lo'a chegak be' xiwe' ka',

³⁸ na' blálgake' žen chegak bi' že'ndo' ka', bi' ka' bi na' góngakbe' dolja, bi' ka' béngake' lawgak lo'a ka' chegak benne' Kanaán ka',

na' gok sban yežlyón' ni'a che žen chegak χkwide' ka'.

³⁹ Da' ka' béngake' bka'ngaken légake' sban, na' wlejš yichjgake' Dios len da' béngake'.

⁴⁰ Che len bža'ále'e Dios benách chie' ka', na' bi' bje'ele' chawe' benne' ka' zej nake' chekze'.

⁴¹ Naž bdie' benne' chie' ka' lo na'gak benne' yež ka',

na' benne' ka' zža'agake' benách ka' che Dios wnná biá'gake' légake'.

⁴² Benne' ka' bi' zlé'egekle' légake' chawe' bsaka' zí'gake' benách ka' che Dios.

Bzéjxwgake' légake' lo yela' wnná bia' chégake'.

⁴³ Zante chi'i Dios beslé' benách chie' ka' san bži'igake' che da' ka' gože' légake',

na' wbága'gake' dolja dan' béngake' da' zimmj.

⁴⁴ La'kze ki béngake', kate' wžé' zédgekle', Dios bwie' da' wzáka'gake',

na' benle' che da' blížgake' Le',

⁴⁵ na' bejsá' laže'e dižan' da' bénlene' benne' ka',

na' beyát laže'e che yela' zža'a chie' dan' zente nak yela' žeyache' laže' chie'.

⁴⁶ Lezka' bene' ga beyache' láže'egekle benne' ka' benách chie' ka',

benne' ka' bché'gake' légake' zej nžeje'.

⁴⁷ Beslá neto', Xantó Dios.

Bebėj neto' ladjw benne' zí'to' ka', nich wká'n zento' La la'y chio' Le', na' nich yebéle'elto' lo da' žo[to' chio'.

⁴⁸ iGa'n Zen Xanžon',

Bennen' nake' Dios chegak benne' Israel ka',

ža ni'te, na' to chi'ize!

Yógo'te benne' ka' žala' nnágake'!

“Ka'kze gaken.”

iGa'n Zen Xanžo Dios!

107

¹ iLe wká'n Zen Xanžon', dan' nake' Benne' chawe'!

iTo chi'ize nake' Benne' ži'i laže'!

² Da' ni žala' nnagak benne' ka' ba beya'w Xanžon',

benne' ka' beslé' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' légake' chawe'.

³ Bebeje' légake' ladjwgake' benne' yež zí'to' ka', yež ka' zej žen' gan zla' wbiž, na' gan ženen,

na' gan za' be' zag, na' gan zde wbiž byo' zag ka'.

⁴ Bał benne' ka' wdágake' le'e yiže' gan bi zoa nez,

na' bi bžélgekle' yež gan sóagake'.

⁵ Wdóngake', na' wblgake',

na' biž wzóa da' wxén láže'gake'.

⁶ Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',

na' beslé' légake' lo da' wzáka'gake'.

⁷ Bnnite'e légake' to nez li,

nich chjake' to yež gan sóagake'.

⁸ Žala' we lágwage' Xanžon'

dan' beyache' láže'le' légake'.

Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga žebánležo.

⁹ Zwe'je' benne' ka' zbílgame',

na' zwawe' benne' ka' zdóngake' nich sí'gake' da' chawe' chie'.

¹⁰ Bał benne' ka' wnníta'gake' lo da' chol, na' gan gok zož gátgake'.

Gókgake' ka benne' zej nyejwe' liž ya gan zej nžeje' do ya, na' zžaka'le'egake',

¹¹ dan' bži'igake' che xtiža' Xanžon', na' bzóagake' cheja'ale da' bzejni'il Dios zente légake'.

¹² Bedó láže'gake' lo žin zi'ile'e da' béngake'.

Bchégwage' zan ywa' da' zej noe'e,

na' bi wzóa na benne' gáklene' légake'.

¹³ Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',

na' beslé' légake' lo da' wzáka'gake'.

14 Naž bebeje' benne' ka' lo da' choj, na' gan
gok zož gátgake,
na' bzozje' do ya ka' da' zej nžeje'.

15 Žala' we lágwage' Xanžon' dan' beyache'
láže'le' légage'.
Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga
žebánležo.

16 Bchinnje' dan' bséjwgaken benne' ka' da'
zej naken ya bronse,
na' bzozje' bar ya ka' da' byéchjgeklen légage'.

17 Bał benne' ka' wdá'gake' yižwé' ka',
na' wzáka'gake' ni'a che doła' wbága'gake',
na' ni'a che da' zinnj ka' da' bégake'.

18 Bgótgagle' da' že'j žáwgage', na' wzóagake'
gátgake'.

19 Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',
na' beslé' légage' lo da' wzáka'gake'.

20 Le' bsele'e xtiže'e chegak benne' ka', na'
beyone' légage',
na' beslé' légage' lo yeja' got.

21 Žala' we lágwage' Xanžon' dan' beyache'
láže'le' légage'.
Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga
žebánležo.

22 Žala' yé'gake' Le': "Žóxkeno",
na' gótgake' bia beždo' ka' lawe' Le',
na' lo yeja' žebele chégake' žala' gólgage',
na' wzéngagle' benách ka' kan nak da' bene'.

23 Bał benne' ka' wdégage' lo nisdó' lo barkw
zen ka',
benne' ka' žóngake' žin lo nisdó'.

24 Blé'egekle' da' zen ka' da' žon Xanžon',
da' ka' žone' lo nisdó', da' žóngaken ga
žebánležo.

25 Wnnaze Xanžon', na' wzó law žak be'
bdone',
na' wyás nis zgó'nle'en lo nisdó'.

26 Wžengak barkw ka' ka' law ya'a zen da'
naken nisdó',
na' bedíngaken lo da' naken gže'l law nis-
don'.

27 Bejchégwage' na' bejlétgake' nile be-
jlétgake' na'le kan žongak benne' ka'
želzožle',
na' da' zej nsedle' bi góklenen légage'.

28 Naž lo da' wzáka'gake' blížgake' Xanžon',
na' beslé' légage' lo da' wzáka'gake'.

29 Le' bzoa žie' be' bdone' dan' žaken,
na' wže' ži nis da' zgo'nen che nisdon'.

30 Bebéle'egekle' dan' bga'n ži nis zgo'nen,
na' Dios bchi'e légage' dot chawe' gan zjake'.

31 Žala' we lágwage' Xanžon' dan' beyache'
láže'le' légage'.
Bene' chégake' da' ka' žóngaken ga
žebánležo.

32 Žala' wzéngagle' benne' ka' zej ndobe' chie'
Le' ka' nak yeja' zen chie',
na' we lágwage' Le' gan zej ndobe' benne' gole
ka', benne' zna biá'gake'.

33 Ben Xanžon' ga wbižgak yegw nis ka',
na' bsejwe' bej nis ka'.

34 Gan goc yo ya'a beyonen' yo biž,
ni'a che da' bi nak chawe' da' bengak benne'
ka' wnnita'gake' ga na'.

35 Gan nak yo biž beyonen' yo nis,
na' yo yej beyonen' gan žal nis.

36 Bnnite'e benne' ka' ga na', benne'
wdóngage',
na' bégage' to yež gan sóagake'.

37 Gózgake' yežlyón' na' bedá'gake' lba uba ka'
ga na',
na' bezi'le'egake' linne chen.

38 Dios ben chawe'e benne' ka', na'
wyánle'egak xkwide' chégake' ka',
na' bene' ga bgólele'egak bia yiže' chégake'
ka'.

39 Kate' benne' wnná bia' ka' bsaka' zí'gake'
benne' ka',
na' wdetlen wnná biá'gake' légage',
na' bégage' légage' da' zia,

40 bka'n Dios benne' wnná bia' ka' ka'ze,
na' bene' ga wdágage' le'e latje dach gan bi
zoa nez.

41 Beslé' benne' yache' ka' lo yeja' yache'
chégage',
na' bzánli'e zi'ngak benne' ka' ka' žangak zila'
ka'.

42 Kate' blé'egekle' benne' chawe' ka' da' ki,
na' bebéle'egekle',
san benne' wen da' zinnj ka' bi be gok
nnágage'.

43 Benne' sina' ka' žala' wláb láže'gake' che da'
ki,
na' žala' yeyónbia'gake' ka' nak yeja' ži'i laže'
zen che Xanžon'.

108

¹ Zoakze lázda'wa', Dios.

Zoakze lázda'wa' nich gołkza' da' we lawa'
Le'.

² Bebán, be' da' nakkza', na' le yebán, le'e
zgoł-le da' žól-lento' ka', na' arpa ka'.

Zildo'yebankza'.

³ Wkán' zenkza' Le' ladjw benne' chio' ka',
Xana' Dios.

Gołkza' chio' lawgak benne' yógo'te yež ka',

⁴ dan' yeja' žeyache' laže' chio' nakžen zen ka'
ya'abá,

na' da' li chio' nakžen zen ka' bejw gasj ka'.

5 Ğa'n zenkzo' ya'abá, Dios!
 ¡Yela' zen chio' zla' lawn dot yežlyó nga
 6 nich lagak benne' ka' nži'ikzlo' Le'!

Beslá légage' len yela' wak chio', na' bechebe
 chia'.

7 Ľo latje la'y chie' wnná Dios: "Yebekzla'
 neda'.

Chisa' chele yežlyó chegak benne' Sikem ka',
 na' wžixa' chele yežlyó da' žen' kwit yegw
 Sukot.

8 Yežlyó Galaad naken chia',
 na' yežlyó chegak za'só Manasés.
 Yežlyó chegak za'só Efraín naken ka to Ľapa'
 da' žape chi'in yichja'.

Yežlyó chegak za'só Judá naken gan žnna
 bi'a.

9 Yežlyó chegak benne' Moab ka' naken ka to
 ziga' ya da' nžan' nis wná'a.

Ľo yežlyó chegak benne' Edom ka' cho'na'
 zela' gol.

Si'a ba nez yežlyó chegak benne' Filistea
 ka'."

10 ĞNož benne' wchi'e neda' nich tĽl-Ľena' yež
 zoa to ze'e sibe da' žape chi'in?

ĞNož benne' wchi'e neda' nich tĽl-Ľena'
 benne' Edom ka'?

11 ĞKege Le' wchi'o neda', Dios?
 Le' bzoakzo' neto' cheĽa'ale,
 na' bi wyéĽeno' benne' cheto' ka', benne' ka'
 žjake' lo wdĽle.

12 GokĽen neto' nich gak tĽl-Ľento' benne' ka'
 zdĽl-Ľengake' neto',
 dan' dáche'ze gak gáĽlengak benne' ka' neto'.

13 To zen Ľen Dios gonžo to da' zenĽe'e,
 na' Le' wlage' benne' ka' zdĽl-Ľengake' žo'o.

109

1 Ľana' Dios, žka'n zena' Le'.

Bi ga'no' žize,

2 dan' benne' ka' bi zej nake' chawe', na'
 benne' wen laže' ka', žnnégake' chia'
 neda'.

Žnnégake' chia' da' wen laže'.

3 Ľo yela' žza'a chégake' zej nyechjle' neda',
 na' žnnégake' chia'.

ZdĽl-Ľengake' neda', na' bi be bena' chégake'.

4 Ľa'kze bži'ila' benne' ka', na'a žéčhjgkle'
 neda', na' zdĽl-Ľengake' neda',
 san neda' žnna' Le' gon chawo'o benne'
 ka'.

5 Ľa'kze bena' neda' da' chawe' chegak
 benne' ka', žóngake' neda' zia.

Ľa'kze bži'ila' légage' bi zĽé'egkle' neda'
 chawe'.

6 Bzoa to benne' wen da' zinnj nich wchi'a
 laže'e benne' ka' bi zej nake' chawe',
 na' ben ga soa to benne' wži'e chégake', ben-
 nen' wĽoe'ele' Ľaw zia da' zej nbage'e.

7 Katen' wchi'a laže'e légage', ben ga gak bia'
 zia da' zej nbage'e.

BĽoe'el naken doĽa' da' žnnábgage' Ľawo' Le'.

8 Ben ga gaggak nbabze ža sógage'
 nnábgage',

na' benn che benne' yoble da' wdápegake'.

9 Bka'n ží'ngake' ka' bi' wzebe ka',

na' ga'ngak zó'legake' no'le wzebe.

10 Ben ga gaggak ží'ngake' ka' benne'
 zdágakze'

nich nnábgekle' no benne' bi da' gonne'
 chégake',

na' ben ga žélgake' yet da' gáwgake' zító'le
 gan zoa lížgake' da' nbia yin'.

11 Ben ga cho'o da' nápegake' lo na' bennen'
 bsane' légage' mežw.

Ben ga yeka'gak benne' ži'to' ka' da' ka'
 béngake'.

12 Ben ga bi soa no benne' yeyache' láže'le'
 légage',

na' bi soa no benne' yeyache' láže'le' bi'
 wzebe chégake' ka'.

13 Ben ga kwia yí'gak za'sógage' ka',
 na' biž soa no za'sógage', bin' labe' kan
 légage'.

14 Bejsá' laže' che da' zinnj da' bengak ža
 xtó'gake', Ľana' Dios,

na' bi wsoĽo' doĽa' da' wbága'gak žná'gake'.

15 Bejsá' láže'teze da' zinnj da' béngake',

san biž chejsá' lažo'o benne' ka',

16 dan' bi bejsá' láže'gake' yeyache' láže'gkle'
 ljéžgake' ka'.

Bsáka'gake' benne' yache' ka', na' benne'
 gaxjw ka',

na' benne' ka' wzáka'gake', na' bétgake'
 légage'.

17 Wyáz láže'gake' wnnégake' chegak benáčh
 ka'.

Ben ga nnégak benáčh ka' chégake'.

Bi gok láže'gake' nnábgage' gak chawe'
 chégake'.

Ben ga bi soa no benne' nnable' gak chawe'
 chégake'.

18 Da' zia da' žóngake' naken ka to da'
 žákwgake',

dan' wyó'on lé'egake' ka nis da' wéjgake',

na' wyó'on žit chégake' ka set da' bdáwgake'.

19 Ben ga tá'tezen légage' ka to laže' yicha' da'
 nákwgake',

na' ka to xpáygake' da' nžejen lí'agake'.

20 Da' ni gaken chégake' to da' yebi'í Ľanžo
 Dios chegak benne' ka' zdĽl-Ľengake'
 neda',

na' da' chizjwe' benne' ka' žnnégake' chia'.

21 Ľana' Dios, gokĽen neda' nich gak chia' da'
 chawe'.

Beslá neda' dan' žeyache' láže'le'e'lo' benáčh
 ka',

22 na' dan' žzáka'li'a, na' žiážjela',

na' žak ži' lážda'wa'.

23 Zde chia' kan zde che to zoł kate' žen wbiž.
 Žak chia' kan žak che to biche' zo katen' zche'
 to be' leba'.

24 Žat ziba' dan' žona' wbás,
 na' nžitli'a dan' bi be žawa'.

25 Naka' ka to da' žon dítjgekle'.
 Zwiagake' neda', na' zta yíchigake' nich gon
 dítjgekle' neda'.

26 Goklen neda', Xana' Dios.
 Beslá neda' dan' žeyache' láže'lo' benách ka'.

27 Ben ga gákbe'egekle' Le' žákleno' neda',
 na' Le', Xana' Dios, benkzo' da' ni.

28 Bi be žéke'la' cha' znnégake' chia', cha' Le'
 žon chawo'o neda'.

Wzó ža', na' ben ga yedoé'egekle' benne' ka'
 bi zlé'egekle' neda' chawe',
 san ben ga yebela' neda', benne' wen žin
 chio'.

29 Ben ga yedoé'egekle' benne' ka' zdíl-
 lengake' neda',
 na' ben ga chíxgekle' to chí'ize.

30 Dot laža'a gołkza' da' we lówli'a Xanžo
 Dios.

Wká'n zena' Le' ládjwgak benne' zan ka'.

31 Le' zoe' kwitli ža chegak benne' yache' ka',
 nich yeslé' be' da' zej nakkze' lo na'gak
 benne' ka' zchóggake' chégake'
 gátgake'.

110

1 Xanžo Dios gože' Xana':
 "Wžé' kwita' li ža gan ži'a neda',
 na' zejte ža gona' ga benne' ka' bi zlé'egekle'
 Le' chawe' wzóa zíbgame' xni'o."

2 Gan zo' yež Sión, gonn Xanžon' yeļa' wnná
 bia' chio'.

Znne': "Wnná bia' benne' ka' zdíl-lengake'
 Le'.

3 Lo ža kate' wzetjo' benne' ka' bi zlé'egekle'
 le' chawe',
 dot láže'gak benne' chio' ka' wdé kwíngake' lo
 no'o,

ka žon xle'l zílele, da' žakwn ya'a la'y chia' ka'.
 Kikze yeyák yiz kwide' chio' tža tža."

4 Bchebe laže' Xanžon', na' bi wché'e xtiže'e,
 wnné':

"To chí'ize nako' bxož kan gok bxož
 Melkisedek."

5 Zoa Xanžon' kwito' li ža gan zo'.

Kate' že'e, na' wžia yi'e benne' wnná bia' ka'.

6 Choge' chegak benne' yógo'te yež ka'
 gátgake', na' gote' benne' zante yež
 ka'.

Wžia yi'e benne' ka' zna biá'gake' do zente
 yežlyó.

7 Ye'je' nis yégodo' da' zoan žoa'a nez,
 na' yeyák yeļa' waļe chie'.

111

1 Dot laža'a wká'n zena' Xanžo Dios tzen len
 benne' chawe' ka',

benne' zej ndobe' chie' Le'.

2 Da' zenle'e zej nak da' ka' ben Xanžo Dios,
 na' yógo'te benne' ka', benne' žaz láže'gake'
 da' ka' žone' zlab láže'gake' da' ka'.

3 Yeļa' baní', na' yeļa' zen zej nžagen da' žone'
 Le',

na' to chí'ize zoa da' chawe' chie'.

4 Žone' ga žejsá' láže'žo yeļa' wak zente da'
 žone'.

Xanžo Dios nake' zen laže', na' žeyache'
 láže'le' benách ka'.

5 Zwawe' benne' ka' zžébegeke' Le',
 na' to chí'ize žejsá' laže'e diža' da' bėnļene'
 benách ka'.

6 Bļoe'ele' benne' chie' ka' yeļa' zen che da'
 bene'.

Znezjwe' benne' chie' ka' da' zej nape benne'
 zi'to' ka'.

7 Li laže', na' chawe' zej nak da' ka' žone'.

Li laže' zej nak yógo'te da' ka' wnnakze' Le'.

8 To chí'ize zóatezgak da' ka' bchi'le' žo'o.

Lo da' li, na' lo da' li laže' bene' yógo'tegaken.

9 Bsele'e to benne' weslá nich beslé' benne'
 chie' ka'.

To chí'ize bzoa choche' xtiže'e da' bėnļene'
 žo'o.

Da' zen, na' da' zžébežo nak La la'y chie'.

10 Nich so ļawžo gápežo yeļa' žejni'ile, žon
 byene žébežo Xanžo Dios.

Žejni'igekle' binlo yógo'te benne' ka' žóngake'
 ka' nak da' wnnakze' Le'.

To chí'ize žaļa' wká'n zenžo Le'.

112

1 Ga'n zen Xanžo Dios!

Ba nez zen naken che bennen' zžebe' Xanžo
 Dios,

na' žaz laže'e gone' da' bchi'le' žo'o.

2 Za'só bennen' nna biá'gake' yežlyó nga,
 na' gak chawe' chegak benne' chawe' ka'.

3 Da' zan da' de, na' yeļa' wnni'a zej yo'on liž
 bennen'

na' to chí'ize zoa da' chawe' da' žone'.

4 Žsa'ní' to yi' lo da' chol gan zej nni'a benne'
 li laže' ka',

benne' ka' zej nake' zen laže', na' chawe',
 na' žeyache' láže'gekle' benách ka'.

5 To benne' chawe' žeyache' láže'le' benách
 ka', na' žsane' lėgake' mežw.

Lo da' chawe' zkonle' žin da' yo'lo ne'e.

6 Che len bi be wkwás le' lo latje gan zoe',

na' to chí'ize chejsá' láže'gak benách ka' le'.

7 Bi žebe' kate' yenle' žak da' bi nak chawe'
 che da' yo'on lo ne'e.

Zga'n choch lážda'we' dan' žxen laže'e Xanžo
 Dios.

8 Zoa chawe' lážda'we', na' bi be zžebe'

na' zejte ža le'ele' gak kan žak laže'e chegak
benne' ka' bi žl'é'egekle' le' chawe'.

⁹ Zchise' da' nape', na' znezjwe' da' gáklenen
benne' yache' ka',

na' to chi'ize zoa da' chawe' da' žone'.

Ga'n zen yeļa' wnná' bia' chie'.

¹⁰ Le'el benne' wen da' zinnj da' ni na' ge'ele
le'.

Gáwya'ate laye'e, na' kwe' zedle'.

Nitle da' zze laže'gak benne' wen da' zinnj ka'.

113

¹ Ga'n zen Xanžo Dios!

Le'e, wen žin chie', ije wká'n zen La la'y
chie'!

² Ga'n zen La la'y che Xanžo Dios, na'a ža, na'
to chi'ize!

³ Ga'n zen La la'y che Xanžo Dios, gan žla'
wbíž ga žinte gan ženen!

⁴ Ga'n zen Xanžo Dios lawle yógo'te yež ka',
na' lawle ya'abá že' yeļa' zen chie'!

⁵ ŽNozke benne' nake' zen ka' nak Xanžo
Dios,

Bennen' žnna bi'e ya'abá na'le'?

⁶ Dios žon kwine' gaxjw laže' nich gak le'ele'
da' de žan ya'abá, na' lo yežlyó.

⁷ Dios žechise' benne' yache' lo bixte yo,
na' žebeje' benne' nyache' laže' lo da'
zzáka'li'e,

⁸ na' žone' ga že'gak benne' ki ladijw benne'
blo ka',

benne' ka' žnna bia'gake' benne' chie' ka'.

⁹ Žone' ga zoa no'le wbiž ladjwgak žkwide'
chekze' ka'.

Žebele no'len' dan' nake' xna'gak žkwide'
chie' ka'.

iGa'n zen Xanžo Dios!

114

¹ Kate' bžojgak benne' Israel ka' lo yežlyó
Egipto,

bžojgak za'só Jakob lo yežlyó chegak benne'
zi'to' ka'

² na' gogkak za'só Judá ka to yo'o gan žbez
Dios,

na' gogkak benne' Israel ka' gan žnna bi'e.

³ Bje'el Nisdo' Xna da' ni, na' bžonnjen,
na' wdé xkože'l yegw Jordán.

⁴ Wxíte'gak ya'a zen ka' kan žxíte'gak chib ka',
na' wxíte'gak ya'ado' ka' kan žxíte'gak chibdo'
ka'.

⁵ ŽBiz gok chio', nison', dan' bžonnjo'?

ŽBiz gok chio', yegw Jordán, dan' wdío'
xkože'l?

⁶ Le'e, ya'a zen ka', žbiz chen' wxíte'le ka'
žxíte'gak chib ka'?

Le'e, ya'ado' ka', žbiz chen' wxíte'le kan
žxíte'gak chibdo' ka'?

⁷ Žzo' yežlyó law Xanžo Dios, law Dios na' che
Jakob.

⁸ Dios na'kze bene' ga beyák yej xen' to bej
nis,

na' bene' ga beyák yej to gan žal nis.

115

¹ Kege kwinto', Xanto' Dios, kege kwinto',
san Le'

žala' wká'n zento' ni'a che yeļa' ži'i laže' chio',
na' yeļa' li laže' chio'.

² ŽBiz chen' žnnábgakle benne' zi'to' ka' neto'?
Žnnágake': "ŽGaz zoa Dios chele'?"

³ Dios chežo zoe' ya'abá.

Žone' da' žaz laže'kze' gone'.

⁴ Dios ka' chegak benne' zi'to' ka'
zej naken lo'a ka' da' zej naken plat, na' oro,
da' ka' nongak lo na'gak benne' ka'.

⁵ Zoa žoa' agaken, san bi žl'é'egeklen.
Zoa yej lawgaken, san bi žl'é'egeklen.

⁶ Zoa nággaken, san bi žéngkelen.

Zoa žína'gaken, san bi žl'é'egeklen.

⁷ Zoa ná'gaken, san bi ždágaken.

Zoa ní'agaken, san bi ždágaken.

Bi žžoj chí'igaken lbá'gaken.

⁸ Kan zej naken, nakgak benne' ka' béngake'
lo'a ka',

na' ležka' benne' ka' žxen laže'gake' légaken.

⁹ Le wxén laže' Xanžon', le'e, benne' Israel
ka'.

Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.

¹⁰ Le wxén laže' Xanžon', le'e, bžoz ka' che
Dios, le'e nakle za'só Aarón.

Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.

¹¹ Le wxén laže' Xanžon', nole le'e zka'n zenle
Le'.

Le' žáklene' le'e, na' žape chi'e le'e.

¹² Xanžon' žejśá' laže'e žo'o, na' gon chawe'e
žo'o.

Gon chawe'e benne' Israel ka'.

Gon chawe'e bžoz chie' ka' zej nake' za'só
Aarón.

¹³ Gon chawe'e benne' ka' žápegake' Le' ba
la'ne,

benne' blo ka', na' benne' gaxjw laže' ka'.

¹⁴ Gon Xanžon' ga changak ži'nle ka',
na' changak ži'ngak žkwide' byo chele ka'.

¹⁵ Xanžon' gon chawe'e le'e.

Benkze' Le' ya'abá, na' yežlyó nga.

¹⁶ Che toze Xanžon' nak ya'abá,
san bnezjwe' benne' ka' yežlyó nga.

¹⁷ Benne' gat ka' bi gak we lawgake' Xanžon',
na' bi gak benne' ka' zej die' yežw ba,

¹⁸ san žo'o, benne' ban ka', wká'n zenžo
Xanžon', na'a ža, na' to chi'ize.

iLe wká'n zen Xanžon'! iGa'n zen Le'!

116

¹ Nži'ila' Xanžo Dios dan' benle' chi'a,
na' dan' wnnabla' Le'.

² Dan' bze nage' chia',
che len wliža' Le' žak zoa' nbana'.

3 Wžé' zedla' ni'a che yeļa' got,
 na' wžeba' zoa' choa'a lo yi' gabíl.
 Wžé' zedla', na' wzáka'li'a.
 4 Naž bliža' Xanžo Dios, na' wnni'a:
 "Xana' Dios, beslá be' da' nakkza'."
 5 Xanžo Dios nake' chawe', na' ži'i laže'.
 O', Dios chežo žeyache' láže'le' žo'o.
 6 Žape chi'ikze Xanžon' benne' gaǰjw laže'
 ka'.
 Katen' wžé' zedla' beslé' neda'.
 7 Le' ben choche' neda', na' na'a zoa' chawe',
 dan' Xanžon' žon chawe'e neda'.
 8 Le', Xana' Dios, besló' neda' lo na' yeļa' got,
 nich biž kweže we'a, na' nich bi
 chejchégoa'a.
 9 Gona' da' ye' Xanžo Dios neda'
 gan zej nni'a' benne' ka' zej zoe' nbángake'.
 10 Bejli'a chie', na' bchalja' chie' la'kze
 wzáka'li'a,
 11 na' lo yeļa' zžebe chia', wnni'a':
 "Zej nak yógo'te benne' ka' benne' wen laže'
 ka'."
 12 ěBizkze gak yebi'ikza' che Xanžo Dios
 ni'a che yógo'te da' chawe' da' bene' chia'?
 13 Si'a lo ne'e Le' yeļa' weslá,
 na' wliža' La la'y che Xanžo Dios.
 14 Na'a gona' da' ka' wchebe laža'a law
 Xanžon'.
 Gonan' lawgak yógo'te benne' chie' ka'.
 15 Xanžo Dios ži'e wnné yoe
 ni'a chegak benne' chie' ka' dan' žátgake'.
 16 Xana' Dios, da' li naka' wen žin chio'.
 Naka' wen žin chio', na' zi'n no'le wen žin
 chio'.
 Le' bzožo' da' bžejen neda'.
 17 Da' wká'n zena' Le' gaken ka to biado' da'
 gota' lawo' Le',
 na' wká'n zena' La la'y chio' Le', Xana' Dios.
 18 Law Xanžo Dios gona' da' ka' bchebe laža'a
 chie'.
 Gonan' lawgak yógo'te benne' chie' ka'.
 19 Gonan' la' li'a liž Xanžo Dios
 dan' žen' lo yež Jerusalén.
 ĵGa'n zen Xanžo Dios!

117

1 ĵLe wká'n zen Xanžo Dios, le'e, benách yež
 ka!
 ĵLe wká'n zene' Le', le'e, yógo'te benách
 ka!
 2 Zente nak yeļa' ži'i laže' chie', na' kan nži'ile'
 žo'o, na' to chi'ize zoa yeļa' li laže'
 chie'.
 ĵLe wká'n zen Xanžon'! ĵGa'n zen Le'!

118

1 ĵLe wká'n zen Xanžo Dios dan' nake' chawe',
 na' dan' to chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!
 2 Žala' nnagak benne' Israel ka':
 "ĵTo chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!"
 3 Žala' nnagak za'só Aarón ka':
 "ĵTo chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!"
 4 Žala' nnagak benne' ka' zžébegake' Xanžo
 Dios:
 "ĵTo chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!"
 5 Katen' wžé' zedla' bliža' Xanžo Dios.
 Bechebe Xanžon', na' beslé' neda' lo dan'
 beǰwn neda'.
 6 Zoalēn Xanžon' neda', na' batkle žeba'
 bi da' gongak benne' ka' chia' neda'.
 7 Zoalēn Xanžon' neda', na' Lekze' žáklene'
 neda'.
 Che len le'ela' chejchégwak benne' ka' zdíl-
 lengake' neda'.
 8 Chawe' nak wxén láže'žo Xanžo Dios,
 na' kege wxén láže'žo benne' ka'.
 9 Chawe' nak wxén láže'žo Xanžo Dios,
 na' kege wxén láže'žo benne' wnná bia' ka'.
 10 Byéčjgекle benne' yógo'te yež ka' neda',
 san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne'
 ka'.
 11 Byéčjgекle' neda', na' bséjwgake' neda'
 le'je,
 san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne'
 ka'.
 12 Byéčjgекle' neda' ka žongak bzoje ka',
 na' gok yeļa' zža'a chégake' ka to yi' da' zzeyen
 yiže' yeche' biž,
 san lo La la'y che Xanžo Dios bžia yi'a benne'
 ka'.
 13 Bžiga'gake' neda' nich chejchégoa'a
 san goklen Xanžo Dios neda'.
 14 Nak Xanžo Dios ka to yo'o gan zoa
 chawa'a,
 na' gólteza' chie' Le', dan' Lekze' žeslé' neda'.
 15 Žolgak benne' chawe' ka' lo yeļa' žebele
 chégake' dan' žeslá Xanžon' légage'.
 Len yeļa' wak zen žon Xanžo Dios da' zente
 ka'.
 16 Zente nak yeļa' wak che Xanžo Dios.
 Da' zente ka' žon yeļa' wak zen che Xanžon'.
 17 Bi gata', san soa' nbana',
 na' wzenla' benne' ka' ka zej nak da' ka' ben
 Xanžon'.
 18 Bsaka' zi'le'e Xanžon' neda',
 san bi bdi'e' neda' lo na' yeļa' got.
 19 Bsaljw gan cho'ogak benách ka' yodo' che
 Xanžo Dios,
 na' choa'a ga na', na' wká'n zena' Xana' Dios.
 20 Zoa nga gan žo'ožo law Xanžo Dios,
 na' žo'ogak benne' chawe' ka' nga.
 21 Wká'n zena' Le', Xana' Dios, dan' benlo'
 chia',
 na' besló' neda' lo dan' goken chia'.

22 Yej na' da' bzoagak benne' wen yo'o ka' cheja'ale,
beno' Le' ga naken yej blo.

23 Da' ni benkze Xanžon', na' žonen ga žebanlžo.

24 Ža ni naken ža da' ben Xanžon'.
Yebéle'elžo, na' soažo lo yeja' ba nez lo ža ni.

25 Xanto' Dios, žata'yoela' Le' yesl'ó' neto' na'a.
Žata'yoela' Le', Xanto', gon chawo'o neto'.

26 jGa'n zen bennen' ze'e lo wláz Xanžo Dios!
Lo liž Xanžo Dios znnablto' Le' gon chawe'e le'e.

27 Xanžon' nakkze' Dios, na' ba bsa'ni'e žo'o.
Le wchéj biado' ka' gótele lawe' Le' lawgak loz bkog la'y.

28 Nako' Le' Dios chia', na' wká'n zena' Le'.
Xana' Dios, žoe lawa' Le'.

29 jLe wká'n zen Xanžo Dios dan' nake' chawe',
na' dan' to chi'ize žeyache' láže'le' žo'o!

119

Da' žon da' bchi'le Xanžo žo'o

1 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken dot da' li,
benne' ka' žóntezgake' ka' zna da' wnná Xanžo Dios.

2 Ba nez zen naken chegak benne' ka' žóntezgake' ka' žsedle diža' chie' žo'o,
na' dot yichj láždo'gake' žóngake' kan znnan.

3 Benne' ki batkle žóngake' da' zinnj,
benne' ka' žóntezgake' ka' zna Dios žala' góngake'.

4 Le', Xanto' Dios, bzejni'ilo' neto',
nich bento' dot kan zej nak da' ka' wnnakzo' Le'.

5 Žak láže'li'a gónteza' kakkze zna xtižo'o,

6 na' batkle yedoe'ela',
cha' kwi'a wnné yoe gona' ka' nak da' wnnakzo' Le'.

7 Lo yeja' li laže' chia' wká'n zena' Le' kate' ba bsedla' da' bchi'a lažo'o, da' naken chawe'.

8 Gónteza' ka' nak da' ka' zchi'lo' neto',
na' batkle kwey yichjo' neda'.

Žala' gonžo da' wnnakze Dios

9 jNakž gak gon to benne' kwide' da' naken chawe'?

Žala' góntezbe' ka' zna xtižo'o.

10 Dot laža'a žon byena' gona' da' wnnakzo' Le'.
Bi go'o latje wzó'a cheja'ale dan' wnnó'.

11 Lo yichj lážda'wa' žónteza' ka' nak da' zno'o' Le'

nich bi gona' doja', na' bi wži'a chio' Le'.

12 La'y nako' Le', Xana' Dios.
Bsedle neda' da' zchi'lo' neto'.

13 Len žoa'akza' bzenla' benne' ka'
ka' nak da' bchi'a lažo'o.

14 Žebéle'ežela' žónteza' ka' žsedle diža' chio' neto',

ka' zbégekle benne' ka' zej nápl'i'e yeja' wnni'a.

15 Wláb laža'a ka' nak da' wnnakzo' Le',
na' wsedla' binlo da' zno'o' žala' gonto'.

16 Yebéle'ela' gona' ka' nak da' ži'o neto',
na' bi gal laža'a kan zna xtižo'o.

Žebelžo žonžo ka' znnakze Dios

17 Ben chawe' neda', wen žin chio', na' soa' nbana',

na' gónteza' ka' zna xtižo'o.

18 Bsaljw yej lawa' nich le'ela'
da' zente da' nyejwn lo da' wnnakzo' Le'.

19 Naka' ka' to benne' zdaze' lo yežlyo nga.
Bzejni'il neda' da' zchi'lo' neto'.

20 Žedó laža'a dan' dot laža'a
žak laža'a gónteza' da' zchi'a lažo'o.

21 Zdižo' benne' ka' zka'n zen kwíngake',
benne' wen da' zinnj ka',

benne' ka' zžoagake' cheja'ale da' wnnakzo' Le'.

22 Bi go'o latje no benne' nne zi'e chia', na' wka'ne' neda' ka'ze,
dan' žónteza' ka' žsedlo' neto'.

23 Ležka' benne' wnná bia' ka' wnnégake' chia',

san neda', wen žin chio', zlab laža'a ka' nak xtižo'o.

24 Da' žaz laža'a naken da' žsedle diža' chio' neto',

na' zzejni'ilen neda'.

Dot láže'žo gonžo da' znnakze Dios

25 Že' be' da' nakkza' zedle dan' zoa' gata'.
Bzoa choch yichj lážda'wa' len xtižo'o.

26 Blöe'ela' Le' da' žona', na' bezi'o neda'.
Bsedle neda' da' zna xtižo'o.

27 Bzejni'il neda' nich gak gona' da' zchi'lo' neto',

nich wláb laža'a ka' zej nak da' zente ka' da' beno'.

28 Žedó laža'a dan' žak nyache' laža'a.
Ben choch neda' len xtižo'o.

29 Bi go'o latje gaka' benne' wen laže',
na' lo yeja' žeyache' laže' chio' bsedle neda'

da' wnnakzo' Le'.

30 Ben byena' gona' da' naken dot da' li,
na' ži'a wnné yoe gona' da' bchi'a lažo'o.

31 Žónteza' ka' žsedle diža' chio' neto'.
Xana' Dios, bi go'o latje yedoe'ela'.

32 Gónteza' ka' zej nak da' ka' wnnakzo' Le',
kate' wzejni'iželo' neda'.

Žénelžo chejni'ilžo xtiža' Dios

33 Xana' Dios, bsedle neda' nich gona' ka' zna xtižo'o,

na' gónteza' ka naken na' zejte ža gata'.
 34 Bzejní'il neda', na' gónteza' da' bchi'lo' neto',
 na' dot laža'a gona' ka znnan.
 35 Bļoe'el neda' nich gona' da' wnnakzo' Le',
 dan' žak láže'kza' gona' ka naken.
 36 Ben ga chaz laža'a gona' ka žsadle diža' chio' neto',
 nich bi dan laža'a yeļa' gape.
 37 Bi go'o latje wká'n zena' lo'a ka'.
 Ben choch yichj lázda'wa' nich gona' ka znnā xtižo'o.
 38 Ben ka znnā xtižo'o da' bchebe lažo'o chia' neda',
 wen žin chio', nich žeba' Le'.
 39 Bde cheļa'ale da' znnégake' chia', dan' zžeba',
 dan' chawe' zej nak xtižo'o ka'.
 40 Žak laža'a gona' da' bchi'lo' Le' neto'.
 Ben choch yichj lázda'wa' len da' chawe' chio'.

Žxen láže'žo xtiža' Dios

41 Da, yeyache' láže'lo' neda', Xāna' Dios.
 Da, yesló' neda', ka bchebe lažo'o gono'.
 42 Žecheba' ļaw bennen' zka'ne' neda' ka'ze, znnia':
 "Žxen laža'a xtižo'o, Xāna' Dios."
 43 Ben ga sóateza' wchalja' diža' da' li chio',
 dan' žxen laža'a da' zchi'a lažo'o.
 44 Gónteza' kan znnā da' wnnakzo' Le'.
 To chi'ize góntezan'.
 45 Lakza' neda' dan' ži'a wnné yoe gónteza' da' wnnakzo' Le'.
 46 Wchaljkza' diža' chio' ļawgak benne' wnnā bia' ka',
 na' batkle yedoe'ela'.
 47 Yebéle'ekzla' gona' da' wnnakzo' Le',
 dan' nži'ile'elan'.
 48 Žechebe laža'a gona' da' bchi'lo' neto',
 dan' nži'ila', na' wlab laža'a ka znnā xtižo'o.

Zoakze xtiža' Dios

49 Bejsá' laže' da' wchebe lažo'o chia' neda',
 wen žin chio', dan' žxen laža'an.
 50 Katen' wzáka'li'a, wzóa to da' beyón zenen neda',
 dan' ben choch xtižo'o yichj lázda'wa'.
 51 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' znnégake' chia',
 san batkle wsana' da' wnnakzo' Le'.
 52 Chejsá' laža'a ka nak da' bchi'a lažo'o ža ni'te,
 dan' žeyón zenen neda', Xāna' Dios.
 53 Zža'a neda', na že' zedla' ni'a chegak benne' ka' žóngake' da' zinnj,
 benne' ka' zžóagake' cheļa'ale da' wnnakzo' Le'.
 54 Xtižo'o naken to da' žoļa' kate' ne zoa' to yežlyó da' žen' zi'to' ga zoa laža'.
 55 Žel chejsá' laža'a La la'y chio', Xāna' Dios,
 na' gónteza' ka znnā da' wnnakzo' Le'.

56 Gaken yeļa' ba nez zen chia'
 dan' gónteza' da' bchi'lo' Le' neto'.

Zdan láže'žo xtiža' Xānžo

57 Da' zdan laža'a nakkzo' Le', Xāna' Dios.
 Wnnakza' gónteza' ka znnā xtižo'o.
 58 Dot laža'a znnabla' Le' yido' gákljeno' neda'.
 Beyache' laže'l neda' kan wnnakzo' gono'.
 59 Bwia' binlo ka zej nak da' ka' bena',
 na' da' yoble žona' ka žsadle diža' chio' neto'.
 60 Ben byena', na' bi wžel-la' gónteza' ka nak da' wnnakzo' Le'.
 61 Do yelj chegak benne' wen da' zinnj ka' nžejen neda',
 san bi na' gaļ laža'a ka znnā da' bchi'lo' neto'.
 62 Žel žeyasa' na' zka'n zena' Le' dan' chawe' nak da' zchi'a lažo'o.
 63 Naka' toze len yógo'te benne' ka' zžébegake' Le',
 benne' ka' žóntezgake' ka nak da' wnnakzo' Le'.
 64 Xāna' Dios, nža' yežlyó yeļa' žeyache' laže' chio'.
 Bsdle neda' gona' ka znnā xtižo'o.

Da' zaka' da' wnnakze Dios

65 Žon chawo'o neda', wen žin chio'.
 Xāna' Dios, žnonon' ka znnakze xtižo'o.
 66 Bsdle neda' da' nak chawe' nich chejni'ilan',
 dan' žejli'a da' wnnakzo' Le'.
 67 Néžwte ka bzežjo' neda' wdía' cheļa'ale,
 san na'a žónteza' ka znnā xtižo'o.
 68 Nako' chawe', na' znnō' gon chawo'o neto'.
 Bsdle neda' nich gona' ka znnā xtižo'o.
 69 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' wnnégake' chia' da' wen laže',
 san dot laža'a gónteza' da' bchi'lo' neto'.
 70 Bi yo'o yeļa' žejní'il lo lázdo'gak benne' ka' san neda' žaz laža'a gona' da' wnnakzo' Le'.
 71 Chawe' nak bzežjo' neda',
 nich wsedla' gona' ka znnā xtižo'o.
 72 Nákļe'eže chawe' da' bchi'lo' neda',
 ka zante mil mežw oro, na' plat.

Nak chawe' da' wnnakze Dios

73 Len na'kzo' beno' neda' káteze naka'.
 Bzejní'il neda' nich wsedla' gona' da' wnnakzo' Le'.
 74 Benne' ka' zžébegake' Le' lé'egekle' neda',
 na' yebégekle' dan' žxen laža'a gak kan znnā xtižo'o.
 75 Xāna' Dios, nnezla' nak chawe' kan zchi'a lažo'o,
 na' lo yeļa' li laže' chio' bsaka' zi'o neda'.
 76 Na'a lo yeļa' žeyache' laže' chio' beyón zen neda'
 káteze nak da' bchebe lažo'o gono' chia' neda',
 wen žin chio'.
 77 Beyache' laže'l neda' nich soa' nbana' dan' žaz laža'a gona' da' wnnakzo' Le'.
 78 Ben ga yedoe'egekle' benne' ka' zka'n zen kwíngake',

dan' znnégake' chia', na' bi be bena' chégake',
san neda' wlab laža'a ka nak da' bchi'lo' Le'
neto'.

79 Ben ga la'gak benne' ka' zžébegake' Le',
nich yéngkle' chia',

na' wsédgekle' da' žsedle diža' chio' neto'.

80 Ben ga gona' dot laža'a ka zнна xtižo'o,
nich batkle yedoe'ela'.

Gon Dios kan zнна xtiže'e

81 Že' zedle be' da' nakkza' dan' zbeza' ža yido'
yesló' neda'.

Žxen laža'a gaken kan zнна xtižo'o.

82 Že' bxin yej lawa' dan' ženela' yenla' da'
nno',

na' znnia': ĵBatxkze yeyón zeno' neda'?

83 Žbiža' ka to že'e yid dan' na'an law yi',
san bi na' gal laža'a gona' ka zнна xtižo'o.

84 ĵBalx ža soa' nbana' neda', wen žin chio'?

ĵBatxkze gono' zi' benne' ka' zbia láže'gake'
neda'?

85 Benne' ka' zka'n zen kwíngake' bché'ngake'
to yežw gan chejbixa' neda'.

Batkle žongake' ka zнна dan' wnnakzo' Le'.

86 Yógo'te da' bchi'lo' Le' neto' naken dot da'
li.

Goklen neda' dan' zbia láže'gake' neda', na' bi
be bena' chégake'.

87 Yeláte'ze bétgake' neda',

san bi na' wsana' gona' da' wnnakzo' Le'.

88 Lo yela' žeyache' laže' chio' ben choch yichj
lážda'wa',

nich gónteza' ka žsedle diža' chio' neto'.

Žejle'žo xtiža' Xanžo

89 Xana' Dios, to chi'ize zoa xtižo'o ya'abá
na'le.

90 Yela' li laže' chio' žinen chegak yógo'te kwe'
benách ka'.

Le' bzoa chochkzo' yežlyó, na' zoakzen.

91 Ni'a che da' wnnakzo' zej nnta' yógo'te da'
zej de,

na' yógo'ten žóngaken žin chio'.

92 Chela' bi wyáz laža'a da' wnnakzo' Le'

bache wntla' ni'a che da' wzáka'li'a.

93 Batkle gal laža'a da' bchi'lo' neto',

dan' ni'a chen ba ben chocho' neda'.

94 Beslá neda' dan' naka' neda' chio' Le'

na' žon byena' gona' kan zнна xtižo'o.

95 Benne' wen da' zinnj ka' bwíagake' neda'
nich gak wžia' yí'gake' neda',

san neda' zlab laža'a da' žsedle diža' chio'
neto'.

96 Ba hje'ekzla' zde chegak yógo'te da' zej de
yežlyó,

san da' ka' wnnakzo' Le' batkle te chégaken.

Nži'ilžo xtiža' Xanžo

97 Dios, nži'ile'ela' da' žsedlo' neto'.

Dot ža zlab laža'a ka zнна.

98 Ni'a che da' bchi'lo' neto', beno' ga
žejní'ižela' ka benne' ka' zžá'agake'
neda'

dan' zóajenteze da' wnnakzo' neda'.

99 Žejní'ižela' ka benne' ka' žsédgekle' neda'

dan' zlab laža'a da' žsedle diža' chio' neda'.

100 Ba žejní'ižela' ka benne' gole ka'

dan' žónteza' ka zнна da' bchi'lo' Le' neto'.

101 Ben byena' bi be gona' da' bi nak chawe',
nich gónteza' ka zнна xtižo'o.

102 Bi bsana' žona' kan bchi'a lažo'o

dan' bsedlo' Le' neda'.

103 Xtižo'o naken ka to da' zixle'e lo žoa'a.

Nakžen zix ka nak da' zix che bez lo žoa'a.

104 Ni'a che da' wnnakzo' Le' naka' benne'
sina'.

Che len bi zle'ela' chawe' yógo'te da' wen
laže'.

Xtiža' Dios žsa'ni' žo'o

105 Ka to yi' nak xtižo'o gan zda',

dan' žsa'nin' nez da' zžá'lena'.

106 Bzetja' La la'y chio', Dios, na' bchebe
laža'a

gónteza' ka bchi'a lažo'o da' naken chawe'.

107 Xana' Dios, zžáka'li'a.

Ben choch neda' káteze bchebe lažo'o gono'.

108 Xana' Dios, žáta'yoela' Le' si'o da' žoe lawa'
Le'.

Bsedle neda' gona' ka bchi'a lažo'o.

109 Že' zédtezla' dan' zoa' gata',

na' bi na' gal laža'a gona' da' wnnakzo' Le'.

110 Benne' wen da' zinnj ka' bzáljgake' do yelj
nich senen neda',

san neda' bi bsana' žona' da' bchi'lo' Le'
neto'.

111 Ba wžia' da' žsedle xtižo'o neda' nich
gaken da' gápekza' to chi'ize,

dan' nak xtižo'o da' zdan láže'li'a.

112 Zoakze lážda'wa' gónteza' ka zнна xtižo'o
na' zejte ža gata'.

Zga'nžo chawe' ni'a che xtiža' Xanžo

113 Bi zle'ela' chawe' benne' ka' žloé'ezele
kwíngake' chawe',

san nži'ila' da' wnnakzo' Le'.

114 Nako' Le' ka to yo'o gan zga'na' chawe',
na' ka to da' žape chi'in neda',

dan' žxen laža'a gaken ka zнна xtižo'o.

115 Le kwas gan zoa', le'e, benne' wen da'
zinnj ka',

dan' gónteza' ka bchi'le Dios chia' neto'.

116 Ben choch neda' káteze zнна xtižo'o, na'
soa' nbana',

na' bi yedoe'ela' ni'a che dan' žxen laža'a.

117 Ben choch neda', na' la', na' chaz láže'teza'
xtižo'o.

118 Blej bhochj yógo'te benne' ka' bi žóngake'
kan zнна xtižo'o

dan' nak yela' žejní'il chégake' da' wen laže'.

119 Yógo'te benne' wen da' zinnj ka' zej nake'
ka bebe lo yežlyó nga.

Che len nži'ila' da' žsedle diža' chio' neto'.

120 Žzize beja' žen chia' dan' zžeba' Le',

san žapa' ba la'ne da' zchi'a lažo'o, da' naken
chawe'.

Žala' gonžo ka z̄nna x̄tiža' X̄anžo
 121 Žona' ka nak da' bchi'a lažo'o, da' naken
 chawe'.
 Bi wdío' neda' lo na'gak benne' ka' žsaka'
 z'í'gake' neda'.
 122 Bchebe lažo'o chia' gon chawo'o neda'.
 Bi go'o latje benne' ka' žka'n zen kwíngake'
 wsaka' z'í'gake' neda'.
 123 Gok yej lawa' dan' zbeza' yido' yesló'
 neda',
 na' wchi'a lažo'o neto' kan z̄nna x̄tižo'o.
 124 Lo yeja' žeyache' laže' chio' ben chawe'
 neda',
 wen žin chio', na' bsedle neda' gona' ka z̄nna
 x̄tižo'o.
 125 Bzejní'il neda', wen žin chio',
 nich gónbi'a da' žsedle diža' chio' neto'.
 126 X̄ana' Dios, ba bžin ža bi da' gono',
 dan' bzóagake' chela'ale da' wnnakzo' Le'.
 127 Che len neda' nži'ižela' da' bchi'lo' neto',
 ka ya oro, na' ka da' záka'že ka ya oron'.
 128 Che len žekla' záka'že da' wnnó' ka yógo'te
 da' de,
 na' bi zle'ela' chawe' yógo'te da' zej naken da'
 wen laže'.

Žak láže'žo gonžo kan z̄nna x̄tiža' Dios

129 Žebanlto' ka žsedle diža' chio' neto'.
 Che len dot laža'a žónteza' ka z̄nnan.
 130 Kate' no benne' bi gak chejni'ile' x̄tižo'o,
 x̄tižo'o na'kze žsa'nín' le'.
 Zzejni'ilen benne' gaxjw laže' ka'.
 131 Wsalja' žoa'a, na' kwez laža'a
 dan' žak laža'a gónbi'a da' wnnakzo' Le'.
 132 Bwia neda', na' beyache' laže'l neda',
 kan žóntezo' chegak benne' ka' zej nži'ile' Le'.
 133 Ben ga gónteza' ka z̄nna x̄tižo'o,
 na' bi go'o latje da' zinnj nna bian' neda'.
 134 Beslá neda' lo na'gak benne' yichj ža'a ka',
 na' gónteza' ka nak da' bchi'lo' neto'.
 135 Ben chawe' neda', wen žin chio',
 na' bsedle neda' gona' ka z̄nna x̄tižo'o.
 136 Nis wžeža' goken ka to yegw nis
 dan' bi žongak benne' ka' da' wnnakzo' Le'.

Li laže' nak da' z̄nnakze X̄anžo

137 X̄ana' Dios, chawe' nako' Le',
 na' li laže' nak ka zchi'a lažo'o neto'.
 138 Da' žsedle diža' chio' neto', dan' bdion' lo
 na'to',
 naken da' li, na' li laže'.
 139 Žedó laža'a dan' žé'li'a wnné yoe
 dan' goj láže'gak benne' ka' bi zle'egekle'
 neda' chawe' ka z̄nna x̄tižo'o.
 140 Dot da' li nak x̄tižo'o,
 na' neda', wen žin chio', nži'ilan'.
 141 Naka' gaxjw laže', na' zzóagake' neda'
 chela'ale,
 san bi na' gaļ laža'a da' wnnakzo' Le'.
 142 To chi'ize zoa da' zchi'a lažo'o,
 na' da' li nak da' bchi'lo' neto'.
 143 Da' zžaka'li'a, na' da' zede zej noxen
 neda',

san žaz laža'a da' wnnakzo' Le'.
 144 To chi'ize nak li laže' da' žsedle diža' chio'
 neto'.
 Bzejní'il neda', na' soa' nbana'.

Žala' wlab láže'žo da' wnnakze Dios

145 Dot laža'a žliža' Le', X̄ana' Dios.
 Ben chawe' neda', na' gónteza' ka z̄nna
 x̄tižo'o.
 146 Žliža' Le'. Goklen neda',
 na' gónteza' ka žsedle diža' chio' neto'.
 147 Žasa' nézwte ka ža'ni', na' žliža' Le'.
 Žxen laža'a gak kan z̄nna x̄tižo'o.
 148 Kate' ba gole, zbeja' yoe yej lawa',
 nich wlab laža'a ka nak da' wnnakzo' Le'.
 149 Lo yeja' žeyache' laže' chio' benle chi'a.
 X̄ana' Dios, ka nak da' bchi'a lažo'o ben
 choch neda'.
 150 Benne' ka' zbía láže'gake' neda' zej nnita'
 góngake' chia' da' zinnj.
 Bsángake' da' ka' bchi'lo' neto'.
 151 X̄ana' Dios, zo' Le' gawze gan zoa'.
 Yógo'te da' wnnakzo' naken dot da' li.
 152 Ža ni'te ba nónbi'a da' žsedle diža' chio'
 neto',
 dan' bzo' cheto' to chi'ize.

Da' wnnakze Dios žon chochen žo'o

153 Bwia binlo ka zžaka'li'a, na' beslá neda',
 dan' bi na' gaļ laža'a da' wnnakzo' Le'.
 154 Bechebe lo wlaza' neda', na' beya'w
 neda'.
 Ben choch neda' len x̄tižo'o.
 155 Zedle'e gak lagak benne' ka' žebėj
 yichjgake' Le',
 dan' bi zbe'gake' wnné yoe góngake' ka z̄nna
 x̄tižo'o.
 156 X̄ana' Dios, žeyache' láže'le'elo' benách
 chio' ka'.
 Ben choch neda' ka z̄nnakze x̄tižo'o gono'.
 157 Zanle'e zej nak benne' ka' zbía láže'gake'
 neda', na' benne' ka' bi zle'egekle'
 neda' chawe',
 san bi na' wsana' žona' ka žsedle diža' chio'
 neto'.
 158 Bi zle'ela' chawe' benne' ka' žebėj
 yichjgake' Le',
 benne' ka' bi žóngake' ka z̄nna x̄tižo'o.
 159 Bwia nga, X̄ana' Dios, ka nži'ila' da'
 bchi'lo' neto'.
 Lo yeja' žeyache' laže' chio', ben choch neda'.
 160 Dot da' li nak x̄tižo'o,
 na' to chi'ize zoa da' zchi'a lažo'o Le'.
 Žala' wzóa kwinžo lo na' x̄tiža' Dios
 161 Benne' wnná bia' ka' zbía láže'gake' neda',
 na' bi be bena' chégake',
 san dot laža'a žapa' x̄tižo'o ba la'ne.
 162 Žebéle'ežela' lo da' z̄nna x̄tižo'o
 ka žebele bennen' žeže'l-le' to yeja' wnni'a
 zente.
 163 Bi zle'ela' chawe', na' bi zzi'a da' wen laže',
 san nži'ila' da' bsedlo' neto'.

164 Tža tža žoe lawa' Le'
 dan' nak chawe' ka zchi'a lažo'o neto'.
 165 Zga'n cháwe'gac benne' ka' zej nži'ile' da'
 žsedlo',
 na' bi be de da' gonen ga chejchégwgake'.
 166 Xana' Dios, zbeza' Le' yido' yesló' neda',
 na' žónteza' ka nak da' wnnakzo' Le'.
 167 Dot laža'a žónteza' da' žsedle diža' chio'
 neto',
 na' nži'ile'ela' da' znnan.
 168 Žónteza' ka zna da' bchi'lo' neto', na' ka
 žsedle diža' chio' neto',
 na' zlé'ekzlo' yógo'te da' žona'.

Žebélenžo xtiža' Dios

169 Xana' Dios, benle da' žliža' Le'.
 Bzejní'il neda' ka zna xtižo'o gono'.
 170 Benle da' znnaba' lawo' Le'.
 Beslá neda' ka bchebe lažo'o gono'.
 171 We lawteza' Le', Xana' Dios,
 dan' bsdlo' neda' gona' ka zna xtižo'o.
 172 Wcháljtez'a ka nak xtižo'o
 dan' chawe' nak da' bchi'lo' neto'.
 173 Wžónteze gákleno' neda'
 dan' žon byena' gona' ka zna da' wnnakzo'
 Le'.
 174 Žak laža'a yesló' neda', Xana' Dios.
 Žaz laža'a da' bsdlo' neto'.
 175 Ben ga soa' nbana', na' wká'n zena' Le',
 na' da' zchi'a lažo'o gáklenen neda'.
 176 Zdá'a cheļa'ale kan zda to zila' nnitlba'.
 Beyílj neda', wen žin chio', dan' bi na' gal
 laža'a da' ka' bchi'lo' neto'.

120

1 Kate' wžé' zedla' bliža' Xanžo Dios,
 na' Le' góklene' neda'.
 2 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne'
 wen laže' ka'
 na' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' li laže'.
 3 ŽBiz gonn Dios le'e, benne' wen laže' ka'?
 ŽBiz yeļa' ba nez gaken chele kate' wdíe' le'e
 lo da' wžia yin' benách ka'?
 4 Wsaka' zi'gak yag ntóche'do' chie' ka' le'e,
 na' yag ka' zoa yi' lawelgaken.

5 Da' nyáche'le'e žaken chia' neda'.
 Zoakza' ladjw benne' Mesek ka', na' zoa' to
 yo'o laže' chegak benne' Sedar ka'.
 6 Schaj'e ba wzó'a' ladjw benne' ki,
 benne' ka' zzóagake' cheļa'ale yeļa' zga'n
 chawe'.
 7 Neda' žak laža'a gata' yeļa' zga'n chawe',
 san kate' zchalja' chen, zdíl'engak benne' ka'
 neda'.

121

1 Zchis lawa', na' zwia' da' žak lawgak ya'a
 sibe ka'.
 ŽGaz za' da' gáklenen neda'?
 2 Da' gáklenen neda' za' lo na' Xanžo Dios,

Bennen' bene' ya'abá, na' yežlyó.
 3 Bi go'e latje chejchego'o,
 na' bi tas Bennen' žape chi'ikze' le'.
 4 Bwia nga, batkle znnan tas Bennen'.
 Batkle tas Bennen' žape chi'ikze' benne' Is-
 rael ka'.
 5 Xanžo Dios žape chi'e le'.
 Xanžo Dios zoe' kwito' li ža gan gake' zoł
 chio'.
 6 Bi wžey wbiž le' te ža, na' bi be gon byo'
 chio' žel.
 7 Xanžo Dios gape chi'ikze' le' nich bi be da'
 zia gaken chio'.
 Gape chi'ikze' yeļa' nban chio'.
 8 Xanžo Dios gape chi'ikze' le' kate' žežojo',
 na' kate' žeyó'o, na'a ža, na' to chi'ize.

122

1 Bebélenla' tzen benne' ka' góžgake' neda':
 "Le cho'o lo yodo' che Xanžo Dios."
 2 Na'a zoažo nga.
 Zežo lo'ole ze'e da' nyechjlen yež Jerusalén.
 3 Jerusalén naken to yež da' bėngake',
 na' naken xtanje'le, na' že'le'en chawe'.
 4 Lo yežen' za'gak yógo'te kwe' benne' ka',
 benne' zej nake' che Xanžo Dios.
 We lawgake' La la'y che Xanžo Dios,
 kan wnnakze' Le' gongak benne' Israel ka'.
 5 Zdobgak benne' ka' lo yežen' nich wchi'a
 láže'gake' benách Israel ka'
 benne' ka' zej nbabe' za'só Dabí, bennen'
 wnná bi'e.
 6 Le nnable Dios wka'ne' chawe' benne'
 Jerusalén ka'.
 Le' gon chawe'e benne' ka' zej nži'ile' yežen'.
 7 Znnabto'-ne' gone' ga soa yeļa' zga'n
 chawe' lo'ole ze'e dan' nyechjlen yež
 Jerusalén.
 Gon chawe'e benne' ka' zej yoe'e yo'o zen ka'
 chen.
 8 Na'a, dan' nži'ila' bi' ljéža'do' ka', na' lježa'
 ka', znnia':
 "Gata' yeļa' zga'n chawe' chele lo yež
 Jerusalén."
 9 Dan' nži'ila' yodo' che Xanžo Dios žon
 byena' gak chawe' chen.

123

1 Chis lawa', na' wia' gan zo', Xana' Dios,
 gan zo' Le' ya'abá na'le.
 2 Ka žon to bi' byo wen žin zwíabe' bi da' nna
 xanbe',
 na' ka žon to no'le wen žin zwíabe' bi da' nna
 no'le xanbe',
 ki zwíazo bi da' nna Xanžo Dios na' zejte
 yeyache' láže'le' žo'o.
 3 Beyache' láže'l neto', Xanto Dios.
 Beyache' láže'l neto' dan' žedó láže'to'
 dan' zbia láže'gak benne' ka' neto'.
 4 Žedó láže'to' dan' žon díjgekle benne'
 wnni'a ka' neto'.

Benne' ka' zka'n zen kwíngake' zbia láže'gake' neto'.

124

1 "Chela' bi goklén Xanžo Dios žo'o", žala' nnagak benne' Israel ka' na'a.

2 "Chela' bi goklén Xanžo Dios žo'o kate' bdíl-lengak benne' ka' žo'o,

3 na' bžia yí'gake' žo'o to chi'ize lo yela' zža'a zen chégage',

4 na' gok chežo ka žak che to benne' zkache' nisdó' le', na' žoten le'."

5 Chela' gok ki chežo, na' la' betten žo'o.

6 Žala' ye'žo Xanžo Dios "žóžkeno", dan' bi bi'e latje benne' ka' wžia yí'gake' žo'o.

7 Belažo kan želá to byinne lo yixjw che to benne' wezén byinne ka'.

Beká'a Xanžon' yela' wnná bia' chegak benne' ka', na' belažo.

8 Nak Xanžo Dios Bennen' benkze' ya'abá, na' yežlyó.

Lekze' žáklene' žo'o.

125

1 Benne' ka' žxen láže'gake' Xanžo Dios zej nake' ka' Ya'a Sión.

Bi gak no benne' wtén', san to chi'ize zoa chochen.

2 Kan zej že' ya'a ka' da' nyéchgeklen yež Jerusalén,

ki žon Xanžo Dios, žape chi'ikze' benne' chie' ka', na'a ža, na' to chi'ize.

3 Kege to chi'ize nna bia'gak benne' wen da' zinnj ka' lo yežlyó chegak benne' chawe' ka',

nich bi gaggak benne' chawe' ka' toze len benne' wen da' zinnj ka', na' bi góngake' da' zinnj.

4 Xana' Dios, ben chawe' benne' chawe' ka', na' benne' ka' zej nake' li laže'.

5 San benne' ka' žebéj yíchgake' Dios nich góngake' da' zinnj,

Xanžo Dios wkwase' benne' ka' tzen len benne' wen da' zinnj ka'.

Znnabla' Dios gata' yela' zga'n chawe' chegak benne' Israel ka'.

126

1 Kate' Xanžo Dios beslé' žo'o lo na'gak benne' zi'to' ka',

na' bego'é'e žo'o lo yež Sión, gókežo zoažo bichgale.

2 Naž bzížežo, na' be lawžo Xanžo Dios.

Naž wnnagak benne' zi'to' ka': "Da' zente ben Dios, Xangak benne' ka', chégage'."

3 Da' likze, zenle'e nak da' ben Xanžo Dios chežo žo'o.

Žak chežo yela' ba nez zen.

4 Beslá Xanžon' žo'o lo na'gak benne' zi'to' ka'.

Naž bežinžo lo yežlyó chežo, kan žežín nis wba'w lo yegw biž ka'.

5 Benne' ka' zbéžegake' kate' žážgake', lo yela' žebele chégage' yezi'gake' linne.

6 Bennen' zbeže' kate' zeje' zjeze' binne cháwe'do' ka',

lo yela' žebele yežine' zedjno'e linne chien'.

127

1 Cha' bi zoalen Xanžo Dios benne' ka' žóngake' to yo'o dáche'ze gak žin da' góngake'.

Cha' bi žape chi'ikze Xanžo Dios to yež, dáche'ze gak da' gongak benne' ka' žape chí'igaken'.

2 Dáche'ze nak žasle zildo', na' žonle žin kate' ne zla' wbiž na' zejte ženem, na' lo da' zzáka'le žezi'le da' gawle.

Žonn Dios da' gawgak benne' ka' nži'ile' xak ztásgake'.

3 Bwia nga, benn Xanžon' chežo zi'nžo ka'. Zej nakbe' to yela' wnni'a zente.

4 Ži'nžo ka', bi' žáljgakbe' kate' ne žonžo yiz kwide' chežo

zej nakbe' ka' yag ntóche'do' ka' da' noxw to benne' žeje' lo wdíle.

5 Ba nez zen naken che bennen' noxwe' zante yag ntóche'do' ki.

Batkle yedoe'ele' lawgak benne' ka' zdíl-lengake' le'

kate' yechebe' chekze' law bennen' zchi'a laže'e le'.

128

1 Ba nez zen naken chegak yógo'te benne' ka' žápegake' Xanžo Dios ba' la'ne, benne' ka' žóntezgake' kan znnakze Dios.

2 Kate' žawo' da' žezi'o che žin da' beno', gak chio' yela' ba nez zen, na' gak chawe' chio'.

3 Gak zo'lo' ka' to lba uba da' zbian da' zix kwit ližo',

na' zi'no' ka' gággakbe' ka' yag olibo ka' zej zen žoa'a gan žawo'.

4 Ki gon chawe' Xanžon' bennen' žape' Le' ba la'ne.

5 Znnabla' Xanžon', Bennen' zoe' Ya'a Sión, gon chawe'e le',

nich le'elo' gak chawe' che yež Jerusalén yógo'te ža so' nbano',

6 na' nich le'elo' za'só' ka'.

Znnabla' Dios gone' ga gata' yela' zga'n chawe' chegak benne' Israel ka'.

129

1 "Ben zí'gake' žo'o katen' wzoažo yiz kwide' chežo",

wak nnagak benne' Israel ka'.

2 "Ben zí'gake' žo'o katen' wzoažo yiz kwide' chežo,

san bi bžia yí'gake' žo'o.

³ Běngake' we' xkóže'žo katen' bđmngake' žo'o yid,
na' gogkak xkóže'žo ka yežlyó da' zde ya."

⁴ Chawe' nak Xanžo Dios.

Beslé' žo'o lo na'gak benne' ka' bsaka' zí'gake' žo'o.

⁵ Xana' Dios, ben ga chejchéngwak, na' wzonnjak
yógo'te benne' ka' zdíl_lengake' benne' Sión ka'.

⁶ Ben ga gágake' ka' yíxe'do' ka' žiagaken yichjo'o,

da' ka' zbižgaken kate' ne zej nže'nen,

⁷ na' bi soa no benne' yeké'en, na' bi gak no benne' gonen' to chejxónnj.

⁸ Bi nnagak benne' ka' zdégake' gan zej žian:
"Žnnablto' Xanto' Dios gon chawe'e le'e.

Lo La la'y che Xanto' Dios žnnablto' gak chawe' chele."

130

¹ Ga že' zedla' ni žliža' Le', Xana' Dios.

² Xana' Dios, benle chia'.

Bze nag da' žnnabla' Le'.

³ Xana' Dios, cha' zwio' binlo doļa' da' nbága'to',

žnozke benne' ga'ne' chawe' lawo' Le'?

⁴ San Le' ženit lawo'o cheto',

nich gaptó' Le' ba la'ne.

⁵ Dot laža'a žxen laža'a Xanžo Dios,

na' žxen laža'a xtiže'e.

⁶ Zbez láže'ža' Xanžo Dios, ka žongak benne'
ka' žape chí'igake' to yež, zbez láže'gake' cha'ní',

na' ka žongak benne' wape chí'i ka' zbez láže'gake' cha'ní'.

⁷ Benne' Israel ka' žaļa' wxén láže'gake' Xanžo Dios

dan' žeyache' laže'l Xanžon' benne' chie' ka'.

Žape chí'e benne' ka' lo da' žongak benne' ka' bi žlé'egekle' légage' chawe'.

⁸ Le' yeya'we' benne' Israel ka' lo na' yógo'te doļa' da' zej nbage'e.

131

¹ Xana' Dios, ba bsana' yeļa' zka'n zen kwin chia', na' ba bkwas'a yeļa' žon zen kwin chia'.

Bi žilja' da' zej nak žen, da' ka' bi nak chia' wļapa' na'a,

² san neda' bi be wnnía', na' wzoaza' žize, kan žon to bi' že'n za' góze'be', na' ztasbe' lo na' xna'be'.

Nak be' nakkza' ka to bi' že'n za' góze'be'.

³ Le wxén laže'l Xanžo Dios, le'e, benne' Israel ka',

na'a ža, na' to chí'ize.

132

¹ Xana' Dios, bejsá' laže' kan gok che Dabí, na' kan wzáka'li'e,

² na' kan nak da' bchebe laže'e gone' chio', dan' bchebe laže'e lawo' Le', Dios waļe che Jakob.

³ Wnné': "Batkle choa'a liža',

na' batkle gata'a lo da' žáte'la',

⁴ na' batkle wsejwa' yeļ lawa',

na' batkle tasa',

⁵ na' zejte ba bena' to latje gan ga'n Xana' Dios,

gan soakze Dios waļe che Jakob."

⁶ Benlto' kak la'y gan yo'o diža' da' bėnļeno' xa gole wdé cheto' ka' wzóa lo yežlyó Efrata,

na' bežéj-lton' lo yežlyó che bennen' le' Jaar.

⁷ Wnnato': "Le cho'o gan zoa Dios chežo,

na' wzóa zibžo lawe' Le'."

⁸ Wzó ža', Xanto' Dios,

ļen kak la'y che yeļa' wak chio',

na' da ļaw ya'a gan soakzo' Le'.

⁹ Ben ga gongak bxož chio' ka' da' naken chawe',

na' kwéžeya'a yógo'te benách chio' ka' lo yeļa' žebele chégake'.

¹⁰ Dan' nži'ilo' Dabí, wen žin chio',

bi wzó' cheļa'ale benne' wnná bian' wžio' Le'.

¹¹ Da' likze bzetj kwin Xanžo Dios,

na' bchebe laže'e bi da' gone' che Dabí,

na' bi wnite' dan' wnné' gone'.

Wnné': "Gona' ga nna bia'gak za'só' ka' gan žna bia'kzo' le'.

¹² Cha' góntezegak ži'no' ka' ka nak xtiža'a dan' bėnļena' le',

na' ka nak xtiža'a dan' wsedla' le',

na' ži'no' ka' nna bia'tezegake' gan žna bi'o le'."

¹³ Dan' wže Xanžo Dios yež Sión gok laže'e soa ližkze' ga na',

¹⁴ na' wnné': "Gákteze latje nga gan soakza' neda'.

Sóateza' nga dan' ki žaz laža'a gona'.

¹⁵ Gona' gáta'le'e linne chegak benne' ka'.

Gona' ga yéļgekle benne' yache' ka' yet.

¹⁶ Gona' ga gongak bxož chia' ka' da' naken chawe'.

Kwéžeya'a yógo'te benách chia' ka' lo yeļa' žebele.

¹⁷ Lo latjen' gona' ga yeyák yeļa' wnná bia' che Dabí.

Gona' ga soagak nbangak za'só benne' wnná bian' ga na', bennen' wžia' neda'.

¹⁸ Gona' ga chíxgekle benne' ka' bi žlé'egekle' légage' chawe',

san gona' ga diá'teze yeļa' wnná bia' che Dabín'."

133

1 Le wia nga, xtanle'e nak, na' cháwe'le'e nak,
kate' zej ndobe benne' ka' che Dios, zej nake' toze.
2 Naken ka to set da' zzoagak b̄xoz ka' yíchjgake', da' zdinnen žoa'a l̄áwgake',
kan wdinnen lo loze Aarón,
na' wdinnen gan b̄žinen ni'i ze'.
3 Zdinnen kan zdinne xle'l law Ya'a Hermón,
na' law Ya'a Sión.
Xanžo Dios gon chawe'e benne' ka' nnita'gake' ga na',
na' gonne' chegak benne' ka' yeja' nban da' zejli kanne.

134

1 Le wia nga, le wká'n zen Xanžo Dios, le'e, benne' wen žin ka' che Xanžon',
zoale lo yodo' che Xanžon' žel.
2 Le wchis na'le law latje la'y,
na' le wká'n zen Xanžo Dios.
3 Znnabla' Xanžon', Bennen' zoe' Sión, gon chawe'e le'e.
Lezke' bene' ya'abá, na' yežlyó.

135

1 Le wká'n zen La la'y che Xanžo Dios!
le wká'n zene' Le', le'e, wen žin ka' che Xanžon',
2 le'e zoale lo yodo' che Xanžo Dios, lo li'a yodon' gan zoakze Dios!
3 le wká'n zen Xanžon' dan' nake' chawe'!
le goł da' wká'n zen La la'y chie', dan' nake' ži'i laže'!
4 Xanžo Dios wžie' za'só Jakob ka'.
Wžie' za'só Israel ka' nich gákgake' benne' chie' ka'.
5 Nnézkelžo zente nak Xanžo Dios.
Nakže' zen ka' yógo'te dios chegak benne' zi'to' ka'.
6 Žon Xanžon' yógo'te da' žénele' gone' zan ya'abá,
na' lo yežlyó, na' lo nisdo',
na' lo da' zoan gže' zan nisdon'.
7 Žone' ga že' bejw do zente yežlyó.
Žone' ga žasgak yes wzio' kate' žak yejw.
Žone' ga žak be' gáte'teze.
8 Le' betkze' bi' byo nežw ka' chegak benne' Egipto ka'.
Gotgak bi' byo nežw ka' chegak benne' ka',
na' bia néžwdo' ka' chegak bia yiḡe' chégake' ka'.
9 Bene' yeja' wak ka' che ya'abá, na' da' zente ka' kate' bchinnje' yežlyó Egipton',
da' ka' ben Dios che benne' Faraón,
na' chegak yógo'te benne' wen žin ka' che Faraón na'.
10 Bžia yi'e benne' ka' chegak zante yež ka',
na' bete' benne' wnná bia' ka', benne' zenle'e ka'.

11 Bete' Sehón, bennen' wnná bi'e benne' amorreo ka',
na' Og, bennen' wnná bi'e benne' Basán ka',
na' yógo'te benne' wnná bia'gake' benne' Kanaán ka'.
12 Beké'e yežlyó nga lo na'gak benne' wnná bia' ka'.
Bnezjwen' chegak benne' chie' ka', benne' Israel ka'.

13 Xanto' Dios, to chi'ize zoa La la'y chio'.
Chejsá' láže'tezgak benách ka' Le'.

14 Xanžo Dios zchi'a laže'e benne' chie' ka'.
Žeyache' láže'le' žo'o, wen žin chie' ka'.

15 Lo'a ka' chegak benne' zi'to' ka' zej naken ya oro, na' ya plat.

Zej naken da' ka' bengak benne' ka'.

16 Zej de žoa' agaken san bi znnégaken.

Zej de yej l̄áwgaken san bi zlé'egeklen.

17 Zej de nággaken san bi žéngeklen,

na' bi zóagaken nbángaken.

18 Benne' ka' žóngake' lo'a ka' zej nake' kan nákgaken.

Lezka' zej nak benne' ka' žxen láže'gake' légaken.

19 Le'e, benne' za'só Israel, le wká'n zen Xanžo Dios!

Le'e, benne' za'só Aarón, le wká'n zen Xanžo Dios!

20 Le'e, benne' za'só Lebí, le wká'n zen Xanžo Dios!

Le'e, nol-le zžébele Xanžo Dios, le wká'n zen Xanžo Dios!

21 Le'e zoale yež Sión, le we law Xanžo Dios, Bennen' zoakze' yež Jerusalén!

!Ga'n zen Xanžo Dios!

136

1 le wká'n zen Xanžo Dios, Benne' chawen'!
Zóateze yeja' žeyache' laže' chie'.

2 le wká'n zen Dios, Bennen' nákle'eže' zen ka' zej nak dios chegak benne' zi'to' ka'!

Zóateze yeja' žeyache' laže' chie'.

3 le wká'n zen Xanžon', dan' nákle'eže' zen ka' zej nak xangak benne' zi'to' ka'!

Zóateze yeja' žeyache' laže' chie'.

4 le wká'n zen toze' Le' dan' žone' yeja' wak zen ka'!

Zóateze yeja' žeyache' laže' chie'.

5 le wká'n zen Le', dan' benkze' ya'abá len yeja' žejni'il chie'!

Zóateze yeja' žeyache' laže' chie'.

6 le wká'n zen Dios, Bennen' bzoe' yežlyó lawle nisdo'!

Zóateze yeja' žeyache' laže' chie'.

7 le wká'n zen Dios, Bennen' bene' wbiž, na' byo'!

Zóateze yeja' žeyache' laže' chie'.

8 Bene' Le' wbiž nich wsa'nín' te ža.

Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 9 Bene' byo', na' belj ka' nich wsa'ni'gaken žel.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 10 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bete' bi' byo
 nežw ka' chegak benne' Egipto ka'!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 11 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bebeje' benne'
 Israel ka' lo yežlyó Egipton'!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 12 Bchi'e légage' len yela' wak zen chie'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 13 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' ben chople'
 Nisdo' Xna!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 14 Bene' ga bdegak benne' Israel ka' gachj
 lawle nisdon'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 15 San bene' ga bkache' nisdon' Faraón,
 benne' wnná bi'e benne' Egipto ka',
 benne' ka' žjake' lo wdile.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 16 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bchi'e benne'
 chie' ka' ladjw latje dach!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 17 ¡Le wká'n zen Dios, Bennen' bete' benne'
 wnná bia' ka'!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 18 Bete' benne' wnná bia' wale ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 19 Bete' Sehón, bennen' wnná bi'e benne'
 amorreo ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 20 Bete' Og, bennen' wnná bi'e benne' yež
 Basán ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 21 Bdie' yežlyó chegak benne' ka' lo na'gak
 benne' chie' ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 22 Bnezjwen' chegak benne' Israel ka', benne'
 wen žin chie' ka'.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 23 Žejsá' laže'e žo'o kate' zdíl-jengak benne'
 ka' žo'o.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 24 Beslé' žo'o lo na'gak benne' ka'
 bzéjwngake' žo'o.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 25 Zwawe' yógo'te da' zej z oan nbángaken.
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.
 26 ¡Le wká'n zen Dios che ya'abá!
 Zóateze yela' žeyache' laže' chie'.

137

1 Zoa'a yegw da' zden lo yežlyó Babilonia,
 wže'žo ga na', na' wžežžo katen bejsá'
 láže'žo che yež Sión.
 2 Lo ni'a na' yag labada' žoa'a yegon'
 bgá'la'žo da' ka' zgožžo.
 3 Benne' ka' bché'gake' žo'o ka' benne' zej
 ndo'w ka' wnnábgekle' žo'o gožžo.

Benne' ka' bchínnjgake' yež chežo góžgake'
 žo'o yebelžo, na' wnnágage':
 "Le goj cheto' da' ka' bej-le lo yež Sión."
 4 ŽNakxkze gak gožžo da' wká'n zenžo Xanžo
 Dios,
 ga zoato' lo yežlyó ni chegak benne' zi'to'
 ka'?
 5 Cha' gal laža'a yež Jerusalén,
 znnabla' Dios gone' ga wnit na'a li ža yela' wal
 chen.
 6 Znnabla'-ne' gone' ga ta' loža'a chichjla'
 cha' bi chejsá' laža'a che yež Jerusalén,
 na' cha' bi wká'n zenan'.
 Yežen' naken da' žaz láže'li'a.
 7 Xana' Dios, bejsá' laže' da' zinnj da' bengak
 benne' Edom ka'
 lo ža katen' bchínnjgake' yež Jerusalén, na'
 wnnágage':
 "¡Le wchinnjen! ¡Le wchinnjen, na' zejte lo
 lenen!"
 8 Le'e, benne' Babilonia ka', kwia yi'le.
 Ba nez zen gaken che bennen' gone' chele
 kan benle le'e cheto' neto'.
 9 Ba nez zen gaken che bennen' ke'e xkwide'
 chele ka'
 na' wzožje' légakbe' lo yej xe.

138

1 Xana' Dios, dot laža'a we lawa' Le'.
 Žólteza' da' žoe lawa' Le' lawgak dios ka'
 chegak benne' zi'to' ka'.
 2 Zzoa ziba' lo yodo' la'y chio',
 na' zka'n zena' La la'y chio' dan' nako' li laže',
 na' žeyache' láže'lo' benne' chio' ka',
 na' dan' b'lo'e'elo' law nako' Benne' zente, na'
 zente nak xtižo'o.
 3 Kate' hliža' Le', na' gókl'eno' neda'.
 Len yela' wak chio' ben chocho' neda'.
 4 Yógo'te benne' wnná bia' ka' nníta'gake'
 yežlyó nga we lawgake' Le', Xana' Dios,
 dan' ba béngekle' da' z'na xtižo'o.
 5 Gólgake' che da' ben Xanžo Dios,
 dan' zente nak yela' zen che Xanžon'.
 6 Zente nak Xanžo Dios, na' žák'lene' benne'
 gaxjw laže' ka',
 san bi žwi'e latje benne' zka'n zen kwine' žine'
 lawe' Le'.
 7 Kate' že' zedla', Le' žon chocho' neda'.
 Žlago' benne' ka' bi zlé'egekle' neda' chawe',
 na' len yela' wak chio' žesló' neda'.
 8 Gon Xanžo Dios da' wchebe laže'e chia'.
 Xana' Dios, žeyache' láže'tezlo' benne' chio'
 ka'.
 Bi wsano' žono' žin da' wzó lawo' žonon'.

139

1 Xana' Dios, ba bwiakzo' neda' na' binlo nónbi'o neda'.

2 Nnézkzelo' kate' ži'a, na' kate' zzo ža'a. Žito'le nnézkzelo' da' yo'o yichj lǎzda'wa'.

3 Žwiakzo' da' žona', na' da' žezá' laža'a. Nnézkzelo' yógo'te da' žona'.

4 Kate' bi na' wchalja', ba nnézkzelo' Le', Xana' Dios, yógo'te da' nnia'.

5 Gáte'tezle kwita' neda' zoakzo' Le', Xana' Dios,

na' no'o žon chochen neda'.

6 Dan' zente nak da' nnezlo' Le' žonen ga žebanla'.

Nakle'en sina', na' bi gak chejni'lan'.

7 ŽGaz' gak cha'a ži'to' gan bi zoakze Be' La'y chio'?

ŽGaz' gak wzonnja' gan bi zoakzo' Le'?

8 Cha' kwena' sibe žan ya'abá, zoakzo' Le' ga na'.

Cha' yetja' lo da' gže' che yežlyó, zo' Le' ga na'.

9 Chela' sáke'la' tia' lo be', na' cha'a ži'to' gan žla' wbiž,

o tia' yecheja'ale nisdó' gan žen wbiž,

10 lezka' sóaleno' neda' ga na',

na' no'oli ža gon chochen neda'.

11 Chela' gak gona' ga wkache' da' choj neda', o gona' ga yeyák choj baní' da' nyechjlen neda',

12 da' choj na' bi gak wkachen' neda' lawo' Le',

na' yel yeyaken ka te ža lawo' Le'.

Lébeze ka zej nak da' choj, na' yeja' baní' lawo' Le'.

13 Le' beno' da' ka' zej yo'on lo beja' žen chia'. Le' bzo'o neda' lo le'e xna'a.

14 Wká'n zenkza' Le' dan' zente nak da' žono', na' žebanla' ka naken.

Dot laža'a nnézkzela' naken ki.

15 Bje'ekzlo' neda' kate' wyá'a žit yoa'a,

katen' wzóa' lo le'e xna'a,

katen' bgola' lo da' bagáche'ze ga na'.

16 Bje'elo' beja' žen chia' kate' wyá'n.

Yógo'te da' ki bzojon' le'e yiche chio', na' wdé na' wyá'n,

na' yógo'ten gókgaken kan zej nyejwn.

17 Xana' Dios, zente zej nak da' žezá' lažo'o gono'.

Da' zante zej naken.

18 Cha' gak laža'a wlaba' ka zej naken,

zej nyanen ka yož dan' žen' žoa'a yegw žen.

Kate' žebana', na' zóaljenkza' Le'.

19 Xana' Dios, da' likze goto' benne' wen da' zinnj ka'.

Che len le kwas gan zoa', le'e, benne' wet benách ka'.

20 Žnnégake' chio' Le', Dios.

Benne' ka' bi žlé'egekle' Le' chawe' zžétjgake' dáche'ze La la'y chio'.

21 Xana' Dios, bi žle'ela' chawe' benne' ka' zžóagake' Le' cheja'ale,

na' zžá'ali'a benne' ka' zží'igake' chio' Le'.

22 Dot laža'a bi žle'ela' chawe' benne' ka'.

Žekla' zží'igak benne' ka' chekza' neda'.

23 Bwiakze neda', Xana' Dios, na' bwia da' yo'on yichj lǎzda'wa'.

Bwia neda' nich nnezlo' da' zza' laža'a.

24 Bwia cha' zoajen to da' zinnj neda'.

Bzoa neda' lo nez chawe' chio' dan' zoan to chí'ize.

140

1 Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka'

nich bi gongak benne' yichj ža'a ka' neda' žia.

2 Benne' ki žiljgake' da' zinnj da' góngake'.

Tža tža ždíl'engake' benách ka'.

3 Da' žnnágake' naken ka laye' bele da' zej ntochen'.

Žtíža'gak benne' ka' zej naken ka nis snia che bele.

4 Xana' Dios, bi go'o latje benne' wen da' zinnj ka' góngake' chia' da' zinnj.

Beslá neda' lo na'gak benne' yichj ža'a ka',

benne' ka' žon byéngake' chejchégo'a.

5 Benne' ka' žka'n žen kwíngake' wlékgake' to da' senen neda'.

Bžáljgake' do yelj žoa'a nez.

Wlékgake' da' ka' séngaken neda'.

6 Goža' Xana' Dios: "Le' nako' Dios chia'.

Xana' Dios, benle chí'a kate' žliža' Le'.

7 Xana' Dios, nakkzo' Benne' weslá chia'.

Le' wdape chí'o yichja' lo ža gok wdíle.

8 Xana' Dios, bi go'o latje gak kan žak láže'gak benne' wen da' zinnj ka'.

Bi go'o léngake' latje góngake' da' zza' láže'gake' nich bi wká'n žen kwíngake'.

9 Zej nyechjle benne' wen da' zinnj ka' neda'. Ben ga gak chegak benne' ka' kan žénegekle' góngake' chegak benne' yoble ka'.

10 Ben ga yexjw yi' lo yichjgak benne' ka'.

Ben ga chejchazgak benne' ka' lo yin'.

Ben ga chejchazgake' lo da' gže'le'e gan batkle yežójgake'.

11 Bi go'o latje bennen' žnne zi'e ga'ne' lo yežlyó.

Ben ži' benne' yichj ža'a, dan' wžía yin' le'."

12 Nnezla' yechebe Xanžo' Dios che no benne' gaxjw laže',

na' wzóa choche' da' ka' zej yo'on lo na'gak benne' yache' ka'.

13 Da' likze benne' chawe' ka' we'láwgake' La la'y chio',

na' benne' li laže' ka' sóagake' gan zo' Le'.

141

1 Xana' Dios, žliža' Le'. Da ka' gaze gákleno' neda'.

Benle chi'a kate' wliža' Le'.

² Ben ga kwen da' znnabla' Jawo' Le' ka to žen zix.

Wzi' da' zchisa' Jawo' Le' ka to biado' žota'-ba' Jawo' Le'.

³ Xana' Dios, wdape chi'i žoa'a nich bi nnia' to da' bi nak chawe'.

⁴ Bi go'o latje se laža'a gona' to da' zinnj nich bi gona' to da' bi nak chawe', na' nich bi gáwlena' benne' wen da' zinnj ka' tzen che lni chégake'.

⁵ Cha' to benne' chawe' wsake'e neda', gaken chia' to da' chawe', na' cha' til'e neda', gaken chia' ka to da' zla'e'e zix dan' zgo'e yichja', na' nnábtzla' Dios gon chawe'e le'.

⁶ Kate' bíxjegak benne' blo ka' chegak benne' wen da' zinnj ka' le'e ya'a yej ka', na' gákbe'egikle benách ka' nak chawe' da' znnia'.

⁷ Gáslasgak žit chegak benne' ka' žoa'a yežw ba chégake'.

Gá'ngaken ka bcheko yo ka' gan ža'n beže.

⁸ Che len zwia' gan zo' Le', Xana' Dios.

Žxen laža'a Le'. Bi kwej yichjo' neda'.

⁹ Bwia neda' nich bi sen do yelj chegak benne' wen da' zinnj ka' neda', na' nich bi chejchaza' lo da' wlékgake'.

¹⁰ Ben ga chejchazgak benne' wen da' zinnj ka' lo do yelj da' wlékgake', xak tia' neda' ga na' dot cháwe'do'.

142

¹ Neda' znnia' zižje, žliža' Xanžo Dios.

Dot laža'a znnabla' Xanžon' yeyache' láže'le' neda'.

² Lawo' Le' žawa' zia che da' žak chia'.

Lawo' Le' žio'e'la' že' zedla' neda'.

³ Kate' že' lázda'wa' zedle'e, Le', Xana' Dios, nnezlo' da' žaken chia'.

Wlékgake' to do yelj lo xneza', nich senen neda'.

⁴ Zwia' kwitla', san bi zoa no benne' gáklene' neda'.

Bi zoa no benne' gape chi'ikze' neda'.

Bi zoa no benne' kwi'e wnné yoe chia' neda'.

⁵ Žliža' Le', Xana' Dios, znnia':

“Žxen laža'a tozo' Le'.

Tozo' Le' žaz laža'a lo yežlyó nga.

⁶ Benle da' žliža' Le', dan' zzáka'li'a.

Beslá neda' lo na'gak benne' ka' zbia láže'gake' neda', na' zej nakže' waže ka neda'.

⁷ Beběj neda' lo da' žaken chia' nich gak we Jawa' Le'.

Benne' chawe' ka' chéchjgeke' neda' kate' gon chawo'o neda'.”

143

¹ Xana' Dios, benle da' znnia' Jawo' Le'.

Bze nag da' znnabla' Le'.

Da gákleno' neda' dan' nako' li laže', na' chawe'.

² Bi wchi'a lažo'o neda', wen žin chio', ka nak da' nbaga'a,

dan' Jawo' Le' bi zoa no benne' nake' dot li laže'.

³ Goklen neda' dan' benne' ka' zžá'agake' neda' zbia láže'gake' neda'.

Yeláte'ze ka bétgake' neda'.

Béngake' ga naka' ka to benne' zde' lo da' choj kan žak chegak benne' gat ka'.

⁴ Že' lázda'wa' zedle'e, na' žak nyache' láže'li'a.

⁵ Žejsá' laža'a kan gok ža ni'te.

Žlab laža'a ka nak yógo'te da' beno'.

Žejsá' laža'a ka nak da' zente da' beno'.

⁶ Žchis na'a Jawo' Le'.

Naka' ka to yežlyó biž, zbiła' Le'.

⁷ Da ka' gaze gákleno' neda', Xana' Dios.

Dan' žedó laža'a bi žel-lo' gákleno' neda' nich bi gaka' ka to benne' yoe'e yežw ba.

⁸ Zildo' ben ga chejsá' laža'a žeyache' láže'lo' benách chio' ka' dan' žxen láže'kza' Le'.

Bzejní'il neda' ka žala' gona' dan' žak laža'a gona' da' žaz lažo'o Le'.

⁹ Xana' Dios, beslá neda' lo na'gak benne' ka' zžá'agake' neda'.

Zzoa kwina' lo no'o nich gape chi'ikzo' neda'.

¹⁰ Bsedle neda' nich gona' da' žaz lažo'o Le', dan' nako' Le' Dios chia'.

Bseļa' Be' La'y chawe' chio' nich chi'e neda' lo nez chawe' chio'.

¹¹ Nich gak bian' nako' chawe', Xana' Dios, ben choch neda'.

Dan' nako' chawe', yesló' neda' lo da' žak chia'.

¹² Dan' nako' li laže', wžia' yi'o benne' ka' zžá'agake' neda'.

Wžia' yi'o benne' ka' žénegekle' wžia' yí'gake' neda' dan' naka' neda' wen žin chio'.

144

¹ Ga'n zen Xanžo Dios, Bennen' zzoa choche' neda'!

Lekze' žon choche' na'a nich gak cha'a lo wdile.

Žon choche' xben na'a nich tíl-jena' benne' wen da' zinnj ka'.

² Lekze' žeyache' láže'le' neda', na' nake' ka to yo'o gan že' chawa'a.

Žon choche' neda', na' žeslé' neda'.

Žape chi'e neda', na' žxen laža'a Le'.

Žone' ga žongak benne' chia' ka' da' žapa' légake'.

³ Xana' Dios, žbizkze zej nak benne' ka', dan' žejsá' lažo'o chégake'?

¿Biz zej nak benne' ka' dan' ži'o wnné yoe chégake'?

⁴ Zej nak benne' ka' ka to da' znitlen.

Zej nak ža chégake' ka to žol dan' zdezen.

⁵ Xana' Dios, bsaljw zan ya'abá. Betj gákleno' neda'.

Bta ya'a zen ka', na' žoj žen che yi'.

⁶ Bžala' yes wzio' ka', na' bsejw xnezgak benne' wen da' zinnj ka'.

Bse yag ntóche'do' chio' ka', na' bžia yi'-gake'.

⁷ Gan zo' na'le, bze no'o, na' beslá neda' lo da' zedle'e gan ži'a.

Beslá neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'.

⁸ Benne' ka' znnátezegake' da' wen laže', na' zžétjgake' Dios katen' žon láže'gake'.

⁹ Xana' Dios, gołkza' chio' to da' kob, na' wgoła' da' žól-lento'.

Łen da' žól-lento' da' nwan' chi do gołkza' chio'.

¹⁰ Žonkzo' Le' ga žežojgak chawe' benne' wnná bia' ka'.

Besló' Dabí, benne' wen žin chio', lo ya ntoche' ka' chegak benne' wen da' zinnj ka'.

¹¹ Beslá neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'.

Benne' ka' znnátezegake' da' wen laže', na' zžétjgake' Dios katen' žon láže'gake'.

¹² Ben ga gólegak bi' byo cheto' ka' kan zgólegak yag ka' lo yo bebe.

Ben ga gągak bi' no'le cheto' ka' ka zej nak yag xtanle'e ka' nnita'gaken li'a che to yo'o zen.

¹³ Ben ga cha'gak ližto' ka' yógo'te kwe' linne cheto'.

Ben ga chanle'e bia yiže' cheto' ka', nich gągak bia yiže'do' zanle'e lo yežlyó cheto'.

¹⁴ Ben ga gągak beže cheto' ka' bia wałe ka' nich gónle'egakba' žin.

Ben ga bi wsągakba' bia že'ndo' ka' kate' bi na' žin byo' chégakba'.

Ben ga bi soa no benne' kweže nyache'e lo yež cheto'.

¹⁵ Ba nez zen naken chegak benne' ka' žaken ki chégake'.

Ba nez zen naken chegak benne' ka' Xanžon' nake' Dios chégake'.

145

¹ Wkák'n zena' Le', Dios chia'.

Nako' Le' Benne' Wnná Bia' Zen chia'.

Wkák'n zénteza' La la'y chio' to chi'ize.

² Tža žža wkák'n zena' Le'.

Wkák'n zénteza' La la'y chio' to chi'ize.

³ Zente nak Xanžo Dios, na' nak chie' we ląwtežežo Le'.

Batkle gak gónbia'žo ka zente nake'.

⁴ Yógo'te kwe' benne' chio' ka' yéngkle' da' beno' Le'

na' wzéngkle' yezika' benách ka nak da' zente na'.

⁵ Wláb laža'a ka nak yeła' zen che yeła' wak chio',

na' ka nak da' zente ka' da' beno'.

⁶ Yógo'te benne' ka' wcháljgake' ka nak yeła' wak che da' zente da' beno',

na' neda' wzenla' légake' ka nak yeła' zen chio'.

⁷ Wzéngkle' ljéžgake' ka' ka nak yeła' ži'i laže' zen chio',

na' góltezegake' kan nako' Le' chawe'.

⁸ Xanžo Dios nake' ži'i laže',

na' žeyache' láže'le' benne' chie' ka'.

Nake' zen laže', na' žeyache' láže'le'ele' žo'o.

⁹ Xanžo Dios žon chawe'e yógo'te benne' ka', na' žeyache' láže'le' yógo'te

da' zóagaken nbąngaken, da' ka' bene' Łe'.

¹⁰ Yógo'te da' ka' beno' wkák'n zéngaken Le', Xanto' Dios

na' benne' chio' ka' we ląwgake' Le'.

¹¹ Zcháljgake' ka zente nak yeła' wnná bia' chio'.

Zcháljgake' ka nak yeła' wak zente chio'

¹² nich wzéngkle' yógo'te benne' ka' ka zej nak da' zente ka' da' beno',

na' ka nak yeła' zen che yeła' wnná bia' chio'.

¹³ Yeła' wnná bia' chion' sóatezen,

na' nna bi'o yógo'te kwe' benách ka'.

¹⁴ Noxw Xanžo Dios yógo'te benne' ka' žejchégwgake'.

Žechise' yógo'te benne' ka' zejndo'e lo žin wałe.

¹⁵ Yógo'te benne' ka' zbézgake' Le' gákleno' légake',

na' Le' wnezjo' da' gąwgake' kate' gała' chen.

¹⁶ Ło yeła' ži'i laže' chio' zze no'o.

Znezjo' da' žiážjegekle yógo'te da' zóagaken nbąngaken.

¹⁷ Chawe' nak Xanžo Dios lo yógo'te da' žone', na' li laže' zej nak yógo'te da' žone' Le'.

¹⁸ Xanžo Dios zóateze' gáklene' yógo'te benne' ka' žlížgake' Le',

yógo'te benne' gąxjw laže' ka' žlížgake' Le'.

¹⁹ Gone' da' žak láže'gak benne' ka' zžébegake' Le'.

Łezka' yenle' chégake' kate' wlıžgake' Le', na' yeslé' légake'.

²⁰ Xanžo Dios žape chi'ikze' yógo'te benne' ka' zej nži'ile' Le',

san wžia yi'e yógo'te benne' ka' zbej yíčjgake' Le'.

²¹ Dot laža'a wkák'n zena' Xanžo Dios.

Yógo'te benne' ka' žala' we lawgake' La la'y chie' to chi'ize.

146

¹ iGa'n zen Xanžo Dios!

Dot laža'a zoe lawa' Xanžo Dios.

² Xak zoa' nbana' wká'n zena' Xanžo Dios.

Gólteza' da' we lawa' Xanžo Dios xak zoa' nbana'.

³ Bi wxén láže'le benne' wnná bia' ka',

na' bi wxén láže'le benne' wałe ka', dan' bi gak yeslágake' le'e.

⁴ Žežój be' zej yoe'e, na' yeyákgake' bixte yo.

Ło ža na'kze nitle da' gok láže'gake' góngake'.

⁵ Ba nez zen naken che bennen', žakłen Dios che Jakob le',

bennen' žxen laže'e Xanžo Dios.

⁶ Dios na'kze bene' ya'abá, na' yežlyó, na' nisdó,

na' yógo'te da' ka' zej nnitán' latje ka'.

Nake' Bennen' žónteze' da' li laže'.

⁷ Zchi'a laže'e benne' nyache' laže' ka',

na' zwawe' benne' ka' zdóngake'.

Xanžo Dios žeslé' benne' ndo'w ka'.

⁸ Xanžo Dios žeyone' yej lawgak benne' lo choł ka'.

Xanžo Dios žechise' benne' ka' žejchégwake'.

Xanžo Dios nži'ile' benne' chawe' ka'.

⁹ Xanžo Dios žape chi'e benne' zi'to' ka'.

Žákłene' bi' wzebe ka', na' no'le wzebe ka', san zchinnje' da' žongak benne' wen da' zinnj ka'.

¹⁰ Le'e, benne' yež Sión, zna bia'kze Xanžo Dios.

Zna biá'teze Dios to chi'ize.

iGa'n zen Xanžo Dios!

147

¹ iLe wká'n zen Xanžo Dios!

Nak chawe' gołžo da' we lawžo Dios chežo.

Dot láže'žo žala' wká'n zenžo-ne'.

² Xanžo Dios yeyone' yež Jerusalén.

Yechi'e benne' Israel ka' zej zoe' yež zi'to' ka'.

³ Žeyone' benne' ka' nyache' láže'gake',

na' zde'e légage' laže' gan zej žia we' chégake'.

⁴ Nnézkeze' bał belj ka' nni'ta'gaken.

To to belj ka' žwe'e lan.

⁵ Zente nak Xanžo Dios, na' nape' dot yela' wak.

Bi be de da' bi žejni'ile' Le'e.

⁶ Xanžo Dios žákłene' benne' gaxjw laže' ka', san zzejxjwe' benne' wen da' zinnj ka'.

⁷ iLe goł da' wká'n zenle Xanžo Dios!

iLe goł, na' le wchinnj da' ka' zgoł-le law Dios chežo!

⁸ Le'e znnite'e bejw ka' zan ya'abá.

Le'e žsele'e nis yejw lo yežlyó.

Le'e žone' ga žiagak yiže'do' ka' law ya'a ka'.

⁹ Le'e znezjwe' da' žawgak bia yiže' ka'.

Znezjwe' da' žawgak sechjdo' ka', bia ka' zbéžeya'agakba'.

¹⁰ Da' žaz laže'e bi naken yela' wałe chegak bžina' ka',

na' kege yela' wałe chegak benne' ka',

¹¹ san žaz laže'e benne' ka' zžébegake' Le',

na' benne' ka' žxen láže'gake' Le' nich yeyache' láže'le' légage'.

¹² iLe wká'n zen Xanžo Dios, le'e zoale yež Jerusalén!

iLe wká'n zen Dios chele, le'e zoale yež Sión!

¹³ Le' zzoa choche' ze'e da' žape chi'in yež chele.

Žon chawe'e benne' ka' nni'ta'gake' yež chele.

¹⁴ Zzoe' yela' zga'n chawe' lo yežlyó chele.

Gónni'e chele zoa' cháwe'le'e.

¹⁵ Žsele'e xtiže'e chegak benách yežlyó ka',

na' ka' gaze žak da' znn'e'.

¹⁶ Zwakwe' yežlyó len bege' da' naken ka zila'. Zzejxjwe' xle'l yel ka de.

¹⁷ Žone' ga žexjw yej nis ka yejdo' ka'.

žNož benne' gak soele' da' zag chen?

¹⁸ Znnie', na' žeyaken nis.

Žone' ga žak be', na' žeyák begen' nis wbá'a.

¹⁹ Bzejni'ile' Jakob ka nak xtiže'e,

na' bdi'e da' bsdle', na' da' ka' wnnakze' Le' lo na'gak benne' Israel ka'.

²⁰ Bi na' gone' ki che nitó yež yezika', na' benne' yež ka' bi žeyónbia'gake' xtiže'e.

iGa'n zen Xanžo Dios!

148

¹ iLe wká'n zen Xanžo Dios!

iLe wká'n zen Xanžon', le'e, zoale ya'abá!

iLe wká'n zene' Le', le'e, zoale ža'le!

² iLe wká'n zene' Le', le'e, wbás che ya'abá chie' ka'!

iLe wká'n zene' Le', le'e, benne' zante chie'!

³ iLe wká'n zene' Le', le'e, wbíž, na' byo'!

iLe wká'n zene' Le', le'e, belj žsa'ni'le!

⁴ iLe wká'n zene' Le', le', ya'abá na'le,

na' le'e, nis ka' zoale lawle ya'abá!

⁵ iLe wká'n zen La la'y che Xanžon',

dan' wnnakze' Le', na' wzoale!

⁶ Bene' ga zoale na'a, na' to chi'ize.

Wnnakze' chele le'e to da' bi te chen.

⁷ iLe wká'n zen Xanžon' lo yežlyó,

le'e, bia zen ka' zoale lo nisdó, na' lo nis zil,

⁸ na' le'e, yes wzio', na' yej nis, na' bege', na' bejw ka',

na' le'e, be' bdone' ka', žonle ka znnakze' Le'!

⁹ iLe wká'n zene' Le', le'e, ya'ado' ka', na' ya'a zen ka',

na' le'e, yag žix ka', na' yag sedro ka',

10 na' le'e, bia yixe' ka', na' bia ka' napgak
benne' ka',
na' le'e, bia snia ka', na' bia zej zoa xílgakba!
11 ¡Le wká'n zene' Le', le'e, benne' wnná bia'
ka',
na' yógo'te benne' gaxjw laže' ka',
na' le'e, benne' blo ka', na' benne' wchi'a
laže' ka',
12 na' le'e, benne' byo wego' ka', na' no'le
wego' ka',
na' le'e, benne' gole ka', na' xkwide' ka'!
13 ¡Le wká'n zen La la'y che Xanžon'!
Zénle'eže nak La la'y chie' Le' ka' yógo'te
lagak benne' ka'.
Yela' zen chie' zla' lawn lo yežlyó, na' ya'abá.
14 Le' benne' yela' wak zen chegak benne'
chie' ka'.
¡Le wká'n zene' Le', le'e, benne' chie' ka',
nakle za'só Israel ka',
na' nakle benne' ka' nži'ile' Le'!

¡Ga'n zen Xanžon'!

149

1 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios!
¡Le goł che Xanžon' to da' kobe!
¡Le wká'n zene' Le' gan zej ndobe benne'
chie' ka'!
2 ¡Le yebele, le'e, benne' Israel ka', law Dios,
Bennen' bene' le'e!
¡Le yebele, le'e, zoale yež Sión, law Dios,
Bennen' nake' Benne' Wnná Bia' Zen
chele!
3 ¡Le wká'n zen La la'y che Xanžon', na'
wya'ale!
¡Le wchoncho yid ka', na' le wchinnj da' ka'
zgoł-le, nich we lawle Le'!
4 Xanžo Dios žaz laže'e benne' chie' ka'.
Žape' ba la'ne benne' gaxjw laže' ka', na'
žeslé' légage'.
5 Žala' yebégekle benne' chie' ka' lo yela' zen
chie',
na' gólgake' lo yela' žebele chégage' dot yele.
6 Žala' kwéžeya'agake', nich we lágwage' Dios,
zej noe'e ya ntoche' ka' da' zej nla žop la'aten,
7 nich yezi'gake' wzón benne' zi'to' ka',
na' góngake' benách yež ka' zia,
8 na' nich wchéjgake' benne' wnná bia' ka' do
ya,
na' lezka' benne' wałe ka',
9 na' nich wžia yí'gake' benne' ka' ka' wn-
nakze Dios gaken chégage'.
Da' ni gaken yela' ba nez zen chegak benne'
ka' che Dios.

¡Ga'n zen Xanžon'!

150

1 ¡Le wká'n zen Xanžo Dios!
¡Le wká'n zen Xanžon' lo yodo' la'y chie'!
¡Le wká'n zen yela' wak chie' lo ya'abá chie'!
2 ¡Le wká'n zene' Le' ni'a che da' zen da' bene'!

¡Le wká'n zene' Le' ni'a che yela' zen chie'!
3 ¡Le wká'n zene' Le', wkwézele lozgak bia ka'!
¡Le wká'n zene' Le', chínnele da' žól-lento' ka'!
4 ¡Le wká'n zene' Le', wchónchwle yid, na'
wya'ale!
¡Le wká'n zene' Le', chínnele da' ka', na'
wkwézele bžéjwdo' ka'!
5 ¡Le wká'n zene' Le', wtił-le yado' ka'!
¡Le wká'n zene' Le', wtił-le ya zen ka'!
6 ¡Le wká'n zen Xanžon', yógo'tele zoale
nbanle!
¡Le wká'n zen Xanžo Dios!

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ MATÍO

*Ūa xna' gole wdé ka' che Jesús
(Lk. 3:23-38)*

¹ Zzoja' le'e yiche ni lagak ūa xna' gole wdé ka' che Jesús, Benne' Criston', Bennen' nake' za'só Dabí, na' lezka' za'só Bran, benne' ka' wnnnítá'gake' ža ni'te.

² Bran na' goke' ūa Isak.

Isak na' goke' ūa Jakob.

Jakob na' goke' ūagak Judá len benne' biche'e ka'.

³ Judá na' goke' ūagak Fares len Sara. Tamar goke' xna'gak chope' ki.

Fares na' goke' ūa Esrom.

Esrom na' goke' ūa Aram.

⁴ Aram na' goke' ūa Aminadab.

Aminadab na' goke' ūa Nasón.

Nasón na' goke' ūa Salmón.

⁵ Salmón na' goke' ūa Bos, na' Rahab goke' xne'e.

Bos na' goke' ūa Obed, na' Rut goke' xne'e.

Obed na' goke' ūa Isaí.

⁶ Isaí na' goke' ūa Dabí.

Dabín' wnná bi'e benách Israel ka', na' bchag ná'lene' no'len' zga'ale goke' zo'le Urias. Dabín' len no'len' gókgake' ūa xna' Salomón.

⁷ Salomón na' goke' ūa Roboam.

Roboam na' goke' ūa Abías.

Abías na' goke' ūa Asa.

⁸ Asa na' goke' ūa Josafat.

Josafat na' goke' ūa Joram.

Joram na' goke' ūa Usías.

⁹ Usías na' goke' ūa Jotam.

Jotam na' goke' ūa Akím.

Akás na' goke' ūa Esekías.

¹⁰ Esekías na' goke' ūa Manasés.

Manasés na' goke' ūa Amón.

Amón na' goke' ūa Josías.

¹¹ Josías na' goke' ūagak Jekonías len benne' biche'e ka'.

Benne' ki wnnítá'gake' ža na' katen' benne' Babilonia ka' bché'gake' benne' Israel ka' zej nžeje' gan nbab Babilonia na'.

¹² Jekonías na' goke' ūa Salatiel.

Salatiel na' goke' ūa Sorobabel.

¹³ Sorobabel na' goke' ūa Abiud.

Abiud na' goke' ūa Eliakim.

Eliakim na' goke' ūa Asor.

¹⁴ Asor na' goke' ūa Sadok.

Sadok na' goke' ūa Akim.

Akim na' goke' ūa Eliud.

¹⁵ Eliud na' goke' ūa Eleasar.

Eleasar na' goke' ūa Matán.

Matán na' goke' ūa Jakob.

¹⁶ Jakob na' goke' ūa Jwsé.

Jwsén' goke' benne' byo che Lia. Lian' goke' xna' Jesús, Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' le'e nich nna bi'e légake'.

¹⁷ Ki goken, gokgak ūda' kwe' zi'n sógake' kate' wzó law wzóa Bran, na' zejte wzóa Dabí. Lezka' gokgak yexdá' kwe' zi'n sógake' kate' wzó law wzóa Dabín', na' zejte bche'gak benne' Babilonia ka' benne' Israel ka' zej nžeje'. Lezka' gokgak yexdá' kwe' zi'n sógake' kate' wzó law bché'gake' légake', na' zejte ža bla' Benne' Criston'.

*Da' goken katen' bla' Jesús, Benne' Cristo
(Lk. 2:1-7)*

¹⁸ Ki goken kate' bla' Jesús, Benne' Criston'. Katen' ba bchebe laže' Lia, xna' Jesús, Benne' Criston', wchág ná'lenbe' Jwsé, na' kate' bi na' wchág ná'lene'-be', wyó'o to bi'do' le'be'. Ki goken ni'a che yela' wak che Dios Be' La'y.

¹⁹ Nak Jwsén', benne' byo che Lian', benne' chawe', san bi gónele' yeshage'e-be' zia lawgak benách ka'. Gónele' wsane'-be' ži žize.

²⁰ Kate' ne zza' laže' Jwsén' kan gone', bla' law to wbás che ya'abá lo bichgale gan de Jwsén', na' gože' le'.

—Jwsé, za'só Dabí. Bi žebo' si'o Lian', nich gakbe' zo'lo', dan' bi' byodon' za' galjbe', yo'obe' le'be' ni'a che yela' wak che Dios Be' La'y.

²¹ Galj to bi' byodo' chebe', na' go'o labe' Jesús, dan' yeslabe' benách chebe' ka' lo doła' da' zej nbage'e.

²² Ki goken, bžin dan' wnná Ūanžo Dios lo na' benne' bchajje' lo wlaze' Le', katen' wnné':

²³ Le wia nga, to xkwide' no'le, wa'be' bi'do' le'be', na' galj to bi' byodo', na' wé'gake' labe' Emanuel. Emanuel naken to diža' hebreo dan' znan: "Zoalen Dios žo'o."

²⁴ Kate' bebán Jwsé lo bichgalen', bene' kan gož wbás che ya'abán' le', na' wzí'e Lian', na' gokbe' zo'le'.

²⁵ Bi wzóalene'-be' na' zejte golj bi' byodo' chebe', bi' nežw chebe', na' bzóagake' labe' Jesús.

2

Benne' žejní'il ka' zedjwíagake' xkwide' Jesús

¹ Kate' golj Jesusen' lo yež Belén, yežen' nbaben Judea, znaa bia' Herodes ga na'. Kate' ža na' bžingak benne' žejní'il ka' lo yež Jerusalén, benne' ka' zej nžoje' to yež zi'to' da' žen' zaka' gan zla' wbiž.

² Wnnabgak benne' ka', na' wnnágake':

—žGazen' zoa xkwiden' žala' nna bia'be' benne' judío ka', xkwiden' za' goljbe'? Katen' wzoato' gan zla' wbiž bje'elto' belj

bani' da' nak bian' ba goljbe'. Za'to' nga nich wká'n zento'-be'.

³ Kate' Herodes, bennen' z'na bi'e, benle' da' ni, gok zedle'. Lezca' gok zédgekle yógo'te benne' ka' wnnita'gake' yež Jerusálén.

⁴ Naž Herodes na' bliže' yógo'te bꝑoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', na' wnnable' légake' gaze žala' galj Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' le'e nich nna bi'e légake'.

⁵ Góžgake' le':

—Lo yež Belén, da' nbaben Judea. Ki naken dan' bꝑoj to benne' bchalje' lo wláž Dios da' znan ki:

⁶ Yež Belén, da' nbaben Judá, bi nakžen ka'ze law Dios,

ka zej nak yež blo ka' zej nntan' yežlyó nga, dan' lo yež Belén na' galj to Benne' gake' blo, Bennen' gape chi'e benách chia' ka', benne' Israel ka'.

⁷ Naž Herodes na' bliže' benne' žejní'il ka' ži žize, na' wnnable' légake' nich nnezle' binlo gáka'te ba gok katen' bla' law beljen' da' blé'egekle'.

⁸ Naž bsele'e légake' chjake' lo yež Belén. Gože' légake':

—Le chej ga na', na' le chejnnáb binlo kan nak che xkwiden'. Kate' ba bežé|-lele-be', le da nich wloé'elele neda', nich lezka' cha'a neda', chejká'n zena'-be'.

⁹ Wdé béngekle benne' žejní'il ka' dan' wnná Herodes na', jake' ga na', na' beljen' da' blé'egekle' katen' wnnita'gake' lážgake', wyejen l'awlegake', na' bejsóan ža'le gan de xkwiden'.

¹⁰ Kate' blé'egekle' beljen', bebéle'egekle'.

¹¹ Kate' wyó'ogake' lo yo'on', blé'egekle' bi' byodon', zóalenbe' Lia, xna'be'. Naž bꝑoa žibgake' lawle gan debe', na' bka'n zéngake'-be'. Wdé na' bsáljwgake' kakdo' ka' chégake', na' bnéžjwgake'-be' oro, na' yale, na' neždo' da' žla' žix che yag mirra.

¹² Dan' ba bzejní'il Dios légake' lo bichgale nich bi yeyéjgake' gan zoa Herodes na', che len beyéjgake' lážgake' nez yoble.

Jwsé len Lia želchi'e xkwide' Jesús lo yežlyó Egipto

¹³ Wdé beza'gak benne' žejní'il ka' ga na', naž bla' law to wbás che ya'abá lo bichgale gan ztas Jwsé, na' gože' le':

—Wyase. Bche' xkwiden' len xna'be', na' bzonnj nga. Wyéj lo yežlyó Egipto. Ga'no' ga na' kate' yapža' neda' le' yetó. Ki gono' dan' yeyíl Herodes xkwide' ni nich gote'-be'.

¹⁴ Naž wyase Jwsén', kate' ne nak žel, na' bchi'e xkwiden' len xna'be', na' jake' lo yežlyó Egipto.

¹⁵ Bgá'ngake' ga na' na' zejte got Herodes na'. Ka' goken, bžin da' wnná Xanžo Dios lo na' benne' bchalje' lo wlaze' Le', katen' wnné': "Lo yežlyó Egipto bliža' Zi'na'."

Herodes žsele'e benne' ka' nich gótgake' xkwide' ka'

¹⁶ Kate' gókbe'ele Herodes bi bengak benne' žejní'il ka' kan gože' légake', naž bže'e, na' bsele'e benne' ka' chjake' ga na' nich gótgake' yógo'te bi' byodo' ka' nniita'gakbe' lo yež Belén, na' do zente gan že' Belén na', xkwide' ka' ba žóngakbe' chopiz, len bi'do' ka' zej nžé'nžebe'. Ki ben Herodes na' kan bsaka' yenne'e, kan gok ža katen' bla' law beljen', ža na' bzejní'igekle benne' žejní'il ka' le'.

¹⁷ Ka' goken, bžin da' wnná Jeremías, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te, katen' wnné':

¹⁸ Lo yež Ramá žéngekle chi'igak benne' ka' zbéžegake', na' zbeže nyáche'gake'. Rakel zbeže' ni'a chegak ža'sóe' ka'.

Bi gak no benne' gon zene' le', dan' zej natbe'.

¹⁹ Wdé got Herodes na', naž bla' law wbás che ya'abán' lo bichgale gan zoa Jwsén' lo yežlyó Egipto,

²⁰ na' gože' le':

—Wyase. Beché' bi' byodon' len xna'be', na' beyéj gan nbab Israel, dan' ba gotgak benne' ka' gónegekke' gótgake' bi' byodo' ni.

²¹ Naž wyase Jwsén', na' bechi'e bi' byodon' len xna'be', na' beyéjgake' gan nbab Israel.

²² Benle Jwsén' z'na bia' Arkelao gan nbab Judea dan' ba got Herodes na', xa Arkelaon'. Che len bžebe Jwsén' yeyeje' ga na'. Kate' bzejní'il Dios le' lo bichgale, wyeje' gan nbab Galilea.

²³ Kate' bžine' ga na', bejsóe' lo yež Nasaret. Ki goken, bžin da' bꝑojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios ža ni'te kan žala' gak che Jesusen', nnagak benách ka' nake' Benne' Nasaret.

3

Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, zchalje' lo latje dach

(Mr. 1:1-8; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Kate' ža ka' bla' law Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, na' bchalje' lo latje dach gan nbab Judea.

² Zwan' wnné':

—Le yeyát laže', dan' za' žin ža kate' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', yedjnná bi'e lo yežlyó nga.

³ Kan nak che Zwan', bꝑoj Isaías, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te, da' znan ki:

Ženl chi'i to benne' zbéžeyi'e žizje lo latje dach, zenne':

"Le gon chawe' nez nich la' Xanžon' gan zoale.

Le yebéj li nez las gan tie'."

⁴ Gokw Zwan' laže' da' nžaben len yicha' bia ka', na' nžeje li'e to bayw yid. Žawe' biche' zo ka', na' že'je china' bezdo'.

⁵ Benne' Jerusalén ka' len benne' ka' zej nžoje' dot gan nbab Judea, na' dot kwit gan zde yego Jordán, blá'gake' gan zoa Zwan'.

⁶ Kate' beḡóalpagake' dolá' da' zej nbage'e, Zwan' bezóe' lé'gake' nis lo yego Jordán na'.

⁷ Kate' Zwan' blé'ele' benne' zan ka', benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' saduseo ka', želžine' gan zoe' nich yezóagake' nis, gože' lé'gake'.

—Le'e, lježgak bele snia ka'. ¿Zoa no benne' bzejní'ile' le'e wžonnjle dan' za' chog Dios chegak benách ka' gátgake'?

⁸ Le gon da' gak bia' ba beyát láže'le.

⁹ Bi kwek yichjle, bi nnale nakle chawe' dan' nakle za'só Bran, dan' žapa' le'e, wak gon Dios ga yeyakgak yej ki za'só Bran na'.

¹⁰ Ba zbez ya wage nich chogen yag ka', dan' žlo'e'elen kan gak chele. Yógo'te yag ka' da' bi želbian da' zej naken žix, chóggaken, na' chéygaken.

¹¹ Da' li neda' žezóa' le'e nis lo nis, nólele ba beyát láže'le, san Bennen' za' ze'e kate' te chia' neda', Le' gone' da' žlo'é'ezele yela' žezóa' nis ni, dan' wchize' le'e Dios Be' La'y, len yi' chie'. Bennen' nakže' blo ka neda', na' neda' bi naka' zi kweja' zele'.

¹² Noxe' da' žženle' yi', na' wlobe' zoa' scribe chie'. Yezi'e zoa' scribe chien' lo yo'o gan gape chi'en, san wzeye' beb chen lo yi', na' yin' bi yeyolen.

Jesús žezóe' nis

(Mr. 1:9-11; Lk. 3:21-22)

¹³ Naž bezá' Jesusen' gan nbab Galilea, na' bžine' žoa'a yego Jordán gan zoa Zwa, nich yezóe' nis lo na' Zwan'.

¹⁴ Zwan' gónele' wsejwe' xneze', na' gože' Jesusen'.

—Neda' žala' yezóa' nis lo no'o Le'. ¿Žnabk-zlo' neda' yezóa' Le' nis?

¹⁵ Bechebe Jesusen', na' gože' le'.

—Be' latje na'a, dan' ki žala' gonžo dot da' naken chawe' law Dios.

Naž Zwan' bene' kan wnná Jesusen'.

¹⁶ Kate' ba bezóa' Jesusen' nis, la' bežojtie' lo nis. Naž wyaljw ya'abá láwe'le gan zoe', na' blá' law žetj Dios Be' La'y. Bžine' gan zoe', žzne'e ka to plomdo'.

¹⁷ Naž benle chi'i Benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné'.

—Benne' ni nake' Ži'na'. Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

4

Žénele da' xiwe' gonen ga бага' Jesús dolá'
(Mr. 1:12-13; Lk. 4:1-13)

¹ Naž Dios Be' La'y la' bche'tie' Jesusen' lo latje dach nich gata' latje si' bia' da' xiwe' Le'.

² Choplaj ža choplaj yele bi be bdaw Jesusen'. Wdé na' zdone'.

³ Naž blá' da' xiwen' gan zoa Jesusen', dan' žonen ga bága'gak benách ka' dolá', na' gožen Jesusen'.

—Cha' nako' Le' Zi'n Dios, gož yej ki yeyákgaken yet xtil.

⁴ Bechebe Jesusen', na' gožen'.

—Nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: “Kégeze yet xtil zbánlengak benách ka', san lezka' len yógo'te xtiža' Dios žak bángake'.”

⁵ Naž bche' da' xiwen' Jesusen' lo yež la'y Jerusalén, gan bžian Le' yichjo'o yodo' gan nak sibe.

⁶ Naž da' xiwen' gožen Le', na' wnnán:

—Cha' nako' Le' Zi'n Dios, beḡite' žé'lele, dan' nyejw le'e yiche la'y da' žnnan:

Dios seže'e wbás che ya'abá ka' nich gape chí'igake' Le',

na' góxwgake' Le' len ná'gake',

nich bi chejchego' yej, na' bi gono' zi' ni'o.

⁷ Bechebe Jesusen', na' gožen'.

—Yetó da' nyejw le'e yiche la'y žen' benách ka', dan' žnnan: “Bi nna bi'o Xano' Dios.”

⁸ Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' gan nak to law ya'a sibe, ba žlo'e'elen Le' yógo'te yež ka' zej nnitán' yežlyó nga len yógo'te yela' wnni'a chéygaken.

⁹ Naž gožen Le'.

—Yógo'te da' ki gonna' chio' cha' wzóa žibo' xni'a, na' gapo' neda' ba la'ne.

¹⁰ Jesusen' gožen'.

—Beyéj, da' xiwe', dan' nyejw le'e yiche la'y da' žen' neto', dan' žnnan: “Xano' Dios wká'n zeno', na' toze xchine' Le' gono'.”

¹¹ Naž bezá' da' xiwen' gan zoa Jesusen'. Naž blá'gak wbás che ya'abá ka' gan zoe' nich gáklengake' Le', na' bnéjzwgake' da' bdawe'.

Zzo law Jesús zzie' xtiže'e gan nbab Galilea
(Mr. 1:14-15; Lk. 4:14-15)

¹² Kate' benle Jesusen' nyejw Zwan' liž ya, wyeje' gan nbab Galilea.

¹³ Bezé'e lo yež Nasaret, na' bejsóe' lo yež Kapernaum gan naken žoa'a nisdó', lo bza' gan nbab Sabulón, na' gan nbab Neftalí.

¹⁴ Ki goken, bžin da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné'.

¹⁵ Gan nbab Sabulón, na' gan nbab Neftalí, lo nez žoa'a nisdó' gan zoa yechelá'a yego Jordán zaka' gan žla' wbiž,

gan nbab Galilea, gan zej nni'ta' benách ka' bi zej nake' benne' judío ka'.

¹⁶ Benách ka' zej nchoł yichj lázdo'gake', benne' nníta'gake' ga na', blé'egekle' baní',

na' benne' ka' zej nake' ka' benne' gat ka', blá' baní' chéygake'.

¹⁷ Katen' wzó law Jesusen' zzie' xtiže'e, gože' benne' ka'.

—Le yeyát laže', dan' za' la' Dios, Bennen' ze'e ya'abá chie', na' nna bi'e lo yežlyó nga.

Jesús žliže' tape benne' nich gónlengake' Le' tzen

(Mr. 1:16-20; Lk. 5:1-11)

¹⁸ Kate' wdé Jesusen' zóa'a nisdó' che gan nbab Galilea, blé'ele' chope benne'. Toen' lie' Smon, bennen' lezka' lie' Bedw. Ndrés, benne' biche' Bedon', žónlene' le' tzen. Žoptie' zzá'la'gake' yixjw bel chégake' lo nisdon', dan' zej nake' benne' wzén bel ka'.

¹⁹ Jesusen' gože' légake':

—Le gonlen neda' tzen, na' gona' ga yed-jwa'le benách ka' nich gágkake' chia' neda', gonle kan žonle kate' zzenle bel ka'.

²⁰ Žoptie' la' bká'ntegake' yixjw bel ka' chégake', na' jáklene' Jesusen'.

²¹ Kate' Jesusen' wdíe' yelate' na'le, blé'ele' yechope benne' ka'. Toen' lie' Jakob, na' Zwa, benne' biche'e žónlene' le' tzen. Zej nake' zi'n Sebedeo. Yó'ogake' lo barkw, gan žónlengake' Sebedeo, xágake', tzen, na' žeyágake' yixjw bel chégake' ka'. Naž Jesusen' bliže' žoptie' nich gónlengake' Le' tzen.

²² La' belka'ntie' barkwn', len xágaken', na' jáklene' Jesusen'.

Jesús žsedle' benne' zan

(Lk. 6:17-19)

²³ Wdé Jesusen' dot gan nbab Galilea, gan bsdle' benách ka' gan nak lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Bchalje' diža' chawen' ga na' kan za' yedjnná bia' Dios lo yežlyó nga, na' beyone' yógo'te benne' yizwé' ka' kan zej nak yizwé' ka' chégake'.

²⁴ Wzé diža' che yela' wak che Jesusen', na' béngkle' benách ka' dot gan nbab Siria. Bed-jwá'gake' yógo'te benne' ka' zej de'e da' zan yizwé' ka', na' želzáka'li'e, nich wnníta'gake' benne' we' ka' xni'a Jesusen'. Zá'gake' zej noe'e benne' ka' ga na', benne' ka' yó'ogake' be' xiwe' ka', len benne' ka' zej de'e chon, na' benne' ka' bi žak sá'gake'. Jesusen' beyone' yógo'te benne' ka'.

²⁵ Benne' zan žjáklene' Jesusen', benne' ka' zej nžoje' gan nbab Galilea, len benne' ka' zej nbabe' yež Dekápolis ka', na' benne' ka' zej nbabe' yež Jerusalén, na' gan nbab Judea, na' benne' yež ka' zej nnitán' yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbíz.

5

Da' bchalj Jesús law ya'ado'

(Lk. 6:20-23)

¹ Kate' blé'el Jesusen' benne' zan zá'lengake' Le', wžene' to law ya'ado' gan nak sibe, na' law ya'adon' wži'e. Naž dbobgak benne' wsedle' chie' ka' gan zoe'.

² Wzó lawe' žsedle' légake', na' wnné':

³ —Ba nez zen naken chegak benne' ka' žákbe'egkle' želyážjele' da' zej naken che Dios, dan' de latje chégake' gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

⁴ 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' žak nyache' láže'gake' dan' zej nbage'e do'la', dan' Dios na'kze gon zene' légake'.

⁵ 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' zej nake' ga'xjw laže' law Dios, dan' gata' yežlyó nga chégake'.

⁶ 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' zdan láže'gake' da' naken chawe' law Dios, na' žékgekle' ni'a chen kan žékgekle' benne' ka' želdone', na' želbile' nis, dan' gon Dios ga sí'gake' dan' zdan láže'gake'.

⁷ 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' žeyache' láže'gkle' ljéžgake' ka', dan' Dios yeyache' láže'le' légake'.

⁸ 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' nak chawe' yichj lázdo'gake', na' bi be da' zia zej nbage'e, dan' lé'e'egkle' Dios.

⁹ 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' zzoa žígake' diža' bizjw, dan' si' lágake' zi'n Dios.

¹⁰ 'Ba nez zen naken chegak benne' ka' žsaka' zi'gak benách ka' légake' dan' žóngake' da' nak chawe', dan' de latje chégake' gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

¹¹ 'Ba nez zen gaken chele le'e kate' wlíž zi'gak benách ka' le'e, na' kwia láže'gake' le'e, na' lo yela' wen laže' chégake' nnégake' chele dan' žónlene' neda' tzen.

¹² Le yebél, na' le chaž laže', dan' gak da' cháwe'le'e chele kate' žinle ya'abá che Dios. Kan žaken chele, lezka' goken chegak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, benne' ka' wnníta'gake' zgá'alegake' ka' le'e, dan' lezka' wžía láže'gak benách ka' légake'.

Benách ka' che Jesús nákgake' ka zede', na' ka baní'

(Mr. 9:50; Lk. 14:34-35)

¹³ Lezka' wnná Jesusen':

—Le'e nakle ka zede' lo yežlyó nga, san cha' wnit zeden' yela' sna'a chen, bi gak yeyonžon sna'a. Biž bi zakan', san ba naken da' cho'nžon, na' benách ka' wléjgaken'.

¹⁴ 'Le'e nakle ka baní' lo yežlyó nga nich wloé'elele' law da' nakle che Dios. Gakle ka to yež da' žen' to law ya'a, dan' bi gak gache' yežen'.

¹⁵ Kate' wzaljžo yi', bi zkáche'žon zan kak, san zzoažon sibe nich wza'nín' yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yo'on'.

¹⁶ Kan nak baní', lezka' gakle le'e, dan' gonle ga gak bia' da' nakle lówlegak yógo'te benách ka', nich kate' lé'egkle' da' nak chawe' da' žonle, naž wká'n zéngake' Xale Dios, Bennen' zoe' ya'abá.

Žsedle Jesús che da' wnná Dios lo na' Moisés

¹⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi géklele bla'a neda' nich yeká'a da' ka' wnná Moisés o da' ka' bsédgekle' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Bla'a neda', kege nich yeká'a da' ka', san bla'a nich gona' dot da' zejlasgak da' ka'.

¹⁸ Da' li žapa' le'e. Kate' ne de ya'abá, na' yežlyó nga, bi te ka'ze nitó díža'do', na' nitó da' wnná Dios kate' gakže yógo'te da' wnné' žala' gaken.

¹⁹ Che len, nóte'teze benne' wka'ne' ca'ze to da' do'ze da' zna dižan', na' cha' wsedle' benne' ka' góngake' ki, benne' ni ga'nže' ka'ze ka yógo'te benne' ka' nníta'gake' gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', san bennen' gone' kan nak da' zna dižan', na' cha' wsedle' benne' ka' góngake' ki, benne' ni gakže' benne' blo gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chien'.

²⁰ Lezka' žapa' le'e: cha' bi gonle da' nakže chawe' ka da' žongak benne' yodo' wsedle ka', len ka žongak benne' yodo' fariseo ka', batkle cho'ole gan zna bia' Dios ya'abá chien'.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' zže'e lježe'

(Lk. 12:57-59)

²¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bėnlele kan wnnagak benne' wnná bia' ka' katen' góžgake' xa xto'le ka', na' wnnágake': "Bi gotle benách ka'. No benne' nake' wet benne' ka', nbage'e zia, na' chog Dios chie' gate'."

²² Na'a, neda' žapa' le'e: no benne' zže'e lježe' nbage'e zia, na' chog Dios chie' gate'. Lezka' no benne' znnie' che lježe' nbage'e zia, na' chog benne' yolawe' chie' sake'e. Lezka' no benne' nnie' che lježe', na' nne': "Bia bi be nnezlba'" nbage'e zia, na' wak chog Dios chie' chejcho'e lo yi' gabíl.

²³ "Ki naken, cha' le' zoa ko'lo o bkog la'y bi da' wnezjo' law Dios nich yenít lawe' le', na' cha' chejsá' lažo'o ga na' zoa biz chen zža'a lježo' le'.

²⁴ bka'n dan' no'o na'ze, na' beyéj ližo'. Zga'ale bejká'n chawe' da' beno' che lježo' nich yenít lawe' le'. Naž da, wnezjo' dan' no'o.

²⁵ 'Cha' zoa no benne' yennable' le' bi da' zbago'o chie', na' chi'e le' gan wchi'a laže' no benne' le'e, begá'n chawe' len bennen' kate' ne yo'ole nez, nich bi wdíe' le' lo na' bennen' wchi'a laže'e le', na' bennen' wdíe' le' lo na' benne' žsejwe' liž ya, na' le' wsejwe' le' liž yan'.

²⁶ Da' li žapa' le', bi yežojo' ga na' na' zejte chizjo' dot da' nbage'o chie'.

Žsedle Jesús che da' zka'n ka'ze yeła' zchag na'

²⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bėnlele kan wnnágake': "Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yeła' zchag na'."

²⁸ Na'a, neda' žapa' le'e: nóte'teze benne' zwie' to no'le lo yeła' zdan laže' da' sban, ba benlene' le' dola' lo yichj lážda'we'.

²⁹ 'Che len, cha' yej lawo' li ža gonen ga gono' dola', wlejen, na' wžo'nen. Gakže

chawe' chio' wnito' to yej lawo', na' kege dotio' chazen lo yi' gabíl.

³⁰ Cha' no'o li ža gonen ga gono' dola', bchogen, na' wžo'nen. Gakže chawe' chio' wnito' to no'o, na' kege dotio' chazen lo yi' gabíl.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' žežo'ne' zo'le'

(Mt. 19:9; Mr. 10:11-12; Lk. 16:18)

³¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' wnnágake': "Nóte'teze benne' žénele' yežo'ne' zo'le', žala' wnezjwe' to yiche chie' da' znan žežo'ne' le'."

³² Na'a, neda' žapa' le'e, cha' zoa no benne' žežo'ne' zo'le', na' bi zna' bi da' žon no'len', naž gon bennen' ga gon zo'len' dola' da' zka'n ditjen yeła' zchag na' cha' wchág ná'lene' benne' byo yoble, na' benne' byon', bennen' si'e no'len', lezka' gone' dola' da' zka'n ditjen yeła' zchag na'.

Žsedle Jesús che no benne' gon choche' xtiže'e

³³ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' bėnlele kan wnnagak benne' wnná bia' ka' katen' góžgake' xa xto'le ka', na' wnnágake': "Bi gon lažo'o kate' gon chocho' xtižo'o ni'a che Dios, san žala' gono' ni'a che Xanžo Dios dot dan' zno' gono' katen' gon chocho' xtižo'o ni'a chie' le'."

³⁴ Na'a, neda' žapa' le'e, bi gon chochle xtiža'le. Cha' gon chochle xtiža'le, bi gonlen ni'a che ya'abá che Dios, dan' naken gan že' zna bia' Diosen'.

³⁵ Cha' gon chochle xtiža'le, bi gonlen ni'a che yežlyó nga, dan' nak yežlyó nga gan Dios zzo'e' ni'e, na' bi gonlen ni'a che yež Jerusalén, dan' naken laž Dios, Benne' zente, Bennen' zna bi'e.

³⁶ Bi gon chocho' xtižo'o ni'a che yichjo', dan' bi gak gono' ga yeyák chich o gasj nitó yicha' yichjo'.

³⁷ Žala' nnázele: "o'" o nnázele: "o'o" dan' nak che da' xiwe' da' zdetlen kan nak diža' ni.

Žsedle Jesús kan nak che no benne' žezi'e wzón lježe'

(Lk. 6:29-30)

³⁸ Lezka' wnná Jesusen':

—Ba bėnlele kan nak da' wnná Moisés, katen' wnné': "No benne' bi da' žone' che yej law lježe', lezka' le yebi' chie', na' no benne' bi da' žone' che laye' lježe', lezka' le yebi' chie'."

³⁹ Na'a, neda' žapa' le'e: bi wži'ile che no benne' gone' le'e da' zia, na' cha' no benne' kape'e xago' li ža, be' latje kape'e yetó xago' yegle.

⁴⁰ Cha' zoa no benne' gone' ga wchi'a laže' to benne' le', na' kweje' zo', lezka' bnezjw chie' laže' da' žxoa xkožo'o.

⁴¹ Cha' no benne' nzi' lo ne'e gon byene' go'o ywa' chie' gachje hora, wyejlen bennen' dot to hora.

⁴² No benne' bi da' nnable' le', bnezjwn chie', na' no benne' bi da' nnable' le' xtido', bi yi'o-ne' bi be de.

Žsedle Jesús žala' ži'ilžo no benne' bi de žo' o chawe'

(Lk. 6:27-28, 32-36)

⁴³ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka' bėnlele dan' wnnágake': “Žala' ži'ilo' no benne' nži'ile' le', na' žala' žo'o no benne' bi de le' chawe'.”

⁴⁴ Neda' žapa' le'e, le ži'il benne' ka' bi zej de le'e chawe'. Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' žliž ži'gake' le'e. Le gon da' naken chawe' chegak benne' ka' žbia láže'gake' le'e, na' le wchaljlen Dios, nnáblele-ne' gon chawe'e benne' ka' znnégake' chele, na' žongake' le'e žia.

⁴⁵ Cha' gonle ki, gakle le'e ži'n Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, dan' žone' Le' ga zza'ní' wbiž chie' gan zej nnita' benne' wen da' žinnj ka', na' gan zej nnita' benne' chawe' ka'. Žsele'e nis yejw chegak benne' chawe' ka', na' chegak benne' wen da' žinnj ka'.

⁴⁶ Cha' nži'izelele benne' ka' nži'igekle' le'e, žžon byenen no benne' wká'n zene' le'e? Lezka' žongak benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' žchíjžgwake' benách ka' lo wláz yež ži'to', dan' nži'igekle' ljéžgake' ka'.

⁴⁷ Cha' žaple ba la'ne ljéžzele ka', žbize žonle da' nakže chawe'? Lezka' žongak benne' ka', benne' bi zej nónbí'e Dios.

⁴⁸ San le'e, le gak dot chawe', kan nak Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nake' dot chawe'.

6

Žsedle Jesús kan žala' gáklenžo benách ka'

¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Le we' laže' gak dot li laže' kan žka'n zenle Dios. Bi gónzele ki nich lé'egekke benách ka' kan žonle. Cha' ki gónzele, Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, bi be da' chawe' yebi'e chele.

² Kate' bi da' wnezjo' che no benne' zoa bi da' žiážjele', bi wloe'elo' law dan' žono' kan žongak benne' ka', benne' žloé'ezele chawe' kwíngake' gan nak lo yo'o gan ždobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan nak lawe' ya'a. Ki žongake' nich gaggak benách ka' légake' ba la'ne. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'.

³ San le', kate' bi da' wnezjo' che no benne' zoa bi da' žiážjele', bi go'o nitó benne' latje nnezlen'.

⁴ Na'a, dan' wnezjo', ngáche'ze žala' wnezjon', na' Xažo Dios, Bennen' žle'e'le' dan' žono' ngáche'ze, yebi'e chio'.

Žsedle Jesús kan žala' wcháljlenžo Dios
(Lk. 11:2-4)

⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' wcháljlenle Dios, bi gonle kan žongak benne' ka', benne' žloé'ezele chawe' kwíngake', dan' kate' žližgake' Dios ždan láže'gake' zžégake' gan nak lo yo'o gan ždobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan nak lawe' ya'a, nich lé'egekke benách ka' légake'. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'.

⁶ San le'e, kate' wcháljlenle Dios, le cho'o ližle, na' le wsejw yo'o chele. Le wliž Dios, na' le wchaljlen Xažo Dios, Bennen' zóalene' le'e gan zoale chézele, na' Xažo Dios, Bennen' žle'e'le' da' žonle ngáche'ze, Le' yebi'e chele.

⁷ Katen' wcháljlenle Dios bi yeži'ile žop yonnze kan žongak benne' ka', benne' bi zej nónbí'e Dios, dan' žékgekke' wzé nag Dios chégake' dan' žeží'igake' žop yonnze.

⁸ Bi gonle kan žongake' légake'. Xažo Dios, žga'ale kate' bi da' nnáblele-ne', ba mnézkzele' da' ka' žiážjelele.

⁹ Che len, žala' wcháljlenle Dios, na' nnale ki:

Xato' Dios, zo' ya'abá, ga'n žen Lo'.

¹⁰ Da, nna bi'o yežlyó nga.

Žénelto' gaken yežlyó nga kan žaz lažo'o Le' kan žaken ya'abá chio'.

¹¹ Benn da' gawto' na'a ža.

¹² Benit law cheto' da' žinnj da' žonto', kan ženit lawto' che no benne' žone' cheto' da' žinnj.

¹³ Bi go'o latje gon da' xiwe' ga bága'to' doľa', san beslá neto' lo na' da' žonen, dan' zej nak chio' dot yela' wnná bia', na' dot yela' wak, na' dot yela' žen, da' ka' náptezo'. Ka'kze gaken.

¹⁴ Cha' yenit lawle chegak lježle ka', benne' žongake' le'e da' žinnj, lezka' Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, yenit lawe' chele le'e.

¹⁵ Cha' bi yenit lawle chegak lježle ka', bi yenit law Xažo Dios chele le'e doľa' da' nbága'le.

Žsedle Jesús kan žala' gonžo wbás

¹⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' gonle wbás, bi gonle nyache' lawle kan žongak benne' ka', benne' žloé'ezele chawe' kwíngake', dan' žongake' nyache' láwgake' nich lé'egekke benách ka' žongake' wbás. Da' li žapa' le'e, ka'ze nak yela' ba la'ne da' gatan' chégake'.

¹⁷ San le'e, kate' gonle wbás, le wpá' yichjele, na' le chib lawle,

¹⁸ nich bi lé'egekke benách ka' žonle wbás. Ngáche'ze žala' gonle wbás, na' Xažo Dios, Bennen' zóalene' le'e gan zoale chézele, yebi'e chele.

Ya'abá che Dios naken gan žala' wtožžo da' zaka' chežo

(Lk. 12:33-34)

19 Lezka' wnná Jesusen':

–Bi wtoble da' zaka' lo yežlyó nga, gan beldo' chen wtébgakban', na' z'bia yin', na' gan cho'ogak benne' wbán ka', nich kwángaken'.

20 San le wtób da' zaka' chele ya'abá che Dios, gan bi galj beldo' chen, bia wtébgakban', na' bi cwia yin', na' gan bi gak cho'ogak benne' wbán ka', nich bi gak kwángaken'.

21 Gan de da' zaka' chele, we' láže'le žinle.

*Da' zza'ní' lo yichj lázdo'žo
(Lk. 11:34-36)*

22 Lezka' wnná Jesusen':

–Yej lawžo zej naken ka to da' zza'ní' lo yichj lázdo'žo. Che len, cha' yej lawle zej naken chawe', cho'o yichj lázdo'le da' naken baní'.

23 Cha' yej lawle bi zej naken chawe', yichj lázdo'le gaken chol. Che len, cha' baní' da' zóalenen le'e ba beyaken da' naken chol, ba nakle'e chol yichj lázdo'le.

*Dios, na' mežw
(Lk. 16:13)*

24 Lezka' wnná Jesusen':

–Bi gak no benne' gone' xchingak chope xane', dan' wzóe' čela'ale toen', na' yetóen' ži'ile' le', o gá'nlene' toen', na' yetóen' kwejj yichje' le'. Bi gak wká'n zenle Dios, na' mežw.

*Dios žape čie'e benne' čie' ka'
(Lk. 12:22-31)*

25 Lezka' wnná Jesusen':

–Lezka' žapa' le'e: bi kwe' zédlele ni'a che da' gawle o ni'a che da' ye'je, da' ka' nbánlenle, o ni'a che laže' da' gákwle. Zákale'eže yela' nban chele ka da' ye'j gawle, na' zaka'že belá' žen chele ka laže' da' gákwle.

26 Le wia kan žak chegak byinnedo' ka', bia zlagakba' ya'abá. Bi žazgakba', na' bi želapba', na' bi žtóbgakba' da' gape čí'igakba', san žažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, zwawkze' légakba'. Záká'žele le'e ka byinnedo' zan.

27 ŽNož benne' ladjwle le'e gak gone' ga soe' nbane' yetó čí'ido'ze dan' že' zedle' nich gak ki čie'?

28 ŽBiz čen' že' zédlele ni'a che da' gákwle? Le wia nža kan želgole yéjedo' ka' žé'gaken ladjw yixe'. Bi žóngaken žin, na' bi žóngaken do žlaže'.

29 Neda' žapa' le'e, Salomón, bennen' wnná bi'e, la'kze góta'le'e yela' wnni'a čie', laže' da' gokwe' bi gokžen xtan ka žnna'gak yéjedo' ka'.

30 Dios na'kze žone' xtan yeje yixe'do' ka', da' žé'gaken ladjw yixe', na' zej žian na'a ža, na' wxé wižj čéygaken lo yi'. Žone' légaken xtanle'e. Cha' ki že' laže'e yeje yixe'do' ka', lezka' da' zenle'e gone' chele le'e, la'kze bi žejle'le čie' dot láže'le.

31 Che len, bi kwe' zédlele, na' bi nnale: “ŽBizke gawto'?” o “ŽBizke ye'jto'?” o “ŽBizke gákwto'?”

32 Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga že' láže'gake' chegak yógo'te da' ki, san zoa žažo Dios ya'abá, na' Le' nnézkzele' cha' žiážjelele bíte'teze da' ki.

33 Na'a, le we' laže' nna bia' Dios le'e, na' le gon da' nak chawe' lawe' Le', na' Le' ko'e xnezle yógo'te da' ki da' žiážjelele.

34 Che len, bi kwe' láže'le che da' gak wxé wižj, dan' gak kwe' láže'le wxé wižj che da' gaken chele ža na'. Tža tža žak da' ka' žala' kwe' láže'le chen ža na'.

7

*Bi žala' chog bia'žo che lježžo
(Lk. 6:37-38, 41-42)*

1 Lezka' wnná Jesusen':

–Bi chog bia'le chegak lježe'le ka', nich bi chog bia' Dios chele le'e,

2 dan' chog bi'e chele le'e tlébeze kan zchog bia'le chegak lježe'le ka', na' kan žžixle che lježe'le ka' ležkan' gonkze Dios chele le'e.

3 ŽBiz čen' zwio' bebdo' da' yo'on yej law lježo', na' bi žákbe'lo' to da' zenle'e yo'on yej lawo' le'?

4 ŽYi'o lježon': “Wleze, nich kweja' bebdon' da' yo'on yej lawo'” na' le', da' zenle'e yo'on yej lawo' le'?

5 Le', benne' žlo'ézele chawe' kwino'. Zga'ale wléj da' yo'on yej lawo' le', nich gak le'elo' binlo nich kwejo' bebdon' da' yo'on yej law lježon'.

6 Bi cho'nle da' zej naken la'y nich gaw beko' ka' len, ka čéchjgakba', na' gáwya'agakba' le'e. Bi cho'nle da' zákale'en chele nich gaw koch ka' len, ka wléj čóčhjgakban'.

*Le nnab, na' le čilj, na' le wlíž ža yo'o
(Lk. 11:9-13; 6:31)*

7 Lezka' wnná Jesusen':

–Le nnab, na' Dios gonnen' chele. Le čilj, na' gonne' latje žél-lelen. Le wlíž ža yo'o, na' Le' wsaljwe' chele.

8 No benne' bi da' žnabe', gatan' čie', na' benne' bi da' žilje', žel-len', na' benne' žliže' ža yo'o, yaljnw čie'.

9 'Cha' zoa no benne' ladjwle le'e, zoa xkwide' čie', cha' nnablbe'-ne' yet xtil, žwnezjwe' yej chebe'?

10 Cha' nnablbe'-ne' to bel, žwnezjwe' bele snia chebe'?

11 Le'e bi nakle chawe', san nnézele wnézwle da' naken chawe' chegak ži'nle ka'. Wak wxén láže'le Xale Dios, Bennen' zoe' ya'abá, gonne' da' naken chawe' chegak benne' ka' bi da' nnábgekle' Le'.

12 Che len, kan žénelele le'e gongak benne' ka' chele, lezka' le gonte čégake'. Ki žnna da'

bchi'le Moisés žo'o, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláZ Dios.

To gan žála' težo ga nak to lyido'
(Lk. 13:24)

¹³ Lezka' wnná Jesusen':

—Le cho'o gan žo'ogak benách ka' ga nak to lyido'. Laga' nak gan žo'ogak, na' nez zen naken da' žjaklen benne' ka' gan kwia yi'gake'. Žo'ogak benne' zan ga na'.

¹⁴ Lyido' nak gan žo'ogak, na' nez las naken da' žjaklen benne' ka' gan gata' yela' nban da' zejli kanne chégake', na' babze benne' ka' žežélgeklen'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo
(Lk. 6:43-45)

¹⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Le gape chi'i kwintle nich bi gon láže'gekle benne' wen laže' ka' le'e, benne' ka' znnágake' zcháljgake' lo wláZ Dios. La'gak benne' ka' gan zoale, benne' ca' wloé'el kwíngake' gažjw láže'do' kan zej nak zila'do' ka', san lo yichj lázdo'gake' zej nake' ka beko' yiže' snia ka'.

¹⁶ Da' ka' žóngake' zej nak bian' kan zej nake'. Bi zchibžo da' zbia lba uba lo yag yeche', na' bi zchibžo da' zbia yag higo lo yiže' laye'.

¹⁷ Ki naken, yógo'te yag zix želbian da' zej naken zix, na' to yag yiže' zbian da' bi zej naken zix.

¹⁸ Yag zix na' bi gak kwian da' zej naken ka'ze, na' yag yižen' bi gak kwian da' zej naken zix.

¹⁹ Bíte'teze yag da' bi zbian da' naken zix, chóggaken', na' wzéygaken' lo yi'.

²⁰ Ki naken, da' ka' žongak benne' ka' zej nak bian' kan zej nake'.

No benne' ka' bi gak chejnníta'gake' gan znná bia' Dios
(Lk. 13:25-27)

²¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Benne' zan yé'gake' neda': “Xan, Xan” san kege yógo'tegake' cházgake' gan znná bia' Dios ya'abá. Légažke benne' ka' žóngake' da' žénele Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, chejnníta'gake' ga na'.

²² Kate' žin ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga, benne' zan yé'gake' neda', na' nnágake': “Xan, Xan, bchaljto' xtiža' Dios ni'a che lo' Le'. Bkonlto' žin lo' nich bebejto' be' xiwe' ka', na' bkonlto' žin lo' nich bento' da' zan yela' wak zen ka'.”

²³ Naž neda' yapa' légažke': “Bi nónbi'a le'e. Le kwas ga zoa' ni, le'e, benne' wen da' zinnj ka'.”

Chope kan nak gan gak chixjwžo len yo'o
(Lk. 6:47-49; Mr. 1:22)

²⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Lezka', no benne' ženle' xtiža'a ni, na' žone' kan znnan, nake' ka to benne' žejni'ile', benne' bene' liže' gan že' lo yej xe.

²⁵ Kate' gok yéjwsio', bedób nis wbá'a, na' gok be', na' wdíb nisen' kwit yo'on', san bi wbixen, dan' žen' lo yej xe.

²⁶ Na'a, no benne' ženle' xtiža'a ni, na' bi žone' kan znnan, benne' ni nake' ka to benne' bi žejni'ile', benne' bene' liže' lo yo yach.

²⁷ Kate' gok yéjwsio', bedób nis wbá'a, na' gok be', na' wdíb nisen' kwit yo'on', na' wbixen, na' la' wbia yi'ten.

²⁸ Kate' beyóž Jesusen' bcháljlene' légažke' da' ni, bebán láže'gak benne' zan ka' kan nak da' žsedle',

²⁹ dan' žsedle' légažke' kan žon to benne' nzi' lo ne'e yela' wnná bia', kege kan žongak benne' yodo' wsedle chégake' ka'.

8

Žeyák to benne' de'e yižwé' leže
(Mr. 1:40-45; Lk. 5:12-16)

¹ Kate' betj Jesusen' law ya'a na', benne' zan zjákłene' Le'.

² To benne' de'e yižwé' leže bžine' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' xni'e, na' gože' Le':

—Xan, cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

³ Naž Jesusen' la' bljite ne'e, na' wdane' le'. Gože' le':

—Žénela'. Yeyako' chawe'.

La' benitte yižwé' che bennen'.

⁴ Naž Jesusen' gože' le':

—Bwia nga, bi yi'o nitó benne' da' ni, san beyéj, bejloé'el kwino' law bžoz, na' be-jnezjw dan' bchi'le Moisés le'e, dan' wloé'elen benách ka' ba beyako'.

Jesús žeyone' bi' wen žin che to benne' Roma

(Lk. 7:1-10)

⁵ Wyáz Jesusen' lo yež Kapernaum, na' bla' to benne' ga na', benne' zchi'e to gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile. Bžine' gan zoa Jesusen', na' góta'yoele' Le',

⁶ na' wnné':

—Xan, zoa to bi' wen žin chia', debe' lo yo'o. Bi žak sa'be', na' zzáka'le'be'.

⁷ Jesusen' gože' le':

—Sa'a neda', yeyona'-be'.

⁸ Bechebe benne' wnná bian', na' gože' Jesusen':

—Xan, bi naka' neda' zi cho'o liža', san cha' nnazo', yeyák bi' wen žin chian'.

⁹ Lezka' neda', zoa to benne' znná bi'e neda', na' zejnnita' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' znná biá'gaka'-ne'. Kate' žapa'-ne' toe': “Wyéj ga na” žeje'. Kate' žapa'-ne' yetóe': “Da ni” žide'. Kate' žapa' benne' wen žin chia': “Ben žin ni” la' žontie' žin na'.

¹⁰ Kate' benle Jesusen' da' ni, bebanle', na' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, gan zej nnita' benne' Israe'l ka', bi na' chejxaka' a nitó benne' žejli'e chia' neda' kan žon benne' ni.

¹¹ Lezka' žapa' le'e: žojgak benne' zan zaka' gan zla' wbiž, na' zaka' gan ženen, na' kwé'ľengake' tzen Bran, na' Isaak, na' Jakob, gan zna' bia' Dios ya'abá chie',

¹² san benne' ka' ba wžekze Dios nich chejnnita'gake' gan zna' bi'e Ľe', wsejwe' ľégake' na'le gan nak chol, gan kwéžegake', na' wxéj láye'gake' lo yela' nyache' laže' chégake'.

¹³ Naž Jesusen' gože' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnné':

—Beyéj ližo'. Kan žejli'o chia', ka' gaken chio'.

La' na'ze beyakte bi' wen žin chien'.

Jesús žeyone' xna' zo'le Bedw

(Mr. 1:29-31; Lk. 4:38-39)

¹⁴ Bžin Jesusen' liž Bedw, gan bľe'ele' xna' zo'le Bedon' die' lo da'a, na' yoe'e da' la.

¹⁵ Jesusen' wdane' na' no'len', na' la' bežojte da' la dan' yoe'e. Naž beyás no'len', na' bsi'ni'e da' bdáwgake'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'
(Mr. 1:32-34; Lk. 4:40-41)

¹⁶ Kate' za' žale ža na', za'gak benne' ka' zej noe'e benne' zan gan zoa Jesusen', benne' yó'ogake' be' xiwe' ka', na' len yela' znnenze chie' bebeje' be' xiwe' ka', na' beyone' yógo'te benne' yižwé' ka'.

¹⁷ Ki goken, bžin dan' wnná Isaías, benne' bchalje' lo wĺáz Dios ža ni'te, katen' wnné': "Le' beyone' da' ka' wzáka'žo, na' beké'e yižwé' ka' chežo."

Benne' ka', benne' žénegekle' gónľengake' Jesús tzen

(Lk. 9:57-62)

¹⁸ Kate' bľe'el Jesusen' zej nnita' benne' zan ka' dot kwite', gože' benne' wsdle chie' ka' tégake' yechelá'ale nisdó'.

¹⁹ To benne' yodo' wsdle bžine' gan zoa Jesusen', na' gože' Ľe':

—Benne' wsdle, gónľena' Le' tzen gáte'teze gan chejo'.

²⁰ Jesusen' gože' ľe':

—Beza' ka' zej de zan yej chégakba', na' bynnedo' ka', zej žia xó'ngakba', san neda', Benne' Golje' Benách, bi de gan chixjw yichja'.

²¹ Yetó benne' wsdle che Jesusen' gože' Ľe':

—Xan, benn latje yeyá'a liža' na' zejte wkacha'a xa'.

²² Jesusen' gože' ľe':

—Da' len neda'. Be' latje benne' žátgake' wkáche'gake' ľjéžgake' ka', benne' žátgake'.

Jesús zzoa žie' be' waľe da' žakľe'en

(Mr. 4:35-41; Lk. 8:22-25)

²³ Wžén Jesusen' lo barkw, na' benne' wsdle chie' ka' žónľengake' Le' tzen.

²⁴ Naž gok to be' waľe lo nisdó', na' žasľe'e nisdon', na' zejte žaz nis lo barkwn'. Jesusen' die' žtase' lo barkwn'.

²⁵ Wžé' benne' wsdle chie' ka' wbíga'gake' gan die', na' beshángake' Ľe', na' góžgake' Ľe':

—Xan, beslá neto'. Za' gatžo lo nis.

²⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' ľégake':

—žBiz chen' zžébele? Láte'ze žejľe'le che Dios.

Naž wyase Jesusen', na' bľiže' ben' da' žaken, na' nisdon', na' la' wžé'tegaken ži.

²⁷ Bebán láže'gak benne' ka', na' wnnágage':

—žBiz napkze benne' ni? Znnenze', na' be' žaken, na' nisdó' žóngaken kan znné'.

Benne' Gadara ka', benne' yó'ogake' be' xiwe' ka'

(Mr. 5:1-20; Lk. 8:26-39)

²⁸ Kate' bžin Jesusen' yechelá'a nisdó' gan nbab yež Gadara, bžojgak chope benne' ka' lo bľoj ka' gan zej že' ba chegak benne' gat ka', na' bžingake' gan zoa Jesusen'. Sníale'e zej nake', na' bi gok nitó benne' tie' lo nezen'.

²⁹ La' wžéžeya'agak žoptie' zižje, na' wnnágage':

—žBiz nbága'to' chio', Jesús, Zi'n Dios? žZo'o nga nich wsaka' zi'o neto' kate' bi na' žin ža?

³⁰ Gan nnita'gake' zej nnita' koch zan, bia želdaba' žáwgakba', na' zej že'ba' late' gan nak zi'to'.

³¹ Wnné' nyáche'gak be' xiwe' ka', na' góžgaken Jesusen':

—Cha' yebejo' neto', be' latje chejžo'oto' yichj ľázd'o'gak koch zan ka'.

³² Naž Jesusen' gože' ľégaken:

—Le chej.

La' bežójtégak be' xiwe' ka', na' be-žžó'ogaken yichj ľázd'o'gak koch zan ka'.

Naž ka' gaze jak yógo'te koch zan ka', na' bejbíxjgakba' gan nak to ľe'e ya'a yej, na' bejcházgakba' lo nisdó', gan wyépgakba' nis, na' gótgakba'.

³³ Bžébegak benne' ka', benne' wdape chí'igake' koch ka', na' bžónnjgake'. Kate' bžingake' lo yež, bžénegekle' benách ka' yógo'te da' gókgaken chegak benne' ka' wyó'ogake' be' xiwe' ka'.

³⁴ Naž bžojgak benne' lo yež ka', nich bejchággage' Jesusen'. Kate' bľé'egekle' Ľe', góta'yoegekle' Ľe' yezé'e lo yežlyó chégake'.

9

Jesús žeyone' to benne' bi žak se'e

(Mr. 2:1-12; Lk. 5:17-26)

¹ Naž bebén Jesusen' lo barkw, na' wdíe' yechelá'a nisdon', na' bežine' gan nak laže'.

² Bžingak benne' ka' ga na' zej noe'e to benne' bi žak se'e, na' bďíxjwgake' ľe' xni'a

Jesusen', zoe' lo yag gant. Kate' bl'e'el Jesusen' kan žejle'gak benne' ka' chie' Le', gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Ben choch lažo'o, zí'na'do'. Ba benít l'awa' chio' doła' da' nbago'o.

³ Lezka' zej nnita' benne' yodo' wsedle ka' ga na'. Wzá' láže'gake', na' wnnágake':

—Da' zchalj benne' ni zzoan Dios cheła'ale.

⁴ Kate' gókbe'ele Jesusen' da' zza' láže'gake', gože' légage':

—žBiz chen' zza' láže'le da' kegle?

⁵ Bi nak zede cha' no benne' yí'aze' benne' ni: “Doła' da' nbago'o ba benít l'awa'” san nak zede gone' ga yeyase', na' yezé'e.

⁶ Na'a, neda', Benne' Golje' Benách, wloe'ela' le'e nzi' lo na'a yela' wnná bia' lo yežlyó nga yenít l'awa' doła'.

Naž Jesusen' gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Beyás. Bchis yag gant chion', na' beyéj ližo'.

⁷ Naž la' wyaste bennen' bi gok se'e, na' beyeje' liže'.

⁸ Kate' benne' ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' da' ni, bebágekke', na' bka'n zéngake' Dios dan' bnezjwe' yela' wak ki chegak benách ka'.

Jesús žliže' Matío

(Mr. 2:13-17; Lk. 5:27-32)

⁹ Kate' bezá' Jesusen' ga na', ble'ele' to benne' lie' Matío, ži'e gan zchizjwe' benách ka' lo wláz yež zí'to', na' Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

Naž la' wzó ža'te Matión', na' bénlene' Jesusen' tzen.

¹⁰ Yetó da' goken, kate' ne že' Jesusen' žawe' to lo yo'o, benne' zan, benne' wechizjw ka' na' benne' gaxjw ka', bžingake' gan zoe', na' wže'lengake' Jesusen' na' benne' wsedle chie' ka'.

¹¹ Kate' benne' yodo' fariseo ka' blé'egekle' da' ni, wnnábgekke' benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—žBiz chen' bennen' žsedle' le'e žáwlene' benne' wechizjw ka', na' len yezika' benne' doła' ka' tzen?

¹² Kate' benle' Jesusen' da' ni, gože' légage': —Benne' ka' nníta'gake' chawe', bi žon byenen chjake' gan zoa benne' žeyone' benách ka', san benne' ka' bi nníta'gake' chawe' žon byenen chjake' gan zoa bennen' žeyone' benách ka'.

¹³ Le chej, na' le wsedle da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan ki: “Žénela' yeyache' láže'gekle benne' ka' ljéžgake' ka', kege gótgake' bia beže ka' lo bkog la'y chia'.” Blá'a neda' nga, kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' doła' ka' nich yeyát láže'gake'.

Žsedle Jesús kan žála' gonžo wbás

(Mr. 2:18-22; Lk. 5:33-39)

¹⁴ Naž benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, bennen' bezóe' benách ka' nis, blá'gake' gan zoa Jesusen', na' wnnábgekke' Le', na' wnnágake':

—Neto' žonto' wbás zan chi'i, na' lezka' žongak benne' yodo' fariseo ka'. žBiz chen' benne' wsedle chio' ka' bi žóngake' wbás?

¹⁵ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—žWak benne' ka' nníta'gake' lni che yela' zchag na' gak nyache' láže'gake' kate' benne' zchag ne'e ne zóalene' légage'? Za' ža kate' kwas bennen' zchag ne'e gan nníta'gake'. Ža na' góngake' wbás.

¹⁶ Bsaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Bi yeyón nitó benne' to laže' gole len laže' kobe, dan' wxónnj laže' koben' da' ngo'e lo laže' golen', na' chéza'že laže' golen'.

¹⁷ Lezka' bi ka'a nitó benne' žis uba kobe to lo že'e gole da' naken yid, dan' gak bžina' žis uba koben', na' wlán že'e golen' da' naken yid, na' cwia yí žis uba na', na' lezka' kwia yí že'e na' da' naken yid. Zga'ažo žis uba kobe to lo že'e kobe da' naken yid, na' da' chopten žak chí'gaken.

Žébán xkwide' no'le che Jairo, na' žeyák to no'le

(Mr. 5:21-43; Lk. 8:40-56)

¹⁸ Kate' Jesusen' ne zcháljlene' légage', to benne' zna bi'e benne' judío ka' ble'e gan zoe', na' bzoa zibe' xni'e, na' gože' Le':

—Xkwide' no'le chia' za' gotbe'. Da, xoa no'o lebe', nich yebanbe'.

¹⁹ La' wzó ža'te Jesusen', na' wyéjlene' le', tzen len benne' wsedle chie' ka'.

²⁰ Naž bžin to no'le ba gok chežinno yiz de'e yizže'. Bi zbez žen chie' da' žaken chégakke no'le ka'. Wbige'e zaka' xkože'l Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe'.

²¹ Ki bena' dan' wzá' laže'e, na' wnné': “Cha' kane' ze', yeyaka'.”

²² Naž byechj Jesusen', na' bwie' le', na' gože' le':

—Ben choch lažo'o, zí'na'do'. Ba beyaktio' dan' žejli'o chia' neda'.

La' na'ze beyaktie'.

²³ Kate' bžin Jesusen' liž benne' wnná bian', ble'ele' zej nnita' benne' zan ga na', benne' ka' zkwéžegake' bžejw, na' benne' ka' želbeže nyache'e.

²⁴ Jesusen' gože' légage':

—Le kwas ga ni, dan' bi nat xkwide' no'le ni. Žtászebe'.

Naž benne' ka' nníta'gake' ga na' bka'n dítgekle' Le'.

²⁵ Kate' Jesusen' ba bebeje' benne' ka' na'le, wyoé'e lo yo'o, na' bexw'e na' xkwide' no'len', na' la' wyástebe'.

²⁶ Wzé diža' kan gok da' ni, na' benách ka' nníta'gake' dot yežlyón' b'éngklen'.

Jesús žeyone' benne' lo chole ka'

²⁷ Kate' bžoj Jesusen' ga na', chope benne' lo chole ka' wnáwgage' Le'. Wžéžeya'agake' zizže, na' wnnágake':

—Beyache' laže' neto', Le', za'só Dabí.

²⁸ Kate' wyó'o Jesusen' lo yo'yo, žopte benne' lo chole ka' bžingake' gan zoe'. Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—žžejle'le chia' neda', gak yeyona' le'e?

Légake' wnnágake':

—O', Ūan.

²⁹ Naž Jesusen' wdane' yej lágwage', na' wnné':

—Kan žejle'le, ka' gaken chele.

³⁰ La' beyáljwte yej lágwage'. Naž Jesusen' bchi'le' légake', na' wnné':

—Le wia bi we'le latje no benne' nnezle' da' ni.

³¹ Kate' bežóžgake', la' bzétegage' diža' dot yežlýon' kan nak da' ben Jesusen'.

Jesús žeyone' to benne' bi žak nnie'

³² Kate' Jesusen' bežóžlene' benne' wsedle chie' ka' tzen lo yo'on', bžingak benne' ka' gan zoa Jesusen', benne' ka' zedjwá'gake' to benne' gan zoe' Le', benne' bi žak nnie' dan' yoe'e be' xiwe'.

³³ Kate' bebéj Jesusen' be' xiwen', la' wn-nete bennen' bi gok nnie'. Bebán láže'gak benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake':

—Bi na' le'elto' da' ki gan nníta'gak benne' Israel ka'.

³⁴ Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnégake' chie', na' wnnágake':

—Benne' ni žebeje' be' xiwe' ka' len yela' wak che ųangak be' xiwe' ka'.

Jesús žak nyache' laže'e ni'a chegak benne' zan ka'

³⁵ Wdá Jesusen' dot kwit gan zej že' yež zen ka', na' yeždo' ka', na' gan nak lo yo'o gan zdogak benne' judío ka' nich yéngkele' ųtiža' Dios, na' b'sedle' benách ka' nníta'gake' ga na', na' bchalje' diža' chawen' kan žnna bia' Dios. Beyone' yógo'te benne' ka' zoa bi da' želzake'e, benne' ka' nníta'gake' lo yež ka'.

³⁶ Kate' bje'el Jesusen' benne' zan ka', bey-ache' láže'le' légake', dan' želzake'e, na' žedó láže'gake' kan žak chegak žila' ka' bi zoa benne' gape chí'igake'-ba'.

³⁷ Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Da' li, zen nak yel, san babze benne' ka' nníta'gake' nich lágpaken'.

³⁸ Che len, le gáta'yoel Dios, Bennen' nake' Ūan yelen', na' nnáblele-ne' seže'e benne' wen žin ka', nich lágpaken'.

10

Jesús zbie' chežimno benne' nich gágake' wbás chie' ka'

(Mr. 3:13-19; Lk. 6:12-16)

¹ Naž bliž Jesusen' chežínnote benne' wsedle chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' yela'

wnná bia' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' nich yeyóngake' yógo'te benne' yižwé' ka', na' yógo'te benne' ka' zoa bi da' želzake'e.

² Ki legak chežínnote wbás ka' wže Jesusen':

Smon, (ležka' lie' Bedw).

Ndres, (biche' Smon na').

Jakob, (zi'n Sebedeo).

Zwa, (biche' Jakob na').

³ Lip.

Bartol.

Mas.

Matío, (benne' wechizjw).

Jakob, (zi'n Alfeo).

Lebeo, (ležka' lie' Tadeo).

⁴ Smon, (benne' že' laže'e yež Israel).

Judas Iskariote, (bennen' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le').

Jesús žsle'e wbás chie' ka' nich chežégake' ųtiže'e

(Mr. 6:7-13; Lk. 9:1-6)

⁵ Naž Jesusen' bsele'e chežínnote benne' wsedle chie' ka' nich chežégake' ųtiže'e, na' bchi'le' légake', na' wnné':

—Bi chejle gan zej nníta' benách ka' bi zej nake' judío, na' bi chazle lažgak benách ka' nníta'gake' gan nbab Samaria.

⁶ Le chej gan zej nníta' benách Israel ka', benne' zej nake' ka' žila'do' ka', bia ka' zej nniłba'.

⁷ Le wchálj diža' chawen', na' nnale: “Za' žin ža la' Bennen' zoe' ya'abá che Dios nich nna bi'e lo yežlýo nga.”

⁸ Le yeyón benne' yižwé' ka'. Le yeyón benne' ka' zej de'e yižwé' leže. Le yeshán benne' gat ka'. Le yebéj be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'. Bennza' yela' wnná bia' ni chele. Le wkonlen žin, na' bi be wchizjwle.

⁹ Bi be wa'le lo bzod chele, cha' mežw oro, o mežw plat, o mežw lasdo'.

¹⁰ Bi wa'le yixjw yet chele da' gawle lo nez. Toze laže' da' ųoa yenle wa'le, na' bi wa'le zeł-le, o bar chele, dan' wželkzle benne' wen žin da' gawe'.

¹¹ 'Gáte'teze yež zen, o yeždo' gan žinle, le nnab cha' zoa no benne' ga na' nake' li laže', na' ga'nle liž bennen' na' zejte yežojle lo yežen'.

¹² Kate' cho'le to yo'yo, le gape “Padiox” benne' ka' nníta'gake' yo'on', na' nnáblele Dios wnezjwe' chégake' da' wzóa žin yichj lágdo'gake'.

¹³ Cha' zej nak zi benne' ka' nníta'gake' yo'on', na' da' zzoa žin yichj lágdo'žo gá'nlenen légake', san cha' bi zej nak zi benne' ka', nnable bi ga'nlen légake' dan' zzoa žin yichj lágdo'žo.

¹⁴ Gáte'teze gan žinle gan bi gápegak benách ka' le'e ba la'ne, na' bi wže nággake' ųtiža'le, le yežój lo yo'on', o lo yežen', na' le kwib

bixte yo da' dan' lable, da' w'lo'e'elen l'égake' zej nbage'e zia.

¹⁵ Da' li žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'gake', sáka'žegak benách ka' nníta'gake' lo yežen' ka sáka'gak benách ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, na' lo yež Gomorra, yež ka' bchinnj Dios.

Benne' yežlyó ka' wsaka' zí'gake' benne' ka' che Jesús

¹⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Le wia nga, neda' žsela'a le'e, na' gakte ka zila'do' ka' želdaba' gan zej nníta' beko' yixe' snia ka'. Le gak ban laže' kan zej nak bele snia ka', san lezka' le gak gaxjw laže' kan zej nak plomdo' ka'.

¹⁷ Le gape chi'i kwínle chegak benách ka', dan' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka', na' chingake' le'e gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios.

¹⁸ Lezka' wché'gake' le'e gan že'gak benne' blo ka', na' gan že'gak benne' wnná bia' ka', dan' žónlenle neda' tzen. Ki gaken nich gak wchaljle xtiža'a gan že'gak benne' ka', na' gan že'gak benne' ka' bi zej nake' judío.

¹⁹ Naž kate' wdégake' le'e lo na'gak benne' wnná bia' ka', bi gek zédlele biž nnale, dan' wchiz Dios yichj lázdo'le la' ža na'ze da' nnale, o kan wchaljle.

²⁰ Kege lé'ezele wchaljle, san Dios Be' La'y, Bennen' seja' Xažo Dios chele, Lekze' sóalene' le'e, na' wchaljle'.

²¹ 'Zej nníta' benách ka' wdégake' bíche'gake' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' l'égake', na' lezka' benne' ka' zej nake' xagak xkwide' ka' wdégake' zí'ngake' ka', na' zej nníta' benne' ka' kwej yichjgake' xágake' ka', na' góngake' ga gátgake'.

²² Yógo'te benách wzóagake' le'e cheja'ale dan' žónlenle neda' tzen, san yelá no benne' ga'ne' choch na' zejte ža ze lawte ža ka'.

²³ Kate' wsaka' zí'gak benách ka' le'e to lo yež, le wzónnj ga na', na' le chej yetó yež, dan' žapa' le'e, yela'a neda', Benne' Golje' Benách, zga'ale kate' yeyóž wzele xtiža'a gan zej nníta' yógo'te yež ka' chegak benách Is-rael ka'.

²⁴ 'Nóte'teze benne' nake' benne' wsdle bi nakže' blo ka' bennen' žsadle' le', na' lezka' no benne' nake' wen žin bi nakže' blo ka' xane'.

²⁵ Bennen' nake' benne' wsdle žala' yebele' cha' sáke'le' gake' kan nak bennen' žsadle' le', na' benne' wen žin na' žala' yebele' cha' gake' kan nak xane'. Cha' neda' naka' ka' benne' xan yo'o, na' znnégake' chia', znnágake' naka' Belzebú da' xiwe', lezka' da' zít'eže nnégake' chegak benách ka' žónlengake' neda' tzen.

*No Benne' žala' žébežo
(Lk. 12:2-9)*

²⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Che len, bi žébele benách ka'. La' law yógo'te da' ka' žaken ži žize, na' gak bia' yógo'te da' zej ngache'.

²⁷ Da' zcháljlena' le'e gan nak choj, le wchaljlen gan nak lo baní', na' da' žapa' le'e gan ngache', le nne zizje gan nak kwáselo.

²⁸ Bi žébele benne' ka', benne' žótgake' bela' žen chegak benách ka', san bi gak wchinnjgake' be' nákkzežo. Le žebe Dios, Bennen' gak gote' bela' žen chele, na' lezka' gak cho'ne' be' nákkzele lo yi' gabíl.

²⁹ 'Želdó'o chope byínedo' len to mežw lasdo', san bi bixe nitoba' lo yo cha' bi žonn Xažo Dios latje gaken.

³⁰ Lezka' yógo'te yicha' yichjle ba blab Dios.

³¹ Che len, bi žébele. Záka'žele le'e law Dios ka' záka'gak bia' zan byínedo' ka'.

Benne' ka' znnágake' žónlengake' Benne' Cristo tzen

(Lk. 12:8-9)

³² Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' nne' žónlene' neda' tzen lawgak benách ka', lezka' neda' nnia' žónlen bennen' neda' tzen law Xa', Bennen' zoe' ya'abá.

³³ Benne' ka', benne' zbej yichjgake' neda' lawgak benách ka', na' znnágake' bi žónlengake' neda' tzen, lezka' neda' kwej yichja' l'égake' law Xa', Bennen' zoe' ya'abá.

Jesús nake' ka' to da' gonen ga la'a lazgak benách ka'

(Lk. 12:51-53; 14:26-27)

³⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi gekle za'a neda' nich ko'a yežlyó nga da' gonen ga gaggak benách ka' toze. Bi za'a nich gona' ga gaggak benách ka' toze, san za'a nich ko'a da' gonen ga la'a lazgak benách ka'.

³⁵ Za'a nga, na' gona' ga kwej yichjgk benách ka' xágake', na' lezka' no'le ka' kwej yichjgake' xná'gake'. Lezka' no'le zoa' ližgak ka' kwej yichjgake' xto' zí'ngake' ka'.

³⁶ Ki gaken, la' lježgak benách ka' wsaka' zí'gake' l'égake'.

³⁷ 'No benne' nží'izele' xa xne'e ka' nží'ile' neda', bi nake' zi gónlene' neda' tzen, na' no benne' nží'izele' xkwide' byo chie' o xkwide' no'le chie' ka' nží'ile' neda', bi nake' zi gónlene' neda' tzen.

³⁸ No benne' bi si' lo ne'e gake' ka' to benne' zejte'e le'e yag kroze, na' gónlene' neda' tzen, bi nake' zi gake' chia' neda'.

³⁹ No benne' že' laže'e gape chi'e yela' nban chie', wnitén', san no benne' wnite' yela' nban chie' dan' žónlene' neda' tzen, yelá bennen'.

*Da' ka' Dios yebi'e chežo
(Mr. 9:41)*

⁴⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' gape' le'e ba la'ne, lezka' gape' neda' ba la'ne, na' bennen' gape' neda' ba

la'ne, lezka' gape' ba la'ne Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'.

⁴¹ No benne' gape' ba la'ne to benne' zchalje' lo wláz Dios dan' zchalje' lo wlaze' Le', si' bennen' la' lébeze kan nak da' wnezwjw Dios che bennen' zchalje' lo wlaze' Le'. Lezka' no benne' gape' ba la'ne to benne' chawe' dan' nake' benne' chawe', si' bennen' la' lébeze kan nak da' wnezwjw Dios che benne' chawen'.

⁴² Nóte'teze benne' wnezwjwe' to zbíndo'ze nis che to bénne'do' ki dan' nake' benne' wsedle chia' neda', da' li žapa' le'e, si'kze bennen' da' wnezwjw Dios chie'.

11

Benne' ka' bseła' Zwa želžine' gan zoa Jesús (Lk. 7:18-35)

¹ Kate' beyóž Jesusen' bzejni'ile' benne' wsedle chie' ka', bezé'e ga na', na' wyeje' žejseidle' benách ka', na' žejchalje' xtiže'e lo yež ka' chegak benne' ka'.

² Kate' ža ka' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, nyejwe' liž ya, na' benle' kan nak da' žon Jesusen'. Naž Zwan' bsele'e chope benne' ka' žónlengake' le' tzen, na' bžingake' gan zoa Jesusen'.

³ Žoptie' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—žNako' Le' Benne' Criston', Bennen' žala' le'e yežlyó nga, o žala' kwežto' na' zejte la' yetó benne'?

⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le chej chejzenle Zwan' dan' ženlele, na' dan' zlé'elele.

⁵ Le yi'e kan žaken, želé'egekle benne' ka' gógake' lo chole, na' žeza'gak benne' ka' bi gok sá'gake'. Ba beyakgak chawe' benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže, na' žeyéngkle benne' kwezw ka'. Ba bebangak benne' ka' gótgake', na' nníta'gak benne' ka' zže'ngkle' benne' yache' ka' diža' chawen'.

⁶ Ba nez zen gaken che bennen' bi gak chope laže'e, na' bi kwej yichje' neda'.

⁷ Kate' ba beza'gak benne' ka' žónlengake' Zwan' tzen, naž wzó law Jesusen' zcháljlene' benách ka' nníta'gake' ga na' kan nak che Zwan', na' gože' légake':

—žBiz gónelele lé'elele katen' wyejle lo latje dachen'? žGónelele lé'elele to benne' nake' ka' to ya xtildo' da' zzechj be'?

⁸ Cha' kege, žbiz gónelele lé'elele? žGónelele lé'elele to benne' nakwe' laže' da' zaka'le'en? Nnézkzelele benne' ka' zej nakwe' laže' da' zaka'le'en nníta'gake' ližgak benne' wnná bia' ka'.

⁹ Yetó na', žbiz gónelele lé'elele? žGónelele lé'elele to benne' zchalje' lo wláz Dios? Ka' naken, žekla' neda'. Žapa' le'e, blé'elele to benne' nákle'eže' blo ka' yezika' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

¹⁰ Ki naken dan' nak Zwan' bennen' nyejw kan nak chie' le'e yiche la'y, da' znan: Bwia nga, žsela'a benne' wbás chia', bennen' cheje' zga'ale' ka' Le'.

Le' gon chawe'e nez gan tio'.

¹¹ Da' li žapa' le'e. Dot yežlyó nga, bi zoa nitó benne' nakže' blo ka' Zwan', bennen' bezóe' benách ka' nis, san no benne' nakže' gažw laže' gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nakže' blo ka' Zwan'.

¹² 'Katen' wzó law bezóa Zwan' benách ka' nis, na' zejte na'a ža, de chgi' želžó'o benách ka' gan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá, na' benne' wechóg laže' ka' žon byéngake' chó'ogake' ga na'.

¹³ Kate' bla'te ža na' wzóa Zwan', da' bchi'le Moisés le'e, na' da' bzojgak yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios blo'e'egklen kan zna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá.

¹⁴ Cha' žénelele si' lo na'le da' ki, žala' nnézelele Zwan' nake' Lias, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, na' nake' bennen' wnná Dios žala' yele'e da' yoble ža ni zoažo na'a.

¹⁵ No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

¹⁶ 'žBiz wsaka' leba' kan zej nak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a? Zej nake' ka' xkwide' ka' želbe'be' lawe' ya'a. Zbžeyaya'gakbe', na' žližgakbe' ljžžgakbe' ka',

¹⁷ na' želnnabe': "Žkwéžeto' chele bžejw. žBiz chen' bi za'ale? Žol nyáche'to' chele. žBiz chen' bi zbeže nyáche'le?"

¹⁸ Ki nakle, dan' bla' Zwan', na' dan' bi bdawe' kan žawle le'e, wnele chie', wnnale: "Da' xiwe' žónlenen' le'zen."

¹⁹ Naž bla'a neda', Benne' Golje' Benách, na' že'j žawa', na' znele chia', znnale: "Nake' benne' wawle'e, na' benne' že'je'. Nake' lježgak benne' wechizjw ka', na' yezika' benne' wen doła' ka'." Yela' žejni'il che Dios nak bian' ni'a che da' žongak benne' ka' nzi' lo ná'gaken'.

Da' gak che no benne' bi gone' kan zna xtiža' Dios

(Lk. 10:13-15)

²⁰ Naž wzó law Jesusen' zdile' benne' ka' nníta'gake' lo yež ka' gan bene' da' zan yela' wak zen ka', dan' bi beyát láže'gake'.

²¹ Gože' légake':

—Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách ka' che yež Korazín. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách ka' che yež Betsaida. Chela' gógak yela' wak zen ka' lo yež Tiro, na' lo yež Sidón ka' da' ka' bena' gan zoale, ža ni'tel yeyát láže'gak benne' ka' che yež Tiro na', na' che yež Sidón na', na' gákwgake' laže' zeche', na' wžiagake' de yichjgake', da' wlo'e'elen žeyát láže'gake'.

²² Na'a, neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'le'egake', sáka'žele le'e kan sáka'gak benne' ka' che

yež Tiro na', na' che yež Sidón na', yež ka' bchinnj Dios.

²³ Le'e, benne' ka' che yež Kapernaum, ¿žékelele le'e cho'ole ya'abá che Dios dan' blé'elele da' ka' bena' neda'? Yetjle lo yi' gabíl. Chela' goggak yela' wak zen ka' lo yež Sodoma, ka da' ka' bena' gan zoale, ga'ngak benne' yežen', na' zejte na'a ža.

²⁴ Na'a, neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'le'egake', sáka'žele le'e kan sáka'gak benne' ka' che yež Sodoma na'.

Zna Jesús: "Le gonlen neda' tzen, na' yezi' láže'le"

(Lk. 10:21-22)

²⁵ Kate' ža na' bchalj Jesusen', na' wnné':

—Zka'n zena' Le', Xe, nako' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga, dan' bkacho'o da' ki, nich bi le'égeklen benne' ka' žejní'igekle', san bløe'elo' benne' ka' zej nake' ka' xkwide' ka' da' ki.

²⁶ Ka'kze gaken, Xe, dan' ki wyáz lažo'o Le'.

²⁷ Ba bde Xan' yógo'te lo na'a neda'. Bi nonbia' no benne' neda', Zi'n Dios, san toze Xažo Dios, na' bi nonbia' no benne' Xažo Dios, san toza' neda', Zi'n Dios, na' lezka' benne' ka' zénela' wlo'e'ela' légake' Xažo Dios.

²⁸ Le gonlen neda' tzen yógo'tele žejxáke'le dan' žónteze žin che yodo', na' nwa'le ywa' zi'i' che da' zchi'le yodo', na' neda' gona' ga yezi' láže'le.

²⁹ Lo yela' gaxjw láže' chele le gon xchina', gakte ka go'n ka', bia ka' želzi'ba' yogo' chégakba'. Le wsdle da' nnia' neda', dan' naka' gaxjw láže', na' kwide' láže', na' žél-lele yela' žezi' láže', na' ga'n ži yichj láždo'le.

³⁰ Yogon' dan' xoa' le'de, na' naken da' wchi'la' le'e, bi naken zede, na' ywa' wa'a le'e da' naken da' žsedla', žá'ado'ze naken.

12

Benne' ka' che Jesús želké'e bisto zoa' scribe ža la'y

(Mr. 2:23-28; Lk. 6:1-5)

¹ Kate' ža na', da' naken ža la'y chegak benne' judío ka', wdé Jesusen' gan de yele zoa' scribe. Želdón benne' wsdle chie' ka', na' wzó ląwgake' želké'e bisto gan žia zoa' sriben', na' žáwgaken'.

² Kate' benne' yodo' fariseo ka' blé'egekle' da' ni, góžgake' Jesusen':

—Bwia nga, žongak benne' wsdle chio' ka' da' bi žala' gonžo ža la'y.

³ Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Bi beł-le le'e yiche la'y kan nak da' ben Dabí katen' wdone', na' lezka' wdongak benne' ka' wnníta'lengake' le'?

⁴ Wyo'é'e lo yo'o che Dios, na' bdawe' yet xtil ka' zej nkwe'e lo bkog la'y, dan' bi žala' gawe' le', na' bi žala' gawgak benne' ka' wnníta'lengake' le', san toze bxož ka' de latje gáwgaken'.

⁵ ¿Bi beł-le da' wnná Moisés wak gongak bxož ka' ža la'y ka'? Žóngake' žin li'a yodo' ža la'y ka', na' bi želbage'e dola'.

⁶ Na'a, neda' žapa' le'e, zoa' neda' nga, na' naka' benne' nakže' blo ka' yodo'.

⁷ Bi žejní'ilele dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znan: "Žénela' yeyache' láže'lele lježle ka', na' kégeze gotle bia beždo' ka', bia ka' zzeyle lo bkog la'y chia'." Chela' žejní'ilele da' ki, bi besbága'le benne' ka' zia, benne' ka' bi želbage'e zia.

⁸ Ka' naken, dan' naka' neda', Benne' Golje' Benách, Xan ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e

(Mr. 3:1-6; Lk. 6:6-11)

⁹ Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wyo'é'e lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngekle' xtiža' Dios.

¹⁰ Lo yo'on' wzóa to benne' nžeke' ne'e, na' dan' žénegekle benne' judío wnná bia' ka' želégkete' to da' gak yeshába'gake' Jesusen' zia, che len wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿De latje yeyonžo no benne' yižwé' kate' nak ža la'y?

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—No benne' lądjwle le'e, cha' zoa to zila' chie', na' cha' bixba' toba' lo yežw kate' nak ža la'y, ¿bi chejleje'-ba'?

¹² Záka'že to benne' ka to zila'. Che len, de latje gonžo da' nak chawe' chegak benách ka' kate' nak ža la'y.

¹³ Naž Jesusen' gože' benne' yižwén':

—Bli no'o.

Kate' bli ne'e, la' beyakten chawe' kan nak yechelá'a ne'e.

¹⁴ Naž bežachjgak benne' yodo' fariseo ka', na' bėngake' xtiža'gake' nich gótgake' Jesusen'.

To benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te bchalje' che Jesús

¹⁵ Kate' gókb'e'le Jesusen' da' ni, bezé'e ga na', na' benne' zan jáklene' Le' tzen. Naž Jesusen' beyone' yógo'te benne' yižwé' ka', benne' nni'ta'gake' lądjwgak benách ka',

¹⁶ na' bchi'le' légake' bi wzéngkete' benách ka' no nake' Le'.

¹⁷ Kate' bcháljlene' légake' gok da' wnná Isaiás, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

¹⁸ Le wia nga, Bennen' nake' wen žin chia',

Bennen' wžekza' neda'.

Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

Wchiza' Le' Be' La'y.

Le' wzenle' yógo'te benách kan gona',

wchi'a' laža'a légake'.

¹⁹ Bi til diže'e len no benne', na' bi nnie' zižje, na' bi yenle no benne' chi'e gan nak zi'to'.

²⁰ To ya xtildo' da' zoa be bi chichjwen',

na' to yi' da' za' yolen, bi wsolen',

kate' wzoaže' da' nak chawe' chie'.

²¹ Yógo'te benách ka' wžén láže'gake' Le'.

Znnágake: "Da xiwe' zónlenen Jesús tzen"
(Mr. 3:19-30; Lk. 11:14-23; 12:10)

²² Naž bla'gak benne' ka' zej noe'e to benne' lo chołe gan zoa Jesusen', bennen' bi žak nnie', dan' yoe'e be' xiwe', na' Jesusen' beyone' le'. Ki goken, bennen' goke' lo chołe, na' bi gok nnie', na'a zle'ele', na' zchalje'.

²³ Che len bebán láže'gak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake':

—ǰNak benne' ni za'só Dabí, bennen' žala' le'e?

²⁴ Kate' béngekle benne' yodo' fariseo ka' da' ni, wnnágake':

—Benne' ni žebeje' be' xiwe' ka', dan' Belzebú, da' xiwe', dan' naken xangak be' xiwe' ka', zónlenen le' tzen.

²⁵ Žákbe'ele Jesusen' dan' zza' láže'gake', na' gože' légage':

—Gáte'teze gan zma bia'gak benách ka', cha' žoj chóplegak benne' ka', na' cha' tıl-lengake' ljéžgake' ka', kwia yi' yela' wnná bia' chégake'. Lezka', cha' žoj chóplegak benách ka' nníta'gake' to yež o to yo'o, na' cha' tıl-lengake' ljéžgake' ka', bi gak dia'gak benne' ka' nníta'gake' lo yežen' o lo yo'o'.

²⁶ Lezka', cha' kwej da' xiwe' la' ljéžekzen, na' cha' tıl-lengak be' xiwe' ka' la' légakkzen, ǰnakxkze gak dia' yela' wnná bia' che da' xiwen'?

²⁷ Znele chia', na' znnale žebeja' be' xiwe' ka' dan' Belzebú da' xiwe' zónlenen neda' tzen. Cha' neda' žona' ki, ǰnoz benne' zónlene' tzen benne' ka' zónlengake' le'e tzen kate' žebějgake' be' xiwe' ka'? Che len, da' žongakkze' nak bian' nchixe'lele le'e.

²⁸ Na'a, cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' dan' zoalen yela' wak che Dios Be' La'y neda', da' li yela' wnná bia' che Dios ba blán' ga zoale ni.

²⁹ ǰGak no benne' choe'e liž to benne' wale, na' kweje' yela' wnni'a da' žen' liže', cha' zga'ale bi wcheje' benne' walen'? Naž gak choe'e nich wtache' liž benne' walen'.

³⁰ 'No benne' bi zónlene' neda' tzen, zbej yichje' neda', na' lezka' no benne' bi ztóblene' neda' tzen, žóslase'.

³¹ 'Che len žapa' le'e, yógo'te dola' da' žongak benách ka', na' diža' zi' ka' da' znnégake' che Dios, yenit law Dios chégake', san no benne' nne zi'e che Dios Be' La'y, batkle yenit law Dios chie'.

³² Lezka', cha' no benne' nnie' chia' neda', Benne' Golje' Benách, Dios yenit lawe' chie', san no benne' nnie' che Dios Be' La'y, batkle yenit law Dios chie'. Bi yenit lawe' chie' ža ni zoažo na'a, na' bi yenit lawe' chie' ža zezán'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo
(Mt. 7:15-19; Lk. 6:43-45)

³³ Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' nak zix to yag, kwian da' zix, san cha' bi nak zix bi kwian da' zix. Ki naken, da' zbia to yag nak bian' kan naken.

³⁴ Le'e, lježgak bele snia nakle. ǰNakx gak wchalje da' naken chawe', cha' bi nakle chawe'? Kan nak da' zza' láže'gak benách ka', lezka' zcháljgake'.

³⁵ Zchalj to benne' chawe' da' nak chawe' dan' yo'o da' naken chawe' lo yichj lázda'we', san zchalj no benne' bi nake' chawe' da' bi nak chawe', dan' yo'o da' bi naken chawe' lo yichj lázda'we'.

³⁶ Che len žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' sáka'gake', wchi'a láže'e benách ka' ni'a chegak yógo'te diža' da' wnnágakkze' ka'ze.

³⁷ Kan nak da' znnó, wchi'a láže'e le', na' yežojo' chawe' o bago'o zia ni'a che dižan' da' wnnó'.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mr. 8:12; Lk. 11:29-32)

³⁸ Naž beži'igak benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka', na' góžgake' Jesusen':

—Benne' wsedle, žénelto' le'elto' to da' gono' da' gak bian' gan za' yela' wnná bian' da' napo'.

³⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—Benne' ki, benne' wen da' zinnj ka', na' bi zej nake' dot li láže', znnábgekle' neda' gona' to da' gak bian' no naka'. Bi be da' gak bian' lé'egekle', san toze da' nak bia' kan gok che Jonás, bennen' bchalje' lo wláz Dios.

⁴⁰ Kan gok che Jonasen', bga'ne' le'e bel zen chonne ža chonne yele, lezka' gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách, dan' chonne ža chonne yele ga'na' zan yo.

⁴¹ Benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe chásgake' ža na' kate' chog Dios chegak benách ka' da' gone' chégake', katen' wchi'a láže'e benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' da' bengak benne' ka' che yež Nínibe na' yesbagan' benách ki zia dan' beyát láže'gak benne' ka' che yež Nínibe na' katen' Jonasen' bzenle' légage' xtiža' Dios, na' na'a zoa' neda' nga, na' nákle'eža' zen ka' Jonasen'.

⁴² Lezka' no'len' wnná bi'e yežen' da' žen' zaka' gan zde wbíž byo' zag ka' chase' ža na' kate' chog Dios chegak benách ka' da' gone' chégake' kate' wchi'a láže'e benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' da' ben no'len' yesbagan' légage' zia, dan' bžoj no'len' gan nakle'e zi'to' nich yenle' diža' sina' da' bchalj Salomón, na' na'a zoa' neda' nga, na' nákle'eža' zen ka' Salomón na'.

Kate' žežin be' xiwe' latje chen
(Lk. 11:24-26)

⁴³ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' žežó; be' xiwe' yo'o to benne', zdan gan nbiž, na' žiljen gan yezi' lažen'. Cha' bi wžeł-len gan yezi' lažen',

⁴⁴ Naž nnan: “Yeya' a latje chia' gan bžoja'.” Kate' yežinen gan bžojen, chejžakan' bennen', nake' ka to yo'o ndachen, na' nloan, na' ba nba'an nich chejsóa no benne' ga na'.

⁴⁵ Naž chej be' xiwen', na' chejxin' yegaže be' xiwe' ka', be' zej nakžen xiwe' ka len, na' chó'ogaken yógo'ten, na' chejnníta'gaken lo yichj lázdo'w bennen', na' ga ze law gakeže nyache' che bennen' kan goken chie' zga'ale. Lezka' gaken chegak benách ki, benne' wen da' zinnj ka'.

Xna' Jesús, na' benne' biche'e ka'

(Mr. 3:31-35; Lk. 8:19-21)

⁴⁶ Kate' Jesusen' ne zcháljlene' benách ka' da' ni, bžin xne'e len benne' biche'e ka' ga na'. Wnníta'gake' la' lí'ale, na' gónegekle' wcháljengake' Jesusen'.

⁴⁷ Naž to benne' bzenlen' Jesusen', na' wnné':

—Bwia nga, zoa xno'o len benne' bicho'o ka' la' lí'ale, na' žénegekle' wcháljengake' Le'.

⁴⁸ Bechebe Jesusen', na' gože' bennen' bzenle' Le' da' ni, na' wnné':

—žNnéželele no benne' nake' xna'a, na' no benne' ka' zej nake' benne' bícha'ado' ka'?

⁴⁹ Naž bli ne'e, na' bloe'ele' benne' wsdlele chie' ka', na' wnné':

—Bwia nga, benne' ki zej nake' ka' xna'kza', na' benne' bíche'kza' ka'.

⁵⁰ Nóte'teze benne' žone' kan žénele Xa', Bennen' zoe' ya'abá, benne' ni nake' bi' bíche'kza', na' bi' zankza', na' xna'kza'.

13

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to benne' žaz
(Mr. 4:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ La' ža na'ze bžoj Jesusen' lo yo'o, na' bejsóe' žoa'a nisdó'.

² Dan' bđobgak benne' zan gan zoa Jesusen', wžene' to lo barkw, na' wži'e ga na', na' benne' zan ka' wnníta'gake' lo yo biž žoa'a nisdon'.

³ Naž Jesusen' bcháljlene' légage', na' da' zan da' bsdle' légage', da' ka' bsaka' lebe', na' wnné':

—Le wia nga, bžoj to benne' žaz, yjeze' binnedo' ka'.

⁴ Kate' ne zjeze', béxjwgak bałe binnedo' ka' žoa'a nez, na' bžingak byinnedo' ka', na' bđawgakban'.

⁵ Béxjwgak yebałe binnedo' ka' lo yo gan že' yej, gan de láte'ze yo, na' la' blá'tegaken, dan' de láte'ze yo ga na'.

⁶ Naž kate' blá' wbiž, la' wbiže dan' goze', dan' bi zoa gan gon lwen.

⁷ Béxjwgak yebałe binnedo' ka' gan beła'gak lba yeche' ka'. Belgólele'e lba

yeche' ka', na' bđobgak dan' goze', na' bžia yi'gaken légaken.

⁸ Béxjwgak yebałe binnedo' ka' gan nak lo yo beb, na' bnéjwgaken. Bnéjwgak bałe dan' goze' yetó gaywá' ka'. Bnéjwgaken yebałen yechonnlaj ka', na' bnéjwgaken yebałen yechi žoa ka'.

⁹ No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Da' žénele Jesús gongak da' ka' bsaka' lebe'
(Mr. 4:10-12; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Naž bžingak benne' wsdlele ka' che Jesusen' gan zoe', na' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—žBiz chen' zcháljleno' benách ka' da' ka' žsaka' lebo'?

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—Dios žonne' le'e latje chejní'ilele da' ngache' kan zma bi'e Le' ya'abá chie', san benne' ki bi žénegekle' chejní'igekle'.

¹² No benne' zzi'e xtiža' Dios, Dios wnezjwe' chie' yelate', na' gáta'le'en chie', san no benne' bi zzi'en, da' do'ze dan' ba nzi'e yegá'n.

¹³ Che len zcháljlana' légage' da' ka' žsaka' leba', dan' zwiagake' san bi zlé'egekle'. Želyenle' san bi zze nággake', na' bi žejní'igekle'.

¹⁴ Ki žaken, žžin da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné':

Da' li yénlele san bi chejní'ilele.

Wíala'elele san bi lé'elele da' nakkzen.

¹⁵ Ki naken dan' nak zide yichj lázdo'gak benne' ki,

na' bi be žaz lo yichj nággake'.

Nyejw yej lágwage',

na' bi zlé'egekle' len yej lágwage' ka'.

Bi zze nággake'

na' bi zzejní'igekle' yichj lázdo'gake',

na' bi žeyágake' chia' neda',

nich gak yeyona' légage'.

¹⁶ Na'a, ba nez zen naken chele le'e, dan' zlé'egekle yej lawle ka', na' žénegekle nagle ka'.

¹⁷ Da' li žapa' le'e, benne' zan, benne' bcháljgake' lo wláz Dios, na' benne' chawe' ka', gónegekle' lé'egekle' da' zlé'elele le'e, san bi blé'egeklen'. Gónegekle' yéngekle' da' ženlele le'e, san bi béngeklen'.

Žloe'el Jesús da' žsdle da' bsaka' lebe'
(Mr. 4:13-20; Lk. 8:11-15)

¹⁸ Lezka' wnná Jesusen':

—Le wzé nag da' žsdle da' bsaka' leba' che benne' žaz.

¹⁹ Nóte'teze benne' ženle' diža' kan zma bia' Dios ya'abá, na' bi žejní'ilen', žak che diža' da' benlen' kan gok che binnedo' ka' béxjwgaken žoa'a nez. La' za'te da' xiwe', na' žeká'n dižan' da' wyazen lo yichj lázdo'w bennen'.

²⁰ Binnedo' ka' béxjwgaken lo yežlyón' gan že' yej žsédgeklen kan žak che no benne' ženle' dižan', na' la' zze nagtien' lo yela' žebél chie',

²¹ san kan bi wdia'gak binnedo' ka' dan' bi gota' gan góngakan lwen, lezka' žaken che bennen'. Kate' žin to da' žsaka' zin' le', na' kate' zbia láže'gak benách ka' le' dan' nzi' lo ne'e dižan', la' gakte chope laže'e.

²² Binnedo' ka' béxjwgaken gan bególegak lba yeche' ka' žsédgeklen kan žak che bennen' ženle' dižan', san zdan laže'e da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' ka' žon láže'geklen bennen' dan' zdan laže'e yela' wnni'a che yežlyó nga. Da' ki žóngaken ga kwia yi' dižan', na' bi gak gonon žin lo yichj lázda'we'.

²³ Binnedo' ka' béxjwgaken lo yo beb žsédgeklen kan žak che bennen' ženle' dižan', na' žejni'ilen', na' žon žin dižan' lo yichj lázda'we'. Zej nak bałe benách ka' ka' binnedo' ka' bnéjzgwaken yetó gaywá' ka'. Zej nak yebałe benách ka' ka' binnedo' ka' bnéjzgwaken yechonnalj ka', na' zej nak yebałe benách ka' ka' binnedo' ka' bnéjzgwaken yechi' žoa ka'.

Yixe'do' ka'ze da' znnan' kan znná' yełe zoa' scribe

²⁴ Naž bsaka' lebe Jesusen' yetó, na' gože' légake':

—Kan gak gan žin da' znná' bia' Dios ya'abá naken kan gok che binnedo' chawe' ka' da' goz to benne' gan nak lo yežlyó chie'.

²⁵ Kate' ne ztasgak benne' ka' nníta'gake' liže', bla' to benne' ga na', benne' bi žle'ele' le' chawe', na' yjeze' lo yežlyó chien' binnedo' ka' che yixe' ka'ze dan' znnan' kan znná' yełe zoa' scribe, na' beyeje' latje chie'.

²⁶ Kate' bla' zoa' sriben', na' wže' bisto chen gan žia zoa' sriben', naž gok bia'gak yixe'do' ka'ze ka'.

²⁷ Naž bžingak benne' wen žin ka' gan zoa benne' žan yežlyón', na' góžgake' le': "Žan, cha' gozo' binnedo' chawe' ka' lo yežlyó chion', žnakž goken bla'gak yixe'do' ka'ze ka'?"

²⁸ Žan yežlyón' gože' légake', na' wnné': "To benne' bi žle'ele' neda' chawe' bene' ki." Naž benne' wen žin ka' wnnábgakle' le', na' wnná'gake': "Žžénelo' chejto' chejlážo'to' yixe'do' ka'ze ka'?"

²⁹ Naž xángake' gože' légake': "O'o. Kate' wlážo'le yixe'do' ka'ze ka', lezka' wlážo'le'entele yełe zoa' scribe ka'.

³⁰ Gakže chawe' gonnle latje gólegaken tzen na' zejte chejtobžon, na' naž yapa' benne' ka' wtóbgaken': le wtób zga'ale yixe'do' ka'ze ka', na' le wchejen chejžonn weje nich wzeyžon, na' naž wtoble zoa' sriben' lo yo'o chia'."

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to binnedo' mostasa
(Mr. 4:30-32; Lk. 13:18-19)

³¹ Yetó da' bsaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':

—Kan gak gan žin da' znná' bia' Dios ya'abá, gaken kan gok che to binnedo' mostasa, dan' goz to benne' gan nak lo yežlyó chie'.

³² Da' li binnedo' mostasa na' nakžen da' do'ze ka' zej nak yógo'te binnedo' yezika' ka', san kate' ba nazen, zgóležen ka' yógo'te yixe' kwan ka', na' žaken zen kan nak to yag, na' želžin byinnedo' ka', na' žóngakba' xó'ngakba' ka' lo ni'a nen'.

Žsaka' lebe Jesús che kwa zichj che yet xtil
(Lk. 13:20-21)

³³ Yetó da' bsaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':

—Kan gak gan žin da' znná' bia' Dios ya'abá gaken ka' ben kwa zichj che yet xtil, dan' bchixe' to no'le len chonne lbix' yezje zoa' scribe, na' wyache' dot kwa na'.

Da' žénele Jesús gongak da' ka' žsaka' lebe'
(Mr. 4:33-34)

³⁴ Yógo'te da' ki bsaka' lebe Jesusen', da' ka' bcháljlene' benách ka' nníta'gake' ga na', na' bi bcháljlene' légake' da' bi bsaka' leben'.

³⁵ Ki bene', na' bžin dan' bzoj to benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné': Wchalja' da' ka' wsaka' leba'.

Nnia' da' bgache' katen' wzó law žata' yežlyó.

Da' žsedle da' bsaka' lebe Jesús che yixe'do' ka'ze

³⁶ Naž Jesusen' bzele diže'e benách ka' nníta'gake' ga na', na' besele'e légake', na' Le' beyoe'e yo'o. Naž bžingak benne' wsedle chie' ka' gan zoe', na' góžgake' Le':

—Bløe'el neto' da' žsedle dan' bsaka' lebo' che yixe'do' ka'ze dan' znnan' kan znná' yełe zoa' scribe.

³⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benne' žaze' binnedo' chawe' naka' neda', Benne' Golje' Benách.

³⁸ Ga na' gože' binnedo' ka' naken yežlyó nga, na' binnedo' chawe' ka' zej naken benne' ka' zej nbabe' gan znná' bia' Dios. Yixe'do' ka'ze ka' dan' znnan' kan znná' yełe zoa' scribe zej naken benne' ka' zej nake' che da' xiwe'.

³⁹ Bennen' bi žle'ele' chawe' žan yežlyón', na' gože' yixe'do' ka'ze ka', da' xiwe'kze naken. Ža na' katen' wtóbgaken' naken ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga, na' benne' ka' ztóbgaken' zej nake' wbás che ya'abá ka'.

⁴⁰ Kan goken, btóbgake' yixe'do' ka'ze ka', na' bzéygaken' lo yi', lezka' gaken kate' yeyož che yežlyó nga.

⁴¹ Neda', Benne' Golje' Benách, seła'a wbás la'y chia' ka', na' kwéjgake' yógo'te benne' ka' gan znná' bia' Dios, benne' ka' žóngake' ga žongak ljéžgake' ka' doła', na' lezka' benne' ka' žóngake' da' kegle.

⁴² Wbás che ya'abá ka' chó'ngake' benne' ka' lo yi' gabil, benne' wen da' zinnj ka', na' kwéžegake', na' wxéj láye'gake'.

⁴³ Naž benách chawe' ka' chépgake' yes bani', na' gágkake' kan nak wbíz gan zřna bia' Dios ya'abá chie'. No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Žsaka' lebe Jesús che to yela' wnni'a ngache'

⁴⁴ Lezka' bsaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Da' zřna bia' Dios ya'abá chie' naken ka to yela' wnni'a, da' ngache' to lo yežlyó. Katen' to benne' bžel-len', bekache'en gan bgachen', na' lo yela' žebél chie' wyeje', na' bete'e yógo'te da' nape', na' go'we' yežlyón' nich gata' yela' wnni'a na' chie' le'.

Žsaka' lebe Jesús che to bga da' záka'le'en

⁴⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan žala' dan láže'le da' zřna bia' Dios ya'abá chie' naken kan ben to benne' ža'we', na' žote'e, na' žilje' bga zaka' ka'.

⁴⁶ Kate' bžel-le' to bga da' záka'le'en, wyeje', na' bete'e dot da' nape', na' go'we' bgan'.

Žsaka' lebe Jesús che to yixjw bel

⁴⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gak gan žin da' zřna bia' Dios ya'abá chie', gaken kan žon to yixjw bel da' bzála'gak benne' ka' lo nisdó, dan' bejřenen bel zan.

⁴⁸ Katen' ba bežá' yixjwn', na' bebéjgaken' lo yo biž zoa'a nisdón', gan wzé'gake', na' bnníta'gake' bel chawe' ka' lo xkwite ka', na' bel ka'ze ka' wžó'ngake' légakba'.

⁴⁹ Lezka' gaken kate' yeyóž che yežlyó nga. Žojgak wbás che ya'abá ka', na' kwéjgake' cheze benne' chawe' ka', na' yekwásgake' légake' ladjw benne' wen da' zinnj ka'.

⁵⁰ 'Naž chó'ngake' benne' wen da' zinnj ka' lo yi' gabil, gan kwéžegake', na' wxéj láye'gake'.

Yela' wnni'a gole, na' da' kobe

⁵¹ Naž Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—žejní'ilele yógo'te da' ki?

Bechébégake', na' góžgake' Le':

—O', xan.

⁵² Jesusen' gože' légake':

—Katen' to benne' yodo' wsedle ba nzi' lo ne'e da' zřna bia' Dios ya'abá chie', nake' ka to benne' xan yo'o, benne' žebeje' ladjw yela' wnni'a chie' da' kobe, na' da' gole, da' ka' zej naken chawe', da' ka' žebélenlen'.

Da' ben Jesús lo yež Nasaret

(Mr. 6:1-6; Lk. 4:16-30)

⁵³ Kate' beyóž bsaka' lebe Jesusen' da' ki, bezé'e ga na'.

⁵⁴ Kate' bežine' gan nak laže', bsedle' benne' ka' nníta'gake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bebángle', na' wnná'gake':

—žGaz bsedle benne' ni yela' žejní'il ni? žNakž naken, žone' da' zan yela' wak ki?

⁵⁵ Benne' ni nake' zi'n benne' zkonle' žin blag ka', na' xne'e lie' Lia. Nake' bíche'gak Jakob, na' Jwsé, na' Smon, na' Judas.

⁵⁶ Lezka' no'le zane' ka' nníta'lengake' žo'o nga. žGaz bsedle' yógo'te da' ki?

⁵⁷ Che len gok chope láže'gake', na' bebéj yichjgake' Le'. Naž Jesusen' gože' légake':

—Yógo'te benách ka' zápegake' ba la'ne no benne' zchalje' lo wláz Dios, san benách wláz chie' ka', na' benne' ka' nníta'gake' liže' bi zápegake' le' ba la'ne.

⁵⁸ Che len bi ben Jesusen' da' zan yela' wak ka' ga na', dan' bi žejlé'gake' chie'.

14

Ka bétgake' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mr. 6:14-29; Lk. 9:7-9)

¹ Kate' ža ka', benle Herodes, bennen' zřna bi'e gan nbab Galilea, kan zej nak yela' wak ka' da' žon Jesusen'.

² Herodes na' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné':

—Bennen' nake' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Ba bebane' lo yela' got. Che len nzi' lo ne'e yela' wak zen na'.

³ Ki wnná Herodes na' dan' bséla'kze' benne' ka' bėxwgake' Zwan'. Bchéjgake' le' do ya, na' bsėjwgake' le' liž ya dan' gónele Herodías gaken ki. Herodías na' goke' zo'le Lip, benne' biche' Herodes na'.

⁴ Ki ben Herodes na', dan' Zwan' gože' le': "Bi žala' sóařeno' zo'le benne' bicho'o."

⁵ Che len gónele Herodes na' gote' Zwan', san bžebe' wži'igak benne' wláz ka' chie', dan' žékgekle' nak Zwan' benne' zchalje' lo wláz Dios.

⁶ Naž kate' gok lni che ža wyé'el yiz Herodes na', bžoj xkwide' no'le che Herodías na', na' bya'abe' gan že'gak benne' ka' nníta'gake' lni na', na' wyáz laže' Herodes na' da' benbe'.

⁷ Bchebe laže' Herodes na', na' ben choche' xtiže'e wnezjwe' chebe' bite'teze da' nnablbe' le'.

⁸ Dan' ba bsedle' xna'be' lebe' zga'ale, gožbe' le':

—Benn chia' na'a to lo ziga' zen yichj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

⁹ Naž gok nyache' laže' Herodes na', san dan' ba ben choche' xtiže'e, na' dan' bėngkle' benne' ka' chie' le', benne' ka' že'j žawlengake' le' tzen, che len gože' to benne' chejnezjwe'-be' yichj Zwan'.

¹⁰ Ki goken, bsele'e to benne' chejchoge' yen Zwan' gan nyejwe' liž ya.

¹¹ Bennen' bsele'e beyoé'e yichj Zwan' to lo ziga' zen, na' bnezjwen' che xkwide' no'len', na' lebe' bnėzjwben' che xna'be'.

12 Naž benne' ka' bēn'legake' Zwan' tzen bžingake' ga na', na' beché'gake' le', na' bejkáche'gake' le'. Wdé na', bejzēngake' Je-susen' kan gok da' ki.

*Ješús z'wawe' gayo' mil benách ka'
(Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)*

13 Kate' benle Jesusen' da' goken che Zwan', bezé'e ga na', na' wžene' to lo barkw, na' wyeje' toze' to latje dach. Katen' bēngake benách ka' zeje' ga na', bžó'gake' lo yež ka', na' belzé'e lo ní'agake', na' jake' gan žala' žin Jesusen'.

14 Kate' bežó'j Jesusen' lo barkw, ble'ele' zej nnita' benách zan ka' ga na', na' beyache' láže'le' lé'gake', na' beyone' benne' yižwé' ka', benne' nnita'gake' lád'jw'gake'.

15 Kate' ba za' žale ža na', wbíga'gak benne' wsdle chie' ka' gan zoe', na' góž'gake' Le':

—Ba za' žale na'a, na' dache nak latje ni. Besela' benách ki nich chjake' gan že'gak yeždo' ka' nich gá'w'gake' da' gá'w'gake'.

16 Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Bi žon byenen chjake'. Le wnezjw le'e dan' gá'w'gake'.

17 Naž góž'gake' Le':

—Gáyo'ze yet xtil den, na' chopze bel ka', bia deba' cheto' nga.

18 Jesusen' gože' lé'gake':

—Le yedjwán' nga.

19 Naž Jesusen' wnné' kwe'gak benne' ka' gan yo'o daka'. Wdé na' be'xwe' da' gayo' yet xtil ka', na' chop bel ka', na' bchis lawe', bwie' zaka' ya'abá. Gože' Dios: "Žó'xkeno'." Naž bzožje' yet xtil ka', na' bdi'e da' ka' lo na'gak benne' wsdle chie' ka', na' lé'gake' wdí'gake' da' ka' gan že'gak benne' zan ka'.

20 Bdá'w'gake' yógo'tegake', na' bēl'jegekle'. Naž betó'gake' da' bizjw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' chežinno xkwit ka'.

21 Benne' byo ka', benne' bdá'w'gaken', gó'gake' gayo' míl'gake', san bi blab no benne' no'le ka', na' xkwide' ka'.

*Ješús zde' lawe'l nisdó'
(Mr. 6:45-52; Jn. 6:16-21)*

22 Naž la' bente Jesusen' ga bebengak benne' wsdle chie' ka' lo barkw nich chjake' zgá'alegake' ka' Le', na' té'gake' yechelá'a nisdon', katen' yesele'e Le' benne' zan ka', benne' nnita'gake' ga na'.

23 Katen' Jesusen' ba besel'e benne' ka', wžene' to law ya'ado' gan bejsó'e toze'. Naž bchál'jlene' Dios. Katen' ba gole, toze' zoe' ga na'.

24 Barkwn' gan zej nnita' benne' wsdle chie' ka' zden gachje lawe'le nisdon', na' žxite' barkwn' dan' žas nisdon', na' ben' žaken zagan' barkwn'.

25 Wdé gachje yelen', wbiga' Jesusen' žoa'a gan nnita'gake', zde' lawe'l nisdon'.

26 Kate' blé'egekle benne' wsdle chie' ka' Le', zde' lawe'l nisdon', gok zéd'gekle' dan' zžé'begake'. Wžéžya'agake', na' wnná'gake':

—To be' bxin'.

27 Naž Jesusen' la' bližtie' lé'gake', na' wnné':

—Le gon choch láže'le. Nedan'. Bi žébele.

28 Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Xan, cha' nako' Le', wnné neda' sa'a gan zo' lawe'l nisen'.

29 Jesusen' gože' le':

—Da.

Naž betj Bedon' lo barkwn', na' wzé'e lawe'l nisdon', zeje' gan zoa Jesusen'.

30 Naž kate' ble'el Bedon' kan zta be' nisdon', bžebe'. Wzó lawe' žetje' lo nisen', na' wžéžye'i'e. Bliže' Jesusen', na' wnné':

—Xan, beslá neda'.

31 Jesusen' la' blite ne'e. Be'xwe' le', na' gože' le':

—Láte'ze žejli'o chia'. žBiz chen' gok chope lážo'o?

32 Kate' wžén Jesusen' lo barkwn', wžé' ži ben' žaken.

33 Naž benne' ka' nnita'gake' lo barkwn' bka'n zé'ngake' Jesusen', na' wnná'gake':

—Da' li, ži'n Dios nako'.

Ješús žeyone' benne' yižwé' ka' lo yež Jene-saret

(Mr. 6:53-56)

34 Kate' ba wdé'gake' yechelá'a nisdon', la' bžíntegake' gan nbab yež Jenesaret.

35 Kate' benne' yežen' ka' beyón'bia'gake' Jesusen', bséla'gake' diža' dot lo yežlyón', na' bžingak benách ka' zej noe'e yógo'te benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen'.

36 Góta'yo'egekle' Jesusen' we'e lé'gake' latje kángakze' laže' da' nakwe', na' la' beyá'tegak yógo'te benne' ka', benne' wdá'ngake' ze'.

15

Da' ka' žóngaken ga bi nakžo chawe' law Dios

(Mr. 7:1-23)

1 Naž benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsdle ka', benne' ka' zej nžoje' lo yež Jerusalén, bžingake' gan zoa Jesusen', na' góž'gake' Le':

2 —žBiz chen' žongak benne' wsdle chio' ka' da' zdetlen kan zej nak da' žónteze žonžo kan bengak xa xto'žo ka'? Bi želyib ná'gake' kan nak che yodo' kate' za' gá'w'gake'.

3 Bechebe Jesusen', na' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—žBiz chen' lezka' le'e zzoale chelá'ale da' bchi'le Dios le'e, nich gonle da' žónteze žonle?

4 Nak bia' žonle ki dan' gož Dios le'e, na' wnné': "Wdape ba la'ne xa xno'o" na' lezka' wnné': "No benne' nne zi'e che xa xne'e, le got bennen'."

5 San le'e znnale: "Cha' no benne' yi'e xa xne'e: Bi be gak wnezjwa' chele dan' ba bchebe laža'a wnezjwa' che Dios yógo'ten'."

6 Naž znnale biž žon byenen bi da' gon ben- nen' che xa xne'e. Ki žonle, zzoale cheļa'ale dan' bchi'le Dios le'e, nich gonle da' žónteze žonle.

7 Le'e, benne' zloé'ezele chawe' kwínle, nak dot da' li da' wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios, kan nakle, katen' wnné':

8 Benne' ki, žoá'agakze' žápegake' neda' ba la'ne,

kege dot láže'gake'.

9 Dáche'ze nak kan zka'n zéngake' neda' dan' žsédgekle' da ka' zchi'igekle benách ka'.

10 Naž Jesusen' bliže' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' légake':

—Le wzé nag da' yapa' le'e, na' le chejní'ilen.

11 Kege da' žaz žoa'a to benne' žonen ga bi nake' chawe' law Dios, san da' zžojen žoe'e žonen ga bi nake' chawe' law Dios.

12 Naž benne' wsedle ka' che Jesusen' wbíga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' Le', na' wnná'gake':

—žNnezlo' bža'agak benne' yodo' fariseo ka' katen' béngekle' dan' bchaljo'?

13 Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Yógo'te da' zej nazen, da' bi goz Xa', Ben- nen' zoe' ya'abá, yelážo'gaken dot lwen.

14 Le wká'n-gake'. Zej nake' lo choľe, na' želchi'e benne' lo choľe ka'. Cha' to benne' lo choľe chi'e yetó benne' lo choľe, žoptie' bíxgake' to lo bloj.

15 Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Bzejní'il neto' da' ni žsaka' lebo'.

16 Jesusen' gože' légake':

—žLezka' le'e bi žejní'ilele?

17 Nnézlele žaz le'žo yógo'te da' žazen žoá'ažo, na' žežojen le'žo.

18 Na'a, da' žežojen žoá'ale, lo yichj lázdo'le zan', na' da' ki žóngaken ga bi nakle chawe' law Dios.

19 Ki žaken dan' zļa'gak lo yichj lázdo'le da' kegle ka' da' zza' láže'le, da' gonen ga gotle benách ka', na' da' gonen ga wká'n ditjle yelá' zchag na', na' da' gonen ga gonle da' zinnj, na' da' gonen ga se láže'le bi da' kwanle, na' da' gonen ga nnele che lježle da' bi zej naken da' li, na' da' gonen ga nne yálele.

20 Da' ki žóngaken ga bi nak chawe' to benne' law Dios, san cha' bi chibe' ne'e kan nak che yodo' kate' bi da' gawe', da' ni bi gonen ga bi nake' chawe' law Dios.

*To no'le yež zi'to' žejli'e che Jesús
(Mr. 7:24-30)*

21 Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wyeje' gan zej nbab yež Tiro, na' yež Sidón.

22 To no'le nbabe' to yež da' nbaben Kanaán bžoje' lo yežen'. Wnnié' zižje, na' gože' Jesusen':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neda'. Xkwíde' no'le chia' zžáka'le'ebe' dan' yo'obe' be' xiwe'.

23 Bi be bechebe Jesusen'. Naž wbíga'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe'. Góžgake' Le', na' wnná'gake':

—Beseľe' le', dan' ze'e xkóže'lžo na' zbéžeyi'e.

24 Naž bechebe Jesusen', na' gože' no'len':

—Dios bseľe'e neda' nich gáklena' benne' Israel ka', benne' zej nake' ka' zíla'do' ka' zej nntlba'.

25 Naž wbíga' no'len' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' xni'e, na' gože' Le':

—Xan, goklen neda'.

26 Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Bi nak chawe' yeka'ažo yet chegak xkwíde' ka', na' cho'nžon nich gawgak bé'ko'do' ka' len.

27 Naž no'len' gože' Jesusen', na' wnné':

—O', Xan, san žawgak bé'ko'do' ka' da' bizjw ka', da' žéxjwgaken zanle gan žawgak xángakba'.

28 Naž bechebe Jesusen', na' wnné':

—Nó'ledo'. Dot li laže' nak kan žejli'o chia'. Gak chio' kan žénelo'.

La' na'ze beyakte xkwíde' no'le chien'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'

29 Naž bezá' Jesusen' ga na', na' wdíe' gan nak žoa'a nisdó' che gan nbab Galilea. Wžene' gan nak to law ya'ado', gan wzí'e.

30 Benne' zan bžingake' gan zoa Jesusen', benne' ka' zá'gake' zej noe'e benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' lo choľe ka', na' benne' ka' bi žak nnégake', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' zanže, benne' yižwé' ka', na' wdxjwgake' légake' xni'a Jesusen', na' Le' beyone' légake'.

31 Bebán láže'gak benne' ka' kan nak da' ben Jesusen', dan' blé'egekle' znnagak benne' ka' bi gok nnégake', na' beyakgak benne' ka' bžoggak ni'a ná'gake', na' zza'gak benne' ka' bi gok sá'gake', na' zlé'egekle benne' ka' gókgake' lo choľe. Che len bka'n zéngake' Dios chegak benne' Israel ka'.

*Jesús zwawe' tap mil benne' ka'
(Mr. 8:1-10)*

32 Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—Žeyache' láže'la' chegak benne' zan ki, dan' ba zej chonne ža zá' lengake' neda', na' bi be de da' gáwgake'. Bi žénela' yeselá' légake' lížgake' želdonze' ka', dan' yedó láže'gake' lo nez.

33 Naž benne' wsedle chie' ka' góžgake' Le', na' wnná'gake':

—žGaz žél'leto' yet xtil zan lo latje dach nga, nich wawto' benne' zan ki?

³⁴ Jesusen' wnnable' légage', na' wnné':
 —¿Balx yet xtil de chele?
 Bechébégake', na' wnnágake':
 —Gaže, na' lezka' babze bel deba' cheto' nga.
³⁵ Naž Jesusen' gože' benne' zan ka' kwé'gake' lo yo.
³⁶ Bexwe' gaže yet xtil ka' len bel ka', na' gože' Dios: “Žóǵkeno'.” Naž bzožjen', na' bnezjwen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' légage' wdísǵaken' gan že'gak benne' zan ka'.
³⁷ Bdáwgage' yógo'tegake', na' béljgekle'. Wdé na' betóbgake' da' bizjw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' gaže xkwit ka'.
³⁸ Zej nnita' tap mil benne' byo ka', benne' ka' bdáwgage', san bi blábgake' no'le ka', na' xkwidwe' ka'.
³⁹ Naž Jesusen' besele'e benne' ka' lížgake', na' wžene' lo barkwn', na' jake' gan nbab yež Magdala.

16

Znnábgkele' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mr. 8:11-13; Lk. 12:54-56)

¹ Naž benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' saduseo ka' bžingake' gan zoa Jesusen' nich si' biá'gake' Le', na' wnnábgkele' Le' gone' to da' gak bian' gan za' yełá' wnná bia' chien'.

²⁻³ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':
 —Nnéžkele dan' znnagak benách, znnágake': “Kate' že' bejw kwele, wak yejw.”
 Lezka' znnagake': “Kate' žechj be' bi gak yejw.”
 jBenne' ži nnezele ka'! jžak nneya'ale da' gon lawe' ža, san bi žákbe'elele nbága'le žia ni'a che da' žónkzelele!

⁴ Benne' ka', benne' zóngake' da' kegle, na' bi zoa dot li láže'gake', želnnable' neda' gona' to da' gak bian' no naka', san bi be da' gak bian' lé'egekle'. Toze dan' gok bian' kan gok che Jonás, bennen' bchalje' lo wláz Dios, lé'egeklen'.

Naž Jesusen' bkwase' gan nnita'gake', na' beyeje'.

Da' naken ka kwa zichj che yet xtil

(Mr. 8:14-21)

⁵ Kate' bžingake' yechelá'a nison', gókbe'egkele benne' wsedle ka' che Jesusen' goł láže'gake' wá'gake' da' gáwgage'.

⁶ Naž Jesusen' gože' légage':
 —Le wia nga. Le gape chi'i kwinle che da' naken ka kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo' fariseo ka', na' chegak benne' yodo' saduseo ka'.

⁷ Naž benne' wsedle chie' ka' bchaljengake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—Žnne' ki dan' bi nwa'žo yet xtil.

⁸ Žákbe'ele Jesusen' da' ni, na' gože' légage':

—¿Biz chen' žon xtiža'le dan' bi nwa'le yet xtil? Láte'ze žejle'le chia'.

⁹ ¿Bi žejní'ilele, na' bi žezá' láže'le kan gok chegak gayo' yet xtil ka', dan' bdawgak gayo' mil benne' ka', na' kan xkwit zan ka' betoble?

¹⁰ ¿Lezka' bi žejsá' láže'le kan gok chegak gaže yet xtil ka', dan' bdawgak tap mil benne' ka', na' kan xkwit zan ka' betoble?

¹¹ ¿Bi žejní'ilele? Bi bchalja' che yet xtil katen' goža' le'e gape chi'i kwinle che da' naken ka kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo' fariseo ka', na' chegak benne' yodo' saduseo ka'.

¹² Naž bejni'igekle' Jesusen' bi gože' légage' gape chi'i kwíngake' che kwa zichj che yet xtil, san žala' gape chi'i kwíngake' che da' žsédgekle benne' yodo' fariseo ka', na' benne' yodo' saduseo ka'.

Bedw znne' Jesús nake' Benne' Cristo

(Mr. 8:27-30; Lk. 9:18-21)

¹³ Kate' bžin Jesusen' gan nbab yež Sesarea, gan znna bia' Filipino, wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿Nož znnagak benne' ka' naka' neda', Benne' Golje' Benách?

¹⁴ Bechébégake', na' wnnágake':
 —Bale' znnágake': “Žwa nako', bennen' bezóe' benách ka' nis.”
 Yebale' znnágake': “Lías nako', bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.”
 Yebale' znnágake': “Jeremias nako', o to benne' yoble, benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.”

¹⁵ Naž Jesusen' gože' légage':
 —Cheže le'e, žnoz znnale naka' neda'?

¹⁶ Bechebe Smon Bedw, na' gože' Le':
 —Le' nako' Benne' Criston', ži'n Dios ban.
¹⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' le':
 —Ba nez zen naken chio', Smon, ži'n Jonás, dan' bi bløe'el no benne' le' da' ni, san Xa', Bennen' zoe' ya'abá, bløe'ele' le' da' ni.

¹⁸ Neda' žapa' le', le' nako' Bedw, na' lo yej ni chixjwa' benne' ka' zej nake' chia', na' yełá' wnná bia' che da' xiwe' bi gak wzagan' xnéžgake'.

¹⁹ Wdiá' lo no'ó ži'n ya' ka' che latje gan znna bia' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'. Da' wžono' lo yežlyó nga, lezka' ba bžon Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', na' da' go'o latje gaken lo yežlyó nga, ba be' latje gaken Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie'.

²⁰ Naž Jesusen' bchi'le' benne' wsedle chie' ka' bi wžéngkele' nitó benne' nake' Le' Benne' Criston'.

Jesús žløe'ele' kan za' gótgake' Le'

(Mr. 8:31—9:1; Lk. 9:22-27)

²¹ Ła' ža na'že wžo ław Jesusen' žløe'ele' benne' wsedle chie' ka' žon byenen cheje' Jerusalén, gan bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', wsaka'

zí'gake' Le', na' naž gótgake' Le', san kate' gak chonne ža, yebane' lo yela' got.

²² Naž Bedw bchi'e Jesusen' che'ale, na' wzó lawe' zdile' Le', na' wnné':

—Xan, bi gonn Dios latje. Bi gak chio' kan žnno'.

²³ Naž beyéčj Jesusen', na' gože' Bedon':

—Bkwás na'le. Žono' le' kan žon da' xiwe'. Žono' ga gak chope laža'a dan' kan zza' lažo'o le' bi naken kan zza' laže' Dios, san kan zza' láže'gak benách ka'.

²⁴ Naž Jesusen' gože' benne' wsdle chie' ka', na' wnné':

—Cha' zoa no benne' žénele' gónlene' neda' tzen, žala' wzóe' che'ale da' ga' zdan laže'e, na' gake' ka to benne' noe'e yag kroze, na' zeje' zejté'e le'e yag krozen'. Naž gak gónlene' neda' tzen.

²⁵ No benne' žénele' gape chi'e yela' nban chie', wnitén', san benne' wnite' yela' nban chie' dan' žónlene' neda' tzen, gata' yela' nban da' zejli' kanne chie'.

²⁶ Bi be da' chawe' gaken che to benne' cha' wtobe' yógo'te da' den yežlyó nga san wnite' yela' nban chie'. Bi be gak wnezjw bennen' nich gata' yela' nban da' zejli' kanne chie'.

²⁷ Ki žnnia', dan' yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, tzen len yela' bani' che Dios, Xa', na' che wbás che ya'abá chia' ka'. Naž yebi'a che to to benne' kan zej' nak da' ka' bene'.

²⁸ Da' li žapa' le'e: bi gatgak ba'le benne' ka', benne' nníta'gake' nga, na' zejte lé'egekle' yedjnná bi'a neda', Benne' Golje' Benách.

17

*Zcha' kan žnna' law Jesús
(Mr. 9:2-13; Lk. 9:28-36)*

¹ Wdé xope ža, Jesusen' bchi'e Bedw na' Jakob, na' Žwa, benne' biche' Jakobén', na' jaké' cheze gan nak to law ya'a sibe.

² Kate' ne nníta'gake' ga na' bža' kan žnna' law Jesusen' láw'gake'. Wyép yes bani' law Jesusen' kan ža'ni' wbiž, na' beyák žila'do'ze laže' nakwe', na' wnnán' ka' bani'.

³ Naž blé'egekle' benne' wsdle chie' ka' kate' bla' lawgak Moisés na' Lías, zchájljengake' Jesusen'.

⁴ Naž Bedon' gože' Jesusen':

—Xan, ba nez žen naken chežo zoažo nga. Cha' žénelo', gona' chonne yo'o laga' ka' nga, to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

⁵ Kate' ne zchalj Bedon' da' ni, la' wže'te to bejw bani' ga na', da' bkachen' lé'gake', na' lo bejwn' benle' chi'i to benne' wnné':

—Benne' ni nake' Ži'nkza'. Nži'ila'-ne', na' žaz laža'a Le'. Le wzé nag da' wchalje'.

⁶ Kate' béngkele' benne' wsdle ka' che Jesusen' chi'i na', belyechwe' lo yole, na' bžébegake'.

⁷ Naž wbiga' Jesusen' gan nníta'gake', na' wdane' lé'gake', na' wnné':

—Le chas. Bi žébele.

⁸ Kate' bchis láw'gake', na' bwíagake', nitože no benne' blé'egekle', san toze Jesusen'.

⁹ Kate' ne žétjgake' law ya'a na', Jesusen' bchi'le' lé'gake', na' wnné':

—Bi ye'le nitó benne' kan gok dan' blé'e'elele kate' yebanža' lo yela' got neda', Benne' Golje' Benách.

¹⁰ Naž wnnábgekle' benne' wsdle chie' ka' Le', na' wnnágake':

—žBiz chen' žnnagak benne' yodo' wsdle ka' žon byene la' law Lías zga'ale' kate' la' law Benne' Criston'?

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Da' li la' law zga'ale' Líasen', na' wká'n chawe'e yógo'te.

¹² Na'a neda' žapa' le'e: ba bla' law Líasen', san bi beyónbia'gake' le', na' yógo'te da' žnnaze ché'gake' le'e yiche la'y béngake' chie'. Ležka' góngake' chia' neda', Benne' Golje' Benách, dan' wsaka' zí'gake' neda'.

¹³ Naž bejni'igekle' benne' wsdle chie' ka', zchájljlene' lé'gake' kan gok che Žwa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

*Jesús žeyone' to xkwide' byo da'be' chon
(Mr. 9:14-29; Lk. 9:37-43)*

¹⁴ Kate' bežingake' gan zej' nníta' benne' zan ka', wbiga' to benne' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' xni'e,

¹⁵ na' gože' Le':

—Xan, beyache' laže'l' xkwide' byo chia', dan' da'be' chon, na' zžáka'le'ebe', na' zan chi'i žže'be' lo yi', na' lo nis.

¹⁶ Bedjwá'a-be' gan nníta'gak benne' wsdle chio' ka', san bi gok yeyóngake'-be'.

¹⁷ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' bi žejle'le che Dios, na' bi nakle li laže'. žGáka'tega žala' sóalena' le'e nich chejle'le che Dios? žGáka'tega žala' gaka' žen laže' chele le'e? Le yedjwá'-be' nga.

¹⁸ Naž Jesusen' bdi'le' be' xiwen' yo'obe', na' la' bežojten lebe', na' la' na'ze beyakte xkwide' byodon'.

¹⁹ Naž wbiga'gak benne' wsdle ka' che Jesusen' gan zoe' cheze. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—žBiz chen' bi gok yebejto' neto' be' xiwen'?

²⁰ Jesusen' gože' lé'gake':

—Bi gokle dan' bi žejle'le che Dios dot láže'le. Da' li žapa' le'e, la'kze láte'ze nak kan žejle'le che Dios, cha' nakzen ka to binnedo' mostasa, wak ye'le ya'ado' nga: “Bkwás nga, na' bejsóa na'le” na' la' wkwasten. Bi be zoa da' bi gak gonle cha' chejle'le che Dios dot láže'le.

²¹ Na'a, to be' xiwe' ki gak yebejlen toze cha' wchájljlenle Dios, na' gonle wbás.

Da' yoble z̄nna Jesús kan za' gótgake' Le' (Mr. 9:30-32; Lk. 9:43-45)

²² Kate' ne z̄da Jesusen' gan nbab Galilea, gože' benne' wsdle chie' ka', na' wnné':

—Zoa no benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benách ka'.

²³ Gótgake' neda', san kate' gak chonne' ža Dios yesbane' neda'.

Naž benne' wsdle chie' ka' gok nyache' láže'gake'.

Jesús žizjwe' laze' che yodo'

²⁴ Kate' bžin Jesusen' len benne' wsdle chie' ka' lo yež Kapernaum, benne' ka', benne' zchizjwgake' benách ka' lázgake' che yodo', bžingake' gan zoa Bedw, na' wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žBi žizjw bennen' žsdele' le'e laze' che yodo'?

²⁵ Bechebe Bedon', na' wnné':

—O', žizjwe'.

Kate' beyó'o Bedon' lo yo'o, naž Jesusen' la' bljiztie' le', na' wnné':

—žBiz žnno' le', Smon? Benne' ka' z̄nna biá'gake' yežlyó nga, žnoz benne' ka' zchizjwgake' da' žizjwgak benách ka'? žZchizjwgake' benne' wláž chégake' ka' o benne' ži'to' ka'?

²⁶ Bechebe Bedon', na' gože' Le':

—Benne' ži'to' ka' zchizjwgake'.

Naž Jesusen' gože' le':

—Che len, bi žon byenen chizjwa' laza' che yodo' dan' naka' ži'n Dios, kan bi be žizjwgak benne' ka' zej nake' benne' wláž che bennen' zchizjwe'.

²⁷ Na'a, nich bi gonžo ga ža'a nitó benne', wyéj žoa'a nido', na' bejzale lo nisen' dan' zzenlo' bel ka', na' bel nežw da' seno', wží-ban'. Kate' wsaljo' žoa'aba', žel-lo' to mežw lasdo'. Wžin', na' bdizjw laza', na' lazo'.

18

No benne' gake' blo, benne' zoe' ladjwgake' (Mr. 9:33-37; Lk. 9:46-48)

¹ La' ža na'ze benne' wsdle ka' che Jesusen' wbíga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—žNož benne' ladjwto' gake' benne' blo gan z̄nna bia' Dios ya'abá chie'?

² Naž bliž Jesusen' to xkwide' byodo', na' bzoe'-be' gachje láwe'le gan nnita'gake'.

³ Naž gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, cha' bi yeyakle kan zej nak xkwide' ki, bi gak cho'ole gan z̄nna bia' Dios ya'abá chie'.

⁴ Che len, no benne' gake' gaxjw laže', na' yeyake' kan nak xkwide' ni, bennen' gake' blo gan z̄nna bia' Dios ya'abá chien'.

⁵ No benne' gape' ba la'ne to xkwide' ki dan' nakbe' chia', gape' nedkza' ba la'ne.

Da' ka' žóngaken ga bága'žo doła' (Mr. 9:42-48; Lk. 17:1-2)

⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' gone' ga gon to xkwide' ki doła', xkwiden' žejle'be' chia' neda', gakže chawe' che bennen' cha' wcheje' to yej wetw yene', na' chejžixje kwine' lo nido'.

⁷ Da' nyáche'le'e gaken chegak benne' ka' nnita'gake' yežlyó nga, benne' ka' žóngake' ga bága'gak ljéžgake' ka' doła'. Nnita'tezgak da' ka' žóngaken ga bága'gak benách ka' doła', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' žone' da' gonen ga no benne' bage'e doła'.

⁸ Che len, cha' no'o, o ni'o gonen ga bago'o doła', bhogen', na' wžo'nen'. Gakže chawe' chio' žino' gan so' nbano' la'kze bi gak so'o, cha' nžog ni'a no'o, na' kege zoa chope no'o, na' chope ni'o, na' chejchó'o lo yi' gabíl da' batkle yolen.

⁹ Cha' yej lawo' gonen ga bago'o doła', wlejen', na' wžo'nen'. Gakže chawe' chio' žino' gan so' nbano', la'kze zoa toze yej lawo', na' kege zoa chope yej lawo', na' chejchó'o lo yi' gabíl.

Da' žsaka' lebe Jesús che to žila' nnitlba' (Lk. 15:3-7)

¹⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—Le gape chi'i kwindle nich bi wzoale chela'ale nitó xkwide' ki. Neda' žapa' le'e, nnita'tezgak wbás che ya'abá ka' gan že' ža', Bennen' zoe' ya'abá chie', na' žape chi'igake' légakbe'.

¹¹ Neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga nich yeslá' no benne' nnitl'e'.

¹² žBiz žnnale le'e? No benne', zej nnita' to gaywá' žila' chie' ka', na' cha' nitle toba', žbi wka'ne' taplaj to galjba' ka', na' cheje' gan nak law ya'a, chejdilje' žila'don', bian' wnitlba'?

¹³ Cha' wežel-le'-ba', da' li žapa' le'e, yebézele' che žila'don' kan gone' chegak yetaplaj to galjba' ka', bia ka' bi wnitgekla'.

¹⁴ Lezka' žažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', bi žénele' nitle nitó xkwide' ki.

Kan žala' yenít lawžo lježžo ka' (Lk. 17:3)

¹⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' lježo' gone' le' žia, beyéj, bejgá'nlene' chawe' la' lé'ezele. Cha' wže nage' chio', ba beyono' bennen' lježo'.

¹⁶ Cha' bi wže nage' chio', bche' yetó benne', o yechope' nich yežój li žtizo'o gan že'gak chope chonne benne', benne' ka' gak wžo'a ligake' žtiza'le.

¹⁷ Cha' bi wže nage' chégake', gož benne' ka' zdóbgake' che Dios, na' cha' bi wže nage' chegak benne' ka', naž gak bennen' lo' le' ka' to benne' bi žejli'e che Dios, na' ka' to benne' zchizjwe' lo wláž yež ži'to'.

¹⁸ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' wží'ilele gan nak lo yežlyó nga, naken da' ba bchi'le Dios ya'abá chie', na' yógo'te da' gonnle latje lo

yežlyó nga, naken da' ba benn Dios latje ya'abá chie'.

¹⁹ Lezka' žapa' le'e, cha' chópzele gonle toze xtiža'le lo yežlyó nga kan nak to da' nnáblele Dios, Xakza' Dios, Bennen' zoe' ya'abá chie', gonen' chele.

²⁰ Gan zej nniita' chope chonne benne', benne' ka' zej ndobe' chia' neda', zoakza' neda' gachje lāwe'le gan nniita'gake'.

²¹ Naž wbiga' Bedw gan zoa Jesusen'. Wnnable' Le', na' wnné':

—Xan, žbał chi'i žala' yenit lawa' che lježa', bennen' žone' chia' da' zia? žGaže chi'i ka'?

²² Jesusen' gože' le':

—Neda' žapa' le', kege gážeze chi'i ka', san chonnalaj chi kwe' da' zej naken gaže chi'i ka'.

Žsaka' lebe Jesús che to benne' bi benit lawe' che lježe'

²³ Lezka' wnná Jesusen':

—Ka gon Bennen' zma bi'e ya'abá che Dios naken kan ben to benne' wnná bia', benne' gónele' wká'nlene' chawe' benne' wen žin chie' ka'.

²⁴ Kate' wzó lawe' zká'nlene' légake' chawe', bžingak benne' wen žin chie' ka', na' bedjwá'gake' to benne' gan zoe', benne' nbage'e chie' da' zan gaywá' mežw ka'.

²⁵ Dan' bi gok chízjwe', wnná xane' to'e le' len no'le chie', na' xkwide' chie' ka', na' lezka' yógo'te da' nape', na' ki gazjw dan' nbage'e che xanen'.

²⁶ Naž benne' wen žin na' bzoa zibe' xni'a xane', na' wnnáb nyache'e le', na' wnné': “Xan, ben žen lažo'o neda'. Chízjwkza' le' yógo'ten.”

²⁷ Naž xanen' beyache' láže'le' benne' wen žin chien', na' benit lawe' chie' dan' nbage'e chie', na' bsane' le'.

²⁸ Kate' bežój benne' wen žin na' ga na', la' bejchagtie' to benne' žónlene' le' tzen žin, na' bennen' nbage'e chie' láte'ze mežw. Naž bešwe' le', na' wženje' yene', na' gože' le': “Wdizjwte dan' zbag'o' chia'.”

²⁹ Naž bennen' bzoa zibe' xni'a lježen', na' wnnáb nyache'e le', na' wnné': “Ben žen lažo'o neda'. Chízjwkza' le' yógo'ten.”

³⁰ Bi gónele benne' wen žin na', na' bsejwe' le' liž ya' na' zejte chízjwe' dan' zbage'e chie'.

³¹ Kate' yezika' benne' wen žin ka' béngkele' da' ni, gok nyache' láže'gake' ni'a chie', na' bejžéngkele' xángake' yógo'te dan' goken.

³² Naž xángake' bliže' benne' wen žin na', na' gože' le': “Le', wen žin bi nako' chawe'. Yógo'te mežwn' dan' wbago'o chia' benit lawa' chio'. Bsoła' dan' wbago'o chia' dan' wnnáb nyacho'o neda'.

³³ žBi žala' yeyache' láže'lo' lježo' kan bena' neda' chio', beyache' láže'la' le'?”

³⁴ Naž xane' bžá'ali'e, na' bdie' le' lo na'gak benne' ka' wsaka' zí'gake' le' kate' chízjwže' dot dan' zbage'e chie'.

³⁵ Naž wnná Jesusen':

—Lezka' Xa', Bennen' zoe' ya'abá chie', gone' chele le'e cha' bi yenit lawle dot láže'le da' žongak lježle ka'.

19

Kan nak chegak benne' ka' želá'agake' yela' zchag na'

(Mr. 10:1-12; Lk. 16:18)

¹ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, bezé'e gan nbab Galilea, na' bžine' gan nbab Judea gan de yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbíž.

² Benne' zan zjálene' Jesusen', na' beyone' légake' ga na'.

³ Naž bałe benne' yodo' fariseo ka' blá'gake' gan zoa Jesusen' nich si' biá'gake' Le'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—žDe latje to benne' byo nžag ne'e wsane' zo'le' ni'a che bíte'teze da' žaken?

⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—žBi beł-le da' nyejw le'e yiche la'y kan ben Dios benáč ka' katen' bene' yežlyó? Benne' byo, na' no'le bene' légake'.

⁵ Ki wnná Dios: “Che len, benne' byon' žala' kwáslene' xa xne'e, na' chejgá'nlene' zo'le', na' žoptie' yeyákgake' ka toze benne'.”

⁶ Ki naken, biž zej nake' chópgage' san toze benne' ba beyákgake'. Che len, bi žala' yela'agak benáč ka' légake', benne' ka' Dios bene' légake' toze.

⁷ Naž benne' yodo' ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—žBiz chen' Moisés gože' légake' da' žonnen to benne' byo latje wnezjwe' zo'le' to yiche da' znan želá'alene' le', na' naž gak wsane' zo'len'?

⁸ Jesusen' gože' légake':

—Ki ben Moisés dan' nak zižje yichj lázdo'le, bi'e le'e latje wsanle no'le chele ka', san kate' wzó law žata' yežlyó nga, bi goken ki.

⁹ Neda' žapa' le'e, cha' no benne' byo wsane' zo'le', na' bi wdálene' benne' byo yoble, na' cha' wchág ná'lene' no'le yoble, bage'e doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'. Lezka', cha' no benne' byo yoble wchág ná'lene' no'len' bsan benne' byo chie' le', bage'e doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

¹⁰ Naž benne' wsedle chie' ka' góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Cha' ki naken che no benne' byo, benne' nžag ná'lene' to no'le, gakže chawe' chie' chela' bi wchág ne'e, na' ga'ne' toze'.

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Bi gak si' lo na'gak yógo'te benáč diža' ni, san toze no benne' byo Dios zzejni'ile' le'.

¹² Zej nnita' benne' byo ka' bi zchag ná' lengake' to no'le dan' bi zej nake' dot benne' byo, dan' ki góljgake', na' yebale benne' byo ka' bi zchag ná' lengake' to no'le dan' bséjwgak benne' ka' xnézgakke', na' yebale benne' byo ka' bi zchag ná' lengake' to no'le nich gak góngake' xchin Dios, Bennen' zna bi'e ya'abá chie'. No benne' gak si' lo ne'e diža' ni žala' si' lo ne'en.

Jesús žliž chawe'e xkwide' ka'

(Mr. 10:13-16; Lk. 18:15-17)

¹³ Naž benne' ka' zej nake' xa xna'gak xkwide' ka', bedjwá'gake' légakbe' gan zoa Jesusen' nich xoa ne'e légakbe', na' nnable' Dios gon chawe'e légakbe', san bséjwgak benne' wsedle chie' ka' xnézgakke'.

¹⁴ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le we' xkwide' ki latje biga'gakbe' gan zoa, na' bi wséjwle xnézgakke', dan' benne' ka' zej nake' ka' xkwide' ki nzi'gake' latje gan zna bia' Dios ya'abá chie'.

¹⁵ Naž Jesusen' bxoá ne'e légakbe', na' bezé'e ga na'.

To benne' wnni'a, benne' zeje' babze yiz

(Mr. 10:17-31; Lk. 18:18-30)

¹⁶ To benne' byo, benne' zeje' babze yiz, bedjwie' Jesusen', na' gože' Le':

—Benne' wsedle dot chawe'. žBiz da' naken chawe' žala' gona' nich gata' yela' nban da' zejli kanne chia'?

¹⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—žNnezlo' dan' zno' chia' kate' zno' naka' dot chawe'? Bi zoa no benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'. Cha' žénelo' gata' yela' nban da' zejli kanne chio', ben kan wnnakze Dios gonle.

¹⁸ Naž bennen' gože' Jesusen', na' wnné':

—žBizle da' ka' wnné'?

Jesusen' gože' le':

—Da' wnnakze Moisés katen' wnné':

Bi goto' benách ka'.

Bi gono' doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

¹⁹ Wdape ba la'ne xa xno'o.

Bži'il lježo' ka' kan nži'il kwino'.

²⁰ Naž bennen' zeje' babze yiz gože' Jesusen', na' wnné':

—Yógo'te da' ki žona' kate' wzó law naka' xkwide'. žZoa yetó da' žala' gona'?

²¹ Jesusen' gože' le':

—Cha' žénelo' gako' chawe' law Dios, wyéj, yjete' da' napo', na' mežwn' da' si'o, bnezjwn' chegak benne' yache' ka'. Ki gata' yela' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž da, benlen neda' tzen.

²² Kate' bennen' zeje' babze yiz benle' da' ni, beyeje', na' žak nyache' laže'e dan' nápli'e yela' wnni'a.

²³ Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, gak zede cho'o to benne' nape' yela' wnni'a gan zna bia' Dios ya'abá.

²⁴ Yetó žapa' le'e, nakže zede che bennen' nape' yela' wnni'a choe'e gan zna bia' Dios ka te to bia nwa'ba' ywa' lo nag yeche'.

²⁵ Kate' béngikle benne' wsedle chie' ka' da' ni, bebángikle', na' wnnágake':

—žNožkze benne' gak yel'é, cha'?

²⁶ Bwia Jesusen' légake', na' wnné':

—Bi gak gongak benách ka' ki, san Dios gak gone' yógo'te.

²⁷ Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—Bwia nga, neto' ba bka'nto' yógo'te, na' zá'lento' Le'. žBizže gata' cheto'?

²⁸ Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e, ža na' katen' wkób yežlyó nga, na' kwi'a gan nna bia' neda', Benne' Golje' Benách, gan gaka' Benne' Blo, le'e na' žónlenle neda' tzen na'a, kwe'le chežinno latje ka' gan nna bia'le, na' wchi'a láže'le chežinno kwe'te yež ka' chegak za'só Israel.

²⁹ No benne' zka'ne' liže', o biche'e ka', o zane' ka', o xe', o xne'e, o zo'le', o zi'ne' ka', o yežlyó chie' ka', nich gone' xchina', si' bennen' yetó gaywá'teže ka', na' lezka' gata' yela' nban da' zejli kanne chie'.

³⁰ Benne' zan, benne' zej nake' benne' blo na'a, gá'ngake' ka'ze, na' benne' ka' zej nga'ne' ka'ze na'a, gá'gake' benne' blo.

20

žSaka' lebe Jesús kan žongak benne' wen žin ka'

¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gon Dios, Bennen' zna bi'e ya'abá chie', naken ka ben to benne' xan yo'o. Bžoje' zildo', na' bejtijle' benne' wen žin ka' nich góngake' žin lo yežlyó chie' gan naze' lba uba ka'.

² Kate' ba bgá'nle'ne' benne' wen žin ka' chawe', chizjwe' légake' to mežw da' naken lazjw to benne' che to ža, bsele'e légake' chjéngake' žin lo yežlyó chian'.

³ Kate' bežoje' xsile, bje'ele' yebale benne' ka' nnita'gake' ka'ze lawe' ya'a.

⁴ Gože' légake': "Lezka' le'e, le chej lo yežlyó chian', na' chizjwa' le'e da' naken chawe'." La' jaktie' légake'.

⁵ Bežój benne' xan yo'on' da' yoble wawbiž, na' lezka' kate' žedá chonne, na' tlebe ka bene', bsele'e benne' ka' lo yežlyó chien', benne' ka' bejxake'e ga na'.

⁶ Lezka' bežoje' katen' yelate' zoa wbiž, na' bejxake'e yebale benne' ka' nnita'gake' ka'ze ga na', na' gože' légake': "žBiz chen' zoale nga ka'ze dot ža, na' bi be žin žonle'?"

⁷ Benne' ka' góžgake' le', na' wnnágake': "Nitó benne' bi benne' xchinto'." Naž gože' légake': "Lezka' le'e, le chej lo yežlyó chian', na' chizjwa' le'e da' naken chawe'."

⁸ Kate' za' žale, benne' xan yo'on' gože' bennen' yo'ogak lo ne'e benne' wen žin ka', na' wnné': "Blíž benne' wen žin ka' nich wnezjo' lážwgake', na' chizjo' zga'ale benne' ka' bžingake' ze lawte. Te na' chizjo' benne' ka' bžingake' zgá'alegake'."

⁹ Naž bžingak benne' ka' yjéngake' žin katen' yelate' zoa wbiž, na' wzí'gake' to weje' to mežw da' naken lajw to benne' che to ža.

¹⁰ Kate' bžingak benne' ka' yjéngake' žin zgá'alegake', gókgekle' sí'gake' da' zenže, san lezka' wzí'gake' to weje' to mežw da' naken lajw to benne' che to ža.

¹¹ Kate' wzí'gaken', wnnégake' che benne' xan yo'on',

¹² na' wnnágake': "Benne' ka' bžingake' kate' ze lawte, to chí'ido'ze béngake' žin, na' toze ka' wdžjo' légake' ka' neto', na' neto' bento' žin dot ža, na' wyéyele'eto' lo wbá."

¹³ Bechebe xan yo'on', na' gože' toe': "Bicha'a, bi be žona' chio' da' bi naken chawe'. ĽBi bga'n cháwe'žo si'o to mežw da' naken lajw to benne' che to ža?"

¹⁴ Wzí' lajwo', na' beyéj ližo'. Neda' žénela' chizjwa' benne' ki, benne' yjéngake' žin kate' ze lawte toze kan žizjwa' le'.

¹⁵ ĽBi nzi' lo na'a wconla' žin da' naken chia' ka' žénela'? ĽZge'elo' lježo' dan' žónl'i'a chie'?"

¹⁶ Ki naken, bale benne', benne' ka' zka'ngak benách ka' légake' ka'ze, gákgake' blo, na' bale benne', benne' ka' zej nake' blo na'a, gá'ngake' ka'ze. Benne' zan žliža' san babze benne' ka' nbégake'.

*Jesús zgne' da' yoble kan za' gótgake' Le'
(Mr 10:32-34; Lk 18:31-34)*

¹⁷ Kate' Jesusen' ne yoe'e nez, zeje' lo yež Jerusalén, bchi'e cheze chežinnote benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake'.

¹⁸ —Le wia nga, yo'ožo nez zejžo yež Jerusalén, gan soa to benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak bpoz wnná bia' ka', na' lo na'gak benne' yodo' wsedle ka', na' chóggake' chia' gata'.

¹⁹ Wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka', benne' ka' gon diťjgekle' neda'. Chíngake' neda', na' wdá'gake' neda' le'e yag kroze, san kate' gak chonne ža, Dios yeshane' neda' lo yela' got.

*Da' wnnáb xna'gak Jakob, na' Zwa
(Mr 10:35-45)*

²⁰ Naž xna'gak Jakob, na' Zwa, zi'n Sebedeo ka', bžinlene' chope' ka' law Jesusen', na' bzoa žibe' xni'e Le', na' wnnable' Le' to da' gonze' chie'.

²¹ Jesusen' wnnable' le', na' wnné':

—ĽBiz žénelo'?

Gože' Le':

—Wnná kwe' to zi'na' ni kwito' li ža, na' yetobe' kwe'be' kwito' yegle gan nna bi'o.

²² Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Bi nnézele da' znnable. ĽWak sóelele da' saka'a neda', na' yezoale nis kan yezóa' neda' nis lo yela' got?

Góžgake' Le':

—Gakto'.

²³ Naž Jesusen' gože' légake':

—Da' li da' žala' saka'a neda', lezka' gaken chele, na' da' žala' yezóa' neda' nis, lezka' yezoale le'e nis, san nich kwe'le kwita' li ža, o kwita' yegle, bi nzi' lo na'a kwia' no benne' gonnan' chie', san gata' chegak benne' ka' Xa' ba bkwezen' chégake'.

²⁴ Kate' béngkele yechi benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ni, bžá'agake'.

²⁵ Naž Jesusen' bliže' légake', na' wnné':

—Nnézkezele kan žongak benne' ka', benne' z'na biá'gake' benne' zi'to' ka', kan zdétleche z'na biá'gake' légake', na' benne' ka' zej nakže' blo zkóngekle' la' ljéžgakkze' ka' žin.

²⁶ Bi gaken ki chele. Nóte'tezle le'e, benne' žénele' gake' zen gan zoale, žala' gone' žin che yezíka'le.

²⁷ Lezka', nóte'tezle le'e, benne' yénele' gake' blo, žala' gake' ka' to benne' ndo'w che yezíka'le.

²⁸ Lezka' neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga, kege nich gon no benne' xchina', san nich gákl'ena' benách ka', na' wdía' yela' nban chia', da' chizjwa' lo wlazgak benne' zan nich yelágake'.

*Žeyón Jesús chope benne' lo chole ka'
(Mr 10:46-52; Lk 18:35-43)*

²⁹ Kate' ne zežójgake' lo yež Jerikó, benne' zan zjákl'ene' Jesusen'.

³⁰ Zej nnita' chope benne' lo chole ga na', benne' ka' žé'gake' žoa'a nez. Kate' béngkele' zde Jesusen' ga na', wnnégake' žižje, na' wnnágake':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neto'.

³¹ Benne' zan ka' bchí'igekle' légake' gá'ngake' žize, san wnnégake' žižježe, na' wnnágake':

—Xan, za'só Dabí, beyache' laže'l neto'.

³² Naž wléz Jesusen', na' bliže' légake'. Wnnable' légake', na' wnné':

—ĽBiz žénelele gona' chele?

³³ Góžgake' Jesusen':

—Xan, žénelto' gono' ga yeyalw yej lawto'.

³⁴ Naž beyache' laže'l Jesusen' légake', na' wdane' yej lágwage'. La' beyalwtegak yej lágwage', na' jákl'ene' Jesusen'.

21

Zka'n zéngake' Jesús kate' ne žoe'e lo yež Jerusalén

(Mr 11:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žónl'engake' Le' tzen gawze gan že' yež Jerusalén, na' nníta'gake' gan že' yež Betfagá

zan Ya'a Yag Olibo, bsele'e Le' chope benne' wsedle chie' ka',

² na' gože' légage':

—Le chej lo yeždon' da' žen' lawle ga zoažo ni, na' chejxáka'le to burro wná' da'ba' ga na', len to burro byodo' cheba'. Le chejseže-ba', na' le yedjwá'-ba' chia'.

³ Cha' no benne' bi da' yi'e le'e, le ye'e: “Xanžon' žénele'-ba'.” Naž sele'e-ba' chia'.

⁴ Ki goken, bžin da' bzoj bennen' bchalje' lo wláž Dios, katen' wnné':

⁵ Le ye' benne' ka' nniíta'gake' yež Sión:

“Le wia nga, Benne' nna bi'e le'e ze'e chele. Lo yela' gaxjw laže' chie' ži'e xkože' to burro. Ži'e xkože' to búrrodo' che to bia žwa'ba' ywa'.”

⁶ Naž jak benne' wsedle chie' ka' ga na', na' béngake' kan gož Jesusen' légage'.

⁷ Beché'gake' burro wná' na' len burro byodon', na' bxoágake' laže' yicha' chégage' ka' xkóže'ba', na' wžé' Jesusen' law laže' ka'.

⁸ Lezka' wnniíta'gak benne' zan ga na', na' bchílgake' laže' ka' žxoá yéngake' lo nez. Yebale' bchílgake' zin da' bxoágake' lo nez.

⁹ Žižje wnnegak benne' ka' zjake' lawle, na' benne' ka' zjáklene' Jesusen', na' wnnágake':

—iGa'n zen Le', za'só Dabí! iBa nez zen naken che benne' ni ze'e ni'a che La Xanžo! iGa'n zen Dios!

¹⁰ Kate' wyáz Jesusen' lo yež Jerusalén, yógo'te benne' che yežen' béngake' žo'osbé. Benne' zan góžgake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—žNož bennen'?

¹¹ Yezika' benne' ka' wnnágake':

—Benne' ni Jesús, bennen' zchalje' lo wláž Dios. Nak laže' Nasaret gan nbab Galilea.

Jesús zchache' li'a yodo'

(Mr. 11:15-19; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹² Kate' wyáz Jesusen' lo li'a yodo' che Dios, blage' na'le yógo'te benne' ka' žóte'gake' na' benne' ka' žá'wgake' lo li'a yodon'. Lezka' bžix'e blag ka' chegak benne' ka' zchá'gake' mežw che yež zi'to' ka', na' da' ka' želbe'le benne' ka' žóte'gake' plomdo' ka'.

¹³ Naž gože' légage':

—Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Liža' sin' yo'o gan wcháljengak benách ka' Dios” san le'e ba benlen kan nak to yo'o chegak benne' wbán ka'.

¹⁴ Kate' ne zoa Jesusen' lo zchil yodo', bale benne' lo chole' ka' len benne' ka' bi žak sá'gake', wbíga'gake' gan zoe', na' Le' beyone' légage'.

¹⁵ Kate' bžoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', blé'egagle' yela' wak ka' da' žon Jesusen', na' lezka' béngagle' znnegak žižje xkwide' ka' lo zchil yodo', na' znnágakbe': “iGa'n zen za'só Dabí!”

¹⁶ naž bžá'agake', na' góžgake' Jesusen':

—žBi ženlo' da' želnná xkwide' ki?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—O', ženlan'. žBatkle bel-le da' nyejw le'e yiche la'y da' znnan kizke žala' gaken? Ki znnan: “Benó Le' ga žolgak xkwide' ka', na' bi' že'n ka', bi' ka' ne žáze'gakbe', da' žoe lágakbe' neda' da' naken dot li laže'!”

¹⁷ Naž Jesusen' bezé'e gan nniíta'gake', na' bežoje' lo yež Jerusalén. Wyeje' lo yež Betania gan bga'ne' dot yele.

Jesús zdile' to yag higo

(Mr. 11:12-14, 20-26)

¹⁸ Kate' za' ža'ni', na' zeyéj Jesusen' lo yež Jerusalén, zdone'.

¹⁹ Blé'ele' to yag higo da' žen' kwit nez, na' wbig'e gan žen', san bi be bžel-le' da' žbian. Xláge'ze žian. Naž Jesusen' gožen':

—Biž kwia da' žix chio'.

Naž la' wbižte yag higon'.

²⁰ Kate' blé'egagle' benne' wsedle chie' ka' da' ni, bebángle'. Wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—žNakx goken, la' wbižte yagen'?

²¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—Da' li žapa' le'e, cha' chejle'le che Dios, na' bi gak chope láže'le, kégeze wak gonle kan bena' che yagen', san cha' ye'le ya'a nga: “Bkwas na'le, na' bejsóa lo niso'” gaken kan nnale.

²² Lezka', yógo'te da' nnable kate' wcháljlenle Dios, cha' chejle'le che Dios gonen' chele, si'le dan' nnable.

Yela' wnná bia' da' nzi' lo na' Jesús

(Mr. 11:27-33; Lk. 20:1-8)

²³ Wyáz Jesusen' lo zchil yodo', na' kate' ne žsedle' benách ka' nniíta'gake' ga na', bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', wbíga'gake' gan zoe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—žBiž yela' wnná bia' nzi' lo no'o, žono' da' ki? žNož benne' bdie' lo no'o yela' wnná bian'?

²⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—Lezka' neda' nnabla' le'e to. Cha' ye'le neda' kan naken, neda' yapa' le'e bi yela' wnná bia' nzi' lo na'a žona' da' ki.

²⁵ žNož benne' bsele'e žwan' nich bezóe' benách ka' nis? žDios bsele'e le', o bséla'gak benne' ka' le'?

Naž wzó lágak benne' yodo' ka' znnágake' la' légakze':

—Cha' nnažo: Dios bsele'e le', la' ye'tie' žo'o: “žBiž chen' bi bejle'le chie'?”

²⁶ San cha' nnažo: bséla'gak benne' ka' le', žébežo da' gongak benne' wláž ka', dan' žejlé'gake' yógo'tegake' bchalj žwan' lo wláž Dios.

²⁷ Che len beží'igake', na' góžgake' Jesusen':

—Bi nnezlto'.

Jesusen' gože' légage':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yela' wnná bia' nzi' lo na'a žona' da' ki.

Žsaka' lebe Jesus kan nak chegak chope xkwide' byo ka'

²⁸ Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka':

—¿Biz nnale le'e? Wzóa to benne' wnnita'gak chope xkwide' byo chie'. Gože' to xkwide' chien', na' wnné': “Zi'na', wyéj na'a chjeno' žin lo yežlyó chia' gan naza' lba uba ka'.”

²⁹ Beži'i xkwiden', na' gožbe'-ne': “Bi ženela' cha'a.” Wdé na' beyát láže'be', na' yjenbe' žin na'.

³⁰ Naž bennen' gože' yetó xkwide' chien', na' tože kan wnné'. Beži'i xkwiden', na' gožbe'-ne': “O', xe. Cha'a.” San bi wyéj xkwiden'.

³¹ ¿Nole xkwide' chope ka' benbe' da' žaz láže' xabe'?

Beži'igake', na' góžgake' Jesusen':

—Bi' nežw.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e: benne' wechizjw ka', benne' žóngake' da' kegle, na' no'le le'e ka', chjake' zgá'alegake' ka' le'e, na' chó'ogake' gan zna bia' Dios.

³² Ki gaken dan' Zwa, bennen' bezóe' benáč ka' nis, blé'e gan zoale, na' bsedle' le'e da' naken chawe' kan žala' gonle, na' le'e da' bejle'le chie', san benne' wechizjw ka' na' no'le le'e ka', bejlé'gake' chie'. La'kze blé'elele da' ni, bi beyát láže'le nich chejle'le chie'.

Ka nak chegak benne' wen žin ka' bi zej nake' chawe'

(Mr 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³ Lezka' wnná Jesusen':

—Le wzé nag yetó da' wsaka' leba'. Wzóa to benne' xan yo'o, na' beyaze' lba uba ka' lo yežlyó chie'. Wbeke' to le'je chen, na' bche'ne' to bloj lo yej gan wsie' xis uba ka'. Lezka' bene' to yo'o ža'le gan gak to benne' wie' dot yežlyó chien'. Naž bdie' yežlyón' lo na'gak benne' wen žin ka', nich sí'gake' late' weje, na' wyeje' to yež zi'to'.

³⁴ 'Kate' bžin ža wchúbgake' uba ka', xan yežlyón' bsele'e bałe ni'a ne'e gan zej nnita' benne' wen žin ka' nich sí'gake' da' žeyala' chie'.

³⁵ Naž benne' wen žin ka' béxwgake' ni'a ne'e ka'. Béngake' toe' we', na' yetóe' bétgake' le', na' yetóe' bžé'egake' le' yej.

³⁶ Da' yoble xan yežlyón' bsele'e yebałe ni'a ne'e ka', na' gókgake' benne' zanže ka' benne' ka' bsele'e zga'ale, na' tlebe bengak benne' wen žin ka' chégake'.

³⁷ 'Kate' ze lawte, bsele'e zi'ne' gan nnita'gake'. Wzá' láže'e, na' wnné': “Gápegake' xkwide' chia' ba la'ne.”

³⁸ Kate' benne' wen žin ka' blé'egake' zi'ne' na', la' wnnátegake' la' légakze': “Xkwide' ni gak chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', na' da' žala' gak chebe' gaken chežo.”

³⁹ Naž béxwgake'-be'. Bebégake'-be' na'le lo yežlyón' gan zej naz lba uba ka', na' bétgake'-be'.

⁴⁰ Naž Jesusen' wnnable' benne' yodo' ka', na' wnné':

—Kate' yelá' benne' xan yežlyón', ¿nakx gone' chegak benne' wen žin ka'?

⁴¹ Beži'igak benne' yodo' ka', na' góžgake' Jesusen':

—Wžia' yi'e benne' wen da' zinnj ka', na' yežlyó chien' wdíe' lo na'gak yebałe benne' wen žin ka', benne' wnéžjwgake' da' žeyala' chie' kate' žin ža chúbgake' uba ka'.

⁴² Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Batkle bej-le dan' nyejw le'e yiche la'y kan nak da' ni? Ki znnan:

Yej na' da' bzoa cheła'ale benne' wen yo'o ka', na'a naken yej len yo'o blo che ze'e.

Xanžo na'kze bene' ga naken ki, na' naken to da' žonen ga žebanžo.

⁴³ Che len žapa' le'e, latje chele gan zna bia' Dios yeké'n chele, na' gatan' chegak benne' ka' góngake' kan žala' gon no benne' nzi'e latjen'.

⁴⁴ No benne' wtope' lo yej na', la' kwince' wžia' yi'e, na' cha' yej na' chejbagan' no benne', wzozjen le'.

⁴⁵ Kate' bžox wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka' béngekle' dan' bsaka' lebe Jesusen', gókke'egekle' bchalje' kan nak chégake'.

⁴⁶ Gónegekle' góxwgake' le', san bžébegake' benne' zan nnita'gake' ga na', dan' žejlé'gake' nak Jesusen' to benne' zchalje' lo wláz Dios.

22

Žsaka' lebe Jesus kan nak che lni che yelá' zchag na'

¹ Da' yoble Jesusen' bcháljlene' benne' ka' žónlengake' le' tzen. Bsaka' lebe', na' wnné':

² —Kan gak chegak benne' ka', benne' chó'ogake' gan zna bia' Dios ya'abá chie', naken kan gok chegak benne' ka', bliž to benne' wnná bia' légake' kate' bene' lni che ža zchag na' xkwide' byo chie'.

³ Bsele'e ni'a ne'e ka' nich chejxi'gake' benne' ka' ba bliže' nich yídgate' lni chebe', san bi gónegekle' yídgate'.

⁴ Naž bsele'e yebałe ni'a ne'e ka', na' gože' légake': “Le chejzenle benne' ka' ba bliža', na' ye'le légake': Le wia nga, ba nzi'ni'a da' gawžo. Ba betto' xpeža' ka', na' lezka' bia beže ženne' chia' ka'. Yógo'te ba wzí'ni'a. Le da, soažo lni che xkwide' chia', bin' zchag na'be'.”

⁵ Benne' ka' bejlížgake' bi wdápegake' légake' ba la'ne, na' jake' che chégake'. Toe' yjene' žin, na' yetóe' wyeje' chje'w chjete'.

⁶ Yebałe' béxwgake' ni'a ne'e ka', na' ben ži'gake' légake', na' bétgake' légake'.

7 Kate benne' wnná bian' benle' da' ni, bže'e, na' bsele'e benne' chie' ka', benne' žjake' lo wdile, na' bétgake' benne' wet benách ka', na' bzéygake' lážgake'.

8 Naž benne' wnná bian' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné': "Da' li ba wzí'ni'a che lni na', san benne' ka' bliža' bi góggake' zi yedjénlengake' neda' tzen lni.

9 Le chej na'a gan nak lo nez ka', na' le wliž yógo'te benne' ka' chejxáka'le ga na' nich yídgage' lni che xkwide' chia', bin' zchag na'be'."

10 Naž bžojgak ni'a ne'e ka', na' jake' gan nak lo nez ka', na' btóbgake' yógo'te benne' ka' bejxáka'gake' ga na', benne' chawe' ka' na' benne' wen da' kegle ka', na' gan žak lni wža'ten benách ka'.

11 'Kate' wyó'o benne' wnná bian' ga na' nich wie' benne' ka' zej ndobe' ga na', bje'ele' to benne' bi nakwe' laže' zaka' dan' bnezjwe' chegak benne' ka' nnita'gake' lni na'.

12 Naž gože' bennen': "Bicha'a, žzo' nga, na' bi nako' laže' zaka' dan' bnezjwa' chegak benne' ka' nnita'gake' lni?" Bennen' wzóa žize'.

13 Naž benne' wnná bian' gože' ni'a ne'e ka', na' wnné': "Le wchéj ni'a na' bennen', na' le chejžó'n-ne' na'le gan že' choj, gan kweže', na' wxéj laye'e lo yela' nyache' laže' chie'."

14 Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka':

–Benne' zan bliža', san babze benne' ka' nbégake'.

*Zchalj Jesús che da' žizjwžo lazžo
(Mr. 12:13-17; Lk. 20:20-26)*

15 Naž beza'gak benne' yodo' fariseo ka' ga na', na' bégake' xtíža'gake' nich góngake' ga nna Jesusen' to nich gak yesbága'gake' Le' žia.

16 Nich góngake' ki bséla'gake' bale benne' ka' žónlengake' légage' tzen gan zoa Jesusen', len benne' ka' žónlengake' Herodes tzen. Benne' ka' góžgake' Jesusen':

–Benne' wsedle, nnezito' zchaljo' Le' káteze naken, na' nak dot da' li da' žsedlo' kan naken che Dios, na' bi zzi'o da' znnázegak benách kan nak chio', dan' bi zchi'a lažo'o benách ka' kan nak da' želmaze'.

17 Bzenle neto'. žBiz znno' le'? žŽon byenen o bi žon byenen chizjwto' lazto' che benne' Sésar, bennen' yež z'ito', bennen' znna bi'e žo'o?

18 Žákbe'ele Jesusen' žénegekle' kwéjgake' Le' diža', nich gak yesbága'gake' Le' žia, na' gože' légage':

–Le'e, benne' ka' zloé'ezele chawe' kwinle, žbiz chen' znnale da' wzóan neda' žoa'a ya'a?

19 Le wloé'el neda' to mežw da' žizjwle lazle.

Naž bjoé'egagle' Le' to mežw che yež Roma.

20 Jesusen' wnnable' légage', na' wnné':

–žNož benne' da' ni lawe', na' nož benne' nyejw le' le'e mežw ni?

21 Góžgake' Le':

–Che benne' Sésar da' ka'.

Naž Jesusen' gože' légage':

–Le chizjw benne' Sésar da' zej naken che benne' Sésar, na' Dios da' zej naken che Dios.

22 Kate' bégagle' da' ni, bebángagle' kan nak diža' chawen' da' bchalj Jesusen'. Belka'ne' Le', na' la' bezá'tegake' ga na'.

Želnable' Jesús kan žala' yebangak benne' gat ka'

(Mr. 12:18-27; Lk. 20:27-40)

23 La' ža na'ze benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' znnágake' bi yebangak benne' gat ka', wbiğa'gake' gan zoa Jesusen'. Wnnábgekle' Le',

24 na' wnnágake':

–Benne' wsedle, Moisés wnné': "Cha' gat to benne' zoa zo'le, na' bi zoa no xkwide' chie', bi' biche' bennen' žala' wchág ná'lenbe' zo'le, nich soa za'só benne' bíche'ben', bennen' gote'."

25 Wnníta'gak gaže bi' byo ka' zej nak bíche'gakbe' gan zoato'. Bi' byo nežw bchag ná'lenbe' to no'le, na' gotbe'. Dan' bi wzóa no xkwide' chebe', xkwide' bežopen' bchag ná'lenbe' no'le wzeben' che bi' bíche'ben'.

26 Lezka' goken che xkwide' bežopen', na' lezka' che xkwide' beyonnen', na' toze kan goken chegak gážtebe', dan' gótgakbe' yógo'tebe'.

27 Kate' ze lawte lezka' got no'len'.

28 Na'a, kate' žin ža yebangak benne' gat ka', žnole bi' gaže ka' gak no'len' chebe', dan' yógo'tebe' bchag ná'lengakbe' no'len'?

29 Naž bechebe Jesusen', na' gože' légage':

–Nchíxele le'e dan' bi žejní'ilele da' nyejw le'e yiche la'y, na' dan' bi nónbia'le yela' wak che Dios.

30 Kate' žin ža yebangak benne' gat ka', biž gak yela' zzoalen no'le, na' bi wchág ná'gake', san gágake' kan zej nak wbás la'y ka' che Dios, wbás ka' nníta'gake' ya'abá chie'.

31 Cha' yebangak benne' gat ka', žbi na' gojle dan' gožkze Dios le'e?

32 Ki wnné': "Neda' naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Dios bi nake' Dios chegak benne' gat ka', benne' nátgake' to chíze, san nake' Dios chegak benne' ban ka', benne' nníta'gake' nbángake' la'kze gótgake' ža ni'te.

33 Kate' bégagle' benne' ka' nníta'gake' ga na' da' ni, bebángagle' ni'a che dan' žsedle Jesusen' légage'.

*Da' bchi'le Dios gonžo da' naken blo
(Mr. 12:28-34)*

34 Kate' gókb'e'egagle' benne' yodo' fariseo ka' da' ben Jesusen', kan bnnita' žie' benne' yodo' saduseo ka', naž bdóbgake' yógo'tegake' gan zoe'.

³⁵ Zoa to benne' ladjwage' ga na', benne' nseidle' da' bsedle Moisés, na' gónele' si' bi'e Jesusen'.

³⁶ Che len wnnable' Jesusen', na' wnné':
—Benne' wsedle, ¿bizle dan' bchi'le Dios gonžo naken blo?

³⁷ Jesusen' gože' le':
—Bži'il Xano' Dios dot lažo'o, na' lo dot yichj lazdo'o, na' lo dot yela' žejni'il chio'.

³⁸ Da' ni naken da' bchi'le Dios da' naken blo, na' nakžen zen.

³⁹ Da' bchi'le Dios da' naken da' bežope, naken tlebe, na' ki znnan: “Bži'il lježo' kan nži'il kwino'.”

⁴⁰ Da' chopen ki, da' ka' bchi'le Dios, zej naken gan zegak yógo'te da' bchi'le Dios, na' yógo'te da' bsédgekle benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

¿Nož benne' nak Benne' Cristo zi'ne'?
(Mr. 12:35-37; Lk. 20:41-44)

⁴¹ Katen' zej nniita' tzen benne' yodo' fariseo ka', Jesusen' wnnable' légage',
⁴² na' wnné':

—¿Biz znnale le'e che Benne' Criston'? ¿Nož benne' nak Benne' Criston' zi'ne'?

Beží'igake', na' wnnágage':

—Za'só Dabí nake'.

⁴³ Naž Jesusen' gože' légage':

—¿Biz chen' Dabí na'kze bchalje' kan nak chie', na' wnné': “Xana'?” Ki wnné' katen' bchalje' lo wláz Dios Be' La'y, na' wnné':

⁴⁴ Xanžo Dios gože' Xana':

“Wžé' kwita' li ža,

na zejte gona' ga wzóa zibgak benne' ka' xni'o, benne' bi zlé'egekle' Le' chawe'.”

⁴⁵ Cha' Dabín' wnné' nake' Xane', ¿nakxkze naken, znnale le'e nake' za'só Dabín'?

⁴⁶ Bi gok no benne' yeži'e, na' kate' wzó law ža na', bi bežogle no benne' bi da' nnable' Le'.

23

Jesús žesbage'e benne' yodo' ka' zia
(Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

¹ Naž Jesusen' bcháljlene' benne' wsedle chie' ka', len benne' ka' nniita'gake' ga na'.

² Na' gože' légage':

—Benne' yodo' fariseo ka' na' benne' yodo' wsedle ka' zej ži'e latje che Moisés, nich wsédgekle' benách ka'.

³ Che len, le gon yógo'te da' yé'gake' le'e, san bi gonle le'e kan zóngake', dan' to da' znnágage', na' yetó da' zóngake'.

⁴ Da' zchi'igekle' benách ka' naken ka to ywa' zí'ile'e da' bi gak no benne' we'e, na' zgó'ogaken' ža' yengak benách ka', san légage' bi žénegekle' wchá'gaken', kege len toze xben ná'gake'.

⁵ Zóngake' yógo'te da' zóngake' nich lé'egekle' benách ka' légage'. Žžéngake' da' zchéjgake' yen ná'gake', na' žoa' xgágake' gan nyejw to da' nyejwn le'e yiche la'y, na' ztónngake'

lože laže' da' zej nakwe', da' zlo'e'elen žápgake' Dios ba la'ne.

⁶ Žénegekle' kwé'gake' gan nak latje blo gan zdóbgake' žáwage' tzen, na' gan nak latje blo lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios.

⁷ Lezka', žénegekle' gápegak benách ka' légage' ba la'ne kate' žápegake' légage' “Padiox” gan nniita'gak benách ka', na' žénegekle' ye'gak benách ka' légage': “Padiox, benne' wsedle.”

⁸ San le'e, bi žala' gonle ga no benne' yi'e le'e: “Benne' wsedle” dan' zoa toze Benne' nake' Benne' wsedle chele, neda', Benne' Cristo, na' yógo'tele nakle lježle tole yetole.

⁹ Bi ye'le nitó benne' yežlyó nga, bi nnale: “Xe” dan' zoa toze Benne' nake' Xale, Bennen' zoe' ya'abá chien'.

¹⁰ Bi gonle ga no benne' yi'e le'e: “Xan” dan' zoa toze Benne' nake' Xanle, neda', Benne' Cristo.

¹¹ No benne' zoe' ladjwle, benne' žone' xchinle yezika'le, benne' ni gake' blo gan zoale.

¹² Cha' no benne' gon kwine' benne' blo, ka' ze ga'ne, san no benne' nake' gaxjw laže', gake' benne' blo.

¹³ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinkle. Žsėjwle xnezgak benách ka' žénegekle' žingake' gan znná bia' Dios ya'abá chien'. Le'ekzle bi žo'ole ga na', na' bi žonle latje cho'ogak benne' ka' žénegekle' chó'ogake' ga na'.

¹⁴ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinkle. Zka'le ližgak no'le wzebdó' ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwinkle, scha žližle Dios. Che len, zenle'e gak da' choge' chele da' sáka'le.

¹⁵ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' lezka' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinkle. Zdele dot lo nisdó, na' dot lo yežlyó nga nich gonle ga wká'n zen Dios to benne' ka' žonle le'e, na' katen' ba bžél-lele-ne', žonle ga nbága'že' zia ka' dan' nbága'le le'e, dan' gonen ga chejchazle lo yi' gabíl.

¹⁶ Da' nyáche'le'e naken chele. Nakle lo chole, na' žénelele wloé'ezele benách ka' nez. Ki naken chele dan' znnale: “Kate' bi da' zchebe laže' no benne', cha' gon choche' xtiže'e ni'a che yodo', bi žon byenen, san cha' gon choche' xtiže'e ni'a che ya oro da' žen' lo yodo', na' gon byenen.”

¹⁷ Le'e, benne' lo chole ka', na' bi žejni'ilele. ¿Bizle nakže blo? ¿Oron' o yodon' da' žon la'yen oron'?

¹⁸ Lezka' znnale: “Cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che bkog la'y, bi gon

byenen, san cha' gon choche' xtiže'e ni'a che mežw da' zoan lawle bkogen', na' gon byenen."

¹⁹ Le'e, benne' nzide yichj lázdo'le, na' nakle lo chole. ěBizle nakžen blo? ěMežw da' zoan lawlen, o bkog la'yen' da' žon la'yen mežwn'?

²⁰ Che len, cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che bkog la'y, žonen' ni'a che bkog la'yen', na' lezka' ni'a che yógo'te da' žen' lawlen.

²¹ Lezka', cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che yodo', žonen' ni'a che yodon', na' lezka' ni'a che Dios, Bennen' žonkze' latje chie' ga na'.

²² Lezka', cha' no benne' gon choche' xtiže'e ni'a che ya'abá che Dios, žonen' ni'a che latje gan že' zna bia' Dios, na' lezka' ni'a che Dios na'kze, Bennen' ži'e ga na'.

²³ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Ki naken chele dan' žizjwle che yodo' to kwe' che to chi kwe' da' zzi'le che yix'e weje, na' che yix'e anís, na' che komino yela' waw, san zka'nle da' nakže blo da' bchi'le Dios, dan' bi žonle da' naken chawe', na' bi žeyache' láže'lele lježle ka', na' bi žejle'le che Dios. Da' ki žon byenen gonle, na' lezka' bi žala' wka'nle yezika' da' ka' žonle, da' ka' žizjwle che yodo'.

²⁴ Le'e, benne' lo chole ka', na' žénelele wloé'elele benách ka' nez. Dan' žonle naken ka' zdele da' že'jle to yeso' da' zde ya, nich kwejle bi'a lasdo' ka', san že'jle to bia žen dan' želbia benne' ka'.

²⁵ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Nakle ka' to ziga'do' da' že'jlenle, na' ka' to ye'n da' žawlenle. Žible da' sban da' nwa' kwitle, san yichj lázdo'le nžan' da' zbanle, na' da' kegle ka' da' žonle.

²⁶ Le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' lo chole ka'. Zga'ale le gon chawe' da' yo'on yichj lázdo'le, na' lezka' gackle chawe' kwitle.

²⁷ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle. Ki naken chele dan' nakle ka' yežw ba ka' chegak benne' gat ka', da' ka' zej naken zila'do'ze kwitle, na' da' li xtan znná'gaken, san nžá'gaken žit chegak benne' gat ka', na' yógo'te da' zgot.

²⁸ Lezka' nakle le'e. Da' li lówzele zlo'e'el kwinle chawe' lawgak benách ka', san yichj lázdo'le nža'ten da' zloé'ezele chawe' kwinle, na' da' kegle ka' da' žonle.

²⁹ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsedle ka', na' chele le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwinle.

Zzoale yo'o xťando' ka' lo ba ka' gan zej ngache' benne' ka' bcháljgake' lo wĺáz Dios, na' lezka' žonle xťan gan zej ngache' benne' chawe' ka'.

³⁰ Lezka' znnale: "Chela' wzoato' ža ni'te katen' wnnita'gak xa xťo'to' ka', bi gónlento' lé'gake' tzen katen' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wĺáz Dios."

³¹ Dan' znnale ki, le'ekzle zzoa lile nakle za'sógak benne' ka' bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wĺáz Dios.

³² Ki naken, žesbaga' kwinle zia dan' wbága'gak xa xťo'le ka'.

³³ Le'e nakle ka' bele snia ka', na' lezka' ka' lježgak bele snia ka'. Da' likze bi yelale lo da' wsaka' zin' le'e lo yi' gabíl.

³⁴ Che len, neda' sela'a chele benne' ka' wcháljgake' lo wĺáz Dios, na' benne' ka' žejni'igekle', na' benne' wsedle ka'. Benne' ki, gotle ba'e', na' wda'le yebale' le'egak yag kroze ka', na' chinle yebale' gan nak lo yo'o gan zdoble nich yenle xťiža' Dios, na' wlagle lé'gake' to yetó yež.

³⁵ Ki gaken, bága'le le'e zia che yógo'te žen chegak benne' chawe' ka', da' wĺaljen lo yo, kate' wzó law wzóa bennen' bete' Abel, ži'n Adán, benne' chawen', na' na' zejte bétgake' Secría, ži'n Berekías, bennen' bétgake' gachje láwe'le gan že' yodo', na' gan že' bkog la'y, gan zžéygake' bia beždo' ka' law Dios.

³⁶ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' ki bága'gak benne' ki, benne' nníta'gake' ža ni zoažo na'a.

*Jesús zbeže' ni'a che yež Jerusalén
(Lk. 13:34-35)*

³⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Benne' Jerusalén ka', le'e na' žotle benne' ka' zcháljgake' lo wĺáz Dios, na' zže'ele yej benne' ka' bse'la' Dios gan zoale. Zan chi'i gónela' wtoba' le'e chia', kan žon žkoko', bia ztobba' brise'do' ka' zan xilba', san bi gónelele.

³⁸ Le wia nga, ka'ze ga'n liže.

³⁹ Ki gaken, dan' žapa' le'e, na'a so law biž le'elele neda' kate' nnážele: "La'y nak Bennen' ze'e lo wĺáz Xanžo Dios."

24

*Zna Jesús ka za' wchínjgake' yodo'
(Mr. 13:1-2; Lk. 21:5-6)*

¹ Bžoj Jesusen' lo zchil yodo', na' kate' ne zze'e ga na' wbiga'gak benne' wsedle chie' ka' gan zoe', na' bło'e'egekle' Le' kan nak ze'e na', da' nychjen yodon'.

² Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—ěZlé'elele yógo'te da' ki? Da' li žapa' le'e, bi ga'n to yej da' nbagan' lježen nga, dan' biž doten.

*Da' ka' gak biá'gaken za' žin ža ze lawte ža
ka'
(Mr. 13:3-23; Lk. 21:7-24; 17:22-24)*

³ Kate' ne že' Jesusen' gan nak law Ya'a Yag Olibo, wbiga'gak benne' wsdle chie' ka' gan zoe' cheze', na' gožgake' Le':

—Bløe'el neto', žBatx' gaxgak da' ki, na' biz gak bia' ža yeló'o, na' za' žin ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga?

⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le wia kwınle nich bi gon láže'le no benne' le'e,

⁵ dan' la'gak benne' zan, benne' ka' si' lágake' kan lia' neda'. Nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' gon láže'gekle' benne' zan.

⁶ Yénlele žak wedile, na' da' zchaljgak benne' ka' che wedile, san bi kwe' zédlele, dan' žon byenen gaxgak yógo'te da' ki zga'ale kate' žin ža ze lawte ža ka'.

⁷ Benne' ka' nníta'gake' to yež tıl-lengake' benne' ka' nníta'gake' yetó yež, na' benne' ka' zoa to benne' zına bi'e légake' tıl-lengake' benne' ka' zoa yetó benne' zına bi'e légake'. Galj yižwé' zen ka', na' gak wbín, na' latje zan xó' yežlyó.

⁸ Yógo'te da' ki zej naken da' so lawgaken, da' ka' sáka'gak benách ka'.

⁹ Naž wdegak benách ka' le'e lo na'gak benne' ka' wsaka' zı'gake' le'e. Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e chela'ale, dan' zónlenle neda' tzen, na' gótgake' bálele le'e.

¹⁰ Kate' gak da' ki, benne' zan gak chope láže'gake', na' yebéj yíchjgake' neda', na' toe' yetóe' wdíe' lježe', na' toe' yetóe' wzóe' lježe' chela'ale.

¹¹ Naž la' lawgak benne' zan, benne' gon láže'gake', na' wlóe'el kwıngake' ka' benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, na' gon láže'gekle' benne' zan.

¹² Gónle'egake' da' kegle, na' che len biž žı'ıgekle' ljéžgake' ka'.

¹³ No benne' gake' Dios toze na' zejte ža ze lawte ža ka', yelá bennen'.

¹⁴ Se diža' chawen' kan zına bia' Dios dot yežlyó nga nich yeńgekle' yógo'te benách zi'to' ka', na' naž žin ža ze lawte ža ka'.

¹⁵⁻¹⁶ 'No benne' gole' da' ki žala' wzejní'i láže'e. Wnná Daniel, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, na' wnné': "Da' bi zle'el Dios chawe', dan' zchinnjen, cho'on latje la'y che Dios." Kate' lé'e'elele gak da' ni, naž benne' ka' nníta'gake' gan nbaž Judea žala' wzónnjgake' zaka' law ya'ado' ka'.

¹⁷ No benne' žone' žin yıchjo'ole bi žala' yetje' nich bi da' chejxi'e da' nape' lo yo'o, san žala' wzonnjtje'.

¹⁸ No benne' zoe' žin yixe', bi žala' yeyeje' liže' nich chejxi'e laže' chie'.

¹⁹ Da' nyáche'le'e gaken chegak no'le ka', no'le zej noe'e bi'do' ka' chégake', na' lezka' no'le ka' zgáze'gake' bi' že'ndo' ka' chégake' kate' žin ža na'.

²⁰ Le wchaljlen Dios, na' le nnable' nich bi žin ža na' žala' wzonnje kate' žak byo' zag o kate' nak ža la'y,

²¹ dan' sáka'žegak benne' ka' ža ka', ka wzáka'gak benách ka' ža ni'te kate' za' gota' yežlyó nga, na' zejte na'a ža, na' kege ža zezá' bi sáka'gake' ki.

²² Kate' žin ža na', cha' Dios bi gone' babze ža ka', bi yelá nitó benne', san ni'a chegak benne' ka' wžekze' Le' gone' babze ža ka', nich gáklene' légake'.

²³ 'Che len bi chejle'le cha' no benne' le'e gan zoale, na' yi'e le'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' nga", o nne': "Zoe' ga na'."

²⁴ La' lawgak benne' zan, benne' wen láže' ka', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston', o nnágake' zcháljgake' lo wláz Dios. Góngake' da' ka' gak biá'gaken, na' da' ka' góngaken ga yebáńgekle' benách ka', na' gon láže'gekle' benne' ka' wžekze' Dios cha' sáke'gekle'.

²⁵ Le wia nga, ba gožka' le'e yógo'te da' ki zga'ale kate' gákgaken.

²⁶ Che len, bi chejle'le cha' la'gak benne' ka' gan zoale, benne' ye'gake' le'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' lo latje dach." Lezka', bi chejle'le cha' nnágake': "Le wia nga, zoe' lo yo'o."

²⁷ Kan žak kate' žep yes gan zla' wbiž, na' zza'ni' gan ženen, lezka' gaken kate' yelá'a neda', Benne' Golje' Benách.

²⁸ Gakte ki, kan zınnagak benách ka': "Gáte'teze gan de to da' nat, dóbgakkze lab ka' ga na'."

*Da' gak kate' yelá' Benne' Golje' Benách
(Mr. 13:24-37; Lk. 21:25-33; 17:26-30, 34-36)*

²⁹ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' te ža na' katen' sáka'gak benách ka' ki, wchól wbiž, na' byo' bi gonnen banı' chen. Yındjgak belj ka', na' zızgak da' ka' zej nla' ya'abá, da' ka' zej napen yela' zen.

³⁰ Naž la' dan' gak bia' ya'abá yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, na' kweže' nyáche'gak yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, katen' lé'e'gekle' neda', Benne' Golje' Benách, zezá'a lo bejw ya'abá, na' nzi' lo na'a yela' wnná bia' zen, na' yela' banı'.

³¹ Naž seła'a wbás che ya'abá chia' ka'. Wkwéžegake' zıže lozgak bia ka', na' wtóbgake' benne' ka' ba wžekza' chia', benne' ka' nníta'gake' dap la'ate yežlyó nga, na' yógo'te latje zan ya'abá.

³² 'Le chejní'il da' žsedle da' žak che yag higo. Katen' žela'gak ni'a nen' že'ndo' ka', na' ba žebia xlagen že'n ka', nnézele za' žin byo' wbá.

³³ Lezka', kate' lé'e'elele žaxgak yógo'te da' ki, nnézele za' žin ža ze lawte ža, na' ba zla' lawn.

³⁴ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' ki gákgaken zga'ale kate' gatgak benách ka' nníta'gake' ža na'.

25

³⁵ Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san x̄tíža'a ka' bi tégaken ka'ze.

³⁶ 'Kate' žin ža na' bi nnezle nitó benne'. Bi nnézgekle wbás che ya'abá ka' che Dios, na' bi nnezla' neda', Ži'n Dios, san toze Ẃažo Dios nnezlen'.

³⁷ 'Kan gok ža na' katen' wzóa Noé, lezka' gaken kate' yełá'a neda', Benne' Golje' Benách.

³⁸ Kate' ža ka' zga'ale kate' bžin nis yejw da' bchinnjen yežlyó nga, we'j bdáwgake', na' bchag ná'gake', na' bdégage' zí'ngake' ka' lo yela' zchag na' na' zejte ža wyó'o Noén' le'e barkw zen na', dan' bene',

³⁹ na' bi gókbe'egekle' kate' bžinte nis yejw dan' bchinnjen yežlyó nga, na' bžia yí'gake' yógo'tegake'. Lezka' gaken katen' yełá'a neda', Benne' Golje' Benách, dan' bi gákbe'le nitó benne'.

⁴⁰ Kate' ža na' kate' yełá'a, cha' žongak chope benne' ka' žin yiže', toe' yedžži'a-ne' chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

⁴¹ Cha' chope no'le ka' nníta'gake' wetw, toe' yedžži'a-ne' chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

⁴² 'Le soa ban laže' dan' bi nnézele biz ža yełá'a neda', Ẃanle.

⁴³ Na'a, le chejni'il da' ni. Chela' nnezle Ẃan yo'o bi ža yid benne' wbán, na' nná'zele' dot yele, na' bi we'e latje no benne' chidjwe' ze'e nich kwane' da' de liže'.

⁴⁴ Che len, le soa ban laže' le'e, dan' yełá'a neda', Benne' Golje' Benách, to ža bi žbezle neda'.

Benne' wen žin chawe', na' benne' wen žin bi nake' chawe'

(Lk. 12:41-48)

⁴⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—žNoz benne' wen žin, benne' nake' chawe', na' žejni'ile', wdé Ẃane' lo ne'e benne' ka' nníta'gake' liže' nich wnezjwe' da' gáwgake' kate' gale'?

⁴⁶ Ba nez zen gaken che benne' wen žin na' nake' chawe', cha' kate' yełé'e Ẃane', yedjxake'e le' žone' dot da' bde Ẃane' lo ne'e.

⁴⁷ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' nap Ẃane', wdíe' lo na' benne' wen žin žone' ki.

⁴⁸ Cha' to benne' wen žin ki yeyake' benne' wen da' žinnj, na' sa' laže'e, na' nne': "Wžél Ẃana', na' bi yełá' zie",

⁴⁹ na' cha' so lawe' wsaka' zi'e benne' ka' žónlengake' le' tzen žin, na' so lawe' ye'j gáwlne' benne' ka' želzožle',

⁵⁰ naž yełá' Ẃan benne' wen žin na' to ža kate' bi zo'e' žbezle', o to yele žekle' bi la'te Ẃanen'.

⁵¹ Naž Ẃanen' wsaka' zi'e benne' wen žin na', na' gone' ga' kak chie' kan žala' kak chegak benne' ka' žloé'ezele chawe' kwíngake'. Naž kweže nyache'e, na' wxéj laye'e.

Žsaka' lebe Jesús kan gok chegak chi Ẃkwide' no'le ka'

¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan kak chegak benne' ka' chó'ogake' gan žna bia' Dios ya'abá, naken kan gok chegak chi Ẃkwide' no'le ka'. Wží'gakbe' broke ka' chégagebe', na' bžóžgakbe' nich chejchággakbe' benne' zchag ne'e.

² Gáyo'be' zej nakbe' ban laže', san yegáyo'be' zej nakbe' nat laže'.

³ Ẃkwide' no'le nat laže' ka' wží'gakbe' broke chégagebe' ka', san bi bia'gakbe' yelate' set da' žeyen.

⁴ Ẃkwide' no'le ban laže' ka' biá'gakbe' set da' žeyen lo b'éga'do' chégagebe' ka' len broke chégagebe' ka'.

⁵ Dan' wžél benne' zchag ne'e, wdé yele lágwakbe', na' wtásgakbe'.

⁶ Kate' bžin gachje yele, benle chi'i to benne' wnníe' zížje, na' wnné': "Ža' benne' zchag ne'e. Le žoj chejchagle-ne'."

⁷ Naž wyasgak yógo'te Ẃkwide' no'le ka', na' bkwéžgakbe' broke chégagebe' ka'.

⁸ Ẃkwide' no'le nat laže' ka' góžgakbe' Ẃkwide' no'le ban laže' ka', na' wnnágakbe': "Le gonn láte'do' set cheto' che set da' žeyen chele, dan' zgolgak broke cheto' ka'."

⁹ Bechébegak Ẃkwide' no'le ban laže' ka', na' wnnágakbe': "Bi gaken dan' bi be ga'n cheto', na' chele. Le chej gan zdo'w set da' žeyen na' chjé'wle chele."

¹⁰ Kate' ne zjakbe' zejxi'gakben', bžin benne' zchag ne'e. Ẃkwide' no'le ban laže' ka', Ẃkwide' ka' želbezbe' le', wyó'olengakbe' le' tzen gan žak lni che yełá' zchag na', na' la' bséjwte yo'o.

¹¹ Wdé na' bžingak yezika' Ẃkwide' no'le ka' ga' na'. Blížgakbe'-ne', na' wnnágakbe': "Ẃan, Ẃan, bsaljw cho'oto'."

¹² Le' beži'e, na' wnné': "Da' li žapa' le'e, bi nónbi'a le'e."

¹³ Naž Jesusen' gože' benne' ka':

—Le gak ban laže', dan' bi nnézele bi ža, o bi yele yełá'a neda', Benne' Golje' Benách.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che mežw zen ka'

¹⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan gon Bennen' žna bi'e ya'abá che Dios naken kan ben to benne' za' cheje' zi'to'. Bliže' benne' wen žin chie' ka', na' bdie' lo ná'gake' da' nape'.

¹⁵ To benne' wen žin na', bdie' gayo' kwe' mežw zen ka' lo ne'e, na' yetóen' bdie' chope kwe' mežw zen ka' lo ne'e. Yetóen' bdie' to kwe' mežw zen lo ne'e. To toen' bdie' lo ná'gake' ka' da' žákgekle'. Naž la' wzá'tie' gan nak zi'to'.

¹⁶ Wyéj benne' wen žin na', bennen' wzi'e gayo' kwe' mežw zen ka', na' bejtíljlene' da' ka' yegayo' kwe' mežw zen ka'.

¹⁷ Lezka', bennen' wzi'e chope kwe' mežw ka', bejtíjlenen' yechope ka'.

¹⁸ Bennen' wzi'e to kwe' mežwn' wyeje', na' bejche'ne' lo yo, na' bkache'e mežwn' che xane' lo yon'.

¹⁹ 'Kate' ba gok scha, xangak benne' wen žin ka' bej'é, na' bgá'nlene' légake' chawe'.

²⁰ Kate' wzó law bžinte bennen' wzi'e gayo' kwe' mežw zen ka', noe'e yegayo' kwe' mežw ka', na' gože' xane': "Xan, gayo' kwe' mežw ka' bđio' lo na'a. Nga de yegayo' kwe' mežw ka' dan' bejtíjlenan'."

²¹ Xanen' gože' le': "Nak chawe'. Nako' benne' wen žin dot li laže'. Cháwe'do' beno' katen' wyó'o láte'do'ze lo no'o. Na'a da' ženle'eže wdía' lo no'o. Wyó'o ga zoa' ni, na' yebéleno' neda' tzen."

²² Wd'é na' bžin benne' wen žin na', bennen' wzi'e chope kwe' mežw zen ka', na' wnné': "Xan, chope kwe' mežw bđio' lo na'a. Nga de yechóp kwe' mežw ka' da' bejtíjlenan'."

²³ Naž xanen' gože' le': "Nak chawe'. Nako' benne' wen žin dot li laže'. Cháwe'do' beno' katen' wyó'o lo no'o láte'do'ze. Na'a, da' ženle'e wdía' lo no'o. Wyó'o ga zoa' ni, na' yebéleno' neda' tzen."

²⁴ Naž kate' bžin benne' wen žin na', bennen' wzi'e to kwe' mežw zen na', wnné': "Xan, nnezla' nako' benne' bizjw, dan' zlapo' gan bi gozo', na' ztobo' gan bi bchiljo'.

²⁵ Che len bžeba' le', na' wyá'a, na' bejkacha'a mežw chion' lo yo. Nga de dan' naken chio'."

²⁶ Naž beži'i xane', na' gože' le': "Nako' benne' wen žin bi nake' chawe', na' za'wede. Nnékzelo' zlapa' gan bi goza', na' ztoba' gan bi bchilja'.

²⁷ Che len, gakže chawe' la' bnezjo' mežw chian' lo na'gak benne' ka' wkońgeklen' žin, nich chiljengaken' yelate', nich kate' yelá'a neda', yezi'a dan' naken chia' len yichjen."

²⁸ Naž xanen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné': "Le yeká'a mežwn' lo na' benne' ni, na' le wnezjwn lo na' bennen' nape' chi kwe' mežw ka'."

²⁹ Nóte'teze benne' zkonle' chawe' žin da' nzi' lo ne'e, wdégake' lo ne'e yelate', na' gata' da' zenže chie', san bennen' bi zkonle' chawe' žin da' nzi' lo ne'e, da' do'ze da' nape' yeké'n.

³⁰ Na'a, benne' wen žin ni, benne' bi nake' chawe', le chežo'ne' na'le gan nak choj, gan kweže nyache'e, na' wxéj laye'e.

Benne' Cristo wchi'a laže'e benách ka'

³¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Katen' yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, tzen len yógo'te wbás che ya'abá chia' ka', nich nna bi'a, kwi'a lo latje chawe' chia', gan wchi'a laža'a benách ka'.

³² Yógo'te benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga dóbgake' gan kwi'a neda', na' wnníta'gaka'-ne' chelá'a weje kan žon to benne' wape zila' ka', benne' znnite'e chelá'a weje chibo ka', na' zila' ka'.

³³ Wnnite'e zila' ka' kwite' li ža, na' wn-nite'e chibo ka' kwite' yegle.

³⁴ Naž, neda', benne' wnná bian', yapa' benne' ka' nníta'gake' kwita' li ža, na' nnia': "Le da ga zoa' ni, le'e wléj Xa' le'e cheze'. Gata' latje chele gan zna bi'e, dan' bkweze' chele ža ni'te katen' bđixjwe' yežlyó nga.

³⁵ Ki žaken chele dan' wdona', na' bennle da' bđawa'. Wbíl'a, na' bennle da' we'ja'. Goka' ka to benne' zde' zi'to', na' wlo'le neda' ližle.

³⁶ Byažje da' gakwa', na' bwákwle neda' da' ka' žákwle. Bi wzó'a chawe', na' bedjwiale neda'. Bye'jwa' liž ya, na' bedjwiale neda'."

³⁷ Naž yechébegak benne' chawe' ka', na' yé'gake' neda': "Xan, žbatx blé'elto' Le' wdono', na' bwawto' Le'? žBatx wbilo', na' bennto' da' we'jo'?"

³⁸ žBatx blé'elto' Le' bejdío' zi'to', na' wlo'to' Le' ližto'? žBatx byažje laže' gako', na' bwákwto' Le' da' ka' žákwto'?"

³⁹ žBatx blé'elto' Le' bi wzó' chawe', o wyejo' liž ya, na' bedjwiato' Le'?"

⁴⁰ Yecheba' neda', benne' wnná bian', na' yapa' légake': "Da' li žapa' le'e, dan' benle ki che to benne' ljéža'do' ki, la'kze nake' benne' ka'ze, lezka' chia' nedkza' benlen'."

⁴¹ Naž yapa' benne' ka' nníta'gake' kwita' yegle, na' nnia': "Le kwas ga zoa' ni, le'e na' nbága'le zia, na' chejchazle lo yi', da' bi yeyolen, dan' bkwez Dios che da' xiwe', na' chegak wbás ka' žónlengaken len tzen.

⁴² Ki gaken chele dan' wdona', na' bi bennle da' gawa'. Wbíl'a, na' bi bennle da' ye'ja'.

⁴³ Goka' ka benne' zde' zi'to', na' bi wlo'le neda' ližle. Byažje da' gakwa', na' bi bwákwle neda' da' ka' žákwle. Bi wzó'a chawe', na' lezka' bye'jwa' liž ya, na' bi bedjwiale neda'."

⁴⁴ Naž nnagak benne' ka', na' yé'gake' neda': "Xan, žbatx blé'elto' Le' wdono', o wbilo', o goko' ka to benne' zde' zi'to', o byažje da' gako', o bi wzó' chawe', o wyejo' liž ya, na' bi góklento' Le'?"

⁴⁵ Naž yecheba' neda', benne' wnná bian', na' yapa' légake': "Da' li žapa' le'e, dan' bi be benle che to benne' zoe' ladjw benne' ka' nníta'gake' nga, la'kze nake' benne' ka'ze, bi be benle chia' neda'."

⁴⁶ Naž benne' wen da' zinnj ka' la' chejcházte'gake' gan sáka'le'egake', san benne' chawe' ka' gata' yelá' nban da' zejli kanne ché'gake'.

26

Benne' yodo' ka' žóngake' toze diža'

séngake' Jesús

(*Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53*)

¹ Kate' beyóž bchalj Jesusen' da' ni, gože' benne' wsedle chie' ka',

² na' wnné':

—Nnékzelele žin Lni Pasko' yechóp ža ka', na' kate' ža na' wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' ka' wdá'gake' neda' le'e yag kroze.

³ La' na'ze bžoz wnná bia' ka' na' benne' yodo' wsedle ka', na' benne' gole ka', bdóbgake' gan nak li'a liž bžoz blo, bennen' lie' Kaifás.

⁴ Béngake' toze diža' séngake' Jesusen' lo yela' wen laže' chégake', nich gótgake' Le'.

⁵ Wnnágake':

—Bi' gak gonžon ža lni, nich bi' gongak benách ka' žo'osbé.

To no'le zko'e yichj Jesús da' zla' zix
(*Mr. 14:3-9; Jn. 12:1-8*)

⁶ Katen' wzóa Jesusen' lo yež Betania lo liž Smon, bennen' wdé'e yizwé' leže,

⁷ wbiga' to no'le xkóže'le Jesusen', noe'e to béga'do' da' naken yež zaka', na' nžan' to da' zla' zix da' záka'le'en. Wló'e'n yichj Jesusen' kate' ne ži'e žawe'.

⁸ Kate' blé'egagle' benne' wsedle ka' che Jesusen' da' ni, bžá'agake', na' wnnágake':

—žBiz chen' wnitle da' ni?

⁹ Gok no' benne' gote'en, na' si'e mežw zan nich gáklenžo' benne' yache' ka'.

¹⁰ Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' légage':

—žBiz chen' znnle che no'le ni? Nak chawe' da' bene' chia'.

¹¹ Benne' yache' ka' nníta'lentezgake' le'e, san neda' bi' gá'nteza' gan zoale le'e.

¹² Da' ben no'le ni katen' wloé'e neda' da' zla' zixen', naken to da' zpa'an neda' che ža gacha'a lo yežw ba.

¹³ Da' li žapa' le'e, gáte'teze lo yežlyó nga gan wcháljgake' diža' chawe' ni, lezka' wzéngagle' benách ka' da' ben no'le ni chia' neda' nich chejsá' láže'gake' chie'.

Zchebe laže' Judas wdíe' Jesús lo na'gak benne' yodo' ka'

(*Mr. 14:10-11; Lk. 22:3-6*)

¹⁴ Naž Judas Iskariote, to benne' žónlene' tzen yechinéj benne' wbás ka' che Jesusen', wyeje' gan zej nni'ta' bžoz wnná bia' ka',

¹⁵ na' gože' légage':

—žBiz gonnle chia' neda' cha' wdía' Jesusen' lo na'le?

Bgá'njene' le' chawe' chíjwngake' le' chi žoa mežw plat.

¹⁶ Naž wzó law Judas na' žily loj laže'e wdíe' Jesusen' lo ná'gake'.

Da' žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo

(*Mr. 14:12-25; Lk. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26*)

¹⁷ Kate' nak ža zzo law lni chegak benne' judio ka' katen' žáwngake' yet xtil da' bi nzi' kwa zichj, wbiga'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' gan zoe', na' góžgake' Le':

—žGaz žénelo' chejsi'ni'ato' zila'do' chežo, bian' gawžo že' Lni Pasko'?

¹⁸ Jesusen' gože' légage':

—Le chej lo yežen' gan zoa to benne', bennen' nónbia'žo, na' le yi'e: "Benne' žsedle' neto' zne': Za' žin ža chia' gata'. Lo ližo' gáwlena' benne' wsedle chia' ka' tzen zila'do' že' Lni Pasko'."

¹⁹ Naž bengak benne' wsedle chie' ka' kan gože' légage', na' bs'i'ni'gake' da' gáwngake' že' Lni Pasko'.

²⁰ Kate' ba gole ža na', Jesusen' wže'lene' chežinnote benne' wsedle chie' ka', na' wzó láwngake' žáwngake'.

²¹ Kate' ne žáwngake', Jesusen' gože' légage':

—Da' li žapa' le'e, to benne' ládjwle le'e wdíe' neda' lo na'gak benne' yodo' ka'.

²² Naž gok nyache' láže'gake', na' wnnábgekle' Jesusen' to toze', na' wnnágake':

—Xan, žneda' gonan'?

²³ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Bennen' zžinlene' neda' tzen lo ye'n, bennen' wdíe' neda' lo na'gak benne' ka'.

²⁴ Da' li neda', Benne' Golje' Benách, cha'a gan gak kan nyejw le'e yiche la'y kan žala' gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' wdíe' neda' nich gótgake' neda'. Gakže chawe' che bennen' chela' bi golje'.

²⁵ Naž beži'i Judas, bennen' wdíe' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, žneda' gonan'?

Jesusen' gože' le':

—O', le' na'.

²⁶ Kate' ne žáwngake', Jesusen' bežw'e to yet xtil, na' gože' Dios: "Žóžkeno'." Naž bzozjen', na' bnezjwen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le sin', le gawn. Da' ni naken beła' žen chia'. Kan bena' che yet xtil ni žloe'elen kan gak che beła' žen chian'.

²⁷ Lezka' bežw'e to ziga'do', na' gože' Dios: "Žóžkeno'." Naž bnezjwen' chégake', na' wnné':

—Le ye'jen yógo'tele.

²⁸ Da' ni naken xčhena' da' žon chochen diža' kobe da' žka'n chawen'. Xčhena' laljen ni'a chegak benne' zan nich gak yenit law Dios doła' da' zej nbage'e.

²⁹ Lezka' žapa' le'e, biž ye'ja' xis da' zbia lba uba ki kate' žinže ža na' yé'ljena' le'e to da' kobe gan zžna bia' Xažo Dios.

Jesús zne' nna Bedw bi nónbie' Le'

(*Mr. 14:26-31; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38*)

³⁰ Kate' beyóž bélgake' da' zka'n zenen Dios, jake' zaka' Ya'a Yag Olibo.

³¹ Naž Jesusen' gože' légage':

—Yógo'tele gak chope láže'le, na' wka'nle neda' na'a že' ni, dan' nyejw le'e yiche la'y kan gak chia', da' znnan: “Gona' ga gat Benne' Wape Zila' Ka', na' gáslasgak zila' ka'.”

³² Katen' yebana' lo yela' got, naž cha'a zga'ala' ka le'e zaka' gan nbab Galilea.

³³ Naž bechebe Bedw, na' gože' Jesusen':

—La'kze yógo'tegake' gak chope láže'gake', na' wká'ngake' Le', neda' bi gak chope laža'a, bi wka'na' Le'.

³⁴ Jesusen' gože' le':

—Da' li žapa' le', na'a že' ni, zga'ale kate' kweže' leko', le' nnio' chonne chi'i bi nónb'i'o neda'.

³⁵ Naž Bedon' gože' Jesusen':

—La'kze gátlena' Le' tzen, bi nnia' bi nónb'i'a Le'.

Lezka' wnnagak yógo'te benne' wsedle chie' ka'.

Jesús zcháljlene' Dios lo yežlyó Jetsemani
(Mr. 14:32-42; Lk. 22:39-46)

³⁶ Naž Jesusen' bžínlene' benne' wsedle chie' ka' tzen yežlyón' nzin' Jetsemani. Gože' légage', na' wnné':

—Le kwe' nga kate' cha'a yelate' na'le, gan chejcháljlena' Dios.

³⁷ Jesusen' bchi'e Bedw len chope zi'n Sebedeo, na' wzó lawe' žak nyache' laže'e, na' žek lázda'we'.

³⁸ Naž Jesusen' gože' légage':

—Žak nyache' laža'a, na' žatkza' lo yela' žek lázda'wa'. Le ga'n nga, na' le nna'ze dot yele tzen len neda'.

³⁹ Wdé Jesusen' yeláte'do' na'le, gan byechwe'. Bzechw lawe' lo yo, na' bcháljlene' Dios, na' wnné':

—Xe, cha' wak, ben ga bi gon byenen saka'a ki, san kege kan ženela' neda', san kan žénelo' Le' gono'.

⁴⁰ Kate' bežín Jesusen' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', bejžake'e légage' ztásgake', na' gože' Bedon':

—žBi gok nná'leno' neda' tzen yele chi'ido'ze?

⁴¹ Le nna'ze dot yele, na' le wchaljlen Dios, na' le nnable-ne' gáklene' le'e, nich bi gata' latje gon da' xiwe' ga gonle dola'. Zóateze be' nákkzele ban laže', san lo beja' žen chele žedó láže'le.

⁴² Naž wyéj Jesusen' da' bežope chi'i, na' bcháljlene' Dios. Wnné':

—Xe, cha' bi gak gono' ga bi saka'a da' ki, ben kan žak lažo'o Le'.

⁴³ Kate' beyeje', da' yoble bedžake'e légage' ztásgake' dan' nde'le'e yele yej láwgage'.

⁴⁴ Naž bekwás Jesusen' gan žé'gake'. Wyeje' da' yoble, na' bcháljlene' Dios da' beyonne chi'i, na' tjebe kan wnné' zga'ale wnné'.

⁴⁵ Da' yoble beyeje' gan zej nnita' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légage':

—žZtasle na'a, na' žezi' láže'le? Le wia nga, ba golen. Neda', Benne' Golje' Benách, ba ndia' lo na'gak benne' do'la' ka'.

⁴⁶ Le chas, le cho'o. Le wia nga, bennen' zdie' neda' ba ze'e nga.

Želchi'e Jesús nžeje'

(Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, Judas, bennen' nbáblene' benne' chežinnoe' ka', la' bžintie' ga na', na' zónlengak benne' zan le' tzen, benne' ka' zej noe'e ya ntoche' ka', na' yag ka'. Bžox wnná bia' ka' na' benne' gole ka', bséla'gake' légage'.

⁴⁸ Judas na', bennen' zdie' Jesusen', ba blóe'ele' légage' to da' gone' da' gak bian' no benne' nake' Jesusen'. Wnné':

—Bennen' wchág lawa'-ne', Len' Jesusen'. Le sene'.

⁴⁹ Naž wbiga' Judas na' gan zoa Jesusen', na' wnné':

—Padiox, Benne' Wsedle.

Naž la' bchag lawtie' Le'.

⁵⁰ Jesusen' gože' le':

—Bicha'a, žbiz žono' nga?

Naž wbiga'gak benne' ka', na' béxwgake' Jesusen'.

⁵¹ To benne' zóalene' Jesusen' wlechje' ya ntoche' chie', na' bene' we', bchoge' yid nag to benne' wen žin che bžox blo.

⁵² Jesusen' gože' le':

—Beg'óo ya ntoche' chion' ližen. Yógo'te benne' ka' žkóngekle' žin ya ntoche' nich gótgake' benách, lo ya ntoche' gátgake'.

⁵³ žBi nnezlo' gak nnabla' Ūa', na' Le' la' séla'tie' chia' da' zánle'eže ka chežinno kwe' wbás che ya'abá ka', da' zej naken da' zan gayw'é to to kwen'?

⁵⁴ San cha' gona' ki, žnax'gak žin da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan žala' gaken chia' ki?

⁵⁵ Naž Jesusen' gože' benne' ka':

—Za'le nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka', nich senle neda' kan žonle katen' zzenle benne' wbán ka'. Yógo'te ža wži'a lawle gan nak lo zchil yodo', gan bsedla' benách ka', san bi wzenle neda'.

⁵⁶ Na'a žaken ki nich žin da' nyejw le'e yiche la'y, dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

Naž yógo'te benne' wsedle ka' che Jesusen' bsángake' Le', na' bezónnjgake' ga na'.

Žžin Jesús gan že'gak benne' yodo' ka'

(Mr. 14:53-65; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵⁷ Naž benne' ka', benne' zej nzene' Jesusen', bché'gake' Le', na' bejžégage' Le' law Kaifás, bžox blo, gan zej ndobe benne' yodo' wsedle ka' len benne' gole ka'.

⁵⁸ Bedw bejnawe' Jesusen' zi'to' zi'to', na' wyo'é gan nak li'a liž b̄xoz blon', nich le'ele' nakx̄ gak che Jesusen'.

⁵⁹ B̄xoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wchi'a laže' ka', wdíl'gake' no benne' yesbage'e Jesusen' zia la'kze gon laže'e, nich gak chóggake' chie' gate'.

⁶⁰ No no bžél'gekle' la'kze bžingak benne' zan, benne' wnnégake' chie' da' wen laže'. Kate' ze lawte bžingak chope benne', na' lo yela' wen laže' chégake' wnnégake' chie',

⁶¹ na' wnnágake':

–Benne' ni wnné': "Gak wchinnja' yodo' che Dios, na' yechonne žaze ka' yechisan'."

⁶² Naž wzó ža' b̄xoz blon', na' gože' Jesusen':

–¿Bi be žechebo'? ¿Biž da' ni da' žnnegak benne' ki chio' Le'?

⁶³ Jesusen' bi be wnné'. Naž b̄xoz blon' gože' Le':

–Ni'a che Xanžo Dios ban žnnabla' Le' nnio' da' li. B̄lo'e'el neto' cha' nako' Le' Benne' Criston', Ži'n Dios.

⁶⁴ Jesusen' gože' le':

–Kan žnno' naka'. Da' li žapa' le'e, lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, ži'a kwit li ža che Dios, gan nzi' lo na'a yela' wnná bia'. Yida' lo bejw ya'abá, na' la'a gan soale.

⁶⁵ Naž b̄xoz blon', lo yela' zža'a chie' wcheze' laže' da' nakwe', na' wnné':

–Benne' ni žnnie' da' žka'n ka'ze Dios. ¿Nožze benne' žiáž'elžo nich nnie' che benne' ni? Ba békzelele kan wnnié' che Dios.

⁶⁶ ¿Biže žnnale le'e?

Beží'igake', na' wnnágake':

–Nbage'e zia, na' žala' gate'.

⁶⁷ Naž bžé'egake' zene' law Jesusen', na' ben ži'gake' Le'. Bale' wdápegake' xage'e,

⁶⁸ na' góžgake' Le':

–¿Nakkzo' Le' Benne' Criston'? Wnnéya'a na'a. ¿Nož bennen' wdape'e Le'?

Bedw žnne': "Bi nónbi'a Jesusen'"

(Mr. 14:66-72; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-27)

⁶⁹ Kate' ne žakgak da' ki, že' Bedw la' lí'ale. Wbiga' to no'le wen žin gan zoe', na' wnnabe':

–Ležka' le' wdáleno' Jesusen', benne' Galilean'.

⁷⁰ Beží'i Bedon' chebe' gan nníta'gak benne' ka', na' wnné':

–Bi nnezla' no bennen' žchaljo' chien'.

⁷¹ Katen' bžoj Bedon' gan žó'ogake' li'a na', yetó no'le b̄le'ele' le'. Gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

–Ležka' benne' ni b̄nlene' Jesusen', benne' Nasaret na' tzen.

⁷² Da' yoble beží'i Bedon' chen. Ben choche' x̄tiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

–Bi nónbi'a Bennen'.

⁷³ Yeláte'do'ze wžé, wbiga'gak benne' ka' nníta'gake' ga na' gan zoa Bedon', na' góžgake' le':

–Da' li le' žónleno' lé'gake' tzen dan' yela' žnneze chio' nak bian' ga benne' le'.

⁷⁴ Naž wzó law Bedon' žesbaga' kwine' zia. Ben choche' x̄tiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

–Bi nónbi'a Bennen'.

La' na'ze wžéžete leko'.

⁷⁵ Naž bejsá' laže' Bedon' dan' gož Jesusen' le', katen' wnné': "Žga'ale kate' kweže leko', chonne chi'i nnio' bi nónbi'o neda'." Bžoj Bedon' ga na', na' wžeže nyache'e.

27

Zdégake' Jesús lo na' Pilato

(Mr. 15:1; Lk. 23:1-2; Jn. 18:28-32)

¹ Kate' za' ža'ni' ža na', yógo'te b̄xoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', bégake' toze diža' nich gótgake' Jesusen'.

² Bché'gake' Jesusen' nžeje', na' bdégake' Le' lo na' Ponsio Pilato, bennen' žna bi'e.

Žat Judas

³ Kate' wnnezle Judas, bennen' bdie' Jesusen' lo na'gak benne' yodo' ka', ba nžog che Jesusen' gate', gok nyache' laže'e, na' bejw'é chi žoa mežw plat ka' lo na'gak b̄xoz wnná bia' ka', na' benne' gole ka'.

⁴ Judas na' gože' lé'gake':

–Nbaga'a dola' dan' bdia' to benne' chawe' nich gate'.

Naž góžgake' Le':

–Bi žonen ga gek zédleto' neto'. Da' benkzo' le' naken.

⁵ Naž wžó'n Judas na' mežw plat ka' gan nak lo žchil yodo'. Bežé'e ga na', na' bejsi yene' lo yag.

⁶ Beží'gak b̄xoz wnná bia' ka' mežw plat ka', na' wnnágake':

–Bi gonn ko'žo mežw ki gan žko'žo mežw che yodo', dan' naken lažw to benne' wet benách ka'.

⁷ Naž bégake' toze diža', na' len mežwn' gó'wgake' to yežlyó che to benne' wen ye'n nich gaken gan gáche'gak benne' zi'to' ka'.

⁸ Che len, lo ža na' belžóe' la latjen', Yo Žen.

⁹ Ki goken, bžin dan' wnná Jeremías, bennen' bchalje' lo wláz Dios, katen' wnné': "Beká'agake' chi žoa mežw plat ka', kan nak dan' bzoagak benne' Israel ka' da' zaka' Le',

¹⁰ na' len mežw ka' gó'wgake' to yežlyó che to benne' wen ye'n. Da' ni b̄lo'e'el Xana' Dios neda'."

Žžin Jesús gan že' Pilato

(Mr. 15:2-5; Lk. 23:3-5; Jn. 18:33-38)

¹¹ Kate' bejžégake' Jesusen' gan že' Pilato, bennen' žna bi'e, le' wnnable' Jesusen', na' gože' Le':

–¿Nako' Le' Benne' Nna Bi'e Benne' Judío Ka'?

Jesusen' gože' le':

—Da' li zno'.

¹² Kate' b̄xoz wnná bia' ka', na' benne' gole ka' besbága'gake' Jesusen' zia, Le' bi be beži'e chégage'.

¹³ Naž Pilaton' gože' Jesusen':

—¿Bi ženlo' da' zan ka' da' znnégage' chio'?

¹⁴ Jesusen' bi be bechebe'. Ka' goken, bebanle benne' wnná bian'.

Zchóggake' che Jesús gate'

(Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38–19:16)

¹⁵ Kate' žak Lni Paskon', de to da' žónteze žon Pilato, benne' wnná bian', žsane' no benne' želnáb benne' ka', to benne' nyejwe' liž ya, nóte'teze benne' žénegekle' wsane' le'.

¹⁶ Kate' ža ka' nyejw to benne' liž yan', benne' wen da' zinnj, bennen' lie' Barrabás.

¹⁷ Kate' b̄dobgak benne' zan ga na', Pilaton' wnnable' légage', na' wnné':

—¿Nole' žénelele wsana' chele? ¿Barrabás o Jesús, Benne' Criston'?

¹⁸ Ki wnná Pilaton' dan' žákbe'le' bde-gak benne' yodo' ka' Jesusen' lo ne'e dan' zgé'egekle' Le'.

¹⁹ Kate' ne že' Pilaton' gan zchi'a laže'e, zo'le' bsele'e to benne' chjape' le', na' wnné':

—Bi be gono' che benne' chawen', dan' bžébeli'a wdé yele to lo bichgale ni'a chie' Le'.

²⁰ San b̄xoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', bersedle' benne' zan ka' nich nnábgekle' Pilaton' wsane' Barrabasen', na' gote' Jesusen'.

²¹ Da' yoble bchalj benne' wnná bian', na' gože' légage':

—¿Nole' benne' chope ki žénelele wsana' ne' chele?

Wnnágake':

—Barrabasen'.

²² Naž Pilaton' wnnable' légage', na' wnné':

—¿Biz gona' che Jesusen', Benne' Criston'?

Yógo'tegake' wnnágake':

—Bde'e le'e yag kroze.

²³ Naž benne' wnná bian' gože' légage':

—¿Biz da' zia nbage'e?

Zížeže belbéžyi'e, na' wnnágake':

—Bde'e le'e yag kroze.

²⁴ Kate' žákbe'ele Pilaton' bi zzoole x̄tiže'e, san b̄ngakže benách ka' žo'osbé, naž wzí'e nis, na' wdíb ne'e lāwgake', na' wnné':

—Bi be zia nbage'a neda' ni'a che yela' got che benne' chawe' ni. Da' žónkzele le'e da' ni.

²⁵ Beži'igak yógo'te benne' ka', na' wnnágake':

—Yela' got che bennen' bága'to' neto' na' bága'gak zí'nto' ka'.

²⁶ Ka' goken, Pilaton' bsane' Barrabasen' lo ná'gake'. Naž gože' benne' ka', benne' žjake' lo wdíle, chúngake' Jesusen', na' wdé na' bdie' Le' lo ná'gake' nich wdá'gake' Le' le'e yag kroze.

²⁷ Naž benne' ka' žjake' lo wdíle, benne' ka' nníta'gake' lo na' benne' wnná bian', bché'gake' Jesusen' lo yolawen' nzin' preto-rio, gan btóbgake' yógo'te ljéžgake' ka' gan zoa Jesusen', na' nníta'gake' ga na'.

²⁸ Naž bká'agake' laže' da' nakw Jesusen', na' bwákwgake' Le' to laže' x̄na, kan žákwgak benne' wnná bia' ka'.

²⁹ Béngake' to da' naken ni'a na' yag yeche' dan' b̄xóagake' yichj Jesusen', na' bzóagake' to ya x̄tildo' lo ne'e li ža dan' zloe'elen kan nak to bar che benne' yolawe'. Naž bzoa zibgake' x̄ni'e, na' ben dítjgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Ga'n zen Le', benne' z̄na bi'o benne' judo ka'!

³⁰ Naž belžé'e Le' zene', na' beká'agake' ya x̄tilen', na' b̄dingaken' yichje'.

³¹ Wdē ben dítjgekle' Jesusen', beká'agake' laže' x̄na dan' nakwe', na' begákwgake' Le' laže' chekze'. Naž bché'gake' Le' nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mr. 15:21-32; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

³² Katen' b̄žojgak benne' ka' žjake' lo wdíle, na' bejxáka'gake' Smon, to benne' yež Sirene, na' béngake' ga bi'e yag kroze che Jesusen'.

³³ Kate' b̄žingake' latjen' nzin' Gólgota, da' znan len diža' x̄iža', Ya'a Žit Yichjžo,

³⁴ byé'jgake' Jesusen' nop zichj da' nchixen da' sl'a' che bia yixē'. Kate' Jesusen' bnixen', bi gónele' ye'jen'.

³⁵ Kate' ba bdá'gake' Le' le'e yag kroze, wdísgake' laže' da' gokwe', na' btítjgake' lawlen nich gak bia' nole' gaken chie'. Ki goken, bžin dan' wnná benne' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné': “Wdísgake' laže' da' gokwe', na' btítjgake' lawlen da' gak bian'.”

³⁶ Naž wžé'gake' ga na', na' bwíagake' Jesusen'.

³⁷ Lezka' bdá'gake' le'e yag krozen' gan nak yichjle Jesusen' to diža' da' zloe'elen zia da' nbage'e, da' znan ki: “Jesús, Bennen' Z̄na Bi'e Benne' Judío Ka'.”

³⁸ Gan da' Jesusen', lezka' bdá'gake' chope benne' wbán ka' le'egak yag kroze ka'. Toe' bdá'gake' kwite' li ža, na' yetōen' kwite' yegle.

³⁹ Wdegak benne' ka' ga na', na' bliž zí'gake' Jesusen'. Bta yichjgake', na' ben dítjgekle' Le',

⁴⁰ na' wnnágake':

—O', Le' wchinnjo' yodon', na' chonne žaze ka' yechison'. Beslá kwino' na'a cha' nako' Le' Zi'n Dios. Betj na'a le'e yag krozen'.

⁴¹ Lezka' b̄xoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka', na' benne' gole ka', ben dítjgekle' Le', na' wnnágake':

⁴² —Bennen' beslé' benne' yoble ka', san bi gak yeslá kwine'. Cha' nake' Benne' Nna Bi'e Benne' Israel Ka', žala' yetje' na'a le'e yag krozen', na' chejle'to' chie'.

⁴³ Le' b'xen laže'e Dios. Na'a Dios yeslakze' Le' cha' nak da' žaz laže'e, dan' wnné': "Zi'n Dios naka'."

⁴⁴ Lezka' benne' wbán ka', benne' ka' dá'gake' le'egak yag kroze ka' gan da' Jesusen', bliž xiwe'gake' Le'.

Žat Jesús

(Mr. 15:33-41; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

⁴⁵ Kate' bžin wawbíž, bechól dot yežlyó, na' zejte žedá chonne.

⁴⁶ Žedá chonnen', wnné' zižje Jesusen', na' wnné':

—Elí, Elí, žlama sabaktani?

Da' ni žnnan len diža' xiža': "Dios chia', Dios chia', žbiz chen' beběj yichjo' neda'?"

⁴⁷ Kate' béngikle benne' ka' nníta'gake' ga na' da' ni, wnná'gake':

—Bennen' žliže' Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.

⁴⁸ Naž la' wxíte'te to benne' zoe' ládjw'gake', na' be'xwe' to da' naken blól da' žzopen nis. B'xopen' nop zichj, na' b'zoen' to lawle ya xtil, na' b'chagen' žoa'a Jesusen' nich xopen'.

⁴⁹ Naž yebałe benne' ka' wnná'gake':

—Wléz na'a. Wíážo cha' yid Líasen' nich wzetje' Le'.

⁵⁰ Da' yoble wžéžeya'a zižje Jesusen'. Bžojte be' nakkze', na' la' gottie'.

⁵¹ La' na'ze bžéza'te laže' da' nalan' lo yodo'. Bžojen' chople, da' wzó lawn yichjlen, na' bžinten xni'alen. Naž wzó' yežlyó, na' wla'gak yej ka'.

⁵² Wyáljwgak yežw ba ka' chegak benne' gat ka', benne' ka' bejlé'gake' che Dios, na' bebá'gake'.

⁵³ Wdé bebán Jesusen', naž benne' ka', benne' bežó'gake' lo yežw ba ka' ché'gake', wyážgake' lo yež la'y, yež Jerusalén, gan blé'egikle benne' zan lé'gake'.

⁵⁴ Naž bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' zwíagake' Jesusen', kate' blé'e'le' wzó' yežlyó, na' da' ka' gó'gaken, bžebe', na' wnné':

—Da' li benne' ni goke' Zi'n Dios.

⁵⁵ Wnníta'gak no'le zan zí'to'ze ga na', no'le ka' wdálengake' Jesusen' katen' bezé'e gan nbab Galilea, na' béngake' xchine', na' bnéžjw'gake' da' bdawgak Jesusen' na' benne' ka' žónlengake' Le' tzen. Wnníta'gake' ga na', zwíagake' Jesusen'.

⁵⁶ Lia Madlen na' Lia, xna'gak Jakob na' Jwsé, wnníta'gake' ládjw'gake'. Lezka' wzóa xna'gak ži'n Sebedeo ka' ga na'.

Zkache'gake' Jesús lo yežw ba da' nadjen le'e ya'a yej

(Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁵⁷ Kate' za' žałe ža na', bla' Jwsé ga na'. Nake' benne' yež Arimatea, benne' wnni'a, na' lezka' bēnlēne' Jesusen' tzen.

⁵⁸ Benne' ni bejwíe' Pilato, na' wnnabe' latje we'e Jesusen'. Pilaton' wnné' wdé'gake' Jesusen' lo na' Jwsén'.

⁵⁹ Bzetj Jwsén' Le', na' bchele' Le' laže' da' zaka'.

⁶⁰ Naž bkáche'gake' Le' to lo yežw ba kobe da' bchach Jwsén' le'e ya'a yej. Bde'e to yej blag žen da' wbagan' gan žó'ogake' lo yežw ba na', na' beyeje' liže'.

⁶¹ Wzóa Lia Madlen len yetó Lia ga na', na' wžé'gake' žoa'a yežw ban'.

Žape chí'igake' yežw ba che Jesús

⁶² Kate' za' ža'ni' yetó ža, wdé bpá'gake' che ža la'y chegak benne' judío ka', b'xoz wnná' bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka' blá'gake' gan že' Pilato.

⁶³ Naž gó'žgake' Pilaton':

—Benne', žejsá' láže'to' dan' wnná' benne' wen lažen', dan' wnné' katen' wzóe' nbane'. Wnné': "Kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got."

⁶⁴ Che len bsela' benne' ka' gape chí'igake' yežw ban', na' zejte ža chonne ža, nich bi yidgak benne' ka' žele, benne' ka' bēnlengake' Le' tzen, na' bi yebé'gake' Le'. Naž bi gak yé'gake' benách ka': "Bebán Jesusen' lo yela' got." Cha' ki gaken, diža' wen laže' ni gonžen da' zinnj ka' ben diža' wen lažen' dan' bcháljgake' zga'ale.

⁶⁵ Naž Pilaton' gože' lé'gake':

—Zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile nga. Le ché'-gake' len le'e. Le chej, na' le gape chí'i yežw ban' kan sáke'le gonle.

⁶⁶ Naž jake' ga na', na' bséjw'gake' binlo yežw ban', na' b'zóagake' to yej da' žbagan' gan žó'ogake' lo yežo ban'. Bdá'gake' le'e yej na' to da' gak bian' cha' saljwn, na' bnníta'gake' benne' ka' žjake' lo wdile ga na' nich gape chí'igaken'.

28

Žebán Jesús lo yela' got

(Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Kate' ba wdé ža la'y na' chegak benne' judío ka', na' za' ža'ni' ža nežw, Lia Madlen na' yetó Lia bejwíagake' yežw ba che Jesusen'.

² La' na'ze wzó' yežlyó. Ki goken dan' betj to wbás che ya'abá ga na'. Ble'e žoa'a yežw ban', na' bkwase' yej blag žen na', na' wži'e lo yej na'.

³ Žnna' law wbás che ya'abán' ka' yes baní, na' zila'do'ze nak laže' da' nakwe'.

⁴ Kate' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žape chí'igake' yežw ban', blé'egikle' le', bžébegake', na' wžízgake'. Belbixjgake' lo yo, na' gó'gake' ka' benne' gat ka'.

⁵ Naž wbás che ya'abán' gože' no'le ka', na' wnné':

—Bi žébele. Nnezla' žeyilje Jesús, bennen' bdá'gake' le'e yag kroze.

⁶ Bi zoe' nga dan' ba bebane' kan ba wn-
nakze' Le'. Le da, wíale gan gota' Xanžon'.

⁷ Le chej na'a, na' le chjap benne' wsdle
chie' ka' ba bebán Jesusen' lo yela' got, na'
Lekze' cheje' zga'ale' ka le'e zaka' gan nbab
Galilea. Yelé'elele-ne' ga na'. Ba goža' le'e
dan' bde Dios lo na'a.

⁸ Naž la' bezá'tegake' žoa'a yežw ban'.
Žžébegake', na' žebégekke', na' taría tariagake'
zjake' nich chežéngekke' benne' wsdle chie'
ka' da' ni.

⁹ Kate' ne zjake', bejxaka' Jesusen' légake',
na' gože' légake':

—Padiox.

Naž wbíga'gake' gan zoa Jesusen'.
Byéla'gake' ni'e, na' bka'n zéngake' Le'.

¹⁰ Naž Jesusen' gože' légake':

—Bi žébele. Le chej, na' le chjap ljéža'do'
ka' nich chjake' zaka' gan nbab Galilea, gan
yelé'egekke' neda'.

Da' wnnagak benne' ka' žjake' lo wdíle

¹¹ Kate' ne zjak no'le ka', benne' ka' žjake'
lo wdíle, benne' ka' wdape chí'igake' yežw
ban', bežingake' lo yežen', na' bzéngekke' bꝑoz
wnná bia' ka' yógo'te dan' goken.

¹² Kate' ba bđobgak benne' gole ka',
béngake' chawe' diža'. Naž bnéjzwgake' mežw
zan chegak benne' ka' žjake' lo wdíle.

¹³ Góžgake' légake':

—Ki nnale: “Benne' ka' bénlengake' le' tzen
bžingake' žele, na' bebéjgake' Le' kate' ne
žtasto.”

¹⁴ Cha' yenle benne' wnná bian' da' ni,
neto' wzejni'ildo' le', na' gonto' ga bi be gone'
chele.

¹⁵ Naž benne' ka' žjake' lo wdíle wzí'gake'
mežwn', na' yjéngake' kan ba nsédekke'. Ki
goken, znnagak benne' judío ka' ki na' zejte
na'a ža.

*Jesús žsele'e benne' wbás chie' ka'
chežégake' xtiž'e'e*

(Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁶ Naž chinejte benne' ka', benne'
bénlengake' Jesusen' tzen, jake' gan nbab
Galilea, na' bžingake' law ya'adon', dan' ba
bloe'el Jesusen' légake'.

¹⁷ Kate' belé'egekke' Jesusen', bka'n
zéngake' Le', san bale' gok chope láže'gake'.

¹⁸ Naž wbiga' Jesusen' gan nníta'gake', na'
gože' légake':

—Dios ba bdie' lo na'a yógo'te yela' wnná
bia' lo ya'abá chie', na' lo yežlyó nga.

¹⁹ Che len le chej, na' le chejsedle yógo'te
benách zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' dot
yežlyó nga. Le yezóa légake' nis, wkonlele žin
La Xažo Dios, na' La Dios Ži'n, na' La Dios Be'
La'y.

²⁰ Le wsdle légake' góngake' yógo'te dan'
goža' le'e gonle. Le wia nga, nedkza' zóalena'
le'e yógo'te ža na' zejte ža ze lawte ža ka' che
yežlyó nga. Ka'kze gaken.

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ MARKOS

Da' bchalj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 3:1-12; Lk. 3:1-9, 15-17; Jn. 1:19-28)

¹ Ki wzó law diža' chawen' kan nak che Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios.

² Goken kan bzoj Isaiás, bennen' bchalje' lo wláz Dios za ni'te, da' wnná Dios nich yeyón chawen' yichj lázdo'gak benách ka' nich si' lo ná'gake' Benne' Criston'. Ki wnné':

Bwia nga. Žsela'a benne' wbás chia', benne' nežwe' ka Le'.

Le' wpé'e nez gan ti'.

³ Yenle chi'i to benne' nnie' zižje latje dach, na' nne':

“Le soa ban laže' dan' za' Xanžon' gan nni'ta'le.

Le yebéj li nez las gan tie'.”

⁴ Ki goken dan' bla' Zwa latje dach, na' bchalje' nich yezoagak benách ka' nis, benne' ka' yeyát láže'gake' nich yenít law Dios légake' che doła' da' zej nbage'e.

⁵ Bžojgak benne' zan yógo'te yež ka' gan nbab Judea, na' lezka' lo yež Jerusalén, na' jake' gan zoa Zwan', na' Zwan' bezóe' légake' nis lo yego Jordán, benne' ka' bežóalapgake' doła' da' zej nbage'e.

⁶ Gokw Zwan' laže' dan' nžaben yicha' za bia yiže', na' to bayw yid nžejen li'e. Bdawe' biche' zo ka', na' we'je' bžina' che bezdo' ka'.

⁷ Bchalj Zwan', na' wnné':

—Za' to benne' te na'a, bennen' napže' yeła' wnná bia' ka neda'. Bi naka' neda' zi yechwa', nich kweja' zele'.

⁸ Neda' žezóa' le'e nis, dan' zloe'elen nzi' lo na'le xtiža' Dios, san Le' gone' da' zloé'ezele yeła' žezóa' nis ni, dan' wchize' le'e Dios Be' La'y, dan' wloe'elen nzi' lo na' Dios le'e.

Žezóa' Jesús nis

(Mt. 3:13-17; Lk. 3:21-22)

⁹ Kate' za' na' bžoj Jesusen' yež Nasaret gan nbab Galilea, na' Zwan' bezóe' Le' nis lo yego Jordán.

¹⁰ Kate' bežój Jesusen' lo nisen', la' na'ze ble'ele' beyaljw ya'abá, na' žetj Dios Be' La'y. Žnne'e ka to plomdo', na' bedjšóalene' Le'.

¹¹ Benle chi'i Benne' zchalje' ya'abá, na' wnné':

—Le' nako' Zi'na'. Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

Žénele da' xiwe' gonen ga бага' Jesús dola'

(Mt. 4:1-11; Lk. 4:1-13)

¹² Naž Dios Be' La'y bchi'e Jesusen' de chgi' lo latje dach.

¹³ Wzóa Jesusen' latje dachen' choplalj ža, na' gónele da' xiwe' gonen ga бага' Jesusen'

doła'. Wzóa Jesusen' gan zej nnita' bia yiže' ka', bia želdaba' ya'ado'. Wbás che ya'abá ka' góklengake' Jesusen', na' bwáwgake' Le'.

Jesús žsedle' benách ka' gan nbab Galilea

(Mt. 4:12-17; Lk. 4:14-15)

¹⁴ Wdé bséjwgake' Zwa liž ya, wyéj Jesusen' gan nbab Galilea. Bchalje' diža' chawen' dan' zan' lo na' Dios.

¹⁵ Ki wnné':

—Ba bžin ža. Za' yedjnná bia' Dios nga. Le yeyát laže', na' le chejlé' diža' chawe' ni.

Žliž Jesús tape benne' wzén bel

(Mt. 4:18-22; Lk. 5:1-11)

¹⁶ Kate' ne zde Jesusen' žoa'a nisdó' che gan nbab Galilea, ble'ele' Smon, na' Ndrés, benne' biche' Smon na'. Zej nake' benne' wzén bel ka', na' želzale' yixjw bel chégake' law nisen'.

¹⁷ Jesusen' bliže' légake', na' wnné':

—Le gonlen neda' tzen, na' gona' ga yedjwa'le benách ka' chia', gonle kan žonle kate' zzenle bel ka'.

¹⁸ La' bká'ntegake' yixjw ka' chégake', na' jáklene' Jesusen'.

¹⁹ Wdé Jesusen' yeláte'do' na'le, gan ble'ele' Jakob len Zwa, benne' ka' zej nake' zi'n Sebedeo, na' nnita'gake' lo barkw chégake' gan žeyágake' yixjw bel ka' chégake'.

²⁰ Jesusen' la' bližtie' légake', na' bká'ngake' Sebedeon', xágake', gan zóalene' benne' wen žin chie' ka' lo barkwn', na' jáklene' Jesusen'.

To benne' yoe'e be' xiwe'

(Lk. 4:31-37)

²¹ Bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen yež Kapernaum. Kate' gok ža la'y chagak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wzó lawe' žsedle' benne' ka' zej ndobe' ga na'.

²² Bebángle' kan žsedle' Jesusen', dan' žsedle' kan žon to benne' nzi' lo ne'e yeła' wnná bia', na' kege kan žongak benne' yodo' wsedle ka'.

²³ Lezka' wzóa to benne' yoe'e be' xiwe' lo yo'o gan zej ndobe', na' wžéžeyi'e,

²⁴ na' wnné':

—žBiz nbága'to' chio', Jesús, benne' Nasaret? žZo'o nich wžía yi'o neto'? Nónbi'a Le'. Nako' Benne' La'y che Dios.

²⁵ Naž Jesusen' wdilen', na' wnné':

—Wzóa žize, na' bežój lo bennen'.

²⁶ Naž be' xiwen' wžibe sisen bennen', na' wžéžeya'an zižje, na' la' bežojten.

²⁷ Bebán láže'gak yógo'te benne' ka' nnita'gake' ga na', na' wnnábgekle' ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—žBizkze da' ni? žžsedle' to da' kobe? Len yeła' wnná bia' zchi'le' be' xiwe' ka', na' žóngaken kan žnne'.

²⁸ ƛa' wzete diža' che yeƛa' wak che Jesusen', na' béngkle benách ka' dot gan nbab Galílean' kan nak chie'.

*Žeyón Jesús xna' zo'le Bedw
(Mt. 8:14-15; Lk. 4:38-39)*

²⁹ Naž bežój Jesusen' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' ƛa' wyéjlenie' Jakob, na' Zwa, na' bžingake' ližgak Smon, na' Ndres.

³⁰ De xna' zo'le Bedw, bennen' lie' Smon, lo yo'on', na' yoe'e da' ƛa. ƛa' belzéntele' Jesusen' kan žak che no'len'.

³¹ Naž wbiga' Jesusen', na' beƛwe' ne'e, na' bechise' le'. ƛa' bežojte da' ƛa da' yoe'en, na' bsi'ni'e da' bdáwgake'.

*Žeyón Jesús benne' yižwé' zan
(Mt. 8:16-17; Lk. 4:40-41)*

³² Kate' za' žále, kate' za' wžén wbíž, ƛa' bžintegak benne' ka' zej noe'e benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', na' ƛezka' benne' ka' zej yoe'e be' xiwe' ka'.

³³ Yógo'te benne' yež ka' bdóbd'i'igake' kwit yo'o gan yo'o Jesusen'.

³⁴ ƛe' beyone' benne' yižwé' zan, benne' ka' zej de'e yižwé' zan che chégake'. ƛezka' bebeje' be' xiwe' zan, be' ka' zej yo'o benne' ka'. Bi bi'e latje nnegak be' xiwe' ka' dan' zej nonbian' ƛe' No nake'.

*Zchalj Jesús gan nbab Galílea
(Lk. 4:42-44)*

³⁵ Zildo' wyase Jesusen', kate' ne nak chol. Bežojte' lo yežen', na' wyeje' to latje dach, gan bcháljlene' Dios.

³⁶ Smon ƛen benne' ka' nníta' ƛengake' ƛe' bejdíljgake' Jesusen'.

³⁷ Kate' bejxáka'gake' ƛe', belyi'e ƛe':

—Yógo'te benách žeyíljgake' ƛe'.

³⁸ Naž Jesusen' gože' ƛégake', na' wnné':

—Le cho'o yež gawze ka', nich wchálja' xtiža' Dios ga na'. Che ƛen bežoja'.

³⁹ Ka' goken, wdé Jesusen' dot gan nbab Galílea, na' bchalje' lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bebeje' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'.

Žeyón Jesús to benne' da' belá' žen chie' yižwé' leže

(Mt. 8:1-4; Lk. 5:12-16)

⁴⁰ To benne' da' belá' žen chie' yižwé' leže bžine' gan zoa Jesusen'. Bzoa zibe' ƛawe', na' góta'yoele' ƛe', na' wnné':

—Cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

⁴¹ Jesusen' beyache' ƛáže'le' bennen'. Bli ne'e, na' wdane' ƛe', na' gože' ƛe':

—Žénela'. Ba beyako'.

⁴² Katen' wnné' da' ni, ƛa' benitte yižwén' dan' de'e, na' beyake' cháwe'do'.

⁴³ Naž Jesusen' bchi'le' bennen', na' ƛa' beséla'tie' ƛe'.

⁴⁴ Ki gože' ƛe':

—Bi wzenlo' no benne' kan bena' chio', san wyéj, bejloé'el kwino' ƛaw bƛoz, na' bejnezjw che da' beyako' le' che yodo' kan wnná Moisés, dan' wlo'e'elen benách ka' ba beyako'.

⁴⁵ Bežój bennen', na' wzó ƛawe' zzenle' benne' zan dan' goken chie'. Dan' bzie' diža' ni, biž gok chaz Jesusen' kwáselo lo yež, san wzoaze' na'le gan nak latje dach. Benách yógo'te yež bžingake' gan zoe' ƛe'.

2

*Benne' yižwé', benne' bi žak se'e
(Mt. 9:1-8; Lk. 5:17-26)*

¹ Wdé chope chonne ža, beyáz Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wzé diža' zoe' lo yo'o.

² ƛa' bdóbtégak benne' zan gan zoa Jesusen', na' zejte biž gok chejnníta'gake' ga na', na' kege ža yo'o, na' Jesusen' bcháljlene' ƛégake' xtiže'e.

³ Naž bžingak tape benne' ka' gan zoa Jesusen', zej noe'e to benne' yižwé', benne' bi žak se'e.

⁴ Bi gok žingake' ƛaw Jesusen' dan' zej nníta' benne' zan ka' ga na'. Che ƛen bsáljwgake' yichjo'o gan nak ƛaw Jesusen'. Katen' beyóž bsáljwgaken', blétjgake' da' dele benne' yižwén' ga na'.

⁵ Kate' gókbe'ele Jesusen' kan žejlé'gake' chie', gože' benne' yižwén':

—Zi'na', ba benít ƛawa' le' che doƛa' da' nbago'o.

⁶ Že'gak baƛe benne' yodo' wsedle ka' ga na'. Wzá' ƛáže'gake', na' wnnágake':

⁷ “žBiz chen' zchalj bennen' ki? Zzoe' Dios cheƛa'ale. Bi gak no benne' yenít ƛawe' che doƛa'. Toze Dios gak gonen'.”

⁸ Jesusen' ƛa' gókbe'etele' da' zza' ƛáže'gake', na' gože' ƛégake':

—žBiz chen' zza' ƛáže'le ki?

⁹ Bi nak zede cha' no benne' ye'ze' benne' yižwé' ni ba benít ƛawe' che doƛa' da' nbage'e, san nak zede gone' ga yeyase', na' we'e da' dele', na' se'e.

¹⁰ Na'a gona' da' gak bia' neda', Benne' Golje' Benách, nzi' lo na'a yežlyó nga yenít ƛawa' che doƛa' da' zej nbaga' benách ka'.

Naž Jesusen' gože' benne' yižwén':

¹¹ —Žapa' le': Wyase. Beká'a da' delo', na' beyéj ližo'.

¹² ƛa' wyaste benne' yižwén', na' beké'e da' góte'le', na' bežojte' ƛawgak yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na'. Bebángkle' yógo'tegake', na' bka'n zéngake' Dios, na' wnnágake':

—Batkle na' ƛe'elto' da' ki.

*Jesús žiže' Lebí
(Mt. 9:9-13; Lk. 5:27-32)*

¹³ Bežój Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wdíe' da' yoble žoa'a nison'. Bedobgak benne' zan gan zoe', na' ƛe' bsdle' ƛégake'.

¹⁴ Kate' ne zde Jesusen' ga na', bl'e'ele' Lebí, zi'n Alfeo, ži'e gan zchizjwe' lo wláz yež zi'to'. Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

La' wzó ža'te Lebín', na' wyéjlene' Jesusen'.

¹⁵ Wdó gok da' ni, benne' gan, benne' wechizjw ka' len yebałe benne' gačjw ka' žé'gake' tzen len Jesusen', na' len benne' wsedle chie' ka' gan žáwgake' lo liž Lebín'. Ki goken dan' benne' zan žjáklene' Jesusen'.

¹⁶ Kate' benne' yodo' ka', benne' wsedle ka' len benne' fariseo ka', bl'e'egekle' Le' ži'e žawe' tzen len benne' wechizjw ka', na' len yebałe benne' gačjw ka', naž belyi'e benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—¿Bižen' žone'? Že'j žáwłene' tzen benne' wechizjw ka', na' benne' dola' ka'.

¹⁷ Benle Jesusen' da' ni, na' gože' légake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe' bi žon byenen chjake' law benne' žeyone' benách ka', san benne' yižwé' ka' žon byenen chjake' law benne' žeyone' benách ka'. Za'a neda', kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' dola' ka', nich yeyát láže'gake'.

*Zchalj Jesús che yela' žon wbás
(Mt. 9:14-17; Lk. 5:33-39)*

¹⁸ Kate' ža' na' benne' ka' žónłengake' Zwa tzen, na' benne' ka' žónłengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žóngake' wbás, na' bla'gak bałe benne' ka' gan zoa Jesusen', na' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Benne' ka' žónłengake' Zwan tzen, na' benne' ka' žónłengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žóngake' wbás. ¿Biž chen' benne' ka' žónłengake' Le' tzen bi žóngake' wbás?

¹⁹ Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿Wak gonle ga gongak wbás benne' ka' nníta'gake' lni che benne' zchag ne'e kate' le' ne zóalene' légake'? Kate' bennen' zchag ne'e ne zóalene' légake', bi góngake' wbás.

²⁰ Žin ža kate' kwas bennen' zchag ne'e, na' biž sóalene' légake'. Ža na' góngake' wbás.

²¹ 'Bi wdá' nitó benne' to laže' kobdo' lo laže' gole nich yeyonen', dan' yedobe laže' koben', na' wžezan' laže' golen', na' chéza'že laže' golen'.

²² Lezka', nitó benne' bi ke'e xis uba kobe lo že'e biž da' naken yid, dan' gak bla'a xis uba koben', na' wlá'a že'e bižen' da' naken yid, na' lalje xis uban', na' gak ditje že'e na' da' naken yid. Žála' ka'žo xis uba kobe lo že'e da' naken yid kobe.

*Zká'gake' bisto zoa' scribe ža la'y
(Mt. 12:1-8; Lk. 6:1-5)*

²³ To ža la'y chegak benne' judío ka', wdé Jesusen' gan de yele zoa' scribe, na' benne' wsedle chie' ka' wzó lawgake' zká'gake' bisto gan žia zoa' sriben', na' žáwgaken'.

²⁴ Naž benne' yodo' fariseo ka' belyi'e Jesusen', na' wnnágake':

—Bwia nga. Benne' ka' žónłengake' Le' tzen žóngake' da' bi žála' gonžo ža la'y.

²⁵ Jesusen' gože' légake':

—¿Bi beł-le kan ben Dabí katen' wdone', na' byažje da' gawe' le' len benne' ka' wnníta'łengake' le'?

²⁶ Wyo'e lo yo'o che Dios katen' gok Abiatar bχoz blo, na' bdawe' yet xtil da' zkó'ogake' law Dios, dan' bi nzi' lo na' no benne' gawen', san toze bχoz ka' nzi' lo ná'gake' gáwgaken'. Lezka' bnejjwe' da' bdaw-gak benne' ka' wnníta'łengake' le'.

²⁷ Naž Jesusen' gože' légake':

—Dios bene' ža la'y nich yebéłengeklen benách ka', kege bene' benách ka' nich góngake' xchin ža la'y.

²⁸ Che len, neda', Benne' Golje' Benách, naka' xane ža la'y.

3

*Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e
(Mt. 12:9-14; Lk. 6:6-11)*

¹ Da' yoble wyó'o Jesusen' to yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' lezka' zoa to benne' nžeke' ne'e ga na'.

² Benne' yodo' ka' bwíagake' Jesusen' cha' yeyone' bennen' ža la'y, dan' žénegekle' yeshága'gake' Le' žia.

³ Naž Jesusen' gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Wzó ža', na' wzé lawgak benne' ki.

⁴ Jesusen' wnnable' benne' ka', na' wnné':

—¿De latje gonžo da' nak chawe' kate' nak ža la'y, o gonžo da' zinnj? ¿De latje gape chi'izo yela' nban chegak benách ka', o wžia yi'žon?

Wnníta'gak žize benne' ka'.

⁵ Naž Jesusen', lo yela' zža'a chie', bwie' benne' ka', benne' nníta'gake' dot kwite', na' gok nyache' laže'e dan' nak zide yichj lázdo'gake'. Naž gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Bli no'o.

Bennen' bli ne'e, na' la' beyakten cháwe'do'.

⁶ Naž bežojgak benne' yodo' fariseo ka', na' la' béntegake' tzen diža' len benne' ka' žónłengake' Herodes tzen nich gak yeshága'gake' Jesusen' žia, na' gótgake' Le'.

Zdobgak benne' zan žoa'a nisdó'

⁷ Bezá' Jesusen' ga na' tzen len benne' ka' žónłengake' Le' tzen, na' bžine' žoa'a nisdó', na' benne' zan jáklene' Le', benne' ka' zej nžoje' gan nbab Galilea, na' gan nbab Judea.

⁸ Lezka' bžingak benne' zan gan zoa Jesusen', benne' ka' zej nžoje' Jerusalén, na' gan nbab Idumea, na' gan nbab yechelá'al yego Jordán, na' yež ka' zej nnitan' dot kwit gan zej nnita' yež Tiro, na' yež Sidón. Ki

béngake' dan' béngkle' kan zej nak da' zen ka' da' žon Jesusen'.

⁹ Che len Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen wkwéztezegake' to barkw gan gak kwene', nich bi wchigak benne' zan ka' Le'.

¹⁰ Ka' goken dan' ba beyone' benne' zan, benne' yižwé' ka', na' wbiga'gak benne' zan ka' gan zoe' nich kángake' Le'.

¹¹ Kate' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka' blé'egeklen Jesusen', btinnegaken benne' ka' xni'a Jesusen', na' wžéžeya'agaken, na' wnnágaken:

—Nako' Le' Zi'n Dios.

¹² Jesusen' bchi'le' be' xiwe' ka', nich bi wzéngklen benách ka' No nake' Le'.

Jesús zbie' chežimno benne' nich gákgake' wbás chie' ka'

(Mt. 10:1-4; Lk. 6:12-16)

¹³ Naž wžén Jesusen' to law ya'ado', gan bliže' benne' ka' žénele'. Wbiga'gak benne' ka' dot kwite'.

¹⁴ Wžé Jesusen' chežimno benne' ki, nich gónlengake' Le' tzen, na' nich sele'e légake' chežéngkle' benách ka' xtiže'e.

¹⁵ Bdie' lo ná'gake' yela' wnná bia' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka', na' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'.

¹⁶ Ki lágake':

Smon, (bzoa Jesusen' yetó le', Bedw),

¹⁷ Jakob,

Zwa, (benne' biche' Jakob, na' zej nake' zi'n Sebedeo. Chope' ki, Jesusen' bezóe' yetó lágake', Boanerjes, da' zejlasen len diža' xiža': Benne' wałe ka' ka' wzio'),

¹⁸ Ndres,

Lip,

Bartol,

Matío,

Mas,

Jakob, (zi'n Alfeo),

Tadeo,

Smon, (benne' že' laže'e yež chie'),

¹⁹ Judas Iskariote, (benne' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le').

Znnágake' da' xiwe' žónlenen Jesús tzen

(Mt. 12:22-32; Lk. 11:14-23; 12:10)

Wdé na' bežín Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen to yo'o.

²⁰ Da' yoble bdogak benne' zan gan zoa Jesusen', na' biž gota' latje bi da' gaw Jesusen' len benne' chie' ka'.

²¹ Kate' béngkle' benne' bíche'kze Jesusen' ka' kan žak chie', bžingake' ga na' nich yeché'gake' Le', na' wnnágake': "Žak yał yichje'."

²² Lezka' benne' yodo' wsedle ka', benne' zej nžoje' yež Jerusalén, wnnégake' chie', na' wnnágake':

—Belzebú, xangak be' xiwe' ka', žónlenen Le' tzen, na' len yela' wnná bia' chen žebeje' be' xiwe' ka'.

²³ Naž Jesusen' bliže' benne' yodo' wsedle ka', na' bsaka' lebe', na' wnné':

—žYebéj da' xiwe' la' kwinken?

²⁴ Cha' benne' ka' nniita'gake' to yež la'a lážgake', na' cha' tıl-lengake' ljéžgake' ka', bi gak dia' yežen'.

²⁵ Lezka' cha' benne' ka' nniita'gake' to yo'o la'a lážgake', na' cha' tıl-lengake' ljéžgake' ka', bi gak diá'gake'.

²⁶ Che len, cha' da' xiwe' tıl-lenen lježen ka', na' cha' la'a lážgaken, bi gak dia' yela' wnná bia' chen, san za' yeyóžen.

²⁷ Bi gak nitó benne' choe'e liž to benne' wałe, nich kweje' yela' wnni'a chie' cha' bi wcheje' benne' wałen' zga'ale, na' naž sake'e kweje' da' de liž bennen'.

²⁸ 'Da' li žapa' le'e: gak yenít law Dios benách ka' che yógo'te dola' da' zej nbage'e, na' che yógo'te diža' xiwe' da' znnágake',

²⁹ san cha' no benne' nnie' che Dios Be' La'y, batkle yenít law Dios bennen'. To chíže nbage'e žia.

³⁰ Ki wnná Jesusen' dan' benne' yodo' wsedle ka' wnnégake' chie', na' wnnágake': "Da' xiwe' žónlenen Le' tzen."

No benne' nake' xna' Jesús, na' benne' biche'e

(Mt. 12:46-50; Lk. 8:19-21)

³¹ Naž benne' biche' Jesusen' ka' len xne'e bžingake' gan zoe'. Wnniita'gake' la' lí'ale, na' bséla'gake' to benne' chejiže' Jesusen'.

³² To benne' ladjw benne' zan, benne' ka' žé'gake' dot kwit Jesusen' gože' Le', na' wnné':

—Benne' bicho'o ka' len xno'o, nniita'gake' la' lí'ale, na' žližgake' Le'.

³³ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—žNnéžlele no benne' nake' xna'a, na' no benne' ka' zej nake' bicha'a ka'?

³⁴ Naž bwie' benne' ka' žé'gake' dot kwite', na' wnné':

—Le wia nga. Benne' ki zej nake' ka' xna'a, na' benne' bicha'a ka'.

³⁵ No benne' žone' kan žénele Dios, benne' ni nake' ka' benne' bicha'a, na' ka' no'le zana', na' lezka' ka' xna'a.

4

Žsaka' lebe Jesús kan nak che benne' žaz

(Mt. 13:1-9; Lk. 8:4-8)

¹ Da' yoble wzó law Jesusen' žsedle' benne' ka' gan nak žoa' nido'. Bdogak benne' zan gan zoe', na' wžén Jesusen' to lo barkw da' žen' lo nisen', na' wži'e ga na', na' yógo'te benne' ka' wnniita'gake' lo yo' žoa' nisen'.

² Jesusen' bsedle' légake' da' zan, da' bsaka' lebe'. Kate' ne žsedle' légake', wnné':

³ —Le wzé nag da' ni. Bžoj to benne' žaz, zjeze' binnedo' ka'.

⁴ Kate' ne zjeze', béxjwgak bałe binnedo' ka' to lo nez las. Bžingak byinnedo' ka', na' bdáwgakban'.

⁵ Yebałe binnedo' ka' béxjwgaken gan že' yej, gan de láte'ze yo. Bayenze bla'gak binnedo' ka' dan' de láte'ze yo ga na'.

⁶ Naž kate' bla' wbíž, la' wbížtegaken dan' bi nongaken lwen gže'.

⁷ Yebałe binnedo' ka' béxjwgaken gan begolgak lba yeche' ka'. Kate' bla'gak binnedo' ka', lezka' beła'gak lba yeche' ka', na' bdóbgaken da' ka' goze', na' da' ka' bi be bnéžwgaken.

⁸ Yebałe binnedo' ka' béxjwgaken gan nak yo bebe, na' blá'gaken, na' gól-le'egaken. Bnéžwle'egak da' ka' goze'. To yag da' goze' bnezjwn yechi žoa binnedo' ka'. Yetón bnezjwn yechonnalj binnedo' ka', na' yetón bnezjwn yetó gaywá' binnedo' ka'.

⁹ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Zloe'el Jesús biz chen' žsaka' lebe' (Mt. 13:10-17; Lk. 8:9-10)

¹⁰ Kate' Jesusen' ba gane' toze', benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na' bžingake' gan zoe', tzen len chežinno benne' wsedle chie' ka', na' wnnábgekle' Le' biz žsedle dan' bsaka' lebe'.

¹¹ Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Dios žonne' le'e latje chejni'ilele da' ngache' kan zrna bi'e, san benne' ka', benne' bi žónlengake' žo'o tzen, yógo'te zcháljengaka'-ne' da' žsaka' leba'.

¹² Ki žona' dan' žak kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Wíagake', san bi lé'egekle'. Wzé nággake', san bi chejni'igekle', na' bi yeyát láže'gake' nich gak yenít lawa' chégake' dola' da' zej nbage'e.

Zloe'el Jesús da' žsedle dan' bsaka' lebe' (Mt. 13:18-23; Lk. 8:11-15)

¹³ Lezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—¿Bi žejni'ilele dan' bsaka' leba'? ¿Nakž gak chejni'ilele yezika' da' wsaka' leba'?

¹⁴ Benne' žazen' nake' benne' zzie' diža'.

¹⁵ Zej nak bałe benne' ka' ka' binnedo' ka' béxjwgaken to lo nez. Žlyenle' xtiža' Dios, san kate' žlyenlen', la' za'te da' xiwe', na' zka'n dižan' da' béngekle'.

¹⁶ Zej nak yebałe benne' ka' ka' binnedo' ka' béxjwgaken gan že' yej. Žlyenle' dižan', na' len yela' žebél chégake' želzi'en.

¹⁷ San bi žazen lo yichj láždo'gake', na' to chí'ido'ze zzi'gaken'. Kate' bi da' žak chégake' o cha' zoa benne' zbia laže'e légake' dan' zze nággaken', la' žsan láže'tegaken'.

¹⁸ Zej nak yebałe benne' ka' ka' binnedo' ka' béxjwgaken gan žegolgak lba yeche' ka'. Žlyenle' dižan',

¹⁹ san že' láže'gake' da' naken che yežlyó nga. Žon láže'len légake' dan' zej nži'ile' yela' wnni'a, na' zdan láže'gake' yela' gape. Yógo'te da' ki žlyezen lo yichj láždo'gake', na' znitile dižan', na' bi žonen žin lo yichj láždo'gake'.

²⁰ Zej nak yebałe benne' ka' ka' binnedo' ka' béxjwgaken lo yo bebe. Žlyenle' dižan', na' zzi' lo ná'gaken', na' žonen žin lo yichj láždo'gake'. Zej nak bale benne' ki ka' binnedo' ka' bnéžwgaken yechi žoan. Zej nake' yebałe' ka' binnedo' ka' bnéžwgaken yechonnalj, na' zej nak yebałe' ka' binnedo' ka' bnéžwgaken yetó gaywán'.

Žsaka' lebe Jesús che to da' zgo'on bani' (Lk. 8:16-18)

²¹ Lezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Kate' zwála'žo yi', žždóse'žon to kak, o zgo'ožon žane gan žáta'žo? Bi žonžo ki, san zzoažon ža'le gan ko'on bani'.

²² Yógo'te da' zej ngachen' yelá' lágwaken, na' yógo'te da' žákgaben gan nak chol žóygaken lo bani'.

²³ No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

²⁴ Lezka' gože' légake':

—Le we' laže' che da' ženlele. Kan nak da' žžíxele, tlebe wžíx Dios chele, na' wnezjwe' yelate' chele.

²⁵ No benne' nzi'e xtiže'e, we'e yelate' chie', san no benne' bi nzi'e xtiže'e, da' láte'do'ze da' benle', yegá'n.

Žsaka' lebe Jesús kan zgole yele zoa' scribe

²⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Kan žak yela' wnná bia' che Dios yežlyó nga naken kan žak kate' to benne' žaze' zoa' scribe lo yežlyó chie'.

²⁷ Yele žtase', na' žeyase' kate' za' ža'ní'. Žla' yag zoa' sriben', na' žgolen, san le' bi nnezle' nakž žak žgolen.

²⁸ La' yežlyón žzenen da' nazen lo yežlyón'. Zga'ale za' xyazen, naž za' bisto chen, na' te na' kwia zoa' scribe wałe lo bisto chen.

²⁹ Kate' ba nale zoa' sriben', la' chejtie' chejchoge' bizton' dan' ba bžin ža si'e zoa' sriben'.

Žsaka' lebe Jesús kan žak che binnedo' mostasa

(Mt. 13:31-32; Lk. 13:18-19)

³⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—¿Biz nnia' kan žak yela' wnná bia' che Dios yežlyó nga? ¿Biz wsaka' leba' kan žaken?

³¹ Žaken kan žak che to binnedo' mostasa. Kate' žazen lo yo naken to binnedo' da' nakžen kwíde'do' ka' yógo'te binnedo' ka' žé'gaken lo yo,

³² san kate' ba nazen, zlan, na' žžentežen ka yógo'te yixe' kwan da' žé'gaken yežlyó. Kan žon yana' ni'a nen', gak žingak byinnedo' ka', na' wžlagakba' xó'ngakba' lo zol chen.

*Ka zkonle žin Jesuś da' žsaka' lebe'
(Mt. 13:34-35)*

³³ Ka' goken, Jesusen' bsdle' légage', na' da' zanže da' bsaka' lebe' kan gok chejni'igekle'.

³⁴ Yógo'te da' bcháljlene' benne' ka', bzaka' leben', na' yógo'te da' ki bzejni'ile' légakze benne' wsedle chie' ka'.

*Jesús zzoa žie' to be' wale'
(Mt. 8:23-27; Lk. 8:22-25)*

³⁵ La' ža na'ze, kate' za' žale, Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Le cho'o, težo yechelá'a nisdó' nga.

³⁶ Naž bkwásgake' kan nnita'gak benne' zan ka', na' bsá'gake' barkwn' gan ba že' Jesusen'. Lezka' wnnita'gak yebale barkw' ka' ga na', da' ka' zjáklenen légage'.

³⁷ Wzó law žak to be' wale lo nisen', na' wdá'a nis lo barkwn'. Ka' goken, zej zcha' nis lo barkwn'.

³⁸ Jesusen' die' ztase' lo xkogwe' gan nak ža'le lo barkwn', na' besbángake' Le', na' be'lyi'e Le':

—Benne' wsedle. žBi žeklo' cheto'? Gatzto' zan nis nga.

³⁹ Naž wyase Jesusen', na' bliže' ben' žaken, na' wnné':

—Wzóa ži.

Lezka' gože' nisen', na' wnné':

—Žize wzóa.

Wzóa ži ben' goken, na' wže' ži nison'.

⁴⁰ Naž Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—žBiz chen' zžébele ki? žBi na' chejle'le che Dios?

⁴¹ Ne zžébegake', belyi'e ljéžgake' toe' yetóe':

—žBizkze nak benne' ni? Be' žaken, na' nisdó' žóngaken kan zna xtiže'e.

5

*Benne' Gadara, benne' yoe'e be' xiwe'
(Mt. 8:28-34; Lk. 8:26-39)*

¹ Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen yechelá'a nisdó' gan nbab che yež Gadara.

² Kate' bežój Jesusen' lo barkwn', la' bžinte to benne' lawe' Le', benne' bžoje' to lo bloj gan zej ngache' benne' gat ka', na' yoe'e be' xiwe'.

³ Benne' ni zzo'e' gan zej ngache' benne' gat ka'. Bi gok nitó benne' wcheje' le', kege len do ya.

⁴ Zan chi'i bžóagake' bayw ya yen ne'e, na' ni'e, na' bchéjgake' le' do ya ka'. Ble'e do ya ka', na' bzožje' bayw ya ka'. Bi gok no benne' nna bi'e le'.

⁵ Zdáteze' zbžéyei'e dot ža dot yele gan zej ngache' benne' gat ka', na' gan nak law ya'ado' ka', na' žon we' kwine' lo yej ka' zej žen' ga na'.

⁶ Kate' bl'e'ele' za' Jesusen' zi'to'le, taría taría wyje' gan ze'e, na' bzoa zibe' lawe'.

⁷ Wnnié' zizje, na' gože' Jesusen':

—žBiz nbaga'a chio, Jesús, Ži'n Dios, Benne' zente? Ni'a che Xanžo Dios žata'yoela' le', bi wsaka' zi'o neda'.

⁸ Ki wnné' dan' Jesusen' ba gože' be' xiwen':

—Le', be' xiwe', bežój lo bennen'.

⁹ Jesusen' wnnablen', na' wnné':

—žBi lio'?

Beži'i be' xiwen', na' gožen Le':

—Da' Zan lia' dan' naktó' be' zan.

¹⁰ Wnné' yachen' law Jesusen' nich bi se'le'e be' xiwe' ka' zi'to' lo yežlyón'.

¹¹ Zej nnita' koch zan law ya'ado' na'ze, želdaba' žáwgakba' ga na'.

¹² Be' xiwe' ka' wnné' yáche'gaken law Jesusen', na' wnnágen:

—Bsel'a neto' gan zej nnita' koch zan ka'. Benn neto' latje chežžó'ogakto'-ba'.

¹³ Jesusen' la' be'tie' légaken latje, na' bežojgak be' xiwe' ka', na' bežžó'ogaken koch zan ka', na' bxíte'gak koch ka', na' bejbixjgakba' gan nak žoa'a ya'a, na' bejcházgakba' lo nisdó', gan wyépegakba' nis, na' gótgakba'. Gógakba' ka chop milba'.

¹⁴ Naž bžonnjgak benne' ka' žape chí'igake' koch ka', na' bežžéngake' benne' yež ka', na' lezka' benách ka' nnita'gake' yixen'. Bžojgak benne' yež ka', nich chejwiagake' bizen' goken ga na'.

¹⁵ Kate' bžingake' gan zoa Jesusen', blé'egekle' bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka'. Že' bennen' ga na', na' nakwe' laže', na' zoe' cháwe'do', na' bžébegak benne' ka'.

¹⁶ Ki goken dan' benne' ka', benne' blé'egekle' da' ben Jesusen' bžéngake' benne' ka' bžójgake' lo yež kan goken che bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka', na' lezka' kan gok chegak koch ka'.

¹⁷ Naž wzó lawgak benne' ka' žata'yoegekle' Jesusen' yežoje' lo yežlyó chégage'.

¹⁸ Kate' bebén Jesusen' lo barkw, bennen' zga'ale yoe'e be' xiwe' ka', góta'yoee' Jesusen' we'e le' latje chéjlene' Le' tzen.

¹⁹ Jesusen' bi bi'e le' latje, san gože' le':

—Beyéj ližo'. Bejenle lježo' ka' da' zen da' bena' chio' neda', naka' Xano', na' ka beyache' láže'la' le'.

²⁰ Beyéj bennen', na' wzie' diža' lo yež Dekápolis ka' kan nak da' zen da' ben Jesusen' chie', na' bebán láže'gak yógo'te benne' ka' nnita'gake' yež ka'.

Xkwide' no'le che Jairo, na' no'len wdane' za Jesuś

(Mt. 9:18-26; Lk. 8:40-56)

²¹ Kate' bežin Jesusen' yechelá'a nisdon', naž bedobgak benne' zan gan zoe' žoa'a nisdon'.

²² Lezka' to benne' lie' Jairo, benne' blo che yo'o gan zđobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, bl'e' gan zoa Jesusen'. Katen' bl'e'ele' Le', bzoa zibe' lawe'.

²³ Góta'yoele' Le', na' wnné':
—Za' gat xkwide' no'le chia'. Da, xoa no'o lebe' nich yeyakbe', na' bi gatbe'.

²⁴ Jesusen' wyéjlene' le', na' benne' zan zjáklene' Jesusen', na' zchígake' Le'.

²⁵ Lezka' zoa to no'le ga na', ba zej chežinno yiz de'e yizwé'. Bi žebíz žen chie' che we' chégakze no'le ka'.

²⁶ Ba wzáka'li'e lo na'gak benne' zan, benne' ka' žyóngake' benách ka'. Dáche'ze ba btie' dot da' wdape', na' bi be góklenen le', san žyála'žen chie'.

²⁷ Kate' benle' zchaljgak benách ka' kan nak che Jesusen', wdíe' ladjwle benne' zan ka', na' bžine' zaka' xkože'l' Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe'.

²⁸ Ki bene' dan' wnné': “Cha' kanza' ze', yeyaka'.”

²⁹ La' bebižte žen chie', na' gókke'ele' ba beyake' che da' goken chie'.

³⁰ La' gókke'etel' Jesusen' ben žin yela' wak chie', na' beyechje'. Bwie' benne' zan ka', na' wnné':

—¿Nož benne' wdane' neda'?

³¹ Naž benne' ka' zej nake' toze len Le' góžgake' Le', na' wnnágake':

—Zlé'ekzelo' benne' zan ki zchígake' Le', na' žnno': “¿Nož benne' wdane' neda'?”

³² Naž bwia Jesusen' dot kwite' nich le'ele' bennen' wdane' Le'.

³³ Naž no'len' wbig'e lawe'. Zžebe', na' žzize', dan' nnezle' dan' goken chie'. Bzoa zibe' law Jesusen', na' gože' Le' dot dan' goken.

³⁴ Naž Jesusen' gože' le':
—Nó'ledo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'. Binlo beyéž ližo'. To chi'ize beyako' che dan' goken chio'.

³⁵ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ki, benne' ka' zej nžoje' liž benne' blon' che yo'o gan žyelenle' xtiža' Dios, bžingake' ga na', na' bely'e bennen':

—Ba got xkwide' no'le chio'. Biž wpižjo' benne' wsedle.

³⁶ Bi be' laže' Jesusen' dan' wnnágake', san gože' benne' blon', na' wnné':

—Bi žebo'. Bejle'ze che Dios.

³⁷ Jesusen' bi bnezjwe' yezika' benne' ka' latje chjáklene' Le', san légakze Bedw, na' Jakob, na' Žwa, benne' biche' Jakoben'.

³⁸ Katen' bžine' liž benne' blon' che yo'o gan žyelenle' xtiža' Dios, bl'e'ele' žak žaxto', na' zej nnita' benne' ka' zbéžegake' ga na', na' lezka' benne' ka' zbeže nyáche'gake'.

³⁹ Wyó'o Jesusen' ga na', na' gože' légake':

—¿Biž chen' žonle žaxto', na' zbéžele ki? Bi nat xkwide' no'len'. Ztászebe'.

⁴⁰ Naž ben dítgjekl' Jesusen', san Le' be-beje' yógo'te benne' ka' na'le. Bchi'e xa xna' xkwide' no'len', na' lezka' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wyoé'e gan debé'.

⁴¹ Bežwe' na' xkwide' no'len', na' gože'-be':
—Talita, kumi.

Diža' hebreo ni znnan len diža' xixa': “Xkwide' no'le, wyase.”

⁴² La' wyaste xkwide' no'len', na' beza'be'. Ba zejbe' chežinno yiz. Bebán láže'gak benne' ka' nníta'gake' ga na'.

⁴³ Naž Jesusen' bchi'le' légake' bi wzéngkle' nitó benne' dan' goken. Na' gože' légake':

—Le gonn da' gaw xkwide' no'le ni.

6

Žežin Jesús yež Nasaret, yežen' naken laže' (Mt. 13:53-58; Lk. 4:16-30)

¹ Naž bezá' Jesusen' ga na', na' bežine' laže', na' benne' ka' žónlengake' Le' tzen wzá'lengake' Le' tzen.

² Kate' bžin ža la'y chegak benne' judío ka', wzó law Jesusen' žsedle' benne' ka' gan zđobgak' nich yéngkle' xtiža' Dios. Wnníta'gak benne' zan ga na', benne' ka' žyelenle' chie'. Bebángkle', na' wnnágake':

—¿Gaz bsdle' bennen' da' ki? ¿Biž yela' žejní'il na' da' nape'? ¿Nakž žone' da' ka' zej nak bian', da' ka' zá'gaken zaka' ya'abá che Dios?

³ Benne' ni nake' benne' zkonle' žin blag ka', zi'n Lia. Nake' bíche'gak Jakob, na' Jwsé, na' Judas, na' Smon. Lezka' no'le zane' ka' nníta'lengake' žo'o nga.

Che len bzóagake' Le' che'la'ale.

⁴ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Gáte'teze žápegake' ba la'ne to benne' zchalje' lo wláz Dios, san benne' wláž chie' ka', na' lježe' ka', na' benne' ka' nníta'gake' liže' bi žápegake' le' ba la'ne.

⁵ Che len Jesusen' bi gok gone' nitó yela' wak žen ga na'. Toze beyone' babze benne' yizwé' ka', kate' bžoa ne'e légake'.

⁶ Bebán laže'l' Jesusen' dan' bi žejlé'gake' chie'. Wdé na' wdíe' yeždo' ka' zej žen' dot kwit ga na', na' bsdle' benne' ka' ga na'.

Žsela' Jesús benne' chie' ka' nich chejžégake' xtiže'e

(Mt. 10:5-15; Lk. 9:1-6)

⁷ Naž Jesusen' bliže' benne' chežinno ka', benne' žónlengake' Le' tzen, na' wzó lawe' žsele'e légake' chope chopegake'. Bdi'e lo ná'gake' yela' wnná bia' kwéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka'.

⁸ Bchi'le' légake' bi be wá'gake' lo nez, kege yixjw, na' kege yet, na' kege mežw bi kó'ogake' lo bzode chégake', san toze yagdo' chjwá'gake'.

⁹ Žala' chjwá'gake' zélgake', san kege yetó laže' da' xoan yéngake'.

¹⁰ Lezka' gože' légake':

—Gáte'teže gan cho'ole to yo'o, le soa yo'on' kate' yezá'zele yežen'.

¹¹ Cha' chazle to yež gan benne' ka' bi gápegake' le'e ba la'ne, na' bi wzé nággake' xtiža'le, le yežój ga na', na' le wchínnj bixte yo da' dan' lable. Da' ni gak bian' zej nbage'e zia. Da' li žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', naž sáka'žegak benne' ka' che yežen' ka' sáka'gak benne' ka' che yež Sodoma, na' benne' ka' che yež Gomorra, yež ka' bchínnj Dios.

¹² Naž bžojgak benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bejžéngkle' benách ka' žala' yeyát láže'gake'.

¹³ Lezka' bebéjgake' be' xiwe' zan yo'ogak benách ka'. Wló'ogake' set lawgak benne' zan, benne' yižwé' ka', na' beyákgake' cháwe'do'.

Ka bétgake' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 14:1-12; Lk. 9:7-9)

¹⁴ Benle Herodes, benne' zнна bi'e, kan nak da' žon Jesusen', dan' zze diža' gáte'teže che yela' wak chie'. Baže benne' ka' znnágake':

—Nake' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Ba bebane' lo yela' got. Che len nape' yela' wak žone' da' ki.

¹⁵ Yebaže benne' ka' znnágake':

—Nake' Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.

Yebaže' znnágake':

—Nake' to benne' zchalje' lo wláz Dios kan gokgak benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te, benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'.

¹⁶ Kate' benle Herodes da' ki, wnné':

—Nake' Zwa, bennen' bžixa' yene'. Ba bebane' lo yela' got.

¹⁷ Ki wnná Herodes na' dan' lekze' bsele'e benne' ka' yjéxjwgake' Zwan', na' bchéjgake' le' len do ya lo yo'o liž ya. Ki ben Herodes na' dan' zža' Herodías Zwan'. Herodías na' nake' no'len' goke' zo'le Lip, benne' biche' Herodes na'. Herodes na' bekwase' Herodías na', na' bchag ná'lene' le'.

¹⁸ Zwan' gože' Herodes na':

—Bi žala' sóaženo' zo'le benne' bicho'o.

¹⁹ Dan' gónele Herodías na' bi da' gone' che Zwan' nich gote' le', che len gónele' gata' latje chie', san bi be wzáka'le'.

²⁰ dan' Herodes na' zžebe' Zwan', dan' nnézkzele' nak Zwan' chawe', na' la'y. Che len wdape chi'e le', na' bze nage' chie' dot laže'e la'kze dan' wnná Zwan' benen ga wžé' zedle Herodes na'.

²¹ Naž bžin to ža wzáka'le Herodías na', da' naken ža žon lni Herodes na' che ža wye'ele' yiz. Bsi'ni'e da' ye'j gawgak benne' ka' nzi' lo ná'gake' lo wlaze' le', na' benne' ka' zché'gake'

benne' ka' žjake' lo wdile, na' lezka' benne' ka' zej nake' blo gan nbab Galilea.

²² Wyáz xkwide' no'le che Herodías na' gan žej žáwgake', na' bya'abe' láwgake'. Wyáz laže' Herodes na' kan žonbe', na' lezka' wyáz láže'gak benne' ka' žej žáwłengake' le' tzen. Naž Herodes na' gože' xkwide' no'len', na' wnné':

—Wnnáb bi da' ženelo' wnezjwa' chio', na' gonan'.

²³ Ben choche' xtiže'e, na' gože'-be':

—Ni'a che Xanžo Dios wnezjwa' chio' bíte'teže da' nnnablo' neda', na' zejte gachje gan zнна bi'a.

²⁴ Naž bežojbe', na' gožbe' xna'be':

—žBiz nnaba'?

Le' gože'-be':

—Yichj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, nna'bo'.

²⁵ La' beyáztebe' gan zoa Herodes na', na' gožbe'-ne':

—Žénela' wxó' chia' na'a lo ye'n zen yichj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis.

²⁶ Gok nyache' laže' Herodes na', san dan' ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' dan' béngkle' benne' ka' žáwłengake' le' tzen dan' wnné', na' bi gónele' yinnj xtiže'e da' bchebe laže'e chebe'.

²⁷ Naž Herodes na' la' bséla'tie' to benne' žeje' lo wdile, benne' zoe' žape chi'e ga na', na' gože' le' chejxi'e yichj Zwan'.

²⁸ Bennen' žeje' lo wdile wyeje' liž ya, na' bejžixe' yen Zwan', na' bechi'e yichje', dan' bžoe' to lo ye'n zen. Wdien' lo na' xkwide' no'len', na' lebe' bréjwben' che xna'be'.

²⁹ Kate' benne' ka' zej nake' Zwan' toze béngkle' dan' goken, bžingake' ga na', na' beché'gake' le', na' bejkáche'gake' le'.

Jesús zwawe' benne' zanže ka gayo' mile'

(Mt. 14:13-21; Lk. 9:10-17; Jn. 6:1-14)

³⁰ Wdén na' beła'gak benne' wbás ka' che Jesusen' gan zoe', na' bžéngkle' Le' yógo'te da' béngake', na' da' ka' bsédgekle' benách ka'.

³¹ Benne' zan, benne' ka' zá'gake', na' benne' ka' zjake', wnníta'gake' ga na'. Ka' goken na' zejte biž de latje bi da' gaw Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen. Che len Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le cho'o. Chežjo žo'oze gan nak latje dach, na' yezí' láže'žo to chi'i.

³² Naž jake' légakze' to lo barkw, na' bžingake' to latje dach.

³³ Blé'egkle' benne' zan ka' zjake' ga na', na' gókbe'egkle' žezá'a Jesusen'. Che len benne' yógo'te yež ka' wzá' ní'agake', na' tariaze jake' ga na'. Bžingake' ga na' zgá'alegake' ka' Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen.

³⁴ Kate' bežój Jesusen' lo barkwn', blé'ele' benne' zan ka', na' beyache' láže'le' légake' dan' zej nake' ka' žila'do' ka' bi zoa benne'

žape chi'e légakba'. Wzó lawe' žsedle' légake' da' zan.

³⁵ Kate' za' žale ža na', benne' ka' žónlengake' Jesusen' tzen bžingake' gan zoe', na' bely'e Le':

—Za' žale, na' latje dach naken nga.

³⁶ Besela' benne' zan ki, nich chjake' yo'odo' ka', na' yeždo' ka' zej žen' gawze nga, nich chjé'wgake' yet, dan' bi be de nga da' gáwgake'.

³⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le wnezjw le'ekze da' gáwgake'.

Naž bely'e Le':

—Chela' naptó' lázjwto' che xono' byo' wen žin, wak chjé'wto' yet xtil, na' wnézjwto' dan' gáwgake'.

³⁸ Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Bał yet xtil de chele? Le chejwía.

Kate' ba nnézgekle', bely'e Le':

—Gáyo'ze yet xtil den, na' chopze bel deba'.

³⁹ Naž wnná Jesusen' góngake' ga kwe'gak benne' zan ka' to kwe' to kwé'gake' gan nak lache' lo daka'.

⁴⁰ Wžé'gake' to kwe' to kwé'gake', to gaywá' to gaywá'gake', na' chiyón chiyóngake'.

⁴¹ Naž beẁw Jesusen' da' gáyo'te yet xtil ka', na' da' chope bel ka'. Bwie' ya'abale, na' gože' Dios: “Žóẁkeno'.” Naž bzozje' yet xtil ka', na' bnezjwen' chegak benne' wsedle chie' ka' nich chšngaken' chegak benne' zan ka'. Lezka' wdise' da' chope bel ka' chegak yógo'te benne' ka'.

⁴² Bdáwgake' yógo'tegake', na' bélégekle'.

⁴³ Naž betóbgake' da' bižjw ka' chegak yet xtil ka', na' chegak bel ka', na' beschá'gake' chežinno xkwite ka'.

⁴⁴ Benne' ka' bdáwgake' ga na' gókgake' ka' gayo' mil benne' byo ka'.

Zda Jesús láwe'le nisdó'

(Mt. 14:22-27; Jn. 6:16-21)

⁴⁵ La' bente Jesusen' ga wžengak benne' ka' žónlengake' Le' tzen law barkw, nich wnézwgake' Le', na' chejtégake' lo nisdon', nich žingake' lo yež Betsaida, katen' Le' yesele'e benne' zan ka' lížgake'.

⁴⁶ Kate' beyóž besele'e légake', wyeje' to law ya'ado', gan bcháljlene' Dios.

⁴⁷ Katen' ba golen, zej barkwn' gachje láwe'le nisdon', na' zoa Jesusen' toze' lo yo bižen'.

⁴⁸ Jesusen' blé'ele' légake', na' žejxáke'gekle' žsá'gake' barkwn' dan' žak be' da' za' gan želdié'. Wdé gachje yele bžin Jesusen' gan nníta'gake', zde' láwe'le nisdon', na' gónele' teze' gan nníta'gake'.

⁴⁹ Kate' blé'gekle' Le' zde' láwe'le nisdon', gókgake' to bxin nake', na' wžéžeya'agake',

⁵⁰ dan' yógo'tegake' blé'gekle' Le', na' bžébegake'. Naž Jesusen' la' bližtie' légake', na' wnné':

—Le gon choch láže'le. Nedkzan'. Bi žébele.

⁵¹ Wžén Jesusen' lo barkwn' gan nníta'gake', na' wžé' ži ben' žaken, na' légake' bebánle'gekle'.

⁵² Bi žejní'gekle' da' zloe'el dan' ben Jesusen' che yet xtilen'. Ne nak zide yichj lázdo'gake'.

Žeyón Jesús benne' yižwé' ka' lo yež Jenesaret

(Mt. 14:34-36)

⁵³ Wdé Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen yechelá'a nisdó', na' bžingake' gan nbab yež Jenesaret. Bžiga'gake' barkwn' lo yo bižen'.

⁵⁴ Kate' bežókgake' lo barkwn', benne' ka' nníta'gake' ga na' la' beyónbia'tegake' Jesusen'.

⁵⁵ Tariáze jak benne' ka' yógo'te yeždo' ka' žé'gaken gawze ga na', na' wzó láwgake' žedjwá'gake' yógo'te benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', benne' dégake' da' žáta'gekle', na' bžingake' gáte'teze želyenle' zoa Jesusen'.

⁵⁶ Gáte'teze gan zde Jesusen', lo yeždo' ka', na' yež zen ka', na' yo'odo' ka', bedjwá'gake' benne' yižwé' ka' chégake' gan nak lo nez, na' gan nak lawe' ya'a. Góta'yoegekle' Le' wnezjwé' légake' latje kángakze' laže' da' nakwe'. Yógo'te benne' ka' wdángaken' la' beyáktegage' cháwe'do'.

7

Da' ka' žóngaken ga bi nakžo chawe' law Dios

(Mt. 15:1-20)

¹ Naž bałe benne' yodo' fariseo ka' len bałe benne' yodo' wsedle ka', benne' ka' zej nžoje' yež Jerusalén, bdóbgake' gan zoa Jesusen'.

² Benne' yodo' ki blé'gekle' benne' wsedle ka' che Jesusen' žáwgake' yet, na' bi zej nak chawe' ná'gake', dan' znnan: bi zej nyiben kan žónteze žongak benne' yodo' ka'. Che len wnnégake' chégake'.

³ Benne' yodo' fariseo ka', na' yezika' benne' judío ka', žóngake' kan bénteze bengak xa xto'gake' ka', na' cha' bi želyibe' ná'gake' zan chi'i kan žónteze žóngake', bi be žáwgake'.

⁴ Kate' bi da' žjé'wgake' lawe' ya'a, na' žežingake' lížgake', cha' bi želyibe' da' ka' kan žónteze žóngake', bi be žáwgake'. Da' zanže da' ka' žóngake', da' žónteze žóngake', kan želyibe' žiga' ye'n ka', na' žiga' ya ka', na' da' ka' žáta'gekle'.

⁵ Che len benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Bi žongak benne' wsedle chio' ka' kan bénteze bengak xa xto'žo ka', san žáwgake' yet, bi zej nak chawe' ná'gake'?

⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le'e, benne' zloé'ezele chawe' kwine. Nak da' li dan' bzoj Isaias, bennen' bchalje' lo wláz Dios, kan nak chele. Bzoje' da' znnan: Benách ki, len zoá'agakze' zápegake' xtiža'a ba la'ne, kege dot láže'gake'.

⁷ Dáche'ze nak kan zka'n zéngake' neda' dan' zšédgekle' da' znnázegak benách ka', kege da' wnnikza' neda'.

⁸ Ki naken, dan' zzoale chela'ale da' wnná Dios, na' zónle da' ka' nzi'le lo na'gak benách ka'.

⁹ Lezka' gože' légake':

—Da' li zka'nle ka'ze dan' wnnakze Dios nich gonle kan zej nak da' ka' zónteze žonle.

¹⁰ Ki wnná Dios lo na' Moisés: “Wdape ba la'ne xa xno'o.” Lezka' wnné: “Nóte'teze benne' nne zi'e che xa xne'e, le got bennen'.”

¹¹ San le'e znnale ki: “Cha' no benne' yi'e xe' o xne'e: bi gak bi da' wnezjwa' chele, dan' naken Korbán” (dan' znnan len diža' xiža': dan' ba bchebe laza'a wnezjwan' che Dios),

¹² naž znnale: “Bi žon byenen bi da' gon bennen' chegak xa xne'e.”

¹³ Ki naken, zzoale chela'ale xtiža' Dios nich gonle dan' zónteze žonle, da' ka' zdele lo na'gak zi'n za'sóle ka'. Zanze da' ki žonle.

¹⁴ Naž Jesusen' bliže' benne' zan ka' nníta'gake' ga na', na' gože' légake':

—Le wzé nag da' nnia', yógo'tele, na' le chejni'ilen.

¹⁵ Bi be de da' žazen lo benne' da' gak gonen ga bi nake' chawe' law Dios, san da' žežojen le', da' ni gak gonen ga bi nake' chawe' law Dios.

¹⁶ Cha' zoa nagle, na' cha' ženlele, le wzé nag.

¹⁷ Kate' Jesusen' belá'alene' benne' zan ka', wyoé'e to yo'o, na' benne' wsdle chie' ka' wnnábgekle' Le' kan nak dan' bsaka' lebe'.

¹⁸ Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Lezka' žiažje yela' žejni'il chele? ¿Bi žejni'ilele? Yógo'te da' žazen lo benne', bi gak gonen ga bi nake' chawe' law Dios.

¹⁹ Ki naken dan' bi žazen lo yichj lázda'we', san le'ze' žazen, na' žežojen li'e.

Kate' wnná Jesusen' da' ni, bloe'ele' žo'o zej nak chawe' yógo'te da' že'j žawžo.

²⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—Da' žežojen lo benne' žonen ga bi nake' chawe' law Dios.

²¹ Ki naken, dan' lo yichj lázdo'gak benne' ka' želžoj da' kegle ka' da' zza' láže'gake'. Che len:

Žóngake' dolá' ka' da' zej naken sban.

Zbángake', na' žótgake' benách ka'.

²² Žóngake' dolá' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Zze láže'gake' da' de che ljéžgake' ka'.

Žóngake' da' kegle ka', na' žon láže'gake'.

Zgé'egekle' ljéžgake' ka', na' znnégake' chégake'.

Zka'n zen kwingake', na' žon yálzegake'.

²³ Yógo'te da' kegle ki želžojen lo yichj lázdo'w no benne', na' žóngaken ga bi nake' chawe' law Dios.

To no'le zi'to' žejl'e che Jesús

(Mt. 15:21-28)

²⁴ Naž Jesusen' bezé'e ga na', na' bžine' gawze gan zej že' yež Tiro, na' yež Sidón. Wyoé'e to yo'o ga na', na' gónele' bi nnezlen nitó benne', san bi gok wkache' kwine'.

²⁵ To no'le, zoa to xkwide' no'le chie', na' yo'obe' be' xiwe', benle' ba blá' Jesusen' ga na', na' la' wyejtje' gan zoe', na' bzoa zibe' lawe' Le'.

²⁶ No'len' bi nake' benne' judío, san nbabe' benách Sirofenisia ka'. Góta'yoele' Jesusen' yebeje' be' xiwen' yo'o xkwide' no'le chien'.

²⁷ Naž Jesusen' gože' le', na' wnné:

—Benn latje yéljegleke zgá'alegak benne' ka' zej nake' ka' zi'n xan yo'o, dan' bi naken chawe' yeka'žo yet chegak xkwide' ka', na' cho'nžon lawgak béko'do' ka'.

²⁸ Bechebe no'len', na' gože' Jesusen':

—O', Xan, san béko'do' ka', bia nníta'gakba' zanle gan žawgakbe', žawgakba' da' bižjw ka' da' žéjwgaken zanle gan žawgakbe'.

²⁹ Naž Jesusen' gože' le', na' wnné:

—Dan' wnnó' ki, gak yeyejo'. Ba bežój be' xiwen' wyó'o xkwide' no'le chion'.

³⁰ Kate' no'len' bežine' liže', bl'e'ele' xkwide' no'le chien', debe' lo da'a, na' ba bežój be' xiwen' wyo'obe'.

Žeyón Jesús to benne' kwežw, benne' bi gok nnie'

³¹ Bežój Jesusen' latjen' da' nbaben yež Tiro, na' wdíe' gan nbab yež Sidón, na' yež Dekápolis ka', na' bžine' žoa'a nisdó' che gan nbab Galilea.

³² Benne' ka' nníta'gake' ga na' bed-jwá'gake' to benne' kwežw gan zoa Jesusen', benne' bi žak nnie', na' góta'yoegekle' Le' xoa ne'e le'.

³³ Naž Jesusen' bebeje' bennen' chela'ale ladjw benne' zan ka', na' bni'e xben ne'e yežw nag bennen'. Bže'e zéne'do', na' wdane' lože'e.

³⁴ Naž bwie' ya'abale, na' bka'le'e chi'e, na' wnné:

—Efata.

Diža' hebreo ni znnan len diža' xiža': “Beyaljw.”

³⁵ La' beyáljwte nage', na' la' beyitje lože'e, na' wnnetie' binlo.

³⁶ Naž Jesusen' gože' légake' bi wzéngklen' nitó benne', san kan bchi'izele' légake', bžéžegake' diža' che dan' žone'.

³⁷ Bebán láže'gake', na' wnnágake':

—Cháwe'do' žone' yógo'te. Žone' ga žeyéngkle benne' ka' gógage' kwežw, na' žechal'gak benne' ka' bi gok nnégake'.

8

*Jesús zwawe' benne' zanže ka tape mile'
(Mt. 15:32-39)*

¹ Kate' ža na' bedobgak benne' zan gan zoa Jesusen'. Dan' bi be de da' gágwage', Jesusen' bjiže' benne' wsdle chie' ka', na' bcháljlene' légake'.

² Gože' légake':

—Žyache' láže'la' benne' zan ki dan' ba zej chonne ža nníta' lengake' neda' nga, na' bi be de da' gágwage'.

³ Cha' yeseła'a légake' lížgake' želdonze' ka', yedó láže'gake' lo nez, dan' za'gak bałe' zi'to'.

⁴ Beži'igak benne' wsdle chie' ka', na' belyi'e Le':

—¿Biž wawžo benne' zanle'e ki ga ni nak latje dach?

⁵ Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Bał yet xtil de chele?

Belyi'e Le':

—Gázeze.

⁶ Naž Jesusen' gože' benne' zan ka' kwé'gake' lo yo. Bežwe' gaže yet xtil ka', na' gože' Dios: “Žóžkeno'”. Naž bzožjen', na' bi chiegak benne' wsdle chie' ka' nich chísgaken' lawgak benne' zan ka'.

⁷ Ležka' gota' chégake' chope chonne bel ka'. Naž Jesusen' gože' Dios: “Žóžkeno'” na' gože' légake' chísgake'-ba' lawgak benne' zan ka'.

⁸ Bdawgak yógo'te benne' ka', na' bélégekle'. Naž betóbgake' da' bižw ka' da' begá'ngaken, na' beschá'gake' gaže xkwite ka'.

⁹ Benne' ka' bdawgake' zej nyángake' ka tape mile'. Wde na' Jesusen' besele'e légake' lížgake',

¹⁰ na' bejžene' lo barkw tzen len benne' wsdle chie' ka', na' bžingake' gan nbab yež Dalmanuta.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' ga benne' Le'

(Mt. 16:1-4; Lk. 12:54-56)

¹¹ Naž benne' yodo' fariseo ka' wbíga'gake' gan zoa Jesusen', na' wzó lawgake' zdíl díža'gake' len Le'. Gónegkle' wžixgake' Jesusen'. Che len wnnábgekle' Le' gone' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios.

¹² Bka'le'e chi'i Jesusen', na' wnné':

—Želnable benne' ki neda' gona' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios. Da' li žapa'le'e, bi lé'elele nitó da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios.

¹³ Naž bezé'e gan zej nnita' benne' ka', na' bejžene' law barkw, na' wyeje' yechełá'a nisdó'.

Da' žsédgekle benne' yodo' ka' naken ka kwa zichj che yet xtil

(Mt. 16:5-12)

¹⁴ Goł láže'gak benne' wsdle ka' che Jesusen' wá'gake' da' gágwage', na' toze yet xtil den lo barkwn'.

¹⁵ Naž bchi'le Jesusen' légake', na' wnné':

—Le wia binlo. Le gape chi'i kwinkle nich bi si'le da' naken ka kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo' fariseo ka', na' che Herodes.

¹⁶ Wzó lawgak benne' wsdle chie' ka' zchálj'engake' ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—Žnne' ki dan' bi de yet xtil da' gawžo.

¹⁷ Žákbe'ele Jesusen' dan' znnágake', na' gože' légake':

—¿Biž chen' znnale naken dan' bi de yet xtil da' gawžo? ¿Bi žejní'ilele, na' bi žákbe'elele? ¿Nak zide yichj láždo'le?

¹⁸ ¿Žia yej lawle san bi złé'elele, na' žia yid nagle san bi žénele? ¿Bi žejná' láže'le?

¹⁹ Katen' bzožja' gayo' yet xtil ka', da' ka' bdawgak gayo' mil benne' ka', ¿bał xkwite ka' bescha'le da' bižw ka', da' ka' betoble?

Wnnágake':

—Chežinno.

²⁰ Ležka' wnná Jesusen':

—Katen' bzožja' gaže yet xtil ka', da' ka' bdawgak tape mil benne' ka', ¿bał xkwite ka' bescha'le da' bižw ka', da' ka' betoble?

Wnnágake':

—Gaže.

²¹ Naž Jesusen' gože' légake':

—¿Bi žejní'ilele na'a, bchalja' che da' žsédgekle benne' ka'?

Jesús žeyone' to benne' lo chołe, benne' yež Betsaida

²² Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Betsaida, blá'gak bałe benne' gan zoe', nwá'gake' to benne' lo chołe ga na', na' góta'yoegekle' Le' kane' bennen'.

²³ Jesusen' bežwe' na' benne' lo chołen', na' bchi'e'le' na'le žoa'a yežen'. Naž bžie' zene' yej lawe', na' bžoa' ne'e le'. Naž wnnable' le', na' wnné':

—¿Zle'elo' late'?

²⁴ Bennen' goke' lo chołe bwie', na' wnné':

—Zle'ela' benách ka', na' znná'gake' ka' gay ka', san želdá benne' ka'.

²⁵ Da' yoble Jesusen' bžoa' ne'e yej lawe', na' bwia bennen' goke' lo chołe, na' ba beyakte cháwe'do' yej lawe'. Na'a złe'ele' binlo yógo'te.

²⁶ Naž Jesusen' besele'e le' liže', na' wnné':

—Bi chejo' lawe' yež, na' bi wzenlo' no benne' lo yežen' dan' bena'.

Bedw znné' Jesús nake' Benne' Cristo

(Mt. 16:13-20; Lk. 9:18-21)

²⁷ Wde na' bezá' Jesusen' len benne' wsdle chie' ka' ga na', na' wdégage' yeždo' ka'

zej nbaben yež Sesarea, gan zŋna bia' Filipo. Kate' ne yó'ogake' nez, Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—¿No benne' zŋnagak benách ka' naka' neda'?

²⁸ Bechébegake', na' wnnágake':

—Zŋnagak baŋe benne' nako' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Zŋnágake' yebale' nako' Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios za ni'te. Zŋnágake' yebale' nako' yetó benne' bchalje' lo wláz Dios za ni'te.

²⁹ Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—¿Chize le'e, no benne' zŋnale naka' neda'?

Bechebe Bedw, na' wnné':

—Le' nako' Benne' Criston', bennen' bchebe laže' Dios seŋe' nga.

³⁰ Naž Jesusen' bchi'le légake' bi wzéngkele' nitó benne' no nake'.

Jesús zchalje' kan za' gótgake' Le'

(Mt. 16:21-28; Lk. 9:22-27)

³¹ Naž wzó law Jesusen' zzejni'ile' benne' ka' zónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Žon byenen sáka'li'a neda', Benne' Golje' Benách. Benne' gole ka', na' bɔxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka' wzóagake' neda' cheŋa'ale. Gótgake' neda', san kate' gak chonne ža yebana'.

³² Kwáselo bcháljlene' légake'. Naž Bedw bchi'e Jesusen' cheŋa'ale, na' wzó lawe' zdile' Le'.

³³ Byečhj Jesusen', na' bwie' yezika' benne' wsedle chie' ka', na' bdile' Bedon', na' wnné':

—Bkwás kwita' nga. Nako' ka da' xiwe'. Da' zza' lažo'o bi naken che Dios, san kan zza' láže'gak benách ka' naken.

³⁴ Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka' len benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' légake':

—Cha' žénele no benne' gónlene' neda' tzen, žala' wzóe' cheŋa'ale da' žénekzele', na' gake' ka to benne' noe'e yag kroze chie' nich chejté'e le'e yag krozen', na' naž gak gónlene' neda' tzen.

³⁵ No benne' že' laže'e yela' nban chie', wnitén', san bennen' wnite' yela' nban chie' dan' zónlene' neda' tzen, o dan' nzi' lo ne'e diža' chawe' chian', gata' yela' nban da' zejli kanne chie'.

³⁶ Biz da' chawe' gata' che to benne' cha' wto'be' yógo'te da' že' yežlyó nga, san wnit kwine'?

³⁷ Bi be gak wnezjw to benne' nich yeslá kwine'.

³⁸ Cha' no benne' žedoe'ele' chia' neda', na' che xtiža'a lawgak benách ki, benne' ka' zbej yichjgake' Dios, na' zóngake' doŋa', lezka' neda', Benne' Golje' Benách, yedoe'ela' che bennen' kate' yela'a len yela' baní' che Xa', na' gónlengak wbás che ya'abá ka' neda' tzen.

9

¹ Jesusen' bcháljlene' benne' ka' zónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, zej nníta' benne' ka' nga, benne' bi gátgake' kate' lé'ežegekle' ža yed-jinná bia' Dios yežlyó nga, na' la' law yela' wnná bia' zen chie'.

Zcha' kan zŋna' law Jesús

(Mt. 17:1-13; Lk. 9:28-36)

² Kate' ba wdé xope ža, Jesusen' bchi'e Bedw len Jakob, na' Zwa, na' légakze' jake' to law ya'a sibe, gan bcha' kan zŋna' law Jesusen' lawgak yonne' ka'.

³ Wyép yes baní' laže' da' nakw Jesusen', na' goken chichele'e. Zila'do'ze goken, na' no benne' žibe' laže' yežlyó nga, bi gak gone' laže' zila'do'ze kan gok zen'.

⁴ Bla' lawgak Lías, na' Moisés gan nníta'gake', zcháljengake' Jesusen'.

⁵ Naž Bedon' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, ba nez zen naken chežo zoažo nga. Gona' chonne yo'o laga' nga, to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

⁶ Ki wnná Bedon' dan' bi nnezle' dan' zŋne'. Ka' goken dan' zžébegak benne' wsedle ka' che Jesusen'.

⁷ Naž wzé' to bejw da' wló'on zol légake', na' benle chi'i to benne' zchalje' lo bejw na', na' wnné':

—Benne' ni nake' Zi'na'. Nži'ila' Le'. Le wzé nag chie'.

⁸ La' bwiategake' san biž no benne' blé'egekle'. Toze Jesusen' zóalene' légake'.

⁹ Kate' ne yó'ogake' nez, žétjgake' law ya'a siben', Jesusen' bchi'le' légake' bi wzéngkele' no benne' kan gok dan' blé'egeklen', kate' yebanže' Le', Benne' Golje' Benách, lo yela' got.

¹⁰ Che len bzoa chóchzégake' dan' wnné' lo yichj lázdo'gake', na' la' légakze' belnnable' ljéžgake' biz zejlás dan' wnné' kate' wnné' yebane' lo yela' got.

¹¹ Wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz chen' zŋnagak benne' yodo' wsedle ka' žon byenen la' Lías zga'ale' kate' la' Benne' Criston'?

¹² Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' li la' Líasen' zga'ale', na' yecá'n chawe'e yógo'te kan žala' gágaken. Na'a, žbiz chen' nyejw le'e yiche la'y da' zŋna žon byenen Benne' Golje' Benách sáka'li'e, na' wzoagak benách ka' Le' cheŋa'ale'?

¹³ Žapa' le'e: ba bla' Líasen', na' bégake' chie' kan gónegekle', kan nyejw le'e yiche la'y kan žala' gaken chie'.

Jesús žeyone' to xkwide' byo yo'obe' be' xiwe'

(Mt. 17:14-21; Lk. 9:37-43)

¹⁴ Kate' bežin Jesusen' len benne' ka' nníta'lengake' Le' tzen gan zej nníta' yezika'gak benne' wsedle chie' ka', blé'egekle'

zej nnita' benne' zan ga na', na' benne' yodo' wsedle ka' želdīl diže'e len benne' wsedle chie' ka'.

¹⁵ Kate' benne' zan ka' blé'egekle' Jesusen', behángekle', na' tariáze wzá'gake' gan zi'e, na' wdápegake' Le': "Padioǫ."

¹⁶ Naž Jesusen' wnnable' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—ǰBiz dan' zdīl-lenle légake'?

¹⁷ Bechebe to benne' zoe' ladjw benne' zan ka', na' wnné':

—Benne' wsedle, bedjwá'a xkwide' byodo' chia' chio' Le', dan' yo'obe' be' xiwe' da' žonen ga bi znnabe'.

¹⁸ Kate' zo'o be' xiwen' lebe', zžix žlolen lebe' lo yo, na' zbia bžina' zide' zoa'abe', na' žzej láye'be'. Che len zej žžitbe'. Wnnabla' benne' wsedle chio' ka' yebéjgake' be' xiwen', san bi wzáke'gekle'.

¹⁹ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le'e, benne' bi žejle'le che Dios. ǰGáka'xteke gon byenen sóalena' le'e? ǰGáka'xteke gon byenen gaka' zen laže' len le'e? Le yedjwá'-be' chia'.

²⁰ Zá'gake' zej noe'e-be' gan zoa Jesusen'. Kate' be' xiwen' blé'elen Le', la' bxizten lebe'. Wže'be' lo yo, na' bžix blolen lebe', na' wžía bžina' zide' zoa'abe'.

²¹ Naž Jesusen' wnnable' xa xkwiden', na' wnné':

—ǰGáka'xte ba goken žaken ki chebe'?

Wnná xaben':

—Na' náktebe' xkwide'do' žak ki chebe'.

²² Zan chí'i zžen' lebe' lo yi', na' zan nis nich goten lebe'. Che len, cha' žako' late', beyache' laže' neto', na' goklen neto'.

²³ Jesusen' gože' le':

—Cha' gak chejli'o che Dios, yógo'te waken cha' chejli'o chie'.

²⁴ La' wnnete ziže' xa xkwiden', na' wnné':

—Žejli'a chie'. Goklen neda' nich chejle'ža' chie'.

²⁵ Kate' blé'el Jesusen' za'gak benne' zan ka', zchí'gake' Le', gože' be' xiwen', na' wnné':

—Le', be' xiwe', be' žonen ga bi znnagak, na' bi žéngkle benách ka', na'a zchi'la' le' yežojó' lo xkwiden', na' biž chazó' lebe'.

²⁶ Wžéžeya'a be' xiwen', na' bžix blol-le'en lebe'. Naž la' bežojten, na' bka'nen lebe' ka to xkwide' gat. Ka' goken, bchaljgak benne' zan ka', na' wnnágake':

—Ba natbe'.

²⁷ Naž Jesusen' be'xwe' na'be', na' bechise'-be', na' beyás xkwiden'.

²⁸ Naž wyó'o Jesusen' to yo'o, na' la' légakze benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—ǰBiz chen' bi gok yebejto' neto' be' xiwen'?

²⁹ Jesusen' gože' légake':

—Bi gak yebejle ka'ze be' xiwe' ki, san toze cha' wchájlenle Dios, na' gonle wbás.

Jesús zloe'ele' da'yoble kan za' gótgake' Le' (Mt. 17:22-23; Lk. 9:43-45)

³⁰ Kate' bezá' Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen ga na', wdégake' gan nbab Galilea. Gónele Jesusen' bi nnezle no benne' gan zoe',

³¹ dan' žsedle' benne' wsedle chie' ka'. Gože' légake':

—Wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' ka' gótgake' neda', san te gata', kate' tegak chonne ža, yebana'.

³² Bi bejni'igekle' da' ni da' gože' légake', na' dan' zžébe'gake', bi be wnnábgekle' Le'.

Nólgake' gake' benne' blo (Mt. 18:1-5; Lk. 9:46-48)

³³ Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Kapernaum, na' kate' ne nníta'gake' to yo'o, Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—ǰBiz dan' wdīl-lenle lježle kate' ne yo'ole nez?

³⁴ Naž légake' wnníta'gake' žize dan' wdīl-lengake' ljéžgake' lo nezen' cha' nólgake' gake' benne' blo.

³⁵ Naž wžé' Jesusen', na' bliže' chežinnote benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—No benne' žénele' gake' benne' blo ladjwle le'e žala' gake' ka to benne' kwíde'ze, na' lezka' žala' gake' ka ni'a na'le yógo'tele.

³⁶ Naž Jesusen' be'xwe' to xkwide', na' bzoe'-be' gachje laxe'le gan nníta'gake'. Wdele'e-be', na' gože' légake':

³⁷ —No benne' si' lo ne'e to xkwide' ki dan' nakbe' chia', lezka' si' lo ne'e neda', na' no benne' si' lo ne'e neda', kege nedza' si' lo ne'e, san lezka' si' lo ne'e Xa', Bennen' bsele'e neda'.

Cha' bi zži'i to benne' chežo žo'o, žáklene' žo'o

(Mt. 10:42; Lk. 9:49-50)

³⁸ Naž Zwa gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, blé'elto' to benne' žebeje' be' xiwe' ka' yo'ogak benne' ka', na' zkonle' žin lo'. Bchi'leto'-ne' biž gonen', dan' bi žónlene' žo'o tzen.

³⁹ Naž Jesusen' gože' le':

—Bi wchí'lele-ne', dan' cha' zoa no benne' žone' to ye'la' wak da' zan' ya'abá che Dios, na' zkonle' žin la', bi gak nne zi'e chia'.

⁴⁰ Ki naken, no benne' bi zži'e chežo, žaklen bennen' žo'o.

⁴¹ No benne' wnezjwe' chele to zíga'do' nis da' ye'je dan' žónlenle neda', Benne' Criston', tzen, si'kze' da' žeyala' chie'.

Gak chežo da' zia cha' gonžo ga gon no benne' do'la'

(Mt. 18:6-9; Lk. 17:1-2)

⁴² Lezka' wnná Jesusen':

—No benne' gone' ga gon to xkwide' ki dola', xkwiden' zejle'be' chia', gakže chawe' che bennen' cha' wcheje' to yiche žotw yene', na' chejžó'n kwine' lo nisdó'.

⁴³ Cha' to no'o gonon ga gono' dola', bchogen'. Gakže chawe' chio' chejo' gan so' nbano' zoa toze no'o, kege zoa chope no'o, na' chejchó'o lo yi' gabil, gan bi yole yi' chen.

⁴⁴ Lo latjen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yolen.

⁴⁵ Lezka', cha' to ni'o gonon ga gono' dola', bchogen'. Gakže chawe' chio', chejo' gan so' nbano' zoa toze ni'o, kege zoa chope ni'o, na' chejchó'o lo yi' gabilen', gan bi yole yi' chen.

⁴⁶ Lo latjen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yolen.

⁴⁷ Lezka' cha' to yej lawo' gonon ga gono' dola', wlejen. Gakže chawe' chio' chejo' gan zna bia' Dios zoa toze yej lawo', kege zoa chope yej lawo', na' chejchó'o lo yi' gabilen'.

⁴⁸ Lo latjen' bi gatgak bzoga' ka' yo'ogak benne' gat ka', benne' ka' chejnníta'gake' ga na', na' yin' bi yolen.

⁴⁹ Nich gape chi'žo bela' zwázježon zede', na' zgála'žon žoa'a yi', nich bi kwia yin', na' zwázjegake' zede' yógo'te biado' ka' zžéyagake'-ba' lo bkog la'y che Dios. Da' ni žsedlen žo'o kan ga'ngak chawe' yógo'te benách chie' ka'.

⁵⁰ Nak chawe' zede', san cha' yenít yela' sna'a chen, žnax' gak yeyonžon sna'a? Le gak la' lé'ezele ka zede' chawe', na' bga'n cháwe'do' tole len yetole.

10

Ka nak che no benne' byo zle'e yela' zchag na' chie'

(Mt. 19:1-12; Lk. 16:18)

¹ Bezá' Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wyeje' gan nbab Judea, na' wdíe' yechelá'a yego Jordán zaka' gan zla' wbiž, ga na' bedobgak benne' zan gan zoe' da' yoble, na' bsedle' légake' da' yoble kan žónteze žone'.

² Naž bžingak benne' yodo' fariseo ka' gan zoa Jesusen', na' gónegekle' góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yeshbá'gake' Le' zia. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake'.

—ŽDe latje no benne' byo, benne' nžag ne'e, wsane' zo'le'?

³ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—ŽBiz bchi'le Moisés le'e?

⁴ Wnnágake':

—Moisés bnezjwe' latje no benne' byo wzoje' to yiche da' znan zlá'alene' zo'le', na' naž gak wsane' zo'len'.

⁵ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Moisés bchi'le le'e da' ni dan' nak zide yichj lázdo'le,

⁶ san kate' wzó law žata' yežlyó nga, Dios bene' légake' benne' byo, na' no'le.

⁷ Wnné': "Che len wká'n benne' byo xa xne'e, na' chejgá'nlene' zo'le',

⁸ na' chope' yeyágkake' ka toze benne'." Che len biž zej nake' chope' san toze' ba zej nake'.

⁹ Lezka', no benne' nake' benachze bi žala' wlé'e benne' ka' ba ben Dios légake' toze.

¹⁰ Kate' Jesusen' beyoé'e yo'o, benne' wse-dle chie' ka' wnnábgekle' Le' kwáselo kan nak dan' bchalje'.

¹¹ Jesusen' gože' légake':

—Cha' to benne' byo zlá'alene' zo'le', na' zchag ná'lene' to no'le yoble, žone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na', na' žesbage'e zo'le' dola', no'len' zóalene' na'a.

¹² Lezka' cha' to no'le wsane' benne' byo chie', na' si'e to benne' byo yoble, lezka' gone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Jesús žliž chawe'e xkwide' ka'

(Mt. 19:13-15; Lk. 18:15-17)

¹³ Naž bžingak benne' ka' zej noe'e xkwide' ka' chégake' gan zoa Jesusen', na' žénegekle' xoa ne'e légakbe', san wzó lawgak benne' wsedle chie' ka' zdlégake' benne' ka' zej noe'e légakbe'.

¹⁴ Kate' Jesusen' bje'ele' da' ni, bže'e, na' gože' légake':

—Le we' latje xkwide' ki yidgakbe' chia'. Bi wséjwle xnézgakbe', dan' gata' chegak benne' ka' zej nake' ka' xkwide' ki latje gan zna bia' Dios.

¹⁵ Da' li žapa' le'e: no benne' bi si' lo ne'e da' zna bia' Dios kan žon to xkwide' ki, bi cho'o bennen' gan zna bi'e.

¹⁶ Naž Jesusen' wdle'e xkwide' ka', na' bžoa ne'e légakbe', na' bliž chawe'e légakbe'.

Benne' zeje' babze yiz, na' nápli'e yela' wnni'a

(Mt. 19:16-30; Lk. 18:18-30)

¹⁷ Kate' Jesusen' beyoé'e nez, tariaze bžin to benne' ga na'. Bzoa zibe' lawe', na' wnnable' Le', na' wnné':

—Benne' wsedle, dot chawe', žbiz žala' gona' nich gata' yela' nban da' zejli kanne chia'?

¹⁸ Jesusen' wnnable' le', na' wnné':

—ŽBiz chen' ži'o neda', žno': dot chawe'? Bi zoa nitó benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'.

¹⁹ Ba nnézkzelo' da' ka' bchi'le Dios. Wnné':

Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Bi goto' benách ka'.

Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

Bi be kwéjlano'.

Wdape ba la'ne xa xno'o.

²⁰ Bechebe bennen', na' gože' Jesusen':

—Benne' wsedle, yógo'te da' ki žónteza' kate' naktia' xkwide'.

²¹ Jesusen' bwie' le' len yela' nzi'il chie', na' wnné':

—To da' žiažjen chio'. Wyéj, yjete' yógo'te da' de chio', na' bnezjw da' yezi'o chegak benne' yache' ka', na' gata' yela' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž wak yežino' chia', na' gako' ka to benne' noe'e yag kroze chie', na' zejté'e le'e yag krozen', na' ki gónleno' neda' tzen.

²² Kate' benle' diža' ni, gokle', na' zeyeje'. Gok nyache' laže'e dan' dele'e yela' wnni'a chie'.

²³ Naž bwia Jesusen' dot kwite', na' gože' benne' wsedle chie' ka':

—Zedle'e gaken cho'ogak benne' ka' de yela' wnni'a chégake' gan zna bia' Dios.

²⁴ Bebán láže'gak benne' wsedle chie' ka' kan nak xtiže'e, na' da' yoble Jesusen' gože' légage':

—Le'e, zí'na'do' ka', zedle'e gaken chegak benne' ka' že' láže'gake' yela' wnni'a chégake' cho'ogake' gan zna bia' Dios.

²⁵ Gakže zede cho'o no benne' de yela' wnni'a chie' gan zna bia' Dios, ka te to bia nwa'ba' ywa' lo nag yeche'.

²⁶ Kate' béngkele' da' ni, bebánle'egekle', na' wnnágake' la' légakže':

—¿Nožke benne' gak yelé', cha'?

²⁷ Bwia Jesusen' légage', na' wnné':

—Bi gak gon no benne' da' ni, san gak Dios, dan' zžaka'le Dios yógo'te.

²⁸ Naž Bedw gože' Le':

—Xan, neto' ba bka'nto' yógo'te, na' žónlento' Le' tzen.

²⁹ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, no benne' wka'ne' liže', o biche'e ka', o zane' ka', o xe', o xne'e, o zo'le', o zi'ne' ka', o yežlyó chie', dan' žone' xchina', o dan' zzenle' benách ka' diža' chawe' chian',

³⁰ bennen' yezi'e yetó gaywá'teže ka' ža ni zoažo na'a, liže' ka', na' biche'e ka', na' zane' ka', na' xne'e ka', na' zi'ne' ka', na' yežlyó chie' ka', tzen len da' kwia láže'gak benách ka' le', na' lo yežlyó da' za' gata' yela' nban da' zejli kanne chie'.

³¹ Benne' zan, benne' zej nake' blo na'a, wéxjwgake' ga na', san benne' ka' zej nake' gaxjw na'a, gákgake' benne' blo ka' ga na'.

Da' yoble žloe'el Jesús kan za' gótgake' Le' (Mt. 20:17-19; Lk. 18:31-34)

³² Kate' ne yó'ogake' nez, želbene' zjake' lo yež Jerusalén, zej Jesusen' lawgak benne' wsedle chie' ka'. Nítgekle', na' lo yela' žzize zjáklene' Le'. Da' yoble Jesusen' bchi'e benne' chežinno ka' cheze. Wzó lawe' zchájlene' légage' ka' nak da' žala' gaken chie',

³³ na' wnné':

—Žlé'ekzelele zbenžo, zejžo lo yež Jerusalén gan soa to benne' wdíe' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak bžox wnná bia' ka', na' lo na'gak benne' yodo' wsedle ka'. Chóggake'

chia' gata', na' wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka'.

³⁴ Gon díjtgekle' benne' ka' neda', na' gónle'egake' neda' zi'. Wžé'egake' neda' zene'. Naž gótgake' neda', san kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got.

Jakob, na' Žwa znnábgekle' Jesús to da' gone' chégake'

(Mt. 20:20-28)

³⁵ Naž Jakob len Žwa, benne' ka' zej nake' zi'n Sebedeo, wbíga'gake' law Jesusen', na' belyi'e Le':

—Benne' wsedle, žénelto' gono' cheto' da' nnablto' Le'.

³⁶ Jesusen' gože' légage':

—¿Biz žénelele gona' chele?

³⁷ Naž belyi'e Le':

—Kate' žin ža kwí'o gan nna bi'o, ben ga kwe'to' toto' kwito' li ža, na' yetoto' kwito' yegle.

³⁸ Naž Jesusen' gože' légage':

—Bi nnézele da' znnable. ¿Gak si'le' da' žala' si'a neda', da' naken da' sáka'li'a? ¿Gak yezoale nis kan yezó'a neda' nis lo yela' got?

³⁹ Bechébgekle', na' wnnágake':

—Gakto'.

Jesusen' gože' légage':

—Da' li, da' saka'a neda', lezka' gaken chele, na' kan yezó'a neda' nis, lezka' yezoale le'e nis,

⁴⁰ san bi nzi' lo na'a kwia' no benne' kwi'e kwita' li ža, na' no benne' kwi'e kwita' yegle. Dios wnezjwe' chegak benne' ka' ba bkweze' chégake' latje ka'.

⁴¹ Kate' yechi' benne' wsedle chie' ka' béngkele' da' ni, bžá'agake' Jakob na', na' Žwan'.

⁴² Naž Jesusen' bliže' légage', na' wnné':

—Nnézkzelele kan žongak benne' ka' zna biá'gake' yež ka', kan zkóngekle' benne' ka' žin, na' benne' ka' zej nake' blo ladjwgake' zna biá'gake' ljéžgake' ka'.

⁴³ Bi gak chele ki, san no benne' yénele' gake' zen gan zoale, žala' gone' xchinle yezika'le,

⁴⁴ na' no benne' ladjwle, benne' yénele' gake' benne' blo, žala' gake' ka to benne' ndo'w chele yógo'te.

⁴⁵ Ki žala' gonle dan' bla'a neda', Benne' Golje' Benách, kege nich gon no benne' xchina', san nich gona' xchingak benách ka', na' nich wdí'a yela' nban chia', nich yeya'wa' benne' zan.

Jesús žeyone' Bartimeo, benne' lo chole

(Mt. 20:29-34; Lk. 18:35-43)

⁴⁶ Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Jerikó. Kate' ne žežój Jesusen' lo yežen', benne' wsedle chie' ka' zjáklene' Le', tzen len benne' zanže ka'. Žoa'a nezen' že' to benne' lo chole, bennen'

lie' Bartimeo, zi'n Timeo. Znnable' no benne' bi da' gonnze' chie'.

⁴⁷ Kate' benle Bartimeon' zde Jesús, benne' Nasaret, ga na', wzó lawe' znnie' zižje, na' wnné':

—Jesús, Za'só Dabí. Beyache' laže'l neda'.

⁴⁸ Benne' ka' želdié' ga na' bdíl'gake' le', na' belyi'e le':

—Wzóa ži.

Naž zižže wnnié', na' wnné':

—Za'só Dabí. Beyache' laže'l neda'.

⁴⁹ Naž wzé žize Jesusen', zbeze', na' gože' benne' ka':

—Le wliže'.

Blížgake' benne' lo chołen', na' belyi'e le':

—Ben choch lažo'o. Wyase. Znnie' le'.

⁵⁰ Naž bsie' cheł'a'ale laže' n'xo'a yene'. La' wzó zá'tie', na' whige'e law Jesusen'.

⁵¹ Jesusen' wnnable' le', na' wnné':

—¿Biz žénelo' gona' chio'?

Bechebe benne' lo chołen', na' wnné':

—Benne' wsdle, žénela' gono' ga yeyák yej lawa'.

⁵² Jesusen' gože' le':

—Beyéj ližo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'.

La' beyáljwte yej lawe', na' wyéjlene' Jesusen'.

11

Žaz Jesús lo yež Jerusalén

(Mt. 21:1-11, Lk. 19:28-40; Jn. 12:12-19)

¹ Bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, gawze gan že' yež Jerusalén, gan zej nnita' yež Betfagé, na' yež Betania, gan že' Ya'a Yag Olibo. Naž Jesusen' bsele'e chope benne' wsdle chie' ka',

² na' gože' légake':

—Le chej yeždo' da' žen' lawžo, na' kate' cho'ole lo yežen', chejxáka'le to burrodo' nžejba' ga na', na' bi na' kwia-ba' no benne'. Le sež-ba', na' le yedjwá'-ba' chia'.

³ Cha' no benne' bi da' yi'e le'e dan' žonle ki, le yi'e: “Xanžon' žénele'-ba', na' la' yeséla'tie'-ba' chio'.”

⁴ Naž jake', na' bejxáka'gake' búrrodon', nžejba' gan žo'ogak benách ka' li'a to yo'o da' žen' zoa'a nez, na' bséžgake'-ba'.

⁵ Benne' ka' nnita'gake' ga na' belyi'e légake':

—¿Biz da' žonle? ¿Biz chen' zsežle búrrodon'?

⁶ Bechébegak benne' wsdle ka' che Jesusen', na' belyi'e légake' kan ba gožkze Jesusen' légake', na' benne' ka' bnéjzwgake' légake' latje.

⁷ Naž bché'gake' búrrodon' gan zoa Jesusen'. Bxóagake' laže' chégake' xkóže'ba', na' Jesusen' wžíe'-ba'.

⁸ Wnnita'gak benne' zan ga na', na' bchíl'gake' laže' chégake' gan nak lo nez. Yebałe benne' ka' bdichjgake' zin da' bxóagake' lo nezen'.

⁹ Wzó lawgak znnegak zižje benne' ka' zjake' law Jesusen', na' benne' ka' zá'gake' xkóže'le', na' wnnágake':

—jGa'n zen Dios! jDios gon chawe'e Benne' ze'e nga, Bennen' bseł'a' Xanžo Dios Le'!

¹⁰ jDios gon chawe'e Bennen' za' nna bi'e kan wnná bia' xa xto'žo Dabí! jGa'n zen Dios!

¹¹ Ka' goken, bžin Jesusen' lo yež Jerusalén, na' wyoé'e la' li'a yodo'. Kate' beyóž bwie' yógo'te da' zej dan' dot kwitle, bežoje' zaka' yež Betania dan' za' žałe, na' zjaklen benne' wsdle chie' ka' Le'.

Jesús zdile' yag higo

(Mt. 21:18-19)

¹² Kate' za' ža'ni' yetó ža, na' zežój Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, lo yež Betania, zdone'.

¹³ Zí'to'le bl'e'ele' to yag higo da' žian xłage'. Whige'e gan zoa yagen' cha' chejxake'e late' da' zbian. Kate' bžine' ga na', bi be bejxake'e da' zbian. Xłáge'ze žian dan' bi na' žin ža kwian.

¹⁴ Naž bdile' Jesusen' yagen', na' wnné':

—Biž gaw no benne' da' zbia chio'.

Béngkle benne' wsdle chie' ka' da' ni.

Jesús zchache' li'a yodo'

(Mt. 21:12-17; Lk. 19:45-48; Jn. 2:13-22)

¹⁵ Kate' bžin Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen lo yež Jerusalén, wyoé'e la' li'a yodo', na' wzó lawe' zbeje' na'le benne' žote' ža'w ka' la' li'a yodo'. Bžixe' blag ka' chegak benne' ka' zchá'gake' mežw che yež zi'to' ka', na' lezka' da' ka' žé'gkle benne' ka' žóte'gake' plomdo' ka'.

¹⁶ Lezka' bi bi'e latje no benne' bi da' we'e, na' kege no benne' wzó'e nez la' li'a yodo'.

¹⁷ Jesusen' bsdle' benne' ka' nnita'gake' ga na', na' wnné':

—Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Liža' sin', yo'o gan benne' zá'gake' dot yežlyó nga wchál'jengake' Dios.” Le'e ba benlen kan nak ližgak benne' wbán ka'.

¹⁸ Kate' bžoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsdle ka' béngkle' da' ni, naž wzó lawgake' žiljgake' nakx gótgake' Jesusen', san dan' zžébegake' benne' yež ka', bi be béngake' chie', dan' žebángkle yógo'te benne' ka' kan nak da' žsedle Jesusen'.

¹⁹ Kate' za' žałe ža na', bežoje' lo yežen'.

Zbiž yag higo dan' bdile' Jesús

(Mt. 21:20-22)

²⁰ Kate' za' ža'ni' yetó ža, wdé Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen, gan že' yag higo dan' bdile' Le', na' blé'egeklen', ba nbizen dot lwen.

²¹ Naž bezá' laže' Bedw dan' goken, na' gože' Jesusen':

—Benne' wsdle, bwia nga. Yag higon' da' bdilon' neje, ba nbizen.

²² Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Le chejlé' che Dios.

²³ Da' li žapa' le'e, cha' no benne' yi'e ya'ado' ni: “Bkwás nga, na' bejsóa lo nisdó” na' cha' bi gak chope laže'e, san dot laže'e chejli'e che Dios gone' kan wnné', na' gaken.

²⁴ Che len žapa' le'e: yógo'te da' nnable kate' wchájlenle Dios, le chejlé' che Dios ba benne' chele dan' znnable, na' gonnen' chele.

²⁵ Katen' zchájlenle Dios, cha' zoa no benne' zža'le, bennen' zoa bi da' bene' chele, le yenít law che bennen', nich lezka' Xale, Bennen' zoe' ya'abá chie', yenít lawe' chele le'e doła' da' nbága'le.

²⁶ Cha' bi yenít lawle chegak benách ka', Xale, Bennen' zoe' ya'abá chie', bi yenít lawe' chele le'e doła' da' nbága'le.

*Yela' wnná bia' da' nape Jesús
(Mt. 21:23-27; Lk. 20:1-8)*

²⁷ Naž beyéj Jesusen' len benne' ka' zónlengake' Le' tzen lo yež Jerusalén. Kate' ne zda Jesusen' gan nak lo zchil yodo', bžox wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', na' benne' gole ka', bžingake' gan zoe'.

²⁸ Wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—¿Biz yela' wnná bia' nzi' lo no'o žono' da' ki? ¿Nož benne' bdie' lo no'o yela' wnná bian'?

²⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Lezka' neda' nnable' le'e to. Cha' yechébele chia', yapa' le'e bi yela' wnná bia' napa' žona' da' ki.

³⁰ ¿Nož benne' bdie' lo na' Zwa bezóe' benách ka' nis? ¿Dios o to benne'? Le nne na'a.

³¹ Wzó lágwage' žóngake' xtiža'gake' la' légakze', na' wnnágake':

—Cha' nnažo Dios bsele'e le'e, yi'e žo'o: “¿Biz chen' bi bejle'le chie'?”

³² ¿Yé'ažo-ne', bséla'gak benne' ka' le'?

Ki bezá' láže'gake' dan' zžébegake' benne' yež ka' nníta'gake' ga na', dan' žékgekle yógo'te benne' ka' bchalj Zwan' lo wláz Dios.

³³ Che len belyi'e Jesusen':

—Bi nnezlto'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yela' wnná bia' napa' žona' da' ki.

12

*Žsaka' lebe Jesús chegak benne' wen žin ka'
(Mt. 21:33-46; Lk. 20:9-19)*

¹ Naž wzó law Jesusen' zchájlene' benne' ka' zónlengake' Le' tzen da' žsaka' lebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' beyaze' lba uba ka' gan nak lo yežlyó chie'. Bzoe' to le'je chen, na' bche'ne' to yežw yej gan wsie' xis uba ka'. Bene' to yo'o gope gan nak ža'le gan wak to benne' wie' da' ka'.

'Naž bdie' yežlyó chien' lo na'gak benne' wen žin ka', nich si'gake' gachje da' wnezjwen, na' wyeje' yež zi'to'.

² Kate' bžin ža wchibgake' da' zbian, bsele'e to bi' wen žin chie' chejxi'be' lo na'gak benne' wen žin ka' dan' žeyala' che xanbe' che da' wbiágak lba uba ka'.

³ Naž benne' wen žin ka' béxwgake' xkwiden', na' bégake'-be' zi'. Beséla'gake'-be' ká'zebe'.

⁴ Naž xan yežlyón' bsele'e yetó bi' wen žin chie', na' xkwide' ni bžé'egake'-be' yej, na' blá'gake' yichjbe'. Bégake'-be' zi'.

⁵ Naž xan yežlyón' bsele'e yetó bi' wen žin chie', na' xkwide' ni bétgake'-be'. Lezka' bsele'e xkwide' zanže bi' wen žin chie' ka', na' benle'egake' balbe' zi', na' bétgake' yebalbe'.

⁶ 'Biž wzóa no benne' nga'ne' che xan yežlyón'. Nga'nze to xkwide' byo chie', na' nži'ile'ele'-be'. Kate' wzé lawte bsele'e zi'ne', na' wnné': “Gápegake' zi'na' ba la'ne'.”

⁷ Naž benne' wen žin ka', la' légakze' wnnágake': “Xkwide' ni žeyala' chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', na' ga'n yežlyó nga chežo'.”

⁸ Che len béxwgake'-be', na' bétgake'-be'. Bžó'ngake'-be' na'le lo yežlyón' gan degak lba uba ka'.

⁹ Naž Jesusen' wnnable' benne' ka', benne' nníta'gake' dot kwite', na' wnné':

—¿Nakx gon benne' xan yežlyón'? Yide', na' gote' benne' wen žin ka', na' wdíe' yežlyón' lo na'gak benne' yoble.

¹⁰ ¿Bi bej-le da' nyejw le'e yiche la'y? Ki znnan:

Yej na' da' bzoagak benne' wen ze'e ka' chela'ale,

na'a naken yej len blo che ze'e.

¹¹ Xanžo Dios bene' ga naken ki,

na' žebán láže'žo kan nak da' zle'ežo.

¹² Naž gónegekle' séngake' Jesusen' dan' nnéžgekle' bsaka' lebe' ki kan nak chégake', san zžébegake' benne' yež ka', benne' nníta'gake' ga na', na' che len belka'ne' Le', na' beyéjgake'.

Ka nak da' zchíjzwage' benách ka' lo wláz benne' Sésar

(Mt. 22:15-22; Lk. 20:20-26)

¹³ Wdé na' benne' yodo' wnná bia' ka' bséla'gake' gan zoa Jesusen' bale benne' yodo' fariseo ka' len benne' ka' zónlengake' Herodes tzen, nich góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yesbága'gake' Le' zia.

¹⁴ Benne' ka' bžingake' gan zoa Jesusen', na' belyi'e Le':

—Benne' wsedle, nnezlto' zchaljo' da' naken dot da' li. Bi žeklo' da' želnnaze benách ka', dan' bi zwíazo' da' zloé'ezele kwingak benách ka', na' lo da' naken da' li žsedlo' da' žénele Dios gonagak benách ka'. ¿žonn

da' bchi'le Moisés neto' latje chizjw lazto' da' zchíjw'gake' lo wláw Benne' Sésar, benne' zi'to', bennen' znná bi'e? ¿Wyíjw'nton' o bi chíjw'nton'?

¹⁵ Žákbe'ele Jesusen' znná'gake' Le' ki dan' žénegekle' yesbá'gake' Le' zia, na' gože' lé'gake':

—¿Biz chen' zžixle neda'? Le wloé'el neda' to mežw da' zkonlele žin nich le'elan'.

¹⁶ Bloé'egekle' Le' ton, na' Jesusen' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—¿Nož benne' da' ni lawe', na' le'?

Beží'igake', na' wnná'gake':

—Che benne' Sésar da' ka'.

¹⁷ Naž Jesusen' gože' lé'gake', na' wnné':

—Le wnezjw che benne' Sésar da' naken che benne' Sésar, na' che Dios da' naken che Dios.

Bebán láže'gекle' che dan' bechebe Jesusen'.

*Kan nak che yela' žebán lo yela' got
(Mt. 22:23-33; Lk. 20:27-40)*

¹⁸ Naž bla'gak baļe benne' yodo' saduseo ka' gan zoa Jesusen'. Benne' ki znná'gake' bi yebangk benne' gat ka'. Che len belyi'e Jesusen',

¹⁹ na' wnná'gake':

—Benne' wsdle, Moisés bzoje' cheto' cha' gat to benne' byo, bi zoa xkwide' chie', na' cha' ga'n no'le chie', bi' biche' bennen' žala' wchág ná'lenbe' no'le wzeben', nich wzoabe' to xkwide' gакbe' xkwide' che bíche'ben'.

²⁰ Wnnita'gak gaže bi' biche'gакbe'. Xkwide' byo nežw bchag ná'lenbe' to no'le, san gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'.

²¹ Xkwide' byo bežope bchag ná'lenbe' no'le wzeben', san ležka' gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'. Ležka' goken che xkwide' byo beyonne.

²² Ka' goken, yógo'tebe' bchag ná'lenbe' no'len', na' bi wzóa no' xkwide' chégakbe'. Kate' ze lawte, ležka' got no'len'.

²³ Na'a, kate' yebangk benne' gat ka', ¿Nóžlgakbe' gak no'len' chebe', dan' gážetebe' bchag ná'engakbe' le'?

²⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Zchíxlele dan' bi nónbia'le da' nyejw le'e yiche la'y, na' bi nnézele kan nak yela' wak che Dios.

²⁵ Kate' yebangk benne' gat ka', bi wchág ná'gake', na' benne' byo ka' bi sóalengake' no'le ka', san gágake' kan zej nak wbás la'y ka' che Dios, wbás ka' nnita'gake' ya'abá chie'.

²⁶ Na'a, kan nak chegak benne' gat ka' cha' yebá'gake', žbi na' goļ-le dan' bzoj Moisés? Zchaljen kan Dios bliže' le' lo yag yéche'do' da' žeyen, na' gože' le': "Neda' naka' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Dan' wnné' ki chégake', nak bia' zej nbane' la'kze gótgake' zga'ale.

²⁷ Dios nake' Dios chegak benne' ban ka', kege chegak benne' gat ka', benne' ka' nátgake' to chí'ize. Zchíxle'elele.

*Da' bchi'le Dios žo'o da' naken blo
(Mt. 22:34-40)*

²⁸ Ležka' bžin to benne' yodo' wsdle gan zoa Jesusen'. Benle' che Jesusen' dan' bchájlene' lé'gake', na' nnezle' cháwe'do' bechebe'. Che len wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Biz da' bchi'le Dios žo'o nakžen blo ka' yógo'te da' ka' bchi'le' žo'o gonžo?

²⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' bchi'le Dios le'e da' nakžen blo ka' yógo'te naken da' znnan:

Le yenle, benne' Israel ka'.

Ẃanžo Dios, toze' Le' nake' Ẃanžo.

³⁰ Žála' ži'ilo' Ẃano' Dios dot lažo'o,

na' len dot yichj lazdo'o,

na' len dot yela' žejní'il chio',

na' len dot yela' wak chio'.

Da' ni naken da' bchi'le Dios le'e da' naken blo.

³¹ Da' bchi'le Dios le'e da' naken bežope, toze kan naken. Ki znnan:

Žála' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'.

Bi zoa yetó da' bchi'le Dios le'e da' nakžen blo ka' da' chope ki da' wnnakze' Le'.

³² Na' benne' yodo' wsdlen' gože' Jesusen', na' wnné':

—Cháwe'do' wnnó', benne' wsdle. Da' nak dot da' li znnó'. Toze nak Dios, na' bi zoa nitože no' nak Dios.

³³ Na' cha' nži'ilžo' Dios dot láže'žo, na' len dot yela' žejní'il chežo, na' len dot yichj láždo'žo, na' len dot yela' wak chežo, na' cha' nži'ilžo lježžo kan nži'il kwino', da' ki záka'žegaken ka' yógo'te biado' ka' žotžo-ba' lo bkog la'y che Dios, na' ležka' ka' yógo'te biado' ka' zžeyžo-ba' lo bkogen'.

³⁴ Kate' benle Jesusen' ka' cháwe'do' bechebe bennen', gože' le', na' wnné':

—Yeláte'ze žiažje chio' nich si'o da' znná bia' Dios.

Bi bežogle nitože benne' bi da' nnable' Jesusen'.

*¿Nož benne' nak Benne' Cristo zi'ne'?
(Mt. 22:41-46; Lk. 20:41-44)*

³⁵ Kate' ne žsedle Jesusen' benách ka' gan nak lo zchil yodo', wnné':

—¿Biz chen' znnagak benne' yodo' wsdle ka' Benne' Criston' nake' za'só Dabí?

³⁶ Lekze Dabín' bchalje', zoaljen Dios Be' La'y le', na' wnné':

Ẃanžo Dios gože' Ẃana':

"Wžé' kwita' li ža

kate' gonža' ga wzóa zibgak lawo'

benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'."

³⁷ ¿Nak Benne' Criston' za'só Dabí cha' lekze Dabín' wnné' nake' Ẃane'?

Benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na' wyáz láže'gake' da' ni, na' bze nággake' chie'.

Jesús žesbage'e benne' yodo' wsedle ka' zia (Mt. 23:1-36; Lk. 11:37-54; 20:45-47)

³⁸ Kate' ne žsedle Jesusen' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, gože' légake':

–Le gape chi'i kwinle chegak benne' yodo' wsedle ka'. Zdan láže'gake' zdágake' nile na'le, zej nakwe' laže' tonn ka'. Lezka' zdan láže'gake' wližgak benách ka' légake' cháwe'do' gan nak lawe' ya'a.

³⁹ Zbé'gake' latje blo ka' lo yo'o gan zdobgak benách ka' nich yéngkele' xtiža' Dios, na' gan že'j žawgake' tzen.

⁴⁰ Zká'agake' ližgak no'le wzebe ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwingake', scha zcháljgake' law Dios. Benne' ki, wsaka' zi'že Dios légake'.

Da' bnezjw to no'le wzebe che Dios (Lk. 21:1-4)

⁴¹ Kate' ne že' Jesusen' lo zchil yodo' gan zoa kak gan zgo'ogak benách ka' mežw che yodo', zwie' kan žongak benne' ka' zgó'ogake' mežw lo kaken'. Benne' ka' dele'e yela' wnni'a chégake' zgó'ogake' mežw zan.

⁴² Naž bžin to no'le wzebe yache' ga na', na' wloé'e chope mežw lasdo' lo kaken', da' ka' záka'gaken láte'do'ze.

⁴³ Naž Jesusen' bliže' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

–Da' li žapa' le'e, no'le wzebe yache' ni wlo'ože' ka' dan' wlo'ogak yógo'te benne' ka' wlo'ogake' mežw lo kak che yodo'.

⁴⁴ Yógo'te benne' ka' zgó'ogake' che da' nga'nze chégake', san no'le ni, lo yela' yache' chie' wloé'e dot da' do' deze chie', dan' žala' gáwlene'.

13

Zna Jesús kan za' wchínnjgake' yodo' (Mt. 24:1-2; Lk. 21:5-6)

¹ Kate' bežój Jesusen' lo zchil yodo', to benne' wsedle chie' gože' Le', na' wnné':

–Benne' wsedle, bwia nga ka zen gole zej nak yo'o ki, na' ka zen gole zej nak yej ka' zej žian le'e ze'e chégaken.

² Bechebe Jesusen', na' gože' le':

–Žle'elo' yo'o zen ki, san bi ga'n to yej law lježen nga, dan' wchinnjgak benách ka' légaken.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' yeyóž che yezlyó

(Mt. 24:3-28; Lk. 21:7-24; 17:22-24)

³ Naž wyėj Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen law Ya'a Yag Olibo, da' žen' lawle gan de yodo'. Kate' Jesusen' ba ži'e ga na', naž la' légakze Bedw len Jakob, na' Žwa, na' Ndres, góžgake' Le',

⁴ na' wnnágake':

–Wnná neto' batx gak da' ki. žBiz gak bian' za' gaggak yógo'te da' ki?

⁵ Bechebe Jesusen', na' hsedle' légake', na' wnné':

–Le gape chi'i kwinle nich bi gon láže'gekle' le'e.

⁶ La'gak benne' zan, benne' légake' kan lia' neda', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston'. Ki gon láže'gekle' benne' zan.

⁷ 'Kate' yénlele žak wdíle nile na'le, bi žebele. Yógo'te da' ki žala' gágaken, san bi na' žin ža ze lawte ža ka'.

⁸ To yež tił-len yetó yež, na' benách ka' to gan zzna bia' to benne' chejtíl-lengake' benách ka' yetó gan zzna bia' yetó benne'. Da' zan latje xo' lo yo, na' gak wbin. Gongak benách ka' žo'osbé. Da' ki gágaken da' so law sáka'gak benách ka' nníta'gake' ža ka'.

⁹ Naž le gape chi'i kwinle, dan' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka'. Chíngake' le'e gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios. Wžégake' le'e lawgak benne' ka' zzna biá'gake' laže, na' lawgak benne' ka' zzna biá'gake' yež zi'to' ka'. Góngake' ki chele dan' žónlenle neda' tzen, san ki gata' latje wzóa lile chia' neda'.

¹⁰ Zga'ale kate' žin ža ze lawte ža ka' žon byenen chejžéngkele' benách ka' dot yežlyó nga diža' chawe' chian'.

¹¹ Katen' wché'gake' le'e, na' wdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka', bi gek zédlele ni'a che da' žala' nnale. La' ža na'ze Dios wnezjwe' chele da' wchaljle, na' dan' nnale. Katen' wchaljle, kege lé'ezele na' nnale, san Dios Be' La'y nne'.

¹² Wdegak benách ka' la' bíche'gakkze' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' légake'. Benne' ka' zej nnita' xkwide' ka' chégake' wdégake' la' ži'ngakkze', na' ži'ngake' ka' wdégakbe' la' xa xná'gakkzbe' ka' lo na'gak benne' ka' gótgake' légake'.

¹³ Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e cheła'ale dan' žónlenle neda' tzen, san nólele sóecele da' gaken na' zejte ža ze lawte ža, yelale.

¹⁴ 'Benne' ka' žólgake' da' ni žala' chejni'igeklen'. Bzoj Daniel, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, da' znan ki: “Cho'o to da' naken xiwe' da' yesniten gan bi žala' cho'on.” Kate' žin ža na', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea žala' wzónnjgake', na' chjake' gan nak law ya'a ka'.

¹⁵ No benne' zoe' yichjo'o ža na' žala' wzónnjtie', na' bi yetje' zan yo'o nich chejxi'e bi da' de chie' lo yo'on'.

¹⁶ No benne' zoe' yiže' žala' wzónnjtie', na' bi yeyeje' liže' nich chejxi'e laže' da' xo'a yene'.

¹⁷ Da' nyáche'le'e gaken chegak no'le ka' ža na', no'le ka' zej noe'e xkwide' ka', na' lezka' no'le ka' zgáže'gekle' bi' že'n ka'.

¹⁸ Le wlíz Dios, na' nnáble-ne' bi gon byenen wzonnje kate' nak byo' zag.

¹⁹ Kate' ža ka' sáka'žegak benách ka' ka da' gok zga'ale katen' bi na' gata' yežlyó nga, da' ben Dios na' zejte na'a ža, na' ža ka' da' zá'gaken bi gaken ki.

²⁰ Chela' bi gon Dios ga gakgak babze ža ka', bi yelá no benne', san dan' nži'ile' benne' ka' ba wžekze', ba bene' chie' gone' ga gakgak babze ža ka'.

²¹ 'Na'a, cha' no benne' yi'e le'e: "Le wia nga, zoa Benne' Criston' nga" o nnie': "Le wia nga zoe' ga na" bi chejle'le che bennen'.

²² La'gak benne' zan, benne' ka' gon láže'gekle' benách ka', na' nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' nnágake' zej nake' benne' ka' zchálgake' lo wlíz Dios. Wlo'é'gekle' da' ka' gak biá'gaken, na' góngake' yela' wak zen ka'. Lezka' gon láže'gekle' benne' ka' wžekze' Dios cha' sáke'gekle'.

²³ Na'a le'e, le soa ban laže'. Yógo'te da' ki ba goža' le'e zga'ale ka gákgaken.

Kan gak kate' yelá Benne' Golje' Benách (Mt. 24:29-35, 42-44; Lk. 21:25-36)

²⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' ža ka', te gak da' ki, kate' sáka'gak benách ka' ki, choł wbiž, na' bi cha'ní' byo'.

²⁵ Yinnjgak belj ya'abá ka', na' xizgak da' ka' zej nlan', da' ka' zej naken zen ya'abán'.

²⁶ Naž lé'gekle' neda', Benne' Golje' Benách, za'a lo bejw ya'abá, napa' yela' wak zen, na' yela' baní' chia'.

²⁷ Seła'a wbás chia' ka' che ya'abá, na' wtóbgake' benách ka' wžia' nedkza', benne' ka' nníta'gake' dap la'ate yežlyó nga, gan so lawte yo biž, na' zejte gan so lawte ya'abá.

²⁸ 'Le chejní'il da' žsedle yag higo le'e. Kate' so law gonon ní'a ne'ndo' ka', na' žebian xlage' že'ndo' ka', nnézele za' žin byo' wbá ka'.

²⁹ Lezka', kate' lé'elele žakgak da' ki, nnézele za' žin ža ze lawte ža na', na' za' la' lawn.

³⁰ Da' li žapa' le'e, yógo'te da' ki gákgaken zga'ale kate' gatgak benne' ka', benne' sógake' nbángake' ža na'.

³¹ Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san xtiža'a batkle te chen.

³² 'Kate' žin ža na' o yel na', bi nnezle nitó benne'. Bi nnézele wbás che ya'abá ka', na' bi nnezla' neda', Zi'n Dios. Toze Dios Xa' nnezlen'.

³³ Che len, le soa lez, na' le soa ban laže', na' le wchaljlen Dios dan' bi nnézele bi ža gakgak da' ki.

³⁴ Gaken kan žak kate' chej to benne' zi'to'. Kate' za' wzé'e liže', wdíe' lo na'gak benne' wen žin chie' ka' da' de chie'. Che chégake' we'e xchíngake', na' nne' soa lez benne' zoe' žape chí'e ža yo'.

³⁵ Le soa lez dan' bi nnézele batx yelá' xan yo'o, cha' kate' za' žale, o gachje ye, o kate' zbeže leko', o zildo'.

³⁶ Le gon ki, nich bi yedjxake'e le'e ztasle cha' kon yela'kze'.

³⁷ Da' ni da' žapa' le'e, lezka' žapa' yógo'te benách: le soa ban laže'.

14

Benne' yodo' ka' žóngake' xtiža'gake' séngake' Jesús

(Mt. 26:1-5; Lk. 22:1-2; Jn. 11:45-53)

¹ Yechóp ža ka', gak Lni Pasko' kate' žejśá' láže'gak benne' judío ka' kan ben Dios kate' beslé' xa xtó'gake' ka' lo yežlyó Egipto, da' naken lni kate' žawgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen. Bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', wdílgake' kan séngake' Jesusen' ži zize nich gótgake' le'.

² Wnnágake':

—Bi žala' senžo-ne' ža lni dan' gongak benách ka' žo'osbé.

To no'le žlalje' da' zla' zix yichj Jesús

(Mt. 26:6-13; Jn. 12:1-8)

³ Kate' ža na' wzóa Jesusen' lo yež Betania, lo liž Smon, to benne' wdé'e yižwé' leže. Kate' ne že'j žaw Jesusen', wyáz to no'le, noe'e to béga'do' da' naken yej zaka', na' nža' da' zla' zix che yeje susén las da' naken dot li laže', na' záka'le'en. Ble'e béga'don', na' wloé'e da' zla' zix yichj Jesusen'.

⁴ Bža'agak bałe benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnágake' la' légakze':

—žBiz chen' gok ditje da' zixen'?

⁵ Chela' no benne' gote'en, si'že' ka' lázjwžo che to yiz, na' gak chise' mežwn' chegak benách yache' ka'.

Wnnéle'egake' che no'len'.

⁶ Naž bchalj Jesusen', na' wnné':

—Le we'e latje. žBiz chen' zmele chie'? Nak chawe' dan' bene' chia'.

⁷ Benách yache' ka' nníta'łentezgake' le'e, na' bátte'teze yénele, gak gonle chégake' da' chawe', san neda' bi sóateza' gan zoale.

⁸ Ben no'le ni ka' da' wzake'e. Blaljje' da' zla' zix ni neda', na' ki bpe'e neda' zga'ale kate' gacha'a lo yežw ba.

⁹ Da' li žapa' le'e, gáte'teze gan wcháljgake' diža' chawe' chian' dot yežlyó nga, lezka' soa no benne' wzóa lie' da' ben no'le ni chia'. Ki gaken nich cheśá' láže'gak benách ka' le'.

Judas zchebe laže'e wdíe' Jesús lo na'gak benne' yodo' ka'

(Mt. 26:14-16; Lk. 22:3-6)

¹⁰ Naž bžoj Judas Iskariote, bennen' nbáblene' benne' chežinno, benne' ka' žónłengake' Jesusen' tzen, na' wyeje' gan zej nníta' bxoz wnná bia' ka' nich wdíe' Jesusen' lo na'gake'.

¹¹ Kate' béngake' xtiža' Júdas na', bebégekle', na' bchebe láže'gake' chížjwgake'

le' mezw. Naž wzó ław Judas na' žilje' kan wdíe' Jesusen' lo ná'gake'.

Da' že'j žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo

(Mt. 26:17-29; Lk. 22:7-23; Jn. 13:21-30; 1 Ko. 11:23-26)

¹² Nak ža zzo ław žak lni kate' žawgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, ža na' žótgake' zila'do', bian' žawgake' lni Paskon', kate' žejsá' láže'gake' kan ben Dios katen' beslé' benne' judío ka' lo yežlyó Egipto. Naž benne' wseidle ka' che Jesusen' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Gaz žénelo' chejto' chejsi'ni'ato' da' gawžo xche' che lni Pasko'?

¹³ Naž Jesusen' bsele'e chope benne' wseidle chie' ka', na' gože' lé'gake':

—Le chej lo yež, gan chejxáka'le to benne' noe'e to že'e nis. Le chéjlene'.

¹⁴ Gan choe'e, le ye' xan yo'on': "Žnna Benne' wseidle: ¿Gaz zoa yo'o gan gáwlena' benne' wseidle chia' ka' xche' che lni Pasko'?"

¹⁵ Naž wloe'ele' le'e to yo'o zen gan nak da' chope kwia gan ba nba'a. Le wsi'ni'a da' gawžo ga na'.

¹⁶ Bžójgak benne' wseidle chie' ka', na' bžíngake' lo yež, na' bejxáka'gake' yógo'te kan ba gož Jesusen' lé'gake'. Bsi'ni'agake' da' gáwgake' ga na' che lni Paskon'.

¹⁷ Kate' ba golen, bžin Jesusen' ga na', na' benne' chežinno, benne' wseidle chie' ka', zá'lgake' Le' tzen.

¹⁸ Kate' ne že'j žawgake', bchalj Jesusen', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, zoa to benne' ládjwle le'e, benne' že'j žáwlene' neda' tzen. Le' wdíe' neda' lo na'gak benne' yodo' ka'.

¹⁹ Naž gok nyache' láže'gake', na' wzó ławgake' žé'gake' Le' to toe':

—¿Naken neda'?

Łezka' yetóe' wnné':

—¿Nedan'?

²⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Nake' to benne' ladjw chežinnole ki, bennen' zžínlene' neda' tzen lo ye'n.

²¹ Cha'a gan gótgake' neda', Benne' Golje' Benách, kan nyejw le'e yiche la'y kan gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' wdíe' neda' lo na'gak benne' ka' gótgake' neda'. Gakže chawe' che bennen' chéla'kze bi golje'.

²² Kate' ne že'j žawgake', Jesusen' bežwe' yet xtil. Gože' Dios: "Žóxkeno'." Bžojen', na' bi'en ché'gake', na' wnné':

—Le gawn. Da' ni naken beła' žen chia'.

²³ Łezka' bežwe' to zíga'do', na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Naž bi'en ché'gake', na' yógo'tegake' wé'jgaken'.

²⁴ Jesusen' gože' lé'gake':

—Da' ni naken xčhena' da' žon chochen diža' kobe da' zka'nen chawe', dan' žon Dios len benách ka'. Xčhena' na' łaljen ni'a chegak benne' zan.

²⁵ Da' li žapa' le'e, biž ye'ja' xis uba ki na' zejte ye'ja' da' kobe gan žnna bia' Dios.

Žnna Jesús nna Bedw bi nónb'i'e Le'

(Mt. 26:30-35; Lk. 22:31-34; Jn. 13:36-38)

²⁶ Wdé bélgake' da' belwé ławgake' Dios, bžójgake', na' jake' ław Ya'a Yag Olibo.

²⁷ Naž Jesusen' gože' lé'gake', na' wnné':

—Yógo'tele gak chope láže'le, na' yebéj yichjle neda' na'a že', dan' nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: "Gota' benne' žape chi'e zila' ka', na' gásłasgakba!"

²⁸ Te yebana' lo yela' got, cha'a gan nbab Galilea zga'ala' ka' le'e.

²⁹ Naž Bedw gože' Jesusen', na' wnné':

—Ła'kze yógo'tegake' gak chope láže'gake', na' yebéj yichjgake' Le', bi gak chope laža'a neda'.

³⁰ Jesusen' gože' le', na' wnné':

—Da' li žapa' le', la' yel nize, zga'ale kate' kweže leko' chope chi'i, chonne chi'i nnio' bi nónb'i'o neda'.

³¹ Naž Bedon' ben choche' xtiže'e ni'a che Dios, na' wnné':

—Ła'kze gátłentia' Le' tzen, bi nnia' bi nónb'i'a Le'.

Łezka' wnnágake' yógo'tegake'.

Jesús zcháljlene' Dios lo yežlyón' nzin' Jetsemani

(Mt. 26:36-46; Lk. 22:39-46)

³² Naž bžin Jesusen' len benne' ka' žónlgake' Le' tzen lo yežlyón' nzin' Jetsemani, na' gože' lé'gake', na' wnné':

—Le kwe' nga, kate' cha'a neda', chejcháljlana' Dios.

³³ Bchi'e Bedw len Jakob, na' Žwa, na' wzó ławe' žekle', na' žak nyache' laže'e.

³⁴ Jesusen' gože' lé'gake', na' wnné':

—Gatkza' lo yela' žak nyache' laže' chia'. Le kwez nga, na' le nna'ze dot yele.

³⁵ Naž Jesusen' wzé'e yeláte'do' na'le, na' bzechw ławe' lo yo, na' bcháljlene' Dios. Wnnable' Le', cha' wak, kwase' chie' da' žala' sáka'li'e ža na'.

³⁶ Kate' ne zcháljlene' Dios, wnné':

—Xe, yógo'te gak gono' Le'. Bekwás da' žala' sáka'li'a, san kege kan žénela' neda', san kan žénelo' Le', gono'.

³⁷ Naž Jesusen' beyeye' gan zej nnita' benne' wseidle chie' ka', na' bejxake'e lé'gake' žtásgake'. Gože' Bedon':

—Smon, žztaso' na'a? ¿Bi Bejo' bichgale jej lawo' to chi'ido'ze?

³⁸ Le nna'ze dot yele, na' le wcháljlen Dios, na' le nnable' bi si' latje da' xiwe' chen' le'e cheła'ale. Da' li be' nákkzele zoakzen ban laže', san lo yela' benách chele žedó láže'le.

³⁹ Naž da' yoble wyéj Jesusen', na' bcháljlene' Dios, na' la' tlebe kan wnné'.

⁴⁰ Kate' beyeje' da' yoble gan nníta'gake', bejxake'e légake' ztásgake' dan' yo'o bichgale yej lágwage'. Bi wnné'zgekle' bi da' yé'gake' Le'.

⁴¹ Kate' beyeje' da' chonne chi'i gan nníta'gake', gože' légake':

—¿Ztasle? ¿Žezí' láže'le? ¡Ká'teze! ¡Ba bžin ža! Le wia nga, neda', Benne' Golje' Benách, ba ndia' lo na'gak benne' doła' ka'.

⁴² ¡Le chas! ¡Le cho'o! Le wia nga, za' bennen' wdíe' neda' lo na'gak benách ka'.

Želzene' Jesús

(Mt. 26:47-56; Lk. 22:47-53; Jn. 18:2-11)

⁴³ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, bla' Judas, bennen' nbáblene' yechinéj benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' zá'lengak benne' zan le' tzen, benne' ka' zej noe'e ya ntoche' ka', na' yag ka'. Bxoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka', na' benne' gole ka', bséla'gake' légake'.

⁴⁴ Judas na', bennen' zdie' Jesusen' lo ná'gake' ba blóe'ele' légake' to da' gone' da' gak bian' no benne' nake' Jesusen', na' wnné':

—Bennen' wchág lawa'-ne', Lekze' Jesusen'. Le sene', na' le chi'e. Le wia binlo nich bi yelé'.

⁴⁵ Kate' bžin Judas na' ga na', la' wbíga'tie' gan zoa Jesusen', na' gože' Le':

—Benne' wsedle, Benne' wsedle.

Naž bchag lawe' Jesusen'.

⁴⁶ Naž béxwage' Jesusen', na' bché'gake' Le' nžeje'.

⁴⁷ Naž to benne' žónlene' Jesusen' tzen wleje' ya ntoche', na' bene' we' bi' wen žin che bxoz blo, na' bchoge' yid nagbe'.

⁴⁸ Jesusen' gože' benne' ka', na' wnné':

—¿Bžojle nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka' nich senle neda', kan žonle kate' zzenle to benne' wbán?

⁴⁹ Kate' ža ka' wzóalena' le'e, na' bsedla' benne' ka' gan nak lo zchil yodo', bi wzenle neda', san žaken ki nich gak da' nyejw le'e yiche la'y.

⁵⁰ Naž yógo'te benne' wsedle ka' che Jesusen' bebéj yichjgake' Le', na' bzónnjgake'.

Žžonnj to xkwide' byo

⁵¹ Lezka' wzóa to xkwide' byo ga na', nawbe' Jesusen', na' nxoaze kwinbe' to laže' laga'. Benne' ka' zej nchi'e Jesusen' béxwage'-be',

⁵² san bsanbe' lažen', na' gał yídzebe' bzónnjbe'.

Zché'gake' Jesús lawgak benne' yolawe' blo che yodo'

(Mt. 26:57-68; Lk. 22:54-55, 63-71; Jn. 18:12-14, 19-24)

⁵³ Bché'gake' Jesusen' law bxoz blo, gan zej ndobe yógo'te bxoz wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka'.

⁵⁴ Bedw bejnawe' Jesusen' zí'to'le. Wyo'é'e la' li'a liž bxoz blon', na' wžé'lene' tzen benne' ni'a na' ka' bxoz blon', na' bche'l kwine' gan nak žoa'a yi'.

⁵⁵ Bxoz wnná bia' ka' len yógo'te benne' yolawe' blo ka' gónegekle' žélgekle' to da' gak yesbága'gake' Jesusen' zia nich gak chóggake' chie' gate', san bi be bžélgekle'.

⁵⁶ Benne' zan wnné'gake' che Jesusen' da' wen laže', san bi gok tlebe dan' wnné'gake' chie'.

⁵⁷ Naž wzegak benne' ka' wnné'gake' che Jesusen' da' wen laže', na' wnná'gake':

⁵⁸ —Neto' benlto' da' bchalj bennen', na' wnné': "Wchinnja' yodo' nga, da' benen len ni'a na'gak benne' ka', na' yechonne žaze yechisa' yetó da' bi gonen len ni'a na'gak benne' ka'."

⁵⁹ Lezka' bi gok tlebe xtiža'gake'.

⁶⁰ Naž wzó ža' bxoz blon' gachje lawe'le benne' ka' nníta'gake' ga na'. Wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Bi be žechebo'? ¿Bizen' da' znnagak benne' ki kan naken chio'?

⁶¹ Wzóa žize Jesusen', na' bi be bechebe'. Da' yoble bxoz blon' wnnable' Le', na' wnné':

—¿Nako' Le' Benne' Criston', Zi'n Dios la'y?

⁶² Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Naka'. Lezka' lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, soa' kwi'a kwit li ža che Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia', katen' yelá'a lo bejw ya'abá.

⁶³ Naž bxoz blon', lo yelá' zža'a chie' bcheze laže' da' nakwe', na' wnné':

—Bi žiáželžo no benne' wlóe'ele' zia da' nbage'e.

⁶⁴ Bénzelele wnnié' che Dios len da' wnné'. ¿Biz znnale'le'e?

Yógo'tegake' bchóggake' che Jesusen' gate'.

⁶⁵ Naž bałe' wzó lágwage' zžé'egake' Jesusen' zene'. Bkáche'gake' yej lawe', na' bégake' Le' zi', na' wnná'gake':

—Wnné' ya'a na'a nolto' bwáwža'ato' Le'.

Benne' ka', benne' ni'a na' bxoz blon', wdápa'gake' žoa'a law Jesusen'.

Znna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:69-75; Lk. 22:56-62; Jn. 18:15-18, 25-29)

⁶⁶ Kate' ne zoa Bedw li'a zan yo'o, to xkwide' no'le, bi' wen žin che bxoz blon', wbíga'be' gan zoe'.

⁶⁷ Kate' blé'elbe' Bedon' gan ži'e zche'l kwine' žoa'a yi', bwíabe' le', na' wnnabe':

—Lezka' le' žónlono' Jesús, benne' Nasaret na', tzen.

⁶⁸ Beží'i Bedon', na' wnné':

—Bi nónbi'a-ne', na' bi nnezla' bi dan' zno'.

Bežój Bedon', na' bejsóe' gan žázgake' li'a na'. Naž wžeže leko'.

⁶⁹ Da' yoble to xkwide' no'le wen žin bwíabe' le', na' wzó lawbe' že'be' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnabe':

–Benne' ni žónlene' légake' tzen.

⁷⁰ Da' yoble bžon Bedon'. Yextido', benne' ka' nníta'gake' ga na' góžgake' Bedon', na' wnnágake':

–Da' li žónlene' légake' tzen, dan' nako' benne' Galilea. La' diža'ze zchaljo' zej nak bi'ó, dan' toze kan zchalje.

⁷¹ Wzó law Bedon' žzia kwine' zia, zzetje' Dios, na' wnné':

–Bi nónbi'a bennen' zchalje chie'.

⁷² La' wžéžete leko' da' chope chi'i. Naž bejsá' laže' Bedon' dan' wnná Jesusen', katen' gože' le': "Zga'ale kate' kweže leko' chope chi'i, chonne chi'i nnio' bi nónbi'o neda'." Kate' bejsá' laže'e diža' ni, wzó lawe' zbéželi'e.

15

Zché'gake' Jesús law Pilato, benne' wnná bia'

(Mt. 27:1-2, 11-14; Lk. 23:1-5; Jn. 18:28-38)

¹ Kate' ne nak zildo', bžox wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', na' yógo'te benne' yolawe' blo che yodo', béngake' toze diža'. Naž bché'gake' Jesusen' nžeje', na' bdégake' Le' lo na' Pilato, bennen' wnná bian', nich choge' chie' gate'.

² Pilaton' wnnable' Jesusen', na' wnné':

–žNako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

–Da' li znno'.

³ Bžox wnná bia' ka' besbága'gake' Jesusen' da' zan da' zia.

⁴ Naž Pilaton' wnnable' Le' da' yoble, na' wnné':

–žBi be žechebo'? Bze nag da' zan da' žesbága'gake' le'.

⁵ Bi be bechebe Jesusen'. Ka' goken, bebán laže'l Pilaton'.

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-31; Lk. 23:13-25; Jn. 18:38-19:16)

⁶ De to da' žónteze žon Pilaton' kate' žak lni na', žsane' to benne' nyejwe' liž ya, nóte'teze benne' želnnáb benne' ka'.

⁷ Kate' ža ka' to benne' lie' Barrabás nyejwe' liž ya, tzen len yeba'e lježe' ka', benne' ka' bdíl-łengake' benne' Roma ka', na' bégake' ba'e benách ka'.

⁸ Kate' bžingak benne' zan ka' gan zoa Pilaton', wzó lawgake' znnábgekle' le' gone' chégake' ka' žónteze žone'.

⁹ Beží'i Pilaton', na' wnné':

–žŽénelele wsana' bennen' chele, bennen' nna bi'e benne' judío ka'?

¹⁰ Ki wnná Pilaton' dan' žákbe'ele' bžox wnná bia' ka' bdégake' Jesusen' lo ne'e dan' zgé'egekle' Le'.

¹¹ Bžox wnná bia' ka' bzejní'igekle' benne' zan ka' nich nnábgekle' Pilaton' wsane' Barrabasen' lo ná'gake'.

¹² Naž Pilaton' wnnable' légake' da' yoble, na' wnné':

–žBiz žénelele gona' che bennen' znnale lie' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

¹³ Wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

–jBde'e le'e yag kroze!

¹⁴ Pilaton' wnnable' légake', na' wnné':

–žBiz da' zia nbage'e?

Da' yoble wžéžeya'agake' zižje, na' wnnágake':

–jBde'e le'e yag kroze!

¹⁵ Dan' gónele Pilaton' gone' dan' chaž láže'gak benne' zan ka', bsane' Barrabasen' lo ná'gake'. Naž gože' benne' ka' žjake' lo wdíle, chingake' Jesusen', na' bdie' Le' lo na'gak benne' ka' nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze.

¹⁶ Naž benne' ka' žjake' lo wdíle, bché'gake' Jesusen' li'a yolawe', gan btóbgake' ljéžgake' ka'.

¹⁷ Bwákwgake' Jesusen' to laže' xna, na' béngake' to da' bžíagake' yichj Jesusen', dan' naken len ni'a ne'e yag yeche'.

¹⁸ Naž wzó lawgake' žon dítjgekle' Jesusen', na' wnnágake':

–jGa'n zen le', benne' zna bi'e benne' judío ka'!

¹⁹ Bdíngake' ya xtil yichje', na' bžé'egake' Le' zene'. Bzoa zíbgekle' lawe', na' lo yela' žon dítjle bka'n zéngake' Le'.

²⁰ Kate' beyóž ben dítjgekle' Le', beká'agake' laže' xnan' da' nakwe', na' begákwgake' Le' laže' chekze'. Naž bebéjgake' Le' la' lí'ale yolawen' nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mt. 27:32-44; Lk. 23:26-43; Jn. 19:17-27)

²¹ Béxwgake' to benne' yež Sirene, benne' zdeze' ga na', na' zezé'e yiže'. Lie' Smon, na' nake' xgak Kantr, na' Rufo. Béngake' ga bi'e yag kroze che Jesusen'.

²² Bché'gake' Jesusen' latjen' nzin' Gólgota, to diža' hebreo da' znnan len diža' xiža', Ya'a Žit Yichj Benne'.

²³ Bé'gake' da' ye'j Jesusen' xis uba da' nžixen než šla' che mirra, san Le' bi we'jen'.

²⁴ Naž bdá'gake' Le' le'e yag kroze, na' wdísgake' laže' da' gokw Jesusen' lo na' to to benne' ka', benne' žjake' lo wdíle. Bebéjgake' da' gak bian' nich nnéžgekle' dan' yeyala' to toe'.

²⁵ Ne nak xsile katen' bdá'gake' Le' le'e yag krozen'.

²⁶ Dižan' da' bdá'gake' le'e yag kroze yichjle Jesusen' kan nak da' žesbága'gake' Le' zia znnan ki: "Benne' zna bi'e benne' judío ka'."

²⁷ Bdá'gake' chope benne' wbán ka' le'egak yag kroze ka' tzen len Jesusen', na' de'e toe' kwite' li' za, na' yetóe' kwite' yegle.

²⁸ Ka' goken, gok kan nyejw le'e yiche la'y, da' znan: "Wbáblene' benne' wen da' zinnj ka'."

²⁹ Benne' ka' želdíe' ga na' bliž zí'gake' Jesusen'. Bta yichjgake', na' wnná'gake':

—jO'! žWchinnjo' yodo' che Dios, na' yechonne žaze yechison'?

³⁰ Beslá kwino' na'a, na' betj le'e yag krozen'.

³¹ Lezka' b'xoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsdle ka', ben dí'tjgagle' Le'. Belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnná'gake':

—Beslé' benne' yoble ka', san bi' gak yeslá kwine'.

³² Lezka' wnná'gake':

—jO'! žNako' Benne' Criston', benne' nna bi'e benne' judío ka'? Betj na'a le'e yag krozen' nich le'elton', na' chejle'to' chío'.

Lezka' benne' ka' zej de'e le'egak yag kroze ka' tzen len Le', bliž dí'tjgagle' Le'.

Da' goken kate' got Jesús

(Mt. 27:45-56; Lk. 23:44-49; Jn. 19:28-30)

³³ Kate' bžin wawbiž, bchoł dot yežlyó nga, na' goken ki na' zejte žedá chonne.

³⁴ Kate' ne žedá chonne, wžéžeya'a Jesusen', na' wnné':

—Eloi, Eloi, žlama sabaktani?

Diža' hebreo ni znan len diža' xiža': "Dios chia', Dios chia', žbiž chen' bsan lažo'o neda'?"

³⁵ Benne' ka' nníta'gake' ga na' béngagle' diža' ni, na' wnná'gake':

—Le wzé nag. Žliže' Lías.

³⁶ Naž b'xite' to benne' zoe' lád'jw'gake', na' besbise' to da' blóle da' že'jen nis lo nop zichj. Bde'en to law ya žtildo', na' bi'en nich xop Jesusen', na' wnné':

—Kwezžo, na' wiažo cha' yid Líasen' nich yetinne' Le'.

³⁷ Wžéžeya'a Jesusen', na' la' gottie'.

³⁸ Wžeza' laže' žeje da' nalan' gachje l'áwe'le lo yodo', na' bžojen chople, da' wzó l'awn yichjlen, na' bžinten xni'alén.

³⁹ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' zie' law Jesusen', blé'ele' kan goken, kan wžéžeya'a Jesusen', na' la' gottie', na' wnné':

—Da' li benne' ni goke' Zi'n Dios.

⁴⁰ Lezka' wnníta'gak no'le ka' ga na', na' zít'ole žwiágake'. Wnníta'gak Lia Madlen, na' Salomé, na' Lia, xna'gak Jakob kwide', na' Jwsé lád'jw'gak no'le ka'.

⁴¹ No'le ki jáklene' Jesusen' katen' wdé' gan nbab Galilea, na' góklengake' Le', na' bnéžjw'gake' da' bdawe' Le' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen. Lezka' wnníta'gak yebałe no'le zan ga na', no'le ka' bžinlengake' Le' lo yež Jerusalén.

Žkáche'gake' Jesús lo yežw ba

(Mt. 27:57-61; Lk. 23:50-56; Jn. 19:38-42)

⁴² Za' žałe ža žpá'gake', ža na' za' žin ža la'y chegak benne' judío ka'.

⁴³ Che len blá' Jwsé, benne' yež Arimatea, ga na'. Nake' benne' blo lád'jw'gak benne' yolawe' blo che yodo', na' lezka' zbeze' ža nna bia' Dios. Dot laže'e wyoé'e gan zoa Pilato, na' wnnable' le' wnezjwe' le' latje yeywé'e Jesusen'.

⁴⁴ Bebán láže'le Pilaton' kate' wnné' ba got Jesusen', na' bliže' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnnable' le' cha' ba nat Jesusen'.

⁴⁵ Kate' benle' da' wnná bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, bnezjwe' Jwsén' latje yeywé'e Jesusen'.

⁴⁶ Naž Jwsén' go'we' to laže' da' záka'le'en, na' betinne' Jesusen' le'e yag kroze, na' bchel-le' Le' lažen' da' záka'le'en. Naž wló'ogake' Le' lo yežw ba da' nadjen to lo bloj le'e ya'a jej. Bde'e to jej blag zen da' besbagan' gan žó'ogake' lo yežw ba na'.

⁴⁷ Lia Madlen, na' Lia, xna' Jwsé, bwíágake' gan bdé'gake' Jesusen'.

16

Žebán Jesús lo yela' got

(Mt. 28:1-10; Lk. 24:1-12; Jn. 20:1-10)

¹ Kate' ba wdé ža la'y chegak benne' judío ka', da' naken ža gaže ža, naž Lia Madlen, na' Salomé, na' Lia, xna' Jakob, wzí'gake' da' žla' žix nich chejló'ogake' Jesusen' da' žixen'.

² Kate' ne nak zildo' ža nežw, jake' žoa'a yežw ba che Jesusen', na' bžingake' ga na' kate' za' la' wbiž.

³ Belyi'e ljéžgake' ka', na' wnná'gake':

—žNoz benne' yeké'e jej na' nich gak cho'ožo lo yežw ba chien'?

⁴ Kate' bžingake' ga na', bwíágake', na' blé'egagle' ba nkwas jej na', na' naken to jej zen.

⁵ Wyážgake' lo yežw ba le'e ya'a jej na', na' blé'egagle' to xkwide' byo, wbás che ya'abá ga na'. Že'be' chelá'a li ža lo yežw ban', na' nákwbe' to laže' tonn, laže' žila'do'ze, na' bžébe'le'egagle'.

⁶ Naž xkwiden' gožbe'légake', na' wnnabe':

—Biž žébele. Žeyilje Jesusen', Benne' Nasaret, Bennen' wdé'e le'e yag kroze. Ba bebane'. Biž zoe' nga. Le wia ga ni b'xó'ogake' Le'.

⁷ Le chej na'a, le chejzenle benne' wsdle chie' ka' da' ni, na' lezka' Bedw, na' ye'le lé'gake': "Chej Jesusen' zga'ale' ka le'e gan nbab Galilea. Yełé'elele-ne' ga na' kan ba gožkze' le'e."

⁸ Naž bežó'gake' ga na', na' bžónnjgake' žoa'a yežw ban' dan' želzize' lo yela' zžebe ché'gake'. Bi belyi'e no benne' da' ni dan' zžébe'le'egagle'.

*Zloe'e law Jesus law Lia Madlen**(Jn. 20:11-18)*

⁹ Kate' bebán Jesusen' zildo' ža nežwn',
bloe'e lawe' zga'ale law Lia Madlen, no'len'
bebėj Jesusen' gaže be' xiwe' ka' wyoé'e.

¹⁰ Wyėj Lian', na' bejzenlen' benne' ka'
wdálgake' Jesusen'. Benne' ki zej nak ny-
ache' laže'e, na' zběžegake'.

¹¹ Kate' béngekle' kan nak da' bchalje', na'
wnné' zoa nban Jesusen', na' blé'ekzele' Le',
bi bejlé'gake' chie'.

*Chope benne' wsedle ka' che Jesús
želé'egekke' Le'*

(Lk. 24:13-35)

¹² Wdé na', nža'le bloe'e law Jesusen'
lawgak chope benne' wsedle chie' ka', benne'
yó'ogake' nez, na' zjake' gan nak nez yiže'.

¹³ Naž beyéjgake', na' bejžéngklen'
yezíka'gake', san bi bejlé'gake' xtíža'gake'.

*Da' bde Jesús lo na'gak benne' wbás chie'
ka'*

(Mt. 28:16-20; Lk. 24:36-49; Jn. 20:19-23)

¹⁴ Kate' ze lawte, bloe'e law Jesusen' lawgak
benne' chinėj, benne' wbás chie' ka', kate' ne
že'j žáwgake'. Bdiłe' légake' dan' bi žejlé'gake'
chie', na' dan' nak zide yichj lázdo'gake',
na' dan' bi bejlé'gake' xtíža'gak benne' ka'
blé'egekke' Le' wdé bebane'.

¹⁵ Naž gože' légake', na' wnné':
–Le chej dot yežlyó nga, chejžénlele
yógo'te benách diža' chawe' chian'.

¹⁶ Nóte'teze benne' chejli'e chia' neda', na'
yezóe' nis, yelá bennen', san no benne' bi
chejli'e chia', ga'n doja' da' nbage'e.

¹⁷ Benne' ka' chejlé'gake' chia' neda'
góngake' da' gak biá'gaken. Wkóngekle' žin la',
na' yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách
ka', na' wcháljgake' diža' yoble ka'.

¹⁸ Cha' góxwgake' bele snia ka' len ná'gake',
o cha' yé'jgake' da' žoten benách, bi be gonen
chégake'. Xoa ná'gake' benne' yižwé' ka', na'
yeyáktegake'.

*Jesús žeyepe' ya'abá che Dios**(Lk. 24:50-53; Hch. 1:6-11)*

¹⁹ Kate' Xanžon' beyož bcháljlene' légake'
da' ki, Dios bechise' Le' ya'abá chie', gan
wži'e kwit li ža che Dios.

²⁰ Bžójkake' légake', na' bejžéngekle' benách
yógo'te yež. Xanžon' góklenkze' légake', na'
bi'e légake' latje béngake' da' zej nak bian'
nak dot da' li da' zcháljgake'. Ka'kze naken.

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ LUKAS

Diža' da' wló'o Lukas lo na' Teófilo

¹ Benne' zan ba ben byéngake' bzógage' gaze lo den da' naken dot da' li, dan' goken gan zoažo,

² káteze blé'egeklen' ža ni'te, na' bzéngklen' žo'o, na' bzégake' diža' kan goken.

³ Žekla' neda' gaken chawe' wzoja' da' ki gaze lo den chio', Teófilo, benne' cháwe'do', dan' ba wdilja' binlo kan nak yógo'te dan' goken ža ni'te.

⁴ Zzoja' da' ni chio' nich nnezlo' nak dot da' li da' ba nsedlo'.

Zloe'el wbás che ya'abá kan galj Zwa, benne' yezóe' benách ka' nis

⁵ Ža ni'te katen' wnná bia' Herodes gan nbab Judea, wzóa to bžoz lie' Secría. Nbólene' to kwe' bžoz, da' naken kwe' dan' zna bia' Abías. Łezka' Xbel, zo'le Secrían', nake' za'só Aarón, bennen' goke' bžoz blo nežw, na' benne' biche' Moisés.

⁶ Secrían' len Xbelen', zej nake' chawe' law Dios, na' dot láže'gake' zóngake' kan zna xúža' Dios, na' łezka' da' bchi'le' Le'. Ki goken, bi gok nitó benne' nnie' chégake'.

⁷ Bi wzóa no xkwide' chégake', dan' nak Xbelen' no'le wbiž, na' žoptie' ba ngólgake'.

⁸ Bžin byo' beyala' che kwe' bžoz ka' gan nbab Secrían' góngake' žin law Dios, lo yela' bžoz chégake'.

⁹ Kan žónteze žongak bžoz ka', beyala' lo wláz Secrían' wyoé'e latje la'y che yodo' nich wzeye' yale zix law Xanžo Dios.

¹⁰ Kate' Secrían' ne zzeje' yalen', yógo'te benách ka' wnníta'gake' la' lí'ale, na' zcháljengake' Dios.

¹¹ La' na'ze bla' law to wbás che Xanžon' gan zoa Secrían', zie' chelá'a li ža che bkog la'y gan žey yalen'.

¹² Katen' Secrían' bl'e'ele' wbás che ya'abán', gok zedle', na' bžebe'.

¹³ Naž wbasen' gože' Secrían', na' wnné':
—Secría, bi žebo'. Dios ba benle' da' znnablo'-ne', na' Xbel, no'le chion', soa to bi byodo' chie', na' go'o labe' Zwa.

¹⁴ Gak yela' ba nez zen chio', na' yebéle'elo'. Benne' zan yebégekke' ni'a che xkwiden'.

¹⁵ Gakbe' zenle'e law Dios. Bi ye'jbe' xis uba, na' kege to da' žsožlen' benách ka'. Dios Be' La'y yedjsóalene'-be' kate' ne yo'obe' lo le'e xna'be'.

¹⁶ Zwa ni gonbe' ga yeyakgak benne' zan, benne' Israel ka', che Xanžo Dios.

¹⁷ Łezka' cheje' zga'ale' ka' Xanžon', na' Be' la'yen', na' yela' waken', da' ka' wnníta'łengaken Lías, bennen' bchalje' lo

wláz Dios ža ni'te, sóalengaken le'. Ki gaken che Zwan' nich yeyone' toze benne' zej nake' xa len zí'ngake' ka'. Wzejni'ile' benne' ka' zží'igake' che Dios, nich yeyákgake' benne' chawe' ka', na' yesnisle' légage' nich gak ban láže'gake', na' gápegake' Xanžon' ba la'ne.

¹⁸ Naž Secrían' wnnable' wbás che ya'abán', na' wnné':

—ŽBize gak bian' galkak da' ki? Ba ngola' neda', na' łezka' ba ngol no'le chian'.

¹⁹ Bechebe wbasen', na' wnné':

—Neda' lia' Gabriel. Žona' žin law Dios. Łezke' bsele'e neda' nich wcháljljena' le', na' wzenla' le' diža' chawe' ni.

²⁰ Na'a, dan' bi bejljo' da' goža' le', wk-wežo', na' biž gak nnio' kate' gákžegak yógo'te da' ki, kate' žin ža.

²¹ Xak galkak da' ki, wnníta'gak benne' ka' la' lí'ale, želbeze' Secrían', na' žebángkele' dan' zžél-le'ele' lo latje la'yen'.

²² Kate' bežój Secrían', bi gok wcháljljene' légage', na' gókbe'egkele' bl'e' dáwe'le' to da' blóe'el Dios le' lo latje la'yen'. Dan' bi gok nne Secrían', blóe'ezele' nich bzejni'ile' légage' dan' goken.

²³ Kate' bza'a ža ka' žala' gon Secrían' žin law Dios, naž beyeje' liže'.

²⁴ Wdé ža ka' wyó'o bi'do' lo le'e Xbel, zo'le Secrían', na' bga'ne' yo'oze gayo' byo'. Bsa' laže'e,

²⁵ na' wnné':

—Xanžon' žone' chia' ki. Žonne' to xkwide' chia', na' žone' ga biž yedoe'ela' lawgak benách ka'.

Wbás che ya'abán' zloe'ele' kan za' galj Jesús

²⁶ Wdé xop byo', bla' law wbasen' che ya'abá, dan' bseła' Dios wbás na'kze', Gabriel, nich cheje' lo yež Nasaret, dan' nbaben Galilea.

²⁷ Dios bsele'e le' ga na', nich chejcháljljene' to xkwide' no'le lebe' Lia. Lebe' ba bchebe láže'be' wchág ná'lenbe' to benne' byo lie' Jwsé. Le' nbabe' za'só Dabí, bennen' wnná bi'e benách Israel ka' ža ni'te.

²⁸ Kate' wyó'o Gabrielen' gan zoa Lian', gože'-be':

—Padiox. Dios že' laže'e le'. Xanžo Dios zóalene' le'. Łezke' žone' ga gákže chawe' chio' ka' gak chegak yógo'te no'le ka'.

²⁹ Kate' Lian' bl'e'elbe' wbás che ya'abán', wže' zedlbe' ni'a che dan' bchaljen', na' be-banlbe' kan gože'-be'.

³⁰ Naž wbasen' gože'-be', na' wnné':

—Lia, bi žebo', dan' Dios žon chawe'e le'.

³¹ Na'a, cho'o to bi'do' li'o, na' galj to xkwide' byodo' chio', na' go'o labe' Jesús.

³² Jesús ni golbe', na' gake' benne' blo, na' si' le' Ži'n Dios, Benne' zente. Xanžo Dios gone' ga nna bi'e kan ben Dabí, xa gole wdé che Jesusen', bennen' wnná bi'e ža ni'te.

³³ Jesusen' nna biá'teze' benne' Israel ka', na' yela' wnná bia' chien' batkle te chen.

³⁴ Naž Lian' wnnablbe' wbás che ya'abán', na' wnnabe':

—¿Naxkze gak da' ki, dan' bi zóalena' benne' byo'?

³⁵ Naž wbasen' gože'-be':

—Dios Be' La'y le'e gan zo', na' gone' ga yela' wak che Dios, Benne' zente, sóalenen le', na' gan gan zo' ka to zoł da' zgo'o bejw. Che len bi' byodo' na', bi'don' žala' galjbe', cho'obe' lo na' Dios, na' si' labe' Zi'n Dios.

³⁶ Lezka' Xbel, zi'n xa xto'o wdé, ba yo'o to bi' byodo' li'e la'kze ba ngole'. Wnnégage' chie', na' wnnágage': “Nake' no'le wbiž” san ba zej xop byo' yo'o bi'don' li'e.

³⁷ Bi be zoa da' bi gak gon Dios.

³⁸ Naž Lian' wnnabe':

—Nakza' chie'. To chi'ize naka' wen žin che Xanžon'. Gak chia' kan bach wnnó' gon Dios chia' neda'.

Naž la' beza'te wbás che ya'abán' gan zoa Lian'.

Lia zejwiabe' Xbel

³⁹ La' ža na'ze wyó'o Lia nez, na' taría taría wyejbe' gan nak law ya'ado' ka', na' bžinbe' to yež da' nbaben Judea.

⁴⁰ Kate' bžinbe' ga na' wyo'obe' liž Secrián', na' gožbe' Xbelen': “Padiox.”

⁴¹ Kate' benle Xbelen' dan' wnná Lian', la' btate kwin bi'don' yo'obe' li'e, na' Dios Be' La'y bedjsóalene' le'.

⁴² Naž Xbelen' wnnié' zižje, na' wnné':

—Dios ba ben chawe'že' le' ka yógo'te no'le ka', na' lezka' ben chawe'e bi'don' yo'obe' li'o.

⁴³ ¿Nožkze neda', dan' bla' xna' Xana' ga zoa' ni?

⁴⁴ Katen' benla' dan' gožo' neda', lo yela' žebél chebe' la' btate kwin bi'don' yo'obe' li'a.

⁴⁵ Ba nez zen naken chio' dan' bejli'o xtiža' wbás che ya'abán', na' gakkze kan gože' le' lo wláz Xanžon'.

⁴⁶ Naž Lian' wnnabe':

Dot laža'a zka'n zena' Xanžon',

⁴⁷ na' žebélenla' Dios, Benne' Weslá chian'.

⁴⁸ Dios na'kze be' laže'e neda'.

Yoa'a lo ne'e Le', na' to chi'ize naka' wen žin chie'.

Na'a so law, nnágage' chia':

“Ba nez zen naken che no'len'.”

⁴⁹ Zenle'e nak da' ben Dios, Benne' zente, chia' neda'.

ǰGa'n zen La la'y chie'!

⁵⁰ Le' žeyache' láže'tezle' benne' ka' zžébage' Le',

na'a ža, na' to chi'ize.

⁵¹ Da' zan yela' wak zen ka' ba bene' Le'.

Bzejxwe' benne' ka' bka'n zéngake' yela' zejní'il chégage'.

⁵² Beké'e yela' wnná bia' chegak benne' blo ka',

na' bene' ga zej nak blo benne' gaxjw laže' ka'.

⁵³ Bwawe' benne' ka' beldone',

na' bka'ne' ka'ze benne' wnni'a ka'.

⁵⁴ Góklene' benne' Israel ka', benne' wen žin chie' ka',

dan' be' laže'e légage', na' beyache' láže'le' légage'.

⁵⁵ Bene' da' bchebe laže'e chegak xa xto'žo ka', dan' gone' chežo,

dan' bchebe laže'e che Bran, na' chegak za'sóe' ka'.

⁵⁶ Lian' bgá'nlenbe' Xbelen' chonne byo', na' wdé na' beyejbe' ližbe'.

Da' gok kate' golj Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

⁵⁷ Kate' bžin ža žala' soa xkwide' che Xbelen', golj to bi' byodo'.

⁵⁸ Benne' zjo'o li'a chie' ka' len lježe' ka', béngkle' kan Dios beyache' láže'le' le', na' bebélengekle' le'.

⁵⁹ Kate' ba gok xono' ža zoa xkwiden', bla'gak ljéžgake' ka' ga na' nich chóggake' lo beła' che bi' byodon' da' nak bian' nhabbe' che Dios, na' góngekle' wzóagake' labe' Secría kan zoa la xabe'.

⁶⁰ Naž bežli'i Xbel, xna'be', na' wnné':

—O'o. Zwa si' labe'.

⁶¹ Wnnábage' le', na' wnnágage':

—¿Biz chen'? Bi zoa nitó lježle, benne' lie' Zwa.

⁶² Naž benne' ka' blóe'ezegake' nich nnábage'le' xabe' bize žénele' si' labe'.

⁶³ Secrián' wnnabe' to blagdo', na' bzoje' lawn da' znnan: “Zwa si' labe'.” Bebángkle' yógo'tegake'.

⁶⁴ Ka' gaze la' beyáljwte žoa'a Secrián', na' gok bechalje', na' bka'n zene' Dios.

⁶⁵ Naž bebángkle yógo'te benne' zjo'o li'a chégage', na' wzé diža' kan gok da' ki yógo'te yeždo' zej nnitan' lawgak ya'ado' ka' gan nbab Judea.

⁶⁶ Bza' láže'gak yógo'te benne' ka' katen' béngkle' kan goken, na' wnnágage':

—¿Bizken' gon bi' byodon'? Da' likze Xanžon' zóalene'-be'.

Da' bchalj Secría lo wláz Dios

⁶⁷ Naž Dios Be' La'y bedjsóalene' Secrián', xa Zwan', na' bchalje' lo wláz Dios, na' wnné':

⁶⁸ ǰGa'n zen Dios, Xangak benne' Israel ka', dan' bedjwle' žo'o, benách chie', na' beya'we' žo'o!

⁶⁹ Bsele'e Benne' Weslá chežo ga zoažo ni, len yela' wak zen chie'.

Nake' Xkwiden' za' goljbe' ladjwgak za'só Dabí,

bennen' goke' wen žin che Dios ža ni'te.

⁷⁰ Ža ni'te bchebe laže'e gone' da' ki, dan' wnné' lo na'gak benne' ka' bchaljgake' lo wlaze' Le'.

⁷¹ Bchebe laže'e yeslé' žo'o

lo na'gak benne' ka' zžá'agake' žo'o,
na' lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o
chawe'.

⁷² Bchebe laže'e yeyache' láže'le' Dabín', xa
gole wdé chežon',

na' chejsá' laže'e da' bchebe laže'e, dan'
naken la'y.

⁷³ Ben choche' xtiže'e, dan' bchebe laže'e
gonen',

dan' gože' Bran, xa gole wdé chežon',

dan' naken to da' žala' gone' chežo žo'o.

⁷⁴ Bchebe laže'e yeslé' žo'o

lo na'gak benne' ka' bi zlé'egekle' žo'o chawe'
nich biž žébežo gonžo xchine' Le',

⁷⁵ na' nich gakžo gaxjw laže', na' dot chawe'
lawe' Le' yógo'te ža soažo nbanžo.

⁷⁶ Le', zí'na'do', si' lo' benne' zchajje' lo wláž
Dios, Benne' zente,

dan' chejo' le' zga'alo' ka' Xanžon', na' gon
chawo'o nez gan tie'.

⁷⁷ Wzejni'ilo' benách chie' ka' kan wak
yelágake'

na' kan yenít law Dios doła' da' zej nbage'e.

⁷⁸ Ki naken, Dios žeyache' láže'le' žo'o,
na' gone' ga la' law Bennen' nakkze' baní'
chežo.

⁷⁹ Lekze' wza'ni'e chegak benne' ka' nak chol
yichj láždo'gake', na' za' gátgake',
nich yegoé'e žo'o to nez gan ga'n cháwe'žo.

⁸⁰ Bgole xkwide' byodon', na' gokbe' wałe.
Wzóazebe' gan nak latje dach kate' bžinže ža
bla' lawbe' lawgak benne' Israel ka'.

2

*Da' goken katen' golj Jesús
(Mt. 1:18-25)*

¹ La' ža na'že Augusto, benne' Sésar,
bchi'le' yógo'te benách nníta'gake' yežlyó nga
yéla'gake' le'e yich.

² Kate' da' nežw byéla'gake' le'e yichen',
wnná bia' to benne' lie' Sirenio gan nbab
Siria.

³ Yógo'te benách ka' beyéjgake' yež che
chégake' gan zej nbabe' nich yéla'gake' le'e
yichen'.

⁴ Wzá' Jwsé lo yež Nasaret gan nbab
Galilea, nich cheje' gan nbab Judea, na'
bžine' lo yež Belén, gan golj Dabí ža ni'te.
Ki bene' dan' nbablen Jwsén' benne' ka' zej
nake' za'só Dabín'.

⁵ Jwsén' wyeje' ga' na' nich yéle'e le'e
yichen', tzen len Lia. Lian' nakbe' xkwide'
no'len' ba bchebe láže'be' wchág ná'lenbe'
Jwsén', na' za' galj bi'do' chebe'.

⁶ Kate' ne nníta'gake' lo yež Belén, bžin ža
žala' galj bi'do' cheben'.

⁷ Golj to bi' byodo', xkwide' nežw chie'.
Bchele'-be' to láže'do', na' bdi'xjwe'-be' to lo
yo'odo' gan žape chí'igake' da' žawgak bia ka'
chegak benne' ka' yó'ogake' nez. Ki goken

dan' bi bžeł latje gan gá'ngake' lo yo'o gan
želžín benne' ka' yó'ogake' nez.

*Zlá' law wbás che ya'abá gan žape chí'igake'
zila' ka'*

⁸ Gawze gan že' yež Belén nníta'gak benne'
ka' yi'xe', benne' žape chí'igake' zila' ka' žel.

⁹ La' bla' lawte to wbás che Xanžon' gan
nníta'gake'. Wyó'o yeła' baní' che Xanžon'
gan nníta'gake', na' bžébegake'.

¹⁰ Naž wbás che ya'abán' gože' légage', na'
wnné':

–Bi žébele. Na'a zzenla' le'e to da' gonen ga
yebélele, na' yebélengeklen yógo'te benách.

¹¹ Na'a ba golj to bi' byodo' lo yež gan golj
Dabí, na' gakbe' Benne' Weslá chele. Nake'
benne' bseła' Dios, na' nake' Xanžon'.

¹² Da' ni' gak bia'be' nich gónbia'le-be'.
Yežel-lele-be', nželbe' láže'do', na' debe' to lo
yo'odo' gan žape chí'igake' da' žawgak bia ka'
chegak benne' ka' yó'ogake' nez.

¹³ Gan wzóa wbás che ya'abán', ka' gaze
bla' lawgak wbás zante che ya'abá che Dios,
na' zka'n zéngake' Dios, na' wnnágake':

¹⁴ JGa'n zen Dios, Bennen' zoe' ža'te!

Gak da' wká'n chawen' benách yežlyó nga,
benne' ka' Dios žaz laže'e légage'.

¹⁵ Kate' beza'gak wbás che ya'abá ka'
ga na', zeyéjgake' ya'abá, benne' ka' žape
chí'igake' zila' ka' gož ljéžgake' toe' yetóe', na'
wnnágake':

–Le cho'o lo yež Belén nich le'elžo cha' ba
goken kan bzejní'il Xanžon' žo'o.

¹⁶ Taria taria la' jaktie' ga na', na'
bejxáka'gake' Lian' len Jwsén', na' xkwiden',
bi'don' debe' to lo yo'odo' gan žape chí'igake'
da' žawgak bia ka' chegak benne' ka'
yó'ogake' nez.

¹⁷ Kate' blé'egekle'-be', bžéngekle' légage'
dan' wnná wbás che ya'abán', kan nak che
xkwiden'.

¹⁸ Bebángekle' yógo'te benne' béngekle' dan'
wnnagak benne' ka' žape chí'igake' zila' ka'.

¹⁹ Lian' wlo'oze' da' ki lo yichj lážda'we', na'
blab laže'e kan zej naken.

²⁰ Beyejgak benne' ka' žape chí'igake' zila'
ka', zka'n zéngake', na' zoe' láwgake' Dios ni'a
che yógo'te dan' béngeklen', na' blé'egeklen',
da' ka' gókgaken kan gož wbás che ya'abán'
légage'.

Zgó'ogake' xkwide' Jesús lo na' Dios

²¹ Kate' ba gok xono' ža wzóa xkwide'
Jesusen', belchoge' lo beła' chebe' da' nak
bian' nbabbe' che Dios, na' bzóagake' labe'
Jesús kan ba bzoakze' wbás che ya'abán'
labe' zga'ale kate' za' cho'obe' le'e xna'be'.

²² Kate' bza'a ža che da' žpa' kwingak
no'le ka' za' bzóategake' bi'do' chégake' kan
žna da' bchi'le' Moisés, belchi'e xkwide' Je-
susen' lo yež Jerusalén nich kó'ogake'-be' lo
na' Xanžo Dios.

²³ Ki béngake', dan' nyejw lo da' bchi'le Xanžo Dios, dan' znnan: "Yógo'te bi' byodo', bi' nežw che xna'be', žala' kwéjgake'-be' cheze che Xanžo Dios."

²⁴ Che len jake' ga na' nich gótgake' chope sintř gog, o chope plomdo' ka', na' kó'ogake'-ba' law Dios, kan zřna xřtiža' Xanžo Dios.

²⁵ Ža na'ze zoa to benne' lie' Smon lo yež Jerusalén, bennen' nake' chawe', na' žejl'i'e che Dios. Zbeze' Bennen' sela' Dios, Bennen' gon chawe'e benách Israel ka'. Dios Be' La'y zóalene' Smon na',

²⁶ na' ba blóe'ele' le' bi gatzie' kate' lé'ežele' Benne' Criston', Bennen' sela' Xanžo Dios.

²⁷ Bžin Smon na' lo zchil yodo' dan' bche' Dios Be' La'y le' ga na'. Katen' xa xna' xkwide' Jesusen' belchi'e-be' lo zchil yodo' nich góngake' chebe' kan zřna xřtiža' Dios,

²⁸ Smon na' wdele'-be', na' bka'n zene' Dios, na' wnné':

²⁹ Xan, na'a wak gonno' neda' latje gata', na' ga'n ži yichj lážda'wa',

dan' ba gok dan' gožo' neda', wen žin chio'.

³⁰ Ba blé'ela' bi'don' bzoakzo' Le',

bi'don' gakbe' Bennen' yeslé' benách ka',

³¹ Bennen' wlo'e'elo' law lawgak yógo'te benách ka'.

³² Nakbe' baní' dan' wza'nín' chegak benne' zi'to' ka',

na' lezka' baní' chegak benách chio', benne' Israel ka'.

³³ Bebanle Jwsén' len Lian', xna' xkwide' Jesusen', kan nak dan' wnná Smon na' kan nak chebe':

³⁴ Smon na' wnnable' Dios gon chawe'e légake', na' gože' Lian', xna' Jesusen', na' wnné':

—Bwia nga. Dios bzoe' Xkwide' ni nich gakbe' da' gonen ga chix láže'gekle benne' zan, na' gonbe' ga yeyakgak chawe' benne' zan ladjwgak benách Israel. Gakbe' to da' gak bian', na' benách ka' nnégake' chebe'.

³⁵ Gaken ki nich la' law dan' zza' láže'gak benne' zan. Da' ki gaken chio' ka to ya ntoche' da' chazen láždo'o.

³⁶ Lezka' Ana, to no'le zchalje' lo wláz Dios, wzóe' ga na'. Nake' zi'n Fanuel, to benne' nbabe' za'só bennen' lie' Aser, zi'n Israel. Ana na' wzóalene' benne' byo chie' gaže yiz wdé goke' xkwide' no'le, na' ba ngól-li'e.

³⁷ Got benne' byo che Anan', na' bga'ne' wzebe na' zeje' taplalj tapiz. Bi žežoje' gan nak zchil yodon'. Dot ža dot yele, zka'n zene' Dios, na' žone' wbás, na' zcháljlene' Dios.

³⁸ La' na'ze ble'e ga na', na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Bzejní'ile' yógo'te benách kan nak che xkwide' Jesusen', benne' ka' nřita'gake' lo yež Jerusalén, na' želbeze' ža la' Bennen' sela' Dios nich gon chawe'e benách chie' ka'.

Jwsé len Lia zeyéjgake' lo yež Nasaret

³⁹ Wdé ben Jwsén' len Lian' yógo'te dan' zřna xřtiža' Xanžo Dios, beyéjgake' lážgake', yež Nasaret gan nbab Galilea.

⁴⁰ Bgole xkwide' Jesusen', na' gokbe' choch. Góta'že yeła' žejni'il chebe', na' zen nak da' wló'o Dios lo yichj láždo'be'.

Žežín xkwide' Jesús zchil yodo'

⁴¹ Twiz twiz žjak xa xna' Jesusen' lo yež Jerusalén katen' žak Lni Pasko', kate' žejsá' láže'gak benne' judío ka' kan ben Dios, katen' beslé' xa wdé chégake' lo yežlyó Egipto.

⁴² Kate' xkwide' Jesusen' ba zejbe' chežinno yiz, jake' lo yež Jerusalén kan žónteze žóngake' kate' žak lni na'.

⁴³ Kate' wdé lnin', zezá'gake', na' xkwide' Jesusen' nga'nbe' lo yež Jerusalén, san Jwsén' len Lian', xna' Jesusen', bi gókbe'egeklen'.

⁴⁴ Žékgekle' zeyo'obe' ladjw benne' zan ka', benne' zesá'klene' légake', na' che len to ža besa'ke'. Naž beyiljgake'-be' gan zej nřita' ljéžgake', na' gan zej nřita' benne' ka' zej nónbi'e,

⁴⁵ na' bi bežélgekle'-be'. Che len beyéjgake' lo yež Jerusalén, na' beyiljgake'-be' ga na'.

⁴⁶ Ža chonne ža, bežélgekle'-be' gan nak to lo zchil yodo', že'be' ladjwgak benne' yodo' wsedle ka', na' zze nagbe' dan' žsédgekle', na' znnablbe' légake' da' zan.

⁴⁷ Bebángleke yógo'te benne' béngekle' dan' bchaljbe' len yeła' žejni'il chebe', na' kan nak dan' bechebbe'.

⁴⁸ Kate' xa xna'be' blé'egekle'-be', bebángleke'. Xna'be' gože'-be', na' wnné':

—Zi'na', žbiz chen' beno' ki len neto'? Wžé' zedlto', na' beyiljto' le', neda' len xon'.

⁴⁹ Naž Jesusen' gožbe' légake', na' wnnabe': —žBiz chen' beyiljle naka' ž? žBi nnézele žon byenen we' laža'a da' naken che Xa'?

⁵⁰ Bi bejni'igekle xa xna'be' dan' gožbe' légake'.

⁵¹ Jesusen' beyéjlenbe' légake', na' bežinbe' lo yež Nasaret. Benbe' kan zřna xřtiža'gak xa xna'be'. Lia, xna' Jesusen', wló' cháwe'ze' yógo'te da' ki lo yichj lážda'we'.

⁵² Góta'že yeła' žejni'il che xkwide' Jesusen', na' bgolbe'. Bežojbe' chawe' law Dios, na' lawgak benách ka'.

3

Da' bchalj Zwa, benne' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:1-8; Jn. 1:19-28)

¹ Kate' ba zej čhi yiz zřna bia' Tiberio, benne' Sésar, dot yežlyó nga, zřna bia' Ponsio Pilato gan nbab Judea, na' Herodes zřna bi'e gan nbab Galilea, na' Lip, biche' Herodes na', zřna bi'e gan nbab Iturea ka' gan nbab

Trakonite, na' bennen' lie' Lisanias z'na bi'e gan nbab Abilinia.

² Kate' ža ka' Anás len Kaifás, zej nake' b'xoz blo ka', na' la' na'ze Dios b'cháljlene' Zwa, zi'n Secría, kate' ne zoa Zwan' lo latje dach.

³ Wdá Zwan' do zente žoa'a yego Jordán, na' b'chalje' kan žala' yezoagak benách ka' nis, benne' ka' žeyát láže'gake' nich yenít law Dios dola' da' zej nbage'e.

⁴ Gok da' ki kan nyejw le'e yich la'y, dan' wnná Isaiás, benne' b'chalje' lo wláZ Dios ža ni'te, dan' z'nnan:

Benle chi' to benne' wnnié' zižje lo latje dach, wnné':

“Le wpá' nez nich žin Xanžo Dios gan zoale. Le yebéj li nez las ka' gan tie'.

⁵ Le yeschá' yógo'te gan zej že' bloj ka'.

Le gon lache' yógo'te ya'a sibe ka', na' ya'ado' ka'.

Le yebéj li nez legw ka',

na' le gon chawe' nez yek'a'.

⁶ Yógo'te benách lé'e'egkle' bennen' se'la' Dios, bennen' yeslé' lé'gake'.”

⁷ Kate' b'žojgak benne' zan lo yež ka' nich yezoágake' nis lo na' Zwan', le' gože' lé'gake', na' wnné':

—Le'e, lježgak bele snia ka'. žBiz chen' žénelele yezoale nis? žZoa no benne' gože' le'e bi chog Dios chele gatle cha' yezoale nis?

⁸ Na'a, le gon da' gak bian' ba beyát láže'le, na' bi sa' láže'le, bi nnale: “Dios bi choge' cheto' gatto' dan' nakt'o' za'só Bran” dan' žapa' le'e, gak Dios ke'e yej ki, na' gone' ga yeyákgaken za'só Bran na'.

⁹ Nakle ka' yag ka'. Ba zbez ya wage nich chogen yag ka'. Bíte'teze yag da' bi žbian da' žix chen, chóggaken', na' wzéygaken' lo yi'.

¹⁰ Naž benách ka' nníta'gake' ga na' wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žNak'kze gonto'?

¹¹ Bechebe Zwan', na' gože' lé'gake':

—No benne' de chope ze' žala' wnezjwe' ton che no benne' bi de chie'. No benne' de da' žawe', lezka' žala' chisen' chegak benne' ka' bi de da' gáwgake'.

¹² Lezka' ba'le benne' wechizjw ka', benne' z'chizjwgake' benách ka' lo wláZ yež zi'to', bžingake' ga na' nich yezoágake' nis. Wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, žbiz žala' gonto' neto'?

¹³ Zwan' gože' lé'gake':

—Bi wchizjwžele kan wnná benne' z'na bi'e le'e.

¹⁴ Lezka' ba'le benne' žjake' lo wdile wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žCheze neto', biz žala' gonto'?

Zwan' gože' lé'gake':

—Biž wcheble nitó benne' nich ka'le bi da' de chie'. Biž nnale chegak benách ka' da' wen laže' nich gonle ga chizjwgake' le'e, san le chaz laže' ka' da' nájwle.

¹⁵ Lezka' benne' ka' želbeze' Bennen' se'la' Dios, wnníta'gake' ga na', na' žsa' láže'gake' cha' nak Zwan' Benne' Criston'.

¹⁶ Bechebe Zwan', na' gože' yógo'tegake', na' wnné':

—Da' li neda' žezóa' le'e nis, da' žloe'elen nakle ka' benne' ka' ba gótgake', na' zej nzi'e yela' nban da' yoble, san za' Bennen' wchize' le'e Dios Be' La'y, na' da' naken yi' chie', na' Dios Be' La'y na' gonne' le'e yela' nban da' zejli kanne. Bennen' ze'e napže' yela' wnná bia' ka' neda', na' neda' bi naka' zi kweja' ze'e'.

¹⁷ Noxe' da' žžen yi' chie', na' wlobe' zoa' s'ribe chie', dan' žloe'elen kan gaken chegak benách ka'. Wtobe' zoa' s'riben', na' ko'o chawen', san bebe chen wzeyen' lo yi' da' batkle yolen.

¹⁸ Kan zej nak diža' ki, na' yeba'le diža' zan bzejni'ile' benách ka', na' bzenle' lé'gake' diža' chawen'.

¹⁹ Zwan' b'dil diže'e Herodes, benne' wnná bia', dan' zóalene' Herodías, zo'le Lip, benne' biche'e, na' dan' žone' da' zan da' kegle.

²⁰ Naž ben Herodes na' to da' kegle da' ženže, bsejwe' Zwan' liž ya.

Žezóa' Jesús nis

(Mt. 3:13-17; Mr. 1:9-11)

²¹ Kate' ža ka' kate' bi na' nyejw Zwan' liž ya, na' žezóe' benách ka' nis, lezka' bezóe' Jesusen' nis. Kate' Jesusen' ne z'cháljlene' Dios, wyaljw ya'abá,

²² na' blá' law Dios Be' La'y. Z'ne'e ka' to plomdo', bian' betjba', na' bžinba' gan zoa Jesusen'. Benle' chi' to Benne' z'chalje' ya'abá che Dios, na' wnné':

—Le' nako' ži'na'. Nž'i'ila' Le', na' žaz laža'a Le'.

Kan zej nak xa xna' wdé ka' che Jesús

(Mt. 1:1-17)

²³ Katen' Jesusen' wzó lawe' žone' xchin Dios, zeje' Le' ka' chi žoa yiz. Žékgekle benách nake' ži'n Jwsé. Jesusen' nake' za'só Elí.

Bennen' nake' xa Lia, xna' Jesusen'.

²⁴ Elí na' goke' ži'n Matat.

Bennen' goke' ži'n Lebí.

Bennen' goke' ži'n Melki.

Bennen' goke' ži'n Jana.

Bennen' goke' ži'n yetó Jwsé.

²⁵ Jwsé ni goke' ži'n Matatías.

Bennen' goke' ži'n Amós.

Bennen' goke' ži'n Nahum.

Bennen' goke' ži'n Esli.

Bennen' goke' ži'n Nagai.

²⁶ Nagai na' goke' ži'n Maat.

Bennen' goke' ži'n yetó Matatías.

Bennen' goke' ži'n Semei.

Bennen' goke' ži'n yetó Jwsé.

Bennen' goke' ži'n Judá.

²⁷ Judá na' goke' ži'n Joana.

Bennen' goke' ži'n Resa.

Bennen' goke' zi'n Sorobabel.
 Bennen' goke' zi'n Salatiel.
 Bennen' goke' zi'n Neri.
 28 Neri na' goke' zi'n yetó Melki.
 Bennen' goke' zi'n Adi.
 Bennen' goke' zi'n Kosam.
 Bennen' goke' zi'n Elmodam.
 Bennen' goke' zi'n Er.
 29 Er na' goke' zi'n Josué.
 Bennen' goke' zi'n Elieser.
 Bennen' goke' zi'n Jorim.
 Bennen' goke' zi'n yetó Matat.
 30 Matat na' goke' zi'n Lebi.
 Bennen' goke' zi'n Smon.
 Bennen' goke' zi'n Judá.
 Bennen' goke' zi'n yetó Jwsé.
 Bennen' goke' zi'n Jonán.
 Bennen' goke' zi'n Eliakim.
 31 Eliakim na' goke' zi'n Melea.
 Bennen' goke' zi'n Mainán.
 Bennen' goke' zi'n Matata.
 Bennen' goke' zi'n Natán.
 32 Natán na' goke' zi'n Dabí.
 Bennen' goke' zi'n Isaí.
 Bennen' goke' zi'n Obed.
 Bennen' goke' zi'n Boos.
 Bennen' goke' zi'n Salmón.
 Bennen' goke' zi'n Naasón.
 33 Naasón na' goke' zi'n Aminadab.
 Bennen' goke' zi'n Aram.
 Bennen' goke' zi'n Esrom.
 Bennen' goke' zi'n Fares.
 Bennen' goke' zi'n yetó Judá.
 34 Judá na' goke' zi'n Jakob.
 Bennen' goke' zi'n Isaak.
 Bennen' goke' zi'n Bran.
 Bennen' goke' zi'n Taré.
 Bennen' goke' zi'n Nakor.
 35 Nakor na' goke' zi'n Serug.
 Bennen' goke' zi'n Ragau.
 Bennen' goke' zi'n Peleg.
 Bennen' goke' zi'n Heber.
 Bennen' goke' zi'n Sala.
 36 Sala na' goke' zi'n Kainán.
 Bennen' goke' zi'n Arfaxad.
 Bennen' goke' zi'n Sem.
 Bennen' goke' zi'n Lámé.
 Bennen' goke' zi'n Noek.
 37 Lamek na' goke' zi'n Matusalén.
 Bennen' goke' zi'n Enok.
 Bennen' goke' zi'n Jared.
 Bennen' goke' zi'n Mahalalel.
 Bennen' goke' zi'n yetó Kainán.
 38 Kainán na' goke' zi'n Enós.
 Bennen' goke' zi'n Set.
 Bennen' goke' zi'n Adán.
 Bennen' goke' ka' zi' nkze Dios.

4

*Gónele da' xiwe' gonen ga baga' Jesús dola'
 (Mt. 4:1-11; Mr. 1:12-13)*

¹ Bezá' Jesusen' žoa'a yego Jordán, zoalen Dios Be' La'y Le', na' de chgi' bchi'e Jesusen' lo latje dach.

² Wzóe' ga na' choplaj ža, na' gónele da' xiwe' gonen ga baga' Jesusen' dola'. Bi be bdaw Jesusen' ža ka', na' wdé na' wdone'.

³ Naž da' xiwen' gožen Jesusen', na' wnnán:

—Cha' nakkzo' Le' Zi'n Dios, wnná yeyak jej ni yet xtil.

⁴ Bechebe Jesusen', na' gožen':

—Nyejw le'e yich da' znnan: “Kégeze len yet xtil zej nban benách ka', san lezka' zej nbánlene' yógo'te xtiža' Dios.”

⁵ Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' gan nak to law ya'a sibe. To chí'ido'ze bļoe'elen Le' yógo'te latje gan znná bia'gak benne' ka' dot yežlyó nga.

⁶ Naž da' xiwen' gožen Jesusen', na' wnnán:

—Yógo'te latje chegak benne' wnná bia' ka', na' yela' wnni'a chégake', gonnán' chio', dan' yo' o lo na'a yógo'te da' ki, na' no benne' žénela' wnezjwa' da' ka' chie'.

⁷ Cha' Le' wzóa' zibo' lawa', na' wká'n zeno' neda', yógo'te da' ki gaken chio'.

⁸ Naž Jesusen' gožen':

—Kwas na'le, da' xiwe', dan' nyejw le'e yich la'y dan' žen' neto', dan' znnan: “Xano' Dios wká'n zeno', na' toze Le' gono' xchine'.”

⁹ Naž da' xiwen' bchen' Jesusen' lo yež Jerusalén, na' bžian Le' yichjo'o yodo', na' gožen Le':

—Cha' nakkzo' Le' Zi'n Dios, bežite' ga ni

¹⁰ dan' nyejw le'e yich la'y da' znnan:

Dios sele'e wbás che ya'abá ka', na' gáklengake' Le'.

¹¹ Len ná'gake' góxwgake' Le' nich bi chejchego'o yej, na' bi gak zi' ni'o.

¹² Naž Jesusen' gožen':

—Nyejw le'e yich la'y da' žen' neto': “Bi wkonlo' žin Xano' Dios.”

¹³ Kate' da' xiwen' bi bžel-len yetó da' gonen ga baga' Jesusen' dola', na' bebigan' gan zoe' to chí'ido'.

Zzo law Jesús žone' xchine' gan nbab Galilea

(Mt. 4:12-17; Mr. 1:14-15)

¹⁴ Beyéj Jesusen' gan nbab Galilea, na' nzi' lo ne'e yela' wak che Dios Be' La'y. Wzé diža' kan nak chie', na' benách ka' nni'ta'gake' yógo'te yež dot gawze ga na' bēngklen'.

¹⁵ Jesusen' bsedle' benách ka' gan nak lo yo'o ka' gan zdogak benne' judio ka' nich yēngkle' xtiža' Dios, na' yógo'te benách ka' wdápegake' Le' ba la'ne.

Da' ben Jesús lo yež Nasaret, dan' naken laže'

(Mt. 13:53-58; Mr. 6:1-6)

¹⁶ Naž bežin Jesusen' lo yež Nasaret gan bgole'. Kate' bžin ža la'y chegak benne' judio

ka', na' kan žónteze žon Jesusen', wyoé'e lo yo'o gan zdoggak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wzíe' nich gole' to da' nyejw le'e yich la'y.

¹⁷ Bđégake' yichen' lo na' Jesusen' gan nyejw da' wnná Isaiás, bennen' bchalje' lo wláZ Dios ža ni'te. Kate' bsaljwe' yichen', bežel-le' gan nyejw da' znnan:

¹⁸ Zoalēn Be' La'y che Xanžon' neda' dan' wleje' neda' cheže' nich wzenla' benách yache' ka' diža' chawe'. Bsele'e neda' nich yeyona' benne' ka' žak zi' lázdo'gake',

na' nich wzenla' benne' ka' zej nake' ka' benne' zej nžeje' ni'a che doła' da' nbága'gake', kan gak yelágake', na' nich yeyona' benne' lo choje ka', na' nich yeslá' benne' ka' žsaka' zi'gak benách ka' légage',

¹⁹ na' nich wzía' diža' che ža gaklēn Xanžo Dios benách ka'.

²⁰ Naž Jesusen' betobe' yichen', na' bedíen' lo na' bennen' žape chi'e yiche la'y ka', na' bebi'e. Naž yógo'te benne' zej ndobe' lo yo'on', belwíe' Jesusen'.

²¹ Wzó law Jesusen' zchalje', na' gože' légage':

—Na'a ža ni zoale le'e, ba bžinkze dan' nyejw le'e yichen'.

²² Yógo'tegake' wnné cháwe'gake' chie', na' bebángle' kan nak diža' chawen' da' zchalje', na' wnnágake':

—žKege benne' ni zi'n Jwsé?

²³ Naž Jesusen' gože' légage', na' wnné': —Ye'le neda' da' znnan: “Le', benne' žeyón benách ka', beyón kwino'.” Ležka' ye'le neda': “Da' ka' benlto' beno' Le' lo yež Kapernaum, ležka' ben ga ni naken lažo'.”

²⁴ Ležka' wnná Jesusen':

—Da' li žapa' le'e, cha' zoa no benne' zchalje' lo wláZ Dios, benne' wláZ chie' ka' bi žápegake' le' ba la'ne.

²⁵ Da' li žapa' le'e, wnníta'gak no'le wzebe zan ža ni'te gan nbab Israel, ža ka' wzóa Lías, bennen' bchalje' lo wláZ Dios. Kate' ža ka' bi gok yejw chonn yiz yo'o gachje, na' gok wbín lo yežlyón'.

²⁶ Dios bi bsele'e Líasen' gan zej nnita' no'le wzebe ka' wnníta'gake' gan nbab Israel, san bsele'e le' gan zoa to no'le wzebe lo yež Sarepta, da' nbaben yež Sidón, to yež zi'to'.

²⁷ Ležka', wnníta'gak benne' zan ža ni'te gan nbab Israel, benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže ža ka' wzóa Eliseo, bennen' bchalje' lo wláZ Dios. Bi beyák nitó benne' ki ladjw benách Israel ka', san beyák toze Naamán, benne' zi'to' wbabe' lo yežlyó Siria.

²⁸ Kate' béngkle benne' ka' da' ni, benne' wnníta'gake' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bžá'agake'.

²⁹ Naž la' wzó žá'tegake', na' bebéjgake' Jesusen' žoa'a yež na'le. Belchi'e Le' gan nak

le'e ya'a yej gan že' lážgake' nich wžixjgake' Le' gan nak le'e ya'a yej na'.

³⁰ Wdé Jesusen' gachje láwe'le gan nníta'gake', na' la' beyejtie'.

Žeyón Jesús to benne' yoe'e be' xiwe'

(Mr. 1:21-28)

³¹ Naž wyéJ Jesusen' lo yež Kapernaum gan nbab Galilea, gan bsdle' benách ka' kate' nak ža la'y ka' chagak benne' judío ka'.

³² Bebángle' kan nak dan' žsedle Jesusen' légage', dan' zchalje' ka' to benne' de lo ne'e yela' wnná bia'.

³³ Ležka' zoa to benne' yoe'e be' xiwe' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wnníe' zižje,

³⁴ na' wnné':

—Bsan neto'. žBiz nbága'to' chio', Jesús, benne' Nasaret? žZó'o nga nich wžia' yi'o neto'? Nónbia'to' Le' No nako'. Benne' la'y che Dios nako'.

³⁵ Naž Jesusen' bdíle' be' xiwen', na' gožen':

—Žize wzóa, na' bežój lo bennen'.

Naž be' xiwen' wžo'nen bennen' lo yo lawgak benne' ka' nníta'gake' ga na', na' la' bežojten lo bennen', san biž bi benen len le'.

³⁶ Bebángle' yógo'tegake', na' bchaljēn ljéžgake', na' wnnágake':

—žBiz diža' ni dan' zchaljen'? Len yela' wnná bia', na' yela' wak zen zdíle' be' xiwe' ka', na' la' žežójtegaken.

³⁷ Wzé diža' che da' žon Jesusen', na' béngkle benách nníta'gake' yógo'te yež zej žen' dot gawze.

Jesús žeyone' xna' zo'le Smon, bennen' ležka' lie' Bedw

(Mt. 8:14-15; Mr. 1:29-31)

³⁸ Naž Jesusen' la' wzó ža'tie', na' bežoje' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wyo'é'e liž Smon. Zoa xna' zo'le Smon ga na', na' yoe'e da' la. Góta'yoegekle' Jesusen' yeyone' le'.

³⁹ Wbiga' Jesusen' gan die', na' bliže' da' la da' yoe'e. La' bežojten. No'len' la' wyastie', na' bsi'ni'e da' bdáwgake'.

Jesús žeyone' benne' zan, benne' yižwé' ka'

(Mt. 8:16-17; Mr. 1:32-34)

⁴⁰ Kate' ba ben wbíž ža la'y na', bžingak yógo'te benne' zóalengak benne' yižwé' ka' légage', benne' ka' zej de'e yižwé' ka' che chégage'. Bedjwá'gake' benne' yižwé' ka' gan zoa Jesusen', na' Le' bžox ne'e légage', na' beyone' légage'.

⁴¹ Ležka' bežojgak be' zan, be' xiwe' ka' yo'ogak benách yižwé' ka'. Belbéžeya'a be' xiwe' ka', na' wnnágaken:

—Le' nako' Zi'n Dios.

Naž Jesusen' bdíle' be' xiwe' ka', na' bi bi'e latje nnégaken, dan' nnéžgklen nake' Le' Benne' Criston'.

*Zchalj Jesús diža' chawe' gan nbab Galilea
(Mr. 1:35-39)*

⁴² Kate' za' ža'ní' yetó ža, bžoj Jesusen' lo yež Kapernaum, na' wyeje' to latje dach. Benne' zan beyljgake' Le'. Kate' bžingake' gan zoe', gónegekle' wséjwgake' xneze', nich bi yezé'e gan nníta'gake'.

⁴³ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

–Žon byenen cha'a gan zej nníta' yezika' yež ka', nich wchalja' diža' chawe' ga na' kan gak chó'ogake' gan zřna bia' Dios. Che řen bsele'e neda' nga.

⁴⁴ Ki goken, bchalje' diža' chawen' lo yež ka' gan nbab Galilea, na' gan nak lo yo'o ka' gan žylenle benne' judío ka' řtiža' Dios.

5

Želzene' bel zan

(Mt. 4:18-22; Mr. 1:16-20)

¹ Kate' ne zoa Jesusen' žoa'a nisdó', dan' nzin' Jenesaret, bđobgak benne' zan dot kwite', nich yéngekle' řtiža' Dios.

² Naž Jesusen' bļe'ele' chope barkw zóagaken lawe' nisdón' gan nak gawze gan de yo biž, na' benne' wzén bel ka' zej nžoje' lo barkw ka', na' žeyibgake' yixjw bel chégage'.

³ Wžén Jesusen' to lo barkwn', dan' naken che Smon Bedw, na' wnnable' le' kweken' yeláte'do' zít'ole gan de yo bižen'. Naž Jesusen' wži'e lo barkwn', na' že'ze' ka', bsedle' benne' zan ka' nníta'gake' lo yo bižen'.

⁴ Kate' beyóž bchalj Jesusen', naž gože' Smon, na' wnné':

–Bsa' barkw ni lo nisdó' gan že' zilen, na' le wzala' yixjw bel chele, na' senle bel ka'.

⁵ Beží'i Smon na', na' gože' Jesusen':

–Benne' wsedle, dot yele ba bento' žin, na' nitó bel bi na' sento', san řen diža' chio' wzála'to' yixjwn'.

⁶ Kate' bzála'gake' yixjwn', wzéngake' bel zan, na' ba žekte žeza' yixjwn'.

⁷ Naž blížgake' ljéžgake' ka', benne' ka' nníta'gake' yetó lo barkwn' nich yidgake', na' gákléngake' légake'. Katen' bžingake' ga na', beschá'gake' žopte barkw ka' řen bel ka', na' ba žek lo'jgak barkw ka' lo nisle.

⁸ Kate' Smon Bedw bļe'elen', naž bzoa žibe' law Jesusen', na' wnné':

–Kwas řen neda', řan, dan' naka' benne' doła'.

⁹ Ki wnné' dan' zžebe Bedon' ni'a chegak bel zan ka', na' řezka' goken chegak benne' ka' žónlégake' le' tzen.

¹⁰ Řezka' bžébegak Jakob řen Zwa, benne' ka' zej nake' zi'n Sebedeo, na' zej nake' ljež Smon Bedon'. Naž Jesusen' gože' Smon na', na' wnné':

–Bi žebo'. Na'a so lawo' yedj'ó benách ka' nich gágake' chia', gono' kan žono' zzeno' bel ka'.

¹¹ Kate' ba besá'gake' barkw ka' gan nak yo bižen', belka'ne' yógo'ten ga na', na' jákléngake' Jesusen'.

*Jesús žeyone' to benne' de'e yižwé' leže
(Mt. 8:1-4; Mr. 1:40-45)*

¹² Kate' wzóa Jesusen' to yež, bžin to benne' de'e yižwé' leže gan zoe'. Katen' bļe'ele' Jesusen', byechwe' lo yote, na' góta'yoele' Le', na' wnné':

–řan, cha' žénelo', wak yeyono' neda'.

¹³ Naž Jesusen' bli ne'e, na' wdane' le'. Gože' le':

–Žénela'. Yeyako' chawe'.

La' bebižte yižwé' leže da' wdá' bennen'.

¹⁴ Naž Jesusen' gože' le' bi wzenle' nitó benne' kan bene'. Gože' le':

–Wyėj, bejłó'el kwino' law břoz, na' be-jnezjw che da' žeyón le' chawe' che yodo' kan zřna řtiža' Moisés, dan' włoe'elen légake' ba beyako'.

¹⁵ Wzéle'e diža' che yela' wak che Jesusen', na' bđobgak benne' zan gan zoe' Le' nich yéngekle' řtiže'e, na' nich yeyone' légake', na' yeké'e yižwé' chégage'.

¹⁶ Naž Jesusen' bezé'e ga na', na' wyeje' to latje dach, gan bchaljřene' Dios.

*Jesús žeyone' to benne' bi žak se'e
(Mt. 9:1-8; Mr. 2:1-12)*

¹⁷ Yetó ža, kate' ne žsedle Jesusen' benách ka', že'gak benne' yodo' fariseo ka' řen benne' yodo' wsedle ka', ga na'. Zej nníta' benne' ka' ga na', benne' zej nžoje' yógo'te yež gan nbab Galilea, na' gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén. Nak bia' de lo na' Jesusen' yela' wak che řanžo Dios dan' žeyone' benne' yižwé' ka'.

¹⁸ Naž benne' ka' zej noe'e to da' del to benne' bi žak se'e bžingake' ga na', na' wdłjgake' nakže góngake' nich kó'ogake' le' lo yo'o, na' chíxjwgake' le' law Jesusen'.

¹⁹ Kate' bi bžélgekle' nakže góngaken' dan' zej nníta' benách zan ga na', naž wžéngake' yichjo'o yo'on', na' bsáljwgake' yichjo'on'. Btinnegake' dan' del benne' yižwén', na' be-lyixjwe' le' gachje lāwe'lgak benách ka', gan nak law Jesusen'.

²⁰ Kate' gókbe'ele Jesusen' kan žejlé'gake' chie', gože' benne' yižwén':

–Benne', ba benít lawa' doła' da' nbago'o.

²¹ Naž wzó law zza' lāže'gak benne' yodo' wsedle ka' řen benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

–Benne' ni zřne' da' zřzoan Dios cheła'ale. ěNožkze benne' gak yenít lawe' doła'? Toze Dios gak yenít lawe' doła'.

²² Žákbe'ele Jesusen' dan' zza' lāže'gake', na' gože' légake':

–ěBiž chen' zza' lāže'le da' ki?

²³ Bi nak zede cha' no benne' ye'ze' benne' ni: “Ba benít lawa' doła' da' nbago'o” san nak zede gono' ga yeyase', na' se'e.

²⁴ Włoe'ela' le'e nzi' lo na'a neda', Benne' Golje' Benách, yeł'a' wnná bia' yenít ława' dola' yežlyó nga.

Naž Jesusen' gože' bennen' bi žak se'e, na' wnné':

—Žapa' le', wyase. Beywá' dan' delon', na' beyéj ližo'.

²⁵ Ła' wyaste benne' yižwén' lágake', na' beké'e dan' góta'len', na' zeyeje' liže', zka'n zene' Dios.

²⁶ Bebánglek' yógo'tegake', na' bka'n zéngake' Dios. Łezka' zžébegake', na' wnnágake':

—Na'a bl'e'elžo to da' žonen ga žebanžo.

Jesús žliže' Lebí, bennen' lezka' lie' Matió
(Mt. 9:9-13; Mr. 2:13-17)

²⁷ Wdé gok da' ni, Jesusen' bžoje' ga na', na' bl'e'ele' to benne' lie' Lebí, ži'e gan zchizjwe' lazgak benách, na' Jesusen' gože' le':

—Benlen neda' tzen.

²⁸ Ła' wzó ža'te Lebín', na' bka'ne' yógo'te, na' wyéjlene' Jesusen'.

²⁹ Wdé na', ben Lebín' to yeł'a' waw che Jesusen' gan nak lo liže', na' wnníta'gak benne' zan ga na', benne' wechizjw ka' len yebałe benne' ka' želbé'lene' légake' gan žáwgake'.

³⁰ Naž benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka' wnnégake' chegak benne' wsedle ka' che Jesusen', na' wnnágake':

—žBiz chen' že'j žáwlenle tzen benne' wechizjw ka', na' yezika' benne' dola' ka'?

³¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benne' ka' nníta'gake' chawe' bi žon byenen chjake' ław benne' žeyone' benách ka', san benne' yižwé' ka' žon byenen chjake' ław bennen' žeyone' benách ka'.

³² Bła'a neda', kege nich wliža' benne' chawe' ka', san nich wliža' benne' dola' ka' nich yeyát láže'gake'.

Znnábgekle' Jesús kan nak che yeł'a' žon wbás

(Mt. 9:14-17; Mr. 2:18-22)

³³ Naž benne' yodo' ka' wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, na' benne' ka' žónlengake' benne' yodo' fariseo ka' tzen, žónteze žóngake' wbás, na' zcháljengake' Dios. žBiz chen' benne' ka' žónlengake' Le' tzen že'j žáwgake'?

³⁴ Jesusen' gože' légake':

—žWak gonle ga gongak benne' ka' wbás, benne' nníta'gake' lni che yeł'a' zchag na', kate' benne' zchag ne'e ne zóalene' légake'?

³⁵ Žin ža kate' kwas benne' zchag ne'e gan nníta'gake'. Ža na' góngake' wbás.

³⁶ Naž Jesusen' bsaka' lebe' kan nak da' ki, na' gože' légake':

—Bi chog nitó benne' to laže' kobe dan' ba ndian, nich kweje' xtaka' dan' yedé'e le'e to laže' gole. Cha' gone' ki, kégeze gak ditj laže'

koben', san láže'don' dan' bžojen le'e laže' koben' bi gon leben laže' golen'.

³⁷ Łezka', bi žga'a nitó benne' žis uba kobe lo že'e yid gole. Cha' no benne' gone' ki, žis uba koben' włá'an že'e golen' da' naken yid, na' łalj žis uban', na' cwia' yi' že'e yid golen'.

³⁸ Che len žála' ka'ažo žis uba kobe to lo že'e yid kobe, na' žopten gak chí'igaken.

³⁹ Cha' zoa no benne' že'je' žis uba gole, bi yénetełe' ye'je' žis uba kobe, dan' nne': "Nakže dzi' žis uba golen'."

6

Benne' wsedle ka' che Jesús zká'agake' bisto zoa' scribe ža la'y
(Mt. 12:1-8; Mr. 2:23-28)

¹ Kate' nak to ža la'y chegak benne' judío ka', wdá Jesusen' gan de yel zoa' scribe, na' benne' wsedle chie' ka' zká'agake' bisto gan žia zoa' sriben'. Belzoben' lo ná'gake', na' bdáwgaken'.

² Naž benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' légake', na' wnnágake':

—žBiz chen' žonle da' bi žála' gonžo ža la'y?

³ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—žBi beł-le kan ben Dabí katen' wdone', na' lezka' beldón benne' ka' wnníta'lengake' le'?

⁴ Wyo'é lo yodo' che Dios, na' wzí'e yet žtil dan' žgó'ogake' ław Dios, dan' bi žála' gawžon, san de latje chegakze bžoz ka' gáwgaken', na' Dabín' bdawen', na' lezka' bnezjwen' chegak benne' ka' bénlengake' le' tzen.

⁵ Naž Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Neda', Benne' Golje' Benách, naka' žane ža la'y.

Jesús žeyone' to benne' nžeke' ne'e
(Mt. 12:9-14; Mr. 3:1-6)

⁶ Yetó ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' žtíža' Dios, na' bsedle' benne' ka' nníta'gake' ga na'. Łezka' zoa to benne' ga na', benne' nžeke' ne'e li ža.

⁷ Benne' yodo' wsedle ka' len benne' yodo' fariseo ka' zwiágake' Jesusen', nich lé'egekle' cha' yeyone' bennen' kate' nak ža la'y chegaké', nich žélgkle' nakle gak yesbága'gake' Le' žia.

⁸ Žákbe'ele Jesusen' dan' zza' láže'gake', na' gože' bennen' nžeke' ne'e, na' wnné':

—Wzó ža'. Wzé gachje láwe'le nga.

Ła' wzó ža'te bennen', na' wzíe' ga na'.

⁹ Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka', na' wnné':

—Nnabla' le'e to diža'. žDe latje kate' nak ža la'y gonžo da' naken chawe', cha' gonžo da' žimj? žDe latje yeslažo yeł'a' nban chegak benách ka', cha' yeka'ažon?

¹⁰ Naž Jesusen' bwie' benne' ka' nníta'gake' dot kwite', na' gože' bennen' nžeke' ne'e:

—Blí no'o.

Naž bennen bli ne'e, na' la' beyakten.

¹¹ Naž bža'agak benne' yodo' ka', na' bəngake' toze dīza' la' ləgakze' nich žélgekle' bi da' góngake' che Jesusen'.

Jesús zbie' chežimno benne' nich gágkake' wbás chie' ka'

(Mt. 10:1-4; Mr. 3:13-19)

¹² Kate' ža ka' wyėj Jesusen' gan nak to law ya'ado'. Katen' bžine' ga na', bliže' Dios, na' dot yele bcháljlene' Le'.

¹³ Kate' za' ža'ní', bliže' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wžie' chežimnoe' nich gágkake' wbás chie' ka'.

¹⁴ Bliže':

Smon, (bennen' lezka' lie' Bedw),

Ndres, (benne' biche' Bedon'),

Jakob,

Žwa,

Lip,

Bartol,

¹⁵ Matío,

Mas,

Jakob, (zi'n Alfeo),

Smon, (benne' že' laže'e yež chie'),

¹⁶ Judas, (zi'n to benne' lie' Jakob),

Judas Iskariote, (benne' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le').

Žeyón Jesús benne' zan

(Mt. 4:23-25)

¹⁷ Naž Jesusen' bdínnelene' benne' wbás chie' ka' tzen law ya'adon', na' bžíngake' to gan nak lache', gan zej nníta' benne' zanže, benne' wsedle chie' ka'. Lezka' zej nníta' benne' zan ga na', benne' zej nžoje' yógo'te yež gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén, na' lo yeždo' ka' zej nnítan' žoa' nísdo' gan zej nníta' yež Tiro, na' yež Sidón. Benne' ki bžíngake' ga na' nich wzé nággake' xtiža' Jesusen', na' nich yeyágake' lo yižwé' che chégake'.

¹⁸ Lezka' beyakgak benne' ka' zzáka'gake' dan' yóogake' be' xiwe' ka'.

¹⁹ Gónegekle yógo'te benne' zan ka' kángake' Jesusen' dan' žeyone' yógo'tegake' len yela' wak chie'.

Yela' ba nez, na' da' nyáche'le'e

(Mt. 5:1-12)

²⁰ Naž bwia Jesusen' benne' wsedle chie' ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', na' gože' ləgakze':

—Ba nez zen naken chele le'e, nak nyache' láže'le na'a, dan' gata' latje chele gan žnna bia' Dios.

²¹ 'Ba nez zen naken chele le'e ždonle na'a, dan' welje da' naken che Dios.

'Ba nez zen naken chele le'e zbéžele na'a, dan' wzížlenle neda' tzen.

²² 'Ba nez zen naken chele le'e, dan' za' ža katen' benách ka' bi lə'egekle' le'e chawe', yebjgake' le'e gan nníta'gake', na' nnégake'

chele, na' gon dítjgekle' lala, na' nnágake' naken to da' dáche'ze dan' žónlenle neda', Benne' Golje' Benách, tzen.

²³ Le soa lo yela' ba nez ža na', na' le yebél, dan' nak zen da' gata' chele ya'abá che Dios. Lezka' xa xna' golte chégake' ka' bəngake' da' zinnj chegak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te.

²⁴ 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benne' wnni'a ka', dan' ba de da' yebélenlele.

²⁵ 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, žéljelele na'a, dan' tonle.

'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, žžízele na'a, dan' gak nyache' láže'le, na' kwež nyáche'le.

²⁶ 'Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, žnngak yógo'te benách ka' chawe' chele. Lezka' bengak xa xna' golte chele ka', dan' wnnágake' chawe' chegak benne' wen laže' ka', benne' wnnážegake' bcháljgake' lo wláz Dios.

Žála' ži'ilžo benne' ka' bi žl'é'egekle' žo'o chawe'

(Mt. 5:38-48; 7:12)

²⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Žapa' le'e, zoale nga, na' ženlele chia' neda', žnnia':

Le ži'il benne' ka' bi žl'é'egekle' le'e chawe'.

Le nnab da' chawe' chegak benne' ka' žžá'agake' le'e.

²⁸ Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' žóngake' le'e žia.

Le nnable' Le' gáklene' benne' ka' žnnégake' chele.

²⁹ Cha' no benne' kape' chelá'a xago', bze yechelá'a xagon'.

Cha' no benne' ke'e laže' da' zoan xkožo'o, lezka' be' latje ke'e zon'.

³⁰ Cha' no benne' nnable' le' da' de chio', bnezjwn chie'.

Cha' ke'e da' naken chio', bi yennabon'.

³¹ Ka' žénelele gongak benách ka' chele, lezka' le gon chégake'.

³² 'Cha' nží'izelele benne' ka' zej nží'ile' le'e, žbize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' doła' ka', zej nží'ile' benne' ka' zej nží'ile' ləgakze'.

³³ Cha' žonle da' naken chawe' chégakze benne' ka' žóngake' chawe' chele, žbize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' doła' ka'.

³⁴ Cha' znéjzwzele chegak benne' ka' žéklele yebí'igake' chele, žbize da' nakže chawe' žonlen? Lezka' žongak benne' doła' ka', zoa bi da' znéjzwgake' chegak benne' ka' žóngake' doła', dan' zej nnezle' yebí'igake' dan' bnéjzwgake'.

³⁵ Neda' žapa' le'e: le ži'il benne' ka' bi žl'é'egekle' le'e chawe', na' le gon da' naken chawe' chégake'. Le wnezjw chegak benách ka' la'kze bi žéklele yebí'igake' chele. Cha' ki gonle, zen nak da' yebélenlen, na' gakle

zi'nakze Dios, Benne' zente, dan' žone' da' naken chawe' chegak benách ka', benne' bi žaz láže'gake', na' benne' ka' žóngake' da' kegle.

³⁶ Žala' yeyache' láže'lele benách ka', kan žon Xale Dios, žeyache' láže'le' yógo'te benách.

Bi žala' nnežo che lježžo

(Mt. 7:1-5)

³⁷ Lezka' wnná Jesusen':

Bi nnele che lježle, na' bi nne no benne' chele.

Bi yesbága'le lježle zia, na' bi yesbaga' no benne' le'e zia.

Le yenít law che lježle, na' Dios yenít lawe' chele.

³⁸ Le wnezjw che lježle, na' Dios gonne' chele.

Gónngake' chele da' wžíxgake' len to kak da' zžíxen, dan' nak bia' li, dan' nyižen, na' nyiten že'lte, na' zo dí'aten. Kan nak da' zžíxle le'e, ka'kze wžíx Dios chele.

³⁹ Bzaka' lebe Jesusen', na' gože' légake':

—čWak to benne' lo chole' čhi'e yetó benne' lo chole'? Bi gake', dan' žoptie' bixgake' to lo bloj.

⁴⁰ Lezka', bi gakže blo to benne' wsedle, ka' benne' žsedle' le', san kate' yeyóž wsedle bennen', na' gake' kan nak bennen' žsedle' le'.

⁴¹ čBiz chen' zwio' bébedon' dan' yo'on yej law lježo', na' bi zle'elo' da' zen dan' yo'on yej lawo' le'?

⁴² čWak yi'o lježon': "Bicha'a, benn latje yebeja' bébedon' dan' yo'on yej lawo'" na' bi zle'elo' da' zen dan' yo'on yej lawo' le'? Le', benne' zloé'ezele chawe' kwino'. Zga'ale bebéj da' zen dan' yo'on yej lawo' le'. Naž le'elo' binlo nich gak yebejo' bébedon' dan' yo'on yej law lježon'.

Da' žonžo nak bian' kan nakžo

(Mt. 7:15-19; 12:33-37)

⁴³ Lezka' wnná Jesusen':

—To yag zaka' bi žbian da' bi nak zix, na' to yag ka'ze bi gak kwian da' nak zix.

⁴⁴ Ki naken, da' žbia to yag nak bian' kan nak yagen'. Bi zchibžo da' žbia yag higo lo yag yeche', na' lo yag yeche' bi zchibžo da' žbia lba uba.

⁴⁵ Benne' chawe' zchalje' diža' chawe' dan' yo'o da' chawe' lo yichj lážda'we', na' benne' bi nake' chawe' zchalje' da' bi nak chawe' dan' yo'o da' bi nak chawe' lo yichj lážda'we'. Žoa'ažo znenn kan nak da' yo'on lo yichj láždo'žo.

Chope kan gak chixjwžo len yo'o

(Mt. 7:24-27)

⁴⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—čBiz chen' žližle neda', znnale: "Xanto', Xanto'" na' bi žonle kan žapa' le'e?

⁴⁷ Wlo'e'ela' le'e kan nak bennen' ze'e gan zoa', na' ženle' xtiža'a, na' žone' kan znnan.

⁴⁸ Benne' ni nake' ka' to benne', kate' bene' liže', gže' bche'ne', na' bdičjwe' len yo'o gan nak lo yej xe. Kate' wdé nis wbá'a zil, na' bche'nen kwit yo'on', bi gok wchinnjen yo'on', dan' žian lo yej xe.

⁴⁹ Na'a, no benne' ženle' xtiža'a, na' bi žone' kan znnan, benne' ni nake' ka' to benne' bene' liže' gan nak doze yo, na' bi bdičjwe' lenen. Kate' bche'n nis wbá'a kwit yo'on', la' wžia yi'ten belate ža.

7

Jesús žeyone' bi' wen žin che to benne' yež Roma

(Mt. 8:5-13)

¹ Kate' Jesusen' beyóž bchájlene' benne' ka' ki, wyeje' lo yež Kapernaum.

² Lo yežen' zoa to benne' yež Roma, benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' zoa to bi' wen žin chie' nží'ile'ele'-be'. Yo'o yižwé' xkwiden', na' ba žekte gatbe'.

³ Kate' benle bennen' da' zchaljgak benne' ka' kan nak che Jesusen', la' bséla'tie' bale benne' gole, benne' judío ka', gan zoa Jesusen', nich chjéta'yoegkle' Le' yide' jedjyene' bi' wen žin chien', xkwiden' yo'obe' yižwé'.

⁴ Bžingak benne' gole ka' gan zoa Jesusen', na' dot láže'gake' góta'yoegkle' Le', na' wnnágake':

—Nak zi bennen' gono' da' ni chie',

⁵ dan' žape' ba la'ne benne' wláž chežo ka', na' bene' to yo'o chežo gan ženlžo xtiža' Dios.

⁶ Naž Jesusen' wyéjene' légake'. Kate' za' žintegake' liž bennen', le' bsele'e bale lježe' gan za' Jesusen', na' góžgake' Le':

—Xan, wnná bennen': "Bi gek zedlo, dan' bi naka' zi cho'o liža'.

⁷ Lezka' bi naka' zi biga'a gan zo'. Che len bi bežogla' la'a gan zo'. To wnnaze, na' yeyakte bi' wen žin chian'.

⁸ Lezka' neda', zoa benne' znná bi'e neda', na' lezka' zej nnita' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' zchi'a neda' légake'. Kate' žapa' toe': Wyéj ga na', žeje'. Kate' žapa' yetóe': Da ko' ni, ze'e. Lezka' kate' žapa' benne' wen žin chia': Ben žin ni, žonen'."

⁹ Kate' Jesusen' benle' da' ni, bebán láže'le' che bennen', na' byechje', na' gože' benne' ka' zá'gake' xkóže'le', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, bi na' chejxaka'a nitó benne' Israel, benne' žejli'e chia' neda' kan žejlé' benne' ni chia'.

¹⁰ Kate' bežingak benne' ka' gan zoa bennen' bsele'e légake', bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' belyo'é'e liže', na' blé'egekle' ba beyák bi' wen žin na'.

Jesús žesbane' xkwide' byo che to no'le wežebe

¹¹ Wdė gok da' ni, zej Jesusen' lo yež Nain len benne' wsedle chie' ka', na' benne' zan zjǎklene' Le' tzen.

¹² Kate' bžine' žoa'a yežen', blė'ele' benne' ka' zej noe'e to xkwide' byo, bi' gat, nich chejkáche'gake'-be'. Bi'do' gaten' nakbe' xkwide' tliha' che to no'le wzebe. Benne' zan, benne' wláž che no'len', nníta'ľengake' le'.

¹³ Kate' Xanžon' blė'ele' no'len', beyache' láže'le' le', na' gože' le':

–Biž kwežo'.

¹⁴ Naž Jesusen' wbigė'e ga na', na' wdane' dan' del bi'do' gaten'. Wlezgak benne' ka' zej noe'e-be', na' Jesusen' wnné':

–Xkwide' byo, žapa' le', beyase.

¹⁵ Naž bi'do' gaten' bebanbe', na' wže'be', na' wzo' ľawbe' zchaljbe'. Jesusen' benezjwe'-be' lo na' xna'be'.

¹⁶ Kate' blė'egekle benne' ka' da' ni, bžėbegake', na' bka'n zėngake' Dios, na' wnnágage':

–Blá' to benne' zaka' ga zoažo ni, benne' zchalje' lo wláž Dios. Dios na'kze žezá' laže'e chežo, benne' chie' ka'.

¹⁷ Wzé diža' che yela' wak che Jesusen', na' béngkele benách ka' nníta'gake' yógo'te yež gan nbab Judea, na' yógo'te yež zej žen' gawze ga na'.

Da' wnnáb Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis

(Mt. 11:2-19)

¹⁸ Benne' ka' žónľengake' Zwa tzen bzėngekle' le' yógo'te da' ki, da' ka' žon Jesusen'. Zwan' bliže' chope benne' ka',

¹⁹ na' bsele'e ľėgake' gan zoa Jesusen' nich nnábgekle' Le', na' nnágage': žNako' le' Benne' Criston', bennen' sela' Dios, o žala' kwezto' benne' yoble?

²⁰ Kate' benne' ka' bseľa' Zwan' bžingake' gan zoa Jesusen', góžgake' Le':

–Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis bsele'e neto', nich nnablto' Le', na' nnato': žNako' le' Benne' Criston', bennen' sela' Dios, o žala' kwezto' benne' yoble?

²¹ La' na'ze žeyón Jesusen' benne' zan, benne' yižwé' ka', len benne' yó'ogake' be' xiwe' ka', na' lezka' benne' zan, benne' lo choľe ka', bsaljwe' yej ľawgake'.

²² Bechebe Jesusen', na' gože' chope benne' ka' bseľa' Zwan', na' wnné':

–Le chej, chejženlele Zwan' kan nak da' blė'elele, na' da' bėnlele. Želė'egekle benne' ka' gókgake' lo choľe. Žeza'gak benne' ka' bi gok sá'gake'. Beyakgak benne' ka' wdá'gake' yižwé' leže. Žeyėngkele benne' ka' bkwėžjwgake'. Bebangak benne' gat ka'. Benne' yache' ka' žėngkele' diža' chawen'.

²³ Ba nez zen gaken che bennen' bi gak chope laže'e, na' gónľene' neda' tzen ľa'kze bi žona' kan žekle' žala' gona'.

²⁴ Kate' benne' ka' bseľa' Zwan' bezá'gake' ga na', wzo' ľaw Jesusen' zzejni'ile' benne' ka' kan nak che Zwan', na' wnné':

–žNo benne' bejwiale lo latje dachen'? žBejwiale to benne' nake' ka to ya xtil dan' zta be'?

²⁵ žNozke benne' bejwiale? žBejwiale to benne' nakwe' laže' da' zaka'le'en? Nnėzkzelele benne' ka' zej nakwe' laže' da' zaka'le'en, na' de yela' wnni'a chėgake' nníta'gake' ližgak benne' wnná bia' ka'.

²⁶ žNozke benne' bejwiale? žBejwiale to benne' zchalje' lo wláž Dios? O', žapa' le'e. Zwan' nakže' blo ka to benne' zchalje' lo wláž Dios.

²⁷ Nak Zwan' bennen' nyejw le'e yich la'y kan nak chie' da' znnan:

Bwia nga, žsela'a benne' wbás chia'.

Cheje' zga'ale' ka Le' nich wpé'e nez gan tio'.

²⁸ Neda' žapa' le'e: gan zej nníta' benách ka', cha' zoa no benne' zchalje' lo wláž Dios, bi nakže' blo ka Zwan', bennen' bezóe' benách ka' nis, san no benne' nakže' nexjw gan znná bia' Dios, bennen' nakže' blo ka Zwan'.

²⁹ Kate' benne' gaxjw ka' ľen benne' wechizjw ka', béngkele' da' bchalj Zwan', gókbė'egekle' da' naken chawe' ľaw Dios, na' bezóagake' nis lo na' Zwan',

³⁰ san benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka', benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' bchi'le Moisés, bi bezóagake' nis lo na' Zwan', na' ki goken, belka'ne' ka'ze da' chawe' da' gónele Dios gone' chėgake'.

³¹ Lezka' wnná Xanžon':

–žNakx wsaka' ľeba' kan zej nak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a? žNakxkze zej nake'?

³² Zej nake' ka xkwide' ka' želyitjbe'. Želbe'be' ľawe' ya'a, na' želbéžeya'abe'. Želye'be' ľjėžgakbe': “Žkwežo' bžejw ľawle, na' bi žia'le. Žoľ nyáche'to', na' bi zbėzele.”

³³ Ki nakle dan' bla' Zwan', bennen' bezóe' benách ka' nis, na' bi bdawe' yet xtil, na' bi we'je' xis uba, na' wnnlele chie', na' wnnale: “Da' xiwe' žónľenen le' tzen.”

³⁴ Kate' bla'a neda', Benne' Golje' Benách, na' že'j žawa', znnlele chia': “Bennen' nake' benne' wawle'e, na' benne' že'je'. Nake' ľježgak benne' wechizjw ka' len yezika' benne' dola' ka'.”

³⁵ Neda' žapa' le'e: zej nak bia' benne' ka' zej nape' yela' žejni'il che Dios ni'a che da' žžngake'.

Da' ben Jesús lo liž to benne' yodo' fariseo

³⁶ To benne' yodo' fariseo bliže' Jesusen' nich gáwľene' le' tzen. Wyó'o Jesusen' liž bennen', na' wži'e, na' wzo' ľawe' žawe'.

³⁷ Zoa to no'le le'e lo yežen', na' katen' benle' že'j žaw Jesusen' liž benne' yodo' fariseon', naž blė'e ga na', noe'e to béga'do' da' naken yej zaka', na' yožen to da' zľa' zix.

³⁸ Katen' bžine' zaka' xkóže'le Jesusen', wži'e xni'e Le', zbeže'. Naž wzó lawe' žesbise' ni'a Jesusen' len nis zbeže', na' bezíe' ni'e len yicha' yichje'. Bnope'e ni'e, na' wloé'e dan' zla' zix' lo ni'e.

³⁹ Kate' benne' yodo' fariseon', bennen' bliže' Jesusen', bl'e'ele' da' ni, wzá' laže'e, na' wnné': "Chela' nak benne' ni benne' zchalje' lo wláz Dios, gákbe'ele' da' nak no'le ni zgame' Le', na' da' žone', dan' nake' no'le le'e."

⁴⁰ Naž Jesusen' gože' benne' fariseon', na' wnné':

—Smon, de to da' ženela' yapa' le'.

Beží'i bennen', na' wnné':

—Wnná, benne' wsdle.

⁴¹ Jesusen' gože' le':

—Wzóa to benne' wnni'a, na' wnníta'gak chope benne' zej nbage'e mežw chie'. To bennen' nbage'e chie' lazjwe' che chopiz, na' yetóen' nbage'e chie' lazjwe' che chop byo'.

⁴² Dan' bi de mežw chégake' nich chíjwgake' dan' zej nbage'e chie', che len benít lawe' che žoptie' dan' zej nbage'e chie'. Wnná na'a. ¿Nozle benne' chope' ki ží'ižele' bennen' benít lawe' chégake'?

⁴³ Beží'i Smon na', na' wnné':

—Žekla' neda', bennen' wbága'že' mežw chie', dan' benít lawe'.

Jesusen' gože' le':

—Da' likze znnó'.

⁴⁴ Naž beyéjch Jesusen', na' bwie' no'len', na' gože' Smon na':

—¿Zle'elo' no'le ni? Wyoá'a ližo', na' bi benno' nis da' chibla' ni'a, san no'le ni besbise' ni'a len nis zbeže', na' bezíe' ni'a len yicha' yichje'.

⁴⁵ Bi bzechw lawo' neda', san kate' za' bžintia' ližo', bi wzóa ži no'le ni, znop'e ni'a.

⁴⁶ Bi wló'o set yichja', san no'le ni wloé'e dan' zla' zix' ni'a.

⁴⁷ Che len žapa' le', doła' zen dan' wbaga' no'le ni, ba benít lawa' chie', na' nží'ile'ele' neda'. No benne' ženít law Dios chie' láte'do'ze, láte'do'ze nží'ile' Dios.

⁴⁸ Naž Jesusen' gože' no'len', na' wnné':

—Doła' wbago'o ba benít lawa' chio'.

⁴⁹ Naž benne' ka' želbé'lene' Jesusen' tzen gan žáwgake' wzó láwgake' želyi'e ljéžgake', na' wnnágake':

—¿Nozke benne' ni, ženít lawe' doła'?

⁵⁰ Naž Jesusen' gože' no'len', na' wnné':

—Dan' žejli'o chia' neda', ba beló'. Binlo beyéj ližo'.

8

No'le ka' žáklengake' Jesús len benne' wsdle chie' ka'

¹ Wdé gogkak da' ki, wdé Jesusen' gan zej že' yež zan, yež zen ka', na' yeždo' ka', gan bchalje' diža' chawen' kan zna' bia' Dios, na'

benne' chežinnote benne' wsdle chie' ka' zjáklene' Le' tzen.

² Lezka' bałe no'le ka' zjáklene' Le', no'le ka' beyón Jesusen' légake' kate' bebeje' be' xiwe' ka' yó'ogake', na' beké'e yižwé' ka' zej de'e. Lia, no'len' lezka' lie' Madlen, zoe' ládjwgake', no'len' bebéj Jesusen' gaže be' xiwe' wyoé'e.

³ Lezka' Zwan, zo'le Chosa, benne' žape chi'e da' de liž Herodes, benne' zna' bi'e, zoe' ládjwgake', na' lezka' zoalen Susana légake'. No'le ki želsí'ni'e da' žaw Jesusen' len benne' wsdle chie' ka'. Ki žongak no'le ka' tzen len yezika' no'le ka', na' znéjwgake' da' de chégake'.

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to benne' žaz ža'ne'

(Mt. 13:1-9; Mr. 4:1-9)

⁴ Lezka' benne' zan bžójgake' lo yež ka', na' bžingake' gan zoa Jesusen'. Katen' bdóbgake' gan zoe', Le' bsaka' lebe', na' gože' légake':

⁵ —Bžoj to benne' žaz ža'ne' zjeze' binnedo' ka'. Kate' ne zjeze', bėjjwgak bałe binnedo' ka' gan nak nez las, na' wdégak benách ka' ga na', na' bléjgaken'. Lezka' bžingak byinnedo' ka', na' bdáwgakban'.

⁶ Bėjjwgak yebałe binnedo' ka' lo yo gan že' yej. Kate' bla'gak binnedo' ka', la' belbižten dan' bi ngopa' yon'.

⁷ Bėjjwgak yebałe binnedo' ka' gan beła'gak lba yeche' ka'. Tzen belgole lba yeche' ka' len yagdo' ka'. Lba yeche' ka' beldóbgaken yagdo' ka' kate' blá'gaken, na' bžia' yí'gaken yagdo' ka'.

⁸ Bėjjwgak yebałe binnedo' ka' gan nak lo yo beb. Katen' ba bgólgaken, bnéjwgaken. To ton bnezjwn yetó gaywá' binnedo' ka'.

Kate' Jesusen' beyóž wnné' ki, zižje wnnié':

—No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

Zna Jesús biz chen' žsaka' lebe'

(Mt. 13:10-17; Mr. 4:10-12)

⁹ Naž benne' wsdle ka' che Jesusen' wnnábgakle' Le', na' wnnágake':

—¿Biz žsedle dan' bsaka' lebo'?

¹⁰ Jesusen' gože' légake':

—Dios zzejni'ile' le'e da' ngache' kan zna' bi'e Le', san yezika' benách ki, zcháljlana' légake' da' žsaka' leba' nich kate' wiagake', bi lé'egekle', na' kate' yéngkle', bi chejni'igekle'.

Zloe'el Jesús da' žsedle da' bsaka' lebe'

(Mt. 13:18-23; Mr. 4:13-20)

¹¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Ki nak da' žsedle dan' bsaka' leba': Binnedo' ka' zej naken gtiža' Dios.

¹² Binnedo' ka' bėjjwgaken lo nez las zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' želyenle' dižan', na' la' za'te da' xiwe', na' žekán' dižan' da' wyó'on lo yichj láždo'gak

benne' ka', nich bi chejlé'gaken', na' nich bi yelágake'.

¹³ Binnedo' ka' béxjwgaken lo yo gan že' yej zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' želyenle' dižan', na' len yela' žebél želzi'en, san zej nake' ka' binnedo' ka' bi bėngaken lwen. To chí'ido'ze žejlé'gaken', dan' nža' láždogake' da' žak chėgake', na' la' žsántegake' dižan'.

¹⁴ Binnedo' ka' béxjwgaken gan belá'gak lba yeche' ka' zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' želyenle' dižan', na' kate' ba bėngeklen', na' da' ka' žákgaken chėgake' yežlyó nga žóngaken légake' lo'e, da' ka' zej naken yela' wnni'a chen, na' da' ka' zdan láže'gake' da' žákgaken ga ni, na' dižan' bi žonen žin lo yichj láždo'gake'.

¹⁵ Binnedo' ka' béxjwgaken gan nak lo yo beb zloé'egeklen kan žak chegak benne' ka' dot láže'gake' žėngekle' dižan', na' zgo'o chóchgaken' lo yichj láždo'gake', na' lo yela' zbez zen laže' chėgake' žóngake' kan žnna dižan'.

*Žsaka' lebe Jesús che da' žsani' ližžo
(Mt. 4:21-25)*

¹⁶ Lezka' wnná Jesusen':

—Xtiža' Dios naken ka to yi'. Kate' to benne' zgale' yi', bi zdosen' kak, na' bi žgo'en zanle gan žate'e, san zzoen' sibe lo yo'o, na' yin' žsani'nin' benne' ka' žó'ogake' ga na'.

¹⁷ La' law yógo'te da' ngache', na' gak bian', na' žoj lawle yógo'te da' žaken ži žize.

¹⁸ 'Che len, le wzé nag, dan' gata' yelate' che benne' zzoa choche' da' ženle' lo yichj lážda'we', na' si'že' xtiža' Dios, san benne' bi zzoa choche' da' ženle' lo yichj lážda'we', na' yegá'a dižan' dan' benle'.

Da' ben xna' Jesús tzen len benne' biche'e ka'

(Mt. 12:46-50; Mr. 3:31-35)

¹⁹ Naž bžin xna' Jesusen' tzen len benne' biche'e ka', gan zoe', san bi gok žingake' lawe' Le' dan' zej nnita' benne' gan ga na'.

²⁰ To benne' zoe' ga na' bliže' Jesusen', na' wnné':

—Xno'o len benne' bicho'o ka' nnita'gake' lí'ale, na' žėnegekle' wcháljengake' Le'.

²¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benne' ki, benne' želyenle' xtiža' Dios, na' žóngake' kan žnnan zej nake' ka' xna'kza', na' benne' bíche'kza' ka'.

Jesús zbek žie' be' wale

(Mt. 8:23-27; Mr. 4:35-41)

²² To ža wžén Jesusen' to lo barkw tzen len benne' wsdle chie' ka', na' Le' gože' légake':

—Le cho'o yechelá'a nisko' nga.

Naž la' zjaktie'.

²³ Kate' ne želdié' lo nison', žtas Jesusen'. Naž wzó law žak to be' wale lo nison', na' ba žek yetj barkwn' zan nisle, na' de zož chėgake'.

²⁴ Naž wbíga'gake' gan de Jesusen', na' besbángake' Le', na' wnnágake':

—jBenne' wsdle! jBenne' wsdle! Ba žek lo'ojžo zan nisle.

Kate' bebán Jesusen', bliže' ben' žaken, na' nisen' da' žgo'nen, na' wzóa ži ben' goken, na' wžé' ži nison'.

²⁵ Naž Jesusen' gože' benne' wsdle chie' ka', na' wnné':

—jBi na' chejle'le che Dios?

Bžėbegake' légake', na' bebángekle'. Gož ljėžgake' toe' yetóe':

—jNozke benne' ni? Zdilé' be' dan' žaken, na' nisko', na' žóngaken dan' žnne'.

*Benne' yež Gadara, benne' yoe'e be' xiwe'
(Mt. 8:28-34; Mr. 5:1-20)*

²⁶ Naž bžin Jesusen' tzen len benne' wsdle chie' ka', gan nbab yež Gadara, da' žen' yechelá'ale nisko' gan nbab Galilea.

²⁷ Kate' Jesusen' bežoje' lo barkwn' gan nak lo yon', bedjchág to benne' yežen' Le'. Ba gok schale'e yoe'e be' xiwe', na' biž žakwe' laže', na' biž zzo'e' lo yo'o, san zoaze' lo bloj gan žkáche'gake' benne' gat ka'.

²⁸ Kate' bennen' yoe'e be' xiwe' blé'ele' Jesusen', wnnié' žižje. Bzoa zibe' law Jesusen', na' wnné':

—jBiž nbaga'a chio', Jesús, Ži'n Dios, Benne' zente? Žáta'yoela' Le' bi wsaka' ži'o neda'.

²⁹ Ki wnné' dan' Jesusen' ba gože' be' xiwen' yežojen lo bennen'. Zan čhi'i be' xiwen' ba bchix blol-le'en bennen'. Benne' ka' che yežen' bchéjgake' le' do ya, na' bžóagake' bayw ya ni'a ne'e, san bchoge' do ya ka', na' be' xiwen' da' yoe'e bchen' le' lo latje dach.

³⁰ Naž Jesusen' wnnable' be' xiwen', na' wnné':

—jBi lio'?

Be' xiwen' gožen Le':

—Be' Zan lia'.

Ki wnnán dan' yoe'e be' xiwe' zan.

³¹ Naž be' xiwe' ka' góta'yoegeklen Jesusen' bi sele'e légaken latje chol' chegak benne' gat ka'.

³² Lezka' wzóa to kwe' koch zan ga na', želdaba' žáwgakba' law ya'adon', na' be' xiwe' ka' belnnáb nyachen' Jesusen' we'e légaken latje chejžó'ogaken lo koch zan ka'. Jesusen' bi'e légaken latje.

³³ Bežojgak be' xiwe' ka' lo bennen', na' bejžó'ogaken lo koch zan ka', na' jak koch ka' gan nak to le'e ya'a yej zen. Bejbíxjgakba' lo nisko', gan belyepba' nis.

³⁴ Kate' benne' ka' žape chí'igake' koch ka', blé'egekle' kan gok chėgakba', bžėbegake', na' bebángekle'. Bezónnjgake' ga na', zeyėjgake' lážgake', na' bejžėngekle' benne' ka' nnita'gake' yežen', na' lezka' benne' nnita'gake' yixen'.

³⁵ Naž bžojgak benne' ka' nníta'gake' yežen', na' bejwiagake' dan' goken. Katen' bžingake' gan zoa Jesusen', blé'egekle' bennen' wyoé'e be' xiwe' ka', ži'e xni'a Jesusen'. Nakwe' laže', na' ba bezóe' cháwe'do', na' bžébegake'.

³⁶ Benne' ka' nníta'gake' ga na' belzenle' légake' kan goken, na' blé'egekle' ba beyák bennen' wyoé'e be' xiwe' ka'.

³⁷ Naž yógo'te benne' zan ka', benne' wláž che yež ka' zej nbaben yež Gadara na', góta'yoegekle' Jesusen' yežoje' lo yežlyó chégake'. Ki béngake' dan' zžébegake'. Bebén Jesusen' lo barkwn', na' bezé'e ga na'.

³⁸ Bennen' bežojgak be' xiwe' ka' le' góta'yoele' Jesusen' we'e le' latje chéjlene' Le' tzen. Jesusen' gože' le' ga'ne' ga na', na' wnné':

³⁹ —Beyéj ližo'. Bejzenle benách wláž chio' ka' ka nak da' zen da' ben Dios len le'.

Beyéj bennen' liže', na' bzie' diža' dot lo yež ka' kan nak da' zen da' ben Jesusen' len le'.

Xkwide' no'le che Jairo, na' no'len' wdane' laže' che Jesús

(Mt. 9:18-26; Mr. 5:21-43)

⁴⁰ Kate' bežin Jesusen' yechelá'a nison', benne' zan, benne' nníta'gake' ga na', bebégekle' ni'a chie' Le' dan' želbeže' yógo'tegake' Le'.

⁴¹ Naž bžin to benne' lie' Jairo gan zoa Jesusen'. Nake' benne' blo che to yo'o gan žéngkle benne' judío ka' xtiža' Dios. Bzoa zibe' law Jesusen', na' góta'yoele' Le' cheje' liže'.

⁴² Ki bene' dan' zoa to xkwide' no'le chie', na' ba žek gatbe'. Nakbe' bi' tliča'kze chie', na' zejbe' ka chežinno yiz. Kate' ne zej Jesusen' tzen len benne' zan ka', zchígake' Le'.

⁴³ Zej to no'le ladjw benne' zan ka', na' ba gok chežinno yiz zzáka'li'e, dan' bi zbez žen chie', da' žaken chégakkze no'le ka', na' ba bdi'e' bika' da' de chie', dan' wdizjwe' benne' ka' žeyóngake' benách ka', san nitó benne' bi gok yeyone' le'.

⁴⁴ Wbige'e zaka' xkože'le' Jesusen', na' wdane' laže' da' nakwe', na' la' wbižte yizwé' žen chien'.

⁴⁵ Naž Jesusen' wnnable' benne' zan ka', benne' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—žNož benne' wdane' neda'?

Nitóe' bi bechebe'. Naž Bedw len benne' ka' nníta'lgake' le', góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsedle, zej nnita' benne' zan ga ni, benne' zchígake' Le', na' zžiga'gake' Le', na' zno': "žNož benne' wdane' neda'?"

⁴⁶ Naž Jesusen' wnné':

—Zoa no benne' wdane' neda', dan' gókbe'ela' bžoj yela' wak neda', dan' žeyonen benách ka'.

⁴⁷ Kate' gokbe'el no'len' nnezle Jesusen' dan' bene', lo yela' zžebe wzize'. Bzoa zibe' law Jesusen', na' gože' Le' lawgak benne' zan ka' biz chen' wdane' laže' da' nakwe' Le', na' kan goken, la' beyaktie'.

⁴⁸ Naž Jesusen' gože' le':

—Ži'na'do', dan' žejli'o chia' ba beyako'. Binlo beyéj ližo'.

⁴⁹ Kate' ne zna Jesusen' da' ni, bžin to benne' wzé'e liž benne' blon', na' gože' bennen':

—Ba got xkwide' no'le chio'. Biž gon lelo' benne' wsedle.

⁵⁰ Kate' Jesusen' benle' da' ni, bechebe', na' gože' benne' blon':

—Bi žebo'. Bejle'ze che Dios, na' yeyák xkwide' no'le chion'.

⁵¹ Kate' Jesusen' wyoé'e yo'on', bi bi'e latje no benne' chó'olene' Le' san légakze Bedw len Jakob, na' Zwa, na' lezka' xa xna' xkwide' no'len'.

⁵² Želbeže benne' ka' nníta'gake' ga na'. Želbeže nyache'e ni'a che xkwide' no'len', na' Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Biž kwéžele. Bi nat xkwide' no'len'. Žtászebe'.

⁵³ Ben dítjgkcle' Le' dan' nnézgkcle' ba natbe'.

⁵⁴ Naž Jesusen' bežwe' na'be', na' wnné' zižje, na' wnné':

—Xkwide' no'le, beyase.

⁵⁵ Naž be' nakkzbe' beyó'on lebe', na' bebanbe', na' la' wyástebe'. Jesusen' gože' légake' wnéžjwgake' da' gawbe'.

⁵⁶ Bebángkle' xa xna'be', san Jesusen' bchi'le' légake' bi wzéngkle' nitó benne' kan goken.

9

Jesús žsele'e benne' wsedle chie' ka' nich chejšégake' xtiže'e

(Mt. 10:5-15; Mr. 6:7-13)

¹ Naž Jesusen' betobe' benne' chežinno, benne' wsedle chie' ka', na' bdi'e' lo ná'gake' yela' wak, na' yela' wnná' bia', nich yebéjgake' be' xiwe' ka' yo'ogak benách ka', na' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka'.

² Bsele'e légake' nich chejžéngkle' benách ka' kan zna' bia' Dios, na' nich yeyóngake' benne' yižwé' ka'.

³ Jesusen' gože' légake':

—Bi be' wa'le che lo nez, kege bardo', na' kege yixjw, na' kege yet, na' kege mežw, na' bi xoa yenle chope laže'.

⁴ Bíte'teze yo'o gan cho'ole, le soa ga na' kate' yezá'žele lo yežen'.

⁵ Gáte'teze gan bi gápegak benách ka' le'e ba la'ne, le yežój lo yežen', na' le kwib bixte da' dan' lable, dan' wlo'e'len légake' zej nbage'e zia.

6 Naž zjak benne' wsedle chie' ka'. Wdégake' yógo'te yeždo' ka', na' bcháljgake' diža' chawen', na' beyóngake' benne' yižwé' ka' nnita'gake' yógo'te yež ka'.

Kan got Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis
(Mt. 14:1-12; Mr. 6:14-29)

7 Benle Herodes, bennen' zwna bi'e, kan nak yógo'te da' žon Jesusen', na' wže' zedle', dan' znnagak benách ka':

–Bebán Zwa lo yela' got.

8 Yebale' znnágake':

–Belá' Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te.

Yebale' znnágake':

–Ba bebán to benne' wbabe' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te.

9 Herodes na' wnné':

–Zwan' bchoga' yene'. žNožke bennen', ženla' da' zan ki da' žone'?

Herodes na' žak láže'li'e le'ele' Jesusen'.

Zwaw Jesús gayo' mil benne' ka'
(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Jn. 6:1-14)

10 Kate' bežingak benne' wbás ka' che Jesusen', benne' ka' bsele'e chejségake' xtiže'e, na' bzéngkle' Le' yógo'te da' béngake'. Naž Jesusen' bchi'e légake' cheze. Jake' to latje dach gan nbab yež Betsaida.

11 Kate' wnnéžekle benách ka' da' ni, wnáwgake' Jesusen', na' Le' wdape' légake' ba la'ne, na' bcháljlene' légake' kan zwna bia' Dios, na' beyone' benne' yižwé' ka'.

12 Kate' za' žale' ža na', wbíga'gak benne' chežinno, benne' wbás ka' che Jesusen', gan zoe', na' góžgake' Le':

–Besela' benách ki nich chjake' gan zej že' yeždo' ka', na' gan zej že' yo'odo' ka' dot gawze, nich chejúljgake' gan gá'ngake', na' da' gáwgake', dan' nak latje dach ga zoažo ni.

13 Naž Jesusen' gože' légake':

–Le waw-gake' le'e.

Góžgake' Le':

–Gáyo'ze yet xtildo' de, na' chopze bel cheton' de. žChejto' chjé'wto' da' gawgak benne' zan ki?

14 Zej nnita' ka' gayo' mil benne' ka' ga na'. Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

–Le kwek chi-yóngake' to kwe' to kwe'.

15 Ki béngake', na' wže'gak yógo'te benne' ka'.

16 Naž Jesusen' bešwe' gayo' yet xtil ka', na' chope bel ka'. Bchis lawe', zwie' ya'abale, na' gože' Dios: “Žóžkeno'.” Naž bzožje' yet xtil ka', na' bi'en che cheze benne' wsedle chie' ka' nich chísgaken' lawgak benne' zan ka'.

17 Bdáwgake' yógo'tegake', na' béljgkle'. Wdé na' betóbgake' da' bizjw ka', na' beschá'gake' chežinno xkwit ka'.

Zwna Bedw Jesús nake' Benne' Cristo
(Mt. 16:13-19; Mr. 8:27-29)

18 To ža kate' ne zoa Jesusen' cheze gan zcháljlene' Dios, na' žónlengak benne' wsedle chie' ka' Le' tzen, wnnable' légake', na' wnné':

–žNožen' znnagak benách ka' naka' neda'?

19 Bechébegake', na' wnnágake':

–Bale' znnágake' nako' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis. Yebale' znnágake' nako' Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, na' yebale' znnágake' nako' to benne' wbabe' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te, na' ba bebane' lo yela' got.

20 Naž Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

–Cheze le'e, žnozke zwnale naka'?

Bechebe Bedw, na' wnné':

–Nako' Benne' Criston', bennen' bseła' Dios.

Zwna Jesús kan za' gótgake' Le'
(Mt. 16:20-28; Mr. 8:30-9:1)

21 Naž Jesusen' besnisle' légake', na' bchi'le' légake' bi wzéngkle' nitó benne' No nake' Le'.

22 Naž gože' légake':

–Žon byenen sáka'li'a neda', Benne' Golje' Benách, na' da' zan da' gaken chia'. Benne' gole ka' len bžoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka', wká'ngake' neda' ka'ze. Gótgake' neda', san kate' te chonne ža, Dios yesbane' neda' lo yela' got.

23 Ležka' gože' yógo'tegake':

–Ča' no benne' žénele' gónlena' neda' tzen, žon byenen wzóe' cheła'ale da' naken chie', na' gake' ka' to benne' noe'e yag kroze nich chejté'e le'en. Naž gak gónlene' neda' tzen.

24 No benne' ži'e wnné yoe che yela' nban chie', wniten', san benne' wnite' yela' nban chie' dan' žónlene' neda' tzen, gata' yela' nban da' zejli kanne chie'.

25 Bi be da' chawe' gata' che to benne' ča' gape' yógo'te da' den yežlyo' nga, san wnite' to či'ize yela' nban chie'.

26 No benne' žedoe'ele' neda', na' žedoe'ele' xtiža'a, ležka' neda', Benne' Golje' Benách, yedoe'ela' bennen' kate' yela'a len yela' bani' che Xa', na' len yela' bani' chegak wbás ka' che ya'abá che Dios nich nna bi'a.

27 Da' li žapa' le'e, zej nnita' bale' benne' nga, benne' bi na' gátgake' kate' lé'egekle' ža yedjnná bia' Dios.

Zča' kan zwna law Jesús
(Mt. 17:1-8; Mr. 9:2-8)

28 Kate' ba wdegak žono' ža wdé bchalj Jesusen' da' ki, bchi'e Bedw len Zwa, na' Jakob, na' wžene' to law ya'ado', gan bcháljlene' Dios.

29 Kate' ne zcháljlene' Dios, bža' kan zwna lawe', na' laže' da' nakwe' beyaken žíla'do'ze, na' wyepen yes bani'.

³⁰ Naž bla' lawgak chope benne' ka' gan zoa Jesusen', na' zcháljengake' Le'. Zej nake' Moisés len Lías, benne' ka' wnníta'gake' za ni'te.

³¹ Žoptie' belyepe' yes baní', na' zcháljengake' Jesusen' kan za' gate' lo yež Jerusalén, na' yezé'e yežlyó nga.

³² La'kze znnale'en tas Bedon', len benne' ka' nníta'lengake' le', na' ben byéngake' lé'egekle' yela' baní' che Jesusen', na' chegak benne' chope' ka' nníta'lengake' Le'.

³³ Kate' žopte benne' ka' bezá'gake' gan zoa Jesusen', naž Bedon' gože' Le':

—Benne' wsedle, gak chawe' ga'nžo nga. Gonto' chonne yo'o laga', to chio', na' yetó che Moisés, na' yetó che Lías.

Bi nnezle Bedon' dan' znné'.

³⁴ Kate' ne zchalje' da' ni, la' wže'te to bejw ga na', dan' bkachen' légake', na' bžébegake' dan' nníta'gake' lo bejwn'.

³⁵ Naž benle chi'i benne' zchalje' lo bejwn', na' wnné':

—Benne' ni nake' Zi'na'. Nži'ila' Le'. Le wzé nag da' yi'e le'e.

³⁶ Kate' beyož benle chi'i na', toze Jesusen' ngá'nlene' légake'. Benne' wsedle chie' ka' wnníta'gake' žize, na' ža na' bi góžgake' nitó benne' kan nak da' blé'egekle'.

Žeyón Jesús to xkwide' byo yo'obe' be' xiwe'

(Mt. 17:14-21; Mr. 9:14-29)

³⁷ Kate' za' ža'ni' yetó ža, Jesusen' len benne' ka' nníta'lengake' Le', bedínnegake' law ya'adon', na' za'gak benne' zan ga na', benne' ka' zedjchággake' Jesusen'.

³⁸ To benne' ladjw benne' zan ka' wnnié' zizje. Blíže' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, záta'yoela' Le' yedjwio' xkwide' byo chia', dan' nakbe' tliča'tekze bi' chia'.

³⁹ Yo'obe' be' xiwe' da' zkwéžeya'an lebe', na' žizle'en lebe', na' zbia zene' zide' žoa'abe'. Žchix žlól-le'en lebe', na' batkle žsanen lebe'.

⁴⁰ Góta'yoela' benne' wsedle chio' ka' yebéjgaken', san bi góggake'.

⁴¹ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Le'e, benne' bi žejle'le chia', na' nyal yichje. žGáka'tega žala' sóalena' le'e, na' gaka' zen laže' len le'e? Le yedjwá' xkwide' byo chion' ga ni.

⁴² Kate' ne za'be' zbíga'be' gan zoa Jesusen', be' xiwen' bchix blól-le'en lebe'. Jesusen' bdíle' be' xiwen', na' beyone' xkwide' byon'. Naž benežjwe'-be' lo na' xabe'.

⁴³ Bebángleke' yógo'te benne' ka' ni'a che yela' wak zen che Dios.

Jesús znné' da' yoble kan za' gótgake' Le'

(Mt. 17:22-23; Mr. 9:30-32)

Kate' ne žebángleke' yógo'te benne' ka' kan nak da' zen da' žon Jesusen', Le' gože' benne' wsedle chie' ka',

⁴⁴ na' wnné':

—Le kwek yichje da' ni, dan' za' wdégake' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benách ka'.

⁴⁵ Bi bejni'igekle benne' wsedle chie' ka' da' ni, dan' bi na' wnezjw Dios légake' latje chejni'igeklen', san bi bežóggekle' nnábgekle' Jesusen' kan nak da' ni.

No benne' nake' blo

(Mt. 18:1-5; Mr. 9:33-37)

⁴⁶ Naž wzó lawgak benne' wsedle ka' che Jesusen' zdil díža'gake'. Želmnable ljéžgake' toe' yetóe' nole' gake' benne' blo.

⁴⁷ Žákbe'ele Jesusen' da' zza' láže'gake', na' wdele' to xkwide'do', na' bzoe'-be' kwite'.

⁴⁸ Naž gože' légake':

—No benne' gape' to xkwide'do' ki ba la'ne dan' nakbe' chia', nedkzan' gape' ba la'ne, na' no benne' gape' neda' ba la'ne, lezka' gape' ba la'ne Xa', Bennen' bsele'e neda'. Che len, bennen' zoe' ladjwle, na' nakže' gaxjw laže', benne' ni nake' blo.

No benne' bi zži'e chežo, žáklene' žo'o

(Mr. 9:38-40)

⁴⁹ Naž Zwa blíže' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, bl'e'elto' to benne' zkonle' žin lo' žebeje' be' xiwe' ka', na' bžonto' biž gonen' dan' bi žónlene' žo'o tzen.

⁵⁰ Jesusen' gože' le':

—Bi wžonle gonen', dan' no benne' bi zži'e chežo, žáklene' žo'o.

Jesús zdíle' Jakob len Zwa

⁵¹ Kate' za' bawze ža' žala' gat Jesusen', na' yeyepe' ya'abá che Dios, ben byene' cheje' lo yež Jerusalén.

⁵² Bsele'e benne' wbás chie' ka' nich chjake' zga'alegake' ka' Le', na' jake' to yeždo' gan nbab Samaria, nich chejtíljgake' gan ga'ne' dot yele.

⁵³ Benne' ka' che yežen' bi wdápegake' Jesusen' ba la'ne dan' zeje' lo yež Jerusalén.

⁵⁴ Kate' Jakob len Zwa, benne' wsedle ka' che Jesusen', blé'egekle' da' ni, góžgake' Le':

—Xan, žnnabltó' dinne yi' da' zan' ya'abá che Dios nich wžia yin' légake', gonto' kan ben Lías?

⁵⁵ Byechj Jesusen', na' bdíle' légake', na' wnné':

—Bi nnezlele biž be' yo'ole.

⁵⁶ Neda', Benne' Golje' Benách, bla'a nga, kege nich wžia yi'a yela' nban chegak benách ka', san nich yeslá' légake'.

Naž jake' yež yoble.

Benne' ka', benne' žénegekle' chjénlengake'

Jesús tzen

(Mt. 8:19-22)

⁵⁷ Kate' Jesusen' len benne' ka' žónlengake' Le' tzen ne yo'ogake' nez, bžin to benne' ga na', na' gože' Jesusen':

—Xan, žénela' sá'lena' Le' gáte'teze gan chejó'.

⁵⁸ Jesusen' gože' le':

—Beza' ka', zej že' bloj chégakba', na' byínnedo' ka', žiagak xó'ngakba' ka', san neda', Benne' Golje' Benách, bi de chia' gan gata'a nich yezi' laža'a.

⁵⁹ Naž Jesusen' gože' benne' yoble, na' wnné':

—Benlen neda' tzen.

Bennen' gože' Le':

—Xan, benn latje yeyá'a zga'ale liža', kate' wkáche'ža' xa'.

⁶⁰ Jesusen' gože' le':

—Be' latje benne' ka' za' gátgake' wkáche'gake' benne' gat ka' chégake', san le', wyéj, bejzenle benách kan zna bia' Dios.

⁶¹ Naž bžin yetó benne', na' gože' Jesusen':

—Xan, žénela' sá'lena' Le', san benn latje cha'a zga'ale nich chejzela' diža' lježa' ka'.

⁶² Jesusen' gože' le':

—No benne' že' laže'e da' de yežlyó nga, nake' ka to benne' zga'ne' beže, na' zwie' xkóže'le'. Cha' no benne' žone' ki, bi nake' zi gone' žin che da' zna bia' Dios.

10

Jesús žsele'e chonnłalj chi benne' nich chejségake' xtiže'e

¹ Wdé gok da' ki, Xanžon' wžie' yechonnłalj chi benne' wsedle chie' ka', na' bsele'e chope wéjgake' nich chjake' zgá'alegake' ka' Le' yógo'te yež zen ka', na' yeždo' ka', gan za' tie' Le'.

² Gože' légake':

—Da' li, dele'e žin chia', da' naken ka to yežlyó zen gan žon byenen lapa', san babze benne' wen žin chia' nníta'gake'. Che len, le gáta'yoele Dios, Bennen' nake' Xan yežlyón', sele'e benne' wen žin ka' gan nak yežlyó chien'.

³ Le chej na'a. Le wia, neda' žselá'a le'e, na' nakle ka zila' ka' zjakba' ládjwgak beko' yixé' snia ka'.

⁴ Bi wa'le bzod mežw, na' kege yixjw yet, na' bi wa'le yetó kwe' zélele, na' bi žélele lo nez nich wcháljenle benách ka'.

⁵ Gáte'teze yo'o gan cho'ole, zga'ale nnaile: "Da' zka'n chawe' yichj lázdo'žo gaken chegak benách nníta'gake' yo'o ni."

⁶ Cha' zoa no benne' ga na', benne' zga'n chawe'e, da' zka'n chawe' yichj lázdo'žo da' nnablen gá'nlenen le', san cha' bi zoa no benne' ki ga na', da' zka'n chawen' da' nnablen gá'nlenen le'e.

⁷ Le ga'n lo yo'o gan cho'ole, na' le ye'j le gaw bi da' gónngake' le'e, dan' žélkzele benne' wen žin da' gawe'. Bi tele to to yo'o.

⁸ Gáte'teze yež gan žimle, gan gápegake' le'e ba la'ne, le ye'j le gaw bíte'teze da' gónngake' le'e.

⁹ Le yeyón benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lo yežen', na' le ye'-gake': "Ba bla' da' zna bia' Dios gan zoale."

¹⁰ Gáte'teze yež gan žinle, cha' bi gápegake' le'e ba la'ne, le yežój ga na', na' le chejzé lo nez che yežen', na' nnaile:

¹¹ "Bižte yo che lažle, da' dan' labto' zchinnjton', na' naken da' zloe'elen nbága'le zia, san žala' nnézele da' ni. Ba bla' da' zna bia' Dios ga zoale ni."

¹² Neda' žapa' le'e, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', sáka'žegak benách ka' che yežen' ka sáka'gak benách ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, yežen' bchinnj Dios.

Da' gak chegak benne' ka' bi yeyát láže'gake'

(Mt. 11:20-24)

¹³ Lezka' wnná Jesusen':

—Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách yež Korazín. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, benách yež Betsaida. Chela' gok lo yež Tiro, na' lo yež Sidón yela' wak zen ka' ka da' ka' bena' gan zoale le'e, ža ni'te yeyát láže'gak benne' yež ka', na' wakw kwíngake' laže' ka'ze, na' kó'ogake' de yichjgake', da' wloe'elen ba beyát láže'gake'.

¹⁴ Che len, kate' žin ža chog Dios chegak benách ka', sáka'žele le'e ka sáka'gak benne' yež Tiro ka', na' benne' yež Sidón ka'.

¹⁵ Le'e, benách ka' zoale lo yež Kaper-naum. Gok chele kan wyeple gan cho'ogak benách ka' ya'abá che Dios. Na'a yetlje gan chejžo'ole latje choj chegak benne' gat ka'.

¹⁶ Naž Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—No benne' zze nage' chele le'e, lezka' zze nage' chía' neda', na' bennen' zka'ne' le'e ka'ze, lezka' zka'ne' neda' ka'ze, na' bennen' zka'ne' neda' ka'ze, lezka' zka'ne' ka'ze Xa', Bennen' bsele'e neda'.

Žežingak benne' ka' bejségake' xtiža' Jesús

¹⁷ Kate' chonnłalj chi benne' ka' bseła' Jesusen' nich chejžengekle' benách diža' chawen' bežingake' gan zoe', na' wnnágake':

—Xan, be' xiwe' ka' žóngaken kan znnato' kate' zkonlto' žin lo'.

¹⁸ Jesusen' gože' légake':

—Neda' bje'ela' da' xiwe', na' wbixen zan ya'abá kan žon yi' wzió', dan' žazen lo yo.

¹⁹ Le wia nga, neda' bdia' lo na'le yela' wnná bia' nich gak goxwle bele snia ka', na' goxjni' ka', len na'le, na' bi be gaken chele, na' nich wchinnjle yela' wnná bia' che da' xiwe', dan' bi zle'elen žo'o chawe'.

²⁰ Na'a, le yebél, kégeze dan' žongak be' xiwe' ka' kan znnale, san dan' zej nyejw lale ya'abá che Dios.

Žebél Jesús

(Mt. 11:25-27; 13:16-17)

²¹ La' na' ze bebél Jesusen', zoalén Dios Be' La'y Le', na' wnné':

—Zka'n zena' Le', Xe, nako' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga. Ki žona' dan' bkacho'o da' ki lawgak benne' ka' žákgake' da' zenle'e, na' lawgak benne' sina' ka', san blöe'elo' xkwide' ka' kan zej naken. Ka'kze gaken, Xe, dan' ki žaz lažo'o Le'.

²² Naž wnné':

—Ba bde Xa' yógo'te lo na'a. Bi zoa no benne' nnezle' no benne' nake' Zi'n Dios, san toze Xažo Dios nnezlen', na' bi zoa no benne' nnezle' no benne' nake' Xažo Dios, san toza' neda', Zi'ne', nnezlan', na' lezka' nnéžekle benne' ka' žénela' neda', Zi'ne', wlo'e'ela' légake' Xa'.

²³ Naž Jesusen' bwie' benne' wsedle chie' ka', na' gože' légake':

—Ba nez zen naken chegak benne' ka' zlé'egek'le' da' zlé'elele'le'e,

²⁴ dan' žapa' le'e: benne' zan, benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios len benne' wnná' bia' ka', gónegek'le' lé'egek'le' da' zlé'elele'le'e san bi blé'egeklen'. Gónegek'le' yéng'ekle' da' žénlele'le'e, san bi béng'eklen'.

Benne' Samaria, benne' nake' chawe'

²⁵ Naž la' wzó ža'te to benne' yodo' wsedle, na' nich si' bi'e Jesusen', wnnable' Le', na' wnné':

—Benne' wsedle, žbize žala' gona' nich gata' yela' nban da' zeljí kanne chia'?

²⁶ Jesusen' gože' le':

—Žejni'ilo' da' nyejw le'e yich, dan' bchi'le Moisés? ŽNakx xbab žono' le' dan' žolo'?

²⁷ Beží'i bennen', na' wnné':

—Ki znnan: “Bži'il Xano' Dios dot lažo'o, na' len dot yichj laždo'o, na' len dot yela' žon chio', na' len dot yela' žejni'il chio', na' lezka' žala' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'.”

²⁸ Jesusen' gože' le':

—Da' likze kan wnnó'. Ben ki, na' gata' yela' nban na' chio'.

²⁹ Dan' gónele bennen' yebéj chawe' kwine', gože' Jesusen':

—ŽNož benne' nake' lježa'?

³⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—To benne' wzé'e lo yež Jerusalén, na' bđinne', zeje' yež Jerikó. Lo nezen' bėxw'gak benne' wbán ka' le'. Btinnegake' ze', na' bėngake' le' we'. Naž bezá'gake' ga na', na' bká'ngake' le' ba žatkze'.

³¹ Naž wdé to bxož lo nezen'. Kate' blé'ele' bennen' žie' we', cheja' ale wdíe'.

³² Lezka' to benne' nbabe' za'só Lebí, benne' ka' žóngake' žin che yodo', wdíe' ga na'. Kate' blé'ele' le', lezka' wdíe' cheja'ale.

³³ Lezka' to benne' nbabe' Samaria yoe'e nezen', na' bžine' gawze gan de bennen' žie' we'. Kate' blé'ele' le', beyache' láže'le' le'.

³⁴ Wbige'e gan die', na' bdebe' set, na' xis uba wá lo we' chie', na' bchelen' laže'.

Naž bžie' le' xkože' bia chie', na' bchi'e le' lo yo'o gan želžin benne' ka' yó'ogake' nez, gan wdape chi'e le'.

³⁵ Yetó ža kate' ba ža'ni', katen' za' yezá' benne' Samaria na' ga na', wleje' lažjwe' che chope ža, na' bka'nen' lo na' benne' xan yo'on', na' gože' le': “Wdape chi'i benne' ni, na' cha' senžo' mežw, neda' yeyizjwan' le' kate' yelá'a.”

³⁶ Na'a, žnakx xbab žono' le'? ŽNole benne' chonne ki goke' ljež bennen' bengak benne' wbán ka' le' zia'?

³⁷ Bechebe benne' yodo' wsedlen', na' gože' Jesusen':

—Bennen' beyache' láže'le' le'.

Naž Jesusen' gože' le':

—Wyěj na'a, na' ben ki.

Da' ben Jesús liž Marta len Lia

³⁸ Naž Jesusen' beyoé'e nez, na' bžine' to yeždo' gan zoa to no'le lie' Marta, na' no'len' bchi'e Le' liže'.

³⁹ Martan' zoa no'le bile' lie' Lia, na' Lian' wži'e' xni'a Jesusen', na' bze nage' xtiže'e.

⁴⁰ Martan' wžé' zedle' dan' žónl'i'e žin. Wbige'e gan zoa Jesusen', na' gože' le':

—Xan, žbi žeyache' láže'lo' neda' dan' bka'n bi' bila' ni neda', na' toza' žona' žin? Gož-be' gákle'be' neda'.

⁴¹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Marta, Marta, že' zedlo', na' da' zan da' že' lažo'o žonon'.

⁴² Toze da' žon byenen gonžon, na' Lia ni wžebe' dan' nakže' chawe', na' dan' wžebe' bi yegá'n.

11

*Kan žala' wcháljlenž Dios
(Mt. 6:9-15; 7:7-11)*

¹ To ža na' Jesusen' zcháljlene' Dios. Katen' beyož bcháljlene' Le', to benne' wsedle chie' gože' Le', na' wnné':

—Xan, bsdle' neto' wcháljlento' Dios, kan ben Zwa, bsdle' benne' ka' žónlengake' le' tzen.

² Naž Jesusen' gože' légake':

—Kate' wcháljlene' Dios, žala' nnale ki:

Xato', zo' ya'abá, ga'n zen lo'.

Da, nna bi'o nga.

Žénelto' gak yežlyó nga kan žaz lažo'o Le', kan žaken ya'abá chio'.

³ Benn da' gawto' na'a ža.

⁴ Benít law cheto' dolan' nbága'to'

kan neto' ženit lawto' che no benne' bi da' žone' cheto'.

Bi go'o latje gan da' xiwe' ga bága'to' dola', san beslá neto' lo da' žonen.

⁵ Lezka' Jesusen' gože' légake':

—Cha' zoa no benne' ládjwle, benne' zoa lježe', na' cha' žin to benne' liže' gachje yele, naž cheje' gan zoa lježen', na' wliže' le', na'

nne': "Bicha'a, benngaž neda' chonne yet xtil,

⁶ dan' to benne' ze'e zi'to' ba bl'e liža', na' bi be de da' wa'a-ne' gawe'."

⁷ ĆYechebe bennen' yoe'e lo yo'on', na' yi'e le' ki? "Bi gon lelo' neda'. Ba nyejw yo'o, na' bi' chia' ka' ba delęgakbe' neda'. Bi gak chasa' nich bi da' gonna' chio'."

⁸ Neda' žapa' le'e: la'ke bi chase' nich bi da' wnezjwe' chie' dan' nake' lježe', san chase' na' wnezjwe' chie' ka' da' žiážjele' nich bi gon lelže' le'.

⁹ Che len žapa' le'e:

Le nnab, na' Dios gonne' chele.

Le chilj, na' žel chele.

Le wliž ža yo'o, na' yaljwn chele.

¹⁰ No benne' bi da' znnabe', zzi'en, na' bennen' bi da' žilje', zžel-len', na' bennen' žliže' ža yo'o, žaljwn chie'.

¹¹ 'Cha' zoa no benne' ladjwle, benne' nake' xa xkwide', na' cha' nnablbe' le' yet xtil, Ćwnezjwe' chebe' yej? Cha' nnablbe' le' to bel, Ćwnezjwe'-be' bele?

¹² Cha' nnablbe' le' to xchit bežjw, Ćwnezjwe'-be' goxjni'?

¹³ Ki naken, cha' le'e bi nakle chawe', san nnézele wnézjwe' chegak zi'nle ka' da' naken chawe', wak wxén láže' žele Xale zoe' ya'abá gonne' Dios Be' La'y chele, nol-le nnáblele Le'.

Znnágake' Jesús žone' žin len yela' wak che da' xiwe'

(Mt. 12:22-30; Mr. 3:19-27)

¹⁴ To ža Jesusen' bebeje' be' xiwe' da' yo'o to benne', dan' žonen ga bi žak nnie'. Kate' bežój be' xiwen', bchalj bennen' bi gok nnie', na' bebängekle benách ka' wnnita'gake' ga na'.

¹⁵ Bałe benne' ka' wnnágake':

—Žebeje' be' xiwe' ka' len yela' wak che Belzebú da' xiwe', xangak be' xiwe' ka'.

¹⁶ Gónegekle yebale benne' ka' si' biá'gake' Jesusen', na' belnnable' Le' gone' to da' gak bian' da' zan' ya'abá che Dios.

¹⁷ Gókbe'ele Jesusen' da' žénegekle' góngake', na' gože' lé'gake':

—Gáte'teze gan zej nni'ta' benne' wnná bia' ka', cha' žoj chóplegak benne' ka', kwia yí'gake'. Cha' žoj chóplegak benách ka' nni'ta'gake' to yo'o, yeyóž ché'gake'.

¹⁸ Lezka' žak che da' xiwe', dan' nzin' Belzebú. Cha' žoj chóplegak benne' ka' yó'ogake' lo nan', Ćnax' gak dia' yela' wnná bia' chen? ĆNa'a nnale žebeja' be' xiwe' ka' len yela' wak che Belzebú?

¹⁹ Cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' len yela' wak che Belzebú, Ćnozke benne' žonne' yela' wak chegak benne' ka' žónłęgake' le'e tzen, nich žebéjgake' be' xiwe' ka'? Che len, da' žongak benne' ka' nak bian' nchíxele le'e.

²⁰ Cha' neda' žebeja' be' xiwe' ka' len yela' wak che Dios, da' li ba bla' da' znnabia' Dios gan zoale.

²¹ 'Kate' to benne' wale nzi' lo ne'e da' zdil-łene', na' žape chi'e liže', da' ka' nape' zej nga'nen chawe'.

²² Na'a, cha' za' yetó benne', bennen' nakže' wale ka' le', wléj wchochje' le', na' yeké'e yógo'te da' zdil-łene', dan' žxen laže'en, na' chise' da' gota' che bennen'.

²³ 'Cha' zoa no benne' bi žónłene' neda' tzen, nake' benne' zži'e chia' neda'. Cha' zoa no benne' bi ztóbłene' neda', žóslase'.

Kan nak che be' xiwe', da' žežinen latje chen

(Mt. 12:43-45)

²⁴ Lezka' wnná Jesusen':

—Kate' žežój to be' xiwe' lo benne', zdan gan nbíže, žiljen gan yezi' lažen'. Cha' bi žel chen, naž nnan: "Yeyá'a gan bžoja'."

²⁵ Kate' žežinen ga na', žejxakan' bennen', nake' ka' to yo'o da' ba nloan, na' ba nba'an nich no benne' chejsóe' ga na'.

²⁶ Naž chejen, na' chejxin' yegáz be' xiwe' ka', da' ka' zej nakžen xiwe', na' chó'ogaken bennen'. Na'a, da' gaken che bennen' gakžen zi' ka' dan' goken chie' zga'ale.

Yela' ba nez zen da' naken dot li laže'

²⁷ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, to no'le zoe' ladjw benne' zan ka' wnnie' zizje, na' wnné':

—Ba nez zen naken che no'len' bi'e Le' lo li'e, na' lezka' naken che lcho' no'len' gan gožo'o.

²⁸ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ba nez zenže naken chegak benne' ka' žylenle' xtiža' Dios, na' žóngake' kan znnan.

Znnábgekle' Jesús gone' to da' gak bian' no nake'

(Mt. 12:38-42; Mr. 8:12)

²⁹ Kate' ne želžingak benne' zan gan zoa Jesusen', wzó ławe' zchalje', na' wnné':

—Benne' wen da' kegle ki želnnable' neda' gona' to da' gak bian' gan za' yela' wak chia'. San bi be da' gak bian' lé'ęegkle'. Toze da' gak bian' kan gok che Jonás lé'ęegklen'.

³⁰ Dan' goken che Jonasen' gok to da' nak bian' ławgak benne' ka' wnnita'gake' lo yež Nínibe. Lezka' gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách. Gaka' to da' nak bian' ławgak benne' ka' nni'ta'gake' ža ni zoažo' na'a.

³¹ Kate' žin ža chog Dios chegak benách ka' da' sáka'gake', katen' wchi'a laže'e benne' ka' nni'ta'gake' ža ni zoažo' na'a, Dios yechise' no'len' wzóe' ža ni'te, no'len' wnná bi'e benách ka' che yežlyón' da' žen' chelá'a gan zde wbiž byo' zag ka'. Da' ben no'len' włoe'elen' zej nbaga' benne' ki žia. Ki gaken dan' bžoj no'len' gan nak zi'to' nich wzé

nage' diža' che yela' žejní'il da' bchalj Salomón, benne' wnná bi'e benne' Israel ka'. Na'a, zoa' neda' nga, na' nakža' blo ka gok Salomón na'.

³² Lezka', Dios yechise' benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe kate' žin ža choge' chegak benách ka', katen' wchi'a laže'e benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a. Da' bengak benne' Nínibe ka' wlo'e'elen zej nbaga' benne' ki žia. Ki gaken dan' beyát láže'gak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Nínibe katen' béngikle' da' bchalj Jonasen'. Na'a zoa' neda' nga, na' nakža' blo ka gok Jonasen'.

*Da' žsa'ní' lo yichj lázdo'žo
(Mt. 5:15; 6:22-23)*

³³ Lezka' wnná Jesusen':
—Kate' no benne' zzalje' yi', bi zgo'en gan ngache', na' bi zdosen' zan kak, san zzoen' sibe gan la'ten, nich wza'nín' chegak benne' ka' želyoé'e lo yo'on'.

³⁴ Zej nak yej lawžo ka to da' zgo'on baní' lo yichj lázdo'žo. Cha' yej lawo' zej naken chawe', dotio' nžan' da' naken baní'. San cha' yej lawo' bi zej naken chawe', dotio' nžan' da' naken choł.

³⁵ Wdape chi'i kwino' cha', nich dan' zgo'on baní' lo yichj lázdo'o bi yeyaken choł.

³⁶ Ki naken, cha' dotio' nžan' da' naken baní', bi be da' naken choł zóalenen le', na' le'elo' binlo yógo'te, kan žak kate' zza'ní' yi' gan zo'.

*Jesús žesbage'e benne' yodo' ka' žia
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 20:45-47)*

³⁷ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, to benne' yodo' fariseo bliže' Le' nich chejtáwlene' le'. Kate' Jesusen' wyoé'e liž benne' yodon', wži'le, na' wzó lawe' žej žawe'.

³⁸ Kate' benne' yodo' fariseon' ble'ele' Le', bebanle' dan' bi wdib Jesusen' ne'e kate' za gawe'.

³⁹ Naž žanžon' gože' le':

—Le'e, benne' yodo' fariseo ka', žib kwindle kan žible lawle da' žej žáwljenje, san lo yichj lázdo'le nža'le da' kegle ka', na' zza' láže'le da' bi naken chawe'.

⁴⁰ Le'e bi žejní'ile. žBi nnézele, Dios, Bennen' zle'ele' da' zoa lawle lezka' zle'ele' da' yo'o lo yichj lázdo'le?

⁴¹ Na'a, le wnezjw benne' yache' ka' che da' naple. Naž yógo'te da' naple yeyaken chawe'.

⁴² Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' fariseo ka'. Žizjwle che yodo' to kwe' che to chi kwe' da' zzi'le che yiže' weje, na' che yiže' rod, na' chegak yiže' kwando', san to zdézele da' naken chawe', na' yela' nži'il chele Dios. Da' ki žon byenen gonle, na' bi wka'nle yezika' da ka' žonle.

⁴³ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' fariseo ka'. Žénelele kwe'le gan nak blo

lo yo'o gan žol-le xtiža' Dios. Lezka' žénelele gápegak benne' ka' le'e ba la'ne lawgak benách ka'.

⁴⁴ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsdle ka', na' le'e, benne' yodo' fariseo ka', benne' zloé'ezele chawe' kwindle, dan' nakle kan zej nak yežw ba ka' chegak benne' gat ka', da' ka' bi zej nla' lawn, na' želdá benách ka' lówlegaken, na' bi žákbe'egeklen'.

⁴⁵ Naž beží'i to benne' yodo' wsdle, benne' žake' da' bchi'le Moisés, na' gože' Jesusen':

—Benne' wsdle, kate' žno' ki, lezka' neto' žon ži'o.

⁴⁶ Jesusen' gože' le':

—Lezka' da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsdle ka', žakle da' bchi'le Moisés. Ki naken dan' žesbága'le benách ka' to ywa' ži'i da' bi gak no benne' we'en, san le'e ni láte'ze bi zdalen' len ni'a na'le.

⁴⁷ Da' nyáche'le'e naken chele le'e, dan' zzoale da' xtan ka' lawgak yežw ba ka' gan zej ngache' benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, na' betgak ža wdé chele ka' légage'.

⁴⁸ Ki naken, zzoale žónjenje tžen da' bengak ža wdé chele ka', dan' betgak ža wdé chele ka' légage', na' le'e zzoale da' xtan ka' lawgak yežw ba ka' gan zej ngache'e.

⁴⁹ Che len, lo yela' žejní'il chie', Dios wnné' ki: “Sela'a benne' ka' wcháljgake' lo wlaza' neda', na' benne' wbás chia' ka', gan zoale, na' benne' ki, gotle bałe', na' kwia láže'le yebale'!”

⁵⁰ Ki gon Dios dan' choge' chegak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a gátgake' ni'a che žen chegak yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'. Ža wdé chele ka' bétgake' benne' ka' kate' wzó law žata' yežlyo' nga,

⁵¹ kate' wzó law wzóa bennen' bete' Abel, ži'n Adán, na' zejte bétgake' Secria. Bétgake' le' gachje láwe'le gan de bkog la'y gan zžyégake' bia beždo' ka' law Dios, na' gan zoa latje la'y. Che len, žapa' le'e, Dios choge' chegak benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a gátgake' ni'a che žen chegak yógo'te benne' ka', dan' ža wdé chele ka' bétgake' légage'.

⁵² Da' nyáche'le'e naken chele le'e, benne' yodo' wsdle ka', žakle da' bchi'le Moisés. La' léezele nzi' lo na'le ži'n ya che latje gan zžel-łžo yela' žejní'il. Le'e bi žo'ole, na' zšejwle xnezgak benne' ka' žénegekle' chó'ogake' ga na'.

⁵³ Kate' beyož bchaljlen Jesusen' légage' da' ni, benne' yodo' wsdle ka' len benne' yodo' fariseo ka' bžá'ale'egake' Le', na' wzó lawgake' želnable' Le' kan nak da' zan da' žákaken,

⁵⁴ nich kwéjgake' Le' diža' nich gan yeshbága'gake' Le' žia ni'a che da' yechebe'.

12

Žsedle Jesús kan nak yela' zloé'ezele chawe' kwín

¹La' ža na'ze bdoggak zan gaywá' benách gan zoa Jesusen', na' zejte wlej lježgake'. Naž wzó law Jesusen' zchájljene' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le gape chi'i kwínle che da' naken ka kwa zichj che yet xtil chegak benne' yodo' fariseo ka', dan' naken yela' zloé'ezele chawe' kwín chégake'.

²Bi be de da' žaken ži žize dan' bi la' lawlen, na' bi be de da' ngachen' dan' bi gak bian'.

³Che len, yógo'te da' ba wnnale gan nak choł, yéngke benách ka' gan nak lo baní', na' da' bchalje ngáche'ze gan wzóa lo yo'o nyejwn, gaken da' wchaljgak benách ka' lawgak yógo'te benách.

*No Benne' žala' žébežo
(Mt. 10:28-31)*

⁴Lezka' wnná Jesusen':

—Žapa' le'e, zí'na'do' ka': bi žébele benne' ka' žótgake' benách ka', san te na' biž bi gak góngake' chégake'.

⁵Wlo'e'ela' le'e no benne' žala' žébele. Le žebe Bennen' gak ke'e yela' nban chele, na' te na' nape' yela' wnná bia' cho'ne' le'e lo yi gabíl. O', žapa' le'e, le žebe Bennen'.

⁶Žóte'gake' gayo' byinnedo' ka' len chope mezw lasdo', san Dios bi žal laže'e nitoba'.

⁷Léžka'kzen, yógo'te yicha' yichjle zej nbaben law Dios. Che len, bi žébele. Záka'žele le'e ka byinnedo' zan.

*Benne' ka' znnágake' zej nake' che Jesús
(Mt. 10:32-33; 12:32; 10:19-20)*

⁸Lezka' wnná Jesusen':

—Žapa' le'e: yógo'te benne' ka' znnágake' zej nake' chia' neda' lawgak benách, lezka' neda', Benne' Golje' Benách, nnia' zej nake' chia' lawgak wbás che ya'abá ka'.

⁹Benne' ka' znnágake' bi zej nake' chia' neda' lawgak benách, lezka' neda' nnia' bi zej nake' chia' lawgak wbás che ya'abá ka'.

¹⁰Yógo'te benne' ka', benne' nnégake' chia' neda', Benne' Golje' Benách, wak yenit law Dios chégake', san cha' no benne' nnie' che Dios Be' La'y, bi yenit law Dios che bennen'.

¹¹'Kate' wché'gake' le'e gan nak lo yo'o gan zdoggak benne' judío ka' nich yéngke' xtiža' Dios, na' lawgak benne' ka' wchi'a láže'gake' le'e, na' lawgak benne' wnná bia' ka', bi kwe' zédlele ni'a che da' gonle, o da' yecheble, o da' žala' nnale.

¹²La' ža na'ze wloé'el Dios Be' La'y le'e da' žala' nnale.

Yela' wnni'a chežo wak gonen ga gal láže'žo Dios

¹³To benne' ladjw benne' zan ka' gože' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle, gož benne' bicha'a gonne' da' žeyala' chia' che da' gota' che xato'.

¹⁴Jesusen' gože' le':

—Benne'. žZoa no benne' bzoe' neda' nich wchi'a laža'a le'e, o wzozja' da' de chele?

¹⁵Naž Jesusen' gože' benne' ka' nnita'gake' ga na', na' wnné':

—Le wia nga. Le gape chi'i kwínle nich bi tonle yela' gape. Kégeze da' náple'ele wzóan le'e lo yela' žebele.

¹⁶Naž Jesusen' bchájljene' légake' da' bsaka' lebe', na' wnné':

—Wzóa to benne' wdápele'e yela' wnni'a, na' bnéjwle'e yežlyó chie'.

¹⁷Naž wzá' laže'e, na' wnné': “žNakxkze gona'? Bi nžo'o ga gape chi'a da' žonn yežlyó chia'.”

¹⁸Naž wnné': “Ki gona'. Wchinnja' yo'o ka' gan žape chi'a da' žata' chia', na' gona' yo'o zenže ka', gan gape chi'a da' žata' chia', na' dan' ba de chia'.

¹⁹Naž yapa' kwína: ba nápele'a da' ba btoba', da' ye'j gawa' zante yiz. Yezi' laža'a. Ye'j gawa', na' yebela'.”

²⁰Naž Dios gože' le': “Le' bi be nnezlo'. Na'a yełe gato'. Na'a, žnoze benne' gak chie' dan' ba btobon'?”

²¹Ki žaken che bennen' ztobe' chekze yela' wnni'a, na' bi žone' da' zej naken ka yela' wnni'a law Dios.

*Dios žape chi'e benách chie' ka'
(Mt. 6:25-34)*

²²Wde na' Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Che len žapa' le'e: bi kwe' zédlele ni'a che da' ye'j gawle, dan' nbánlenle, o ni'a che laže' da' gákwle.

²³Záka'že yela' nban chele ka da' žawlen, na' záka'že beła' žen chele ka laže' da' žákwlén.

²⁴Le wia kan žak chegak sechj ka'. Bi žážgakba', na' bi žel-lapba', na' bi zej nnita' yo'o ka' chégakba' gan gape chi'gakba' da' žata' chégakba', san Dios zwawe' légakba'. žBi záka'žele le'e ka byinnedo' ka'?

²⁵žNož benne' ládjwle le'e gak gone' ga soe' nbane' yetó chi'ido'ze dan' že' zedle' chen?

²⁶Che len, cha' bi gak gonle da' naken láte'do'ze, žbiz chen' že' zédlele ni'a che da' naken da' zenle'e?

²⁷'Le wia kan žgólegak yéjedo' ka'. Bi žóngaken do laže', na' bi žábgaken laže', san žapa' le'e, la'kze góta'le'e yela' wnni'a che Salomón, bennen' wnná bi'e, lažen' da' gokwe' bi gokžen xtan ka zej nak yéjedo' ki.

²⁸Cha' Dios žone' xtan yeje yixe'do' ka' da' žé'gaken na'a le'e yixe', na' wxé wižj chéygaken lo yi', žbi gone' da' zenže chele le'e, le'e na' bi žejle'le che Dios dot láže'le?

²⁹ Che len, bi we' láže'le da' ye'j gawle, na' bi kwe' zédlele chen.

³⁰ Yógo'te da' ki žilgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san ba nnézkzele Xale Dios da' ka' žiážjele.

³¹ Le we' laže' gonle kan z'na xtiža' Dios, na' yógo'te da' ki gonne' chele.

*Yela' wnni'a da' z'obžo ya'abá che Dios
(Mt. 6:19-21)*

³² Lezka' wnná Jesusen':

—Bi žébele le'e, nakle z'la'do' chia' ka'. Bi nakle benne' zan, san Xale Dios žaz laže'e gonne' le'e latje chejsoale gan z'na bi'e Le'.

³³ Le gote' da' naple, na' le wnezjw da' si'le chegak benách yache' ka'. Ki gaken, gonle bzod mežw chele da' bi kwia yin', na' wtohle yela' wnni'a da' bi te chen ya'abá che Dios, gan bi gak žin benne' wbán, na' bi galj béledo' chen.

³⁴ Gan že' yela' wnni'a chele, we' láže'le žinle ga na'.

Žala' gakžo ban laže'

³⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Le gak ban laže', na' le wzálj yi' da' wza'nín' chele.

³⁶ Le gak ka' benne' wen žin ka', benne' želbeze' ža yelá' xángake', bennen' wyeje' lni che yela' zchag na', nich kate' yežine', wliže', na' la' wsáljwtegage' nich yeyo'e.

³⁷ Ba nez zen gaken chegak benne' wen žin ka', benne' gak ban láže'gake' kwéžgake' kate' yela'že xángake'. Da' li žapa' le'e, xángaken' wpá' kwine', na' kweke' légage' gan ye'j gáwgake', na' wsi'ni'e dan' gáwgake'.

³⁸ La'kze yel'é'e kate' ba žak cho' o gachje yele, cha' yedjxake'e légage' nníta'gake' želbeze' le', ba nez zen gaken chegak benne' wen žin ka'.

³⁹ Žala' nnézlele da' ni. Chela' nnezle xan yo'o biz ža žin benne' wbán, gak ban laže'e, na' bi we'e latje bennen' wzíe' yežw liže', nich bi kwane' da' de liže'.

⁴⁰ Che len, le gak ban laže' le'e, dan' yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, to ža katen' bi kwezle neda'.

Benne' wen žin chawe', na' benne' wen žin bi nake' chawe'

(Mt. 24:45-51)

⁴¹ Naž Bedw wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Xan, ži'o néto'ze da' ni da' žsaka' lebo', o ži'o yógo'te benách da' ni?

⁴² Xanžon' gože' le', na' wnné':

—žNozkzen' benne' wen žin chawe', benne' žejni'ile', na' nzi' lo ne'e lo wláž xane'? Benne' ni, xane' wdíe' lo ne'e liže', nich kate' gala' gawgak benne' ka' nníta'gake' liže', na' wnezjwe' légage' da' gáwgake'.

⁴³ Ba nez zen gaken che benne' wen žin na' kate' yelá' xane', cha' yedjxake'e le' žone' žin na' da' bdien' lo ne'e.

⁴⁴ Da' li žapa' le'e, xane' wdíe' lo na' benne' wen žin chawen' yógo'te da' de chie'.

⁴⁵ Cha' no benne' wen žin gekle' bi yelá' ze xane', na' so lawe' wsaka' zi'e yezika' wen žin ka', benne' byo ka', na' no'le ka', na' so lawe' ye'j gawe', na' sože',

⁴⁶ naž yelá' xan benne' wen žin na' kate' bi kweze' le', o kate' bi gákb'e'le', na' wsaka' zi'e benne' wen žin na', benne' bi nake' chawe', na' choge' chie' kwia yi'e kan nžog chegak benne' ka' bi žejlé'gake' che Dios.

⁴⁷ Benne' wen žin na', benne' nnezle' da' žénele xane', na' bi zoe' zbeze', na' bi žone' kan wnná xane', benne' ni, wsaka' zi'le'e xane' le'.

⁴⁸ Cha' to benne' wen žin bi nnezle' da' žénele xane', na' cha' gone' da' gonen ga bage'e da' gonen ga wsaka' zi' xane' le', wsaka' zi'e benne' wen žin ni láte'do'ze. No benne' nzi' lo ne'e da' zenle'e, da' zenle'e yennáb xane' lo ne'e, na' bennen' xane' bxen laže'e le' da' zenže, lezka' da' zenže yennáb xanen' lo ne'e.

*Da' nak Jesús gon choplen benách ka'
(Mt. 10:34-36)*

⁴⁹ Lezka' wnná Jesusen':

—Bla'a neda' nich wzena' yi' yežlyó nga, na' že' zedla' nich zen yin'.

⁵⁰ Na'a, de to da' žala' saka'a neda' da' naken ka' to da' yezó'a' nis, na' že' zedla' kate' gakžen chia'.

⁵¹ žŽéklele le'e bla'a neda' nich wzó'a' žize da' žaken yežlyó nga? Žapa' le'e: O'o. Bla'a nich ko'a da' gon chople benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

⁵² Na'a so law gayo' benne' ka', benne' nníta'gake' to yo'o gákgake' chope la'a. Chonne' t'íl-łengake' chope benne' ka', benne' zej nzi'e xtiža'a, na' chope' ka' t'íl-łengake' chonne' ka'.

⁵³ No benne' zoa xkwide' byo chie' t'íl-łene' zi'nen', na' xkwide' byon' t'íl-łenbe' xaben'. To no'le zoa xkwide' no'le chie' t'íl-łene' zi'nen', na' xkwide' no'len' t'íl-łenbe' xna'ben'. No'len' zoa zoa' liže' t'íl-łene' zoa' ližen', na' zoa' ližen' t'íl-łene' to' zi'nen'.

*Da' žakgak na'a ža da' zej nak bian'
(Mt. 16:1-4; Mr. 8:11-13)*

⁵⁴⁻⁵⁶ Lezka' Jesusen' gože' benne' zan ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Nnézkzele dan' z'nagak benách ka', z'nágake': "Kate' že' bejw kwele wak yejw. Kate' žechj be' bi gak yejw." Žakkzen kan z'nágake'. Le'e, benne' bi nnezle ka'. Žak z'néya'ale da' gon lawe' ža, san bi žakbe'elele nbága'le zia ni'a che da' žónkzele.

Žala' yegán'lenžo chawe' no benne' zže'e žo'o

(Mt. 5:25-26)

⁵⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—¿Biz chen' bi zchi'a láže'kzle le'e kan nak da' naken chawe'?

⁵⁸ Cha' zoa no benne' bi da' yennable' le', na' zejle nich žinle yolawe', be' laže' yegá'nleno' bennen' chawe' kate' ne yo'ole nez, nich bi yeshage'e le' zia law benne' zchi'a laže'e le'e, na' bennen' zchi'a laže'e wdíe' le' lo na' benne' žsejwe' liž ya, na' bennen' wsejwe' le' liž yan'.

⁵⁹ Žapa' le', bi yežojo' ga na' kate' chízjwžo' dot da' nbago'o che bennen'.

13

Žon byenen yeyát láže'žo

¹ La' ža na'ze bžingak benne' ka' ga na', na' bzéngkle' Jesusen' kan ben Pilato. Bete' bałe benne' Galilea, na' wzí'e žen chégake', na' bchagen' len xchengak bia beže, bia ka' ba bétgake'-ba' nich wžíagake' xchéngakba' law Dios.

² Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—¿žéklele le'e wbága'žegak benne' Galilea ka' dola' ka' yezika' benne' Galilea ka', dan' belzake'e kí?

³ Žapa' le'e: O'o, na' cha' bi yeyát láže'le, lezka' kwia yi'le yógo'tele.

⁴ Lezka' goken chegak chino' chonne benne' ka', bejbaga' yo'o zan kwia na', da' nzin' Siloé, légake', na' gótgake'. ¿žéklele le'e belbága'že benne' ka' zia ka' yezika' benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén?

⁵ Žapa' le'e: O'o, na' cha' bi yeyát láže'le, lezka' kwia yi'le yógo'tele.

Žsaka' lebe Jesús che yag higo dan' bi be wžían

⁶ Naž bzaka' lebe Jesusen', na' gože' légake': —Wzóa to benne', na' wzóa to yag higo da' gozen' gan nak lo yežlyó chie'. Twiz twiz bejwie' cha' zbia yagen', san bi be bžel'-le'.

⁷ Naž gože' benne' žone' žin lo yežlyó chien', na' wnné': "Ba gok chonniz žida' žeyilja' da' kwia yag higo ni, san bi be žežel'-lan'. Bchogen. ¿Biz chen' kon lanen yežlyó nga?"

⁸ Naž bechebe benne' wen žin na', na' gože' le': "Xan, bka'nen yetó yízteze, na' wzacha' yo kwe'j kožen, na' wžá'n bebe.

⁹ Cha' kwia yag ni, na' yega'nen wen, san cha' bi be kwian, naž chogon'."

Jesús žeyone' to no'le yižwé' kate' nak ža la'y

¹⁰ To ža žsadle Jesusen' benách ka' nníta'gake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios kate' nak ža la'y chégake'.

¹¹ Zoa to no'le ga na' ba gok chino' chonne yiz yoe'e yižwé', dan' yoe'e be' xiwe' da' žonen ga bi zej nníta' benách ka' chawe', na' nyéchwteze' zde', na' bi žak yeljí kwine'.

¹² Katen' Jesusen' błe'ele' no'len', bliže' le', na' wnné':

—Nó'ledo', ba beyako'.

¹³ Naž Jesusen' bxoá ne'e le', na' la' blite kwín no'len', na' bka'n zene' Dios.

¹⁴ Naž bža'a benne' blo che yo'o gan žyelenle' xtiža' Dios. Zže'e dan' beyón Jesusen' no'len' kate' nak ža la'y. Benne' blon' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné': —Xop ža de gonžo žin. De latje lo ža ka' yidle nich no benne' yeyone' le'e, na' kege ža la'y.

¹⁵ Naž beží'i Xanžon', na' wnné':

—Le'e, benne' ka' zloé'ezele chawe' kwínle, žbi žejsežle bia beže ka' che chele gan dá'gakba' kate' nak ža la'y, na' chjwá'le-ba' we'j nis?

¹⁶ No'le ni nake' za'só Bran, na' chino' chonne yiz ba gok žsaka' zi' da' xiwe' le'. ¿Bi žala' no benne' yeslé' le' lo nan' la'kze nak ža la'y?

¹⁷ Kate' wnná Jesusen' da' ni, bedoé'egkle yógo'te benne' yodo' ka' nníta'gake' ga na', na' belžé'e Le', san bebéegkle yezika' benách ka' nníta'gake' ga na'. Kí béngake' dan' blé'egkle' da' zen ka' da' žon Jesusen'.

Žsaka' lebe Jesús che binnedo' mostasa

(Mt. 13:31-32; Mr. 4:30-32)

¹⁸ Naž wnná Jesusen':

—¿Nakžke žak zgole da' žnna bia' Dios, o bize wsaka' ležžon?

¹⁹ Žaken kan žak che to binnedo' mostasa, dan' wzí' to benne', na' gozen' gan nak lo yežlyó chie'. Bgole yag mostasan', na' goken to yag zen, na' bžingak byínnedo' ka', na' béngakba' xó'ngakba' lo ni'a nen'.

Žsaka' lebe Jesús che kwa zichj che yet xtil

(Mt. 13:33)

²⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—¿Bizkze wsaka' leba' da' žnna bia' Dios?

²¹ Naken ka' kwa zichj che yet xtil, dan' wzí' to no'le, na' bchixen' chonne kwe' kwa yet xtil, na' bgole dot kwan'.

To gan žala' težo da' naken to lchido'

(Mt. 7:13-14, 21-23)

²² Kate' Jesusen' yoe'e nez zeje' Jerusalén, wdíe' lo yež zen ka', na' yeždo' ka', na' žsadle' benách ka' nníta'gake' latje ka'.

²³ To benne' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Xan, žabzabe benne' ka' yelágake'?

Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na',

²⁴ na' wnné':

—Le we' laže' cho'ole zaka' gan žo'ogak benách ka', da' naken to lchido', dan' žapa' le'e: yénegekle benne' zan chó'ogake' ga na', san bi sáke'gekle'.

²⁵ Te chas xan yo'o, na' wsejwe' yo'o, le'e na' soale la' lí'ale, so lawle wližle ža yo'on', na' ye'le-ne': "Xan, xan, bsaljw cho'oto'." Naž

yeží'i bennen', na' yi'e le'e: "Bi nnezla' noz benne' le'e."

²⁶ Naž so lawle nnale: "We'j bdáwłento' Le', na' bsdlo' gan nak lawe' ya'a cheto'."

²⁷ Naž yi'e le'e: "Žapa' le'e, bi nnezla' ga benne' le'e. Le kwas ga zoa' ni, yógo'tele žonle da' kgle."

²⁸ Naž kwež nyáche'le, na' wxéj láye'le kate' lé'elele Bran, len Isaak, na' Jakob, na' yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, benne' ka' chejnníta'gake' gan zna bia' Dios, san le'e ga'nle la' lí'ale.

²⁹ Žingak benne' ka' žóygake' zaka' gan zla' wbíz, na' zaka' gan ženen, na' zaka' gan za' be' zag, na' zaka' gan zde wbíz byo' zag ka', na' kwé'gake' ye'j gáwgake' gan zna bia' Dios.

³⁰ Naž bałe benne' ka' gákgake' benne' blo, benne' ka' ngá'ngake' ka'ze na'a, na' bałe benne' ka', benne' zej nake' benne' blo na'a, gá'ngake' ka'ze.

Zbež nyache' Jesús ni'a chegak benách Jerusalén

(Mt. 23:37-39)

³¹ La' ža na'ze bžingak benne' yodo' fariseo ka' gan zoa Jesusen', na' góžgake' Le':

—iBežó! iBezónnj nga, dan' žénele Herodes gote' Le'!

³² Jesusen' gože' lé'gake':

—Le chej. Le chejzenle bennen' nake' ka to beza, da' znnia: Bwia nga, žebeja' be' xiwe' ka', na' žeyona' benách ka' na'a, na' wxé, na' wižj, na' yeyóž gona' žin chia'.

³³ Žon byenen yá'alena' xneza' na'a, na' wxé, na' wižj, na' žina' lo yež Jerusalén, dan' žótgake' benne' ka' ga na', benne' zcháljgake' lo wláz Dios.

³⁴ 'Le'e, zoale Jerusalén. Žotle benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, na' zže'le yej benne' wbás ka' žsela' Dios chele. Zan chi'i gónela' wto'ba' le'e chia' kan žon žkoko', ztobba' brise' do' ka' zan xilba', san bi gónelele.

³⁵ Le wia nga, ka'ze ga'n ližle, na' žapa' le'e, biž lé'elele neda' na' zejte nnale: "Ba nez zen gaken che bennen' ze'e lo wláz Xanžo Dios."

14

Jesús žeyone' to benne' yoe'e yi

¹ Kate' nak ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Jesusen' liž to benne' wnná bia', benne' yodo' fariseo. Jesusen' ži'e že'j žawe', na' benne' yodo' fariseo ka' nníta'gake' ga na' zwiagake' Le'.

² Lezka' zoa to benne' yoe'e yi ga na' law Jesusen'.

³ Naž Jesusen' wnnable' benne' yodo' wsedle ka' tzen len benne' yodo' fariseo ka', benne' ka' žsédgkle' da' bchi'le Moisés, na' wnné:

—žDe latje yeyonžo no benne' yižwé' kate' nak ža la'y?

⁴ Lé'gake' wnníta'gake' žize. Naž Jesusen' bežwé' benne' yižwén', na' beyone' le', na' la' beséla'tie' le'.

⁵ Naž Jesusen' gože' benne' yodo' ka', na' wnné:

—Cha' zoa no benne' ládjwle, zej nnita' bia beže chie' ka', na' cha' bixeba' toba' to lo yežw, ži' chejleje'-ba', la'kze nak ža la'y?

⁶ Bi be gok yeží'igake' che dan' wnnén'.

No benne' kwi'e latje blo

⁷ Kate' Jesusen' ble'ele' kan žongak benne' yodo' fariseo ka', kan želbi'e latje blo ka' gan že'j žáwgake', naž bsaka' lebe', na' gože' lé'gake':

⁸—Kate' no benne' wliže' le' nich chejo' ga žak lni che yela' zchag na', bi kwi'o latje blo. Cha' bliže' to benne' nakže' blo ka le',

⁹ naž bennen' bliže' le' yide' gan zo', na' yi'e le': "Bnezjw latje kwe' benne' ni gan ži'o" na' lo yela' žedoe'ele chio' chejži'o že'lte.

¹⁰ Kate' no benne' wliže' le', bejžé' že'lte, nich kate' la' bennen' bliže' le', na' yi'e le': "Bicha'a, wdé yelate' kile." Naž gakžo' le' blo lawgak benne' ka' želbé'lene' le' tzen.

¹¹ No benne' zka'n zen kwine', góngake' ga yeyexjwe', san no benne' zoe' gaxjw laže', góngake' ga gakže' blo.

¹² Lezka' Jesusen' gože' bennen' bliže' Le', na' wnné:

—Kate' gono' to yela' waw, o Inido', bi wližo' lježo' ka', na' benne' bicho'o ka', na' biche' lježo' ka', na' benne' zjo'o li'a chio' ka', benne' ka' zej nape' yela' wnni'a. Ki žala' gono' dan' lezka' wližgak benne' ka' le', na' ki gaken, yebi'igake' chio'.

¹³ Kate' gono' to yela' waw, bliž benne' yache' ka', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' lo chole'ka'.

¹⁴ Naž ba nez zen gaken chio', dan' bi gak bi da' yebi'igak benne' ki chio', san yebi'i chio' kate' žin ža yebangak benne' gat ka', benne' chawe' ka'.

Žsaka' lebe Jesús che to lni zen

¹⁵ Zoa to benne' že'j žáwlene' Jesusen' tzen ga na', na' katen' benle' da' ni, gože' Le':

—Ba nez zen gaken che no benne' ye'j gawe' gan zna bia' Dios.

¹⁶ Jesusen' gože' le':

—Wžoa to benne' bene' to lni zen, na' bliže' benne' zan.

¹⁷ Kate' ba wzí'ni'a yela' waw, bsele'e benne' wen žin chie' nich chejyeže' benne' ka' ba bliže', na' wnné: "Le da, dan' ba de yógo'te."

¹⁸ Wžó law yógo'tegake' znnábgage' latje bi chjake'. Benne' nežwn' wnné: "Ža go'wa' to yežlyó, na' žon byenen chejwian'. Žáta'yoela' le' si' zen chaze' chia'."

¹⁹ Yetóen' wnné': "Za' go'wa' gayo' kwe' bež go'n, na' cha'a chejwía' cha' zóngakba' žin. Žáta'yoela' le' si' zen chaze' chia'."

²⁰ Yetóen' wnné': "Za' bchag na'a, na' bi gak yida'."

²¹ Kate' beyéj benne' wen žin na', bejyeže' xane' yógo'te da' ki. Naž bža'a benne' xan yo'on', na' gože' benne' wen žin na', na' wnné': "Wyéj na'atge gan nak lawe' ya'a, na' gan zej nak lo nez che yež nga, na' bejxi' benne' yache' ka', na' benne' ka' zej nžog ni'a ná'gake', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' lo chole' ka'."

²² Kate' benne' wen žin na' ba bene' da' ki, wnné': "Xan, ba bena' kan gožo' neda', na' ne de latje."

²³ Naž xane' gože' benne' wen žin na', na' wnné': "Wyéj gan nak lo nez ka', na' gan nak nez las ka', na' ben byene yidgak benne' ka' nńíta'gake' ga na', nich cha'te liža' nga."

²⁴ Žapa' le'e: nitó benne' bliža' zga'ale bi yej gawe' yela' waw chia'."

Da' sáka'žo cha' gónlenžo Benne' Cristo tzen

²⁵ Lo ža ka' benne' zan žjáklene' Jesusen', na' le' beyechje', na' gože' lé'gake':

²⁶ —Cha' no benne' yénele' gónlene' neda' tzen, na' cha' bi ži'ižele' neda' ka nži'ile' xa xne'e, na' zo'le', na' zi'ne' ka', na' bi' biche'e ka', na' bi' zane' ka', na' yela' nban chie', bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'.

²⁷ No benne' bi gónlene' wđo' tzen la'kze gon byenen chejté'e le'e yag kroze, bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'.

²⁸ Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, benne' žénele' gone' to yo'o sibe, žbi kwi'e zga'ale, na' wlabé' gaka'x mežw žala' senle', nich nmezle' cha' de chie' da' žala' chizjwe' nich yeyóž gone' yo'on'?

²⁹ Cha' bi gone' ki, na' cha' so lawe' kweke' len yo'on', na' cha' bi gak yeyóž gone' yo'o chien', naž so lawgak yógo'te benne' gon dítgekle' le', benne' ka' lé'egeklen',

³⁰ na' nná'gake': "Bennen' wđo' lawe' žone' yo'o chien', na' bi gok yeyóž gonon'."

³¹ Ležka', cha' zoa no benne' wnná' bia', na' cha' žon byenen cheje' lo wdile' chejtí-lene' yetó benne' wnná' bia', žbi kwi'e zga'ale, na' gone' xbab cha' wak chejtí-lene' bennen' zchi'e galje mil benne' chie', na' le' chi milze benne' zchi'e?

³² Cha' bi gake', naž katen' yetó benne' wnná' bian' ne zoe' zi'to', seje'e to benne' wbás chie' gan zoe', na' nnabe' nakx žala' gone' nich gá'nłengake' chawe' toe' yetóe'.

³³ Ki naken, cha' zoa no benne' ládjwle le'e, na' cha' bi wka'ne' yógo'te da' nape', bi nake' zi gake' benne' wsedle chia'.

Zede' da' zniten yela' sna'a chen
(Mt. 5:13; Mr. 9:50)

³⁴ Ležka' wnná' Jesusen':

—Nak chawe' zede', san cha' nit yela' sna'a chen, žnakx gak yeyonžon sna'a?

³⁵ Biž bi zaka' zeden', kege nich yeyonen yo, na' kege nich yeyonen bebe, san cho'nžon na'le. No benne' zoa nage', na' ženle', žala' wzé nage'.

15

Žsaka' lebe Jesús kan nak che to žila', bia wnitlba'

(Mt. 18:10-14)

¹ Bdobgak yógo'te benne' wechizjw ka' len benne' nexjw ka' gan zoa Jesusen', nich wzé nággake' chie'.

² Che len benne' yodo' fariseo ka' len benne' yodo' wsedle ka' wnné'gake' chie', na' wnná'gake':

—Bennen' žape' benne' doła' ka' ba la'ne, na' že'j žáwlene' lé'gake'.

³ Naž bsaka' lebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

⁴ —Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, zej nńíta' to gaywá' žila' chie', na' cha' nitlba' toba', žbi wka'ne' bia taplaj to galje ka' gan nak lo latje dachen', na' cheje' chejdilje' žilan', bia nńitlba', kate' yežél'žele'-ba'?

⁵ Katen' ba bežel-le'-ba', lo yela' žebél chie' yexóe'-ba' ža'a yene',

⁶ na' kate' yežine' liže', wtobe' lježe' ka' len benne' zjo'o li'a chie' ka', na' yi'e lé'gake': "Le yebél tzen len neda', dan' ba bežel-la' žila' chia', bian' wnitlba'."

⁷ Žapa' le'e: ležka' gáta'že yela' žebél ya'abá che Dios ni'a che to benne' doła', benne' yeyát laže'e, ka gata' ni'a chegak taplaj to galje benne' chawe' ka', benne' žékgekle' bi žon byenen yeyát laže'gake'.

Žsaka' lebe Jesús che to mežw da' wnitlen

⁸ Ležka' wnná' Jesusen':

—Wzóa to no'le nape' chi mežw plat. Cha' nitle to mežw plat na', žbi wzalje' yi', na' wlóe' lo yo'o chien', na' yeyiljen' binlo kate' yežél'želen'?

⁹ Katen' yežel-len', na' wtobe' no'le lježe' ka' len no'le zjo'o li'a chie' ka', na' yi'e lé'gake': "Le yebél tzen len neda', dan' ba bežel-la' mežw plat na' dan' wnitlen'."

¹⁰ Neda' žapa' le'e: ležka' yebéle'egekke' wbás che ya'abá ka' ni'a che to benne' doła', benne' yeyát laže'e.

Žsaka' lebe Jesús che to xkwide' wnitlbe'

¹¹ Ležka' wnná' Jesusen':

—Wzóa to benne' wnníta'gak chope xkwide' byo chie'.

¹² Xkwide' nyache' gožbe' xabe', na' wnnabe': "Xe, benn da' žeyala' chia' che da' den chio'." Naž xaben' wdise' chégakbe' da' nape'.

¹³ Wdé na', xkwide' nyachen' btobbe' yógo'te da' wzi'be', na' wyejbe' to yež zi'to',

gan ben ditjlbe' dot da' den chebe'. Benbe' da' kegle.

¹⁴ Katen' beyóž bdach dot dan' wzi'be', na' gok wbin lo yež gan zoabe', na' byážjelbe'.

¹⁵ Naž wyejbe' wen žin che to benne' lo yežen', na' bennen' bsele'e-be' gan de to yežlyó chie' nich chejwawbe' koch chie' ka'.

¹⁶ Gok láže'be' gawbe' yiže' ka'ze da' žawgak koch ka', san nitó benne' bi be bnezjwen' gawbe'.

¹⁷ Naž beyát láže'be', na' wnnabe': "Benne' zan nníta'gake' wen žin liž xa', na' dele'e da' že'j žawgake', san neda' žatkza' lo yela' zdon nga.

¹⁸ Yezá'a nga, na' yeyá'a gan zoa xa', na' yapa'-ne': Xe, bena' doła' law Dios, zoe' ya'abá chie', na' lawo' le'.

¹⁹ Biž naka' neda' zi gaka' zi'no'. Ben neda' ka to benne' wen žin chio'."

²⁰ Naž beyo'obe' nez, zeyejbe' gan zoa xabe'.

'Kate' ne zeza'be' zi'to', xabe' bl'e'le'-be', na' beyache' láže'le'-be'. Tariaze bejchág xabe' lebe', na' beyele'e yenbe', na' bnope'e-be'.

²¹ Naž zi'ne' na' gožbe'-ne': "Xe, bena' doła' law Dios, zoe' ya'abá chie', na' lawo' le'. Biž naka' neda' zi gaka' zi'no'."

²² Naž xabe' gože' benne' wen žin chie' ka', na' wnné': "Le chejléj to laže' da' záka'le'en, na' le wakw-be'. Le ko'o to da' záka'le'e xben na'be', na' le wléj-be' zelbe'.

²³ Le chejxi' to beže, bia ženne', na' le got-ba'. Gawžo-ba', na' gonžo lni.

²⁴ Ki gonžo dan' gok xkwide' byo chia' ni ka to bi' gat, na' bebanbe'. Wnitlbe', na' ba belá'be' na'a." Naž wzó lágwage' žebégekle'.

²⁵ 'Kate' ne žak da' ki, xkwide' byo wak che bennen' žonbe' žin yiže'. Kate' ne zeza'be', na' bežinbe' gawze ža yo'o, benlbe' ža' we' kwež, na' žak wyá'a lo yo'on'.

²⁶ Naž bližbe' to benne' wen žin, benne' zoe' ga na', na' wnnablbe' le' bižen' žaken.

²⁷ Benne' wen žin na' gože'-be': "Bežín bi' bicho'on', na' xo' wnné' gótgake' to beže, bia ženne', dan' bežinbe' binlo lo ne'e."

²⁸ Naž bža'a bi' waken', na' bi gónelebe' yeyo'obe' lo yo'on'. Naž bežój xaben', na' góta'yoele'-be' yeyo'obe'.

²⁹ Beží'i bi' waken', na' gožbe' xabe', na' wnnabe': "Nnézkzelo' ba bena' xchino' zan yiz, na' nitó chi'i bi na' wži'a che xtižo'o, na' nitó chi'i bi na' gonno' to zila'do', bia gáwlena' lježa' ka'.

³⁰ Na'a, kate' belá' xkwide' chio' ni, na' ben ditjlbe' da' ka' gota' chio', na' wdálenbe' no'le le'e ka', beto' to beže, bia ženne', ni'a chebe'."

³¹ Naž xabe' gože'-be', na' wnné': "Zi'na', le' zóalentezo' neda', na' yógo'te da' den chia', chio' nakkzen.

³² Žon byenen gonžo lni, na' yebelžo, dan' gok bi' bicho'o ni ka to bi' gat, na' bebanbe'. Wnitlbe', na' ba belá'be'."

16

Žsaka' lebe Jesús che to benne' wen žin bi nake' chawe'

¹ Lezka' Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

–Wzóa to benne' wnni'a, na' wzóa to benne' wen žin chie', benne' nzi' lo ne'e da' nape xane'. Bžingak benne' ka' žesbága'gake' benne' wen žin na' zia law xane'. Wnné'gake' chie' zžia yi'ze' da' nape xanen'.

² Naž xan yo'on' bliže' benne' wen žin chien', na' gože' le': "žBize da' ni ženla' kan žono'? Bloe'el neda' da' zej nak bian' žin beno', dan' biž yegá'n lo no'o da' naken chia'."

³ Naž bezá' laže' benne' wen žin na', na' wnné': "žNakžkze gona'? Žebéj xana' neda' ga ni žona' žin. Bi gak gona' žin yiže', na' yedoe'ela' nnabla' no benne' bi da' gonnze' chia'.

⁴ Na'a nnezla' da' gona' nich kate' yebéj xana' neda' ga ni žona' žin, gonngak benne' ka' žin gona' ližgake'."

⁵ Naž benne' wen žin na' bliže' benne' ka' zoa da' žbága'gake' che xane', na' gože' benne' nežw: "žGáka'ze žbago'o che xana'?"

⁶ Le' wnné': "To gaywá' že'e ži'a set žbaga'a." Benne' wen žin blon' gože' le', na' wnné': "Ni de yich gan nyela' dan' žbago'o. Wžé'e, na' bzoj yetó le'e yich da' nnan chi-yon že'e ži'a žbago'o."

⁷ Wdé na' wnnable' yetóe', na' wnné': "Cheze le', žgáka'ze žbago'o?" Le' wnné': "To gaywá' da'a zoa' scribe." Naž benne' wen žin na' gože' le', na' wnné': "Ni de yich gan nyela' dan' žbago'o. Bzoj yetó le'e yich da' nnan taplaj da'a žbago'o."

⁸ Gokbe'el xane' bsine'le benne' wen žin chien', bennen' bi nake' chawe'. Ki naken, zej nakže benne' yežlyó nga sina' lo da' ka' žóngake' la' lé'gake', ka zej nak benne' ka' želdálene' Dios tzen lo baní' chie'.

⁹ 'Neda' žapa' le'e: le ga'nlen benáč ka' chawe', wkónlele žin nyela' wnni'a da' den chele yežlyó nga, nich kate' žin ža wka'ne da' ki, gápegake' le'e ba la'ne lo latjen' da' zejli kane.

¹⁰ 'No benne' žkonle' binlo žin to da' láte'do'ze da' nzi' lo ne'e, lezka' wkonle' binlo žin to da' zen da' gata' lo ne'e. No benne' bi žkonle' binlo žin to da' láte'do'ze da' nzi' lo ne'e, lezka' bi wkonle' binlo žin to da' zen da' gata' lo ne'e.

¹¹ Che len, cha' bi žkónlele binlo žin yela' wnni'a da' den chele yežlyó nga, žnozke benne' wdíe' lo na'le yela' wnni'a da' naken li laže'?"

12 Cha' bi z'kónlele binlo žin da' nzi' lo na'le da' naken che benne' yoble, žnozke benne' wdíe' lo na'le da' žala' gaken chekzle?

13 'Nitó benne' wen žin bi gak gone' xchingak chope xane', dan' že'e toen', na' ži'ile' yetóen', o gape' ba la'ne toen', na' wzóe' che'la'ale yetóen'. Bi gak gonle xchin Dios, na' lezka' gonle žin nich gata' yela' wnni'a chele, da' naken che yežlyo nga.

14 Béngkle benne' yodo' fariseo ka' da' ni, na' dan' zdan láže'gake' yela' gape, che len ben ditjgk'le' Jesusen'.

15 Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Le'e žlóe'ezele chawe' kwine lawgak benách ka', san nnézkzele Dios da' yo'o lo yichj láždo'le, dan' bi žle'e'el Dios chawe' da' zdan láže'gak benách ka'.

Da' bchi'le Moisés, na' da' bchi'le Dios

16 Lezka' wnná Jesusen':

—Bengak žin da' bchi'le Moisés, na' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' zejte ža wzóa Zwa. Naž katen' bla' Zwan', wzó law zze diža' kan gak cho'ogak benách ka' gan z'na bia' Dios, na' žon byengak yógo'te benách chó'ogake' ga na'.

17 'La'kze žaken ki, gakže te che ya'abá, na' che yežlyo nga ka kwia yi' to diža'ze da' njejwn le'e yich da' z'na Dios.

Da' zla'a laz benne' ka' nžag ná'gake' (Mt. 19:1-12; Mr. 10:1-12)

18 Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' no benne' byo wsane' zo'le', na' cha' wchág ná'lene' no'le yoble, gone' do'la' da' zka'n ditjen yela' zchag na', na' cha' no benne' byo wchág ná'lene' no'len' bsan benne' byo chie' le', lezka' gone' do'la' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Benne' wnni'a, na' Lásaro

19 Naž bzaka' lebe Jesusen', na' wnné':

—Wzóa to benne' wnni'a. Žakwe' laže' da' záka'le'en, na' tža tža žónteze' lni, na' že'j žawgake' da' dzi'le'e.

20 Lezka' wzóa to benne' yáche'do' ga na', benne' lie' Lásaro. Bennen' znnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie', na' do zentie' žie' we', na' ži'e ža yo'o che benne' wnni'a na'.

21 Žak láže' benne' yáche'don' gawe' da' bizjw ka' da' žéxjwgaken zan gan že'j žaw benne' wnni'a na'. Lezka' zej nnita' beko' ka' ga na', na' bel-le'eba' lo we' ka' che benne' yáche'don'.

22 Bžin ža got benne' yáche'don', na' wbás che ya'abá ka' belchi'e' le' nich chejzólene' Bran gan nak latje xtan che Dios. Lezka' got benne' wnni'a na', na' bkáche'gake' le' lo yežw ba.

23 Kate' ne zzáka'le'e bennen' góta'le'e yela' wnni'a chie', gan zoe' latje chegak benne' gat ka', na' bchis lawe', na' bl'e'ele' Bran, gan zoe' zí'to'le, na' zoalen Lásaron' le'.

24 Naž wnnié' žizje, na' wnné': "Xe, Bran, beyache' laže' neda'. Bse'la' Lásaro ga zóa' ni nich yesbise' xben ne'e, na' yedjsbise' loža'a, dan' zzáka'li'a lo yi' nga."

25 Bran na' gože' le', na' wnné': "Ži'na', bejsá' laže' kan gok chio', kan góta'le'e yela' wnni'a chio' katen' wzó' nbano', san Lásaro ni, gok yela' yache' chie', na' na'a, žebél Lásaro nga, na' le' zzako'o ga na'.

26 Lezka', to žoa'a ya'a sibe naken, dan' zoan gachje láwe'le gan zoale le'e, na' ga zoato' neto' ni. Che len benne' ka' nnita'gake' nga, cha' yénegekle' té'gake' gan zoale le'e, bi gak té'gake', na' lezka' benne' ka' nnita'gake' ga na' bi gak yidgake' kile."

27 Naž bennen' góta'le'e yela' wnni'a chie' gože' le', na' wnné': "Xe, Bran, žata'yoela' le' yeselo'o Lásaron' liž xa',

28 dan' zej nnita' gayo' benne' bicha'a ga na'. Besele'e nich chejzenle' lé'gake' ka nak da' žaken nga, nich bi yidgake' latje ga zzáka'li'a ni."

29 Naž Bran na' gože' le', na' wnné': "Zej de da' bzoj Moisés, na' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' nzi' lo ná'gake'. Žala' wzé nággake' diža' ka'."

30 Beži'i bennen' góta'le'e yela' wnni'a chie', na' wnné': "Xe, Bran, bi gonen ki, san cha' yebán to benne' lo yela' got, na' cheje' gan nnita'gake', na' yeyát láže'gake'."

31 Bran na' gože' le', na' wnné': "Cha' bi zze nággake' da' bchi'le Moisés, na' da' wnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, bi chejlé'gake' la'kze no benne' yebane' lo yela' got."

17

Žala' gon byenžo bi gonžo ga бага' no benne' do'la'

(Mt. 18:6-7, 21-22; Mr. 9:42)

1 Jesusen' gože' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Nnita'tezgak da' ka' žóngaken ga bága'gak benách ka' do'la', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' žone' ga no benne' bage'e do'la'.

2 Gakže chawe' che bennen' žone' ki cha' wgala' yene' to yej da' žot, na' chejžó'n kwine' lo niso'do, nich bi gone' ga бага' no benne' chia' do'la'.

3 Le wia binlo da' žonle. Cha' lježo' gone' le' zia, bzejni'ile', na' cha' yeyát láže'e, benít law chie'.

4 La'kze gaže chi'i to ža gone' le' zia, na' cha' gaže chi'i yide' gan zo', na' yi' le': "Žeyát láža'a" žala' yenít lawo' chie'.

Yela' wak da' napžo dan' žejle'žo che Benne' Cristo

5 Naž benne' wbás ka' che Xanžon' góžgake' Le', na' wnnágake':

—Ben ga chejlé'žeto' che Dios.

6 Xanžon' gože' lé'gake', na' wnné':

—Chela' nak láte'ze kan žejle'le che Dios, na' nakzen ka to binnedo' mostasa, gak ye'le yag zen ni: “Kwas ga ni, na' bejsóa lo nisdó” na' gonen kan že'len.

Kan žala' gon no benne' nake' wen žin

⁷ Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, na' zoa to benne' ndo'w chie', benne' zga'ne' beže o zlapé', na' kate' yeyóž gone' xchin xane', žžéklele ye' xane' le', na' nne': “Da, wže' ye'j gawo'”?

⁸ O'o. Ki yi'e le': “Bsi'ni'a da' gawa' neda'. Wzóa kwezo' wžio' da' ye'j gawa'. Teže na' gak ye'j gawo' le'.”

⁹ žYi'e benne' ndo'w chie' na': “Žóžkeno'” dan' bene' kan gože' le'? Žekla' neda', bi gone' ki.

¹⁰ Lezka' gaken chele le'e. Kate' ba benle yógo'te da' bchi'le Dios le'e gonle, žala' nnale: “Nakto' wen žin bi be záka'to', dan' bėnzeto' da' žon byenen gonto'.”

Chi benne' zej de'e yižwé' leže

¹¹ Kate' ne yo'o Jesusen' nez zeje' lo yež Jerusalén, wdíe' gan že'gak yeždo' ka' zej nbaben gan nbab Samaria, na' gan nbab Galilea.

¹² Kate' bžine' to yeždo', bžojgak chi benne' zej de'e yižwé' leže zedjchággake' Le', na' bgá'ngake' zí'to'le.

¹³ Zižje bližgake' Le', na' wnnágake':

—Jesús, benne' wsdle, beyache' laže'1 neto'.

¹⁴ Kate' ble'el Jesusen' légake', gože' légake':

—Le chej, chejlo'e! kwilne lawgak bžoz ka'.

Kate' ne zjake', beyággake' chawe'.

¹⁵ Naž to benne' ládjwgage', katen' gókbe'le' ba beyake' chawe', beyeje' gan zoa Jesusen'. Wnnié' zižje, na' bka'n zene' Dios.

¹⁶ Byechwe', na' bzechw lawe' lo yo law Jesusen', na' gože' Le': “Žóžkeno'.”

Bennen' nbabe' Samaria.

¹⁷ Naž Jesusen' gože' le':

—žBi nnita' chi benne' beyággake' chawe'? žGaze' zej nnita' yezika' benne' ka'?

¹⁸ žBi zoa no benne' yedjka'n zene' Dios, san toze benne' zí'to' ni?

¹⁹ Naž Jesusen' gože' bennen', na' wnné':

—Beyase, na' beyéj ližo'. Ba beyako' chawe' dan' žejli'o chia'.

Kan la' dan' žna bia' Dios

(Mt. 24:23-28, 36-41)

²⁰ Kate' benne' yodo' fariseo ka' wnnábgekle' Jesusen' batze la' dan' žna bia' Dios, Le' bechebe', na' gože' légake':

—Kan la' dan' žna bia' Dios, bi naken to da' lé'e'el.

²¹ Bi gak no benne' nne': “Blan' nga” o nne': “Bžinen ga na'.” Le wia nga. Žna bia' Dios lo yichj láždo'gak benách ka'.

²² Naž Jesusen' gože' benne' wsdle chie' ka', na' wnné':

—Žin ža kate' yénelele lé'e'elele ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách, san bi lé'e'el.

²³ La'gak benne' yé'gake' le'e: “Zoe' ga ni” o nnágake': “Zoe' ga na'.” Bi chejle ga na', na' bi gónlenle légake' tzen.

²⁴ Kan žak kate' žep yes, na' zza'nín' dot ya'abá, lezka' gaken kate' žin ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách.

²⁵ Zga'ale kate' gak da' ni, žon byenen saka'a neda', na' benne' ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a wžogake' neda' chela'ale.

²⁶ Kan gok ža na' katen' wzóa Noé, lezka' gaken kate' žin ža yelá'a neda', Benne' Golje' Benách.

²⁷ Ža ni'te na' we'j bdáwgage'. Bchag ná'gake', na' bdégake' zí'ngake' ka' lo yelá' žchag na', na' zejte wyó'o Noé na' lo barkw zen na' da' nzin' arka, na' la' gokte yejw da' bhinnjen yežlyó nga, na' bžia yin' yógo'tegake'.

²⁸ Lezka' goken ža na' katen' wzóa Lot. We'j bdáwgage'. Gó'wgage', na' béte'gake'. Góžgake' yežlyó che chéggake', na' bėngake' yo'o che chéggake'.

²⁹ Kate' bžin ža na' katen' bežój Lot na' lo yež Sodoma, ka to nis yejw bejxw da' zžalj yi', na' bžia yin' yógo'tegake'.

³⁰ Lezka' gaken kate' žin ža la' lawa' neda', Benne' Golje' Benách.

³¹ 'Kate' žin ža na', cha' zoa to benne' yichjo'o, na' da' de chie' yo'on lo yo'on', bi žala' yetje' nich chejxi'e dan' den chie'. Lezka' no benne' zoe' yiže' bi žala' yeyeje' liže'.

³² Le yesá' laže' kan gok che zo'le Lot na', bwie' xkóže'le', na' beyake' yej zede'.

³³ No benne' že' láže'ze' yelá' nban chie', wnitén, san bennen' wsane' yelá' nban chie' ni'a chia' neda', gape chi'en'.

³⁴ Žapa' le'e: kate' žin yelen', cha' ztagak chope benne' tzen, toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

³⁵ Cha' chope no'le yelgote' tzen, toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

³⁶ Cha' chope benne' góngake' žin yiže', toen' yechi'a-ne' latje chia', na' yetóen' wka'na'-ne'.

³⁷ Kate' bėngekle benne' wsdle ka' che Jesusen' da' ki, wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Xan, žgaz gak da' ki?

Jesusen' gože' légake':

—Gan de to da' gat, dóbgakkze lab ka' ga na'.

18

To no'le wzebe, na' benne' wechi'a laže'

¹ Naž bzaka' lebe Jesusen', na' gože' légage' kan žon hyenen wližtežo Dios, na' bi gak chope laže'žo.

² Wnné':

—To yež wzóa to benne' wechi'a laže', na' bi zžebe' Dios, na' bi žape' no benne' ba la'ne.

³ La' yež na'ze wzóa to no'le wzebe, na' bžine' gan zoa benne' wechi'a lažen', na' wnné': “Bchi'a laže' che da' žon to benne', žone' chia' da' zia.”

⁴ Scha bi gónele' bi da' gone' chie', san wdé na' wzá' laže'e, na' wnné': “La'kze bi zžeba' Dios, na' bi žapa' no benne' ba la'ne,

⁵ san dan' zá'teže no'le wzebe ni, na' žon lele' neda', che len wchi'a laža'a da' žaken chie', nich bi yidteže' ga ni, na' nich bi tetle gon lele' neda'.”

⁶ Naž Ūanžon' gože' légage', na' wnné':

—Le wzé nag kan wnná bennen' wechi'a lažen', bennen' bi nake' chawe'.

⁷ ŽiBi wchi'a laže' Dios da' žak chegak benne' ka' wžekze' chie', benne' ka' žližgake' Le' dot ža dot yeje? Žwže'le' gáklene' légage'?

⁸ Žapa' le'e: la' wchi'a láže'tie' légage'. Kate' yełá'a neda', Benne' Golje' Benách, žwežel-la' benne' ka' žejlé'gake' chia' yežlyó nga?

To benne' yodo' fariseo, na' benne' wechizjw

⁹ Bzaka' lebe Jesusen' kan nak chegak benne' ka' zloé'ezegekle' chawe' kwíngake', na' zká'ngake' ka'ze yezika' benách ka'.

¹⁰ Ki wnné':

—Bžingak chope benne' gan nak lo zchil yodo' nich wližgake' Dios. To bennen' nake' benne' yodo' fariseo, na' yetóen' nake' benne' zchizjwe' benách ka' lo wláz yež zi'to'.

¹¹ Wzeze benne' yodo' fariseon', na' ki bliže' Dios, na' wnné': “Dios, žapa' Le': žóžkeno', dan' bi naka' ka' zej nak yezika' benne' ka', benne' zej nake' wbán, na' benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' ka' zka'n dítjgake' yełá' zchag na'. Lezka' bi naka' ka' benne' wechizjwn'.

¹² Neda' žona' wbás chope chi'i žak žono' ža weje, na' znezjwa' che yodo' to kwe' che chi kwe' che yógo'te da' žata' chia'.”

¹³ Benne' wechizjwn' wzie' zí'to'te, na' bi bežogle' wchis lawe' nich wie' ya'abá, san wdape' lcho'e, na' wnné': “Dios, beyache' laže'l neda', benne' dołá'.”

¹⁴ Naž wnná Jesusen':

—Neda' žapa' le'e: beyéj benne' wechizjwn' liže', na' ba beyake' chawe' law Dios, kege ka' benne' fariseon'. No benne' zka'n zen kwine', gon Dios ga yexjwe', san no benne' zoe' gaxjw laže', gon Dios ga gake' benne' zaka'.

*Jesus žliž chawe'e xkwide'do' ka'
(Mt. 19:13-15; Mr. 10:13-16)*

¹⁵ Naž bžingak benne' byo ka' len no'le ka' gan zoa Jesusen', zej noe'e xkwide'do' ka'

chégake' nich xoa na' Jesusen' légakbe'. Kate' benne' wsedle ka' che Jesusen' blé'egeklen', bdiłegake' légage'.

¹⁶ Naž Jesusen' bliže' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' wnné':

—Le we' xkwide'do' ki latje yidgakbe' gan zoa', na' bi wséjwle xnéžgakbe', dan' gata' latje chegak benne' ka' zej nake' ka' xkwide'do' ki gan zna bia' Dios.

¹⁷ Da' li žapa' le'e: no benne' bi si' lo ne'e da' zna bia' Dios, kan žon to xkwide'do', bi cho'o bennen' gan zna bi'e.

*To benne' dele'e yełá' wnni'a chie'
(Mt. 19:16-30; Mr. 10:17-31)*

¹⁸ To benne' wnná bia' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Benne' wsedle dot chawe'. ŽBize žala' gona' nich gata' yełá' nban da' zejlí kanne chia'?

¹⁹ Jesusen' gože' le':

—ŽBiz chen' ži'o neda': “Dot chawe'”? Bi zoa no benne' nake' dot chawe'. Toze Dios nake' dot chawe'.

²⁰ Nnéžkzelo' da' ka' bchi'le Dios le'e:

Bi gono' dołá' da' zka'n ditjen yełá' zchag na'. Bi goto' benách ka'. Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

Wdape xá xno'o ba la'ne.

²¹ Bennen' gože' Jesusen', na' wnné':

—Yógo'te da' ki žona' kate' wzó law naka' xkwide'.

²² Kate' benle Jesusen' da' ni, gože' le':

—Yetó da' žiažje gono'. Bete' yógo'te da' den chio', na' dan' si'o bnezjwn chegak benách yache' ka', na' gata' yełá' wnni'a chio' ya'abá che Dios. Naž da, benlen neda' tzen.

²³ Kate' benle bennen' da' ni, gok nyache' laže'e, dan' dele'e yełá' wnni'a chie'.

²⁴ Kate' blé'el Jesusen' kan gok bennen' nyache' laže', wnné':

—Žédele'e gaken cho'ogak benne' ka' dele'e yełá' wnni'a chégage' gan zna bia' Dios.

²⁵ Gakže zede cho'o to benne' dele'e yełá' wnni'a chie' gan zna bia' Dios, ka te to bia zbiagak benne' ka' to lo nag yeche'.

²⁶ Naž benne' ka' béngekle' da' ni wnnágake':

—ŽNožkze benne' gak yelé', cha'?

²⁷ Jesusen' gože' légage':

—Dios gak gone' da' bi gak gongak benne' ka'.

²⁸ Naž Bedw gože' Jesusen':

—Bwia nga, neto' bka'nto' yógo'te da' den cheto', na' žónlento' Le' tzen.

²⁹ Naž Jesusen' gože' légage':

—Da' li žapa' le'e, no benne' wka'ne' liže', o xá xne'e, o biche' lježe' ka', o zo'le', o ži'ne' ka', dan' že' laže'e nna bia' Dios gáte'teže,

³⁰ si'že bennen' da' ka' ža ni zoažo na'a, na' ža da' za' gata' yela' nban da' zejli kanne chie'.

Jesús zne' da' yoble za' gógake' Le'
(Mt. 20:17-19; Mr. 10:32-34)

³¹ Jesusen' bchi'e benne' chežinno, benne' wsedle chie' ka', cheze, na' gože' légake':

—Le wia nga, zejžo lo yež Jerusalén, gan gak yógo'te da' nyejw le'e yich la'y, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, kan žala' gak chia' neda', Benne' Golje' Benách.

³² Benne' Jerusalén ka' wdégake' neda' lo na'gak benne' zi'to' ka', na' gon ditjgikle' neda', na' wliž z'igake' neda', na' wž'é'egake' neda' zene'.

³³ Chingake' neda', na' te na' gógake' neda', na' kate' gak chonne ža, yebana' lo yela' got.

³⁴ Bi wyejní'igekle' benne' wsedle chie' ka' da' ni, na' bi wnné'zgekle' bi da' zcháljlene' légake' chen, dan' naken da' bi na' gak chejní'igekle'.

Jesús žeyone' to benne' Jerikó, benne' lo choľe
(Mt. 20:29-34; Mr. 10:46-52)

³⁵ Kate' za' žin Jesusen' lo yež Jerikó, zoa to benne' lo choľe ga na'. Ži'e žoa'a nez, znnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie'.

³⁶ Bennen' benle' želdé benne' zan ga na', na' wnnabe' bizen' žaken.

³⁷ Benne' ka' góžgake' le':

—Jesús, benne' Nasaret, ždie' nga.

³⁸ Naž wzé benne' lo choľen' wnnié' zižje, na' wnné':

—Jesús, za'só Dabí, beyache' laže'l neda'.

³⁹ Benne' ka' zjake' law Jesusen' bdílegake' benne' lo choľen' nich kwi'e žize, san le' wnnié' zižježe, na' wnné':

—Za'só Dabí, beyache' laže'l neda'.

⁴⁰ Naž wzé Jesusen' žize, zbeze', na' bseľe'e to benne' chejliže' benne' lo choľen' nich žine' lawe'. Kate' bžine' lawe', Jesusen' wnnable' le',

⁴¹ na' wnné':

—¿Bize Žénelo' gona' chio'?

Benne' lo choľen' wnné':

—Žénela' yeyaljw wej lawa'.

⁴² Jesusen' gože' le':

—Ba beyaljw wej lawo'. Ba beyako' dan' žejli'o chia'.

⁴³ La' belé'etele', na' wyéjlene' Jesusen', zka'n zene' Dios. Lezka' yógo'te benách ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' dan' goken, na' bka'n zéngake' Dios.

19

Jesús len Sakeo

¹ Naž wyoé'e Jesusen' lo yež Jerikó, ždie' lo yežen'.

² Wzóa to benne' lie' Sakeo ga na'. Nake' benne' blo ladjwgak benne' wechizjw ka', na' deľe'e yela' wnni'a chie'.

³ Benne' ni žak laže'e le'ele' Jesusen', san bi wzáke'le' dan' zej nnita' benne' zan ga na', na' nake' benne' bi ntonne'.

⁴ Naž taría taría wnežwe' lawgak benne' zan ka', na' wžene' to lo yag nich gak le'ele' Jesusen', dan' žala' tie' ga na'.

⁵ Kate' bžin Jesusen' ga na', bchis lawe', na' bwie' gan žia Sakeon', na' gože' le':

—Zakeo, bedinne lo yagen', dan' žon bye-nen chejga'na' ližo' na'a.

⁶ Naž la' bedínnete Sakeon' lo yagen', na' lo yela' žebél chie' bchi'e Jesusen' liže'.

⁷ Kate' benách ka' nníta'gake' ga na' blé'egekle' da' ni, wzó lawgake' znnégake' che Jesusen', na' wnnágake':

—Wyoé'e nich gá'nlene' benne' doľa'.

⁸ Naž wzé Sakeon', na' gože' Ūanžon':

—Ūan, bwia nga. Gachje da' den chia' wnezjwa' chegak benne' yache' ka', na' cha' bi wdetle bchižjwa' benách ka', yenezjwa' chégake' tape chi'ile.

⁹ Jesusen' gože' le':

—Na'a ža ni bla' yela' žeslá chegak benne' ka' nníta'gake' lo yo'o nga, dan' lezka' benne' ni nake' za'só Bran.

¹⁰ Bla'a neda', Benne' Golje' Benách, nich zedjdilja', na' yeslá' benne' ka' zej nnitle'.

Žsaka' lebe Jesús che chi kwe' mežw

¹¹ Kate' ne zze naggak benne' ka' da' zchalj Jesusen', gože' légake' to da' bsaka' lebe', dan' za' žingake' lo yež Jerusalén, na' zékgekke' za' la' dan' znná bia' Dios.

¹² Ki wnná Jesusen':

—Wzóa to benne' blo, na' za' cheje' to yež zi'to' nich si' lo ne'e yela' wnná bia', na' te na' yelé'e laže'.

¹³ Kate' za' cheje' ga na', bliže' chi benne' wen žin chie' ka', na' bnezjwe' che chégake' to kwe' weje mežw, na' gože' légake': “Le chiljen mežw ni kate' yela'ža'”

¹⁴ Benne' wláz ka' che benne' blon', benne' ka' bi zlé'egekle' le' chawe', bséla'gake' benne' wbás chégake' ka' gan cheje', nich nnágake': “Bi žénelto' nna bia' bennen' neto'”

¹⁵ Naž benne' blon' wzí' lo ne'e yela' wnná bia', na' bežine' laže'. Naž bseľe'e to benne' chejliže' benne' wen žin ka', benne' ka' bdie' lo ná'gake' mežw ka', nich nnezle' balže mežw wdiljlenen' to toe'.

¹⁶ Kate' bžin benne' nežw ga na', wnné': “Ūan, to kwe' mežw chion' ba ben yichjen yechi kwe' ka'”

¹⁷ Ūan'en' gože' le': “Chawe' beno'. Nako' benne' wen žin chawe'. Dan' binlo bkonlo' žin láte'ze da' gota' lo no'o, na'a gona' ga nna bi'o chi yež ka'”

¹⁸ Naž yetó benne' wen žin bžine' ga na', na' wnné': "Xan, to kwe' mežw chion' ba ben yichjen yegayo' kwe' ka'."

¹⁹ Xanen' gože' le': "Nna bi'o gayo' yež ka'."

²⁰ Naž yetóe' bžine' ga na', na' wnné': "Xan, ni de to kwe' mežw chion'. Btoban' laže', na' wdape chi'an."

²¹ Ki bena' dan' bžeba' le', dan' nako' benne' snia. Žono' kan znnagak' benách ka': žezi'o da' bi bdixjo', na' zlapo' gan bi gozo'."

²² Naž xanen' gože' le': "Nako' benne' wen žin bi nake' chawe'. Ni'a che da' wnnó' wchi'a laža'a le'. Žákbe'elo' naka' benne' snia, na' žezi'a da' bi bdixjwa', na' zlapa' gan bi goza'."

²³ Na'a, žbiz chen' bi bejló'o mežw chian' gan gon yichjen, nich kate' yelá'a, yezi'an' len yichjen?"

²⁴ Naž gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné': "Le yeká'a mežwn' lo ne'e, na' le wnežjwn che bennen' bezi'e chi kwe' mežwn'."

²⁵ Naž góžgake' le': "Xan, ba yo'o lo ne'e chi kwe' mežw."

²⁶ Naž bechebe xángake', na' wnné': "Žapa' le'e: no benne' wkonle' binlo žin da' do' yo'on lo ne'e, wxén láže'gake' le' yelate', san no benne' bi zkonle' binlo žin da' do' yo'on lo ne'e, yennáb'gake' dan' wyó'on lo ne'e."

²⁷ Kan nak chegak benne' ka' bi zl'é'egekle' neda' chawe', na' bi gónegekle' nna bi'a légake', le chejxi'-gake', na' le got-gake' lawa' neda' nga."

*Žo'o Jesús lo yež Jerusalén len yelá' zen
(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Jn. 12:12-19)*

²⁸ Kate' beyóž bchalj' Jesusen', beyoé'e nez zeje' zaka' yež Jerusalén.

²⁹ Kate' bžingake' gawze gan že' yež Betfagé, na' yež Betania, gan nak ya'adon' nzin' Ya'a Yag Olibo, bseła' Jesusen' chope benne' wsdle chie' ka',

³⁰ na' gože' légake':

—Le chej yeždon' da' žen' yeláte'do' wnežw gan zoažo, na' katen' žinle lo yežen', chejxáka'le to búrrodo' da'ba' yag, na' nitó benne' bi na' kwie'-ba'. Le sež-ba', na' le yedjwá'-ba' nga.

³¹ Cha' no benne' nnable' le'e, na' nne': "žBiz chen' žsežle-ba'?" ye'le-ne': "Xanžon' žiážjele'-ba'."

³² Jak benne' wsdle chie' ka', benne' ka' bsele'e, na' bejxáka'gake'-ba' kan ba gož Jesusen' légake'.

³³ Katen' beséžgake' búrrodon', benne' xanba' ka' góžgake' légake':

—žBiz chen' žsežle búrrodon'?

³⁴ Beží'igake', na' wnnágake':

—Xanžon' žiážjele'-ba'.

³⁵ Belchi'e-ba' gan zoa Jesusen'. Kate' ba bxóagake' laže' chelá'a ka' chégake' xkože'

búrrodon', bžíagake' Jesusen' xkóže'ba' law laže' ka'.

³⁶ Belchiljwe' laže' chégake' lo nez gan žala' te Jesusen'.

³⁷ Kate' ba bžingake' gawze gan zoa ldinne che Ya'a Yag Olibo, benne' ka' žónlengake' Jesusen' tzen, lo yelá' žebél chégake', wzó lawgake' znnégake' zižje, na' bka'n zéngake' Dios ni'a che yelá' wak zen ka' da' bl'é'egekle', da' ka' ben Jesusen'.

³⁸ Wnnágake':

—jGa'n zen benne' wnná bia' ni, benne' ze'e lo wláz Xanžo Dios! jZa' ya'abá che Dios da' zbek ži yichj láždo'žo! jGa'n zen Dios!

³⁹ Naž benne' yodo' fariseo ka', benne' nníta'gake' ladjwgak' benách zan ka', góžgake' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsdle, bdile benne' wsdle chio' ka'.

⁴⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Žapa' le'e: cha' yelnnita' benne' ka' žize, yej ki nnégaken zižje.

⁴¹ Katen' bžin Jesusen' gawze gan že' yež Jerusalén, na' bl'e'elen', wžeže' chen.

⁴² Wnné':

—Žak laža' a nnézele na'a ža da' gak gonen ga ga'n ži yichj láždo'le law Dios, san na'a ba ngachen' lawle le'e, nich bi lé'e'elen.

⁴³ Žingak ža ka' chele kate' benne' ka' bi zl'é'egekle' le'e chawe', kwékgake' to ze'e kwe'j kože' gan zoale, na' wsejwgake' le'e, na' yógo'te latje dot gawze gónlengake' le'e wdile.

⁴⁴ Wchinnjgake' ze'e da' žape chi'in yež chele, na' gótgake' benne' ka' nníta'gake' yež nga. Bi ga'n to yej law lježen. Yógo'te da' ki gaken chele dan' bi gókbe'elele ža blá' Dios bedjwie' le'e.

Jesús žwe' lbie' li'a yodo'

(Mt. 21:12-17; Mr. 11:15-19; Jn. 2:13-22)

⁴⁵ Naž Jesusen' wyoé'e la' li'a yodo', na' wzó lawe' žebeje' li'ale yógo'te benne' ka', benne' wete' ka' len benne' ža'w ka', benne' nníta'gake' gan nak la' li'a yodon'.

⁴⁶ Gože' légake':

—Nyejw le'e yich la'y da' znnan: "Liža' naken yo'o gan wližgak' benách ka' Dios" san le'e ba benlen ka to yo'o chegak benne' wbán ka'.

⁴⁷ Tža tža Jesusen' bsdle' benách ka' gan nak lo zchil yodon', na' bxoz wnná bia' ka', len benne' yodo' wsdle ka', na' benne' blo ka' che yež gónegekle' gótgake' Le'.

⁴⁸ Bi bžélgekle' nakle gótgake' Le', dan' yógo'te benách ka' zze nággake' xtiže'e dot láže'gake'.

20

Yelá' wnná bia' da' nape Jesús

(Mt. 21:23-27; Mr. 11:27-33)

¹ To ža, kate' Jesusen' ne žsdle' benách ka' gan nak lo zchil yodo', na' zchalje' diža'

chawen', bꞥoz wnná bia' ka', len benne' yodo' wsdle ka', na' benne' gole ka', bžíngake' gan zoe',

² na' góžgake' Le':

—Wnná neto'. ¿Bize yela' wnná bia' zónlɛno' da' ki? ¿Nozke benne' bdi'e lo no'o yela' wnná bian'?

³ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Lezka' neda' nnabla' le'e to. Le yeží'i, na' nnale.

⁴ ¿Noz benne' bsele'e Zwa nich bezóe' benách ka' nis? ¿Dios, cha' to benne'?

⁵ Benne' yodo' ka' bcháljgake' la' légakze', na' wnnágake':

—Cha' nnažo: Dios bsele'e le', yi'e zo'o: “¿Biz chen' bi wyejle'le chie'?”

⁶ Cha' ye'žo-ne': To benne' bsele'e le', benne' yež ki wže'egake' zo'o yej, dan' žégekke' Zwan' bchalje' lo wláz Dios.

⁷ Naž beží'igake', na' wnnágake':

—Bi nnezlto' no benne' bsele'e Zwan'.

⁸ Naž Jesusen' gože' légake':

—Lezka' neda' bi yapa' le'e bi yela' wnná bia' zónlɛna' da' ki.

Benne' wen žin ka', benne' bi zej nake' chawe'

(Mt. 21:33-44; Mr. 12:1-11)

⁹ Naž la' wzó lawte Jesusen' zcháljlɛne' benách ka' nníta'gake' ga na'. Bsaka' lebe', na' wnné:

—Wzóa to benne' beyaze' lba uba ka' lo yežlyó chie', na' bdi'e yežlyón' lo na'gak benne' wen žin ka' nich góngake' gachje len le' da' sí'gake', na' wyeje' zi'to' gan bga'ne' scha.

¹⁰ Kate' bžin ža chíbake' da' zžia lba uba ka', bsele'e to benne' wbás chie' gan zej nníta' benne' wen žin ka' nich si'e da' žeyala' chie', san benne' wen žin ka' bégake' le' zi', na' beséla'gake' le' ka'ze.

¹¹ Da' yoble bsele'e yetó wbás chie', na' lezka' bégake' chie' da' zia, na' beséla'gake' le' ka'ze.

¹² Da' yoble bsele'e benne' beyonne' wbás chie' gan nníta'gake', na' lezka' bžíagake' le' we', na' bebéjgake' le' na'le lo yežlyón'.

¹³ Naž žan yežlyón' wzá' laže'e, na' wnné: “¿Nakžke gona? Seła'a zi'nkza', bi' byodon' nži'ila', gan nníta'gake'. Katen' lé'egake'-be', gápegake'-be' ba la'ne.”

¹⁴ San katen' benne' wen žin ka' blé'egake'-be', bcháljgake' la' légakze', na' wnnágake': “Xkwide' ni gak chebe' yežlyó nga. Le cho'o, gotžo-be', nich da' yeyala' chebe' gaken chežo.”

¹⁵ Bebégake'-be' na'le lo yežlyón', na' bétgake'-be'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Na'a, ¿nakžke gon žan yežlyón' chégake'?

¹⁶ Yide', na' gote' benne' wen žin ka', na' wdíe' yežlyó chien' lo na'gak benne' yoble ka'.

Kate' benne' ka' nníta'gake' ga na' bégekke' da' ni, wnnágake':

—Dios bi nne' gaken ki.

¹⁷ Naž Jesusen' bwíe' légake', na' wnné:

—¿Bize žsedle dan' nyejw le'e yich la'y? Znnan:

Yej da' belká'n benne' wen yo'o ka' ka'ze, na'a naken yej blo skin ze'e.

¹⁸ No benne' bixe' law yej na', chichjw kwine', na' no benne' chejbaga' yej na' le', wzozjen le'.

Kan nak da' zchízjwgake' lo wláz benne' Sésar

(Mt. 21:45-46; 22:15-22; Mr. 12:12-17)

¹⁹ La' ža na'ze, bꞥoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsdle ka', gónegekke' góxwgake' Jesusen', dan' žákbe'egekke' wnné' dan' bsaka' lebe' kan nak chégake', san bžébegake' benne' zan ka' nníta'gake' ga na'.

²⁰ Bwíatezgake' Jesusen', na' bséla'gake' benne' ka' nich kwéjgake' Le' diža', benne' ka' wloé'el kwíngake' ka' benne' chawe' ka', nich góngake' ga bi da' nna Jesusen', nich gak wdégake' Le' lo na' bennen' zna bi'e légake'.

²¹ Nich góngake' ki, wnnábgekke' Jesusen', na' wnnágake':

—Benne' wsdle, nnezlto' zno'o da' li, na' žsedlo' da' li, na' bi zchi'a lažo'o kan nak da' zloé'ezele kwíngak benne' ka', san kan žsedlo' dan' wnnakze Dios naken dot li laže'.

²² Błoe'el neto'. ¿Žon byenen chíjzwt'o' lazto' che benne' Sésar, benne' Roma zna bi'e, o bi chíjzwt'on'?

²³ Žákbe'ele Jesusen' da' žénegekke' góngake' chie', na' gože' légake':

—¿Biz chen' zbejle neda' diža'?

²⁴ Le wloé'el neda' to mežw da' zdate. ¿Noz benne' da' lawe' le'e da' ni, na' nož benne' žia le' nga?

Beží'igake', na' wnnágake':

—Che benne' Sésar da' ka'.

²⁵ Naž Jesusen' gože' légake':

—Le wnezjw benne' Sésar da' naken che benne' Sésar, na' Dios da' naken che Dios.

²⁶ Bi gok góngake' ga bi da' nna Jesusen' nich gak yesbága'gake' Le' žia lawgak benne' zan ka', na' bebángekke' kan nak da' bechebe', na' wnníta'gake' žize.

Kan gak chegak benne' ka' yebángake' lo yela' got

(Mt. 22:23-33; Mr. 12:18-27)

²⁷ Naž bla'gak benne' yodo' saduseo ka', benne' ka' znnágake' bi yebangak benne' gat ka', na' wnnábgekke' Jesusen',

²⁸ na' wnnágake':

—Benne' wsdle, Moisés bzoje' chežo da' znnan: “Cha' gat to benne' byo, na' ga'n zo'le', na' cha' bi zoa nitó xkwide' chie', naž bi'

biche'e žala' wchág ná'lenbe' no'le wzeben', nich gata' za'só benne' bíche'be', bennen' ba gote'.

²⁹ Wnníta'gak gaže xkwide' byo zej nakbe' bíche'be'. Xkwide' nežwn' bchag ná'lenbe' to xkwide' no'le, na' gotbe', bi wzóa xkwide' chebe'.

³⁰ Naž xkwide' bežope bchag ná'lenbe' no'len', na' lezka' got xkwiden', bi wzóa xkwide' chebe'.

³¹ Naž xkwide' beyonne bchag ná'lenbe' no'len', na' ka'kze bengak bi' gaže ka'. Gógakbe', bi wzóa xkwide' chégakbe'.

³² Kate' ze lawte, lezka' got no'len'.

³³ Na'a, katen' yebangak benne' gat ka', žnolbe' gak no'len' chebe', dan' bchag ná'gakbe' gážtebe' len no'len'?

³⁴ Naž bechebe' Jesusen', na' gože' légage'.

—Zchag na'gak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, na' znéžwgake' zí'ngake' ka' nich wchág ná'gakbe'.

³⁵ Na'a, benne' ka' nákgake' zi yebákgake' lo yela' got, na' chejnníta'gake' yežlyó da' gatan', bi góngake' yela' zzoalen no'le, na' bi wchág ná'gakbe'.

³⁶ Kí gaken, dan' biž gatgak benne' ka' yebákgake' lo yela' got, san gákgake' kan zej nak wbás che ya'abá ka', na' gákgake' zi'nkze Dios.

³⁷ Cha' yebangak benne' gat ka', bloé'ekzele Moisés žo'o gan nyejw kan nak che yag yeche' da' wyeyen, gan bchalj Xanžon', na' wnné' nake' Dios che Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob.

³⁸ Dios nake' Dios, kege chegak benne' gat ka', benne' nátgake' to chi'ize, san nake' Dios chegak benne' ka' nníta'gake' nbákgake', dan' zej nníta' nbangak yógo'te benách ka' lawe' Le', la'kze gógake' yežlyó nga.

³⁹ Naž bałe benne' yodo' wsedle ka' bechébegake', na' wnnágake'.

—Benne' wsedle, cháwe'do' wnnó'.

⁴⁰ Biž bežóggekle' bi da' nnábgekle' Le'.

žNož benne' nak Benne' Cristo ži'ne'?

(Mt. 22:41-46; Mr. 12:35-37)

⁴¹ Naž Jesusen' gože' légage'.

—žBiž chen' znnágake': "Benne' Criston' nake' zi'n Dabí'?"

⁴² Dabí' na'kze bchalje' da' nyejw le'e yich la'y gan zej nyejw salmo ka', da' znnan:

Xanžo Dios gože' Xana':

"Wžé' kwita' j' ža,

⁴³ kate' gonža' ga wzóa žibgak benne' ka' lawo', benne' ka' bi žlé'egekle' Le' chawe'."

⁴⁴ Dabí' na'kze wnné' nak Benne' Criston' Xane'. žNakxkze naken, znnale le'e nake' ži'ne'?

Jesus žesbage'e benne' yodo' wsedle ka' žia
(Mt. 23:1-36; Mr. 12:38-40; Lk. 11:37-54)

⁴⁵ Kate' yógo'te benách ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', ne zze nággake' che Jesusen', Le' gože' benne' wsedle chie' ka':

⁴⁶ —Le gape chi'i kwindle chegak benne' yodo' wsedle ka', dan' žaz láže'gake' želdé' zej nakwe' laže' tonn, na' žénegekle' wliž zengak benách ka' légage' gan nak lawe' ya'a, na' lezka' žaz láže'gake' želbi'e latje blo gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža' Dios, na' gan že'j žáwgake' tzen.

⁴⁷ Žká'agake' ližgak no'le wzebe ka', na' nich wloé'ezele chawe' kwíngake' žližgake' Dios scha. Benne' ki, Dios gon ži'že' légage'.

21

Mežw da' bde to no'le yache' law Dios

(Mr. 12:41-44)

¹ Kate' ne zoa Jesusen' lo zchil yodo', bwie', na' ble'ele' benne' ka' de yela' wnni'a chégake', zgó'ogake' mežw lo kak che yodo'.

² Lezka' ble'ele' to no'le yache' wzebe, na' wloé'e chope mežw lasdo', da' ka' záka'gaken láte'do'ze.

³ Naž wnná Jesusen':

—Da' li žapa' le'e, da' ženže wlo'o no'le yache' wzebe ni ka' da' wlo'ogak yezika' benne' ka', benne' zgó'ogake' mežw lo kaken'.

⁴ Yógo'tegake', ka' da' nga'nze chégake', wlo'ogake' mežw che yodo', san no'le ni, lo yela' yache' chie', wloé'e dot da' nape', da' žala' gawlen'.

Znna Jesús wchínnjgake' yodo'

(Mt. 24:1-2; Mr. 13:1-2)

⁵ Zej nníta' benne' ka' ga na', benne' zcháljgake' kan nak che yodo' na', kan naken xtando', na' kan zej naken yej ka' da' zej naken zenle'e, na' yezika' da' ka' zej naken xtan. Naž Jesusen' gože' légage', na' wnné':

⁶ —Žlé'elete yógo'te da' ki, san žin ža katen' biž ga'n nitó yej ki law lježen, dan' wchinnjgак benách ka' yodo' nga.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' žin ža ze lawte ža ka'

(Mt. 24:3-28; Mr. 13:3-23)

⁷ Naž wnnábgekle' Jesusen', na' wnnágake': —Benne' wsedle, žbatze gak da' ki? žBiže gak bian' katen' za' gaken ki?

⁸ Bechebe' Jesusen', na' wnné':

—Le gape chi'i kwindle, nich bi gon laže'l no benne' le'e, dan' la'gak benne' zan, benne' ka' wzóa lágake' kan lia' neda'. Nnágake' zej nake' Benne' Criston', na' nnágake': "Ba zoažo ža ze lawte ža ka'." Neda' žapa' le'e: bi gónlenle légage' tzen.

⁹ Kate' yénele žak wdíle, na' želží'i benách ka' chegak benne' yolawe' ka', bi žébele, dan' žon byenen gaggak da' ki zga'ale, san bi na' žin ža ze lawte ža ka'.

¹⁰ Lezka' gože' légage':

—Tīle to yež len yetó yež, na' benách ka' gan zoa to benne' zna bi'e tīl-lengake' benách ka' gan zoa yetó benne' zna bi'e.

¹¹ Naž xó'le'e law yežlyó nga, na' nize na'ze gak wbín, na' gáta'le'e yižwé' ka'. La' lawgak da' ka' ya'abá, da' góngaken ga zébegak benách ka', na' da' ka' gak biá'gaken.

¹² 'Zga'ale kate' za' gak da' ki, góxwagak benne' ka' le'e, na' kwia láže'gake' le'e. Wché'gake' le'e gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios. Ki góngake' nich wžia yí'gake' le'e, na' wséjwgage' le'e liž ya. Wché'gake' le'e lawgak benne' wnná bia' ka', na' lawgak benne' blo ka', dan' zónlenle neda' tzen.

¹³ Ki gaken chele nich gata' latje wcháljle ka nak chia' neda'.

¹⁴ Le gon choh láže'le, na' bi kwek yichjle zga'ale nakx nnale chezle,

¹⁵ dan' gonna' neda' chele diža' da' wži'ile, na' lezka' yela' žejní'il, nich bi gak benne' ka', benne' bi lé'egekle' le'e chawe', wzégage' le'e žize, na' bi gak bi da' nnégage' che xtiža'le.

¹⁶ Naž xakzle ka', na' benne' bíche'kzle ka', na' lježkzle ka', wdégage' le'e lo na'gak benne' ka', na' gótgake' bálele.

¹⁷ Yógo'te benách ka' wzóagake' le'e cheła'ale dan' zónlenle neda' tzen,

¹⁸ san bi nitl nitó yicha' yichjle.

¹⁹ Cha' soale choh, gata' yela' nban da' zejli kanne chele.

²⁰ 'Kate' lé'elele benne' ka' žjake' lo wdīle zej ngo'e le'je yež Jerusalén, nnézele ba bžin ža kwia yí' yežen'.

²¹ Naž benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea žala' wzónnjgake', na' chjake' lawgak ya'a ka'. Benne' ka' nníta'gake' lo yežen' žala' žójgake' ga na', na' benne' ka' nníta'gake' wen yixe', bi žala' yeyéjgake' yežen'.

²² Kate' ža ka' Dios wsaka' zi'e benne' ka' nníta'gake' yežen', na' gak yógo'te da' nyejwn le'e yich la'y kan žala' gaken chégage'.

²³ Katen' žin ža na', da' nyáche'le'e gaken chegak no'le ka' zej no'e'e xkwide' lé'egake', na' lezka' chegak no'le ka' zgáže'gake' bi'do' že'n ka', dan' sáka'le'egak benách ka' nníta'gake' ga na', dan' Dios wsaka' zi'že' benne' ka'.

²⁴ Gatgak benne' zan lo wdīlen', na' wché'gake' bale' zej nžeje' gan žingake' dot yežlyó nga, na' benne' zi'to' ka' nna biá'gake' lo yež Jerusalén na' zejte za'a ža chégage'.

Da' ka' gak biá'gaken kate' za' yelá' Cristo (Mt. 24:29-35, 42-44; Mr. 13:24-37)

²⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Gakgak da' ka' gak biá'gaken lo wbiž, na' lo byo', na' lo belj ya'abá ka'. Lo yežlyó nga gak žej láže'gak benách ka', na' žébele'egake', dan' yéngkle' chi'i zižje che nisdó', dan' ta'le'e nisen'.

²⁶ Yedó láže'gake' lo yela' zžebe chégage' dan' sa' láže'gake' chegak da' žala' gákgaken

yežlyó nga, na' dan' xizgak da' zej nla' ya'abá.

²⁷ Naž lé'egekle' neda', Benne' Golje' Benách, la'a lo bejw ya'abá, nzi' lo na'a yela' wnná bia', na' la' law yela' baní' chia'.

²⁸ Kate' so law gakgak da' ki, le gon choh kwínle, na' le wia ža'le, dan' ba zezá'a neda', nich yechi'a'le'e.

²⁹ Jesusen' gože' lé'gake' to da' bzaka' lebe', na' wnné':

—Le wia nga kan žak che yag higo, na' che bíte'teze yag yoble.

³⁰ Kate' zlé'elele žiagak ni'a ne'n že'ndo', na' nnézkzelele ba žžin byo' wbá ka'.

³¹ Lézka'kze, kate' lé'elele ba žakgak da' ki, nnézele za' žin ža yedjnná bia' Dios yežlyó nga.

³² 'Da' li žapa' le'e, bi gatgak benách ka' nníta'gake' ža ni zoažo na'a, kate' gákže yógo'te da' ki.

³³ Te che ya'abá, na' che yežlyó nga, san xtiža'a, bi ten ka'ze, san gakkze kan znnan.

³⁴ 'Le gape chi'i kwínle nich bi we'le latje da' wžia yin' le'e chazen lo yichj lázdo'le, dan' naken yela' wawle'e, na' yela' zzožle, na' yela' že' zedle, nich kate' žin ža na', bi yedó láže'le,

³⁵ na' nich bi gaken chele ka to da' wžia yin' benách ka', da' gaken chegak yógo'te benách nníta'gake' dot yežlyó nga.

³⁶ Che len, le soa ban laže', na' le wcháljenteze Dios, nich gak yelale lo da' žala' gaken, na' nich bi yedoé'elele katen' la'le le'e lawa' neda', Benne' Golje' Benách.

³⁷ Te ža wzóa Jesusen' lo zchil yodo', gan bsedle' benách ka', na' kate' za' žale bežoje' ga na', na' wyeje' law ya'adon' nzin' Ya'a Yag Olibo.

³⁸ Yógo'te benách ka' bžingake' zzile gan zoa Jesusen' lo zchil yodo' nich wzé nággake' xtiže'e.

22

Benne' yodo' ka' žon xtiža'gake' nakze gótgake' Jesús

(Mt. 26:1-5, 14-16; Mr. 14:1-2, 10-11; Jn. 11:45-53)

¹ Kate' za' gak lni katen' žawgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, lnin' nzin' Pasko',

² naž bdobgak bžoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle ka'. Ben xtiža'gake' nakze gótgake' Jesusen', san bi wzáke'gekke', dan' zžébegake' da' gongak benách yež ka'.

³ Naž da' xiwe' yjénlenen Judas tzen. Judas na' lezka' lie' Iskariote, na' nbáblene' benne' chežinno wbás ka' bsele' Jesusen',

⁴ Wyéj Judas na', na' bejcháljlene' bžoz wnná bia' ka' len benne' ka' yo'o lo ná'gake' che yodo', nakze gak gone' nich wdíe' Jesusen' lo ná'gake'.

⁵ Bebégekłe benne' yodo' ka, na' bchebe láže'gake' wnézjwgake' le' meżw.

⁶ Bchebe laże' Judas na', na' gónele' wdíe' Jesusen' lo ná'gake' ži žize.

Da' žawžo nich chejsá' láže'žo kan got Xanžo

(Mt. 26:17-29; Mr. 14:12-25; Jn. 13:21-30; 1 Kor. 11:23-26)

⁷ Bžin ža katen' žáwgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, katen' žala' gótgake' zila'do' ka', bia ka' žáwgake' xche' Lni Pasko'.

⁸ Jesusen' bsele'e Bedw len Zwa, na' wnné':
—Le chej, na' le chejsí'ni'a da' gawžo xche' Lni Pasko'.

⁹ Góžgake' le':

—žGaz žénelo' chejkwezton'?

¹⁰ Jesusen' gože' légake', na' wnné':

—Le wia nga, kate' žinle lo yež nga, žoj to benne' yedjchage' le'e, noe'e to že'e nis. Le chéjléne' ga žintele yo'o gan choe'e.

¹¹ Le ye' xan yo'on': "Benne' wsedle ži'e le': žGaze zoa yo'o žen na' gan gáwléna' benne' wsedle chia' ka' xche' Lni Pasko'?"

¹² Naž wlo'e'le' le'e to yo'o žen da' zoan ža'le gan ba nba'a. Le wsi'ni'a dan' gawžon ga na'.

¹³ Naž jake', na' bejžáka'gake' kan ba gož Jesusen' légake', na' belsí'ni'e da' gáwgake' xche' Lni Pasko' ga na'.

¹⁴ Kate' gole ža na', wže' Jesusen' gan gáwgake', na' wbás chie' ka' wže'lengake' Le' tzen.

¹⁵ Naž Jesusen' gože' légake':

—Gok láže'li'a gáwléna' le'e tzen xche' ni zga'ale kate' saka'a, na' gata'.

¹⁶ Žapa' le'e: biž gawa' ki kate' žinže ža gak da' zlo'e'ezele xche' ni, da' gaken gan žnna bia' Dios.

¹⁷ Beᵑw Jesusen' to zíga'do', na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Naž gože' légake':

—Le sin', na' le ye'j late' wejen,

¹⁸ dan' žapa' le'e: biž ye'ja' xis uba kate' žinže ža na' nna bia' Dios.

¹⁹ Naž beᵑwe' to yet xtil, na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Wde' na' bzozjen', na' bi'en che chégage', na' wnné':

—Da' ni naken beła' žen chia' da' zdian' lo wlazle le'e. Le gon ki nich chejsá' láže'le neda'.

²⁰ Kate' beyož bdáwgaken', lezka' bchalje' che zíga'don', na' wnné':

—Žíga'do' ni zlo'e'elen kan nak diža' kob da' zka'n chawen', na' žen chia' žon chochen, žen na' laljen ni'a chele.

²¹ 'Na'a, bennen' wdíe' neda' lo na'gak benách ka' že'j žáwléne' neda' tzen.

²² Da' li cha'a gan gótgake' neda', Benne' Golje' Benách, na' gak chia' kan nyejw le'e yich la'y kan žala' gaken chia', san da' nyáche'le'e gaken che bennen' wdíe' neda'.

²³ Naž wzó lágwage' žnnábgekłe' Le' to weje to weje', na' wnnágake':

—žNolton'?

Žnnábgage' nólgage' gake' benne' blo

²⁴ Naž wnnábgage' la' légakze' nólgage' gake' benne' blo.

²⁵ Jesusen' gože' légake':

—Benne' ka' žnna biá'gake' yežlyó nga žnnágake' žon cháwe'gake' benách ka', san žkóngekle' žin yela' wnná' nna' bia' chégage' nich gak chégakke' da' chawe',

²⁶ san le'e bi žala' gonle ki. No benne' nake' blo ládjwle le'e žala' gake' ka to benne' nakže' gaxjw, na' bennen' žnna bi'e žala' gake' ka benne' ndo'w chegak lježe' ka'.

²⁷ žNoz benne' nakže' blo, bennen' že'j žawe', o bennen' zžie' yela' waw? žKege bennen' že'j žawe' nakže' blo? Neda' zóaléna' le'e ka to benne' zžie' yela' waw.

²⁸ Le'e wzóalénkzele neda' katen' gogkak da' ka' chia', da' ka' wzí' biá'gaken neda'.

²⁹ Che len wdía' lo na'le to gan nna bia'le, kan ben Xa', bdie' lo na'a gan nna bi'a neda'.

³⁰ Ki gona' nich gak kwe'le gan ye'j gáwléne neda' tzen gan nna bi'a, na' kwe'le latje chekzle gan wchi'a láže'le chežinno kwe' benne' ka' zej nake' za'só Israel.

Žnna Jesús nna Bedw bi nónbí'e Le'

(Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Jn. 13:36-38)

³¹ Lezka' wmná Xanžon':

—Smon, Smon. Bwia nga. Ba wnnáb da' xiwe' cho'ole le'e lo nan', nich wchix lažen' le'e kan žon to benne' žsoe' zoa' scribe,

³² san ba bliža' Dios, na' wnnabla' Le' gákléne' le', nich bi yeyož yedó yela' žejlé' chio'. Naž, katen' yeyako' chia', ben choch lježo' ka'.

³³ Bedon' gože' Le':

—Xan, ba zoa' sá'léna' Le', kégeze liž ya, san lezka' ga gátlentia' Le'.

³⁴ Jesusen' gože' le':

—Bedw, žapa' le': zga'ale kate' kweže' leko' na'a, le' nno' chonne chi'i bi nónbí'o neda'.

Da' ben Jesús katen' za' gótgake' Le'

³⁵ Jesusen' wnnable' légake', na' wnné':

—Kate' bseła'a le'e, na' bi bia'le yixjw yet, na' kege bzod mežw, na' kege chope kwe' zelle, žbiže byážjelele?

Légake' wnnágake':

—Bi be byážjelto'.

³⁶ Naž gože' légake':

—Na'a, no benne' de yixjw yet chie' žala' we'en, na' lezka' žala' gon no benne' de bzod mežw chie', na' no benne' bi de ya ntoche' chie' žala' gote'e laže' žxo'a yene', na' ga'we' to ya ntoche'.

³⁷ Žapa' le'e: žon byenen gak chia' kan nyejw le'e yich la'y, da' žnnan: "Béngake' chie' kan žóngake' chegak benne' wen da' žinnj ka'." Ki gaken, na' gak yógo'te da' zej nyejwn le'e yichen' kan žala' gaken chia'.

³⁸ Naž légake' wnnágake':

—Xan, ni de chope ya ntoche' ka'.
Le' gože' légage'.
—Ná'teže.

Jesús zcháljlene' Dios lo yežlýón' nzin' Jetsemani

(Mt. 26:36-46; Mr. 14:32-42)

³⁹ Naž bžoj Jesusen', na' kan žonkze' wyeje' law Ya'a Yag Olibo, na' benne' wsedle chie' ka' bénlengake' Le' tzen.

⁴⁰ Katen' bžingake' ga na', Jesusen' gože' légage', na' wnné':

—Le wlíž Dios, na' le nnable' bi gata' latje gon da' xiwe' ga bága'le doła'.

⁴¹ Naž Jesusen' wzé'e gan nníta'gake', na' wdíe' yelate' na'le ka to ga žin to yej da' žsežon, gan bzoa zibe', na' bcháljlene' Dios.

⁴² Wnné':

—Xe, cha' žénelo', bkwas len neda' dan' žala' saka'a, san kege kan žénela' neda', san ka žénelo' Le' gono'.

⁴³ Naž bla' law to wbás che ya'abá, na' ben choche' Jesusen'.

⁴⁴ Naž Jesusen', lo yela' žekle chie', dot laže'e hlíže' Dios, na' nis yes chie' goken ka žen, da' zžonten lo yo.

⁴⁵ Kate' beyož bcháljlene' Dios, bezó že'e, na' beyeje' gan zej nníta' benne' wsedle chie' ka', na' bedjxake'e légage' ztásgage' lo yela' nyache' laže' chégake'.

⁴⁶ Naž Jesusen' gože' légage':

—žZtasle? Le chas, na' le wlíž Dios, na' le nnable' bi gata' latje gon da' xiwe' ga bága'le doła'.

Želzene' Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Jn. 18:2-11)

⁴⁷ Kate' ne zchalj Jesusen' da' ni, la' bžintegak benne' zan ga na', na' Judas žónlene' légage' tzen. Judas na' nbáblene' benne' chežinno wsedle ka' che Jesusen', na' zeje' lawgak benne' zan ka'. Wbige'e gan zoa Jesusen' nich wchág lawe' Le'.

⁴⁸ Naž Jesusen' gože' le':

—Judas, žzchag lawo' neda', Benne' Golje' Benách, nich wdío' neda'?

⁴⁹ Kate' benne' ko' nníta'lengake' Jesusen' blé'egekle' kan žak chie', góžgake' Le':

—Xan, žwyngakto'-ne' ya ntoche'?

⁵⁰ To benne' wsedle che Jesusen' bene' we' nag benne' wen žin che bžoz blo. Bžix'e nage' li ža.

⁵¹ Jesusen' wnné':

—Ná'teže.

Wdán Jesusen' nag benne' wen žin na', na' beyonen'.

⁵² Naž gože' bžoz wnná bia' ka', na' benne' ka' yo'o lo ná'gake' che yodo', na' benne' gole ka', benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe', na' wnné':

—žZa'le, na' nwa'le ya ntoche' ka', na' yag ka', nich senle neda' kan žonle kate' zzenle benne' wbán ka'?

⁵³ Tža tža wzóalenkza' le'e lo zchil yodo', na' bi be benle chia', san na'a wzáke'le dan' nak ža nzi' lo na' bennen' zoe' latje chol.

Zna Bedw bi nónbi'e Jesús

(Mt. 26:57-58, 69-75; Mr. 14:53-54, 66-72;

Jn. 18:12-18, 25-27)

⁵⁴ Naž benne' ka' bėxwgake' Jesusen', na' belchi'e Le' liž bžoz blo. Bedw wnawe' Jesusen' zi'to' zít'ole.

⁵⁵ Kate' ni'a na' bžoz blon' ba bžéngake' yi' la' lí'ale liž bžoz blon', wzé'gake' kwit yin'. Naž Bedon' wzé'lene' légage' tzen.

⁵⁶ Kate' to xkwide' no'le wen žin blé'elbe' Bedon', že'ze' žoa'a yin', bwiabe'-ne', na' wnnabe':

—Benne' ni žónlene' Jesusen' tzen.

⁵⁷ Beží'i Bedon', na' wnné':

—No'le, bi nónbi'a bennen'.

⁵⁸ Yextido' yetó benne' blé'ele' Bedon', na' wnné':

—Le' žónleno' benne' ka' tzen.

Bedon' wnné':

—Benne', kege neda'.

⁵⁹ Yextido' wnná yetó benne':

—Da' li benne' ni žónlene' Jesusen' tzen, dan' nake' benne' Galilea.

⁶⁰ Naž Bedon' wnné':

—Benne', bi nnezla' biz chen zchaljo'.

Kate' ne zchalje' da' ni, la' wžéžete leko'.

⁶¹ Naž byechj Xanžon', na' bwie' Bedon'. Bejsá' laže' Bedon' da' wnná Xanžon', kan gože' le': "Zga'ale kate' kweže leko' na'a, le' yeži'o chia' chonne chi'i, na' nno' bi nónbi'o neda'."

⁶² Naž Bedon' bežoje' na'le, na' wžéžtekze' gže'te.

Žon dítjgkle' Jesús

(Mt. 26:67-68; Mr. 14:65)

⁶³ Benne' ka', benne' wžéngake' Jesusen', ben dítjgkle' Le', na' bđingake' Le'.

⁶⁴ Naž bsėjwgake' law Jesusen', na' bel-gape'e lawe'. Wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Wnnéya'a. žNož bennen' wdape'e Le'?

⁶⁵ Da' zan da' wnnégake' chie', na' belsaka' zi'e Le'.

Žžin Jesús lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Jn. 18:19-24)

⁶⁶ Kate' za' ža'ni' ža na', bđobgak benne' gole ka' len bžoz wnná bia' ka', na' benne' yodo' wsedle ka'. Belchi'e Jesusen' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnnábgekle' Le',

⁶⁷ na' wnnágake':

—Wnná neto'. žNako' le' Benne' Criston'?

Jesusen' gože' légage':

—Cha' yapa' le'e naka' Benne' Criston', bi chejle'le chia',

⁶⁸ na' cha' bi da' nnabla' le'e, bi be yeži'ile, na' bi wsanle neda'.

⁶⁹ Na'a so lawa' neda', Benne' Golje' Benách, kwi'a kwit li ža che Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia'.

⁷⁰ Wnnábgekle' Le' yógo'tegake', na' wnnágake':

—¿Nakkzo' le' Zi'n Dios?

Le' gože' l'égake':

—Da' likze znnale.

⁷¹ Naž wnnágake':

—¿Nožže žiažjelžo benne' wloe'ele' zia da' nbage'e Le'? La' žo'oze ba benlžo wnnié' che Dios.

23

Zžin Jesús law Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5;

Jn. 18:28-38)

¹ Naž belzó ža' yógo'te benne' zan ka', na' belchi'e Jesusen' law Pilato.

² Naž wzó lágwage' žesbága'gake' Le' zia, na' wnnágake':

—Benne' ni, bl'e'elto' da' zia da' žone'. Žone' ga zži'igak benách wláž cheto' ka' chegak benne' yolawe' ka', na' žsejwe' xnezgak benne' ka' žizjwage' da' zchizjw benne' Sésar, na' zrne' lekze' nake' Benne' Criston', benne' žála' nna bi'e.

³ Naž Pilaton' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—¿Nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Da' likze znnó'.

⁴ Naž Pilaton' gože' bžoz wnná bia' ka', len benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Bi be žžel-la' da' zia da' nbaga' benne' ni.

⁵ Naž ben chóhgake' xtiža'gake', na' wnnágake':

—Žone' ga žongak benách ka' žo'osbé, na' žsedle' benách ka' do zente gan nbab Judea. Wzó lawe' bene' ki gan nbab Galilea, na' lezka' žonen' nga.

Zžin Jesús law Herodes

⁶ Kate' benle Pilato da' ni, zcháljgake' che gan nbab Galilea, wnnable' l'égake' cha' nbab Jesusen' Galilea.

⁷ Katen' wnezele' nbab Jesusen' gan znná bia' Herodes, bsele'e Le' law Herodes na', dan' lezka' zoe' le' lo yež Jerusalén ža ka'.

⁸ Kate' Herodes na' bl'e'ele' Jesusen', be-bele', dan' ba gok scha žénele' le'ele' Le', dan' ba benle' da' zan kan nak che Jesusen', na' žak laže'e le'ele' to yela' wak da' gone'.

⁹ Herodes na' wnnable' Jesusen' da' zan, san Le' bi be bechebe'.

¹⁰ Lezka' zej nnita' bžoz wnná bia' ka' len benne' yodo' wsedle' ka' ga na', na' besbága'gake' Jesusen' zia.

¹¹ Naž Herodes na' len benne' chie' ka', benne' žjake' lo wdile, belka'ne' Jesusen' ka'ze, na' nich gon dítjgkele' Le', bwákwgake'

Le' laže' da' zaka', ka dan' žakw to benne' wnná bia', na' da' yoble belchi'e Le' law Pilaton'.

¹² Kate' ža na' Pilaton', na' Herodes na' benníta'gake' chawe', dan' zga'ale bi bl'e'egkele' ljéžgake' chawe' toe' yetóe'.

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-26; Mr. 15:6-15; Jn. 18:39–19:16)

¹³ Naž Pilato btobe' bžoz wnná bia' ka' len benne' blo ka', na' benne' yež ka',

¹⁴ na' gože' l'égake':

—Bedjwa'le benne' ni lawa' neda', na' znnale žone' ga žongak benách ka' žo'osbé, san kate' wnnabla'-ne' binlo, na' wnníta'kzele le'e ga ni, bi be bžel-la' da' zia da' nbage'e, da' ka' žesbága'le-ne'.

¹⁵ Kate' bseļa'a-ne' law Herodes, bi be zia bžel-le' da' nbaga' benne' ni nich chogžo chie' gate'.

¹⁶ Na'a wsaka' zi'a-ne', na' te na' wsana'-ne'.

¹⁷ Zoa to da' žon byenen gon Pilaton' kate' žak lni na', da' žónteze žone', žsane' to benne' nyejwe' liž ya lo na'gak benách ka'.

¹⁸ Naž yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na', wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Bet bennen', na' bsan Barrabás.

¹⁹ Barrabás na' nyejwe' liž ya dan' bdíl-lene' benne' wnná bia' ka', na' dan' bete' to benne'.

²⁰ Pilaton' bcháljlene' l'égake' da' yoble, dan' žénele' wsane' Jesusen',

²¹ san da' yoble wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—jBde'e le'e yag kroze! jBde'e le'e yag kroze!

²² Naž Pilaton' gože' l'égake' da' chonne chi'i, na' wnné':

—¿Bízke da' zinnj ben bennen'? Bi be bžel-la' da' bene' da' žonen ga nbage'e zia gate'. Wsaka' zi'a-ne', na' te na' wsana'-ne'.

²³ Zižježe wnnégake', na' wnnábgage' ta' Jesusen' le'e yag kroze. Dan' wžéžeya'agak benne' ka' len bžoz wnná bia' ka', scha, na' goken kan žénegekle'.

²⁴ Naž Pilaton' bchoge' che Jesusen' gak chie' kan znnábgage'.

²⁵ Bsane' bennen' wnnábgage' lo ná'gake', bennen' nyejwe' liž ya dan' bdíl-lene' benne' wnná bia' ka', na' dan' bete' to benne', na' bdie' Jesusen' nich gak chie' kan žénegekle'.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mt. 27:32-44; Mr. 15:21-32; Jn. 19:17-27)

²⁶ Kate' ne želchi'e Jesusen' nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze, béxwgake' Smon, to benne' yež Sirene, benne' zezé'e yiže', na' belxóe' yag krozen' ža yene' nich we'en, na' cheje' xkóže'le Jesusen'.

²⁷ Benne' zan, benne' byo ka' len no'le ka', zejnąwgage' Jesusen', na' želbeže', na' želbeže nyache'e chie'.

²⁸ Naž byechj Jesusen', na' bwie' légake', na' gože' légake':

—Le'e, no'le Jerusalén ka'. Bi kwéžele ni'a chia' neda', san le kweže ni'a chekzle, na' ni'a chegak zi'nle ka',

²⁹ dan' zin ža nnágake': "Ba nez zen naken chegak no'le wbiž ka', na' chegak no'le ka' bi zej noe'e bi'do' ka', na' no'le ka' bi zgáže'gake' bi' že'n ka'."

³⁰ Naž benách ka' so ląwgage' yé'gake' ya'a sibe ka', na' nnágake': "Le yedjbaga' neto'" na' lezka' yé'gake' ya'ado' ka': "Le wkache' neto'."

³¹ Cha' ki žóngake' chia' neda', naka' ka' to yag nban, žnakxkze góngake' chele le'e, nakle ka' yag biž ka'?

³² Lezka' belchi'e chope benne' wen da' zinnj ka', nich wdá'gake' légake' le'egag yag kroze ka' tzen len Jesusen'.

³³ Kate' bžingake' law Ya'a Kalabera, da' znnan len diža' xiža': "Ya'a Žit Yichjžo" bdá'gake' Jesusen' le'e yag kroze. Lezka' bdá'gake' chope benne' ka' le'egag yag kroze ka', benne' wen da' zinnj ka'. Toe' bdá'gake' kwit li ža che Jesusen', na' yetóe' bdá'gake' kwite' yegle.

³⁴ Naž Jesusen' wnné':

—Xe, benit law chégage', dan' bi nnézgekle' da' žóngake'.

Naž benne' ka' žjake' lo wdile, benne' nnita'gake' ga na', belé'egekle' laže' dan' nakw Jesusen', na' bebéjgake' da' gak bia' lawlen.

³⁵ Benne' ka' nnita'gake' ga na', na' zwíagakze', ben dítjgekle' Jesusen', na' lezka' bengak benne' wnná bia' ka', na' wnnágake':

—Benne' ni beslé' benne' yoble ka'. Na'a žála' yeslá kwine' cha' nake' Benne' Criston', bennen' bsela' Dios.

³⁶ Lezka' benne' ka' žjake' lo wdile ben dítjgekle' Jesusen'. Wbíga'gake' gan zoe', na' byé'jgake' Le' nop zichj,

³⁷ na' wnnágake':

—Cha' nako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka', beslá kwino'.

³⁸ Lezka' zoa to da' dan' le'e yag kroze yichjle Jesusen', da' nyejwn len diža' griego, na' len diža' latin, na' len diža' hebreo, dan' znnan: "Benne' znná bi'e benách judío ka'."

³⁹ To benne' wen da' zinnj na', benne' de'e le'e yag kroze, bliž ditje' Jesusen', na' wnné':

—Cha' nako' le' Benne' Criston', beslá kwino', na' lezka' neto'.

⁴⁰ Beží'i yetó benne' wen da' zinnj na', na' wdile' lježen', na' wnné':

—¿Bi zžebo' Dios? Lezka' le' nžog chio' gato'.

⁴¹ Da' li žo'o, da' žála'kze gaken chežo zžáka'žo, kan žála' chog che no benne' wen da' zinnj, san benne' ni, bi be da' zinnj bene'.

⁴² Naž bennen' gože' Jesusen':

—Bejsá' laže' neda' kate' žino' gan nna bi'o.

⁴³ Jesusen' gože' le':

—Da' li žapa' le', na'a ža sóaleno' neda' latje xtan chia'.

Žat Jesús

(Mt. 27:45-56; Mr. 15:33-41; Jn. 19:28-30)

⁴⁴ Kate' bžin wawbiž, bechól dot yežlyó nga ga bžinte žedá chonne.

⁴⁵ Bechól lo wbiž, na' laže' da' zen lo yodo' wžezan' chope chogle.

⁴⁶ Naž Jesusen' wnnié' zižje, na' wnné':

—Xe, zdia' be' nakkza' lo no'o.

Kate' beyóž wnné' ki, la' bežojte be' nakkze', na' gote'.

⁴⁷ Kate' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile blé'ele' kan goken, bka'n zene' Dios, na' wnné':

—Da' likze bennen' goke' benne' chawe'.

⁴⁸ Yógo'te benne' ka' nnita'gake' ga na', na' zwíagakze', katen' blé'egekle' dan' goken, beyéjgake' lo yež, želgapa' lchó'gake' dan' že' zédegekle'.

⁴⁹ Zi'to'le bga'ngak yógo'te benne' ka', benne' zej nónbi'e Jesusen', len no'le ka' bénlengake' Le' tzen katen' wzóe' gan nbab Galilea, na' blé'egekle' dan' goken.

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba

(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Jn. 19:38-42)

⁵⁰ Lezka' to benne' yež Arimatea, yežen' nbaben Judea, zoe' ga na'. Lie' Jwsé, na' nake' chawe', na' dot li laže', na' nbáblene' benne' yodo' ka', benne' wchi'a laže' ka'.

⁵¹ Bi bénlene' tzen benne' ka' belchoge' che Jesusen' gate', dan' zbezke Jwsén' ža na' nna bia' Dios.

⁵² Naž wyéj Jwsén' law Pilato, na' wnnabe' latje yeyo'e Jesusen'.

⁵³ Kate' ba betinne' Le', bchele' Le' laže', na' bkáche'gake' Le' lo yežw ba, da' ba bché'ngake' le'e ya'a jej, na' lo yežw ba na', nitó benne' gat bi na' wkáche'gake'.

⁵⁴ Ža na' nak ža zkwéžgake' che ža la'y chegak benne' judío ka', dan' za' zin ža la'y na'.

⁵⁵ Lezka' jak no'le ka' ga na', no'le ka' wdálengake' Jesusen' tzen, katen' wzóe' gan nbab Galilea, na' blé'egekle' yežw ba na', na' kan bkáche'gake' Le' ga na'.

⁵⁶ Kate' beyéjgake' lo yo'o, bkwéžgake' nežw da' žla' žix, na' set da' žla' žix. Naž beží' láže'gake' ža la'y chegak benne' judío ka', kan znná xtiža' Dios.

24

Žebán Jesús lo yela' got

(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Jn. 20:1-10)

¹ Kate' bžin ža nežw, na' ne nak zildo', bžingak no'le ka' žoa'a yežw ba che Jesusen'.

Zeĵ noe'e da' ka' zla' zix, da' ka' bkweźgaken', na' yebaĵe no'le ka' zŏnlengake' lęgake' tzen.

² Katen' bźingake' ga na', bejxaka'gake' ba nga'a yeĵ na' dan' bźiagake' gan zŏ'ogake' lo yeźw ba chien'.

³ Kate' belyo'e lo yeźw ban', bi blę'egekle' Xanžo Jesusen' ga na'.

⁴ Kate' ne zźębegake' ni'a che da' žaken, la' blą'tegak chope benne' zeĵ nakwe' laže' da' žepen yes bani', na' wzęgake' gan nnita'gak no'le ka'.

⁵ Naž bźębžegake', na' bzejxw yichigake' zwıagake' lo yole. Wbás che ya'abá ka' gŏžgake' lęgake', na' wnnągake':

—žBiz chen' žeyilje to benne' zoe' nbane' ga nak latje chegak benne' gat ka'?

⁶ Biž yoe'e ga ni, dan' ba bebane'. Le yesá laže' dan' goźkze' le'e katen' wzŏe' gan nbab Galilea.

⁷ Wnné': "Žon byenen soa no benne' wdie' neda', Benne' Golje' Benách, lo na'gak benne' doĵa' ka'. Wdá'gake' neda' le'e yag kroze, na' yebana' kate' gak chonne ža."

⁸ Naž bejsá' láže'gake' dan' wnná Jesusen',

⁹ na' bezá'gake' žoa'a yeźw ban', na' be-
jzengkle' benne' chinéj wbás ka' che Je-
susen', len yezika' benne' ka', kan nak dan'
goken.

¹⁰ No'le ka' bejzengkle' benne' wbás ka' da' ni, zeĵ nake' Lia Madlen, na' Zwan, na' Lia, xna' Jakob, na' yebaĵe no'le ka', no'le bęnlengake' lęgake' tzen.

¹¹ Benne' wbás ka' gŏkgekle' nźix xtiža'gake', na' bi bejłę'gake' chęgake'.

¹² Naž la' wzŏ ža'te Bedw, na' taría taría wyeĵe' žoa'a yeźw ban'. Katen' bwie' lo yeźw ban', blę'e'le' láže'ze zeĵ nnitan' ga na', na' naž beyeĵe liže' žebanle' kan nak dan' goken.

*Da' gok lo nez da' zźinten lo yeź Emaús
(Mr 16:12-13)*

¹³ La' ža na'ze zĵak chope benne' ka' yŏ'ogake' nez da' zźinten lo yeź Emaús, da' žen' ka chope hora žezá'gake' yeź Jerusalén.

¹⁴ Lo nezen' zchąłjgake' che dan' goken.

¹⁵ Kate' ne zchąłjgake' la' lęgakze', bźinkze Jesusen' ga na', na' zęjlene' lęgake' tzen.

¹⁶ Bi beyŏnbia'gake' Le' dan' gok to da' zcholen yeĵ ląwgake'.

¹⁷ Naž Jesusen' wnnable' lęgake', na' wnné':

—žBiz chen' zchalje la' lę'ezele yo'ole nez?
žBiz chen' žak nyache' láže'le'?

¹⁸ Beži' bennen' lie' Kleofas, na' gože' Le':

—žNako' benne' zi'to' lo yeź Jerusalén, na' tozo' le' bi nnezlo' dan' goken neĵe nase' ga na'?

¹⁹ Naž Jesusen' gože' lęgake':

—žBizen' goken?

Gŏžgake' Le':

—Dan' goken che Jesús, benne' Nasaret na'. Goke' benne' bchalje' lo wláz Dios, na'

len yeĵa' wak zen bene' žin, na' bchalje' law Dios, na' lawgak yŏgo'te benách.

²⁰ Bxoz wnná bia' ka' len benne' wnná bia' cheto' ka' bdęgake' Le', na' bchŏggake' chie' gate', na' bdá'gake' Le' le'e yag kroze.

²¹ Neto' gok láže'to' gake' bennen' žala' yeslé' benách Israel ka' lo na'gak benne' Roma ka', san na'a ba gok chonne ža kate' gokgak da' ka'.

²² Lezka', baĵe no'le ka', no'le wnníta'gake' lądĵwto', bęngake' ga wzę' zedlto'. Jake' žoa'a yeźw ba chien' kate' blą' wbıž na'a ža,

²³ na' katen' bi blę'egekle' Le', na' beyęgake', na' gŏžgake' neto' blę'egekle' wbás che ya'abá ka', wbás ka' gŏžgake' lęgake' zoa Jesusen' nbane'.

²⁴ Naž baĵe benne' lježto' ka' jake' žoa'a yeźw ban', na' bejxaka'gaken' kan wnnagak no'le ka', san bi blę'egekle' Jesusen'.

²⁵ Naž Jesusen' gože' lęgake':

—Le'e, benne' bi žejní' il ka'. Nziže yichj lązdo'le nich bi gak chejle'le yŏgo'te da' wnnagak benne' ka' bchąłjgake' lo wláz Dios.

²⁶ žBi ben byenen saka' Benne' Criston' da' ki, na' choe'e gan gake' benne' blo?

²⁷ Naž wzŏ law Jesusen' zloe'ele' lęgake' yŏgo'te da' žsedle kan nak chie' da' zeĵ nyejwn le'e yich la'y, kate' wzŏ law da' bchalj Moisés, na' zeĵte da' ka' wnnagak yŏgo'te benne' ka' bchąłjgake' lo wláz Dios.

²⁸ Katen' bźingake' lo yeźdo' gan zjake', na' ben Jesusen' kan žon to benne' zeĵže' zi'to'.

²⁹ Ben byęngake' gą'nlene' lęgake', na' wnnągake':

—Bga'nlen neto', dan' za' gaĵe na'a, na' ba žaĵe.

Naž wyŏ'o Jesusen' lo yo'o, na' bgą'nlene' lęgake'.

³⁰ Kate' Jesusen' ne že'j ząwłene' lęgake', beĵwe' yet xtil, na' gože' Dios: "Žŏxkeno'." Naž bzoźjen', na' bnezjwen' chęgake'.

³¹ La' na'ze bnitle dan' bchoĵen yeĵ ląwgake', na' beyŏnbia'gake' Jesusen', na' Le' benitle' ląwgake'.

³² Naž gŏžgake' ljęžgake' toe' yetŏe':

—Beyála'tekze lązdo'žo katen' bchąłjlene' žo'o lo nez, na' katen' bzejní'ile' žo'o da' nyejwn le'e yich la'y.

³³ La' na'ze belzo' že'e, na' beyęgake' lo yeź Jerusalén, na' bejxaka'gake' zeĵ ndobe benne' chinéj wbás ka' che Jesusen', tzen len benne' ka' nníta'lengake' lęgake'.

³⁴ Naž benne' ka' nníta'gake' ga na' gŏžgake' chope' ka', na' wnnągake':

—jBa bebankze Xanžon'! jBlą' lawe', na' Smon ble'e'le' Le'!

³⁵ Naž benne' chope' ka' bźęngkle' lęgake' dan' goken chęgake' lo nezen', na' kan beyŏnbia'gake' Jesusen' katen' bzoźje' yet xtilen'.

*Benne' wsedle ka' che Jesús žel'égekle' Le'
(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Jn. 20:19-23)*

³⁶ Kate' ne zcháljgake' kan zej nak da' ki, Jesusen' la' bedjsoatie' gachje láwe'le gan nníta'gake', na' gože' l'égake':

—Le ga'n ži yichj lázdo'le.

³⁷ Naž bžébegake' dan' žékgekle' zlé'egekle' to bxin.

³⁸ Jesusen' gože' l'égake':

—žBiz chen' že' zédlele? žBiz chen' zza' láže'le da' ki?

³⁹ Le wia ni'a na'a. Nedkzan'. Le kan neda', na' le wia neda', dan' to bxin bi dan' bela', na' bi yo'on žit kan zlé'ekzelele naken chia' neda'.

⁴⁰ Kate' ne zchalje' da' ni, bloe'ele' l'égake' ni'a ne'e.

⁴¹ Lo yela' žebél chégake' bi bejl'é'gake', na' bebánglele'. Che len Jesusen' gože' l'égake':

—žDe da' gawa'?

⁴² Naž bnéžjwgake' Le' láte'do' bel, bia weye', na' china' bezdo'.

⁴³ Jesusen' wzí'en, na' bdawen' l'áwgake'.

⁴⁴ Naž gože' l'égake':

—Dan' goken chia' goken kan gožka' le'e katen' wzóalena' le'e, na' wnnía': “Žon byenen gak yógo'te da' nyejw le'e yich, da' bsedle Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' da' nyejw le'e yich da' nzin' Salmo Ka', da' ka' zcháljgaken kan žála' gaken chia' neda'.”

⁴⁵ Naž bzejni'ile' l'égake' da' ka' zej nyejwn le'e yich la'y,

⁴⁶ na' gože' l'égake':

—Ki nyejw le'e yich kan žon byenen gaken che Benne' Criston', znnan sáka'li'e, na' yebane' lo yela' got kate' gak chonne ža,

⁴⁷ na' dot yežlyó nga žála' wzégake' diža' kan nak chia' neda' nich yeyát láže'gak benách ka', na' yenít law Dios doła' da' zej nbage'e. Lo yež Jerusalén so lawle wchalje' chia',

⁴⁸ dan' le'ekze blé'elele da' ki, na' žála' wzele diža' dan' goken.

⁴⁹ Le wia nga, neda' seła'a chele da' bchebe laže' Xa' gonne' chele. Che len le ga'nze lo yež Jerusalén kate' sížele yela' wak, dan' zan' ya'abá che Dios.

*Žeyepe Jesús ya'abá che Dios
(Mr. 16:19-20; Hch. 1:6-11)*

⁵⁰ Naž Jesusen' bchi'e benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' jake' lo yež Betania, gan bchis ne'e, na' bliž chawe'e l'égake'.

⁵¹ Kate' ne žliž cháwe'ze' l'égake', la' beza'tie' gan nníta'gake', na' beyepe' ya'abá che Dios.

⁵² Wdé bka'n zéngake' Le', lo yela' žebél chégake' beyéjgake' Jerusalén.

⁵³ Wnníta'gakze' lo zchil yodo' zka'n zéngake' Dios, na' žoe l'áwgake' Le'. Ka'kze naken.

DIŽA' CHAWE' DA' BZOJ ZWA

Bennen' lie' Diža' golje' benách

¹ Kate' wzó law, kate' bi na' gata' yežlyó nga, ba zoakze Bennen' lie' Diža', na' Bennen' nake' Diža' wzóalene' Dios, na' Benne' Dižan' nakkze' Dios.

² Bennen' nake' Diža' wzóalene' Dios katen' wzó law žata' yežlyó nga.

³ Lo na' Benne' ni, Dios bene' yógo'te da' zej nnita', na' bi be zoa da' ben Dios da' bi bene' lo na' Bennen'.

⁴ Napkze Bennen' yela' nban, na' yela' nban na' naken ka to baní' da' zza'nín' lo yichj lázdo'gak benách ka'.

⁵ Baní' na' wza'nín' gan nak chol' che yela' got, san bi gok da' chol' na' wsołen baní' na'.

⁶ Dios bsele'e to benne' lie' Zwa ga ni.

⁷ Benne' ni ble'e nga nich wzóa lie' che Bennen' nake' baní', nich chejle'gak yógo'te benách ka' che Bennen' ni'a che dan' wchalje'.

⁸ Zwan' bi nake' banín', san bla'ze' nich wzóa lie' che Bennen' nake' baní'.

⁹ Kate' ža ka' Bennen' nake' baní' da' naken li laže' ba ze'e yežlyó nga, na' zza'ni'e lo yichj lázdo'gak yógo'te benách ka'.

¹⁰ Bennen' nake' baní' ble'e yežlyó nga, na' lo ne'e Le' Dios bene' yežlyó nga, san benách ka' nnita'gake' yežlyó nga bi beyónbia'gake' Le'.

¹¹ Ble'e gan nak chie', san benne' ka' nbáblene' bi wzí' lo ná'gake' Le'.

¹² Benne' ka' bejlé'gake' che Jesusen' wzí' lo ná'gake' Le', na' yógo'te benne' ki, Le' bene' ga wzí' lo ná'gake' gákgake' zi'nkze Dios.

¹³ Benne' ki zej nake' zi'n Dios, kege dan' zej nake' zi'ngak benách chie' ka', na' kege dan' nálgake' ni'a che da' zdan láže'gakkze', o dan' žénele no benne' gaken ki, san zej nake' ki dan' naken da' žénekzele Dios.

¹⁴ Bennen' nake' Diža' golje' benách, na' to chí'i'do'ze wdálene' žo'o, na' yela' nži'il che Dios, na' da' naken dot da' li wzóalengaken Le'. Ble'elto' yela' zen chie', na' yela' zen chien' naken da' bnezjw Xe' chie' dan' nake' bi' byo tličha' chie'.

¹⁵ Zwan' bzoa lie' che Bennen'. Wnnié' zižje, na' wnné':

–Benne' ni nake' Bennen' bchalja' chie' katen' wnnía': “Benne' za' ze'e ka neda' nakež' blo ka neda', dan' zoakze' Le' zga'ale' ka neda'.”

¹⁶ Yógo'težo zzi'žo da' chawe' da' naken chie', da' žonnze' chežo, na' gonnže' da' zenže chežo.

¹⁷ Da' bchi'le Dios blán' chežo lo na' Moisés, san yela' nži'il che Dios, na' da' naken dot

da' li blá'gaken chežo lo na' Jesús, Benne' Criston'.

¹⁸ Nitó benne' bi na' le'ele' Dios, san bi' byo tličha' che Dios, Bennen' nži'il Xažo Dios Le', Benne' ni bene' ga nónbia'žo Dios.

Da' wnná Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, che Jesús

(Mt. 3:1-12; Mr. 1:7-8; Lk. 3:1-17)

¹⁹ Da' ni naken da' bzoa li Zwa, katen' benne' judío wnná bia' ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, bséla'gake' bžoz ka' gan zoa Zwan', tzen len benne' ka' zej nake' za'só Lebí, benne' ka' zej nake' ni'a na'gak bžoz ka', nich nnábgekle' Zwan', na' wnnágake':

–žNožkze benne' le'?

²⁰ Kwáselo bchalj Zwan', na' bi bkache'e da' nake', san bchalje' káteze naken, na' wnné':

–Bi naka' Benne' Criston', Bennen' bchebe laže' Dios sele'e chežo.

²¹ Naž wnnábgekle' le' da' yoble, na' wnnágake':

–žNožkze le'? žCha' len' Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te?

Zwan' wnné':

–Kege nedan'.

Naž wnnábgekle' le':

–žCha' len' bennen' žála' yide' nich wchalje' lo wláz Dios?

Bechebe Zwan', na' wnné':

–Kege nedan'.

²² Naž wnnábgekle' le':

–žNožkze le'? Wnná neto' nich gak wzenlto' benne' ka' bséla'gake' neto'. žBiz znoo' le' non' nako'?

²³ Bechebe Zwan', na' gože' légake':

–Neda' naka' bennen', nyejw le'e yiche la'y ka nak chie', dan' znnan: “Ženle chí'i to benne' žliže' lo latje dach, zne': Le yeyón chawe' yichj lázdo'le dan' za' la' Xanžon' gan zoale.” Ki wnná Isaiás, bennen' bchalje' lo wláz Dios.

²⁴ Benne' ka' bséla'gak benne' judío wnná bia' ka' zej nake' benne' yodo' fariseo ka'.

²⁵ Wnnábgekle' Zwan', na' belyi'e le':

–žBiz chen' žező' benách ka' nis cha' bi nako' le' Benne' Criston', na' bi nako' Lías, na' bi nako' bennen' žála' yedjchalje' lo wláz Dios?

²⁶ Bechebe Zwan', na' gože' légake':

–Neda' žező'a' benách ka' nis lo nis, san zoa to benne' gachje láwe'le gan zoale, bennen' bi nónbia'le-ne'.

²⁷ Benne' ni nake' Bennen' za' ze'e ka neda', na' nakže' blo ka neda', na' bi naka' neda' zi kweja' zele'.

²⁸ Yógo'te da' ki gókgaken gan nbab yež Betábara, gan nak yechełá'a yego Jordán, zaka' gan zla' wbíž, gan bezóa Zwan' benách ka' nis.

Jesús nake' ka zıla'do', bia žótgake'-ba' law Dios

²⁹ Ža chope ža Zwa bļe'ele' za' Jesusen', na' wnné':

—Le wia ga na'. Bennen' nake' zıla'do' che Dios, na' žeké'e doļa' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

³⁰ Le' nake' Bennen' wnnía' chie': "Za' za' to Benne' ka neda', na' nakže' blo ka neda', dan' zoakze' zga'ale' ka neda'."

³¹ Bi bėnbi'a-ne' zga'ale, san bļa'a, na' žezó'a' benách ka' nis nich gónbia'gak benách Israel ka' Le'.

³² Zwan' bzoa lie' chie', na' wnné':

—Bļe'ela' Dios Be' La'y, bžoje' ya'abá che Dios, na' betje', na' wnné'e kan zņna' to plomdo'. Bļe'e gan zoa Jesusen', na' bgá'nlene' Le'.

³³ Bi bėnbi'a-ne' zga'ale. Bennen' bseļe'e neda' nich yezó'a' benách ka' nis gože' neda', na' wnné': "Kate' le'elo' yetj' Dios Be' La'y, chejsóaļene' to Benne', na' gá'nlene' Le', Bennen' gone' da' zloé'ezele yela' žezó'a' nis ni, dan' wchize' benách ka' Dios Be' La'y."

³⁴ Na'a, ba bļe'elan', na' zzoa lia' che Bennen', zņnia' nake' Zi'n Dios.

Benne' nežw ka', benne' bėnļengake' Jesús tzen

³⁵ Yetó ža na', da' yoble wzóa Zwa ga na', na' chope benne' ka', benne' žónļengake' le' tzen, wnníta'ļengake' le'.

³⁶ Kate' Zwan' bļe'ele' Jesusen', zde' ga na', gože' benne' ka' žónļengake' le' tzen, na' wnné':

—Le wia ga na'. Bennen' ze'e ga na' nake' zıla'do' che Dios.

³⁷ Chope benne' ka', benne' žónļengake' Zwan' tzen, bėngekle' dan' wnné', na' bejnáwgake' Jesusen'.

³⁸ Naž beyėchj Jesusen', na' bļe'ele' chope benne' ki zej nawe' Le', na' gože' lėgake':

—žBizen' žiljle?

Bely'e Le':

—Benne' wsedle, žgaze zo'?

³⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' lėgake':

—Le da, na' lė'eleden.

Naž jáklene' Le', na' bļe'egekle' gan zoe', na' bgá'nlene' Le' ža na', dan' ba žale.

⁴⁰ Ndres, benne' biche' Smon Bedw, nake' to benne' chope' ka' bėngekle' da' bchaļj Zwan', na' bejnáwgake' Jesusen'.

⁴¹ Ndrezen' bejdilje' zga'ale benne' biche'e, bennen' lie' Smon, na' gože' le':

—Ba bļa' Benne' Mesías.

Mesías naken to diža' hebreo da' zņnan ļen diža' griego: "Benne' Criston" na' ļen diža' xīža': "Benne' bsėla'kze Dios."

⁴² Naž Ndrezen' la' bche'tie' Smon na' gan zoa Jesusen'. Katen' Jesusen' bļe'ele' le', gože' le':

—Le' nako' Smon, zi'n Jonás. Na'a, si' lo' Sefas.

Sefas naken to diža' hebreo da' zņnan: "Pedro" ļen diža' xtil, na' ļen diža' xīža': "Bedw" da' zņnan: "Yej."

Jesús žliže' Lip, na' Natanael

⁴³ Kate' za' ža'ni' yetó ža, gónele Jesusen' cheje' gan nbab Galilea. Bejxake'e Lip, na' gože' le':

—Benļen neda' tzen.

⁴⁴ Lipen' nake' benne' yež Betsaida, da' naken lažgak Ndres, na' Bedon'.

⁴⁵ Lipen' bejdilje' Natanael, na' gože' le':

—Ba bžel'-lto' Bennen' bzoj Moisés kan nak chie' gan nyejw da' bchi'le Dios, na' lėzka' benne' ka' bcháljgake' ļo wláz Dios bzólgake' kan nak chie'. Benne' ni Jesús, zi'n Jwsė, benne' yež Nasaret.

⁴⁶ Natanael na' gože' le':

—žLa' to da' naken chawe' ļo yež Nasaret?

Lipen' gože' le':

—Da, na' le'elon'.

⁴⁷ Kate' Jesusen' bļe'ele' za' Natanael na' gan zoe', wnné':

—Le wia nga to benne' nake' da' li benne' Israel, na' kwáselo zchajje'.

⁴⁸ Naž Natanael na' wnnable' Jesusen', na' gože' Le':

—žNakzkzen' nónbi'o neda'?

Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Kate' ne žliž Lipen' le', katen' wzó' zan yag higon', bļe'ela' le'.

⁴⁹ Naž bechebe Natanael, na' gože' Le':

—jBenne' wsedle, Le' nako' Zi'n Dios! jLe' nako' Benne' Nna Bi'e Benne' Israel Ka'!

⁵⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—žželj'i'o chia', dan' goža' le': "Bļe'ela' le' zan yag higon'?" Le'elo' da' zėnle'eže ka' ka da' ni.

⁵¹ Lėzka' Jesusen' gože' lėgake', na' wnné':

—Da' li žapa' le'e, lė'e'lele nyaljw ya'abá, na' wbás che ya'abá ka' želyetje', na' želbene' gan zoa' neda', Benne' Golje' Benách.

2

Lni che yela' zchag na' da' goken ļo yež Kaná

¹ Wdė chonne ža, gok lni che yela' zchag na' ļo yež Kaná gan nbab Galilea, na' zoa xna' Jesusen' ga na'.

² Lėzka' wzóa no benne' bļiže' Jesusen' ļen benne' wsedle chie' ka', nich yidgake' lni na'.

³ Kate' bebíž xis uba, dan' yėjgake', xna' Jesusen' gože' Le', na' wnné':

—Biž de xis uban' da' žėjgaken'.

⁴ Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Nó'ledo'. žBiz chen' zņnio' neda'? Bi na' žin ža wļoe'ela' ļaw yela' wak chia'.

⁵ Naž xna' Jesusen' gože' benne' wen žin ka', benne' zkwá'gake' da' žej' žáwgake', na' wnné':

—Le gon yógo'te da' yi'e le'e.

⁶ Wnníta'gak xope yeso' yej ga na', da' ka' zkingeke benne' judío ka' zin kate' žibgake' ni'a ná'gake' kan žónteze žóngake', na' žože chopone chonne že'e nis to to yeso' ka'.

⁷ Jesusen' gože' benne' wen žin ka', na' wnné':

—Le yescha'te yeso' ki nis.

Naž beschá'gake' yeso' ka' nis.

⁸ Naž Jesusen' gože' lé'gake':

—Le gachen' na'a, na' le chjwan' law benne' žnnabe' bi da' žiažjen.

Yjwá'gaken' ga na'.

⁹ Bennen' žnnabe' bi da' žiažjen bwien' cha' nak dzi' nisen' da' ba beyaken xis uba, san bi nnezle' gan zan'. Nnéžgake' benne' wen žin ka', benne' belgache'e nisen'. Naž bennen' žnnabe' bi da' žiažjen bliže' bennen' žchag ne'e,

¹⁰ na' gože' le':

—Yógo'te benne' znéžjwgake' zga'ale xis uba dan' nakžen dzi', na' kate' ba né'jgake', naž znéžjwgake' da' bi naken dzi'. Le', na' zejte na'a wdape chi'o xis uba da' nakžen dzi'.

¹¹ Ben Jesusen' yela' wak ni, da' gok bian', lo yež Kaná' gan nbab Galilea, na' nak yela' wak ni da' nežw da' bene'. Ka' goken, bloe'ele' law yela' wak zen chie', na' benne' wsedle chie' ka' bejlé'gake' chie'.

¹² Wdé na' Jesusen' wyeje' lo yež Kapernaum, tzen len xne'e, na' benne' biche'e ka', na' benne' wsedle chie' ka', na' wnníta'gake' lo yež Kapernaum na' zan ža.

Jesús žebeje' benne' ka' li'a yodo'

(Mt. 21:12-13; Mr. 11:15-18; Lk. 19:45-46)

¹³ Kate' za' žin Lni Pasko' kate' žejsá' láže'gak benne' judío ka' kan ben Dios katen' bebeje' xa xtó'gake' ka' lo yežlyó Egipto, na' Jesusen' wyeje' lo yež Jerusalén.

¹⁴ Bejxake'e benách ka' lo yežen', benne' ka' nníta'gake' li'a yodo', na' žóte'gake' bež ka', na' žila' ka', na' plomdo' ka', bia ka' žótgake'-ba' law Dios. Lezka' že'gak benne' ka' ga na', benne' zchá'gake' mežw ka' da' zá'gaken dot yežlyó nga.

¹⁵ Katen' ble'el Jesusen' da' ni, na' bchoke' do las ka' nich chinne' benne' ka', na' bechache' yógo'te benne' ka' na'le gan nak li'a yodo', na' lezka' blage' na'le žila' ka', na' bež ka'. Besdinnje' xmežw benne' ka' zchá'gake' mežwn', na' bžix'e' blag ka' ché'gake'.

¹⁶ Naž Jesusen' gože' benne' ka', benne' žóte'gake' plomdo' ka', na' wnné':

—Le yeká'a da' ki. Bi gonle liž Xa' ka to lawe' ya'a.

¹⁷ Naž bejsá' láže'gak benne' wsedle ka' che Jesusen' da' nyejw le'e yiche la'y, da'

žnnan: “Dan' žéke'le'ela' che ližo', na' žeye žla lázda'wa'!”

¹⁸ Naž beži'igak benne' judío wnná bia' ka' nníta'gake' ga na', na' belyi'e Jesusen':

—žBiz yela' wak wlo'e'elo' neto' da' gak bian' nzi' lo no'o žono' da' ki?

¹⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Le wžia yi' yodo' ni, na' yechonne žaze yechisan'.

²⁰ Naž benne' judío ka' belyi'e Le', na' wnná'gake':

—Xope-yon yiz ba zej žóngake' yodo' nga, na' Le', žchonne žaze yechison'?

²¹ Yodon', dan' bchalj Jesusen' chen, naken la' kwinkze'.

²² Che len, katen' bebán Jesusen' lo yela' got, bejsá' láže'gak benne' wsedle chie' ka' kan wnné', na' bejlé'gake' da' nyejw le'e yiche la'y, na' lezka' da' bchalj Jesusen'.

Jesús nnezle' kan zej nak yógo'te benách ka'

²³ Kate' ne zoa Jesusen' lo yež Jerusalén, kate' žak Lni Pasko', benne' zan bejlé'gake' chie' Le', dan' blé'e'egkele' yela' wak ka' da' žone'.

²⁴ Jesusen' bi bxen laže'e lé'gake', dan' nnezle' kan zej nak yógo'te benách ka'.

²⁵ Bi žon byenen no benne' wlo'e'ele' Jesusen' kan zej nak benách ka', dan' nnéžkzele' da' yo'o lo yichj lázdo'gak benách ka'.

3

Jesús zchájljlene' Nikodemo

¹ Nikodemo, to benne' yodo' fariseo, nbáblene' benne' judío wnná bia' ka'.

² Benne' ni ble'e gan zoa Jesusen' to xe'le, na' gože' Le':

—Benne' Wsedle. Nnezla' Dios bsele'e Le' nich wsedlo' neto'. Bi zoa no benne' gak gone' yela' wak ka', da' zej nak bian', kan zej nak da' ka' žono' Le', cha' bi zoalen Dios le'.

³ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' li žapa' le', no benne' bi galje' da' yoble, bi gak le'ele' latjen' gan žnna bia' Dios.

⁴ Nikodemon' wnnable' Le', na' wnné':

—žNakžkze gak to benne' galje' da' yoble katen' ba ngole'? žWak yeyo'e'le'e xne'e, na' galje' yetó?

⁵ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' li žapa' le'. No benne' bi galje' ni'a che nis, na' ni'a che Dios Be' La'y, bi gak choe'e gan žnna bia' Dios.

⁶ Bennen' nalje' lo ni'a lo na' benách, benachze nake', san no benne' nalje' ni'a che Dios Be' La'y, Be' La'y nbánlene'.

⁷ Bi yebanlo' dan' žapa' le', žon byenen galjo' da' yoble.

⁸ Gáte'teze žak be', na' ženlo' žnne ben', san bi nnezlo' galen' zan', o galen' zejjen. Lezka'

žak chegak benne' ka' zej nalje' ni'a che Dios Be' La'y.

⁹ Naž Nikodemon' wnnable' Jesusen', na' wnné':

—čNakxkzen' gak da' ni, cha'?

¹⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—žsedlo' benách Israel ka', na' bi nnezlo' da' ki?

¹¹ Da' li žapa' le', da' nnezlto' zchaljto' chen, na' da' bje'elto' žloe'elto' le'e, san bi zzi' lo na'le dan' žsedlto'.

¹² Cha' bi žejle'le chia' kate' zcháljlena' le'e kan zej nak da' ka' žákaken yežlyó nga, čnakxkze gak chejle'le chia' cha' wcháljlena' le'e che da' ka' žákaken ya'abá che Dios?

¹³ Batkle wžén no benne' ya'abá che Dios, san toza' neda', Benne' Golje' Benách, dan' bžoja' ya'abá che Dios, na' betja' nga, san zoakza' ya'abá che Dios.

¹⁴ Kan ben Moisés lo latje dach, bchise' ža'le to bele ya, bian' bde'e-ba' le'e yag, lezka' žon byenen gaken chia' neda', Benne' Golje' Benách, wchísogake' neda' to le'e yag.

¹⁵ Ki gaken chia', nich bi kwia yi'gak benne' ka' chejlé'gake' chia', san gata' yela' nban da' zejli' kanne chégake'.

Dios nží'ile'ele' benách ka'

Naž wnná Jesusen':

¹⁶ —Dan' nží'ile'el Dios benách yežlyó nga, bdie' tliča'tekze Zi'ne' lo yela' got, nich bi kwia yi'gak benne' ka' chejlé'gake' chie', san gata' yela' nban da' zejli' kanne chégake'.

¹⁷ Dios bsele'e Zi'ne' yežlyó nga, kege nich choge' chegak benách ka' nni'ta'gake' yežlyó nga kwia yi'gake', san nich yelá'gake' ni'a chie' Le'.

¹⁸ 'Nóte'teze benne' žejli'e che Bennen' nake' Zi'n Dios, bi nžog chie' kwia yi'e, san no benne' bi žejli'e chie', ba nžog chie' gate' dan' bi žejli'e che Bennen' nake' tliča'tekze Zi'n Dios.

¹⁹ Che len ba nžog chegak benách ka' gátgake', dan' bla' Bennen' nake' baní' yežlyó nga, san benách ki žaz láže'gake' da' nak choj, na' kege Bennen' nake' baní'. Ki žóngake' dan' bi nak chawe' da' žóngake'.

²⁰ Yógo'te benne' ka', benne' žóngake' da' zinj, bi žaz láže'gake' baní', na' bi zlá'gake' lo baní', nich bi nna' da' žóngake'.

²¹ Benne' ka' žóngake' da' nak dot da' li, zlá'gake' lo baní' nich gak bia' žóngake' ni'a che Dios da' žóngake'.

Zwa, benne' žezóe' benách ka' nis, zchalje' che Jesús

²² Wdé na', Jesusen' wyéjlene' benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bžingake' gan nbab Judea, na' wzóalene' lé'gake' gan žezóagake' benách ka' nis.

²³ Lezka' Zwa žezóe' benách ka' nis lo latjen' nzin' Enón, gawze gan že' yež Salim, dan' de

nis zil ga na'. Belžin benne' ka' latjen' nich yežóagake' nis.

²⁴ Ki goken kate' Zwan' bi na' yejwe' liž ya.

²⁵ Naž bałe benne' ka', benne' žónlengake' Zwan' tzen, wzó lágwage' zdíl díža'gake' len benne' judío ka' kan nak che yela' žeyón kwín chawe' chegak benne' yodo' ka'.

²⁶ Bžingake' gan zoa Zwan', na' belyi'e le':

—Benne' wsedle. Bwia nga. Bennen' wzóalene' le' yeche'la'a yego Jordán, bennen' bzóa lio' chie', žezóe' benách ka' nis, na' želžín yógo'te benách ka' gan zoe'.

²⁷ Naž bechebe Zwan', na' gože' lé'gake':

—Cha' zoa no benne' zoa da' nzi' lo ne'e, naken da' ba bde Dios lo ne'e.

²⁸ Bénzelele dan' bchalja' katen' wnnía': "Bi naka' neda' Benne' Criston'" san Dios bsele'e neda' nich wzenla' benách ka' za' ze'e Le'.

²⁹ Benne' byo, bennen' zzi'e xkwide' no'le zchag na'be', nake' benne' zchag ne'e, san ljež bennen' zchag ne'e, na' žónlene' le' tzen, zze nage' chie', na' žebele' dan' ženle' da' zchalj bennen' zchag ne'e. Lezka' žebéle'ela' neda' dan' žaken chie' ki.

³⁰ Žon byenen gakže blo Benne' Criston', san žon byenen yéjwža' neda'.

Bennen' bžoje' ya'abá che Dios

³¹ Lezka' wnná Zwan':

—Bennen' ze'e zaka' ya'abale nakže' blo ka yógo'te benách. No benne' nake' che yežlyó nga, che yežlyó nga nakže', na' zchalje' che da' žaken yežlyó nga, san Bennen' ze'e zaka' ya'abá che Dios nakže' blo ka yógo'te benách ka'.

³² Benne' ni zchalje' che da' bje'ele', na' che da' henle', san bi zoa no benne' zzi' lo ne'e dan' zchalje'.

³³ Nóte'teze benne' zzi' lo ne'e dan' zchalje', žloe'ele' law žejli'e nak dot da' li da' žna Dios.

³⁴ Bennen' bse'la' Dios, zchalje' díža' che Dios, dan' Dios na'kze dot laže'e bsele'e Dios Be' La'y len Bennen'.

³⁵ Xažo Dios nží'ile' Zi'ne', na' ba bdie' lo na' Zi'nen' yógo'te da' de.

³⁶ Nóte'teze benne' žejli'e che Zi'n Dios, ba de yela' nban da' zejli' kanne chie', san bennen' bi žejli'e che Zi'nen', bi gata' yela' nban na' chie', san nbage'e zia law Dios.

4

Jesús zcháljlene' to no'le nbabe' Samaria

¹ Béngkle benne' yodo' fariseo ka' kan benne' ka' žónlengake' Jesusen' tzen zej nyanže' ka' benne' ka' žónlengake' Zwa tzen, na' lezka' žezóa Jesusen' zanže benách nis ka' benách ka' žezóa Zwan' nis.

² Jesús na'kze bi žezóe' benách ka' nis, san benne' wsedle chie' ka' žezóagake' benách ka' nis.

³ Kate' wnezele Jesusen' da' ni, bezé'e gan nbab Judea, na' zejdé' da' yoble gan nbab Galilea.

⁴ Gan zeje', žon byenen tie' gan nbab Samaria.

⁵ Ka' goken, bla' Jesusen' to yeždo' gan nbab Samaria, da' nzin' Sikar, dan' žen' gawze gan de yežlyón' da' bnezjw Jakob che Jwsé chie' ža ni'te.

⁶ Lo latjen' Jakobem' bche'ne' to yežw nis gže'. Kate' bla' Jesusen' ga na', wži'e žoa'a yežw nisen' dan' bejxáke'le' yoe'e nez, ne naken wawbíž.

⁷ Naž bžin to no'le Samaria ga na' nich si'e nis. Jesusen' gože' le', na' wnné':

–Benn da' ye'ja'.

⁸ Jesusen' zoe' toze' dan' ba zjak benne' wsdle chie' ka' lo yežen' nich chejxi'gake' bi da' gáwgake'.

⁹ Naž no'le Samaria na' gože' Jesusen', na' wnné':

–žZnnablo' Le' neda' da' ye'jo', na' nako' benne' judío? Neda' naka' no'le Samaria.

Ki wnné' dan' benne' judío ka' bi de chawe' benách Samaria ka'.

¹⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

–Chela' nónbi'o da' žonn Dios, na' no Bennen' ži'e le': "Benn da' ye'ja" na' le' nnablo' Le', na' Le' gonne' chio' nis da' gonnen yela' nban.

¹¹ Naž no'len' gože' Le', na' wnné':

–Benne', bi no'o da' kwéjleno' nis, na' že'lte žia nis ni. žGaz za' nisen' dan' žonnen yela' nban?

¹² žNakžo' Le' zen ka Jakob, xa wdé chežo, bennen' benne' cheto' yežw nis ni, ga ni wži'e nis da' we'je, na' da' we'jgak ži'ne' ka', na' da' we'jgak bia beže chie' ka'?

¹³ Bechebe Jesusen', na' wnné':

–No benne' ye'je' nis ni, da' yoble nnan ye'jen',

¹⁴ san nóte'teze benne' ye'je' nisen' da' wnezjwa' neda', biž nnan ye'jen', dan' wnezjwa' chie' nisen' da' gaken lo yichj lážda'we' ka' to gan žal nis, da' gonnen yela' nban da' zejli kanne chie'.

¹⁵ Naž no'len' gože' Le', na' wnné':

–Benne', benn chia' nisen', nich biž bil-la', na' biž yedjxi'a nis ga.

¹⁶ Jesusen' wnné':

–Wyéj, bejlíž benne' byo chio', na' le da ga zoa' ni.

¹⁷ Beží'i no'len', na' gože' Le':

–Bi zoa benne' byo chia'.

Naž Jesusen' wnné':

–Da' likze znoo': "Bi zoa benne' byo chia'"

¹⁸ dan' ba wzóaleno' gayo' benne' byo ka', na' benne' byon' zóaleno'-ne' na'a, bi nake' benne' byo chio'. Da' ni znoo', da' likze znoo'.

¹⁹ Naž no'len' gože' Le', na' wnné':

–Benne', žekla' neda' nako' benne' zchalje' lo wláz Dios.

²⁰ Xa xto'to' ka' bka'n zéngake' Dios law ya'a nga, san znnale le'e yež Jerusalén naken ga žala' wká'n zengak benách ka' Dios.

²¹ Jesusen' wnné':

–No'le, bejlé' da' žnnia'. Za' ža katen' wká'n zenle Xažo Dios la'kze bi yedjsoale law ya'ado' ni, na' lezka' bi chejsoale lo yež Jerusalén.

²² Le'e zka'n zenle Bennen' bi nónbia'le-ne', san neto' nónbia'to' Bennen' zka'n zento', dan' ben Dios chie' gata' yela' žeslá ni'a chegak benne' judío ka'.

²³ Na'a, za' ža, na' ba zoažo ža na', kate' benne' ka' da' li wká'n zéngake' Dios, wká'n zéngake' Le', zoažen Dios Be' La'y, na' da' nak dot da' li, légake', dan' žénele Xažo Dios wká'n zengak benne' ka' Le' ki.

²⁴ Dios nake' Be', na' benne' ka' zka'n zéngake' Le', žon byenen wká'n zéngake' Le', zoažen Dios Be' La'y, na' da' nak dot da' li, légake'.

²⁵ Naž no'len' gože' Le', na' wnné':

–Nnezla' žala' la' Benne' Mesías, (da' znnan: "Benne' Criston"). Kate' le'e Le', wloe'ele' žo'o yógo'te.

²⁶ Jesusen' wnné':

–Lezke' zcháljlene' le'.

²⁷ La' na'ze bežingak benne' wsdle ka' che Jesusen' ga na', na' bebán láže'gkale' dan' zcháljlene' to no'le, san nitóe' bi bežogle' nnable' Le', bi nne': "žBiz znnablo' le'?" o "žBiz da' zcháljleno' le'?".

²⁸ Naž no'len' bka'ne' že'e chie' ga na', na' beyeje' lo yež, na' gože' benne' ka' nnita'gake' ga na',

²⁹ na' wnné':

–Le da, lé'elele to benne' gože' neda' yógo'te da' ba bena'. žNakkze' Le' Benne' Criston'?

³⁰ Naž bžojgak benne' ka' lo yežen', na' bžingake' gan zoa Jesusen'.

³¹ Kate' ne zej no'len', benne' wsdle ka' che Jesusen' ben byéngake', na' belyi'e Le':

–Benne' Wsdle, bdaw.

³² Jesusen' gože' légake':

–De to da' žawa', da' bi nónbia'le.

³³ Naž benne' wsdle chie' ka' belnnable' ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

–žNož benne' ba bedjw'é da' bdawe'?

³⁴ Naž Jesusen' gože' légake':

–Da' nbánlena' naken gona' da' žénele Xa', Bennen' bsele'e neda', na' yeyož gona' xchine'.

³⁵ Ki znnale le'e: "Yetáp byo' žin ža lapžo." Neda' žapa' le'e: le wía na'le, na' wíale benách ka' zej nake' ka gan goz Dios, da' ba nbížen nich chejlapžon.

³⁶ Bennen' žlape' zzi'e lažjwe', na' dan' žlapien', naken nich gata' yela' nban da' zejli kanne chegak benách ka', nich gak yebégekke tzen benne' žazen', na' benne' žlapien'.

³⁷ Nak dot da' li da' znnan: "To benne' žaze', na' yetóe' złape'."

³⁸ Neda' bselá'a le'e chejłaple gan bi gozle. Benne' yoble gozen', na' le'e zzi'le da' žonn žin na' da' bene'.

³⁹ Benne' zan, benne' Samaria ka', benne' nníta'gake' lo yež Sikar na', bejlé'gake' che Jesusen' ni'a che xtiža' no'len', dan' bchalje' kan nak chie', na' wnné': "Gože' neda' yógo'te da' ba bena'."

⁴⁰ Kate' bžingak benne' Samaria ka' gan zoa Jesusen', góta'yoegekle' Le' gá'nlene' légake'. Yechóp ža bga'n Jesusen' ga na'.

⁴¹ Ka' goken, benne' zanže bejlé'gake' che Jesusen' ni'a che da' bchaljke' Le'.

⁴² Naž benne' ka' belyi'e no'len', na' wnnágake':

—Na'a žejle'to' chie', kégeze ni'a che da' bchaljo' le', san ležka' dan' benlto' neto' chie' Le', na' nnezlto' da' li Bennen' nake' Benne' Criston', Bennen' žeslé' benách ka' nníta'gake' yežlyó ga.

Žyón Jesús xkwide' byo che to benne' wnná bia'

⁴³ Yechóp ža ka', bezá' Jesusen' gan nbab Samaria, na' wyeje' gan nbab Galilea.

⁴⁴ Ki bene', dan' bchaljke' Jesusen', na' wnné': "Benne' wláz ka' che to benne' zchalje' lo wláz Dios bi žápegake' le' ba la'ne."

⁴⁵ Kate' bejá' Jesusen' gan nbab Galilea, wdápegak benne' Galilea ka' Le' ba la'ne dan' ležka' jake' lo yež Jerusalén katen' gok Lni Pasko', na' blé'egekle' da' ka' ben Jesusen' ga na'.

⁴⁶ Naž beyej Jesusen' lo yež Kaná gan nbab Galilea, gan beyone' nis xis uba. Lo yež Kapernaum na' zoa to benne' wnná bia', benne' nzi' lo ne'e yela' wnná bia' lo wláz benne' zma bi'e, na' xkwide' byo chie' da'be' yižwé'.

⁴⁷ Kate' bennen' benle' ba bezá' Jesusen' gan nbab Judea, na' ba bežine' gan nbab Galilea na', naž wyeje' gan zoa Jesusen', na' góta'yoele' Le' yide' liže', nich yeyone' xkwide' byo chien', dan' ba žek gatbe'.

⁴⁸ Naž Jesusen' gože' le':

—Bi chejle'le chia' cha' bi lé'elele da' ka' zej nak bian', na' yela' wak ka' da' gona'.

⁴⁹ Naž bennen' nzi' lo ne'e lo wláz benne' zma bi'e gože' Jesusen', na' wnné':

—Benne', date ná'tege nich bi gat xkwide' byo chian'.

⁵⁰ Naž Jesusen' gože' le':

—Beyej ližo'. Nban xkwide' byo chion'.

Bennen' bejli'e da' wnná Jesusen', na' zeyeje'.

⁵¹ Kate' ne yoe'e nez zeyeje', bałe benne' wen žin chie' bedjčággake' le', na' bzéngkele' le', na' wnnágake':

—Nban xkwide' byo chion'.

⁵² Wnnable' légake' batx wzó ław žeyakbe'. Belyi'e le':

—Bache', ka gachje ža bežój-be' da' lan'.

⁵³ Naž wnezle xā xkwide' byon', beyakbe' kate' Jesusen' by zcháljlene' le', na' gože' le': "Nban xkwide' byo chion'." Che len bejli'e che Jesusen', na' ležka' benách ka' nníta'gake' liže' bejlé'gake' chie'.

⁵⁴ Yela' wak ni naken da' bežopen da' ben Jesusen' katen' wzóe' gan nbab Galilea, da' goken wdé bezé'e gan nbab Judea.

5

Žyón Jesús to benne' die' ga nzi' Betesda

¹ Wdé gok da' ni, gok to lni chegak benne' judío ka' lo yež Jerusalén, na' Jesusen' wyeje' ga na'.

² Lo yežen', gawze gan žo'ogak zila' ka', že' to bej nis zen, da' nzin' Betesda len diža' hebreo, na' zej nnita' gayo' zchil zen chen.

³ Lo zchil ka' degak benne' zan, benne' ka' zej de'e yižwé', benne' lo chołe ka', na' benne' ka' bi žak sá'gake', na' benne' žak sá'gake'. Želbeze' bate ta nisen'.

⁴ Ki žaken dan' žetj to wbás che ya'abá to chi'i weje, na' žaze' lo nisen', na' zte' nisen'. Benne' nežw, benne' chejchoé'e lo nisen' kate' zdan, yeyaktie' kan nak bíte'teze yižwé' da' de'e.

⁵ Zoa to benne' ga na', ba zej chino' chonne žoa yiz de'e yižwé'.

⁶ Katen' Jesusen' blé'ele' benne' yižwén' die' ga na', wnezle' ba zej zan yiz de'e yižwén', na' wnnable' le', na' wnné':

—žénelo' yeyako'?

⁷ Bechebe benne' yižwén', na' gože' Jesusen':

—Benne', bi zoa no benne' wtinne' neda' lo nisen' kate' zdan. Kate' ne zeyá'a neda', žo'o benne' yoble zga'ale' ka neda'.

⁸ Jesusen' gože' le':

—Wyase. Beywá' dan' delon', na' beyej.

⁹ Ła' beyakte bennen', na' beywé'e da' góta'len', na' beyeye'. Ža na' gok da' ni naken ža la'y chegak benne' judío ka'.

¹⁰ Naž benne' judío wnná bia' ka' belyi'e bennen' beyake', na' wnnágake':

—Ža la'y naken na'a. Bi žala' go'o da' žáte'lon'.

¹¹ Bechebe bennen', na' gože' légake':

—Bennen' beyone' neda' gožkze' neda', na' wnné': "Beywá' dan' delon', na' beyej."

¹² Naž wnnábgekle' le', na' wnnágake':

—žNož bennen' gože' le': "Beywá' da' delon', na' beyej'?"

¹³ Bennen' beyake' bi nnezle' nozen', dan' ba bezá' Jesusen' lo latjen' dan' zej nnita' benne' zan ga na'.

¹⁴ Wdé gok da' ni, Jesusen' bejxake'e bennen' gan nak lo zchil yodo', na' gože' le':

—Bwia nga. Ba beyako'. Biž gono' doĵa', nich bi gak chio' to da' nakže zi' ka dan' goken chio'.

¹⁵ Wyėj bennen', na' bejzenle' benne' judio' wnná bia' ka', Jesusen' beyone' le'.

¹⁶ Che len bwiagak benne' judio' wnná bia' ka' da' žon Jesusen', na' gónegekle' gótgake' le', dan' žone' da' ki kate' nak ža la'y chégake'.

¹⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Xa' žónteze' žin, na' lezka' neda' žona' žin.

¹⁸ Che len gónéžegekle benne' judio' wnná bia' ka' gótgake' Jesusen', kégeze dan' bi žape' ža la'y chégake' ba la'ne, san lezka' dan' wnné' nak Dios Xakze', na' ki naken, žon kwine' Dios.

Yela' wnná bia' da' nzi' lo na' Zi'n Dios

¹⁹ Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e. Bi be gak gona' neda', Zi'n Dios, žakze chia', san toze dan' zle'ela' žon Xažo Dios. Yógo'te da' žon Xažo Dios, lezka' žona' neda', Zi'ne'.

²⁰ Xažo Dios nži'ile' neda', Zi'ne', na' žloe'ele' neda' yógo'te da' žone', na' da' ženle'eže ka' ka da' ni wloe'ele' neda', da' ka' góngakan ga yebán láže'le le'e.

²¹ Kan žon Xažo Dios, žesbane' benne' gat ka', na' žonne' yela' nban chégake', lezka' žona' neda', Zi'ne', znezjwa' yela' nban chégake' kan žénekezela'.

²² Xažo Dios bi zchi'a láže'e nitó benne', san ba bdie' lo na'a neda', Zi'ne', yógo'te yela' wnná bia' nich wchi'a laža'a benách ka'.

²³ Ki naken nich gápegak yógo'te benách ka' neda', Zi'ne', ba la'ne, kan žápegake' Xažo Dios ba la'ne. Nóte'teze benne' bi žape' neda', Zi'ne', ba la'ne, bi žape' ba la'ne Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', Zi'nen'.

²⁴ 'Da' li žapa' le'e. Nóte'teze benne' ženle' da' zchalja', na' žejli'e che Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', benne' ni de yela' nban da' zejli' kanne chie', na' bi nžog chie' gate', san nake' ka to benne' ba bebane' lo yela' got dan' ba de yela' nban da' zejli' kanne chie'.

²⁵ Da' li žapa' le'e, za' ža, na' ba žžin ža na', kate' benne' gat ka' yéngekle' chi'a neda', Zi'n Dios, na' benne' ka' yéngekle' xtiža'a, na' góngake' kan znnan, gata' yela' nban chégake'.

²⁶ Kan yo'lo na' Xažo Dios wnezjwa' yela' nban chegak benách ka', lezka' bdie' lo na'a neda', Zi'ne', wnezjwa' yela' nban chegak benách ka'.

²⁷ Lezka' bdie' lo na'a yela' wnná bia' nich wchi'a laža'a benách ka' dan' naka' Benne' Golje' Benách.

²⁸ Bi yebán láže'le kan nak da' ni, dan' za' ža kate' yógo'te benne' gat ka' yéngekle' chi'a,

²⁹ na' yežójkake' lo yežw ba ka'. Yebangak benne' ka', benne' béngake' da' nak chawe', na' gata' yela' nban chégake', san benne' ka' béngake' da' zinnj, yebángake', na' chog Dios chégake' gátgake' to chi'ize.

Da' ka' zej nak bian' da' nak Jesus'

³⁰ Lezka' wnná Jesusen':

—Bi be gak gona' nedža'. Kan nak da' ženla' da' zchalj Xa', ki zchi'a laža'a, na' kan zchi'a laža'a naken chawe', dan' bi žona' kan žénezele' neda', san kan žénekezele Xa', Bennen' bsele'e neda'.

³¹ Cha' neda' zchalja' chia' kwizna', bi zaka' dan' zchalja'.

³² Zoa Benne' yoble, Benne' zzoa lie' kan naka' neda', Bennen' nake' Xa', na' nnezla' zaka' da' zzoa lie' kan nak chia'.

³³ Le'e bséla'le benne' ka' bejnnábgek'le' Zwa, bennen' bezóe' benách ka' nis, na' dan' bzoa lie' kan nak chia' naken dot da' li.

³⁴ Neda' bi žiážjela' no benne' wzóa lie' kan nak chia', san znnia' da' ki nich yelale le'e.

³⁵ Da' bchalj Zwan' goken ka to yi' yež, da' wyeyen, na' wza'nin', na' le'e, to chí'ido'ze wyáz láže'le si'le baní' chien'.

³⁶ Na'a, zoa da' zzoa li kan nak chia' neda' da' záka'žen ka dan' bzoa li Zwan' kan nak chia'. Da' ka' bde Xažo Dios lo na'a gona', da' ka' žona', na' da' ka' zzoa ligaken kan nak chia', na' zej nak bian' Xažo Dios bsele'e neda'.

³⁷ Lezka' Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda' zzoa lie' kan nak chia'. Batkle bénlele chi'e, na' batkle blé'elele lawe',

³⁸ na' bi nzi' lo na'le xtiže'e, dan' bi zejle'le chia' neda', Bennen' bsele'e Lekze'.

³⁹ Zsédeztele le'e da' nyejw le'e yiche la'y, dan' žéklele gata' yela' nban da' zejli' kanne chele ni'a che dan' nyejwn le'e yiche la'y, na' dan' nyejwn le'e yiche la'y na' zzoa lin kan nak chia' neda'.

⁴⁰ Bi žénelele gónlenle neda' tzen nich gata' yela' nban chele.

⁴¹ Bi žilja' yela' ba la'ne da' gape no benne' neda'.

⁴² Neda' nónb'i'a le'e, na' nnezla' bi nži'ilele Dios.

⁴³ Blá'a nga lo wláz Xažo Dios, na' le'e bi zzi' lo na'le neda', san cha' la' benne' yoble, benne' yide' žakze chie', si' lo na'le bennen'.

⁴⁴ ŽNakxkze gak chejle'le che Dios cha' zzi'le yela' ba la'ne da' žaple lježle tole yotole, na' bi žilje yela' ba la'ne da' gape Dios tlicha' le'e?

⁴⁵ Bi wzóa yichjle yesbaga'a le'e zia law Xa'. Bennen' yesbage'e le'e zia nake' lekze Moisés, bennen' žxen láže'le-ne', la'kze gote' ža ni'te.

⁴⁶ Chela' žejle'le che Moisés na', lezka' chejle'le chia' neda', dan' bzoj Moisés na' kan nak chia' neda'.

⁴⁷ Na'a, žNakxkze gak chejle'le da' zchalja' neda' cha' bi žejle'le da' ka' bzoj Moisés na'?

6

Jesús zwawe' gayo' mil benne' ka'

(Mt. 14:13-21; Mr. 6:30-44; Lk. 9:10-17)

¹ Wdé gok da' ni, wyéj Jesusen' yechelá'a nisdó' che gan nbað Galilea, dan' nzin' Nisdó' Che Tiberias, benne' Sésar.

² Benne' zan bejnáwgake' Jesusen' dan' blé'egekle' yela' wak ka' da' bene', katen' beyone' benne' yižwé' ka'.

³ Naž Jesusen' wžene' to law ya'ado', gan wžé'lene' benne' wsedle chie' ka'.

⁴ Za' žin Lni Pasko' kate' benne' judío ka' žejśá' láže'gake' kan ben Dios, katen' bebeje' xa xťó'gake' ka' lo yežlyó Egipto.

⁵ Kate' Jesusen' bchis lawe', blé'ele' benne' zan, benne' zá'gake' gan zoe', na' gože' Lip:

—žGaz žel-žo yet xťil dan' gawgak benne' zan ki?

⁶ Ki wnná Jesusen' nich nnezle' da' nna Lipen', dan' nnézkzele' Le' da' gone'.

⁷ Bechebe Lipen', na' wnné':

—Chela' si'žo yet xťil len lažiw to benne' che xono' byo', benne' zan ki bi geklen gáwgake' láte'do' wejen.

⁸ Naž to benne' wsedle che Jesusen', bennen' lie' Ndrés, benne' biche' Smon Bedw, gože' Le', na' wnné':

⁹ —Zoa to xkwide' byo nga, nwa'be' gayo' yet xťil ka' da' zej naken zoa' sebada, na' chope bel ka'. žWak wawžo benne' zan ki len da' láte'do'ze ni?

¹⁰ Naž Jesusen' gože' légake':

—Le ye' benne' zan ki kwé'gake' lo yo.

Lo latjen' yo'o daka', na' wže'gak ka' gayo' mil benne' ka' ga' na'.

¹¹ Naž Jesusen' bežwe' yet xťil ka'. Kate' beyož gože' Dios “žÓžkeno'” bdisen' chegak benne' wsedle chie' ka', na' légake' belyisen' chegak yógo'te benne' ka' žé'gake' gan yo'o daka'. Ležka' béngake' chegak bel ka', na' bdáwgake' kan gónegekle' gáwgake'.

¹² Kate' ba béljegekle', Jesusen' gože' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le yetób da' bizjw ka' da' zej nga'nen, nich bi be nitlen.

¹³ Betóbgaken', na' beschá'gake' chežinno xkwit da' bizjw ka' chegak gayo' yet xťil ka' zej naken zoa' sebada, dan' bega'nen chegak benne' ka' bdáwgaken'.

¹⁴ Kate' benne' ka' blé'egekle' yela' wak dan' ben Jesusen', na' wnnágage':

—Da' li benne' ni nake' Bennen' zchalje' lo wláz Dios, Bennen' žala' yide' yežlyó nga.

¹⁵ Dan' nnezle Jesusen' žénegekle' ché'gake' Le' de chgi' nich góngake' ga' nna bi'e légake', che len bezé'e latjen', na' wyeje' toze' to law ya'a.

Jesús zze'e lo nisdó'

(Mt. 14:22-27; Mr. 6:45-52)

¹⁶ Kate' ba žale, jak benne' wsedle ka' che Jesusen', na' bžingake' žoa'a nisdó'.

¹⁷ Belbene' to lo barkw, na' zjake' lo nisdon', nich žingake' lo yež Kapernaum.

Kate' ba nak chol, Jesusen' bi na' žine' gan nřita'gake'.

¹⁸ Wžó law žak be' wale lo nisdon', na' nisen' zgó'anen.

¹⁹ Kate' ba bsá'gake' barkwn', na' wzán' ka to ga zza'žo to hora, naž blé'egekle' Jesusen' zze'e lo nisdon', na' ze'e žbige'e gan zej barkwn', na' bžébegake'.

²⁰ Naž Jesusen' gože' légake':

—Nedkzan'. Bi žébele.

²¹ Naž len yela' žebél wzí'gake' Le' lo barkwn', na' la' bžinte barkwn' lo yo biž gan zjake'.

Benne' zan žeyiljgake' Jesús

²² Ža chope ža, gókb'e'egekle benne' zan ka', benne' zej nga'ne' yechelá'a nisdon', da' goken, dan' toze barkw bžinen ga' na', na' Jesusen' bi wženlene' benne' wsedle chie' ka' lo barkwn', san légakze' jake'.

²³ Naž bžojgak yebale barkw ka' lo yež Tiberias, na' bžingaken to latje da' žen' gawze gan bdáwgake' yet xťil, katen' Xanžo Jesusen' gože' Dios: “žÓžkeno'” chen.

²⁴ Dan' blé'egekle' biž zoa Jesusen' ga' na', na' bi zej nřita' benne' wsedle chie' ka' ga' na', che len belbene' law barkw ka', na' bžingake' lo yež Kapernaum, gan bejidljgake' Jesusen'.

Jesús nake' yet xťil da' znezjwn yela' nban li laže'

²⁵ Kate' bžingak benne' zan ka' yechelá'a nisdon', bejžáka'gake' Jesusen', na' belyi'e Le':

—Benne' wsedle, žbatx beló'o nga?

²⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e: žeyilje neda', kege dan' blé'elele yela' wak ka' da' bena', san dan' bdawle yet xťilen', na' béljelele.

²⁷ Le gon žin, kege nich si'le yela' waw da' zde chen, san nich si'le yela' waw da' gáta'tezen, na' gonnen yela' nban da' zeljí kanne chele. Yela' waw ki naken da' wnezjwa' neda', Benne' Golje' Benáč, chele, dan' Xažo Dios blóe'ele' law naka' ži'ne'.

²⁸ Naž wnnábgekle' Le', na' wnnágage':

—žBiz da' žon byenen gonto' nich gonto' da' žaz laže' Dios?

²⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' žaz laže' Dios naken chejle'le chia' neda', naka' Bennen' bsele'e Le'.

³⁰ Naž wnnábgekle' Le', na' wnnágage':

—žBiz da' nak bia' gono', da' le'elton' nich chejle'to' chio' Le'? žBiz yela' wak gono'?

³¹ Xa gole chežo ka' bdáwgake' yet xťil da' nzin' maná lo latje dach, kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: “Moisés benne' chégage' yet xťil che ya'abá, dan' bdáwgaken'.”

³² Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e: kege Moisés na' benne' chele yet xťil che ya'abá, san Xažo Dios žonne' chele yet xťilen'.

³³ Yet xtil dan' žonn Dios chegak benách ka' naka' neda', dan' bžojen ya'abá, na' znezjwn yela' nban chegak benách ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga.

³⁴ Naž belyi'e Le':

—Xan, bénnteze yet xtilen' cheto'.

³⁵ Jesusen' gože' lé'gake':

—Neda' naka' yet xtil da' zej nbanlen benách ka' to chi'ize. Nóte'teze benne' gónlene' neda' tzen, wéljele' to chi'ize da' naken che Dios, na' nóte'teze benne' chejli'e chia' neda', ba we'je' to chi'ize da' naken che Dios.

³⁶ Naken kan ba gožkza' le'e, la'kze zlé'elele neda', bi žejle'le chia'.

³⁷ Yógo'te benne' ka' žonn Xa' chia', gónlengake' neda' tzen, na' benne' ka' gónlengake' neda' tzen, bi yesbí'igaka'-ne'.

³⁸ Ki naken dan' bžoja' ya'abá che Dios, na' betja' nga, kege nich gona' kan žénela' nedkza', san nich gona' kan žénele Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'.

³⁹ Da' žénele Xa', Bennen' bsele'e neda', naken bi kwia yi' nitó benne', bennen' benn Dios chia', na' yesbana'-ne' ža ze lawte ža.

⁴⁰ Da' žénele Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', naken gata' yela' nban chegak yógo'te benne' ka' lé'egekle' neda', Zi'ne', na' chejlé'gake' chia' neda', na' neda' yesbángaka'-ne' ža ze lawte ža na'.

⁴¹ Naž benne' judío wnná bia' ka' wnné'gake' che Jesusen', dan' wnné': "Neda' naka' yet xtilen' da' zan' ya'abá."

⁴² Che len wnná'gake':

—Že'ge benne' ni Jesusen', zi'n Jwsé? Nónbia'žo xa xne'e. ŽNakx chen', zna benne' ni: "Bžoja' ya'abá che Dios?"

⁴³ Naž bechebe Jesusen', na' gože' lé'gake':

—Bi nnele chia' la' le'eze.

⁴⁴ Bi gak nitó benne' gónlene' neda' tzen, cha' Xa', Bennen' bsele'e neda', bi yedjwé'e bennen' chia' neda', na' neda' yesbana'-ne' ža ze lawte ža na'.

⁴⁵ Nyejw le'e yiche la'y kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, da' znnan ki: "Dios wsedle' yógo'te benách." Che len, yógo'te benne' ka', benne' želyenle' chi'i Xa', na' nsédgekle' lo ne'e Le', gónlengake' neda' tzen.

⁴⁶ Bi zoa no benne' bje'ele' Xažo Dios, san toze Bennen' bžoje' gan zoa Dios. Bennen' zle'ekzle' Xažo Dios.

⁴⁷ Da' li žapa' le'e: nóte'teze benne' žejli'e chia' neda' de yela' nban da' zejli' kanne chie'.

⁴⁸ Neda' naka' yet xtil da' zej nbanlen benách ka' to chi'ize.

⁴⁹ Xa xto'le ka' bdawgake' yet xtilen' dan' nzin' maná lo latje dach, na' kate' bza'a ža ché'gake', gótgake'.

⁵⁰ Neda' naka' yet xtil da' zžojen ya'abá che Dios, na' nóte'teze benne' gawen', bi gate' to chi'ize.

⁵¹ Nedkza' naka' yet xtilen' da' zej nbanlen benách ka', dan' bžojen ya'abá che Dios, na' cha' nóte'teze benne' gawe' yet xtilen', na' gak bane' to chi'ize. Yet xtilen' da' znezjwa' neda' naken xpela'a, da' znezjwan' nich gata' yela' nban chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

⁵² Naž benne' judío wnná bia' ka' belchix ljéžgake', na' wnná'gake':

—ŽNakx gak gonn benne' ni xpele'e nich gawžon?

⁵³ Che len Jesusen' gože' lé'gake':

—Da' li žapa' le'e: cha' bi gawle xpela'a neda', Benne' Golje' Benách, na' cha' bi ye'jle xchena', bi de yela' nban na' chele.

⁵⁴ Nóte'teze benne' gawe' xpela'a, na' ye'je' xchena', de yela' nban da' zejli' kanne chie', na' neda' yesbana'-ne' ža ze lawte ža na'.

⁵⁵ Ki naken dan' nak xpela'a yela' waw da' li, na' xchena' naken to da' li da' ye'jen no benne'.

⁵⁶ Nóte'teze benne' gawe' xpela'a, na' ye'je' xchena', sóalenteze' neda', na' neda' sóalenteza' le'.

⁵⁷ Kan zoa nban Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', na' neda' nbánlena' Le', lezka' nóte'teze benne' gawe' neda', soe' nbánlene' neda'.

⁵⁸ Da' ni naken yet xtil da' bžojen ya'abá che Dios, na' bi naken ka' yet xtilen' dan' nzin' maná, dan' bdawgak xa xto'le ka', na' kate' bza'a ža ché'gake', gótgake'. Nóte'teze benne' gawe' yet xtil ni gak bane' to chi'ize.

⁵⁹ Da' ni bchalj Jesusen' gan nak to lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yé'ngake' xtiža' Dios, na' gok da' ni kate' ne' žsedle' benách ka' nníta'gake' lo yež Kapernaum.

Da' žonnen yela' nban da' zejli' kanne chežo

⁶⁰ Kate' benne' wsedle ka' che Jesusen' bé'ngekle' da' ki, benne' zan ládjwgake' wnné'gake' chen, na' wnná'gake':

—Žédele'e nak diža' ni. ŽNozke benne' gak si' lo ne'en?

⁶¹ Wnnezle Jesusen' znnegak benne' wsedle chie' ka' che xtiže'e, na' wnnable' lé'gake', na' wnné':

—Žžon diža' ni le'e zede?

⁶² ŽNakxkze gaken cha' lé'elele neda', Benne' Golje' Benách, yeyepa' gan wzóa' zga'ale?

⁶³ Da' nak che Dios Be' La'y naken da' žonnen yela' nban chele. Da' nakze be'la' žen bi gak gon chawen' le'e. Diža' da' bcháljljena' le'e naken che Dios Be' La'y, na' žonnen yela' nban chegak benách ka'.

⁶⁴ Na'a, bá'lele le'e bi žejle'le chia'.

Wnná Jesusen' ki dan' nné'zkele' Le' ža ni'te no benne' ka' bi žejlé'gake' chie', na'

lezka' bennen' wdíe' Le' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le'.

⁶⁵ Che len wnné':

—Che len ba gožkza' le'e bi gak no benne' gónlene' neda' tzen, cha' bi we' Xažo Dios le' latje.

⁶⁶ Gok chope láže'gak benne' zan ža na', benne' wsdle' chie' ka', na' biž wdálengake' Le' tzen.

⁶⁷ Naž Jesusen' wnnable' benne' chežinno, benne' wsdle' chie' ka', na' wnné':

—čLezka' le'e yekwasle?

⁶⁸ Bechebe Bedw, na' gože' Le':

—Xan, čnoz benne' chéjlento'? Le' napo' diža' da' žonnen yela' nban da' zejli' kanne cheto'.

⁶⁹ Neto' žejle'to' chio', na' nónbia'to' Le', nako' Benne' Criston', Bennen' bseła' Dios, na' nako' Zi'nkze Dios ban.

⁷⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Wžekza' neda' le'e chežinnole ki, san to benne' ládjwle le'e žonlen da' xiwe' le' tzen.

⁷¹ Da' ni bchalj Jesusen' che Judas Iskarite, ži'n to benne' lie' Smon, dan' nak Judas na' bennen' wdíe' Le' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le', na' nbáblene' yechinéj benne' wsdle' chie' ka'.

7

Bi žejle'gak benne' biche' Jesús chie' Le'

¹ Wdé gok da' ni, wdé Jesusen' gan nbab Galilea. Bi gónele' cheje' gan nbab Judea dan' žénegekle benne' judío wnná bia' ka', benne' nníta'gake' ga na', gótgake' Le'.

² Ža na' za' žin lni chegak benne' judío ka' kate' žejśá' láže'gake' ka' xa wdé chégake' wnníta'gake' gan besbngake' zan yo'ó lága'do'.

³ Che len benne' biche' Jesusen' ka' belyi'e Le', na' wnná'gake':

—Bžoj ga ni, na' wyéj gan nbab Judea nich lé'egekle benne' wsdle' chio' ka', benne' nníta'gake' ga na', yela' wak ka' da' žono'.

⁴ Cha' žénele no benne' gónbia'gak benách ka' le', bi žone' ngáche'ze da' žone'. Dan' žono' yela' wak zen ki, bløe'el kwino' lawgak yógo'te benách ka' nich lé'egekle' da' žono'.

⁵ Ki wnnagak benne' biche'e ka' dan' bi na' chejle'gake' chie' Le'.

⁶ Naž Jesusen' gože' légake':

—Bi na' žin ža chia' nich włoe'ela' dan' naka' lawgak benách ka', san ža ni naken nich bi da' gonle' le'e.

⁷ Benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi zžóagake' le'e cheła'ale, san zžóagake' neda' cheła'ale dan' złoe'ela' law kan zej nake', na' da' znnia' nak bian' bi nak chawe' da' žóngake'.

⁸ Le' chej le'e lni na'. Bi cha'a neda' lni na' na'a dan' bi na' žin ža chia'.

⁹ Kate' beyož gože' légake' da' ki, bga'ne' gan nbab Galilea.

Jesús žejle' lni chegak benne' judío ka'

¹⁰ Wdé jak benne' biche' Jesusen' ka' lni na', lezka' wyeje' Le', kege kwáselo, san ngáche'ze wyeje'.

¹¹ Gan žak lni na', wdiljgak benne' judío wnná bia' ka' Jesusen', na' wnná'gake':

—čGaz zoa bennen'?

¹² Benne' zan bcháljgake' da' zanle'e kan nak che Jesusen'. Bałe' wnná'gake':

—Nake' chawe'.

Yebale' wnná'gake':

—Bi nake' chawe' dan' žon láže'le' benách ka'.

¹³ Nitó benne' bi bchalje' kwáselo kan nak che Jesusen', dan' benne' zan ka' zžébegake' benne' judío wnná bia' ka'.

¹⁴ Kate' ba bžin gachje lni na', blá' Jesusen' li'a yodo', na' bsedle' benách ka' nníta'gake' ga na'.

¹⁵ Bebán láže'gak benne' judío ka', na' wnná'gake':

—čNakx' chen, žakle'e bennen', na' bi nse-dle' che yodo'?

¹⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Da' žsedla' neda', kege chezan', san naken che Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'.

¹⁷ Cha' žénele no benne' gone' kan žénele Dios, na' gákbe'le' cha' nak che Dios da' žsedla' benách ka' o cha' žakze chia' zchalja'.

¹⁸ Nôte'teze benne' zchalje' žakze chie', žone' ki nich gápegak benách ka' le' ba la'ne, san bennen' žénele' gápegak benách ka' ba la'ne bennen' bsele'e le', benne' ni zchalje' da' naken dot da' li, na' bi žon láže'e.

¹⁹ Moisés bdie' lo na'le da' bchi'le Dios, san nitole le'e bi žonle kan zžna xtiže'e. čBiz chen' žénelele gotle neda'?

²⁰ Beži'igak benne' zan ka', na' belyi'e Le':

—Da' xiwe' žónlenen le' tzen. čNozkze benne' žénele' gote' le'?

²¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—To yela' wak bena', na' žebán láže'le yógo'tele.

²² Da' li Moisés benne' chele dan' nžogen lo beła' chele dan' nak bian' nzi'le xtiža' Dios. Kege Moisés na'kze bennen' chele, san wzí'en lo na'gak xa xta'we' ka'. Na'a, la'kze nak ža la'y, zchogle lo beła' chegak xkwide' byo chele ka' dan' nak bian' zej nbabbe' che Dios.

²³ Cha' želzi'be' lo beła' chégakbe' dan' nak bian' kate' nak ža la'y, nich bi wka'nle ca'ze da' zžna da' bchi'le Moisés, čžža'le neda' dan' beyona' to benne', nich beyake' cháwe'do' kate' nak ža la'y?

²⁴ Bi žála' kon wchi'a láže'le, san le wchi'a láže' kan nak da' li.

Jesús złoe'ele' gan bžoje'

²⁵ Naž bchaljgak baļe benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' wnnágake':

—ǰKege benne' ni bennen' žeyiljgak benne' judío wnná bia' ka' nich gótgake' Le'?

²⁶ Le wia nga. Kwáselo zchalje', na' bi be žé'gake' Le'. ǰžákbe'egkele benne' ka', benne' zrna biá'gake' žo'o, da' li benne' ni nake' Benne' Criston', Bennen' žala' nna bi'e žo'o?

²⁷ Benne' ni, nnezlžo ga benne' Le'. Kate' yid Benne' Criston', bi nnezle nitó benne' ga benne' Le'.

²⁸ Wzóa Jesusen' zsedle' benách ka' lo zchil yodo', na' katen' benle' da' ni, wnnié' zižje, na' wnné':

—ǰNónbia'le neda', na' nnézlele ga benne' neda'? Blá'a yežlyó nga, kege žakze chia', san Dios na'kze bseļe'e neda', na' Le', bi nónbia'le-ne'.

²⁹ Neda' nónbi'a-ne', dan' za'a lo wlaze' Le', na' Lekze' bseļe'e neda'.

³⁰ Naž ben byéngake' séngake' Le', san nitó benne' bi bežwe' Le', dan' bi na' žin ža chie' nich choe'e lo ná'gake'.

³¹ Benne' zan bejlé'gake' chie', na' wnnágake':

—Kate' la' Benne' Criston', ǰgone' da' zanže yeļa' wak ka' ka' da' žon Benne' ni?

Benne' yodo' ka' žseļe'e benne' ka' nich séngake' Jesús

³² Béngkele benne' yodo' fariseo ka' da' zchaljgak benách ka' kan nak che Jesusen', na' bžoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka', bséļa'gake' ni'a ná'gake' nich chežéngake' Le'.

³³ Naž Jesusen' wnné':

—Yetó ch'ido'ze sóalena' le'e, na' naž yeyá'a gan zoa Xa', Bennen' bseļe'e neda'.

³⁴ Yeyiljle neda', san bi yežél-lele neda'. Gan chejsó'a neda' bi gak yidle le'e.

³⁵ Naž benne' judío ka' belyi'e ljéžgake' ka', na' wnnágake':

—ǰGaz chej benne' ni, gan bi yežél-lžone'? ǰCheje' gan zej nnita' benne' judío ka', benne' zej náslase' dot yežlyó nga, na' wse-dle' benne' zi'to' ka'?

³⁶ ǰBiz zejlás dan' wnné': “Yeyiljle neda', na' bi yežél-lele neda” na' lezka: “Gan chejsó'a neda' bi gak yidle le'e”?

Nis yego da' žommen yeļa' nban chežo

³⁷ Kate' nak ža ze lawte ža che lni na', ža na' naken blo, wzó ža' Jesusen'. Wnnié' zižje, na' wnné':

—Cha' zoa no benne' zbiž yichj lážda'we', žala' yide' gan zoa', na' ye'je'.

³⁸ Nóte'teze benne' žejli'e chia' neda', gak chie' kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: “Lo yichj láždo'w bennen' galj da' gaken ka to nis yego” dan' gon chawen' benách ka', na' gata' yeļa' nban chégage'.

³⁹ Bchalj Jesusen' da' ni kan nak che Dios Be' La'y, Bennen' žala' yedjsóalene' benne'

ka' chejlé'gake' che Jesusen'. Ki wnné' dan' bi na' žin Dios Be' La'y na', dan' bi na' yeyepe Jesusen' gan gake' Benne' blo.

Žak chóplegak benách ka'

⁴⁰ Kate' benne' zan ka' béngkele' da' ki, baļe' wnnágake':

—Da' li benne' ni nake' bennen' zchalje' lo wláz Dios, bennen' bchebe laže' Dios seļe'e chežo.

⁴¹ Yebaļe' wnnágake':

—Benne' ni nake' Benne' Criston'.

Wnnagak yebale' benách ka':

—ǰGalj Benne' Criston' gan nbab Galilea?

⁴² Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Galj Benne' Criston' ladjw zi'n za'só Dabi' ka', na' gake' benne' yež Belén, da' goken laž Dabin'.”

⁴³ Ka' goken, gok chóplegak benne' ka' ni'a che Jesusen'.

⁴⁴ Gónekele' baļe' séngake' Jesusen', san nitó benne' bi be bene' chie'.

Benne' wnná bia' ka' bi žejlé'gake' che Jesús

⁴⁵ Naž ni'a na'gak bžoz wnná bia' ka' len ni'a na'gak benne' yodo' fariseo ka', bežingake' gan zej nnita' benne' yodo' wnná bia' ka', na' benne' ki belyi'e ni'a ná'gake' ka', na' wnnágake':

—ǰBiz chen' bi žedjwa'le-ne'?

⁴⁶ Naž bechébegak ni'a ná'gake', na' wnnágake':

—Bi zchalj nitó benne' kan zchalj bennen'.

⁴⁷ Naž beži'igak benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

—ǰBe'le' latje ben láže'le' le'e?

⁴⁸ ǰZoa no benne' wnná bia', o no benne' yodo' fariseo, bejli'e chie'?

⁴⁹ Benne' ki, benne' bi žákgage' xtiža' Dios, zej nbage'e žia.

⁵⁰ Lezka' zoa Nikodemo ga na', bennen' bļe'e gan wzóa Jesusen' to xe'le. Nikodemon' nake' benne' yodo' fariseo, na' gože' légage':

⁵¹ —ǰžchogžo che to benne' gate' ni'a che da' bchí'le Dios žo'o cha' bi yénežo chie' zga'ale nich nnézležo biz bene'?

⁵² Naž beži'igake' yebaļe' ka', na' belyi'e le':

—ǰNako' le' benne' Galilea? Beļ da' nyejw le'e yich la'y, na' wio' batlke bžoj nitó benne' zchalje' lo wláz Dios gan nbab Galilea.

⁵³ Naž che chégage' beyéjgake' lížgake'.

8

1 Jesusen' wyeje' gan nak ļaw Ya'a Yag Olibo.

No'len' bene' doļa' da' zka'n ditjen yeļa' zchag na'

² Kate' za' ža'ni', blá' Jesusen' li'a yodo', na' bžingak yógo'te benách ka' gan zoe'. Jesusen' wži'e ga na', na' bsdle' légage'.

³ Naž benne' yodo' wsedle' ka' len benne' yodo' fariseo ka' bché'gake' to no'le gan zoa Jesusen', no'len' blé'egkele' žone' doļa' da'

zka'n ditjen yela' zchag na'. Bzégake' le' gachje
láwe'le benách ka' zze nággake' che Jesusen',
4 na' belyi'e Le':

—Benne' wsdle, no'le ni wzento'-ne' žone'
doła' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

5 Lo da' bchi'le Moisés, gože' žo'o wže'ežo
vej to no'le žone' da' ki, nich gate'. ¿Na'a Le',
biz zno'?

6 Ki wnnágake' nich bi da' nna Jesusen'
nich gak yesbága'gake' Le' zia. Naž byechw
Jesusen', na' bwie' lo yo, na' bzoje' lo yon' len
xben ne'e.

7 Kate' wnnáble'egekle' Le', naž bezé Je-
susen', na' gože' légake':

—Nólele le'e bi naple doła' wak so lawle
wže'ele-ne' vej.

8 Da' yoble beyechw Jesusen', na' bwie' lo
yo, na' wzó lawe' zzoje' da' yoble lo yon'.

9 Kate' béngekle' da' ni, na' lázdo'gake'
bcheben légake', na' bežojgak to tógake'.
Zgá'alegak benne' gole ka' bezá'gake', na' wdé
na' benne' kwide' ka'. Toze Jesusen' bga'ne'
len no'len', ga na' zoe' gachje láwe'le benne'
ka' zze nággake' chie' Le'.

10 Naž Jesusen' bezie' da' yoble, na' bi
ble'ele' nitó benne' žesbage'e no'len' zia, san
toze no'len', na' gože' le':

—No'le, ¿gaz zej nnita' benne' ka'
besbága'gake' le' zia? ¿Bi zoa no benne'
zchoje' chio' gato'?

11 No'len' wnné':

—Nitóe'.

Naž Jesusen' gože' le':

—Lezka' neda', bi zchoga' chio' gato'. Beyej
lišo', na' biž gono' doła'.

Jesus nake' bani' chegak benne' ka'

12 Da' yoble Jesusen' bcháljlene' légake', na'
wnné':

—Neda' naka' bani' chegak benách ka'
nnita'gake' yežlyó nga. Nóte'teze benne'
sá'lene' neda' tzen, bi te' gan nak chol, san
soalēn bani' le', nich le'ele' kan gata' yela'
nban da' zejli kanne chie'.

13 Naž benne' yodo' fariseo ka' belyi'e Le',
na' wnnágake':

—Le' zzoa lio' chio' kwinzó'. Bi zaka' da'
zzoa lion'. Dáche'ze naken.

14 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—La'kze zzoa lian' chia' kwinzá', dot da' li
nak da' zzoa lian' dan' nnezla' gan bžoja', na'
gan cha'a, san le'e bi nnézele gan za'a, na'
gan yeyá'a.

15 Le'e zchi'a láže'le kan zej nak da' ka'
žákgaken yežlyó nga, san neda', žakze chia' bi
zchi'a laža'a nitó benne'.

16 La'kze wchi'a láža'a, ka nak da' li wchi'a
laža'a, dan' kege nedza' wchi'a laža'a, san Xa',
Bennen' bsele'e neda', gónlene' neda' tzen.

17 Lezka' da' bsdle Moisés nyejw le'e yich
la'y, na' znnan: “Da' zzoa ligak chope benne',
naken dot da' li.”

18 Neda' zzoa lia' chia' kwinzá', na' Xa',
Bennen' bsele'e neda', lezka' zzoa lie' chia'
neda'.

19 Naž benne' yodo' fariseo ka'
wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Gaz zzoa Xó'?

Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Bi nónbia'le neda', na' bi nónbia'le Xa'.
Chela' nónbia'le neda', lezka' Xa' gónbia'le-ne'.

20 Bchalj Jesusen' da' ni kate' ne zoe' žsedle'
benách ka' lo zchil yodo', gan zej nnita' kak
ka' gan zgó'ogake' mežw che yodo', san nitó
benne' bi bexwe' Le', dan' bi na' žin ža chie'
choe'e lo ná'gake'.

*Znna Jesús: “Gan cha'a neda', bi gak yidle
le'e”*

21 Da' yoble Jesusen' gože' légake', na'
wnné':

—Yezá'a yežlyó nga, na' yeyilje no benne'
yesle' le'e, san ga'n dola' da' nbága'le, na'
gatle. Gan cha'a neda', bi gak yidle le'e.

22 Naž bchaljgak benne' judío wnná bia'
ka', na' wnnágake':

—¿Got kwine'? Wnné': “Gan cha'a neda',
bi gak yidle le'e.”

23 Jesusen' gože' légake':

—Nakle le'e che yežlyó da' žen' že'le nga,
san neda' za'a ya'abá che Dios da' žen' ža'le.
Nakle le'e benách che yežlyó nga, san neda'
bi naka' benne' che yežlyó nga.

24 Che len goža' le'e: “Ga'n doła' da'
nbága'le, na' gatle.” Cha' bi chejle'le nakkza'
Benne' Weslá, ga'n doła' da' nbága'le, na'
gatle.

25 Naž wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—¿Nozkze benne' nako'?

Jesusen' gože' légake':

—Naka' kan ba goža' le'e ža ni'te.

26 Da' zan da' žala' yapa' le'e, na' wchi'a
laža'a da' nak chele. Diža' dot da' li zchalj Xa',
Bennen' bsele'e neda', na' da' ženla' zchalje'
Le', zcháljlēnan' benách ka' nnita'gake' yežlyó
nga.

27 Bi bejni'igekle' zcháljlēne' légake' kan nak
che Dios, Xe'.

28 Che len Jesusen' gože' légake':

—Kate' žin ža wchisle neda', Benne' Golje'
Benách, nich gotle neda', naž gákbe'elele
nakkza' Benne' Weslá, na' bi be žona' žakze
chia', san da' bloe'el Xa' neda' zchaljan'.

29 Xa', Bennen' bsele'e neda', zóalene'
neda'. Xa' bi bka'ne' neda' toza', dan'
žónteza' da' žaz laže'e Le'.

30 Kate' bchalj Jesusen' da' ni, benne' zan
bejlé'gake' chie'.

*No benne' nake' che Dios, na' no benne'
nake' wen laže'*

31 Naž Jesusen' gože' benne' judío ka',
benne' žejlé'gake' chie', na' wnné':

—Cha' góntezele kan znna xtiža'a, da' li
gakle benne' wsdle chia' ka'.

³² Gónbia'le da' nak dot da' li, na' dan' naken dot da' li yeslán le'e.

³³ Beží'igake', na' belyi'e Le':

—Za'só Bran nakto', na' bi zoa no benne' bene' neto' benne' ndo'w ka'. ¿Biz chen' znno': "Yeslán le'e"?

³⁴ Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e: Yógo'te benne' wen doła' ka', yó'ogake' lo na' doła'.

³⁵ To benne' ndo'w bi gá'nteze' liž xan yo'o, san bennen' nake' zi'n xan yo'on' gá'nteze' liž bennen' nake' xan yo'on'.

³⁶ Ki naken, cha' Bennen' nake' Zi'n Dios yeslé' le'e, da' li yelale.

³⁷ Nnezla' nakle za'só Bran, san žénelele gotle neda', dan' bi nzi' lo na'le xtiža'a.

³⁸ Neda' zchalja' che da' ble'ela' gan zoa Xa', san le'e žonle da' benl-le gan zoa xakzle.

³⁹ Beží'igake', na' belyi'e Le':

—Bran nake' xa gole wdé cheto'.

Naž Jesusen' gože' légake':

—Chela' da' li nakle za'só Bran, gonle kan ben Bran na'.

⁴⁰ Na'a, žénelele gotle neda', la'kze zcháljlena' le'e da' nak dot da' li, dan' benla' bchalj Dios. Bi ben Bran na' ki.

⁴¹ Le'e žonle kan žon xakzle.

Naž belyi'e Le':

—Neto' bi nakto' zi'n zi' ka'. Toze Dios nake' Xato'.

⁴² Naž Jesusen' gože' légake':

—Chela' da' li nak Dios Xale, si' lo na'le neda', dan' bžoja' gan zoa Dios, na' bla'a yežlyó nga. Kege žakze chia' bla'a, san Dios na'kze bsele'e neda'.

⁴³ ¿Bi nnézele biz chen' bi gak chejni'ilele da' znna'? Naken dan' bi žénelele wzé nagle xtiža'a.

⁴⁴ Xakzle naken da' xiwe'. Nakle che da' xiwen', na' žénelele gonle da' žaz laže' xalen'. Ža ni'te da' xiwen' naken benne' wetw benách ka', na' bi nzi' lo nan' da' nak dot da' li, dan' bi zchaljen da' li. Kate' žon laže' da' xiwe', ka' nakkzen zchaljen, dan' naken benne' wen laže', na' naken ka' xágakkze benne' wen laže' ka'.

⁴⁵ Dan' zchalja' neda' da' li, bi žejle'le chia'.

⁴⁶ ¿Nóžlele le'e gak yesbága'le neda' doła'? Cha' zchalja' da' li, ¿biz chen' bi žejle'le chia'?

⁴⁷ No benne' nake' che Dios, zze nage' xtiža' Dios, san le'e, dan' bi nakle che Dios, bi zze nagle xtiže'e.

Benne' Criston' zoakze' zga'ale' ka' Bran

⁴⁸ Naž beží'igak benne' judío ka', na' belyi'e Jesusen':

—Káteze wnnato' kate' wnnato' nako' benne' Samaria, na' žonlen da' xiwe' Le' tzen.

⁴⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Bi žonlen da' xiwe' neda' tzen. Neda' žapa' Xa' ba la'ne, na' le'e zzoale neda' chela'ale.

⁵⁰ Bi zka'n zen kwina'. Zoa No Benne' zka'n zene' neda', na' Le' zchi'a laže'e žo'o.

⁵¹ Da' li žapa' le'e: nóte'teze benne' si' lo ne'e xtiža'a, bi gat bennen'.

⁵² Naž benne' judío ka' belyi'e Le', na' wnnágake':

—Na'a nnezlto' žonlen da' xiwe' Le' tzen. Bran gote', na' lezka' gotgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, san Le' znno': "Nóte'teze benne' si' lo ne'e xtiža'a, bi gat bennen'."

⁵³ ¿Nakžo' Le' zen ka' xazo Bran? Gote' le', na' gotgak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. ¿Nozkzen' žon kwino'?

⁵⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Cha' neda' wká'n zen kwina', yeła' zen na' bi be zakan'. Xa' zka'n zene' neda', na' le'e znnale nake' Dios chele.

⁵⁵ Bi nónbial'e Xazo Dios, san neda' nónbial'e-ne'. Chela' nnia': bi nónbial'e-ne', na' gaka' benne' wen laže' kan nakle le'e. Nakle benne' wen laže' ka'. Na'a, da' li nónbial'e-ne', na' nzi' lo na'a xtiže'e.

⁵⁶ Xale Bran bebele' dan' žala' le'ele' ža soa' neda' yežlyó nga, na' la'kze gote' ža ni'te, ble'elen', na' bebéle'ele'.

⁵⁷ Naž benne' judío ka' belyi'e Jesusen', na' wnnágake':

—Bi na' gono' chi-yon yiz. ¿Ble'elo' Bran na'?

⁵⁸ Jesusen' gože' légake':

—Da' li žapa' le'e: katen' bi na' soa Bran na', neda' ba zoakza'.

⁵⁹ Naž béxwgake' yej ka' nich wzé'egaken' Jesusen', san Le' bkache' kwine' lágwage', na' bežoje' la' li'a yodon'. Wdíe' gachje láwe'le gan nnita'gake', na' beyeje'.

9

Jesús žeyone' to benne' golje' lo chole

¹ Kate' ne zda Jesusen' to latje, ble'ele' to benne' golje' lo chole.

² Benne' wsedle chie' ka' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Benne' Wsedle, ¿noz ben doła', dan' golje' lo chole? ¿Benne' ni, cha' xa xne'e?

³ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Bi naken dan' ben benne' ni doła', na' kege dan' bengak xa xne'e doła', san naken nich la' law yeła' wak zen che Dios ni'a che benne' ni.

⁴ Žon byenen gonžo xchin Xa', Bennen' bsele'e neda', kate' ne nak ka te ža. Žin ža gak choł che yeła' got, katen' bi gak nitó benne' gone' žin.

⁵ Kate' ne zoa' yežlyó nga, naka' baní' chegak benách ka' nnita'gake' yežlyó nga.

⁶ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, bži'e zene' lo yo, na' bene' góna'do' len zene' na', na' wdeben' yej law benne' lo cholen'.

⁷ Naž gože' le':

—Wyéj, na' bejtíb l'awo' lo bej nis da' nzin' Siloé. (Siloé naken to diža' hebreo da' znnan: nse!a'.)

Naž benne' lo cho!en' wyeje' ga na', na' bejtibe' lawe'. Kate' bezé'e ga na', ba zle'ele'.

⁸Naž bebán láže'gak benne' zjo'o li'a ka', len benne' ka' blé'egekle' le' zga'ale katen' goke' lo cho!e, na' wnnágake':

—¿Kege benne' ni bennen' wži'e, na' wnnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie'?

⁹Bale' wnnágake':

—Lekze'.

Yebale' wnnágake':

—Kegen', san kan z'na' law bennen', lezka' z'na' law benne' ni.

Le' wnné':

—Nedan'.

¹⁰Naž wnnábgek!e' le', na' wnnágake':

—¿Nakxkze goken, byaljw yej lawo'?

¹¹Bechebe bennen', na' gože' lé'gake':

—Bennen' lie' Jesús bene' góna'do', na' wdeben' yej lawa', na' gože' neda': "Wyéj žoa'a bej nis da' nzin' Siloé, na' bejtíb l'awo'." Wyá'a ga na', na' bejtiba' lawa', na' la' byáljwte yej lawa'.

¹²Naž wnnábgek!e' le', na' wnnágake':

—¿Gaz zoa bennen'?

Le' gože' lé'gake':

—Bi nnezla'.

Benne' yodo' ka' znnábgek!e' binlo bennen' byaljw yej lawe'

¹³Naž bché'gake' bennen' goke' lo cho!e, na' bejžégake' le' lawgak benne' yodo' fariseo ka'.

¹⁴Dan' nak ža la'y chégake' kate' ben Jesusen' góna'don', na' bsaljwe' yej law bennen' goke' lo cho!e,

¹⁵che len benne' yodo' fariseo ka' wnnábgek!e' le' da' yoble nakx goken byaljw yej lawe'. Le' gože' lé'gake':

—Bdebe' góna'do' yej lawa', na' bejtiban', na' zle'ela'.

¹⁶Naž bchaljgak bale' benne' yodo' fariseo ka', na' wnnágake':

—Bennen' bi nake' che Dios, dan' bi žape chí'e ža la'y.

Yebale' wnnágake':

—¿Wak to benne' do!a' gone' yela' wak ka' kan zej nak da' ka' žon bennen'?

Ka' goken, bžoj chóp!egake'.

¹⁷Da' yoble wnnábgek!e' bennen' goke' lo cho!e, na' wnnágake':

—¿Biz z'no' le' che bennen', z'no' bsaljwe' yej lawo'?

Le' wnné':

—Nake' benne' zchalje' lo wláz Dios.

¹⁸Benne' judío wnná bia' ka' bi bejlé'gake' cha' goke' lo cho!e katen' golje', na' byaljw yej lawe'. Che len bližgake' xa xna' bennen' byaljw yej lawe'.

¹⁹Wnnábgek!e' lé'gake', na' wnnágake':

—¿Nak benne' ni zi'nle, znnale golje' lo cho!e? ¿Nakxkze naken zle'ele' na'a?

²⁰Bechébegak xa xne'e ka', na' belyi'e lé'gake':

—Nnezlto' benne' ni nake' zi'nto', na' golje' lo cho!e,

²¹san nakx goken, zle'ele' na'a, bi nnezlto', na' nož bennen' bsaljwe' yej lawe', bi nnezlto'. Le nnable' le', dan' ba nake' benne' wak. Lekze' nne'.

²²Ki wnnagak xa xna' bennen' goke' lo cho!e, dan' zžé'begake' benne' judío wnná bia' ka', dan' ba ben xtiža'gake' cha' nôte'teze benne' nne' nak Jesusen' Benne' Criston', to chí'ize kwé'gake' bennen' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yé'ngkele' xtiža' Dios.

²³Che len wnnagak xa xne'e: "Le nnable' le', dan' ba nake' benne' wak."

²⁴Naž benne' judío wnná bia' ka' da' yoble bližgake' bennen' goke' lo cho!e, na' belyi'e le':

—Ni'a che Xanžo Dios wnné da' likze. Neto' nnezlto' nak bennen' benne' do!a'.

²⁵Naž bechebe bennen' goke' lo cho!e, na' wnné':

—Cha' nake' benne' do!a' bi nnezla'. To da' nnezla'. Zga'ale goka' lo cho!e, na' na'a zle'ela'.

²⁶Wnnábgek!e' le' da' yoble, na' wnnágake':

—¿Biz bene' chio'? ¿Nakx bene' nich bsaljwe' yej lawo'?

²⁷Bechebe bennen', na' gože' lé'gake':

—Ba gožkza' le'e, san bi gónelele si' lo na'le xtiža'a. ¿Biz chen' žénelele yénlele da' yoble? ¿Žénelele gónlenle Le' tzen?

²⁸Naž bká'ngake' le' ka'ze, na' wnnágake':

—Le' žónleno' bennen' tzen, san neto' žónleno' Moisés tzen.

²⁹Neto' nnezlto' Dios bcháljlene' Moisés na', san kan nak che benne' ni, bi nnezlto' nož benne' bse!e'e Le'.

³⁰Naž bechebe bennen', na' gože' lé'gake':

—Da' ni žonen ga žebán laža'a. Le'e bi nnézelele nož benne' bse!e'e bennen', na' Le' bsaljwe' yej lawa'.

³¹Nnezlžo Dios bi ženle' chegak benne' do!a' ka', san ženle' che no benne' zka'n zene' Le', benne' žone' ka' žénele' Le'.

³²Ža ni'te na' zejte na'a bi ženle' cha' no benne' bsaljwe' yej law to benne' golje' lo cho!e.

³³Chela' bi nak bennen' che Dios, bi be gak gone'.

³⁴Naž beži'igak benne' yodo' ka', na' belyi'e le':

—Kan goljo' nak bian' nbago'o do!a'. ¿Žénekzlo' le' wsdlo' neto'?

Naž bebé'gake' le' na'le.

No benne' ka' zej nchólgek!e'

³⁵ Benle Jesusen' kan bengak benne' judío wnná bia' ka', bebégake' bennen' goke' lo choḷe. Kate' bežage' le', gože' le':

—ǰžejli' o che Zi'n Dios?

³⁶ Bechebe' le', na' gože' Jesusen':

—ǰNozen', nich chejli'a chie'?

³⁷ Jesusen' gože' le':

—Ba bl'e'elo' le', na' neda' nga zcháljlēna' le', naka' Zi'n Dios.

³⁸ Naž bennen' byaljw yej lawe', bka'n zene' Jesusen', na' gože' Le':

—Yoa'a lo no'o, žejli'a chio' Le'.

³⁹ Jesusen' wnné':

—Nich wchi'a laža'a benách ka', bla'a yežlyó nga, nich lé'egkele benne' ka' zej nchólgekle', na' gágak ka benne' lo choḷe benne' ka' žékgekle' zlé'egkele'.

⁴⁰ Kate' benne' yodo' fariseo ka', benne' nníta'gake' gan zoa Jesusen', béngkele' da' ni, naž helyi'e Le':

—ǰNakto' benne' nchólgekle'?

⁴¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Chela' ncholze yej lawe, bi nbága'le doḷa'. Na'a znnale: “Zlé'elto'.” Che len nbága'le doḷa'.

10

Žsaka' lebe Jesús che le'je chegak zila' ka'

¹ Lezka' wnná Jesusen':

—Da' li žapa' le'e: no benne' bi choe'e gan žo'ogak zila' ka' lo le'je chégakba', san žoe'e ga yoble, benne' ni nake' wbán, na' zbankze'.

² Bennen' žoe'e gan žo'ogak zila' ka' nake' benne' žape chi'ikze' légakba'.

³ Nich cho'o benne' ni, žsaljw benne' zoe' žape chi'e gan žo'ogak zila' ka', na' légakba' žéngklba' chi'e, na' žeyónbia'gakba'-ne'. Le' žližgake'-ba' to toba' kan nzi' lágakba', na' žebeje' légakba'.

⁴ Kate' ba wleje' yógo'te zila' ka', bia zej nakba' chie', znežwe' lágakba', na' légakba' žejnágakba' le', dan' žeyónbia'gakba' chi'e.

⁵ Bi chejnágakba' benne' yoble, san wzónnjeklba' le', dan' bi nónbia'gakba' chi'igak benne' yoble ka'.

⁶ Jesusen' bcháljlēne' légake' da' ni da' bsaka' lebe', san bi bejni'igekle' dan' gože' légake'.

Jesús nake' Bennen' žape chi'e zila' ka'

⁷ Naž Jesusen' bcháljlēne' légake' da' yoble, na' wnné':

—Da' li žapa' le'e: neda' naka' ka to gan žo'ogak zila' ka'.

⁸ Ba bla'gak benne' zan, benne' ka' wnnágake' zej nake' Benne' Criston', san yógo'te benne' ka' bžingake' zgá'alegake' ka neda', zej nake' benne' wbán ka', na' želbankze', na' bi wzé naggak zila' ka' chégake'.

⁹ Neda' naka' ka to gan žo'ogak benách ka'. Nóte'teze benne' chó'olene' neda', yelá bennen', na' gake' ka to zila' žo'oba', na' žežojba', na' žél'-lba' da' žawba'.

¹⁰ 'Zaže benne' wbán nich kwane'-ba', na' gote'-ba', na' wžia yi'e-ba'. Neda' bla'a nich gata' yela' nban da' zejli' kanne chegak benách ka' zej nake' ka zila' chia' ka', na' gáta'teze yela' nban da' zejli' kanne chégake'.

¹¹ Neda' žape chi'a benách chia' ka' kan žon bennen', lo yela' ži'i laže' chie' žape chi'e zila' chie' ka'. Bennen' žape chi'e zila' ka' ki ba zoakze' wdíe' yela' nban chie' ni'a chegak zila' chie' ka'.

¹² Benne' nazjwe', benne' žape chi'e zila' ka', zle'ele' za' beko' yiže' snia, na' zka'ne' zila' ka', na' žžonnje', na' beko' yiže' snia na' žejtáwya'aba' zila' ka', na' žeslášba' légakba'. Ki žon benne' nazjwen', benne' žape chi'e zila' ka', dan' bi nakkze' benne' wape zila' ka', na' zila' ka' bi zej nakba' chekze'.

¹³ Žžonnj benne' nazjwen' dan' žape chi'e zila' ka' nich si'ze' mežw, na' bi že' laže'e légakba'.

¹⁴⁻¹⁵ 'Neda', lo yela' ži'i laže' chia' žape chi'a zila' ka'. Kan nonbia' Xažo Dios neda', na' neda' nónbi'a Xan', lezka' benách chia' ka', benne' zej nake' ka zila' chia' ka', zej nónbi'e neda', na' zdia' yela' nban chia' ni'a chegak zila' ka', na' zila' ka', bia zej nakba' chia' nónbia'gakba' neda'.

¹⁶ Lezka' zej nnita' zila' yoble chia' ka', bia ka' bi zej nbabba' nga. Lezka' žala' chejxi'gaka'-ba'. Bia ka' yéngklba' chi'a, na' gágakba' toze len yebaḷe zila' chia' ka', na' nedkza' gape chi'a légakba'.

¹⁷ 'Che len Xan' nži'ile' neda', dan' zdia' yela' nban chia', na' yezi'an da' yoble, da' zejlás: wa'a latje benne' ka' gótgake' neda', na' yebana' lo yela' got.

¹⁸ Nitó benne' bi sáke'le' gote' neda', san nedkza' zdia' yela' nban chia', na' gata'. Nzi' lo na'a wdian', na' nzi' lo na'a yezi'an da' yoble. Ki naken dan' ki gož Xan' neda' gona'.

¹⁹ Kate' béngkele benne' judío ka' da' ki, da' yoble bel-lá'a lážgake' kan žékgekle' che Jesusen'.

²⁰ Benne' zan ládjwgage' wnnágake':

—Yoe'e be' xiwe', na' nyal yichj lážda'we'. žBiz chen' zze nagle chie' Le'?

²¹ Yebaḷe' wnnágake':

—To benne' yoe'e be' xiwe' bi zchalje' ki. žWak to be' xiwe' wsaljwn yej lágak benne' lo choḷe ka'?

Benne' judío wnná bia' ka' zžoagake' Jesús cheḷa'ale

²² Žak byo' zag ka', na' nak ža žóngake' lni lo yež Jerusalén, kate' žesjá' láže'gake' ka bdégake' yodo' chégake' lo na' Dios.

²³ Zda Jesusen' ža yo'o yodo' gan nak lo zchil chen, dan' nzin' Zchil Che Salomón.

²⁴ Benne' judío wnná bia' ka' bel-
yéčhgake' Jesusen', na' belyi'e Le':

—¿Batxkze wsano' žono' ga žek zedlto'?
Cha' nako' Benne' Criston', kwáselo bløe'el
neto'.

²⁵ Jesusen' gože' légake':

—Ba gožkza' le'e, san bi žejle'le chia'. Žin ka'
da' žona', da' ka' bde Xa' lo na'a gona', zej nak
bian' no naka'.

²⁶ Le'e bi žejle'le chia', dan' bi nbáblenle
benne' ka' zej nake' zila' chia' ka', kan ba
gožkza' le'e.

²⁷ Zila' chia' ka' žéngelba' chi'a, na'
žeyónbia'gakba' neda', na' neda' nónbia'gaka'-
ba', na' zá'lengakba' neda' tzen.

²⁸ Neda' znezjwa' yełá' nban da' zejli kanne
chégakba', na' bi kwia' yí'gakba', na' nitó
benne' bi sáke'le' kwéjgake'-ba' lo na'a neda'.

²⁹ Xažo Dios bénngake'-ba' chia', na' Le'
napže' yełá' wak ka' yógo'te benách ka', na' bi
gak nitó benne' kwéjgake'-ba' lo na' Xan'.

³⁰ Neda', na' Xažo Dios, toze nakto'.

³¹ Da' yoble benne' judío wnná bia' ka'
béxwgake' yej ka' nich wžé'egaken' Jesusen'.

³² Jesusen' gože' légake':

—Da' zan da' zej nakan chawe' bena' lawle,
dan' nzi' lo na'a che Xan'. ¿Ni'a che bizle žin
chawe' ka' wže'ele neda' yej?

³³ Beži'igak benne' judío wnná bia' ka', na'
belyi'e Le':

—Ni'a che žin chawe' ka' bi wže'eto' le' yej,
san dan' bi zchaljo' chawe' che Dios. Le'
nako' benachze, na' žon kwino' Dios.

³⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Nyejw le'e yiche la'y kan wnná Dios, da'
znnan: "Neda' znnia': nakle dios ka'."

³⁵ Nnézkelžo da' nyejw le'e yiche la'y
nyéjwken to chi'ize. Le'e yiche la'y na'
benne' ka' bchaljlen Dios légake' nzi' lágake'
dios ka'.

³⁶ Diosen' bebeje' neda' chekze, na'
bsele'e neda' yežlyó nga. ¿Na'a znele chia':
"Le' bi zchaljo' chawe' che Dios" dan' wnnia':
"Ži'n Dios naka'?"

³⁷ Cha' bi žona' žin da' bde Xažo Dios lo na'a
gona', bi žala' chejle'le chia'.

³⁸ Cha' žona' žin da' bde Dios lo na'a gona',
la'kze bi žejle'le chia' nedkza', le chejlé' da' zej
nak bia' žin ka' da' žona', nich gákbe'le žonlen
Xažo Dios neda' tzen, na' neda' žónlena' Xan'
tzen.

³⁹ Da' yoble gónegekle' séngake' Jesusen',
san Le' belé' lo ná'gake'.

⁴⁰ Naž wyéj Jesusen' da' yoble yechelá'a
yego Jordán, gan wdá Zwa, bennen' bezóe'
benách ka' nis. Jesusen' bga'ne' ga na'.

⁴¹ Benne' zan bžingake' gan zoa Jesusen',
na' wnnágake':

—Da' li bi ben Zwa nitó yełá' wak zen, san
yógo'te da' wnná Zwan' kan žala' gak che
benne' ni, dot da' li naken.

⁴² Che len benne' zan bejlé'gake' che Je-
susen' gan zoe'.

11

Da' gok katen' got Lásaro

¹ Kate' ža ka' Lásaro, benne' Betania, die'
yižwé'. Betania na' naken lažgak Lia, na'
Marta. Nak Marta na' no'le bile Lian'.

² Nak Lian' no'le zan Lásaron', bennen' die'
yižwé', na' lezka' nake' no'len' wloé'e da' zla'
zix ni'a Xanžon', na' besbiže' ni'e len yicha'
yichje'.

³ Belseła' no'le zan Lásaron' to benne' be-
jliže' Jesusen', na' wnné':

—Xan, bwia nga, Lásaro, bennen' nži'ilo'-
ne', die' yižwé'.

⁴ Kate' Jesusen' benle' da' ni, gože' benne'
ka' nníta'le'ngake' Le', na' wnné':

—Yižwé' ni bi naken da' goten le' to chi'ize,
san naken nich la' law yełá' zen che Dios, na'
ni'a che yižwé' ni lezka' la' law yełá' zen chia'
neda', Ži'n Diosen'.

⁵ Jesusen' nži'ile' Martan', na' no'le bile
Martan', na' Lásaron'.

⁶ La'kze Jesusen' nži'ile' légake', kate' benle'
de' Lásaron' yižwé', bga'ne' gan zoe' yechóp
ža ka'.

⁷ Wdé' chope ža ka', Jesusen' gože' benne'
wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le cho'o da' yoble gan nbab Judea.

⁸ Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e Le',
na' wnnágake':

—Benne' Wsedle, gónegekle benne' judío
wnná bia' ka' wžé'egake' Le' yej. ¿Chejo' da'
yoble ga na'?

⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Zej de čežinno hora te ža. No benne' zde'
te ža, bi chejchegwe', dan' zle'ele', dan' baní'
da' zoan yežlyó nga zóalenen le'.

¹⁰ Cha' bennen' zde' žel, na' chejchegwe',
dan' bi zoalen banín le'.

¹¹ Kate' Jesusen' beyož bchalje' da' ni, naž
gože' légake':

—Žtas Lásaro, benne' lježžon', na' cha'a
neda' ga na' nich yesbana'-ne'.

¹² Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e Le',
na' wnnágake':

—Xan, cha' žtase', yeyake'.

¹³ Jesusen' wnné' ki dan' ba got Lásaron',
san légake' žékgekle' wnné': "Žtasze Lásaron'!"

¹⁴ Naž Jesusen' gože' légake' kwáselo, na'
wnné':

—Ba got Lásaron'.

¹⁵ Žebela' dan' bi wzóa' ga na', dan' gak
na'a to da' gon chawen' le'e, dan' gonen ga
chejle'le chia'. Le cho'o na'a gan de Lásaron'.

¹⁶ Naž Mas, to benne' žónlene' Jesusen'
tzen, bennen' lezka' lie' Benne' Kwach, gože'
yezika' benne' wsedle chie' ka', na' wnné':

—Le cho'o, gátlenžo Le' tzen.

Jesús žesbane' benne' gat ka', na' nbanlen'zə-ne'

¹⁷⁻¹⁹ Yež Betania na' žen' gawze gan že' yež Jerusalén, na' nga'nzen ka zza'žo to hóraze. Che len ba bžingak benne' zan, benne' judío ka', gan zej nnita' Marta, na' Lia, nich yeyón zéngake' légake', dan' ba got benne' zángake'. Kate' Jesusen' bžine' ga na', benle' ba gok tape ža yo'o Lásaron' lo yežw ba.

²⁰ Katen' benle Martan' za' Jesusen', naž bžoje' lo yo'o, na' bejchage' Le', san Lian' bga'nze' lo yo'o.

²¹ Martan' gože' Jesusen':

—Xan, chela' wzó' Le' nga, bi got benne' zana'.

²² Lezka' na'a, nnezla' yógo'te da' nnablo' Dios, Le' gonnen' chio'.

²³ Jesusen' wnné':

—Yebán benne' zano'.

²⁴ Martan' gože' Le':

—Nnezla' yebane' kate' žin ža ze lawte ža na' katen' yebangak benne' gat ka'.

²⁵ Naž Jesusen' wnné':

—Nedkza' naka' Benne' žesbane' benne' gat ka', na' lezka' naka' Benne' zej nbanlen benách ka'. Nóte'teze benne' chejli'e chia' neda', la'kze gate', yebankze',

²⁶ na' yógo'te benne' ka' nníta'gake' nbángake', na' žejlé'gake' chia', bi gátgake' to chi'ize. žejli'o da' ni?

²⁷ Martan' gože' Le':

—O', Xan. Žejli'a nako' Le' Benne' Criston', Zi'n Dios, Bennen' bchebe laže' Dios sele'e yežlyó nga.

Zbeže Jesús dan' žeyache' láže'le' no'le zan Lásaro ka'

²⁸ Kate' Marta beyož bchalje' da' ni, beyeje' yo'o, na' bejliže' Lia, no'le bile', na' ži žize gože' le':

—Benne' Wsedle zoe' nga, na' znnie' le'.

²⁹ Kate' benle Lian' da' ni, la' wzó ža'tie', na' wyeje' gan zoa Jesusen'.

³⁰ Bi na' cho'o Jesusen' yeždon', san zoaze' gan bejchág Martan' Le'.

³¹ Kate' benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yo'on', na' žeyón zéngake' no'le ka', blé'egekle' wzó ža' Lian', na' tariaze bžoje', naž bejnáwgake' le', na' wnnágake':

—Cheje' žoa'a yežw ba nich chejcheže' ga na'.

³² Naž bžin Lian' gan zoa Jesusen'. Kate' blé'ele' Le', byechwe' xni'e, na' gože' Le':

—Xan, chela' wzó' Le' nga, bi got benne' zana'.

³³ Kate' blé'el Jesusen' zbeže', na' lezka' zbžéžgak benne' judío ka' zej nníta'le'ngake' le', naž gok nyache' laže'e, na' bka' chi'e,

³⁴ na' wnné':

—žGaz bkáche'le-ne'?

Belyi'e Le':

—Da wio'.

³⁵ Wžeže Jesusen'.

³⁶ Naž bchaljgak benne' judío ka', na' wnnágake':

—Le wia nga kan nži'ile'ele' le'.

³⁷ Ba'le' wnnágake':

—Ben Benne' ni ga zle'el bennen' goke' lo cho'e. žGok bene' ga bi got Lásaron'?

Žebán Lásaro lo yela' got

³⁸ Da' yoble Jesusen' bka' chi'e, na' bžine' gan de yežw ban'. Ba na' yo'on to bloj le'e ya'a yej gan nadjw yežw ban', na' da' to yej blag da' nsejwn gan žo'o no benne' lo blojen'.

³⁹ Jesusen' gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Le yeká'a yej blagen'.

Naž Marta, no'le zan benne' gaten', gože' Le':

—Xan, ba zle'e zgot dan' ba gok tap ža nate'.

⁴⁰ Jesusen' wnné':

—žKege gožkza' le' cha' žejli'o, le'elo' yela' wak zen che Dios?

⁴¹ Naž beká'agake' yej blagen' da' nsejwn gan žo'o no benne' lo blojen' gan yo'o benne' gaten'. Bwia Jesusen' ya'abale, na' wnné':

—Xe, žapa' Le': “Žóžkeno” dan' ženlo' chia' neda'.

⁴² Neda' nnezla' žénteze'lo' chia' neda', san zchalja' ki nich gak da' chawe' chegak benne' zan ki, na' nich chejlé'gake' Le' bséla'kzo' neda'.

⁴³ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, wnnié' žižje, na' wnné':

—Lásaro, bežój kile.

⁴⁴ Bežój benne' gaten' lo yežw ban', zej nžej ni'a ne'e len láže'do' ka', na' ngache' lawe' len yetó láže'do'. Naž Jesusen' gože' légake':

—Le yeséž laže' ka' lo ni'a ne'e, na' le we' latje yezé'e.

Žon xtižagak benne' wnná bia' ka' nich gótgake' Jesús

(Mt. 26:1-5; Mr. 14:1-2; Lk. 22:1-2)

⁴⁵ Benne' zan, benne' judío ka', jáklene' Lia tzen, na' blé'egekle' dan' ben Jesusen'. Naž bejlé'gake' chie'.

⁴⁶ Ba'le' jake' gan zej nnita' benne' yodo' fariseo ka', na' bzéngekle' légake' kan ben Jesusen'.

⁴⁷ Naž bdožgak tzen benne' yodo' wchi'a laže' ka' len benne' yodo' fariseo ka', na' bžoz wnná bia' ka', na' wnnágake':

—žNakykze gonžo? Žon bennen' da' zan yela' wak zen.

⁴⁸ Cha' wnéžjwžo Le' latje gonže' kan žone', yógo'te benách chejlé'gake' chie', na' yidegak benne' Roma ka' nga, na' wchiínjgake' yodo' la'y chežo, na' yež chežo nga.

⁴⁹ Naž bchalj Kaifás, bennen' nake' bžoz blo yizen', na' žónlene' légake' tzen, na' gože' légake':

—Le'e bi be nnézele,
⁵⁰ na' bi žákbe'e'ele žon byenen gat to benne' ni'a chegak benách ka', nich bi kwia yí'gak yógo'te benne' judío ka'.

⁵¹ Kege žakze chie' bchalje' da' ni, san dan' nake' bχoz blo yizen', che len bchalje' lo wláz Dios kan žála' gat Jesusen' ni'a chegak benne' yežen'.

⁵² Gat Jesusen', kégeze ni'a che yežen', san lezka' gate' nich wtobe' zi'n Dios ka', benne' zej náslase', nich gákgake' toze.

⁵³ Ka' goken, la' ža na'ze ben x'tíža'gake' gótgake' Jesusen'.

⁵⁴ Che len biž wdá Jesusen' kwáselo gan zej nnita' benne' judío ka', san bezé'e ga na', na' wyeje' to latje gawze gan nak latje dach, na' blé'e lo yež Efraín, gan bga'ne' tzen len benne' wsedle chie' ka'.

⁵⁵ Kate' ža na' za' gawze Lni Pasko' chegak benne' judío ka' kate' žejsá' láže'gake' kan ben Dios katen' bebeje' benách chie' ka' lo yežlyó Egipto. Bžojgak benne' zan lo yež ka', na' jake' lo yež Jerusalén kate' za' žin lni na', nich chejpá' kwíngake' kan nak che yodo'.

⁵⁶ Benne' ka' nnita'gake' lo yež Jerusalén beyíljkake' Jesusen', na' katen' wnníta'gake' lo zchil yodo', belnnable' ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—¿Biz znnale le'e? ¿Wide' lni, cha' bi yide'?

⁵⁷ Ba wnnagak bχoz wnná bia' ka' len benne' yodo' fariseo ka', cha' no benne' nne-zle' gan zoa Jesusen', žála' yedjenle' légake' nich gak chejxéngake' Le'.

12

To no'le lie' Lia zgo'e da' zla' zix ni'a Jesús
 (Mt. 26:6-13; Mr. 14:3-9)

¹ Kate' ne zej nga'n yexóp ža žin Lni Pasko' kate' žejsá' láže'gake' kan ben Dios katen' bebeje' benách chie' ka' lo yežlyó Egipto, bla' Jesusen' lo yež Betania, gan zoa Lásaro, bennen' gote', na' besbán Jesusen' le' lo yela' got.

² Naž bsi'ni'agake' to yela' waw ga na' da' gaw Jesusen'. Lia, no'le zan Lásaron', wloé'e yela' wawn', na' že' Lásaron' ladjw benne' ka' že'lengake' Jesusen' tzen, gan že'j žáwgake'.

³ Naž Lian' be'xwe' ka' to ya da' zla' zix che yeje susén las, da' záka'le'en, na' wloé'en lo ni'a Jesusen'. Besbiže' ni'e len yicha' yichje'. Dot lo yo'on' wže' be' zixen'.

⁴ Naž bchalje' to benne' wsedle che Jesusen', bennen' lie' Judas Iskariote, zi'n to benne' lie' Smon, na' nake' bennen' wdíe' Jesusen' lo na'gak benne' yodo' ka', na' wnné':

⁵ —¿Biz chen' bi wdó'w da' zla' zixen', da' zakan' lázjwžo che to yiz, na' gak no benne' chise' mežwn' chegak benne' yache' ka'?

⁶ (Wnné' ki, kege dan' že' laže'e benne' yache' ka', san nake' wbán, na' lekke' noe'e

bzod mežw chégake', na' zká'lane' mežwn' da' zgó'ogake' lo bzoden'.)

⁷ Naž Jesusen' gože' le':

—Le we'e latje, dan' nak da' ni da' bene' to da' zpe'en che ža gacha'a lo yežw ba.

⁸ Benne' yache' ka' zej nnita'lenteze' le'e, san neda' bi gá'n-teza' gan zoale.

Benne' judío wnná bia' ka' žénegekle' gótgake' Lásaro

⁹ Kate' béngkle benne' judío ka' zoa Jesusen' lo yež Betania, benne' zan žjake' ga na', kégeze dan' zoa Jesusen' ga na', san lezka' dan' žénegekle' lé'egekle' Lásaro, bennen' besbán Jesusen' lo yela' got.

¹⁰ Naž bχoz wnná bia' ka' ben x'tíža'gake' lezka' gótgake' Lásaron'.

¹¹ Ka' goken dan' benne' zan, benne' judío ka', žejlé'gake' che Jesusen', na' ba wléj yíhjkake' bχoz wnná bia' ka' ni'a che Lásaron'.

Zka'n zéngake' Jesús kate' žoe'e yež Jerusalén

(Mt. 21:1-11; Mr. 11:1-11; Lk. 19:28-40)

¹² Bžingak benne' zan lo yež Jerusalén ža Lni Pasko', na' ža chope ža béngkle' za' Jesusen' lo yežen'.

¹³ Naž wdichjwgake' zin ka', na' bžójgake' nich chejchágake' Jesusen', na' wžežeya'agake' zižje, na' wnnágake':

—jGa'n zen Dios! jGa'n zen Benne' ni ze'e lo wláz Xanžon', na' nna bi'e benách Israel ka'!

¹⁴ Jesusen' bžel-le' to búrrodo', na' wžie'-ba' kan nyejw le'e yiche la'y, da' znan:

¹⁵ Bi žébele le'e, zoale yež Sión.
 Le wia nga, za' Benne' nna bi'e le'e.

Žie' to búrrodo'.

¹⁶ Kate' gok da' ni, bi bejni'igekle benne' wsedle ka' che Jesusen', san wdé na', kate' bebane' Le' lo yela' got, na' beyepe' ya'abá che Dios, naž bejsá' láže'gake' da' ni da' nyejw le'e yiche la'y kan žála' gaken chie', na' ki goken chie'.

¹⁷ Lezka' benne' ka' wnníta'lengake' Jesusen' katen' bliže' Lásaro, bennen' bgache'e lo yežw ba, na' besbane' le' lo yela' got, bzoa lígake' che da' bene'.

¹⁸ Lezka' che len bžojgak benne' ka', na' bejchágake' Jesusen', dan' béngkle' kan nak yela' wak zen na' da' bene' Le'.

¹⁹ Naž benne' yodo' fariseo ka' bcháljkake' la' légakze', na' wnnágake':

—Nak bia' bi be sáke'lžo gonžo. Le wia kan žónlengak yógo'te benách Le' tzen.

Benne' zi'to' ka' žljgake' Jesús

²⁰ Ba le benne' zi'to' ka' zej nžage' benne' ka' bžingake' lo yež Jerusalén ža Lni Paskon' nich wká'n zéngake' Dios.

²¹ Benne' zi'to' ka' bejchágake' Lip, benne' Betsaida, yežen' nbaben Galilea, na' góta'yoegekle' le', na' wnnágake':

—Benne', žénelto' le'elto' Bennen' lie' Jesús.
 22 Wyéj Lipen', na' bzenle' Ndrés da' ni.
 Naž Ndrezen' len Lipen' bejzéngeklen' Jesu-
 susen'.

23 Bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Za' žin ža gata' neda', Benne' Golje'
 Benách, na' yeyá'a latje chia' ya'abá che
 Dios.

24 Da' li žapa' le'e: ga'n toze to binnedo'
 cha' bi gachen' lo yo, na' te chen. Cha'
 te che binnedon', lan', na' wnezjwn binnedo'
 zánle'eže.

25 No benne' že' láže'ze' yela' nban chie',
 wnitén', dan' gat to chí'ize bennen'. No
 benne' bi že' láže'ze' yela' nban da' nape'
 yežlyó nga gape chí'en, na' gata' yela' nban
 da' zejli' kanne chie'.

26 Cha' žénele no benne' gone' xchina', žala'
 gónlene' neda' tzen, na' gan chejsó'a' neda',
 chejsó'a' bennen' žone' xchina'. Cha' žon to
 benne' xchina', Xažo Dios gape' le' ba la'ne.

Jesús žloe'ele' kan za' gótgake' Le'

27 Lezka' wnná Jesusen':

—Na'a žek zédle'ela'. žBizkze nnia'? žNnia':
 Xe, beslá neda' lo da' žala' gaken chia' na'a?
 Che len bla'a, nich soela' da' žala' gaken chia'
 na'a.

28 Xe, ben ga la' law yela' zen chio'.

Naž benle chí'i to Benne' zchalje' ya'abá
 che Dios, na' wnné':

—Ba bena' ga nla' law yela' zen chia', na' da'
 yoble gona' ga la' law.

29 Benne' zan, benne' ka' nníta'gake' ga na',
 béngekle' chí'i na', na' wnnágake':

—jWzió' wnnén!

Yebaže benne' ka' wnnágake':

—To wbás che ya'abá che Dios bcháljlene'
 Le'.

30 Naž bechebe Jesusen', na' gože' légake':

—Benle chí'i na', kege ni'a chia' neda', san
 ni'a chele le'e.

31 Ba bžin ža wchi'a laže' Dios benách
 yežlyó nga. Na'a Dios cho'ne' da' xiwe' na'le,
 dan' žnna bian' benách ka' nníta'gake' yežlyó
 nga.

32 Na'a, cha' benne' ka', benne' gótgake'
 neda', wchísgake' neda', Benne' Golje'
 Benách, ža'le, gona' ga dobgak yógo'te
 benách ka' gan soa' neda'.

33 Len da' ni da' bchalj Jesusen' bløe'ele' law
 kan gate'.

34 Benne' zan ka' belyi'e Jesusen', na'
 wnnágake':

—Neto' benlto' chegak benne' ka', benne'
 bélgake' xtiža' Dios, da' žnna: "Sóateze
 Benne' Criston'." žBiz chen' žnno' Le': "Žon
 byenen wchísgake' Benne' Golje' Benách?"
 žNozken' Benne' Golje' Benách?

35 Naž Jesusen' gože' légake':

—Yetó chí'ido'ze sóalena' le'e, na' naka'
 baní' chele. Le da kate' ne zóalena' le'e, na' de

banín' chele, nich bi gak choł nitle. Nóte'teže
 benne' zde' gan nak choł bi nnezle' gan zeje'.

36 Kate' ne zóalena' le'e, naka' baní' chele.
 Le chejlé' chia' neda', naka' baní' chele nich
 gakle ži'n Bennen' nake' banín' da' naken li
 laže'.

Kate' beyož bchalj Jesusen', beyeje', na'
 benít lawe' gan nníta'gake'.

*Da' žonen ga bi žejle'gak benne' judío ka' che
 Jesús*

37 La'kze ben Jesusen' da' zan yela' wak zen
 lawgak benne' judío ka', bi bejlé'gake' chie'.

38 Ka' goken, bžin dan' bzoj Isaiás, bennen'
 bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':
 Xan, žnozke benne' bejli'e da' bchaljito?
 žNozke benne' bløe'el Xanžo Dios le' yela'
 wak chie'?

39 Ka' goken, bi gok chejlé'gake' che Jesusen'.
 Goken kan wnná Isaiásen' katen' wnné':

40 Dios bene' ga gok choł yichj lázdo'gake',

na' gok choch lázdo'gake'

nich bi lé'egekle' len yej lágwage',

na' nich bi chejni'igekle' lo yichj lágdo'gake'.

Na' wnná Dios:

Bi yeyákgake' chia' nich yeyona' légake'.

41 Bchalj Isaiásen' da' ni dan' ble'ele' yela'
 zen che Benne' Criston', na' bchalje' kan gak
 chie' Le'.

42 La'kze goken ki, bejle'gak benne' zan
 che Jesusen'. Lezka' bejle'gak baže benne'
 wnná bia' ka' chie', san dan' zžébegake'
 benne' yodo' fariseo ka', bi bzoa lágake' chie'
 kwáselo. Ki béngake' nich bi kwéjgake' légake'
 to chí'ize gan zdóbgake' nich yéngekle' xtiža'
 Dios.

43 Lezka' béngake' ki dan' že' láže'gakže'
 gápegak benách ka' légake' ba la'ne, ka že'
 láže'gake' gape Dios légake' ba la'ne.

*Kwia yí'gake' dan' bi žejle'gake' da' bchalj
 Jesús*

44 Jesusen' wnnié' žižje, na' wnné':

—No benne' žejli'e chia' neda', kege chia'
 nedza' žejli'e, san lezka' žejli'e che Xa', Ben-
 nen' bsele'e neda'.

45 Lezka', no benne' žle'ele' neda', lezka'
 žle'ele' Xan', Bennen' bsele'e neda'.

46 Neda' naka' baní', na' bla'a yežlyó nga,
 nich bi ga'ngak benne' ka' lo chole, yógo'te
 benne' ka' chejlé'gake' chia' neda'.

47 Cha' ženle no benne' xtiža'a, na' bi žapen'
 ba la'ne, kege neda' choga' che bennen'
 kwia yi'e, dan' bla'a nga, kege nich choga'
 chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga
 kwia yí'gake', san nich yeslá' benách ki.

48 No benne' zžoe' neda' chela'ale, na' bi žzi'
 lo ne'e xtiža'a, ba zoa da' chogen chie' kwia
 yi'e. Dižan' dan' bcháljlena' le'e naken da'
 chogen che bennen' kwia yi'e ža ze lawte ža
 na'.

⁴⁹ Ki naken dan' zchalja', kege žakze chia', san Xa', Bennen' bsele'e neda', gože' neda' da' žala' nnia', na' lezka' kan žala' wchalja'.

⁵⁰ Nnezla' gož Dios neda' gona' ki nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chegak benách ka'. Ki naken, zchalja' kan ba gožkze Xan' neda'.

13

Jesús žibe' ní'agak benne' wsdle chie' ka'

¹ Bžin ža za' žin Lni Pasko' kate' žejśá' láze'gake' kan ben Dios, katen' bebeje' benách chie' ka' lo yežlyó Egipto. Jesusen' nnézkzele' za' žin ža chie' gate', katen' wzé'e yežlyó nga, na' yeyeje' gan zoa Xē'. Kan nži'ile' benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na'a nži'ile' lé'gake' na' zejte gate' lo wlá'z lé'gake'.

² Da' xiwe' ba ngo'o yelan' Judas Iskariote, ži'n to benne' lie' Smon, nich wdí'e Jesusen' lo na'gak benne' ka' gótgake' Le'.

³ Jesusen' nnézkzele' kan nak, bžoje' gan zoa Dios, na' yeyeje' gan zoa Dios, na' Dios, Xē', ba bdi'e lo ne'e Le' dot yela' wnná bia' chie'.

⁴ Che len, kate' ne žej' žá'wgake', wzó ža' Jesusen', na' bek'é'e lažen' žxoa xkože'e. Bexwe' to laže' da' žesbižlenžon na'žo, da' bde'en li'e.

⁵ Naž wdé'e nis to lo žiga' ya, na' wzó lawe' žibe' ní'agak benne' wsdle chie' ka', na' žesbiže' ní'agake' len lažen' da' dan' li'e.

⁶ Kate' bžin Jesusen' gan že' Smon Bedw, Bedon' gože' Le':

—Xan, bi žala' chibo' Le' ni'a.

⁷ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Da' ni da' žona', bi žejni'ilon' na'a, san te na'a chejni'ilon'.

⁸ Naž Bedon' gože' Le':

—Bi chibkzo' Le' ni'a.

Jesusen' gože' le':

—Cha' neda' bi chiba' le', bi sáke'lo' gónleno' neda' tzen.

⁹ Naž Smon Bedon' gože' Le':

—Xan, kégeze ni'a chibo', san lezka' chibo' na'a, na' yichja'.

¹⁰ Jesusen' gože' le':

—No benne' nyaže', ní'aze' žon byenen chažen, dan' ba nakkze' chawe' dotie', na' le'e nakle chawe', san kege yógo'tele.

¹¹ Ki wnná Jesusen': "Kege yógo'tele nakle chawe'" dan' nnézkzele' no benne' ládjwgake' wdí'e Le'.

¹² Beyóž wdí' Jesusen' ní'agake', na' beyakwe' lažen' bžoa xkože'e. Bebi'e gan žej' žá'wgake', na' gože' lé'gake':

—žejni'ilele dan' za' bena' chele?

¹³ Le'e že'le neda': "Benne' Wsdle" na': "Xan." Da' li nak da' žnnale, dan' ki naka'.

¹⁴ Na'a, cha' neda' naka' Xanle, na' Benne' Wsdle chele, na' wdiba' ní'ale, lezka' žala' gonle le'e, chible ni'a lježle tole yetole.

¹⁵ To da' bloe'elan' le'e nich gonle le'e kan bena' neda'.

¹⁶ Da' li žapa' le'e: to benne' wen žin bi nakže' blo ka' Xane', na' to benne' wbás bi nakže' blo ka' bennen' bsele'e le'.

¹⁷ Cha' žejni'ilele yógo'te da' ki, ba nez žen gaken chele le'e cha' gonle ki.

¹⁸ Da' ni da' žnnia' bi žapa' yógo'tele. Nónbia'kza' benne' ka' wžekza' neda', san žon byenen gak dan' nyejwn le'e yiche la'y, dan' žnnan: "To benne' žej' žá'wlene' neda' tzen wži'e chia' neda'."

¹⁹ Na'a žloe'ela' le'e zga'ale kan gaken, nich katen' gaken ki, na' chejle'le zoakza' neda'.

²⁰ Da' li žapa' le'e: no benne' gape' to benne' wbás ba la'ne, benne' seja'a neda', lezka' gape' neda' ba la'ne, no benne' gape' neda' ba la'ne, lezka' gape' Xa' ba la'ne, Bennen' bsele'e neda'.

Jesús žnne' wdé' Judas Le' lo na'gak benách ka'

(Mt. 26:20-25; Mr. 14:17-21; Lk. 22:21-23)

²¹ Kate' beyóž bchalj Jesusen' da' ni, gok nyache' laže'e, na' kwáselo wnné':

—Da' li žapa' le'e: to benne' zoe' ládjwle le'e nga wdí'e neda'.

²² Naž benne' wsdle chie' ka' bwíagake' law ljéžgake' toe' yetóe', na' gok zé'gkele', na' wzá' láze'gake' nólegake' bchalj Jesusen' chie'.

²³ To benne' wsdle chie', bennen' Jesusen' nži'ile' le', zoe' kwite'.

²⁴ Smon Bedw blo'e'ezele' bennen' nich nnable' Jesusen' nólegake' bchalje' chie'.

²⁵ Naž bennen' zoe' kwit Jesusen' gože' Le':

—Xan, žnozen' bchaljo' chie'?

²⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Bennen' wa'a-ne' yet xtil da' nbisen.

Naž besbise' yet xtilen', na' bi'en che Judas Iskariote, ži'n to benne' lie' Smon.

²⁷ Beyóž bdaw Judas na' yet xtilen', wyáz da' xiwe' lo yichj lážda'we'. Naž Jesusen' gože' le':

—Dan' yo'o lážo'o gono', bentgan na'a.

²⁸ Yezika' benne' wsdle ka' che Jesusen', benne' žé'gake' ga na', na' žej' žá'wgake', bi žejni'igekle' biz chen' gože' le' ki.

²⁹ Dan' nwa' Judas na' bzod mežw ché'gake', che len gó'gkele' baže' Jesusen' gože' le': "Bejxi' da' gawžo" o wnné': "Bia' late' chegak benne' yache' ka'."

³⁰ Katen' Judas na' beyóž bdawe' yet xtilen', na' la' bžojtie', ne nak žel.

Jesús zchi'le' žo'o to da' kobe da' žon byenen gonžon

³¹ Kate' ba bžoj Judas, wnná Jesusen':

—Na'a za' la' law yela' zen chia' neda', Benne' Golje' Benách, na' lezka' la' law yela' zen che Dios.

³² Cha' la' law yela' zen che Dios ni'a chia' neda', Zi'ne', lezka' gonkze Dios ga' la' law yela' zen chia' neda', Zi'ne', na' la' gontie' ki.

³³ Le'e, zi'na'do' ka', yetó chi'ido'ze zóalena' le'e. Yeyilje neda', na' kan ba goža' benne' judío ka', lezka' žapa' le'e na'a: gan cha'a neda', bi gak yidle žakze chele.

³⁴ To da' kobe zchi'la' le'e: le ži'il lježle tole yetole. Kan neda' nži'ila' le'e, lezka' žala' ži'ilele lježle tole yetole.

³⁵ Cha' ži'ilele lježle tole yetole, gékbe'egekle yógo'te benách žónlenle neda' tzen.

Jesús znmé' nna Bedw bi nónbí'e Le' (Mt. 26:31-35; Mr. 14:27-31; Lk. 22:31-34)

³⁶ Naž Smon Bedw wnnable' Jesusen', na' wnné':

—Xan, žgazzken' chejo'?

Bechebe Jesusen', na' wnné':

—Gan cha'a neda', bi gak sá'leno' neda' na'a, san te na'a yido' gan cha'a neda'.

³⁷ Bedon' gože' Le':

—Xan, žbíz chen' bi gak sá'lena' Le' na'a? Zoakza' wdía' yela' nban chia', na' gata' dan' nži'ila' Le'.

³⁸ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—žwdo' yela' nban chio' dan' nži'ilo' neda'? Da' li žapa' le', zga'ale kate' kweže leko', wži'o chia' chonne chi'i, na' nno' bi nónbí'o neda'.

14

Jesús nake' nez da' chéjlenžo nich žinžo gan zoa Xažo Dios

¹ Wnná Jesusen':

—Bi gek zédele. Le chejlé' che Dios, na' le chejlé' chia' neda'.

² Latje zan zej den liž Xa'. Chela' bi naken ki, neda' ba gožka' le'e. Cha'a neda' na'a, chejkweza' latje chele gan chejsuale.

³ Cha' chejkweza' latje chele gan chejsoale, na' yelá'a da' yoble, nich yechi'a le'e latje chian', nich gan chejsó'a neda', lezka' le'e chejsuale ga na'.

⁴ Nnékzelele gan cha'a, na' lezka' nónbí'a'le nez.

⁵ Mas gože' Le':

—Xan, bi nnezlito' gan chejo'. žNakžkze gak gónbia'to' nezen'?

⁶ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Neda' nakkza' nez li, na' naka' da' nak dot da' li, na' naka' Benne' zej nbanlen benách ka'. Ni'a chia' nedza' gak la' no benne' gan zoa Xažo Dios.

⁷ Chela' nónbí'a'le neda', lezka' nónbí'a'le Xan'. Na'a, nónbí'a'le-ne' na' ba blé'elele-ne'.

⁸ Naž Lip gože' Le':

—Xan, bloe'el neto' Xon', ná'teze.

⁹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Lip, scha ba goken zóalena' le'e. žBi nónbí'o neda'? No benne' zle'ele' neda', lezka' zle'ele' Xan'. žNa'a nno': “Bloe'el neto' Xon'”?

¹⁰ žBi žejli'o zóalenkza' Xa', na' Xan' zóalenkze' neda'? Da' ki da' zchájlena' le'e, kege žakze chia' zchaljan', san Xa' zóalenkze' neda', na' Lekze' žone' žin ki.

¹¹ Le chejlé' chia', zóalenkza' Xa', na' Xan' zóalenkze' neda'. Cha' bi gak gonle ki, le chejlé' chia' neda' ni'a che žin da' žona'.

¹² Da' li žapa' le'e: da' ka' žona' neda', lezka' gon bennen' žejli'e chia' neda', na' da' zenže ka' gone' dan' yeyá'a gan zoa Xažo Dios.

¹³ Yógo'te da' nnablele Xažo Dios, na' wkónlele žin la' neda', neda' gona' dan' nnable, nich wloe'ela' law neda', Zi'n Dios, yela' baní' zen che Xažo Dios.

¹⁴ Bíte'teze dan' nnable, na' wkónlele žin la' neda', neda' gonan'.

Jesús sele'e Dios Be' La'y yedjsóalene' benách chie' ka'

¹⁵ Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' nži'ilele neda', le gon da' žapa' le'e,

¹⁶ na' neda' gáta'yoela' Xažo Dios, na' Le' sele'e Benne' yoble, Benne' gáklene' le'e, Benne' gon choche' le'e, na' sóalenteze' le'e. Bennen' nake' Dios Be' La'y, Benne' znnakze' da' li.

¹⁷ Benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bi gak si' lo ná'gake' Le', dan' bi gak lé'egekle' Le', na' bi gak gónbia'gake' Le', san zóalenkze' le'e, na' soe' lo yichj láždo'le.

¹⁸ Bi wka'na' le'e ka' žkwide' wzéb ka'. Yelá'a, na' yedjsóalena' le'e.

¹⁹ Yetó chi'ido'ze, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga biž lé'egekle' neda', san le'e yel'é'elele neda'. Dan' zoakza' nban'a neda', lezka' le'e, to chi'ize soale nbanle.

²⁰ Ža na' katen' Dios Be' La'y na' yedjsóalene' le'e, nnézkzelele zóalenkza' Xažo Dios, na' le'e zóalenle neda', na' neda' zóalenkza' le'e.

²¹ Nóte'teze benne' zzi' lo ne'e žtiža'a, na' žone' kan žnnan, nak bia' nži'ile' neda'. Xažo Dios ži'ile' bennen' nži'ile' neda', na' neda' ži'ila' bennen', na' wloe'é' lawa' lawe' le'.

²² Judas gože' Le', (kege Judas Iskariote), na' wnné':

—Xan, žnakkze gak wloe'é' lawo' lawto' neto', na' bi wloe'é' lawo' lawgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga?

²³ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Nóte'teze benne' nži'ile' neda' gone' kan žna žtiža'a, na' Xažo Dios ži'ile' le', na' yedjsóalento' le' lo yichj lážda'we'.

²⁴ Nóte'teze benne' bi nži'ile' neda' bi žone' kan žna žtiža'a. Da' bénlele, da' bchalja' neda', kege chia' nedzan', san naken che Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'.

²⁵ Žapka' le'e da' ki kate' ne zóalena' le'e,

²⁶ san Dios Be' La'y, Bennen' seła' Xažo Dios chele, gáklene' le'e, na' gon choche' le'e dan' wkwónlele žin la' neda'. Wsedle' le'e yógo'te, na' wsé'e láže'le kan nak yógo'te da' ba goža' le'e.

²⁷ 'Wka'na' da' wká'n ži yichj lázdo'le. Dan' wká'n ži yichj lázdo'le da' gonna' chele, bi naken ka da' znéjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Bi gek zédele, na' bi žébele.

²⁸ Ba bėnlele da' ba goža' le'e, wnnía': yeyá'a, na' yelá'a, na' yedjsóalena' le'e. Chela' nži'ilele neda', na' yebélele katen' goža' le'e yeyá'a gan zoa Xažo Dios, dan' nakže' blo Xažo Dios ka naka' neda'.

²⁹ Na'a, ba goža' le'e zga'ale kate' gaken, nich kate' gaken ki, chejle'le chia' neda'.

³⁰⁻³¹ 'Biž wcháljlena' le'e da' zan, dan' za' da' xiwe', dan' zrna bian' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. La'kze bi de lo nan' bi da' gonen chia' neda', ki žala' gaken nich nnéžekle benách ka' nníta'gake' yežlyó nga nži'ila' Xažo Dios, na' žona' kan ba gože' neda' gona'. Le so ža', na' le cho'o.

15

Kan nak che lba uba, na' chegak ni'a nen' ka'

¹ Lezka' Jesusen' gože' légage':

—Naka' neda' ka to lba uba da' naken li laže', na' Xa' nake' ka benne' žaz ža'n, benne' žape chi'e lban'.

² Choge' bíte'teze ni'a na' lban', dan' naka' neda', da' ka' bi be želbían, na' wchi'e yógo'te ni'a nen' ka', da' želbían, nich gákgaken chawe', na' kwíagaken yelate'.

³ Le'e ba nakle chawe' ni'a che dižan' da' ba bcháljlena' le'e.

⁴ Le gónlenteze neda' tzen, kan neda' žónlenteza' le'e tzen. Kan nak che ni'a na' lban', bi be gak kwian žakze chen, cha' bi gónlentezen lban' tzen, lezka' naken chele, bi be gak gonle cha' bi gónlentezle neda' tzen.

⁵ 'Naka' neda' ka lban', na' le'e nakle ka ni'a nen' ka'. No benne' gónlenteze' neda' tzen, kan neda' žónlenteza' le' tzen, benne' ni nake' ka ni'a na' lban' dan' zbian da' zenle'e, dan' cha' yekwasle len neda', bi be gak gonle.

⁶ No benne' bi gónlenteze' neda' tzen, gak chie' kan žak chegak ni'a na' lban', da' ka' bi zej naken chawe', Zchóggake' ni'a nen' ka', na' bižgaken. Katen' ba nbížgak ni'a nen' ka', na' wtóbgaken', na' chó'ngaken' lo yi', na' chéygaken.

⁷ 'Cha' gónlentezle neda' tzen, na' cha' gonle kan zrna xtiža'a, wake nnable bi da' yénelele, na' neda' gonan'.

⁸ Gaple le'e Xažo Dios ba la'ne katen' gonle xchine', na' gakle ka ni'a na' lban', da' ka' želbían, na' ki gak bia' da' li nakle benne' ka' žónlengake' neda' tzen.

⁹ Kan Xažo Dios nži'ile' neda', lezka' nži'ila' le'e. Le gónteze kan žala' gon no benne' nži'ila'-ne'.

¹⁰ Cha' gonle kan žapa' le'e, gonle kan žala' gon no benne' nži'ila'-ne', kan neda' žona' kan Xažo Dios ba gože' neda' gona', na' žónteza' da' žaz laže' Dios, Bennen' nži'ile' neda'.

¹¹ 'Da' ki žapa' le'e nich yebélele tzen len neda', na' gaken dot li laže' kan yebélele.

¹² Da' ni naken da' zchi'la' le'e gonle: le ži'il lježle tole yetole, kan neda' nži'ila' le'e.

¹³ Bi gak no benne' ži'izele' lježe' ka gon bennen' wdíe' yela' nban chie', na' gate' nich gáklene' lježe' ka' dan' nži'ile' légage'.

¹⁴ Le'e nakle ljéža'do' ka' cha' gonle kan bchi'la' le'e gonle.

¹⁵ Biž nnia' chele nakle wen žin chia' ka', dan' bi nnezle benne' wen žin da' gon xane'. Neda' wnnía' chele nakle ljéža'do' ka', dan' bena' ga nnézelele yógo'te da' gož Xa' neda' gona'.

¹⁶ Kege le'e wžele neda', san neda' wžekza' le'e, na' bnnita'a le'e nich chejle bi da' chjenle, kan žongak ni'a na' lban', da' ka' želbían da' zenle'e, na' gánteze dan' gonle. Ki gaken, Xažo Dios gonne' chele yógo'te da' nnábele-ne', katen' wkwónlele žin la' neda'.

¹⁷ Da' ni naken da' zchi'la' le'e gonle. Le ži'il lježle tole yetole.

Góngake' chegak benách che Jesús kan bėngake' chie'

¹⁸ Lezka' wnná Jesusen':

—Cha' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zzóagake' le'e chela'ale, nnézelele ba bzóagake' neda' chela'ale zga'ale kan zzóagake' le'e chela'ale na'a.

¹⁹ Chela' nakle toze len benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, ži'igekle' le'e kan zej nži'ile' ljéžgake' ka', san zzóagake' le'e chela'ale dan' bi nakle toze len légage'. Ki žaken dan' wžekza' neda' le'e, na' wleja' le'e ládjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

²⁰ Le chejsá' laže' dižan' da' goža' le'e, katen' wnnía': "Benne' wen žin bi nakže' blo ka xane'." Cha' wžia' láže'gak benách ka' neda', lezka' kwia' láže'gake' le'e. Cha' zej nníta' benne' ka' žóngake' kan zrna xtiža'a, lezka' góngake' kan zrna xtiža'le le'e.

²¹ Yógo'te da' ki gongak benách ka' chele dan' žónlenle neda' tzen, na' dan' bi zej nónbí'e Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda'.

²² 'Chela' bi bla'a, na' chela' bi bcháljlena' légage', bi bága'gake' doła', san na'a dan' bla'a nga, bi be zoa da' gak nnágake' che doła' da' zej nbage'e nich yebéj chawe' kwíngake'.

²³ No benne' zzoe' neda' chela'ale, lezka' zzoe' Xažo Dios chela'ale.

²⁴ Chela' bi bena' yela' wak zen ka' gan nníta'gake', da' ka' bi ben nitó benne' kan gókgaken, bi bága'gake' doła'. Na'a, blé'egekle'

da' ka' bena', na' zzóagake' neda' chela'ale, na' lezka' zzóagake' Xa' chela'ale.

²⁵ Ki goken, bžin da' zřna xtiža' Dios, dan' wzí' lo ná'gake', dan' zřnan: "Zzóagake' neda' chela'ale na' bi zoa biz chen'."

²⁶ 'Kate' yedjsóalen Dios Be' La'y le'e, Ben' zchalje' da' li, Len' gáklene' le'e, na' gon choche' yichj lázdo'le. Nake' Ben' seła'a chele lo wĺáz Xažo Dios. Be' La'y ni wzóa lie' chia' neda'.

²⁷ Lezka' le'e wzóa lile chia', dan' wzóalenzkle neda' tzen ža ni'te, na' zejte na'a.

16

¹ 'Da' ki goža' le'e, nich bi gak chope láže'le.

² Žin ža kate' kwéjgake' le'e to chí'ize gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' ža na' gékgake' cha' gótgake' le'e góngake' xchin Dios.

³ Ki góngake' dan' bi zej nómbi'e Xažo Dios, na' dan' bi zej nómbi'e neda'.

⁴ Žapa' le'e da' ki, nich kate' žin ža na', chejsá' láže'le da' ni da' žapka' le'e, na' bi gak chope láže'le.

Da' gon Dios Be' La'y

Lezka' wnná Jesusen':

–Da' ki bi goža' le'e ža ni'te, dan' zóalenzka' le'e.

⁵ Na'a yeyá'a, na' chejsóalena' Xažo Dios, Bennen' bsele'e neda', na' bi nnáblele nitole le'e neda', bi nnale: "¿Gaz chejo?"

⁶ Na'a, dan' žapa' le'e da' ni, žak nyache' láže'le.

⁷ Neda' žapa' le'e da' naken dot da' li. Gakže chawe' chele cha' yeyá'a. Cha' bi yeyá'a, bi yedjsóalen Dios Be' La'y le'e. Cha' yeyá'a, na' seła'a-ne', na' yedjsóalene' le'e. Le' gáklene' le'e, na' gon choche' yichj lázdo'le.

⁸ Kate' yide' Le', yesnisle' benách ka' nńita'gake' yežlyó nga zej nbage'e doła', na' bi zej nómbi'e da' naken chawe', na' Dios choge' chégage' kwia yí'gake'.

⁹ Zej nbage'e doła' dan' bi žejlé'gake' chia' neda'.

¹⁰ Bi zej nómbi'e da' naken chawe' dan' gótgake' neda', na' yeyá'a gan zoa Xažo Dios, Benne' chawe', na' biž lé'egake' neda'.

¹¹ Dios choge' chégage' kwia yí'gake' dan' ba bchoge' che da' xiwe' kwia yin', dan' zřna bian' benách ka' nńita'gake' yežlyó nga.

¹² 'Da' zanže žénela' wchájłena' le'e, san bi gak chejni'ilelen na'a.

¹³ Zchalj Dios Be' La'y da' naken dot da' li. Kate' le'e Le', wsedle' le'e yógo'te da' naken dot da' li, dan' bi wchalje' žakze chie', san wchalje' yógo'te da' yenle' dan' nna Xa', na' wzejni'ile' le'e yógo'te da' žala' gaken.

¹⁴ Le' gape' neda' ba la'ne, dan' si'e da' naken chia', na' wzejni'ilen' le'e.

¹⁵ Yógo'te da' naken che Xažo Dios zej naken chia'. Che len wnná' si'e da' naken chia', na' wzejni'ilen' le'e.

Yela' nyache' laže' yeyaken yela' žebele

¹⁶ Lezka' wnná Jesusen':

–Yetó chí'ido'ze, biž lé'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yelé'elele neda', dan' yeyá'a gan zoa Xažo Dios.

¹⁷ Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e ljéžgake' toe' yetó'e, na' wnnágage':

–¿Biz zejłás dan' gože' žo'o? Wnné': "Yetó chí'ido'ze, na' biž lé'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yelé'elele neda', na' naken dan' yeyá'a gan zoa Xažo Dios."

¹⁸ Naž wnnágage':

–¿Bizkze zejłás da' ni, dan' wnné': "Yetó chí'ido'ze"? Bi žejni'ילו' dan' wnné'.

¹⁹ Žákbe'ele Jesusen' žénegekle' nnábgekle' Le', na' gože' lé'gake':

–¿Znnáblele lježle kan nak che dan' wnná': yetó chí'ido'ze, na' biž lé'elele neda', na' yetó chí'ido'ze yelé'elele neda'?

²⁰ Da' li žapa' le'e: kwéže, na' gak nyache' láže'le, san benách ka' nńita'gake' yežlyó nga yebégekle' katen' gótgake' neda'. Naž la'kze gak nyache' láže'le, yela' nyache' laže' chelen' yeyaken yela' žebél katen' yelé'elele neda'.

²¹ To no'le kate' za' galj bi'do' chie', zžaka'li'e, dan' ba bžin ža chie', san kate' ba zoa to xkwide' byodo' chie', biž žejsá' laže'e dan' wzake'e, san žebele' dan' ba golj to xkwide' byodo' yežlyó nga.

²² Lezka' žaken chele. Nak nyache' láže'le na'a, san yelá'a neda', na' yedjwía' le'e, na' naž yebélele, na' bi sáke'le no benne' yeké'e yela' žebél chelen'.

²³ Ža na' bi be nnáblele neda'. Da' li žapa' le'e: yógo'te da' nnáblele Xažo Dios, na' wkónlele žin la' neda', Le' gonnen' chele.

²⁴ Na' zejte na'a ža bi žkónlele žin la' neda' kate' bi da' znnáblele Xažo Dios. Le nnable' ki, na' gata' chele da' nnáblele-ne', nich gak dot li laže' yela' žebél chele.

Jesús, Benne' Criston', bežoje' chawe' lo da' gok chie'

²⁵ Lezka' wnná Jesusen':

–Bsaka' leba' katen' bchájłena' le'e. Žin ža kate' biž wchájłena' le'e da' wsaka' leba', san kwáselo wchájłena' le'e kan nak che Xažo Dios.

²⁶⁻²⁷ Ža na' nnáblele Dios, na' wkónlele žin la' neda', na' žapa' le'e, bi gon byenen gáta'yoela' Xažo Dios lo wĺazle le'e, dan' Xažo Dios nž'i'ile' le'e. Nž'i'ile' le'e dan' nž'i'ilele neda', na' žejle'le bžoja' gan zoe' Le'.

²⁸ Bžoja' gan zoa Xažo Dios, na' bla'a yežlyó nga. Yetó da' gaken, yezá'a yežlyó nga, na' yeyá'a gan zoakze' Le'.

²⁹ Naž benne' wsedle chie' ka' belyi'e Le', na' wnnágage':

—Na'a kwásele zchaljo', na' biž žsaka' lebo'.

³⁰ Na'a žákbe'elto' nnézkzelo' Le' yógo'te, na' bi žon byenen no benne' bi da' nnable' Le', dan' zloe'elo' neto' da' za' nnabton'. Che len žejle'to' bžoj'o gan zoa Dios.

³¹ Bechebe Jesusen', na' gože' légage':

—žejle'le chia' neda' na'a?

³² Le wia, za' žin ža, na' ba zoažo ža na', katen' gáslasle che chele, na' wka'nle neda' toza', san bi soa' toza', dan' žažo Dios zóalenke' neda'.

³³ Da' ki goža' le'e nich ga'n ži yichj lázdo'le, dan' nakle chia' neda'. Gak da' wsaka' zin' le'e yežlyó nga, san le gak choch. Neda' ba bežoja' chawe' lo da' žak yežlyó nga.

17

Jesús žnnable' Dios gáklene' benách chie' ka'

¹ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ki, bchis lawe', na' bwie' ya'abale, na' wnné':

—Dios, že, ba bžin ža. Ben ga la' law yela' zen chia' neda', Zi'no', nich gak gona' ga la' law yela' zen chio' Le'.

² Ben ki dan' ba bdio' lo na'a yela' wnná bia' nich nna bi'a yógo'te benách ka', na' wa'a yela' nban da' zejlí kanne chegak yógo'te benne' ka' benno' chia'.

³ Ki gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake', cha' zej nónbi'e Le', nako' Dios tliča', na' lezka' zej nónbi'e neda', Jesús, Benne' Criston', na' nnéžgekle' Le' bseło'o neda'.

⁴ 'Neda' ba bena' ga nla' law yela' zen chio' yežlyó nga, na' ba beyož bena' žin da' bdio' lo na'a gona'.

⁵ Na'a, že, ben ga la' law yela' zen da' napa' tzen len Le', na' gata' chia' yela' zen' da' gota' chia' tzen len Le' ža ni'te zga'ale kate' gota' yežlyó nga.

⁶ 'Ba bloe'ela' da' nako' Le' lawgak benne' ki benno' chia', benne' ka' wlejo' ladjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Benne' ki gógake' chio', na' Le' bėngako'-ne' chia', na' žóngake' kan žnna žtižo'o.

⁷ Na'a nnéžgekle' yógo'te da' ka' benno' chia' zá'gaken lo no'o Le',

⁸ dan' ba bdia' lo ná'gake' dižan' da' bdio' Le' lo na'a neda', na' légage' nzi' lo ná'gaken', na' žákbe'egekle' bžoja' gan zo' Le', na' žejlé'gake' bseło'o Le' neda'.

⁹ 'Neda' žáta'yoela' Le' gáklengako'-ne'. Žáta'yoela' Le', kege gákleno' yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, san gákleno' benne' ki benno' chia', dan' zej nake' chio' Le'.

¹⁰ Yógo'te benne' ka', benne' zej nake' chia', lezka' zej nake' chio', na' benne' ka' zej nake' chio' lezka' zej nake' chia', na' kan zej nak benne' ka' zloe'e lawn yela' zen chia'.

¹¹ 'Na'a, biž ga'na' yežlyó nga, san benne' ki gá'ngake' yežlyó nga, na' neda'

yedjsóalena' Le'. Žnnabla' Le', že la'y, len yela' wak chio' gape chio' benne' ki benno' chia', nich gágake' toze, kan nakžo žo'o toze.

¹² Katen' wzóalengaka'-ne' lo yežlyó nga, wdape chí'igaka'-ne', na' bkonla' žin yela' wak che La la'y chio'. Benne' ka' benno' chia', wdape chí'igaka'-ne', na' bi bnita' nítóe', san toze bennen' nake' ka' zi'n da' žiwe', bennen' wnitl'e to ch'i'ize. Ki goken, gok da' nyejw le'e yiche la'y.

¹³ 'Na'a yedjsóalena' Le', san kate' ne zoa' yežlyó nga, zchalja' ki nich gata' yela' žebél chégake' kan žata' chia' neda' yela' žebél.

¹⁴ Neda' ba bdia' lo ná'gake' žtižo'o, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zzóagake' benne' ki cheła'ale dan' bi žónlengake' légage' tzen, kan nak chia' neda', bi žónlena' benách yežlyó ka' tzen.

¹⁵ Žáta'yoela' Le', kege kwejo' benne' ki yežlyó nga, san gape chí'igako'-ne', nich bi chó'ogake' lo na' da' žiwe'.

¹⁶ Bi žónlengake' benách yežlyó ka' tzen, kan nak chia' neda', bi žónlena' benách ka' tzen.

¹⁷ Bebėj-gake' cheze chio', wkonlo' žin da' nak dot da' li. Da' nak dot da' li na' naken žtižo'o.

¹⁸ Kan beno' Le', bseło'o neda' ladjwgak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, lezka' žona' neda', žsėla'gaka'-ne' ladjwgak benách ka'.

¹⁹ Dan' nži'igekla'-ne' zde kwina' lo no'o, nich gágake' cheze chio' dan' nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li.

²⁰ 'Žáta'yoela' Le', kege chégakze benne' ki, san lezka' chegak benne' ka' chejlé'gake' chia' neda' ni'a che da' wchaljgak benne' ki.

²¹ Žáta'yoela' Le' gono' ga gágake' toze yógo'tegake', na' lezka' gágake' toze len žo'o, kan nako' Le', že, nako' toze len neda', na' neda' naka' toze len Le'. Ki žala' gágake' nich chejlé'gak benách yežlyó ka', bsėla'kzo' Le' neda'.

²² Yela' ži'i lažen' da' benno' chia', neda' bnejwan' chégake', nich gágake' toze, kan nakžo žo'o toze.

²³ Le' nako' toze len neda', na' neda' gaka' toze len légage', nich gak dot li laže' kan zej nake' toze, na' nich gónbia'gak benách yežlyó ka', bsėla'kzo' Le' neda', na' nži'ilo' benne' ki kan nži'ilo' neda'.

²⁴ 'že, žénela' yedjsóalengak benne' ki neda', benne' ka' benno' chia', gan chejsóa', nich lé'egekle' yela' zen na' da' benno' chia' dan' nži'ilo' neda' ža ni'te, katen' za' gono' yežlyó nga.

²⁵ že chawe', benách yežlyó ka' bi zej nónbi'e Le', san neda' nónbia'kza' Le', na' benne' ki nnéžgekle' bsėla'kzo' Le' neda'.

²⁶ Bena' ga nnéžgekle' da' nakkzo' Le', na' gonža' ga nnéžgekle' da' ni, nich kan nži'ilo'

Le' neda', lezka' ží'igekle' ljéžgake' ka', na' nich gakkza' neda' toze len légake'.

18

Želgoxe' Jesús

(Mt. 26:47-56; Mr. 14:43-50; Lk. 22:47-53)

¹ Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, bžoje' ga na', na' benne' wsedle chie' ka' wyéjlgake' Le' tzen. Wdie' yechelá'a yego Sedrón, na' bžine' gan de to yežlyó, na' wyó'olene' benne' wsedle chie' ka' latjen'.

² Lezka' Judas, bennen' zdie' Jesusen', nónbie' latjen' dan' btob Jesusen' benne' wsedle chie' ka' ga na' zan chi'i.

³ Naž Judas na' bchi'e to kwe' benne' ka' žjake' lo wdile, na' benne' ni'a na'gak bžoz wnná bia' ka', na' benne' ni'a na'gak benne' yodo' fariseo ka', na' jake' gan zoa Jesusen', zej noe'e yi' yež ka', na' ya ntoche' chégake' ka'.

⁴ Dan' nnézkzele Jesusen' yógo'te da' žala' gaken chie', bžoje' gan zoe', na' gože' légake':

—žNož benne' žeyilje?

⁵ Beží'igake', na' belyi'e Le':

—Jesús, benne' Nasaret, žeyiljto'-ne'.

Jesús' gože' légake':

—Nedkzan'.

(Lezka' Judas na', bennen' zdie' Jesusen' lo ná'gake', žónlene' benne' ka' tzen.)

⁶ Kate' Jesusen' gože' légake': "Nedkzan'" naž bebíga'gake', na' wbíxgake' lo yo.

⁷ Jesusen' wnnable' légake' da' yoble, na' wnné':

—žNož benne' žeyilje?

Belyi'e Le':

—Jesús, benne' Nazaret, žeyiljto'-ne'.

⁸ Naž bechebe Jesusen', na' wnné':

—Ba goža' le'e, nedkzan'. Cha' žeyilje neda', le gonn latje yeyejgak benne' ki.

⁹ Ki wnná Jesusen' nich bžin da' bchalje', katen' wnné': "Benne' ki benno' chia', bi bnita' nitóe'."

¹⁰ Naž, dan' nwa' Smon Bedw to ya ntoche', wlejen', na' la' bentie' we' Malko, benne' wen žin che bžoz blo, na' bchoge' yid nage' li ža.

¹¹ Naž Jesusen' gože' Bedon':

—Begó'o ya ntoche' chio' ližen. žBi žala' saka'a dan' wnná žan' gaken chia'?

Žžin Jesús law bžoz blo

(Mt. 26:57-58; Mr. 14:53-54; Lk. 22:54)

¹² Benne' ka' žjake' lo wdile len bennen' zchi'e légake', na' benne' ni'a na'gak benne' judío wnná bia' ka', béxwgake' Jesusen', na' bchéjgake' Le'.

¹³ Naž bché'gake' Le' law Anás, dan' nake' xto' zi'n Kaifás, bennen' nake' bžoz blo yizen'.

¹⁴ Kaifás na' nake' bennen' bzejni'ile' benne' judío wnná bia' ka', na' bloe'ele'

légake' gakže chawe' gat toze benne', na' kege kwia yi' dot yež chégake'.

Znna Bedw bi nónbie' Jesús

(Mt. 26:69-70; Mr. 14:66-68; Lk. 22:55-57)

¹⁵ Smon Bedw len yetó benne' wsedle che Jesusen', jake' xkóže'lgak benne' ka' zché'gake' Jesusen', na' bejnáwgake' Le'. Benne' wsedle ni wyó'olene' Jesusen' la' li'a liž bžoz blo, dan' nonbia' bžoz blon' le'.

¹⁶ Bedon' bga'ne' na'le gan žo'ogak benách ka' la' li'a na'. Che len bežój benne' wsedlen' nonbia' bžoz blon' le', na' bcháljlene' no'len' žape chi'e gan žo'ogak benách ka' la' li'a na', na' bene' ga wyó'o Bedon' ga na'.

¹⁷ Naž no'len' žape chi'e gan žo'ogak benách ka' la' li'a na' gože' Bedon', na' wnné':

—žLezka' le' žónleno' Bennen' tzen?

Beží'i Bedon', na' wnné':

—Kege neda'.

¹⁸ Dan' žak da' zag, benne' wen žin ka', na' benne' ni'a na'gak benne' yodo' ka', ba bžéngake' yi', na' zégake' žoa'a yin', na' žeché'l kwingake'. Lezka' Bedon' zélene' légake' tzen, na' žeché'l kwine'.

Bžoz blo zbeje' Jesús diža'

(Mt. 26:59-66; Mr. 14:55-64; Lk. 22:66-71)

¹⁹ Naž bžoz blo wleje' Jesusen' diža' nich nmezle' no benne' ka' žónlengake' Le' tzen, na' bi da' žsedle Jesusen' benách ka'.

²⁰ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Kwáselo bcháljléna' yógo'te benách ka'. Bsédtezegekla'-ne' gan nak lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' lezka' lo zchil yodo', gan zdobgak yógo'te benne' judío ka', na' bi be bchalja' ngáche'ze.

²¹ žBiz chen' zbejo' neda' diža'? Wléj diža' benne' ka' béngkle' da' bcháljlengaka'-ne'. Bwia nga, nnéžgkale benne' ka' dan' bcháljlengaka'-ne'.

²² Kate' beyož bchalj Jesusen' da' ni, na' to benne' ni'a na'gak benne' yodo' ka', benne' zoe' ga na', wdape'e žoa'a law Jesusen', na' wnné':

—žKi žebi'o law bžoz blon'?

²³ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Cha' bi wnnía' chawe', bloe'el biz da' wnnía' da' bi naken chawe', na' cha' gok chawe' da' wnnía', žbiz chen' wdapo'o neda'?

²⁴ Naž Anás na' besele'e Jesusen' nžeje', na' bejžégake' Le' law Kaifás, bennen' nake' bžoz blo.

Da' yoble znna Bedw bi nónbie' Jesús

(Mt. 26:71-75; Mr. 14:69-72; Lk. 22:58-62)

²⁵ Kate' ne ze Bedw žoa'a yi', žeché'l kwine', benne' ka' nníta'gake' ga na' belyi'e le', na' wnnágake':

—ǰLezka' le' zónleno' Jesusen' tzen?

Beží'i Bedon', na' wnné':

—Kege neda'.

²⁶ Zoa to benne' wen žin che bɔz blo ga na', na' nake' ljež bennen' bhog Bedon' yid nage', na' benne' wen žin ni gože' Bedon':

—Ble'ela' le' lo yežlyón', zónleno' Jesusen' tzen.

²⁷ Da' yoble beží'i Bedon', na' la' wžžete leko'.

Zché'gake' Jesús law Pilato

(Mt. 27:1-2, 11-14; Mr. 15:1-5; Lk. 23:1-5)

²⁸ Naž bché'gake' Jesusen', na' bezá'gake' liž Kaifás, na' bžingake' yolawe' che benne' wnná bia', dan' nzin' Pretorio. Dan' ba ža'ni' ža na', na' benne' judío ka' bi wyó'ogake' yolawen' dan' žékgekle' bága'gake' zia cha' chó'ogake' ga na', da' gonen ga bi gak gáwgake' xche' Lni Pasko', lnin' žejásá' láže'gake' kan ben Dios, katen' bebeje' benne' Israel ka' lo yežlyó Egipto.

²⁹ Naž bžoj Pilato, benne' wnná bian', na' bl'e gan nníta'gake', na' gože' légake':

—ǰBiz zia žesbága'le benne' ni?

³⁰ Beží'igake', na' belyi'e le':

—Chela' bi nbaga' benne' ni zia, bi wdeto'-ne' lawo'.

³¹ Naž Pilaton' gože' légake', na' wnné':

—Le'ekze le chi'e, na' le wchi'a láže'e Le' kan zna da' žsédlele le'e.

Benne' judío ka' belyi'e le', na' wnná'gake':

—Bi nzi' lo na'to' gotto' no benne'.

³² Ka' goken, bžin xtiža' Jesusen', da' wnnié' kan gate'.

³³ Naž Pilaton' beyoé'e yolawen', na' bliže' Jesusen', na' gože' Le':

—ǰNako' le' benne' nna bi'e benne' judío ka'?

³⁴ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—ǰžakze chío' zno' ki, o gožgak benách ka' le' ki naken chia'?

³⁵ Pilaton' gože' Le':

—ǰžeklo' naka' benne' judío? Benne' wláž chío' ka', na' bɔz wnná bia' ka', bdégake' Le' lo na'a. ǰBizkze beno'?

³⁶ Naž bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Žna bi'a neda', san kege kan zna bia'gak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Chela' zna bi'a kan zna bia'gak benách ka', na' tilgak benne' ka' zónlengake' neda' tzen, nich bi wé'gake' latje no benne' wdie' neda' lo na'gak benne' judío ka'. Kan zna bi'a neda' bi naken kan zna bia'gak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

³⁷ Naž Pilaton' gože' Le':

—ǰNako' benne' zna bi'e?

Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Naka' kan zno'. Che len golja' yežlyó nga, nich wzóa lia' che da' naken dot da' li. Yógo'te benne' ka', benne' zóngake' da' naken dot da' li, zze nággake' da' znnia'.

³⁸ Pilaton' gože' Le':

—ǰBizen' da' naken dot da' li?

Želchoge' che Jesús gate'

(Mt. 27:15-31; Mr. 15:6-20; Lk. 23:13-25)

Kate' beyóž wnná Pilato ki, bežoje' ga na', na' bl'e da' yoble gan zej nníta' benne' judío wnná bia' ka', na' gože' légake':

—Bi be da' zia bžel'-la' da' nbaga' benne' ni.

³⁹ Le'e de to da' žónteze žonle kate' žak Lni Pasko' ni, znnáblele neda' wsana' lo na'le to benne' nyejwe' liž ya. ǰŽénelele wsana' lo na'le benne' zna bi'e benne' judío ka'?

⁴⁰ Naž wžžeya'agake' zizže yógo'tegake', na' wnná'gake':

—Kege benne' ni, san Barrabás wsano'-ne' lo na'to'.

Barrabásen' nake' benne' wen da' zinnj.

19

¹ Naž Pilaton' bchi'e Jesusen', na' gože' benne' ka' žjake' lo wdile chingake' Le'.

² Benne' ka' žjake' lo wdile béngake' to da' naken ni'a na' yag yeché' kan nak da' naken oro da' zia yichj benne' wnná bia', na' bžia'gaken' yichj Jesusen', na' bwákwgake' Le' to laže' tonn xna kan nak da' žák'wgak benne' wnná bia' ka'.

³ Naž wbíga'gake' law Jesusen', na' belyi'e Le':

—ǰGa'n zeno' le', benne' zna bi'e benne' judío ka'!

Naž wdápa'gake' žoa'a lawe'.

⁴ Naž Pilaton' bežoje' da' yoble, na' gože' benne' judío wnná bia' ka', na' wnné':

—Le wia nga, yebeja' bennen' lawle le'e nich nnézlele bi bžel'-la' nitó da' zia da' nbage'e.

⁵ Naž bžoj Jesusen', na' zia yichje' da' naken ni'a na' yag yechen', na' nakwe' laže' tonn xna na'. Pilaton' gože' légake':

—Nga zoa bennen'.

⁶ Kate' bɔz wnná bia' ka', na' benne' ni'a ná'gake' ka' blé'egekle' Jesusen', zizže wžžeya'agake' da' yoble, na' wnná'gake':

—ǰBde'e le'e yag kroze! ǰBde'e le'e yag kroze!

Pilaton' gože' légake':

—Le'ekze le chi'e, na' le chejdé'e le'e yag kroze. Neda' bi be da' zia bžel'-la' da' nbaga' benne' ni.

⁷ Naž benne' judío ka' belyi'e le':

—De cheto' to da' wnnakze Dios da' zsedlen neto', da' znan žala' gat benne' ni dan' wnné' nake' Zi'n Dios.

⁸ Kate' benle Pilaton' da' ni, bžébeže'.

⁹ Da' yoble beyoé'e lo yolawen', na' gože' Jesusen':

—ǰGazkze benne' Le'?

Bi be bechebe Jesusen'.

¹⁰ Naž Pilaton' gože' Le':

—¿Bi žechebo, na' bi wlo'e'elo' neda' da' žono'? ¿Bi nnezlo' nzi' lo na'a wdá'a Le' le'e yag kroze, na' nzi' lo na'a wsana' Le'?

¹¹ Bechebe Jesusen', na' gože' le':

—Bi be nzi' lo no'o gono' chia' chela' bi bde Dios lo no'o yela' wnná bia' na'. Che len, bennen' bdie' neda' lo no'o nbága'že' zia ka le'.

¹² La' na'ze gónele Pilaton' wsane' Jesusen', san wžéžeya'agak benne' judío wnná bia' ka', na' wnnágage':

—Cha' wsano' benne' ni, bi nžago' chawe' benne' Sésar, bennen' zna bi'e dot yežlyó nga. No benne' žon kwine' benne' wnná bia', zži'e che benne' Sésar na'.

¹³ Kate' benle Pilaton' da' ni, gože' ni'a ne'e ka' chejxi'gake' Jesusen', na' wži'e latje chie' gan zchi'a laže'e, latjen' nzin' Li'a Ga Zoagak Yej Blag Ka', na' ka nak diža' hebreo nzin' Gabata.

¹⁴ Ža na' naken ža za' žin Lni Pasko', na' nak wawbiž. Naž Pilaton' gože' benne' judío wnná bia' ka', na' wnné':

—Nga zoa bennen' zna bi'e le'e.

¹⁵ Wžéžeya'agake' zizje, na' wnnágage':

—jBete! jBete! jBde'e le'e yag kroze!

Pilaton' gože' légage':

—¿žnábale neda' wdá'a bennen' zna bi'e le'e le'e yag kroze?

Beži'igak bžoz wnná bia' ka', na' wnnágage':

—Bi zoa yetó benne' zna bi'e neto'. Toze benne' Sésar zna bi'e neto'.

¹⁶ Che len Pilaton' bdie' Jesusen' lo ná'gake', nich chejdá'gake' Le' le'e yag kroze. Naž béxwgake' Jesusen', na' bché'gake' Le' na'le.

Zdá'gake' Jesús le'e yag kroze

(Mt. 27:32-56; Mr. 15:21-41; Lk. 23:26-49)

¹⁷ Bžoj Jesusen' ga na', na' noe'e yag kroze chie', nich cheje' latjen' dan' nzin' Latje Che Žit Yichžo, na' kan nak diža' hebreo nzin' Gólgota.

¹⁸ Lo latjen' bdá'gake' Jesusen' le'e yag krozen', na' bdá'gake' yechope benne' le'e yag kroze ka' ga na'. Chelá'a weje zej de'e, na' Jesusen' de'e gachje láwe'le gan da'gak chope benne' ka'.

¹⁹ Pilaton' bsele'e to benne' bzoje' to da' bde'e le'e yag kroze yichje Jesusen', da' znan ki: "Jesús, benne' Nasaret, benne' zna bi'e benne' judío ka'."

²⁰ Benne' zan, benne' judío ka', belgake' dižan', dan' naken gawze žoa'a yež gan bdá'gake' Jesusen' le'e yag krozen', na' dižan' nyejwn len diža' hebreo, na' len diža' griego, na' len diža' latin.

²¹ Bžoz wnná bia' ka' chegak benne' judío ka' belyi'e Pilaton', na' wnnágage':

—Bi wzojo: "Benne' zna bi'e benne' judío ka'." Bžoj ki: "Le' wnné' nna bi'e benne' judío ka'."

²² Beži'i Pilaton', na' gože' légage':

—Da' ba bzoja', to chi'ize bzojan'.

²³ Kate' benne' ka' žjake' lo wdile, beyož bdá'gake' Jesusen' le'e yag krozen', na' béxwgake' laže' da' gokwe'. Wléjgaken' tápele, na' goken to kwe' weje da' gota' che chégage'. Lezka' béxwgake' lažen' da' bžoa yen Jesusen', na' lažen' bi ndian, san naken to wliže.

²⁴ Naž benne' ka' žjake' lo wdile, belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágage':

—Bi chogžon, san gakže chawe' kwejžo da' gak bian', nich nnezlžo nolžo gaken chežo.

Ka' goken, bžin dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znan:

Wdísgage' laže' nakwa' che chégage', na' che laže' chia' wléjgake' da' nak bian'. Ki bengak benne' ka' žjake' lo wdile.

²⁵ Gawze gan da' Jesusen' le'e yag krozen' wnná'gak no'le ka'. Zej nake' xne'e, na' no'le bile xne'e, na' Lia, zo'le Kleofas, na' Lia Madlen.

²⁶ Kate' Jesusen' ble'ele' xne'e, na' lezka' ble'ele' benne' wsedle chie', bennen' nži'ile', zoe' ga na', gože' xne'e:

—Nó'ledo', bwia zi'no' zoe' kwito' le'.

²⁷ Naž gože' benne' wsedle chie' na':

—Bwia, xno'o zoe' kwito' le'.

La' ža na'ze benne' wsedlen' bchi'e le' nich chejsóe' liže'.

²⁸ Wde' na', dan' nnézkzele Jesusen' yógo'te ba goken, na' nich žin da' nyejw le'e yiche la'y, wnné':

—Zbila' nis.

²⁹ De to že'e ga na', da' yožen nop zichj. Naž to benne' žeje' lo wdile besbise' to da' blol len nop zichjen', na' bzoen' law to ya xtil, na' bde'en žoa'a Jesusen' nich xopen'.

³⁰ Beyož wej' Jesusen' nop zichjen', na' wnné':

—Ba naktlen.

Naž bzechwe' yichje'. Bežojte be' nakkze', na' gote'.

Benne' žeje' lo wdile žadwe' yag ntoche' le'el sina' Jesús

³¹ Naž, dan' nak ža za' žin Lni Pasko', na' dan' bi žala' ga'ngak benne' gat ka' le'e yag kroze ka' kate' nak ža la'y chégage', na' naken to ža la'y zente, che len benne' judío ka' góta'yoegle' Pilaton' yi'e benne' ka' žjake' lo wdile, chejtichjwgake' xkachjgak benne' ka' dá'gake' le'e yag kroze ka', na' wetíngake' légage' le'e yag kroze ka'.

³² Che len benne' ka' žjake' lo wdile wbíga'gake' ga na', na' bdíchjwgake' xkachje benne' nežw, na' lezka' béngake' che yetó bennen' dá'lene' Jesusen' le'e yag kroze.

³³ Kate' bžingake' gan da' Jesusen', blé'egikle' ba gote', na' bi bdíchjwgage' xkachje'.

³⁴ Naž to benne' žeje' lo wdile godwe' yag ntoche' chie' le'el sina' Jesusen', na' la' bžojte žen, na' nis.

³⁵ Neda', Zwa, blé'ela' da' ni, na' zzoa lian', na' da' znnia' naken dot da' li. Nnézkzela' zchalja' da' naken dot da' li, nich lezka' le'e chejle'le che Jesusen'.

³⁶ Ki goken, bžin da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Bi gachjw nitó žit yoe'e."

³⁷ Yetó da' nyejw le'e yiche znnan ki: "Wíagake' bennen' godwe' Le' yag ntoche'."

Zkáche'gake' Jesús lo yežw ba
(Mt. 27:57-61; Mr. 15:42-47; Lk. 23:50-56)

³⁸ Wdé gokgak yógo'te da' ki, Jwsé, to benne' yež Arimatea, benne' zónlene' Jesusen' tzen, san ngáche'ze dan' zžebe' benne' judío wnná bia' ka', wyeje', na' wnnable' Pilato we'e le' latje yeké'e Jesusen'. Pilaton' bi'e le' latje. Naž blá' Jwsén' gan da' Jesusen' le'e yag krozen', na' beké'e Le'.

³⁹ Lezka' Nikodemo, bennen' zga'ale bejwíe' Jesusen' žel, blé'e ga na', na' noe'e to nežw slá' che yag mirra, da' nchixen to da' zla' zix, da' naken ka to gaywá' ya.

⁴⁰ Naž Jwsén' len Nikodemon' betínngake' Jesusen', na' bchélgake' Le' láže'do' ka', na' bdébgake' lawn nežw slan' che mirra, da' nchixen da' zla' zix. Béngake' kan zónteze žongak benne' judío ka' kate' zkáche'gake' benne' gat ka'.

⁴¹ Gawze gan bdá'gake' Jesusen' le'e yag kroze de to yežlyó, na' gachje láwe'le yežlyón' zoa to yežw ba kobe da' nádjwngaken' le'e ya'a yej, na' lo yežw ban' bi na' gache' nitó benne'.

⁴² Wló'ogake' Jesusen' lo yežw ban' dan' žen' gawze, na' dan' nak ža zkwéwgak benne' judío ka' che Lni Paskon'.

20

Jesús žebane' lo yela' got
(Mt. 28:1-10; Mr. 16:1-8; Lk. 24:1-12)

¹ Kate' ba nak zildo' ža nežw, na' ne nak choł, wyéj Lia Madlen zoa'a yežw ban', na' blé'ele' ba bkwas yej blag da' bsejwn gan žo'o no benne' lo yežw ban'.

² Naž taría taría beyéj Lian' gan zoa Smon Bedw, na' zoažen yetó benne' wsedle le', bennen' Jesusen' nži'ile' le', na' gože' lé'gake':

—jBebéjgake' Xanžon' lo yežw ban', na' bi nnezlto' gan wló'ogake' Le'!

³ Naž bžoj Bedon' len yetó benne' wsedlen', na' jake' zoa'a yežw ban'.

⁴ Tzen wzá'le'egake', san yetóen' taríaže wzé'e ka Bedon', na' zga'ale' le' bžine' zoa'a yežw ban'.

⁵ Byechwe', na' bwie' lo yežw ban', na' blé'ele' láže'do' ka' da' bchélgaken' Jesusen',

da' ka' zej nntan' ga na', san bi wyoé'e lo yežw ban'.

⁶ Wdé na' blá' Smon Bedon' xkóže'le benne' wsedlen', na' wyoé'e le' lo yežw ban', na' blé'ele' láže'do' ka' zej nntan' ga na'.

⁷ Lezka' blé'ele' láže'don' da' bchélgaken' yichj Jesusen', na' bi žé'lenen yezika' láže'do' ka', san cheła'ale ndoben.

⁸ Naž wyó'o benne' wsedlen', bennen' bžine' zga'ale' zoa'a yežw ban', na' blé'ele' kan naken, na' bejli'e da' wnná Jesusen'.

⁹ Ka' goken, dan' bi na' chejni'ile' da' nyejw le'e yiche la'y kan žon byenen gaken che Jesusen', da' znnan yebane' lo yela' got.

¹⁰ Naž žopte benne' wsedle ka' beyéjgake' lížgake'.

Zloe' law Jesús law Lia Madlen
(Mr. 16:9-11)

¹¹ Bga'n Lia kwitile yežw ban', na' zžeže'. Kate' ne zžeže', byechwe', na' bwie' lo yežw ban'.

¹² Blé'ele' chope wbás che ya'abá che Dios nnta'gake' ga na', na' zej nakwe' laže' chich. Žé'gake' ga na', toe' yichje yežw ban', na' yetóe' xni'ale yežw ban' gan wló'ogake' Jesusen'.

¹³ Wbás che ya'abá ka' belyi'e le', na' wnná'gake':

—Nó'ledo', žbiz chen' zžežo'?

Lian' gože' lé'gake':

—Dan' beká'agake' Xana', na' bi nnezla' gan wló'ogake' Le'.

¹⁴ Kate' beyóž wnné' ki, bwie' xkóže'le', na' blé'ele' Jesusen', zoe' ga na', san bi gókbe'ele' cha' Jesusen'.

¹⁵ Naž Jesusen' gože' le':

—Nó'ledo', žbiz chen' zžežo'? žNož benne' žeyiljo'?

Dan' žekle Lian' nake' Le' benne' žape chi'e yežlyón', na' gože' Le':

—Benne', cha' le' bebejo'-ne, blóe'el neda' gan wló'o-ne, na' neda' yeyoá'a-ne'.

¹⁶ Naž Jesusen' gože' le':

—Lia.

Naž byechj Lian', na' len diža' hebreo gože' Le':

—Raboní.

Diža' hebreo ni znnan: "Benne' Wsedle chia'."

¹⁷ Jesusen' gože' le':

—Bi kano' neda', dan' bi na' yeyepa' gan zoa Xa'. Na'a, wyéj gan zej nnta' benne' ljéža'do' ka', na' gož-gake': "Ki wnná Jesusen': yeyepa' gan zoa Xa', na' lezka' nake' Xale. Nake' Dios chia', na' Dios chele."

¹⁸ Naž wyéj Lia Madlen', na' bejzenle' benne' wsedle ka' che Jesusen' ba be'le'ele' Xanžon', na' kan nak dan' wnné'.

Złoe'e law Jesús lawgak benne' wsedle chie' ka'

(Mt. 28:16-20; Mr. 16:14-18; Lk. 24:36-49)

¹⁹ Kate' ba gole ža na', da' naken ža nežw, zej ndobe benne' wsedle ka' che Jesusen', na' nyejw yo'o gan nníta'gake' dan' zžébegake' benne' judío wnná bia' ka'. Naž bļoe'e law Jesusen' gachje lāwe'le gan nníta'gake', na' gože' lēgake':

—Ga'n ži yichj lāzdo'le.

²⁰ Kate' beyóž gože' lēgake' da' ni, bļoe'ele' lēgake' ne'e, na' le'el sine'e. Naž bebégekke' benne' wsedle chie' ka' dan' želé'egekle' Xanžon'.

²¹ Naž Jesusen' gože' lēgake' da' yoble, na' wnné':

—Ga'n ži yichj lāzdo'le. Kan ben Xa', bsele'e neda', lezka' žsela'a le'e chjenle xchina'.

²² Kate' beyóž wnné' da' ni, blobe' lāwgage', na' gože' lēgake':

—Le si' lo na'le Dios Be' La'y.

²³ No benne' yenít lawle, bennen' ben doļa', ba yo'o yeļa' ženít law chie', na' no benne' bi yenít lawle le', ga'n doļa' da' nbaga' benne' wen doļan'.

Bi žejl'é Mas bebán Jesús

²⁴ Mas bi wzóalene' lēgake' katen' Jesusen' bedjwie' lēgake'. Nak Masen' to benne' chežinnoe' ka', na' lezka' lie' Benne' Kwach.

²⁵ Wdė da' yezika' benne' wsedle ka' bely'e Masen', na' wnnágake':

—Ba bļe'elto' Xanžon'.

Masen' gože' lēgake':

—Cha' bi le'ela' ne'e gan bđin bđidjwn', na' wdía' xben na'a gan bđin bđidjwn', na' wdía' na'a le'el sine'e gan bđin yag ntochen', bi chejli'a.

²⁶ Kate' ba gok yexono' ža, benne' wsedle chie' ka' zej ndobe' da' yoble lo yo'on', na' zoalen Masen' lēgake'. La'kze nyejw yo'o gan nníta'gake', bļoe'e law Jesusen' gachje lāwe'le gan nníta'gake', na' gože' lēgake':

—Ga'n ži yichj lāzdo'le.

²⁷ Naž Jesusen' gože' Masen', na' wnné':

—Bde xben no'o nga, na' bwia na'a nga. Bde no'o le'el sina'a nga, na' biž gak chope lažo'o, san bejlé' chia'.

²⁸ Naž bechebe Masen', na' gože' Le':

—Xána'do', na' Dios chia'.

²⁹ Jesusen' gože' le':

—Mas, dan' bļe'elo' neda', žejli'o. Ba nez zen gaken chegak benne' ka' chejlé'gake' chia' la'kze bi le'egekke' neda'.

Da' žénele gon da' nyejw le'e yiche ni

³⁰ Ben Jesusen' da' zažne yeļa' wak zen ka' lawgak benne' wsedle chie' ka', da' ka' bi zej nyejwn le'e yiche ni.

³¹ Da' ki bzoja' le'e yiche nich chejle'le nak Jesusen' Benne' Criston', Bennen' bseļa' Dios, na' nake' Ži'nkze Dios, na' kate' chejle'le

chie', gata' yeļa' nban da' žejli kanne chele dan' žejle'le chie' Le'.

21

Złoe'e law Jesús lawgak gaže benne' wsedle chie' ka'

¹ Wdė gok da' ki, bļoe'e law Jesusen' da' yoble lawgak benne' wsedle chie' ka' gan nak žoa'a nisdó da' nzir' Nisdó' Che Tiberias, na' ki goken kan bļoe'e lawe' lāwgage'.

² Zej ndobe Smon Bedw, na' Mas, bennen' lezka' lie' Benne' Kwach, na' Natanael, benne' yež Kaná, yežen' nbaben Galilea, na' lezka' ži'n Sebedeo ka', na' yechope benne' wsedle ka' che Jesusen'.

³ Smon Bedwn' gože' lēgake':

—Cha'a chejxena' bel ka'.

Yezika' benne' ka' belyi'e le', na' wnnágake':

—Sá'lento' le'.

Naž jake', na' wžėngake' to lo barkw, na' yelen' nitó bel bi wžėngake'.

⁴ Kate' za' ža'ni', bejsé Jesusen' žoa'a nisdon', na' benne' wsedle chie' ka' bi gókbe'egekle' cha' Jesusen'.

⁵ Naž Jesusen' gože' lēgake':

—Ži'na'do' ka', žbi de bel chele?

Beží'igake', na' belyi'e Le':

—Nitoba'.

⁶ Naž Jesusen' gože' lēgake':

—Le wsé yixjw bel chele chelá'a li ža barkwn', na' senle-ba'.

Naž bsėgaken', na' biž gok yeká'gaken', dan' nža'te yixjw na' bel ka'.

⁷ Naž benne' wsedle, bennen' nži'il Jesusen', gože' Bedon', na' wnné':

—ixanžon'!

Kate' benle Smon Bedon', “Xanžon'” beyakwe' laže' gokwe', da' beké'en zga'ale, na' wyaze' lo nis.

⁸ Yezika' benne' wsedle ka' bsá'gake' barkwn', na' bedjzóbake' yixjwn' dan' nža'ten bel ka'. Bi nak ži'to' gan de yo biž, da' nakze ka to gaywá' lka' ní'ažo.

⁹ Katen' bžingake' lo yo bižen', na' bļé'egekle' že' to yi' balje ga na', na' zoa to bel lawen', na' lezka' de yet ga na'.

¹⁰ Jesusen' gože' lēgake':

—Le yedjwá' bel ka' ba wžėngakle-ba' ga zoa' ni.

¹¹ Bebén Bedon' lo barkwn', na' wzobe' yixjwn' zaka' lo yo biže, na' nža'ten bel ži'a ka', to gaywá' chonne-yonba'. La'kze zej nak bel zanle'e, bi bžeza' yixjwn'.

¹² Naž Jesusen' gože' lēgake':

—Le da gawle.

Nitó benne' wsedle chie' bi bežogle' nnable' Le', bi nne': “žNož Le'?” Nnékzegekke' nake' Xanžon'.

¹³ Naž wbiga' Jesusen', na' bežwe' yet ka', na' lezka' bel na', na' bi'en chėgake'.

14 Da' ni naken da' chonne chi'i b'lo'e le law Jesusen' lawgak benne' wsedle chie' ka' wdé bebane' lo ye'la' got.

bi gata' latje yežlyó nga ga kwa'gak yiche ka' žala' wzojen'. Ka'kze naken.

Jesús zchájl'lene' Smon Bedw

15 Kate' beyóž bdáwgake', Jesusen' gože' Smon Bedw:

—Smon, z'i'n Jonás, žnži'iželo' neda' kan zej nži'il benne' ki neda'?

Bechebe Bedon', na' gože' Le':

—O', Xan. Le' nnézkzelo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' le':

—Bwaw žila'do' chia' ka'.

16 Jesusen' gože' le' da' chope chi'i, na' wnné':

—Smon, z'i'n Jonás, žnži'ilo' neda' dot lažo'o?

Bechebe Bedon', na' gože' Le':

—O', Xan. Le' nnézkzelo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' le':

—Bwaw žila' chia' ka'.

17 Jesusen' gože' le' da' chonne chi'i:

—Smon, z'i'n Jonás, žnži'ilo' neda'?

Gok nyache' laže' Bedon' dan' chonn chi'i wnnable' le', na' wnné': “žnži'ilo' neda'?” na' bechebe Bedon', na' gože' Le':

—Xan, yógo'te nnézkzelo' Le'. Nnezlo' nži'ila' Le'.

Jesusen' gože' le':

—Bwaw žila' chia' ka'.

18 Da' li žapa' le', katen' goko' xkwide', žakze chio' bwakw kwino', na' kan znnazen chio' wdó'. Kate' golo', wlio' no'o, na' benne' yoble wakwe' le' laže', na' chi'e le' gan bi yénelo' chejo'.

19 Da' ni wnná Jesusen' nak bian' kan gat Bedon', dan' chejté'e le'e yag kroze, nich ga'n zen Dios. Kate' beyóž wnná Jesusen' ki, yetó da' wnné':

—Benlen neda' tzen.

Zchalj Jesús kan gak che benne' wsedlen', bennen' nži'ile'

20 Byechj Bedon', na' b'le'ele' benne' wsedlen' Jesusen' nži'ile' le', zedj nawe' légage'. Nake' benne' wsedlen' wži'e kwit Jesusen' katen' bdáwgake', na' gože' Jesusen': “Xan, žnoz bennen' wdíe' Le'?”

21 Kate' Bedon' b'le'ele' le', gože' Jesusen':

—Xan, žbiz gon benne' ni?

22 Jesusen' gože' le':

—Cha' žénela' ga'n bennen' kate' ye'la'ža', bi žala' gek zedlo'. Benlen neda' tzen le'.

23 Wzé diža' ni gan zej nnita' lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen'. Žékgekle' bi gat benne' wsedlen'. Jesusen' bi gože' le' bi gate', san ki wnné': “Cha' žénela' ga'n bennen' kate' ye'la'ža', bi žala' gek zedlo'.”

24 Benne' wsedlen' naka' neda', Zwa. Zzoa lia' da' ki, na' bzoja' le'e yiche da' ki, na' nnézele da' znnia' naken dot da' li.

25 Ben Jesusen' da' zanže ka'. Chela' no benne' wzoje' légaken le'e yiche to ton, žekla'

DA' BENGAK BENNE' WBÁS KA' CHE CRISTO

Dios žone' da' bchebe laže'e, žsele'e Dios Be' La'y

¹ Kate' bzoja' chio' le' zga'ale, Teófilo, benne' zaka', neda', Lukas, bzoja' yógo'te da' wzó law Jesusen' žone', na' žsadle',

² na' zejte beyepe' ya'abá che Dios. Kate' za' yeyepe' ya'abán', ne zoalen Dios Be' La'y Le', wnné' kan žala' gongak benne' wbás chie' ka', benne' ka' wžekze' Le'.

³ Wdé wzaka' Jesusen', na' gote'. Naž bebane', na' bl'oe'e lawe' lawgak benne' wbás chie' ka'. Bl'oe'ele' légake' da' zan da' gok biá'gaken zoe' nbane', da' ka' bi gak no benne' wži'e chégaken. Zan chi' bl'oe'e lawe' lawgake' dot choplaj ža, na' bcháljlene' légake' kan žna bia' Dios.

⁴ Katen' wnníta'gake' tzen, gože' légake' bi yekwásgake' lo yež Jerusalén, na' wnné':

—Le kwez ga na' da' bchebe laže' Xa' se'le'e chele, kan ba bzenla' le'e.

⁵ Lezka' wnné':

—Da' li Zwa bezóe' benách ka' nis lo nis, na' bi de yeschá gak chele da' zlo'e'el yela' žezóa nisen', dan' yide Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e.

Žeyepe Jesús ya'abá che Dios

⁶ Naž benne' ka' zej ndobe' gan zoa Jesusen' wnnábgekle' Le', na' wnnágake':

—Xan, žgono' ga nna bia'gak benách Israel ka' da' yoble ža ni zoažo na'a?

⁷ Jesusen' gože' légake':

—Bi nak chele nnézele bi ža o bi yel gon Dios Xa', da' yo'on lo na'kze'.

⁸ Si'le le'e yela' wak kate' yide Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e. Naž wchaljle kan nak chia' neda' lo yež Jerusalén, na' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria, na' ga žintele dot yežlyó nga.

⁹ Kate' beyóž bcháljlene' légake' da' ni, na' kate' ne zwíagake' Le', la' beyeptie' lo be'ze gan že' to bejw da' bkachen' Le', na' biž blé'egekle' Le'.

¹⁰ Kate' ne zwíagake' ya'abale kate' ne žeyepe Jesusen', bla'gak chope wbás che ya'abá ka' gan nníta'gake', wbás ka' zej nakwe' laže' zila'do'ze.

¹¹ Zoptie' góžgake' légake', na' wnnágake':

—Benne' Galilea ka', žbiz chen' zwíale ya'abale? Yela'kze Jesusen' da' yoble kan ba blé'elele-ne' katen' bezé'e gan zoale nga, na' beyepe' ya'abá che Dios.

Zbégake' Matías nich chaze' latje che Judas

¹² Naž benne' ka', benne' bénlengake' Jesusen' tzen, bezá'gake' gan zoa ya'adon' da' nzin' Ya'a Yag Olíbo, na' beyéjgake' lo yež Jerusalén. Ya'adon' zoan gawze gan že' yež

Jerusalén na', da' naken kan zej nzi'e latje želzé'e ža la'y chégake'.

¹³ Kate' bežingake' lo yežen', belbene' gan nak da' chope kwia lo yo'o, gan zej nníta' Bedw len Jakob, na' Zwa, na' Ndrés, na' Lip, na' Mas, na' Bartol, na' Matio, na' Jakob, ži'n Alfeo, na' Smon, bennen' že' laže'e yež chie', na' lezka' Judas, biche' Jakobén'.

¹⁴ Yógo'te benne' ki bcháljlengake' Dios tzen. Benne' biche' Jesús ka' len Lia, xna' Jesusen', na' yebale no'le ka', bénlengake' légake' tzen.

¹⁵ La' ža na'ze wzé Bedon' gachje láwe'le gan zej nníta' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Gogkak ga xoplaj benne' ka' zej ndobe' ga na'.

¹⁶ Bedon' gože' légake', na' wnné':

—Ljéža'do' ka'. Ben byenen gok da' njejw le'e yiche la'y, kan wnná Dios Be' La'y zgá'atele, dan' bzoj Dabí kan gok che Judas, bennen' bchi'e benne' ka' wžéngake' Jesusen'.

¹⁷ Judas na' wbáblene' žo'o, na' bénlene' žo'o tzen žin ni.

¹⁸ Wzí'gake' to yežlyó len lazjw che da' zia da' ben bennen'. Judas na' wbiže', na' wžeza' li'e, na' bžojgak yógo'te da' zej že' li'e.

¹⁹ Kate' benne' ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén béngagle' da' ni, naž bé'gake' la yežlyón' Aséldama, to diža' hebreo da' žnnan len diža' xiža': "Yežlyó Che Žen."

²⁰ Ka' goken che Judas na', kan njejw le'e yiche la'y da' nzin' Salmo Ka', da' žnnan:

Bga'n liže' ka'ze,

na' bi bžel no benne' zoe' lo yo'on'.

Lezka' žnnan:

Benne' yoble yedie' lo wlaze'.

²¹⁻²² 'Na' žon byenen kwežo to benne' gónlene' žo'o tzen nich wzóa lie' che Jesusen', kan bebane' lo yela' got. Žala' gake' to benne' nbabe' benne' ka' bénlengake' žo'o tzen ža ni'te katen' Xanžo Jesusen' wdálene' žo'o, benne' ka' wnníta'lengake' žo'o katen' Zwa bezóe' benne' ka' nis, na' zejte ža beyepe Jesusen' ya'abá che Dios, katen' bezé'e gan zoažo.

²³ Naž wléjgake' chope benne' ka', Jwsé, na' Matías. Jwsén' lezka' lie' Sabás, na' zoa yetó le' Justo.

²⁴ Naž bcháljlengake' Dios, na' wnnágake':

—Xanto' Dios, nónbia'kzo' yichj láždo'gak yógo'te benách. Bl'oe'el neto' nole benne' chope' ki ba wžekzo' Le',

²⁵ nich gone' žin ni, na' gake' wbás chio', nich chaze' latje che Judas, bennen' bnite' latje chie' dan' bene' do'la', na' wyeje' latje chekze' lo latje chol.

²⁶ Naž bžójgake' lágake' le'e yiche ka', to che Jwsé, na' yetó che Matías. Bchíxegake' da' ka', na' bebéjgake' ton, gan njejw la

Matías. Ka' goken, Matíasen' wbáblene' yechinéj benne' wbás ka' che Benne' Criston'.

2

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' ka' che Benne' Cristo

¹ Kate' ba bžin ža Pentecostés, zej ndobe tzen yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

² Cholze benle žak žaxto' da' bžojen ya'abá, da' benlen kan ženle kate' žak to be' wale, na' benlen dot lo yo'o gan žé'gake'.

³ Blá' lawgak yi'do' ka' lo be'ze lágwage', na' wdísgaken che chégake', na' bejsóalengaken lé'gake'.

⁴ Dios Be' La'y bedjsóalene' yógo'tegake', na' wzó lágwage' zcháljgake' diža' yoble ka', kan nak da' bnezjw Dios Be' la'y che chégake'.

⁵ Kate' ža na' wnníta'gak benne' judío ka' lo yež Jerusalem, benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na' zej nžoje' yógo'te yež dot yežlyó nga.

⁶ Kate' benne' zan ka' béngekle' žak žaxton', bdóbgake' ga na', na' gok zédgekle', dan' béngekle' zchaljgak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' len diža' che chégake'.

⁷ Yógo'tegake' béngeklen', na' bebángekle', na' wnnágake':

—Le wia nga. žKege benne' Galilea ka' yógo'te benne' ki zcháljgake'?

⁸ žNakžkzen' ženlžo zcháljgake' xtíža'žo da' zchaljžo to tožo?

⁹ Žo'o nga nakžo benne' yež zan, benne' zej nžoje':

Gan nbab Partia, na' gan nbab Media.

Gan nbab Elam, na' gan nbab Mesopotamia.

Gan nbab Judea, na' gan nbab Kapadosia.

Gan nbab Ponto, na' gan nbab Asia.

¹⁰ Gan nbab Frijia, na' gan nbab Panfilia.

Gan nbab lo yežlyó Ejipto.

Gan nbab Áfrika, gan zoaže zi'to' gan nbab Cirene.

Łezka' zej nnita' benne' yež Roma ka' nga. Bale' zej nake' benne' judío ka', na' yebale' nzi' lo ná'gake' da' žejle'gak benne' judío ka' che Dios.

¹¹ Łezka' zej nnita' benne' ka' nga, benne' zej nžoje' yežlyó Creta, na' gan nbab Arabia. Ženlžo zcháljgake' diža' che chežo, na' želzenle' žo'o da' zen ka' da' ben Dios, da' žóngaken ga žebán láže'žo.

¹² Ka' goken, bebángekle' yógo'tegake', na' benne' zanle'e ka' gok zédgekle'. Belyi'e ljéžgake' toe' yetóe', na' wnnágake':

—žBizkzen' da' žaken?

¹³ Balje' ben dítjgekle' benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' wnnágake':

—Želzózele'.

Da' bchalj Bedw lawgak benách ka'

¹⁴ Naž Bedw wzélene' yechinéj benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' wzó lawe' znnie' zižje, na' gože' lé'gake':

—Le'e, benne' ka' che gan nbab Judea, na' yógo'tele zoale lo yež Jerusalem nga. Da' ni žala' nnézele. Le wzé nag da' yapa' le'e.

¹⁵ Neto' bi zžóžeto' kan žéklele le'e, dan' ne zoažo xsile, na' bi zžožle nitó benne' ka' na'a.

¹⁶ Da' ni da' žaken naken dan' wnná Joel, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, katen' wnné':

¹⁷ Ki wnná Dios:

Da' ni gaken ža ze lawte ža ka'.

Seła'a Be' La'y chia'.

Chejsóalene' yógo'te benách ka'.

Zi'nle ka', benne' byo ka', na' no'le ka', wcháljgake' lo wlaza' neda'.

Le'e dáwe'gekle xkwide' ka' da' wloe'ela' law, na' benne' gole ka' nnégekle' yele.

¹⁸ Kate' žin ža na' chisa' Be' La'y chia', na' chejsóalene' wen žin chia' ka', benne' byo ka', na' no'le ka',

na' wcháljgake' lo wlaza' neda'.

¹⁹ Wloe'ela' law ya'abá ža'le da' ka' góngaken ga yebángekle benách ka',

na' lo yežlyó že'le wloe'ela' law da' ka' zej nak bian',

da' ka' zej naken žen che we', na' yi', na' žen che yin'.

²⁰ Chol wbiž, na' gak byo' xna kan nak žen.

Ki gaken kate' za' žin ža na' Dios ba blóe'elen'. Gak ža na' ka' da' batkle blé'el-len.

²¹ Yelagak yógo'te benne' ka' wlížgake' La Xanžon'

cha' chejlé'gake' chie' Le'.

²² Le wzé nag da' ni da' žapa' le'e, benne' Israel ka'. Dios na'kze wdape' Jesús, benne' Nasaret, ba la'ne, lawle le'e. Dios bi'e Le' latje bene' da' ka' žóngaken ga žebán láže'žo, da' zej naken yela' wak ka', na' da' ka' zej nak bian'. Yógo'te da' ki ben Dios lo na' Jesusen', kan ba nnézkzelele le'e.

²³ Łezka', Dios bi'e to benne' latje bdie' Jesusen' lo na'le. Ka' goken, kan gónekzele Dios gaken, na' kan nak da' bkweze' ža ni'te. Le'ekze wzelenle Jesusen', na' bdele-ne' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka', benne' ka' bétgake' Le' katen' bdá'gake' Le' le'e yag kroze.

²⁴ Naž Dios na'kze besbane' Jesusen', na' beslé' Le' lo yela' got, dan' bi gok ga'ne' to chi'ize lo yela' goten'.

²⁵ Kan nak da' ni, Dabí bchalje' lo wláz Dios ža ni'te kan nak che Jesusen', na' wnné':

Blé'etezela' Xanžon', na' wzóe' lawa'.

Le' zoe' kwita' li ža, na' nože' neda',

nich bi gak no benne' bi da' gone' chia'.

²⁶ Che len bebéle'ela',

na' lo yela' žebél chia' beła'.

Che len wxén laža'a Le'

na' zejte ža gata'.

27 Xana' Dios, nnezla' bi wka'no' neda' latje choł chegak benne' gat ka'.

Bi go'ol latje kwia' yi' bela' zen chia'.

Naka' benne' nzi'ikzelo' Le'.

28 Bzejni'ilo' neda' kan žala' gona' nich gata' yela' nban da' zejli' kanne chia'.

Gono' ga yebela' dan' zóalenkzo' neda'.

29 Na'a, ljéža'do' ka'. Nak bia' got xa gole chežo Dabín', na' bgache'e lo yežw ba, na' ba chien' žen' gan zoažo na' zejte na'a ža.

30 Dabín' bchalje' lo wláz Dios, na' wnnezle' ben choch Dios da' bchebe laže'e gone' chie', gone' ga galj Benne' Criston' ladjw za'sóe' ka', na' Le' nna bi'e latje che Dabín'.

31 Bje'el Dabín' da' ni zga'ale, na' bchalje' kan bebán Benne' Criston', na' kan goken, bi bga'ne' latje choł chegak benne' gat ka', na' bi wzia' yi' bela' žen chie'.

32 Dios besbane' Jesusen' lo yela' got, na' kan gok da' ni yógo'teto' zzoa lito' chen.

33 Ka' goken, Dios, len yela' wak chie', bchise' Le' ža'le gan nápel'e yela' wnná bia'. Na'a, Jesusen', Benne' Criston', ba bsele'e Dios Be' La'y ga ni, na' žaken kan bchebe laže' Dios gone' lo na' Benne' Criston', na' Dios Be' La'y na' žone' da' ki da' zlé'elele, na' ženlele.

34 Bi beyepe Dabín' ya'abá che Dios, san Dabí' na'kzen' wnné':

Xanžo Dios gože' Xana':

"Wžé' kwita' li ža gan nak blo

35 kate' gonža' ga benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' wzóa žibgake' lawo' Le'."

36 Na'a, benne' Israel' ka', žala' nnézele da' nakkzen. Jesús nikkze, Bennen' bda'le-ne' le'e yag kroze, Dios bene' ga nake' Xanžo, na' Benne' Weslá chežo.

37 Kate' benne' ka' béngekle' da' ni, gok zégekke', na' belyi'e Bedon', na' yezika' benne' wbás ka' che Jesús, Benne' Criston', na' wnnágake':

—Lježto' ka', žnakxkzen' gonto'?

38 Naž Bedon' gože' légake':

—Le yeyát laže', na' le yezóa nis to tole lo la Jesús, Benne' Criston', nich yenít law Dios doła' da' nbága'le, na' Dios Be' La'y, Bennen' selja' Dios chele, yedjsóalene' le'e.

39 Da' bchebe laže' Dios naken chele le'e, na' chegak zi'nle ka', na' lezka' chegak yógo'te benách zi'to' ka', yógo'te benne' ka' wliž Xanžo Dios légake'.

40 Da' ki, na' da' zan da' ki bchalj Bedon', da' bzejni'ile' légake' kwáselo, na' wnné':

—Le gon da' gon ga yelale, na' le kwas gan zej nniita' benne' wen da' zinnj' ka', benne' ka' nniita'gake' ža ni zoažo na'a.

41 Ka' goken, benne' ka', benne' wzí' lo ná'gake' da' bchalj Bedon', bezóagake' nis. Kate' ža na' ka' chonn mil benne' ka' wzó láwgake' žónlengake' légake' tzen.

42 Yógo'tegake' béngake' dot da' bsédgekke' benne' wbás ka' bselja' Benne' Criston'. Gókgake' toze toe' len yetóe', na' we'j

bdáwgake' tzen da' žesá' láže'žo kan got Jesusen', na' tzen bcháljengake' Dios.

Kan bengak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Cristo

43 Benne' wbás ka' che Benne' Criston' béngake' da' zan da' žóngaken ga žebán láže'žo, na' da' zan da' zej nak bian', san bžébegak yezika' benách ka'.

44 Yógo'te benne' ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', gókgake' toze, na' beyóngake' toze yógo'te da' zej nape'.

45 Kate' blé'egekle' zej nniita' benne' ka' zoa bi da' žyázjele', benne' ka' žónlengake' légake' tzen, naž benne' ka' zoa bi da' nápegake', béte'gaken', na' belyise' mežwn' da' wzí'gake' che chegak benne' ka' žyázjele'.

46 Tža tža bdóbgake' tzen lo zchil yodo', na' gan nak lo lížgake' ka' gan we'j bdáwgake' da' žesá' láže'žo kan got Xanžon'. We'j bdáwgake' tzen, na' bebégekke', na' gókgake' dot li laže'.

47 Bka'n zéngake' Dios, na' yógo'te benách ka' wdápegake' légake' ba la'ne. Tža tža Xanžon' bzane' benne' ka' zdóbgake' chie', benne' ka' želágake'.

3

Žeyák to benne' bi žak se'e

1 Kate' ža na' Bedw len Zwa jake' tzen lo zchil yodo', katen' zdobgak benách ka' ga na', nich wcháljengake' Dios, ne naken žedá chonne.

2 Gan želdie' zoa to benne' bi žak se'e kate' wzó law ža ni'te katen' nake' xkwide'. Tža tža žjwa'gak benne' ka' le' ga na', na' želbeke' le' žoa'a yodo' gan nzin' Da' Xtan Gan Žo'ožo. Ki béngake' chie' nich nnable' no benne' bi da' wnezjwe' chie', bennen' zoe' ladjw benne' ka' želyo'e lo zchil yodon'.

3 Benne' ni, katen' ble'ele' Bedon' len Zwan', benne' ka' zjake' gan žo'ogak benách ka' lo zchil yodon', na' góta'yoele' légake' bi da' wnéjzwgake' chie'.

4 Naž Bedon' len Zwan' bwíagake' le', na' Bedon' gože' le':

—Bwia neto'.

5 Naž bennen' bze nage' chégake' dan' žžen laže'e bi da' wnéjzwgake' chie'.

6 Bedon' gože' le':

—Bi de mežw plat, na' mežw oro chia', san da' ezen chia' gonna' chio'. Ni'a che yela' wak che la Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret, wzó ža', na' wzá'.

7 Naž Bedon' bežwe' ne'e li ža, na' bchise' le', na' la' beyakke ni'e, na' beyitje bechj ni'e.

8 Naž wzá' bennen', na' wxi'te', na' wzíe'. Wyázlene' Bedon' na' Zwan' tzen lo zchil yodo', na' zze'e, na' žxi'te', na' zka'n zene' Dios.

9 Yógo'te benách ka', benne' nniita'gake' ga na', blé'egekle' le' zze'e, na' zka'n zene' Dios.

10 Ka' goken, bžébegake', na' bebángekke' kan nak dan' goken, dan' beyónbia'gake' le', nake' bennen' žbi'e žoa'a yodo' gan nzin' Da'

Xtan Gan Žo'ožo, na' znnabe' no benne' bi da' wnezjwe' chie'.

Da' bchalj Bedw lo zchil yodo'

¹¹ Bennen' bi gok se'e, na' beyake', be_xw'e na' Bedw len na' Zwa. Naž bdo_ggak yógo'te benách ka' gan nni_ta'gake' lo zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón, na' žebángekle'.

¹² Kate' b_le'el Bedon' da' ni, gože' benne' ka':

–Le'e, benne' Israel ka', žbiz chen' žebánlele che da' ni? žBiz chen' zwíale neto', na' žék_le_le len yela' wak chezto', o ni'a che da' žejle'to' che Dios, néto'ze beyonto' benne' ni, na' bento' ga zze'e?

¹³ Nak da' ni da' ben Dios, Bennen' nake' Dios chegak xa wdé chežo ka', Bran, na' Isaak, na' Jakob. Dios na'kze wdápe_li'e Zi'ne', Jesusen', ba la'ne. Jesusen', le'ekze bdele-ne' lo na'gak benne' ka' z_nna biá'gake' le'e. Kate' gónele Pilato wsane' Jesusen', bžonle-ne'.

¹⁴ Bzoale che_la'ale Benne' Chawen', Benne' la'y, na' wnnáblele Pilaton' wsane' chele to benne' wetw benách ka'.

¹⁵ Ka' goken, bétkeze Bennen' žonnkze' yela' nban da' žejli kanne chežo. Naž Dios besbane' Le' lo yela' got, na' kan nak da' ni zzoa lito' chen lawle le'e.

¹⁶ Dan' bejlé' benne' ni che Jesusen', beyák ni'e, na' zlé'elele-ne', na' nónbia'le-ne'. Dan' žejli'e che Jesusen', Le' kate' gabí beyone' benne' ni, na' zlé'ekzelele yógo'tele kan nake' na'a.

¹⁷ 'Na'a, ljéža'do' ka', nnezla' benle da' ka', na' betle Jesusen' dan' bi bejni'ilele, na' bi bejni'igekle benne' ka' z_nna biá'gake' le'e.

¹⁸ Ki be' Dios latje nich gak da' wnné' zga'ale, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le' kan žala' saka' Benne' Criston'.

¹⁹ Che len, le yeyát laže', na' le yeyák che Dios, nich yeké'e do_la' da' nbága'le, na' gone' ga yeyák láže'le.

²⁰ Naž se_le'e Jesusen' da' yoble, Bennen' ža ni'te bzoe' chie' gake' Benne' Criston', Bennen' nna bi'e le'e.

²¹ Na'a, žon byenen ga'ne' ya'abá che Dios kate' žinže ža gaken kan ba wnnakze Dios, da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le' ža ni'te.

²² Lezka' Moisés gože' xa xto'žo ka', na' wnné': "Xanžo Dios se_le'e chele to benne' galje' ladjwgak biche' lježle ka'. Gake' benne' wchalje' lo wláz Dios. Se_le'e Le' chele kan bse_le'e neda'. Žon byenen wzé nagle-ne' kan nak yógo'te da' yi'e le'e.

²³ Yógo'te benne' ka', benne' bi wzé nággake' che Bennen' wchalje' lo wláz Dios, kwia' yí'gake', na' kwáslengake' benách ka' che Dios."

²⁴ Kan nak ža ni zoažo na'a, b_loé'egekle yógo'te benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios kate' wzó law zoa Samuel, na' wdé na'.

²⁵ Le'e nakle za'sógak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' diža' zka'n chawe', da' bchebe laže' Dios chegak xa xto'žo ka', naken chele. Ki ben Dios katen' gože' Bran: "Ni'a che da' gon za'só' gon chawa'a yógo'te benách ka' nni_ta'gake' dot yežlyó nga."

²⁶ Katen' Dios besbane' Zi'ne' lo yela' got, na' bse_le'e Le' nežw chele le'e nich gak gon chawe'e le'e, na' nich gone' ga wsanle da' kegle da' žonle.

4

Želžin Bedw len Zwa lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'

¹ Kate' Bedw len Zwa ne zcháljengake' benách ka', b_xoz judío ka' len benne' yodo' saduseo ka', na' benne' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', la' bžíntegake' gan nni_ta'gake'.

² Bža'agak benne' ki dan' žsédgekle Bedon' len Zwan' benách ka', na' zžéngekle' légake' yebangak benne' gat ka' dan' ba bebán Jesusen'.

³ Naž béxwgake' Bedon' len Zwan', na' bséjwgake' légake' liž ya kate' žinže ža yoble dan' ba za' žale ža na'.

⁴ Benne' zan bejlé'gake' che Benne' Criston' dan' béngekle' da' bchaljgak Bedon' len Zwan'. Na'a, légakze benne' byo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston' zej nake' ka gayo' mile'.

⁵ Ža chope ža benne' wnná bia' ka' len benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka', bdóbgake' lo yež Jerusalén.

⁶ Lezka' Anás, b_xoz blo, na' Kaifás, na' Zwa, na' Kantr, na' yógo'te ljež b_xoz blon', bdóbgake' ga na'.

⁷ Naž bché'gake' Bedon' len Zwan', na' bzégage' légake' gachje láwe'le gan nni_ta'gake'. Wnnábgekle' légake', na' wnnágage':

–žBiz yela' wnná bia' nzi' lo na'le žonle da' ki? žNož benne' bdie' lo na'le yela' wnná bian'?

⁸ Naž Bedon' gože' légake', zoa_len Dios Be' La'y le', na' wnné':

–Le'e, benne' ka' z_nna bia'le neto', benách Israel ka', na' le'e, benne' gole ka'.

⁹ žZnnáblele neto' na'a kan nak da' chawe' da' bento' che benne' yižwé' ni, na' nak_x beyake' chawe'?

¹⁰ Zzejni'ilton' le'e nich nnéžgeklen yógo'te benách Israel ka'. Beyák benne' ni zoe' lawle dan' ben žin yela' wak che Jesús, Benne' Criston', Benne' yež Nasaret. Le'e bda'le-ne' le'e yag kroze, san Dios besbane' Le' lo yela' got.

¹¹ Dios bchalje' che Jesusen' katen' wnné': "Yej na' da' bzoale le'e che'la'ale, le'e, benne' wen ze'e ka', na'a naken yej da' wžekza' neda' nich gaken yej blo che ze'e."

¹² Bi zoa no benne' yoble, benne' gak yeslé' benách ka', dan' bi zoa nitó benne' yoble yežlyó nga, bennen' bzoa Dios, nich yeslé' žo'o.

¹³ Kate' blé'egekle' zej nak Bedon', na' Zwan', benne' wechóg laže' ka', gókbe'egekle' bi nsédgekle' che yodo', na' zej nake' benne' gazjw ka', na' bebánglek', na' besá' láže'gake' Bedon' len Zwan' wnnita'le'ngake' Jesusen'.

¹⁴ Lezka' blé'egekle' zoa bennen' ga na', bennen' beyake', na' zie' lágwage', na' bi be gok nnégake' chégake'.

¹⁵ Naž góžgake' benne' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' Bedon' len Zwan' lí'ale che yo'o gan zej ndobe', na' ben xtiža'gake' la' légake'.

¹⁶ Wnnágake':

—žNaxkzen' gonžo chegak benne' ki? Da' li béngake' to da' žonen ga žebánglek' benách ka', na' yógo'te benách ka', benne' nnita'gake' Jerusalén, nnéžgekle' da' ki. Bi gak wži'izo che da' ki.

¹⁷ Na'a, nich bi seže diža' ni, na' nich bi yéngelen benne' zanže, na'a žala' wchi'lžo benne' ki nich biž wcháljle'ngake' benách ka' kan nak che Jesusen'.

¹⁸ Naž blížgake' Bedon' len Zwan', na' bchi'igekle' légake' nich biž wcháljle'ngake' benách ka', na' biž wsédgekle' légake' kan nak che Jesusen'.

¹⁹ Naž beží'i Bedon' len Zwan', na' belyi'e légake':

—Le wchi'a laže' le'e cha' nak chawe' law Dios wchi' wčážeto' xtiža'le le'e ka' xtiža' Dios.

²⁰ Bi gak kwe'to' žize. Žon byenen wzóa lito' che da' ble'elto', na' da' benlto'.

²¹ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' bchi'igekle' légake', na' naž bsane' légake' dan' bi bžéjgekle' nakle wsaka' zi'gake' légake'. Ki béngake' dan' bžébegake' benne' wláz ka', dan' yógo'tegake' zka'n zéngake' Dios ni'a che dan' goken.

²² Bennen' beyake', na' gok chie' da' žonen ga žebán láže'žo, ba zeje' ka' choplaj yiz.

Znnábgekle' Dios gone' ga gágake' wechóg laže'

²³ Kate' bsángake' Bedon' len Zwan', na' benne' ki bežingake' gan zej nnita' ljéžgake' ka', na' bzéngekle' légake' yógo'te da' wnnag'ak bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka'.

²⁴ Kate' béngekle' da' ni, tzen bcháljle'ngake' Dios, na' wnnágake':

—žXanto' Dios, ga'n zen Lo'! Le' nako' Dios, na' beno' ya'abá. Beno' yežlyó nga. Beno' nisdó'. Beno' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'.

²⁵ Lo wlozo' Le' bchalj Dabí, benne' wen žin chion', na' wzoalen Dios Be' La'y le', na' wnné':

žBiz chen' žongak benách ka' žo'osbé, na' zza' láže'gake' da' bi zej naken chawe'?

²⁶ Bengak benne' wnná bia' ka' žo'osbé lo yežlyó nga,

na' gokgak toze benne' blo ka'. Bží'igake' chio' Le', Xanto' Dios, na' lezka' che Benne' Criston', Bennen' wžekzo' Le'.

²⁷ 'Da' li Herodes len Ponsio Pilato, na' benne' zi'to' ka', na' benne' Israel ka', góggake' toze lo yež nga. Bžoagake' Jesús, Ži'no' la'y, che'la'ale, Bennen' bzoakzo' cheto'.

²⁸ Béngake' yógo'te da' wnnó' Le' zga'ale kan góngake', na' goken kan ben chocho' xtižo'o kan žala' gaken.

²⁹ Na'a, Xanto', bwia da' zchi'igekle' neto', na' ben ga gaktó' wechóg laže', nich wchaljto' xtižo'o, neto' benne' wen žin chio' ka'.

³⁰ Ben ga gak yeyonto' benne' yižwé' ka', na' ben ga soalen yela' wak zen chio' neto', na' ben ga gak gonto' da' ka' góngaken ga yebán láže'to', na' da' ka' gak biá'gaken. Ki gaken dan' Jesús, Ži'no' la'y, zóalene' neto'. Ka'kze gaken.

³¹ Kate' beyož bcháljle'ngake' Dios, wziz latjen' gan wnnita'gake', na' Dios Be' La'y wzóalene' yógo'tegake', na' len yela' wechóg laže' chégake' bcháljle'ngake' xtiža' Dios.

Žeyóngake' toze da' ka' nápegake'

³² Benne' zan, benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', toze kan že' yichj lázdo'gake', na' toze kan béngake'. Nitó benne' ládjwage' bi wnné' nak cheze' da' nape', san beyóngake' toze da' nápegake'.

³³ Len yela' wak zen, benne' wbás ka' bseła' Xanžo Jesusen', bzoa lígake' kan bebane' Le', na' yela' ži'i laže' che Dios wzóalene' yógo'tegake'.

³⁴ Nitó benne' bi be byážjele', benne' zoe' ládjwage'. Yógo'te benne' ka' zoa bi da' nápegake', yežlyó chégake', o lížgake', béte'gaken', na' mežw chen yjwá'gaken',

³⁵ na' bdégaken' lo na'gak benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' légake' belyisen' chegak benne' ka', benne' zoa bi da' žiažžen chégake'.

³⁶ Jwsé, bennen' bzoagak wbás ka' bseła' Benne' Criston' yetó le', Bernabé, da' znnan len diža' xtiža', Benne' Žeyón Zene', zoe' ga na'. Nbáblene' za'só Lebi ka', na' golje' lo yežlyó Chipre, da' žen' gachje láwe'le nisdó'.

³⁷ Bernabén' bete'e to kwe' yežlyó chie', na' yjwe' mežw chen, na' bdien' lo na'gak benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston'.

5

Doła' da' ben Ananías tzen len Safira, zo'le'

¹ Zoa to benne' yoble lie' Ananías, na' bega'e to kwe' yežlyó chie'. Zo'le', Safira, bénlene' le' tzen.

² Bkache' Ananíasen' late' mežw che yežlyón', na' nnezle zo'le' dan' bene'. Da' bega'nzen yjwen', na' wloé'en lo' na'gak benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' wnné':

—Kíte'ze wzi'a.

³ Bedw gože' le':

—Ananías, ζwyó'o da' xiwe' lo' yichj laždo'o, na' benen ga ženelo' gon láže'lo' Dios Be' La'y, na' bkacho'o che mežw che yežlyó chion'?

⁴ Katen' bga'n yežlyón' lo' no'o, ζbi goken chekzo'? Kate' beyóž beto'on, ζbi wyó'o mežwn' lo' na'kzo'? ζBiz chen' wže' yichjo' gono' da' ni? Dios na'kze gónelo' gon láže'lo', kege bénne'ze.

⁵⁻⁶ Kate' benle Ananíasen' da' ni, la' wbixtie' lo' yo ba nate'. Naž belbígá'te xkwide' ka', na' bchélgakbe' le' laže', na' bebéjgakbe' le', na' bejkáche'gakbe' le'. Bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

⁷ Ka chonne hora wdé na', bžin zo'le Ananíasen' ga na', na' bi nnezle' dan' goken che benne' byo chien'.

⁸ Naž Bedon' gože' le':

—Wnná neda'. ζKíte'ze wzi'le che yežlyó chelen'?

No'len' wnné':

—O', kíte'ze wzi'to'.

⁹ Naž Bedon' gože' le':

—ζBiz chen' ben toze xtiža'le, na' gónelele gon láže'le Dios Be' la'y? Bwia nga. Ná'tege yela'gak xkwide' ka', bi' ka' bejkáche'gakbe' benne' byo chion', na' lezka' yebéjgakbe' le'.

¹⁰ Naž no'len' la' wbixtie' xni'a Bedon', ba nate'. Katen' beyo'ogak xkwide' ka', na' blé'egeklbe'-ne' ba nate'. Naž bebéjgakbe'-ne', na' bejkáche'gakbe'-ne' kwit benne' byo chien'.

¹¹ Che len yógo'te benách ka' che Dios bžébegake', na' lezka' bžébegak yógo'te benne' ka' béngekle' kan gok da' ni.

Benne' wbás ka' zóngake' yela' wak zan

¹² Benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' béngake' da' zan da' zej nak bian', na' yela' wak zan ka' lawgak benne' ka'. Bdóbgake' tzen yógo'tegake' lo' zchil yodo' da' nzin' Zchil Che Salomón.

¹³ Ladjw benne' ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bi bežogle nitó benne' gónlene' légake' toze, na' benne' wláž ka' wdápegake' légake' ba la'ne.

¹⁴ Naž yebałe benne' zan, benne' byo ka', na' no'le ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'.

¹⁵ Kate' blé'egekle' benách ka' da' ka' žongak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', belxóe' benne' yižwé' ka' lo' blag ka', na' yebałe' lo' da'aze ka', na' yjwá'gake' légake'

gan nak kwit nez nich kate' te Bedon' ga na', zožze chie' chelen bałe benne' yižwé' ka', nich yeyákgake'.

¹⁶ Lezka' bžojgak benách yež gawze ka', na' bžingake' lo' yež Jerusalén, zej noe'e benne' yižwé' ka', na' benne' ka' želzake'e dan' zej yoe'e be' xiwe' ka', na' beyákgake' yógo'tegake'.

Benne' yodo' ka' žsaka' zígake' benne' wbás ka'

¹⁷ Che len bžoz blo len benne' yodo' saduse ka', benne' ka' žónlengake' bžoz blon' tzen, béxwgake' Bedw.

¹⁸ Naž bžoz blon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen, lezka' béxwgake' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' bséjwgake' légake' liž ya.

¹⁹ Naž la' yel na'ze bla' to wbás che ya'abá che Xanžon', na' bsaljwe' liž yan', na' bebeje' légake'.

²⁰ Wbasen' gože' légake', na' wnné':

—Le chej, na' le chejsé lo' zchil yodo', na' le wchajlen benách ka' nníta'gake' ga na', na' le wzenle légake' kan nak che yela' nban da' zejli kanne, na' kan gak sí'gaken'.

²¹ Kate' béngekle' da' wnná wbasen', na' kate' za' ža'ni' zildo', belyoé'e lo' zchil yodo', na' bsédekle' benne' ka' nníta'gake' ga na'.

La' na'ze bžoz blon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen bdóbgake'. Btóbgake' benne' gole ka' len benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' bséla'gake' ni'a ná'gake' ka' chjake' liž yan', nich chejxi'gake' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', dan' žékgekle' ne nníta'gake' ga na'.

²² Kate' bžingak ni'a na'gak benne' yodo' ka' ga na', bi bejxáka'gake' légake' lo' liž yan', na' naž beyéjgake', na' bzéngekle' benne' yodo' ka' da' žaken.

²³ Belyi'e benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnná'gake':

—Da' li bejxáka'to' nyéjwte liž yan', na' benne' ka' žape chí'igaken' wnníta'gake' ga na', san kate' bsáljwton', bi bejxáka'to' nitó benne' lo' yo'on'.

²⁴ Naž bžoz blon' len bžoz wnná bia' ka', na' benne' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka', kate' béngekle' da' ni, gok zédekle' dan' bi nnéžgekle' gate žin da' žaken.

²⁵ Naž bla' to benne' ga na'. Bzenle' légake', na' wnné':

—Le wia nga. Benne' ka' bséjwle liž ya nníta'gake' lo' zchil yodo', na' žsédgekle' benách ka'.

²⁶ Naž wyéj bennen' zchi'e ni'a na'gak benne' yodo' ka' tzen len ni'a ná'gake' ka', na' béxwgake' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', san bi be da' zia béngake' ché'gake', dan' bžébegake' benách ka' nníta'gake' ga na' wže'egake' légake' yej.

²⁷ Kate' ba bedjché'gake' benne' wbás ka', bzégake' légake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' bꞑoz blon' wnnable' légake',

²⁸ na' wnné':

—ꞑi bchi'leto' le'e biž wsédle benách ka' kan nak che bennen'? Na'a, ba wdísle da' žsédle dot lo yež Jerusalén, na' žénelele yeshága'le neto' zia ni'a che yela' got che bennen'.

²⁹ Naž Bedon' len yezika' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', bechébegake', na' wnnágake':

—Žon byenen wzé náğžeto' xtiža' Dios ka' xtiža'gak benách ka'.

³⁰ Le'e betle Jesusen' katen' bda'le-ne' le'e yag kroze, san Dios chegak xa xto'žo ka' besbane' Le'.

³¹ Jesusen', Dios bzoakze' Le' gan nak blo kwitkze' li ža, nich gake' Benne' Blo, na' Benne' Weslá, na' nich gone' ga yeyát láže'gak benne' Israel ka', nich gak yenít lawe' doła' da' zej nbage'e.

³² Kan nak da' ni, neto' zzoa liton', na' lezka' Dios Be' La'y zzoa lien'. Dios Be' La'y na' nake' Bennen' žsela' Dios nich soálene' benne' ka' žóngake' kan zna xtiže'e.

³³ Kate' bénekle benne' yodo' wchi'a laže' ka' da' ni, bžá'agake', na' gónegekle' gótgake' benne' wbás ka'.

³⁴ Naž Gamaliel, to benne' yodo' fariseo, wzie' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'. Benne' ni žákl'i'e da' bchi'le Moisés, na' yógo'te benách ka' zápegake' le' ba la'ne. Gože' ni'a ná'gake' ka' yebéjgake' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' lí'ale to chi'ido'.

³⁵ Naž gože' benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, benne' Israel ka', le gape chi'i kwínle kan nak da' žénelele gonle chegak benne' ki.

³⁶ Žála' chejsá' láže'le kan gok zgá'atele kate' bžin ža ni zoažo. Bla' Teudas, na' ben kwine' ka' to benne' blo. Benne' ka' bėnlengake' le' tzen wbábake' ka' tape gaywá' benne' byo ka'. Benne' ka' žjake' lo wdile bėtgake' le', na' góslasgak yógo'te benne' ka' bėnlengake' le' tzen, na' wzia yi' yógo'te da' ben bennen'.

³⁷ Wdě gok dan', blá' Judas, benne' Galilea. Ki bene' katen' gok ža byéla'gak yógo'te benách ka' le'e yiche nich chíjwgake' lázgake', na' bėnlengak benne' zan le' tzen. Lezka' bėtgake' bennen', na' góslasgak yógo'te benne' ka' bėnlengake' le' tzen.

³⁸ Che len žapa' le'e: le wsán benne' ki, na' bi be gonle chėgake'. Cha' dan' znnágake' o dan' žóngake' naken chėgakze benách ka', na' kwia yin',

³⁹ san cha' zej naken che Dios, bi gak wchinnjlen. ꞑLe gape chi'i kwínle bi tił'lenle Dios!

⁴⁰ Naž bėngake' toze diža' len le'. Blížgake' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' bđingake' légake'. Bchi'igekle' légake' nich bi wzénžegekle' benách ka' kan nak che Jesusen'. Naž bsángake' légake'.

⁴¹ Benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' bžójkake' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka', na' žebéle'egekle' dan' be' Dios légake' latje wzáka'gake' dan' zej nake' che Jesusen'.

⁴² Tža tža bsėdtežekle' benách ka', na' bzoa lígake' che Jesús, Benne' Criston', gan nak lo zchil yodo', na' gan nak lo ližgak benách ka'.

6

Zbėgake' gaže benne' nich gáklengake' benách yache' ka'

¹ Kate' ža ka', belyán benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Benne' judio ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zcháljkake' diža' griego, wnnėgake' chegak benne' judio ka' zcháljkake' diža' hebreo. Ka' goken dan' bi be bnezjw no benne' chegak no'le wzebe ka', no'le ka' zcháljkake' diža' griego, katen' bđisgake' da' gawgak no'le wzebe ka'.

² Naž benne' chežinno wbás ka' bseła' Benne' Criston' btóbgake' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie', na' belyi'e légake':

—Bi nak chawe' soato' žize, na' bi wzóa lito' che xtiža' Dios, nich gonto' žin wawto' benách ka'.

³ Che len, lježto' ka', žála' kwele gaže benne' byo ka' ládjwle le'e nich ko'ozo lo ná'gake' žin ni. Benne' byo ka', žon byenen gákgake' benne' ka' žápegak yógo'te benách ka' légake' ba la'ne. Žála' gákgake' benne' žejni'il ka', na' nak bia' Dios Be' La'y zoálene' légake'.

⁴ Neto' wcháljłentezto' Dios, na' wsedlito' benách ka' xtiže'e.

⁵ Wyáz láže'gak yógo'tegake' da' ni, na' wžėgake' Esteban, to benne' dot laže'e žejli'e che Benne' Criston', na' zoalen Dios Be' La'y le'. Lezka' wžėgake' Lip, na' Prókor, na' Nikanor, na' Timón, na' Parmenas, na' Nikolás, to benne' yež Antiokía, benne' zga'ale bche'e kan žone' nich wká'n zene' Dios kan žongak benne' judio ka'.

⁶ Naž bzėgake' benne' ka' wžėgake' lawgak benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston'. Benne' wbás ka' bꞑoa ná'gake' légake', na' wnnábgekle' Dios gáklene' légake'.

⁷ Wzeže xtiža' Xanžon', na' belyanle'e benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Lezka' benne' zan, bꞑoz judio ka', wzí' lo ná'gake' da' žejle'žo che Benne' Criston'.

Želzene' Esteban

⁸ Naž Esteban, zoalen yela' wak che Dios le', dan' bde Dios lo ne'e, bene' da' ka' žongaken ga žebán láže'žo, na' da' ka' zej nak bian', da' ka' bene' lawgak benne' wláž ka'.

⁹ Naž bžojgak bale benne' ka' zej nbabe' yo'o gan zdogak benne' judio ka' nich yéngkle' xtíža' Dios, yo'on' nzin' Yo'o Chegak Benne' Ka' Biž Zej Ndo'e. Lezka' benne' ka' zej nžoje' yež Sirene, na' yež Alejandria, na' gan nbab Silisia, na' gan nbab Asia, béngake' benne' ka' tzen. Benne' ki wdíl díža'gake' len Esteban na'.

¹⁰ Bi bzoele xtíža'gake', dan' bchalj Esteban na' len yela' žejni'il dan' bnezjw Dios Be' La'y le'.

¹¹ Naž bdízwgake' benne' wen laže' ka', nich nnágake': "Neto' benlto' da' zrna Esteban na', znnie' che Moisés, na' che Dios."

¹² Ka' goken, benne' ki béngake' ga bža'agak benne' wláž ka'. Lezka' béngake' ga bža'agak benne' gole ka', na' benne' yodo' wsedle ka'. Yógo'te benne' ki belbía di'e Esteban na'. Béchwgake' le', na' bché'gake' le' lawgak benne' yodo' wchi'a laže' ka'.

¹³ Lezka' bnníta'gake' lágwage' bale benne' ka' nich nnágake' da' wen laže', na' wnnágake':

—Bi zoa ži benne' ni znnie' che yodo' la'y nga, na' che da' bchi'le Dios žo'o.

¹⁴ Benlto' da' wnná benne' ni kan gon Jesús, benne' Nasaret. Wnné' wchinnje' yodo' ni, na' wché'e da' ka' zónteze žonžo, da' ka' bchi'le Moisés žo'o.

¹⁵ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka' len yógo'te benne' ka' žé'gake' ga na', bwíagake' Esteban na', na' blé'egkle' lawe', da' znnan' kan zrna' law to wbás che ya'abá che Dios.

7

Da' bchalj Esteban lawgak benne' yodo' ka'

¹ Naž bžoz blo wnnable' Esteban, na' wnné':

—žNakkze ki?

² Bechebe Esteban, na' wnné':

—Le'e, benne' gole ka', na' le'e, ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e. Dios, Benne' zente, bløe'e lawe' gan wzóa Bran, xažo wdé na', katen' wzóe' gan nbab Mesopotamia, zga'ale kate' bejsóe' lo yež Harán.

³ Dios gože' le': "Bžoj lažo, na' bkwaslen biche' lježo' ka', na' wyéj lo yežlyó da' wlo'e'elan' le'."

⁴ Naž bžoj Bran na' gan nbab Mesopotamia, da' naken yežlyó chegak benne' Kaldea ka', na' bejsóe' lo yež Harán. Lo yežen' got xa Bran na', na' le' bewwase' ga na', na' Dios bchi'e le' lo yežlyó nga, gan zoažo na'a.

⁵ Dios bi bi'e le' latje gak yežlyó nga chie'. Bi bnezjwe' le' ni láte'ze gan soe' lo yežlyó nga, san Dios bchebe laže'e wnezjwe' le'

yežlyó nga, na' te gat Bran na', na' gaken chegak za'sóe' ka', la'kze bi na' soa nitó xkwide' chie'.

⁶ Lezka' Dios gože' Bran na': "Čhjak za'só' ka' gan nak lo yežlyó chegak benne' zi'to' ka', na' za'só' ka' gágake' ka' benne' zi'to' ka' ga na'. Benne' yežlyón' ka' góngake' za'só' ka' benne' ndo'w ka'. Wsaka' zi'gake' légake' tape gaywá'yiz."

⁷ Lezka' Dios gože' le': "Neda' wsaka' zi'a benne' yežlyón' ka' gan za'só' ka' gágake' benne' ndo'w ka', na' te na' žójgake' ga na', na' wká'n zéngake' neda' lo yežlyó nga."

⁸ Dios bénlene' Bran na' to díža' da' žka'n chawen', na' gože' le' choge' lo belá' chegak benne' byo ka' nniíta'gake' liže' to da' gak bian' nzi' lo ná'gake' dížan' da' žka'n chawen'. Wdé na' gok Bran na' xa Isaač, xkwide' byo chien', na' katen' ba zejbe' xono' ža, bchoge' lo belá' chebe' dan' nak bian'. Isaač na', lezka' bene' che Jakob, xkwide' byo chie', na' lezka' ben Jakob chegak chežinnote xkwide' byo chie', benne' ka' gógake' xa wdé chegak chežinnote kwe' lježgak benne' Israel ka'.

⁹ Xa wdé chežo ka', lo yela' zge'el chégake', béte'gake' xkwide' jwsé, bi' bíche'gake', lo na'gak benne' ka' bejché'gake'-be' lo yežlyó Ejipto. Dios wzóalene' xkwide' jwsén',

¹⁰ na' beslé'-be' lo da' goken chebe'. Dios bnezjwe' yela' žejni'il chebe', da' benen ga wyáz laže' benne' Faraón lebe'. Benne' Faraón wnná bi'e lo yežlyó Ejipto, na' le' bdi'e lo na' xkwide' jwsén' yela' wnná bia', nich nna bia'be' benáč Ejipto ka' len yógo'te benne' ka' wnníta'gake' ližkze Benne' Faraón na'.

¹¹ Naž gokle'e wbín dot lo yežlyó Ejipton', na' gan nbab Kanaán nga, na' wzáka'gak yógo'te benne' ka' wnníta'gake' ža na'. Bi bžel da' gawgak xa wdé chežo ka'.

¹² Kate' benle Jakob de zoa' scribe lo yežlyó Ejipton', bsele'e zi'ne' byo ka' ga na', benne' ka' zej nake' xa wdé chežo ka'. Ka' goken da' nežw chi'i jake' ga na'.

¹³ Kate' da' chope chi'i jake' lo yežlyó Ejipton', ben jwsé na' ga beyónbia'gak benne' biche'e ka' le'. Ka' goken, wnnezle benne' Faraón no benne' ka' zej nake' biche' jwsén'.

¹⁴ Naž jwsén' bsele'e díža', na' bene' ga bla' Jakob, benne' nake' xe', ga na', tzen len biche' lježe' ka', benne' ka' gógake' chonnalj chi benne' ka'.

¹⁵ Ka' goken, wzóa Jakob lo yežlyó Ejipto, gan gote' le', na' lezka' gotgak xa wdé chežo ka' ga na' kate' bza'a ža chégake'.

¹⁶ Katen' got to to xa wdé chežo ka', na' za'sógake' ka' jywá'gake' légake' lo yežlyó che bennen' lie' Sikem, na' bkáche'gake' légake' lo yežw ba ka' lo blojen' da' go'w Bran lo na'gak zi'n Hemor, benne' nake' zi'n Sikem na'.

¹⁷ Kate' ba wdé yiz zan, na' bžin ža žala' gak da' bchebe laže' Dios, dan' ben choche'

xtiže'e gone' che Bran na'. Belyán benne' ka' zej nbabe' chežinno kwe' za'só Israel, na' gókgake' benne' zanle'e katen' wnníta'gake' lo yežlyó Ejipton'.

¹⁸ Naž bla' benne' yoble, benne' wnná bi'e lo yežlyó Ejipton', na' batkle benle' kan nak da' ben Jwsé, bennen' góklene' benne' Ejipto ka'.

¹⁹ Benne' wnná bian' ben láže'le' xa xto'žo ka'. Bsaka' zi'e légake', na' bene' ga bsángake' xkwide' byodo' ka' chégake', nich gátgakbe'.

²⁰ La' ža na'ze golj xkwide' Moisés, na' wyáz laže' Dios lebe'. Do' chonne byo' xa xna'be' besgole'-be' lo yo' lóžgake'.

²¹ Kate' bžin ža žala' wsangak xa xna' xkwide' Moisés na' lebe' nich gatbe', na' bla' bi' no'le che benne' Faraón gan belka'ne'-be', na' bejxi'e-be', na' besgole'-be' ka' xkwide' chekze'.

²² Ka' goken, bsedle xkwide' Moisés na' yógo'te da' žakgak benne' Ejipto ka', na' gókle'ebe' zen lo da' wnnabe', na' lo da' benbe'.

²³ 'Kate' ba zej xkwide' Moisés na' choplajl yiz, wnná láže'be' chejwiabe' benne' wláž chebe' ka', benne' Israel ka'.

²⁴ Kate' bžinbe' gan nníta'gake', bje'elbe' to benne' Ejipto, žsaka' zi'e to benne' wláž chebe'. Naž góklene' benne' wláž cheben', na' betbe' benne' Ejipton'. Ka' goken, xkwide' Moisés na' beži'be' wzón bennen' lo wláž benne' wláž cheben'.

²⁵ Gokle Moisés na' chejni'igekle benne' lježe' ka' gon Dios ga yeslabe' lekzbe' légake', san légake' bi bejni'igekle'.

²⁶ Ža chope ža na' bejxáka'be' yechope benne' Israel ka', na' želdile', na' gónelbe' wzóa žibe' légake', na' gožbe' légake': "Le'e nak biche' lježle. žBiz chen' žsaka' zi'le biche' lježle?"

²⁷ Naž bennen' žone' lježe' da' zia bžige'e xkwide' Moisés na', na' wnné: "žNožkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'?"

²⁸ žžénelo' goto' neda' kan beno' neje, beto' benne' Ejipton'?"

²⁹ Kate' benle xkwide' Moisés na' da' ni, naž bzonnje' ga na', na' bejšoabe' lo yežlyó Madián gan wzoabe' ka' to benne' zi'to'. Lo yežlyó Madián na' bhag ná'lenbe' to xkwide' no'le lo yežen', na' goljgak chope xkwide' byo chie'.

³⁰ 'Kate' ba wdé choplajl yiz wzóe' ga na', na' kate' zoe' gan nak lo latje dach, da' zoan law ya'a da' nzin' Sinaí, na' bloe'e law to wbás che ya'abá lo yi' che yag yéche'do' da' žeyen.

³¹ Kate' Moisés na' bje'ele' yin', bebanle', na' wbig'e' gawze nich le'elen' binlo, na' benle' chi' Xanžon'.

³² Xanžon' gože' le': "Neda' naka' Dios chegak xa wdé chio' ka'. Naka' Dios che

Bran, na' Dios che Isaak, na' Dios che Jakob." Naž Moisés na', lo yela' zžebe chie' wzízelí'e, na' biž bežogle' wien'.

³³ Xanžon' gože' le': "Wlěj zelo' ni'o, dan' nak la'y gan zo' dan' zoakza' neda', Dios, nga.

³⁴ Da' li ba bje'ela' da' želzaka' benách chia' ka', benne' Israel ka' nníta'gake' lo yežlyó Ejipto, na' ba benla' želbeže nyáche'gake'. Betja, na' zoa' nga nich yeslá' légake'. Da' na'a, sela'a le' lo yežlyó Ejipton'."

³⁵ 'La'kze benne' wláž ka' che Moisés na' bzóagake' le' chela'ale, na' wnnágake': "žNožkze benne' bzoe' le' nich nna bi'o neto', na' wchi'a lažo'o da' žonto'?" san Dios bsele'e le' nich gake' benne' wnná bia', na' benne' weslá, kan wbás che ya'abán' gože' Moisés na' gan wzóe', katen' bloe'e lawe' lo yag yéche'don' da' žeyen.

³⁶ Moisés nikze bebeje' benne' wláž chežo ka' lo yežlyó Ejipton'. Ka' goken, bene' da' ka' bėngaken ga bebán láže'gekle benách ka', na' lezka' da' ka' gok biá'gaken, da' ka' bene' lo yežlyón'. Lezka' bene' lo nisdó' da' nzin' Nisdó' Xna, na' lezka' bene' lágwage' choplajl yiz gan nak lo latje dach.

³⁷ Moisés na'kze gože' benne' Israel ka', na' wnné: "Xanžo Dios sele'e to Benne' chele, Benne' galje' ladjw biche' lježle ka', na' gake' Benne' wchálje' lo wláž Dios. Sele'e Le' chele kan bsele'e neda'. Lekze' žon byenen wzé nagle-ne'."

³⁸ Lezka' Moisés na'kze wzóalene' benne' ka' bdóbgake' che Dios lo latje dach, na' benlen wbás che ya'abán' le' tzen, wbasen' bcháljlene' le' law Ya'a Sinaí na'. Moisés na' wzóalene' xa xto'žo ka', na' Dios bdie' lo ne'e diža' la'y chie', da' zloe'elen kan gak gata' yela' nban chegak benách ka', na' bde Moisés na' dižan' lo na'gak za'sógake' ka' na' zejte ža zoažo na'a.

³⁹ 'Bi gónegekke xa xto'žo ka' góngake' da' bchi'le Moisés na' légake', san bzóagake' le' chela'ale, na' gónegekke' yeyéjgake' lo yežlyó Ejipton'.

⁴⁰ Katen' wzóa Moisés na' law Ya'a Sinaí na', légake' belyi'e Aarón, benne' biche' Moisés na', na' wnnágake': "žÉnelto' gono' dios ka' cheto', lo'a ka', nich chjaken lawto'. Bi nnezlto' bi gok che Moisés, bennen' bebeje' neto' lo yežlyó Ejipto."

⁴¹ Naž bėngake' to beždo' da' naken ya oro, na' bėtgake' to zila'do', na' bdėgake'-ba' law beže oron', na' bėngake' lni law bežen' dan' bėngake'.

⁴² Che len Dios bsane' légake', na' wlěj yichje' légake'. Naž bka'n zėngake' yi' ka' da' zej nnitán' ya'abá. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, da' znnan:

Le'e, benne' Israel ka',

¿wlo'ole lawa' neda' bia beže ka',
bia ka, betle-ba', na' bzeyle-ba',
dan' benle lo latje dach choplaj yiz?

⁴³ Bi wlo'ole-ba' lawa' neda',
san bia'le Molok, lo'a chelen'.
Lezka' bia'le to da' naken ka belj ya'abá da'
nzin' Dios Refán,

dan' bzoale ka dios chele.
Da' ka' gókgaken lo'a chele ka'.
Le'ekze béngaklen nich bka'n zenle légaklen.
Che len, yebeja' le'e lo yežlyó chele,
na' wchi'a le'e zít'o'že gan že' yežlyó Babilo-
nia.

⁴⁴ 'Katen' wnníta'gak xa xto'žo ka' lo latje
dach, na' gota' to yo'o laže' chégake' gan
wdape chí'igake' da' bchi'le Dios, dan' gok
bian' Dios wzóalene' légake'. Béngake' yo'o
lažen' kan Dios gože' Moisés gonon', katen'
gože' le' gonon' kan nak dan' bl'e'ele', da'
bl'oe'el Dios le' law ya'a na'.

⁴⁵ Lezka' bdégake' yo'o lažen' lo na'gak
zi'ngake' ka' na' zejte za na' xa xto'žo ka' bed-
jwá'gaken' lo yežlyó nga, katen' wzoalen Jo-
sué légake', na' beká'agake' yežlyón' lo na'gak
benách zi'to' ka', benne' ka' blag Dios lawgak
xa xto'žo ka'. Ki béngake' yiz zan kate' bžinte
ža wzóa Dabí.

⁴⁶ Dios wyáz laže'e Dabín', na' le' wnnable'
Diosen' we'e le' latje gone' to yo'o gan soa
Dios che Jakob.

⁴⁷ Diosen' bi bi'e le' latje, san Salomón, zi'n
Dabín', bene' to yo'o che Diosen'.

⁴⁸ Ki bene', la'kze bi zoa Dios, Benne' wak
zenle'e, to lo yodo' da' bengak benách ka'.
Kan nak da' ni wnná to benne' bchalje' lo
wláz Dios, katen' wnné':

⁴⁹ Ya'abá chia' naken ga ži'a žnna bi'a
na' yežlyó naken ga zzoa' ni'a.
Ki wnná Xanžon': ¿Gonkzle le'e to liža'?

¿Zoakze to latje gan žon byenen yezi' laža'a?

⁵⁰ ¿Kege len na'kza' bena' yógo'te da' ki?

⁵¹ Naž Esteban na' gože' benne' yodo'
wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, benne' choch laže' ka', bi be žazen
lo yichj lázdo'le. Nak ziže yichj lázdo'le kan
žak chegak benách ka' bi zej nónbi'e Dios.
Žži'titezle che Dios Be' La'y. Kan bengak xa
xto'le ka', lezka' žonle le'e.

⁵² Xa xto'le ka' wžia láže'gake' yógo'te
benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Lezka'
bétgake' benne' ka' wnnágake' zga'ale kan
žala' la' Benne' Criston', Benne' Chawe', na'
na'a, katen' bla' Benne' Chawen', le'ekze
betle-ne' len na'gak benne' ka' bdá'gake' Le'
le'e yag kroze.

⁵³ Le'ekze nzi' lo na'le da' bsdle Dios, dan'
bdegak wbás che ya'abá ka' lo na'gak xa
xto'le ka', san bi žonle kan žnnan.

Žótgake' Esteban

⁵⁴ Kate' benne' yodo' wchi'a laže' ka'
béngakle' da' ki, naž bžá'ale'egake' Esteban,
na' lo yela' zža'a chégake' le' bxej láygake'.

⁵⁵ Naž Esteban na' bwie' ya'abale, na'
zoalen Dios Be' La'y le', bl'e'ele' latje baní' gan
zoa Dios, na' lezka' Jesusen', zie' kwit li ža che
Dios gan nak blo.

⁵⁶ Naž wnné':

—Le wia nga. Žle'ela' nyaljw ya'abá, na' ze
Benne' Golje' Benách kwit li ža che Dios.

⁵⁷ Naž benne' yodo' wchi'a laže' ka'
bséjwgake' nággake', na' wžéžeya'agake' ziže,
na' tzen belbága'gake' le'.

⁵⁸ Wléjgake' le' na'le žoa'a yežen', na'
bžé'egake' le' yej. Benne' ka' besbága'gake'
Esteban na' zia bségake' laže' želxóa yéngake'
gan nak xni'a to benne' lie' Saulo katen'
bžé'egake' Esteban na' yej.

⁵⁹ Kate' ne zžé'egake' Esteban na' yej, le'
bliže' Dios, na' wnné':

—Xana' Jesús. Wzi' be' nakkza'.

⁶⁰ Naž byechwe', na' bzoa zibe'. Wnnié'
ziže, na' wnné':

—Xan. Bi yesbago'o légake' doła' ni.
Kate' beyož bchalje' da' ni, na' gote'.

8

Saulo zbia laže'e benách ka' che Benne' Cristo

¹⁻³ Saulo bénlene' tzen benne' ka' bétgake'
Esteban.

La' na'ze benne' ka' zka'n zéngake' Dios, na'
žejlé'gake' che Jesusen', biá'gake' Esteban, na'
bejkáche'gake' le'. Belbžé'eli'e chie'.

Kate' ža ka' benne' judío ka', benne' ka'
bi žejlé'gake' che Jesusen', belbia láže'li'e
benách ka' che Benne' Criston', benne' ka'
zej nni'e' lo yež Jerusalem. Lezka' Saulo wžia
laže'e benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. Wyoé'e
ližgake' ka', na' bežwe' benne' byo ka', na'
no'le ka', na' bsejwe' légake' liž ya.

Naž yeláte'ze ka' bdachgak benne' ka'
žejlé'gake' che Benne' Criston', belgáselase'
dot gan nbab Judea, na' gan nbab Samaria,
na' légakze benne' wbás ka' bseja' Benne'
Criston' bgá'ngake' lo yež Jerusalem.

Žžin diža' chawe' gan nbab Samaria

⁴ Benne' ka' belgáselase' jake' yógo'te latje,
na' bžégake' diža' chawen'.

⁵ Naž Lip, to benne' žónlene' tzen benne'
ka' belgáselase', wyeje' gan nbab Samaria,
na' bzoa lie' che Benne' Criston'.

⁶ Dbogak benách Samaria ka', na' dot
láže'gake' bze nággake' da' wnná Lipen', dan'
béngakle' xtiže'e, na' blé'e'egakle' da' zej nak
bia' ka' da' žone'.

⁷ Ka' goken, dan' bene' ga bežojgak be'
zan, be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na'
belbžéžya'an ziže, na' beyakgak benne' zan,
benne' yižwé' ka', benne' ka' bi gok sá'gake',
na' benne' ka' gok nyokgak ni'a ná'gake'.

⁸ Ka' goken, bebégekke benne' ka' nńíta'gake' lo yežen'.

⁹ Wzóa to benne' lie' Smon ga na'. Nake' benne' zga'ale goke' benne' wzá' wnné ya'a lo yežen', na' ben láže'le' benne' Samaria ka', na' lekze' wnné' nake' benne' wak zente.

¹⁰ Yógo'te benne' ka' bze nággake' che benne' ni, gan zzo law benne' gaxjw ka', na' zejte benne' blo ka', na' wnnágake': "Benne' ni, nzi' lo ne'e yela' wak zen che Dios."

¹¹ Ka' goken, wdápegake' le' ba la'ne, dan' scha ba ben láže'le' légake' len yela' wzá' wnné ya'a chie'.

¹² Kate' bejlé'gake' da' bzoa li Lipen' che diža' chawen' kan zńna bia' Dios, na' kan nak che Jesús, Benne' Criston', naž bezóagake' nis, benne' byo ka', na' no'le ka'.

¹³ Lekza' Smon na' bejli'e che Jesusen', na' bezóe' nis, na' wdáteze' tzen len Lipen'. Kate' ble'ele' yela' wak zen ka' da' zej nak bian' da' žon Lipen', bebanle Smon na'.

¹⁴ Kate' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston', benne' ka' nńíta'gake' lo yež Jerusalén, béngkele' kan goken, benne' ka' zej nbabe' Samaria ba nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, naž bséla'gake' Bedw len Zwa ga na'.

¹⁵ Kate' Bedon' len Zwan' bžingake' ga na', naž góta'yoegekke' Dios lo wláž benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', nich yedjsoalen Dios Be' La'y légake'.

¹⁶ Kate' bžinte ža na', bi na' yedjsoalen Dios Be' La'y légake'. Bezóazegake' nis nich gággake' toze len Xanžo Jesusen'.

¹⁷ Naž Bedon' len Zwan' belxóa ná'gake' benne' Samaria ka'. Góta'yoegekke' Dios, na' bedjsoalen Dios Be' La'y légake'.

¹⁸ Kate' ble'el Smon, bennen' goke' wzá', dan' goken katen' benne' wbás ka' bsela' Benne' Criston' belxóa ná'gake' benách ka', bedjsoalen Dios Be' La'y légake', na' gónele' chizjwe' légake' mežw,

¹⁹ na' gože' légake':
—Benn yela' wak ni chia', nich kate' xoa na'a nóte'teze benne', yedjsoalen Dios Be' La'y le'.

²⁰ Naž Bedon' gože' le', na' wnné':
—Kwia yi' mežw chion' tzen len le', dan' žeklo' len mežw si'o yela' wak che Dios.

²¹ Bi nako' zi gónle'no' da' ni tzen, dan' yichj lazdo'o bi naken chawe' law Dios.

²² Beyát laže' che da' kegle' da' žono', na' góta'yoele Dios, cha' yenít lawe' chio' da' ni da' zza' lažo'o.

²³ Žle'ela' nbago'o žia, na' nžejo' lo yelj che da' xiwe'.

²⁴ Naž beži'i Smon na', na' gože' légake':
—Le wlíž Dios, na' le gáta'yoele Xanžon' ni'a chia' neda' nich bi gak chia' nitó da' ba wnnale.

²⁵ Kate' Bedon' len Zwan' beyóž bzoa lógake' che Benne' Criston', na' bsédekke' xtiža' Dios lo yežen', naž lekza' bcháljgake' che diža'

chawen' gan zej nńita' da' zan lažgak benne' Samaria ka', na' wdé na' beyéjgake' lo yež Jerusalén.

Lip zcháljlene' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía

²⁶ Naž to wbás che ya'abá bcháljlene' Lip, na' gože' le':

—Wzó ža', na' wyéj zaka' gan zde wbíž byo' zag ka'. Žino' gan zla' nez da' zejen Jerusalén, na' zejten yež Gasa, nezen' zden latje dach.

²⁷ Naž wyó'o Lipen' nez, na' zeje' lo nezen', na' bejchage' to benne' nbabe' yežlyó Etiopía, benne' wbiž. Lo yežlyó Etiopía na' nake' benne' blo law Kandase, no'len' zńna bi'e benách Etiopía ka', na' žape chi'i benne' ni yógo'te yela' wnni'a che no'len', dan' žen' liže'. Wyéj benne' ni lo yež Jerusalén nich bka'n zene' Dios.

²⁸ Na'a, zeyeje' laže', na' ži'e lo karret chie', na' žole' da' nyejw le'e yiche kan wnná Isaías, bennen' bchalje' lo wláž Dios ža ni'te.

²⁹ Naž Dios Be' La'y gože' Lipen', na' wnné':

—Wbiga' gan zej karreten', na' wyéjlenen.

³⁰ Kate' ba wbiga' Lipen' ga na', benle' che benne' wbižen'. Žole' da' nyejw le'e yiche dan' wnná Isaíasen'. Lipen' gože' le':

—Žejni'ilo' dan' žole'?

³¹ Beži'i benne' Etiopía na', na' wnné':

—žNakx' gak chejni'ilan' cha' bi zoa no benne' wzejni'ile' neda'?

Naž góta'yoele' Lipen' kwene', na' kwé'lene' le' tzen lo karreten'.

³² Dan' nyejw le'e yiche dan' žole', zńnan ki:

Ka to žila'do',

bché'gake' Le' nich gótgake' Le',

na' ka žila'do',

bia bi zbéžeba' kate' zchóggake' yícha'ba,

lekza' ben Le', bi bsaljw žoe'e, na' bi be wnné'.

³³ Bzóagake' Le' chela'ale,

na' bi biá'gake' latje no benne' wchi'a laže'e Le'.

žNozke benne' gak wloe'ele' žia da' zej nbaga' benne' wláž chie' ka'?

Légakkze' bétgake' Le'.

³⁴ Naž benne' wbižen' wnnable' Lipen', na' gože' le':

—Žáta'yoele' le' wzejni'ilo' neda'. žNoz benne' wnná bennen' bchalje' lo wláž Dios da' ni kan nak chie'?' žBchalje' chekze', o che benne' yoble'?

³⁵ Naž len la' diža' nize wzó law Lipen', na' bzejni'ile' le' diža' chawen' kan nak che Jesusen'.

³⁶ Katen' zej yoe'e nez zjake', bžingake' gan de nis. Naž benne' wbižen' gože' Lipen', na' wnné':

—Bwia nga. Že' nis nga. žWakkze yezóa' nis?

³⁷ Lipen' gože' le':

—Cha' žejli' o dot lažo'o, gak yezó' nis.

Le' beži'e, na' wnné':

—Žejli'a che Jesús, Benne' Criston', nake' Zi'n Dios.

³⁸ Naž wleke' karret chien' žize, na' žoptie' bétjgake', na' wyázgake' lo nisen'. Naž Lipen' bezóe' benne' wbižen' nis.

³⁹ Kate' bežótgake' lo nisen', Dios Be' La'y bechi'e Lipen', na' biž bl'e'el benne' wbižen' le'. Naž beyóe'e nezen', zeyeje', na' žebele'.

⁴⁰ Kate' ba žakbe'el Lipen', ba zoe' lo yež Asoto. Wdíe' yógo'te yež ka' zej nnitan' ga na', na' bchalje' diža' chawen' ga bžintie' lo yež Sesarea.

9

Saulo žeyake' che Benne' Cristo

¹ Xakte' na' bi bsan Saulo zbia laže'e benne' ka' žejlé'gake' che Xanžon', na' gónele' gote' légake'. Nich gone' ki wyeje' law bžoz blo,

² na' wnnable' le' gone' to yiche wnná bia' da' chjo'e lawgak benne' wnná bia' ka' chegak yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko, na' cha' chejxake'e benne' byo ka', o no'le ka' ga na', benne' žejlé'gake' che Jesusen', na' gak yechi'e légake' zej nžeje' lo yež Jerusalén.

³ Kate' Saulon' len benne' ka' zónlengake' le' tzen, ne zej yoe'e nezen' zjake', na' kate' za' žingake' lo yež Damaskon', ka' gaze wza'ni'le'e to baní' da' zan' ya'abá, dan' wza'nin' gan zjake'.

⁴ Naž Saulon' bgo'ne' lo yo, na' benle' chi'i to benne' ži'e le':

—Saulo, Saulo, žbiz chen' zbia lažo'o neda'?

⁵ Saulo wnnable' Le', na' wnné':

—žNož Le', Xan?

Le' wnné':

—Naka' Jesús na'kze, Bennen' zbia lažo'o. Žsaka' zi' kwino', dan' zži'o chia'. Žak chio' kan žak che beže, bia žsaka' zi' kwimba' kate' žlibba' yag ntoche' da' žóngkle'-ba' zi'.

⁶ Naž Saulon' wzizli'e, na' bžebe'. Wnné':

—Xan, žbiz žénelo' gona'?

Xanžon' gože' le':

—Wyase, na' wyáz lo yežen', na' seła'a to benne' gan so', benne' wzenle' le' da' žala' gono'.

⁷ Bžébegak benne' ka' zjáklene' Saulon' tzen, dan' béngkle' chi'in', la'kze bi bl'é'egkle' nitó benne'.

⁸ Naž beyás Saulon', na' kate' bxá' yej lawe', bi be zle'ele'. Che len béxwgake' ne'e, na' bché'gake' le' lo yež Damaskon'.

⁹ Saulon' wzóe' ga na' chonne ža nchoj yej lawe', na' bi be we'j bdawe'.

¹⁰ Lezka' Ananias, to benne' žejli'e che Benne' Criston', zoe' lo yež Damaskon', na' Xanžon' blóe'e lawe' gan zoe' lo da' bl'e'e dáwe'le', na' gože' le':

—Ananias.

Le' bechebe', na' wnné':

—Zoa' nga, Xan.

¹¹ Xanžon' gože' le':

—Wzó ža', na' wyéj gan nak nezen' nzin' Nez Li, na' lo liž Judas wnnáb cha' zoa Saulo, benne' Tarso, ga na'. Žáta'yoele' Dios lo yo'on'.

¹² Ba bl'e'e dáwe'le' za' to benne' lie' Ananias, na' choe'e gan zoe', na' xoa ne'e le' nich yeyaljw yej lawe'.

¹³ Naž beži'i Ananias na', na' gože' Le':

—Xan, benne' zan ba bžéngkle' neda' kan žon bennen', dan' benle'e da' zia chegak benne' ka' žejlé'gake' chio', benne' ka' nníta'gake' Jerusalén.

¹⁴ Lezka' ze'e nga, na' lo wláz bžoz wnná bia' ka' nzi' lo ne'e yela' wnná bia' goxwe' yógo'te benne' ka' zchájlengake' Dios ni'a che Lo'.

¹⁵ Naž Xanžon' gože' Ananiasen', na' wnné':

—Wyéj, dan' wžekza' neda' bennen' nich wzóa lie' chia' neda' lawgak benách zi'to' ka', na' lawgak benne' ka' zjna biá'gake' légake', na' lezka' lawgak benách Israel ka'.

¹⁶ Wlka'ela' le' da' zan da' sáka'li'e lo wlaza' neda', katen' gone' xchina'.

¹⁷ Naž Ananiasen' wyeje' ga na', na' wyo'e'e yo'on'. Bžoz ne'e Saulon', na' gože' le':

—Bicha'a Saulo, Xanžo Jesús, Bennen' blóe'e lawe' lo nez gan zo'o, bsele'e neda' nich yeyaljw yej lawo', na' nich yedjsoalen Dios Be' La'y le'.

¹⁸ La' na'ze da' zej naken ka zeza' bel ka' béxjwgaken lo yej lawe', na' la' beyáljwte yej lawe'. Naž wzó ža' Saulon', na' bezóe' nis.

¹⁹ Wdé na' we'j bdawe', na' beyák laže'e. Ka chope chonne ža wzóalene' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko.

Saulo zzoa lie' che Benne' Cristo lo yež Damasko

²⁰ La' wzó lawte Saulo zzoa lie' che Benne' Criston' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' wnné':

—Jesús na'kze nake' Zi'n Dios.

²¹ Bebán láže'gak yógo'te benne' ka', benne' žyelenle' chie', na' wnná'gake':

—žKege benne' ni bennen' bžia yi'e benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, benne' ka' zchájlengake' Dios lo la Jesusen'? Nich gone' ki bl'e'e ga ni, nich wchi'e légake' zej nžeje' lawgak bžoz wnná bia' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.

²² Saulon' gok chochže', na' bene' ga wžé' zédgekle' benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Damasko, dan' blóe'ele' légake' Jesús na'kze nake' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gake' yedjnná bi'e légake'.

Želá Saulo lo na'gak benne' judío ka'

²³ Kate' ba gok zan ža, naž benne' judío ka' bėngake' toze diža' gótgake' Saulon'.

²⁴ Dot ža dot yele benne' judío ka' wžé' nágwake' le' gan zdégake' lo ze'e da' žape chí'in yežen', nich gótgake' le', san gókb'e'ele Saulon' da' žénegekle' góngake' chie'.

²⁵ Naž benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' bché'gake' Saulon' žel, na' belwé'e le' to lo xkwit zen da' nžejen do, na' btínnegake' le' na'le lo ze'en' dan' žape chí'in yežen'.

Žežín Saulo lo yež Jerusalén

²⁶ Kate' bežín Saulo lo yež Jerusalén, gónele' gónlene' tzen benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', san yógo'tegake' bžébegake' le', dan' bi žejlé'gake' žejlé' Saulon' che Benne' Criston'.

²⁷ Naž Bernabé bchi'e Saulon' gan zej nnita' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston'. Bzenle' légake' kan gok che Saulon', na' kan ble'e'le' Xanžon' lo nez, na' Xanžo na'kze bcháljlene' le', na' kan ben Saulon' lo yež Damasko, len yela' wechóg laže' bzoa lie' che Jesusen'.

²⁸ Naž Saulon' wzóalene' légake' lo yež Jerusalén, na' bėnlene' légake' tzen.

²⁹ Len yela' wechóg laže' Saulon' bzoa lie' che Xanžon', na' bdíl diže'e len benne' judío ka', benne' ka' zcháljgake' diža' griego, na' légake' gónegekle' gótgake' le'.

³⁰ Kate' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston' gókb'e'egkle' da' ni, na' bché'gake' Saulon' lo yež Sesarea, na' bséla'gake' le' lo yež Tarso, da' naken laž Saulon'.

³¹ Naž gok chawe' chegak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' dot gan nbab Judea, na' gan nbab Galilea, na' gan nbab Samaria, na' gok chóchgake'. Bžébegake' Xanžon', na' belyane' dan' goklen Dios Be' La'y légake'.

Bedw žeyone' Eneas

³² Yetó da' goken, kate' Bedw ne žejwie' lježžo ka', ble'e gan zej nnita' benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen' lo yež Lida.

³³ Bejkake'e to benne' lie' Eneas ga na, na' ba gok xono' yiz die' lo da'a dan' de'e yižwé', na' bi žak se'e.

³⁴ Bedon' gože' le':

—Eneas, Jesús, Benne' Criston', žeyone' le'. Wyase, na' betób da'a chion'.

La' wyaste Enéasen'.

³⁵ Yógo'te benne' ka' nníta'gake' lo yež Lida, na' lo yež Sarón, blé'e'egkle' le', na' bejlé'gake' che Xanžon', na' beyákgake' chie'.

Žat Dorkas, na' žebane'

³⁶ Yetó da' goken, lo yež Jope wzóa to no'le žejli'e che Benne' Criston', no'len' lie' Tabita, na' kan nak diža' griego lie' Dorkas. No'len' bene' zan da' zej naken chawe', na' da' žáklėngaken benne' yache' ka'.

³⁷ Da' goken ža na, wdá Dorkasen' yižwé', na' gote'. Wdé bdiłgake' le', bdíxjwgake' le' to lo yo'o gan nak da' chope kwia.

³⁸ Dan' že' yež Jopen' gawze gan že' yež Lida gan zoa Bedon', benne' Jope ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bėngekle' zoa Bedon' ga na'. Che len bséla'gake' chope benne' gan zoe'. Góta'yoegekle' le', na' belyi'e le':

—Bi želo' sá'leno' neto'.

³⁹ Naž la' wzó ža'te Bedon', na' wyéjlene' légake'. Katen' bžine' ga na, la' belche'tie' le' gan nak lo yo'o gan de no'le gat na'. Naž no'le wzebe ka' bdóbgake' dot kwite', na' želbeže'. Błó'e'egkle' le' laže' ka' chegak benne' byo ka', na' laže' chegak no'le ka', da' ka' ben Dorkasen' kate' ne wzóalene' légake'.

⁴⁰ Naž Bedon' bebeje' yógo'te benne' ka' nníta'gake' ga na' na'le. Naž bzoa žibe', na' bcháljlene' Dios. Byeche' gan de Dorkasen', na' wnné':

—Tabita, wyase.

La' bxa'te yej law Dorkasen'. Kate' ble'ele' Bedon', la' wyastie', na' wži'e.

⁴¹ Bedon' beyxwe' ne'e, na' bchise' le'. Naž bliže' benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', na' lezka' no'le wzebe ka', na' bejzie' Dorkasen' láwgake', ba bebane'.

⁴² Kan gok da' ni wzé diža' chen dot lo yež Jope, na' bejlé'gak benne' zan che Xanžon'.

⁴³ Zan ža bga'n Bedon' lo yež Jopen' lo liž Smon, to benne' žon chawe'e yid za beže.

10

Da' ben Bedw lo liž Kornelio

¹ Wzóa to benne' yež Roma lie' Kornelio lo yež Sesarea, na' zchi'e to gaywá' benne' žjake' lo wdile, benne' ka' légake' Benne' Italia žjake' Lo Wdile.

² Kornelion' zka'n zene' Dios, na' zžebe' le'. Yógo'te benne' ka' nníta'gake' liže' žónlėngake' le' tzen. Kornelion' znezjwe' mežw zan da' žáklėnen benne' yache' ka', na' zcháljlenteze' Dios.

³ Žedá chonne Kornelion' ble'e dáwe'le' wyó'o to wbás che ya'abá gan zoe'. Wbasen' gože' le':

—Kornelio.

⁴ Bžebe Kornelion'. Bwie' wbás che ya'abán', na' gože' le':

—žBiz yi'o neda' Xan'?

Wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Dios ženle' da' zcháljlėno'-ne', na' nnézkzele' da' žono', kan žáklėno' benne' yache' ka'.

⁵ Na'a, žala' selo'o benne' ka' chjake' lo yež Jope, nich chejlížgake' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw.

⁶ Bennen' zoe' liž to benne' žon chawe'e yid za beže, na' lezka' lie' Smon, na' zoa

liže' žoa'a nisdó'. Bedon' wzenle' le' da' žala' gono'.

⁷ Kate' ba bezá' wbás che ya'abán', wbasen' bchájljlene' le', naž Kornelion' bliže' chope bi' wen žin chie' ka', na' to benne' žeje' lo wdíle, benne' zka'n zene' Dios, na' zónljene' tzen benne' ka' nníta'gake' liž Kornelion'.

⁸ Kate' beyóž bzenle' légake' yógo'te dan' goken, bsele'e légake' lo yež Jopen'.

⁹ Ža chope ža, katen' zej yoe'e nez, na' za' žingake' gan že' yež Jopen', la' na'ze wžén Bedon' yíchjo'ole nich wchájljlene' Dios, ne nak wawbíž.

¹⁰ La' na'ze wdón Bedon', na' gónele' gawe'. Xak žsi'ní'agake' da' gawe', bje'e dáwe'le'.

¹¹ Bje'ele' nyaljw ya'abá, na' to da' naken ka to laže' žeje žen žetjen gan zoe', na' nžejen dap kwe'te.

¹² Žiagak bia yix'e ka' law lažen', na' zan kan zej nakba', bia ka' zej nníta' tape ni'a ná'gakba', na' bia ka' želzobe kwíngakba' lo yo, na' bia ka' zoa xilgakba'.

¹³ Naž benle' chi'i to benne' ži'e le':

—Bedw, wzó ža'. Bet-ba', na' bdaw-ba'.

¹⁴ Beží'i Bedon', na' wnné':

—O'o, Xan. Batkle bdawa' da' bi žala' gawto' o da' bi naken chawe'.

¹⁵ Da' bežope chi'i benle' chi'i bennen', na' gože' le':

—Da' ben chawe' Dios, bi nnio' chen: “Bi naken chawe'.”

¹⁶ Chonne chi'i gok da' ki, na' naž laže' žen na' la' beyepten ya'abá.

¹⁷ Kate' ne žežá' laže' Bedon', na' žežá' laže'e biz zejlás dan' bje'e dáwe'le', benne' ka' bseja' Kornelion' bžingake' ga na', na' wnnábgake' gan zoa liž Smon na'.

¹⁸ Kate' bžingake' ža yo'on', bližgake' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnábgake' légake' cha' zoa to benne' lie' Smon ga na', bennen' lezka' lie' Bedw.

¹⁹ Kate' ne žežá' laže' Bedon' kan nak dan' bje'e dáwe'le', Dios Be' La'y gože' le', na' wnné':

—Bwia nga. Ba bžingak chonne benne' ka' nga, na' žiljgake' le'.

²⁰ Wzó ža' na'a. Betj zan yo'o. Bi gak chope lažo'o chéjleno' légake', dan' bseja'a nedkza' légake'.

²¹ Naž betj Bedon' zan yo'o gan zej nníta' benne' ka' bseja' Kornelion', na' gože' légake':

—Neda' bennen' žiljle. žBiz chen' za'le nga?

²² Bechébegake', na' belyi'e le':

—Kornelio, bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdíle, bsele'e neto'. Nake' benne' chawe', na' zžebe' Dios. Yógo'te benne' judío ka' žápegake' bennen' ba la'ne, na' zej nži'ile' le'. Yetó da' goken, to wbás che ya'abá bchájljlene' le', na' gože' le' seje'e benne' ka' yedjližgake' le' yido' liže' nich yenle' da' nno'.

²³ Naž Bedon' wloé'e légake' lo yo'o, na' bi'e gan gá'ngake'. Kate' za' ža'ni' yetó ža, wyase Bedon', na' wyéjlene' légake'. Bałe lježžo ka' bėnlengake' le' tzen, benne' ka' nníta'gake' lo yež Jopen'.

²⁴ Ža chonne ža, bžingake' lo yež Sesarea. Ba zoa Kornelion' zbeze' légake', na' ba btobe' biche'e ka', na' lježe' ka', benne' ka' nži'iže'le', gan nak liže'.

²⁵ Kate' wyáz Bedon' li'a, bžoj Kornelion' lo yo'on', na' bejchage' le'. Bzóa zibe' xni'a Bedon', na' bka'n zene' le' kan žonžo che Dios na'kze.

²⁶ Bedon' besó že'e le', na' gože' le':

—Wzó ža'. Lezka' benne' yežlyó nga naka' kan nako' le'.

²⁷ Kate' ne zchalje' da' ni, wyo'ote Bedon' lo yo'on', na' bejxake'e zej ndobe benne' zan ga na'.

²⁸ Naž Bedon' gože' légake', na' wnné':

—Le'e nnézkzelele da' bchi'le Moisés, dan' znnan bi žala' gonlen to benne' judío tzen o chó'olene' to benne' zi'to. Na'a, Dios ba bje'e'ele' neda' bi žala' nnia' che nitó benne' nake' ka'ze o bi nake' chawe'.

²⁹ Che len, kate' bližle neda', la' bidtia', na' bi gok chope laža'a. Na'a znnaba', žbiz chen' wnele neda'?

³⁰ Naž bechebe Kornelion', na' wnné':

—Ba gok tape ža ka zoažo na'a, žedá chonne, kate' ne žona' wbás, na' žliža' Dios lo liža' nga, bje'ela' to xkwide' byo. Bje'e'le' lawbe' lawa' neda', nákwbe' laže' da' žákti'ten.

³¹ Gože' neda', na' wnnabe': “Kornelio, Dios ženle' da' znnablo'-ne', na' nnezle' da' žono', kan žákleno' benne' yache' ka'.

³² Na'a, bseja' benne' ka' lo yež Jope nich chejnnégage' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw. Bennen' zoe' gan nak liž to benne' žon chawe'e yid za beže, na' lezka' lie' Smon. Zoa liž bennen' žoa'a nisdó'. Kate' la' Bedon' ga zo' ni, wzenle' le' diža' chawen'.”

³³ Ka' goken, la' bseja'tia' benne' ka' chejtíljgake' le', na' chawe' beno' bido' gan zoato' ni. Che len zoato' yógo'teto' nga, na' ndobto' law Dios nich wže nagto' yógo'te da' ye' Dios le' wzenlo' neto'.

Da' wnná Bedw liž Kornelio

³⁴ Naž wzó law Bedw zchalje', na' wnné':

—Da' li žejni'ila' na'a, Dios bi zwíe' yela' zneze chegak benách ka', san tjebe kan zje'ele' žo'o.

³⁵ Žaz laže' Dios benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, benne' ka' zžébegake' le', na' žóngake' da' naken chawe'.

³⁶ Dios bdie' xtiže'e lo na'gak benne' Israel ka', na' bseje'e to benne' bzóa lie' che diža' chawen' chie', da' žonen ga zga'n chawe' benách ka', na' bžinen chežo lo na' Jesús, Benne' Criston'. Lekze' nake' Xanžo yógo'težo.

³⁷ Le'e nnézkzelele da' goken gan nbab Judea, dan' wzó law goken gan nbab Galilea wdé bchalj Zwa nich yezóagak benách ka' nis.

³⁸ Nnézkzelele kan ben Dios che Jesusen', Benne' Nasaret. Bsele'e Dios Be' La'y len yela' wak zen chie', na' Le' bénlene' Jesusen' tzen. Nnézkzelele kan wdé', na' kan bene' da' naken chawe', na' beyone' yógo'te benne' ka' belzake'e lo na' da' xiwe'. Ki bene', dan' wzoalen Dios Le'.

³⁹ Na'a, neto' zzoa lito' che yógo'te da' ben Jesusen' gan nbab Judea, na' lo yež Jerusalén, na' kan goken, bédgake' Le', katen' bdá'gake' Le' le'e yag kroze.

⁴⁰ Naž Dios beshane' Le' kate' gok chonne ža nate', na' bene' ga bloe'e lawe' gan wzoato' neto'.

⁴¹ Bi bloe'e lawe' lawgak yógo'te benách ka', san lawzeto' neto' bloe'e lawe'. Dios wžekze' neto' ža ni'te nich wzó lito' che Jesusen', na' wej' bdáwlen'to' Le' tzen wdé bebane' lo yela' got.

⁴² Dios gože' neto' wzó lito' chie' Le' lawgak benách ka', na' zzoa lito' che Benne' Criston', na' znnato' nake' Bennen' bzoakze Dios nich wchi'a laže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka'.

⁴³ Lezka' yógo'te benne' ka', benne' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te, bzoa lígake' che Jesusen', na' wnnágake': "Yógo'te benne' ka' chejlé'gake' chie' Le', Dios yenit lawe' doła' da' zej nbage'e ni'a che da' bene' Le'."

Dios Be' La'y žedjsóalene' benne' zi'to' ka'

⁴⁴ Kate' ne zchalj Bedw da' ni, la' bžinte Dios Be' La'y, na' bedjsóalene' légake', yógo'te benne' ka' helyenle' dan' bchalj Bedon'.

⁴⁵ Bebán láže'gekle benne' judío ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' bžingake' ga na' tzen len Bedon', dan' Dios Be' La'y, Benne' bseła' Źažo Dios, bedjsóalene' benne' ka' bi zej nake' judío.

⁴⁶ Ki bégake' dan' béngkele' zchaljgake' benne' zi'to' ka' diža' yoble, na' zka'n zéngake' Dios.

⁴⁷ Naž bchalj Bedon', na' wnné':

—žWak no benne' wžóngake' benne' ki nich bi yezóagake' nis? Nak bia' Dios Be' La'y bedjsóalene' légake', kan bedjsóalene' žo'o, benne' judío ka'.

⁴⁸ Wnná Bedon' yezóagake' nis dan' nzi' lo ná'gake' Źanžo Jesús. Naž benne' ka' góta'yoegekle' Bedon' gá'nlene' légake' chope chonne ža ka'.

11

Da' wnná Bedw lawgak benne' judío ka', benne' ka' che Jesús lo yež Jerusalén

¹ Béngkele benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len lježžo ka' nni'ta'gake' gan nbab Judea, kan benne' ka' bi zej nake' judío wzí' lo ná'gake' xtiža' Dios.

² Kate' bežín Bedw lo yež Jerusalén, na' lježžo judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bdíl diža'gake' len le'.

³ Belyi'e Bedon':

—žBiz chen' wyó'oleno' benne' ka' bi zej nake' judío, na' bdáwleno' légake' tzen?

⁴ Naž wzó law Bedon' zzejni'ile' légake' kan nak dot dan' goken,

⁵ na' wnné':

—Wzóa' lo yež Jope, na' kate' ne zcháljlēna' Dios, bje'e dáwe'la' to da' bje'e'el Dios neda'. Bje'ela' to da' naken ka to laže' žeze zen, dan' nžejen dap kwe'te. Betjen žan ya'abá, na' bžinen gan zoa'.

⁶ Katen' bwian', nich le'ela' da' žian lawlen, bje'ela' bia yixe' ka' zej nni'ta' tape ni'a ná'gakba', bia yixe' snia ka', na' bia ka' želzobe kwíngakba' lo yo, na' bia ka' zoa xílgakba'.

⁷ Benla' chi'i to benne' gože' neda': "Bedw, wzó ža'. Bet-ba', na' bdaw-ba'."

⁸ Naž goža'-ne': "O'o, Źan. Batkle bdawa' da' bi žala' gawto', o da' bi naken chawe'."

⁹ Naž da' bežope chi'i bliž benne' ya'abán neda', na' gože' neda': "Da' ben chawe' Dios, bi nno' chen: bi naken chawe'."

¹⁰ Chonne chi'i gok da' ni, na' naž dot dan' bje'ela' la' beyepten ya'abá.

¹¹ La' na'ze bžíntegak chonne benne' ža yo'o gan zoa', benne' ka' zej nžoje' lo yež Sesarea. Bseła' to benne' lie' Kornelio légake', na' bedjdíljgake' neda'.

¹² Dios Be' La'y gože' neda': "Wyejlen légake', na' bi gak chope lažo'o." Lezka' wzá' lengak žopte lježžo ki neda' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea gan wyo'oto' liž to benne' zoe' ga na'.

¹³ Bennen' bzenle' neto' da' bje'ele' kate' bla' to wbás che ya'abá lo liže'. Wzie' lawe', na' gože' le': "Na'a bseła' benne' ka' chjake' lo yež Jope, nich chejnnégake' to benne' lie' Smon, na' lezka' lie' Bedw.

¹⁴ Bennen' wzenle' le' diža' chawen' kan gak yeló' le', na' lezka' yelagak yógo'te benne' ka' nni'ta'gake' ližo'."

¹⁵ Katen' wzó lawa' zcháljlēna' légake', na' Dios Be' La'y bedjsóalene' légake' kan bedjsóalene' žo'o zga'ale.

¹⁶ Naž bejsá' laža'a da' wnná Źanžon', katen' wnné': "Da' li Zwa bezóe' benách ka' nis lo nis, san le'e, gak chele da' zloé'ezele yela' žezóa nisen', dan' Dios Be' La'y yedjsóalene' le'e."

¹⁷ Che len, cha' Dios bsele'e Dios Be' La'y nich bedjsóalene' légake', tlebe kan bene' chežo žo'o, nolžo žejle'žo che Źanžo Jesús, Benne' Criston', žnozke neda' wži'a che Dios?

¹⁸ Naž, kate' béngkele' da' ni wnni'ta'gake' žize, na' bka'n zéngake' Dios. Wnnágake':

—Ki naken, Dios žwe'e latje benne' ka' bi zej nake' judío, žeyát láže'gake' nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chégake'.

Benne' yež Antiokía ka' žejlé'gake' che Benne' Cristo

¹⁹ Katen' benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bétgake' Esteban, na' belbía láže'gake' yezika' benne' ka' žejlé'gake' chie', naž bžonnjgak benne' ki, na' góslasgake'. Bejnńíta'gake' yež zan gan nbab Fenisia, na' lo yežlyó Chipre, na' lo yež Antiokía, gan bzoa lígake' che xtiža' Dios, san láwgakze benne' judío ka'.

²⁰ Lezka' yezika' benne' ka' bėnlėngake' légake' tzen, benne' ka' zej nbabe' yežlyó Chipre, na' benne' yež Sirene ka'. Benne' ki, kate' bžingake' lo yež Antiokía, lezka' bcháljėngake' benne' zi'to' ka', na' bzoa lígake' che diža' chawen' kan nak che Xanžo Jesús.

²¹ Yela' wak che Xanžon' wzóalenen légake', na' benne' zan bejlé'gake' che Xanžon', na' beyákgake' chie' Le'.

²² Kate' bžin diža' kan gok da' ni, benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, bėngėklen', na' bséla'gake' Bernabé nich cheje' lo yež Antiokía na'.

²³ Kate' Bernabén' ble'e lo yež Antiokía, ble'e'le' da' žonn Dios chégake', na' bebele'. Goze' légake' žala' chejlé'tezgake' che Xanžon' dot láže'gake'.

²⁴ Bernabén' nake' benne' chawe', na' Dios Be' La'y zóalene' le', na' dot láže'e žejli'e che Benne' Criston'. Ni'a che da' bchálj Bernabén', benne' zan lo yežen' bejlé'gake' che Xanžon'.

²⁵ Wdě na', wyéj Bernabén' lo yež Tarso, na' bejdilje' Saulo. Kate' bežel-le'-ne', bchi'e le' lo yež Antiokían'.

²⁶ Dot to yiz wnníta'gake' ga na', na' bėnlėngake' tzen benne' ka' zej nake' che Benne' Criston', na' bsėgėkle' benne' zan ka'. Lo yež Antiokían', benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen' wzílagake' da' nežw chi'i Benne' Cristiano ka', da' zejlás Benne' Zej Yoe'e Benne' Criston'.

²⁷ Kate' ža ka' bałe benne' ka', benne' zcháljgake' lo wláz Dios, bžóygake' lo yež Jerusalén, na' bžingake' lo yež Antiokían'.

²⁸ Wzé Agabo, to benne' žónłene' benne' ka' tzen, na' lo wláz Dios Be' La'y bzejní'le' légake', na' wnné':

—Za' gak wbín dot yežlyó nga.

Gok wbín na' katen' žnna bia' Klaudio, benne' Roma.

²⁹ Naž bchebe láže'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' lo yež Antiokía, séla'gake' ka' da' nápegake', da' gáklėnen lježžo ka' nníta'gake' gan nbab Judea.

³⁰ Ki bėngake', na' dan' bnėjzwgake', bđėgaken' lo na'gak Bernabén', na' Saulon' nich chjwá'gaken' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' gan nbab Judea.

12

Žótgake' Jakob, na' žsėjwgake' Bedw liž ya

¹ Kate' ža ka' Herodes, benne' žnna bi'e, bene' ga bėxwgake' bałe benne' ka' che Benne' Criston', nich wsaka' zí'gake' légake'.

² Herodes na' bsele'e benne' ka', na' bėtgake' Jakob, benne' biche' žwa. Bė'gake' le' ya ntoche'.

³ Kate' gókb'e'le Herodes na' wyáz láže'gak benne' judío ka' da' ni, na' bene' ga bėxwgake' Bedw. Gok da' ni ža ka' kate' žak lni katen' žáwgake' yet xtil da' bi nzi' kwa zichj chen.

⁴ Wdě bėxwgake' Bedon', na' bsėjwgake' le' liž ya, na' bđėgake' le' lo na'gak tape kwe' benne' žjake' lo wdilje Wnníta'gake' tape' to to kwe' ka'. Ka' bėngake' nich gape chí'igake' le'. Bžia láže' Herodes na' yebeje' Bedon' lawgak benách ka' te Lni Pasko', lni na' žejdínnegekle' kan ben Dios katen' bebeje' benách judío ka' lo yežlyó Ejipto.

⁵ Ka' goken, wdape chí'igake' Bedon' lo liž ya na', san benne' ka' che Benne' Criston' bcháljłentezegake' Dios, na' wnnábgekle' Le' gáklėne' Bedon'.

Dios žebeje' Bedw liž ya

⁶ Kate' za' žin ža žia láže' Herodes yebeje' Bedw liž ya na' nich gote' le', la' že' na'ze de Bedon' žtase', na' zej nníta' chope benne' žjake' lo wdilje kwit Bedon', na' nžeje' len chope do ya. Wnníta'gak yebale benne' ka' žjake' lo wdilje ža yo'o liž ya na', na' žape chí'igaken'.

⁷ La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo Dios bløe'e lawe' ga na', na' wza'ni'le'e baní' liž ya na'. Wbás che ya'abán' wdane' le'el sina' Bedon', na' besbane' le', na' gože' le':

—Wyase.

Naž beyéž do yan' dan' nžejen na' Bedon'.

⁸ Wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bchej li'o, na' blej zelo'.

La' bente Bedon' da' ni. Naž wbás che ya'abán' gože' le', na' wnné':

—Bxoa láže' yeno', na' da len neda'.

⁹ Bežój Bedon', na' wyéjłene' wbás che ya'abán', san bi žákbe'ele' cha' da' žon wbasen' naken da' li. Gokle' yełe žnnele'.

¹⁰ Katen' ba wdėgake' gan zej nníta' benne' nežw ka', na' benne' bežope' ka', benne' žjake' lo wdilje, benne' ka' žape chí'igake', na' bžingake' gan zoa da' naken ya, da' nbagan' gan žó'ogake' liž ya na', gan žežójgake' lo nez che yež. Gan žó'ogake', žakze chen wyaljwn. Kate' bžójgake', belzé'e gan bžingake' yetó

nez, na' wbás che ya'abán' la' bezá'alentie' Bedon'.

¹¹ Naž gókbe'e'le Bedon', na' lo yichj lázdo'ze' wnné':

—Na'a nnezla' da' li bseła' Xanžo Dios to wbás che ya'abá chie', na' beslé' neda' lo na' Herodes, na' lo yógo'te da' gónegekle benne' judío ka' góngake' chia'.

¹² Kate' ne yo'o nez Bedon', žesá' laže'e kan nak da' goken, na' ble'e ža yo'o liž Lia, xna' Zwa, xkwiden' zoa yetó labe' Markos. Lo yo'on' zej ndobe benne' zan, benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zcháljengake' Dios.

¹³ Katen' bliž Bedon' gan zó'ogake' li'a, bžoj to xkwide' no'le lebe' Rode nich nnezlbe' nozen'.

¹⁴ Katen' beyónbia'be' chi'i Bedon', lo yela' žebél chebe' bi bsáljwben', san taríaze beye'jbe' lo yo'on', na' bejzenlbe' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnnabe':

—Zoa Bedon' ža yo'o.

¹⁵ Naž belyi'e-be':

—Nak yał yichjo'.

Lebe' chochže ben xtiža'be' naken ki. Naž wnnágage':

—Kege le'. Bxin chelgen'.

¹⁶ Xak na' bi wzóa ži Bedon', žliže' benne' ka' nníta'gake' lo yo'on'. Kate' bsáljwgake' yo'o, to belnízele' katen' blé'egekle' le'.

¹⁷ Naž Bedon' bchis ne'e nich nníta'gake' žize, na' bzenle' légage' kan ben Xanžon', bebeje' le' liž yan'. Gože' légage':

—Le chejzenle Jakob, na' lježžo ka' kan goken.

Naž bežój Bedon' ga na', na' wyeje' ga yoble.

¹⁸ Kate' za' ža'ni' ža na', wžé' zédekle benne' ka' žjake' lo wdíle kan goken, dan' biž yo'o Bedon' liž yan'.

¹⁹ Naž bseła' Herodes benne' ka' chejxi'gake' Bedon'. Katen' bi bžélgekle' le', wnnable' benne' ka' žjake' lo wdíle, benne' ka' wdape chí'igake' Bedon', dot da' goken. Wdé na' Herodes na' gože' ni'a ne'e ka' gótgake' benne' ka' žjake' lo wdíle. Naž bezá' Herodes na' gan nbab Judea, na' wyeje' lo yež Sesarea, gan bga'ne'.

Kan got Herodes

²⁰ Kate' ža ka' benne' yež Tiro ka', na' benne' yež Sidón ka' zdíl díža'gake' len Herodes. Zga'ale benne' ka' nníta'gake' lo yežlyó che Herodes na' belsele'e da' žiažje chegak benne' ka' nníta'gake' lo yež Tiro, na' lo yež Sidón, san dan' zža'a Herodes na' légage', biž bi želsele'e chégage'. Naž benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gókgake' toze, na' béngake' ga bchálj Blasto lo wláž légage' law Herodes na'. Nak Blaston' wen žin blo law Herodes na'. Benne' Tiro ka', len benne' Sidón ka', gónegekle' žíngake' law Herodes na',

nich nnágekle' le' ga'n chawe' díža' bizjw chégage'.

²¹ Naž Herodes na' bžia bi'e to ža yenle' chégage', na' ža na' wži'e latje chie' gan zchi'a laže'e bi da' žaken, nakwe' to laže' da' zakan', na' bchalje' lágwage'.

²² Naž wžéžeya'agak benne' ka', na' wnnágage':

—jKege bénne'ze nga! jDios na'kze zchalje'!

²³ La' na'ze to wbás che ya'abá che Xanžo la' be'tie' le' dan' lekze' wži'e yela' zka'n zen da' žala' gaken che Dios. Naž gołj bzoga' le'e Herodes na', na' gote' dan' žáwagkba' le'.

²⁴ Naž wžé díža' kan nak che Xanžon', na' belyán benne' ka' nzi' lo ná'gaken'.

Bernabé len Saulo žejcháljgake' díža' chawe' da' nežw chi'i

²⁵ Kate' Bernabé len Saulo ba bdégage' mežwn' da' btobgak benne' ka' che Benne' Criston' lo na'gak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' bezá'gake' ga na', na' beyéjgake' lo yež Antiokía. Ležka' bché'gake' Zwa, xkwiden' zoa yetó labe' Markos.

13

¹ La' ža na'ze wnníta'gak benne' ka' zcháljgake' lo wláž Dios, na' benne' wsedle ka', lo yež Antiokía, benne' ka' zej nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' lo yežen'. Ki lágake':

Bernabé,

Smon, (ležka' lie' Benne' Gasj),

Lusio, (benne' yež Sirene),

Saulo,

Manaén, (benne' bgól'lene' tzen Herodes, benne' znna bi'e gan nbab Galilea).

² Katen' zej ndobe benne' ki law Xanžon', na' žóngake' wbás, Dios Be' La'y gože' légage', na' wnné':

—Le kwej Bernabé len Saulo cheze chia' nich chjéngake' žin na' dan' bliža' légage' góngaken'.

³ Katen' beyóž béngake' wbás, na' bcháljengake' Dios, naž bxo'a ná'gake' chope' ki, na' bséla'gake' légage'.

Wbás ka' zcháljgake' díža' chawe' lo yežlyó Chipre

⁴ Naž Bernabé len Saulo jake' lo yež Seleusia dan' bseła' Dios Be' La'y légage' ga na', na' belbene' to lo barkw da' bchen' légage' gan nak to yežlyó lo niso'da' nzin' Chipre.

⁵ Kate' bžíngake' lo yež Salamina, bcháljgake' xtiža' Dios ga nak lo yo'o ka' gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Zej nchi'e xkwide' Zwa nich gáklben' légage'.

⁶ Kate' beyóž wdégage' yógo'te yeždo' ka' zej nnitan' lo yežlyó Chipren', da' zoan lo niso'd, naž bžíngake' lo yež Pafos gan

bejxáka'gake' to benne' judío lie' Barjesús. Nake' benne' wzá' wen laže', na' znne' zchalje' lo wláZ Dios.

⁷ Benne' ni zóalene' Serjio Paulo, to benne' wnná bia', benne' žejni'ile'. Benne' wnná bian' bliže' Bernabén' len Saulon', dan' gónele' yenle' xtiža' Dios.

⁸ Naž benne' wžán' beži'e chegak Bernabén', na' Saulon', dan' gónele' gone' ga bi chejle' benne' wnná bian' che Dios. Benne' wžán' lezka' lie' Elimas len xtiža'gak benne' zi'to' ka'.

⁹ Naž Saulon', bennen' lezka' lie' Pablo, bzóa choch lawe', na' zoalen Dios Be' La'y le', bwie' Elimasen',

¹⁰ na' gože' le':

—Le', benne' wen laže', na' benne' wen da' kegle. Nako' ka' zi'nkze da' xiwe', na' bi zle'elo' chawe' yógo'te da' naken chawe'. ĆBi wsano' da' žono', zži'o che diža' chawen' che Xanžon', na' žsejo' xnez no benne' žénele' chejli'e chie' Le'?

¹¹ Na'a, Xanžo na'kze wsaka' zi'e le', na' choj yej lawo', na' bi le'elo' wbíž bale ža ka'.

La' wchojte yej law Elimasen', na' wdé' nile na'le, žilje' no benne' goxwe' ne'e, nich wchi'e le'.

¹² Katen' benne' wnná bian' ble'ele' da' goken, na' bebanle' kan nak xtiža' Xanžon', na' bejli'e che Benne' Criston'.

Da' ben Pablo len Bernabé lo yež Antiokía gan nbab Pisidia

¹³ Naž Pablo len benne' ka' zónlengake' le' tzen wžéngake' to lo barkw, na' bezá'gake' lo yež Pafos, na' bžingake' lo yež Perje gan nbab Panfilia. Lo yežen' xkwiže' Zwa blá'alenbe' légake', na' beyejbe' lo yež Jerusalén.

¹⁴ Wdé na' bezá'gake' lo yež Perjen', na' jake' lo yež Antiokía gan nbab Pisidia. Lo yežen', katen' nak ža la'y chegak benne' judío ka', belyo'e lo yo'on gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' lo yo'on' wžé'gake'.

¹⁵ Naž to benne' zoe' ga na' beje' to da' bsdle' Moisés, na' lezka' to da' wnná to benne' bchalje' lo wláZ Dios. Wdé na' benne' wnná bia' che yo'on' bsele'e to benne', na' bcháljlene' Saulon', na' Bernabén', na' wnné':

—Le'e, lježto' ka'. Cha' nche'le to da' nnale da' wzejni'ilen neto', le nnan.

¹⁶ Naž wzó ža' Pablon', na' bchis ne'e nich kwé'gake' žize, na' wnné':

—Le wzé nag da' yapa' le'e, benne' Israel ka', na' le'e, nole zžébele Dios.

¹⁷ Xanžo Dios, Bennen' zka'n zengak benne' Israel ka', wžekze' xa xto'žo ka', na' bene' ga belyáni'le katen' gókgake' benne' zi'to' ka' lo yežlyó Ejipto. Wdé na' len yela' wak zen chie' bebeje' légake' lo yežlyón'.

¹⁸ Choplalj yiz Dios goke' zen laže' len légake' katen' wdágage' dot lo yo biž lo latje dach.

¹⁹ Kate' beyož bchinnje' gaže kwe' yež ka' wnníta'gaken lo yežlyó Kanaán, na' bnezjwe' xa xto'žo ka' yežlyó chegak benne' ka'.

²⁰ Wdé na', da' goken tape gaywá' chi yon yiz, Dios bnnite' benne' ka' nich wchi'a laže'e légake' na' zejte wzóa Samuel, bennen' bchalje' lo wláZ Dios.

²¹ Naž belnnable' Dios wzóe' to benne' nich nna bi'e légake', na' Dios bzoe' Saúl, zi'n Sis, to benne' nbáblene' za'só Benjamín ka' nich nna bi'e légake', na' ki ben Saúl na' choplalj yiz.

²² Wdé na' Dios bek'é'e Saúl na', na' bzoe' Dabí nich nna bi'e légake'. Dios blóe'ele' kan nak Dabín', katen' wnné': “Nnezla' Dabí, zi'n Isai, žone' da' žaz laža'a neda', na' gone' yógo'te da' žénela' gone'.”

²³ Ladjw za'só Dabín', Dios bene' ga golj Jesusen' nich yeslé' benne' Israel ka', kan zga'ale bchebe laže' Dios gone'.

²⁴ Zga'ale kate' bla' Jesusen', bchalj Zwa lawgak yógo'te benne' Israel ka' nich yeyát láže'gake', na' yezóagake' nis.

²⁵ Katen' za' yeyož wchálj Zwan', na' wnné': “ĆNozkze žéklele naka' neda'? Bi naka' Benne' Criston', Bennen' žala' yide'. Le wia nga. Za' la' Bennen' ga zoa' ni, na' neda' bi naka' zi kweja' zele' da' žleje'.”

²⁶ Le'e, ljéža'do' ka', le'ekzle nakle za'só Bran len nole le'e zoale nga, na' zžébele Dios. Dios na'kze bsele'e diža' ni chele nich yelale.

²⁷ Benne' ka' wnníta'gake' lo yež Jerusalén len benne' ka' wnná biá'gake' légake', bi gókbe'egkle' Jesusen' nake' Benne' Criston', na' bi bejni'igekle' da' nyejw le'e yiche dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláZ Dios, žsedlen kan nak che Jesusen', la'kze žólgaken' ža la'y ka', san lo yela' bi žejni'il chégake' béngake' da' benen ga bžin dan' znaa dižan' katen' belchoge' che Jesusen' gate'.

²⁸ La'kze bi bžélgkcle' bi da' nbaga' Jesusen' nich čóggake' chie' gate', san belnnable' Pilato yi'e benne' ka' gótgake' Le'.

²⁹ Kate' beyož béngake' yógo'te da' nyejw le'e yiche kan žala' gaken chie', belétjgake' Le' le'e yag kroze, na' belkache'e Le' lo yežw ba.

³⁰ Naž Dios besbane' Le' lo yela' got,

³¹ na' zan ža blóe'e law Jesusen' lawgak benne' ka' wdálengake' Le' tzen katen' wdé' gan nbab Galilea, na' ble'e lo yež Jerusalén. Na'a, zzoa ligak benne' ka' chie' Le' lawgak benách ka'.

³² Ka' naken, lezka' neto' zcháljento' le'e diža' chawen' kan nak dan' bchebe laže' Dios gone' chegak xa xto'žo ka'.

³³ Dan' bchebe laže' Dios gone' chégake', Ćekze' bene' ga goken lawžo žo'o, nakžo za'sógake' ka'. Ki bene' katen' besbane' Jesusen', na' goken kan nyejw le'e yiche gan

zoa salmo da' chopen', dan' znnan ki: "Le' nako' Zi'na'. Neda' bzoakza' Le'."

³⁴ Ka naken, Dios besbane' Le' lo yela' got nich bi kwia yi' bela' žen chie', Dios na'kze wnné' ki: "Wnezjwa' chio' da' ba nez zen da' bchebe laža'a che Dabí."

³⁵ Che len lezka' nyejw le'e yiche, gan zoa yetó salmo, da' znnan ki: "Bi go'o latje ga'n benne' la'y chio' gan kwia yi' bela' žen chie'."

³⁶ Da' goken che Dabín' nak bian'. Wdé bene' zin lawgak benne' wláz chie' ka', kan Dios gože' le' gone', naž gote', na' wló'ogake' le' lo yežw ba gan wnníta'gak xa xta'we' ka', na' wzía yi' bela' žen chie'.

³⁷ Na'a, kan nak che Jesusen', Dios besbane' Le', na' bi wzía yi' bela' žen chie' lo yežw ba.

³⁸ Le'e, ljéža'do' ka', žala' nnézele da' ni da' zzenla' le'e. Ni'a che da' ben Jesusen' Dios ženít lawe' chele le'e dola' da' nbága'le.

³⁹ Na'a, Dios žeyón chawe'e yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', na' žeké'e dola' ka' da' bi gok yeká'a da' wnná xtiža' Dios, dan' bde Moisés chežo.

⁴⁰ Le gape chi'i kwínle na'a nich bi gak chele da' nyejw le'e yiche dan' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, da' znnan ki:

⁴¹ Le wia nga, le'e, benne' ka' bi žaple neda' ba la'ne.

Yebán láže'le, san lo yela' bi žejlé' chele gatle. Neda' gona' to žin ža ni zoale le'e, na' la'kze no benne' wloe'ele' le'e da' zejlás žin na', bi chejle'le chie'.

⁴² Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen bežóygake' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios, naž góta'yoegkele benne' ka' légake' wzéngkele' légake' da' ki kate' žin yetó ža la'y chégake'.

⁴³ Kate' benne' ka' zej ndobe' lo yo'on', bežóygake' ga na', benne' zan, benne' judío ka', len benne' ka' beyággake' judío, benne' ka' zka'n zéngake' Dios, bénlengake' Pablon' len Bernabén' tzen. Chope' ki bcháljlengake' légake', na' ben chóhgake' légake' nich gá'nteze chóhgake', na' nich wxén láže'gake' da' gonnze Dios chégake'.

⁴⁴ Yexono' ža ka' katen' bžin yetó ža la'y chégake', na' bđobgak yeláte'ze ka' bđachgak benne' ka' che yežen' nich yéngkele' xtiža' Dios.

⁴⁵ Naž bgé'egkele benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', kate' blé'egkele' benne' zan ka', na' che len wnnégake' che da' zna Pablon', na' bežíl'igake' chen.

⁴⁶ Naž Pablon' len Bernabén', len yela' wechóg laže' chégake', belyi'e benne' judío ka', na' wnnágake':

–Ben byenen wzenlto' le'e nézwe xtiža' Dios, san dan' zzoale che'la'ale diža' ni, da' žonle nak bian' bi nakle ži gata' yela' nban

da' zejlí kanne ni chele, che len, na'a chejto' gan zej nni'ta' benne' zi'to' ka'.

⁴⁷ Lezka' gož Xanžo Dios neto' gonto' ki, na' wchaljto' che Benne' Criston' lawgak benne' zi'to' ka'. Ki zna da' wnná Dios kan nak che Benne' Criston', katen' wnné':

Bzoa' Le' nich gako' baní' chegak benne' zi'to' ka',

na' gako' Benne' yeslé' benách ka' dot yežlyó nga.

⁴⁸ Kate' benne' zi'to' ka', benne' ka' nníta'gake' ga na', béngkele' da' ni, na' bebéegkele', na' bka'n zéngake' Xanžon' ni'a che xtiže'e. Yógo'te benne' ka' ba ben Dios chégake' gata' yela' nban da' zejli kanne chégake', bejlé'gake' che Benne' Criston'.

⁴⁹ Ka' goken, wzé xtiža' Xanžon', na' benne' yógo'te yež zej nni'tan' yežlyón', béngklen'.

⁵⁰ Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', belkó'o yele'e benne' blo ka' che yežen' nich bi lé'egkele' Pablon', na' Bernabén' chawe'. Lezka' belkó'o yele'e no'le blo ka', no'le zka'n zéngake' Dios. Ka' goken, béngake' ga belbía láže'gake' Pablon', na' Bernabén', na' blággake' chope' ki na'le lo yežlyó chégake'.

⁵¹ Naž Pablon' len Bernabén', bechínnjgake' bište yo da' dan' lábgage', dan' zloe'elen nga'n žia da' zej nbaga' benne' ka' che yežen', na' jake' lo yež Ikonio.

⁵² Bebéegkele benne' ka' che yež Antiokía, benne' žejlé'gake' che Xanžon', na' Dios Be' La'y wzóalene' légake'.

14

Da' ben Pablo tzen len Bernabé lo yež Ikonio

¹ Kate' bžin Pablo len Bernabé lo yež Ikonio, belyoé'e tzen lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios, na' bcháljgake' diža' chawen' ga na'. Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'.

² Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' chie', belkó'o yele'e bale benne' zi'to' ka' nich bi chejlé'gake' che Benne' Criston', na' nich bi lé'egkele' chawe' lježžo ka', benne' žejlé'gake' chie' Le'.

³ Dan' bejle'gak benne' zan ka' che Benne' Criston', Pablon' len Bernabén' wnníta'gake' ga na' zan ža, na' lo yela' wechóg laže' bcháljgake' xtiža' Dios, dan' žxen láže'gake' Xanžon'. Xanžo na'kze blóe'ele' da' wnnágake' kan nži'il Dios benách ka' naken dot da' li, na' Dios bi'e léggake' latje béngake' da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebángkele benách ka'.

⁴ Naž benne' ka' nníta'gake' lo yežen' gok chópelegake'. Bale' bénlengake' benne' judío

ka' tzen, benne' ka' bi žejlé'gake' che Jesusen', na' yebale' bēnlengake' Bernabén' len Pablon', benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', tzen.

⁵ Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' chie' len benne' zi'to' ka', bēnlengake' tzen benne' ka' zŋna biá'gake' légake', na' bdóbgake' nich góngake' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' zia, na' nich wžé'egake' légake' yej.

⁶ Kate' Pablon' len Bernabén' gókb'egekle' da' ni, bzónnjgake' ga na', na' jake' lo yež Lистра, na' lo yež Derbe, yež ka' zej nbaben Likaonia, gan wdégake' yógo'te yeždo' ka', da' zej nnitan' gawze.

⁷ Lo yež ka' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Benne' Criston'.

Zžé'egake' Pablo yej lo yež Lистра

⁸ Lo yež Lистра wzóa to benne' bi žak se'e. Že'ze' ga na' dan' bi zza'kze' katen' golje', na' batkle wzé'e ni'e.

⁹ Benne' ni wzé nage' da' wnná Pablo. Pablon' bwie' le', na' gókb'e'ele' žejli'e che Benne' Criston' nich yeyake'.

¹⁰ Naž wnné žižje Pablon', na' gože' le':

–Wzé.

La' bħite'te bennen', na' wzé'e ni'e.

¹¹ Kate' benne' Lистра ka' blé'egekle' dan' ben Pablon', wzó ląwgake' znnégake' žižje len xtiža'gak benne' Likaonia ka', na' wnnágake':

–jDios ka' benne' ki! Bétjgake' ga ni zoažo, na' zloe'el kwíngake' kan zŋna'gak benne' ka'.

¹² Wnnágake' Bernabén' nake' Júpiter, kan nak la dios blo chégake', na' wnnágake' Pablon' nake' Merkurio, yetó dios chégake'. Ki wnnágake' dan' zchalj Pablon' kan znnágake' žon Merkurion'.

¹³ Gan nníta'gake' zoa yodo' che Júpiter, da' žen' kwit nez gan žo'ogak benách ka' lo yežen'. Bħoz che Júpiter na' la' bžintie' ga na', na' nchi'e beže ka', na' lezka' noe'e yeje ka', na' žónlengak benne' zan le' tzen. Gónegekle' gótgake' beže ka' ląwgak Pablon' len Bernabén' nich wká'n zéngake' légake' kan zóngake' chegak dios ka' chégake'.

¹⁴ Kate' Bernabén', na' Pablon', benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', gókb'egekle' da' ni, na' belcheze'e laže' da' zej nakwe'. Gok nyache' láže'gake' dan' žongak benne' ka' da' bi žála' góngake', na' belħite' Pablon', na' Bernabén', na' bejcházgake' gachje ląwe'le benne' zan ka'. Wnnégake' žižje,

¹⁵ na' gózgake' légake':

–Le'e, benne' ka'. ĵBiz chen' žonle da' ki? Lezka' bēnne'ze naktó' kan nakle le'e, na' zzenlto' le'e da' nikze žála' wsanle žonle, dan' bi be zakan', nich gakle che Dios ban. Dios ni bene' ya'abá, na' yežlyó nga, na' nisdó, na' yógo'te da' zej nnitan' to to latje ka'.

¹⁶ Yiz ka' da' wdégaken, bengak yógo'te benách ka' kan nak da' znnazen chégake', na' Dios bi bsejwe' xnézgake',

¹⁷ san bene' ga nak bia' da' nake', ni'a che da' chawe' da' žone' chégake'. Žsele'e nis yejw gan zoažo, na' žone' ga želgole da' žazzon. Zwawe' žo'o, na' žone' ga žebelžo.

¹⁸ La'kze Bernabén' len Pablon' gózgake' légake' da' ki, kánneze bzóegekle' bséjwgake' xnezgak benne' zan ka', nich bi gótgake' beže ka' ląwgake'.

¹⁹ Naž bałe benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', bžingake' ga na', benne' ka' zej nžoje' lo yež Antiokía, na' lo yež Ikonio, na' belkó'o yele'e benne' zan ka'. Naž yógo'tegake' bžé'egake' Pablo yej, na' bzóbgake' le' na'le žoa'a yežen', dan' žékgekle' ba nate'.

²⁰ Naž kate' benne' ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bdóbgake' dot kwit gan de Pablon', na' wyase', na' beyaze' lo yežen'. Kate' za' ža'ni' yetó ža, Pablon' bežójlene' Bernabén', na' jake' lo yež Derbe.

²¹ Lo yežen' bcháljgake' diža' chawen' kan nak che Jesús, Benne' Criston', na' benne' zan bejlé'gake' chie' le'. Wdé na' beyéjgake' lo yež Lистра, na' lo yež Ikonio, na' lo yež Antiokía.

²² Kate' Bernabén' len Pablon' wdégake' lo yež ka', ben chóchgake' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' besá'gake' láže'gake' nich ga'n chóchgake' kan žejlé'gake' chie' le'. Belyi'e légake':

–Cho'ožo žo'o gan zŋna bia' Dios, san žon byenen sáka'žo da' zan da' gaken chežo.

²³ Gan zoa to kwe' to kwe' benách ka' che Benne' Criston', Pablon' len Benabén' bnníta'gake' benne' gole ka' nich gape chí'igake' benne' ka' che Benne' Criston'. Kate' ba bcháljlengake' Dios, na' bėngake' wbás, naž bdégake' légake' lo na' xħanzo, Bennen' žejlé'gake' chie'.

Pablo len Bernabé žėžingake' lo yež Antiokía gan nbab Siria

²⁴ Naž Pablon' len Bernabé wdégake' gan nbab Pisidia, na' bžingake' gan nbab Panfilia.

²⁵ Kate' beyož bcháljgake' xtiža' Benne' Criston' lo yež Perje, na' jake' lo yež Atalia.

²⁶ Bezá'gake' ga na', na' belbene' to lo barkw, na' bežingake' lo yež Antiokía, gan zej nníta' benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' bseła'gake' légake' nich chejžé'gake' xtiža' Dios, katen' wló'ogake' légake' lo na' Dios, Bennen' žon chawe'e légake' nich góngake' xħchine', žin na' da' ba beyož bėngake'.

²⁷ Katen' bežingake' lo yež Antiokía, na' bđobgak benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na'. Naž Pablon' len Bernabén' bzėngekle' légake' kan zej nak da' zen ka' da' ben Dios lo ná'gake', na' lezka' kan

ben Dios, bi'e benách zi'to' ka' latje žejlé'gake' che Benne' Criston'.

²⁸ Zan ža Pablon' len Bernabén' bgá'nlengake' benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' lo yežen'.

15

Benne' ka' che Benne' Cristo žon xtíža'gake' lo yež Jerusalén

¹ Naž bałe benne' ka', benne' zej nžoje' gan nbad Judea, bžingake' lo yež Antiokía. Bsédgekle' lježžo ka', na' wnnágake':

—Le'e, benne' byo ka', cha' bi chog lo beła' chele kan žónteze žonto', kan bchi'le Moisés, bi gak yelale.

² Naž Pabło len Bernabé beldíl diže'e len légage', na' gokle'e žo'osbé. Wdé na', benne' Antiokía ka' wžégake' Pablon' len Bernabén', na' yebałe lježžo ka', nich chjake' lo yež Jerusalén, nich lá'gake' lawgak benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' lezka' lawgak benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', nich wcháljengake' légage' kan nak da' ni da' žaken, na' kan nak da' yałze da' žsédgekle benne' ka'.

³ Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' Antiokía ka', wló'ogake' légage' nez. Wdégake' gan nbad Fenisia, na' gan nbad Samaria, na' bžéngkele' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', kan goken, beyakgak benne' zi'to' ka' che Benne' Criston'. Da' ni benen ga bebégekle yógo'te lježžo ka'.

⁴ Pablon' len Bernabén' bžingake' lo yež Jerusalén. Naž benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na' len benne' wbás ka' bsele'e Le', na' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', wdápegake' légage' ba la'ne. Pablon' len Bernabén' bžéngkele' légage' yógo'te da' ben Dios lo ná'gake'.

⁵ Naž bałe benne' yodo' fariseo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', belzó ži'e, na' wnnágake':

—Žon byenen chog lo beła' chegak benne' byo ka', benne' zi'to' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' wchi'ilžo légage' góngake' kan zna da' bchi'le Moisés žo'o.

⁶ Naž benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', bdóbgake' nich wchi'a láže'gake' da' ni da' žaken.

⁷ Wdé bcháljgake' scha, na' wzé Bedw, na' gože' légage':

—Ljéža'do' ka'. Nnézkzelele kan gok ža ni'te, kan Dios wžekze' neda' nich wchálja' xtíže'e lawgak benách zi'to' ka' nich yéngkele' diža' chawen', na' chejlé'gake' che Benne' Criston'.

⁸ Dios, Bennen' nónbia'kze' da' yo'o lo yichj láždo'gak benách ka', bzoe' da' nak bia' žape'

légage' ba la'ne, dan' bsele'e Dios Be' La'y chégake', kan bsele'e Le' chežo žo'o.

⁹ Bi bche'e kan bene' chégake', na' chežo, na' lezka' beyón chawe'e yichj láždo'gake' dan' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

¹⁰ Na'a, žbiz chen' žži'ile che Dios, na' žesbága'le to ywa' zi'i yengak lježžo ka'? Ywa' na', da' naken da' bchi'le Moisés, bi gok wa'žon žo'o, na' bi gok wá'gaken xa xto'žo ka'.

¹¹ Žejle'žo yelažo ni'a cheze da' ben Xanžo Jesús lo wláz žo'o, na' kan yelažo žo'o, lezka' yelágake' légage'.

¹² Katen' beyož bchalj Bedon' da' ni, na' yógo'tegake' wnníta'gake' žize, na' bze nággake' da' bcháljak Bernabén', na' Pablon'. Benne' ki bžéngkele' légage' da' ka' da' zej nak bian' da' žóngaken ga žebángkele benách ka', da' ka' ben Dios lo ná'gake' gan zej nníta' benách zi'to' ka'.

¹³ Katen' beyož wnnagak Bernabén', na' Pablon' da' ni, bechebe Jakob, na' wnné':

—Ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e.

¹⁴ Smon Bedw ba bzenle' žo'o kan ben Dios, blóe'ele' law yela' wak chie' da' nežw chí'i lawgak benách zi'to' ka' nich bebeje' benách ka' che Leze', benne' ka' nníta'gake' ládjwgage'.

¹⁵ Kan nak da' ni naken tlebe len xtíža'gak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, kan nyejw le'e yiche la'y, da' znan:

¹⁶ Kate' ža ka' te ža ki yelá'a, na' wchisa' to Benne' nna bi'e,

Bennen' chaze' latje che Dabí, bennen' wnná bi'e.

Gona' kan žon to benne' žechise' to yo'o nyinnj.

Lezka' yechisa' benne' za'sóe' ka', benne' ka' zej nga'ne'.

Gona' kan žon to benne' žechise' to ze'e gole.

Ki gona' nich yechisa' da' wnná bia' Dabín',

¹⁷ na' nich chíljgak yezika' benách ka' Xanžon'.

Benách zi'to' ka' chíljgake' Le',

na' si' lágake': Benách Ka' Che Dios.

¹⁸ Ki wnnakze Xanžo, Bennen'

ža ni'te bene' ga zej nak bia' yógo'te da' ki.

¹⁹ 'Che len žekla' neda' bi žala' wséjwžo xnezgak benách zi'to' ka', benne' ka' žeyágake' che Dios.

²⁰ Žala' wzóžo chégake' nich wká'ngake' da' ka' da' bi žala' gáwgake', da' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' bi góngake' da' sban ka', na' bi gáwgake' beła' chegak bia yixe' ka' len xchéngakba', na' bi gáwgake' xchen nóte'teze bia yixe'.

²¹ Ža ni'te, na' zejte na'a ža zej nníta' benne' ka' zcháljgake' lo yo'o gan zdogak benne' judío ka' nich yéngkele' xtíža' Dios yógo'te yež ka', na' zcháljgake' che da' bzoj Moisés. Žólgakzen' ža la'y ka'.

²² Naž benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', na' yógo'te benne' ka' che Benne' Criston', wyáz láže'gake' wžégake' bale benne' ka' ladjwgake' nich séła'gake' légake' lo yež Antiokía, tzen len Pablon', na' Bernabén'. Chope' ka' wžégake' zej nake' Judas len Silas. Judas na' lezka' lie' Barsabás. Chope' ki zej nake' benne' blo ladjwgak lježžo ka'.

²³ Bžójgake' to le'e yiche da' bđégake' lo ná'gake', nich chjwá'gaken', dan' znnan ki: "Neto', benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', na' lježžo ka', žapto' le'e: "Padiox' lježto' ka', nakle benách zi'to' ka', na' zoale lo yež Antiokía, na' lo yež ka' zej nbaben Siria, na' Silicia.

²⁴ Benlto' kan žongak bałe benne' ka', benne' bžójgake' ga ni zoato', san bi bseła'to' légake'. Žedjchá'gake' le'e len da' ka' znnágake', na' zchíxgake' yichj lázdo'le, dan' znnágake' žon byenen chog lo beła' chele, benne' byo ka', na' žala' gonle kan znná da' bchi'le Moisés.

²⁵ Che len wyáz láže'to' katen' ba ben toze xtiža'to', wžeto' chope benne', na' séła'to' légake' nich yedjwiágake' le'e. Yidlengake' tzen Bernabé len Pablo, benne' ka' nži'ilžo.

²⁶ Bernabén', na' Pablon' ba jake' gan wzóa da' ben zož gátgake' dan' zej nži'ile Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

²⁷ Ki naken, žséla'to' Judas len Silas gan zoale. Chope' ki wzejní'igekle' le'e da' ni da' zzojto' chele le'e yiche ni.

²⁸ Dios Be' La'y bļoe'ele' neto' da' žaz laže'e, na' lezka' žaz láže'to' neto', bi yesbága'žeto' le'e ywa', da' naken da' bchi'le Moisés, san toze da' ki da' žon byenen gonlen.

²⁹ Bi gawle da' wdé ļawgak lo'a ka'. Bi gawle žen.

Bi gawle beła' chegak bia yiže' ka' len xchéngakba'.

Bi gonle da' sban ka'.

Cha' gape chi'i kwínle, nich gonle kan znnagak da' ki, na' gonle da' naken chawe'."

³⁰ Ka' goken, benne' ka' bseła'gake' bžíngake' lo yež Antiokía. Katen' blá'gake' ga na', btóbgake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wló'ogake' yichen' lo ná'gake'.

³¹ Katen' beyóž bélgaken', bebégekke' ni'a che da' nyejw le'e yichen', da' žeyón zenen légake'.

³² Judas na' len Sílasen' lezka' zej nake' benne' zcháljgake' lo wláz Dios. Che len bkóngekke' žin diža' zan, da' ka' bcháljengake' lježžo ka', nich beyón zéngake' légake', na' ben chóchgake' légake'.

³³ Wdé bžégekke' chope' ka' ga na' bałe ža, naž lježžo ka' bzégake' légake' diža' nich yeyéjgake' lo yež Jerusalén gan zej nníta' benne' ka' bseła'gake' légake'.

³⁴ Wyáz laže' Sílasen' bga'ne' lo yež Antiokían'.

³⁵ Lezka' Pablon', na' Bernabén' bgá'ngake' lo yežen', na' bsédgekke' benách ka', na' bzoa légake' che xtiža' Xanžon'. Lezka' bengak benách zanže ka'.

Zzo ļaw Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chope' chi'i

³⁶ Kate' ba wdé bałe ža Pablo gože' Bernabé:

—Le cho'o chejžo da' yoble nich chejwíażo lježžo ka' nníta'gake' yógo'te yež ka' gan ba bchálžo xtiža' Xanžon', nich le'elžo kan žak chégekke'.

³⁷ Gónele Bernabén' wché'gake' xkwíde' Zwa Markos, nich chéjlenbe' légake',

³⁸ san bi wyáz laže' Pablon' wché'gake'-be' nich chéjlenbe' légake' dan' blá'alenbe' légake' gan nbab Panfilia, na' biž yjénlenbe' légake' žin che Xanžon'.

³⁹ Bi gok toze xtiža'gak Bernabén', na' Pablon', ga bžinte bla'a lážgake' toe' yetóe'. Bernabén' bchi'e xkwíde' Markos, na' belbene' to lo barkw, na' jake' lo yežlyó Chipre.

⁴⁰ Pablon' wžíe' Sílas nich chéjlene' le' tzen. Naž lježžo ka' wló'ogake' légake' lo na' Xanžon', na' wnnábgekke' Le' gon chawe'e légake'. Naž Pablon' len Sílasen' wyó'ogake' nez.

⁴¹ Wdégake' lo yež ka' gan nbab Siria, na' gan nbab Silisia, na' ben chóchgake' benách ka' che Benne' Criston' nníta'gake' lo yež ka'.

16

Xkwíde' Timoteo žónlenbe' Pablo len Silas tzen

¹ Wdé na' bžin Pablo len Silas lo yež Derbe, na' lo yež Listra. Wzóa to xkwíde' byo lebe' Timoteo ga na', na' žejle'be' che Benne' Criston'. Nakbe' zi'n to no'le judío žejli'e che Benne' Criston', san xabe' bi nake' judío.

² Lježžo ka', benne' nníta'gake' lo yež Listra, na' lo yež Ikonio znnágake' žon Timoteon' da' naken chawe'.

³ Gónele Pablon' chejlen xkwíden' le'. Bchi'e-be', na' bchoge' lo beła' chebe' kan žongak benne' judío ka'. Ki bene' nich bi nnegak benne' judío ka' chebe', dan' nnéžgekke' yógo'tegake' bi nak xabe' benne' judío.

⁴ Kate' Pablon' len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan zej nníta' yež ka', na' to to yež ka' bđégake' lo na'gak lježžo ka' nníta'gake' ga na' da' bzojgak benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' len benne' gole ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Bđégake' yichen' lo ná'gake' nich góngake' kan znnan.

⁵ Ka' goken, gok chochgak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' kan nak da' žejle'žo chie' Le', na' belyane' tža tža.

Benne' Masedonia žliže' Pablo lo da' ble'e dáwe'le'

⁶ Pablo len benne' ka' žónlengake' le' tzen wdégake' gan nbab Frijia, na' gan nbab Galasia. Ki béngake' dan' bsejw Dios Be' La'y xnéžgake', nich bi chejcháljgake' xtiža' Xanžon' gan nbab Asia.

⁷ Kate' bžingake' gan nbab Misia, gónegekle' chjake' gan nbab Bitinia, san Dios Be' La'y, Bennen' žsel'a' Jesusen' chežo, bi bi'e légake' latje.

⁸ Naž wdégake' cheļa'ale gan nbab Misia, na' jake' lo yež Troas. Neda', Lukas, zzoja' chio' da' ni, wzó'a' lo yež Troasen', gan wzó lawa' žónlena' Pablon' tzen.

⁹ Lo yežen' Dios bloe'ele' Pablon' to da' ble'e dáwe'le'. To benne' byo, benne' Masedonia, bloe'e lawe' gan zoe', na' góta'yoele' Pablon', na' wnné': "Da lažto', gan nbab Masedonia, na' goklen neto'."

¹⁰ Kate' Pablon' ble'ele' da' ni, dan' ble'e dáwe'le', la' be' láže'teto' chejto' gan nbab Masedonia, dan' gókbe'elto' Dios ba bliže' neto' nich chejchaljto' diža' chawen' chie' lawgak benách ka' nníta'gake' lo yežlyón'.

Da' bengak Pablo, na' Silas lo yež Filipos

¹¹ Naž wžento' to lo barkw, na' wza'to' lo yež Troas. Wdeto' ga bžinteto' lo yež Samotrasia, na' wdé yetó ža bžinto' lo yež Neápolis.

¹² Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Filipos, yežen' nakžen blo ka yógo'te yež ka' zej nbaben cheļa'a na' che gan nbab Masedonia. Lo yežen' zej nníta' benách wláž ka' chegak benne' Roma ka'. Wzoato' lo yežen' bale ža.

¹³ Kate' bžin to ža la'y, bžojto' lo yež, na' wyejto' žoa'a yego gan zdóbgakkze benne' ka' che yežen' nich wcháljengake' Dios, na' wže'to' ga na', na' bcháljlento' no'le ka' zej ndobe' ga na', kan nak xtiža' Xanžon'.

¹⁴ Zoa Lidia ladjwgake', to no'le che yež Tiatira. Nake' no'le žóti'e laže' xna da' záka'le'en. No'le ni zka'n zene' Dios, na' bze nage' da' bchalj Pablon', na' Xanžon' góklene' no'len' nich wzí' lo ne'e dan' wnná Pablon'.

¹⁵ Naž bezóe' le' nis, na' lezka' belzóa nis benách ka' nníta'gake' liže'. Wdé na' góta'yoele' neto', na' wnné':

—Cha' žákbe'elele žejli'a che Xanžon', le cho'o liža', na' le soa ga na'.

Ben byene' bga'nto' ga na'.

¹⁶ Yetó da' goken to ža kate' ne zejto' gan zcháljlento' Dios, bedjchág to xkwidé' no'le neto', na' yo'obe' be' da' žonen ga znnéya'abe'. Len yela' wnnéya'a chebe' benbe' ga benne' xanbe' ka' belzi'li'e mežw.

¹⁷ Xkwidé' no'len' bejnawbe' Pablon', na' neto'. Wnnebe' zižje, na' wnnabe':

—Benne' ki žóngake' xchin Dios, Benne' wak zente. Žlóe'egekle' le'e kan gak yelale.

¹⁸ Ki benne' zan ža. Katen' biž wyáz laže' Pablon', byechje', na' bliže' ben' yo'obe', na' wnné':

—Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', žapa' le': bežój lo yichj láždo'w xkwidé' no'le ni.

La' na'ze bežojte ben'.

¹⁹ Kate' xanbe' ka' gókbe'egekle' ba bežój ben' da' benen ga wnnéya'abe', na' biž sí'gake' mežw ni'a chebe', che len béxwgake' Pablon' len Silas, na' bché'gake' légake' lawgak benne' yolawe' ka', benne' ka' zej ndobe' gan nak lawe' ya'a.

²⁰ Bžégake' légake' lawgak benne' yolawe' ka', na' wnná'gake':

—Benne' ki zej nake' benne' judío ka', na' žóngake' ga žongak benne' wláž chežo ka' žo'osbé.

²¹ Žsédgekle' da' bi žala' si' lo na'žo, na' da' bi žala' gonžon, dan' nbabžo yež Roma.

²² Benne' zan ka' bží'igake' che Pablon' len Silasen'. Naž benne' yolawe' ka' góžgake' ni'a ná'gake' ka' yeká'gake' laže' da' zej nakw Pablon', na' Silasen', na' chingake' légake' yid.

²³ Wdé belyinli'e légake', na' bséjwgake' légake' liž ya. Góžgake' benne' žsejwe' liž yan' gape chi'e légake'.

²⁴ Benne' ni, kate' ba góžgake' le' ki, bsejwe' légake' lo liž yan' ni'te, na' wloé'e ní'agake' lo bloj yag ka'.

²⁵ Gachje yele Pablon' len Silasen' zcháljlengake' Dios, na' žólgake' da' zoe lágwage' Le'. Benne' ka' zej nyejwe' liž yan' bze nággaken'.

²⁶ Naž wzó'le'e yežlyó. Ka' goken ga bžinte wzize len ze'e liž yan', na' la' belyáljwte yógo'te gan žlyoé'e lo yo'on', na' beyéž do ya ka' da' zej nžejen benne' ka' zej yoe'e ga na'.

²⁷ Bebán bennen' žsejwe' liž yan'. Kate' ble'ele' zej nyaljw gan žlyoé'e liž yan', bleje' ya ntoche' chie' nich got kwine'. Ki gónele' gone' dan' žekle' ba bžonnjgak benne' ka' zej nyejwe' liž yan'.

²⁸ Naž wnné' zižje Pablon', na' bliže' le', na' wnné':

—Bi be gon kwino', dan' zoato' yógo'teto' nga.

²⁹ Naž bennen' wnnabe' yi', na' la' wyo'otie' liž yan'. Wzižli'e lo yela' zžebe chie', na' bzóa zibe' xni'agak Pablon', na' Silasen'.

³⁰ Kate' ba bebeje' légake' lo liž yan', gože' légake':

—Le'e, benne' ka', žbiz žala' gona' nich yelá'?

³¹ Légage' belyi'e le':

—Bejlé' che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' yeló' le', na' lezka' yelagak benách ka' nníta'gake' ližo'.

³² Bcháljlengake' le' tzen len yógo'te benách ka' nníta'gake' liže', kan nak che xtiža' Xanžon'.

³³ La' na'ze, kate' ne nak žel, bennen' žsejwe' liž yan' la' bche'tie' légake', na' bejtibe' légake' gan zíagake' we'. Wd'é na', la' bezoatie' nis, na' lezka' belzóa nis yógo'te benách ka' nníta'gake' liže'.

³⁴ Naž bchi'e légake' liže', na' bi'e da' we'j bdáwagake'. Žebele' tzen len yógo'te benách ka' nníta'gake' liže' dan' žejlé'gake' che Dios.

³⁵ Kate' za' ža'ni' ža na', benne' yolawe' ka' bséla'gake' ni'a ná'gake', na' bely'e bennen' žsejwe' liž yan', na' wnnágake':

—Bsan benne' ka'.

³⁶ Naž bennen' žsejwe' liž yan' bzenle' Pablo da' ni, na' wnné':

—Benne' yolawe' ka' góžgake' neda' wsana' le'e. Na'a, le žoj, na' binlo le yeyéj gan zoale.

³⁷ Naž bžoj Pablon', na' gože' ni'a na'gak benne' yolawe' ka', na' wnné':

—Ba wdíngake' neto' lawgak benách ka' la'kze bi bchi'a láže'gake' neto' kan zma benne' Roma, benne' wnná bia'. Bséjwgake' neto' liž ya, na' neto' nbabto' yež Roma na'. žNa'a wsángake' neto' ži žize? iBi gaken ki! Žala' yedjsángake' légakkze' neto'.

³⁸ Beyejgak ni'a na'gak benne' yolawe' ka', na' bzéngkele' légake' da' ni, na' légake' bžébegake' kate' béngkele' zej nbab Pablon', na' Sílasen' yež Roma.

³⁹ Kate' bžíngake' liž yan', góta'yoegekle' Pablon' len Sílasen' bi yesbága'gake' légake' zia. Naž belbeje' légake' liž yan', na' góta'yoegekle' légake' žójgake' lo yežen'.

⁴⁰ Naž Pablon' len Sílasen' bžójgake' liž yan', na' wyó'ogake' liž Lidia. Katen' ba blé'egekle' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', beyón zéngake' légake', na' la' bezá'tegake' ga na'.

17

Benne' yež Tesalónika ka' Žóngake' žo'osbé

¹ Wd'é Pablo len Silas lo yež Anfípolis, na' lo yež Apolonia, na' bžíngake' lo yež Tesalónika, gan zoa to yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkele' xtiža' Dios.

² Bga'n Pablon' lo yežen' galj ža, na' ka žónteze žone', wyo'é'e yo'on' kate' nak ža la'y chegak benne' judío ka', na' bcháljlene' légake' xtiža' Dios.

³ Bzejni'ile' légake', na' bløe'ele' légake' žsedle da' nyejw le'e yiche la'y žon byenen saka' Benne' Criston', Bennen' žxen láže'gak benne' judío ka' yide', na' gate' nich yeslé' légake', na' te gate', na' yebane' lo yela' got. Naž Pablon' gože' légake', na' wnné':

—Ka' goken che Bennen' lie' Jesús, Bennen' zzenla' le'e kan nak chie'. Benne' ni nake' Benne' Criston'.

⁴ Naž ba'le' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' bēnlengake' Pablon' len Sílasen' tzen. Lezka' benne' zan, benne' zi'to' ka', benne' zka'n zéngake' Dios, bejlé'gake' che Benne'

Criston'. Lezka' no'le zan, no'le blo ka', bejlé'gake' chie' Le'.

⁵ Naž benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', lo yela' zge'el chégake' Pablo, btóbgake' benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' kon želdaze' ga na'. Kate' ba btóbgake' benne' zan ka', béngake' žo'osbé dot lo yežen', na' de chgi' belyo'é'e liž Jasón nich kwéjgake' Pablon' len Sílasen' lawgak benách ka', benne' ka' žóngake' žo'osbé.

⁶ Kate' bi bžélgkele' Pablon' len Sílasen', naž belbeje' Jasón, na' yezika' lježžo ka', benne' nníta'gake' ga na', na' bché'gake' légake' lawgak benne' yolawe' ka'. Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Ba bžíngak benne' ka' nga, benne' ka' zchíxgake' benách ka' dot yežlyó nga.

⁷ Jasón ni wlo'é'e légake' liže'. Žží'igake' che da' zma benne' Sésar, bennen' zma bi'e žo'o, na' znnágake' zoa yetó benne' zma bi'e, bennen' lie' Jesús.

⁸ Kate' benne' wláž ka', na' benne' yolawe' ka', béngkele' da' ni, wžé' zédgkele'.

⁹ Naž, benne' yolawe' ka' wzí'gake' mežw da' bka'ngak Jasón na', na' yezika' benne' ka', nich wsángake' légake'.

Da' bengak Pablo len Silas lo yež Berea

¹⁰ Naž lježžo ka', benne' Tesalónika ka', la' belséla'tie' Pablo len Silas kate' ne nak žel, na' jake' lo yež Berea. Katen' bžíngake' ga na', belyo'é'e lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' che yežen' nich yéngkele' xtiža' Dios.

¹¹ Benne' ki gógakže' chawe' ka' zej nak benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, dan' wzí' lo ná'gake' xtiža' Xanžon' dot láže'gake'. Tža tža bélgake' da' nyejw le'e yiche la'y, nich nnézgekle' cha' nak dot da' li dan' zma Pablon'.

¹² Ka' goken, benne' zan, benne' judío ka', bejlé'gake' che Benne' Criston'. Lezka', benne' zan, benne' zi'to' ka', no'le blo ka', na' benne' byo ka', bejlé'gake' chie' Le'.

¹³ Naž kate' gókbe'egkle' benne' judío ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Tesalónika, lezka' zchalj Pablon' xtiža' Dios lo yež Berea, naž jake' ga na', na' béngake' ga bengak benne' zan žo'osbé ga na'.

¹⁴ Naž lježžo ka' la' belséla'tie' Pablon', nich cheje' žoa'a nisdo', san Sílasen', na' xkwíwide' Timoteo, bgá'ngakze' lo yež Berea na'.

¹⁵ Benne' Berea ka' bché'gake' Pablon' lo yež Atenas. Naž la' beyéjtegake' lo yež Berea na', na' biá'gake' xtiža' Pablon', nich yé'gake' Sílasen' len xkwíwide' Timoteon' chjaktie' gan zoa Pablon'.

Da' ben Pablo lo yež Atenas

¹⁶ Kate' ne zoa Pablo zbeze' Silas len xkwíwide' Timoteo, lo yež Atenas, gok nyache' láže'e dan' blé'ele' kan žongak yógo'te benne' ka' che yežen', zka'n zéngake' lo'a ka'.

¹⁷ Che len bcháljlene' benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', benne' zka'n zéngake' Dios. Ki bene' gan nak lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtíza' Dios. Lezka' tza tza bcháljlene' benne' ka' zdágake' lawe' ya'a kan nak xtíza' Benne' Criston'.

¹⁸ Pablon' bcháljlene' bale' benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' zśédgekle' benne' epikúreo' ka', na' da' zśédgekle' benne' estoiko' ka'. Bale' wnnágake':

—ǂBiz chen zchalj benne' wnele'e ni?

Yebale' wnnágake':

—ǂklotto' zchalje' chegak dios zi'to' ka'.

Ki wnnágake' dan' zchalj Pablon' lágwage' diža' chawen' che Jesusen', na' che yela' yebán.

¹⁹ Naž bəxwgake' na' Pablon', na' bché'gake' le' law Ya'a Areópago, gan zdóbgake' nich wcháljgake', na' wnnágake':

—ǂWak yenlto' da' kobe ni da' zchaljo' chen?

²⁰ Zzenlo' neto' da' ka' žóngaken ga žebán láže'to'. Na'a, žénelto' nnezlto' bizen' dan' zchaljo' chen.

²¹ Biž bi žaz láže'gak gongak benne' Atenas ka', na' benne' zi'to' ka' nníta'gake' ga na', san žénzegekle', na' zcháljzégake' che to' da' kobe.

²² Naž wzé Pablon' gachje lāwe'le li'a Areópagon', na' wnná':

—Benne' Atenas ka', yógo'te da' zle'ela' zej nak bian' zka'n zénle'ele dios ka' chele.

²³ Katen' wdía' lo yež nga ble'ela' da' zan da' zka'n zenle, na' lezka' bejxaka'a to' nichw gan nyejw da' znan ki: "To Dios, Bi Nonbia' Nitó Benne' Le'." Dios na' zka'n zenle-ne' la'kze bi nonbia'le-ne', Dios na' zchalja' lawle kan nak chie'.

²⁴ Dios ni bene' yežlyó nga, na' yógo'te da' zej nnitan' yežlyó nga. Nake' Xan ya'abá, na' Xan yežlyó nga, na' bi zoe' to' lo yodo' da' zej non benách ka'.

²⁵ Bi be žiážjele' da' gak wnézjwgak benne' ka' chie', dan' Lekze' znezjwe' chegak yógo'te benách yela' nban, na' yógo'te da' žiážjegekle'.

²⁶ Le' bene' toze benne' byo gan za'gak yógo'te kwe' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, na' blóe'ele' ža žala' nníta'gake', na' gan žala' nníta'gake'.

²⁷ Dios bzoakze' chégake' nich chílgake' Le', cha' nákteze wžélgekle' Le' la'kze kángakze'. Ki žaken la'kze bi zoe' zi'to' gan zoažo to' tožo.

²⁸ Lekze' žone' ga zoažo nbanžo, na' da' gak gonžo, na' da' nakžo. Naken kan wnnágak bale' benne' ka' wnníta'gake' ladjwle le'e, benne' ka' bzóygake' da' ka' žol-le, na' wnnágake': "Ljež Dios nakžo."

²⁹ Na'a, cha' nakžo ljež Dios, bi žala' nnažo nak Dios ka' to' lo'a da' naken ya' oro, o ya' plat, o da' naken yej, da' ka' zej non benne' ka' kan nak to' da' yo' ozen lo yichj lāždo'gake'.

³⁰ Dios bzoe' che'ale da' ka' bégake' lo yela' bi žejn'il chégake' yiz ka' da' ba wdégaken, san na'a žénele' yeyát láže'gak yógo'te benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

³¹ Dios ba blóe'ele' to' za kate' wchi'a láže'e yógo'te benách ka'. Nak dot chawe' kan wchi'a láže'e légake' lo na' Jesús, Bennen' bzoakze' Le', na' lawgak yógo'te benách ben choche' gaken ki dan' besbane' Le' lo yela' got.

³² Katen' béggekle' da' ni dan' wnná Pablo kan goken, wzóa to' benne' bebane' lo yela' got, na' bale' ben dítgekle' Le', na' yebale' wnnágake':

—Wak yenlto' da' zchaljo' chen ža yoble.

³³ Naž bežój Pablon' gachje lāwe'le gan nníta'gake', na' beyeje'.

³⁴ Bale' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' bēnlengake' Pablon' tzen. Zoa Dionisio ladjwgake'. Nake' benne' bēnlene' tzen benne' ka' zdóbgake' law ya'a Areópago. Lezka' to' no'le lie' Dámaris, na' yebale' benne' ka' bejlé'gake' che Benne' Criston'.

18

Da' ben Pablo lo yež Korinto

¹ Wdé gok da' ni, bezá' Pablo lo yež Atenas, na' wyeje' lo yež Korinto.

² Bejxake'e Akila, to' benne' byo judío, ga na'. Golj bennen' gan nbab Ponto, na' ba zoakze' lo yež Korinton'. Zga'ale bezé'e gan nbab Italia tzen len zo'le', no'len' lie' Prisila. Ki bene' dan' bchi'le Klaudio, benne' Roma wnná bia', žojgak benne' judío ka' lo yež Roma. Wyéj Pablon' gan zoa Akilan' len Prisilan'.

³ Dan' lébeze nak žin da' žongak Akilan', na' Pablon', che len bgá'nlene' légake', na' tzen bégake' žin, žóngake' yo' o lāže'do' ka'.

⁴ Kate' zej nak ža la'y chegak benne' judío ka', wyó'o Pablon' lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtíza' Dios, gan bcháljlene' légake' diža' chawen'. Gónele' wlo'e'ele' benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' nníta'gake' ga na', nak dot da' li da' zzenle' légake' kan nak che Jesús, Benne' Criston'.

⁵ Silas len xkwide' Timoteo bezá'gake' gan nbab Masedonia, na' blá'gake' gan zchaljkze Pablon' xtíza' Dios lawgak benne' judío ka'. Pablon' wnné':

—Jesusen' nake' Benne' Criston', Bennen' žxen lāže'gak benne' judío ka' yide' yeslé' légake'.

⁶ Kate' benne' judío ka', benne' nníta'gake' ga na', beží'gake' che xtíže'e, na' wnnégake' chie', naž wžib Pablon' laže' da' nakwe', dan' žloe'elen zbej yichje' légake' dan' žzí'igake' che xtíza' Dios, na' gože' légake':

—La' kwínzele nbága'le žia che yela' got chele, kege neda' nbaga'an. Na'a, cha'a gan zej nníta' benách zi'to' ka'.

⁷ Naž Pablon' bežoje' ga na', na' wyeje' liž Justo, to benne' zka'n zene' Dios, na' zoa liže' gawze gan že' yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios.

⁸ Crispo nake' benne' blo che yo'on'. Bejl'i'e che Xanžo Jesús, na' bénlengak le' tzen yógo'te benne' ka' nníta'gake' liže'. Benne' zan, benne' Korinto ka', bejlé'gake' che Benne' Criston', katen' béngkle' xtiža' Dios, na' bezóagake' nis.

⁹ Naž Xanžon' na'kze gože' Pablon' lo da' bl'e dáwe'le', na' wnné':

—Bi žebo', na' bi wspano' zchaljo' xtiža'a,

¹⁰ dan' zóalengkza' neda' le', na' bi włapa' na' nitó benne' le' nich bi da' gone' chio', dan' benne' zan lo yež nga zej nake' chia'.

¹¹ To yiz yo'o gachje bga'n Pablon' ga na', na' bsdle' légake' xtiža' Dios.

¹² Kate' bžin ža zna bia' Galión gan nbab Akaya, benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Jesusen', ben toze xtiža'gake', na' béxwgake' Pablon', na' bché'gake' le' gan zchi'a laže' Galión na'.

¹³ Belyi'e Galión na':

—Benne' ni zko'o ye'e benách ka' nich wká'n zéngake' Dios, kan bi nak tlebe len da' nzi' lo na'to' neto'.

¹⁴ Kate' za' wchálj Pablon', Galión na'kze gože' benne' judío ka', na' wnné':

—Le'e, benne' judío ka', chela' gak to da' bi nak tlebe len da' zna benne' Sésar, o to da' zinnj da' bene', soela' wzé naga' xtiža'le kan žala' gona',

¹⁵ san dan' nak diža' bizjw che diža'ze, na' che lagak benách ka', kan nak da' zśédle le'ézele, le wká'n chawen' lé'ekzele, dan' bi žénela' wchi'a laža'a da' ki.

¹⁶ Naž Galión na' bhache' légake' lo yolawe'.

¹⁷ Naž yógo'te benne' wláž ka' béxwgake' Sóstenes, benne' blo che yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' belyine' le' yid la' li'a yolawe', san Galión na' bzoe' chela'ale da' zóngake'.

¹⁸ Bga'n Pablon' lo yežen' ža zan, na' wdé bzele' diža' lježžo ka', na' wyeje' lo yež Senkrea, gan bene' yidze yichje', dan' de to da' bchebe laže'e law Dios gone'. Naž wžene' to lo barkw, nich cheje' gan nbab Siria, na' wyéjengak Prisila len Akila le'.

¹⁹ Kate' bžingake' lo yež Éfeso, wlá'a lážgake'. Wyó'o Pablon' lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios, na' bcháljlene' benne' ka' nníta'gake' ga na'.

²⁰ Benne' ka' góta'yoegkle' Pablon' gá'nlene' légake' yelate' scha, san le' bi gónele'.

²¹ Bzele' diža' légake', na' wnné':

—Žon byenen soa' lena' lni da' za' gaken lo yež Jerusalén, na' te na' da' yoble yeł'a ga ni zoałe, cha' Dios nne'.

Naž wžén Pablon' to lo barkw, na' bezé'e lo yež Éfeson'.

Pablo žejzenle' benách diža' chawe' da' chonno chi'i

²² Wdé bl'a' Pablo lo yež Sesarea, na' wyeje' lo yež Jerusalén, gan bejwíe' benách ka' che Benne' Criston', na' naž bezé'e ga na', na' wyeje' lo yež Antiokía.

²³ Wdé wzóe' ga na' bałe ža, na' bžoje' ga na', na' wyeje' to to yež ka' zej nntan' gan nbab Galasia, na' gan nbab Frijia. Ben choche' lježžo ka' nníta'gake' ga na', lo da' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

Zchalj Apolo che Benne' Cristo lo yež Éfeso

²⁴ To ža na' bl'a' Apolo lo yež Éfeso. Nake' benne' judío, na' golje' lo yež Alejandria lo yežlyó Ejipto. Žákli'e zchalje', na' nsedle' da' nzejw le'e yiche la'y.

²⁵ Lezka' nsedle' kan nak da' žejle'žo che Xanžon'. Dot laže'e bchalje', na' kwáselo bsdle' benách ka' kan nak che Jesusen', la'kze nónbia'ze' da' žezóa benách ka' nis kan ben Zwa.

²⁶ Wzó law Apolon' zchalje' dot laže'e gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Kate' béngkle' Prisila len Akila da' zchalj Apolon', na' bché'gake' le' cheze, na' bzejni'igekle' le' kwáselo kan nak xtiža' Dios.

²⁷ Kate' Apolon' gónele' cheje' gan nbab Akaya, na' lježžo ka', benne' nníta'gake' lo yež Éfeso, ben chóchgake' le'. Bzójgake' to le'e yiche da' chjwe'e lo na'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' gan nbab Akaya na', nich gápegake' Apolon' ba la'ne. Kate' bl'a' Apolon' lo yežlyón', da' bchalje' gókle'elene' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', dan' wzoałen Dios légake'.

²⁸ Ki goken dan' Apolon' bzóa žie' benne' judío ka' lawgak yógo'te benách ka', bkonle' žin da' nzejw le'e yiche la'y, na' bl'oe'ele' légake' Bennen' lie' Jesús nake' Benne' Criston'.

19

Da' ben Pablo lo yež Éfeso

¹ Katen' wzóa Apolo lo yež Korinto, wdé Pablo gan zej nnita' yež ka' zej žen' yelate' ža'le, na' bl'e' lo yež Éfeso. Lo yežen' bejxake'e bałe benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

² Pablon' wnnable' légake', na' wnné':

—žBedjsoałen Dios Be' La'y le'e katen' bejle'le che Benne' Criston'?

Belyi'e le':

—Bi na' yenlto' cha' zoa Dios Be' La'y.

³ Naž Pablon' wnnable' légake', na' wnné':

—žNakx gok da' bezoale nis?

Na' wnnágake':

—Kan bezóa Zwa benách ka' nis.

4 Pablon' wnné':

—Zwan' bezóe' benách ka' nis, benne' ka' beyát láže'gake', na' Zwa na'kzen' gože' légage' žala' chejlé'gake' che Bennen' za' ze'e ka le', Bennen' lie' Jesús, na' nake' Le' Benne' Criston'.

5 Kate' benne' ka' béngkle' da' ni dan' z'na Pablon', bezóagake' nis dan' ba žejlé'gake' che Xanžo Jesús.

6 Kate' Pablon' b'xoá ne'e légage', na' wnnable' Dios lo w'ázgake', na' Dios Be' La'y bedjsóalene' légage', na' b'cháljgake' diža' yoble, na' b'cháljgake' lo w'áz Dios.

7 Gokgak benne' ki chežinnoe'.

8 Wzóa Pablon' ga na' ka chonne byo', na' žó'oteze' lo yo'o gan z'dobgak benne' judío ka' nich yéngkle' x'tiža' Dios, na' lo yela' wechóg laže' b'chalje' l'áwgake'. B'cháljlene' légage', na' gónele' w'loe'ele' légage' nak da' li da' z'ne' kan z'na bia' Dios.

9 Bale' ben chóchgake' yichj l'ázdo'gake', na' bi bejlé'gake' che Benne' Criston', na' wnné'gake' che x'tiža' Xanžon' gan zej nnita' benne' zan ka'. Naž Pablon' bekwase' len benne' judío ka', na' bebeje' benne' ka' na'le, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Tža tža b'cháljlene' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le' gan z'dóbgake' lo yo'o gan žsedle Tiranno benách ka'.

10 Ki bénteze Pablon' ka chopiz, na' ka' goken, yógo'te benách ka' nnita'gake' lo yež ka' gan nbab Asia, benne' judío ka', na' benách zi'to' ka', béngkle' kan nak che Xanžo Jesusen'.

11 Dios bene' da' zan yeja' wak zen lo na' Pablon'.

12 Ka' goken, bale benne' ka' b'xw'gake' láže'do' ka' da' b'chej Pablon' yichje', na' laže' chelá'a ka' da' b'de'e li'e, na' yjwá'gake' légaken gan zej nnita' benne' yizwé' ka'. Beyák'gake' kan zej nak yizwé' ka' che ché'gake', na' bežojgak be' xiwe' ka' zej yo'o benne' ka'.

13 Naž bale benne' judío, benne' wdá žag ka', benne' z'béjgake' be' xiwe' ka', góne'gake' w'kóngkle' žin la Xanžo Jesusen' nich yebéjgake' be' xiwe' ka' zej yo'o benách ka', na' wnná'gake':

—Ni'a che la Jesús, Bennen' z'chalj Pablon' kan nak chie', že'to' le'e yežojle.

14 Ki bengak gaže benne' byo zi'n Eseba, to benne' judío, benne' blo ládjwgak b'xoz wnná' bia' ka'.

15 Beží'i be' xiwen', na' wnnán:

—Nónbi'a Jesusen', na' nnezla' no benne' nake' Pablon', san le'e, ž'noz benne' le'e?

16 Naž b'xite' bennen' yoe'e be' xiwe', na' bsaka' zi'e légage'. Blej b'chochje' yógo'tegake', dan' w'záke'že' ka' légage'. Ka' goken b'zonnjgak benne' gaže ka' lo yo'on', zej nak gale yidzegake', na' w'ézegake'.

17 Kan gok da' ni wzé diža' chen, na' yógo'te benne' ka' nnita'gake' lo yež Éfeso, benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', béngklen', na' yógo'tegake' b'žébegake' Dios. Che len b'ka'n zéngake' la Xanžo Jesusen'.

18 Lezka' b'žingak benne' zan, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' b'xóalapagake' dol'a da' zej nbage'e, na' blo'é'egkle' da' kegle' ka' da' ba béngake'.

19 Lezka' bengak benne' zan, benne' ka' zga'ale béngake' yela' w'zá'. B'žingake' zej noe'e yiche w'zá' ché'gake' ka', na' b'žéy'gake' da' ka' l'awgak yógo'te benách ka'. Blábgake' kan z'aka'gak yiche ka', na' goken chi yon mil mežw plat.

20 Ka' goken, wzé'le'e diža', na' x'tiža' Xanžon' benen ga beyakgak benách zan chie' Le'. Dot láže'gake' bejlé'gake' che Benne' Criston'.

21 Wdé gok da' ki, Pablon' ben byene' cheje' lo yež Jerusalén, san gónele' tie' zga'ale yež ka' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya. Wnné':

—Te cha'a lo yež Jerusalén, žon byenen cha'a lo yež Roma.

22 Naž b'sele'e chope x'kwide' byo ka' gan nbab Masedonia, bi' ka' žónlengakbe' le' tzen, na' légakbe' Timoteo, na' Erasto, san lekze' bga'ne' bale ža gan nbab Asia na'.

Benne' Éfeso ka' žóngake' žo'osbé lo yežen'

23 Kate' ža ka' bengak benne' Éfeso ka' žo'osbé, na' beží'igake' che x'tiža' Xanžon'.

24 Demetrio, to da' benne' wen da' zej naken ya plat, bene' ga béngake' žo'osbé na'. Demetrimon' žonkze' liž lo'a ka' da' zej naken ya plat, da' ka' zej naken che dios no'le ché'gake' lie' Diana. Benne' ka' žóngake' žin ni zzi'gake' mežw zan.

25 Demetrimon' b'tobe' yezika' benne' ka' žóngake' la' žin nize, na' gože' légage':

—Le'e, ljéža'do' ka', nné'kzelele kan nak žin da' žonžo, žonnen mežw chežo.

26 Žlé'elele, na' ženlele kan žon Pablon'. Kégeze lo yež Éfeso nga, san dot gan nbab Asia, ba bene' ga beyakgak benne' zan che Benne' Criston', na' ba b'che'e kan žóngake', dan' ži'e légage' da' ka' žongak benách ka' bi zej naken dios.

27 Kégeze ga'n ka'ze žin ni da' žonžo, san lezka' ga'n ka'ze yodo' che dios no'le zen lie' Diana. Ki gaken, ga'n ka'ze yeja' zen che dios no'le ni, diosen' zka'n zengak benách dot gan nbab Asia, na' lezka' benách ka' nnita'gake' dot yežlyó nga.

28 Kate' béngkle benne' ka' da' ni, belžé'e, na' w'éžeya'agake' zižje, na' wnná'gake':

—jGa'n zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

29 Ka' goken, bengak benách ka' žo'osbé dot lo yežen', na' tzen jake' tariaze la' li'a yolawe'. Bžóbgake' Gayo len Aristarko ga na', benne'

ka' zej nbabe' Masedonia, na' žónlengake' Pablon' tzen.

³⁰ Gónele Pablon' choe'e gan zej nnita' benne' zan ka', san benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' bi bé'gake' le' latje.

³¹ Lezka' bengak bale benne' yolawe' ka' che gan nbab Asia, benne' ka' zlé'egekle' Pablon' chawe'. Bséla'gake' benne' ka' góta'yoegekle' le' bi choe'e la' li'a yolawen'.

³² Gan žóngake' žo'osbé, na' zběžeya'agake', to da' znnágake' bale', na' yetó da' znnágake' yebale'. Ka' goken dan' zej nchiže benne' zan ka' žóngake' žo'osbé, na' yeláte'ze ka' ndachgak benne' ka' bi nnéžgekle' biz' chen' zej ndobe' ga na'.

³³ Naž benne' judío ka' bebéjgake' Kantr, to benne' judío, ladjw benne' zan ka', na' bzégake' le' lágwage'. Bloe'el Kantren' len ne'e, nich kwé'gake' žize, dan' gónele' nne' da' gáklenen benne' judío ka' lágwak yógo'te benne' ka'.

³⁴ Katen' gókbe'egekle' nake' benne' judío, na' tzen wžěžeya'agake' zižje yógo'tegake' ka' chope hora, na' wnnágake':

—jGa'η zen Diana, dios no'le chežo žo'o, benne' Éfeso ka'!

³⁵ Naž benne' wzój che yolawe' bene' ga wže'gak benne' zan ka' žize, na' wnné':

—Benne' Éfeso ka', nnéžgekle yógo'te benách zoa yodo' che Diana nga, dios no'le zen, na' žo'o ni, benne' Éfeso ka', žape chi'ižo yodon', na' lezka' yej na' da' naken lo'a Diana na', dan' bžojen ya'abá, na' bejxjwn ga zoažo ni.

³⁶ Bi gak nitó benne' wži'e che da' ni. Che len žon byenen soale žize, na' bi be ka' gónzele.

³⁷ Bche'le benne' ki nga, na' bi želbane' da' že' yodo', na' bi wnné' zí'gake' che dios no'le chele.

³⁸ Che len, cha' zoa diža' bizjw chegak Demetron', na' chegak benne' wen da' zej naken ya plat, benne' ka' nníta'lengake' le', len nóte'teze benne', de latje gan wže' nagto' chégake', na' de gan zoa benne' wchi'a laže'e lé'gake', ga na' gak yesbága'gake' ljéžgake' zia to'e yetóe'.

³⁹ Na'a, cha' de yetó da' nnable, wak wká'n cháwe'žon kate' dobgak benne' yolawe' ka', kan zna yolawe' che yež Roma.

⁴⁰ Wak no benne' yesbage'e žo'o zia ni'a che žo'osbé da' goken na'a, na' nne' zži'ižo che yolawen'. Bi be zoa da' gak nnažo biz' chen' gok žo'osbé na'.

⁴¹ Kate' beyož bchalje' da' ni, beselé'e benne' zan ka' lížgake', benne' ka' zej ndobe' ga na'.

¹ Kate' wžé' ži žo'osbé na' dan' goken lo yež Éfeso, naž Pablo bliže' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kwáselo bzejni'ile' lé'gake'. Wdé na' bzele' diža' lé'gake', na' la' bkwastie' len lé'gake'. Bžoje' ga na', na' wyeje' gan nbab Masedonia.

² Wdie' lo yež ka' zej nbaben ga na', na' bzejni'ile' benne' lježžo ka' nníta'gake' to to yež ka', na' wdé na' wyeje' gan nbab Gresia.

³ Wzóa Pablon' ga na' ka' chonne byo'. Kate' za' kwene' to lo barkw nich cheje' gan nbab Siria, na' gókbe'ele' žénegekle' benne' judío ka' góxwgake' le'. Che len wyoé'e nez, na' beyeje' gan nbab Masedonia, na' bžine' lo yež Filipos.

⁴ Sópater, zi'n Pirro, benne' Berea, len Aristarko, na' Segundo, benne' Tesalónika ka', na' Gayo, benne' Derbe, na' lezka' xkwide' Timoteo, na' Tíkiko, na' Trófimo, benne' Asia ka', bénlengake' le' tzen.

⁵ Naž benne' ki jake' zgá'alegake' ka' Pablon', na' bžingake' lo yež Troas, gan belbeze' le'.

⁶ Lo yež Filipos na', neda', Lukas, bejchaga' Pablon'. Kate' ba wdé lnin' kate' žawgak benne' judío ka' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj chen, na' wžento' to lo barkw, na' beza'to' lo yež Filipos na'. Wdé gayo' ža bžagto' benne' ka' jake' zgá'alegake' ka' Pablon', na' zběžgake' le' lo yež Troas, gan bga'nto' gaže ža.

Da' ben Pablo lo yež Troas

⁷ Ža nežw bdobgak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston' nich ye'j gágwage' da' žsa' láže'žo kan got Jesús, Benne' Criston'. Na' bsdle' Pablo lé'gake', na' dan' žala' yezé'e ga na' kate' za' ža'ni' ža na', che len scha bchalje', ga bžinte wdé gachje yele.

⁸ Gan zej ndobe' naken lo yo'o ža'le, na' zej nníta' da' zan da' zgó'ogaken baní' ga na'.

⁹ Wzóa xkwide' Eutiko ga na', na' že'be' gan žo'o baní' che yo'on', na' znnále'en tasbe' dan' ztonn Pablon' da' zchalje'. Gan že' ztas xkwiden' naken da' chonne kwia lo yo'on', na' ztászebe' wbixtebe', na' bžintebe' lo yo že'le. Náttebe' bechísgake'-be'.

¹⁰ Betj Pablon' zan yo'on', na' bejxóe' lebe', na' beyele'e-be'. Naž gože' benne' ka' nníta'gake' ga na', na' wnné':

—Bi žébele. Nbanbe'.

¹¹ Kate' ba bebén Pablon' ža'le, bejxwe' yet xtil, na' bdawen'. Naž Pablon' bcháljlene' lé'gake' ga bžinte chbal-le. Wdé na' bežoje' ga na'.

¹² Xkwide' byon', bin' wbixbe', nbanbe' beché'gake'-be', na' beyák zénle'egake'.

Kan gok bžinto' lo yež Mileto

¹³ Bejchento' lo barkw, na' wdeto' ga bžinto' lo yež Asón nich chejchagto' Pablo ga na', kan ba ben xtiža'to', dan' gónele Pablon' cheje' ga na' sa'ze ni'e.

20

Pablo zeje' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Gresia

¹⁴ Kate' ba bžagto'-ne' lo yež Asón na', wžene' lo barkwn' gan yo'oto', na' wyejto' gan že' yež Mitilene.

¹⁵ Bezá' barkwn' ga na', na' ža chope ža bžinto' to li gan zoa to yežlyó lo nisdon' da' nzin' Chio, na' yetó ža wdeto' to li gan de yetó yežlyó da' nzin' Samos, na' bžinto' lo yež Trojilio gan bga'nto' to chi'i. Yetó ža bžinto' lo yež Mileto.

¹⁶ Ki bento' dan' Pablon' ba ben choche' teze' yež Éfeso, nich bi žele' gan nbab Asia, dan' žak láže'li'e soe' lo yež Jerusalén kate' žin ža Pentecostés cha' sáke'le'.

Da' bchalj Pablo lawgak benne' Éfeso ka' lo yež Mileto

¹⁷ Kate' ne zoa Pablo lo yež Mileto, bsele'e to benne' bejlize' benne' gole ka', benne' žape chi'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Éfeso.

¹⁸ Kate' bžingake' gan zoa Pablon', le' gože' légake':

—Le'e ba nnézkzelele kan bénteza' gan zoale kate' wzó law bla'a gan nbab Asia.

¹⁹ Tža tža bena' xchin Xanžon' lo yeja' gaxjw laže'. Ki bena' ga bžinte wžeža' ni'a chele, na' da' zan da' goken chia' da' ka' wzi' biá'gaken neda' ni'a che da' zia da' bengak benne' judío ka' chia', benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston'.

²⁰ Bcháljteza' gan zoale yógo'te da' žongaken ga žak chawe' chele, na' kwáselo bsedla' le'e gan zdóbele che Benne' Criston', na' gan nak lo liže ka'.

²¹ Bzoa lia' lawgak benne' judío ka', na' lawgak benne' zi'to' ka', nich yeyát láže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' nich chejlé'gake' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

²² Na'a, Dios Be' La'y ba bene' chia' cha'a lo yež Jerusalén, na' bi nnezla' biž gaken chia' ga na'.

²³ Yógo'te yež gan zda', Dios Be' La'y žlo'e'ele' neda', na' ži'e neda' kan gongak benne' judío ka', benne' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', znn'e' wséjwgake' neda' liž ya, na' gon zi'gake' neda'.

²⁴ Bi be žekla' neda' ni'a che da' gaken, la'kze gata' o bi gata', san žénezela' yeyóž gona' da' ne žona', nich gona' žin da' bde Xanžo Jesús lo na'a, da' naken wchalja' diža' chawen' kan nak da' žonnze Dios chežo. Ki gona' len yeja' žebél.

²⁵ Ba bchalja' lawle le'e kan zнна bia' Dios. Na'a, nnezla' biž lé'elele neda'.

²⁶ Che len, žapa' le'e da' naken dot da' li na'a ža. Bi be nbaga'a neda' che nitole le'e.

²⁷ Bi be zoa da' bi bsedla' le'e, san bzenla' le'e yógo'te da' wnnakze Dios.

²⁸ Che len, le gape chi'i kwintle, na' le gape chi'i yógo'te benách ka' che Benne' Criston', dan' Dios Be' La'y bnnite' le'e nich gákljenje,

na' gape chi'ile benách ka' che Xanžo, Bennen' gote' lo wláz légake', na' blajje' xchene' da' beyá'wle' légake'.

²⁹ Ba nnezla', te yezá'a gan zoale, chazgak benne' ka' gan zoale, benne' yénegekle' wchíxgake' benách ka' che Benne' Criston'. Góngake' kan žongak beko' yiže' snia ka', bia ka' žbia yi'gakba' zila' ka'.

³⁰ Žojgak benne' ka' nníta'gake' ladjwle, na' wcháljgake' da' wen laže' nich kwéjgake' chégakze' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' žónlengake' le'e tzen.

³¹ Che len, le gak ban laže', na' le yesá' laže' kan bena' neda' chonniz, dan' dot ža dot yeje kwáselo bzejni'ila' le'e to tole na' zejte wžeža' ni'a chele.

³² Na'a, zí'na'do' ka', zgo'a le'e lo na' Dios. Znnabla' Le' gon chawe'e le'e, na' gone' kan zнна xtiže'e. Dios gon choche' le'e, na' gone' ga gak gónlenle tzen benne' ka' ba wleje' cheze'.

³³ Batkle wdán laža'a da' naken chegak lježa' ka'. Bi wdán laža'a mežw, o laže' chégake'.

³⁴ Nnézkzelele, len na' kwinkza' bena' žin nich gak ga'wa' da' byažjen chia', na' da' byažžen chegak benne' ka' bėnlengake' neda' tzen žin.

³⁵ Len yógo'te da' bena', bloe'ela' le'e kan žala' gonžo žin nich gak gáklenžo benne' ka' žyelyžjele'. Žala' chejsá' láže'žo dan' wnná Xanžo Jesús na'kze, katen' wnné': "Gakže chawe' che bennen' bi da' zzi'e."

³⁶ Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ni, naž bzoa zibe', na' bėnlene' tzen yógo'tegake', bcháljengake' Dios.

³⁷ Naž yógo'tegake' belbeže', na' byéla'gake' yen Pablon', na' bchag lawgake' le'.

³⁸ Ki bėngake' dan' gok nyache' láže'gake' ni'a che dan' wnná Pablon', katen' wnné': "Biž lé'elele neda'." Jáklene' le' tzen, na' bžingake' ga bebene' le' lo barkw.

21

Pablo zeje' lo yež Jerusalén

¹ Wdé beza'to' gan wnníta'gak benne' Éfeso ka', barkw da' yo'oto' la' wyo'oten nez, na' to liža wdeto' gan zoa yežlyodon' nzin' Kos. Ža chope ža, bžinto' yetó latje da' nzin' Rodas. Beza'to' ga na', na' bžinto' lo yež Pátara.

² Lo yežen' bejxáka'to' to barkw yoble da' zejen gan nbab Fenisia. Wžento' lo barkwn', na' la' wyo'oten nez.

³ Wdeto' gan žla' yežlyó Chipre, da' wzóan chelá'a yegle, na' bžinto' gan nbab Siria. Wyáz barkwn' latjen' gan že' yež Tiro, dan' žala' chejká'ngake' ywa' da' nwa' barkwn' ga na'.

⁴ Lo yež Tiro na' bejxáka'to' benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na'

bgá'nlento' légage' gaže ža. Dan' ba bløe'el Dios Be' La'y légage' da' žala' gak che Pablon', belyi'e le' bi cheje' lo yež Jerusalén.

⁵ Wdé na' katen' za' yežojto' ga na', yógo'tegake' wzá'leňgake' neto' tzen len no'le ka' chégake', na' xkwide' ka' chégake', na' bžinto' na'le žoa'a yežen'. Naž bzoa zibto' žoa'a nisdó', na' bcháljľento' Dios.

⁶ Beyóž wdé'la'to' lježto' toto' yetoto', na' bebento' lo barkwn', na' légage' beyéjgake' lížgake'.

⁷ Naž la' wza'te barkwn' lo yež Tiron', na' ga ze lawte bžinen lo yež Tolemaida. Lo yežen' bežojto' lo barkwn'. Wdapto' "Padiox" benne' lježžo ka' nníta'gake' ga na', na' bgá'nlento' légage' to ža.

⁸ Kate' za' ža'ní' yetó ža, bežój Pablon' ga na', na' neto' bėnlento'-ne' tzen, na' wyejto' lo yež Sesarea, gan wyo'oto' liž Lip, na' bgá'nlento' le'. Lipen' zchalje' diža' chawen', na' bėnlene' tzen gaže benne' ka' wžégake' ža ni'te nich gáklengake' benách ka' che Benne' Criston'.

⁹ Zej nnita' tape xkwide' no'le che Lipen', na' zcháljgakbe' lo wláz Dios.

¹⁰ Wdé wzoato' ga na' chope chonne ža, naž blá' Agabo, benne' bžoje' gan nbab Judea, na' zchalje' lo wláz Dios.

¹¹ Benne' ni bedjwíe' neto', na' be'xwe' yid nžejen le'e Pablon'. Bcheje' ni'a na' kwine', na' wnné':

—Ki zna Dios Be' La'y: "Ki gongak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén. Wchéjgake' bennen' nak yid ni chie', na' wdégake' le' lo na'gak benne' zi'to' ka'."

¹² Kate' benlto' da' ni, neto' len benne' ka' nníta'gake' ga na' góta'yoelto' Pablon' nich bi cheje' lo yež Jerusalén.

¹³ Beží'i Pablon', na' wnné':

—žBíz da' ni žonle, zbėžele, na' žonle ga žak nyache' laža'a? Neda' ba zoakza', kégeze wchéjgake' neda', san lezka' gata' lo yež Jerusalén ni'a che žanžo Jesús.

¹⁴ Dan' bi gok wcha'to'-ne', biž bi gožto'-ne', na' wnnato':

—Gak kan nna žanžon'.

¹⁵ Kate' ba wdėgak ža ka', bkweztó' dan' nwa'to', na' wyejto' lo yež Jerusalén.

¹⁶ Baľe benne' ka' che yež Sesarea na', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', wzá'leňgake' neto', na' Mnasón, to benne' Chipre, bėnlene' légage' tzen. Žejlí'e che Benne' Criston' ža ni'te, na' žala' chejga'nto' liž benne' ni.

Pablo zejwíe' Jakob

¹⁷ Katen' bžinto' lo yež Jerusalén, benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', len yelá' žebél chégake' wdápegake' neto' ba la'ne.

¹⁸ Ža chope ža, Pablo wyó'olene' neto' lo yo'o, gan bejwiato' Jakob, na' zej ndobe

yógo'te benne' gole ka' ga na', benne' ka' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén.

¹⁹ Kate' Pablon' ba wdape' légage' "Padiox" bzenle' légage' yógo'te da' ben Dios lo ne'e le' gan zej nnita' benách zi'to' ka'.

²⁰ Kate' bėngekle' da' ni, bka'n zėngake' Dios. Naž belyi'e Pablon', na' wnnágake':

—Žlé'ekzelo', lježto', benne' zante gaywá', benne' judío ka', žejlé'gake' che Benne' Criston', na' yógo'tegake' žápele'egake' ba la'ne da' bchi'le Moisés.

²¹ Ba bėngekle' da' ka' znnagak benách ka' kan naken chio', znnágake' zzejni'ilo' yógo'te benne' judío ka', benne' nníta'gake' ladjw benách zi'to' ka', nich wká'ngake' da' bchi'le Moisés benách Israel ka', na' ži'o légage' bi chóggake' lo belá' chegak xkwide' byo chégake' ka', na' bi gápegake' ba la'ne da' ka' žónteze žonžo žo'o, benne' judío ka'.

²² žNakx gonžo na'a? Dobgak benne' zan kate' yėngekle' ba beló'o nga.

²³ Na'a, ben da' ni da' ye'to' le'. Nníta'leňgak tape benne' byo ka' neto' nga, benne' ka' ba bchebe láže'gake' law Dios to da' góngake'.

²⁴ Bche' benne' ki len le', na' benlen légage' tzen nich gon chawe' kwınle kan nak che yodo', na' wdizjw le' da' žala' chíjw'gake' nich góngake' yidze yichjgake', nich nnėzgekle yógo'te benne' judío ka' bi nakkze dan' znnégake' chio', san lezka' le' žono' da' naken chawe', na' žapo' ba la'ne da' bchi'le Moisés.

²⁵ Kan nak chegak benách zi'to' ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', ba bento' chawe' diža', na' ba bzojto' kan žala' góngake'. Bi žon byenen gape chí'igake' da' ki da' žónteze žongak benne' judío ka', san toze:

Bi yej gáwgake' da' wlo'ogak benách ka' lawgak lo'a ka'.

Bi gáwgake' žen.

Bi gáwgake' belá' chegak bia yix'e' ka' len xčhėngakba'.

Bi góngake' da' sban.

Žó'xw'gake' Pablo la' li'a yodo'

²⁶ Naž Pablo bchi'e tape benne' ka' len le', na' ža chope ža ben chawe' kwine' tzen len légage' kan nak che yodo'. Naž wyaze' la' li'a yodo', nich gak bia' biž ža yeyóž góngake' da' gon chawe' kwíngake', ža na' žala' chjwá'gake' da' kó'ogake' law Dios to toe'.

²⁷ Kate' za' yeyožgak gaže ža ka', baľe benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia, blé'egekle' Pablon' la' li'a yodo'. Bėngake' ga bengak benne' zan žo'osbė, na' bėxw'gake' Pablon'.

²⁸ Wnnėgake' zizje, na' wnnágake':

—Le gaklen neto', le'e, benne' Israel ka'. Benne' ni žsedle' yógo'te benách yógo'te latje nich wká'ngake' ka'ze yež chežo, na' da' bchi'le Moisés, na' yodo' chežo nga. Na'a, ba

włóe'enne' zi'to' ka' lo yodo' nga. Ki žone', zka'n ditjle' latje la'y nga.

²⁹ Ki wnnágake' dan' zga'ale blé'egekle' Pablon' lo yež tzen len Trófimo, benne' Efeso, na' žékgekle' bchi'e bennen' lo yodon'.

³⁰ Ka' goken, bđobgak yógo'te benne' ka' che yežen', na' bžingake' ga na'. Naž wžéngake' Pablon', na' wžóbgake' le', na' bebéjgake' le' na'le la' li'a yodon', na' la' bséjwtegage' gan zó'ogake' la' li'a yodon'.

³¹ Kate' za' gótgake' Pablon', bžin diža' law benne' blo, benne' žeje' lo wdile. Benle' žongak yógo'te benách nníta'gake' lo yež Jerusalén žo'osbé.

³² Naž benne' blon' la' btobtie' benne' ka' žjake' lo wdile, tzen len benne' ka' zché'gake' légake', na' tariaze wyéjlene' légake' gan žongak benne' ka' žo'osbé. Katen' blé'egekle' benne' blon' len benne' ka' žjake' lo wdile, naž bsángake' zwaw zžá'agake' Pablon'.

³³ Wbiga' benne' blon' ga na', na' bešwe' Pablon'. Gože' benne' ka' žjake' lo wdile wchéjgake' le' len chope do ya. Wde' na' wnnable' benne' zan ka', na' wnné':

—¿Nozke benne' ni, na' biz bene'?

³⁴ Benne' zan ka' belbéžeyi'e, na' che chégage' kan wnnágake'. Ka' goken, benne' blon' bi be gok chejni'ile', dan' žongak benne' ka' žo'osbé. Che len gože' benne' ka' žjake' lo wdile ché'gake' Pablon' lo yo'o zen gan zdóbgake'.

³⁵ Katen' bžingake' gan nak nepe' che yo'o zen na', yjwa'gak benne' ka' žjake' lo wdile Pablon', dan' žiadi'igak benne' zan ka' légake'.

³⁶ Za'gak benne' ka' xkóže'lgake'. Želbéžeyi'e, na' žnnágake':

—¡Le gote'!

Da' bchalj Pablo lawgak benne' zan ka'

³⁷ Kate' wzó lágwage' kó'ogake' Pablo lo yo'o zen na', le' gože' benne' blon', bennen' žeje' lo wdile, na' wnné':

—¿Gonno' neda' latje yapa' le' to diža'?

Benne' blon' gože' Pablon':

—¿Žako' diža' griego?

³⁸ Žege le' benne' Ejipto na' ža nize btobe' benne' wen da' zinnj ka', na' bchi'e ka' tape mil benne' wetw benne' ka' lo latje dach?

³⁹ Naž Pablon' gože' le', na' wnné':

—Da' li naka' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso, to yež blo gan nbab Silisia. Žata'yoela' le' gonno' neda' latje wchalja' lawgak benách ki.

⁴⁰ Benne' blon' bi'e le' latje, na' Pablon' wzíe' gan nak nepe', na' bchis ne'e nich kwe'gak benách zan ka' žize. Kate' ba wnníta'gake' žize, naž Pablon' bcháljlene' légake' len diža' hebreo.

22

¹ Ki wnná Pablon':

—Le'e, benne' gole ka', na' le'e, ljéža'do' ka'. Le wzé nag da' yapa' le'e kan nak da' žona'.

² Kate' béngekle' zchalje' diža' hebreo, wnníta'gakže' žize. Pablon' gože' légake', na' wnné':

³ —Nakkza' neda' benne' judío. Golja' lo yež Tarso gan nbab Silisia, san bgola' lo yež nga, na' bsedle Gamaliel neda' dot kan nak da' bsédgekle xá xto'žo ka'. Be' láže'teza' bka'n zena' Dios kan žonle le'e na'a.

⁴ Zga'ale wžía laža'a benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiža' Benne' Criston', na' bchi'a légake' gan gátgake'. Wžéngaka'-ne', na' bséjwgaka'-ne' liž ya, benne' byo ka' len no'le ka'.

⁵ Lezka' wak wzóa ligak bžoz wnná bia' ka' len benne' gole ka' da' béngake'. Bžójkake' to yiche wnná bia' da' chjwa'a gan zej nnita' lježžo judío ka' lo yež Damasko. Wyá'a ga na' nich chejžena' benne' ka' nníta'gake' ga na', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', nich yedjchi'a légake' zej nžeje' lo yež Jerusalén nga, nich gonto' légake' zia.

Złoe'el Pablo kan beyake' che Benne' Cristo

⁶ Naž wnná Pablo:

—Katen' zeyá'a lo nez, na' za' žina' lo yež Damaskon', katen' goken wawbiž, ka' gaze wyép yes baní' da' zan' ya'abá, na' bsa'nín' gan zeyá'a.

⁷ La' bgo'ntia' lo yo, na' benla' chi'i to Benne' gože' neda': "Saulo, Saulo, žib chen' zbia lažo'o neda'?"

⁸ Naž wnnabla' Le', na' wnnía': "¿Nož Le', Xan?" Le' gože' neda': "Neda' Jesús, benne' Nasaret. Nedkza' zbia lažo'o."

⁹ Benne' ka' wnníta'lgenge' neda' blé'egekle' banín', na' bžébegake', san bi béngekle' chi'i Bennen' bcháljlene' neda'.

¹⁰ Naž goža'-ne': "¿Biz žala' gona', Xan?" Xanžon' gože' neda': "Beyás, na' wyéj lo yež Damasko gan zoa to benne' yi'e le' yógo'te da' žala' gono'."

¹¹ Dan' biž bi blé'ela' dan' bdi'i yes baní' na' yej lawa', che len benne' ka' zéjlgenge' neda' tzen béxwgage' na'a, na' bché'gake' neda' gan bžintia' lo yež Damaskon'.

¹² Lo yežen' zoa Ananías, to benne' žone' dot kan žna da' bchi'le Dios, na' benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Damaskon' žápegake' le' ba la'ne.

¹³ Ananíasen' blé'e gan wzóa', na' gože' neda': "Saulo, bicha'a, yeyaljw yej lawo'." La' na'ze beyaljw yej lawa', na' blé'ela' le'.

¹⁴ Le' gože' neda': "Dios chegak xá xto'žo ka', wžekze' le' ža ni'te nich nnezlo' da' žénekzele' Le', na' nich le'elo' Benne' Chawe', Bennen' nake' Zi'nkze', na' nich yenlo' da' ye'kze' le'.

¹⁵ Ki naken dan' žala' wzóa lio' chie' Le' lawgak yógo'te benách ka', na' wzenlo' légage' da' ba ble'elo', na' da' ba benlo'.

¹⁶ Na'a, žbiz chen' želo'? Wzó ža', na' bezóa nis. Wnnable Xanžon' yeyone' le' chawe', na' yek'é e dol'a' da' nbago'o'."

Jesus bsele'e Pablo nich wzóa lie' chie' Le'

¹⁷ Lezka' wnná Pablo:

—Wdé na', katen' belá'a lo yež Jerusalén nga, na' kate' ne zcháljlena' Dios lo zchil yodo', na' ble'e dáwe'la'.

¹⁸ Ble'ela' Xanžon', na' gože' neda': "Tariaze wyéj. Bežojte lo yež Jerusalén nga, dan' benne' ki bi gápegake' ba la'ne da' wchaljo' chia'."

¹⁹ Neda' goža'-ne': "Xan, nnéžgake' kan bena' neda'. Wyoá'a gan nak lo yo'o gan zdogak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Wdina' benne' ka' žejlé'gake' chio' Le', na' bséjwgaka'-ne' liž ya.

²⁰ Katen' bétgake' Esteban, bennen' bzoa lie' chio', lezka' neda' wzóa' ga na', na' benlana' tzen benne' ka' bétgake' le', na' ben chi'a laže' da' bžoa yengak benne' ka' bžé'egake' le' yej."

²¹ Naž Xanžon' gože' neda': "Wyéj, dan' žsela'a le' lawgak benách zi'to' ka'."

Pablo zcháljlene' benne' blo, benne' žeje' lo wdile

²² Nize ze law bze naggak benne' judío ka' che Pablo, na' naž wžéžeya'agake'. Wnnégake' zižje, na' wnnágake':

—Le got bennen'. Bi žala' soe' nbane'.

²³ Naž, dan' belbéžeyi'e, na' lo yela' zža'a chégake', bchéžgake' laže' da' zej nakwe', na' belgo'ne' goxo',

²⁴ che len benne' blon', bennen' žeje' lo wdile, gože' benne' ka' žjake' lo wdile wché'gake' Pablon' lo yo'o zen na'. Lezka' gože' légage' chingake' Pablon' nich nne' da' nakkzen, nich nnezle' biz chen' želbéžeya'a ki benne' judío ka' che Pablon'.

²⁵ Kate' ne zchéjgake' ni'a na' Pablon' len yid ka' nich chingake' le', Pablon' gože' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zoe' ga na', na' wnné':

—Že latje chinle neda'? Neda' nbaba' Roma, na' bi bchi'a laže' nitó benne' neda' cha' nbaga'a zia.

²⁶ Kate' benle bennen' da' ni, wyeje', na' bejenle' benne' blon', bennen' žeje' lo wdile. Gože' le':

—ŽBizkze žonžo? Benne' ni nbabe' Roma.

²⁷ Naž benne' blon' ble'e gan zoa Pablon', na' gože' le':

—Wnná cha' nbabkzo' Roma.

Pablon' gože' le':

—O', nbabkza'.

²⁸ Beží'i benne' blon', na' wnné':

—Neda' wdžjwka' mežw zan nich baba' Roma.

Naž Pablon' gože' le':

—Neda' wbaba' Roma katen' golja' dan' zej nbab xa xna'a Roma.

²⁹ Kate' béngkle benne' ka' da' ni, benne' ka' za' chingake' Pablon', naž bebíga'gake' gan zoe'. Lezka' bžebe benne' blon' katen' wnnézle' nbab Pablon' Roma, dan' ba wnné' wchéjgake' le'.

Zla' Pablo lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka'

³⁰ Ža chope ža, gónele benne' blon' nnezle' kwáselo bizen' da' žesbaga'gake' benne' judío ka' Pablo zia. Wnné' beseže' do yan' da' nžejen Pablon', na' wnné' dogak bžoz wnná bia', bžoz judío ka' len yógo'te benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka'. Naž bebeje' Pablon' gan bséjwgake' le', na' bzie' le' lawgake'.

23

¹ Naž Pablon' bie' lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Na' zejte na'a žonkza' da' chawe'. Ki naken, bi zoa da' žesbaga' lážda'wa' neda' zia law Dios.

² Naž Ananías, bžoz blo, gože' benne' ka' nnita'gake' dot kwit Pablon' kápa'gake' žoe'e.

³ Pablon' gože' le':

—Lezka' Dios yebi'e chio' le', benne' zló'ézele chawe' kwino'. Žže'kzo' zchi'a lažo'o neda' kan bchi'le Moisés, san zdetle žono' kan bchi'kzle Moisesen', zžno' kápa'gake' neda'?

⁴ Benne' ka' nnita'gake' ga na' belyi'e Pablon':

—Žliž zi'o bžoz blo che Dios?

⁵ Pablon' gože' légage':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Nyejw le'e yiche da' znan: "Bj wliž zi'o benne' zna bi'e benách wláž chio' ka'" san neda' bi gókbe'ela' nake' bžoz blo.

⁶ Naž gókbe'ele Pablon' ba'e zej nake' benne' yodo' saduseo ka', na' yezika'gake' benne' yodo' fariseo ka'. Wnnié' zižje lawgak benne' yodo', benne' wchi'a laže' ka', na' wnné':

—Le'e, ljéža'do' ka'. Naka' benne' fariseo, na' naka' zi'n to benne' fariseo. Na'a zchi'a laže'le neda' dan' žžen laža'a yebangak benne' gat ka'.

⁷ Kate' wnná Pablon' da' ni, bžoj chóplegak benne' yodo' fariseo ka', na' benne' yodo' saduseo ka', na' beldil diže'e la' légakze'.

⁸ Ki béngake' dan' znnagak benne' saduseo ka' bi yebangak benne' gat ka', na' bi zej nnita' wbás che ya'abá ka', na' bi zej nnita' be' nákgakze benách ka', san benne' yodo' fariseo ka' žejlé'gake' zej nnita' yógo'te da' ki.

⁹ Che len wžéžeya'agake'. Naž wzó ža'gak benne' wsedle, benne' yodo' fariseo ka'. Beldil diže'e, na' wnnágake':

—Žeklto' neto' bi be da' zia nbaga' benne' ni, dan' cha' bchaljlen to be' nakkze no benne' le', o cha' bchaljlen to wbás che ya'abá le', bi žala' wži'žo che Dios.

¹⁰ Kate' ba beldíl diža'le'e benne' judío ka', na' bžebe benne' blon', benne' žeje' lo wdile, dan' žekle' wzójz tile' Pablon'. Naž wnné' chjak benne' ka' žjake' lo wdile, nich chejbéjgake' Pablon' ladjw benne' judío ka', na' yeché'gake' le' lo yo'o zen gan zdobgak benne' ka' žjake' lo wdile.

¹¹ Kate' ba nak žel ža na'ze, bloe'e law Xanžon' gan zoa Pablon', na' gože' le'.

—Ben choch lažo'o, Pablo. Kan ba bchaljo' chia' neda' lo yež Jerusalén nga, lezka' žon byenen wchaljo' chia' lo yež Roma.

Žóngake' toze diža' gótgake' Pablo

¹² Kate' za' ža'ní' yetó ža, bałe benne' judío ka' béngake' toze diža', na' ben choch xtiža'gake', na' wnnágake' Dios wsaka' zi'e légake' cha' bi góngake' dan' bchebe láže'gake'. Wnnágake' bi be ye'j gáwgake' na' zejte gótgake' Pablon'.

¹³ Nníta'gakže ka choplajj benne' ka', benne' ben choch xtiža'gake' ki.

¹⁴ Jak benne' ki gan zej nnita' bžoz wnná bia' ka', na' benne' gole ka', benne' judío ka', na' wnnágake'.

—Ba ben choch xtiža'to', na' znnabto' wsaka' Dios neto' zi' cha' bi gonto' ki, na' bi be ye'j gawto' na' zejte gotto' Pablon'.

¹⁵ Na'a, le'e len benne' yodo' wchi'a láže' ka', le ye' benne' blon', benne' žeje' lo wdile, nich yedjwá'gake' Pablon' wxé, nich žine' gan ndoble, na' nnale žénelele nnáblele Pablon' to diža' gaze lo de. Neto' kwe' nawto'-ne' la' nez, na' gotto'-ne' zga'ale kate' žine' nga.

¹⁶ Benle xkwide' byo che no'le zan Pablon' kan kwe' náwgake' Pablon', na' wyejbe', na' wyo'obe' yo'o zen na', na' bejzenlben' Pablon'.

¹⁷ Pablon' bliže' to benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' gože' le'.

—Bche' xkwide' ni law benne' blo, dan' nwa'be' to diža' ye'be'-ne'.

¹⁸ Naž bennen' bchi'e-be' gan zoa benne' blon', na' gože' le'.

—Pablo, bennen' nyejwe' liž ya, bliže' neda', na' góta'yoele' neda' yedjwá'a xkwide' ni lawo', dan' žénelbe' wcháljlenbe' le'.

¹⁹ Benne' blon' bejwe' na'be', na' bchi'e-be' cheze, na' wnnable'-be', na' wnné'.

—žBizen' žénelo' yi'o neda'?

²⁰ Lebe' gožbe'-ne'.

—Benne' judío ka' ba ben toze xtiža'gake' gáta'yoegekle' le' chi'o Pablo wxé, nich žine' lawgak benne' yodo' wchi'a láže' ka'. Yé'gake' le' žénegekle' nnábgekle' le' to diža' gaze lo de,

²¹ san le', bi chejli'o dan' nnágake', dan' nníta'gakže ka chópalljgake' kwe' náwgake'

Pablon'. Ba ben choch xtiža'gak benne' ka', na' wnnágake' wsaka' Dios légake' zi' cha' bi gótgake' Pablon', na' bi be ye'j gáwgake' na' zejte gótgake' le'. Na'a, ba nníta'gake' ban láže', na' želbeze' wchebe lažo'o gono' dan' nnábgekle' le'.

²² Naž benne' blon', benne' žeje' lo wdile, gože'-be' bi ye'be' nitó benne' dan' ba gožbe' le', na' naž besele'e xkwiden'.

Zla' Pablo law Féliks, benne' blo wnná bia'

²³ Naž benne' blon' bliže' chope benne' zché'gake' to gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile to toe', na' gože' légake' wkwéžgake' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' želzá' ní'agake', na' chonnlajj chi benne' ka' žjake' lo wdile, benne' žiagake' bia ka', na' chope gaywá' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' zej noe'e yag ntoche' ka', nich chjake' lo yež Sesarea te xche'.

²⁴ Lezka' gože' légake' wkwéžgake' to bia, da' kwia Pablon', na' ché'gake' le' binlo, nich bi be gaken chie', nich žine' law Féliks, benne' blo wnná bia'.

²⁵ Lezka' bsele'e to yiche da' znan ki:

²⁶ “Neda', Klaudio Lissias, žapa' le': Padiox Féliks, benne' blo wnná bia'.

²⁷ Benne' ni žsela'-ne' lawo', wzengak benne' judío ka' le', na' gónegekle' gótgake' le'. Kate' gókbe'ela' nbabe' Roma, bchi'a benne' ka' žjake' lo wdile, na' beslá'-ne' lo na'gak benne' judío ka'.

²⁸ Gónela' nnezla' biz bene', dan' žesbága'gak benne' judío ka' le' zia, na' bchi'a-ne' lawgak benne' yodo' ka', benne' wchi'a láže' ché'gake' ka'.

²⁹ Kate' bchi'a láža'a dižan' kwáselo, wnnela' žesbága'gake' le' zia kan nak da' znan da' žsédgekle', na' bi be zia nbaga' benne' ni, nich no benne' gote' le', o wsejwe' le' liž ya.

³⁰ Naž bla' to benne' bzenle' neda' že' nawgak benne' judío ka' le' nich gótgake' le', na' che len žsela'a le' gan zo', na' goža' benne' ka', benne' žesbága'gake' le' zia lá'gake' lawo' le', nich wlo'e'gekle' le' bi diža' zej nape' le'. Dios gon chawe'e le'.”

³¹ Naž benne' ka' žjake' lo wdile béxwngake' Pablon', na' béngake' kan ba gož benne' blon' légake', na' bché'gake' le' lo yež Antipatris, ne nak žel.

³² Kate' za' ža'ní' yetó ža benne' ka' žjake' lo wdile, benne' želzá' ní'agake', beyéjgake' lo yež Jerusalén, na' benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žiagake' bia ka', beyó'ogake' nez, zché'gake' Pablon'.

³³ Kate' benne' ka' zché'gake' Pablon' bžingake' lo yež Sesarea, bdégake' yichen' lo na' benne' blo wnná bian', na' bzégake' Pablon' lawe'.

³⁴ Kate' beyož bej benne' blo wnná bian' yichen', na' wnnable' Pablon' gaz benne' le'. Kate' gókbe'ele' nbabe' gan nbab Silisia,

³⁵ gože' le':

–Yenla' da' nno' kate' benne' ka' žesbága'gake' le' zia lá'gake' ga ni.

Naž gože' benne' ka' gape chí'igake' le' lo yolawe' gan zchi'a láže' Herodes, benne' z'na bi'e ga na'.

24

Pablo zchalje' law Féliks

¹ Wdé gayo' ža, bla' Ananías, bxož blo, ga na', tzen len bałe benne' gole, benne' judío ka', na' lezka' len Tértolo, to benne' žákli'e diža'. Blá'gake' law benne' blo wnná bian', na' beshbága'gake' Pablo zia.

² Katen' ba blížgake' Pablon', na' b'le'e ga na', wzó law Tértolon' žesbage'e le' zia, na' wnné':

–Benne' blo wnná bia', Féliks. Ni'a chio' le' žak chawe' cheto', dan' lo ye'la' žejní'il chio' cháwe'do' z'na bi'o' benách wláž cheto' ka'.

³ Yógo'te da' ki žonen ga žak chawe' gáte'teze, na' dot láže'to' že'to' le': “Žóxkeno'.”

⁴ Na'a, nich bi gon letto' le', žáta'yoela' le' gon zen lažo'o, na' yenlo' cheto' to chí'ido'.

⁵ Gókbe'elto' benne' ni zko'o ye'le'e benách ka', na' žone' ga benne' judío ka' nníta'gake' dot yežlyó zží'igake' che yolawe', na' nake' benne' blo lád'wgak benne' ka' zej nzi'e da' bsedle benne' Nasaret na'.

⁶ Lezka' gónele' wká'n ditje' yodo' cheto'. Che len wžento'-ne', na' gónelto' wchi'a láže'to' le' kan z'na da' žsedlto'.

⁷ Naž Lisias, benne' blo, benne' žeje' lo wdíle, b'le'e gan zoato', na' len ye'la' snia zen beke'e benne' ni lo na'to'.

⁸ Naž gož Lisias na' benne' ka' žesbága'gake' le' zia, yíd'gake' lawo' le'. Na'a, le'kzo', kate' nnablo' Pablo ni binlo, gak nnezlo' kwáselo yógo'te da' ki da' žesbága'to'-ne' zia.

⁹ Lezka' wnnagak benne' judío ka', na' wnnágake' da' likzen'.

¹⁰ Naž benne' blo wnná bian' btaze ne'e nich wchálj Pablon', na' le' bechebe', na' wnné':

–Dot laža'a zchalja' kan nak da' žona', dan' ba zej nak yiz zan zchi'a lažo'o da' žak chegak benách lažto' ka'.

¹¹ Da' bena' wak nnabo'. Bi na' gak chežinno ža wyá'a lo yež Jerusalén nich wká'n žena' Dios.

¹² Bi bejxáka'gake' neda' zdił diža'a len no benne', na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbé gan nak lo zchil yodo', o lo yo'o gan zdóbgake' nich yéngkle' xtiža' Dios, o lo yež.

¹³ Lezka' bi gak kwej lígake' da' ki da' žesbága'gake' neda' zia.

¹⁴ Da' nize žexóalapa' lawo'. Kan žona' xchin Dios chegak xa xto'to' ka' naken t'bebe len da' žsédgekle benne' ki, san légake' znnágake' naken da' zži'in che Dios, dan' žejli'a yógo'te

da' z'na xtiža' Dios, na' lezka' yógo'te da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'.

¹⁵ Kan légake' žxen láže'gake' Dios, lezka' neda' žxen laža'a Le', yesbane' benne' gat ka', benne' chawe' ka', na' benne' ka' bi zej nake' chawe'.

¹⁶ Che len žon byena' bi baga'a da' gonen ga yesbaga' lázda'wa' neda' zia law Dios o lawgak benách ka'.

¹⁷ Wdé wzó'a ga yoble chope chonne yiz, na' belá'a gan zej nnita' benách wláž chia' ka' nich wnezjwa' mežw da' gák'lenen benách yache' ka', na' nich bi da' wdía' law Dios.

¹⁸ Kate' ne žona' da' ki, bałe benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia bedjxáka'gake' neda'. Wzó'a' la' li'a yodo', na' ba wléj chawe' kwina' kan nak che yodo', na' bi ntoba' benách zan, na' bi bena' ga gongak benách ka' žo'osbé.

¹⁹ Benne' judío ka', benne' zej nžoje' gan nbab Asia, žala' lá'gake' lawo' le', na' yesbága'gake' neda' zia cha' zej nape' diža' bizjw len neda'.

²⁰ Žala' nnagak benne' judío ki cha' bi da' bžélgekle' da' zinnj da' bena' katen' blá'a lawgak benne' yodo' ka', benne' zchi'a láže'gake' légake'.

²¹ Toze katen' wzó'a' l'awgake', zižje wžežia', wnnía': “Zchi'a láže'le neda' na'a dan' žxen laža'a yebangak benne' gat ka'.”

²² Kate' benle Féliks na' da' ni, na' dan' kwáselo ba nnezle' kan nak che da' žsedle Pablon', b'oze' chela'ale diža' bizjw ni, na' wnné':

–Kate' la' Lisias, benne' blon', benne' žeje' lo wdíle, na' yeyóž yenla' kan nak diža' bizjw chele.

²³ Naž Féliks na' gože' benne' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdíle, benne' zoe' ga na', gape chí'e Pablon', san we'e le' latje te' la' lí'ale, na' bi wsejwe' xnezgak lježe' ka' yedjwiágake' le', nich bi da' góngake' chie'.

²⁴ Chope chonne žaze wdé na', da' yoble bla' Féliks na' ga na' tzen len Drusila, zo'le'. No'len' nake' judío. Féliks na' bliže' Pablon', na' bze nage' chie' kan nak da' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.

²⁵ Kate' bchalj Pablon' kan žala' gakžo chawe', na' nna' bia' kwinžo, na' la'žo law Dios gan wchi'a láže'e žo'za da' za' za', naž bžebe Féliks na', na' góže' Pablon':

–Beyéj na'a. Kate' gapa' latje, wliža' le' yetó.

²⁶ Lezka' gónele' Féliks na' si'e mežw da' wnezjw Pablon' nich wsane' le', na' che len, zan chi'i bliže' Pablon', na' bcháljlene' le'.

²⁷ Kate' gok chopiz, wyáz Porsio Festo latje che Féliks na', na' dan' gónele' Féliks na' gone' da' žaz láže'gak benne' judío ka', na' bka'ne' Pablon' nyejwe' liž ya.

25

Zla' Pablo law Festo

¹ Bła' Festo lo yež Sesarea nich chaze' latje chie', gan gake' benne' blo wnná bia'. Wdé chonne ža bezé'e lo yežen', na' wyeje' lo yež Jerusalén.

² Naž bła'gak bχox wnná bia' ka' len benne' blo ka' chegak benne' judío ka' law Feston', nich yesbága'gake' Pablo zia. Góta'yoegekle' Feston'

³ gone' da' žénegekle', na' sele'e benne' ka' chejxi'gake' Pablon', nich yežine' lo yež Jerusalén. Gónegekle' kwe' nágwage' le' lo nez nich gótgake' le'.

⁴ Beží'i Feston', na' gože' légage':

—Nžej Pablon' lo yež Sesarea, na' žala' cha'a neda' ga na' wxé wiž nize.

⁵ Che len, nóte'tezlele le'e nzi' lo na'le, žala' sá'lenle neda', na' cha' nbaga' bennen' zia, na' gak yesbága'le-ne' zia.

⁶ Bga'n Feston' lo yež Jerusalén xono' ža. Naž beyeje' lo yež Sesarea. Kate' za' ža'ni' yetó ža, wži'e gan zchi'a laže'e, na' gože' benne' ka' chejxi'gake' Pablon'.

⁷ Kate' bła' Pablon' ga na', benne' judío ka', benne' ka' zej nžoje' lo yež Jerusalén, wbíga'gake' gan zoe', na' zan da' wnnégake' chie'. Besbága'gake' le' zia, san bi gok kwj lígake' da' ka' wnnégake' chie'.

⁸ Naž wnná Pablon' lo wlaze', na' wnné':

—Bi be bena' da' zži'i che da' žsédgekle benne' judío ka', na' kege bi da' bena' che yodo' chégake', na' kege che benne' Sésar, bennen' zna bi'e žo'o.

⁹ Gónele Feston' gone' da' žaz láže'gak benne' judío ka', na' gože' Pablon':

—Žénelo' chejo' lo yež Jerusalén, gan soa no benne' wchi'a laže'e le' kan zej nak da' ki da' znnégake' chio'?

¹⁰ Beží'i Pablon', na' gože' le':

—Zoakza' gan že' benne' zchi'a laže'e lo wláz benne' Sésar, gan žala' wchi'a laže'e neda'. Bi be da' zinnj bena' chegak benne' judío ka', na' ba nnézkzelo' da' ni.

¹¹ Chela' bena' to da' zinnj, o bíte'teze da' gonen ga бага'a zia gata, na' bi wžona' gata. Na'a, cha' bi bena' kan znnegak benne' ki chia', bi nzi' lo na' no benne' wdíe' neda' lo ná'gake'. Znnaba' cha'a law benne' Sésar gan wchi'a laže'e neda'.

¹² Kate' Feston' ba bcháljlene' benne' yolawe' ka', gože' Pablon':

—Ba wnnabo' chejo' law benne' Sésar. Law Sésar na' chejo'.

Zchalj Pablo law Agripa, benne' zna bi'e

¹³ Wdé chope chonne ža, Agripa, benne' zna bi'e, ble'e lo yež Sesarea, tzen len Berenise, zo'le'. Bedjwiágake' Festo.

¹⁴ Kate' ba wnníta'gake' ga na' zan ža, Feston' bzenle' Agripa, benne' zna bi'e, kan nak che Pablon'. Gože' le':

—Zoa to benne' nga, bka'n Féliks le' liž ya.

¹⁵ Kate' wzóa' lo yež Jerusalén, bła'gak bχox wnná bia' ka' len benne' gole ka' lawa', na' wnnégake' che benne' ni. Wnnábgekle' neda' choga' chie' gate'.

¹⁶ Neda' becheba', na' goža' légage' bi zchoggak benne' Roma ka' che to benne' gate' cha' bi žingak benne' ka' znnégake' chie' lawe', benne' ka' žesbága'gake' le' zia, nich gak yechebe' chen.

¹⁷ Che len, kate' bžingake' légage' ga ni, bi wžela', san kate' bžin yetó ža, wži'a gan zchi'a laža'a, na' bsela'a benne' ka' bejxi'gake' Pablon'.

¹⁸ Kate' ne nníta'gak benne' ka' nga, benne' ka' žesbága'gake' le' zia, bi be wnnégake' chie' kan gokla' nnágake'.

¹⁹ Wnnégake' chie' bale diža' bizjw kan nak da' žejlé'gake' che Dios, na' kan nak che to benne' lie' Jesús, bennen' gote', san Pablon' žon choch xtiže'e zne' zoe' nbane' da' yoble.

²⁰ Dan' bnitla' kan zej nak da' ki, wnnabla' Pablon' cha' žénele' cheje' lo yež Jerusalén, gan soa no benne' wchi'a laže'e le' kan zej nak da' ki.

²¹ Naž kate' wnnáb Pablon' cheje' law Augusto, benne' Sésar, nich wchi'a laže'e le', na' goža' benne' ka' žjake' lo wdíle gape ch'igake' le' na' zejte seła'a-ne' law benne' Sésar.

²² Naž Agripa' gože' Feston':

—Lezka' neda' žénela' yenla' da' nna bennen'.

Feston' gože' le':

—Wxé yenlo' da' nne'.

²³ Kate' za' ža'ni' yetó ža, len yela' zen belá' Agripa' len Berenise ga na'. Belyaze' gan žala' wcháljgake', tzen len benne' wnná bia' ka'. Naž bsela'gake' benne' ka' chejxi'gake' Pablon'.

²⁴ Naž Feston' gože' Agripa', bennen' zna bi'e, na' wnné':

—Benne' wnná bia', Agripa, na' yógo'tele le'e zoale nga tzen len neto'. Na'a zoa bennen' lawle le'e, na' zlé'elele-ne'. Yógo'te benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' lo yež nga, znnégake' chie'. Žé'gake' neda' žala' gate'.

²⁵ Žekla' neda' bi be bene' da' nbage'e zia gate', san dan' wnnable' lekze' cheje' law Augusto, benne' Sésar, nich wchi'a laže'e le', che len ba bena' chia' seła'a-ne' law Auguston'.

²⁶ Dan' bi nnezla' bi žala' wzoja' le'e yiche da' nbaga' benne' ni, dan' seła'a lo na' Xana', benne' Sésar, che len zchi'a-ne' lawle le'e, na' da' nakže blo, zchi'a-ne' lawo' le', Agripa, benne' wnná bia', nich kate' yeyož znnablo'-ne', nnezla' bi žala' wzoja' le'e yiche kan nak che benne' ni.

²⁷ Žekla' neda' bi nak chawe' seła'a to benne' nžeje' ga na' cha' bi gak wlo'e'ela' zia da' nbage'e.

26

Da' bchalj Pablo law Agripa

¹ Naž Agripan' gože' Pablo:

—De latje wchaljo'.

Bli na' Pablon' law Agripan', na' wzó lawe' zchalje', na' wnné':

² —Benne' wnná bia', Agripa. Žaz laža'a dan' de latje na'a wchalja' lo wlaza' neda' lawo' le' kan nak yógo'te da' žesbága'gak benne' judío ka' neda' zia.

³ Žaz láže'ža' dan' nónbi'o yógo'te da' žónteze žongak benne' judío ka', na' lezka' da' ki da' zdil díža'to' chen.

Da' ka' ben Pablo zga'ale

⁴ Lezka' wnná Pablon':

—Nnékzegekle yógo'te benne' judío ka' kan bena' katen' gok yiz kwide' chia' gan zej nnita' benách wláž chia' ka', na' lezka' lo yež Jerusalén.

⁵ Lezka' nnékzegekle', na' wak nnágake' kan bena' ža ni'te. Goka' benne' fariseo. Benne' fariseo ka' žon byéngake' zka'n zéngakže' Dios ka' žongak yezika' benne' judío ka'.

⁶ Na'a, zoa' nga lawle le'e nich no benne' wchi'a laže'e neda' dan' žxen laža'a Dios, na' dan' žejli'a chie' yeshane' benne' gat ka', na' gone' kan bchebe laže'e lawgak xa xto'to' ka'.

⁷ Žxen láže'gak benne' chežinno kwe' lježto' ka' si'gake' dan' bchebe laže' Dios chéngake'. Che len zka'n zéngake' Dios, na' žóngake' xchine' te ža, na' žel. Dan' žxen laža'a da' ni, žesbága'gak benne' judío ka' neda' zia. Ki naken, benne' wnná bia', Agripa.

⁸ Na'a, žžéklele le'e bi nak da' chejle'žo, yeshane' Dios benne' gat ka'?

Pablo wžia laže'e benách ka' che Benne' Cristo

⁹ Lezka' wnná Pablo:

—Lezka' neda', zga'ale gokla' da' zan žala' gona' nich wži'a che Jesús, benne' Nasaret.

¹⁰ Ki bena' lo yež Jerusalén. Bsejwa' benne' zan liž ya, benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen', dan' bdegak bžoz wnná bia' ka' yela' wnná bia' lo na'a. Katen' bétgake' benne' ka', bénlengaka'-ne' tzen.

¹¹ Zan chi'i bsaka' zi'a benne' ka', nich wsángake' kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Ki bena' gan nak lo yo'o gan zdobgak benne' judío ka' nich yéngkle' xtiža' Dios. Bžá'ále'egaka'-ne', na' wžia láže'gaka'-ne' na' zejte wyá'a gan zej nnita' yež zi'to' ka' nich bejžéngaka'-ne'.

Pablo zloe'ele' kan beyake' che Benne' Cristo

¹² Lezka' wnná Pablo:

—Nich gona' ki wyá'a lo yež Damasko, na' bžoz wnná bia' ka', benne' ka' bséla'gake' neda', bdegage' yela' wnná bia' lo na'a.

¹³ Ka' goken, benne' wnná bia', Agripa. Kate' ne zeyá'a lo nez, ne nak wawbíž, bje'ela' to baní' ya'abá da' wza'ni'žen ka wbíž. Wza'nin' gan zeyá'a, na' gan zjak benne' ka' zá'lengake' neda' tzen.

¹⁴ Naž yógo'teto' bgo'nto' lo yo, na' benla' chi'i to benne' bliže' neda'. Bchalje' diža' hebreo, na' wnné': "Saulo, Saulo, žbiz chen' zbia lažo'o neda'? Žon zi' kwino', žži'o chia' neda'. Žak chio' kan žak che beže, bia žon zi' kwimba', kate' žlibba' yag ntoche' da' žóngekle'-ba' zi'."

¹⁵ Naž goža'-ne': "žNož le', Xan?" Xanžon' gože' neda': "Neda' Jesús, Bennen' zbia lažo'o."

¹⁶ Na'a, beyás, na' wzé, dan' bloe'e lawa' na'a, nich wzó'a le' gono' xchina', na' wzó'a lio' kan nak che da' ni da' ba bje'elo', na' chegak da' ka' wloe'ela' le', katen' wloe'e lawa' gan zo'.

¹⁷ Yeslá' le' lo na'gak benne' wláž chio' ka', na' lo na'gak benne' zi'to' ka'. Na'a žsel'a le' lawgak benne' ka'.

¹⁸ Žsel'a le' gan nníta'gake' nich gono' ga yeyaljw yej láwgake', na' yeyákgake' che Dios, na' kwásngake' len da' zej nak che da' choj, na' tágake' lo bani'. Yežókgake' lo na' da' xiwe', na' cházgake' lo na' Dios. Cha' chejlé'gake' chia' neda', Dios yenit lawe' chéngake', na' yeké'e dol'a da' zej nbage'e, na' gata' chéngake' latje báblengake' nbách ka', benne' ka' Dios ba wleje' cheze'."

Ben Pablo kan nak da' bloe'el Xanžo le'

¹⁹ Lezka' wnná Pablon':

—Che len, benne' wnná bia', Agripa, bi bži'a gona' da' bloe'el Dios, Bennen' zoe' ya'abá, neda'.

²⁰ Bzejni'ila' benne' ka' nníta'gake' lo yež Damasko, na' wdé na' benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, na' benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' benách ka' che yež zi'to' ka', nich yeyát láže'gake', na' yeyákgake' che Dios, na' góngake' da' gak bia' ba beyát láže'gake'.

²¹ Dan' bena' ki, wzengak benne' judío ka' neda' katen' wzó'a la' li'a yodo', na' gónegekle' gótgake' neda'.

²² Naž Dios góklene' neda', na' na' ze-jte na'a ža, dot laža'a zchalja' lawgak benne' gaxjw ka', na' lawgak benne' blo ka'. Bi zchalja' che da' yoble, san toze kan belnna' zga'ale benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, na' lezka' kan wnná Moisés kan žala' gaken.

²³ Wnnágake': "Benne' Criston' sáka'li'e, na' te gate' gake' Benne' nežw yebane' lo yela' got, nich wloe'ele' law gak wxén láže'gak benách ka' žingake' lo latje baní' chie', na' soa no benne' wzó'a lie' che da' ki lawgak benne' wláž cheto' ka', na' lezka' lawgak benách zi'to' ka'."

Pablo zzejni'ile' Agripa nich chejli'e che Benne' Cristo

²⁴ Kate' ba bchalj Pablo da' ki, dan' wnné' lo wlaze', naž Festo wnnié' zižje, na' wnné':

—Žak yaļ yichjo', Pablo. Dan' bsédli'o, ba gok yaļ yichjo'.

²⁵ Naž Pablon' gože' le':

—Bi nak yaļ yichja', žapa' le', Festo, na' da' znnia' naken dot da' li, na' naken da' zakan'.

²⁶ Agripakze', benne' ni zna bi'e, nnézkzele' da' ni, na' che len, dot laža'a zchalja' lawe' le'. Nnézkzele' da' ni, dan' bi goken bagáche'ze.

²⁷ Benne' wnná bia', Agripa. *čžejli'o* da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios? Nnezla' žejli'o da' ni.

²⁸ Naž Agripan' gože' Pablon':

—Yeláte'ze žek gono' neda' che Benne' Criston'.

²⁹ Pablon' gože' le':

—Ni'a che Xanžo Dios ženela', la'kze yeláte'ze o da' zenle'e, kégeze le', san lezka' yógo'te benne' ki, benne' želyenle' chia', gakte dot kan naka' neda', naka' che Benne' Criston', san kege chejle do ya kan nžeja' neda'.

³⁰ Kate' beyož bchalj Pablon' ki, na' wzó ža' benne' blo wnná bian', na' lezka' wzó ža'gak bennen' zna bi'e, na' Berenise, na' benne' ka' žé' lengake' légake' tzen.

³¹ Katen' bžóžgake' cheze, na' ben chawe' xtiža'gake', na' wnnágake':

—Bi be ben benne' ni da' gonen ga bage'e zia gate', o yejwe' le' liž ya.

³² Agripan' gože' Feston':

—Wak no benne' wsán benne' ni chela' bi wnnable' cheje' law benne' Sésar nich wchi'a laže'e le'.

27

Želsele'e Pablo lo yež Roma

¹ Katen' ba ben toze xtiža'gake' séla'gake' neto' to lo barkw nich chejto' lo yež Roma, gan nbab Italia, béxwgake' Pablo, na' yebale benne' ka' zej nžeje'. Bděgake' légake' lo na' Julio, benne' zchi'e to kwe' benne' žjake' lo wdile, da' nzin': Benne' Ka' Che Augusto, bennen' nake' benne' Sésar.

² Wžento' to lo barkw che gan nbab Adramitio, dan' žala' ten gan zej nnita' yež ka' gan želžin barkw ka', yež ka' zej nbaben lo yežlyó Asia, na' yó'ozeto' lo barkwn', wza'to' lo yež Sesarea. Lezka' žonlen Aristarko neto' tzen. Nake' benne' Tesalónika, to yež nbaben Masedonia.

³ Kate' za' ža'ni' yetó ža, bžinto' lo yež Sidón, na' Julio, bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, lo yela' ži'i laže' chie', bi'e Pablon' latje cheje' gan zej nnita' benne' lježžo ka' nich wnéžjwgake' le' bi da' žiážjele'.

⁴ Wdé na', bebento' lo barkwn', na' wza'to' ga na'. Wdeto' chelá'a gan že' yežlyó Chipre gan že' ži ben' da' žaken. Ki béngake' dan' ben' da' žaken lo nisdó, zan' zaka' lawto'.

⁵ Naž wdeto' lo nisdon' gan nļa' gan nbab Silisia, na' gan nbab Panfilia, na' bžinto' lo yež Mira, to yež nbaben yežlyó Lisia.

⁶ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, na' yo'oto' lo ne'e, bejxake'e to barkw ga na' da' nžojen lo yež Alejandria, na' zejen gan nbab Italia. Lo barkwn' wló'ogake' neto'.

⁷ Wzá' barkwn' cho laže' zan ža, na' len yela' zžaka'le'e bžinto' gan nļa' to yežlyó da' nzin' Gnidó, na' dan' ben' da' žaken bžiga' neto', na' wdeto' chelá'a yežlyó da' nzin' Creta gan že' ži ben' da' žaken, na' wdeto' gan nļa' yež Salmón.

⁸ Len yela' zžaka'le'e wdeto' chelá'a gan že' yežlyó Cretan', na' bžinto' to latje gan želžin barkw ka', da' nzin' Buenos Puertos, dan' žen' gawze gan zoa yež Lasea.

⁹ Dan' ba wžél-le'eto', ba bžin ža žon zož gak ditje bite'teze barkw cha' zzan' lo nisdó' lo ža ka', dan' ba wdé ža ka' kate' žóngake' wbás, na' za' žin byo' zag ka' kate' žakle'e be'. Che len Pablon' bzejni'ile' légake',

¹⁰ na' wnné':

—Le'e, benne' ka', žákbe'ela' gan chej barkw ni, gon zož kwia yin', tzen len da' ka' nwan', na' lezka' gon zož gatžo žo'o.

¹¹ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile bejle'že' da' wnnagak bennen' nzi' lo ne'e barkwn', na' benne' xankzen, ka dan' wnná Pablon'.

¹² Dan' latjen' gan želžin barkw ka', dan' nzin' Buenos Puertos, bi naken ga gá'ngake' byo' zag ka', che len yeláte'ze ka bdachgak benne' ka' nnita'gake' lo barkwn' ben toze xtiža'gake' yekwásgake' ga na', cha' wak žingake' gan želžin barkw ka' lo yež Fenise, to yež lezka' žen' lo yežlyón' da' nzin' Creta, na' zoon chela'ale gan žen wbíž, na' gónegekle' gá'ngake' ga na' byo' zag ka'.

Žak to be' wale lo nisdó'

¹³ Dan' žaken to be'do' da' za' zaka' chela'ale gan zde wbiž byo' zag ka', gókgakle' wak góngake' kan žénegekle', na' bechisgake' ya ži'i da' nžejen do ya da' zzoan žize barkwn', na' wdé barkwn' gawze kwit yežlyón' nzin' Creta.

¹⁴ Yetó chí'ido'ze, gok to be' wale da' zan' lawto', dan' nzin' Euroklidón.

¹⁵ Dan' ben' da' žaken zzejen chela'ale barkwn', na' dan' bi gok chej barkwn' gan za' ben', naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'.

¹⁶ Kate' wdé barkwn' ga bžinten chela'ale to yežlyodo' nzin' Kauda, bžinen chela'ale gan bi žakle'e ben', na' len yela' zžaka'le'e bchisgake' bārkwdon', da' žzoben barkw zen na', na' bžóagaken' lawle barkwn' gan yo'oto'.

¹⁷ Wdé bžéngaken' lo barkw zen na', naž bchej chóchgake' barkw zen na'. Bdéngake' do ka' zanle barkwn', nich bi kwia yin' lo nisdó'. Dan' bžébegake' te barkwn', na' chejche'ten lo yož da' žen' zan nisen', che len btingake' laže' chen, da' žtoben be' nich wsán' barkwn'. Naž bé'gake' ben' latje bchen' barkwn'.

¹⁸ Kate' za' ža'ni' yetó ža, dan' be' waļe da' žaken zche'le'en barkwn', bžó'ngake' baļe ywa' da' nwa' barkwn' lo nisdó'.

¹⁹ Ža chonne ža, len na' kwinto' bžo'nto' da' žkóngkele' žin lo barkwn' lo nisdon'.

²⁰ Kate' ba gok zan ža bi žle'elto' wbiž o belj ka', na' dan' žakle'e ben' da' zchen' barkwn' gan yo'oto', biž bxen láže'to' yelato'.

²¹ Kate' ba gok zan ža bi be' bdawto', wzé Pablon' gachje láwe'legake', na' gože' légake':

—Le'e, benne' ka', gokžen chawe' chela' bze nagle chia', na' bi wza'žo lo yežlyó Creta, na' bi yedjchagžo da' ni da' zzáka'žo, na' da' žaken che barkw ni.

²² Na'a, žapa' le'e: le gon choch láže'le, dan' bi gatle nitole le'e zoale nga, la'kze kwia yi' barkw ni.

²³ Ki gaken dan' wdé yele bla' to wbás che ya'abá che Dios lawa' neda'. Diosen' naka' chie', na' žona' xchine'.

²⁴ Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Pablo, bi žebo'. Žon byenen žino' law benne' Sésar. Dan' nži'il Dios le', yeslé' yógo'te benách ka' nníta'le'ngake' le' lo barkw ni."

²⁵ Che len, le gon choch láže'le, dan' žxen laža'a Dios, gone' kan ba gož wbás che ya'abá chie' neda'.

²⁶ Ki gaken la'kze žon byenen kwia yi' barkw ni to lo yežlyodo', gan chejka'nen žo'o.

²⁷ Kate' ba wdé xda' ža, ben' da' žaken zchen' barkwn' lo nisdó' da' nzin' Adriátiko, na' gachje yele gókgekle benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' za' žin barkwn' gawze gan že' to yežlyó.

²⁸ Belžo'ne' to do lo nisdon', na' belnezle' galje wes naken ga bžinten zante nisen'. Kate' wdé barkwn' yeláte'do', na' belžo'ne' don' da' yoble lo nis, na' belnezle' ba nakzen chí wes.

²⁹ Dan' bžébegake' chežé' barkwn' lo yej ka', che len, zaka' chelá'a xkóže'le che barkwn' belžo'ne' tape ya ži'i lo nis, da' ka' zej nžejen do ya, na' zžoagaken žize barkw. Len yela' žek zedle chégage' belbeze' cha'ni'.

³⁰ Naž benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' gónegekle' wzómnjgake' lo barkwn'. Blétjgake' bárkwdon' da' žian lo barkw zen na' lo nisdó'. Béngake' ka' žénegekle' kó'ogake' ya ži'i na' yelate' ži'to', da' nžejen do ya, na' zzoan žize barkwn', dan' zoan zaka' chelá'a lawle.

³¹ Naž Pablon' gože' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile tzen len benne' ka' žjake' lo wdile, na' wnné':

—Cha' bi ga'ngak benne' ki lo barkw nga, bi gak yelale.

³² Naž benne' ka' žjake' lo wdile belchoge' do ka' da' zej nžejen bárkwdon', na' bé'gake' latje wbižen lo nisdó'.

³³ Kate' za' ža'ni', Pablon' góta'yoele' légake' gáwgake' late'. Gože' légake':

—Na'a ba gok xda' ža zanna'le dot yele, na' žonle wbás, na' bi be' bdawle.

³⁴ Che len, žáta'yoele' le'e gawle late' nich yeyák láže'le, dan' bi gatle nitole le'e.

³⁵ Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ni, beḡwe' yet xtil, na' gože' Dios: "Žóxkeno'." Ki bene' lawgak yógo'tegake'. Naž bzozje' yet xtilen', na' wzó lawe' žawe'.

³⁶ Naž yógo'tegake' gok choch láže'gake', na' bdáwgake'.

³⁷ Ka' wyo'oto' lo barkwn', wbabto' chope gaywá' chonnalj chino' toto'.

³⁸ Wdé bdáwgake', na' béljegekle', naž belžo'ne' zoa' scribe da' nwa' barkwn' lo nis, nich góngake' láte'že ywa' da' nwa' barkwn'.

Žbia yi' barkw lo nisdó'

³⁹ Kate' ba nak te ža, na' benne' ka' žóngake' žin lo barkwn' bi bénbia'gake' yežlyón'. Blé'egekle' to gan zžin nisdon' yelate' gachje láwe'le yežlyón', na' de gan nak lache' zoa'a nisdó' lo latjen'. Gónegekle' góngake' ga cho'o barkwn' ga na'.

⁴⁰ Naž beséžgake' do ya ka' da' zej nžejen ya ži'i ka' da' zžoagaken barkwn' žize, na' bsángake' légaken, na' belbižen lo nisdó'. Ležka' beséžgake' do da' nžejen ne'e yag da' zzechjen barkwn' ki ka'le. Naž bechísgake' laže' che barkwn', da' žtoben be', dan' zoan chelá'a lawle che barkwn', na' wzó law zde barkwn' zaka' gan zžin nisdó' yelate' gachje láwe'le yežlyodon'.

⁴¹ Kate' bžin barkwn' to latje gan zchaggak chope nis, na' bejché' chelá'a lawle che barkwn' lo yož zan nisdon', na' bga'nze barkwn' ga na'. Biž gok tan, na' chelá'a xkóže'le che barkwn', wzó law nisdon' zchinnjen len yela' zza' chen.

⁴² Naž gónegekle benne' ka' žjake' lo wdile gótgake' benne' ka' zej nžeje', nich bi xóagake' lo nis, na' bi wzómnjgake'.

⁴³ Bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile gónele' yeslé' Pablon', na' gože' légake' bi góngake' kan žénegekle'. Naž gože' benne' ka' žak xóagake' lo nis, zgá'alegake' cházgake' lo nis nich žíngake' lo yo biž.

⁴⁴ Ležka' gože' benne' ka' zej nga'ne' xóagake' lo blag ka', na' yezika'gake' lawgak blagdo' ka' che barkwn'. Ka' goken, belágage' yógo'tegake', na' bžíngake' lo yo bižen'.

28

Da' ben Pablo lo yežlyó da' nzin' Malta

¹ Kate' ba bžinto' yógo'teto' lo yo biže, na' wnnnezlto' yežlyón' gan zoato' nzin' Malta.

² Benne' xiza' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', lo yela' ži'i laže' chégake' wdápegake' neto' ba la'ne. Bžéngake' yi', na' bližgake' neto' yógo'teto' yeché'l kwinto', dan' žak yejw, na' žakle'e zag.

³ Naž Pablo beḡwe' chelén zis wage biždo', na' katen' wlo'e'en lo yin', bžoj to bele snia ladjw zis wagen', bia žzonnjlba' da' la che yin', na' wka'aba' yen na' Pablon'.

⁴ Kate' benne' xiza' ka' blé'egekle' belen', bia nála'ba' yen na' Pablon', naž belyi'e ljéžgake'.

–Da' li benne' ni nake' benne' wetw benách ka'. La'kze belé' lo nisdó', diosen' lie' Chawe' bi we'e le' latje soe' nbane'.

⁵ Pablon' bžibesise' ne'e, na' beyexjw bele snia na'. Bejxóateba' lo yin', na' le' bi be gokle'.

⁶ Benne' xiza' ka' nníta'gake' ga na' bwíagake' Pablon'. Zbéžgake' batze kwi'e yi, o bixe' gate'. Naž kate' ba belbeze' scha, na' blé'egekle' bi be gokle', gókgakle' yetó, na' wnnágage' nake' to dios.

⁷ Lo latje naže že' yežlyó che Publio, benne' wnná bia' lo yežlyón', na' wdape' neto' ba la'ne. Lo yela' ži'i laže' chie' bnnite' neto' liže' chonne ža.

⁸ Kate' ža ka' xa Publio na' de'e yižwé'. Yoe'e da' la, na' de'e yižwé' žen. Wyáz Pablon', zejwíe' le', na' wdé bcháljlene' Dios, bxo'a ne'e benne' yižwén', na' beyake'.

⁹ Dan' ben Pablon' da' ni, lezka' benne' yižwé' ka', benne' nníta'gake' lo yežlyón', bžíngake' gan zoe', na' beyággake'.

¹⁰ Benne' ka' wdápegake' neto' ba la'ne, na' béngake' da' zan da' gókgengaken neto'. Kate' za' yeza'to' lo yežlyón', bėnngake' cheto' da' ka' byážjelto'.

Zžin Pablo lo yež Roma

¹¹ Kate' gok chonne byo' zoato' ga na', wžento' to' lo barkw che yež Alejandria, da' bga'nen lo yežlyón' byo' zag ka'. Chelá'a lawle che barkwn' zej da'gak lo'a ka' zej nzin' Kástor len Póluk, dios kwach ka' chegak benne' Alejandria ka'.

¹² Bezá' barkwn' ga na', na' bžinen lo yež Sirakusa, gan bga'nto' chonne ža.

¹³ Beza'to' ga na', na' wdeto' chela'ale yežlyón', na' bžinto' lo yež Rejio. Kate' za' ža'ní' yetó ža, na' žak be' da' zan' zaka' gan zde wbiž byo' zag ka', na' beza'to' ga na', na' ža chope ža la' bžinteto' lo yež Puteoli.

¹⁴ Lo yežen' bejxáka'to' bale benne' lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' góta'yoegekle' neto' gá'nento' léggake' xono' ža. Kate' wdé ža ka', beza'to' ga na' nich chejto' lo yež Roma, na' bezá' ní'ato'.

¹⁵ Benne' lježžo ka' nníta'gake' lo yež Roma ba béngake' za' žinto' ga na', na' bžóggake' bedjchággake' neto'. Bžíngake' to yeždo' nzin' Ga Ždo'w Apio. Yebale' bžíngake' to latje nzin' Chonne Yo'o Gan Žga'ngak Benne' Ka' Zej Yoe'e Nez. Kate' Pablon' blé'ele' léggake', bđip laže'e, na' gože' Dios: “Žókkeno'.”

¹⁶ Kate' bžinto' lo yež Roma, na' bennen' zchi'e benne' ka' žjake' lo wdile, bchi'e benne' ka' zej nžeje', na' bđie' léggake' lo na' to benne' blo žeje' lo wdile. Benne' ni bi'e Pablo latje soe' cheze', san to benne' žeje' lo wdile wzóalene' le', bennen' žape chi'e le'.

Da' bchalj Pablo lo yež Roma

¹⁷ Ža chonne ža, Pablon' bliže' benne' blo ka' chegak benne' judío ka', benne' nníta'gake' lo yež Roma. Kate' ba zej ndobe' gan zoa Pablon', le' gože' léggake'.

–Le'e, ljéža'do' ka', la'kze bi be bena' chegak benne' wláž chežo ka', na' kege chegak da' žónteze žonžo kan bengak xa xto'žo ka', benne' judío ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén bđéggake' neda' lo na'gak benne' Roma ka', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalén, nich wséjwgake' neda' liž ya.

¹⁸ Naž kate' ba wnnábgakle benne' Roma ka' neda', gónegekle' wsággake' neda', dan' gókgbe'egekle' bi nbaga'z zia gata'.

¹⁹ Benne' judío ka' bséjwgake' xnezgak benne' ka' gónegekle' wsággake' neda', na' ben byenen wnnaba' cha'a law benne' Šésar nich wchi'a laže'e neda', na' kege nich yesbaga'a benne' wláž chežo ka' zia.

²⁰ Che len bliža' le'e nich le'ela' le'e, na' wcháljlena' le'e, dan' nžeja' do ya ni dan' žxen laža'a da' žxen láže'žo žo'o, benne' Israel ka', gon Dios da' bchebe laže'e gonne' chežo.

²¹ Naž léggake' belyi'e Pablon':

–Bi na' si'to' nitó diža' da' zan' gan nbab Judea kan nak che da' žaken chio', na' bi na' la' nitó benne' lježžo nga, benne' judío, nich wlo'e'ele' neto' cha' zoa no benne' bi da' žnnie' chio'.

²² Na'a, ženelto' yenlto' da' nno', da' žejli'o, dan' nnezlto' yógo'te latje žnnegak benách ka' chegak benne' ka' zej nzi' lo ná'gake' diža' koben'.

²³ Ka' goken, Pablon' bžie' bia' to ža, na' ža na' benne' zan bđóggake' gan zoe'. Wzó law Pablo zildo', na' gótlele', bzejni'ile' léggake', na' bzenle' léggake' kwáselo kan žnna bia' Dios. Gónele' wlo'e'ele' léggake' nak dot da' li da' zchalje' kan nak che Jesusen'. Nich gone' ki bkone' žin da' bchi'le Moisés, na' da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios.

²⁴ Bale' wzi' lo ná'gake' da' bchalj Pablon', san yezika'gake' bi bejlé'gaken'.

²⁵ Dan' gok chópégake', wzó láwgake' žezá'gake' ga na', na' Pablon' gože' léggake', na' wnné':

—Nakkze da' li da' wnná Dios Be' La'y lo
na' Isaiás, bennen' bchalje' lo wĺáz Dios, dan'
bzejní'ile' ȳa ȳto'zo ka', katen' wnné':

²⁶ Wyéj ławgak benne' ka', na' yé'gako'-ne':

Wzé nagle, san bi chejní'ilele.

Wiale, san bi lé'elele.

²⁷ Benne' ki nak zide yichj łaźdo'gake'

na' bi be żazen lo yichj łaźdo'gake'.

Żóngake' kan żongak benne' lo choľe ka'.

Bi zľé'egekľe' len yej ławgake'

na' bi žénegekľe' nággake',

na' bi žejní'il yichj łaźdo'gake'

na' bi žénegekľe' yeyákgake' che Dios

nich gak yeyóngaka'-ne'.

²⁸ Na'a, žala' nnézele da' ni. Dios žseľe'e neto'

ławgak benách zi'to' ka' nich yelágake', katen'

yénegekľe' ȳtíže'e.

²⁹ Kate' beyóž bchalj Pablon' da' ki, naž

bežojgak benne' judío ka', na' želdíľ díža'gake'

la' ľégakze'.

³⁰ Pablon' bga'ne' ga na' chopiz, na' wzóe'

to lo yo'o gan žizjwe', na' wdape' ba la'ne

yógo'te benne' ka' bedjwíagake' le'.

³¹ Len yelá' wechóg laže' bchalje' kan zńna

bia' Dios. Bsedľe' benách ka' kan nak che

ȳanžo Jesús, Benne' Criston', na' bi wzóa no

benne' wsejwe' ȳneze'. Ka'kze naken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO LO YEŽ ROMA

Pablo žape' "Padioḡ" benách ka' che Jesús lo yež Roma

¹ Neda', Pablo, naka' benne' ndo'w che Jesús, Benne' Criston', na' wbás chie', dan' bliž Dios neda', na' wžekze' neda' nich wchalja' diža' chawe' chien'.

² Echebe laže' Dios ža ni'te sele'e diža' chawen' chežo. Bene' ki lo na'gak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le', na' légake' bžóygake' xtiže'e le'e yiche la'y che Dios.

³ Bžóygake' yógo'te da' žala' gon zí'nkze Dios, Bennen' nake' Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Lo yela' benách chie' nake' za'só Dabí, bennen' wnná bi'e benách Israel ka',

⁴ san kan nak be' nakkze', da' naken la'y, nak bia' nake' Zi'n Dios, na' nape' dot yela' wak. Nak bia' naken ki dan' bebane' lo yela' got.

⁵ Ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', zzi'žo da' žonn Dios chežo lo yela' ži'i laže' chie', na' bzoe' neda' wbás chie' nich lo wlaze' Le' gona' ga benách ka' nnita'gake' dot yežlyó nga chejle'gake' chie' Le', na' góngake' kan znná xtiže'e.

⁶ Benle le'e da' zinnj tzen len benách ka' nnita'gake' yežlyó nga, san na'a ba bliž Dios le'e nich gake che Jesús, Benne' Criston'.

⁷ Dios nzi'ile' le'e, na' bliže' le'e nich gake che Leze'. Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Žénele Pablo chejwíe' benách ka' che Jesús lo yež Roma

⁸ Zzo lawa' zzoja' chele da' ni. Dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', žapa' Dios: "Žóḡkeno'" kan nak chele yógo'te, dan' zchaljgak benách ka' nnita'gake' dot yežlyó nga kan žejle'le chie' Le'.

⁹ Dot laža'a žona' xchin Dios, na' zchalja' diža' chawen' kan nak che Zi'ne'. Nnézckzele Dios zcháljenteza'-ne', na' znnabla'-ne' gon chawe'e le'e.

¹⁰ Znnábtzela' Dios, cha' naken da' žénele' Le', gonne' neda' latje yedjwí'a' le'e.

¹¹ Ki znnabla'-ne' dan' žak laža'a le'ela' le'e nich gak gona' ga gata' chele to da' wnežjw Dios Be' La'y chele, da' gonen ga gólele lo da' nak che Xanžon'.

¹² Dan' žénela' naken gon chochžo tožo yetožo, dan' žejle'žo to tožo che Jesús, Benne' Criston'.

¹³ Zi'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni. Gok laža'a zan chi'i yida' gan zoale, san na' zejte na'a bi na' gonnen chia'. Žénela' yida' gan zoale nich gona' ga yebélenlele da'

zchalja', kan žebélengeklen yezika' benách ka' nnita'gake' yežlyó nga.

¹⁴ Zoa da' nbaga'a chegak yógo'te benách, chegak benách ka' nnita'gake' yež gawze ka', na' chegak benách ka' nnita'gake' yež zi'to' ka', chegak benách ka' zej nsedle', na' chegak benách ka' bi zej nsedle'.

¹⁵ Che len, kan sáke'la' gona', ba zoa' wchalja' diža' chawen' gan zoale le'e lo yež Roma.

Yela' wak zen che diža' chawen'

¹⁶ Bi žedoe'ela' zchalja' diža' chawen', dan' napen yela' wak che Dios nich yeslán yógo'te benne' ka' žejle'gaken'. Gan zzo law, žénele Dios yéngklen benne' judío ka', na' te na' yéngklen benách zi'to' ka'.

¹⁷ Diža' chawen' zloe'elen žo'o Dios gone' ga yeyakžo chawe' lawe' Le', cha' chejle'žo chie' Le', na' bi gak chope láže'žo. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "No benne' nake' chawe' dan' žejli'e che Dios, gata' yela' nban chie'."

Zia da' zej nbaga' benách ka' nnita'gake' yežlyó nga

¹⁸ Dios, Bennen' zoe' ya'abá, bløe'ele' law bi zle'ele' chawe' yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' wsaka' zi'e légake', benne' ka', lo yela' bi nak chawe' chégake' zžóagake' chela'ale da' naken dot da' li.

¹⁹ Ki naken chégake' dan' bla' da' nak bian' zoakze Dios lawgak yógo'te benách ka', dan' Dios na'kze bløe'elen' law gan nnita'gake'.

²⁰ Ža ni'te katen' wzó law gota' yežlyó nga, na' zejte na'a ža, da' ka' ben Dios zej nak bian' da' bi gak le'elžo che Dios, kan zej nak yela' wak zen chie', na' da' nakkze' Le'. Che len, bi gak nnágake' bi zej nbage'e zia.

²¹ Katen' bénbia'gake' Dios, bi bka'n zéngake' le' kan žala' wká'n zenžo-ne', na' bi belyi'e Le': "Žóḡkeno'." Che len dáche'ze beyák da' zza' láže'gake', na' bchoj yichj lázdo'gake' dan' béngake' zide yichj lázdo'gake'.

²² La'kze gókgekle' žejni'ile'egekke', beyákgake' benne' bi nnezle ka',

²³ dan' bká'ngake' yela' zen che Dios, Benne' zóateze', na' bka'n zéngake' lo'a ka', da' ka' zej naken ka' benne' ka' žátgakkze', na' ka' bia ka' zoa xilgakba', na' ka' bia yixe' ka' želdaba' lo yo, na' ka' bele ka' žžob kwíngakba' lo yo.

²⁴ Che len Dios bebéj yichje' légake' nich góngake' da' kegle ka' da' zze láže'gake', na' ki goken, bka'n sto' kwíngake' toe' len yetóe'.

²⁵ Goken ki dan' bká'ngake' xtiža' Dios, da' naken dot da' li, na' wzí' lo ná'gake' to da' wen laže'. Wdápegake' ba la'ne, na' bka'n zéngake' da' ka' ben Dios, na' kege Dios na'kze, Bennen' žala' wká'n zéntežžo. Ka'kze gaken.

²⁶ Che len Dios beběj yichje' légake' nich góngake' da' ka' zze láže'gake' da' žóngaken ga žedoe'elžo. No'le ka' bká'ngake' yela' zzoalen benne' byo, nich góngake' da' zej naken sban.

²⁷ Lezka' bengak benne' byo ka', bká'ngake' yela' zzoalen no'le, na' wzé láže'gake' da' zej nak sban da' žóngake' toe' len yetóe', na' béngake' da' žóngaken ga žedoe'elžo, dan' wnníta'lengake' la' ljež benne' byógakze'. Benne' ka' béngake' ki zzáka'gake' lo beła' žen chégake' dan' bebí'i Dios chégake' da' naken tjebe len doľan' da' béngake' dan' bká'ngake' Dios.

²⁸ Dan' bi gónegekle' gápegake' Dios ba la'ne, che len beběj yichje' légake' nich sa' láže'gake' da' wen laže', na' góngake' da' bi zakan'.

²⁹ Žóntezgake' yógo'te da' bi zej nak chawe'.

Žóngake' yela' sto' ka'.

Žóngake' da' kegle.

Zdan láže'gake' yela' gape.

Bi zlé'egkle' ljéžgake' ka' chawe'.

Zgé'egkle' ljéžgake' ka'.

Žótgake' ljéžgake' ka'.

Zdíł-lengake' ljéžgake' ka'.

Žon láže'gekle' benách ka'.

Žónle'egake' da' zinnj.

Znnégage' che ljéžgake' ka'.

³⁰ Znnágake' da' wen laže' che ljéžgake' ka'.

Bi zlé'egkle' Dios chawe'.

Zej nake' benne' bizjw ka'.

Žon kwíngake' benne' blo ka'.

Zka'n zen kwíngake'.

Žíljgake' da' zinnj da' góngake'.

Žeží'igake' che xa xná'gake'.

³¹ Zej nake' benne' bi žejní'il ka'.

Bi žóngake' da' bchebe láže'gake' góngake'.

Bi zej nake' ži'i laže' kan žala' gágkake'.

Bi ženít lágwage' che ljéžgake' ka'.

Bi žeyache' láže'gekle' ljéžgake' ka'.

³² Nnézkegekle' da' bzoa Dios to chi'ize kan žala' gak chegak benne' ka' žóngake' da' ki, gátgake' to chi'ize. La'kze nnézeklen', kégeze žóngake' ki, san žaz láže'gake' benne' ka' žóngake' da' ki.

2

Chog Dios chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'

¹ Che len, bi gak gon kwino' chawe', no benne' nako', cha' znnio' che lježo'. Katen' znnio' che lježo', žesbaga' kwino' zia, dan' znnio' che lježo', na' lezka' žono' le'.

² Nnézkelžo kan zchi'a laže' Dios. Lo da' naken dot da' li zchi'a laže'e benne' wen da' zinnj ka'.

³ Le' znnio' chegak benne' ka' žóngake' da' kegle, na' lezka' žono' le'. ěžeklo' wdé gónzele Dios kate' wchi'a laže'e le'?

⁴ ěžka'no' ka'ze yela' ži'i laže' che Dios, na' yela' zbez zen laže' chie', na' kan žone', zžele' nich že'e le'? ěBi nnézkzelo' Dios žónlene' le' lo yela' ži'i laže' chie' nich gata' chio' latje yeyát lažo'o?

⁵ Lo yela' lazdo' zižje chio' bi beyát lažo'o. Che len ztobo' yela' zzaka' da' yebi'i Dios chio' kate' wchi'a laže'e benne' ka', na' gak bia' naken kan žala' gon Dios kate' choge' chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake'.

⁶ La' ža na'ze yebi'ikze Dios che to to benne' kan zej nak da' béngake' to toe'.

⁷ Wnezjwe' yela' nban da' zejlí kanne chegak benne' ka' žóntezgake' da' naken chawe', na' že' láže'gake' sí'gake' da' chawe' da' znezjw Dios, na' žénegekle' yežóigake' chawe' lawe' Le', nich sóagake' nbángake' to chi'ize.

⁸ Dios, lo yela' zža'a chie', wsaka' zi'e benne' ka' zži'igake' che xtíže'e, benne' ka' bi žénegekle' góngake' kan znná da' naken dot da' li, san žóngake' da' bi naken chawe'.

⁹ Sáka'gak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gak nyache' láže'gake'. Ga zzo law gaken ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gaken chegak benách ži'to' ka'.

¹⁰ Dios gon chawe'e yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe', na' gape' légake' ba la'ne, na' wká'n žie' yichj lázdo'gake'. Ga zzo law gone' ki chegak benne' judío ka', na' lezka' gone' chegak benách ži'to' ka'.

¹¹ Ki wchi'a laže' Dios benách ka', na' Le' zle'ele' yógo'te benách ka' ka' zej nakkze'.

¹² Gatgak yógo'te benách ka' žóngake' doľa, la'kze bi žákbe'egkle' zži'igake' che xtíža' Dios dan' bi na' yéngkle' xtíže'e. Lezka', ka' nak da' znná xtíža' Dios, Le' wchi'a laže'e yógo'te benne' ka' zej nzi'e xtíže'e, san žóngakkze' doľa'.

¹³ Ki gaken dan' benne' ka' žénzegekle' xtíža' Dios bi zej nake' chawe' lawe' Le', san yeyakgak chawe' benne' ka' žóngake' kan znná xtíže'e na'.

¹⁴ Ka' nak chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', san žóngakkze' kan znná xtíža' Dios la'kze bi na' yéngklen', zoa to da' bzoa Dios lo yichj lázdo'gake' da' žsedlen légake'.

¹⁵ Benne' ki zlo'e'egkle' law žon žin xtíže'e da' yo'on lo yichj lázdo'gake'. Da' žon da' yo'on lo yichj lázdo'gake' nak bian' naken ki. Kan zzo' láže'gake', žesbága'gake' ljéžgake' ka' zia, o žeběj ljéžgake' ka' chawe' toe' yetóe'.

¹⁶ Ki yebi'i Dios chégake' ža na' katen' wchi'a laže'e yógo'tegake' lo na' Jesús, Benne' Criston', kan zej nak da' béngake', na' kan nak da' wzá' láže'gake'. Ki žsedle diža' chawen' da' zchaljan'.

Da' žongak benne' judío ka', na' da' wn-nakze Dios

17 Le'e znnale nakle benne' judío ka', na' đxen láže'le yelale dan' žonle kan zнна xtiža' Dios, na' zka'n zen kwinle dan' žéklele nónbia'le Le',

18 na' nnézkzelele da' žénele Dios gonle, na' da' wnnakze' Le', da' žsédlele le'e, na' žákbe'elele da' naken dot chaw'e'.

19 Zej nnita' benne' ka' zdágake' ga yoble, kan žongak benne' lo choľe ka'. Žéklele wak wzejní'ilele benne' ka' zej nchoľ yichj lázdo'gake'.

20 Žéklele wak wsédlele benne' ka' bi žejní'igekle', na' benne' ka' žejní'igekle' láte'do'ze, dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' žsedlen benách ka' kan nak yela' žejní'il da' naken dot li laže', na' da' naken dot da' li.

21 Na'a, le'e žsédlele yezika' benách ka'. ĽBi žála' wsédli kwinle? Le'e znnale: "Bi kwano?". ĽZbanle le'e?

22 Lezka' znnale: "Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'". ĽŽonle le'e doľa' da' zka'n ditjen yela' zchag na'? Le'e bi zlé'elele chawe' lo'a ka'. ĽZbanle le'e da' zej že' lo yodo' chégaken?

23 Zka'n zen kwinle dan' nzi' lo na'le xtiža' Dios. ĽZka'nle le'e Dios ka'ze, dan' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale?

24 Nyejw le'e yiche la'y kan žonle, dan' znnan: "Ni'a che da' žonle le'e, benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' zinne zí'gake' che Dios."

25 Wak yebélenlele da' nžogen lo beľa' chele, benne' byo ka', dan' nak bian' nzi' lo na'le xtiža' Dios, cha' žonle kan zнна xtiže'e, san cha' zzoale da' wnnakze' Le' chela'ale, ba beyakle ka' zej nak benne' ka' bi zej nake' che Dios.

26 Che len, benne' byon', benne' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian' no benne' byo nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot kan zнна xtiže'e, benne' ni nake' law Dios ka' to benne' byo nžog lo xpele'e dan' nak bian', la'kze bi nžogen lo beľa' chekze'.

27 Benne' byon' bi nžog lo xpele'e da' nak bian' no benne' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, san žone' dot da' zнна xtiže'e, ka' žon benne' ni zloe'elen nbága'le le'e zia, la'kze nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' nžog lo beľa' chele dan' nak bian' naken ki, san bi žonle kan zнна xtiže'e na'.

28 Cha' to benne' judío nakzen' lo beľa' žen chie', bi nakkze' benne' judío, na' da' nak bian' da' nžogen lo beľa' chie' bi naken li laže'.

29 Bennen' nake' ki lo yichj lázda'we' nake' da' li benne' judío, benne' nake' che Dios, na' da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios da' naken li laže' naken to da' yo'on lo yichj lázda'we'. Da' nak bian' da' naken li laže' naken che be' nakkžžo, na' kege che yela' benachze chežo. Bennen' nake' che Dios ki, bi žápegak benách

ka' le' ba la'ne, san Dios na'kze žape' le' ba la'ne.

3

1 Cha' ki naken, Ľbiz da' chawe' žaken che to benne' dan' nake' benne' judío? ĽBiz da' chawe' žaken che benne' byo, benne' judío, dan' nžog da' nak bian' lo xpele'e?

2 Da' cháwe'le'e naken chie', na' da' zan kan zej naken. Da' naken blo, Dios bdie' diža' la'y chie' lo na'gak benne' judío ka'.

3 Bale' bi žejlé'gake' che Dios. Ľžeklo bi gon Dios kan zнна xtiže'e dan' bi žejlé'gake' chie' Le'?

4 Bi gaken ki. Žála' gákbe'elžo žónteze Dios kan zнна xtiže'e, la'kze žon láže'gak yógo'te benách ka'. Kan nak chie' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Gak bia' nako' chawe' dan' žono' kan zнно', na' yežojo' chawe' cha' no benne' wchi'a láže'e Le'.

5 Kate' žonžo da' kegle, Dios zinne' bi nak chawe' da' žonžo. Da' ni nak bian' Dios nake' chawe'. Zej nnita' benne' ka' znnágake': "Da' kegle da' žonžo nak bian' Dios nake' chawe', na' che len bi žála' wsaka' ži'e žo'o."

6 Bi naken ki. Chela' ga'n zen Dios ni'a che da' kegle da' žonžo, Ľnakxkze gak wchi'a láže'e benách ka' nnita'gake' yežlyó nga?

7 Kate' no benne' žon láže'e, Dios zinne' bi zchalj bennen' da' naken dot da' li kan žone' Le'. Da' ni nak bian' nak dot da' li da' znnakze Dios. Zej nnita' benne' ka' znnágake' da' žon láže'gake' légage' žonen ga' ga'n zen Dios, na' bi žála' choge' chégake', bi nne' zej nbage'e doľa'. Ki znnágake'.

8 ĽNnažo: "Gonžo da' kegle nich gak da' nak chawe'?" Benne' ka' zinne zí'gake' chežo znnágake' žsedlžo da' ki, na' naken chawe' chog Dios chégake' gátgake'.

Yógo'težo nbága'žo doľa'

9 ĽBizkze nnažo na'a? Kan nak cheto' neto', benne' judío ka', Ľnákžeto' chawe' ka' yezika' benách ka'? Bi naktó, dan' ba bľo'e'elto' nga, zej nbaga' benách judío ka' doľa', na' lezka' zej nbaga' benách ži'to' ka' doľa'. Yógo'težo nbága'žo doľa'.

10 Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: Bi zoa nitó benne' nake' chawe', nitóe'.

11 Nitó benne' žejni'ile'.

Nitó benne' žilje' Dios.

12 Yógo'tegake' zdágake' ga yoble; yógo'tie' zej nnitle'.

Nitó benne' žone' da' nak chawe', nitóe'.

13 Lbá'gake' zej naken ka' yežw ba ka' da' zej nyaljwn.

Len da' znnágake' žon láže'gekke' ljéžgake' ka'. Diža' da' žežojen žoá'agake' naken ka' da' yožen laye' bele snia ka'.

14 Len da' znnágake', zinne zí'gake' chegak benne' ka'.

15 Nníta'gake' zbézgage' nich gótgake' benách ka'.

16 Zbla' yl'tezgake', na' žsaka' zí'tezgake' ljéžgake' ka'.

17 Bi gak gá'nlegake' ljéžgake' ka' cháwe'do'.

18 Bi zžébegake' Dios.

19 Nnezlžo bchalj Dios yógo'te da' ki, da' ži'e benne' ka' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Che len bi gak nitó benne' nne' bi nbage'e dola', na' yógo'te benách, benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, Dios wchi'a laže'e légage'.

20 Že' láže'gak benne' judío ka' góngake' da' zrna xtiža' Dios nich yeyákgake' chawe', san bi gak nitó benne' yeyake' chawe' ki, dan' bzoa Dios da' wnnakze' nich gákbe'elžo nbága'žo dola', dan' bi žonžo dot da' wnnakze' Le'.

Yelažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Cristo

21 Na'a, ba bla' law kan gak yeyakžo chawe' law Dios. Bi gak yeyakžo chawe' lawe' Le' cha' žónzežo kan zrna xtiže'e, la'kze nyejw le'e yiche la'y da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, dan' žloe'elen kan gak yeyakžo chawe' lawe' Le'.

22 Dios žonkze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le' dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', na' gone' ga yeyakgak chawe' yógo'te benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'. Tlebe zej nak yógo'te benách,

23 dan' yógo'tie' béngake' dola', na' bi zej nake' chawe' kan nak Dios dot chawe'.

24 Dios, lo yela' ži'i laže' chie', žonze' ga žeyakžo chawe' lawe' Le', na' beyone' žo'o chawe' dan' Jesús, Benne' Criston', beyawe' žo'o.

25 Ki goken dan' Dios bdie' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got lo wlazžo žo'o. Le' blalje' xchene', da' žeká'n dola', dan' žaken chežo cha' žejle'žo chie' Le'. Ki ben Dios nich gak bia' Le' nake' chawe', la'kze lo yela' zbez zen laže' chie' bzoe' chela'ale dola' ka' da' benžo ža ni'te.

26 Ki ben Dios, na' bloe'el kwine' chawe' ža ni zoažo na'a, na' zga'ne' chawe' la'kze žeké'e dola' da' zej nbaga' benách ka', na' žone' ga žeyákgake' chawe' cha' žejlé'gake' che Jesús, Benne' Criston'.

27 Žwak wká'n zen kwinžo dan' nakžo chawe' law Dios? Bi gakžo. ŽBiž chen'? Naken dan' belazažo, kege dan' žonžo kan zrna xtiža' Dios, san dan' žejlé'zežo che Jesús, Benne' Criston'.

28 Na'a, nnezlžo žeyák chawe' to benne' law Dios dan' žejli'e che Jesús, Benne' Criston', na' kege dan' žone' kan zrna xtiža' Dios.

29 ŽNak Dios Dios chégakze benne' judío ka'? ŽBi nake' lezka' Dios chegak benách zi'to' ka'? O', lezka' nake' Dios chegak benách zi'to' ka',

30 dan' zoa toze Benne' nake' Dios. Dios na' žone' ga žeyakgak chawe' benne' judío ka' lawe' Le', benne' byo ka' nžog lo bela' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiže'e. Ki žone' Le' dan' žejlé'gake' che Jesús, Benne' Criston', na' lezka' gone' ga yeyakgak chawe' benne' zi'to' ka' lawe' Le', benne' byo ka' bi nžog lo bela' chégake' dan' nak bian'.

31 Na'a, cha' belazažo dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', žwak nnažo biž zaka' da' bchi'le Dios žo'o? Bi gakžo, san yela' žejlé' chežo žloe'elen nak choch xtiže'e na'.

4

Da' ben Bran žsedlen žo'o

1 ŽBižkze nnažo na'a? ŽNakx beyák Bran, xa wdé cheto', benne' judío ka', chawe' law Dios?

2 Chela' beyák Bran chawe' law Dios dan' wzóa da' benkze' le', wak wká'n zen kwine', san kege law Dios.

3 Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znan: "Bran bejli'e che Dios, na' che len Dios blé'ele' le' ka benne' chawe' lawe' Le'."

4 Cha' zoa no benne' žone' xchinžo, da' žizjwžo-me' bi naken to da' žonnžo chie', san naken to da' nbága'žo chie'.

5 Lezka' cha' to benne' žejle'ze' che Dios, la'kze bi be žin bene', Dios, Bennen' žone' ga žeyakgak chawe' benne' ka' lawe' Le', benne' ka' bi zej nake' chawe', zne' nake' chawe' lawe' le' dan' žejli'e chie' Le'.

6 Lezka' bchalj Dabí kan žaken da' chawe' che no benne', Dios zne' nake' chawe' lawe' Le' la'kze bi be žin bene'.

7 Ki wnná Dabín:

Ba nez zen naken che bennen' Dios ženít lawe' chie' ka' nak da' kegle da' bene'.

Na' žeké'e dola' da' nbage'e.

8 Ba nez zen naken che bennen', Dios bi žesbage'e le' zia ni'a che dola' da' bene'.

9 Žčak da' chawe' ni chégakze benne' byo ka' nžog lo bela' chégake' dan' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, o lezka' žaken chegak benne' byo ka' bi nžog ki lo bela' chégake'? Ba wnnákzežo beyák chawe' Bran na' law Dios dan' bejli'e chie' Le'.

10 ŽBatx beyák chawe' Bran na'? ŽGoken katen' ba nžog lo xpele'e dan' nak bian', o goken zga'ale? Bi goken kate' ba nžogen lo xpele'e, san zga'ale goken.

11 Bran na' bejli'e che Dios katen' bi na' chog lo xpele'e dan' nak bian'. Wdé na' bchog lo xpele'e dan' nak bian', dan' žloe'elen ba beyake' chawe' law Dios. Goken ki nich gak Bran na' ka xagak benne' ka' chejlé'gake' che Dios, la'kze bi nžog lo xpéla'gake' dan' nak bian'. Dan' žejlé'gake' che Dios, gak nna Dios zej nake' chawe' lawe' Le'.

12 Nak Bran na' xa wdé chegak benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Dios. Kégeze

nake' xagak benne' byo ka' nżog ło beła' chégake' dan' nak bian', san lezka' nake' xagak benne' ka' żóngake' kan ben Bran na', dan' żejłé'gake' che Dios kan ben Bran na' kate' bi na' chog ło xpele'e dan' nak bian'.

Da' wnnacze Dios gata' cheżo dan' żejle'żo chie' Le'

¹³ Bchebe łaże' Dios bi da' wnezjwe' che Bran na', na' chegak za'sóe' ka', gata' chégake' yeżlyó ngakze. Gaken ki, kege dan' żóngake' kan zнна xtiża' Dios, san dan' beyákgake' chawe' ławe' Le' dan' żejłé'gake' chie'.

¹⁴ Chela' yeżlyó nga gata' chégakze benne' ka' żóngake' kan zнна xtiża' Dios, bi gon byenen chejle'żo chie', na' gak da' bchebe łaże' Dios to da' bi zaka'.

¹⁵ Xtiża' Dios złoe'elen żo'o nbága'żo zia, da' żonen ga chog Dios cheżo gatżo. Gan bi na' żin da' wnnakze Dios, bi gak bága'gak benách ka' zia dan' bi béngake' kan wnnakze' Le'.

¹⁶ Che ńen żebelżo dan' żala' si'żo dan' bchebe łaże' Dios dan' żejle'żo chie' Le', dan' nak bian' naken to da' żonnze' cheżo. Ki naken nich gak bia' gata' dan' bchebe łaże' Dios gone' chegak yógo'te za'só Bran na', kégeze chegak benne' ka' nzi' ło ná'gake' da' wnnakze Dios, san lezka' chegak benne' ka' żejłé'gake' che Dios kan bejlé' Bran na' che Dios. Bran na' nake' ka' xażo yógo'teżo żo'o, nolżo żejle'żo che Dios.

¹⁷ Ki naken kan nyejw le'e yiche la'y kan Dios goże' Bran na', dan' znnan: "Bzoa' le' ka' xagak benách ka' nníta'gake' dot yeżlyó."

Ki naken, ńaw Dios, Bennen' bejlé' Bran na' chie', nak Bran na' ka' xażo yógo'teżo. Dios na' żesbane' benne' gat ka', na' zchalje' che to benne' bi na' soe' kan ba zoakze bennen' bi na' soe'.

¹⁸ Ki naken dan' Dios goże' Bran na': "Benne' zante gaggak za'só' ka'." Bran na' bejli'e che Dios, na' bxen łaże'e Dios gone' dan' bchebe łaże'e wnezjwe' chie', ła'kze bi gok le'e'le' dan' żxen łaże'e si'e, na' ka' goken, wyó'o ło ne'e gake' xagak benách ka' nníta'gake' dot yeżlyó nga.

¹⁹ Bran na' bi gok chop łaże'e kan żejli'e che Dios, ła'kze ba zeje' ka' to gaywá' yiz, na' bejsá' łaże'e kan nak che beła' żen chie', da' ba natkzen dan' ba ngóle'i'e, na' lezka' kan nak che Sara, zo'le', nake' no'le wbiż.

²⁰ Bi gok chop łaże'e, na' bi goke' benne' bi żejłé' kan nak da' bchebe łaże' Dios gone' chie', san gokże' choch dan' bejli'e che Dios, na' bka'n zene' Dios.

²¹ Dot łaże'e bxen łaże'e Dios, nape' yela' wak gone' dot dan' bchebe łaże'e gone'.

²² Che ńen, Dios bzo'e' che Bran na' nake' chawe' ławe' Le' dan' bejli'e chie' Le'.

²³ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Dios bzo'e' chie' nake' chawe' ławe' Le'." Ki nyejwn le'e yichen', kégeze nich yebélenlen Bran na',

²⁴ san nich yebélenńon lezka' żo'o. Dios gone' ga yeyakżo chawe' ławe' Le' cha' chejle'żo chie' Le', besbane' Xanżo Jesusen' ło yela' got.

²⁵ Jesusen', Dios bdie' Le' nich gote' ni'a che doła' da' nbága'żo żo'o, na' besbane' Le' ło yela' got, nich gak gone' ga yeyakżo żo'o chawe' ławe' Le'.

5

Da' żata' cheżo dan' ba beyakżo chawe' ńaw Dios

¹ Na'a, zнна Dios ba beyakżo chawe' ławe' Le' ni'a che da' ben Xanżo Jesús, Benne' Criston', cha' żejle'żo chie' Le', na' che ńen ba begá'ńlenżo Le' cháwe'do'.

² Dan' żejle'żo che Jesús, Benne' Criston', żebélenńo da' żonn Dios cheżo, dan' żon chochen ńázdo'żo. Żebelżo dan' żxen łaże'żo gata' cheżo yela' baní' che Dios.

³ Kégeze ki żebelżo, san lezka' żebelżo kate' zzáka'żo, dan' nnezłżo da' zzáka'żo żsedlen żo'o kweżżo zen łaże'.

⁴ Kate' zbeżżo zen łaże' żeżojżo chawe' ńaw Dios, na' kate' ba beżojżo chawe' ławe' Le' żxen łaże'żo Lekze' gáklene' żo'o.

⁵ Kate' żxen łaże'żo Le', bi żak chope łaże'żo. Ki naken dan' yela' nzi'il che Dios ńen żo'o yo'on yichj ńázdo'żo. Dios Be' La'y, Bennen' bseła' Dios cheżo, żone' ga żaken cheżo ki.

⁶ Katen' bi gok yelażo żakze cheżo, kate' bżin ża, Benne' Criston' gote' ło wlażżo żo'o, kate' ne gokżo benne' doła' ka'.

⁷ Bi yénele no benne' gate' ło wlaż to benne' chawe'. Wak no benne' wechóg łaże'e gate' ło wlaż to benne' nake' dot chawe'.

⁸ Dios złoe'e'le' żo'o kan nzi'ile'e'le' żo'o, dan' got Benne' Criston' ło wlażżo żo'o kate' ne gokżo benne' doła' ka'.

⁹ Ba beyakżo chawe' ńaw Dios dan' got Benne' Criston' ło wlażżo żo'o, katen' blalje' xchene'. Che ńen żxen łaże'żeżo Le' yesłé' żo'o ło ża chog Dios chegak benne' doła' ka' gátgake' to chi'ize.

¹⁰ Katen' bi bl'ełżo Dios chawe', Zi'ńkze Dios gote' ło wlażżo żo'o nich gak yeyakżo toze ńen Dios. Na'a, dan' zoa nban Bennen' bene' ga ba beyakżo toze ńen Diosen', żxen łaże'żeżo yelażo to chi'ize.

¹¹ Lezka' żebelżo ńaw Dios ni'a che da' ben Xanżo Jesús, Benne' Criston', dan' ba beyakżo toze ńen Diosen' ni'a che da' bene' Le'.

Da' ben Adán, na' da' ben Benne' Cristo

¹² Bla' doła' ło yeżlyó nga ni'a che da' ben toze benne', Adán, na' dan' bene' doła', lezka' wyó'o yela' got. Che ńen gatgak yógo'te

benách ka' dan' yógo'tegake' zej nbage'e dola'.

¹³ Zga'ale kate' bla' da' bchi'le Dios lo yežlyó nga, bengak benách ka' dola', benne' ka' wnnita'gake' yežlyó nga, na' gótgake', san Dios bi besbage'e benne' ka' zia dan' bi béngake' ka' zнна xtiže'e. Ki gonon dan' bi na' žin da' bchi'le' Le' gan wnnita'gake'.

¹⁴ Kate' wzó law zoa Adán, na' zejte ža wzóa Moisés gotgak yógo'te benách ka' dan' wbága'gake' dola', la'kze bi bzóagake' chéla'ale to da' wnnakze Dios kan ben Adán na'. Yógo'te benách ka' zej nake' toze len Adán na' dan' zej nake' za'soe' ka'. Da' ni žloe'elen žo'o kan gaggak yógo'te benách ka' toze len Benne' Criston', benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

¹⁵ Da' žonnze Dios chežo bi naken ka' da' goken chežo ni'a che dolan' da' ben Adán na'. Ni'a che dolan' da' ben toze bennen', gatgak yógo'te benách ka'. Da' žénle'eže naken da' žonnze Dios chežo, dan' naken yela' nban da' zejli kanne. Žonne' chežo da' ni ni'a che da' ben yetoze Benne', Jesús, Benne' Criston'.

¹⁶ Da' žonnze Dios chežo bi naken tjebe ka' da' goken chežo ni'a che dolan' da' ben toze bennen'. Da' bhog Dios che Adán na' ni'a che dolan' da' bene', lezka' bhog Dios chegak yógo'te benách ka'. Dan' žonnze Dios chežo naken nich gak yeyakžo chawe' lawe' Le' la'kze nbága'žo dola' zan.

¹⁷ Wyó'o yela' got yežlyó nga ni'a che dolan' da' ben toze bennen'. Ni'a che da' ben yetoze Bennen', Jesús, Benne' Criston', gata' yela' nban da' zejli kanne chegak benne' ka' yeyákgake' chawe' law Dios, dan' naken da' žonnze Dios chežo.

¹⁸ Dios bhog'e chegak yógo'te benách ka' gátgake' ni'a che dolan' da' ben toze bennen'. Lezka' yógo'te benách ka' gak yeyákgake' chawe' lawe' Le' ni'a che da' nak chawe' dan' ben yetoze Bennen', na' gata' yela' nban da' zejli kanne chégage'.

¹⁹ Beyakgak benne' zan wen dola' ka' dan' bi ben toze bennen' kan zнна xtiža' Dios. Lezka' benne' zan yeyákgake' chawe' law Dios dan' ben yetoze Bennen' kan zнна xtiža' Dios.

²⁰ Wyó'o da' wnnakze Dios lo yežlyó nga nich gak bia' zej nbaga' benách ka' dola'. Dan' gok bia' zej nbage'e dola', lezka' gok bia' zénle'eže nak da' žonnze Dios chegak benách ka'.

²¹ Gota' yela' wak che dola' goten žo'o. Lezka' da' žonn Dios chežo napen yela' wak gonon ga yeyakžo chawe' lawe' Le' ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gonon ga gata' yela' nban da' zejli kanne chežo.

6

Zoažo nbanžo ni'a che Jesús, Benne' Cristo

¹ žBizkze nnažo na'a? žžala' gonžo dola' nich lo yela' nži'il che Dios Le' yenit lawe'e chežo da' zanže?

² žBi gónkzežon! Nak chežo ka ba gotžo to chi'ize nich biž gonžo dola'. žNakžkze gak gónžežo dola'?

³ žBi nnézele kan naken chežo? Cha' bezoažo nis nich yeyakžo toze len Benne' Criston', dan' bezoažo nis žloe'elen žo'o ba wdežo lo yela' got tzen len Le'.

⁴ Kan goken, gótlénžo-ne' tzen, lezka' bgáche'lenžo-ne' tzen lo yežw ba katen' bezoažo nis. Kan ben Dios, len yela' wak zen chie' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, lezka' bene' ga bebánlenžo tzen Jesusen' nich gakžo benách kobe chie' ka'.

⁵ Cha' bénlenžo tzen Benne' Criston', na' gotžo kan gote' Le', lezka' gónlenžo-ne' tzen, yebanžo lo yela' got kan bebane' Le'.

⁶ Ba nnézkzelžo da' ni: yela' benách chežo da' wzóan zga'ale, wdá'lenen Le' tzen le'e yag kroze nich kwia' yi' yela' benách chežo da' bénlenžon dola', nich biž nna bia' da' nak dola' žo'o.

⁷ Cha' nakžo toze len Bennen' gote' ni'a che dola', na' ba beyakžo chawe' law Dios, biž nbága'žo dolan', na' biž yo'ožo lo na' dola'.

⁸ Na'a, cha' nátlénžo tzen Benne' Criston', žejle'žo yebánlenžo-ne' tzen,

⁹ dan' nnežlžo ba bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' biž gate'. Che len biž bi gak gon yela' got na' chie' Le'.

¹⁰ Kan goken, gote' Le', toze chi'i gote' ni'a che dola' da' wbága'žo žo'o, san kan naken, zoe' nbane', nbánlene' Dios.

¹¹ Lezka' žala' géklele le'e naken chele ka ba nátkzele nich biž gonle dola', san zoale nbanle nich gonle kan zнна xtiža' Dios, dan' nakle toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹² Che len, bi we'le latje da' naken dola', nich bi gonon ga gonle dola' lo beła' žen chele da' gatken. Biž gonle kan nak da' zze láže'le da' kegle lo beła' žen chele.

¹³ Bi wdé kwinkle lo na' da' naken dola', na' bi gonle da' kegle, san le wdé kwinkle lo na' Dios dan' ba bebanle lo yela' got, na' le wdé beła' žen chele lo ne'e nich gónlenen' da' naken chawe'.

¹⁴ Bi we'le latje da' naken dola', nich bi gonon ga gonle dola', dan' bzoa Dios le'e nich gonle kan zнна da' chawe' chie' Le', na' kege gónžeze kan zнна da' bchi'le' benách dola' ka'.

Da' žsaka' lebe kan nak che benne' ndo'w

¹⁵ žBizkze nnažo na'a? žžala' gonžo dola' dan' biž yo'ožo lo na' da' bchi'le' Dios benách dola' ka', san žonžo kan zнна da' chawe' che Dios? žBi gonžon!

¹⁶ Ba nnézkzele cha' wdé kwinkle lo na' to benne' nich gakle benne' ndo'w chie' ka', na'

nich gonle kan zŕna xtiže'e, to chi'ize nakle benne' ndo'w ka' che bennen' žonle kan zŕna xtiže'e. Lezka' gaken cha' wdé kwınle nich gonle dola' da' gonen ga gatle, o cha' wdé kwınle nich gonle kan zŕna xtiža' Dios, Bennen' gone' ga yeyakle chawe' lawe' Le'.

¹⁷ Na'a, žoxken Dios. La'kze zga'ale gokle benne' ndo'w ka' lo na' dola', na'a dot láže'le žonle kan zŕna xtiža' Dios, dan' bde kwınle lo nan'.

¹⁸ Dan' ba belale lo na' dola', ba beyakle ka benne' ndo'w ka' lo na' da' naken chawe'.

¹⁹ Zchájljena' le'e kan žak chegak benách ndo'w ka', dan' bi žejni'ilele kwáseło lo yela' benachze chele. Zga'ale bde kwınle tzen len beła' žen chele lo na' da' kegle, na' lo na' da' bi naken chawe', na' gokle ka benne' ndo'w ka' chen, na' benle xchin da' bi naken chawe'. Na'a, le wdé beła' žen chele lo na' da' naken chawe', nich gakle ka benne' ndo'w ka' chen, na' gonle xchin da' naken chawe' nich gakle benne' ka' zej nake' che Dios.

²⁰ Katen' gokle ka benne' ndo'w ka' lo na' dola', bi benle xchin da' naken chawe'.

²¹ Na'a, žgok chawe' chele ni'a che da' benle zga'ale? Na'a dan' benle žonen ga žedo'éelele, na' žonen ga gat to chi'ize no benne' žonen'.

²² Na'a ba belale lo na' dola', na' nakle ka benne' ndo'w ka' che Dios, dan' žonen ga žak da' chawe' chele dan' žonen ga nakle che Dios, na' žonen ga naple yela' nban da' zejlı kanne.

²³ Lazjw no benne' žone' dola' naken yela' got, san da' žonnze Dios chežo naken yela' nban da' zejlı kanne, dan' napžo dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

7

Da' žsaka' lebe yela' zchag na'

¹ Zi'na'do' ka', nólele le'e nzi' lo na'le da' bchi'le Dios benách judío ka'. Nnékzelele yo'o lo na' xtiže'e na' no benne' kate' ne zoe' nbane'.

² Lezka' to no'le nžag ná'lene' to benne' byo yoe'e lo na' benne' byo chien' kate' ne zoa nban benne' byo chien', dan' ki zŕna da' bsedle Dios kan nak che yela' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios dan' bchagen légake'.

³ Ki naken, kate' ne zoa nban benne' byo chien', cha' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo yoble, gone' dola' da' wká'n ditjen yela' zchag na', san cha' ba got benne' byo chien', na' nžoj no'len' lo na' xtiža' Dios na', na' na'a, cha' wchág ná'lene' to benne' byo yoble, bi gone' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

⁴ Lezka' žaken chele, zi'na'do' ka'. Dan' nžagle Benne' Criston', naken ka ba nátkzele le'e, na' biž yo'ole lo na' da' bchi'le Moisés žo'o, nich gak gakle che Benne' yoblen'. Na'a

nakle che Benne' Criston', Bennen' bebane' lo yela' got. Ki naken nich gak gonžo da' žaz laže' Dios.

⁵ Katen' wyo'ožo lo na' yela' benachze chežo, da' zŕna xtiža' Dios benen ga gok bia'gak da' ka' wzé láže'lo da' bi zej naken chawe', da' ka' béngaken žin lo beła' žen chežo nich góngaken ga gatžo.

⁶ Na'a ba belazo lo na' da' bchi'le Moisés žo'o dan' nátkzežo kan nak da' zŕna xtiže'e, dan' bchi'len žo'o zga'ale. Ki naken nich gak gonžo xchin Dios lo yela' nban kobe da' žonn Dios Be' La'y chežo, na' kege gonžon lo da' ba wdé chen, dan' naken dan' bchi'le Moisés žo'o.

Zoalen neda' da' naken dola'

⁷ žBižkze nnažo na'a? žŽon da' wnnakze Dios ga žona' dola'? Bi žonen ki, san chela' bi bzejni'il neda' da' zŕna xtiže'e, bi wnezla' nak dola' da' žona'. Chela' bi zoa lo da' wnnakze' Le' da' zŕnan: "Bi se lažo'o da' de che lježo'" bi nnezla' nak dola' yela' zze laže' da' de che lježa'.

⁸ Kate' benla' xtiže'e, na' gókbe'ela' da' nak dola' žonen žin lo beła' žen chia', na' benen ga gókbe'ela' zze laža'a yógo'te da' kegle. Gan bi na' la' xtiže'e, bi nak bia' da' naken dola'.

⁹ Ža ni'te, kate' bi na' yenla' xtiža' Dios, gokla' zoa' nbana', san kate' benla' xtiže'e, gókbe'ela' nbaga'a dola', na' goka' ka to benne' gat law Dios.

¹⁰ Dios bdižjwe' da' zŕna xtiže'e nich gonen ga gata' yela' nban chežo, san benen ga gókbe'ela' ba natkza'.

¹¹ Gok bia' nchixela' kan nak dola', dan' ben xtiže'e ga gókbe'ela' nbaga'a dola', na' žala' gata'.

¹² Che len, la'y nak xtiža' Dios, na' la'y, na' chawe', na' xtan nak da' bchi'le' žo'o.

¹³ žBen da' naken chawe' ga goka' ka to benne' gat? Bi naken ki, san da' nak dola' gok bian' ni'a che da' naken chawe', na' benen ga gókbe'ela' ba natkza' nich gak bia' nak dola' da' žona'. Ki goken nich gak bia' ni'a che xtiža' Dios yógo'te da' zej naken dola' zej nakle'en da' zinnj.

¹⁴ Nnezlžo Dios Be' La'y benne' chežo xtiža' Dios, san neda' naka' benachze, na' yoa'a lo na' dola' ka to benne' ndo'w chen.

¹⁵ Na'a, bi žejni'ila' da' žona'. Žénela' gona' kan zŕna xtiža' Dios, san bi žona' dan' žénela' gona'. Da' žona' naken dola' da' bi žle'ela' chawe'.

¹⁶ Žona' dola' la'kze bi žénela' gona' doľan'. Ki naken dan' xtiža' Dios žsedlen neda' bi naken chawe' da' žona'. Che len nak bia' nak chawe' da' zŕna xtiže'e.

¹⁷ Ki naken, kege nedza' žona' doľan', san dola' da' zoalen neda' žonen ga žona' doľan'.

¹⁸ Nnezla' da' nak chawe' bi zóalenen neda', o žala' nnia', dan' naken chawe'

bi zóalenen da' nak yela' benachze chia'. Žénela' gona' dan' naken chawe', san la' nedza' bi gak gonan'.

¹⁹ Bi žona' da' naken chawe' da' žénela' gona', san žónteza' da' kegle da' bi žénela' gona'.

²⁰ Che len, cha' žona' doľa' da' bi žénela' gona', kege nedkza' žonan', san doľa' da' zóalenen neda' žonen ga žona' dolan'.

²¹ Ki nak da' žaken chežo yógo'težo. Kate' žénelžo gonžo da' naken chawe', zoaľen žo'o da' žonen ga žonžo da' kegle.

²² Ło yichj lázda'wa' žaz laža'a xtiža' Dios,

²³ san žákbe'ela' zoa da' žnna bia' neda' da' zoaľen beľa' žen chia', na' to da' zži'i che xtiža' Dios yo'on lo yichj lázda'wa'. Dan' zóalenen beľa' žen chia' žonen ga žona' doľa'.

²⁴ ¡Da' nyáche'le'e naken chia' neda'! ¿Nozkze benne' gak yeslé' neda' lo yela' benachze chia' da' žonen ga žona' doľa'?

²⁵ ¡Žoxken Dios, ba belažo na'a ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Che len, kan nak da' yo'on lo yichj lázda'wa' žona' kan žnna xtiža' Dios, la'kze yela' benachze chia' žonen ga žénela' gona' doľa'.

8

Da' gak gonžo dan' zoaľen Dios Be' La'y žo'o

¹ Che len, benne' ka' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston', biž bi zia zej nbage'e, benne' ka' biž žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', san žóngake' kan žénele Dios Be' La'y.

² Dan' naka' toze len Jesusen', Dios Be' La'y, Bennen' nbánľenžo, žákljene' neda'. Che len, ba belá' lo da' benen ga bena' doľa', na' ľezka' lo yela' got.

³ Ba ben Dios da' bi gok gon da' bchi'le' žo'o. Bi be gok gonen da' gáklenen žo'o dan' nakžo benachze. Che len Dios bseľe'e Zi'nkze', Bennen' beyake' benách kan nakžo žo'o, nakžo benách doľa' ka', san Ľe' bi be doľa' bene'. Besbaga' kwine' doľa' da' wbága'žo žo'o, na' ka' goken, Dios bhoge' chie' gote' ni'a che doľa' da' žonžo lo yela' benachze chežo nich biž ga'nžo lo na' dolan'.

⁴ Ki bene' nich gak gonžo da' zej naken chawe' da' že' xtiža' Dios žo'o gonžo, nolžo biž žonžo kan žénele yela' benachze chežo, san žonžo kan žénele Dios Be' La'y.

⁵ Benne' ka', benne' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', že' láže'gake' da' naken che yela' benachze chégake', san benne' ka' žóngake' kan žénele Dios Be' La'y, že' láže'gake' da' naken che Dios Be' La'y.

⁶ Cha' že' láže'zežo da' naken che yela' benachze chežo, gatžo to chi'ize, san cha' že' láže'žo da' naken che Dios Be' La'y, ba napžo yela' nban da' zejli kanne, na' zga'n ži yichj lázdo'žo.

⁷ No benne' že' láže'ze' da' naken che yela' benachze chie', bi zchage' Dios chawe', dan' bi žon bennen' kan žnna xtiža' Dios, na' bi gak gonen'.

⁸ Che len, benne' ka' žóngake' kan žénele yela' benachze chégake', bi gak góngake' da' žaz láže' Dios.

⁹ Na'a, le'e biž žonle kan žénele yela' benachze chele, san žonle kan žénele Dios Be' La'y dan' zóalenkze' Ľe' le'e. Benne' Criston' bseľe'e Dios Be' La'y chežo. No benne' bi zoaľen Dios Be' La'y le', bi nake' toze len Benne' Criston'.

¹⁰ Cha' Benne' Criston' zóalene' le'e, la'kze gat yela' benachze chele ni'a che doľa', soale nbanle ni'a che Dios Be' La'y dan' ben Dios ga nakle chawe' lawe' Ľe'.

¹¹ Be' La'y che Dios, Bennen' besbane' Jesusen' lo yela' got, zóalene' le'e. Dios, Bennen' besbankze' Jesús, Benne' Criston', lo yela' got, gone' ga yebanle le'e lo beľa' žen chele da' žatkzen. Ki gone' dan' zoaľen Dios Be' La'y le'e.

¹² Che len, zí'na'do' ka', zoa to da' nbága'žo, san kege che yela' benachze chežo, nich bi gonžo kan žénele yela' benachze chežo na'.

¹³ Cha' žonle kan žénele yela' benachze chele, gatle to chi'ize, san cha' len yela' wak che Dios Be' La'y, žonle ga kwia yi' da' žonle lo yela' benachze chele, na' gaple yela' nban da' zejli kanne.

¹⁴ Zej nak zi'nkze Dios yógo'te benne' ka' žóngake' ka žénele Dios Be' La'y.

¹⁵ Dios Be' La'y na', Bennen' zóalene' le'e, bi bnnite'e le'e da' yoble ka benne' ndo'w ka' nich žébele, san ba bene' le'e zi'nkze Dios, na' Ľekze' žone' ga žližžo Dios, na' žnnažo: "Xe."

¹⁶ Dios Be' La'y na' zzejn'íkzele' be' nakkžžo, na' žone' ga nnezlžo nakžo zi'n Dios.

¹⁷ Cha' ba nakžo zi'n Dios, ľezka' da' zej naken che Xažo Dios gata' chežo tzen len Benne' Criston'. Ki gaken chežo cha' sáka'ľenžo tzen Benne' Criston' nich tzen len Ľe' soažo lo yela' bani' chie'.

¹⁸ Žekla' neda', da' zzáka'žo na'a bi be naken kan nak yela' bani' da' gata' chežo ža da' ba za'.

¹⁹ Zbezgak yógo'te da' ben Dios, na' žak láže'gaken žinte ža na' katen' Dios wľoe'ele' law zej nak zi'nkze' benne' ka' žejlé'gake' chie' Ľe'.

²⁰ Yógo'te da' ben Dios wdégaken lo na' da' žonen ga kwia yi'gaken, kege dan' gónegeklen gaken ki, san ki goken dan' ben Dios ga naken ki. Ľezka' bene' ga gak wxén láže'gak Ľe' da' ka' bene',

²¹ na' yelagak yógo'te da' ka' ben Dios lo da' žonen ga zbia yi'gaken. Ki naken, ľezka' yebégeklen lo yela' žeslá da' záka'le'en da' yebéľengekle benne' ka' zej nake' zi'n Dios.

²² Nnezl̄žo yógo'te da' ben Dios zzáka'gaken na' zejte na'a ža, kan zžaka' to no'le za' galj bi'do' chie'.

²³ Kégeze yežlyó nga zžakan', san lezka' zžaka'žo žo'o, la'kze Dios Be' La'y zóalene' žo'o. Le' nake' chežo da' žloe'elen žo'o kan gákkzežo. Zžaka'žo kate' ne zbežžo ža na' katen' Dios wloe'ele' law nakžo ži'nkze' ka', ža na' lezka' yeskobe' beja' žen chežo.

²⁴ Dan' žxen láže'žo gone' da' ni, belazo žo'o, san cha' gak le'elžo dan' žxen láže'žo, bi naken to da' zbez láže'žon. Bi zbežžo da' ba žle'elžon.

²⁵ Na'a, cha' žxen láže'žo to da' bi žle'elžo, na' lo yela' zbez zen láže' zbežžon.

²⁶ Lezka' Dios Be' La'y žáklene' žo'o kate' žedó láže'žo, dan' bi nnezl̄žo bi žala' nnabl̄žo Dios, san Dios Be' La'y zžekze' xtiža'žo law Dios, na' lo yela' žnab chie' zbeže láže'li'e, kan bi gak no benne' nne'.

²⁷ Dios zwie' da' yo'o lo yichj lázdo'gak benách ka', na' nnezle' da' žénele nna Dios Be' La'y na', na' Le', kan žénekzele Dios, ždie' xtiža'gak benne' ka' law Dios, benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'.

Ba belazo dan' yo'ožo Benne' Cristo

²⁸ Nnezl̄žo yógo'te da' žak chegak benne' ka' zej nži'ile' Dios žon cháwe'gaken légake', benne' ka' bliž Dios légake' kan wnnakze' gone'.

²⁹ Benne' ka' wžekze Dios zga'ale, lezka' bzoe' chégake' zga'ale gákgake' tlebe kan nak ži'nkze', nich gak blo ži'nen' ladjw benne' zan, benne' lježe ka'.

³⁰ Benne' ka' bzoa Dios chégake' zga'ale kan žala' gákgake', lezka' bliže' légake', na' benne' ka' bliže', bene' légake' chawe' lawe' Le', na' benne' ka' bene' légake' chawe', lezka' ba bzoe' chégake' si'gake' yela' bani' chie'.

³¹ Žbižkze nnažo na'a kan zej nak da' ki? Cha' Dios žáklene' žo'o, bi žala' žébežo la'kze soa da' gongak benách ka' chežo.

³² Dios, dot láže'e benne' chežo ži'nkzen'. Bdie' Le' nich gote' lo wlazžo žo'o. Cha' ki ben Dios, žbi gónli'e chežo tzen len ži'nen' yógo'te da' žiáželžo?

³³ ŽNozkze benne' gak yesbage'e benne' ka' žia, benne' ka' wžekze Dios? Bi gak nitó benne' dan' benkze Dios ga ba beyakžo chawe' lawe' Le'.

³⁴ ŽNozkze benne' gak choge' chežo gatžo to chi'ize? Bi gak nitó benne' dan' gotkze Benne' Criston' lo wlazžo žo'o, na' da' nakže žen, bebane' lo yela' got, na' na'a zoe' kwit li ža che Dios gan nzi' lo ne'e yela' wnná bia', na' žnne chawe'e lo wlazžo žo'o law Dios.

³⁵ La'kze zoa bi da' žaken chežo, nnéžkelžo Benne' Criston' nži'ile' žo'o. Nnezl̄žo nži'ile' žo'o

la'kze zžaka'žo, o la'kze nak nyache' láže'žo,

la'kze zbia láže'gak benách ka' žo'o, o la'kze zdžonžo,

o la'kze žiažje da' gákwžo, o la'kze žon zož chežo,

o la'kze gotgak benách ka' žo'o.

³⁶ Kan zej nak da' ki nyejw le'e yiche la'y da' žnnan:

Dan' nakžo chio' Le',

žóntezgak benách ka' ga gatžo.

Nakžo ka žila' ka',

bia ka' ndégakba' lo na' benne' gote' légakba'.

³⁷ Na'a, dan' Bennen' nži'ile' žo'o zóalene' žo'o, žxen láže'žo soelžo lo da' žaken chežo.

³⁸⁻³⁹ Che len žekla' neda':

Bi be sáke'le gonen ga biž ži'il Dios žo'o.

Nži'ile' žo'o dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

Bi sáke'le gon yela' got o yela' nban ga biž ži'ile' žo'o,

na' kege wbás che ya'abá ka',

o benne' wnná bia' ka', o yela' wak che da' xiwe',

o bíte'teze da' zoan, o bíte'teze da' zan,

o to da' že' ža'le, o to da' že' že'le,

o bíte'teze da' ben Dios.

9

Dios wžekze' benne' Israel ka' nich gákgake' chie'

¹ Žchalja' da' naken dot da' li dan' naka' che Benne' Criston', na' da' žnnia' naken tlebe len da' žnnakze Dios Be' La'y lo yichj lázda'wa'. Bi žon laža'a.

² Žákle'e nyache' laža'a, na' žéktezela',

³ dan' žak laža'a gona' ga yelagak lježa' ka', benne' wláž chia' ka'. Chela' gaklen légake', yénekezela' yebéj yichj Dios neda', na' kwáslena' Benne' Criston'.

⁴ Benne' wláž chia' ka' zej nake' za'só Israel, na' Dios bi'e légake' latje gákgake' ži'nkze' ka'. Yela' bani' che Dios wzóalenen légake', na' Dios bdie' lo ná'gake' diža' chie' da' žka'n chawen', na' lezka' da' bchi'le' žo'o. Bliže' légake' nich wká'n zéngake' Le', na' bchebe láže'e gon chawe'e yógo'te benách ži'to' ka' ni'a chégake'.

⁵ Zej nake' za'sógak xa wdé cheto', Bran, na' Isaak, na' Jakob, na' ladjw ljéžgake' ka', kan nak yela' benách chie', golj Benne' Criston', Bennen' nakkze' Dios, na' žnna bi'e yógo'te. žGa'n zénteze' Le'! Ka'kze gaken.

⁶ La'kze yógo'te benne' wláž chia' ka' bi nzi' lo ná'gake' Benne' Criston', bi žala' nnažo: "Beyák xtiža' Dios dáche'ze." Kege yógo'te za'só Israel zej nake' da' li benne' Israel ka', benne' ka' zej nake' che Dios.

⁷ La'kze goljgak benne' zan za'só Bran, kege yógo'tegake' gókgake' da' li za'só Bran na', san naken kan nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: "Za'só Isaak ka' gákgake' da' li za'só ka'."

⁸ Ki naken, benne' ka' zej nake' zi'n to benne', bennen' nake' che Dios, kege yógo'tegake' zej nake' zi'nkze Dios. Na'a, benne' ka' náljgake' ni'a che da' bchebe laže' Dios zej nakze' da' li za'só Bran na'.

⁹ Dan' bchebe laže' Dios bi da' wnezjwe' che Bran na' znnan ki: "Yetó yiz na'a ža yelá'a, na' Sara, zo'lo', galje to bi' byodo' chie'."

¹⁰ Kégeze da' ni goken ki, san lezka' katen' Rebeka ne noe'e bi' byodo' ka' che Isaak, ɣa wdé cheto', lo li'e,

¹¹⁻¹³ katen' bi na' gáljgakbe', na' bi na' góngakbe' da' nak chawe' o da' kegle, Dios gože' Rebeka na', na' wnné': "ɣkwide nežw chio' gonbe' ɣchin ɣkwide bežopen'." Da' ni naken tlebe len da' nyejw le'e yiche kan wnná Dios, dan' znnan: "Bži'ila' Jakob, na' kege Esau'." Ka' goken, bga'n choch da' bzoa Dios to chi'ize kan nak chegak benne' ka' ba wžekze' Le'. Che len bi žaken ki ni'a che to da' gak gongak benách ka', san naken ki dan' zbekeze Dios no benne' žliže'.

¹⁴ žBizkze nnažo na'a? žŽon Dios da' kegle? Bi Žonen'.

¹⁵ Dios gože' Moisés, na' wnné': "Yeyache' láže'la' no benne' žénela' yeyache' láže'la'-ne', na' we' laža'a no benne' žénela' we' laža'a-ne'."

¹⁶ Che len, bi žaken ki ni'a che da' žénegekle benách ka', o dan' žon byene to benne', san naken dan' žénekeze Dios, Bennen' žeyache' láže'le' benách ka'.

¹⁷ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y kan Dios gože' Benne' Faraón, katen' wnné': "Che len bzoa' le' gan znná bi'o nich włoe'ela' law yela' wak zen chia' ni'a chio' le', na' gona' ga gónbia'gak benách ka' nníta'gake' dot yežlyó da' nakkza' neda'."

¹⁸ Ki naken, Dios žeyache' láže'le' no benne' žénekezele', na' lezka' žone' zižje yichj lážda'w no benne' žénele' gone' zižje yichj lážda'we', kan bene' che Benne' Faraón na'.

¹⁹ Na'a ye'le neda': "Cha' ki naken, žbiz chen' žesbaga' Dios benách ka' zia? žNozkze benne' gak wsejwe' ɣnez Dios nich bi gone' da' žénekezele' Le'?"

²⁰ Bi naken ki, žNozkze le' znnio' che Dios? žWak to yeso' da' naken yo yen' benne' wen že'e, na' nnan: "žBiz chen' beno' neda' ki?"

²¹ žBi nzi' lo na' benne' wen že'e gone' che gona' na' to yeso' da' wkonlžon žin ga nla' law, na' che la' gona' na'že gone' yetó yeso' da' wkonlžon žin ga bi nla' law?

²² Gónekezele Dios włoe'ele' law kan wsaka' zi'e no benne' wen da' kegle, na' gone' ga gak bia' yela' wak zen chie', san lo yela' zbez zen laže' chie' bzoel'e' benne' ka' žala' choge' chégake' gátgake', benne' ka' zej nbage'e zia, da' žon byenen wžia yi'e légake'.

²³ Ki ben Dios nich gak bia' záka'le'e yela' baní' chie', dan' žloe'ele' law lawgak benne'

ka' žeyache' láže'le', benne' ka' bzoel' chégake' zga'ale sóagake' lo yela' baní' chien'.

²⁴ Dios bliže' benách ki. Kégeze bliže' neto', benne' judío ka', san lezka' bliže' benách zi'to' ka'.

²⁵ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' bchalj Oseas lo wláz Dios, katen' wnné':

Benne' ka' bi zej nake' benách chia' ka', go'a lágake': "Benách chia' ka'."

Na' benne' ka' bi bži'ila', go'a lágake': "Benne' ka' nži'ila'."

²⁶ La' na'že gan wnnía' kan nak chégake': "Bi nakle benách chia' ka'"

go'a lágake': "Zi'nkze Dios ban'."

²⁷ Na'a, kan nak chegak za'só Israel ka', Isaías wnné':

La'kze yangak za'só Israel ka', na' nníta'gake' kan že' yož žoa'a to yego zen, nbábžegake' yelágake'.

²⁸ ɣanžo Dios la' gontie' ga la' lawte da' bhoge' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

²⁹ Lezka' Isaías na' bchalje' zga'ale, na' wnné': ɣanžo Dios, Bennen' nape' dot yela' wnná bia',

chela' bi bka'ne' chežo za'sózo ka', ga'nžo kan zej nak yež Sodoma, na' yež Gommorra,

yež ka' bhinnj Dios.

Benách Israel ka', na' diža' chawe'

³⁰ žBizkze nnažo na'a? Benne' ka' bi zej nbabe' Israel, na' bi be' láže'gake' yeyákgake' chawe' law Dios, ba beyákgake' chawe' lawe' Le', san beyákgake' chawe' lawe' Le' dan' žejlé'gake' chie'.

³¹ Na'a, la'kze be' láže'gak benne' Israel ka' góngake' kan znná ɣtiža' Dios, da' žala' gonen ga gákgake' chawe' lawe' Le', bi gota' chégake' da' žala' gata' chégake' dan' žóngake' kan znná ɣtiže'e.

³² žBiz chen' goken ki? Ki goken dan' bi bégaken' lo yela' žejlé' chégake' che Dios, san žakze chégake' gónegekle' góngake' kan znná ɣtiže'e, na' che len bhixgekle', o wak nnažo: bejchégwage' lo da' nzin': Yej Gan Žejchégo'gak Benách Ka'.

³³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Le wia nga, wdixjwa' lo yež Sión to benne' byo,

bennen' gake' ka to yej gan chejchégo'gak benách ka',

yej na' gonen ga wchixgekle'.

No benne' chejli'e chie' Le', bi yedoe'ele'.

10

¹ Zí'na'do' ka', da' žak laža'a, na' da' znnabla' Dios gone' chegak benách Israel ka', naken gone' ga yelágake'.

² Zzoa lia' chégake', dot láže'gake' že' láže'gake' Dios, san kege len yela' žejni'il li laže'.

³ Bi nnéžgekle' kan žon Dios, žonze' ga nakžo chawe' lawe' Le', san žénegekle' gon kwíngake' chawe' law Dios žakze chégake', na' bi nniíta'gake' gaxjw laže' law Dios nich gak gone' Le' légage' chawe' lawe' Le'.

⁴ Beyóž ben Benne' Criston' da' žénele gon da' bchi'le Moisés gonžo. Ben benne' Criston' ga gak yeyakgak yógo'te benách ka' chawe' law Dios, benne' ka' chejlé'gake' chie' Le'.

⁵ Kan nak che no benne' cha' yeyake' chawe' law Dios dan' žone' kan žna xtiža' Dios, bzoj Moisés da' žnnan ki: "Bennen' gone' dot kan žna xtiže'e, soe' nbane' dan' žone' ki."

⁶ Na'a, kan nak che no benne' yeyake' chawe' law Dios dan' žejlí'e chie' Le', žnnan ki: "Bi nno' lo yichj lazdo'o, bi nno': žNozke benne' kwene' ya'abá che Dios? (dan' naken: nich gone' ga yetj Benne' Criston'),

⁷ na' bi nno': žNozke benne' yetje' gan de latje che benne' gat ka'? (dan' naken, nich gone' ga kwen Benne' Criston', na' yežoje' lo yela' got)."

⁸ Na'a, žbizke žnnan? Ki žnnan: "Gawze gan zo' zoakze xtiža' Dios. Lo žo'o, na' lo yichj lazdo'o zoa xtiže'e na'." Da' ni naken diža' che da' žejlé'žo che Dios dan' zchaljton', na' žnnato':

⁹ "Cha' da' žnno' nak bian' Jesusen' nake' Xano', na' cha' žejlí'o dot lažo'o Dios besbane' Le' lo yela' got, yeló' le'."

¹⁰ Lo yichj lázdo'žo žejlé'žo che Jesusen' nich yeyakžo chawe', na' ni'a che da' zchaljžo, žloe'elžo dan' nak Jesusen', Benne' Criston', chežo nich yelažo.

¹¹ Nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: "Bi yedoé'gekle yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'."

¹² Dios, tlebe kan že' láže'e benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', benne' ka' nniíta'gake' dot yežlyó nga, dan' Xanžo na'kze nake' Xangak yógo'tegake', na' nápli'e bi da' wnezjwe' chegak yógo'te benne' ka' žnnábgagle' Le'.

¹³ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' žnnan: "Yelagak yógo'te benne' ka' wlížgake' La Xanžon'."

¹⁴ žNaxg gak wlížgake' Le' cha' bi žejlé'gake' chie' Le'? žNaxg gak chejlé'gake' chie' Le' cha' batkle béngagle' kan nak chie'? žNaxg gak yéngagle' chie' cha' bi zoa no benne' wzenle' légage' xtiže'e?

¹⁵ žNaxkze gak wzéngagle' xtiže'e cha' bi seļa' no benne' légage'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche da' žnnan: "Ba nez zen gaken chegak benne' ka' žingak benne' ka' gan nniíta'gake', benne' ka' zcháljgake' da' žka'n

ži yichj lázdo'žo." Ki žna diža' chawe' che Benne' Criston'.

¹⁶ Na'a, kege yógo'tegake' wzí' lo ná'gake' diža' chawen'. Kan nak da' ni, Isaías wnné': "Xan, žnozke benne' bejli'e da' bchaljton'?"

¹⁷ Ki naken, benne' ka' yéngagle' chejlé'gake' chie' Le', na' dan' žala' yéngelen' naken xtiža' Benne' Criston'.

¹⁸ Na'a žnnia': "žBi béngelen'?" Da' li béngelen', kan nyejw le'e yiche la'y da' žnnan:

Benle chí'igake' dot yežlyó nga.

Yógo'te latje bžingak xtiža'gake'.

¹⁹ Lezka' žnnaba': "žBi gókbe'egagle benne' Israel ka' da' ni?" Da' li gókbe'egagen'. Gan wzó law, bchalj Moisés lo wláz Dios, na' wnné':

Gonkza' ga gé'elele le'e,

dan' ži'ila' benách ka' bi zej nbáblene' le'e.

Ni'a chegak benách ka' bi žejni'igagle' gona' ga ža'ale.

²⁰ Wdé na' Isaías na' góklí'e benne' wechóž laže', na' bchalje' lo wláz Dios, na' wnné':

Benne' ka', benne' bi bdíljgake' neda', bžélgagle' neda'.

Bloe'e lawa' lawgak benne' ka' bi be wnnábgagle' neda'.

²¹ Na'a, kan nak chegak benne' Israel ka', bchalj Isaías na' lo wláz Dios, na' wnné': "Tža tža bli na'a, na' bliža' benách ka' bi žóngagle' kan žna xtiža'a, na' zžóagagle' neda' chela'ale."

11

No benne' ka' yelágagle' ladjw benách Israel ka'

¹ Na'a žnnaba': žBebéj yichj Dios benách Israel ka' to chí'ize? Bi naken ki. Nedkza' naka' benne' Israel. Naka' za'só Bran, na' nbaba' ljež Benjamín ka', zi'nkze Israel na'.

² Dios bi bebéj yichje' benách chie' ka', benne' ka' wžeke' Le' ža ni'te nich gákgake' che Leze'. žBi nnézele dan' nyejw le'e yiche la'y kan ben Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios? Bliže' Dios, na' besbage'e benách Israel ka' žia, na' wnné':

³ "Xan, ba bétgake' benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le', na' bchínnjgake' bkog la'y chio' ka' gan bzeyto' bia beždo' ka' lawo' Le'. Toza' neda' nga'na' chio', na' žénegekle' gótgake' neda'."

⁴ Na'a, žbiz bechebe Dios? Ki wnné': "žŽape chí'a chonnalj chí gaywá' benne' chia' ka', benne' ka' bi zzoa žibgake' lawgak lo'a ka' zej nzin' Baal."

⁵ Lezka' naken ža ni zoažo na'a, zej nga'n bałe benne' Israel ka', benne' ka' wžeke' Dios nich gákgake' chie' Le'. Le' žape chí'íkze' légage'.

⁶ Cha' naken da' žonze' Le' ni'a chégagle', bi naken ni'a che to da' gak góngagle'. Chela'

goken ni'a che to da' gak gonžo, dan' žonze Dios ni'a chežo biž gaken to da' žonze' ni'a chežo.

⁷ ¿Bizkze nnažo na'a? Bi wzi'gak benne' Israel ka' dan' bdiljgake', san ba wzi'gaken benne' ka' wžekze Dios nich gágake' chie' Le', na' yezika'že' ka', Dios bene' zižje yichj láždo'gake'.

⁸ Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Dios bene' ga zej nake' chol laže'." Ki bene', na' la'kze gak lé'egekle' da' žone' Le', na' yéngkle' xtiže'e, bi žejni'igekle'. Ki naken chégake' na' zejte ža ni zoažo na'a.

⁹ Kan nak da' ni lezka' bchalj Dabí, katen' wnné:

Lni ka' chégake' yeyákgaken da' séngaken lé'gake',

na' ka to do yelj gan chégake'.

Lezka' góngaken ga chixgекle',

na' Dios wsaka' zi'e lé'gake'.

¹⁰ Cholgak yej lágwage', nich bi lé'egekle',

na' to chi'ize yéchwage' nich wá'gake' ywa'.

Kan gak yelagak benách ka' bi zej nake' benne' judío

¹¹ Na'a znnia': ¿Bchixgекle' benne' judío ka' ga bžinte wnitgекle' to chi'ize? Bi goken ki, san bžoágake' xtiža' Dios cheła'ale, na' na'a Dios žoe'e latje yelagak benne' ka' bi zej nake' benne' judío nich gone' ga gé'egekle' benne' judío ka' lé'gake'.

¹² Dan' bengak benne' judío ka', bchixgекle', benen ga bžin da' naken ka to yela' wnni'a žen chegak benách ka' nni'a'gake' yežlyó nga. Cha' ki goken, gota' to yela' wnni'a žen chegak benne' ka' bi zej nake' benne' judío dan' wnitgекle' benne' judío ka', na' da' ženle'eže gata' chegak benách ka' nni'a'gake' yežlyó nga kate' yeyakgak benne' judío ka' che Dios.

¹³ Na'a žapa' le'e, benne' ka' bi nakle benne' judío, znnia': dan' naka' wbás bseła' Dios nich wzenla' benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' xtiže'e, žkónle'ela' žin dan' nzi' lo na'a,

¹⁴ nich gak gona' ga gé'egekle' benne' wláž chia' ka' le'e, na' nich gona' ga yelágake' ba'e'.

¹⁵ Cha' gota' latje chegak benách ka' nni'a'gake' dot yežlyó nga yeyákgake' che Dios dan' wnitgекle' benne' judío ka' latje chégake', na' da' ženle'eže gata' chegak benách ka', kate' benne' judío ka' yeyákgake' lo latje chégakke' na'. Gaken kan žak kate' žebangk benne' gat ka'.

¹⁶ Cha' znéjwžo che Dios kwa nildo' da' žebejžon néžwle, lezka' kwa dan' nga'nen naken che Leze', na' cha' nnažo nak che Dios lwe yag, lezka' ni'a nen zej naken che Leze'.

¹⁷ Zej nak ba'e benne' judío ka' ka ni'a na' to yag olibo chawe' da' ka' zej nžogen, na' le'e, ka ni'a na' to yag olibo yiže', bejda' le yag olibo chawen', na' beyazle lo latje chegak

benne' ka' wžóggake', na' zzi'le da' žonn lwen, na' xis yag olibo chawen'.

¹⁸ Che len, bi wká'n žen kwinle, bi wzoale cheła'ale benne' ka' zej nake' ka ni'a nen ka', da' zej nžogen. Cha' žka'n žen kwinle, žala' nnézele kege le'e žwawle lwe yagen', san lwe yagen' žwawn le'e.

¹⁹ Wak nno': "Wžóggak ni'a na' yagen' nich gak chaza' neda' lo latje chégaken."

²⁰ Da' znno' naken dot da' li, san wžóggake' dan' bi bejlé'gake' che Dios, na' bejdo'ó le' yagen' dan' žejli'ó che Dios. Che len, bi žala' wká'n žen kwino', san žala' žebo' Dios.

²¹ Cha' bsaka' zi'i Dios benne' ka', benne' ka' zej nakkze' ni'a na' yag chawen', lezka' wsaka' zi'e le'.

²² Na'a, bwia nga kan nak Dios ži'i laže', na' lezka' kan žsaka' zi'li'e no benne'. Da' li žsaka' zi'li'e benne' ka' bchixgекle', san nake' ži'i laže' len le'. Che len, žala' góntezó' da' naken tlebe len yela' ži'i laže' chie' na', nich bi choge' lezka' le' lo yag chien'.

²³ Lezka' gaken chégake' cha' bi gá'ngake' lo yela' bi žejlé' chégake', na' chejtá'gake' da' yoble lo yagen', dan' nap Dios yela' wak gone' ga chejtá'gaken' da' yoble.

²⁴ Nako' le' ka ni'a na' yag olibo yiže' da' bhogen', na' bejtó'ó yag olibo chawen' gan nitó benne' wdé' ni'a na' to yag yiže'. Bi gakže zede chegak benne' ka' zej nakkze' ka ni'a na' yag chawen', chejtá'gake' da' yoble lo yag chégakkzen'.

Kan gak yelagak benách Israel ka'

²⁵ Ži'na'do' ka', žénela' nnézele da' ni da' bgachen', nich bi wká'n žen kwinle ni'a che yela' žejni'il chele. Ba'e benne' Israel ka' beyákgake' ziže laže', na' ki gágake' ga žinže ža yógo'te benách ka', benne' bi zej nake' benne' judío ka', benne' ka' žala' yelágake', ba zej nbabe' gan znnia bia' Dios.

²⁶ Te na' gata' latje yelagak yógo'te benne' Israel ka', kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: Žoj Benne' Weslá lo yež Sión, na' yeké'e da' kegle da' bengak za'só Jakob ka'.

²⁷ Da' ni naken diža' žag da' gónlena' lé'gake' katen' yeká'a dola' da' zej nbage'e.

²⁸ Ki naken, bžoágake' diža' žag da' ben Dios cheła'ale, na' Dios wléj yichje' lé'gake' nich gak yelale le'e, san lezka' nži'il Dios lé'gake', dan' wžekze' Le' ža xto'gake' ka'.

²⁹ To chi'ize znejw Dios da' znejw žie, na' to chi'ize žbie' benách ka'.

³⁰ Kan nak chele, zga'ale bi benle kan znnia xtiža' Dios, na' na'a Dios žeyache' láže'le' le'e dan' bi bengak benne' judío ka' kan wn-nakze' Le'.

³¹ Lezka' žaken chégake' na'a, bi žóngake' kan wnná Dios, san ki gakzen na' zejte Dios yeyache' láže'le' lé'gake', kan žeyache' láže'le' le'e na'a.

³² Dios wléj yichje' yógo'te benách ka' bzoagake' x̄tize'e chela'ale, nich gak yeyache' láže'le' yógo'tegake'.

³³ Zenle'e nak yela' wnni'a che Dios, dan' naken yela' wak zen chie', na' yela' žejni'il chie'. Bi gak nitó benne' chejni'ile' da' bzoa Dios gone', na' bi gak no benne' nnezle' da' ka' žon Dios.

³⁴ ĵNozkze benne' žejni'ile' da' zza' láže' X̄anžon'? ĵNozkze benne' gak wzejni'ile' Le'?

³⁵ ĵNozkze benne' zoa da' bnezjwe' che Dios nich gon byenen bi da' yebi'i Dios chie'?

³⁶ Yógo'te da' zej dan' zej nžojen lo na' Dios, na' zej nnitan' ni'a chie' Le', na' zej nnitan' nich yebélenle' Le' légaken. ĵGa'n zen Dios to chi'ize! Ka'kze gaken.

12

Žala' wdé kwinžo lo na' Dios

¹ Zi'na'do' ka'. Dios žeyache' láže'le' žo'o. Che len žata'yoela' le'e wdé kwinle lo na' Dios, na' gakte ka to da' nak ban da' zdežo law Dios, nich gakte che Leze', dan' naken to da' žaz láže' Dios. Da' ni žala' gonle, da' naken tlebe len da' žka'n zenžo Dios.

² Biž gonle tlebe kan žongak benách ka' nnita'gake' ža ni zoažo na'a, san le gak benách kobe ka' dan' ba bkob Dios yichj láždo'le. Le gon ki nich gak nnézlele da' chawe' da' žénele Dios gonle, dan' žaz láže'e Le', na' da' naken dot li láže'.

³ Na'a, dan' zoa da' bde Dios lo na'a, žapa' yógo'tele: bi wká'n zen kwinle, da' bi žala' gonle, san žala' gakte gaxjw láže' kan zza' láže'le, na' kan nak yela' žejlé' chele da' benn Dios che chele.

⁴ Kan nak toze beła' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej dan', na' kege toze žin žon to to da' ka'.

⁵ lezka' naken chežo. La'kze benne' zan nakžo, nakžo ka toze beła' žen dan' nžagžo žo'o Benne' Criston', na' che len yógo'težo nakžo toze tožo len yetožo.

⁶ To tožo nzi' lo na'žo to da' benn Dios chežo, na' nža' to ton kan nak da' benne' che chežo.

No benne' Dios bnezjwe' chie' wchalje' lo wlaze' Le', len yela' žejlé' chie', žala' wchalje'.

⁷ No benne' Dios bnezjwe' chie' gone' x̄chine', cháwe'do' žala' gonen'.

No benne' Dios bnezjwe' chie' wsedle' benách ka', cháwe'do' žala' wsedle' légake'.

⁸ No benne' Dios bnezjwe' chie' wzejni'ile' benách ka', na' cháwe'do' žala' wzejni'ile' légake'.

No benne' bi da' wnezjwe' che no benne' yoble, dot láže'e žala' wnezjwen'.

No benne' zna bi'e benách ka', lo yela' gaxjw láže' žala' gonen'.

No benne' žáklene' lježe' ka', len yela' žebél žala' gonen'.

Kan žala' gon no benne' nake' toze len Jesús

⁹ Žala' ži'ilele lježe' ka' dot láže'le.

Le wzóa da' kegle chela'ale.

Le we' laže' gonle da' naken chawe'.

¹⁰ Le ži'il lježe' ka' kan nži'il kwinkzle.

Kan žaple ba la'ne lježe' žala' gonle ga gakte' benne' blo.

¹¹ Le gon chóchteze láže'le, na' bi wedle.

Le gon x̄chin X̄anžon' dot láže'le.

¹² Le yebél dan' zoa da' žxen láže'le.

Le kwez zen láže' kate' bi zžáka'le.

Le wcháljenteze Dios.

¹³ Le wnezjw benách ka' che Jesusen' da' žiážjegekle'.

Le we' gan chejnnita'gak benne' ka' zlá'gake' ližle.

¹⁴ Le nnable Dios gon chawe'e benne' ka' zbia láže'gake' le'e.

Le nnab gak chawe' chégake', na' bi wžiale légake' zia.

¹⁵ Le yebél tzen len benne' ka' žebégekle'.

Le kwéželen benne' ka' zžbéžegake'.

¹⁶ Le gak toze len lježe' ka'.

Bi wká'n zen kwinle, san le gonlen tzen benne' gaxjw láže' ka'.

Bi gekle ba naple dot yela' žejni'il.

¹⁷ Bi yebi'ile che nitó benne', bi gonle da' zia che no benne' žone' chele da' zia.

Le gon da' nak chawe' chegak yógo'te benách.

¹⁸ Cha' sáke'le, le kwez chawe' len yógo'te benách.

¹⁹ Zi'na'do' ka', bi yezi'le wzón benách ka' la' le'eze, san le we' latje yebi'i Dios chegak benne' ka', dan' nzejw le'e yiche la'y da' znnan: "Nedkza' yezi'a wzón. Neda' yebi'a chegak benách ka'." Ki wnná X̄anžo Dios.

²⁰ lezka' znnan: "Cha' zoa no benne' bi zle'e'le' le' chawe', na' cha' ždone', bnezjw da' gawe'. Cha' zbiłe' nis, bnezjw da' ye'je'." Kate' gono' ki, gono' ga yedo'e'el bennen'.

²¹ Bi go'o latje nna bia' da' kegle le', san wnná bia' da' keglen', wkonlo' žin da' naken chawe'.

13

¹ Yógo'tele žala' gonle kan znnagak benne' yolawe' ka'. Dios bdekze' lo ná'gake' yela' wnná bia' da' zej nzi'e, na' wak nnažo bnnita'kze' Le' benne' ka' lo latje chégake'.

² Che len, no benne' zzo'e' no benne' yolawe' chela'ale, zzo'e' chela'ale to da' bzoa Dios, na' benne' ka' žóngake' ki, choge' chégake' kwia yí'gake'.

³ Zej nnita' benne' yolawe' ka', kege nich wchébegake' no benne' žone' da' naken chawe', san nich wchébegake' no benne' žone' da' žimj. Cha' žénelo' gono' ga bi

wchébégake' le', ben da' naken chawe', na' yežojó' chawe' gan zchi'a láže'gake'.

⁴ Benne' yolawen' nake' ni'a na' Dios nich gáklene' le', san cha' žono' da' zinnj, na' žala' žebo', dan' bi noe'e dáche'ze bar che yolawe'. Nake' ni'a na' Dios nich yebi'e da' žeyala' no benne' žone' da' zinnj.

⁵ Che len žon byenen gonle kan znaa benen' nzi' lo ne'e yela' wnná' bia', kégeze dan' bde Dios lo ne'e wsaka' zi'e le'e, san lezka' nich kwe' ži yichj lázdo'le law Dios.

⁶ Che len žizjwle lazle che yolawe', dan' zej nak benne' yolawe' ka' ni'a na' Dios, na' žongake' da' bdie' Le' lo ná'gake'.

⁷ Le chizjw yógo'te benne' ka' da' nbága'le chégake'. Le chizjw lazle lo na' no benne' žala' wchizjwe' lazle. Le chizjw mežw no benne' žala' chizjwlen. Le žebe no benne' žala' žébele, na' le gape ba la'ne no benne' žala' gaple le' ba la'ne.

⁸ Bi be žala' bága'le che nitó benne', san toze žala' ži'ilele lježe' ka', da' nbága'le chegak yógo'te benách ka', dan' no benne' nži'ile' lježe' ba bene' dot da' znaa xtiža' Dios.

⁹ Ki znaa xtiže'e:

Bi gono' doľa' da' zka'n ditjen yela' zchag na'.

Bi goto' benách ka'.

Bi kwano'.

Bi nnio' che lježo' da' wen laže'.

Bi dan lažo'o da' de che lježo'.

Da' wnné' ki, na' yógo'te da' yezika' da' wnné', yeyóž gon no benne' žone' kan znaa da' znnan ki: "Bži'il lježo' kan nži'il kwino'."

¹⁰ Bennen' nži'ile' lježe' bi be žone' che lježe' da' kegle. Ki naken, bennen' nži'ile' lježe' žone' dot da' znaa xtiža' Dios.

¹¹ Le gon ki dan' nnézele kan žak ža ni zoažo na'a, na' lezka' nnézele ba bžin ža žala' gagle ban laže' kan žebán no benne' ztase', dan' ba zoaže gawže ža yelažo lo da' kegle ka goken katen' wzó lawžo žejle'žo che Benne' Criston'.

¹² Gan zoažo na'a naken ka ye, na' za' te yelen', na' gan zoa Benne' Criston' naken ka te ža, na' za' chejsoažo ga na'. Che len žala' kwáslenžo da' žongak benách ka' gan nak choľ. Kan žon to benne' žeje' lo wdile, zwakw kwine' da' zape chi'in le' lo wdile, lezka' žala' tažo lo baní' che Dios, dan' gape chi'in žo'o nich bi cho'ožo lo na' da' xiwe'.

¹³ Nich gonžo ki žala' gonžo da' chawe' kan žala' gon no benne' zde' te ža.

Bi žala' sožlžo, na' bi gáwle'ežo.

Bi žala' gonžo da' kegle, na' kege da' gon ditjen žo'o.

Bi žala' tıl-lenžo lježžo ka', na' bi gé'elžo lé'gake'.

¹⁴ Na'a, žala' yeyón kwınle lo yichj lázdo'le kan nak Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' bi we' láže'le gonle da' zdan láže'le lo yela' benachze chele.

14

Bi žala' nnežo chegak lježžo ka'

¹ Le we' latje no benne' gónlene' le'e tzen, benne' žejli'e che Benne' Criston', la'kze bi nak dot li láže' kan žejli'e chie' Le'. Bi tıl-lenle-ne' kan nak da' žékkele le'e žala' gone'.

² Kan nak da' ni, zej nnita' benne' ka' žékgekle' wak gáwgake' bite'teze da' žawgak benách ka', san yebale benne', benne' ka' bi nak dot li láže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston', žáwgake' toze da' žazžo.

³ Na'a, bennen' žawe' yógo'te bi žala' wzóe' cheľa'ale no benne' bi žawe' yógo'te, na' lezka', bennen' bi žawe' yógo'te bi žala' nnie' che bennen' žawe' yógo'te, dan' nzi' lo na' Dios bežope benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

⁴ ĽNozke le', znnio' che benne' wen žin che benne' yoble? Law Xankze yežój chawe' o bi yežój chawe' no bennen' nake' wen žin che Dios. Yežoje' chawe' law Dios, dan' gonkze Xanžo Dios ga yežoje' chawe'.

⁵ Zoalja to benne' zka'n zenže' to ža ka zka'n zene' yezika' ža ka', na' benne' yoble, toze kan zka'n zene' yógo'te ža. To tožo žala' wiažo cha' nak chawe' da' žonžo.

⁶ Bennen' zka'n zene' to ža, zka'n zenen' nich wká'n zene' Xanžon', na' bennen' bi zka'n zene' ža na', nich wká'n zene' Xanžon' bi zka'n zenen'. Lezka', bennen' žawe' yógo'te, žawe' ki nich wká'n zene' Xanžon', dan' ži'e Dios: "Žóxkeno'" na' bennen' bi žawe' yógo'te, bi žawen' nich wká'n zene' Xanžon', na' lezka' ži'e Dios: "Žóxkeno'."

⁷ Nitó benne' ládjwžo žo'o bi nak bane' cheze', na' nitó benne' bi žate' cheze'.

⁸ Cha' zoažo nbanžo, nich ga'n zen Xanžon' zoažo nbanžo, na' cha' gatžo, nich ga'n zen Xanžon' gatžo. Ki naken, cha' zoažo nbanžo o cha' gatžo, nakžo che Xanžon'.

⁹ Lezka' che len got Benne' Criston', na' bebane', nich gake' Xangak benne' gat ka', na' Xangak benne' ban ka'.

¹⁰ Na'a le', Ľbiz chen' znnio' che lježo'? ĽBiz chen' zzo' lježon' cheľa'ale? Žon byenen la'žo yógo'težo law Benne' Criston' gan wchi'a laže'e žo'o.

¹¹ Kan nak da' ni nzejw le'e yiche la'y da' znnan:

Znaa Xanžo: "Ni'a chia' nedkza', wzóa zibgak yógo'te benách ka' lawa' neda'. Nnágake' kwáselo naka' Dios."

¹² Ki naken, Dios wchi'a laže'e yógo'težo.

Bi žala' gonžo da' gonen ga chixgekle lježžo ka'

¹³ Che len, biž žala' nnežo che lježžo ka', san žala' we' láže'žo bi gonžo bi da' gonen ga chixgekle', o bi da' gonen ga góngake' doľa'.

¹⁴ Nnėzkzela' bi be zoa da' žawžon da' gak gonen ga biž nakžo chawe' law Dios, na' da' bchalj Xanžo Jesusen' naken tjebe len da' ni.

Cha' źekle no benne' zoa bi da' gak gonen ga biź nake' chawe' law Dios, che bennen', naken ki.

¹⁵ Cha' žono' le' ga gak ljeźo' nyache' laźe'e, dan' žawo' le' da' źekle' le' bi žala' gawźon, bi žono' kan žala' gon no benne' nži'ile' ljeźe'. Bi be žala' gawźo da' gonen ga gak chope laźe' no benne', bennen' got Benne' Criston' ni'a chie'.

¹⁶ Che len, bi be gonle da' gonen ga nne zi'gak benách ka' che da' źéklele le'e nzi'le latje gonlen.

¹⁷ Kate' zřna bia' Dios žo'o, bi že' láźe'žo da' ye'j gawźo, san že' láźe'žo gakźo chawe' lawe' Le', na' ga'n ži yichj ląźdo'žo, na' yebelžo, da' ka' gak gonžo dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o.

¹⁸ No benne' žone' řchin Benne' Criston' kan zej nak da' ki, žone' da' žaz laźe' Dios, na' yeźoje' chawe' lawgak benách ka'.

¹⁹ Che len žala' gonžo chegak benách ka' da' góngaken ga gata' da' wká'n ži yichj ląźdo'žo, na' da' gon chochen ląźdo'žo kan že'jle'žo che Benne' Criston'.

²⁰ Bi be žala' gawźo da' gonen ga gak chope laźe' bennen' bzoa Dios le'. Nak dot da' li dan' zřnnagak benách ka': "Yógo'te de latje gawźon" san gonžo da' kegle cha' gonžo ga chixle ljeźžo ni'a che da' žawžo.

²¹ Gakže chawe' cha' bi gawo' bela', na' bi ye'jo' xis uba, na' bi be gono' da' wchixen ljeźo', o da' gonen ga gak chope laźe'e, o da' gonen ga biź že'jle' che Benne' Criston' dot laźe'e.

²² Cha' že'jli'o de latje bi da' gono', žala' gonon' law Dios gan zo' tozo'. Ba nez zen gaken che bennen' bi źebehe ląźda'we' le' ni'a che da' źekle' de latje gone',

²³ san bennen' žak chope laźe'e ni'a che da' žawe', nbage'e zia, dan' žone' da' bi źekle' de latje gone'. Cha' žonžo da' źeklžo bi žala' gonžon, zbága'žo dolá.

15

Žala' gonžo da' žaz láźe'gak ljeźžo ka'

¹ Che len, cha' nakžo choch kan že'jle'žo che Benne' Criston', žala' soelžo benne' ka' bi že'jle'gake' chie' Le' dot láźe'gake'. Bi žala' gonžo da' žaz láźe'zežo žo'o.

² Yógo'težo žala' gonžo da' žaz láźe'gak ljeźžo ka' nich gak chawe' chégake', na' gak choch láźe'gake' kan že'jle'gake' che Benne' Criston'.

³ Ki žala' gonžo, dan' bi ben Benne' Criston' da' wyáz láźe'ze', san gok chie' kan nyejw le'e yiche la'y, da' zřnnan: "Bedjbága'gak neda' diža' zi' ka' da' wnnagak benne' ka', da' wnné zi'gake' chio' Le', Dios."

⁴ Yógo'te da' bzójkake' le'e yiche la'y ža ni'te, bzójkaken' nich wsedlen žo'o. Dan' nyejw le'e yiche la'y žonen ga zbezžo zen laźe', na' žeyón zenen žo'o. Che len zoa da' řxen láźe'žo.

⁵ Zřnabla' Dios, Bennen' žone' ga zbezžo zen laźe', na' žeyón zene' žo'o, gone' ga gagle toze kan žonle le'e, na' gagle kan Jesús, Benne' Criston', žénele' gagle.

⁶ Ki žala' gonle nich gagle toze, na' tzen wká'n zenle Dios, řa řanžo Jesusen'.

⁷ Che len, nich ga'n zen Dios, le si' lo na'le tole yetole kan Benne' Criston' wzí' lo ne'e žo'o.

⁸ Ki žala' gonle, dan' žapa' le'e: bla' Jesús, Benne' Criston', na' góklene' benne' judío ka' nich bloe'ele' law nak dot da' li da' zřchalj Dios, na' bene' ga bžin da' bchebe laźe'e wnezjwe' chegak řa wdé che'to' ka'.

Benách zi'to' ka' yéngkle' diža' chawe'

⁹ Lezka' bla' Benne' Criston' nich bene' ga benne' ka' bi zej nake' benne' judío yéngkle' řtiža' Dios dan' žeyache' láźe'le' légake'. Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y da' zřnnan:

Che len, wká'n zena' da' nako' Le', lawgak benách ka' nníta'gake' dot yeźlyo nga, na' gola' da' we lawa' Le'.

¹⁰ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' zřnnan: Le'e, benách ka' zoale dot yeźlyo nga, le yebél tzen len benách ka' che Dios.

¹¹ Ga yoble nyejw le'e yiche la'y da' zřnnan: řLe wká'n zen řanžon',

yógo'tele bi nakle benne' judío ka'!

řLe gole da' we lawn Le',

yógo'tele zoale dot yeźlyo nga!

¹² Lezka' bzój Isaias da' zřnnan:

La' law Benne' nbáblene' benne' ka' zej nake' za'só Isai, řa Dabi.

Gak blo Bennen' nich nna bi'e benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka'.

Benne' ki wxén láźe'gake' Le'.

¹³ Zřnabla' Dios, Bennen' žone' ga řxen láźe'žo Le', gone' ga yebéle'elele, na' ga'n ži yichj ląźdo'le dan' že'jle'le chie' Le', na' gone' ga gak dot li laźe' kan řxen láźe'le Le', dan' zoalen ye'la' wak che Dios Be' La'y le'e.

¹⁴ Zí'na'do' ka', ba nnézkzela' žóntezle da' ka' naken chawe', na' náple'ele ye'la' že'jní'il nich gak wzzejní'ilele ljeźle ka'.

¹⁵ Na'a naka' wechóg laźe', na' zzoja' chele le'e le'e yiche ni, zí'na'do' ka', na' žsa'a láźe'le dan' zoa da' besbaga' Dios neda' gona' dan' nži'ile' le'e.

¹⁶ Che len žona' řchin Jesús, Benne' Criston', lawgak benách ka' bi zej nake' benne' judío ka', na' zřchalja' diža' chawe' che Dios, nich gak wdía' benách ka' bi zej nake' benne' judío ka' lo na' Dios, benne' ka' wžekze Dios Be' La'y nich gákgake' che Leze'. Gákgake' ka to da' wdekza' lo na' Dios, da' chaz laźe'e Le'.

¹⁷ Na'a, dan' žónlena' tzen Jesús, Benne' Criston', řin, nzi' lo na'a chaz laža'a kan nak da' bena' lo řchin Dios.

¹⁸ Lezka' naka' wechóg laźe' wchalja' kan nak da' ben Benne' Criston' lo na'a neda',

na' kege da' bena' nedza'. Bene' ga žongak benách ka' bi zej nake' benne' judío ka' kan zrna xtiža' Dios. Da' ni bene' Lekze', na' bkonle' žin da' bchalja' neda', na' žin da' bena' neda'.

¹⁹ Lezka' bkonle' žin da' ka' zej nakbian' da' bløe'ele' law Le' lo na'a neda', na' yela' wak zen ka' da' bene', na' yela' wak che Dios Be' La'y da' wzóalenen neda'. Ka' goken, wzó lawa' zchalja' lo yež Jerusalem, na' dot gawze na' zejte gan nbab Iliriko, ba bchalja' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'.

²⁰ Be' laža'a bchalja' diža' chawen' gan bi na' yéngkle benách ka' kan nak che Benne' Criston'. Chela' wchalja' ga ba béngkle benách ka', na' gona' neda' ka' žon to benne' žone' to yo'o law len ze'e da' ba bdixjw benne' yoble.

²¹ Ka' bena' neda' naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Le'égekle benne' ka' nníta'gake' gan bi benle nitó benne' kan nak chie' Le', na' chejni'igekle benne' ka' batkle béngkle' kan nak chie'.

Žénele Pablo cheje' lo yež Roma

²² Che len, la'ke zan chi'í gónela' yida' gan zoale, bi na' gak yida'.

²³ Na'a, dan' ba beyóž bena' žin che Dios latje ki, na' zan yiz ba žénela' yida' gan zoale,

²⁴ che len, kate' cha'a lo yežlyó España, tia' gan zoale le'e, dan' žxen laža'a yedjwia' le'e, na' yebélenla' le'e. Te na' gak yego'ole neda' nez.

²⁵ Na'a žala' cha'a lo yež Jerusalem, nich chjwa'a to da' gáklenen benne' ka' che Benne' Criston' nníta'gake' ga na'.

²⁶ Ki gona' dan' wyáz láže'gak benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, btóbgake' mežw da' znéjwgage' chegak benách yache' ka' zej nbabe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalem.

²⁷ Wyáz láže'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', béngake' da' ni. Da' li naken to da' zej nbage'e chegak benne' judío ka'. Cha' zzi'gak benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka' da' naken che Dios ni'a che da' bengak benne' judío ka', na' žala' gáklengake' benne' judío ka' len da' nápgake'.

²⁸ Che len, kate' yeyóž wdía' dan' bnéjwggak benne' ki lo na'gak benne' judío ka', naž tia' gan zoale le'e kate' cha'a lo yežlyó España.

²⁹ Kate' la'a gan zoale, žxen laža'a žinlena' yógo'te da' žebélenlžo ni'a che diža' chawe' che Benne' Criston'.

³⁰ Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' ni'a che yela' nži'il da' zchiz Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo, neda' žáta'yoela' le'e, zi'na'do' ka', nich wcháljenle Dios tzen len neda', na' nnáblele-ne' gáklene' neda'.

³¹ Le nnable' gone' ga yelá' neda' lo na'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Judea, na' gone' ga chaz láže'gak benne' ka' zej nake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' lo yež Jerusalem, sí'gake' dan' chjwa'a ga na'.

³² Lezka' le nnable', cha' nak da' zrna Dios, wnezjwe' neda' latje la'a gan zoale lo yela' žebél chia', nich yezi' láže'lenna' le'e tzen.

³³ Na'a znnabla' Dios, Bennen' zka'n žie' yichj lázdo'žo, sóalene' yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

16

Benne' ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake' ka'

¹ Le si' chawe' Febe, no'le zanžon' nake' toze len Xanžon'. Nake' no'le wen žin che Dios, na' nbáblene' benne' ka' che Benne' Criston' lo yež Sencrea.

² Lo wláz Xanžon' le si' lo na'le no'len', kan žala' gongak benách ka' che Benne' Criston'. Le gáklene', na' le gonn chie' bíte'teze da' žiážjelen'. Lekze' góklene' benne' zan, na' lezka' góklene' neda'.

³ Le gape "Padiox" Prisila, na' Akila, benne' byo chie'. Benne' ki bénlengake' neda' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'.

⁴ Žopte benne' ki wdégage' gan ben zož gátgake' nich béngake' ga bi gata' neda', na' žápegaka'-ne': "Žóžkenle" na' kege nedza', san lezka' yógo'te lježžo ka' zej nbabe' gan zej nníta' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' bi zej nake' benne' judío ka', žé'gake' légage': "Žóžkenle."

⁵ Le gape "Padiox" benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' lo ližgak Prisilan', na' Akilan'. Le gape "Padiox" Epeneto, bennen' nži'ila'. Le' bejli'e che Benne' Criston' zga'ale' ka' yógo'te benne' ka' nníta'gake' gan nbab Akaya.

⁶ Le gape "Padiox" Lia, no'len' bene' žin zen che Benne' Criston' gan zdoble le'e.

⁷ Le gape "Padiox" Androniko len Junias, benne' wláz chia' ka'. Benne' ki byéjwlgake' neda' tzen liž ya, na' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston' žápegake' légage' ba la'ne. Lezka' bejlé'gake' che Benne' Criston' zgá'alegake' ka' neda'.

⁸ Le gape "Padiox" Amplias, bennen' nži'ila' dan' nake' che Xanžon'.

⁹ Le gape "Padiox" Urbano, bennen' bénlene' neto' tzen žin che Jesús, Benne' Criston'. Lezka' le gape "Padiox" Estakis, bennen' nži'ila'.

¹⁰ Le gape "Padiox" Apeles, bennen' nak bia' žejli'e che Benne' Criston'. Lezka' le gape "Padiox" benne' ka' nníta'gake' liž Aristóbulo.

¹¹ Le gape "Padiox" Herodión, benne' wláz chia'. Lezka' le gape "Padiox" benne' ka'

nníta'gake' liž Narsiso, na' žejlé'gake' che Xanžon'.

¹² Le gape “Padiox” Trifena len Trifosa, no'le ka' žóngake' žin che Xanžon'. Lezka' le gape “Padiox” Pérsida, no'len' bene' žin zen che Xanžon', na' nži'ilžo-ne'.

¹³ Le gape “Padiox” Rufo, benne' wžekze Xanžon'. Lezka' le gape “Padiox” xna' Rufo na', no'len' nake' ka' xna'kza' neda'.

¹⁴ Lezka' le gape “Padiox” Asíncrito, na' Flegonte, na' Hermas, na' Patrobas, na' Hermes, na' lezka' lježžo ka' zej nake' toze len Xanžon', na' nníta'leŋgake' benne' ka'.

¹⁵ Lezka' le gape “Padiox” Filólogo len Julia, na' Nereo len no'le zane', na' lezka' Olimpas, na' yógo'te lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'leŋgake' benne' ka'.

¹⁶ Le gape “Padiox” lježle ka', na' le chela' lježle ka' lo yela' nži'il chele. Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga, na' zej nbáblene' benách ka' che Benne' Criston', žápegake' le'e “Padiox”.

¹⁷ Na'a, žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', le gon ga' kak bia'gak benne' ka' žóngake' ga' žoj chóplele, na' zchíxgake' le'e, dan' žsédgekle' da' bi naken tlebe len da' nsedle le'e. Le kwas gan zej nníta' benách ki,

¹⁸ dan' bi žóngake' xchin Jesús, Benne' Criston'. Žóngake' žin nich gata' yela' wnni'a chégake', na' žon láže'gekle' benne' gaxjw laže' ka', zkóngekle' žin diža' gaxjw laže' ka', na' diža' chejle'žo da' wen laže'.

¹⁹ Ze diža' žonle kan zŋna xtiža' Xanžon', na' žéngkele yógo'te benách ka' da' ni. Che len žebela' ni'a che da' žonle le'e. Na'a, žénela' soale gonle da' nak chawe', na' kege gonle da' kegle.

²⁰ Dios, Bennen' zka'n žie' yichj lázdo'žo, za' gone' ga' wléj wchochjle da' xiwe'. Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e.

²¹ Xkwide' Timoteo, xkwiden' žónlenbe' neda' tzen žin, žápebe' le'e “Padiox.” Lezka' Lusio len Jasón, na' Sosípater, benne' wláž chia' ka', žápegake' le'e “Padiox.”

²² Neda', Tersio, zzoja' da' zŋna Pablo le'e yiche ni, lezka' žapa' le'e “Padiox” na' zoalen Xanžon' neda'.

²³ Lezka' Gayo, bennen' žonne' neda' latje zoa' liže' nga, žape' le'e “Padiox.” Lezka' žonne' latje yógo'te benách ka' che Benne' Criston' zdóbgake' nga. Erasto, benne' yo'lo lo ne'e mežw che yež nga žape' le'e “Padiox.” Lezka' Kuarto, benne' lježžo, žape' le'e “Padiox.”

²⁴ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

iGa'n zen Dios!

²⁵ Na'a, jzka'n zento' Dios, Bennen' kak gone' le'e choch ni'a che diža' chawe' da' zchaljan', na' ni'a che da' zchalja' kan nak che

Jesús, Benne' Criston', na' ni'a che da' blóe'e law Dios che da' bgache' chie', dan' bkache'e Le' ža ni'te ga bžinte na'a ža!

²⁶ Na'a ba bla' da' ni le'egak yiche ka' da' bzojgak benne' ka' bcháljgake' lo wláž Dios, Bennen' zóateze', kan wnnakze' Le'. Na'a zej nníta' benne' ka' zcháljgaken' gan že'gak yógo'te benách ka' nich kak chejle'gake' che Benne' Criston', na' nich kak góŋgake' kan zŋna xtiže'e.

²⁷ iNi'a che da' ben Jesús, Benne' Criston', ga'n zen to chi'ize Dios tílcha'kze, Bennen' napkze' dot yela' wak! Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽŦ DA' BSEĽA' PABLO ĽO YEŽ CORINTO

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹ Dios bliže' neda', Pablo, kan žénekezele' Ľe', nich gaka' wbás che Jesús, Benne' Criston'. Lježžo Sóstenes žónlene' neda' tzen.

² Žapa' le'e "Padiox" zí'na'do' ka', zdoble che Dios Ľo yež Corinto, na' nakle che Ľeze' dan' nakle toze Ľen Jesús, Benne' Criston'. Dios na'kze bliže' le'e nich gagle che Ľeze' tzen Ľen yógo'te benne' ka' nníta'gake' gáte'teze, na' zchájlengake' Dios, zókongkele' žin la Ĥanžo Jesús, Benne' Criston', Ĥángake', na' lezka' Ĥanžo.

³ Žáta'yoela' Ĥažo Dios Ľen Ĥanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Da' napžo dan' nakžo toze Ľen Jesús

⁴ Žápeteza' Dios: "Žóžkeno" kan nak chele le'e, dan' zoa da' chawwe' da' bennze' chele dan' nakle toze Ľen Jesús, Benne' Criston'.

⁵ Dan' nakle toze Ľen Benne' Criston', Dios ba bénnli'e chele da' zej naken chie'. Žáklene' le'e Ľo yógo'te da' znnale, na' žone' ga žejní'ile'elele.

⁶ Ki naken dan' dot láže'le wzí' Ľo na'le da' zchaljto' kan nak che Benne' Criston'.

⁷ Che Ľen, bi be žiážjele che da' žonn Dios Be' La'y chežo, kate' ne zbezle ža na' yelá' Ľaw Ĥanžo Jesús, Benne' Criston'.

⁸ Ľekze' gon choche' le'e nich gak sóelele yógo'te kate' žinže ža ze Ľawte ža na', nich bi gak no benne' bi da' nnie' chele ža na' yelá' Ľaw Ĥanžo Jesús, Benne' Criston'.

⁹ Dios žone' kan znne', na' Ľekze' bliže' le'e nich gagle toze Ľen Ži'ne', Ĥanžo Jesús, Benne' Criston'.

Zej žoj chople benách Corinto ka'

¹⁰ Ní'a che Ĥanžo Jesús, Benne' Criston', žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', nich gonle toze xtíža'le yógo'tele. Bi žoj chóple, san le gak toze kan zža' láže'le, na' kan žonle le'e.

¹¹ Ki žapa' le'e, zí'na'do' ka', dan' benne' ka' nníta'gake' liž Kloé bzéngkele' neda' kan žonle, na' wnnágake' zdil díža'le.

¹² Žnnia' da' ni: zej nža' da' znnale to tole. Bájele znnale žónlene Pablo tzen. Yebájele znnale žónlene Apolo tzen. Yebájele znnale žónlene Sefas tzen, na' yebájele znnale žónlene Benne' Criston' tzen.

¹³ ŽBžoj chople Benne' Criston'? ŽWdá' neda', Pablo, le'e yag kroze Ľo wlazle le'e? Žbezoale le'e nis nich gagle toze Ľen neda'?

¹⁴ Žapa' Dios: "Žóžkeno" dan' bi bezóa' nis nitóžele le'e, san chopze Crispo Ľen Gayo.

¹⁵ Che Ľen bi gak nnae bezoale nis nich gagle toze Ľen neda'.

¹⁶ Ľezka' bezóa' nis Estéfanas Ľen benne' ka' nníta'gake' liže'. Bi žejzá' Ľaža'a cha' bezóa' nis no benne' yoble ga na'.

¹⁷ Benne' Criston' bsele'e neda', kege nich yezóa' benách ka' nis, san nich wzenla' benách ka' díža' chawwe' chie'. Zchaljan', san kege Ľen yela' žejní'il chekza, nich bi wka'na' ka'ze yela' wak che da' ben Benne' Criston' katen' gote' le'e yag kroze.

Jesús napkze' yela' wak, na' yela' žejní'il che Dios

¹⁸ Žékgekle benne' ka', benne' zej nchol yichj lázdo'gake', da' zchalžo kan nak che Jesús, kan gote' le'e yag kroze, naken to da' dáche'ze, san žo'o, dan' ba belažo, žákbe'elžo dan' zchalžon napen yela' wak che Dios nich yeslán benách ka'.

¹⁹ Ki naken dan' nzejw le'e yiche la'y da' znnan:

Wloe'ela' Ľaw nak dáche'ze yela' žejní'il chegak benne' ka' zej nnezle' da' zenle'e.

Wzóa' cheĽa'ale yela' žejní'il chegak benne' ka' žejní'igekle' da' zenle'e.

²⁰ ŽBizkze yebélenle no benne' žejní'ile' da' zenle'e?

ŽBizkze yebélenle no benne' nsédli'e?

ŽBizkze yebélenle no benne' žáklie' zchalje'?

Dios ba Ľloe'ele' Ľaw nak yela' žejní'il chegak benách ka', benne' nníta'gake' yežlyó nga, to da' dáche'ze.

²¹ Dios, Ľo yela' žejní'il chie', bi bi'e latje benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga gónbia'gake' Ľe' ní'a che yela' žejní'il chegakke'. Dios wyáz laže'e beslé' benne' ka' žejlé'gake' chie' Ľe' ní'a che dan' zchalžon, Ľa'kze žékgekle benách ka' naken to da' dáche'ze.

²² Žénegekle benne' judío ka' lé'egekle' yela' wak ka' da' zej nak bian', na' benne' zi'to' ka' žénegekle' yéngkele' da' wzejní'ilen lé'gake'.

²³ Žo'o zchalžo che Benne' Criston', kan gote' le'e yag kroze. Da' li, dan' zchalžon kan got Benne' Criston', žonen ga zchíxgekle benne' judío ka', na' yezika' benách ka' žékgekle' naken to da' dáche'ze.

²⁴ Benne' ka' bliž Dios lé'gake', Ľa'kze zej nake' benne' judío ka', o benne' zi'to' ka', žákbe'egekle' napkze da' ben Benne' Criston' le'e yag kroze dot yela' wak che Dios, na' dot yela' žejní'il chie'.

²⁵ Žékgekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga da' ben Dios nak bian' nake' benne' bi nnezle, san dan' bene' nápežen yela' žejní'il ka da' zej nape benách ka'. Žékgekle' da' ben Dios nak bian' bi nake' wale, san dan' bene' nápežen yela' wak ka da' zej nape benách ka'.

²⁶ Na'a, zí'na'do' ka', le chejsá' laže' kan gokle le'e katen' bliž Dios le'e. Bi gokle zanle benne' ka' žejní'igekle' Ľo yela' be-nachze chegake', na' bi gokle zanle benne'

wnná bia' ka', na' kege zanle gokle benne' blo ka'.

²⁷ Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wžekze Dios zej nake' benne' bi nnezle ka'. Ki ben Dios nich gone' ga yedoé'egkle benne' yežlyó ka', benne' žejní'igekle'. Łezka' wžé Dios benne' ka' bi zej nake' wałe yežlyó nga nich gone' ga yedoé'egkle benne' wałe ka'.

²⁸ Łezka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga žékgekle' benne' ka' wžekze Dios zej nake' ka'ze, na' bi be záka'gake', na' bi zej nake' wałe. Ki ben Dios nich gone' ga ga'ngak ka'ze da' ka' zka'n zengak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

²⁹ Che len, bi gak nitó benne' wká'n zen kwine' law Dios.

³⁰ Dios na'kze bene' ga nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', na' bene' ga napžo yela' žejní'il chie'. Dan' nak Benne' Criston' toze len žo'o, ba beyakžo chawe', na' nakžo che Dios na'kze, na' belažo.

³¹ Nak chežo kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Cha' zoa no benne' žénele' bi da' wká'n zene', žala' wká'n zene' Xanžo Dios."

2

Zchalžo kan bda' Jesús le'e yag kroze

¹ Ki goken, zí'na'do' ka', katen' bla'a gan zoale. Bchalja' xtiža' Dios lawle, kege len yela' žejní'il chekza', na' bi be bena' len yela' wak chekza'.

² Katen' wzóalena' le'e, be' laža'a bi wchalja' da' yoble, san toze kan nak che Jesús, Benne' Criston', san bde'e le'e yag kroze.

³ Wzóalena' le'e lo yela' bi nak wałe chia', na' lo yela' zžebe wzízeli'a.

⁴ Bcháljlena' le'e xtiža' Dios, kege kan zchaljgak benách ka' lo yela' žejní'il chégakkze', san goklen Dios Be' La'y neda', na' yela' wak che Dios wzóalenen neda', da' gok bian' nak dot da' li da' wnnía'.

⁵ Ki bena' nich gak chejle'le che Dios, kege dan' bėnelele yela' žejní'il chegak benách ka', san dan' blé'elele yela' wak che Dios.

Dios Be' La'y žone' ga nónbia'žo Dios

⁶ Zcháljento' benne' ka' ba nakže dot li laže' kan žejlé'gake' che Dios len yela' žejní'il cheto'. Yela' žejní'il ni bi naken ka' da' zej nape benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' bi naken ka' da' zej nape benne' ka' znná biá'gake' ža ni zoažo na'a, benne' ka' kwia yí'gake'.

⁷ Zchaljto' len yela' žejní'il da' bi gak no benne' žel-len', dan' znezjw Dios, dan' bgache' yela' žejní'il ni da' bzoa Dios ža ni'te nich yebėlenžon.

⁸ Benne' ka' znná biá'gake' ža ni zoažo na'a bi bėnbia'gake' yela' žejní'il ni. Chela' bėnbia'gaken', bi bdá'gake' Xanžon', Benne' ze'e ya'abá, le'e yag kroze.

⁹ Naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Ba bkwez Dios da' ka' si'gak benne' ka' zej nži'ile' Le',

da' ka' bi bl'e'el nitó benne', na' bi benle' chégaken,

na' bi wzá' láže'gak benách ka' kan zej naken.

¹⁰ Na'a, Dios ba bzejní'ile' žo'o da' ki lo na' Dios Be' La'y, dan' zwiakze Dios Be' La'y yógo'te, na' lezka' da' yo'o lo yichj láždo'w Dios na'kze.

¹¹ ¿Nnezle no benne' da' yo'o lo yichj láždo'w yetó benne'? Toze be' nakkze bennen' nnezlen. Łezka', bi nnezle nitó benne' da' yo'o lo yichj láždo'w Dios. Toze Dios Be' La'y nnezlen'.

¹² Bi yo'ožo to be' da' zdazen yežlyó nga, san zoalen Dios Be' La'y žo'o, Bennen' zchiz Dios yichj láždo'žo nich gak gónbia'žo da' ka' bennkze' Le' chežo.

¹³ Zchalžo ka' zej nak da' ka' benn Dios chežo, kege len diža' da' žsedle benne' ka' žo'o len yela' žejní'il chégakkze', san len diža' ka' da' žsedle Dios Be' La'y žo'o. Ki naken, zzejní'ilžo benne' ka' zoalen Dios Be' La'y légage' kan nak da' žsedle Dios Be' La'y žo'o.

¹⁴ No benne' bi zoalen Dios Be' La'y le', bi zzi' lo ne'e da' žsedle Dios Be' La'y žo'o, dan' žekle' naken to da' yalze. Bi gak chejní'il bennen' da' ni, dan' toze bennen' zoalen Dios Be' La'y le' gak gábe'ele' da' zaka' da' ni.

¹⁵ No benne' zoalen Dios Be' La'y le' gak gábe'ele' da' zej zaka' yógo'te, san bi gak nitó benne' yoble gábe'ele' da' zaka'kze bennen'.

¹⁶ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

¿Nozkze benne' nnezle' da' zza' laže' Xanžo?

¿Nozkze benne' gak wzejní'ile' Le'?

San da' zza' laže' Benne' Criston' yo'on lo yichj láždo'žo žo'o.

3

Nakžo wen žin tzen len Dios

¹ Che len, zí'na'do' ka', bi gok wcháljlena' le'e kan zcháljlena' to benne' zoalen Dios Be' La'y le', san bcháljlena' le'e kan zcháljlena' no benne' nake' benachze, na' bi zoalen Dios Be' La'y le'. Nakle ka' bi' že'n ka', dan' bi nakle choch kan žejle'le che Benne' Criston'.

² Bsedla' le'e da' bi naken zede, da' naken ka' niže' da' we'jle. Bi bsedla' le'e da' naken zede ka' beła' da' gawlen. Bi gok chejní'ilele da' naken ka' beła' da' gawlen, na' bi na' gake' na'a.

³ Ki naken dan' nakle ka' no benne' nake' benachze na' zejte na'a ža. Kate' ne zgé'elele lježle ka', na' zdile díža'le, na' žežój chóplele, nakle ka' no benne' nake' benachze, na' žonle tlebe kan žongak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

⁴ Kate' ne zoalen to benne' le'e, benne' znné' žónlene' Pablo tzen, na' yetó benne'

zanne' zónlene' Apolo tzen, ne nakle ka no benne' nake' benachze.

⁵ ¿Bizkze naka' neda', Pablo? ¿Bizkzen' Apolo? Naktó' wen žin che Dios, na' ni'a che da' bento' neto' bejle'le che Benne' Criston'. To toto' žonto' žin da' benn Xanžon' che cheto'.

⁶ Žin da' bento' lo yichj lázdo'le naken ka žin da' žon to benne' žaz ža'ne'. Neda' goza' binnedo' ka', na' Apolo bxoen' nis, san Dios bene' ga bla', na' ga bgole binnedon' da' wyazen lo yichj lázdo'le.

⁷ Ki naken, láte'ze zaka' benne' žaz, na' láte'ze zaka' benne' žxoen' nis, san záka'le'e Dios, Bennen' žone' ga zla', na' ga zgole binnedon'.

⁸ Tlebe kan zej nak bennen' žazen', na' bennen' žxoen' nis. Dios yebi'e che chégake' kan nak žin da' žóngake'.

⁹ Naktó' neto' wen žin tzen len Dios, na' le'e nakle ka to yežlyó che Dios gan žonto' žin.

Lezka' nakle le'e ka to yo'ó da' žon Dios.

¹⁰ Lo da' benn Dios chia', naka' ka to benne' blo wen ze'e. Neda' bđixjwa' len ze'e, na' benne' yoble zchise' ze'en'. To tožo žala' wíažo kan zchisžo ze'e law len ze'en'.

¹¹ Dios ba bđixjwe' to len ze'e da' naken Jesús, Benne' Cristo na'kze, na' bi gak no benne' wdixjwe' yetó len ze'e.

¹² Žin da' žonžo che Benne' Criston' naken ka zchisžo ze'e law len ze'en'. Law len ze'en' wak no benne' gone' žin da' naken ka zchise' ze'e da' naken oro, o da' naken plat, o da' naken yej zaka' ka', o wak no benne' gone' žin da' naken ka zchise' ze'e da' naken yag, o da' naken yix, o da' naken yixe' ka'ze.

¹³ Gak bia' kan nak žin da' žon to to benne'. Kate' žin ža wchi'a laže' Dios benách ka', na' la' law kan nak žin da' benžo to tožo, dan' te žin na' lo yi', na' yin' si' bian' žin da' ben to to benne'.

¹⁴ Cha' žin da' ben no benne', da' naken ka to ze'e da' bchise', yežožen chawe' lo yin', na' Dios yebi'e chie' kan nak tlebe len žin da' bene'.

¹⁵ Cha' chey žin da' ben no benne' da' naken ka to ze'e da' bchise', na' wnite' da' gónele Dios yebi'e chie', san yelakze' le', da' gaken chie' kan žak che to benne' želé' to lo yi' zen.

¹⁶ ¿Bi nnézele nákkzele le'e yodo' che Dios, na' zoa Dios Be' La'y lo yichj lázdo'le?

¹⁷ Cha' no benne' wká'n ditje' yodo' che Dios, na' Dios wžia yi'e le', dan' nak la'y yodo' che Dios, na' le'ekze nakle yodon'.

¹⁸ Bi gon laže'l kwínle. Cha' no benne' ladjwle le'e žekle' žejní'ile'ele' kan žejní'igekle benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, žala' yeyák bennen' ka to benne' bi be nnezle' da' naken che yežlyó nga, nich gata' yełá' žejní'il chie' da' naken dot li laže'.

¹⁹ No benne' napze' yełá' žejní'il che yežlyó nga nake' law Dios ka to benne' bi be nnezle'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Dios žone' ga zchixgekle benne' sina' ka', zkonle' žin yełá' žejní'il chégake'."

²⁰ Lezka' znnan: "Xanžo nnezle' da' zza' láže'gak benne' sina' ka' naken to da' dáche'ze."

²¹ Che len, bi žala' wká'n zenle no benne' ni'a che da' wsedle' le'e. Yógo'te yo'on lo na'le.

²² Yo'ogak lo na'le Pablo, na' Apolo, na' Sefas, na' yežlyó nga, na' yełá' nban, na' yełá' got, na' ža ni zoažo na'a, na' ža da' za'. Yógo'te yó'ogaken lo na'le,

²³ na' le'e yo'ole lo na' Benne' Criston', na' Benne' Criston' yoe'e lo na' Dios.

4

Da' žongak benne' wbás ka' bsela' Benne' Cristo

¹ Che len, žala' géklele le'e naktó' neto' wen žin che Benne' Criston', na' nzi' lo na'to' da' naken dot da' li, da' ngache' che Dios, da' bi gak no benne' chejni'ile' žakze chie'.

² Benne' ka', Dios bđie' lo ná'gake' wkóngekle' žin da' nak chie', žon byenen góngake' binlo da' žóngake'.

³ Bi že' zedla' cha' wchi'a láže'le neda', o cha' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga wchi'a láže'gake' neda'. Bi zchi'a laža'a kwina'.

⁴ Bi zchebe lázda'wa' neda'. Da' ni bi nak bian' bi nbaga'a zia. Xanžon' nake' Benne' zchi'a laže'e neda'.

⁵ Che len, bi žala' wchi'a láže'le nitó benne' zga'ale kate' žin ža chen. Le kwez ža na' yełá' Xanžon', na' Le' wloe'ele' law dan' ngache' gan nak choł, na' lezka' da' yo'ó lo yichj lázdo'gak yógo'te benne' ka'. Naž Dios yebi'e che to to benne' da' gapen le' ba la'ne kan žala' gone' chie'.

⁶ Na'a, zí'na'do' ka', kan nak da' ni, bchalja' che da' žonto' neto', Apolo, na' neda'. Gak wíale le'e kan žonto' neto' nich gak gonle kan nyéjwze le'e yiche la'y, na' bi wká'n zenle to benne', na' bi wzoale chela'ale yetóe'.

⁷ ¿Ben no benne' ga nako' le' benne' blo? ¿Nzi' lo no'o to da' bi benn Dios chio'? Cha' Le' bennze' chio' dan' nzi' lo no'o, ¿biz chen' zka'n zen kwino', na' žeklo' žakze chio' wzí' lo no'on?

⁸ ¿Žéklele le'e nákkzele benne' blo ka'? ¿Žéklele nape yełá' wnni'a cheze? ¿Žéklele zna bia'le, la'kze bi zna bia'to' neto'? Ni'a che Xanžo Dios žak laža'a nna bia'le le'e nich gak nna biá'lento' le'e tzen.

⁹ Žekla' neda' nak cheto', benne' wbás ka' che Dios, kan bzoe' neto' zejto' zante kan žak chegak benne' ka' ba nžog chégake' gátgake' lawgak benách ka'. Naktó' ka to da' zwiagak

benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' lezka' ka' to da' zwiagak wbás che ya'abá ka'.

¹⁰ Dan' zénélt'o' gonto' xchin Benne' Criston', žwe'to' benách ka' latje žékgekle' nakt'o' benne' bi nnezle ka', san le'e žékkele žakle da' zenle'e dan' nakle che Benne' Criston'. Le'e žékkele ba nakle benne' waje ka', san žékgekle benách neto' bi nakt'o' benne' waje ka'. Zzoagak benách ka' neto' che'la' ale, san žápegake' le'e ba la'ne.

¹¹ Na' zejte na'a ža, zdonto', na' zbilto'. Bi de laže' da' gákwt'on'. Žon zi'gak benne' ka' neto', na' bi zoa ližto'.

¹² Žsaka' zi' kwinto', la' néto'ze žonto' žin. Žliž zi'gak benách ka' neto', san neto' znnablto' Dios gon chawe'e légake'. Zbia láže'gak benách ka' neto', san zzoelton'.

¹³ Žnnégake' cheto', san lo yela' gaxjw laže' zchájłento' légake'. Na' zejte na'a ža nakt'o' ka' bebe che yežlyó nga, na' ka' to da' žžo'ngak yógo'te benách ka' na'le.

¹⁴ Zzoja' chele da' ki, kege dan' zénéla' gona' ga yedo'e'elele, san zénéla' wzejni'ila' le'e, žona' kan žon to benne' zzejni'ile' zi'nkze' ka', xkwide' ka' nži'ile'.

¹⁵ La'kze gak nníta'gak zan gaywá' benne' ka' wsédgekle' le'e kan nak che Benne' Criston', san toze benne' zoe', benne' nake' ka' xakzle, bennen' bene' ga nakle che Benne' Criston'. Lo yela' nban kobe da' naple dan' nakle toze len Benne' Criston', nedkza' naka' ka' xale dan' zga'ala' neda' bzenla' le'e diža' chawe' da' wzi' lo na'le.

¹⁶ Che len, žata'yoela' le'e we' láže'le gonle kan žona' neda'.

¹⁷ Che len žsela'a xkwide' Timoteo gan zoale. Dan' scha bénlenbe' neda' tzen žin che Xanžon' nakbe' ka' zi'nkza', na' nakbe' dot li laže', na' nži'ila'-be'. Gon xkwide' Timoteon' ga chejsá' láže'le da' ka' žsedla' dan' naka' wbás che Benne' Criston', da' ka' žsedla' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' gáte'teze gan ža'a.

¹⁸ Bálele le'e zka'n zen kwinle dan' žékkele biž yelá'a gan zoale.

¹⁹ Na'a, la' yelá'tia' gan zoale cha' gonn Xanžon' neda' latje. Naž gákbe'ela', kege da' znnágakze benne' ka' zka'n zen kwíngake', san gákbe'ela' cha' zoalen yela' wak che Dios légake'.

²⁰ Cha' nzi' lo na'le nna bia' Dios le'e, bi nak bia' naken ki dan' znnázelen. Nak bia' naken ki cha' zoalen yela' wak che Dios le'e.

²¹ ŽBizle žénelele? Žžénelele yelá'a gan zoale len to bar nich se'la' snia le'e, o len yela' nži'il, na' lo yela' gaxjw laže'?

5

Pablo zchi'a laže'e to benne' žone' da' kegle

¹ Žze diža' zoalen to benne' le'e, benne' žone' da' kegle, dan' zóalene' zo'le xe'. Da'

kegle ki bi žongak benách ka' bi zej nónbi'e Dios.

² Le'e zka'n zen kwinle, san žala' gak nyache' láže'le, na' yekwasle bennen' žone' do'lan' gan zoale.

³ La'kze bi zóalena' le'e lo belá' žen chia', da' li zóalena' le'e lo be' nakkza'. Kan zóalengkza' le'e ba bchi'a laža'a bennen' žone' do'lan'.

⁴ Kate' doble che Xanžo Jesús, Benne' Criston', neda' gona' le'e tzen lo be' nakkza'. Naž, len yela' wak che Xanžo Jesusen',

⁵ le wdé bennen' lo na' da' xiwe' nich kwia yi' da' žénele belá' žen chie', san yelá be' nakkze' ža na' yelá' Xanžon'.

⁶ Bi žala' wká'n zen kwinle kan nak da' žonle. ŽBi nnézele da' znnan: "Láte'do'ze kwa zichj che yet xtil gonen ga chaž dot kwa da' nzin' kwa zichjen?"

⁷ Na'a, le yekwás do'lan' gan zoale da' naken ka' to kwa gole, nich gakle chawe'. Naž gakle ka' to kwa kobe da' bi nzin' kwa zichj, kan da' li ba nakle. Nak chežo ka' ba zoažo Lni Pasko' kate' žawgake' yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, na' ba bétgake' lo wlazžo žo'o žila' che Lni Paskon', žilan' nakkze Benne' Criston'.

⁸ Che len žala' gonžo lni na', kege zoalen kwa gole žo'o, da' žloe'elen da' kegle da' bi zakan', san žala' wkonlžo žin yet xtil da' bi nzin' kwa zichj, yet xtilen' da' žloe'elen da' nak dot chawe', na' da' nak dot da' li.

⁹ Katen' bzoja' chele le'e yiche nežwn', gožkza' le'e bi gónlenle tzen benne' ka' žongake' da' kegle.

¹⁰ Goža' le'e ki, kege nich kwasle to chi'ize gan zej nníta' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, benne' ka' žóngake' da' kegle, na' gan zej nníta' benne' ka' zze láže'gake' da' de che ljéžgake' ka', na' gan zej nníta' benne' wbán ka', na' benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka'. Nich gonle ki gon byenen žojle yežlyó nga.

¹¹ Da' žzna da' bzoja' chele, le'e yichen', naken nich bi gónlenle tzen no benne' zenne' nake' che Benne' Criston', san žone' da' kegle, o zze laže'e da' de che lježe', o zka'n zene' lo'a ka', o zenne zi'e, o zzožle', o žbane'. Bi gáwlenle tzen benne' ki.

¹²⁻¹³ Bi nak chia' neda' wchi'a laža'a benne' ka' bi zej nake' toze len žo'o. Dios wchi'a laže'e légake'. Le'ekze žala' wchi'a láže'le benne' ka' zej nake' toze len le'e. Che len, le yekwás bennen' žone' da' kegen' gan zoale.

6

Bi žala' che'žo no lježžo law benne' zchi'a laže'e

¹ Kate' zdile diža'le tole len yetole, žnakxkze žežogle chejle yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' le'e? Gakže chawe' chejle lawgak benách ka'

che Benne' Criston' nich wchi'a láže'gake' le'e.

² ¿Bi nnézele da' gongak benne' ka' zej nake' che Benne' Criston'? Žin ža kate' wchi'a láže'gake' yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Cha' le'ekze wchi'a láže'le benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, ¿bi napple yela' žejní'il nich wchi'a láže'le diža' bizjw ki'?

³ ¿Bi nnézele wchi'a láže'žo wbás che ya'abá ka'? Žon byenžen wchi'a láže'žo da' žakgak yežlyó ga ni zoažo na'a.

⁴ Na'a, cha' žak to da' žon byenen no benne' wchi'a láže'en, dan' žaken yežlyó nga, ¿biz chen' žejle lawgak benne' ka' wchi'a láže'gaken', benne' ka' bi be nzi' lo ná'gake' ládjwagak benne' ka' che Benne' Criston'?

⁵ Zchalja' ki nich gona' ga yedo'é.elele. ¿Bi zoalen no benne' le'e, benne' žake' late' nich gawk wchi'a láže'e da' žak chegak lježle ka'?

⁶ ¿Nakxkze gak to benne' nake' che Benne' Criston' chi'e lježe' yolawe' gan wchi'a láže'gak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston' lé'gake'?

⁷ Da' li žchíxlele le'e kate' ždile diža'le. ¿Biz chen' bi sóelele kate' no benne' žone' chele da' kegle? ¿Biz chen' bi sóelele kate' no benne' žbéjlane' da' den chele?

⁸ Le'e žonle da' kegle, na' žbéjlanle, na' žonle ki chegak lježle ka', benne' zej nake' toze len Benne' Criston'.

⁹⁻¹⁰ ¿Bi nnézele bi chazgak benách ka' bi zej nake' chawe' gan žnna bia' Dios? Bi gon láže'l kwinele.

Bi chaz nitó benne' wen da' žinnj gan žnna bia' Dios,

na' nitó benne' žka'n žene' lo'a ka',
na' nitó benne' žka'n ditje' yela' žchag na',
na' nitó benne' byo, benne' žon kwine' ka to no'le,

na' nitó benne' byo zóalene' la' ljež benne' byoze',

na' nitó benne' wbán,
na' nitó benne' ždan láže'e yela' gape,

na' nitó benne' že'je',
na' nitó benne' wnné le'e,

na' nitó benne' žbéjlane'.
Nitó benne' žone' da' ki bi chaze' gan žnna bia' Dios.

¹¹ Ki benle bájele le'e, san na'a ba bekwasle kan zej nak doła' da' wbága'le, na' ba nakle che Dios na'kze, na' ba beyakle chawe' law Dios ni'a che da' ben Xanžo Jesusen'. Be' la'y che Dios žone' ga žaken ki chele.

Beła' žen chežo naken che Dios

¹² Žnnagak benách ka': "Yo'o lo na'žo gonžo yógo'te." La'kze da' ni naken dot da' li, bi žala' gonžo yógo'ten. La'kze de latje gona' yógo'te, bi go'a latje bi da' nna bian' neda'.

¹³ Lezka' žnnagak benách ka': "Yela' waw nakzen da' chazen le'žo, na' le'žo nakzen da'

žzin' yela' waw." Da' ni naken dot da' li, san žin ža wžia' yi' Dios yela' waw, na' lezka' le'žo. Dios bene' beła' žen chežo, kege nich wkonlžon žin nich gonžo da' kegle. Naken nich yebélenlen Xanžon', na' Xanžon' nake' nich yebélenle beła' žen chežo Le'.

¹⁴ Dios besbane' Xanžon' lo yela' got. Lezka', len yela' wak zen chie' yesbane' žo'o.

¹⁵ ¿Bi nnézele, lo beła' žen chele nakle toze len da' nakkze Benne' Criston'? ¿Nakxkze gak yekwasle to da' naken toze len Benne' Criston' nich gonle ga gaken toze len to no'le le'e? Bi žala' gonle ki.

¹⁶ ¿Bi nnézele cha' to benne' byo zóalene' to no'le le'e, nake' toze len le'? Kan nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' žnnan: "Chope' gágakke' ka toze benne'."

¹⁷ Na'a, no benne' nake' toze len Xanžon', nake' toze len Le' lo be' nakkze'.

¹⁸ Che len, bi gonle doła' da' naken da' sban. Bíte'teže doła' yoble da' žon no benne', na'le lo da' nakkze' žone' dolan'. San no benne' žone' doła' da' naken da' sban, žone' doła' da' nžagen lekze'.

¹⁹ ¿Bi nnézele beła' žen chele naken yodo' che Dios Be' La'y? Dios na'kze bchize' le'e Dios Be' La'y na', na' Le' zoe' lo yichj láždo'le. Che len beła' žen chele bi naken chezle. Na'a, naken che Dios.

²⁰ Dios beya'we' le'e, na' to da' žen wdizjwe'. Le wkonle žin beła' žen chele, na' lezka' be' nákkzele nich wká'n ženle Dios, dan' zej nak beła' žen chele, na' be' nákkzele che Dios.

7

Pablo žsedle' kan nak che yela' žchag na'

¹ Na'a, yecheba' che da' ka' wnnáblele neda', da' ka' bzojle chia' le'e yichen'. Gak chawe' che no benne' byo cha' bi sóalene' no'le.

² Dan' žónle'egak benách ka' da' kegle gan zoale, yógo'te benne' byo, benne' zej nbáblene' le'e žala' nníta'lengake' no'le che chégake', na' yógo'te no'le ka' žala' nníta'lengake' benne' byo che chégake'.

³ No benne' byo, benne' zoa zo'le, žala' gone' che zo'le kan nak yela' žon che yela' žchag na', na' tlebe kan žala' gon no'len' len benne' byo chien'.

⁴ Beła' žen che no no'le bi yo'on lo na'ze', san benne' byo chien' nzi' lo ne'en. Lezka', bi yo'o lo na'ze no benne' byo beła' žen chie', san zo'le nzi' lo ne'en.

⁵ No benne' byo len no no'le, benne' ka' zej nžag ná'gake', bi žala' wžongake' toe' yetóe'. Wak góngake' da' ni toze cha' góngake' toze diža' bi chággake' to chí'ido'ze nich gak wcháljlengake' Dios dot láže'gake'. Te na', da' yoble benne' byon' žala' sóalene' zo'le, nich bi sáke'le da' xiwe' gonen ga chó'ogake' nez doła' dan' bi gak nna bia' kwíngake'.

6 Da' ni da' žapa' le'e naken to da' žonn Xanžon' le'e latje. Bi naken to da' zchi'le' le'e.

7 Žekla' neda' gakže chawe' ga'ngak toze yogo'te benne' ka', kan zoa' toza' neda'. To to benne' nzi' lo ne'e ka da' bnezjw Dios chie' gone'. Toe' nzi'e to da' bnezjwen', na' yetóe' nzi'e yetó da' benzjwen'.

8 Na'a, žapa' benne' ka' nníta'gake' toze, na' lezka' no'le wzebe ka', znnia': gak chawe' chégake' gá'ngake' toze kan zoa' toza' neda'.

9 Cha' bi gak nna bia' kwíngake', wak wchág ná'gake', dan' gakže chawe' wchág ná'gake', na' bi se láže'gake' da' kegle.

10 Žápgaka' benne' ka' ba nžag ná'gake', na' kege nedza' znnia' da' ni, san Xanžon' znnakzen', na' xtiže'e znnan: "To no'le bi žala' kwáslene' benne' byo chie'."

11 Cha' no'le kwáslene' benne' byo chie', žala' ga'ne' toze', o yeyake' toze len benne' byo chien'. Lezka' benne' byo bi žala' wka'ne' zo'le'.

12 Na'a, nedza' žápgaka' yezika' benne' ka', na' kege Xanžon' wnné' ki, na' znnia': cha' zoa no' lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' zo'le' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' zo'le' žénele' gá'nlene' le', bi žala' kwáslene' zo'len'.

13 Lezka' znnia': cha' zoa no'le zanzó, no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' benne' byo chie' bi žejli'e che Xanžon', na' cha' benne' byo chien' žénele' gá'nlene' le', na' no'len' bi žala' kwáslene' le'.

14 Ki žala' góngake'. Benne' byon', benne' bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele' le' ka to benne' nake' che Leze' dan' nake' toze len zo'le', no'len' žejli'e che Benne' Criston', na' no'le bi žejli'e che Benne' Criston', Dios zle'ele' le' ka to no'le nake' che Leze' dan' nake' toze len benne' byo chie', bennen' nake' lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston'. Chela' bi naken ki, gágak zi'nle' ka' ka zi'n zi' ka' law Dios. San na'a, zej nakbe' che Dios.

15 No benne' byo, o no'le, bennen' bi žejli'e che Benne' Criston', cha' žénele' kwáslene' bennen' nžag ná'lene', waken. Benne' lježžo na', o no'le zanzó na', bennen' žejli'e che Benne' Criston', bi žon byenen' gá'nlene' bennen' bi žejli'e chien', dan' bliž Dios žo'o nich gá'nlenžo lježžo cháwe' do'.

16 Ki žala' gaken. Le', no'le, wak gono' ga yelá benne' byo chion', na' le', benne' byo, wak gono' ga yelá no'le chion'.

17 Žala' gonžo to tožo kan nak da' bnezjw Xanžon' che chežo, na' lezka' ga'nžo kan gokžó katen' bliž Dios žo'o nich gakžo chie'. Žsedla' yogo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' da' ni.

18 Cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' nžog lo xpele'e da' nak bia' nzi' lo ne'e xtiža' Dios, žala' ga'ne' ki, zoa lo xpele'e dan' nak

bian'. Lezka', cha' Dios bliže' no benne' byo, bennen' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi žala' chogen' lo xpele'e.

19 Bi be zaka' dan' nžog lo xpela' no benne' byo, na' cha' bi nžog lo xpele'e dan' nak bian', bi be zakan'. Da' zaka'le'en naken gonžo kan zna xtiža' Dios.

20 To benne' žala' ga'ne' kan goke' katen' bliž Dios le'.

21 Cha' bliže' le' katen' nako' benne' ndo'w, bi kwe' zedlo' dan' nako' ki, san cha' gata' chio' latje žojo' lo na' xano', žala' si'o latjen' da' gatan' chio' žojo'.

22 Cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ndo'e, law Xanžon' nake' ka to benne' bžoje' lo na' xane' na', nich gone' xchin Xanžon'. Lezka', cha' bliž Xanžon' no benne' kate' ba nžoje' lo na' xane' na', benne' ni nake' ka to benne' ndo'w che Benne' Criston'.

23 Da' zenle'e naken da' wdizjw Dios, nich beya'we' le'e. Che len bi žala' gote' kwínle lo na'gak benách ka'.

24 Che len, zí'na'do' ka', žala' soale law Dios kan gokle to tole katen' bliže' le'e.

25 Kan nak chegak benne' ka' bi nžag ná'gake', bi be bchi'le Xanžon' neda'. Ki žekla' neda', na' gak wxén láže'le neda' dan' beyache' laže' Xanžon' neda'.

26 Dan' žakgak da' zan da' žaken chežo ža ni zoažo na'a, žekla' neda' gak chawe' cha' yogo'te benne' ka' gá'ngake' kan zej nake' na'a.

27 Le', benne' byo, cha' nžag ná'leno' to no'le, bi žala' kwásleno'-ne'. Lezka', cha' zo' tozo', bi žala' wchág ná'leno' to no'le.

28 Na'a, cha' wchág ná'leno' to no'le, bi gono' do'la', na' cha' to xkwíde' no'le wchág ná'lenbe' to benne' byo, bi gonbe' do'la', san benne' ka' nžag ná'gake' sáka'gake' lo yežlyó nga, na' žénela' yelale lo yela' zzaka' na'.

29 Na'a, zí'na'do' ka', žapa' le'e da' ni: za' žin ža ze lawte ža na'. Che len, benne' byo ka', benne' ka' nžag ná'lengake' no'le ka', žala' we' láže'gake' Dios kan žon no benne' byo bi nžag ná'lene' to no'le.

30 Lezka', benne' ka' zbeže nyáche'gake' žala' yebégek'le' len Dios kan žon to benne' bi zbeže', na' benne' ka' žebégek'le' žala' nníta'gake' ga'xjw laže' law Dios kan žon no benne' bi žebele', na' benne' wete' ka' žala' gágkake' ka to benne' bi be de chie'.

31 Benne' ka' zkóngekle' žin da' de yežlyó nga žala' gágkake' ka to benne' bi že' láže'e da' ka', dan' te chegak da' ka' zle'elžo yežlyó nga.

32 Žénela' bi kwe' zédlele. To benne' bi zoa zo'le', že' láže'e da' nak che Xanžon', ka gak gone' da' žaz láže' Xanžon'.

33 Benne' byon', benne' nžag ná'lene' to no'le, že' láže'e da' de yežlyó nga, ka gak gone' da' žaz láže' zo'le'.

³⁴ Lezka' žaken che to no'le nžag ná'lene' to benne' byo, na' che to no'le zoe' toze'. No'len' zoe' toze' že' laže'e da' nak che Ūanžon', ka gak soe' che Dios lo belá' žen chie', na' lo be' nakkze'. No'len' nžag ná'lene' to benne' byo že' laže'e da' de yežlyó nga, ka gak gone' da' žaz laže' benne' byo chien'.

³⁵ Žapa' le'e da' ki nich yebélenlelen, na' kege nich wsejwa' xnezele. Žénela' gonle da' žala' gonle, nich gonle xchin Ūanžon' dot láže'le.

³⁶ Cha' zoa no benne' žekle' bi nak chawe' ga'n toze xkwide' no'le chie', na' ba zoa yiz chebe', na' žénele'elbe' wchág ná'lenbe' to benne' byo, wak wchág ná'lenbe'-ne'. Bi gonbe' doła'.

³⁷ Cha' bennen' ba ben choche' xtiže'e, na' bi žon byenen gone' ki, na' yo'o lo ne'e ka gone', na' ba ben choche' xtiže'e ga'nbe' tozbe', gone' da' naken chawe'.

³⁸ Ki naken, no benne' zoe'e latje xkwide' no'le chie' wchág ná'lenbe' to benne' byo, žone' da' naken chawe', san no benne' žone' ga ga'nbe' tozbe' žone' da' nakže chawe'.

³⁹ To no'le nžag ná'lene' to benne' byo, yoe'e lo na' da' nak che yela' žchag na' kate' ne zoa nban benne' byo chien'. Cha' gat benne' byo chien', na' gata' lo na' no'len' wchág ná'lene' no benne' byo žénele', cha' benne' byon' žežli'e che Ūanžon'.

⁴⁰ Žekla' neda' gakkže chawe' che no'len' cha' ga'ne' toze', na' žekla' žon Be' La'y che Dios neda' tzen.

8

Da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka'

¹ Na'a, wchalja' kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka'. Žnnagak benách ka': "Yógo'težo napžo yela' žežni'il." Da' ni naken dot da' li. Yela' žežni'il ki žonen ga žka'n zen kwinzó, san yela' nži'il chežo len lježžo žonen ga žáklenžo lježžon'.

² Cha' zoa no benne' žekle' ba žežni'ile' yógo'te, bi na' chejni'ile' kan žala' chejni'ile'.

³ san no benne' nži'ile' Dios, Dios na'kze zóalene' bennen'.

⁴ Na'a, kan nak che da' že'j žawžo, dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', nnezlžo bi be záka'gak lo'a ka' da' zej nnitan' yežlyó nga, na' bi zoa yetó benne' nake' Dios.

⁵ La'kze zej nnita' da' ka' žékgekle' benách ka' zej naken dios ka', da' ka' zej nnitan' ya'abá, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' zan da' žližgak benách ka', na' žnnágake' zej naken dios chégake', na' lezka' xángake',

⁶ san chežo žo'o:

Toze Benne' nake' Dios, Bennen' nake' Ūažo. Le' bene' yógo'te da' zle'elžo, na' zoažo nbanžo nich wká'n ženžo Le'.

Toze Benne' nake' Ūanžo, Bennen' lie' Jesús, Benne' Criston'.

Lo ne'e Le', Dios bene' yógo'te da' ka' zej nnitan', na' nbánlenžo Le'.

⁷ Kege yógo'te lježžo ka' žežni'igekle' da' ni. Bale', benne' ka' zga'ale bka'n zéngake' lo'a ka', na' zejte na'a ža že'j žawgake' da' zdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' žékgekle' da' že'j žawgake' napen yela' wak chegak lo'a ka'. Dan' bi nak dot li laže' kan žežlé'gake' che Benne' Criston', che len nbága'gake' zia dan' že'j žawgaken'.

⁸ Da' že'j žawžo bi gonen ga gape Dios žo'o ba la'ne, dan' cha' gawžon, bi gákžežo chawe', na' cha' bi gawžon, bi gá'nžežo ka'ze.

⁹ Yo'o lo na'le ye'j gawle bíte'teže. Le gape chi'i kwintle nich bi gonle ga chíxgekle' benne' ka' bi nak dot li laže' kan žežlé'gake' che Benne' Criston'.

¹⁰ Le' žeklo' napo' yela' žežni'il kan nak da' ni, na' gak gawo' bíte'teže. Cha' kwi'o latje chegak lo'a ka', na' ye'j gawo' da' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka', na' cha' lježo', benne' bi nak dot li laže'e kan žežli'e che Benne' Criston', le'ele' le', kate' ne že'j žawo' ga na', na' wak gono' ga ye'j gawe' dan' bdegak benách ka' lawgak lo'a ka'.

¹¹ Cha' gono' ki, gono' ga chíxle lježo', bennen' bi nak dot li laže' kan žežli'e che Benne' Criston'. Ki gaken dan' žeklo' le' napo' yela' žežni'il. ¿Gono' ki che lježo', na' got Benne' Criston' ni'a che bennen'?

¹² Cha' ki gono', gono' doła' da' yesbagan' lježo' zia, na' gono' ga chíxle' dan' bi nak dot li laže' kan žežli'e che Benne' Criston', na' lezka' gono' doła' da' zzoan Benne' Criston' che'la'ale.

¹³ Che len, cha' da' ye'j gawa' gonen ga chíxle to lježa', biž gawa' belá' na', nich bi gona' ga gon lježan' doła'.

9

Da' yo'o lo na' to benne' wbás bseła' Jesús

¹ Neda' naka' benne' wbás bseła' Benne' Criston'. Le' beslakze' neda'. Neda' blé'ekzla' Ūanžo Jesusen'. Nakkzle le'e toze len Benne' Criston' ni'a che žin da' bena' neda' lo wláz Ūanžon'.

² Yezika' benách ka' gak gékgekle' bi naka' benne' wbás bseła' Benne' Criston', san le'e žon byenen géklele naka' benne' wbás chien'. Dan' nakle le'e toze len Ūanžon', da' nákkzele nak bian' naka' benne' wbás bseła' Ūanžon'.

³⁻⁴ Zej nnita' benne' ka' zesbága'gake' neda' zia. Ki žebi'a, na' žápgaka'-ne': nzi' lo na'a nnaba' da' ye'j gawa' dan' žona' žin ni.

⁵ Lezka' de lo na'a wchág ná'lena' to xkwide' zanžo, xkwiden' žežle'be' che Benne' Criston', nich gónlenbe' neda' tzen gan zda', kan žongak yezika' benne' wbás ka' bseła' Benne' Criston', na' kan žongak benne' bíche'kze' ka', na' lezka' Bedon'.

⁶ ¿Žéklele le'e toza' neda' len Bernabé žala' gonto' žin te ža, nich gata' da' gawto'?

⁷ Bi zoa no benne' cheje' lo wdile, cha' bi zoa no benne' chizjwe' le'. Bi zoa no benne' gaze' lba uba ka', cha' bi gak gawe' da' zbiagak lba ka'. Bi zoa no benne' gape' zila' ka', cha' bi gak ye'je' niže' chégakba'.

⁸ Bi géklele la' nedza' zchalja' ki. Lezka' zna da' nyejw le'e yiche lo da' bsdle Moisés.

⁹ Lo dan' bsdle Moisés na' nyejw le'e yiche da' znan: "Bi ko'o do yixjw žoa'a beže kate' zlejba' zoa' scribe." Bchalj Dios da' ni, kégeze dan' že' laže'e beže ka',

¹⁰ san nich yebélenlžon žo'o. Che len nyejw le'e yichen, na' benne' zga'ne' beže, na' lezka' benne' žone' ga zlej beže zoa' sriben', žoptie' žala' wxén láže'gake' si'gake' che da' zla' lo yežlyón'.

¹¹ Na'a, cha' bento' neto' žin gan zoale le'e, dan' naken ka' žin žaz, dan' naken che Dios Be' La'y, ¿žéklele bi žala' yebélenlto' to da' do' da' den chele kan žebélenle to benne' žaz ža'n da' zlap'e'?

¹² Yezika' benne' ka', benne' zzejni'gekle' le'e, žebélengekle' da' den chele. ¿Bi žála'že neto' yebélenlton'?

Batkle bebélenlto' da' ni da' nzi' lo na'ton', san bozelto' yógo'te da' ki nich gak wchaljto' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston'.

¹³ Nnézkzelele kan žak chegak benne' ka' žóngake' žin che yodo', žebélengekle' da' ka' znéžjwgak benách che yodo'. Lezka' b'xoz ka', benne' zdégake' žen chegak bia beže ka' lo bkog la'y che Dios, žáwgake' belá' chegak bia beže ka'.

¹⁴ Lezka' bdi'xjw žanžon' kan žala' gak chegak benne' ka' zcháljgake' diža' chawe'. Benne' ka' žebélengekle' da' zcháljgake' žala' wáwgake' légake'.

¹⁵ Neda' batkle bebélenla' da' ni da' nzi' lo na'a, na' da' ni da' zzoja' le'e yiche ni, bi naken nich nnabla' no benne' bi da' wnezjwe' chia'. Zka'n žen kwina' dan' bi be zzi'a kate' zchalja' diža' chawen'. Yénežela' gata' ka' go'a latje no benne' nnie' chia' zchalja' diža' chawen' dan' nazjwa'.

¹⁶ Bi yo'o lo na'a wká'n žen kwina' dan' zchalja' diža' chawen', dan' žon byenen wchaljan'. Da' nyáche'le'e gaken chia' neda' cha' bi wchalja' diža' chawen'.

¹⁷ Chela' zchalja' diža' chawen' dan' žénezkzela', gak nnaba' lazjwa', san žon byenen wchaljan', dan' naken to da' besbaga' Dios neda' gona'.

¹⁸ ¿Bžkze yebélenla' cha'? Žebela' dan' bi nazjwa' kate' zchalja' diža' chawen'. Bi žebélenla' dan' yo'o lo na'a dan' zchalja' diža' chawen'.

¹⁹ Na'a, la'ke bi nak nitó benne' žana', ba ben kwina' ka' to benne' ndo'w chegak

yógo'te benách ka' nich gak gona' ga yelagak bale benách ka'.

²⁰ Kate' zcháljlena' benne' judío ka', žon kwina' ka' to benne' judío nich gak gona' ga yelagak benne' judío ka'. Benne' judío ka' žóngake' kan zna da' bsdle Moisés. Che len žon kwina' ka' to benne' žone' kan zna žtiže'e na', la'ke bi yoa'a lo na' žtiže'e na'. Ki žona' nich gak gona' ga yelagak benne' ka' žóngake' kan zna žtiže'e na'.

²¹ Kate' zcháljlena' benách zi'to' ka', benne' ka' bi yó'ogake' lo na' da' bsdle Moisés, žon kwina' ka' to benne' zi'to' na', nich gak gona' ga yelágake'. Bi zka'na' ka'ze da' wnná Dios. Neda' žona' kan zna žtiža' Benne' Criston'.

²² Žon kwina' ka' to benne' bi nak dot li' laže' kan žejli'e che Benne' Criston' nich gak gona' ga yelagak benne' ka' bi nak dot li' laže' kan žejlé'gake' chie' le'. Žon kwina' kan zej nak yógo'te benách ka' nich gak gona' ga yelagak bale benne' ka'.

²³ Lo yógo'te da' žona', žona' ga gak yéngkle benách ka' diža' chawen', nich gak yebélenla' légake' tzen diža' chawen'.

²⁴ Ba mnézkzelele kan žongak benne' ka' žitjgake' lo witje. Žxite'gake' yógo'tegake', san toze benne' yebélenl' latje blo. Lezka' žala' gonle le'e xchin Dios, gonle kan žongak benne' ka' žitjgake' lo witje, nich gak yebélenlele da' yebi' Dios chele.

²⁵ Yógo'te benne' ka', kate' zpa' kwíngake' nich gak chítjgake' lo witje, zna bia' kwíngake' lo yógo'te da' žóngake'. Žóngake' ki nich si'gake' to da' naken zin da' nitlen, san si'žo žo'o to da' yebélenlezžon.

²⁶ Che len, naka' neda' ka' to benne' dot laže'e žxíti'e. Lezka' naka' ka' to benne', dot laže'e ždile', na' bi ždi'a da' nitze.

²⁷ Kan žon to benne' žliže' benne' ka' nich chejtítjgake' lo witje, lezka' žona' neda', na' zchalja' nich yelagak benách ka'. Bennen' žitje' lo witje žone' ga gak belá' žen chie' wale, na' zna bi'en. Lezka' žona' neda', nich bi wnita' latje chia' lo žin che Dios.

10

Bi žala' wká'n ženžo lo'a ka'

¹ Žénela' wzejni'ila' le'e, ži'na'do' ka', kan gok chegak ža wdé cheto' ka'. Dios bzoe' to bejw da' wló'on žol yógo'tie' katen' Moisés bchi'e légake' nich žógake' lo yežlyó Ejipto. Lezka', yógo'tie' wdégake' gachje láwe'le nisdó' tzen len Moisés na'.

² Lo bejw na', na' lo nisdon', gok chégake' kan žak che to benne' žezóe' nis. Dan' goken chégake' gok bian' gókgake' toze len Moisés na'.

³ Lezka' yógo'tie' bdáwgake' yet žtildon', dan' bnezjw Dios Be' La'y chégake' lo latje dach.

⁴ Yógo'tie' wé'jgake' nisen' dan' bnezjw Dios Be' La'y chégake', dan' wé'jgake' nisen' dan' bžojen le'e yej na' da' b'loe'e law Dios Be' La'y, yej na' wbánlengake' lé'gake'. Kan gok yej na' nakkze Benne' Criston', dan' nbánlenžo Le'.

⁵ La'kze goken ki, bi wyáz laže' Dios yógo'tie'. Che len gótgake' lo latje dach na'.

⁶ Yógo'te da' ki naken to da' žsedlen žo'o, nich bi se láže'žo da' kegle, kan wzé láže'gaken' lé'gake'.

⁷ Bi žala' wká'n zenžo lo'a ka', kan bengak ba'le benne' ka'. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Wže'gak benne' ka' nich we'j bdáw'gake', na' bezó žá'gake', na' béngake' lni che lo'a na'."

⁸ Bi žala' gonžo da' kegle, kan bengak ba'le benne' ka' da' kegle, na' to žaze gótgake' chonne-žoa míle'.

⁹ Bi žala' si' bia'žo Xanžon', kan wzí' bia'gak ba'le benne' ka' Le', na' gótgake' dan' bdáwya'agak bele snia ka' lé'gake'.

¹⁰ Lezka', bi žala' nnežo che Dios kan wn-negak ba'le benne' ka' chie' Le', na' to wbás che ya' abá bžia yi'e lé'gake'.

¹¹ Yógo'te da' ki da' gókgaken chegak xa wdé cheto' ka', žsédgeklen žo'o, na' zej nyejwn le'e yiche la'y nich wchébegaken žo'o, dan' ba' zoažo ža kate' za' yesyóž Dios che yežlyó nga.

¹² Che len, no benne' žekle' nake' benne' wale, žala' gape chi'i kwine', nich bi chixle'.

¹³ Kan nak da' zzi' bia' le'e, lezka' žaken chegak yógo'te benách ka'. Dios žone' kan znne', na' bi we'e latje bi da' si' bian' le'e da' bi gak sóeelen, san kate' bi da' si' bian' le'e, na' w'loe'ele' le'e kan žojle lo na' da' xiwe', nich gak sóeelen.

¹⁴ Che len, zí'na'do' ka', bi wká'n zenle lo'a ka'.

¹⁵ Zcháljljená le'e kan zcháljljená benne' ka' žejní'igekle'. Le wchi'a laže' da' nnia' na'a.

¹⁶ Kate' znnablžo Dios gon la'ye' da' že'jžo kate' žežá' láže'žo kan got Benne' Criston', dan' že'jžon žloe'elen nakžo toze len Benne' Criston', na' žebélenžo da' bene' katen' blalje' xchene', na' gote' le'e yag kroze. Lezka', yet xtilen' da' zzožžon, na' žawžon, žloe'elen žónlenžo Benne' Criston' tzen, dan' žebélenžo da' bene' katen' bdie' belá' žen chie' lo wlažžo žo'o.

¹⁷ La'kze benne' zan nakžo, yógo'težo žawžo toze yet xtilen', da' žloe'elen nakžo toze len toze Bennen', na' che len nakžo ka toze benne'.

¹⁸ Le wia nga kan žongak benne' Israel ka'. Žáw'gake' law Dios da' zdégake' lo bkog la'y chie', na' dan' žáw'gake' žloe'elen zej nake' toze len Dios.

¹⁹ ŽBizke zejlá's da' znnia' nga? Bi znnia' zej nape lo'a ka' yela' wak, na' da' zdegak benách

ka' lo bkog chegak lo'a ka' bi napan yela' wak.

²⁰ Ki znnia': benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, da' zdégake' lawgak lo'a ka', zdégaken' lawgak be' xiwe' ka', na' kege law Dios. Žénela' bi gakte toze len be' xiwe' ka'.

²¹ Bi gak ye'je dan' žloe'elen nakžo toze len Xanžon', na' lezka' dan' w'loe'elen nakle toze len be' xiwe' ka'. Bi gak gawle dan' žloe'elen žónlenžo Xanžon' tzen, na' lezka' dan' w'loe'elen žónlenle be' xiwe' ka' tzen.

²² ŽGonžo ga ge'ele Xanžon' žo'o? Žžéklele ná'pžele yela' wak ka da' nape' Le'?

Da' žala' gonžo dan' nži'ilžo lježžo ka'

²³ Nak dot da' li da' znnan: "Yógo'te nzi' lo na'žo gonžon." Na'a, neda' znnia': kege yógo'ten žala' gonžon. Yógo'te nzi' lo na'žo gonžon, san kege yógo'ten gonen ga gakže dot li laže' kan žejle'žo che Benne' Criston'.

²⁴ Žala' we' láže'žo gonžo da' gonen ga gak chawe' chegak lježžo ka', na' kégeze da' gonen ga gak chawe' che la' kwincežo.

²⁵ Bíte'teze da' žóte'gak benách ka' lawe' ya'a, wak gawlen, na' bi be žala' nnable chen, nich bi kwe' zede láždo'le.

²⁶ Nyejw le'e yiche da' znnan: "Che Xanžon' nak yežlyó nga, na' lezka' yógo'te da' zej nni'ta' yežlyó nga."

²⁷ Cha' to benne' wliže' le'e, benne' bi žejli'e che Dios, nich yidle liže', na' yénelele chejle, le ye'j le gaw bíte'teze da' wko'é'e lawle, na' bi be nnable chen, nich bi kwe' zede láždo'le.

²⁸ Cha' no benne' yi'e le'e: "Da' ni bdégake' lawgak lo'a ka'" bi gawlen nich gak chawen' che bennen' b'loe'elen' le'e, na' nich bi kwe' zede lážda'we'.

²⁹ Znnia': "Nich bi kwe' zede láždo'w bennen' b'loe'elen' le'e" na' kege nich bi kwe' zede láždo'le le'ekze.

Wak no benne' nnable' neda', na' nne': "ŽBiz chen' žala' wzó'a' chela'ale da' nzi' lo na'a gona' dan' zbe' zeden láždo'w benne' yoble?"

³⁰ Lezka' gak nna bennen': "Cha' yapa' Dios: žó'xkeno', ni'a che da' žawa', žbiz chen' yesbaga' no benne' neda' zia ni'a che da' žawan'?"

³¹ Ka nak bi da' ye'j gawle, o bíte'teze da' gonle, le gon yógo'ten nich ga'n zen Dios.

³² Bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' judio ka', na' bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' ka' bi zej nake' benne' judio ka', na' bi be gonle da' gonen ga chíxgekle benne' ka' zej nake' che Dios.

³³ Le gon kan žona' neda', kan že' laža'a gona' da' chaz láže'gak yógo'te benách ka', na' bi že' laža'a gona' da' yebélenla' nedza', san da' yebélengekle yezika' benách ka' nich yelá'gake'.

11

¹ Le gon kan žona' neda', kan neda' lezka' žona' kan ben Benne' Criston'.

Da' žala' gongak no'le ka' zej nake' che Jesús

² Žapa' le'e ba la'ne, zí'na'do' ka', dan' žejśá' láže'tezle neda', na' nzi' lo na'le xtiža' Dios da' bdia' lo na'le.

³ Na'a, žénela' chejni'tilele nak Benne' Criston' Xangak yógo'te benne' byo ka', na' benne' byon' nake' xan zo'le', na' Xažo Dios nake' Xan Benne' Criston'.

⁴ Cha' no benne' byo zchájljene' Dios, o zchalje' lo wláz Dios, na' nŕxoe' zlap'e'e, zka'ne' Benne' Criston' ka'ze.

⁵ Na'a, cha' to no'le zchájljene' Dios, o zchalje' lo wláz Dios, na' bi be nŕxoe' yichje', zka'ne' benne' byo chie' ka'ze, na' naken chie' kan nak che to no'le le'e, no'len' nžog yicha' yichje'.

⁶ Cha' bi be nŕxoa no'len' yichje', žala' chog yicha' yichje'. Cha' gon ga yedoe'ele no'len' cha' no benne' choge' yicha' yichje', na' žala' bi xoe' yichje'.

⁷ To benne' byo bi be žala' xoe' yichje' kate' zle'e law Dios, dan' nake' lo Dios, na' dan' nak benne' byon' zloe'e lawn yela' zen che Dios, san da' nak no'len' zloe'e lawn yela' zen che benne' byo chien'.

⁸ Katen' Dios bene' benne' ka', bi wleje' benne' byon' lo no'le. No'len', lo benne' byon' wleje' le'.

⁹ Lezka', bi ben Dios benne' byon' nich yebélenle no'len' le', san bene' no'len' nich yebélenle benne' byo chie' le'.

¹⁰ Che len, no'len' žala' xoe' yichje' da' zloe'elen zoa no benne' byo nake' xane' dan' zwiagak wbas che ya'abá ka' žo'o.

¹¹ Na'a, law Xanžon', žon byenen soa to no'le che benne' byo, na' lezka' soa to benne' byo che no'le.

¹² Kan ben Dios, wleje' no'len' lo benne' byon', lezka' na'a, benne' byo nájljene' no'le, na' yógo'te zžóygaken lo na' Dios.

¹³ Le wchi'a laže' la' le'eze. ¿Žala' wchaljen to no'le Dios, na' bi be xoe' yichje'?

¹⁴ ¿Bi žsedle yela' nakze che benách, žala' yedoe'ele benne' byon', cha' žoe'e latje tonn yicha' yichje'?

¹⁵ Na'a, cha' ntonn yicha' yichj no'len', naken yela' xtan chie', dan' benn Dios yicha' yichje' nich yesbinen yichje'.

¹⁶ Cha' zoa no benne' yénele' wži'e che da' ni, kite'ze nzi' lo na'to' žonto', na' tlebe kan žongak yógo'te kwe' benách ka' che Dios.

Da' žej' žawžo nich yesá' láže'žo kan got Xanžo

¹⁷ Bi žapa' le'e ba la'ne kan nak da' wzejni'ila' le'e na'a. Da' žonle katen' zdouble che Benne' Criston', bi žonen ga žak chawe' chele, san žonen ga žak chele da' zinnj.

¹⁸ Žzo lawa' zzejni'ila' le'e da' ni da' zžéngkle benách ka' neda', na' znnágake' kate' zdouble che Benne' Criston', nžoj chóplele, na' žejli'a ki naken.

¹⁹ Žon byenen nníta'lengak benne' ka' le'e, benne' ka' žsédgekle' da' wen laže', nich gak bia'gak benne' ka' zej nake' da' li benne' ka' che Benne' Criston'.

²⁰ Che len, kate' zdouble, dan' žej' žawle tzen bi naken da' žej' žawžo nich yesá' láže'žo kan got Xanžon'.

²¹ Ki naken dan' žon byenle to tole žej' žawle da' nwa'le che chele kate' žej' žawle tzen, na' che len zdonle bálele, na' yebálele žej' žawle na' zejte zžóžlele.

²² ¿Bi zoa ližle gan gak ye'j gawle? Kan žonle, zka'ne benách ka' che Dios ka'ze, na' žonle ga žedoe'egkle benne' ka' bi be de chégake'. ¿Bizkze yapa' le'e? ¿Gapa' le'e ba la'ne? Bi žapa' le'e ba la'ne kan nak da' ni da' žonle.

²³ Xanžo na'kze bdie' lo na'a dan' bsedla' le'e, kan ben Xanžo Jesusen' yelen' katen' to benne' bdie' le' lo na'gak benne' ka' bétgake' le'. Bežwe' yet xtil,

²⁴ na' wdé gože' Dios: "Žóžkeno'" na' bzozjen', na' wnné': "Le gawn. Da' ni naken xpela'a da' nzožjen lo wlazle le'e. Le gon ki nich chejsá' láže'le kan gak chia' neda'."

²⁵ Lezka', wdé bdáwgaken', bežwe' to ziga'do', na' wnné': "Da' yožen ziga'do' ni naken xčhena', da' žon chochen diža' kobe da' zka'n chawen'. Le gon ki yógo'te chi'i ye'jlen nich chejsá' láže'le kan gak chia' neda'."

²⁶ Ki žala' gonle na' zejte ža yela' Xanžon'. Yógo'te chi'i gawle yet xtil ki, na' ye'jle che ziga'do' ki, wlo'e'elele law kan got Xanžon'.

²⁷ Che len, kate' no benne' gawe' yet xtil ni, o ye'je' che ziga'do' ni che Xanžon', cha' bi žapen' ba la'ne, nbage'e zia dan' žone' dolá', zka'ne' xpela', na' xčhen Xanžon' ka'ze.

²⁸ Che len, žala' wchi'a láže'žo la' kwínžežo to tožo, na' naž gak gawžo yet xtil ni, na' ye'jžo che ziga'do' ni.

²⁹ No benne' žej' žawen', bi žapen' ba la'ne cha' bi žákbe'ele' zloe'elen da' gok che belá' žen che Xanžon', na' žesbaga' kwine' dolá' ni'a che da' žej' žawe'.

³⁰ Che len da'gak benne' zan ka' yižwé', benne' žónlengake' le'e tzen, na' zkwíde'gekle', na' benne' zan ba gótgake'.

³¹ Chela' wchi'a láže'žo la' kwínžežo, bi gon byenen wchi'a laže' Xanžon' žo'o.

³² Cha' gon byenen wchi'a laže' Xanžon' žo'o, na' wsaka' zi'e žo'o, nich bi gon byenen choge' chežo gatžo katen' choge' chegak benne' ka' gátgake', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

³³ Che len, zí'na'do' ka', kate' double nich ye'j gawle nich chejsá' láže'le kan got Xanžon', le

kwesz tole yetole.

³⁴ Cha' zoa no benne' zdone', žala' gawe' gan nak lo yo'o liže', nich bi gon byenen wchi'a laže' Dios le'e kate' doble. Zej nni'a yeba'le da' ka' žonle, san wká'n chawa'a da' ka' katen' yedjwía' le'e.

12

Yela' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo

¹ Na'a, zí'na'do' ka', žénela' chejni'ilele kan zej nak yela' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo.

² Nnékzelele kan goken katen' bi na' chejle'le che Benne' Criston', be'le latje bche'gak benách ka' le'e ga yoble. Bka'n zenle lo'a ka', da' ka' bi znnégaken.

³ Che len, zzejni'ila' le'e ki, na' žnnia': ladjw yógo'te benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios Be' La'y, bi gak nitó benne' nne zi'e che Jesús, na' bi gak nitó benne' nne': "Jesús nake' Xanžo" cha' bi zoa'len Dios Be' La'y le'.

⁴ Na'a, nža'gak to to da' ka' da' žonn Dios Be' La'y chežo, san toze nak Be' La'y na'.

⁵ Lezka', nža'gak to to žin ka' da' zde Xanžon' lo na'žo, san toze nak Xanžon'.

⁶ Lezka' nža'gak to to yela' wak ka' da' napžo da' žónlenžo xchin Dios, san toze nak Xažo Dios, Bennen' žonne' chežo yela' wak ka' nich gonžo xchine'.

⁷ Dios žonne' che chežo to da' nak bian' napžo yela' wak che Dios Be' La'y, da' žebélenžon yógo'težo.

⁸ Dios Be' La'y znezjwe' yela' wak che to benne' nich wchalje' len yela' žejni'il, na' Be' La'y na'kze znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wchalje' lo yela' sina'.

⁹ Lezka', Dios Be' La'y na'kze znezjwe' yela' žejlé' che Benne' Criston' che yetó benne' nich bi da' gone', na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich yeyone' benne' yižwé' ka'.

¹⁰ Znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich gone' yela' wak ka' che ya'abá che Dios, na' zoe'e yetó benne' latje wchalje' lo wláz Dios, na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich gákbe'le' cha' be' da' yo'o to benne' naken che Dios o cha' naken che da' xiwe'. Znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' znezjwe' yela' wak che yetó benne' nich wdíe' diža' yoblen' da' bi nsedle'.

¹¹ Yógo'te da' ki žon Dios Be' La'y na'kze, dan' znezjwe' yela' wak ka' che to to benne' kan žénekezele' le'.

Yógo'težo nakžo ka toze benne'

¹² Kan nak toze be'la' žen chežo, la'kze da' zan da' ka' zej žian lo be'la' žen chežo, san da' zan ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo zej naken toze len be'la' žen chežo, lezka' naken che Benne' Criston'.

¹³ Dan' zoa'len Dios Be' La'y žo'o, da' ni naken chežo ka to da' bezoažo nis, da' nak

bian' nakžo ka toze benne', la'kze nakžo benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', na' lezka' benne' ndo'w ka', na' benne' ka' bi zej ndo'e. Yógo'težo, Dios bi'e žo'o latje si'žo da' znezjw Dios Be' la'y na'kze chežo.

¹⁴ Na'a, ka nak be'la' žen chežo, da' zan da' zej žian lo be'la' žen chežo, na' kege tozen.

¹⁵ Chela' gak wchálj ni'ažo, wak nnan: "Dan' bi naka' na' benne' ni, bi naka' chie'" da' ni bi gonen ga bi naken chie'.

¹⁶ Chela' gak wchálj nagžo, wak nnan: "Dan' bi naka' yej lawe', bi naka' che benne' ni" da' ni bi gonen ga bi naken chie'.

¹⁷ Chela' nak dot be'la' žen chežo yej lawžo, žnakykze gak yenlžo? Chela' nak doten nagžo, žnakykze gak le'el zina'žo?

¹⁸ Na'a, Dios bzoe' yógo'te da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo kan gónekezele' le'.

¹⁹ Chela' nak toze da' žian lo be'la' žen chežo, na' biž soa be'la' žen chežo.

²⁰ Na'a, kan nakžo, da' zan da' zej žian lo be'la' žen chežo, san toze be'la' žen nakžo.

²¹ Che len, yej lawžo bi gak yen' na'žo, na' nnan: "Bi žon byenen so'alen' neda'." Lezka', yichjžo bi gak yen' ni'ažo, na' nnan: "Bi žon byenen so'alenle neda'."

²² Na'a, da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nkwide'žen, da' ki žon byénežen kwiágaken lo be'la' žen chežo.

²³ Lezka', da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo, da' ka' žeklžo zej nakžen ka'ze, da' ki zwákwežon chawe', na' da' ka' žeklžo bi žala' la' lágwaken, zwákwežon xtan.

²⁴ Bi žon byenen gonžo ki che da' ka' zej nakže xtan che da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo. Dios bene' be'la' žen chežo, na' bene' ga zaka'že da' žeklžo žo'o nakžen ka'ze.

²⁵ Ki bene', na' bi nžoj chóplegak da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo, dan' žape chí'igaken ljéžgaken ton yetón.

²⁶ Cha' gak zi' to da' žian lo be'la' žen chežo, gaggak zi' tzen len dan' yógo'te da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo, na' cha' to da' žian lo be'la' žen chežo, zoa bi da' žebélenlen, na' yógo'te da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chežo žebélengekten tzen len dan'.

²⁷ Na'a, le'ekze nakle toze len be'la' žen che Benne' Criston', na' tole nakle ka to da' ka' da' zej žian lo be'la' žen chien'.

²⁸ Lezka', ladjw benách ka' che Benne' Criston', Dios bnnite' benne' ka' žóngake' xchine'.

Ga nežw bnnite' benne' wbás ka' che Benne' Criston'.

Ga bežope bnnite' benne' ka' zcháljgake' lo wlaze' le'.

Ga beyonne bnnite' benne' ka' žsédgekle' benne' chie' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žóngake' yela' wak che ya'abá ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žeyóngake' benne' yižwé' ka'.

Naž bnnite' benne' ka' žákľengake' lježžo ka'.
Naž bnnite' benne' ka' zľoé'egekle' žo'o žin da'
gonžon.

Naž bnnite' benne' ka' zcháljgake' diža' yoble
da' bi zej nsedle'.

²⁹ Kege yógo'tie' zej nake' benne' wbás
ka' che Benne' Criston'. Kege yógo'tie'
zcháljgake' lo wĺáz Dios. Kege yógo'tie'
žsédgekle' benne' chie' ka'. Kege yógo'tie'
žóngake' yela' wak che ya'abá ka'.

³⁰ Kege yógo'tie' nzi' lo ná'gake' yeyóngake'
benne' yižwé' ka'. Kege yógo'tie' zcháljgake'
diža' yoble da' bi zej nsedle'. Kege yógo'tie'
ždégake' diža' yoble da' bi zej nsedle'.

³¹ Le we' laže' si' lo na'le yela' wak ka' da'
záka'gakžen. Na'a, wľoé'ela' le'e to da' záka'žen
ka' yógo'te da' ki.

13

Žala' ži'ilžo lježžo kan Jesús nži'ile' žo'o

¹ La'kze zchalja' xtíža'gak benách ka' da' bi
nsedla', na' lezka' xtíža'gak wbás che ya'abá
ka', san cha' bi nži'ila' lježa', dan' zchaljan'
bi záka'žen ka' žaxto' da' žon to bžejw da'
zkwežžon o da' žon to ya da' ztilžon len lježen.

² La'kze nzi' lo na'a wchalj'a' lo wĺáz Dios,
na' nich chejni'ila' yógo'te da' zej ngachen',
na' yógo'te diža' che yela' žejni'il, na' la'kze
nak dot li laže' kan žejli'a che Dios, na' zejte
gak yeká'a ya'a zen ka', san cha' bi nži'ila'
lježa', bi be zaka'a neda'.

³ La'kze chisa' dot da' de chia' nich wawa'
benách yache' ka', na' la'kze wdía' beľa' žen
chia' ga wzeygak benách ka' len dan' naka'
toze len Benne' Criston', san cha' bi nži'ila'
lježa', bi yebélenla' dan' žona'.

⁴ No benne' nži'ile' lježe':

Zbeze' zen laže', na' nake' ži'i laže'.

Bi zge'ele' lježe'.

Bi žka'n zen kwine', na' bi žon kwine' benne'
blo.

⁵ Bi žone' da' kegle, na' bi zdan laže'e yela'
gape.

Bi žža'atie', na' bi žejšá' laže'e da' zinnj da' ben
no benne' chie'.

⁶ Bi žebele' kate' no benne' žone' da' kegle.

Žebele' kate' no benne' žnne' da' nak dot da'
li.

⁷ Zzoele' bíte'teze da' gon lježe' chie'.

Žejlé'teze' che lježe', na' žxen láže'teze' gon
lježe' da' nak chawe'.

Zbétzeze' zen laže'.

⁸ Yela' nži'il batkle te chen. Te che da' nzi'
lo na'gak benách ka' wcháljgake' lo wĺáz Dios.
Žin ža katen' biž gata' lo na'gak benách ka'
wcháljgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', na'
te che yela' žejni'il chegak benách ka'.

⁹ Láte'ze žejni'ilžo na'a, na' láte'ze zchalžo lo
wĺáz Dios.

¹⁰ Kate' žin da' naken dot li laže', naž yeyóž
che da' naken láte'ze.

¹¹ Katen' goka' žkwide', bchalja' ka to
žkwide', na' wĺék yichja' ka to žkwide', na'
wzá' laža'a ka to žkwide'. Kate' bgola', na'
bka'na' da' zej naken che bi' kwide' chia'.

¹² Na'a da' zľe'elžo nakzen ka da' zľe'elžo
kate' žwia kwinzžo to lo yej wan. Bi zľe'elžo
dot kan naken. Ža da' za' le'elžo yógo'te dot
kan zej naken. Na'a nómbi'a láte'ze. Ža da' za'
gónbi'a yógo'te kan Dios na'kze nómbi'e neda'.

¹³ Na'a, nníta'tezgak yela' žejlé' che Dios,
na' yela' žxen laže' Dios, na' yela' nži'il. Zej
nníta' da' chonne ki, san da' záka'že naken
yela' nži'il.

14

*Yela' wak da' žonn Dios Be' La'y chežo da'
záka'žen*

¹ Le gon byene ži'ilele lježle ka', na' le we'
laže' si'le yela' wak ka' da' žonn Dios Be' La'y
chežo, na' da' naken blo, yela' wak wchaljle
lo wĺáz Dios.

² No benne' zchalje' diža' yoble da' bi
nsedle', kege benách ka' zcháljlene'. Dios
zcháljlene', dan' bi zoa nitó benne' žejni'ile'
da' žnne'. Dios Be' La'y žoe'e bennen' latje
zchalje' kan zej nak da' ka' zej ngache' che
Dios.

³ Bennen' zchalje' lo wĺáz Dios, zcháljlene'
benách ka' nich gakže dot li laže' kan
žejlé'gake' che Benne' Criston'. Žon choche'
légake', na' žeyón zene' légake'.

⁴ Bennen' zchalje' diža' yoble da' bi nse-
dle' žon choche' la' kwince', san no benne'
zchalje' lo wĺáz Dios žon choche' yógo'te
benách ka' che Benne' Criston'.

⁵ Žak laža'a wchaljle yógo'tele diža' yoble
da' bi nsédlele, san da' žénežela' naken
wchaljle lo wĺáz Dios. Žebélenželžo da' žnna
to benne' zchalje' lo wĺáz Dios ka' žebélenžžo
da' žnna to benne' zchalje' diža' yoble da'
bi nsedle', cha' bi zoa no benne' gak wdíe'
diža' yoblen' da' bi nsedle', nich gon choche'
benách ka' che Benne' Criston'.

⁶ Che len, zí'na'do' ka', kate' la'a gan zoale,
cha' wcháljléna' le'e diža' yoble da' bi nsedla',
bi be yebélenlelen. Yebélenlele toze dižan' da'
wcháljléna' le'e da' bľoé'el Dios neda', o diža'
da' wzejni'ilen žo'o, o diža' da' wchalj'a' lo
wĺáz Dios, o diža' da' wsedlen žo'o.

⁷ Lezka' žaken che da' ka' žóngaken žaxto',
da' ka' bi zej nníta' nbángaken, kan nak
bžejw da' zkwežžon, o kan nak gitarra.
Cha' bi žólgaken kan žala' gólgaken, žnakžke
gónbia'žo biž da' žólgaken, dan' žoľ bžejw na',
o gitarra na'?

⁸ Cha' bi kwež kan žala' kwež lozban' da'
žližen benne' ka' lo wdíle, žnozke benne'
wpá' kwine' nich cheje' lo wdílen'?

⁹ Lezka' žaken chele. Cha' len lóže'le
zchalje diža' da' bi zej nsedle benách ka', bi

chejni'igekle' da' wchajle. Ki gaken, dáche'ze wchajle.

¹⁰ Da' li zej nnita' da' zan diža' yoble yežlyó nga da' ka' zchaljgak da' zan kwe' benách zi'to' ka', na' zej nnita' benách ka' žejni'igekle' to' to diža' yoble ka'.

¹¹ Na'a, cha' bi žejni'ila' diža' da' zchaj to benne', gaka' ka' to benne' zi'to' law bennen' zchajle', na' le' gake' lawa' neda' ka' to benne' zi'to'.

¹² Łezka' naken chele. Že' láže'le'ele si'le da' žonn Dios Be' La'y chežo. Che len, le we' laže' si'le da' ka' góngaken ga' gákgakže choch benách ka' che Benne' Criston'.

¹³ Che len, no benne' zchajle' diža' yoble da' bi nsedle' žala' nnable' Dios wnezjwe' le' yela' wak wdíe' diža' yoble dan' zchalje'.

¹⁴ Kate' žliža' Dios, cha' zchalja' diža' yoble da' bi nsedla', lo be' nakkza' lo be' lezka' lo yela' žejni'il chia' Dios, san dan' bi žejni'ila' da' znnia', lo yela' žejni'il chia' bi žebélenla' dan' zchalja'.

¹⁵ ¿Nakxke žala' gona' cha'? Wliža' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yela' žejni'il chia' wliža'-ne'. Goła' da' we' lawa' Dios lo be' nakkza', na' lezka' lo yela' žejni'il chia' goła' da' we' lawa'-ne'.

¹⁶ Cha' toze lo be' nakkzo' žliž la'yo' Dios, na' cha' zoa to benne' žénele' chio', san cha' bi žejni'ile' dan' zchaljo', ¿nakxke gak nne': "Ka'kze gaken" ni'a che dan' zchaljo', kate' ži'o' Dios: "Žóxkeno'?"

¹⁷ Wákelja cháwe'do' zchaljo', kate' ži'o' Dios: "Žóxkeno'." Cha' bi žejni'il bennen' ženle' da' zchaljo', bi be' yebélenlen'.

¹⁸ Žapa' Dios: "Žóxkeno'" dan' zchaljža' diža' yoble da' bi nsedla' ka' yógo'tele.

¹⁹ Ławgak benách ka' che Dios yénežela' wchajja' gáyo'ze diža' da' gak chejni'igekle' benách ka' ka' da' zan gaywá' diža' yoble da' bi nsedla', na' da' bi gak chejni'il nitó benne'. Gak wsedla' yezika' benách ka' toze cha' chejni'igekle' dan' wchajja'.

²⁰ Zí'na'do' ka', bi gakte ka' xkwide' ka' kan nak da' zza' láže'le. Le gak ka' xkwide' ka' nich bi gonle da' kegle, san le gak benne' ka' ba zej ngole' kan nak da' zza' láže'le.

²¹ Nyejw le'e yiche la'y da' znan: "Len diža' yoble, na' len zoá'agak benách zi'to' ka' wchájlena' benách ki. La'kze gona' kí, bi wzé nággake' xtiža'a." Ki zna Xanžon'.

²² Ki naken, Dios žoe'e žo'o latje zchaljžo diža' yoble da' bi nsedlžo nich gaken to' da' nak bian' lawgak benách ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege lawgak benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'. Žoe'e žo'o latje zchaljžo lo wlaze' Le' da' žala' si'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' kege benne' ka' bi žejlé'gake' chie'.

²³ Che len, kate' doble tzen, yógo'tele le'e, nole nakle che Benne' Criston', cha' wchajle diža' yoble da' bi nsédlele, na' cha' chazgak

benne' ka' zej nsedle' láte'ze, o benne' ka' bi na' chejlé'gake' che Benne' Criston', ¿bi nnágage': "Nyal' yichjle'?"

²⁴ San cha' yógo'tele wchajle lo wláz Dios, na' cha' cho'o to benne' bi žejli'e che Benne' Criston', o to benne' nsedle' láte'ze, na' gákbe'ele' nbage'e zia, na' Dios wchi'a laže'e le'. Ki gákbe'ele' dan' yenle' diža' da' wchajle yógo'tele.

²⁵ Gákbe'ele' kan nak da' zza' laže'e, dan' bgachen', na' wzóa zibe', na' wká'n zene' Dios, na' nne': "Da' li Dios zoálene' le'e."

Kan žala' gonžo gan zdožo che Jesús

²⁶ Che len, zí'na'do' ka', kate' zdožle che Benne' Criston', to benne' zoálene' le'e žole' to salmo, na' yetóe' žsedle' le'e to da' nsedle', na' yetóe' žloe'ele' le'e to da' blóe'el Dios le', na' yetóe' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle', na' yetóe' ždie' diža' yoblen' da' bi nsedle'. Yógo'te da' gonle žala' gaken da' yebélengekle benne' ka' zdóbgake' che Benne' Criston'.

²⁷ Kate' nnita'gak benne' ka' ga na', benne' ka' zchájlgake' diža' yoble da' bi zej nsedle', bi žala' wchájlgak ki benne' zanže ka' chope chónnzele. Gak wcháj toze bennen', na' te na' gak wchajle' yetóe', san žon byenen soa no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele.

²⁸ Cha' bi gak no benne' wdíe' diža' yoblen' da' bi nsédlele, na' bennen' zchalje' diža' yoblen' da' bi nsédlele, žala' soe' žize gan ndoble, na' gak wchájlene' Dios len dižan' lo yichj lážda'we'.

²⁹ Łezka', benne' ka' zchájlgake' lo wláz Dios žala' wchájlgake' chope chonnze', na' yezika' benne' ka' zchájlgake' lo wláz Dios žala' wchi'a láže'gake' da' zchalj bennen'.

³⁰ Cha' Dios wloe'ele' to benne' ži'e ga na' da' zna xtiže'e dan' zchalj bennen', na' žala' soa žize bennen' zchalje'.

³¹ Žíe yógo'tele gak wchajle lo wláz Dios tole nich wsédlele yógo'tele, na' gakte choch yógo'tele.

³² Benne' ka' zchájlgake' lo wláz Dios gak nna biá'gake' kwíngake', na' kwé'gake' žize.

³³ Kege Dios žone' ga žonžo žo'osbé, dan' žénele' Le' gá'nlenžo lježžo ka' cháwe'do', kan žone' gan zej nnita' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston'.

³⁴ No'le chele ka' žala' kwé'gake' žize gan zdožle. Bi nzi' lo ná'gake' wchájlgake' ga na'. Žala' kwé'gake' gaxjw laže' kan zna xtiža' Dios.

³⁵ Cha' žénegekle' chejni'igekle' yelate', žala' nnábgekle' benne' byo che chégage' kate' ne nnita'gake' ližgake'. Bi žala' wchájlgak no'le ka' gan zdóbgake' che Dios.

³⁶ ¿žéklele le'e Dios bnezjwe' xtiže'e lo na'le le'eze? ¿žéklele le'e bžin xtiža' Dios chezle le'e?

³⁷ Cha' zoa to benne' ladjwle, benne' žekle' zchalje' lo wláz Dios, o žekle' zoálen Dios Be'

La'y le', benne' ni žala' si' lo ne'e nak da' zzoja' chele le'e yiche ni da' bsdle Xanzon'.

³⁸ San cha' bi wzé nage' diža' ni, bi žala' wzé nagle le'e che bennen'.

³⁹ Che len, zí'na'do' ka', le we' laže' wchaljle lo wláz Dios, na' bi wséjwle xnez no benne' zchalje' diža' yoble da' bi nsedle'.

⁴⁰ Žala' gonžo yógo'te kan nak chawe', na' kan žala' gaken.

15

Kan gok, bebán Benne' Cristo lo yela' got

¹ Na'a, zí'na'do' ka', wzenla' le'e kan nak diža' chawen' da' bchalja' gan zoale, dan' wzí' lo na'le, na' žonen ga nakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'.

² Ni'a che dižan' yelale, cha' gonle kan zнна diža' chawen' dan' bchaljan' gan zoale, cha' da' li bejle'le che Benne' Criston'.

³ Kate' bžina' gan zoale da' nežw chi'i bdia' lo na'le da' bde Dios lo na'a neda'. Ki znnan: "Got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o dan' wbága'žo doła'." Kan nak da' ni nzejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen benen'.

⁴ Lezka' znnan: "Bgache'e lo yežw ba, na' kate' bza'a chonne ža, na' bebane' lo yela' got" kan lezka' nzejw le'e yiche la'y, na' znnan ben byenen goken chie'.

⁵ Wdé bebane' bløe'e law Benne' Criston', na' Bedon' bløe'e Le', na' wdé na', benne' chežinno wbás chie' ka' blé'egekle' Le'.

⁶ Naž Benne' Criston' bløe'e lawe' lawgak benne' zanže ka gayo' gaywá' lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' chie' Le', kate' ne zej ndobe' tzen. Yógo'te lježžo ki nníta'gake' nbángake' na'a, la'kze bžle' ba gótgake'.

⁷ Naž Jakob bløe'e Le', na' wdé na' bløe'e lawe' lawgak yógo'te benne' wbás chie' ka'.

⁸ Kate' ze lawte lezka' bløe'e lawe' lawa' neda'. Kan gok da' ni, naka' ka to xkwide' goljbe' kate' ba wdé ža žala' galjbe'.

⁹ Ki naken dan' nexjwa' neda' ka yógo'te benne' wbás chie' ka', na' bi naka' neda' zi gaka' wbás chie', dan' na' žia' laža'a benách ka' che Dios.

¹⁰ Na'a, ni'a che da' besbaga' Dios neda', naka' da' naka' na'a, na' kege da' nitze bene' chia' ki. Benža' neda' xchine' ka yezika' wbás chie' ka', la'kze kege žakze chia' bena' žin na'. Dios na'kze, lo yela' ži' laže' chie', bkonle' neda' žin.

¹¹ Na'a, cha' bchalja' neda' o cha' bchaljgak yebale benne' ka', da' ni naken da' zchaljton', na' da' bejle'le le'e.

Yebanžo lo yela' got

¹² Zzoa lito' che Benne' Criston' kan bebane' lo yela' got. Cha' ki naken, žnakxkze znnale bálele le'e: "Bi yebangak benne' gat ka'?"

¹³ Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston',

¹⁴ na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak da' zzoa lito', na' dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' Le'.

¹⁵ Lezka', chela' bi bebán Benne' Criston', žon láže'to' kate' zzoa lito' kan nak che Dios, na' znnato' besbane' Benne' Criston'. Chela' bi yeshane' benne' gat ka', Dios bi besbane' Benne' Criston'.

¹⁶ Chela' bi yebangak benne' gat ka', bi bebán Benne' Criston',

¹⁷ na' chela' bi bebán Benne' Criston', dáche'ze nak yela' žejlé' chele chie' Le', na' zej nga'n doła' da' nbága'le.

¹⁸ Lezka', benne' ka' ba gótgake', na' bejlé'gake' che Benne' Criston', to chi'ize gótgake' cha' bi bebane' Le'.

¹⁹ Cha' toze kate' ne zoažo nbanžo gak yebélenžo Benne' Criston', nakže da' nyache' chežo ka da' nak chegak yógo'te benách ka'.

²⁰ Na'a, da' li bebán Benne' Criston' lo yela' got, na' nake' Benne' nežw, bennen' bebane' to chi'ize ládjwgak yógo'te benne' ka' yebángake' to chi'ize lo yela' got.

²¹ Kan bla' yela' got ni'a che da' ben to benne', lezka', ni'a che da' ben yetó benne' bla' yela' yebán chegak benne' gat ka'.

²² Kan žatgak yógo'te benách ka' dan' zej nake' za'só Adán, lezka' yebangak yógo'te benne' ka' zej nake' toze len Benne' Criston'.

²³ To toe' yebane' kan žala' gaken. Zga'ale bebán Benne' Criston', na' te na'a yebangak benne' ka' zej nake' chie' Le' katen' yelé'e.

²⁴ Naž žin ža ze lawte ža kate' yeká' Benne' Criston' dot da' yo'o lo na' da' xiwe', na' dot yela' wnná bia' chen, na' dot yela' wak chen, na' wdíe' da' zнна bi'e Le' lo na' Xažo Dios.

²⁵ Žon byenen nna bia' Benne' Criston' na' zejte ža ba bzoa Dios kate' yógo'te benne' ka', benne' žži'igake' chie' Le', wzóa žibgake' lawe' Le'.

²⁶ Da' zdá'baga' Le', da' wchinnje' kate' ze lawte, naken yela' got.

²⁷ Dios ba bdie' yógo'te lo na' Zi'nen' nich nna bi'en. Nzejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bdie' yógo'te lo ne'e nich nna bi'en." Na'a, nak bia' bi bde kwine' lo na' Zi'nen', dan' nakkze' Le' Bennen' zdie' yógo'ten lo na' Zi'nen'.

²⁸ Kate' žin ža na' kate' wdé Dios yógo'ten lo na' Benne' Criston' nich nna bi'en, naž Zi'nen' wdé kwine' lo na' Xažo Dios, Bennen' bdie' lo na' Zi'nen' yógo'ten, na' kate' ze lawte, Dios nna bi'e to chi'ize yógo'ten.

²⁹ Bálele le'e žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'. Cha' žékkle bi yebangak benne' gat ka', žbiz chen' žezoale nis lo wlazgak benne' gat ka'?

³⁰ Žon zož cheto' gatto' yógo'te ža. žBiz chen' žwe'to' latje gaken ki cha' bi yebanžo lo yela' got?

³¹ Yógo'te ža žon zož gata'. Zzenla' le'e da' ni, ljéža'do' ka', dan' žaz laža'a da' bena'. Bena' ga žejl'e'le che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

³² Cha' bdíl-lena' bia snia ka' lo yež Éfeso dan' wnnazen chia', žbizkze yebélenla'? Cha' bi yebangak benne' gat ka', žala' gonžo kan žnagak benách ka': "Ye'j gawžo dan' gatžo wxé wižj."

³³ Bi we'le latje no benne' gon láže'le' le'e. Cha' si' lo na'le late'ze da' wen laže', na' dotle yechólele.

³⁴ Le yeyát laže', na' biž gonle dola' dan' bálele le'e bi nónbia'le Dios. Zchalja' ki nich gona' ga yedoé'elele.

Kan gakžo kate' yebanžo lo yela' got

³⁵ Wákelta no benne' nne': "žNakxkze yebangak benne' gat ka'? žNakxkze gak bela' žen chégake' kate' yelá'gake'?"

³⁶ Le', benne' bi nnezle. Da' žazo' lo yo bi lan' cha' bi nitlen.

³⁷ Da'žazo' lo yo naken to binnedo'ze, cha' che zoa' scribe, o che yetó yiže' kwando'. Dan' žazo' bi naken yiže' kwando' da' žala' lan'.

³⁸ Dios žone' ga gak to to yiže' kwando' kan nonkze' chen. Kan nak to to binnedo' ka' žone' ga gak yiže' kwando' chen.

³⁹ Lezka', bi nak toze kan nak bela' che chegak yógo'te bia yiže' ka'. Zoa to bela' chegak benne' ka', na' yetó kan nak bela' chegak bia yiže' ka'. Yetó kan nak bela' chegak byinne' ka', na' yetó kan nak bela' chegak bel ka'.

⁴⁰ Lezka' nža' bela' žen chegak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios ka' nak bela' žen chegak benne' ka' zež nnite'e yežlyó nga. Zoa to yela' xtan chegak benne' ka' zež nnite'e ya'abá che Dios, na' yetó kan nak yela' xtan chegak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

⁴¹ Zoa to yela' xtan che wbíž, na' yetó che byo', na' yetó chegak belj ya'abá ka'. Yela' xtan che to belj ya'abá nžan' kan nak yela' xtan che yetó belj ya'abá.

⁴² Lezka' gaken kate' yebangak benne' gat ka'. Kate' zgache' to benne' lo yežw ba nake' to bela' žen da' kwia yin'. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize.

⁴³ Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to bela' žen ka'ze, na' da' zkwide'len. Kate' yebane', naž gake' to da' xtan, na' da' waže.

⁴⁴ Kate' zgache'e lo yežw ba nake' to bela' žen che yežlyó nga. Kate' yebane', naž gake' to da' soan to chi'ize ya'abá che Dios. Zoa to bela' žen che yežlyó nga, na' yetó kan gak da' cho'o be' nakkžžo.

⁴⁵ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Benne' nežw, benne' wzóe' yežlyó nga, bennen' lie' Adán, Dios bene' le' benne' ban" san Bennen' wyaze' latje che Adán na', Benne' Criston', Dios bene' ga nake' Be' nbánlenžo.

⁴⁶ Bi bla' zga'ale Benne' nake' Be'. Bla' zga'ale bennen' wdape' yela' benachze chežo, na' naž bla' Benne' nake' Be'.

⁴⁷ Bennen' wzóe' zga'ale', goke' yo. Bennen' bežope', Bennen' nake' Xanžon', bžoje' ya'abá che Dios.

⁴⁸ Benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga zež nake' kan gok bennen' goke' yo, na' benne' ka' žala' chejnníta'gake' ya'abá che Dios gákgake' kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios.

⁴⁹ Kan de chežo na'a to bela' žen da' naken kan gok bela' žen che bennen' goke' yo, lezka' žala' yeyakžo kan nak Bennen' bžoje' ya'abá na' che Dios.

⁵⁰ Ki znná da' ni da' žapa' le'e, zí'na'do' ka', znnia': da' naken bela' žen bi chazen gan znná bia' Dios, na' lezka', da' kwia yin' bi sin' da' zoan to chi'ize.

⁵¹ Le wia nga, žapa' le'e to da' bgachen': bi gatžo yógo'težo, san Dios wché'e kan nakžo yógo'težo.

⁵² To chi'ido'ze gaken, kan nak to da' zdaze yej lawžo, kate' kwež lozban' da' zze lawten. Kwež lozban', na' yebangak benne' gat ka', na' gákgake' to da' soan to chi'ize, na' Dios wché'e da' nakžo yógo'težo žo'o.

⁵³ Da' nakžo da' kwia yin' žala' yeyaken to da' soan to chi'ize, na' da' nakžo, dan' žala' gaten, yeyaken to da' batkle gaten.

⁵⁴ Katen' dan' kwia yin' ba beyaken to da' soan to chi'ize, na' lezka' dan' žala' gaten ba beyaken to da' batkle gaten, naž gak dan' neyjw le'e yiche la'y da' znnan: Begá'a to chi'ize yela' got.

Ben Benne' Criston' da' ni.

⁵⁵ Biž bi gak gon yela' got chežo.

Biž gak gon ga gatžo.

⁵⁶ Wak bi gon yela' got chežo dan' nbága'žo dola', na' nbága'žo dola' dan' zži'izo che xtiža' Dios.

⁵⁷ Žoχken Dios. Le' benkze' ga belažo lo yela' got ni'a che da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

⁵⁸ Che len, zí'na'do' ka', le soa choch. Le gak dot li laže' nich góntezle xchin Xanžon' dan' nnézkzelele žin da' žonle che Xanžon' bi naken dáche'ze.

16

Wnéžjwgak benne' Corinto ka' da' žiážjegac ljéžgake' ka'

¹ Na'a, kan nak che mežwn' da' wnéžjwle dan' gáklenen lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' nníta'gake' lo yež Jerusalén, le gon na'a kan goža' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Galasia.

² Tža tža nežw, to tole žala' ko'o cháwe'le late' mežw, kan nak da' zonn Dios chele. Le gape chi'in, nich bi gon byenen wtoblen katen' la'a gan zoale.

³ Katen' la'a gan zoale, seła'a benne' ka' kwele le'e nich chjake' lo yež Jerusalén. Wzoja' le'e yiche da' gonen ga gak biá'gake', na' chjwá'gake' mežwn' da' wnéjzjwlen.

⁴ Cha' žala' cha'a neda' ga na', na' wak sá'klene' neda'.

Da' žénele Pablo gone'

⁵ La'a gan zoale kate' yeyóž tia' lo yež ka' gan nbab Masedonia, dan' žon byenen tia' lo yež ka'.

⁶ Žekla' gá'nlena' le'e to chi'i, o ganlja' ga na' byo' zag ka'. Naž gak gáklenle neda', na' yego'ole neda' nez gáte'teze gan žala' cha'a.

⁷ Kate' la'a yedjwía' le'e bi žénela' teza' ga na'. Žxen laža'a sóalena' le'e scha, cha' Xanžon' we'e neda' latje.

⁸ Ga'na' nga lo yež Éfeso kate' žinže ža Pentecostés,

⁹ dan' de latje gona' to žin zen che Xanžon' nga, la'kze benne' zan žon byéngake' wséjwgake' xneza'.

¹⁰ Cha' xkwide' Timoteo la'be' gan zoale, le we' laže'-be', nich bi gak nyache' láže'be' katen' sóalembe' le'e. Ki žala' gonle dan' žonbe' xchin Xanžon' kan žona' neda' xchine'.

¹¹ Che len, bi žala' no benne' wzóe'-be' cheła'ale. Le gaklen-be', na' binlo le yegó'-be' nez, nich yela'be' ga zoa' neda' ni, dan' zbeza'-be', na' lezka' lježžo ka' žónlengake'-be' tzen žin.

¹² Kan nak che lježžo Apolo, góta'yoel'e'ela'-ne' cheje' chejwíe' le'e tzen len lježžo ka'. Bi žénele' cheje' na'a. Cheje' kate' sáke'le'.

Da' bchalj Pablo kate' ze lawte

¹³ Le gak ban laže', na' le gak choch kan žejle'le che Benne' Criston'. Le gak wechóg laže', na' le gon choch lázdo'le.

¹⁴ Len yela' nži'il le gon bíte'teze da' gonle.

¹⁵ Na'a, zí'na'do' ka', ba nnézkzelele kan nak Estéfanas, na' lezka' kan nakgak lježe' ka'. Zej nake' benne' nežw ka' bejlé'gake' che Benne' Criston' ladjw benách ka' nníta'gake' gan nbab Akaya. Benne' ki bde kwíngake' nich góngake' xchingak benách ka' che Dios.

¹⁶ Žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', gaple ba la'ne benne' ka' zej nake' ka' nakgak lježžo ki, na' lezka' kan zej nak benne' ka' žónlengake' légage' tzen žin, na' žáklengake' lježžo ka'.

¹⁷ Žebela' dan' bžingak Estéfanas, na' Fortunato, na' Akaiiko ga zoa' ni, dan' góklengake' neda' lo wlazle le'e.

¹⁸ Beyón zéngake' neda' kan lezka' beyón zéngake' le'e. Le gape ba la'ne benne' ki.

¹⁹ Yógo'te kwe' benách ka' che Dios, benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia nga žápegake' le'e "Padiox." Akila len zo'le', Prisila, na' lezka' benne' ka' zdóbgake' che Dios gan nak lo lížgake', žápegake' le'e "Padiox."

²⁰ Yógo'te lježžo ka', benne' nníta'gake' nga žápegake' le'e "Padiox." Le gape "Padiox" tole yetole, na' le cheła' lježle ka'.

²¹ Neda', Pablo, len na' kwinkza' zzoja' da' ni, na' znnia': žapa' le'e "Padiox."

²² No benne' bi nži'ile' Xanžo Jesús, Benne' Criston', ba nbage'e žia.

Da, Xan.

²³ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'le'e.

²⁴ Nži'ila' yógo'tele le'e dan' nakžo toze len Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BSELA' PABLO ŁO YEŽ CORINTO

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹ Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", le'e zdoble che Dios ło yež Corinto, na' lezka' yógo'tele nakle che Dios gan nbab Acaya. Neda' naka' wbás che Jesús, Benne' Criston', dan' žénele Dios gaka' ki. Bi' lježžo Timoteo žónlenbe' neda' tzen.

² Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Da' ka' wzaka' Pablo

³ jGa'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' nake' Xažo, Bennen' žeyache' láže'le' žo'o, na' žeyón zénzeze' žo'ol

⁴ Dios žeyón zene' žo'o kate' bi da' žaken chežo, nich gak yeyón zenžo benne' ka' zoa bi da' žaken chégake'. Žeyón zenžo légake' kan Dios žeyón zene' žo'o.

⁵ Kan žan da' zžáka'žo kan wzaka' Benne' Criston', lezka' žan da' žeyón zenen žo'o, dan' nakžo toze len Benne' Criston'.

⁶ Che len, cha' zoa bi da' zžáka'to', žaken ki cheto' nich gak yeyón zento' lježto' ka', na' gonto' ga yelale le'e. Cha' Dios žeyón zene' neto', žaken ki nich gak yeyón zento' le'e, na' lo yela' zbez zen laže' chele, gak sóelele da' ka' zžáka'le, kan lezka' žaken cheto'.

⁷ Žxen láže'to' ga'nle choch kan žejle'le che Dios, dan' nnezlto' cha' sáka'le le'e tzen len neto', lezka' yebélele tzen len neto' dan' Dios žeyón zene' žo'o.

⁸ Žénelto' nnézele, zí'na'do' ka', kan nak da' zan da' goken cheto' gan nbab Asia. Wdetlen dan' goken cheto', na' gokžen zi' ka da' gok soelto'. Ki goken, biž bxen láže'to' soato' nbanto'.

⁹ Goklto' goken cheto' kan žak chegak benne' ka' ba nžog chégake' gátgake'. Goken ki cheto' nich bi wxén láže'to' la' kwínzeto', san wxén láže'to' Dios, Bennen' žesbane' benne' gat ka'.

¹⁰ Dios beslé' neto' lo da' benen ga ben zož gatto', na' žeslé' neto' tža tža. Žxen láže'to' Le' yeslé' neto' ki da' yoble,

¹¹ cha' gáklene neto', na' wcháljlene Dios, na' nnábele-ne' gáklene' neto'. Dios gone' kan nnábele-ne' tzen len benne' zan, na' gon chawe'e neto', na' légake' ye'gake' Dios: "Žóxkeno'" ni'a cheto'.

Biz chen' zžele Pablo nich cheje' yež Corinto

¹² Da' ni žonen ga žebelto'. Be' nakkzto' złoe'elen neto', len yela' li laže' cheto', na' dot láže'to' žonto' da' žonto' yežlyó nga, na' lezka'

bento' gan zoale le'e. Ki bento', dan' benn Dios cheto' da' góklenen neto', na' kege len yela' žejní'il chezto' bento' ki.

¹³ Zzojto' chele le'e toze da' gak goł-le, na' da' gak chejní'ilele. Žak laža'a chejní'ilele dot zen

¹⁴ dan' žejní'ilele late'. Naž kate' žin ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' gak gaple neto' ba la'ne kan neto' žapto' le'e ba la'ne na'a.

¹⁵⁻¹⁶ Dan' bxen laža'a da' ni, wzá' laža'a yedjwía' le'e zga'ale katen' wdía' gan nbab Masedonia, na' yedjwía' le'e da' yoble kate' yezá'a nga, nich yebélenlele neda' chope chí'i. Te na' gak gáklene neda', na' yego'ole neda' nez nich cha'a gan nbab Judea. Ki gónela' gona'.

¹⁷ žžéklele ben laža'a dan' bcha'a kan bena'? žžéklele lo yela' benachze chia' žona' da' znnaze chia', na' bchaljza' katen' wnnía': ki gona'?

¹⁸ Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' žone' dot zen kan znnaxtíze'e, bi bchaljza' katen' bzenla' le'e xtíža' Dios.

¹⁹ Bi zchaljze Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios, Bennen' bzenlto' le'e kan nak chie', neda' len Silbano, na' Timoteo. Jesusen' zchalje' da' naken dot da' li.

²⁰ Benne' Criston' žonkze' ga nakkzen yógo'te da' bchebe laže' Dios, na' ni'a chie' Le' gak nnažo: "Ka'kze gaken" nich ga'n zen Dios.

²¹ Dios na'kze žone' ga žxen láže'to' tzen len le'e nakžo che Benne' Criston', na' bdie' lo na'to' žin chie' da' žonto'.

²² Le' benne' chežo da' nak bia' nakžo chie', dan' bchize' Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo. Dios Be' La'y na' nake' chežo da' žonen ga nnezlžo sižo yógo'te da' gonn Dios chežo.

²³ Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' nnézkzele' da' zža' laža'a, zchalja' da' naken dot da' li. Nnézkzele' Le' bi bedjwía' le'e lo yež Corinto, nich bi gon byenen gona' ga gak nyache' láže'le le'e.

²⁴ Bi žénelto' wchí'ilto' le'e kan žejle'le che Benne' Criston', dan' ba nakle choch kan žejle'le chie'. Žénelto' gonto' da' gonen ga yebélele.

2

¹ Che len be' laža'a bi yedjwía' le'e da' yoble bayén, nich bi gona' ga gak nyache' láže'le.

² Cha' gona' neda' ga gak nyache' láže'le le'e, ižonkze benne' gone' ga yebela' neda'? žžála' gona' ga gak nyache' laže' bennen' žála' gona' ga yebela' neda'?

³ Che len bzoja' chele le'e yiche da' nežw. Bi gónela' yedjwía' le'e, nich bi gonle le'e ga gak nyache' laža'a neda', dan' le'ekze žála' gonle ga yebela' neda'. Dan' žxen laža'a le'e, nnezla' yebélele yógo'tele cha' yebela' neda'.

4 Katen' bzoja' chele diža' nežwn', wžé' zedla', na' gokle'e nyache' laža'a na' zejte wžeža'. Bzoja' da' ka' le'e yichen', kege nich gona' ga' gak nyache' láže'le le'e, san nich nnézlele kan nží'ile'ela' le'e.

Žála' yenit lawžo che no benne' žone' da' kegle

5 Bennen' bene' da' kegle, bennen' zoe' ga' na', kege bene' ga' gok nyache' laža'a nedza', san bene' late' ga' gok nyache' láže'le yógo'tele le'e. Znnia' late' nich bi tetlen yesbaga'a bennen' zia.

6 Ka'ze da' ba' bsáka'le bennen' yeláte'ze ka' bdachle le'e.

7 Na'a, žála' yenit lawle bennen', na' gon chochle le', nich bi tetlen gak nyache' láže'e, na' nich bi yeyále' to chi'ize.

8 Che len žáta'yoela' le'e gonle da' gak bia' nží'ilele-ne' dot láže'le.

9 Lezka' che len bzoja' chele, le'e yichen'. Gónela' si' bi'a le'e nich nnezla' cha' žóntezle kan znnia' xtiža'a.

10 Kate' ženit lawle le'e che no benne', lezka' neda' ženit lawa' chie'. Kate' ženit lawa' che no benne', zoa bi da' bene', žonan' lo' wĺáz Benne' Criston' nich gak chawe' chele le'e.

11 Ki žona' nich bi sáke'le da' xiwe' bi da' gonen chežo, dan' ba' nnezlžo da' ženelen gonen chežo.

Wžé' zedle Pablo lo' yež Troas

12 Katen' bla'a lo' yež Troas nich wchaljia' diža' chawe' kan nak che Benne' Criston', na' Xanžon' bénnli'e neda' latje wchaljia' ga' na'.

13 La'kze goken ki, wžé' zedla' dan' bi bejxaka'a bi' lježžo Tito ga' na'. Che len bkwasłena' benne' ka', na' wyá'a gan nbad Masedonia.

Da' nzi' lo' na'žo dan' nakžo toze len Jesús

14 Žoxken Dios, Bennen' zché'teze' žo'o ka' to da' nak bian' beyož beslá Benne' Criston' žo'o. Dios zkonle' žo'o žin nich zloe'ele' law kan gak gónbia'gak benách ka' Benne' Criston'. Nakžo ka' to da' zla' zix, da' žisen gáte'teze.

15 Nakžo ka' to da' zla' zix, da' zzey Benne' Criston' law Dios, na' zchisen' lawgak benne' ka' ba' belágage', na' lawgak benne' ka' zej nńtle'.

16 Lawgak benne' ka' zej nńtle' nakžo ka' to da' zla' zgot da' nak bian' gátgake', san lawgak benne' ka' ba' belágage' nakžo ka' to da' zla' zix da' nak bian' sóatežžo nbanžo. Žo'Nožke benne' nake' zi gone' ki?

17 Bi žonto' kan žongak benne' zan, benne' žkógekle' xtiža' Dios žin ka' to da' žóte'gaken', na' žá'waken', san dan' bsela' Dios neto', dot láže'to' zchaljto' lawe' Le', dan' nakto' toze len Benne' Criston'.

3

Diža' da' žeyonen žo'o toze len Dios

1 Žžéklele le'e zka'n zen kwinto' katen' zchaljto' ki? Žžon byenen wloe'elto' le'e to yiche da' nak bian' da' nakto'? Žžon byenen nnablto' le'e gonnle to yiche ki cheto' kan žongak baže benách ka'?

2 Le'ekze nakle ka' to yiche da' nak bian' da' nakto', dan' nyejwn lo' yichj lázdo'žo, na' yógo'te benách gak gólgaken', na' chejní'igeklen'.

3 Da' nakle nla' law ka' to yiche da' bzoj Benne' Criston', dan' bsele'e lo' na'to' neto'. Bi nyejw to le'e yiche, san Be' La'y che Dios ban bzojen', kege to lo' yej blag, san lo' yichj lázdo'le bzojen'.

4 Ki zchaljto' dan' žxen láže'to' Dios dan' nakto' toze len Benne' Criston'.

5 Bi žeklto' zoa bi da' gak gonto' néto'ze, san Dios žonne' yela' wak cheto' nich bi da' gonto'.

6 Dios bennkze' yela' wak cheto' nich gonto' xchine' lo' diža' koben', da' žeyonen žo'o toze len Dios. Diža' ni bi naken to da' zchi'le žo'o da' nyejwn to le'e yiche, san naken to da' žsedle Dios Be' La'y žo'o. Xtiže'e da' nyejwn le'e yichen' zchogen chežo gatžo, san Dios Be' La'y žone' ga' zoažo nbanžo.

7 Da' ka' bchi'le Dios neto' da' zej nyejwn le'e yiche, Dios na'kze bzojen' lo' yej blag ka', na' bla' law yela' zen chie' katen' bdien' lo' na' Moisés. La'kze wdé'chen, wyepłe'e yes banín' law Moisés na'. Ka' goken, bi gok wiagak benách Israel ka' law Moisés na'. Cha' yela' baní' ki wzóalenen xtiža' Dios, na' xtiže'e na' zchogen chegak benách ka' gátgake'.

8 da' zénle'eže nak yela' baní' da' zóalenen da' ka' žon Dios Be' La'y.

9 Wzóa to yela' baní' da' wzóalenen dan' benen ga' nžog chegak benách ka' gátgake'. Da' zénle'eže nak yela' baní' che da' žonen ga' znnia' Dios zej nak benách ka' chawe' lawe' Le'.

10 Dan' záka'le'e yela' baní' da' nla' law na'a, láte'do'ze nga'n yela' baní' da' bla' law n katen' Dios bnezjwe' da' bchi'le' benách ka'.

11 Cha' wzóa yela' baní' che da' wzóan to chí'ido'ze, da' zénle'eže nak yela' baní' che da' zoan to chí'ize.

12 Dan' naptó' da' ni da' žxen láže'to', zchaljto' lo' yela' wechóg láže' cheto'.

13 Bi žonto' kan ben Moisés, bkache'e lawe' len to láže'do', nich bi le'egekle benách Israel ka' yela' baní' da' zej zńitlen.

14 Bcholgak yichj lázdo'gak benne' ka'. Na' zejte na'a ža katen' žólgake' yiche che diža' golen' da' žeyonen benách ka' toze len Dios, naken chégake' kan zkache' láže'don' yej lágwage', da' gak yeká' toze Benne' Criston'.

15 Na' zejte na'a ža, katen' žólgake' yichen' gan nyejw diža' che Moisés, zoa ka' to láže'do' yej lágwage' dan' žonen ga' nchol' yichj lázdo'gake'.

¹⁶ Kate' no benne' žeyake' che Xanžon', žegá'a dan' žonen ga nchol' yichj lázdo'w benne'.

¹⁷ Katen' zmnato' "Xanžo" zchaljto' che Dios Be' La'y. Gan zoa Be' La'y che Xanžon', zoakze yela' weslá ga na'.

¹⁸ Yógo'težo žo'o bi be zoa yej lawžo, san nakžo ka to yej wan gan zla' law yela' baní' che law Xanžon', na' yela' baní' na' che Xanžon', Bennen' nake' Be' La'y, zchan' žo'o, na' žonen ga zej žákžežo kan nak Benne' Cristo na'kze, na' žáta'že yela' baní' chie' len žo'o.

4

¹ Dios beyache' láže'le' neto', na' bdie' lo na'to' žin da' žonto', na' che len bi žak chope láže'to'.

² Ba bka'nto' da' ka' žongak benne' ka' ngáche'ze, da' ka' žongaken ga žedoe'elžo. Bi žon láže'lto' nitó benne', na' bi zcha'to' xtiža' Dios. Dan' zchaljto' che da' nak dot da' li, že' láže'to' gonto' da' ka' gónbia'gekle yógo'te benách ka' zej naken chawe' law Dios.

³ Cha' zej nnita' benne' ka' bi žejni'igekle' diža' chawen' da' zchaljto', zej nakze benne' ka' zej nchol' yichj lázdo'gake' bi žejni'igeklen'.

⁴ Bi žejle'gak benne' ka', dan' ben da' xiwe' ga naken ki. Da' xiwe' žon kwinen ka' dios, na' zna' bian' benách ka' zej nnite'e ža ni zoažo na'a, na' benen ga zej nchol' yichj lázdo'gake' nich bi lé'egekle' yela' baní' che diža' chawen' kan nak yela' baní' che Benne' Criston', Bennen' zne'e dot kan zna' Dios na'kze.

⁵ Bi zchaljto' che la' kwínzeto', san zchaljto' che Jesús, Benne' Criston', na' zzenlto' benách ka' Le' nake' Xanžo, na' neto' naktó' wen žin chele dan' nži'ilto' Jesusen'.

⁶ Dios, Bennen' bene' ga wza'ní' baní' gan gok chol', nake' Bennen' žsa'ni'e lo yichj lázdo'žo, na' zzejni'ile' žo'o nich gónbia'žo yela' baní' che Dios, da' zza'nín' žoa'a law Jesús, Benne' Criston'.

Dan' žejle'žo che Dios žonžo kan žénele' Le'

⁷ Yela' wnni'a che Dios ni yo'on lo yichj lázdo'žo žo'o, na' nakžo ka to yeso' da' naken yo, nich gak bia' yela' wak zen na' naken che Dios, na' kege chéžežo.

⁸ Žsaka' zí'gake' neto', san bi zkwide' láže'to'. Že' zedlto', san bi žak chope láže'to'.

⁹ Zbia láže'gake' neto', san bi žebéj yichj Dios neto'.

Zžó'ngake' neto' lo yo, san bi zbia yí'gake' neto'.

¹⁰ Lo beľa' žen cheto' zátteztó' tzen len Jesús, san nak bia' lo beľa' žen cheto' zoato' nbánlento' Le' tzen.

¹¹ Kate' ne zoato' nbanto', zónteze zož gatto' dan' naktó' che Jesusen' nich gak bia' zoato'

nbánlento' Le' tzen lo beľa' žen cheto', da' znitlen.

¹² Ki naken, žon zož gatto' neto', san ni'a che da' ni žata' yela' nban chele le'e.

¹³ Nyejw le'e yiche la'y da' zmnat: "Bejli'a che Dios, na' che len bchalja'." Lezka' žaken cheto', žejle'to' che Dios, na' che len zchaljto'.

¹⁴ Nnezlto' kan gon Dios, Bennen' besbane' Xanžo Jesús, lezka' yesbane' neto' tzen len Jesusen', na' chejzié' neto' tzen len le'e lawe' Le'.

¹⁵ Yógo'te da' ki žákgaken ki nich gak chawe' chele le'e, na' cha' da' žonn Dios chežo gatan' chegak benách zanže ka', na' yé'gake' Dios: "Žóxkeno'" na' ga'n žen Dios.

¹⁶ Che len, bi žak chope láže'to'. La'kze zbia yi' beľa' žen cheto', yógo'te ža žkobe Dios da' naktó' lo yichj lázdo'to'.

¹⁷ Da' láte'do'ze da' zžáka'žo na'a to chí'ido'ze žonen ga gata' chežo to da' yebéle'elenižo da' soan to chí'ize, dan' záka'le'ežen kan gak gónbia'žo.

¹⁸ Bi že' láže'žo da' zle'elžo yežlyó nga, san da' bi gak le'elžo že' láže'žon. Dan' zle'elžo, to chí'ido'ze zoan, san dan' bi gak le'elžo soan to chí'ize.

5

¹ Nnezlžo kate' kwia yi' beľa' žen chežo, da' naken ka to yo'o láže'do' yežlyó nga, Dios ba bkweze' to da' kobe chežo, da' naken ka to yo'o, dan' zoan to chí'ize ya'abá che Dios, na' naken dan' benkze' Le'.

² Che len zbeže láže'žo dan' žénelžo cho'ožo da' koben', dan' naken ka to ližžo ya'abá che Dios.

³ Cho'ožo da' koben' kan žákwžo to laže', nich bi soažo gan bi yo'ožo lo beľa' žen chežo.

⁴ Kate' ne zoažo lo beľa' žen chežo, da' naken ka to yo'o láže'do', zbeže láže'žo lo yela' nyache' laže' chežo. Bi žonžo ki dan' žénelžo wka'nžo beľa' žen chežo, san žénelžo cho'ožo to chí'ize da' koben'. Ki gaken, wka'nžo beľa' žen chežo da' zbia yin', na' chazzo lo yela' nban da' zejli' kanne.

⁵ Dios ba bkweze' yógo'te da' ki chežo, na' bchize' Dios Be' La'y žo'o, Bennen' nake' chežo da' nak bian' sí'kzežo dan' bkweze' chežo.

⁶ Che len zoažo choch. Kate' ne yo'ožo lo beľa' žen chežo, nnezlžo zoažo zi'to' gan zoa liž Xanžon'.

⁷ Žonžo kan žonžo dan' žejle'žo che Dios, na' kege dan' zoa bi da' zle'elžon.

⁸ Dan' žxen láže'žo da' ni, žénelžo wka'nžo beľa' žen chežo nga nich chejsóalenžo Xanžon'.

⁹ Che len že' láže'žo gonžo da' žaz laže' Xanžon', cha' ga'nžo lo beľa' žen chežo nga, o cha' chejsóalenžo Xanžon' ga na'.

¹⁰ Ki žonžo dan' žon byenen la'žo yógo'težo law Benne' Criston' gan ži'e zchi'a láže'e. Naž

yebi'e che chežo kan zej nak da' benžo kate' nen yo'ožo lo beła' žen chežo nga, cha' benžo da' zej naken chawe' o da' kegle.

Da' žeyón žo'o toze len Dios

¹¹ Che len, dan' zžébeto' Dios, že' láže'to' wzejni'ildo' benách ka'. Dios nnézkzele' kan zej nak da' ka' yo'o lo yichj lázdo'to', na' žžen laža'a lezka' le'e nnézele binlo dan' yo'on lo yichj lázdo'to'.

¹² Bi žebéj kwinto' chawe' lawle le'e, san ženelto' gata' latje chele gaple neto' ba la'ne, nich gak yecheble, bi da' ye'le benne' ka' zka'n žen kwíngake' kan zloé'eze law kwíngake', na' kege kan zej nake' lo yichj lázdo'gake'.

¹³ Cha' nyal' yichjto', naken nich ga'n žen Dios, na' cha' bi nyal' yichjto', naken nich gak da' chawe' chele le'e.

¹⁴ Žon byenen bi da' gonto' dan' nži'il Benne' Criston' žo'o, dan' nnezlžo toze Le' gote' lo wlazgak yógo'te benách, na' che len nak chegak yógo'te benách ka' kan nátlengake' Le' tzen.

¹⁵ Le' gote' lo wlazgak yógo'te benách ka' nich biž bi gongak benne' ka' zej nnita' nbane' da' naken chégakze', san da' naken che Bennen' gote' lo wlázgake', na' bebane' lo yela' got.

¹⁶ Che len, biž gónbia'to' benách ka' kan zej nakze' lo beła' žen chégake', na' la'kze kíte'ze bėnbia'to' Benne' Criston', bi nónbia'to'-ne' ki na'a.

¹⁷ Cha' ba beyák nóte'teze benne' toze len Benne' Criston', ba nake' benne' kobe. Ba wdé che da' gokgak zga'ale, na' ba zej nboden yógo'ten.

¹⁸ Yógo'te da' ki ben Dios, Bennen' beyone' žo'o toze len Lekze' lo na' Benne' Criston', na' bdi'e' lo na'to' wchaljto' kan gak yeyakgak yógo'te benách ka' toze len Le'.

¹⁹ Da' zchaljto' znnan ki: "Dios wzóalene' Benne' Criston' tzen, na' bene' ga gak yeyakgak benne' ka' nnita'gake' yežly' nga toze len Lekze', na' bi žejsá' laže'e doła' da' wbága'gake'." Bdi'e' lo na'to' diža' chawe' ni, kan gak yeyakgak benách ka' toze len Le'.

²⁰ Na'a, naktó' wbás ka' che Benne' Criston', na' žak na'a ka Dios nakze žáta'yoel'e' le'e lo na'to' neto'. Che len žáta'yoelto' le'e lo wláž Benne' Criston', le yeyák toze len Dios.

²¹ Benne' Criston' bi be doła' bene', san Dios bdi'e' Le' ka to benne' doła' lo wlazžo žo'o nich gata' latje chežo gakžo chawe' kan nak Dios na'kze, dan' nakžo toze len Benne' Criston'.

6

¹ Dan' žónlento' Dios tzen žin, žáta'yoelto' le'e, na' znnato' bi wdela' ka'ze da' chawe' da' žénele Dios gone' chele.

² Nyejw le'e yiche la'y kan wnná Dios, da' znnan:

To ža wžé' laža'a le', benla' chio', na' ža bena' ga gak yeló', góklena' le'. Le wia nga. Na'a naken ža že' laže'e žo'o. Na'a naken ža gak yelažo.

³ Bi ženelto' bi da' gonto' da' gonen ga wchixle no benne', nich bi soa no benne' wka'ne' ka'ze žin da' žonto'.

⁴ Ni'a che yógo'te da' žonto', že' láže'to' gak bia' naktó' wen žin che Dios. Che len, len yela' zbeze žen laže' zzoelto' da' ka' zžáka'to', na' da' ka' žiážjelto', na' da' ka' žóngaken ga že' zedlto'.

⁵ Ki bento' la'kze bdingak benne' ka' neto' lo yo, na' bséjwgake' neto' liž ya, na' wžia láže'gake' neto'. Wdetle bento' žin, na' bi gota' cheto' latje tasto' o bi da' gawto'.

⁶ Be' láže'to' gak bia' naktó' wen žin che Dios. Gok bia' da' ni dan' naktó' lazdo' yaž, na' dan' naptó' yela' žejni'il, na' dan' zbežto' žen laže', na' dan' naktó' ži'i laže', na' dan' zoalen Dios Be' La'y neto', na' dan' nak li laže' kan nži'ildo' lježto' ka'.

⁷ Zchaljto' da' naken dot da' li, na' zoalen yela' wak che Dios neto'. Da' nak chawe' naken ka to da' zdil-łento' lo wdile,

na' lezka' da' žape chi'in neto' lo wdilen'.

⁸ Zej nnita' benne' ka' žápegake' neto' ba la'ne,

na' lezka' benne' ka' zžóagake' neto' cheła'ale. Zej nnita' benne' ka' žliž zí'gake' neto', na' lezka' benne' ka' žliž cháwe'gake' neto'. La'kze benách ka' znnágake' žon láže'to', zchaljto' da' naken dot da' li.

⁹ La'kze zej nnita' benách ka' bi zej nónbi'e neto',

lezka' zej nnita' benne' ka' zej nónbi'e neto'. Zdato' gan žon zož gatto', san ne zoato' nbanto'.

Žóngake' neto' da' žia, san bi žótgake' neto'.

¹⁰ Žóngake' neto' nyache' laže', san žebézezelto'.

Naktó' benne' yache' ka', san žonnto' yela' wnni'a li laže' chegak benne' zan ka'. La'kze bi be de cheto', yógo'te da' de naken cheto'.

¹¹ Dot láže'to' zcháljento' le'e, zí'na'do' ka', le'e zoale lo yež Corinto. Błoe'elto' le'e kan da' li že' láže'to' le'e.

¹² Cha' bi nakžo toze bi naken dan' bi že' láže'to' le'e, san le'ekze bi že' láže'le neto'.

¹³ Na'a, zcháljlēna' le'e kan žon to benne' zcháljlēna' ži'nkze' ka', na' znnia': le yebi' cheto' kan žónlento' le'e. Le we' laže' neto'.

Nakžo ka to yodo' gan yo'o Dios ban

¹⁴ Bi gónlenle tzen benách ka' bi žejlé'gake' che Dios.

Bi gak gak toze da' nak chawe' len da' kegle.
Bi gak gak toze da' nak cho|len da' nak bani'.
15 Bi gak gak toze Benne' Criston' len da' xiwe'.

Bi gak gak toze to benne' žejli'e che Benne' Criston' len to benne' bi žejli'e chie'.

16 Bi gak gak toze yodo' che Dios len lo'a ka'.
Le'ekze nakle ka to yodo' gan yo'o Dios ban.
Kan nak da' ni, Dios na'kze wnné':
Sóalena' légage', na' tálena' légage'.

Gaka' Dios chégake',
na' légage' gákgake' benách chia' ka'.

17 Che len, lezka' wnné' ki:

Le yežój ládjwgake', na' le kwas gan nníta'gake'.

Wnná Xanžo: "Bi gón|enle légage' tzen da' kegle,

na' si' lo na'a le'e.

18 Neda' gaka' Xakzle,
na' le'e gakle zi'na' ka', benne' byo ka', na' no'le ka'."

Ki zna Xanžo, Bennen' napkze' dot yela' wak.

7

1 Da' ki da' bchebe laže' Dios zej naken chežo, ljéža'do' ka'. Che len žala' yeyón kwinžo chawe', na' yekwasžo bite'teze da' zka'n ditjen be|a' žen chežo, na' be' nakkžžo. Lo yela' zžebe Dios chežo žala' gakžo che Leze'.

Beyát láže'gak benne' Corinto ka'

2 Le si' lo na'le neto'. Bi bento' no benne' lád|wle le'e zia. Bi bento' ga chixle no benne'. Bi ben láže'lto' no benne'.

3 Zchalja' ki, kege nich yesbaga'a le'e zia, san naken ka wnnía' zga'ale, na' da' yoble znnia': zoa' ban laže' soa' nbán|lena' le'e o gát|lena' le'e dan' že' laža'a le'e.

4 Žxen|le'e laža'a le'e, zí'na'do' ka', na' žapa' le'e ba la'ne. La'kze da' zan da' zžaka'to', zóal|a' choch, na' žebé|e'ela'.

5 Katen' bžinto' gan nbab Masedonia, na' zejte na'a ža, bi žata' cheto' latje yezi' láže'to', san da' zan da' žaken cheto'. Benách ka' zdíl|lengake' neto', na' lo yichj lázdo'to' zej yo'o da' ka' zchébegaken neto'.

6 Naž Dios, Bennen' žon choche' no benne' za' gak chope laže'e, ben choche' neto' dan' bežín xkwide' Tito ga zoato' ni.

7 Bi gokzen dan' bežinbe' ga zoato' ni, san dan' lezka' bzenlbe' neto' kan le'e ben chochle lázdo'be'. Bzenlbe' neto' kan žéne|e'elele ye|é'elele neda', na' kan nak nyache' láže'le ni'a che da' goken ga na', na' lezka' kan že' láže'le neda'. Yógo'te da' ki žóngaken ga žebé|e'ela'.

8 La'kze da' bzoja' chele le'e le'e yiche nežwn' benen ga gok nyache' láže'le le'e, bi nak nyache' laža'a na'a. Zga'ale gok nyache'

laža'a kate' gókbe'ela' benen ga gok nyache' láže'le le'e to chi'ido',

9 san na'a žebela', kege dan' gok nyache' láže'le, san dan' ben yela' nyache' laže' chele na' ga beyát láže'le. Dios bkonle' žin yela' nyache' laže' chele na', nich bi wchixe|ele le'e ni'a che da' bento' neto'.

10 Yela' nyache' laže' da' zkonle Dios žin žonen ga yeyát laže' no benne' nich ye|é', na' che len bi žala' gak nyache' láže'žo ni'a chen, san yela' nyache' laže' da' naken che yežlýo nga žonen ga žatgak benách ka'.

11 Le wia nga kan bkonle Dios žin yela' nyache' laže' chele na':
Benen ga že' láže'le Dios.

Benen ga góne|ele yežojle chawe'.

Benen ga bža'ale bennen' bene' do|an'.

Benen ga zžébe|le Dios.

Benen ga be' láže'le gonle kan zna xtiža' Dios.

Benen ga nž'i|lele Dios dot láže'le.

Benen ga góne|ele gonle zia bennen' bene' do|an'.

Benle da' nak bia' bi be do|a' nbága'le ni'a che dan' goken.

12 Che len, la'kze bzoja' ki le'e yichen', bi gokzen ni'a che bennen' bene' do|an', na' kégeze ni'a che bennen' wzake'e, san lezka' nich gak bia' law Dios da' li že' láže'le neto'.

13 Da' ni ben chochen lázdo'to'. Kégeze beyák choch lázdo'to' san žebé|e'elto' dan' žebél xkwide' Tito ni'a che da' benle le'e, na' ben chochle lázdo'be'.

14 Bka'n zena' le'e law xkwide' Titon', na' bi benle ga bedoe'ela'. Bchál|jentzto' le'e da' nak dot da' li, na' lezka' nak dot da' li da' bchál|jentto' xkwide' Titon' katen' wdapto' le'e ba la'ne.

15 Žej žakže dot li laže' kan nž'i|x xkwide' Titon' le'e kate' žejsá' láže'be' kan benle kan zna xtiža'to', na' kan wdaple-be' ba la'ne lo yela' zžebe Dios chele, na' lo yela' gaxjw laže' chele.

16 Žebé|e'ela' dan' gak wxén laža'a le'e dot laža'a.

8

Kan žala' wnéjwžo da' napžo

1 Na'a, zí'na'do' ka', žénelto' wzenlto' le'e kan nak da' benn Dios chegak kwe' ka' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia.

2 La'kze da' zenle'e wzáka'gake' lo da' ka' gógkaken chégake', da' zenle'e bebégekle', na' dot láže'gake' bnéjw|gake' da' zenle'e la'kze zej nake' benách yache' ka'.

3 Neda' zzoa lia' kan nak chégake', dot láže'gake' bnéjw|gake' yógo'te da' gok wnéjw|gake', na' bnéjw|gake' ka' da' gógkake'.

4 De chgi' wnnábgekle' neto', na' góta'yoel'e'egekle' neto' we'to' légage' latje tzen

len neto' gáklengake' lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

⁵ Béngakže' kan wlék yichjto' góngake', dan' zga'ale bde kwíngake' lo na' Xanžon', na' lezka' lo na'to' neto', na' naken da' žaz laže' Dios.

⁶ Che len wnnablto' xkwide' Titon' yeyóž gonbe' xchinbe' gan zoale le'e, nich wtobbe' mežw da' znéjzwlé le'e lo yela' ži'i laže' chele, kan wzó lawbe' benbe' zga'ale.

⁷ Nakle benne' blo ka' kan nak yógo'te da' žonle,

kan žejle'le che Benne' Criston', na'

kan žejní'ilele, na'

kan zzejní'ilele benách ka', na'

kan že' láže'le gonle da' naken chawe', na'

kan nži'ilele neto'.

Lezka' žala' gake benne' blo ka' kan gákléne lježle ka', na' lo yela' ži'i laže' chele soa bi da' wnéjzwlé chégake'.

⁸ Bi žon byena' gonle le'e ki. Zchalja' kan žongak yeba'le benách ka', kan dot láže'gake' bi da' znéjzwgake'. Ki žona' nich gona' ga gonle da' gak bia' nak dot li laže' kan nži'ilele lježle ka'.

⁹ Nnékzelele da' benn Xanžo Jesús, Benne' Criston', chežo. Gota' yela' wnni'a zen chie', san nich gákléne' le'e beyake' benne' yache' nich gata' yela' wnni'a chele, dan' goke' Le' yache'.

¹⁰ Ki žekla' neda': gakže chawe' chele cha' yeyóž gonle da' wzó lawle žonle ba gok to yiz. Gokle benne' blo ka', kégeze kan bnéjzwlé, san lezka' kan gónelele wnéjzwlé.

¹¹ Na'a, dot láže'le le yesyóž gonle dan' wzó lawle žonle, na' dot láže'le bnéjzwlé. Le wnezjw na'a kan sáke'le.

¹² Cha' žénelele bi da' wnéjzwlé, Dios žape' ba la'ne da' znéjzwlé kan nak da' deze chele. Bi znnabe' wnéjzwléle ka da' deze chele.

¹³ Bi žénela' gona' ga wnéjzwlé le'e da' gáklénele yezika' benách ka' na' zejte yážjelele le'e.

¹⁴ Žénela' gak tlebe kan de chele, na' chégake'. Na'a da' zenle'e de chele da' gak wnéjzwlé nich soa da' gata' chegak benne' ka' žiážjegekle'. Naž kate' yážjelele le'e, légage' gak bi da' wnéjzwgake' chele nich ki gak tlebe kan de chele, na' chégake'.

¹⁵ Lezka' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Bennen' btobe' da' zenle'e, bi be bga'nze chie', na' bennen' btobe' láte'ze, bi be byážjele'."

Kan žongak xkwide' Tito, na' lježbe' ka'

¹⁶ Žoxken Dios, Le' bene' ga že' laže' xkwide' Tito le'e kan že' laža' a neda' le'e.

¹⁷ Kégeze žonbe' kan znná xtiža'a da' wnnabla'-be', san dan' že' láže'kzbe' le'e, žakze chebe' gónelbe' chejwiabe' le'e.

¹⁸ Žsélja'to' to lježžo tzen len lebe', lježžon' žápegak yógo'te kwe' benách ka' che Benne'

Criston' le' ba la'ne, dan' žone' binlo žin che diža' chawen'.

¹⁹ Lezka' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' wžegak benne' ni nich sá'lene' neto' tzen chjwa'to' dan' znéjzwlé le'e nich ga'n zen Xanžon', na' lezka' gak bia' že' láže'žo lježžo ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

²⁰ Ki gaken, gónlene' neto' tzen nich bi gak no benne' bi da' nnie' cheto' kan žónlento' mežwn' da' zenle'e da' znéjzwlé le'e, da' gáklénele benách yache' ka'.

²¹ Že' láže'to' gonto' da' naken chawe', kégeze law Xanžon', san lezka' lawgak benách.

²² Lezka' žsélja'to' yetó lježžo tzen len légage', bennen' ble'elto' zan ch'i' kan žone' le', na' nak bia' dot laže'e žénele' gónlene' neto' tzen žin. Lezka', dan' žxen laže'e le'e, žéneže'le' gákléne' neto' lo žin ni.

²³ Cha' no benne' nnable' kan nak xkwide' Titon', nakbe' lježa', na' žónlenbe' neda' tzen žin nich gáklento' le'e. Cha' no benne' nnable' kan zej nak yezika' lježžo ki, bsélja'gak yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' légage', na' zka'n zéngake' Benne' Criston'.

²⁴ Le gon ga gak bia' nži'ilele légage' nich gákb'e'egekle' yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston' žonle ki, na' nich nnezgekle' nak dot da' li da' chawe' da' znnato' kan nak chele.

9

Mežw da' žtobžo da' gáklénele lježžo ka'

¹ Kan nak da' znéjzwlé da' gáklénele lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bi žon byenen wojza' chele le'e, le'e yiche ni.

² Ba nnezla' kan žénelele gonle da' ni, na' zchalja' lawgak benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nhab Masedonia nga, kan nak da' chawe' da' žonle. Zzenla' légage' kan nak chele le'e, zoale gan nhab Acaya, kan ba gok to yiz ba zoale gonle da' ni, na' dan' že' láže'le gonle da' ni, ben chochen láždo'gak yeláte'ze bdachgak benách ki, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

³ Na'a, žsélja'a lježžo ki gan zoale nich gak bia' nak dot da' li da' znnato' kan nak chele, na' nak kan ba wnni'a' chele, ba zoale gonle dan' gáklénele lježžo ka'.

⁴ Cha' ba'le benách Masedonia ki, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', yidlengake' neda' tzen, na' cha' gak bia' bi zoale gonlen, naž yedoe'elto' dan' bxen láže'to' le'e, na' lezka' le'ekze žala' yedoe'elele.

⁵ Che len gokla' žala' selja'a lježžo ki nich žingake' gan zoale zgá'alegake' kate' la'a neda', na' gáklengake' le'e nich yeyóž wtoble dan' bchebe láže'le wnéjzwlén. Ki gaken, yeyóž wtoble mežwn' zga'ale kate' la'a, na'

gak bia' znéjwlen dan' žénekezele, na' kege dan' žon byéneto' bi da' wnéjwle.

⁶ Le chejsá' laže' da' znnan:

No benne' žaze' láte'ze, láte'ze yelape'.

No benne' žaze' da' zenle'e, da' zenle'e yelape'.

⁷ To tole žala' wnéjwle kan ba wnnale lo yichj lázdo'le, na' kege lo yela' nyache' laže' chele o dan' zoa no benne' žon byene', dan' nži'il Dios no benne' dot laže'e znezjwe'.

⁸ Dios gak yebi'e chele da' zenle'e kan žiážjelele nich gata' chele yógo'te dan' žiážjelele, na' ga'n chele nich gak gáklene no benne' zoa da' žiážjele'.

⁹ Lezka' nyejw le'e yiche la'y kan nak che to benne' wzóa bi da' bnezjwe', da' znnan: Dot laže'e bnezjwe' chegak benách yache' ka'. Nak biá'teze yela' ži'i laže' chie'.

¹⁰ Dios, Bennen' žonne' chežo bi da' gazžo, na' lezka' bi da' ye'j gawžo, wnezjwe' chele da' gak wnéjwle le'e, dan' naken ka da' žaz to benne', na' lezka' gone' ga chan da' yelape, da' naken da' chawe' da' žonlen.

¹¹ Dios gone' ga gáta'le'eže yela' wnni'a chele nich gak wnéjwle da' zenle'e. Ki gaken, dan' wnéjwle, dan' chiston' lo wlažle le'e, gonen ga ye'gak benne' zan Dios: "Žóžkeno'."

¹² Da' znéjwle dan' gáklenen lježžo ka', kégeze gonnen chégake' da' žiážjegekle', san gonen ga ye'gake' Dios: "Žóžkeno'."

¹³ Kate' gonle ki, na' wká'n zéngake' Dios dan' gak bia' žonle kan znna diža' chawen' che Benne' Criston' kan znnale žonle. Lezka' we lágwage' Le', dan' nakle le'e ži'i laže', na' znéjwle chégake', na' lezka' chegak yezika' benách ka'.

¹⁴ Wcháljlengage' Dios, na' nnábgikle' Le' gon chawe'e le'e dan' zej nži'ile' le'e dan' Dios že' láže'li' le'e.

¹⁵ Žóžken Dios, Bennen' benne' chežo to da' záka'le'en!

10

Yela' wnná bia' da' nzi' lo na' Pablo

¹ Znnagak bálele le'e naka' gaxjw laže' kate' ne zóalena' le'e, san kate' zoa' zi'to' gan zoale žsela' le'e snia kan zzoja' chele le'e yiche. Dan' nak Benne' Criston' gaxjw laže', na' ži'i laže', neda', Pablo, žáta'yoela' le'e

² nich bi gonle ga gon byenen seła' le'e snia katen' la'a gan zoale. Ba zoa' seła' snia benne' ka' znnágake' žonto' žin ni lo yela' benachze cheto'.

³ Da' li naktó' benách, san kege žakze cheto' žonto' xchin Dios.

⁴ Da' ka' zdíl-lento' lo wdile, bi zej naken ka da' ka' zdíl-lengak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, san da' ka' zdíl-lenton' zej napen yela' wak che Dios, dan' zkonlto' žin nich wžia yi'to' da' waže ka' che da' xiwe'. Zžia yi'to' da' wen laže' ka' da' znna da' xiwe' kan nak cheto',

⁵ na' yógo'te da' ka' zkonlen žin nich gonen ga wká'n zen kwínžo, nich gonen ga bi gak gónbia'žo Dios. Žonto' ga zej nak bia' yógo'te da' zza' láže'gak benách ka', da ka' žóngaken ga zži'igake' che Dios, nich gak gonto' kan znna Benne' Criston'.

⁶ Te gonle da' gak bia' dot láže'le žonle kan znna xtiža' Benne' Criston', soato' selto' snia yógo'te benne' ka' zži'igake' che xtiže'e.

⁷ Zwiale da' nla' lawze. Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, benne' žekle' nake' che Benne' Criston', lezka' žala' gákb'e'le' da' ni: kan le' nake' che Benne' Criston', lezka' neto' naktó' chie'.

⁸ Bi žedoe'ela' la'kze wdetlen bka'n zen kwina' kan nak yela' wnná bia' da' bde Xanžon' lo na'to'. Da' nzi' lo na'to' naken nich gak gónžeto' li laže' kan žejle'le che Benne' Criston', na' kege nich wžia yi'to' le'e.

⁹ Bi žénela' géklele žénela' wcheba' le'e len da' zzoja' chele le'e yiche ni.

¹⁰ Zej nníta' benne' ka' ga na', benne' ka' nnágake': "Kan zej nak da' ka' zzoj Pablo chežo, žeše'le' žo'o snia, na' žesbage'e žo'o zia, san kate' zóalene' žo'o žon kwine' gaxjw laže', na' diža' zen laže' zchalje'."

¹¹ Bennen' znnie' cheto' ki žala' gákb'e'le' da' ni: kan naktó' kate' zzojto' chele le'e yiche kate' zoato' zi'to' gan zoale, lezka' gaktó' lo da' gonto' katen' soáleno' le'e.

¹² Da' li bi žežogltó' nnato' naktó' tlebe kan zej nak benne' ka' zka'n zen kwíngake'. Benne' bi nnezle ka' zej nak benne' ka'. Lo da' zza' láže'gake' znnágake' kan žala' gaggak benách ka', na' zchi'a láže'gake' la' légakze' kan nak dan' zza' láže'gake'.

¹³ Neto' bi wka'nže zen kwinto' kan žala' gonto', san toze kan nak žin da' bde Dios lo na'to', na' lo žin na', žala' gonton' gan zoale le'e.

¹⁴ Cha' bde Dios lo na'to' žin da' gonto' gan zoale, bi wdetle benton' katen' bžinto' gan zoale, katen' bcháljlento' le'e diža' chawen'.

¹⁵ Bi zka'n zen kwinto' kan nak žin da' bengak yezika' benách ka', san toze kan nak žin da' bde Dios lo na'to'. Žžen láže'to' gáže'li láže' kan žejle'le che Benne' Criston' nich gak gonto' žin gan zoale da' záka'žen, kan nak da' bde Dios lo na'to' gonton'.

¹⁶ Naž gak wchaljto' diža' chawen' gan zej nníta' yež ka' že'gaken zi'to'že gan zoale. Ki gaken, bi gon byenen wká'n zen kwinto' ni'a che žin da' bengak yezika' benách ka', dan' bde Dios lo ná'gake'.

¹⁷ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

No benne' žénele' bi da' wká'n zene',

da' benkze Xanžon' žala' wká'n zenen'.

¹⁸ Ba bežój chawe' to benne' kate' znna Xanžon' ba bežoje' chawe', na' kege kate' zenne' ki che la' kwínže'.

11

Pablo, na' benne' ka' žon kwíngake' wbás ka' che Jesús

¹ Žénela' gagle zen laže' len neda' kate' ne zchalja' lo yela' bi nnezle chia'. Le we' láže'le neda'.

² Že' laža'a le'e kan Dios na'kze že' laže'e le'e, dot' nakle kan nak to xkwide' no'le nakbe' dan' li laže', no'len' bežia'-be' kwit Benne' Criston' nich wchág ná'lenbe' Lekze'.

³ Žžeba' la' no benne' gan zoale, na' gon láže'le' le'e, na' gone' ga wsanle kan dot láže'le nži'ilele Benne' Criston', kan ben Eba, zo'le Adán katen' da' xiwe', lo yela' sina' chen, ben láže'len le'.

⁴ Ki znnia' dan' dot láže'le že'we'le no benne' latje ze'e gan zoale, na' zchalje' kan nak che xtiža' Jesús, da' nžan' kan nak da' bsdlto' le'e, na' zzi' lo na'le to be', na' to diža' chawe', da' ka' zej nžan' kan nak Be' La'y na', na' diža' chawen' dan' wzí' lo na'le da' bchaljto' neto'.

⁵ Žekla' bi nakža' neda' ka'ze kan zej nak benne' ka', benne' žéklele le'e zej náklí'e zen, na' znnágake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston'.

⁶ La'kze naka' ka'ze kan zchalja', bi naka' ka'ze kan nak yela' žejní'il da' napan'. Zan chi'i, na' da' zan kan bloe'elto' le'e kan nak yela' žejní'il da' napton'.

⁷ ¿Bi gok chawe' da' bena' katen' bi be bchixjwa' le'e katen' bchalja' diža' chawen' gan zoale? Bka'n kwina' ka'ze, san bka'n zena' le'e.

⁸ Bkonla' žin da' gok chegak yezika' kwe' ka' benách ka' che Benne' Criston', dan' wzí'a mežw da' bnéjwgake' chia' nich gok bena' žin gan zoale le'e.

⁹ Katen' wzóalena' le'e, cha' wzóa da' byážjela', bi bsaka' zi'a nitole le'e, san lježžo ka', benne' ka' bžójkake' gan nbab Masedonia, bnéjwgake' chia' dan' byážjelan'. Batkle bsaka' zi'a le'e, na' tjebe kan gona'.

¹⁰ Ni'a che da' nak dot da' li kan nak che Benne' Criston' da' zóalenen neda', bi soa' žize, san wká'n zen kwina' kan nak da' ki dot gan nbab Acaya.

¹¹ ¿Žéklele bi nži'ila' le'e dan' znnia' kí? Nnékzele Dios nži'ila' le'e.

¹² Gónteza' kan žona' na'a, nich bi gata' latje chegak benne' ka' zka'n zen kwíngake', benne' ka' znnágake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston', na' znnágake' žóngake' xchine' Le' kan žonton' neto'.

¹³ Bi zej nake' wbás ka' bseła' Benne' Criston'. Žon láže'gake' kan nak žin da' žóngake', na' žonze kwíngake' wbás ka' che Benne' Criston'.

¹⁴ Bi žála' yebánležo kan žongak benne' ka'. Lezka' da' xiwe' na'kze zloe'el kwinen ka to wbás che ya' abá, wbasen' zde' lo baní'.

¹⁵ Che len bi žála' yebánležo cha' wen žin ka' che da' xiwen' zloe'el kwíngake' ka benne' ka' žóngake' xchin Bennen' nake' chawe'. Kwia yi'gake' kan nak tjebe len da' žóngake'.

Da' ka' wzaka' Pablo

¹⁶ Da' yoble žapa' le'e: bi žála' no benne' gekle' nyal' yichja'. San cha' žéklele nyal' yichja', le gonn neda' latje wchalja' ka to benne' nyal' yichje', nich wká'n zen kwina' to chi'ido'.

¹⁷ Da' ni da' znnia' bi naken to da' gož Xanžon' neda' gona', san zchalja' ka to benne' nyal' yichje', na' wká'n zen kwina'.

¹⁸ Žej nnnita' benne' zan zka'n zen kwíngake' kan zej nak da' žóngake' žakze chégake'. Che len, lezka' neda' wká'n zen kwina'.

¹⁹ Dan' žéklele žakle da' zenle'e, dot láže'le že'we'le latje wchaljgak benne' ka' nyal' yichjgake'.

²⁰ Lezka' že'we'le no benne' latje gone' le'e benne' ndo'w ka', o no benne' ke'e da' den chele, o no benne' nna bi'e le'e, o no benne' wka'ne' le'e ka'ze, o no benne' kape'e žoa'ale.

²¹ Žedoe'ela' znnia' da' ni: bi bento' ki chele dan' wdetele gokto' gaxjw laže'.

Cha' zoa no benne' žežogle' wká'n zen kwine', lezka' neda' yežoglan', na' wchalja' ka to benne' nyal' yichje'.

²² ¿Zej nake' benne' hebreo ka'? Lezka' naka' neda'.

¿Zej nake' benne' Israel ka'? Lezka' naka' neda'.

¿Zej nake' za'só Bran? Lezka' naka' neda'.

²³ ¿Zej nake' wen žin ka' che Benne' Criston'? Lezka' nakža' neda'.

(Zchalja' ka to benne' nyal' yichje' kate' zchalja' ki.)

Benža' neda' žin ka' bégake' légake'.

Byejwa' liž ya da' zanže chi'i ka byéjwgake' légake'.

Bdingak benách ka' neda' lo yo da' zanže chi'i kan gok chégake'.

Ben zož gata' da' zanže chi'i ka goken chégake'.

²⁴ Gayo' chi'i bdingak benne' judío ka' neda' yid.

(To to chi'i ka' bdingake' neda' to galje žoa chi'i.)

²⁵ Chonne chi'i bdingake' neda' yag.

To chi'i bžé'egake' neda' yej.

Chonne chi'i wyoá'a to lo barkw da' wzía yin' lo nisdo'.

To chi'i wyoá'a to yele, na' to ža lo nis lo nisdon'.

²⁶ Zan chi'i katen' wyoá'a nez,

wdía' gan ben zož chia' che lo yego ka',

na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wbán ka',

na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wláž chia' ka',

na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' zi'to' ka',

na' gan ben zož chia' lo yež,

na' gan ben zož chia' lo latje dach,

na' gan ben zož chia' lo nisdó',

na' gan ben zož chia' lo na'gak benne' wen laže' ka', benne' ka' znnázegake' žejl'é'gake' che Benne' Criston'.

²⁷ Žin zen bena', na' bedó laža'a.

Zan chi'i bi gota' chia' latje tasa'.

Wdona', na' wbi'la'.

Zan chi'i bi gota' chia' da' gawa', o gan wché'l kwina', o laže' da' gakwa'.

²⁸ Yógo'te ža gok zedla' dan' že'le'e laža'a yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Criston'.

²⁹ Kate' no benne' zkwide' laže'e, lezka' neda' zkwide' laža'a.

Kate' no benne' žone' ga wchixle to lježžo, zža'a bennen' žone' ki.

³⁰ Cha' žon byenen wká'n zen kwina', wká'n zen kwina' kan zej nak da' ka' zej nak bian' zkwide'la'.

³¹ jGa'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Le' nnézkzele' zchalja' da' nak dot da' li.

³² Katen' wzóa' lo yež Damasko, benne' lie' Aretas, bennen' gota' lo ne'e lo wláž benne' zna bi'e gan nbak Roma, bnnite'e benne' ka' wž'é' nágwage' nich séngake' neda',

³³ san lježžo ka' bdégake' neda' to ga žo'o baní' che yo'o, ne yo'a'a to xkwite zen, na' btínnegake' neda' na'le lo ze'e da' žape chi'in yežen'. Ka' goken, belá' lo na'gak benne' ka' wž'é' nágwage' neda'.

12

Da' bl'e dáwe'le Pablo, na' da' bloe'el Dios le'

¹ Da' li bi žala' wká'n zen kwina'. La'kze ki naken, na'a wchalja' kan zej nak da' ka' bl'e'e dáwe'la', na' da' ka' bloe'el Xanžon' neda'.

² Nónbia'kza' to benne' žejli'e che Benne' Criston', na' ba gok xda' yiz wzóa no benne' bchi'e le' ya'abá che Dios. Bi nnezla' cha' wyeje' ga na' lo belá' žen chie', o lo be' nakkze'. Toze Dios nnezle'.

³ Nnézkzela' wyaze' latje xtan che Dios, da' nzin' paraíso. Bi nnezla' cha' wyeje' ga na' lo belá' žen chie', o bi. Toze Dios nnezle'.

⁴ Katen' wzóe' ga na', benle' da' ka' žóngaken ga žebanžo, da' ka' bi de latje no benne' wchalje' chégaken.

⁵ Gak wká'n zena' bennen', san bi wká'n zen kwina'. Toze wká'n zen kwina' kan nak da' nak bia' zkwide'la'.

⁶ La'kze yénela' wká'n zen kwina', bi gaka' benne' bi nnezle, dan' nnia' da' nak dot da' li. Na'a, bi wká'n zen kwina' dan' bi žénela' gapže no benne' neda' ba la'ne kan zej nak

da' ka' bl'e'ela' neda', o kan nak da' benla' neda'.

⁷ Naž, nich bi tette wká'n zen kwina' dan' bl'e'ela' da' ka' da' žóngaken ga žebanžo, Dios bzoe' to yižwé' da' žlale'en lo xpe'la' kan žla gan zga'a to yeche'. Yižwén' goken ka to da' bkonle žin da' xiwe', nich bsaka' zin' neda'. Ki goken chia' nich bi tette wká'n zen kwina'.

⁸ Chonne chi'i góta'yoela' Xanžon', na' wnnabla' Le' yeké'e xwi'a na'.

⁹ Xanžon' gože' neda': "Nakte chio' da' že' laža'a le'. Yebélenželo' da' že' laža'a le' kate' zkwide'lo'." Che len, žebéle'ela' dan' zkwide'la'. Dan' žaken ki chia', na' žáklenže yela' wak che Benne' Criston' neda'.

¹⁰ Che len, dan' nži'ila' Benne' Criston', žebela' kate' zkwide'la', na' kate' no benne' žliž zi'e neda', na' kate' zoa da' žiážjela', na' kate' no benne' zbia laže'e neda', na' kate' zoa bi da' žaken chia'. Kate' zkwide'la', napža' yela' wak chie' Le'.

Pablo že' laže'e benách Corinto ka' zej nake' che Jesús

¹¹ Naka' benne' bi nnezle dan' bchalja' kan zej nak da' chawe' ka' da' bena' neda'. Le'ekze ben byenle bena' ki. Le'e žala' wká'n zenle neda', na' la'kze bi be naka' neda', bi nakža' ka'ze kan zej nak benne' ka' žékle le'e zej nákli'e zen, benne' ka' znnázegake' zej nake' wbás ka' che Benne' Criston'.

¹² Da' ka' bena' lo yela' žbez zen laže' chia' gan zoale le'e zej nak bian' naka' benne' wbás che Benne' Criston'. Bl'é'elele da' ka' bena', da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebanžo, na' yela' wak zen che ya'abá che Dios.

¹³ Toze da' bi bena' gan zoale le'e da' bena' gan zej nnita' yezika' kwe' benách ka' che Benne' Criston'. Bi bsaka' zi'a le'e nich bi da' gonnle da' ye'j gawan'. Le si' zen chia' dan' bi bena' ki chele.

¹⁴ Za' la'a neda' gan zoale da' beyonne chi'i. Bi be nnaba' da' gonnle chia'. Žénela' gonnle le'e kwinkzle chia', na' kege bi da' den chele. Bi' ž'e'n ka', bi žon byenen wáwgakbe' xa xná'gakbe'. Xa xná'gakbe' ka' žala' wáwgage' ží'ngake' ka'.

¹⁵ Dot laža'a wkonla' žin yógo'te da' den chia', na' wdé kwina' ni'a chele nich gak da' chawe' chele, la'kze žekla' neda' kate' nži'izela' le'e, zej žeyache' yela' nži'il chele len neda'.

¹⁶ Nnézkzelele bi bsaka' zi'a le'e. Na'a, bálele nnale goka' sina', na' len da' wen laže' bebélenla' da de chele.

¹⁷ Žéklele ben láže'la' le'e katen' bse'la'a benne' wbás chia' ka' gan zoale?

¹⁸ Góta'yoela' xkwide' Titon' yidbe' gan zoale, na' bse'la'a lježžon' tzen len lebe'. Žéklele ben láže'le xkwide' Titon' le'e? žBi bento' tlebe kan žonto' xkwide' Titon',

na' neda', na' lezka' tlebe kan nak dan' bchaljton'?

¹⁹ ¿Zékéle le'e, zí'na'do' ka', žebėj kwinto' chawe' lawle le'e? Law Dios zchaljto' lo wláz Benne' Criston', na' yógo'te da' žonto' zej naken nich gakže dot li laže' yela' žejlé' chele che Benne' Criston'.

²⁰ Zžeba' bi gakte le'e kan žénela' gakte kate' la'a gan zoale, na' neda' bi gaka' kan žénelele le'e gaka'. Zžeba' zdílele, na' zgé'elele lježle ka', na' zža'le lježle ka', na' žliž dítjele lježle ka', na' znele che lježle ka', na' zka'n zen kwínle, na' žonle žo'osbé.

²¹ Kate' la'a gan zoale, cha' ki žaken chele, zžeba' gon Dios ga yodoe'ela' kan nak chele, na' gon byenen kweža' ni'a chegak benne' zan, benne' ka' béngake' doła', na' bi beyát láže'gake' kan zej nak da' kegle da' béngake', na' da' ka' wzé láže'gake' da' kegle.

13

Da' gož Pablo benne' Corinto ka' ga ze lawte

¹ Da' beyonne chi'i ni la'a neda' gan zoale. Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: “Žon byenen nníta'gak chope chonne benne' ka', benne' wzóa lígake' cha' no benne' žesbage'e lježe' zia.”

² Ba bchi'la' benne' ka' béngake' doła' katen' wzóalena' le'e da' bežope chi'i, na' na'a zchi'la' légake' da' yoble', na' lezka' yógo'te benne' ka' žóngake' doła', la'kze zoa' zi'to' nga, znnia': cha' la'a gan zoale da' yoble, bi gaka' gaxjw laže' katen' tlelegaka'-ne'.

³ Znnable le'e to da' gakbian' zchalja' lo wláz Benne' Criston'. Da' ka' gona' gak biá'gaken zchalja' ki. Bi zkwíde'le Benne' Criston' kate' bi da' žone' chele, san lo yela' wak zen chie' žone' bi da' žone' chele.

⁴ Da' li bde'e le'e yag kroze ka to benne' zkwíde'le', san zoe' nbane' dan' zoalen yela' wak che Dios Le'. Lezka' neto' zkwíde'lto' tzen len Le', san dan' naktó toze len Le' zoato' nbanto', na' zoalen yela' wak che Dios neto' nich bi da' gonto' gan zoale.

⁵ Le wia kwínle cha' žejle'le che Benne' Criston' o bi. Le si' bia' la' kwínzele. ¿Bi nnézele zoalen Jesús, Benne' Criston', le'e, cha' da' li žejle'le chie'?

⁶ Žxen láže'to' nnézkzelele da' li neto' žejle'to' che Benne' Criston'.

⁷ Žližto' Dios, na' znnablto'-ne' gáklene' le'e, nich bi gonle da' kegle, kege nich yežojto' chawe' neto', san nich gonle le'e da' naken chawe', la'kze géklele zchixelto' neto'.

⁸ Bi gak wži'ito' che da' nak dot da' li, san gak gonzeto' da' naken tlebe len da' naken dot da' li.

⁹ Che len žebelto' kate' zkwíde'lto', na' le'e žak chochle. Žližtezo' Dios, na' znnablto'-ne' gone' ga gak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'.

¹⁰ Che len zzoja' chele le'e da' ni kate' ne zoa' zi'to' gan zoale. Naž kate' la'a gan zoale bi gon byenen wsaka' zi'a le'e, na' bi wkonla' žin yela' wnná bia' da' bde Xanžon' lo na'a, da' naken nich gon chocha' le'e, na' kege nich wžia' yi'a le'e.

¹¹ Na'a, zí'na'do' ka', le gak choch. Le we' laže' gak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. Lezka' le we' laže' da' ni da' žapa' le'e. Le gak toze len lježle ka', na' le ga'nlen lježle ka' cháwe'do'. Znnabla' Dios sóalene' le'e. Le' nži'ile' žo'o, na' zka'n žie' yichj lázdo'žo.

¹² Le gape “Padiox” lježle ka', tole yetole, na' le chela' lježle ka'.

¹³ Yógo'te lježžo ka' nníta'gake' nga žápegake' le'e “Padiox.”

¹⁴ Znnabla' Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' ži'ile' le'e, na' gone' ga gakte toze len Dios Be' la'y. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO GAN NBAB GÁLASIA

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús gan nbab Galasia

¹⁻² Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox" nbable yógo'te kwe' benách ka' che Benne' Cristo gan nbab Galasia, na' lježžo ka' nníta'gake' nga, žónlengake' neda' tzen. Neda' naka' benne' wbás che Benne' Criston'. Bi belsela' benách ka' neda'. Jesús, Benne' Criston', bséla'kze' neda', na' Xažo Dios, Bennen' besbane' Jesusen' lo yela' got, bénlene' Le' tzen.

³ Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

⁴ Jesús na'kze, Benne' Criston', bde kwine' lo yela' got ni'a che doľa' da' wbága'žo, na' beslé' žo'o lo da' kegle da' žaken ža ni zoažo na'a. Bene' ki dan' goken da' gónekzele Xažo Dios.

⁵ Ga'n zénteze Dios! Ka'kze gaken.

Toze nak diža' chawe' kan nak che Jesús, Benne' Cristo

⁶ Žebánle'ela' kan žonle le'e, dan' la' zká'ntele Dios. Le' bliže' le'e nich gakle che Leze' dan' Jesús, Benne' Criston', be' laže'e žo'o, san na'a žénelele si' lo na'le to diža' chawe' yoble.

⁷ Da' li bi zoa yetó diža' chawe' san zchalja' ki dan' zej nníta' benne' ka' zchixgake' lježžo ka', na' žénegekle' wchá'gake' diža' chawen' kan nak che Benne' Criston'.

⁸ Cha' zoa no benne' zchalje' to diža' chawe' da' bi naken tlebe len dan' bchaljto' neto' lawle le'e, znnabla' Dios wsaka' zi'e bennen'. Žala' wsaka' zi'e nedkza' cha' gona' ki, na' cha' to wbás che ya'abá gone' ki, Dios na'kze wsaka' zi'e le'.

⁹ Ba wnnikza' ki zga'ale, na' na'a znnia' ki da' yoble: cha' zoa no benne' zchalje' to diža' chawe' da' bi naken tlebe len dan' ba wzí' lo na'len, znnabla' Dios wsaka' zi'e bennen'.

¹⁰ Žéklele žénela' gaple neda' ba la'ne kate' zchalja' ki? O'o. Žénela' yežoja' chawe' law Dios. žéklele žénela' chaz láže'gak benách ka' neda'? Chela' yénela' chaz láže'gak benách ka' neda', bi gaka' wen žin che Benne' Criston'.

Ka beyák Pablo benne' wbás che Benne' Cristo

¹¹ Na'a, žala' nnézele da' ni, zí'na'do' ka'. Diža' chawen' dan' zchalja' bi zan' lo yichj lázdo'gak benách ka'.

¹² Kege no benne' bdie' diža' chawen' lo na'a, na' kege no benne' bsdlen' neda'. Jesús, Benne' Criston', bzejní'kzele' neda' kan nak diža' chawe' chien'.

¹³ Ba békzelele kan bena' neda' zga'ale katen' nzi' lo na'a kan zka'n zengak benne' judío ka' Dios. Nnékzelele kan bena', katen' wžia láže'li'a benách ka' che Dios, benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' gónela' wžia yi'a légake'.

¹⁴ Kan zka'n zengak benne' judío ka' Dios, benža' neda' ka yeláte'ze bdachgak lježa' benne' judío ka', benne' ka' zjake' yiz ka zeyá'a neda', dan' wzí'že lo na'a neda' ka légake' da' bdegak xa wdé cheto' ka' lo na'to' kan bénteze bégake'.

¹⁵ Ki goka' neda', san dan' nak Dios ži'i laže', wžekze' neda' zga'ale kate' bi na' galja', na' bliže' neda' nich gona' xchine'.

¹⁶ Naž, katen' gónekzele Dios, bene' ga bėnbi'a Zi'ne', Bennen' bsele'e neda' nich chejzenla' benách zi'to' ka' diža' chawen' kan nak chie' Le'. Katen' bene' da' ni, bi bejtílja' no benne' nake' benachze nich wsedle' neda',

¹⁷ na' bi wyá'a lo yež Jerusalén nich chejwía' benne' ka' gógake' wbás ka' che Benne' Criston' zga'alegake' ka neda', san wyá'a gan nbab Arabia, na' wdé na' beyá'a lo yež Damasko.

¹⁸ Ka' goken, katen' ba wdé chonne yiz wyá'a lo yež Jerusalén, na' bejwía' Bedw, na' bgá'nlena' le' xda' ža.

¹⁹ Katen' wzó'a' ga na' bi ble'ela' yetože benne' wbás che Benne' Criston'. Toze Jakob, biche' Xanžon' ble'ela'-ne'.

²⁰ Da' ni da' zzoja' chele naken dot da' li. Nnékzele Dios bi žon laža'a.

²¹ Wdé na' wyá'a, na' wdía' lo yež ka' da' zej nbaben Siria, na' da' ka' zej nbaben Silisia.

²² Kate' ža ka' lježžo ka' zej nake' che Benne' Criston' gan nbab Judea bi bėnbia'gake' neda'.

²³ Belyenle' toze dan' bchaljgak yezika' benách ka' kan nak chia' neda', na' wnnágake': "Bennen' wžia laže'e žo'o zga'ale, zze diže'e na'a che da' žejle'žo, dan' gónele' wžia yi'e."

²⁴ Ka' goken, bka'n zéngake' Dios ni'a che da' žona' neda'.

2

Yezika' benne' wbás ka' che Jesús zzi' lo ná'gake' Pablo

¹ Kate' ba gok xda' yiz, wyá'álena' Bernabé, na' belá'a lo yež Jerusalén, na' bchi'a xkwide' Tito, bin' bėnlenbe' neda' tzen žin.

² Wyá'a ga na' dan' bloe'el Dios neda' žala' cha'a ga na'. Katen' bla'a ga na', na' chela'ale bchaljlana' benne' ka' nzi' lo ná'gake' žin che Benne' Criston', na' bzenla' légake' kan nak diža' chawen' da' zzenla' benách zi'to' ka'. Ki bena' dan' gónela' bi ga'n dáche'ze žin da' ba bena', na' žin da' žona' na'a.

³ La'kze xkwide' Titon', bi' lježan', bi nakbe' benne' judío, bi ben byéngake' chog

lo xpéla'be' dan' nak bian' no benne' byo nzi' lo ne'e xtiža' Dios kan zónteze žongak benne' judío ka'.

⁴ Da' li, bałe benách ka' wnníta'gake' ga na', benne' žilj laže' ka', na' wnnágake' zej nake' lježžo ka', gónegekle' gon byéngake' chog lo belá' che xkwide' Titon' dan' nak bian'. Benne' ki zbiga'gake' gan zoažo žo'o, na' zwiagake' kan žonžo nich nnézegekle' kan belazo lo na' da' bchi'le Moisés. Belazo dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'. Gónegekle' gon byéngake' yeyakžo da' yoble ka benne' ka' zej ndo'e lo na' xtiža' Moisés na'.

⁵ Nitó chí'ido'ze, bi be'to' légage' latje. Ki bento' nich gape chí'ito' da' nak dot da' li che diža' chawen' nich gak yebélenžon.

⁶ Benne' ka' žeklžo nzi' lo ná'gake' žin che Benne' Criston' bi bchi'igekle' neda' nitó da' kobe. Bi že' laža'a kan zej nake', dan' bi zchi'a laže' Dios žo'o kan zchi'a láže'gak benách ka' žo'o.

⁷ Bi bchi'igekle' neda' nitó da' kobe, dan' gókbe'egekle' Dios bdi'e lo na'a žin chie' da' žona', nich chejzenla' benách zi'to' ka' diža' chawen', tlebe kan bde Dios lo na' Bedon' žin chie', na' zzenle' benne' judío ka' diža' chawen'.

⁸ Dios, len yeła' wak chie', bene' neda' wbás chie' nich wsedla' benách zi'to' ka', tlebe kan bene' Bedon' wbás chie' nich wsedle' le' benne' judío ka'.

⁹ Jakob len Bedon', na' Zwa, benne' ka' žeklžo nzi' lo ná'gake' žin che Benne' Criston', gókbe'egekle' bde Dios lo na'a žin ni. Che len wzí' lo ná'gake' neda' len Bernabé, na' bento' toze diža' chjento' xchin Dios gan nníta'gak benách zi'to' ka', neda' len Bernabé, na' légage' góngake' xchin Dios gan nníta'gak benne' judío ka'.

¹⁰ Góta'yoegekle' neto' toze chejsá' láže'to' gáklento' benách yache' ka', na' da' ni že' láže'teža' žona'.

Pablo bdi'e' Bedw lo yež Antiokía

¹¹ Naž kate' bla' Bedon' lo yež Antiokía, bdila'-ne', dan' bchi'le' kan bene'.

¹² Ka' goken dan' zga'ale bdáwlene' benách zi'to' ka' tzen, na' bene' ki na' zejte bžingak bałe benne' ka' zej nake' toze len Jakob. Naž wzó lawe' žebige'e, na' biž bdáwlene' benách zi'to' ka' tzen dan' bžebe' bi da' gongak benne' ka' nzi' lo ná'gake' žóngake' ga chog lo belá' chegak benne' byo, benne' zi'to' ka', kan zнна da' bchi'le Moisés.

¹³ Naž yebałe benne' judío ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', bénlengake' Bedon' tzen kan žone' lo yeła' zžebe chie', na' ka' goken ga bžinte lezka' bžebe Bernabé, na' le' bénlene' légage' tzen.

¹⁴ Naž kate' blé'ela' bi žóngake' kan zнна da' naken dot da' li da' žsedle diža' chawen'

žo'o, na' goža' Bedon' lawgak yógo'te benne' ka' che Benne' Criston' wnníta'gake' ga na', na' wnníta': "Nako' le' benne' judío, san žono' le' kan žongak benách zi'to' ka', na' kege kan žongak benne' judío ka'. ŽBiz chen' žénelo' gon byeno' gongak benách zi'to' ka' kan žongak benne' judío ka'?"

Želagak benne' judío ka' dan' žejlé'gake' che Jesús kan želagak benách zi'to' ka'

¹⁵ Lezka' goža' Bedon': "Žo'o nakžo benne' judío ka' dan' xa xna'žo ka' zej nake' benne' judío ka', na' kege nakžo benách zi'to' ka', benne' bi zej nónb'i'e Dios.

¹⁶ Nnézkelžo nitó benne' bi yeyake' chawe' law Dios dan' žone' kan zнна da' bchi'le Moisés. Toze yeyák chawe' lawe' le' no benne' žejli'e che Jesús, Benne' Criston'. Lezka' žo'o bejle'žo che Jesusen', nich beyakžo chawe' law Dios, na' kege dan' žonžo kan zнна da' bchi'le Moisés na'. Bi yeyák nitó benne' chawe' law Dios dan' žone' kan zнна da' bchi'le Moisés na'.

¹⁷ Na'a, žeklžo beyakžo chawe' law Dios dan' žejle'žo che Benne' Criston', san cha' nak bia' nakžo benne' doła' kan zej nak benách zi'to' ka', žžala' nnažo žon Benne' Criston' ga žonžo doła'? O'o.

¹⁸ Cha' že' laža'a yechisa' da' bchi'le Moisés da' ba wdé chen, da' ni nak bian' zka'n ditja' da' znnakze Dios."

¹⁹ Dan' bi gok gona' kan zнна da' bchi'le Moisés na', gok chia' ka' ba nata'. Dan' naken ki, ba belá' na'a lo na' da' bchi'le Moisés nich soa' nbana', na' nich gona' kan znnakze Dios.

²⁰ Nak chia' ka' ba gótlena' Benne' Criston' tzen le'e yag kroze gan gote' le'. Che len kege nedkza' zoa' nbana', san zoa' nban Benne' Criston' lo yichj lážda'wa'. Kan naken, zoa' nbana' na'a, naken dan' žejli'a che Zi'n Dios, Bennen' bži'ile'ele' neda', na' bde kwine' lo yeła' got lo wlaza' neda'.

²¹ Bi žénela' wzó'a' cheła'ale da' žonnze Dios chežo. Chela' gak to benne' yeyake' chawe' law Dios, dan' žone' da' zнна da' bchi'le Moisés na', naž dáche'ze got Benne' Criston'.

3

Da' zнна da' bchi'le Moisés, na' da' žejle'žo che Benne' Cristo

¹ iLe'e, benne' bi nnezle ka'! iLe'e, benne' Galasia ka'! ŽWzóa no benne' bene' chele yeła' wžá' nich biž gonle kan zнна da' naken dot da' li? Gaze lo de bzenlto' le'e da' žata' chežo dan' got Jesús, Benne' Criston', le'e yag kroze.

² Le wchebe neda' da' ni. ŽBedjsaalen Dios Be' La'y le'e dan' benle kan zнна da' bchi'le Moisés na' o dan' bejle'le diža' chawen' da' bēnele?

³ ŽNakžkke goken nakle benne' bi nnezle ki? Wzó lawle nakle che Dios dan' zoalen

Dios Be' La'y le'e. ¿Žéklele žakze chele gak gonle ga gak dot li laže' kan nakle che Dios?

⁴ ¿Dáche'ze gok chele yógo'te dan' wzáka'le? ¡Bi goken ki!

⁵ Kate' Dios žsele'e Dios Be' La'y nich yed-
jsóalene' le'e, na' žonne' le'e latje gonle yela'
wak che ya'abá ka', žzone' ki dan' žonle kan
zna da' bchi'le Moisés na' o dan' žejlé'zele
diža' chawen' da' bėnlele?

⁶ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bran
bejli'e che Dios, na' Dios wnné' nake' chawe'
lawe' Le' dan' bejli'e chie'."

⁷ Che len žala' nnézele, benne' ka'
žejlé'gake' che Dios, légakze' zej nake' da' li
za'só Bran na'.

⁸ Nyejw le'e yiche la'y, da' bla' lawn zga'ale
kan gon Dios, dan' znnan, benne' zi'to'
ka', benne' chejlé'gake' chie' Le', gákgake'
chawe' lawe' Le'. Che len Dios bløe'ele'
Bran na' zga'ale kan nak diža' chawen', na'
wnné': "Lo na' Za'só' gon chawa'a benách ka'
nníta'gake' dot yežlyó nga."

⁹ Ki naken, Bran na' bejli'e che Dios, na'
Dios wnné' nake' chawe'. Lezka' na'a, Dios
žone' chawe' yógo'te benne' ka' žejlé'gake'
chie' Le'.

¹⁰ Zej nbaga' zia benne' ka' žxen láže'gake'
yeyákgake' chawe' law Dios dan' žóngake' kan
zna da' bchi'le Moisés. Ki naken dan' nyejw
le'e yiche la'y da' znnan: "Zej nbaga' zia
yógo'te benne' ka' bi žóngake' dot da' zna
xtiže'e."

¹¹ Na'a, nak bia' bi yeyák nitó benne'
chawe' law Dios dan' žone' da' zna xtiže'e,
dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Soa
nban bennen' beyake' chawe' law Dios dan'
žejli'e chie' Le'."

¹² Kan žeyák chawe' law Dios no benne'
žejli'e che Benne' Criston' nžan' kan nak che
benne' žxen láže'e yeyake' chawe' lawe' Le'
dan' žone' kan wnná Moisés na'. Nyejw le'e
yiche la'y da' znnan: "Soa nban no benne'
žone' dot da' zna xtiže'e."

¹³ Benne' Criston' beslé' žo'o lo na' da'
zchogen chežo gatžo da' nyejwn le'e xtiža'
Moisés na', dan' bi'e latje wžóg chie' gate' lo
wlažžo žo'o. Ki naken, dan' nyejw le'e yiche
la'y da' znnan: "Zej nbaga' zia yógo'te benne'
ka' zej de'e to le'e yag."

¹⁴ Ka' goken che Benne' Criston' nich gak
gon Dios kan bchebe láže'e gone' che Bran,
katen' wnné' gon chawe'e benách zi'to' ka'
lo na' Jesús, Benne' Criston', nich gak gone'
ga yedjsoalen Dios Be' La'y žo'o cha' chejle'žo
chie' Le', kan bchebe láže' Dios gone'.

*Da' bchi'le Moisés žo'o, na' da' bchebe láže'
Dios gone'*

¹⁵ Na'a, zí'na'do' ka', žapa' le'e to da' žsaka'
leba', to da' žaken chežo, na' znnia': Kate'
chope benne' ka' ba béngake' toze xtiža'gake',
na' ba ben chóhgake' dižan', naž bi gak nitó

benne' wché'en, na' bi gak no benne' wza-
nen'.

¹⁶ Dios bchebe láže'e to da' gone' che Bran,
na' che Za'sóe'. Gan nyejw le'e yiche da' ni,
bi znnan: "za'sóe' ka'", da' zchaljen chegak
benne' zan, san znnan: "che Za'sóe'." Da' ni
zchaljen che toze Benne', Benne' Criston'.

¹⁷ Da' ni žénela' nnia': Dios bene' toze diža'
len Bran na', na' bchebe láže'e gone' kan zna
da' wnné'. Na'a, da' nyejw le'e xtiža' Dios, da'
bchi'le Dios benne' judio ka' tape gaywá' chi
žoa yiz wdé katen' gože' Bran na' dan', bi gak
yeká'an dan' bchebe láže' Dios gonen', na' bi
gak wšolen.

¹⁸ Na'a, cha' žala' gonžo kan zna xtiža'
Moisés na' nich si'žo da' bchebe láže' Dios
gonze', biž naken to da' bchebe láže'e gonze'.
Dios žonze' ki dan' bchebe láže'e gone' ki che
Bran na'.

¹⁹ Cha' ki naken, žbiz chen' bchi'le Dios
benách ka' da' nyejwn lo da' bzoj Moisés
na'? Dios bchi'le' benách ka' ki nich gak bia'
zia da' zej nbage'e, san goken ki toze kate'
bžinte ža na' bla' law Za'só Bran na', Bennen'
bchebe láže' Dios wnezjwe' chie'. Da' nyejwn
lo xtiža' Dios bsele'en yežlyó nga lo na'gak
wbás che ya'abá ka', na' Moisés bdie' dižan'
lawgak benách ka'.

²⁰ Kate' toze benne' zoa da' zchebe láže'e
gonen', bi žon byenen soa no benne' wdie'
dižan', na' Dios, toze nake'.

*Biz chen' gož Dios benách ka' góngake' da'
zej nyejw lo da' bzoj Moisés*

²¹ Na'a, kan nak da' nyejwn lo xtiža' Dios,
žnaken tlebe len dan' bchebe láže' Dios gone'?'
O'o. Chela' bchi'le Dios žo'o gonžo da' gak
gonen ga soažo nbanžo to chi'že, naž gak
yeyakžo chawe' law Dios cha' gonžo kan zna
xtiže'e.

²² San da' nyejwn le'e yiche la'y znnan
yógo'težo nbága'žo doła'. Ki naken nich gak
si'žo dan' bchebe láže' Dios gata' chežo cha'
chejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.

²³ Kate' bi na' žin ža gak chejle'žo che
Benne' Criston', da' zna xtiže'e bchi'len žo'o,
kan zoa da' zchi'len to benne' nyejwe' liž ya.
Ka' goken na' zejte ža gok bia' gak yeyakžo
chawe' law Dios cha' chejle'žo chie' Le'.

²⁴ Ki naken, da' zna xtiža' Dios bchi'len
žo'o, na' goken chežo ka to benne' bsdle'
žo'o na' zejte ža bløe' law Jesús, Benne'
Criston', nich gak yeyakžo chawe' law Dios
cha' chejle'žo chie' Le'.

²⁵ Na'a, dan' ba bžin ža gak yeyakžo chawe'
law Dios cha' chejle'žo che Benne' Criston',
dan' bsdlen žo'o biž zchi'len žo'o.

²⁶ Yógo'tele le'e nakle zi'nkze Dios dan'
žejle'le che Jesús, Benne' Criston', na' ba
nakle toze len Le'.

²⁷ Yógo'te benne' ka', benne' bezóagake' nis nich yeyákgake' toze len Jesús, Benne' Criston', ba beyákgake' kan nakkze' Le'.

²⁸ Biž zej nžoj chople benne' judío ka' len benne' zi'to' ka', na' biž zej nžoj chople benne' ndo'w ka' len benne' ka' bi zej ndo'e, na' biž zej nžoj chople benne' byo ka' len no'le ka'. Kate' beyakle toze len Jesús, Benne' Criston', yógo'tele lezka' beyakle toze len lježle tole yetole.

²⁹ Na'a, cha' nakle che Benne' Criston', lezka' nakle za'só Bran, na' nzi'le dan' bchebe laže' Dios wnezejwe' che Bran na'.

4

¹ Da' ni naken da' žénela' nnia': Kate' ne zbez to xkwide' byo ža wloé'e law xabe' ba žeyála'be' si'be' da' žala' wka'ne' chebe', ne nakbe' ka to bi' ndo'w, la'kze da' li yógo'te gaken chebe'.

² Kate' ne zejbe' yiz kwide' chebe', zej nnita' benne' ka' zchi'igekle' lebe', na' zkówgekle' žin da' žala' gaken chebe' na' zejte ža ba bdišjw xabe' chebe'.

³ Lezka' žaken chežo. Katen' gokžo ka xkwide' ka', da' žónteze žongak benách ka' che yežlyó nga bchi'igeklen žo'o.

⁴ Naž kate' bza'a ža, Dios besle'e Zi'nkze' nga. Goke' zi'n to no'le kan nakžo žo'o, na' da' žsédgekle benne' judío ka' bchi'igeklen Le'.

⁵ Ka' goken chie' nich gok beslé' benne' ka' zchi'le xtiža' Moisés na' légage', nich gak yeyakžo žo'o zi'nkze Dios.

⁶ Nich gak bia' ba nakle zi'nkze Dios, Le' bchize' Dios Be' La'y lo yichj lázdo'le, na' Lekze' zcháljlene' Dios lo wlasle le'e, na' zinne': "Xe."

⁷ Ki naken, ba nakle zi'nkze Dios, na' biž nakle ka benne' ndo'w ka'. Na'a, dan' nakle zi'nkze' Le', Dios na'kze ba bchebe laže'e gonne' chele da' naken chie', dan' nakle toze len Benne' Criston'.

Pablo že' laže'e benne' Galasia ka' žejlé'gake' che Jesús

⁸ Katen' bi na' gónbia'le Dios, gokle ka benne' ndo'w ka', na' bka'n zenle lo'a ka'. Bi zej nak lo'a ka' dios ka'.

⁹ Na'a, dan' nónbia'le Dios, o wak nnažo: dan' nonbia' Dios le'e, žbiz chen' žénelele yeyo'ole lo na' xtiža' Moisés na', da' bi žáklenen nitó benne'? žžénelele gakle da' yoble benne' ndo'w ka', nich gonle kan žnna xtiže'e?

¹⁰ Zka'n zenle to yetó ža, na' to yetó byo', na' to yetó da' žaken, na' to yetó yiz.

¹¹ Žžeba' da' gak chele. Bena' žin gan zoale le'e nich gónbia'le da' naken dot da' li. žBeyák dáche'ze žin da' bena'?

¹² Žáta'yoela' le'e, zí'na'do' ka', gakle kan naka' neda', dan' ba belá' lo na' dan' wnná

Moisés na'. Ki žala' gonle dan' beyaka' neda' kan gokle le'e. Bi be da' žia benle chia' neda'.

¹³ Ba nnézkzelele biz chen' wzó lawa' zchalja' diža' chawen' gan zoale le'e. Bchaljan' ga na' dan' gókli'a yižwé'.

¹⁴ Bi bka'nle neda' ka'ze, na' bi bzoale neda' chela'ale la'kze bgótelele ni'a che yižwé' chian'. Wdapple neda' ba la'ne, toze kan gaple ba la'ne to wbás che ya'abá, o kan gaple ba la'ne Jesús na'kze, Benne' Criston'.

¹⁵ Bebéle'elele ža na'. žBizkze goken chele dan' biž žaken ki chele? Da' ni gak nnia' kan goken chele: Chela' gok to da' sáke'le gonle, na' kwejle yej lawkwle, na' gonnlen chia' neda'.

¹⁶ Na'a, žžéklele beyaka' to benne' bi zle'ele' le'e chawe' dan' goža' le'e káteze naken?

¹⁷ Benne' ka' zchi'xgake' le'e že' láže'gake' le'e, san kege nich gaken chawe' chele. Žénegekle' góngake' ga kwej yichjle neto', na' we' láže'le légage'.

¹⁸ Na'a, chawe' naken soa no benne' že' láže'le le'e, san toze cha' naken nich gak chawe' chele. Ki že' láže'teza' le'e, na' kégeze kate' ne zóalena' le'e.

¹⁹ Le'e, zí'na'do' ka', kan žak che to no'le za' galj bi' že'n chie', zžaka'li'e, lezka' zžaka'li'a neda' da' yoble ni'a chele le'e kate' žinže ža gakle dot kan nak Benne' Criston'.

²⁰ Žak láže'li'a sóalena' le'e na'a nich gak wcháljlena' le'e to diža' nža', dan' že' zedla' ni'a chele.

Da' žsedle da' goken che Agar, na' che Sara, zo'le Bran

²¹ Na'a, nólele le'e žénelele wdé kwinle lo na' da' bchi'le Moisés na', le wia da' ni da' nnia'. žBatkle bze nagle da' žnna xtiža' Moisés na'?

²² Lo xtiže'e žnnan ki: "Wnníta'gak chope xkwide' byo ka' che Bran. Tobe' gokbe' zi'n to no'le ndo'w, na' yetobe' gokbe' zi'n to no'le bi ndo'e.

²³ Zi'n no'le ndo'w na' goljbe' lo ni'a lo na' to benne' kan žaljak yógo'te xkwide' ka', san zi'n no'le bi ndo'e na' goljbe' dan' bchebe laže'le Dios gone' ga galjbe'."

²⁴ Da' ni naken to da' žsaka' leben. Kan gok chegak chope no'le ki žsedlen kan zej nak chope diža' nžag, da' ka' Dios bénjlene' benách ka'. To diža' nžag na' naken da' ben Dios law ya'a Sinaí, na' da' goken che Agar, no'le ndo'w che Sara žlo'e'len kan naken. Benne' ka' zej nzi' diža' nžag ni zej nake' ka' zi'n Agar na', na' zej nake' ka' benne' ndo'w ka' lo na' diža' nžag na'.

²⁵ Da' gok Agar na' lezka' žlo'e'len kan nak ya'a Sinaí, dan' žen' gan nbab Arabia, na' lezka' žlo'e'len kan nak yež Jerusalén dan' žen' na'a ža, dan' naken ka to benne' ndo'w tzen len benne' ka' zej nnite'e lo yežen'.

²⁶ San bi ndo'gak benách ka' che Jerusalén na' da' žen' ya'abá che Dios, na' žo'o ni nakžo benách wláž ka' che yežen'.

²⁷ Nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Bebél, no'le wbiž, bi zoa zi'no'.

Ło yela' žebél chio' wžéžeya'a,
la'kze batkle gok chio' da' zžáka'kze to no'le za' galj bi' že'n chie'.

Bebél la'kze nbej yichjgak benách ka' le', dan' Dios gone' ga yánle'eže zi'no' ka' ka xkwide' ka' che no'len' zóalene' benne' byo chie'.

²⁸ Zi'na'do' ka', žo'o ni nakžo kan gok Isaak, zi'n Bran. Nakžo ka za'só Bran na', xkwide' ka' bchebe laže' Dios gáljgakbe' chie'.

²⁹ Kate' ža ka', xkwiden' goljbe' kan žaljak yógo'te xkwide' ka', wžia láže'be' xkwiden', bin' goljbe' ni'a che yela' wak che Dios Be' La'y. Lezka' žaken chežo na'a, želbia láže'gak benách ka' nni'a'gake' yežlyó nga žo'o.

³⁰ Na'a, žbizkze znná da' nyejw le'e yiche la'y? Ki znnan: "Bebéj no'le ndo'w na' na'le tzen len zi'ne', dan' bi gak si' zi'n no'len' tzen len zi'n no'le bi ndo'e da' bchebe laže' Dios gatan' che zi'n no'le bi ndo'e na'."

³¹ Ki naken, zi'na'do' ka', bi nakžo kan gok zi'n no'le ndo'w na'. Žo'o nakžo ka' zi'n no'le bi ndo'e na'.

5

Le gape chi'i kwínle, nich ga'nle lo yela' želá

¹ Ba belažo dan' beslá Benne' Criston' žo'o. Le soa choch cha', na' le ga'n lo yela' želá na'. Bi wzó kwínle da' yoble lo na' da' bchi'le Moisés na', nich bi gake ka' benne' ndo'w ka' chen.

² Le wzé nag da' znnia'. Neda', Pablo, žapa' le'e cha' gonnle no' benne' latje choge' lo beja' chele kan znná da' bchi'le Moisés na', bi yebélenlele da' ben Benne' Criston'.

³ Da' yoble žénela' yapa' no' benne' byo žwe'e latje no' benne' choge' lo xpele'e da' ni, žon byenen gone' dot da' znná da' bchi'le Moisés na'.

⁴ Nólele le'e žéklele yeyakle chawe' law Dios dan' žonle kan znná xtiža' Moisés na', ba bkwaslenle Benne' Criston'. Ba bsanle da' žonn Dios chežo.

⁵ Žo'o ni žxen láže'žo yeyakžo chawe' law Dios ni'a che yela' wak che Dios Be' La'y dan' žejle'žo che Benne' Criston'.

⁶ Cha' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', bi be zaka' cha' nžog lo beja' chežo kan znná xtiža' Moisés na', o cha' bi nžog ki lo beja' chežo. Da' záka'že naken chejle'žo che Benne' Criston', da' gonen ga ži'ilžo lježžo ka'.

⁷ Cháwe'do' gok kan wzó lawle žonle ža na'. žNakžkze goken bka'nle da' naken dot da' li?

⁸ Dios, Bennen' bliže' le'e, bi ben byene' benle ki.

⁹ Bi galj láže'le da' znnan: "Láte'ze kwa zichj che yet xtil žonen ga chaž dot kwa da' nzin' kwa zichjen'."

¹⁰ Dan' nakžo toze len Xanžon', žxen laža'a kan nak chele, sa' láže'le tjebe kan zza' laža'a neda', na' Dios wsaka' zi'e bennen' zchiže' le'e, nóte'teze benne' nake'.

¹¹ Na'a, kan nak chia' neda', zi'na'do' ka', zej nni'a' benne' ka' znnágage' žsedla' benách ka' žala' chog lo beja' chegak benne' byo ka' kan znná da' bchi'le Moisés na'. Cha' žona' ki, žbiz chen' želbia láže'gak benne' judio ka' neda'? Chela' žsedla' ki, bi ža'a nitó benne' neda' dan' zchalja' kan got Benne' Criston' le'e yag kroze.

¹² Kan nak chegak benne' ka' zchižgake' le'e, benne' ka' žénegekle' chog lo beja' chele, žak laža'a chóggake' to chi'ize kwíngake'.

¹³ Kan nak chele, zi'na'do' ka', Dios bliže' le'e nich gake benách nla ka'. Bi wkónlele žin yela' želá na' nich gonle kan zdan láže'zele, san nich gonle žin che lježle tole yetole, dan' nži'ilele lježle ka'.

¹⁴ Yógo'te da' znná xtiža' Dios žon bennen' žone' kan znná xtiža' Dios da' znnan: "Žala' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'."

¹⁵ Na'a, cha' znnlele che lježle tole yetole, da' žonle naken kan žongak beko' yiže' snia ka', bia ka' žáwya'agakba', na' žáwgakba' ljéžgakba' ka'. Cha' ki žonle, le gape chi'i kwínle nich bi wžia yi'le lježle tole yetole.

Da' žonžo žakze chežo, na' da' žon Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo

¹⁶ Da' ni žapa' le'e: le we' laže' gonle da' žénele Dios Be' La'y, na' naž biž gonle kan žénelele lo yela' benachze chele.

¹⁷ Da' žénelžo gonžo lo yela' benachze chežo bi naken tjebe len da' žénele Dios Be' La'y gonžon, na' da' žénele Dios Be' La'y bi naken tjebe len da' ka' žénelžo gonžo lo yela' benachze chežo. Da' chopen ki, bi zej naken tjebe, na' che len bi gak gonle kan žénekzelele.

¹⁸ Na'a, cha' žonle kan žénele Dios Be' La'y, biž yo'ole lo na' da' bchi'le Moisés na'.

¹⁹ Zej nak bia' da' žongak benách ka', benne' ka' žongake' kan žénele yela' benachze chégake'.

Žka'n dítjgake' yela' zchag na'.

Žóngake' da' zinnj, na' da' kegle, na' da' bi naken chawe'.

²⁰ Žka'n zéngake' lo'a ka', na' žóngake' yela' wžá'.

Bi zl'é'egekle' ljéžgake' ka' chawe', na' želdí-lene' légake'.

Žgé'egekle' ljéžgake' ka', na' želžé'e.

Žze láže'gake' da' kegle.

Želžój chóplegake', na' zbéjgake' cheja'ale benách ka'.

21 Zdan láže'gake' yela' gape, na' zótgake' benách ka'.

Želzožle', na' žáwle'egake'.

Zdetlen zóngake' da' ka' zóngake'.

Da' zan da' ki zóngake'. Neda' zchi'la' le'e na'a nich bi gonle ki, kan bchi'la' le'e zga'ale, znnia': benne' ka' zóngake' ki bi gak cházgake' gon zna bia' Dios.

22 Na'a, nak bia' Dios Be' La'y žone' žin lo yichj lázdo'žo dan' žonžo ki:

Nži'ilžo lježžo ka', na' žebéle'elžo.

Zga'n ži yichj lázdo'žo, na' zbezžo zen laže'.

Že' láže'žo lježžo ka', na' nakžo ži'i laže'.

Žonžo kan znažo.

23 Nakžo gaxjw laže', na' zna bia'žo kwinžo. Da' bchi'le Moisés žo'o bi zži'il che da' ki.

24 Benne' ka' zej nake' che Benne' Criston' biž zóngake' kan žénekegekle', na' bi zóngake' da' zdanze láže'gake' lo yela' benachze chégake'.

25 Dios Be' La'y nbánlenžo. Lekze' žala' nna bi'e žo'o kan nak yógo'te da' žonžo.

26 Bi žala' wká'n zen kwinžo, na' bi wcha'žo lježžo tožo yetožo, na' bi ge'elžo lježžo tožo yetožo.

6

Žala' gáklenžo lježžo ka'

1 Na'a, ži'na'do' ka', cha' lé'elele žon to lježle doľa', naž nólele le'e zoalen Dios Be' La'y le'e, žala' gonle ga yeyát laže' bennen', san žon byenen gonle ki lo yela' gaxjw laže' chele, na' le gape chi'i kwinle nich bi gon da' xiwe' ga bága'le doľa'.

2 Le gaklen lježle tole yetole kan nak ywa' da' nbága'le. Cha' gonle ki, na' gonle kan zna da' gož Benne' Criston' žo'o gonžo.

3 Cha' zoa no benne' žekle' nake' benne' zen, san bi be nake', benne' ni žon láže'le' la' kwinze'.

4 To to benne' žala' wie' binlo da' žonkze'. Naž cha' yežoje' chawe', gak wká'n zen kwine' kan nak da' ba bene', na' bi gon byenen wie' kan bengak yezika' benách ka' cha' bene' le' da' nakže chawe' o bi bene' ki.

5 To to benne' žala' we'e da' besbaga' Dios le'.

6 Cha' zoa no benne' žsedle' le'e diža' chawen', žala' wnéžjwle bennen' žsedle' le'e late' da' den chele.

7 Bi gon laže'l kwinle, dan' bi gak gon láže'lele Dios. Yelaple kan nak da' gozle.

8 Cha' da' žazle zej naken da' ka' žonle kan zdanze láže'le lo yela' benachze chele, na' da' yelaple gaken yela' got. Cha' da' žazle zej naken da' ka' žonle kan žaz laže' Dios Be' La'y, na' yelaple da' gonn Dios Be' La'y chele, da' naken yela' nban da' zejli kanne.

9 Ki naken, bi žala' wsanžo gonžo da' naken chawe', na' cha' bi yekwasžo, žin ža yelapžon.

10 Che len, bátteze gata' latje chežo, žala' gonžo da' nak chawe' chegak yógo'te benách ka', na' da' naken blo, žala' gonžo ki chegak lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

Da' bzoj Pablo kate' ze lawte

11 Le wia kato da' zen diža' ni da' zzoja' nga chele len na' kwina'.

12 Benne' ka' žénegekle' góngake' ga chog lo beľa' chele kan zna da' bchi'le Moisés na', zóngake' ki nich yežóžgake' chawe' lawgak benne' judío ka', nich bi kwia láže'gake' légake' dan' zchálgake' kan got Benne' Criston' le'e yag kroze.

13 Na'a, benne' byo ka' nžog lo beľa' chégake' kan zna da' bchi'le Moisés na', bi zóngake' dot kan zna da' bchi'le'. Žénegekle' góngake' ga chog lo beľa' chele nich gak wká'n zen kwíngake' dan' gata' latje chégake' nna biá'gake' le'e.

14 Kan nak chia' neda', wká'n zena' toze da' ben Xanžo Jesús, Benne' Criston', katen' gote' le'e yag kroze. Ni'a che da' ben Benne' Criston' le'e yag kroze, da' žen' yežlyó nga naken chia' neda' ka to da' ba naten, na' bi že' laža'an, na' neda' naka' chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga ka to benne' gat, na' bi gak yekwásgake' neda'.

15 Cha' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', bi be zaka' cha' nžog lo beľa' chežo kan zna xtiža' Moisés na', o cha' bi nžog ki lo beľa' chežo. Da' záka'kze naken gakžo benách kobe lo yichj lázdo'žo.

16 Yógo'te benne' ka', benne' zóngake' kan zna da' žsedla' nga, na' yógo'te benne' ka' zej nake' che Dios, znnabla' Dios wká'n žie' yichj lázdo'gake', na' yeyache' laže'e légake'.

17 Na'a so law, biž gak no benne' gone' ga kwe' zedla' neda', dan' zej že' lo xpela'a yiž ka' da' zej nak bian' naka' wen žin che Xanžo Jesusen'.

18 Na'a, ži'na'do' ka', znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO LO YEŽ ĘFESO

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹ Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", nakle che Dios, na' žejle'le che Jesús, Benne' Criston', na' zoale lo yež Ęfeso. Naka' neda' wbás bseła' Jesús, Benne' Criston', dan' Dios na'kze gónele' gaka' ki.

² Žnnabla' Ęažo Dios len Ęanžo Jesús, Benne' Criston', we' laže'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Da' žonn Dios chežo dan' nakžo toze len Jesús

³ ja'g'n zen Dios, Ęa Ęanžo Jesús, Benne' Criston'! Dan' nakžo toze len Benne' Criston', Dios ba benne' chežo yógo'te da' naken chawe' che ya'abá chie', dan' bsele'e Dios Be' La'y nich yedjsóalene' žo'o.

⁴ Zga'ale kate' ben Dios yežlyó nga, wžekze' žo'o nich gakžo che Leze' ni'a che Benne' Criston', na' nich gakžo benách la'y chie' ka', na' nich gakžo chawe' lawe' Le'.

⁵ Dios bkweze' zga'ale si' lo ne'e žo'o ka zi'nkze' ka' ni'a che da' gon Jesús, Benne' Criston', dan' wyáz laže'e Le' gone' ki, na' dan' naken da' gónkezele' gone'.

⁶ Žala' wká'n zéntežo Dios ni'a che da' benne' chežo, dan' bennze' chežo dan' nakžo toze len Zi'ne', Bennen' nži'ile'.

⁷ Benne' Criston' beya'we' žo'o katen' gote' lo wlažžo žo'o nich gak yenit law Dios žo'o che dola' da' nbága'žo. Ki ben Dios dan' nži'ile'ele' žo'o.

⁸ Bloe'ele' law kan nži'ile' žo'o dan' benne' chežo yela' sina' chie', na' yela' žejni'il chie'

⁹ nich gak gónbia'žo da' bkweze' chežo, na' bloe'ele' žo'o da' bgache', dan' bzoakzen' zga'ale gone' lo na' Benne' Criston'.

¹⁰ Dan' bzoakze Dios gonen' kate' žinte ža, naken gone' ga gakgak toze, na' chazgak lo na' Benne' Criston' yógo'te da' de, da' ka' zej nnitan' ya'abá che Dios, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga.

¹¹ Dan' nakžo toze len Benne' Criston', Dios wžekze' žo'o zga'ale nich gak chežo da' naken che Ęažo Dios, dan' bkwezen' chežo kan nak da' gónkezele' Le'. Nake' Le' Bennen' žone' yógo'te kan žénekezele' Le'.

¹² Ki ben Dios nich wká'n zenžo-ne' kan nak yela' zen chie', žo'o ni žxen láže'žo Benne' Criston' zga'aležo ka zezika' benách ka'.

¹³ Lezka' goken chele le'e. Katen' bénlele diža' da' naken dot da' li, diža' chawen' kan gak yelažo, na' bejle'le che Benne' Criston', na' Dios bzo'e chele da' nak bian' nakle chie', katen' bchize' Dios Be' La'y lo yichj láždo'le.

Dios Be' La'y na' nake' Bennen' bchebe laže' Dios sele'e chežo.

¹⁴ Dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o, nak bia' gak chežo da' naken che Ęažo Dios kate' yeyóž yeya'we' žo'o, žo'o na' ba nakžo chie' Le'. Ki naken nich ga'n zen yela' bani' chie'.

Pablo žnnabla' Dios wzejni'ile' benách ka' che Jesús

¹⁵ Che len, katen' benla' kan žejle'le che Ęanžo Jesusen', na' kan nži'ilele yógo'te benách ka' che Dios, na' zejte na' a ža

¹⁶ bi žsana' žapa' Dios: "Žóxkeno" ni'a chele. Žejsá' laža'a le'e kate' zchájljena' Dios,

¹⁷ Bennen' nake' Dios che Ęanžo Jesús, Benne' Criston', na' nake' Ęažo, na' nape' dot yela' wak. Žnnabla'-ne' sele'e Dios Be' La'y chele, nich gone' ga gónbia'le Dios dot kan nake'. Dios Be' La'y na' žonne' chežo yela' žejni'il, na' žloe'ele' žo'o da' nakkeze Dios.

¹⁸ Žnnabla' Dios wzejni'ile' le'e lo yichj láždo'le nich gak nnézele kan nak da' žxen láže'žo, dan' bliže' le'e nich yebélenlelen, na' nich nnézele kan nak yela' wnni'a che ya'abá che Dios da' gaken chegak benne' ka' zej nake' chie' Le',

¹⁹ na' nich nnézele kato da' zen nak yela' wak chie', dan' žáklenen žo'o, nolžo žejle'žo chie' Le'. Yela' wak zen ni naken da' bloe'el law Dios

²⁰ katen' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, na' bene' ga wži'e kwit li ža chie' Le' gan nake' blo ya'abá che Dios,

²¹ ga na' žnna bi'e benne' wnná bia' ka', na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' benne' blo ka', na' benne' ka' zej nake' xangak benách ka'. Benne' Criston' nakže' blo ka' yógo'te benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia' yežlyó nga, na' lo yežlyó da' zan'.

²² Dios bdie' lo na' Benne' Criston' yógo'te da' den nich nna bi'en, na' bzo'e Le' chegak benách chie' ka' nich gake' Ęanžo lo yógo'te da' zej naken chežo.

²³ Benách ka' che Benne' Criston' zej nake' ka beła' žen chekze', na' žake' Le' dot zen lo beła' žen chie' na'. Žonkze' Le' ga zgólegak dot chawe' yógo'te da' den.

2

Belazo dan' nži'il Dios žo'o

¹ Dios ba benne' yela' nban da' zejli kanne chele, la'kze zga'ale gokle ka benne' gat ka' ni'a che dola' da' wbága'le, na' ni'a che da' zinnj da' benle.

² Ža na' benle tlebe kan žongak benách ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' benle kan gónele da' xiwe', dan' žnna bian' lo be'ze, na' žkonlen žin benne' ka' bi žóngake' kan žnna žiža' Dios.

³ Lezka' gokžo yógo'težo žo'o, dan' benžo kan wzeze láže'žo, na' kan wyáz láže'žo lo

yela' benachze chežo. Che len wbága'žo doła' law Dios, dan' žonen ga choge' chežo gatžo kan gone' chegak yezika' benách ka'.

⁴⁻⁵ Naž katen' gokžo ka benne' gat ka' ni'a che doła' da' wbága'žo, Dios besbane' žo'o lo yela' got tzen len Benne' Criston' dan' beyache' láže'le' žo'o, na' bží'ile'ele' žo'o. Belale le'e dan' že' laže' Dios le'e.

⁶ Dios besbane' žo'o tzen len Benne' Criston' nich gone' ga kwe'žo tzen len Le' gan znná bi'e ya' abá chie' Le'.

⁷ Katen' ben Dios ki, bløe'ele' benách ka' zá'gake' kan nak yela' wnni'a che da' bennze' chežo, katen' bsele'e Jesús, Benne' Criston', nich gáklene' žo'o, da' nak bian' kan nží'ile'ele' žo'o.

⁸ Belale le'e dan' že' laže' Dios le'e dan' žejle'le che Benne' Criston'. Beslé' le'e, kege dan' zoa da' chawe' da' benle le'e, san dan' naken da' žonze Dios.

⁹ Bi gak nitó benne' wká'n zen kwine' dan' belé', dan' bi belé' ni'a che da' chawe' da' benkze' le'.

¹⁰ Da' nakžo naken da' benkze Dios. Dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston', bzo'e' žo'o nich gonžo da' naken chawe', da' bkweze' zga'ale nich gonžon.

Že' ži'yichj lázdo'žo law Dios ni'a che da' ben Jesús

¹¹ Le chejsá' laže' kan gokle zga'ale. Gokle benách zi'to' ka', na' che len benne' judío ka', benne' želchoge' lo beła' chegak benne' byo ka' da' nak bian' nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, na' znnágake' zej nake' benne' nžog lo beła' chégake', znnágake' nakle le'e benne' bi nžog lo beła' chégake'.

¹² Ža na' wzoale zi'to' gan zoa Benne' Criston'. Gokle benne' zi'to' ka' lawgak benách Israel ka', na' bi wzi'le da' chawe' che diža' da' ben choch Dios, dan' bchebe laže'e gata' chegak benách chie' ka'. Wzoale yežlyó nga, na' bi wzóa da' žxen láže'le, na' bi bénbia'le Dios.

¹³ Na'a, nakle toze len Jesús, Benne' Criston'. Zga'ale wzoale zi'to' gan zoa Dios, san na'a Dios ba bnnite' le'e gawze dan' got Benne' Criston' lo wlazžo žo'o.

¹⁴ Benne' Cristo na'kze zka'n žie' yichj lázdo'žo law Dios. Le' bene' ga beyákgak benne' judío ka', na' benne' zi'to' ka', ka toze benách, na' bsole' yela' zža'a dan' bebejen légake' chople, dan' goken ka to ze'e sibe.

¹⁵ Da' ni ben Benne' Criston' katen' gote' lo wlazžo žo'o, na' bsole' da' ka' zchi'igeklen benne' judío ka', da' ka' zej nyejwn lo da' bzoj Moisés na', na' chope kwe' benne' ka', beyone' légake' toze benách kobe, benne' ka' zej nake' toze len Lekze'. Ki bene', na' bka'n žie' yela' zža'a na'.

¹⁶ Dan' got Benne' Criston' le'e yag kroze, bsole' yela' zža'a na', na' chope kwe' benách

ka', beyone' légake' ka toze benách, na' bzooa žie' yichj lázdo'gake' law Dios.

¹⁷ Ka' goken, zí'na'do' ka', blá' law Benne' Criston', na' bchalje' diža' chawen' kan gak ga'ngak cháwe'do' yógo'te benách ka', le'e na' nakle benách zi'to' ka', na' wzoale zi'to' gan zoa Dios, na' lezka' benne' judío ka', benne' ka' nni'ta'gake' gawze.

¹⁸ Na'a, ni'a che da' ben Benne' Criston', gak biga'žo law Xažo Dios, dan' zóalenkze Dios Be' La'y žo'o, la'kze nakžo benne' judío ka' o benách zi'to' ka'.

¹⁹ Che len, le'e, benne' zi'to' ka', biž nakle ka benách zi'to' ka', na' biž zoale to yežlyó da' bi naken chele, san nbáblenle benách ka' che Dios. Ba nakle ljež Dios na'kze.

²⁰ Le'e nakle ka to yo'o da' zoan to chi'ize. Nakle ka yej ka' da' zej zoan law len ze'e, da' wlo'ogak benne' wbás ka' che Benne' Criston' len benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Jesús na'kze, Benne' Criston', nake' ka yej blo che len ze'e na'.

²¹ Dot yo'on' da' nakle le'ekze žasen law len ze'e na', dan' nakkze Benne' Criston', na' yej chen ka' zej nnita' binlo, nich gaken to yodo' la'y che Xanžon' gan zoakze' Le'.

²² Le'ekze nakle toze len Benne' Criston', Bennen' bnnite' le'e nich gake' ka to yo'o gan yo'o Dios, dan' zoalen Dios Be' la'y le'e.

3

Nak Pablo wen žin nich wchalje' diža' chawe'

¹ Che len, neda', Pablo, nyejwa' liž ya nga dan' zchalja' che Jesús, Benne' Criston', nich si'le le'e da' chawe' chie', le'e, benách zi'to' ka'.

² Žekla' ba nnézkzelele kan ben Dios, bdie' lo na'a žin da' žona' nich yebélenlele da' žonne' chežo.

³ Dios bløe'ele' da' bgache' che da' žone' Le', na' bzejni'ile' neda' kan naken. Kan nak da' ni ba bzoja' chele le'e láte'do'ze.

⁴ Kate' goł-le diža' ni, na' gónbia'le da' žejni'ila' kan nak da' bgache' kan nak che Benne' Criston'.

⁵ Ža ni'te bi bzejni'il Dios nitó benne' kan nak da' bgache' na', san na'a, lo na' Dios Be' La'y, Dios ba bløe'ele' law kan naken. Bzejni'ile' benne' wbás ka', benne' ka' bebeje' cheze chie', na' lezka' benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'.

⁶ Ki znná da' bgachen': "Ni'a che diža' chawen' si'gak benách zi'to' ka' tzen len benne' judío ka', da' ka' zej naken che Dios, na' yeyákgake' ka toze benách, na' lezka' gata' yela' žebél chégake' tzen len benne' judío ka', da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake' dan' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston'."

⁷ Dios, lo yela' ži'i laže' chie', bdien' lo na'a neda'. Lo yela' wak zen chie', bene' neda'

wen žin chie' nich wchalja' diža' chawe' chien'.

⁸ Nəxjwža' neda' ka yógo'te benách ka' che Dios, san Le' benne' neda' latje gaka' wen žin chie' nich wchalja' diža' chawen' gan nníta'gak benách z'i'to' ka' kan nak yela' wnni'a che Benne' Criston', da' záka'le'en.

⁹ Dios bdi'e' lo na'a gona' ga gónbia'gekle yógo'te benách ka' kan nak da' bzoakze Dios ža ni'te, dan' naken to da' bgache' che Dios, Bennen' bene' yógo'te da' zle'elžo.

¹⁰ Ka' goken nich gónbia'gekle yógo'te benne' ka' na'a, benne' ka' z'na bí'gake' len benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná'bia' ya'abá che Dios, dot kan nak yela' žejní'il che Dios, kate' lé'e'gekle' kan zej nak benách ka' che Benne' Criston'.

¹¹ Dios bene' da' ni katen' bene' dan' bzoakze' Le' ža ni'te, dan' bene' lo na' Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹² Dan' nakžo toze len Benne' Criston', ba nzi'žo latje bíga'žo dot láže'žo law Dios, dan' žejle'žo chie' Le'.

¹³ Che len záta'yoela' le'e bi' gak chope láže'le ni'a che da' zzaka'a neda' nich gáklena' le'e, dan' gonen ga gak chawe' chele.

Kan nak yela' nzi'il che Jesús

¹⁴ Che len zzoa ziba' law Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹⁵ Kan lie' Le' lezka' nzi' lagak yógo'te benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios len benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga.

¹⁶ Znnabla' Xažo Dios, lo yela' wnni'a da' zenle'e chie', wnezjwe' chele yela' wak che Dios Be' La'y, na' gone' ga gólele lo yichj láždo'le.

¹⁷ Znnabla' Benne' Criston' sóateze' lo yichj láždo'le dan' žejle'le chie' Le'. Znnabla' Le' gone' ga soale to chi'ize lo yela' nzi'il chie', na' bi' yechá' yichj láždo'le kan nzi'ile-ne'.

¹⁸ nich gak chejní'ilele tzen len yógo'te benách ka' che Benne' Criston' kan nzi'ile'le' žo'o gáte'teze na' to chi'ize.

¹⁹ Znnabla' Dios gone' ga gónbia'le yela' nzi'il na', da' bi' gak gónbia'žo dot kan naken, nich soa dot da' nakkze Dios len le'e.

²⁰ Na'a, jga'n zen Dios, Bennen' gak gónle'že' kan gak nnablžo-ne' o kan gak sa' láže'žo, na' wkonle' žin yela' wak chie' lo yichj láždo'žo!

²¹ jGa'n zénteze Dios lawgak benách ka' che Benne' Criston', na' law Jesús na'kze, na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

4

Dios Be' La'y žone' žo'o toze len lježžo ka'

¹ Na'a, neda' záta'yoela' le'e, ne nzejwa' liž ya nga dan' zzoa lia' che Benne' Criston'. Znnabla' le'e gonle dot kan žála' gongak

benne' ka' bliž Dios nich gákgake' che Leze', kan lezka' bliže' le'e.

² Le gak gaxjw láže', na' ži'i láže'. Le kwez zen láže', na' le we' láže' lježle tole yetole lo yela' nzi'il chele.

³ Le we' láže' gáktezle toze kan ba ben Dios Be' La'y le'e, na' gonle ki lo yela' zga'n cháwe'do' chele da' zóalenen le'e.

⁴ Toze nak be'la' žen che Benne' Criston' da' nžagžo žo'o.

Toze nak Dios Be' La'y, Bennen' zóalene' žo'o. Toze nak da' žxen láže'žo, dan' bliž Dios žo'o nich yebélenžon.

⁵ Toze nak Xanžon', na' toze da' žejle'žo, na' toze da' bezoažo nis.

⁶ Toze nak Dios, Bennen' nake' Xažo yógo'težo.

Le' z'na bi'e yógo'težo, na' zkonle' žin yógo'težo,

na' zoakze' Le' lo yichj láždo'žo yógo'težo.

⁷ To tožo nzi'žo to yela' wak che Dios kan nak da' benn Benne' Criston' che chežo.

⁸ Naken ki kan nzejw le'e yiche la'y, da' z'nan:

Beyepe' ya'abá che Dios, na' bchi'e benne' zan, benne' ka' beslé' lo na' da' xiwe'. Bdis'e' chegak benách ka' da' žonnze' chégake'.

⁹ jBizkze zejlas dan' z'nan: "beyepe'?" Žsedlen žo'o betje' zga'ale, na' ble'e že'le lo yežlyó nga.

¹⁰ Bennen' betje' nake' Bennen' beyepe' žá'teže ya'abale nich besché'e yógo'te len da' nakkze' Le'.

¹¹ Benne' Criston' bennkze' che chežo yela' wak chie' ka':

Bi'e ba'le benne' ka' latje gákgake' wbás chie' ka'.

Bene' ga zchaljgak yeba'le benne' ka' lo wláz Dios.

Bse'le'e yeba'le benne' ka' chejcháljgake' diža' chawen'.

Bnnite' yeba'le benne' ka' nich gape chí'igake' benách chie' ka'.

Wžie' yeba'le' nich wsédgekle' benách chie' ka'.

¹² Benne' Criston' bpa'kze' benách chie' ka' nich gak góngake' xchine', nich góngake' ga gákgak dot li láže' benne' ka' zej nake' ka' be'la' žen chekze' Le'.

¹³ Ki gaken na' zejte yeyakžo toze yógo'težo kan zejle'žo che Benne' Criston', Zi'n Dios, na' kan nónbia'žo-ne'. Gakžo wa'le, na' yeyakžo dot kan nakkze Benne' Criston'.

¹⁴ Biž gakžo ka' xkwide' ka', kan zej nak benne' ka' la' zchá'tegake' kan žóngake', na' zej nake' ka to da' zejen law nis yego, o ka to da' zche' bíte'teze be' žaken, na' zzi' lo ná'gake' bíte'teze diža' da' žsedle no benne' lé'gake', bennen' žon láže'le' lé'gake' len yela' sina' chie', na' žone' ga zchíxgekle' benách ka'.

15 Na'a, dan' nzi'ilžo žo'o lježžo ka', žala' wchaljžo dan' naken dot da' li nich gak yeyakžo dot kan nak Benne' Criston', na' gakžo toze len Le', Bennen' nake' Xane dot beļa' žen chie', da' nakžo žo'o.

16 Benne' Criston' žonkze' ga nžag chawe' beļa' žen chie', da' nakžo žo'o, na' dot beļa' žen chien' nžagen tzen ni'a che da' žon toze beļa' žen chien'. Kate' žonžo xchinžo to tožo žo'o, žo'o na' nžagžo beļa' žen chien', na' doten zgolen, na' žaken dot li laže', kan zej žakže dot li laže' kan nzi'ilžo lježžo ka'.

Yela' nban kobe da' napžo dan' nakžo che Jesús

17 Lo wlaž Xanžon' žapa' le'e da' ni, na' zdian' lo na'le, žnnia': biž gonle kan žongak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, benne' ka' žóngake' kan želzá' láže'gakze'.

18 na' zej nchol' yichj lázdo'gake'. Dan' zej nake' benne' bi nnezle ka', na' zej non zižje lázdo'gake', che len bi zej nzi'e yela' nban da' žonn Dios chežo.

19 Bi žedoé'egekle'.

Bde kwingake' nich góngake' da' zinnj. Dot láže'gake' žóngake' yógo'te da' kegle.

20 Benne' ka' bsédgekle' le'e kan nak che Benne' Criston', bi bsédgekle' le'e gonle kan žongak benách ki.

21 Da' naken dot da' li da' bénlele kan nak che Benne' Criston', na' da' nakle chie' Le', žsédgeklen le'e da' naken dot da' li da' zóalenen Jesusen'.

22 Le nna bia' yela' benachze chele da' gokle zga'ale, dan' žnitlen ni'a che yela' zze laže' chele da' kegle dan' ben láže'len le'e.

23 Le yeyák kobe lo yichj lázdo'le, na' lo be' nákkzele.

24 Le si' yela' benách kobe da' žon Dios kan nakkze' Le', dan' zla' lawn dan' žonen ga žonle da' naken chawe', na' da' naken li laže'.

25 Che len, biž gon láže'le. Yógo'težo žala' wcháljlenžo lježžo ka' da' naken dot da' li, dan' nžagžo yógo'težo beļa' žen che Benne' Criston'.

26 Cha' ža'le, bi žala' gonle doļa'. Bi ža'le scha.

27 Bi be gonle da' wnné xjon latje da' xiwe' nna bian' le'e.

28 No benne' zbane' žala' wsane' yela' wbán chie', na' cheje' wen žin nich gata' chie' bi da' wnezjwe' chegak benách yache' ka'.

29 Bi nne zi'le, san le nna da' naken chawe', da' gáklenen no benne' yenlen', na' gonen ga gak chawe' che bennen'.

30 Bi gonle nyache' laže' Dios Be' La'y, dan' nak bia' nakle che Dios dan' zóalen Dios Be' La'y na' le'e, na' žin ža' yeyóž yeslé' le'e lo na' doļa'.

31 Le kwas ladjwle le'e:
Yela' zge'el, na' yela' zža'a,
na' yela' zze laže',

na' yela' zdiļe diža', na' yela' wnné zi',
na' yógo'te da' kegle.

32 Žala' gagle ži'i laže', na' yeyache' láže'lele lježle tole yetole, na' yenít lawle che lježle tole yetole, kan ben Dios, benít lawe' chele le'e dan' nakle toze len Benne' Criston'.

5

Kan žala' gaggak benne' ka' zej nake' zi'n Dios

1 Dan' nakle zi'nkze Dios, na' Le' nzi'ile' le'e, le we' laže' gagle kan nake' Le'.

2 Kan nak yógo'te da' žonle, žala' ži'ilele lježle ka', kan Benne' Criston' bži'ile'ele' žo'o, na' bde kwine' lo yela' got lo wlažžo žo'o. Ben kwine' ka' to biado' žotžo-ba' law Dios ni'a che doļa' da' nbága'žo. Ležka' goke' ka' to da' zla' žix, da' žaz laže' Dios, dan' zko'žo lo bkog la'y chie'.

3 Dan' nakle che Dios, bi gonle da' sban, na' bi gonle da' kegle, na' bi dan' láže'le yela' gape. Naž bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele.

4 Bi nnale da' sban o da' wen laže' o diža' ka'ze, da' ka' bi žala' gonle, san gakkze chawe' ye'le Dios: "Žóžkeno'."

5 Ba nnézkzelele bi chaz nitó benne' gan žnna bia' Benne' Criston' tzen len Dios, bennen' žone' da' sban, o bennen' žone' da' kegle, o bennen' ždan laže'e yela' gape. Bennen' ždan laže'e yela' gape nake' ka' to benne' zka'n zene' lo'a ka'.

6 Bi we'le latje no benne' gon láže'le' le'e len da' bi naken dot da' li. Ni'a che doļa' ki Dios gone' žia benne' ka' bi žóngake' kan žnna xtiže'e.

7 Bi gónlenle tzen benách ki.

8 Zga'ale wyo'ole le'e da' nak chol', san na'a yo'ole baní' che Dios, dan' nakle toze len Xanžon'. Le gon da' naken che banín',

9 dan' žon banín' ga gakžo ži'i laže', na' ga wchaljžo da' naken dot da' li, na' ga gakkžo chawe'.

10 Le we' laže' nnéžlele da' žaz laže' Xanžon'.

11 Bi gónlenle tzen benne' ka' žóngake' da' zinnj, dan' žóngake' gan nak chol', san le yebėj lawe' law dan' žóngake'.

12 Yedoé'elžo wchaljžo kan nak da' žongak benne' ka' ngáche'ze.

13 Kate' bi da' yebejžo lawe' law, gak bia' yógo'te kan zej naken, dan' gon da' nak baní' ga gak bia' yógo'ten.

14 Che len nyejw le'e yiche da' žnnan:

Bebán, le' na' žtaso'.

Wyase ladjw benne' gat ka'.

Benne' Criston' wza'ni'e chio'.

15 Le wia kwine' kan žonle. Bi gagle benne' bi žejní'igekle', san le gak benne' žejní'igekle'.

16 Le wkonle žin latje da' den chele dan' ba zoažo ža bi žak chawe' chežo.

17 Bi gakte benne' bi nnezle ka'. Le we' laže' chejn'ilele da' žénele Xanžon' gonlen.

18 Bi sóžlele, dan' gon yela' zzožle ga nítlele to chi'ize. Le we' latje nna bia' Dios Be' La'y le'e.

19 Le wchaljen lježle tole yetole, wkónlele žin salmo ka', na' da' ka' žol-le che Dios, na' da' ka' žol-le ni'a che Dios Be' La'y. Dot láže'žo žala' gožlo che Dios da' wká'n zenen Le'.

20 Le wkonle žin la Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' le ye' Xažo Dios: "Žóžkeno'" ni'a che yógo'te da' žaken.

Kan žala' gonžo chegak lježžo ka'

21 Le gon kan zrna xtiža' lježle tole yetole nich ki wká'n zenle Dios.

22 Le'e, no'le ka', le gon kan zrna xtiža'gak benne' byo che chele, kan žala' gonle kan zrna xtiža' Xanžon'.

23 Ki žala' gonle dan' zrna bia' to benne' byo zo'le' kan žon Benne' Criston', zrna bi'e benách chie' ka'. Benne' Criston' nake' Benne' žeslé' benách chie' ka', benne' ka' zej nžage' be'la' žen chie' Le'.

24 Kan žongak benách ka' che Benne' Criston' kan zrna xtiže'e, lezka' žala' gongak no'le ka' kan zrna xtiža'gak benne' byo che chégake' lo yógo'te da' žaken.

25 Le'e, benne' byo ka', le ži'il no'le che chele kan Benne' Criston' nži'ile' benách chie' ka', na' bde kwine' nich gote' lo wlážgake'.

26 Ki got Benne' Criston' nich wnnite'e benách chie' ka' lo na' Dios, na' zej nyaže' to lo nis da' naken xtiže'e.

27 Got Benne' Criston' lo wlážgake' nich gak wzie' légake' law Dios, zej nake' ka' to laže' xtan, da' bi naken sban, na' bi xonjen, na' bi zoa nitó da' zchinnjen, dan' žone' ga gágake' dot chawe', na' ga bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake'.

28 Le ži'il no'le che chele kan nži'il kwine. No benne' byo nži'ile' zo'le, nži'il kwine'.

29 Bi zoa no benne' žon zi' kwine', san zwaw kwine', na' žape chi'i kwine', kan žon Benne' Criston' len benách chie' ka',

30 benne' ka' zej nžage' be'la' žen chie', na' žo'o nžagžo be'la' žen chien'. Nakžo žo'o ka' xpele'e, na' žit chie' ka'.

31 Lezka' nyejw le'e yiche la'y da' znan: "Che len benne' byo žala' wka'ne' xa xne'e nich chejsóalene' no'le chie', na' da' chope' yeyággake' ka' toze benne'."

32 Da' ni da' nyejwn le'e yiche žloe'elen law to da' naken dot da' li, na' neda' žekla' lezka' zchaljen kan nak che Benne' Criston', na' chegak benách chie' ka'.

33 Lezka' zchaljen kan nak chele. Yógo'te le'e, benne' byo ka', žala' ži'ilele no'le che chele kan nži'il kwine, na' le'e, no'le ka', žala' gaple ba la'ne benne' byon' che chele.

6

1 Le'e, xkwide' ka', žala' gonle kan zrna xtiža'gak xa xna'le nich ki gonle kan zrna xtiža' Xanžon'. Žala' gonle da' naken chawe'.

2 Da' bchi'le Dios da' naken blo, dan' zchen' to da' bchebe laže'e gone', naken da' znan: "Wdape ba la'ne xa xno'o,

3 na' gak chawe' chio', na' scha so' nbano' yežlyó nga."

4 Le'e, benne' ka' nakle xagak xkwide' ka', bi gonle ga ža'agak zi'nle ka', san le yesgól légakbe', na' le seł-gakbe' snia, na' le wsedle-gakbe' kan žaz laže' Xanžon'.

5 Le'e, nólele le'e nakle benne' ndo'w ka', le gon dot láže'le kan zrna xtiža'gak xanle ka', benne' ka' nnita'gake' yežlyó nga, na' le gape-gake' ba la'ne lo yela' zžebe chele, na' le gon xchingake' kan žala' gonle xchin Benne' Criston'.

6 Le gon xchingake', kégeze kate' ne zwíagake' le'e, nich yežóžzele chawe' lówgake', san dot láže'le le gon xchingake' kan žaz laže' Dios, kan žala' gonle xchin Benne' Criston'.

7 Dot láže'le le gon xchingake', na' ki gaken, gonle xchin Xanžon', na' kégeze xchingak benách ka'.

8 Nnézkelele kan gon Xanžon'. Yebi'e che chežo kan zej nak da' chawe' da' žonžo cha' nakžo benne' ndo'w ka', o cha' bi ndo'žo.

9 Le'e, benne' ka' zej yo'o benne' ndo'w ka' lo na'le, le gon chawe' chegak wen žin chele ka', na' bi wchébele légake'. Le chejsá' laže' kan nak chele, yo'ole lo na' Xanžo, Bennen' zoe' ya'abá che Dios, tlebe kan nak chégake', na' Le' bi zche'e kan žone' che to to benne' ka'.

Dios žonne' chežo da' ka' žon chóchgaken žo'o

10 Na'a, zi'na'do' ka', le gak choch dan' nakle toze len Xanžon', na' zoa len yela' wak zen chie' le'e.

11 Le gape chi'i kwine, wkónlele žin da' ka' žonn Dios chežo, da' ka' žape chí'igaken žo'o, nich gak soale choch katen' yénele da' xiwe' gonen ga bága'le do'la'.

12 Bi zdíl-lenžežo benách ka', benne' zej nake' be'la', na' žit, san zdíl-lenžo yela' wnná bia' chegak be' xiwe' ka', be' ka' želdán lo be'ze, na' žón'engaken tzen benne' ka' zrna biá'gake', na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' benne' blo ka', be' ka' zej nnitan' yežlyó nga gan nak chol.

13 Che len:

Le si' yógo'te da' ka' žonn Dios chežo, da' ka' žape chí'igaken žo'o, nich kate' žin ža katen' gak da' bi naken chawe' chežo, na' gak sóelelen, na' kate' yeyóž gonle ki, na' ga'nle choch.

14 Le soa choch.

Le si' da' naken dot da' li, da' gaken chele ka' to yid da' nžejen le'e.

Le gak chawe', na' da' naken chawe' gape chi'in le'e kan žon to laže' žeje da' žape chi'in lcho'w to benne' žeje' lo wdile.

¹⁵ Le soa ban laže' nich gak wchaljle diža' chawen' da' zka'n žin yichj lázdo'žo law Dios, kan zoa ban laže' to benne' žeje' lo wdile, na' zleje' zele' ni'e.

¹⁶ Da' naken blo, yela' žejlé' chele che Benne' Criston' gaken chele ka to da' naken choch da' wzele lawle, nich bi gala' da' ka' wsé da' xiwe' le'e, da' ka' zej naken ka yag ntóche'do' ka' da' žia yi' láwe'gaken.

¹⁷ Yela' žeslá gaken chele ka to lo'o ya da' gape chi'in yichjle.

Ātiža' Dios gaken chele ka to ya ntoche' da' žonn Dios Be' la'y chežo, nich wtíl-lenžon da' bi naken chawe'.

¹⁸ Le gon yógo'te da' ki, na' le wchaljlen Dios, na' le nnable-ne' gáklene' le'e.

Le wcháljenteze Dios, zoalen Dios Be' La'y le'e.

Nich gonle da' ki, žala' soale ban laže', na' bi yedó láže'le, na' nnáblele Dios gáklene' benne' ka' zej nake' chie' Le'.

¹⁹ Lewchaljlen Dios, na' le nnable-ne' gáklene' neda', na' wzejni'ile' neda' da' nnia' katen' žala' wchalja', na' gone' ga gaka' wechóg laže' katen' wchalja', nich gak wzejni'ila' benách ka' kan nak da' ngache' che diža' chawen'.

²⁰ Dios bdie' lo na'a diža' chawen' nich wchaljan', na' dan' bena' ki nyejwa' liž ya nga. Le wchaljlen Dios cha', na' le nnable-ne' gone' ga gaka' wechóg laže' nich wchalja' diža' chawen', kan žala' gona'.

Da' bchalj Pablo kate' ze lawte

²¹ Tikiko, lježžo na' nži'ilžo-ne', na' žone' xchin Xanžon' dot laže'e, wloe'ele' le'e dot kan žak chia' nga, na' kan žona'.

²² Che len, seła'a-ne' gan zoale, na' wloe'ele' le'e kan žaken cheto', na' gon choche' le'e.

²³ Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', wká'n žie' yichj lázdo'le, na' gone' ga gata' chele yela' nži'il da' nžagen yela' žejlé' chele che Benne' Criston', yógo'tele na' nakle chie' Le'.

²⁴ Dios gon chawe'e le'e, yógo'tele na' nži'ilele Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' nak li laže' yela' nži'il chele Le'. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO LO YEŽ FILIPOS

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹ Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", le'e na' žejle'le che Jesús, Benne' Criston', na' nólele žáklenle benách chie' ka', na' nólele le'e žape chi'ile légake'. Zoale yež Filipos, na' nakle che Dios, na' nakle toze len Jesusen'. Xkwide' Timoteo žónlenbe' neda' tzen, na' nakto' wen žin che Jesusen'.

² Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Pablo znnable' Dios gáklene' benách ka' che Jesús

³ Žapa' Dios: "Žóxkeno'" kate' zza' laža'a chele le'e.

⁴ Žebela' kate' zcháljlena' Dios, na' znnabla'-ne' gáklene' le'e

⁵ dan' žejlá' laža'a kan bénlenle neda' tzen žin che diža' chawen'. Wzó lawle žonle žin na' ža na' bénlenle, na' žonlen na' zejte na'a ža.

⁶ Dios wzó lawe' žone' to da' naken chawe' lo yichj lázdo'le. Žxen laža'a Le' gónteze' ki na' zejte ža yelá' Jesús, Benne' Criston'.

⁷ Kan zza' laža'a chele naken kan žala' gona' dan' nží'ile'ela' le'e. Yógo'te žebélenlele da' žonn Dios chežo, na' lo be' nakkzle žónlenle neda' tzen kate' ne njejwa' liž ya nga, na' ki gonle kate' žina' lawgak benne' yolawe' ka' nich wloe'ela' law, na' gon chi'a diža' chawen' che Benne' Criston'.

⁸ Nnézkzele Dios kan nží'ile'ela' le'e. Naken kan Jesús, Benne' Criston', nží'ile'ekzele' žo'o.

⁹ Znnabla' Dios gone' ga ží'izelele lježe ka', na' gónnli'e yela' sina', na' yela' žejni' il chele,

¹⁰ nich gak kwele da' nákle'eže chawe'. Cha' gaken ki chele, na' gake dot chawe', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele ža na' yelá' Benne' Criston'.

¹¹ Da' nakle nak bian' da' naken chawe' da' žon Benne' Criston' lo yichj lázdo'le nich la' law yela' baní' che Dios, na' nich ga'n zene' Le'.

Zoažo nbanžo nich gakžo kan nak Jesús

¹² Ží'na'do' ka', žénela' nnézlele da' ni: yógo'te da' goken chia' góklenen neda' nich gota' latje chia' bchalja' diža' chawen'.

¹³ Ka' goken, yógo'te ni'a na'gak benne' yolawe' ka' len yezika' benne' ka', nnézgkele' njejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Benne' Criston'.

¹⁴ Dan' njejwa' neda' liž ya nga, yeláte'ze ndachgak lježžo ka', benne' ka' nníta'gake' nga, zej nakže' benne' wechóg laže' ka', na' žxen láže'gake' Xanžon', na' biž zžébegake' zcháljgake' xtiža' Dios.

¹⁵ Da' li baže' zcháljgake' che Benne' Criston' dan' zgé'egekle' neda', na' želdíl diže'e, san yeba'e' zcháljgake' chie' dot li láže'gake'.

¹⁶ Benne' ka' zgé'egekle' neda' zcháljgake' che Benne' Criston' lo yela' zka'n zen kwíngake', na' kege dot li láže'gake'. Žénegekke' wsaka' zí'gake' neda' kate' ne njejwa' liž ya nga.

¹⁷ Benne' dot laže' ka', lo yela' nží'il chégake' zcháljgake' chie' Le', dan' nnézgkele' Dios na'kze bdie' lo na'a žin da' žona', zchalja' diža' chawen'.

¹⁸ Bi žonen ga že' zedla'. Žebela' dan' zcháljgake' che Benne' Criston' nákteze, cha' zcháljgake' dot láže'gake' o cha' bi žóngaken' ki.

Na'a, žebéžela'

¹⁹ dan' nnezla' yelá' neda' lo da' žaken chia', njejwa' liž ya nga, dan' znnáblele le'e Dios gaken ki, na' dan' žaklen Dios Be' La'y neda'. Nake' Le' Bennen' žselá' Jesús, Benne' Criston', chežo.

²⁰ Ki žénela', na' žxen laža'a Dios, gone' ga bi yedoe'ela', na' gone' ga gak wchalja' lo yela' wechóg laže', na' lo na'a neda' gá'n-teze zen Benne' Criston' na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken, cha' gon byenen la' gattia' o cha' soa' nbana'.

²¹ Kan žekla' neda', cha' zoa' nbana', naken nich gaka' kan nak Benne' Criston', na' cha' gata', gaken to da' nakžen chawe'.

²² Cha' gak gona' žin da' gáklenen diža' chawen' che Benne' Criston' cha' soaza' nbana', bi nnezla' bile žala' kwian'.

²³ Nak zede kwian'. Žénela' gata' nich chejšóalena' Benne' Criston', da' gakžen chawe' chia',

²⁴ san žonže byenen soaza' nbana' nich gak gáklena' le'e.

²⁵ Dan' nnezla' naken ki, lezka' nnezla' gá'nlena' le'e nich gáklena' le'e nich gakže li laže' kan žejle'le che Benne' Criston', na' yebéželele dan' žejle'le chie' Le'.

²⁶ Ki naken, yedjšóalena' le'e da' yoble, da' gonen ga chaz láže'le Jesús, Benne' Criston', ni'a che da' gone', gáklene' neda'.

²⁷ Le we' láže'ze gake kan naken tlebe len diža' chawen' che Benne' Criston'. Ki gaken, cha' yedjwia' le'e o cha' soa' zít'o', yenla' nakle choch, na' nakle toze kan žonle tzen žin che da' žejle'žo, dan' zan' chežo ni'a che diža' chawen'.

²⁸ Bi we'le latje benne' ka' bi zlé'egekle' le'e chawe' nich bi wchébegake' le'e. Da' ni wloe'elen légake' kwia yí'gake', san yelale le'e, dan' gak bia' Dios žáklenkze' le'e.

²⁹ Dios žonne' le'e latje gonle xchin Benne' Criston', kégeze kan žejle'le chie', san lezka' kan zžáka'le katen' žonle xchinen'.

³⁰ Na'a, gak gónlenle neda' tzen we' láže'žo wchaljžo diža' chawen'. Blé'ekzelele kan

wzaka'a katen' bena' ki zga'ale, na' ženlele kan lezka' zzaka'a na'a.

2

Jesús goke' gaxjw laže, na' wzi'e yela' zen

¹ Dan' Benne' Criston' žon choche' le'e, na' lo yela' nži'il chie' žeyache' láže'le' le'e, na' nakle toze len Dios Be' La'y, na' nži'ilele lježle ka', na' žeyache' láže'lele lježle tole yetole,

² le gon ga yebéle'ežela'. Nich gonle ki, žala' gakte toze len lježle ka', na' gak toze kan nži'ilele lježle tole yetole. Lezka' žala' gakte toze lo be' nákkzele, na' kan zza' láže'le.

³ Kan nak da' žonle, bi be' žala' gonle lo yela' zdan yela' gape chele o nich wká'n zen kwinle, san cháwe'do' žala' gonle yógo'te, na' bi géklele nákkzele le'e blo ka' lježle ka'.

⁴ Lezka' le we' laže' gak chawe' chegak lježle ka', na' kege chele le'eze.

⁵ Žala' gakte gaxjw laže' kan gok Jesús, Benne' Criston', gaxjw laže'.

⁶ Le' nake' tlebe kan nak Dios na'kze, san bi gokle' žala' gon byene' ga'ne' tlebe kan nak Dios.

⁷ Bzoakze' cheła'ale yógo'te da' wdape', na' ben kwine' ka' to benne' ndo'w. Golje' kan žaljak benách ka', na' goke' benách.

⁸ Katen' goke' benne', goke' gaxjw laže', na' bene' kan zña xtiža' Dios, na' gote'. Wdé'e le'e yag kroze kan žak che to benne' wen da' žinj.

⁹ Che len Dios bechise' Le', na' bene' ga nake' blo ya'abá chie', na' bzoe' chie' to la da' zaka'žen ka' yógo'te lagak benách ka'.

¹⁰ Ki ben Dios nich wzóga zibgak yógo'te benne' ka', benne' nnita'gake' ya'abá chie', na' yežlyó nga, na' lo latje chol, katen' yéngkle' la Jesusen'.

¹¹ Yógo'tegake' nnágake' kwáselo nak Jesús, Benne' Criston', Xángake' nich ga'n zen Xažo Dios.

Žala' gakžo ka da' ka' zgó'ogaken baní yežlyó nga

¹² Che len, zi'na'do' ka', kan bénlele da' wnnia' katen' wzóalena' le'e, na'a žon byenžen gonle kan znnia' kate' ne zoa' zi'to' gan zoale. Le gon xchin Xanžon' na' zejte yeyóž yeslé' le'e. Le gon ki lo yela' zžebe chele Le', na' lo yela' žzize.

¹³ Dios žonkze' žin lo yichj lázdo'le, na' žone' ga žénelele gonle da' žaz laže'e Le', na' lezka' žonne' yela' wak chele nich gak gonlen.

¹⁴ Le gon yógo'te da' žala' gonle, na' bi be nnele chen, na' bi tił díža'le.

¹⁵ Ki žala' gonle, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele, san nich gakte li laže' zi'n Dios, na' gakte dot chawe' yežlyó nga, gan zoale ladjw benách ka' bi zej nake' chawe', na' zzóagake' Dios cheła'ale. Le'e zgo'le baní ládwigake' kan zgo'ogak belj ya'abá ka' baní katen' nak chol nga.

¹⁶ Žonle ki kate' zchalje díža' da' zbánjenžo lágwage'. Cha' ki gonle, na' gak yebéle'ela' ni'a che da' nákkzele le'e ža na' yelá Benne' Criston', dan' nnezla' kege dáche'ze wdía' gan ben zož gata', na' bénlí'a žin.

¹⁷ Yelá' žejlé' chele che Benne' Criston' naken to da' žaz laže' Dios. Cheła' gon byenen gata' neda' nich gak li laže' yela' žejlé' chele chie' Le', yebela', na' gak da' chawe' chia' neda' tzen len yógo'tele le'e.

¹⁸ Lezka' žala' yebélele le'e, lježto' ka', dan' gak da' chawe' chele le'e tzen len neda'.

Kan žongak xkwide' Timoteo, na' xkwide' Epafrodito

¹⁹ Cha' ki žénele Xanžo Jesusen', žxen laža'a la' séla'tia' xkwide' Timoteo gan zoale, nich gak yebela' katen' yela'be' nga, na' yedjloé'elbe' neda' kan žaken chele.

²⁰ Tozbe' lebe' zza' láže'be' kan zza' laža'a neda', na' že' láže'le'ebe' le'e.

²¹ Yógo'te benne' yezika' že' láže'gake' da' naken chégakze'. Bi že' láže'gake' xchin Benne' Criston'.

²² Nnékzelele kan ben xkwide' Timoteon', bežojbe' chawe'. Bénlenbe' neda' tzen žin che díža' chawen', na' nakbe' chia' ka' to xkwide' byo, žónlenbe' xabe' tzen žin.

²³ Selá'a xkwide' Timoteon' gan zoale katen' nnezla' bi da' gaken chia' nga,

²⁴ la'kze žxen laža'a Xanžon' gone' ga la' yedjwiatia' le'e.

²⁵ Lezka' žekla' žon byenen selá'a bi' lježžo Epafrodito gan zoale. Xkwide' ni bénlenbe' neda' tzen žin che Benne' Criston', na' wdíl-lento' da' xiwe'. Le'e bséla'kzele-be' ga zoa' ni nich gáklenbe' neda'.

²⁶ Lebe' žénekzelbe' yedjwiabe' le'e, lježto' ka', dan' že' láže'le'ebe' le'e dan' nnézelele wda'be' yižwé'.

²⁷ Da' li wda'be' yižwé', na' gok gatbe', san Dios beyache' láže'le-be', na' kégeze lebe', san lezka' beyache' láže'le' neda', nich bi gakže nyache' laža'a ka naka' na'a.

²⁸ Che len, gónežela' selá'a-be' gan zoale nich gak yebélele da' yoble katen' yel'é'elele-be', na' biž gak nyache' laža'a neda'.

²⁹ Le si' lo na'le-be' lo yela' žebél chele, dan' nakbe' bi' lježžo žejle'be' che Benne' Criston'. Le gape ba la'ne yógo'te benách ka' zej nake' kan nakbe' lebe'.

³⁰ dan' ben zož chebe' gatbe' dan' benbe' xchin Benne' Criston', na' dan' góklenbe' neda' lo wlazle le'e.

3

Da' naken dot chawe'

¹ Na'a, zi'na'do' ka', le yebél dan' nakle toze len Xanžon'. Bi že' zedla' wzója' chele da' yoble kan nak dan' bzoja' chele zga'ale, dan' gáklenen le'e.

² Le gape chi'i kwintle chegak benne' ka' zóngake' da' zinnj. Zej nake' ka bia yix'e' snia ka', benne' ka' žon byéngake' chog lo bela' chegak benne' byo ka' da' nak bia' nzi'gake' xtiža' Dios.

³ Da' nak bian' nzi'žo xtiža' Dios, dan' naken dot li laže', zóalenen žo'o. Dan' žejle'žo che Dios, yo'o Dios Be' La'y yichj lázdo'žo, na' žebelžo dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'. Bi žxen láže'žo to da' žiazen lo bela' žen chežo.

⁴ La'kze žxen láže'žo naken ki, lezka' neda' de chia' to da' gak wxén laža'a. Cha' zoa no benne' žekle' yelé' dan' zoa da' chawe' da' bene', neda' ba benža' ka da' ben bennen':

⁵ Wžóg lo xpela'a dan' nak bian' katen' goka' xono' ža.

Golja' ladjw biche' ljež benne' Israel ka'.

Nbáblena' za'só Benjamín, zi'nkze Israel na'.

Ķa xna'a zej nake' benne' hebreo ka'.

Goka' benne' yodo' fariseo kan bka'n zena' Dios.

⁶ Be' láže'li'a xtiže'e ga bžinte wžía laža'a benách ka' che Benne' Criston'.

Cha' wak to benne' gake' chawe' law Dios dan' žone' kan žnna xtiža' Dios, bi gok no benne' bi da' nnie' chia'.

⁷ Na'a, da ka' bžen laža'a zga'ale, ba bzoan' cheļa'ale dan' naka' che Benne' Criston'.

⁸ Kégeze da' ki, san lezka' bnnita' cheļa'ale yógo'te da' žej den, nich gak gónbi'a Ķanžo Jesús, Benne' Criston', dan' záka'težen ka yógo'te da' ka'. Nich gónbi'a Le' bnnita' cheļa'ale yógo'te da' ka', na' žekla' zej naken ka bebe, nich gata' chia' da' žonn Benne' Criston' chežo,

⁹ na' nich gaka' toze len Le'. Beyaka' chawe', kege dan' žona' kan žnna xtiže'e, san Dios na'kze beyone' neda' chawe' dan' žejli'a che Benne' Criston', kan žeyone' chawe' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'.

¹⁰ Žénezela' gónbi'a Benne' Criston', na' soalen yela' wak che Dios neda', dan' bkonle' žin katen' besbane' Benne' Criston' lo yela' got, na' nich gónlena' Le' tzen, saka'a neda' kan wzake'e Le', na' nich soa' gata' kan gote' Le',

¹¹ dan' žxen laža'a Dios, yesbane' neda' lo yela' got.

Da' žonžo nich la'žo latje chežo

¹² Bi žnnia' ba napa' yógo'te da' ki da' gonn Dios chia', na' bi žekla' ba naka' dot chawe' lawe' Le'. Na'a, žon byena' gata' chia' yógo'te da' ka' dan' ba wzí' lo na' Jesús, Benne' Criston', neda'.

¹³ Le'e, ží'na'do' ka', bi na' gapa' da' ki, san toze da' žon byena'. Zzal laža'a da' ba napa', na' žon byena' gata' chia' da' za'.

¹⁴ Žona' kan žon to benne' taría taría žitje' lo witje nich gata' chie' to da' yebélenle'. Ki žona' nich gata' chia' da' bliž Dios žo'o nich

gatan' chežo ya'abá chie' dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'.

¹⁵ Ki žala' gonžo yógo'težo žo'o, nak dot li laže' kan žejle'žo che Benne' Criston'. Cha' žéklele bájele žala' gonle to da' yoble, žnnabla' Dios wzejni'ile' le'e.

¹⁶ Na'a, kan nak da' ba nzi' lo na'žo, žala' góntežežon.

¹⁷ Le'e, ží'na'do' ka', le gon kan žona' neda'. Ba bsedlto' le'e kan žala' gonle. Le wia kan žongak benne' ka' zóngake' kan bento' neto'.

¹⁸ Ba gožkza' le'e zan chi'i, na' žapa' le'e da' yoble len yela' zbeže chia', žnnia': da' žongak benne' zan žonen ga zej nake' ka benne' ka' bi zlé'egekle' Benne' Criston' chawe', dan' zžogake' cheļa'ale da' benkze' Le' le'e yag kroze.

¹⁹ Čhak benne' ka' zóngake' ki lo yi' gabíl dan' dios chégake' naken da' zzeze láže'gake', na' zka'n zen kwíngake' ni'a che da' zóngake', da' ka' žala' gonen ga yedoé'egekle'. Že' láže'zegake' da' de yežlyó nga,

²⁰ san žo'o že' láže'žo da' de ya'abá che Dios gan nbabžo, na' zbežžo ža yelá' Ķanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, katen' yežoje' ya'abá che Dios.

²¹ Le' wché'e beļa' žen chežo, da' kwia yi'kzen, na' gone' ga yeyaken kan nak bela' žen chekze' Le', da' soan to chi'ize. Ki gone' len yela' wak zen chie' da' wkonle' žin nich nna bi'e yógo'te.

4

Žala' yebétezeženležo Ķanžo

¹ Che len, ží'na'do' ka', le gak choch kan žejle' che Ķanžon'. Nží'ile'ela' le'e, na' žénela' yedjwía' le'e. Žonle le'e ga žebela', na' nakle chia' ka to da' chawe' da' benn Dios chia'.

² Le'e, Ebodia len Síntike, žáta'yoela' le'e gakte toze kan žala' gaggak benne' ka' zej nake' che Ķanžon'.

³ Na'a, lježa' li laže', žénela' gákleno' chope' ka', dan' běnléngake' neda' tžen žin, bčhaljto' diža' chawen', na' běnléngak Klemente len yezika' lježa' ka', neto' tzen. Ba zej nyejw lágake' ya'abá che Dios gan zej nyejw lagak benne' ka' ba de yela' nban da' zejli' kanne chégake'.

⁴ Le yebétezeženle Ķanžon'. Da' yoble, žnnia': Le yebél.

⁵ Le gak ži' laže' len yógo'te benách ka'. Za' yelá' Ķanžon'.

⁶ Bi kwe' zedle, san le nnable Dios da' žiažžen chele, na' le yi'e: "Žóžkeno'" ni'a che yógo'te dan' žnnable.

⁷ Dios wká'n žie' yichj lázdo'le, kan zdetlen ka da' gak chejni'igekle benách ka'. Dan' zzoa žin yichj lázdo'žo gape chi'in yichj lázdo'le, na' da' zza' láže'le, dan' nakle toze len Jesús, Benne' Criston'.

Žala' sa' láže'žo da' naken chawe'

⁸Da' žapa' le'e kate' ze lawte, zi'na'do' ka', le sa' láže'le che:

Da' ka' zej naken chawe'.

Da' ka' žon cháwe'gaken benách ka'.

Da' naken dot da' li.

Da' naken li laže'.

Da' žebélenžo.

Da' naken dot laže'.

Da' naken xtan.

Da' žala' gapžon ba la'ne.

⁹Le gon kan bsdla' le'e, dan' wzí' lo na'le, kan bcháljlena' le'e, na' kan bena' gan zoale. Dios, Benne' žonne' chežo da' zka'n žin yichj láždo'žo soalene' le'e.

Da' chawe' da' bengak benne' yež Filipos ka' che Pablo

¹⁰Žebélenla' Xanžon' dan' že' láže'le le'e neda' da' yoble. Bi znnia' goł láže'le neda', san bi na' gata' latje chele gáklene neda'.

¹¹Lezka', bi znnia' ki dan' zoa bi da' žiážjela', dan' ba nsedla' chaz laža'a da' dezen chia'.

¹²Ba wdía' lo yeł'a yache', na' lo yeł'a wnni'a. Nsedla' soa' nákteze, cha' neljla' o zbił zdona', na' cha' de chia' da' zenle'e o zoa bi da' žiážjela'.

¹³Yógo'te zzáke'la' dan' Benne' Criston' žon choche' neda'.

¹⁴Benle le'e da' chawe' katen' góklene neda', na' beyón zenle neda' katen' wzaka'a.

¹⁵Le'e, benne' yež Filipos ka', nnézkzelele kan gok chia' ža na' katen' bezá'a gan nbab Masedonia, nich bejchalja' diža' chawen'. Ládwjak benách ka' che Benne' Criston', bi wzóa no benne' góklene' neda', san lé'ezele góklene neda'. Bséla'le chia' dan' bnéžjwlen, dan' wzí' lo na'le da' bzenla' le'e.

¹⁶Katen' wzóa' lo yež Tesalónika, to chope chi'i bséla'le dan' bnéžjwlen chia' katen' byážjelan'.

¹⁷Bi že' laža'a bi da' si'an, san ženela' gáta'že chele da' yebélenlelen ya'abá che Dios.

¹⁸Žapa' le'e: ba wzí'a yógo'te dan' bséla'le chia', na' wdetle ka' da' byážjela'. Dan' bséla'le lo na' xkwide' Epafroditon' benen ga goken ki. Dan' bnéžjwlen naken ka to da' zla' zix da' zla'ten law Dios, na' ka to da' zgo'ožon law Dios da' žaz laže'e Le'.

¹⁹Dios wnežjwe' chele yógo'te da' žiážjelele, kan nak yeł'a wnni'a da' žen' ya'abá chie', dan' nakle toze len Jesús, Benne' Criston'.

²⁰¡Ga'n zénteze Xažo Dios! Ka'kze gaken.

Benách ka' che Jesús žápegake' "Padiox" ljéžgake' ka'

²¹Lo wlaza' neda', le gape "Padiox" benne' ka' zej nake' che Dios ga na', dan' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston'. Lježžo ka' nníta'gake' nga, benne' ka' žónlengake' neda' tzen, žápegake' le'e "Padiox."

²²Lezka' yógo'te benne' ka' nníta'gake' nga, benne' ka' zej nake' che Dios, žápegake' le'e "Padiox." Lezka' benne' wen žin ka' nníta'gake' liž benne' zna bi'e dot gan nbab Roma žápegake' le'e "Padiox."

²³Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO LO YEŽ COLOSAS

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús
¹⁻² Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", nakle che Dios, na' nakle lježto' ka' žejle'le che Benne' Criston', na' zoale lo yež Colosas. Znnabla' Xažo Dios gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le. Naka' wbás che Jesús, Benne' Criston', dan' žénele Dios gaka' ki. Bi' lježžo Timoteo žónlenbe' neda' tzen.

Pablo zchájljlene' Dios, na' ži'e Le': "Žóxkeno"

³ Kate' zchájljento' Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston', žé'tezto'-ne': "Žóxkeno" ka' nak chele, na' znnablto'-ne' gon chawe'e le'e

⁴ dan' benlto' kan nžije'le che Jesús, Benne' Criston', na' kan nži'ilele yógo'te benne' ka' zej nake' che Dios.

⁵ Ki žonle dan' žxen láže'le da' bchebe laže' Xanžon' gonne' chele, Bennen' zoe' ya'abá che Dios, dan' bénlelen katen' bžin chele le'e da' naken dot da' li che diža' chawen'.

⁶ Diža' chawen' bžinen chele kan zžinen dot yežlyó nga. Žonen žin, na' zze diža' chen dot yežlyó nga, tlebe kan žaken gan zoale le'e. Ki žaken ža ni'te katen' bénlelen, na' zejte na'a ža, na' da' li bénbia'le kan žon chawe' Dios žo'o.

⁷ Epafras bsedle' le'e da' ni. Nake' benne' nži'ilžo-ne', na' žónljene' neto' tzen žin, na' lezka' nake' wen žin li laže' che Benne' Criston', na' žáklene' le'e.

⁸ Benne' ni bzenle' neto' kan nži'ilele lježle ka', da' gak gonlen dan' zoaljen Dios Be' La'y le'e.

⁹ Che len lezka' neto', ža ni'te katen' gókbe'elto' da' ni, na' zejte na'a ža bi žsento' zchájljento' Dios, na' znnablto'-ne' gáklene' le'e, na' gone' ga gónbia'le dot da' ženekzele' Le', na' wnezjwe' chele dot yela' žejní'il, na' yela' sina' da' zgo'o Dios Be' La'y lo yichj lázdo'žo.

¹⁰ Ki znnablto'-ne' nich gak gonle kan žala' gongak benne' ka' zej nake' che Xanžon', na' nich gak gonle yógo'te da' žaz laže'e Le', na' nich gak gonle yógo'te da' naken chawe', na' gakže li laže' kan nónbia'le Dios.

¹¹ Znnablto'-ne' gon choche' le'e, na' wnezjwe' chele yela' wak chawe' chie', nich gak sóelele yógo'te da' žaken, na' nich gakle zen laže', na' yebéle'elele.

¹² Lo yela' žebél chele le ye' Xažo Dios: "Žóxkeno" dan' bdie' lo na'žo gata' chežo latje lo baní' chie', nich gónlenžo tzen benne' ka' zej nake' che Leze'.

¹³ Xažo Dios na'kze beslé' žo'o lo na' da' xiwe', dan' zzna bian' latje choj, na' bdie' žo'o gan zzna bia' Zi'nkze', Bennen' nži'ile'.

¹⁴ Zi'ne' na' beya'we' žo'o, katen' gote' lo wlazžo žo'o, na' benit lawe' chežo doła' da' wbága'žo.

Beyakžo toze len Dios dan' got Jesús lo wlazžo žo'o

¹⁵ Benne' Criston' nake' tlebe kan nak Dios na'kze, Bennen' bi gak le'elžo. Wzoakze Benne' Criston' zga'ale' ka' yógo'te da' ben Dios.

¹⁶ Lo na' Benne' Criston' ben Dios yógo'te da' zej den, da' ka' zej nnitan' ya'abá, na' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, da' ka' zle'elžon, na' da' ka' bi gak le'elžon, da' ka' zej naken latje blo ka', na' yela' wnná bia', na' da' ka' nzi' lo ná'gaken yela' zen, na' yela' wak che ya'abá che Dios, na' che yežlyó nga. Ben Dios yógo'te da' ka' lo na' Benne' Criston' nich yebélenle' Le' lé'gaken.

¹⁷ Benne' Criston' wzoakze' zga'ale' ka' yógo'te da' zej den, na' yógo'ten nníta'gaken ni'a che yela' wak chie' Le'.

¹⁸ Benne' Criston' nake' Xangak benách chie' ka', na' znezjwe' yela' nban chégake'. Lezka' nake' Bennen' nežw bebane' to chi'ize lo yela' got. Zga'ale' Le' bebane' to chi'ize lo yela' got nich gake' blo lawgak yógo'te da' zej den.

¹⁹ Ka' goken dan' wyáz laže' Xažo Dios soa dot da' nakkze' Le' len Benne' Criston'.

²⁰ Ni'a che da' ben Benne' Criston', Dios bene' ga gak gá'nlgak Le' chawe' yógo'te da' zej den, da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, na' da' ka' zej nnitan' ya'abá. Beyone' lé'gaken toze len Lekze' dan' blalj Benne' Criston' xchene' katen' gote' le'e yag kroze.

²¹ Le'e, zga'ale' bkwáslenle Dios, na' gokle ka' benne' ka' bi zlé'egekle' Dios chawe' lo yichj lázdo'le ni'a che zia' da' wbága'le, san na'a ba beyone' le'e toze len Lekze'.

²² Ka' goken dan' Benne' Criston' bde kwine', na' gote' lo wlazle le'e nich gak wzie' le'e law Dios, nakle che Leze', na' nakle dot chawe', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele.

²³ Ki gaken cha' ga'nle choch kan žejle'le che Benne' Criston', na' gakle ka to yo'o da' že' lenen gže', na' cha' bi cha' lázdo'le kan žxen láže'le diža' chawen' dan' bénlele, dan' zze diža' chen dot yežlyó nga dan' ben Dios žan ya'abá. Dios bzoe' neda', Pablo, nich gaka' wen žin che diža' chawen'.

Žin da' bde Dios lo na' Pablo

²⁴ Žebela' na'a ni'a che da' zzaka'a nich gáklena' le'e, na' lo belá' žen chia' zžáka'lena' Benne' Criston' tzen lo wláz belá' žen chie' Le', da' naken benách chie' ka'.

²⁵ Dios bene' ga naka' neda' wen žin chegak benách ka' che Benne' Criston', na'

žona' xchin Dios, dan' bdie' lo na'a gona' nich gáklena' le'e, na' wzenla' le'e dot kan nak xtiža' Dios.

²⁶ Zzejni'ila' benách ka' da' ngache', dan' bgachen' ža ni'te, na' nitó benne' bi gok gónbiena', san na'a Dios ba bzejni'ile' benách ka' zej nake' che Leze' kan nak chen.

²⁷ Dios gónekzele' gone' ga gónbia'gak benách zi'to' ka' kan nak yela' wnni'a che dan' bgachen'. Ki zna dan' bgachen': "Benne' Criston' nake' toze len le'e, na' nake' da' nak bian' gak hazle le'e lo bani' chie'."

²⁸ Zchaljto' che Benne' Criston', na' žsa'to' láže'gak yógo'te benách ka', na' žsedlto' légake' len yela' žejni'il che Dios, nich gak wzeto' yógo'te benách ka' law Dios, zej nake' dot chawe' dan' zej nake' toze len Jesús, Benne' Criston'.

²⁹ Nich gaken ki žona' žin, na' že' laža'a yeyóž gona' da' ni, zkonla' žin dot yela' wak, na' yela' wnná bia', da' ka' žonn Benne' Criston' chia'.

2

¹ Ljéža'do' ka', ženela' mnézele že' láže'li'a gona' da' gáklenen le'e len benách ka' nmita'gake' lo yež Laodisea, na' ležka' yógo'te benne' ka' bi na' lé'egekle' neda'.

² Žona' ki nich gon chocha' yógo'tele le'e nich gake toze lo yela' nzi'il, na' gata' yela' žebél chele, na' gaple dot yela' wnni'a che yela' žxen laže' da' naken li laže', da' žonn yela' žejni'il chežo. Ki žaken nich gónbia'le da' bgache' che Žažo Dios, dan' nakkzen Benne' Criston'.

³ Lo na' Benne' Criston' žebélenžo dot yela' wnni'a che yela' žejni'il, na' yela' sina' che Dios.

⁴ Da' ni žapa' le'e nich bi gak no benne' gon láže'le' le'e, bennen' yénele' chejle'žo da' wen laže'.

⁵ La'kze zoa' zi'to' gan zoale le'e lo bela' žen chia', lo be' nakkza' žónlena' le'e toze, na' žebela' dan' ženla' že' cháwe'le, na' nakle choch kan žejle'le che Benne' Criston'.

⁶ Che len, kan wzí' lo na'le Xanžo Jesús, Benne' Criston', ležka' žala' gonle yógo'te da' gonle, zóalene' Le' le'e.

⁷ Kan žon to yag, zzoan lwen gže', na' ležka' kan nyas to ze'e lo lenen, le soalen Benne' Criston'. Le soa choch kan žejle'le chie' Le', kan ba bsédlele. Le yé'teze Dios: "Žóžkeno'."

Da' kobe da' nakžo dan' nakžo toze len Jesús

⁸ Le gape chi'i kwínle nich bi we'le no benne' latje gon láže'le' le'e, bennen' wkonle' žin yela' žejni'il chegak benách ka', na' diža' ka' žnnážegake' zej naken dot da' li, kan nak da' žónteze žongak benách ka', na' kan nak da' žsédgekle benách ka', da' naken che

yežlyó nga, na' kege da' naken xtiža' Benne' Criston'.

⁹ Dot da' nakkze Dios zóalenen Benne' Criston' la'kze beyake' benách,

¹⁰ na' le'e naple dot da' nak Dios dan' nakle toze len Benne' Criston', Bennen' žna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka', na' benne' ka' bi da' nzi' lo ná'gake'.

¹¹ Nžog lo bela' chegak benne' judío, benne' byo ka', da' zloe'elen nzi' lo ná'gake' xtiža' Dios, san le'e, dan' nakle toze len Benne' Criston', zoalen le'e da' zloe'elen Dios nzi' lo ne'e le'e, da' bi naken to da' nonen lo ni'a lo na'gak benách ka'. Benne' judío ka' zchóggake' to yiddo' chegak bi' byodo' ka', san le'e, ba nde che dot yela' benách chele da' bénlenlen doła'. Ki naken chele dan' bénlenle Benne' Criston' tzen katen' gote' le'e yag kroze.

¹² Katen' bezoale le'e nis bgáche'lenle Benne' Criston' tzen lo yežw ba, na' bebánlenle-ne' tzen dan' bejle'le che Dios, len yela' wak chie' besbane' Benne' Criston' lo yela' got.

¹³ Zga'ale gokle le'e ka benne' gat ka' ni'a che doła' da' wbága'le, na' bi wzoalen le'e da' zloe'elen Dios nzi' lo ne'e le'e, san na'a Dios ba bene' ga zoale nbanle tzen len Benne' Criston', na' benit lawe' chele le'e yógo'te doła' ka' da' wbága'le.

¹⁴ Dios bsole' da' ka' wbága'žo, da' ka' zej nyejwn le'e yiche lo da' bchi'le Moisés, da' ka' žesbága'gaken žo'o žia. Beké'e da' ka' wbága'žo, na' bde'en le'e yag kroze ka to da' wbaga' Benne' Criston'.

¹⁵ Katen' got Benne' Criston' le'e yag krozen', beké'e yela' wnná bia' chegak be' xiwe' wnná bia' ka', na' chegak be' ka' nzi' lo ná'gaken yela' wak che da' xiwe', dan' bloe'ele' dan' zej nakkze be' xiwe' ka', na' beké'e yela' wnná bia' chégaken, katen' gote' le'e yag kroze na'.

Žala' we' láže'žo da' naken che ya'abá che Dios

¹⁶ Che len, bi we'le no benne' latje yebage'e le'e žia ni'a che da' žej' žawle, o dan' bi žápele ža lni da' žápegak benne' Israel ka', da' žápegake' kate' zoa byo' že'n ka', na' ža la'y ka' chégake'.

¹⁷ Yógo'te da' ki zej naken ka to bxin che da' žala' gaken, na' zloé'ezegeklen da' napžo ni'a che Benne' Criston'.

¹⁸ Bi we'le no benne' latje gone' ga wnitle le'e da' žeyała' chele, bennen' žon byénli'e gákgak benne' ka' gaxjw laže', na' wka'n zéngake' wbás che ya'abá ka'. Žnnážegake' bloe'el Dios légake' da' ka' bi blé'egeklen', na' zka'n zen kwíngake' kan nak da' že'ze yichjgake' lo yela' benachze chégake'.

¹⁹ No benne' žone' ki bi nake' toze len Benne' Criston', Bennen' nake' Xanžon', na'

Le' zzoa choche' beła' žen chie', da' nakžo žo'o. Zwawen', na' žone' ga naken toze ni'a che da' zej lo žit lo bin, na' zgole beła' žen chie' na' kan žénele Dios wzenen'.

²⁰ Le'e ba nátenle Benne' Criston' tzen nich biž wchí'igekle da' wsedle ka' che yežlyó nga le'e. iBiž chen' žonle kan ne nakle che yežlyó nga, na' žo'le latje zchí'igekle da' wsedle ka' chen le'e?

²¹ Ki žnagak da' wsedle ka' che yežlyó nga: Bi wkonle žin da' ni.

Bi gawo' dan'.

Bi kano' yetó da' den.

²² Yógo'te da' ki kwia yí'gaken katen' ba bkonlžo légaken žin. Ki zej nak da' ka' zchí'igekle benách ka', da' wsedle ka' nzi' lo ná'gake'.

²³ Da' li, da' wsedle ki, žékgekle benách ka' zej napen yela' žejní'il. Žóngaken ga žloe'el kwíngake' ka benne' yodo' ka', na' ka benne' gaxjw láže' ka', na' žsaka' zí'gake' beła' žen chégake', san da' wsedle ki bi žáklengaken légake' nich gak nna biá'gake' da' ka' zze láže'gake' lo yela' benachze chégake'.

3

¹ Na'a, cha' le'e bebánlenle Benne' Criston' tzen, le we' láže' da' naken che ya'abá che Dios gan že' Benne' Criston' kwit li že cha che Dios, gan nake' blo.

² Le sa' láže' da' žaken ža'le, na' kege da' žaken yežlyó ngaze.

³ Naken chele ka ba natle, na' yela' nban chele žape chí'i Benne' Criston' gan zoakze Dios.

⁴ Le'e nbánlenle Benne' Criston' tzen. Kate' la' lawe' Le', naž la' lawle le'e tzen len Le' lo baní' chie'.

Yela' nban gole, na' yela' nban kobe

⁵ Che len, le gon ga kwia yí'gak da' zej zoalen le'e, da ka' zej naken che yežlyó nga, da ka' zej naken:

Da' kegle, na' da' zinnj,

na' da' zze láže'le da' kegle,

na' da' zze láže'le da' naken sban,

na' yela' zdan yela' gape.

Ki žala' gonle dan' no benne' zdan láže'e yela' gape nake' tlebe ka to benne' zka'n zene' lo'a ka', dan' bennen' zdan láže'en bi zdan láže'e Dios, na' bi gak wká'n zene' Le' dot láže'e.

⁶ Dan' žongak benách ka' da' ki, Dios gone' žia yógo'te benne' ka' bi žóngake' kan žnna žtiže'e.

⁷ Ležka' benle le'e doła' ki katen' wyo'ole lo ná'gaken.

⁸ Na'a, biž gonle da' ki:

Biž ža'ale, na' biž gekle lježle ka' zi.

Biž gonle da' žia che no benne'.

Biž nne žiwe'le, na' biž wchaljle da' kegle.

⁹ Bi gon láže'le lježle tole yetole dan' ba bka'nle da' gokle zga'ale, na' da' ka' benle zga'ale.

¹⁰ Ba nakle le'e benách kobe ka', na' Dios žekobe' yichj láždo'le nich yejážkele kan nak Bennen' beyone' le'e. Ki žala' gonle nich gónbia'le Le' dot kan nake' Le'.

¹¹ Dan' ba nakžo toze len Benne' Criston':

Biž nakžo benne' zi'to' ka', na' benne' judío ka'.

Biž nakžo benne' ka' nžog lo beła' chégake' da' nak bian' zej nzi'e žtiža' Dios, na' benne' ka' bi nžog lo beła' chégake' dan' nak bian'.

Biž nakžo benne' ka' žejní'igekle', na' benne' ka' bi žejní'igekle'.

Biž nakžo benne' ndo'w ka', na' benne' bi zej ndo'e.

Na'a, Benne' Criston' nake' dot da' zakan', na' nake' toze len yógo'težo.

¹² Dios nži'ile' le'e, na' wžekze' le'e nich gakle che Leze'. Che len, žala':

We' láže'le lježle ka', na' gakle ži'i láže',

na' gaxjw láže', na' kwide' láže', na' žen láže'.

¹³ Cha' žak diža' bizjw tole len yetole, le soele len lježle tole yetole, na' le yenít law che lježle tole yetole kan ben Benne' Criston', benít lawe' chele le'e.

¹⁴ Da' nakže' blo ka yógo'te da' ki, žala' ži'ilele yógo'te benách ka', dan' nak yela' nži'il da' žonen žo'o toze, na' li láže'.

¹⁵ Le we' latje da' zka'n ži yichj láždo'žo nna bian' yichj láždo'le. Dan' zka'n žin yichj láždo'žo žonn Dios chežo. Che len bliže' le'e, nich gakle toze lo beła' žen che Benne' Criston'. Le ye' Dios: "Žóžkeno'."

¹⁶ Le si' lo na'le žtiža' Benne' Criston' da' gaken chele ka to yela' wnni'a zen. Dan' zoalen yela' žejní'il che Dios le'e, le wsedle, na' le wzejní'ile lježle tole yetole. Dot láže'le le goč che Dios salmo ka', na' da' ka' žol-le nich we' lawle Le', na' da' la'y ka' da' žol-le, na' le ye' Dios: "Žóžkeno'."

¹⁷ Kan nak yógo'te da' žonle, da' naken da' zchaljen o žin da' žonlen, le gon yógo'ten lo la Xanžo Jesusen', na' le ye' Xažo Dios: "Žóžkeno'" dan' nak Benne' Criston' toze len le'e.

Da' žala' gonžo che lježžo ka' dan' nakžo che Jesús

¹⁸ Le'e, no'le ka' nžag ná'lenle benne' byo ka', le gon kan žnna žtiža'gak benne' byo che chele, kan žala' gonle, dan' nakle che Xanžon'.

¹⁹ Le'e, benne' byo ka' nžag ná'lenle no'le ka', le ži'il no'le che chele, na' bi wchébele-ne'.

²⁰ Le'e, žkwide' ka', le gon kan žnna yógo'te žtiža'gak ža žna'le. Da' ni žaz láže' Xanžon'.

²¹ Le'e, nólele nakle xagak xkwide' ka', bi tete sel-le zi'nle ka' snia, nich bi yexjw láže'gakbe'.

²² Le'e, nólele nakle benne' ndo'w ka', le gon kan zma yógo'te xtíža'gak benne' xanle yežlyó nga. Kégeze gonle ki katen' zwiagake' le'e kan žongak benne' ka' žénezegekle' góngake' ga chaz láže'gak benách ka', san dot láže'le le gon xchingake' kan žala' gongak benne' ka' zžébegake' Dios.

²³ Kan nak yógo'te da' žonle, le gonen dot láže'le, dan' gaken kan žonle xchin Xanžon', na' kege kan žónzele xchingak benách ka'.

²⁴ Ba nnézkzele yebí'i Xanžon' chele, na' wnezjwe' chele da' ba bkwez Dios chegak benne' ka' zej nake' ka' zi'nke' ka'. Ki gaken dan' žonle xchin Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

²⁵ No benne' žone' da' kegle, yebí'i Xanžon' che bennen' kan nak da' kegle da' bene', dan' bi wchá' Dios kan žala' yebi'e che chegak benách ka'.

4

¹ Le'e, nólele nakle xangak benách ka', le gon da' naken chawe', na' da' naken li laže', kan zkónlele žin benne' wen žin chele ka'. Le chejsá' laže' lezka' zoa Xanle ya'abá che Dios.

² Le'e, yógo'tele, le wcháljenteze Dios. Le sóateze wcháljlenle-ne', na' le yi'e: "Žóxkeno'."

³ Kate' ne xcháljlenle Dios, lezka' le nnable' gáklene' neto', nich wnezjwe' neto' latje wcháljito' xtiža' Xanžon', nich gak wzejni' ilto' benách ka' da' ngache' kan nak che Benne' Criston'. Dan' žona' ki nyejwa' liž ya nga.

⁴ Lezka' le nnable' Dios wnezjwe' neda' latje wzejni' ila' benách ka' da' ngachen' kan žala' gona'.

⁵ Lo yela' žejní'il chele, le gon da' žonle lawgak benne' ka' bi žejlé'gake' che Benne' Criston'. Le wkonle binlo žin ža ka' gonn Dios chele nich gonle xchine'.

⁶ Žala' wcháljle diža' cháve'do' ka' nich sí'gaken benách ka', kan zži' ilžo bela' zede' nich gaken dzi', na' ki nnézele kan žala' yechebhe, bi da' ye'le to to benne'.

Benách ka' che Jesús žápegake' "Padiox" lježgake' ka'

⁷ Tíkiko wzenle' le'e da' žaken chia' nga. Nake' lježžo nži'ilžo-ne'. Lezka' nake' wen žin li laže' che Xanžon', na' žónlene' neda' tzen žin chie' Le'.

⁸ Che len žsela'a-ne' gan zoale, nich wzenle' le'e da' žaken chia', na' gon choche' le'e.

⁹ Onésimo, lježžon' nbáblene' le'e chéjlene' le' tzen. Lezka' nake' lježžo nži'ilžo-ne', na' žejli'e che Xanžon'. Chope' ki wzéngkle' le'e yógo'te da' žaken nga.

¹⁰ Aristarko, benne' nyéjwlene' neda' tzen liž ya nga žape' le'e "Padiox." Lezka' xkwide'

Markos, bi' byo che no'le zan Bernabé, žápebe' le'e "Padiox." Ba goža' le'e da' žala' gonle nich gáklene' xkwide' Markos na'. Cha' la'be' gan zoale, le gape-be' ba la'ne.

¹¹ Lezka' bennen' zoe' nga, bennen' lie' Jesús, na' zoa yetó le' Justo, žape' le'e "Padiox." Zej nnita' benne' zan, benne' judío ka', žejlé'gake' che Benne' Criston', san chonnze' ki ladjw benne' judío ka' žónlengake' neda' tzen žin che xtiža' Dios, na' žeyón zénle'egake' neda'.

¹² Epafras, bennen' nbabe' le'e, na' nake' wen žin che Benne' Criston', žape' le'e "Padiox." Dot laže'e xcháljlene' Dios, na' žata'yoetezle' Le' gon chawe'e le'e nich gakle li laže', na' sóatezle gonle yógo'te da' žénezele Dios.

¹³ Zzoa lia' kan nak che Epafras na', že' laže'e le'e, na' lezka' benne' ka' nnita'gake' lo yež Laodisea, na' lo yež Hierápolis.

¹⁴ Demas žape' le'e "Padiox" na' lezka' Lukas, bennen' žeyone' benách ka', žape' le'e "Padiox" na' nži'ilžo-ne'.

¹⁵ Le gape "Padiox" lježžo ka' nnita'gake' lo yež Laodisea, na' lezka' Ninfas len benne' ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' liže'.

¹⁶ Kate' yeyož go'le yiche ni gan zoale, le gon ga gólgaken benách ka' che Benne' Criston' nnita'gake' lo yež Laodisea. Le go'le le'e yichen' séla'gak benách Laodisea ka' chele.

¹⁷ Le ye' Arkipo: "Be' laže' gono' žin da' bde Xanžon' lo no'o."

¹⁸ Neda', Pablo, zzojzka' díža'do' ni le'e yiche, žnnia': žapa' le'e "Padiox." Le chejsá' laže' kan žak chia' ga nyejwa' liž ya ni. Žnnabla' Dios gon chawe'e le'e. Ka'keze gaken.

DIŽA' NEŽŮ DA' BSEĽA' PABLO ĽO YEŽ TESALÓNĽKA

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹ Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox", nakle che Benne' Criston', na' zoale Ľo yež Tesalónika. Nakle toze Ľen Dios, na' lezka' Ľen Ťanžo Jesús, Benne' Criston'. Silbano Ľen xkwide' Timoteo žónĽengake' neda' tzen. Znnabla' Ťažo Dios, na' Ťanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Da' nak bia' žejle'gak benne' Tesalónika ka' che Dios

² Žé'tezto' Dios: "Žóxkeno'" kate' žej'sá' láže'to' kan nak chele yógo'tele. Žej'sá' láže'tezto' le'e, na' zoa da' znnablto' Dios ni'a chele katen' zcháljento'-ne'.

³ Žej'sá' láže'tezto' law Ťažo Dios kan nak da' žonle dan' žejle'le che Benne' Criston', na' kan nak žin da' žonle dan' nží'ilele-ne', na' kan náktezle choch dan' žxen láže'le Ťanžo Jesús, Benne' Criston'.

⁴ Le'e, lježto' ka', Dios nží'ile' le'e, na' nnezto' wžekze' Le' le'e.

⁵ Ki naken dan' wzí' Ľo na'le diža' chawen', da' zcháljton'. Kege Ľen diža'ze, san lezka' Ľen yela' wak bžinen chele, na' Dios Be' La'y ben chochen', na' dot láže'le bžen láže'len. Nnékzelele kan gokto' gan zoale le'e dan' nží'ilito' le'e.

⁶ Le'e bcha' kwinle, na' žonle kan žonto' neto', na' lezka' kan ben Ťanžon', dan' wzí' Ľo na'le xtiže'e, na' la'kze wzáka'le'e, bebélele dan' yo'ole Dios Be' La'y.

⁷ Ki naken, ba nakle to da' nak bian' lawgak yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya.

⁸ Ki naken dan' wzé xtiža' Ťanžon' Ľo na'le le'e. Kégeze gan nbab Masedonia, na' gan nbab Akaya, san lezka' yógo'te latje wzé diža' kan žejle'le che Dios. Ki naken, bi žon byenen bi da' nnato',

⁹ dan' la' légakze benne' ka' zžéngkle' neto' kan wdaple neto' ba la'ne, na' kan bcha' kwinle, na' wléj yichjle lo'a ka', na' beyakle che Dios nich gonle xchin Dios ban, Bennen' nakkze' Dios.

¹⁰ Na'a, zbezle ža yelá' Zi'n Dios, yežoje' ya'abá che Dios. Dios na'kze besbane' Le' Ľo yela' got. Benne' ni nake' Jesusen', Bennen' žeslé' žo'o Ľo doĽa', nich bi soa da' gonen ga gon Dios žo'o žia ža da' zan'.

2

Xchin Dios da' ben Pablo Ľo yež Tesalónika

¹ Le'e, lježto' ka', nnézkzelele žin che Dios da' benton' katen' wzóalento' le'e bi goken dáche'ze.

² Nnézlele kan gok cheto' Ľo yež Filipos, kan wzáka'to', na' bengak benne' ka' neto' zia. Naž katen' bla'to' gan zoale le'e gokto' wechóg laže' dan' wzoaĽen Dios chežo neto', na' bzenlto' le'e diža' chawen' da' bde Dios Ľo na'to'. Ki bento' la'kze benne' wláž chele ka' bží'igake' che xtiža'to'.

³ Katen' bzenlto' le'e xtiža' Dios, bchaljto', kege dan' nchixelto', na' kege dan' gónelto' si'to' bi da' den chele, na' bi ben láže'lto' le'e.

⁴ Dan' žxen laže' Dios neto', bdie' Ľo na'to' wchaljto' diža' chawe' chien', na' kíte'ze zcháljton'. Bi benton' nich chaz láže'gak benách ka' da' žonto' san nich chaz lažen' Dios, Bennen' zchi'a laže'e da' yo'on yichj láždo'žo.

⁵ Nnékzelele batkle bcháljento' le'e da' wká'n zenen le'e, na' bi bebéj chawe' kwinto' kan žon no benne' žénele' si'e da' de chele. Nnékzele Dios naken ki.

⁶ Bi wdiljto' yela' zen da' naken che yežlyó nga, dan' wka'nle le'e neto', na' kege da' wka'ngak benách ka' neto'. La'kze nzi' Ľo na'to' ye'to' le'e bi da' gonle dan' nakto' wbás ka' bseĽa' Benne' Criston',

⁷ wzóalento' le'e Ľo yela' ži'i laže', na' bento' kan žongak xna'gak bi' že'ndo' ka', no'le ka' žape chí'igake' légakbe' Ľo yela' ži'i laže'.

⁸ Ka' goken, bží'ile'elto' le'e, na' zejte gónelto' wdeto' Ľo na'le, kégeze diža' chawen' che Dios, san yeláte'ze bi goken wdéktzo' Ľo na'le yela' nban cheto', dan' nží'ile'elto' le'e.

⁹ Žej'sá' láže'le, lježto' ka', kan goken katen' bzenlto' le'e diža' chawen' che Dios, kan béntezto' žin zede, na' lawe' ža, na' yele bento' žin nich bi wsaka' zi'to' nitole le'e.

¹⁰ Le'e, lježto' ka' žejle'le che Benne' Criston', gak wzóa lile le'e kan bento', na' nnézkzele Dios kan wdáleno' le'e dot kan žaz laže' Dios, na' dot cháwe'do', na' kan bi gak nitó benne' nnie' chen.

¹¹ Lezka' nnézlele kan bento' kan žon to xa xkwide' ka' chegak ži'ne' ka', bcháljento' le'e, na' ben chochto' le'e to'le.

¹² Bsa'to' láže'le gonle kan žala' gon no benne' nake' che Dios. Lekze' bliže' le'e nich gak chazle gan zna bi'e Le' Ľo bani' chie'.

¹³ Che Ľen lezka' žé'tezto' Dios: "Žóxkeno'." Ki žonto' dan' wzí' Ľo na'le xtiža' Dios da' bénlele, dan' bzenlto' le'e. Wzí' Ľo na'len, kege ka' xtiža' benachze, san kan da' li naken, xtiža' Dios naken. Xtiže'e na' žonen žin Ľo yichj láždo'le le'e, le'e na' žejle'le che Benne' Criston'.

¹⁴ Le'e, lježto' ka', žaken chele kan žaken chegak benách ka' che Dios, benne' ka'

zej nake' che Jesús, Benne' Criston', na' nřta'gake' gan nbab Judea. Ki naken dan' ba wzáka'le'e'le lo na'gak benách wláž chele ka', tlebe kan wzáka'gake' légage' lo na'gak benách wláž chégake' ka', benne' ka' zej nake' benne' judío ka'.

¹⁵ Benne' judío ka' bétgake' Xanžo Jesusen', na' lezka' bétgake' benne' ka' bchájgake' lo wláž Dios. Lezka' belbía láže'gake', na' blággake' neto'. Bi žóngake' da' žaz laže' Dios, dan' bi zlé'egekle' chawe' yógo'te benách zi'to' ka'.

¹⁶ Lezka' zšéjwgake' xnezto' neto', nich bi wchájlen'to' benách zi'to' ka', benne' ka' bi zej nbáblene' légage'. Ki žóngake' dan' zchájlen'to' légage' nich yelágage'. Ki žaken, zžántežgake' doľa' ka' da' zej nbage'e, na' ba zej nbage'e zia da' gonen ga chog Dios chégake' kwia yí'gake'.

Pablo žénele' chejwíe' lježžo ka' lo yež Tesalónika

¹⁷ Na'a, lježto' ka', žak nyache' láže'to' kan žaken che to benne' wzebe dan' ben byene soato' zi'to' gan zoale le'e to chi'ido', san la'kze bi zle'el'to' le'e, bi na' gaľ láže'to' le'e. Che len, žénežel'to' ye'el'to' le'e, dan' žak láže'le'eto' gonton'.

¹⁸ Che len lezka' gónel'to' yid'to' gan zoale, na' neda', Pablo, da' li be' laža'a yida' ga na' chope chonne chi'i, san bsejw da' xiwe' xnezto'.

¹⁹ ;Bižkze da' žonen ga žxen láže'to', o da' žon ga žebel'to', o da' chawe' da' žala' gapt'o', da' yebélen'to' law Xanžo Jesús, Benne' Criston', katen' yel'é'e? ;kege le'ekze na'?

²⁰ Le'ekze nakle da' žonen ga žak cheto' yela' ba nez zen, na' da' žonen ga žebel'to'.

3

¹ Che len, kate' biž gok soelton', na' ben xtíža'to' ga'nto' chopto' lo yež Atenas,

² na' bséla'to' bi' lježžo, Timoteo, gan zoale. Nakbe' bi' wen žin che Dios, na' žónlenbe' neda' tzen zchaljto' diža' chawen' che Benne' Criston'. Bséla'to'-be' gan zoale nich gon chochbe' le'e, na' wzejni'ilbe' le'e kan žala' chejle'le che Benne' Criston',

³ nich bi'gak chope láže' no benne' ládjwle le'e ni'a che da' žsaka' zi'gake' žo'o kan ba goken cheto', na' nnézkzelele zoažo yežlyó nga nich soelžo da' ki.

⁴ Lezka' katen' wzóalento' le'e, bzenl'to' le'e kan za' gak chežo da' wsaka' zi'gake' žo'o kan ba goken cheto', na' nnézkzelelen.

⁵ Che len, katen' biž gok soelan', na' bséla'a xkwide' Timoteon' gan zoale nich yedjzenbe' neda' kan nak chele, kan žejle'le che Benne' Criston', na' cha' da' xiwe', ben' žonen ga bága'gak benách ka' doľa', bi bden le'e nez doľa', na' cha' žin da' bento' gan zoale bi beyák dáche'ze.

⁶ Kate' bezá' xkwide' Timoteon' gan zoale, na' bežinbe' ga zoato' neto' ni, bzenlbe' neto' da' chawe', dan' gožbe' neto' kan žejle'le che Benne' Criston', na' kan nži'ilele lježžo ka', na' kan lo yela' ži'i laže' chele žej'sá' láže'tezle neto', na' lezka' kan žak láže'le yel'é'elele neto', kan neto' lezka' žak láže'to' ye'el'to' le'e.

⁷ Che len, lježto' ka', katen' wzáka'to' yógo'te da' ka', na' da' zan da' goken cheto', naž gok da' beyón zenen neto' katen' benl'to' kan žejle'le le'e che Benne' Criston'.

⁸ Na'a, beyák láže'to' dan' ženl'to' zoale choch lo da' žejle'le che Xanžon'.

⁹ ;Nakxkze gak ye'to' Dios: "Žóxkeno'" kan žala' gonto' ni'a che yógo'te da' ka' žóngaken ga žebéle'el'to' law Dios chežo ni'a che da' nakle le'e?

¹⁰ De chgi' žližto' Dios, znnabl'to'-ne' lawe' ža, na' ye'le, nich gak ye'el'to' le'e, nich gak wsa'to' da' žiážjelele kan nak da' žejle'le che Benne' Criston'.

¹¹ Na'a znnabl'to' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', ko'e neto' nez nich yid'to' gan zoale.

¹² Lezka' znnabl'to' Xanžon' gone' ga gole, na' gak li láže' kan nži'ilele lježe'le tole yetole, na' kan nži'ilele yógo'te benách ka', kan neto' lezka' nži'il'to' le'e.

¹³ Lezka' znnabl'to'-ne' gone' ga gak choch, na' dot chawe' yichj lázdo'le law Xažo Dios kan naken tlebe len da' nak la'y, na' gone' ki na' zejte ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', tzen len benách la'y chie' ka'.

4

Da' žonžo da' žaz laže' Dios

¹ Yetó da' žon byenen, lježto' ka', ni'a che Xanžo Jesusen' žata'yoel'to' le'e, na' zchi'leto' le'e nich gonle kan nak da' ba bsedl'to' le'e kan žala' gonle da' žaz láže' Dios. Kan ba žonle, ka'kze žala' gónteze.

² Ba nnézkzelele da' ka' gožto' le'e gonle, dan' wnnato' lo wláž Xanžo Jesusen'.

³ Da' žénele Dios naken gakle che Leze', na' biž gonle da' kegle.

⁴ Nnézlele to tole kan žala' sóalenle no'le che chele kan naken tlebe len da' nak la'y, na' gaple légage' ba la'ne.

⁵ Bi žala' sóalenle no'le chele lo yela' zze láže' da' sban, kan žongak benách ka' bi zej nake' che Dios, na' bi zej nónbi'e Dios.

⁶ Kan zej nak da' ki, bi žala' nitó benne' tetle gone', na' bi gon láže'le' lježe' ngáche'ze, dan' chog Xanžo na'kze chegak yógo'te benne' ka' žóngake' da' ki kwia yí'gake', dan' gone' kan ba gožto' lježto' ka', na' bzenlton' le'e.

⁷ Dios bliže' žo'o, nich biž gonžo da' kegle, na' nich gakžo dot chawe' lawe' Le'.

⁸ Ki naken, no benne' zzo'e' cheľa'ale da' ni, kege benachze zzo'e' cheľa'ale, san Dios

na'kze zzo'e' cheł'a'ale, dan' bseł'a' Dios Dios Be' La'y nich soáłene' žo'o, na' Lekze' zrne' da' ni.

⁹ Bi žon byenen wzoja' chele le'e le'e yiche kan žala' ži'ilele lježle ka', dan' Dios na'kze ba bseđle' le'e kan žala' ži'ilele lježle tole yetole.

¹⁰ Da' li nži'ilele yógo'te lježžo ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Masedonia. Na'a, žáta'yolto' le'e, lježto' ka', nich ži'izelele yógo'te lježle ka'.

¹¹ Lezka' žáta'yolto' le'e we' láže'le kwezle cháwe'do', na' gonle da' ka' bde Dios lo na'kzle, na' gonkzle žin kan ba gožto' le'e žala' gonle.

¹² Gožto' le'e ki nich gak gonle da' naken cháwe'do' lawgak benne' ka' bi zej nbáblene' le'e, na' ki gaken, bi be yáželele le'e.

Kan gak katen' yelá' Xanžo Jesús

¹³ Lezka', lježto' ka', žénelto' nnézele kan nak chegak benne' gat ka', nich bi gak nyache' láže'le kan žaken chegak yezika' benách ka', benne' ka' bi žxen láže'gake' yebangak benne' gat ka'.

¹⁴ Ča' žejle'žo got Jesusen', na' bebane', lezka' žala' wxén láže'žo Dios, gone' ga benne' gat ka' yelá'gake' tzen len Jesusen', benne' ka' bejlé'gake' chie' le'e.

¹⁵ Če len zzenlto' le'e xtiža' Xanžon' da' znnan ki: "Žo'o, benne' ka' ne zoažo nbanžo, na' nga'nžo kate' žinže ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', bi chejchagžo Benne' Criston' zgá'aležo kate' góngaken benne' ka' ba gótgake'."

¹⁶ Ki gaken dan' Xanžo na'kze žoje' ya'abá če Dios, na' yetje' nga, na' yenle čie' dan' len yela' wnná bia' wliže', na' lezka' yenle čii' wbás blo če ya'abá, na' lezka' yenle lozba' na' če Dios, na' yebangak benne' ka' ba gótgake', benne' ka' bejlé'gake' če Benne' Criston'.

¹⁷ Naž žo'o, benne' ka' ne zoažo nbanžo, na' nga'nžo yežlyó nga, wchise' žo'o tzen len légake' lo bejw ya'abá nich chejchagžo Xanžon' lo be'ze. Ki gaken, soáłentezžo Xanžon'.

¹⁸ Če len, le yeyón zen lježle tole yetole kan zej nak da' ki.

5

¹ Na'a, kan nak ža na' o yelen' katen' gak-gak da' ki, bi žon byenen wzoja' chele le'e le'e yiche, lježto' ka'.

² Le'e ba nnézkzelele kan gak ža kate' yelá' Xanžon'. Katen' yežine', kon yela'kze' kan žla' to benne' wbán žel.

³ Kate' nnagak benách ka': "Zga'n cháwe'žo, na' bi be gaken čežo" naž la' žinte da' wžia' yin' légake', dan' gaken čégake' kan žla' da' zzaka' to no'le za' galj bi' že'n čie', na' bi yelá' nitó benne' ladjw benách ka'

nníta'gake' yežlyó nga katen' gak dan' žala' gaken.

⁴ Na'a, lježto' ka', bi nchoł-le, na' če len bi žin ža na' čele ngáče'ze kan žla' benne' wbán.

⁵ Yógo'tele nakle benách ka' če baní', na' če te ža. Bi nakžo benách ka' če žel, na' kege če da' naken choł.

⁶ Če len, bi žala' te yele lawžo kan žak chegak benne' ka' bi zej nbáblene' žo'o, san žala' soato' ban laže', na' kwežžo cháwe'do'.

⁷ Benne' ka' ztásgake', ztásgake' žel, na' benne' ka' zžóžgekle', lezka' zžóžgekle' žel.

⁸ Na'a, žo'o nakžo če te ža, na' žala' kwežžo cháwe'do', dan' ba nákwžo zažo da' žape čii'n žo'o, da' naken yela' žejlé' če Dios, na' yela' nži'il, na' da' žxen láže'žo yelažo naken ka to lapa' ya da' žape čii'n yichžžo.

⁹ Ki naken dan' bzoa Dios žo'o nga, kege nich la'žo gan choge' čežo gatžo, san nich yelažo dan' žxen láže'žo Xanžo Jesús, Benne' Criston',

¹⁰ dan' got Jesusen' lo wlazžo žo'o nich soažo nbanžo tzen len Le' katen' yelé'e, la'kze ba natžo o soažo nbanžo ža na'.

¹¹ Če len žala' wsá' láže'le lježle tole yetole, na' gon chochle lježle tole yetole kan ba žonle.

Pablo zzejni'ile' lježe' ka' žejlé'gake' če Jesús

¹² Žáta'yolto' le'e, lježto' ka', si' lo na'le benne' ka' žóngake' xchin Xanžon' gan zoale le'e, benne' ka' zna biá'gake' le'e lo wláz Xanžon', na' zzejni'igekle' le'e.

¹³ Lezka' žáta'yolto' le'e, gaple légake' ba la'ne lo yela' nži'il čele, dan' žóngake' žin na'. Le ga'nlen lježle ka' cháwe'do' tole yetole.

¹⁴ Lezka' zzejni'ילו' le'e, lježto' ka', nich wsá'le láže'gak benne' ka' bi žóngake' žin, na' gon chochle benne' ka' žedó láže'gake', na' gáklenle benne' ka' bi nak choch kan žejlé'gake' če Benne' Criston', na' žala' gakle gaxjw laže' lawgak yógo'te benách ka'.

¹⁵ Le gape čii' kwínle nich bi yebéj láže'le lježle ka', na' bi be yebi'ile če no benne' bi da' gone' čele, san le we' laže' gónteze da' naken čawe' če lježle tole yetole, na' chegak yógo'te benách ka'.

¹⁶ Le yebéteze,

¹⁷ na' le wcháljenteze Dios,

¹⁸ na' le yi'e le': "Žóxkeno'." Ki žala' gonle ni'a če yógo'te da' žaken čele, dan' zej nak da' ki da' žénele Dios gonle dan' nakle če Jesús, Benne' Criston'.

¹⁹ Bi wzóa žile da' zchi'le Dios Be' La'y le'e,

²⁰ na' bi wzoale čela'ale xtiža' no benne' zčalje' lo wláz Dios,

²¹ san le si' bia' yógo'ten. Le si' lo na'le da' naken čawe',

²² na' bi be gonle da' kegle.

²³ Dios na'kze, Bennen' zka'n žie' yichj lázdo'žo, gone' ga gakte dot chawe', na' gape chi'e be' nákkzele, na' yichj lázdo'le, na' be'la' žen chele, na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele ža na' ye'la' Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

²⁴ Dios žone' kan zñne', na' nake' Bennen' bliže' le'e. Lekze' gone' da' ki.

Pablo zgo'e lježe' ka' lo na' Dios

²⁵ Le'e, lježto' ka', le wchaljlen Dios, na' le nnable' gáklene' neto'.

²⁶ Le gape "Padiox" yógo'te lježžo ka', na' le chela' légake' lo ye'la' nži'il chele.

²⁷ Ni'a che Xanžo Dios zchi'la' le'e goj-le yiche ni lawgak yógo'te lježžo ka' zej nake' che Benne' Criston'.

²⁸ Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BSEĽA' PABLO ĽO YEŽ TESALÓNİKA

Pablo žape "Padiox" benách ka' che Jesús

¹ Neda', Pablo, žapa' le'e "Padiox." Nakle che Xažo Dios, na' che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' zoale lo yež Tesalónika. Žónlengak Silbano, na' xkwide' Timoteo neda' tzen.

² Znnablt'o' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Dios choge' chegak benách dol'a' ka' gátgake'

³ Žala' yé'tezto' Dios: "Žóxkeno'" kan nak chele le'e, lježto' ka', na' nak chawe' gonto' ki, dan' zej žakže dot li laže' kan žejle'le che Dios, na' kan nží'ile lježle tole yetole.

⁴ Che len, len yela' žebél zzenlto' benách ka' che Diosen' kan nak chele, dan' nakle zen laže', na' žejle'le che Dios la'kze želbía láže'gak benne' ka' le'e, na' zžáka'le'ele, san zžóelelen.

⁵ Da' ki zej nak bian' nak chawe' kan zchi'a' laže' Dios benách ka'. Žwi'e latje zžáka'le le'e na'a, nich gak chazle gan znna bi'e le'.

⁶ Nak chawe' kan gon Dios, yebi'e chegak benne' ka' žsaka' zígake' le'e, na' gone' ga sáka'gak benne' ka'.

⁷ Yetó da' gaken, le'e zžáka'le na'a, na' yebi' Dios chele, gone' ga yeží' láže'le tzen len neto', za' na' yelo'e law Xanžo Jesús, Benne' Criston'. Yežo'e ya'abá che Dios, na' gónlengak wbás che ya'abá ka' Le' tzen. Zej nake' ni'a ne'e ka', na' wlo'egekle' law yela' wak zen chie'.

⁸ La' law Benne' Criston' ža na' ka to yi' zen katen' yebi'e chegak benne' ka' bi zej nónbi'e Dios, na' bi žóngake' kan znna diža' chawen' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

⁹ Benách ki, yebi'e chégake', na' to chi'ize chejchó'ogake' lo yi' gabíl. To chi'ize kwásgake' law Xanžon', na' gan nla' law yela' baní' chie', na' yela' wak zen chie'.

¹⁰ Ki gaken ža na' katen' yel'é'e, na' wká'n zengak benách la'y chie' ka' Le', na' yógo'te benne' ka' žejlé'gake' chie' Le' yebán láže'gekle chie'. Lezka' gonle le'e dan' bejle'le da' bzenlto' le'e kan nak che Jesusen'.

¹¹ Che len zchálj'entezto' Dios chežo, na' znnablt'o'-ne' gon chawe'e le'e, na' gáklene' le'e nich sáke'lele si'le dan' bliže' le'e nich yebélenelen. Lezka' znnablt'o'-ne' gone' ga gak dot li laže' yógo'te da' že' láže'le gonle da' naken chawe', na' yógo'te žin žonle lo yela' žejlé' chele chie' Le'. Gak gonle da' ki len yela' wak che Dios.

¹² Ki gaken, ga'n zen la Xanžo Jesús, Benne' Criston' ni'a che da' žonle le'e, na' gak chele yela' ba nez zen ni'a che da' gone' Le'. Gaken ki dan' nží'il Dios le'e tzen len Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

2

La' law benne' yoe'e da' xiwe'

¹ Na'a, kan nak che ža na' katen' yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' kan gak, yedjtobe' žo'o chie' Le', žáta'yoelto' le'e, lježto' ka',

² nich bi we'le latje no benne' wchixe' le'e kan nak da' wzí' lo na'le. Bi kwek zede yichj láždo'le ni'a che bi da' nnagak benne' wen laže' ka', cha' nnázegake' zoalen Dios Be' La'y légake', o ni'a che bi da' gon chochgak benách ka', o ni'a che bi da' nyejw to le'e yiche da' nnágake' neto' bséla'ton', cha' nnágake': "Ba wdé ža na' kate' yelá' Xanžon'."

³ Bi we'le latje no benne' gon láže'le le'e, dan' bi žin ža na' kate' yelá' Jesusen' cha' bi la' lawgak benne' zan zga'ale, benne' ka' wzí'igake' che Dios, na' la' law bennen' yoe'e da' xiwe', bennen' wsé Dios lo yi' gabíl.

⁴ Bennen', lo yela' zka'n zen kwine', wsejwe' xnezgak, na' wzí'e chegak yógo'te da' zej naken che Dios o da' zka'n zengak benách ka' lo yela' žape Dios ba la'ne chégake'. Ki gon bennen' na' zejte kwi'e ka Dios na'kze lo yodo' gan zoa latje che Dios, na' gon kwine' ka Dios.

⁵ Ži žejsá' láže'le bzenla' le'e da' ki katen' wzóalena' le'e?

⁶ Na'a, nnézele no Benne' žsejwe' xnez bennen' yoe'e da' xiwe', nich bi la' lawe' zga'ale kate' žinže ža chien'.

⁷ Ba žon žin da' ngache' che da' naken che da' xiwe', san ne zoa Bennen' žsejwe' xnez bennen' yoe'e da' xiwe' ga žinže ža yekwás kwín Bennen' žsejwe' xneze'.

⁸ Naž la' law benne' yoe'e da' xiwe', na' Xanžo Jesús, Benne' Criston', wléj wchochje' le' len be' da' zžojen žoe'e, na' wžia yi'e le' len yela' baní' che ža yel'é'e.

⁹ Katen' la' law bennen' yoe'e da' xiwe', len yela' wak che da' xiwe' la' lawe'. Len yela' wak che da' wen laže' gone' da' zan yela' wak zen, na' da' zan da' gak biá'gaken, na' da' zan da' góngaken ga yebágekle benách ka'.

¹⁰ Len yela' wak che da' wen laže' gone' ki lawgak benne' ka' kwia yi'gake' dan' bi wzí' lo ná'gake' dot láže'gake' da' naken dot da' li, nich yelágake'.

¹¹ Che len Dios we'e latje gaken chégake' to da' žonen yela' wak da' gon láže'len légake' nich chejlé'gake' da' wen lažen'.

¹² Ki gaken nich bága'gak zia yógo'te benne' ka' bi bejle'gake' da' naken dot da' li, san wyáz láže'gake' da' kegle.

Benne' ka' wžekze Dios nich yelágake'

¹³ Le'e, lježto' ka', na' nži'il Xanžon' le'e, žala' yé'tezto' Dios: "Žóxkeno'" ni'a che da' naken chele, dan' ba wžekze Dios le'e ža ni'te nich yelale ni'a che da' žon Dios Be' La'y, nich gakte dot chawe' law Dios, dan' žejle'le da' naken dot da' li.

¹⁴ Nich gaken ki chele, Dios na'kze bliže' le'e, nich gak gónlenle Xanžo Jesús, Benne' Criston' tzen lo bani' chie'. Ki gaken ni'a che diža' chawen' da' zchaljten'.

¹⁵ Che len, lježto' ka', le soa choch, na' le gape chi'i diža' da' bsédlele, dan' bcháljlen'to' le'e, na' bzojton' chele le'e yiche.

¹⁶⁻¹⁷ Znnablto' Xanžo Jesús, Benne' Criston' len Xažo Dios, gon chawe'e le'e, na' gone' ga gakte choch kan zej nak yógo'te da' zej naken chawe', da' ka' žonle, na' kan zej nak yógo'te diža' chawen' da' zchaljle. Lekze' nži'ile' žo'o, na' benne' chežo da' žeyón zénteze žo'o, na' da' zej naken chawe' da' žžen láže'žo si'žo, da' ka' gonnze Dios chežo.

3

Da' žala' nnablžo Dios

¹ Yetoze, lježto' ka', le wchaljlen Dios, na' le nnable' gáklene' neto', nich gak wchaljto' che Benne' Criston' nga, nich se xtiža' Xanžon', na' gápegak benách ka' dižan' ba la'ne, na' nich gaken nga kan goken gan zoale le'e.

² Lezka' le nnable' yeslé' neto' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka', dan' bi žejle'gak yógo'te benách ka' che Dios.

³ Na'a, dan' žon Xanžon' kan zenne', gon choche' le'e, na' gape chi'e le'e, nich bi cho'le le'e lo na' da' xiwe'.

⁴ Žxen láže'to' Xanžon' kan nak chele, gonle da' ki da' ba wnnablto' le'e, kan ba žonlen.

⁵ Znnablto' Xanžon' wsé'e láže'le nich ži'izelele Dios, na' gakte zen láže' kan gok Benne' Criston'.

Kan žon byenen gonžo žin

⁶ Ni'a che la Xanžo Jesús, Benne' Criston', zchi'leto' le'e, lježto' ka', nich kwasle gan zej nnita' lježžo ka' kon želdaze' bi be žin žóngake'. Le gon kan nak da' bsedlto' le'e.

⁷ Nnézkelele žala' gonle kan žonto' neto', dan' bi wdázeto' bi be žin žonto' neto' gan zoale.

⁸ Bi bdawto' da' bémnzele cheto', san lo yela' že' zede, na' lo yela' žedó láže', bento' žin lawe' ža, na' yele, nich bi wsaka' zi'to' nitole le'e.

⁹ Ki bento' nich gakto' lawle le'e ka to da' zloe'elen le'e kan žala' gonle le'e, la'kze nzi' lo na'to' nnablto' le'e bi da' gonle cheto'.

¹⁰ Lezka' katen' wzóalento' le'e, bchi'leto' le'e ki, da' znnan: "Cha' bi žénele no benne' gone' žin, bi gonnle da' gawe'."

¹¹ Kíte'ze znnato' dan' ženlto' nnita'lengak benne' ka' le'e, benne' ka' kon želdaze', bi be žin žóngake'.

¹² Ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', zchi'leto' benne' ka' žóngake' ki, na' zzejni'ilto' légake' góngake' žin lo yela' zbez cháwe'do', nich gak gáwgake' da' naken chégakkze'.

¹³ Na'a, lježto' ka', bi soa žile, gónteze da' nak chawe'.

¹⁴ Cha' no benne' bi gone' kan znnan xtiža'to', da' zzojto' le'e yiche ni, le gon ga gak bia' bennen', na' bi gónlenle le' tzen nich yedoe'ele'.

¹⁵ Bi žala' gékklele nake' benne' bi zle'ele' le'e chawe', san le wsá' láže'e le' ka lježkzle.

Pablo znnable' Dios gon chawe'e lježe' ka'

¹⁶ Znnablto' Xanžon' wká'n žíteze' yichj lázdo'le lo yógo'te da' žonle, na' soálene' yógo'tele. Lekze' zzoa žie' yichj lázdo'žo.

¹⁷ Neda', Pablo, len na'kza' zzoja' da' ni le'e yiche: žapa' le'e "Padiox" na' naken to da' nak bian' yógo'te yiche ka' žsel'a'a. Kíte'ze zzoja' le'e yiche.

¹⁸ Znnabl'a' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BSELA' PABLO CHE XKWIDĚ' TIMOTĚO

Pablo ži'e "Padiox" xkwide' Timoteo

¹⁻² Neda', Pablo, Žapa' le' "Padiox" ljéža'do' Timoteo. Nako' ka' zi'nkza' dan' bénleno' neda' tzen žin che Dios. Naka' wbás bseła' Jesús, Benne' Criston' dan' naken da' wn- nakze Dios, Bennen' žeslé' žo'o, na' lezka' da' wnnakze Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žxen láže'žo. Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', lo yela' ži'i láže' chie' gon chawe'e le', na' yeyache' láže'le' le', na' wká'n žie' yichj lazdo'o.

Pablo zchalje' che da' žsédgekle benne' wen láže' ka'

³ Žáta'yoela' le' gono' na'a kan góta'yoela' le' katen' wyá'a gan nbab Masedonia, nich ga'no' lo yež Éfeso, na' wchi'lo' bałe benne' ka' ga' na' nich bi wsédgekle' to da' nyalen,

⁴ na' nich bi gápegake' ba' la'ne diža' ka'ze ka', na' lagak da' zan kwe' xa xto'gak benách ka', da' ka' žongaken ga že' láže'gak benách ka' da' dáche'ze. Da' ki bi žon chóchgaken benách ka' che Dios lo da' žejlé'gake' chie' Le'.

⁵ Da' žénela' gon da' ni da' žapa' le', naken nich ži'igekle lježžo ka' ljéžgake' ka' dot láže'gake', na' gak chawe' da' zza' láže'gake', na' gak dot li láže' kan žejlé'gake' che Dios.

⁶ Kan zej nak da' ki, bałe benne' ka' bi bežójgake' chawe', san wyó'ogake' nez yoble, na' nzi' lo ná'gake' da' bi naken da' li.

⁷ Žénegekle' wsédgekle' benách ka' kan zej nak da' žsedle da' wnnakze Dios, la'kze bi žejni'igekle' da' ka' znnázegake', na' da' žon chóchgake'.

⁸ Žo'o nnezlžo da' wnnakze Dios naken chawe', cha' zkonlžon žin kan žala' gonžo.

⁹ Lezka' nnezlžo Dios bdxjwe' da' wn- nakze', kege nich nna bian' benách chawe' ka', san nich nna bian' benne' ki: Benne' ka' zži'igake' che xtiža' Dios, benne' ka' bi žongake' da' bsedle' Le', benne' ka' zžóagake' Dios chela'ale, benne' ka' žongake' da' zinnj, benne' ka' bi zka'n zéngake' Dios, benne' ka' zka'ngake' ka'ze da' naken che Dios,

benne' ka' žótgake' xa xná'gake',

benne' ka' žótgake' benách ka',

¹⁰ benne' ka' žongake' da' kegle,

benne' byo ka' nnita'lengake' la' ljež benne' byoze' ka',

benne' ka' zbangake' xkwide' ka' nich góte'gake' légakbe',

benne' ka' žon láže'gake',

benne' ka' žon chóchgake' xtiža'gake' kate' žon láže'gake',

benne' ka' zži'igake' che da' chawe' da' žsedlžo.

¹¹ Nnezlžo naken ki dan' bžin diža' chawen' chežo, da' benn Dios, Benne' la'y, chežo lo yela' ži'i láže' chie', dan' bdie' lo na'a wchaljan'.

Pablo ži'e Benne' Criston': "Žóxkeno"

¹² Žapa' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žon choche' neda': "Žóxkeno" dan' bžen láže'e neda', na' bzoe' neda' nich gona' xchine'.

¹³ Ki bene' la'kze neda' wnné zi'a chie' zga'ale, na' wžia' laža'a benách chie' ka', na' da' zan da' zia bena' chégake', san Benne' Criston' beyache' láže'le' neda', dan' benan' lo yela' bi žejni'il chia' katen' bi na' chejli'a chie' Le'.

¹⁴ Na'a, da' zenle'e nak da' bnezjw Xanžon' chia' lo yela' ži'i láže' chie', dan' žonen ga žejle'žo chie' Le', na' lezka' žonen ga nži'ilžo Jesús, Benne' Criston'.

¹⁵ Diža' dot da' li da' ni, da' zakan' si' lo na'gak yógo'te benách, na' znnan: "Jesús na'kze, Benne' Criston', bje'e yežlý nga nich beslé' benách doła' ka'" na' beslé' neda' la'kze nakža' neda' benne' doła' ka' yógo'te benách yezika' ka'.

¹⁶ Che len beyache' láže'l Jesús, Benne' Criston', neda', benne' doła', na' bloe'ele' law kan nak yela' zen láže' zen chie', nich gaka' to da' zloe'elen benách ka' kan gata' yela' nban da' žejli kanne chégake', cha' chejlé'gake' chie' Le'.

¹⁷ Na'a znnia': jGa'n zen Dios! jLe' znná biá'teze', na' batkle te chie'! Bi gakle'elžo-ne'. Nake' tliča'tekze Dios, Bennen' nnezkeze' yógo'te. jChie' Le' gákteze yela' žape ba la'ne, na' yela' zen, na'a ža, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

¹⁸ Ži'na'do' Timoteo, zdia' lo no'o le' da' ni da' žsedla' nich gono' xchin Dios ka' to benne' dot láže'e žeje' lo wdile, ka' zej nak da' ka' wnnagak benne' ka' zga'ale kan gak chio', benne' ka' bcháljgake' da' bloe'el Dios légakbe'.

¹⁹ Lo yela' žejlé' chio' che Benne' Criston' žala' gono' ki, nak dot chawe' yichj lazdo'o, dan' ba bchixgekle bałe benách ka', benne' ka' bzóagake' da' žejle'žo che Benne' Criston' chela'ale.

²⁰ Ki bengak Himeneo len Kantr, benne' ka' bdia' lo na' da' xiwe' nich wsédgekle' kan žala' góngake', nich biž nne zí'gake' che da' naken che Dios.

2

Da' žsedlen žo'o kan žala' wcháljenžo Dios

¹ Che len da' naken blo da' zzejni'ila' benách ka' naken kan žala' wcháljenžo Dios, na' kan

žala' gáta'yoelžo Le', na' kan žala' nnablžo-
ne' bi da' žiážjelžo, na' kan žala' ye'žo-ne':
"Žóxkeno'." Da' ki žala' gonžo lo wlazgak
yógo'te benách ka'.

² Lezka' žala' gonžo lo wlazgak benne'
wnná bia' ka', na' lo wlazgak yógo'te benne'
blo ka'. Ki žala' gonžo nich gak chawe' chežo,
na' nich gak kwezžo cháwe'do'. Žala' gonžo
ki lo yela' žejlé' chežo che Dios, na' lo yela' li
laže' chežo.

³ Da' ni naken chawe', na' da' žaz laže' Dios,
Benne' žeslé' žo'o.

⁴ Dios na'kze žénele' yelagak yógo'te
benne' ka', na' žénele' gónbia'gake' da' naken
dot da' li.

⁵ Toze Benne' nake' Dios, na' toze Benne'
žeyone' benách ka' toze len Dios, Jesús,
Benne' Criston', Benne' golje' benách.

⁶ Lekze' bde kwine' lo yela' got, katen' bes-
baga' kwine' da' zia da' wbága'gak yógo'te
benách ka' ni'a che dolá' da' wbága'gake'.
Dios blóe'ele' law kan gok da' ni che Jesusen'
katen' bžin ža chie' gote'.

⁷ Kan nak da' ni, Dios bzoe' neda' nich
wchaljan', na' nich gaka' wbás bseja' Benne'
Criston', nich wsedla' benách zi'to' ka' kan
nak da' žejle'žo chie' Le', na' kan nak da'
naken dot da' li. Zchalja' da' li, na' bi žon
laža'a.

⁸ Na'a, žénela' wcháljengak benne' ka'
Dios, na' gáta'yoegekle' Le' gáte'teze, zej nake'
dot chawe', na' bi zžá'agake' ljéžgake' ka', na'
bi zdil dža'gake'.

⁹ Lezka', žénela' gákwgak no'le ka' da' naken
binlo. Da' zej nak xtan da' žala' wloé'egekle'
law zej naken yela' gaxjw laže', na' yela' nak li
laže', na' kege da' zpá'gake' yichj lawgake', na'
da' ka' zej naken oro, na' bga ka', na' laže' da'
záka'le'en.

¹⁰ Da' chawe' da' žóngake' wloé'elen da' zej
nake', kan žon da' žákwgake' da' naken binlo.
Ki žala' gongak no'le ka' zej nónbi'e Dios.

¹¹ Žala' ga'ngak no'le ka' žize kate' no
benne' byo ne žsedle' légake', na' gákgake'
gaxjw laže'.

¹² Bi žonna' no'le ka' latje wsédgekle', na' bi
nna biá'gake' benne' byo ka'. Žala' gá'ngake'
žize gan zej ndobe benách ka' che Benne'
Criston'.

¹³ Ki žala' gaken dan' bzoa Dios zga'ale
Adán, na' wdé na' bzoe' Eba.

¹⁴ Adán na', bi ben láže'le da' xiwe' le', san
zo'len', ben láže'len le'. Ka' goken, bži'i no'len'
che da' bchi'lekze Dios légake',

¹⁵ san yelá no'le ka' znnite'e xkwide'
ka', na' cha' gónteze' kan nkan tlebe len da'
žejle'žo che Dios, na' gonen' len yela' nži'il,
na' cha' gake' dot chawe', na' dot li laže'.

3

Kan žala' gákgak benne' ka' žape chí'igake'

žo'o

¹ Nak dot da' li dižan' dan' znan: "Cha'
že' laže' to benne' gake' benne' žape chi'e
benách ka' che Benne' Criston', zdan laže'e to
žin chawe'."

² No benne' žape chi'e benách ka' che
Benne' Criston':

Žon byenen bi soa no benne' gak bi da' nnie'
chie'.

Žala' soa toze zo'le.

Žala' gake' ban laže'.

Žala' gake' dot li laže'.

Žala' gake' gaxjw laže'.

Žala' wi'e latje gan ga'ngak lježžo ka' žingake'
liže'.

Žala' sáke'le' wsedle' benách ka'.

³ Bi žala' gake' benne' že'je'.

Bi žala' gake' benne' snia.

Bi žala' dan láže'ze' si'e mežw.

Žala' gake' ži'i laže'.

Žala' gake' zen laže'.

Žala' gake' benne' bi zdan laže'e yela' gape.

⁴ Žala' nna bi'e cháwe'do' benách ka'
nníta'gake' liže'.

Zi'ne' ka' žala' góngakbe' kan zna xtiže'e.

Žala' gápegakbe' xágakben' ba la'ne.

⁵ (Žakxkze gak to benne' gape chi'e benách
ka' che Dios cha' bi žak nna bi'e cháwe'do'
benách ka' nníta'gake' liže'?)

⁶ Bi žala' gake' benne' la' wzó lawtie' nake'
tzen len Benne' Criston', nich bi tetle wká'n
zen kwine', na' bi gak chie' kan gok che
da' xiwe', dan' bka'n zen kwinen, na' Dios
bchoge' chen kwia yin'.

⁷ Benne' ka' bi zej nbáblene' benách ka' che
Benne' Criston', žala' nne cháwe'gake' chie'
nich bi soa no benne' wzóe' le' che la'ale, nich
bi chejžeje' lo yelj che da' xiwe'.

*Kan gákgak benne' ka' nzi' lo ná'gake'
gáklengake' žo'o*

⁸ Lezka' benne' ka' nzi' lo ná'gake'
gáklengake' benách ka' che Benne' Criston':

Žala' gákgake' dot li laže'.

Žala' góngake' kan znnágake'.

Žala' gákgake' benne' bi že'j ka'.

Žala' gákgake' benne' ka' bi zdángake' yela'
gape.

⁹ Žala' gape chí'igake' da' žejle'žo che Benne'
Criston'.

Žala' gak dot chawe' yichj lázdo'gake'.

¹⁰ Žala' si' bia'le légake' zga'ale, na' naž si'
lo ná'gake' gákgake' benne' ka' gáklengake'
benách ka' che Benne' Criston', cha' bi zoa
no benne' gak bi da' nnie' chégake'.

¹¹ Lezka', no'le che chégake' žala' gákgake' dot
li láže'gake', na' bi gákgake' benne' wenné che
lježe'. Žala' gákgake' zen laže', na' gákgake' dot
chawe' lo yógo'te da' žóngake'.

12 Benne' ka' nzi' lo ná'gake' gáklengake' benách ka' che Benne' Criston':
Žala' soa toze no'le che ché'gake'.

Žala' nna biá'gake' binlo zí'ngake' ka', na' benne' ka' nníta'gake' ližgake' ka'.

13 Žon byenen gaken ki, dan' nzi' lo ná'gake' latje gan gápegak benách ka' xtiža'gake' ba la'ne, cha' žóngake' binlo žin da' žóngake' žáklengake' benách ka' che Benne' Criston', na' gákgakže' benne' wechóg laže' kate' zcháljgake' kan nak da' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.

Da' bgache' che da' zka'n ženžo Dios

14 Zzoja' diža' ki chio' le', la'kze žxen laža'a yedjwia' le' bayente.

15 Cha' wžela', zzoja' da' ki chio' nich nnezlo' kan žala' gono' lawgak benách ka' nníta'gake' liž Dios, benne' ka' zej nake' che Dios ban, na' zej nake' choch, na' zcháljgake' da' naken dot da' li. Zej nake' ka' yag ka' da' žó'gaken yo'o, na' ka' da' ka' žon chó'gaken ze'e.

16 Da' li, ženle'e nak da' bgache' che da' zka'n ženžo Dios, kan nyejw le'e yiche da' žnnan:

Dios bløe'e lawe', na' goke' benách.

Gok bia' nake' chawe' dan' wyo'e Dios Be' La'y.

Blé'egikle wbás ka' che ya'abá che Dios Le'. Wzé diža' kan nak chie' lawgak benách zi'to' ka'.

Bejle'gak benách ka' chie' Le' lo yežlyó nga.

Dios bchise' Le' ža'le gan nake' blo.

4

Benne' ka' kwej yichjgake' da' žejle'žo che Jesús

1 Kwáselo zchalj Dios Be' La'y, žnne': "Ža ze lawte ža ka' ba'e benách ka' wží'igake' che Benne' Criston'." Kwej yichjgake' da' žejle'žo chie' Le'. Wzé nággake' xtiža'gak benne' ka' yo'ogake' be' wen laže' ka', na' wzé nággake' da' wsé'gkele be' xiwe' ka'.

2 Wzé nággake' xtiža'gak benách ka' žloé'ezele chawe' kwíngake', benne' ka' zcháljgake' da' wen laže'. Ba nzid lázdo'gake' nich bi yeshagan' lé'gake' žia.

3 Ki naken, wséjw'gake' xnezgak benne' ka' žéne'gkele' wchág ná'gake', na' wchí'igkele' benách ka' nich bi gáwgake' da' bnezjw Dios nich yebélenžon, da' gak gawgak benne' ka' žejlé'gake' che Dios, benne' ka' zej nó'nb'i'e da' naken dot da' li, na' žé'gake' Dios: "Žó'xkeno'" kate' žáwgaken'.

4 Chawe' zej nak yógo'te da' ben Dios, na' bi be žala' wzoažo chela'ale cha' že'žo Dios: "Žó'xkeno'" kate' žawžon.

5 Žsedle xtiža' Dios žo'o, Le' yeyone' chawe' yógo'te da' žala' gawžo cha' wcháljlenžon-e', na' nnablžon-ne' gon chawe'e da' gawžo.

Kan žežój chawe' benne' wen žin che Jesús

6 Cha' wsedlo' lježžo ka' da' ki, na' yežjo' chawe', na' gako' benne' wen žin li laže' che Jesús, Benne' Criston', na' gak bia' nsedlo' binlo kan nak che da' žejle'žo chie' Le', na' kan nak da' chawe' da' žsedžo, da' žape chi'on.

7 Bzoa chela'ale diža' ka'ze ka' che yežlyó nga kan zej nak da' zchaljgak no'le gole ka'. Benteze da' gonen ga gako' choch nich gono' kan žénele Dios.

8 Láte'ze yebélenlo' da' gono' da' gonen ga gakže wale ni'a no'o, san da' žen da' yebélenlo' da' gono' nich gako' wale lo da' naken che Dios. Da' ni naken da' yebélenžo yežlyó nga, na' lezka' da' yebélenžo ža ka' te yeza'žo yežlyó nga.

9 Diža' ni naken dot da' li, na' zakan' si' lo ná'gaken yógo'te benách ka'.

10 Che len, da' ženle'e žsaka' zi' kwínžo žonžo žin, dan' žxen láže'žo Dios ban. Benne' Criston' gote' nich yeslé' yógo'te benách ka'. Žeslé' benne' ka' žejlé'gake' chie' Le'.

11 Bchi'le, na' bsdle benách ka' nich góngake' da' ki.

12 Bi žala' no benne' wžó'e le' chela'ale dan' nako' xkwide', san žala' gono' da' wlo'e'elen benne' ka' žejlé'gake' che Dios žala' góngake' kan žono' le'. Ki wlo'e'elo' lé'gake'.

Len da' zchaljo', na' len da' žono', kan nži'ilo' lježo' ka', na' kan yo'o Dios Be' La'y,

kan žono' kan žnno', na' kan nako' dot chawe'.

13 Kate' ne žbezo' na' zejte la'a neda' gan zo', be' láže'teze go'lo' yiche la'y lawgak benách ka' nníta'gake' gan zo'. Bzejní'i-gekle' da' ni, na' bsdlen lé'gake'.

14 Bi wdío' ka'ze da' benn Dios chio', dan' benne' chio' kan wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios kan gaken chio', katen' b'xo'a ná'gake' le', na' benne' gole ka', benne' žape chi'igake' benách ka' che Benne' Criston', wnnábgekle' Dios gon chawe'e le'.

15 Benteze da' ki. Be' láže'teze gono' ki, nich lé'egikle yógo'te benách ka' kan zej žata' chio' da' ka' zej naken che Benne' Criston'.

16 Wdape chi'i kwino', na' wdape chi'i da' žsedžo. Benteze da' ki, na' cha' žono' ki, na' yeló' le', na' yelagak benne' ka' yéngkele' le'.

5

Kan žala' gon xkwide' Timoteo

1 Bi ti'lo' benne' byo gole ka', san bzejní'i-gekle' ka' žakzo' ka'. Bzejní'il' xkwide' byo ka' ka bi' biche'kzo' ka'.

2 Bzejní'il' no'le gole ka' ka' xna'kzo' ka'. Bzejní'il' xkwide' no'le ka' ka' bi' zankzo' ka', nak dot chawe' da' zza' lažo'o.

3 Wdape ba la'ne no'le wzebe ka', no'le ka' da' li zej nake' no'le wzebe ka'.

⁴Cha' zoa to no'le wzebe zej nnita' xkwide' chie' ka', o za'sóe' ka', žala' wsédgeklbe' góngakbe' kan žénele Dios, na' gáklengakbe' zga'ale benách ka' nnita'gake' ližgakbe' ka', na' yebí'igakbe' chegak xa xná'gakbe'. Da' ni naken chawe', na' da' žaz laže' Dios.

⁵Na'a, no'len' da' li nake' no'le wzebe, na' nga'ne' toze', žxen laže'e Dios, na' dot ža dot yel zcháljlene' Le', na' znnábtzele' Le' ni'a chegak benách chie' ka',

⁶san no'le wzebe na', no'len' žone' kan nak da' zdan laže'e, nake' ka' to no'le gat kate' ne zoe' nbane'.

⁷Lezka', bchí'le benách ka' nnita'gake' gan zo', nich góngake' kan nak tlebe len da' ki, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chégake'.

⁸Cha' zoa no benne' bi zwawe' lježe' ka', na' da' nakže blo, cha' bi zwawe' benách ka' nnita'gake' liže', na' zži'e che da' žejle'žo che Benne' Criston', na' nbága'že' zia ka' to benne' bi žejli'e che Dios.

⁹Toze no'le wzebe na', no'len' ba zejže' ka' chonnlalj yiz, gak báblene' benne' ka' žáklengakle-ne', cha' bi bka'ne' benne' byo chie' nich sóalene' yetó benne' byo.

¹⁰Žon byenen soa no benne' wzóa lie' kan nak che no'le wzebe na' kan nak da' chawe' da' žone'. Gáklenle-ne' cha' besgole' xkwide' ka', na' cha' zwi'e gan ga'ngak lježžo ka' zá'gake' yež zi'to', na' zžingake' liže', na' cha' znezjwe' da' ye'j gawgak benách ka' che Dios, na' cha' žáklene' benne' ka' zžáka'gake', na' cha' žónteze' da' naken chawe'.

¹¹No'le wzebe ka' bi na' zéjgake' chonnlalj yiz, bi žala' báblengake' no'le ka' žáklengakle-ne', dan' góngake' kan zdan láže'zegake', na' wzí'igake' che Benne' Criston', na' yénegekle' wchág ná'gake' da' yoble.

¹²Cha' góngake' ki, na' bága'gake' doľa' dan' wzóagake' cheľa'ale da' bejllé'gake' che Benne' Criston' zga'ale.

¹³Lezka' gákgake' no'le za'wed ka', na' no'le kon želdaze' bi be žin žóngake', na' kégeze gákgake' za'wed, san lezka' gákgake' no'le wenné che ljéžgake' ka', na' gákgake' benne' wedile ka', na' nnágake' da' kegle.

¹⁴Che len, žénela' wchág na'gak no'le wzebe ka' da' yoble, no'le ka' bi nápegake' zan yiz, na' yesgólake' xkwide' ka', na' wsédgekle' binlo xkwide' ka' nnita'gakbe' yo'o che chégake', nich bi wé'gake' latje no benne' nnie' chežo, bennen' zži'e chežo žo'o, nolžo žejle'žo che Benne' Criston'.

¹⁵Ki žala' gaken, dan' ba beyálgake' baľe', na' žóngake' kan žénele da' xiwe'.

¹⁶Cha' zej nnita' no'le wzebe ka' liž no benne' byo o no'le, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' žala' gáklene' légake', nich bi wsaka' zí'gake' benách ka' che Benne' Criston'. Ki gaken, benách ka' che Benne'

Criston' gak gáklengake' no'le ka' da' li zej nake' no'le wzebe ka'.

¹⁷Wdápeže ba la'ne benne' gole' ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', na' zńna biá'gake' binlo, na' wdápele'eže ba la'ne benne' gole ka' žóngake' žin, benne' zžégage' diža' chawen', na' žsédgekle' benách ka'.

¹⁸Nyejw le'e yiche la'y da' zńnan: "Bi ko'o do žoa' bežen' zlejba' zoa' scribe." Lezka' zńnan: "Benne' wen žin nake' zi si'e lazjwe'."

¹⁹Bi si' lo no'o da' zńna no benne' žesbage'e zia no benne' gole, benne' žape chí'e benách ka' che Benne' Criston', cha' bi zej nnita' chope chonne benne' ka' zzoa lígake' dan' bene'.

²⁰Benne' ka' žóntezgake' dola', bdíl-gake' lawgak yógo'te benách ka' che Benne' Criston' nich žébegak yezika' benne' ka' Dios.

²¹Ni'a che Xažo Dios, na' ni'a che Xanžo Jesús, Benne' Criston', na' ni'a chegak wbás che ya'abá ka', wbás ka' wžé Dios, zchi'la' le' gono' kan zńnagak diža' ki. Tlebe kan žala' wchi'a lažo'o benách ka', na' bi gapo' ba la'ne toze benne'.

²²Bi wxoate no'o nitó benne', bi gono' le' wen žin che Benne' Criston', nich bi bago'o tzen len le' doľa' ni'a che da' žone' cha' gone' dola'.

²³Biž ye'jo' niszte. Dan' zdia' li'o žala' ye'jo' láte'do' xis uba waľ nich ga'nen chawe'.

²⁴Doľa' ka' da' zej nbaga' baľe benách ka' la' lawgaken zga'ale kate' žingake' gan wchi'a laže' Dios légake', na' te na' la' law doľa' da' zej nbaga' yezika' benách ka'.

²⁵Lezka', la' law žin chawe' da' bengak benách ka', na' cha' bi nla' lawn, bi gak nitó benne' wkache'e to chí'ize žin na' da' bene'.

6

¹Yógo'te benne' ndo'w ka' žala' gápele'egake' ba la'ne benne' xángake' ka' nich bi gak no benne' nne xiwe'e che La Dios, na' che da' bsdle' Le'.

²Benne' ndo'w ka' cha' žejle'gak xángake' ka' che Benne' Criston', bi žala' wká'ngake' légake' ka'ze dan' zej nake' ljéžgake' ka'. Žala' góngakže' binlo xchíngake' dan' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' yebélengekle' žin chawen', na' Benne' Cristo na'kzen' nži'ile' légake'. Bsdle benách ka' nnita'gake' ga na' kan nak da' ni, na' bzejní'i-gekle'.

Da' zka'n zenžo Dios da' žebélenlžon

³Cha' zoa no benne' žsedle' da' yoble, na' bi žsedle' diža' chawen' che Xanžo Jesús, Benne' Criston', dan' žsedlen žo'o kan žala' gonžo kan žénele Dios,

⁴zka'n zen kwin bennen', na' bi be nnezle'. Zdan laže'e diža' ka'ze ka' kan zej nak diža' zede ka', na' diža' bizjw ka', da' ka' žóngaken

ga zgé'egekle benách ka' ljéžgake' ka', na' zdíl-
lengake' légage'. Lezka' diža' ki zóngaken ga
zme zí'gake' chegak ljéžgake' ka', na' zza'
láže'gake' chégage' da' kegle.

⁵ Lezka' zóngaken ga zdíl diža'gak benách
ka', benne' ka' bi žejní'igekle', na' bi nzi'
lo ná'gake' da' naken dot da' li. Žékgekle'
gak sí'gake' mežw zen cha' gónlengake' tzen
benne' ka' zka'n zéngake' Dios. Bkwas gan zej
nnita' benne' ki.

⁶ Da' zente naken da' žebélenlžon kate' len
yela' zen laže' zka'n zenžo Dios.

⁷ Bi be bia'žo žo'o katen' bla'žo yežlyó
nga, na' lezka', bi be yeywa'žo katen' yeza'žo
yežlyó nga.

⁸ Che len, cha' de da' gawžon, na' da'
gákwžon, žala' chaz láže'žon.

⁹ Benne' ka' zdan láže'gake' yela' gape, gak
chégage' da' gonen ga bága'gake' dola', na'
chéjgake' lo yelj che da' xiwe', na' lo yela'
bi nnezle chégage' dan láže'gake' da' zan da'
den, da' ka' gon dítgaken légage'. Da' ki wžia'
yí'gaken légage', na' góngaken ga gátgake' to
chi'ize.

¹⁰ Dan' zdan láže'gake' yela' gape, da' ni
žonen ga zóngake' yógo'te da' kegle. Bałe
benne' ka', dan' zdan láže'gaken', ba bsángake'
da' bejlé'gake' che Benne' Criston', na' ba žak
chégage' da' zan da' žsaka' zi'gaken légage'.

*Benne' žone' xchin Jesús nake' ka' benne'
žeje' lo wdile*

¹¹ Na'a le', benne' che Dios, bkwas gan žak
da' kegle ki. Be' láže'teze gono' da' naken
chawe', na' da' žénele Dios. Bejlé'teze che
Benne' Criston', na' bži'il lježo' ka'. Be' laže'
gako' zen laže', na' gaxjw laže'.

¹² Kan žon bennen' dot laže'e žeje' lo wdile,
ben žin che da' žejle'žo che Benne' Criston',
na' be' laže' bi wnito' yela' nban da' zejli
kanne. Bliž Dios le' nich si'on. Chawe' gok
da' bzoa lio' kan žejli'o che Benne' Criston',
dan' wnnón' lawgak benne' zan, benne' zzoa
lígage' dan' wnnón'.

¹³⁻¹⁴ Ni'a che Xanžo Dios, Bennen' zej
nbanlen yógo'te da' zej nnitan', na' lezka'
ni'a che Jesús, Benne' Criston', Bennen' bzoa
lie' da' nak chawe', da' wnné' kwáselo law
Ponsio Pilato, zchi'la' le' gape chi'o da' ka' gož
Benne' Criston' žo'o. Žala' gako' dot chawe',
na' bi be gono' da' gonen ga no benne' nnie'
chio'. Ki žala' gono' na' zejte ža la' law Xanžo
Jesús, Benne' Criston'.

¹⁵ Kate' žin ža yelá' Jesusen', Dios wloe'ele'
law Le'.

Dios nake' la'y. Toze' Le' yo'o lo ne'e dot
yela' wnná bia', na' znná bi'e yógo'te benne'
ka' znná biá'gake', na' nake' Xangak yógo'te
benne' ka' zej nake' xangak benách ka'.

¹⁶ Toze' Le' zóateze', na' zoe' lo baní' gan bi
gak žin no benne' žakze chie'. Batkle bje'el
no benne' Le', na' bi gak no benne' le'ele' Le'.

Chie' Le' gáta'teze da' žape Le' ba la'ne, na'
yela' wnná bia'. Ka'kze gaken.

¹⁷ Bchi'le benne' ka' zej nape' yela' wnni'a
ža ni zoažo na'a, nich bi wká'n zen kwíngake',
na' nich bi wxén láže'gake' yela' wnni'a na'
dan' bi sóatezen. Žala' wxén láže'gake' Dios
ban, Bennen' žónnli'e yógo'te da' žebélenlžon.

¹⁸ Bchi'i-gekle' góngake' da' naken chawe',
nich chanže žin chawe' da' zóngake',
da' naken to yela' wnni'a li laže'. Žala'
wnéjwgake' late' chegak benách yache' ka',
na' we' láže'gake' légage'.

¹⁹ Cha' góngake' ki, na' wtóbgake' yela'
wnni'a da' naken li laže', da' yebélengekle' ža
ka' da' zá'gaken, na' gata' yela' nban li laže'
chégage'.

Da' bchi'le Pablo xkwide' Timoteo

²⁰ Ljéža'do' Timoteo, wdape chi'i da' nzi'
lo no'o, na' bkwas gan zej nnita' benne' ka'
zchaljgake' da' ka'ze, na' diža' ka' da' bi zej
zakan', na' diža' bizjw ka', da' ka' zchaljgak
benne' ka' znnázegake' žákake' da' zenle'e,
na' žon láže'gake' kan zej nak da' ka' zóngake'.

²¹ Bałe benách ka', benne' wzi' lo ná'gake'
diža' ki, bchi'xgekle' kan nak da' žejle'žo che
Benne' Criston'.

Žnabla' Dios gon chawe'e le'. Ka'kze
gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BSELA' PABLO CHE XKWIDĒ' TIMOTĒO

Pablo žape' "Padiox" xkwide' Timoteo

¹⁻² Neda', Pablo, žapa' le' "Padiox" ljéža'do' Timoteo. Nako' ka zi'nkza' dan' bėnlėno' neda' tzen žin che Benne' Criston', na' nži'ila' le'. Naka' wbás bseła' Benne' Criston' dan' žėnele Dios gaka' ki, nich gak da' bchebe laže'e, wnezjwe' yela' nban da' zejli kanne chežo, dan' zoalėn Jesús, Benne' Criston'. Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le', na' yeyache' láže'le' le', na' wká'n žie' yichj lazdo'o.

Timoteo žala' wzóa libe' che Jesús

³ Kate' zcháljlena' Dios žapa' Le' "Žóxkeno'" kan nak chio' le'. Bi žsana' znnaba' ni'a chio' dot ža dot yel, law Dios, Bennen' žona' xchine' dot laža'a kan bengak xa wdé chia' ka'.

⁴ Kate' žejsá' laža'a kan wžežo', na' žak laža'a yele'ela' le', nich gak yebela' dot laža'a.

⁵ Žapa' Dios: "Žóxkeno'" dan' bžin chia' diža' da' žonen ga žejsá' laža'a kan žejli'o che Benne' Criston' dot lažo'o. Xna' golo' Loida, na' xno'o Eunise, bejlé'gake' chie' Le' zgá'alegake' ka le', na' nnėzkzela' lezka' le' žejli'o chie' Le' na'a.

⁶ Dan' naken ki, žsa'a lažo'o yeshano' da' benn Dios chio', dan' wži'o katen' neda' bxo'a na'a le', na' wnnabla' Dios bi da' gonne' chio'.

⁷ Dios Be' La'y, Bennen' benn Dios chežo, bi nake' to be' da' gonen ga žėbežo, san bennkze' Le' Be' La'y chie' chežo. Dios Be' La'y na' žone' ga napžo yela' wak, na' ga nži'ilizo lježžo ka', na' ga zna bia' kwinžo.

⁸ Che len, bi yedoe'elo' wchaljo' che Xanžon', na' bi yedoe'elo' kan žak chia' neda', nyejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Xanžon', san benlen tzen benne' ka' zzáka'gake' dan' zžėngėkle' benách ka' diža' chawen'. Dios wnezjwe' yela' wak chio' nich gak gono' ki.

⁹ Dios na'kze beslé' žo'o, na' bliže' žo'o nich gakkžo dot chawe'. Bi bliže' žo'o dan' zoa da' chawe' da' benžo žo'o, san bliže' žo'o dan' gónekzele' Le', na' dan' be' laže'e žo'o. Ža ni'te bzoe' ki chežo zga'ale kate' bi na' soa yežlyó nga, dan' nakkžo che Jesús, Benne' Criston'.

¹⁰ Na'a, ba bla' dan' žonn Dios chežo, dan' bla' law ni'a che Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o. Beké'e yela' wak che yela' got, na' bløe'ele' law gak gápežo yela' nban da' zejli kanne, da' bi kwia yin', dan' nápežo ni'a che diža' chawen'.

¹¹ Benne' Criston' wžie' neda' nich wchalja' diža' chawen', na' nich gaka' wbás chie' nich wsedla' benách zi'to' ka'.

¹² Che len zzak'a'a da' ka' da' žákaken chia' nga, san bi žedoe'ela', dan' nónbi'a Bennen' žejli'a chie'. Nnėzkzela' Le' nape' yela' wak nich gape chi'e da' bdia' lo ne'e na' zejte ža yelė'e.

¹³ Diža' chawen' dan' benlon', dan' bchaljan', žala' gaken chio' to da' zloe'elen kan žala' wloe'elo' benách ka' kan žejle'žo che Jesús, Benne' Criston', na' kan nži'ilžo-ne'.

¹⁴ Wdape chi'i da' nak chawe', dan' nži' lo no'o. Gak gono' ki len yela' wak che Dios Be' La'y, Bennen' zóalene' žo'o.

¹⁵ Ba nnėzkzelo' kan bengak yógo'te benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia, wlėj yichjgake' neda'. Fijelo, na' Hermójenes zej nbáblene' benne' ka'.

¹⁶⁻¹⁷ Znnabla' Xanžo Dios yeyache' láže'le' benne' ka' nníta'gake' liž Onesíforo, dan' ben choche' neda' zan chi'i. Katen' bla'a neda' lo yež Roma, dot laže'e beyilje' neda', na' bežel-le' neda'. Bi bedoe'ele' ni'a chia' neda' dan' nyejwa' liž ya nga, nžeja' do ya.

¹⁸ Znnabla' Xanžon' yeyache' láže'le' le' ža na' žine' law Dios. Ba nnėzkzelo' kan góklėne' žo'o, katen' wzoažo lo yež Ēfeso.

2

Timoteo žala' gakbe' ka to benne' žeje' lo wdile

¹ Na'a, zi'na'do', ben choch lazdo'o lo da' žonn Jesús, Benne' Criston', chio'.

² Da' benlo' da' bchalja' neda' lawgak benne' zan, benne' ka' zzoa lígaken', bden lo na'gak benne' ka' žóngake' kan znnágake', benne' ka' gak wsėdėkle' yezika' benách ka'.

³ Žala' soelo' da' wsaka' ži'gak benách ka' le' kan zzoelen to benne' nake' che Jesús, Benne' Criston', na' dot laže'e žeje' lo wdile.

⁴ No benne' žeje' lo wdile, bi chejchaze' da' ka' žongak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, nich chaz laže' bennen' wžie' le' nich gake' benne' chie' žeje' lo wdile.

⁵ Lezka', no benne' chaze' lo witje, bi be si'e cha' bi žitje' kan žala' gone'.

⁶ Benne' žaz ža'ne', zga'ale' le' si'e che da' yelape'.

⁷ Bsa' laže' da' ni da' žapa' le', na' Xanžo na'kze gone' ga chejni'ilo' yógo'ten.

⁸ Bejsá' laže' kan goken che Jesús, Benne' Criston'. Golje', na' goke' za'só Dabí, na' wdé gote', bebane' lo yela' got. Ki zna diža' chawen' da' zchaljan'.

⁹ Dan' zchalja' diža' chawen', zzaka'a da' žaken chia', na' zejte nyejwa' liž ya nga ka to benne' wen da' zinnj, san bi nyejw xtiža' Dios.

¹⁰ Che len zzoela' yógo'te da' ki dan' nži'ila' benne' ka' wžėkze Dios, nich yelágake'. Jesús na'kze, Benne' Criston', žone' ga želagak benne' ka' nich si'gake' baní' li laže' chie'.

11 Naken káteze zna da' ni:
 Cha' nátlénžo Le', sóalenžo-ne' nbanžo.
 12 Cha' soelžo da' sáka'žo, nna biá'lenžo Le'
 tzen.
 Cha' nnažo bi nónbia'žo-ne', Le' nne' bi
 nónbi'e žo'o.
 13 La'kze bi žonžo kan znažo, Le' žónteze' kan
 zne'.

Le' bi gak wché'e da' nakkze' Le'.

*Benne' wen žin che Jesús, benne' žežoje'
 chawe'*

14 Bsa' láže'gak benne' ka' nníta'gake' gan
 zo' kan zej nak da' ki, na' ni'a che Xanžo
 Dios bchí'i-gekle' nich bi til diža'gake' kan zej
 nak diža' ka'ze ka'. Diža' ki žongaken ga kwia
 yi'gak benne' ka' zzi' lo ná'gake' lógaken.

15 Be' láže'teze yežojo' chawe' law Dios nich
 gako' benne' wen žin bi žedoe'ele' ni'a che žin
 da' bene'. Žala' wkonlo' binlo žin diža' da'
 naken dot da' li.

16 Na'a, bkwas gan zej nníta' benne' ka'
 zcháljgake' da' bi zaka', na' diža' ka'ze ka',
 dan' žongak diža' ki ga góngakže' da' bi žénele
 Dios.

17 Segak diža' ka' da' zcháljgake' kan žžen
 yizwé' nožo' da' žlan. Himeneo len Fileto zej
 nbáblene' benne' ka' zcháljgake' ki.

18 Benne' ki bchíxgekle' kan nak da' naken
 dot da' li, dan' znnágake' ba wdé ža žala'
 yebangk benne' gat ka', na' bže' zédgekle'
 baže benách ka' na' zejte biž žejlé'gake' che
 Benne' Criston'.

19 Da' ben choch Dios zóatezen, na' zoa
 to da' nak bian', dan' znnan: "Dios nónbi'e
 benne' ka' zej nake' chie'." Lezka' znnan: "Le
 kwas gan žak da' kegle, yógo'tele le'e nakle
 che Benne' Criston'."

20 To lo yo'o zen zej yo'o da' zej naken,
 kégeze oro, na' plat, san lezka' da' zej naken
 yag, na' yo. Zkonlžo bažen žin kwáselo, na'
 yebalen ga bi nak kwáselo.

21 Nich gakžo kan zej nak da' ka' zkonlžo
 žin kwáselo, na' nich gak gonžo da' naken
 chawe', na' gakžo da' wkonle Xanžon' žin,
 žala' kwasžo gan žak da' kegle. Cha' gonžo ki,
 gakžo zi gonžo yógo'te žin chawe'.

22 Bzoa chela'ale da' ka' žongaken ga se láže'
 no benne' da' kegle kan nak da' žaken chegak
 xkwide' ka'. Be' láže' gako' chawe'. Ben da'
 žonen ga žežli'o che Benne' Criston', na' da'
 žonen ga nži'ilo' lježo' ka', na' da' žonen ga
 zgá'nlenžo' lježžo' ka' cháwe'do'. Kan zej nak
 da' ki, benlen tzen benne' ka' zcháljlengake'
 Xanžon', ne nak dot chawe' yichj láždo'gake'.

23 Na'a, lezka' bzoa chela'ale diža' ka'ze ka',
 na' diža' da' bi zej zakan', dan' nnézkzelo'
 žongaken ga zdil diža'gak benách ka'.

24 Benne' wen žin che Xanžon' bi žala' til
 diža'lene' benách ka', san žala' gake' gaxjw
 láže' lawgak yógo'te benách. Žala' gak wsedle'
 benách ka', na' gake' zen láže'.

25 Lo yela' gaxjw láže' chie' žala' wzejni'ile'
 benne' ka' zži'igake' che da' zchalje'. Cha'
 gone' ki, Dios gak wnezje'w légake' latje yeyát
 láže'gake' nich gónbia'gake' da' naken dot da'
 li.

26 Ki yelágake' lo yelj che da' xiwe' gan zej
 nžeje', na' yeyágake' chawe' nich góngake'
 kan žénele Dios.

3

Kan gaggak benách ka' ža se lawte ža ka'

1 Lezka' žala' nnezlo' da' ni: ža se lawte ža
 ka' sáka'le'egak benách ka'.

2 Kate' ža ka' nníta'gak benne' ka' góngake'
 ki:

Ži'igekle' la' kwíngakze', na' dan láže'gake'
 yela' gape.

Wkán' zen kwíngake', na' gon kwíngake'
 benne' blo ka'.

Nne zi'gake' che da' ka' zej naken la'y.

Wži'igake' che xa xná'gake'.

Gákgake' benne' bi chaz láže' ka'.

Bi góngake' kan žénele Dios.

3 Bi ži'igekle' kan žala' góngake'.

Gákgake' benne' zizže láže' ka'.

Nnégake' che ljéžgake' ka'.

Bi nna bia' kwíngake', na' gákgake' benne' ža'a
 ka'.

Bi lé'egekle' chawe' da' naken chawe'.

4 Gákgake' benne' wdé ljéžgake' ka', na' bi
 gá'ngake' chawe'.

Wláo'e'el kwíngake' ka' benne' zen ka'.

Ži'igekle' da' dan láže'gakze', na' kege Dios.

5 Wláo'e'el kwíngake' ka' benne' ka' zej nónbi'e
 Dios,

san bi soalen yela' wak che Dios lógake'.

Bkwas gan zej nníta' benách ka'.

6 Lezka', lo yela' wen láže' chégake' chó'ogake'
 yo'o ka', na' gon láže'gekle' no'le bi nne-
 zle ka' nich si' lo na'gak no'le ka' da'
 žsédgekle'. No'le ka' bága'gake' do'la' zan, na'
 we' láže'gake' da' ka' dan láže'gakze', da' ka' bi
 zej zakan'.

7 Yéntežekle no'le ka' diža' ka' da' wchaljgak
 benne' ka', san bi chejni'igekle' da' naken dot
 da' li.

8 Kan gogkak Janes len Jambres, benne' ka'
 bži'igake' che Moisés, lezka' gaggak benne' ki,
 wži'igake' che da' naken dot da' li. Gákgake'
 benne' chol láže' ka', na' chíxgekle' kan nak
 da' žežle'žo che Benne' Criston'.

9 Bi be si'gakže', san gak bia' zej nake' benne'
 bi nnezle ka' lawgak yógo'te benách ka', na'
 gak chégake' kan gok chegak Janes len Jam-
 bres, benne' ka' bžia yi' Dios.

Da' bsa' láže' Pablo Timoteo

10 Nnéžkzelo' le' kan nak da' žsedla' neda'
 benách ka', na' da' žona'. Nnezlo' da' že' láža'a
 gona', na' kan žežli'a che Benne' Criston', na'
 kan naka' gaxjw láže', na' kan nži'ila' lježa'
 ka', na' kan zzoela' da' žak chia'.

¹¹ Lezka' nnezlo' kan wźia' lāže'gak benách ka' neda', na' da' ka' wzaka'a, da' ka' gógaken chia' lo yež Antiokía, na' lo yež Ikonio, na' lo yež Listra. Da' ka' wźia' lāže'gak benne' ka' neda' bzoelan', na' Xanžo Jesusen' beslé' neda' lo yógo'te da' ka'.

¹² Yógo'te benne' ka', benne' žénegekle' gágake' dot chawe' dan' zej nake' che Jesús, Benne' Criston', lezka' sáka'gake' da' ka' kwia lāže'gak benách ka' lēgake'.

¹³ Na'a, benne' wen da' zinnj ka', na' benne' wen lāže' ka', gógakže' ki. Gon lāže'gekle' benách ka', na' benách ka' gon lāže'gekle' lēgake'.

¹⁴ Na'a, wdape chi'i da' ka' nsedlo', na' da' wzi' lo no'o, dan' nónbia'kzo' benne' ka' bsédgekle' le'.

¹⁵ Katen' goko' xkwide', na' zejte na'a ža, nónbi'o da' ka' zej nyejwn le'e yiche la'y, da' ka' gak wzejni'igeklen le' nich yeló' dan' žejli'o che Jesús, Benne' Criston'.

¹⁶ Yógo'te da' ka' zej nyejwn le'e yiche la'y Dios bzejni'ile' benách chie' ka', benne' ka' bzójgake' da' bchalj Dios. Da' ka' zej nyejwn le'e yiche zej zakan' nich wsédgeklen žo'o, na' wlo'égeklen da' gonžo, na' yegó'ogaken žo'o nez chawe', na' wzejni'igeklen žo'o nich gážo chawe'.

¹⁷ Ki žóngaken, nich gak ban lāže' no benne' nake' che Dios, na' nich gak gone' yógo'te da' naken chawe'.

4

¹⁻² Ni'a che Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', zchi'la' le' wzenlo' benách ka' xti'za Xanžon'. Lekze' wchi'a lāže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka', ža na' katen' yel'éte nich nna bi'e. Be' lāže' gono' da' ni, cha' žak chawe' chio' o bi žak chawe'. Lo yela' zen lāže' chio', bloe'el dan' žongak benách ka', na' bsa' lāže'gake', na' bzejni'i-gekle' kan nak dan' žsedlžo žo'o.

³ Ki žala' gono' dan' žin ža katen' bi wzé nággake' da' chawe' da' žsedlžo, san yénegekle' yéngkle' da' žaz lāže'zegake'. Wtóbgage' chégake' benne' ka' wsédgekle' lēgake' da' zdan lāže'zegake'.

⁴ Wzógake' chela'ale da' naken dot da' li, na' si' lo ná'gake' diža' ka'ze ka'.

⁵ Na'a, žala' gako' zen lāže' lo yógo'te da' žono'. Bžóel da' wsaka' zi'gake' le'. Benle benách ka' diža' chawen'. Dot lažo'o ben žin dan' wló'o Benne' Criston' lo no'o gono'.

⁶ Kan nak chia' neda', ba bde kwina' lo na' Dios, na' za' gógake' neda' dan' žona' xchin Dios, na' ža yezá'a yežlyó nga za' žinen.

⁷ Kan žon no benne' dot lāže'e žeje' lo wdile, lezka' bena' neda' žin, na' ba beyóž bena' neda' dan' wló'o Benne' Criston' lo na'a gona', dan' bena' kan nak tbebe len da' žejle'žo chie' Le'.

⁸ Na'a za' si'kza' da' žala' si'gak benne' chawe' ka', dan' gonn Xanžon' chia' neda' ža na', na' nak chawe' kan zchi'a lāže'e žo'o. Kege chia' nedza' gonnen', san lezka' gonnen' chegak yógo'te benne' ka' zej nži'ile' Le', na' dot lāže'gake' želbeze' ža yel'é.e.

Da' bzoj Pablo kan žala' gon Timoteo

⁹ Be' lāže' yidtio' ga zoa' ni,

¹⁰ dan' bsan lāže' Demas neda', dan' nži'ile' da' žebélenle' yežlyó nga, na' wyeje' lo yež Tesalónika. Ben byenen wyéj Cresente gan nbab Galasia, na' lezka' wyéj xkwide' Tito gan nbab Dalmasia.

¹¹ Toze Lukas zóalene' neda'. Bche' xkwide' Markos nich yidlenbe' le' tzen, dan' nakbe' gónlenbe' neda' tzen xchin Benne' Criston'.

¹² Bsel'a' xkwide' Tíkiko lo yež Éfeso.

¹³ Katen' yido', bedjwá' lāže' yichan' dan' bka'na' lo yež Troas lo liž Karpo, na' lezka' bedjwá' yiche ka', na' da' nakže blo, yichen' da' naken yid.

¹⁴ Kantr, benne' wen yeso' ya ka', bene' chia' da' zan da' žia. Xanžo na'kze yebi'e chie' kan nak da' bene' chia' neda'.

¹⁵ Wdape chi'i kwino' che bennen', dan' zži'ili'e che da' zchalžo.

¹⁶ Kate' da' nežw chi'i bja'a neda' lawgak benne' yolawe' ka', bi goklen nitó benne' neda', san bsan lāže'gak yógo'te benách ka' neda'. Bi žénela' yebéj yichj Dios lēgake'.

¹⁷ Xanžon' wzóalene' neda', na' ben choche' neda' nich yeyóž wchalja' xtiže'e nich yéngklen yógo'te benách zi'to' ka'. Ki goken, Xanžo na'kze beslé' neda'. Goken chia' ka' belá' lo na'gak beže yiže' ka'.

¹⁸ Xanžo na'kze yeslé' neda' lo yógo'te da' kegle' ka', na' gape chi'e neda' kate' žintia' gan zna bi'e Le' ya'abá che Dios. jGa'n zen Le' to chi'ize! Ka'kze gaken.

Pablo žape' "Padiox" benách ka' che Jesús

¹⁹ Wdape "Padiox" Prisila len Akila, na' lezka' benách ka' nnita'gake' liž Onesiforo.

²⁰ Bga'n Erasto lo yež Korinto, na' bka'na' Trófimo gan nbab Mileto dan' žake' yižwé'.

²¹ Be' lāže' yido' ga zoa' ni zga'ale kate' žin byo' zag ka'. Eubulo, na' Pudente, na' Lino, na' Klaudia, na' yógo'te lježžo ka' nnita'gake' nga, žapegake' le' "Padiox."

²² Znnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', sóalene' le'. Dios gon chawe'e le'. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO CHE XKWIDĚ' TITO

Pablo žape' "Padiox" xkwidě' Tito

¹ Neda', Pablo, žapa' le' "Padiox" ljěža'do' Tito. Nako' ka zi'nkza' dan' bénleno' neda' tzen žin che Benne' Criston'. Naka' wen žin che Dios, na' benne' wbás bseła' Jesús, Benne' Criston'. Bsele'e neda' nich gona' ga chejle'gak benách ka' chie' Le', benne' ka' wžekze Dios, nich gónbia'gake' da' naken dot da' li kan žala' gon no benne' nónbi'e Dios.

² Ki naka' neda' dan' žxen laža'a ba nzi'a yela' nban da' zejl' kanne da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chežo žo'o ža ni'te kate' bi na' gata' yógo'te da' zej nnitan', na' Le' žonkze' da' bchebe laže'e gonon'.

³ Kate' bžin ža chen, Dios bloe'ele' law xtiže'e, da' bdien' lo na'a neda' wchaljan'. Dios na'kze gože' neda' gona' ki. Nakkze' Le' Benne' Weslá chežo.

⁴ Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' beslé' žo'o, gon chawe'e le', na' yeyache' láže'le' le', na' wká'n žie' yichj laždo'o.

Žin che Jesús da' žon Tito lo yežlyó Creta

⁵ Bka'na' le' lo yežlyó Creta, nich wsó'o da' žiážjegekle benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', nich gákgake' dot li laže', na' nich wnnito'o benne' gole ka' yógo'te yež ka', benne' ka' gape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' to to yež ka', kan ba goža' le' gono'.

⁶ To benne' gole, benne' žape chi'e benách ka' che Benne' Criston':

Žala' gake' benne' bi žone' da' gak no benne' nnie' chen.

Žala' soa toze zo'le'.

Žala' chejle'gak zi'ne' ka' che Benne' Criston'. (Bi žala' góngakbe' da' gak no benne' nnie' chen, bi nne' bi žóngakbe' žin, o zži'igakbe' che xa xná'gakbe'.)

⁷ Bi žala' gone' da' gak no benne' nnie' chie' kan žone' xchin Dios.

Bi žala' gake' benne' zide, o benne' ža'a,

o benne' že'je', o benne' wedile diža',

o benne' zdan laže'e yela' gape.

⁸ Žala' wnezjwe' gan ga'ngak lježžo ka' želžine' liže'.

Žala' dan laže'e gone' da' naken chawe'.

Žala' gake' benne' žejni'ile'.

Žala' gake' benne' chawe'.

Žala' žebe' Dios, na' nna bia' kwine'.

⁹ Žala' gape chi'e diža' da' li kan ba nsedle', nich gak wzejni'ile' benách ka' kan naken tlebe len da' chawe' da' žsedlžo, na' nich gak wzóa žie' benne' ka' zži'igake' chen.

¹⁰ Ki žala' gak gone' dan' zži'igak benne' zan che xtiža'žo, benne' ka' zcháljgake' da' bi zakan', na' žon láže'gekle' benách ka'. Benne' zan, benne' žóngake' ki, zej nake' benne' judío ka', benne' ka' znnágake' žon byenen chog lo xpéla'gak benne' byo ka' da' nak bian' zej nzi'e xtiža' Dios.

¹¹ Benne' ki, žon byenen wzóa žio' légage', dan' zchixgake' yógo'te benách ka' nníta'gake' bite'teze yo'o gan želyo'e'e, na' žsedgekle' da' bi žala' wsédgekle'. Kí žóngake' nich sí'gakze' mežw.

¹² To benne' wbáblene' benách Creta ka' gan zo', bennen' bchalje' lo wláz yodo' chégake', wnné':

Žon láže'tezgak benne' Creta ka'.

Zež nake' ka' beko' yiže' snia ka'.

Zež nake' benne' za'wed, benne' wawle'e ka'.

¹³ Da' ni da' bchalje' kan zej nake' naken dot da' li. Che len bdíl-gake' nich gak li laže' kan žejlé'gake' che Benne' Criston',

¹⁴ na' nich bi wzé nággake' diža' ka'ze ka' da' zchaljgak benne' judío ka', na' bi góngake' kan znna benách ka' žala' góngake', benne' ka' bzóagake' che'la'ale da' naken dot da' li.

¹⁵ Yógo'te da' non Dios naken chawe' chegak benne' chawe' ka', san chegak benne' ka' bi zej nake' chawe', benne' ka' bi žejlé'gake' che Dios, bi be zoalen légage' da' naken chawe', san dot da' zej nake' naken sban, na' zejte da' zbek yichjgake', na' da' zza' láže'gake'.

¹⁶ Znnágake' zej nónbi'e Dios, san da' žóngake' bi naken tlebe len dan' znnágake', dan' zej nake' benne' bi žaz laže' ka'. Bi žóngake' kan znnágake', na' bi gak góngake' nitó da' naken chawe'.

2

Žala' wsedlžo da' naken chawe'

¹ Na'a, da' zchaljo' žala' gaken tlebe len da' chawe' da' žsedlžo.

² Bsedle benne' byo, benne' gole ka':

Žala' wcháljgake' diža' chawe' ka'.

Žala' gákgake' benne' chawe' ka'.

Žala' gákgake' benne' žejni'igekle'.

Žala' chejlé'gake' che Benne' Criston' dot láže'gake'.

Žala' ži'igekle' ljěžgake' ka'.

Žala' soegekke' da' gak chégake'.

³ Bsedle no'le gole ka':

Žala' góngake' da' žaz laže' Dios.

Bi žala' nnégake' che ljěžgake' ka'.

Bi žala' yé'jgake'.

Da' žóngake' žala' wsedlen da' nak chawe'.

⁴ Bsedle xkwidě' no'le ka'.

Žala' ži'igekle' benne' byo che chégakbe', na' z'i'ngakbe' ka'.

⁵ Žala' gákgakbe' no'le žejni'ile.

Žala' gákgakbe' no'le chawe' ka'.

Žala' gape chí'igakbe' da' de lížgakbe'.

Žala' gákgakbe' ži'i laže'.

Žala' gápegakbe' ba la'ne benne' byo che chéggakbe'.

Žala' bi góngakbe' da' gonen ga no benne' nnie' che xtiža' Dios.

⁶ Bsedle xkwide' byo ka':

Žala' gákgakbe' xkwide' žejni'ile.

⁷ Žala' góntezo' da' naken chawe', na' ki wlo'e'elo' légakbe' kan žala' góngakbe'. Kan žsedlo' žala' wlo'e'elen nako' li laže', na' gaxjw laže'.

⁸ Žala' wchaljo' diža' chawe' ka' nich bi soa da' gak no benne' nnie' chen, nich yedoe'ele no benne' wži'e' chen, na' bi gak nnie' chele le'e.

⁹ Bsedle lježžo ka', benne' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' zej nake' benne' ndo'w ka':

Žala' gákgake' gaxjw laže' len xángake' ka'.

Žala' góngake' yógo'te da' žaz láže'gak xángake' ka'.

Bi žala' wži'igake' che xángake' ka'.

¹⁰ Bi žala' wkache' lán-gake' da' naken che xángake' ka'.

Žala' wlo'e'el kwíngake' chawe' lo yógo'te da' žóngake'.

Yógo'te da' žóngake' žala' wlo'e'elen nak chawe' xtiža' Dios, Bennen' beslé' žo'o.

¹¹ Yela' ži'i laže' che Dios ba bla' law'n lawgak yógo'te benách ka' nich yelágake'.

¹² Len žsedlen žo'o biž žala' gonžo da' bi žaz laže' Dios, na' bi dan láže'žo da' naken che yežlyó nga, san žala' gakžo zen laže', na' gakžo chawe' ža ni zoažo na'a, na' gonžo kan žénekzele Dios.

¹³ Žala' kwezžo da' žxen láže'žo gonen ga gak yela' ba nez zen chežo, dan' gaken ža na' katen' la' law Jesús, Benne' Criston', lo baní' zen chie'. Nake' Dios zen, na' Bennen' žeslé' žo'o. Lekze' bchebe laže'e gone' da' ni.

¹⁴ Lekze' bde kwine' lo wlazžo žo'o, nich beya'we' žo'o lo yógo'te da' bi naken chawe', na' žeyone' žo'o chawe' nich gakžo benách chie' ka', na' nich yénelžo gonžo da' naken chawe'.

¹⁵ Bsedle da' ki, na' bzejni'ilen benne' ka', na' len yela' wnná bia' bdíl-gake'. Bénteze ki, nich bi gak no benne' wka'ne' xtižo'o ka'ze.

3

Da' žala' gongak benách ka' žejlé'gake' che Jesiž

¹ Bsa' láže'gak lježžo ka' nich góngake' kan znnagak benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' benne' yolawe' ka', nich góngake' kan zнна xtiža'gake'. Žala' sóatezgake' góngake' da' naken chawe'.

² Bi žala' nnégake' chegak ljéžgake' ka', na' bi žala' tił diža'gake' len légake', san žala' gákgake' gaxjw laže', na' dot li laže' lawgak yógo'te benách ka'.

³ Lezka' žo'o, zga'ale gokžo benne' bi žejni'ile ka', na' bži'izo che Dios. Wdažo wnitlžo, na' gokžo ka benne' ndo'w ka', dan' benžo da' bdan láže'žo, da' bi naken chawe', na' yezika' da' wyáz láže'žo. Lezka' benžo žo'o da' kegle, na' bge'elžo lježžo ka'. Bi blé'egekle benách ka' žo'o chawe', na' žo'o bi blé'elžo lježžo ka' chawe' tožo yetožo.

⁴ Naž bla' law Dios, Bennen' žeslé' žo'o, na' nak bia' nake' dot chawe', na' nži'ile' yógo'te benách ka'.

⁵ Beslé' žo'o, kege dan' zoa bi da' naken chawe' da' benžo žo'o, san dan' beyache' láže'le' žo'o. Beyone' žo'o chawe', na' bene' ga nakžo benne' kobe ka'. Napžo yela' nban kobe dan' zoalen Dios Be' La'y žo'o.

⁶ Dios bsele'e Dios Be' La'y chežo dan' nakžo che Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o.

⁷ Be' laže'e chežo, na' beyone' žo'o chawe' nich gata' yela' nban da' zejli kanne chežo, dan' žxen láže'žo gonne' chežo.

⁸ Da' ni da' zzoja' chio' le' naken dot da' li. Žénela' wsedlo' benne' ka' žejlé'gake' che Dios, da' ki, nich we' láže'gake' góntezgake' da' naken chawe'. Da' ni naken chawe', na' záka'le'en nich si' lo na'gak yógo'te benách.

⁹ Na'a, bi go'o no benne' latje wchalje' da' bi zakan', o we' laže'e kan zej nak lagak da' zan kwe' xa xto'gak benách ka', o wchalje' diža' bizjw ka', o tił diže'e kan nak che da' bchi'le Moisés. Da' ki bi zej zakan', na' bi gáklengaken nitó benne'.

¹⁰ Cha' zoa no benne' ga na', benne' žone' chope la'a benách ka' che Benne' Criston', te wsó'o laže'e to yetó chi'i, cha' bi yenle' chio', na' žala' yebejle-ne' gan zdoble.

¹¹ Nnézkzelo' to benne' žone' ki ba beyake' benne' bi nake' chawe', na' žone' doła'. Ba nbage'e zia ni'a che dan' žone'.

Da' bzoj Pablo da' žala' gon Tito

¹² Kate' sela'a Artemas o Tíkiko gan zo', ben byen yido' ga zoa' ni lo yež Nikópolis, dan' ba besyožan' ga'na' nga byo' zag ka'.

¹³ Senas, bennen' zdie' diža' da' zнна benne' yolawe', na' Apolo, žíngake' gan zoale le'e. Begó'olégake' nez len yela' žaklen, nich bi be yážjegekle'.

¹⁴ Bsedle lježžo ka' góntezgake' da' naken chawe', nich gata' bi da' wnéžjwgake' chegak benne' ka' zoa bi da' žiážjegekle', nich gak bia' ki zej nake' che Benne' Criston'.

Pablo len lježe' ka' zželgake' diža' benách ka'

¹⁵ Yógo'te benne' ka' nni'ta' lengake' neda' žápegake' le' "Padiox." Wdape "Padiox" benne' ka' nni'ta'gake' ga na', benne' ka' zej nži'ile' žo'o dan' žejlé'gake' che Dios. Znnabla'

Dios gon chawe'e yógo'tele ǀe'e. Ka'kze
gaken.

DIŽA' DA' BSELA' PABLO CHE FILEMÓN

Pablo žape' "Padiox" Filemón

¹⁻² Neda', Pablo, žapa' le' "Padiox" Filemón. Lježžo, Timoteo žonlenbe' neda' tzen, na' nži'ילו' le'. Žono' le' xchin Benne' Criston' kan žonton' neto'. Lezka' žapa' "Padiox" zo'lo', Apia. Nake' no'le zanžo žejli'e che Benne' Criston'. Lezka' žapa' "Padiox" zi'no', Arkipo. Nakbe' che Jesús, Benne' Criston', ka to benne' žeze' lo wdile, na' žonbe' xchine' le' kan neto' žonton'. Lezka' žapa' "Padiox" benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' zdóbgake' lo ližo'. Nyejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Jesús, Benne' Criston'.

³ Žnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Kan žon Filemón dan' žejli'e che Jesús

⁴ Žejsá' láže'teza' le' kate' zchájljena' Dios chežo, na' žápeteza' le': "Žóxkeno'."

⁵ Ki žona' dan' žzin diža' ga zoa' ni kan nži'ילו' Xanžo Jesusen', na' kan žejli'o chie' le', na' kan nži'ילו' yógo'te benách ka' ba wžíe' le'.

⁶ Žnabla' Dios gone' ga gonle'e žin da' zchaljo' kan nak da' žejli'o che Benne' Criston', nich si'gak benne' ka' nníta'gake' ga na' yógo'te da' naken chawe', da' žonn Jesús, Benne' Criston', chežo lo yela' ži'i'laže' chie'.

⁷ Žebela', na' zzi' zena' dan' nži'ילו' lježžo ka', na' beno' le', bicha'a, ga beyák láže'gak benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'.

Filemón žala' yenit lawe' Onésimo, xkwide' ndo'w chie'

⁸ Che len, la'kze nzi' lo na'a, dan' naka' wbás bseła' Benne' Criston', wchi'la' le' kan žala' gono',

⁹ žáta'yoela' le' lo yela' ži'i'laže' chia', na' naka' benne' gole, na' nyejwa' liž ya nga dan' žona' xchin Jesús, Benne' Criston'.

¹⁰ Žáta'yoela' le' lo wláz xkwide' Onésimo, xkwiden' bena' ga beyakbe' che Benne' Criston', na' che len nakbe' ka' zi'nkza' ga nyejwa' liž ya ni.

¹¹ Xkwide' ni, zga'ale bi be wzáka'be' chio', san na'a záka'be' chio' le', na' lezka' chia' neda'.

¹² Xkwide' ni žeseła'a-be' gan zo'. Na'a, wdape-be' ba la'ne kan žapo' nedkza' ba la'ne, dan' nži'ila'-be'.

¹³ Gónela' gá'nlenbe' neda' nga, nich lo wlazo' le' gonbe' xchina' kate' ne nyejwa' liž ya nga dan' zchalja' diža' chawen',

¹⁴ san bi be ženela' gona' da' bi naken da' žak lážo'o le', nich bi gon byena'

gákleno' neda', san gak gákleno' neda' dan' žénekelon'.

¹⁵ Bkwasljga xkwide' Onésimo gan zo' to chi'ido' nich yežinbe' to chi'ize gan zo'.

¹⁶ Na'a, biž gakbe' chio' ka to bi' lježžo', dan' nakbe' bi' lježžo žejle'be' che Benne' Criston', na' nži'ילו'-be'. Nakbe' ki chia' neda', na' žala' gákžebe' ki chio' le', kege ka lježžo', san ka bi' bicho'o žejle'be' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

¹⁷ Che len, cha' nako' toze len neda', wdape-be' ba la'ne kan žapo' nedkza' ba la'ne.

¹⁸ Cha' bi da' zia benbe' chio' o cha' bi da' nbága'be' chio', wnnáteze neda' nbaga'an.

¹⁹ Neda', Pablo, len na'kza' zzoja' da' ni chio', žnnia': nedkza' chizjwa' bi da' nbága'be', na' kege yapa' le': lezka' nbago'o le' chia' neda' yógo'te da' napo' dan' bena' neda' ga napo' le' yela' nban da' zejli' kanne.

²⁰ Ka'kze gaken, bicha'a. Cha' zoa da' yebélenlo' dan' nakžo che Xanžon', ben da' ba góta'yoela' le' dan' naka' bicho'o žejli'a che Benne' Criston', na' nich gono' ga yeyák laža'a.

²¹ Zzoja' da' ni chio', dan' žxen laža'a le', gono' kan žnna xtiža'a, na' nnezla' gono' yelate' ka da' ba góta'yoela' le'.

²² Lezka' žnabla' le' wkwezo' gan soa' ližo', dan' žxen laža'a yežoja' liž ya nga, na' la'a gan zoale le'e dan' zchájljenle Dios, na' žnábelenne' lo wlaza' neda'.

Pablo zzoje' da' žapegake' "Padiox" Filemón

²³ Epafras žape' le' "Padiox." Nyéjwlene' neda' tzen liž ya nga dan' žone' xchin Jesús, Benne' Criston'.

²⁴ Lezka' Markos, na' Aristarko, na' Demas, na' Lukas, žapegake' le' "Padiox." Benne' ki žónlengake' neda' tzen žin che Benne' Criston'.

²⁵ Žnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' ZZEJNI'ILEN BENÁCH HEBREO KA'

Dios bcháljlene' žo'o lo na' Zi'nkze'

¹ Zan chi'i, na' da' zan kan ben Dios, bcháljlene' xa xto'žo ka' ža ni'te lo na'gak benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'.

² Ža ni zoažo na'a, kate' ze lawte, Dios bcháljlene' žo'o lo na' Zi'nkze'. Dios wnnakze' gape Zi'ne' na' yógo'te da' zej naken chie' Le', na' lo na' Zi'ne' na', Dios bene' yežlyo nga.

³ Zi'ne' na' nake' ka to da' žsa'ni' len yela' baní' che Dios, na' kan nak Zi'ne' na' zloe'elen law dot da' nakkze Dios. Zi'ne' na' žonkze' ga nníta'tezgak yógo'te da' zej den, žkonle' žin da' zme' len yela' wak zen chie'. Katen' beyož bene' da' žeyón žo'o chawe' law Dios dan' beké'e dola' da' nbága'žo, na' bežži'e kwit li ža che Dios, Bennen' ži'e zna bi'e ža'le.

Zi'n Dios nakže' blo ka wbás che ya'abá ka'

⁴ Zi'n Dios nakže' blo ka wbás che ya'abá ka' che Dios, dan' nakže blo da' lie' ka zej nak lagak wbás la'y chie' ka', kan bzoa Dios le' dan' nake' Zi'nkze'.

⁵ Dios batkle gože' to wbás che ya'abá chie' kan gože' Zi'ne', katen' wnné':

Nako' Le' Zi'na'.

Bloe'ela' law na'a naka' Xo'.

Batkle bchalje' che to wbás che ya'abá kan

bchalje' che Zi'ne', katen' wnné':

Neda' naka' Xe',

na' Le' nake' Zi'na'.

⁶ Lezka', katen' Dios bzoe' Zi'nkzen' lo yežlyo nga, na' wnné':

Yógo'te wbás che ya'abá yéngkle' xtiža' Le'.

⁷ Kan zej nak wbás che ya'abá chie' ka',

wnné':

Zej nak wbás che ya'abá ka' ka be' da' žaken.

Zej nak wbás wen žin chia' ka' ka yi'.

⁸ Na'a, kan nakkze Zi'ne', wnné':

Gan ži'o zna bi'o, nna biá'tezo', Dios.

Nak chawe' kan zna bi'o.

⁹ Nži'ilo' da' nak chawe', na' kege da' bi nak chawe'.

Che len neda', Dios chio', bdia' lo no'o yela' wnná bia',

na' bena' ga napžo' Le' yela' žebél

ka da' napgak lježo' ka'.

¹⁰ Lezka' wnné':

Le', Xan, katen' wzó law, beno' yežlyo nga,

na' len na'kzo' beno' ya'abá.

¹¹ Te chégaken, san Le', zoakzo' to chi'ize.

Yógo'te da' ka' tébgaken kan zteb to laže',

¹² na' ka to laže' wto'bo' légaken,

na' chó'ngakon' ka to laže' teb,

san Le', batkle wchá' kwino'

na' batkle te chio'.

¹³ Dios batkle gože' to wbás che ya'abá chie' kan gože' Zi'ne', katen' wnné':

Wžé' kwita' li ža

kate' gonža' ga wzóa žibgak lawo'

benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe'.

¹⁴ Yógo'te wbás che ya'abá ka' che Dios zej nake' be' wen žin ka' che Dios, na' bsele'e légake' nich gáklengake' benne' ka' želágake'.

2

Bi žala' wzoažo chela'ale yela' žeslá

¹ Che len, žala' we' láže'le'ežo da' ba benžo, nich bi wzoažo xtiža' Dios chela'ale.

² Dižan' da' bžinen chežo ža ni'te lo na'gak wbás ka' che ya'abá che Dios, naken dot da' li, na' yógo'te benne' ka', benne' bi béngake' kan zna dižan', Dios bsaka' zi'e légake' kan nak tlebe len da' béngake'.

³ Lezka' bi yelažo žo'o lo da' wsaka' zi' Dios žo'o cha' wzoažo chela'ale yela' žeslá ni. Xanžo na'kze bchaljen' zga'ale, na' benne' ka' béngekle' chie' Le' blo'e'egekle' žo'o naken dot da' li.

⁴ Lezka' Dios na'kze blo'e'ele' žo'o naken dot da' li, dan' bene' da' ka' zej nak bian', na' da' ka' žóngaken ga žebanžo, na' da' zan yela' wak žen ka', na' benne' chežo da' ka' zej naken che Dios Be' La'y kan gónekzele' Le'.

Dios bene' ga beyás Jesús kan nakžo žo'o

⁵ Dios bi bdie' lo na'gak wbás ka' che ya'abá chie' yežlyo da' zan', dan' zchaljto' chen.

⁶ Na'a, kan nak da' ni, nyejw le'e yiche la'y da' wnná to benne' bzoa lien', katen' wnné': Dios, žebanja' dan' že' lažo'o benách ka'. Žebánje'ela' dan' žákleno' légake'.

⁷ Beno' légake' to chi'ido'ze yelate' gaxjw

ka zej nak wbás ka' che ya'abá chio'.

Bzo' chegak benách ka' yela' žen, na' yela' ba la'ne.

⁸ Bdio' lo ná'gake' yógo'te nich nna biá'gaken'. Ka' naken, katen' bdie' lo ná'gake' yógo'te, bi be bka'ne' da' bi bdien' lo ná'gake', san na' zejte na'a ža, bi zle'elžo yo'o yógo'ten lo ná'gake'.

⁹ Nnežlžo da' goken che Jesusen'. Dios bene' ga goke' to chi'ido'ze yelate' gaxjw ka zej nak wbás ka' che ya'abá chien', dan' goke' benachze nich gote', na' wzake'e lo yela' got lo wlazgak yógo'te benách ka', dan' be' laže' Dios žo'o nich goken ki. Dan' ben Jesusen' da' ni, Dios bene' ga nape' yela' žen, na' yela' ba la'ne.

¹⁰ Dios bene' yógo'te da' zle'elžo, na' žone' ga zej nntan'. Dios bene' kan žala' gone' katen' bene' ga nak bia' nak Benne' Criston' Benne' Weslá li laže' ni'a che da' wzake'e. Ki ben Dios che Benne' Criston', Bennen' bene' yela' žeslá nich gak yechi'e benne' zan ya'abá che Dios.

¹¹ Le' žeyón chawe'e benách ka' nich gágake' che Dios. Benne' ka' žeyón chawe' Benne' Criston', toze nak Xágake', na' Xakze'. Che len, Zi'n Dios bi žedoe'ele' katen' zgne' zej nake' biche'e ka'.

¹² Ka nak da' ni nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Wcháljlena' bicha'a ka' kan nako' Le', Dios.

Ga zej ndobe benách chio' ka' gola' da' we lawa' Le'.

¹³ Lezka' wnné':

Wxén laža'a Dios.

Ga yoble wnné':

Le wia neda' len zi'na' ka',

Benne' ka' benn Dios chia'.

¹⁴ Che len, dan' zej nak zi'ne' ka' beła' žen, lezka' Benne' Criston' ben kwine' kan zej nake', na' golje' beła' žen. Ki bene' nich gok gote', na' ka' goken beké'e yela' wnná bia' che da' xiwe', dan' wzí' lo nan' goten benách ka'.

¹⁵ Ki ben Benne' Criston' nich gok beslé' yógo'te benne' ka' gógake' ka' benne' ndo'w ka' kate' ne zej nnite'e nbángake', dan' bžébegake' yela' got.

¹⁶ Nak bia' bi bene' ki nich gáklene' wbás che ya'abá ka' che Dios, san nich góklene' benne' ka' zej nake' za'só Bran.

¹⁷ Che len, ben byenen gok Benne' Criston' kan zej nak lježe' ka', nich gake' law Dios to bžox blo, benne' žone' kan zgne', na' žeyache' láže'le' benách ka', na' lezka' nich gone' da' gon ga gata' lo ne'e yeké'e doła' da' zej nbaga' benách ka'.

¹⁸ Na'a, dan' wzáka'kze Benne' Criston', na' dan' ben da' xiwe' da' gónelen gon ga bage'e Le' doła', che len nape' yela' wak gáklene' benne' ka', žon da' xiwe' da' žénelen gonen ga bága'gake' doła'.

3

Jesús nakže' blo ka Moisés

¹ Che len, zi'na'do' ka', le'e na' nakle che Dios dan' bliže' le'e, le wia binlo kan nak Jesús, Benne' Criston'. Nake' wbás bseła' Dios, na' lezka' bžox blo che da' nzi' lo na'žo.

² Jesusen' žone' kan zna xtiža' Dios, Bennen' bzoe' Le' latje chie', na' žone' kan ben Moisés, benne' bene' kan zna xtiža' Dios, da' bene' lawgak yógo'te benách ka' che Dios.

³ Jesusen' nakže' blo ka Moisés na', nich ga'n zene' Le', kan nakže blo to benne' nak chie' to yo'o ka no benne' wen žin zoe' lo yo'on'.

⁴ Yógo'te yo'o, zoa no benne' benen', san Dios bene' yógo'te da' zle'elžo.

⁵ Da' li Moisés na' bene' kan zna xtiža' Dios lawgak benách ka' che Dios, san goke' ka to benne' wen žin, nich bdie' da' ka' wn-nakze Dios lawgak benách ka'.

⁶ San Benne' Criston' nake' Zi'nkze Dios, na' žone' kan zna xtiža' Dios. Na'a benách ka' che Dios zej yoe'e lo ne'e Le'. Žo'o nakžo benách ka' che Dios cha' ga'nžo choch na' zejte ža ze lawte ža ka', kan žon chochžo lázdo'žo, na' kan žebélenžo da' žxen láže'žo.

De latje gan yezi' láže'gak benách ka' che Dios

⁷ Che len, nyejw le'e yiche kan wnná Dios Be' La'y, da' znnan:

Na'a, cha' ženlele da' zchalj Dios,

⁸ bi gonle zide lázdo'le

kan bengak benne' ka' bží'igake' che Dios katen' gónegekle' si' biá'gake' Le' lo latje dach.

⁹ Gónegekle xá xto'le ka' si' biá'gake' neda' la'kze blé'egekle' da' ka' bena' choplalj yiz.

¹⁰ Che len bža'a benách ka' wnníta'gake' ža na',

na' wnnía': "Žchíxtezgek'le' kan zza' láže'gake'.

Bi žénegekle' yégek'le' da' ženela' góngake'."

¹¹ Che len bža'a légake', na' ben chocha' xtiža'a, na' wnnía':

Bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len neda'.

¹² Le gape chi'i kwinle, zi'na'do' ka', nich bi gonle zide yichj lázdo'le nitole le'e, na' bi kwáslenle Dios ban, na' bi wsanle žejle'le che Dios.

¹³ Na'a, le wzejní'il tole yetole yógo'te ža, kate' ne naken ža ni zoažo na'a, nich bi gon laže'l da' nak doła' le'e, na' bi gonle zide yichj lázdo'le nitole le'e.

¹⁴ Yógo'težo gónlenžo Benne' Criston' tzen cha' ga'nžo choch na' zejte ža ze lawte ža ka', kan wzó law žon chochžo kwinžo.

¹⁵ Ki žala' gonžo kate' ne zna xtiža' Dios:

Na'a, cha' ženlele chi'i Dios,

Bi gonle zide yichj lázdo'le,

Kan bengak benne' ka' bží'igake' che Dios.

¹⁶ ěNož benne' ka' bénegekle' xtiža' Dios, na' bží'igake' chie' Le'? Yógo'te benne' ka' beběj Moisés lo yežlyó Egipto bénege' ki.

¹⁷ ěNož benne' ka' bža'a Dios légake' choplalj yiz? Gogkak benne' ka' bénegekle' doła', na' gótgake' lo latje dach.

¹⁸ ěNož benne' ka' Dios ben choche' xtiže'e, na' wnné' bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len Le'? Gogkak benne' ka' bi bénegekle' kan zna xtiža' Dios.

¹⁹ Na'a, žákbe'elžo bi gok chó'ogake' ga na' dan' bi bejlé'gake' che Dios.

4

¹ Na'a, kate' ne nga'n da' bchebe laže' Dios, gone' ga gak cho'ožo latje chie' gan yezi' láže'žo, žala' žébežo wnitžo latje cho'ožo ga na'.

² Benlžo žo'o diža' chawen' kan bénegekle' légake', san dižan' da' bénegekle' bi góklenen

légake', dan' bi bejlé'gake' che Dios katen' béngklen'.

³ Žo'o žejle'žo che Dios, na' cho'ožo latje chie' gan yezi' láže'žo. Naken kan wnná Dios:

Che len bža'a légake'

na' ben chocha' xtiža'a, wnná'a:

“Bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len neda'.”

De latje cho'ožo gan yezi' láže'lenžo Dios tzen, la'kze beyóž ben Dios xchine' ža ni'te katen' bene' yežlyó nga, na' ba bezi' laže'e.

⁴ Nyejw le'e yiche la'y da' zchaljen kan nak che ža gaže ža, da' znnan: “Bezi' laže' Dios ža gaže ža lo žin da' bene'.”

⁵ Ga yoble znnan: “Bi chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len neda'.”

⁶ Benne' ka' béngkle' diža' chawen' zga'ale, bi wyó'ogake' ga na' dan' bi béngake' kan zna xtiža' Dios. Che len, žala' cho'ogak benách yoble ka' ga na'.

⁷ Che len, lezka' bløe'el Dios to ža yoble, na' wnné': “na'a ža.” Ka' goken, kate' ba wdé yiz zan, na' bchalj Dios lo na' Dabí, kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Na'a ža, cha' žénlele da' zchalj Dios,

bi gonle zide lázdo'le.

⁸ Chela' ben Josué ga bezi' láže'gake', bi bchalj Dios wdé na' che yetó ža katen' yezi' láže'gak benách ka' tzen len Le'.

⁹ Che len, nga'n latje chegak benách ka' che Dios nich yezi' láže'lengake' Le' tzen.

¹⁰ Benne' ka' chó'ogake' gan yezi' láže'gake' tzen len Dios, yezi' láže'gake' lo žin da' žongake', kan bezi' laže' Diosen' lo žin da' bene' Le'.

¹¹ Che len, žala' we' láže'žo cho'ožo gan yezi' láže'lenžo Diosen' tzen. Bi žala' wži'ižo che xtiže'e kan bengak benne' ka' bi bejlé'gake' che Dios, na' bi wyó'ogake' ga na'.

¹² Xtiža' Dios nakkzen ban, na' napkzen yela' wak. Zchogžen ka žon to ya ntoche' da' ntochen' bežope la'al. Zchogen gan zej nžag be' nakkžžo, na' da' zoa lo yichj lázdo'žo, ka nak to da' chazen ga zinten lo žit lo bin. Žonen ga nak bia' da' zbek yichjžo, na' da' zza' láže'žo.

¹³ Bi be gak wkáche'žo gan bi gak Dios le'elen'. Yógo'te da' benkze Dios nla' lawn, na' nžojen lawe' law law Dios. Lawe' Le' žon byenen wlo'e'elžo da' ka' da' benžo.

Jesús nake' Bžoz Blo, Benne' zente

¹⁴ Zoa chežo to Bžoz Blo, Benne' zente, Bennen' beyepe' ya'abá che Dios. Bennen' nake' Jesús, Zi'n Dios. Che len žala' ga'nžo choch lo da' nzi' lo na'žo.

¹⁵ Zoa chežo to Bžoz Blo, Bennen' gak yeyache' láže'le' žo'o kan nak da' žaken chežo, dan' ben da' xiwe' da' gónelen gon ga бага' Lেকে' dola' dot kan žonen da' žénelen gonen

ga bága'žo žo'o doła', san Jesusen', bi be doła' bene'.

¹⁶ Che len, dot láže'žo žala' biga'žo gawze gan že' zna bia' Dios, Bennen' žáklene' žo'o, na' nnablžo-ne' yeyache' láže'le' žo'o, na' lo yela' ži'i' laže' chie', gáklene' žo'o kate' bi da' gaken chežo.

5

¹ Dios zbekze' no benne' žénele' ladjw benách ka', nich gake' bžoz blo, na' zzo'e' le' nich gone' da' ka' žone' law Dios lo wlazgak benách ka', na' nich wdíe' law Dios da' ka' znéžiwgake', na' bia yixe' ka' žótgake' lo bkog la'y ni'a che doła' da' zej nbage'e.

² Bžoz blon', dan' žak chie' tlebe kan žaken chegak yógo'te benách ka', gak gake' zen laže' len benne' bi nnezle ka', benne' ka' zchixgekle'.

³ Dan' nak bžoz blon' benachze, che len žala' wdíe' law Dios to bia yixe', bian' gote' lo bkog la'y, ni'a che doła' da' nbága'kze' le', kan žone' ni'a che doła' da' zej nbaga' benách ka'.

⁴ Bi gak nitó benne' gon kwine' bžoz blo, san Dios zbie' no benne' žala' gake' bžoz blo, kan wžíe' Aarón, bennen' goke' bžoz blo nežw.

⁵ Lezka' goken che Benne' Criston', bi ben kwine' Bžoz Blo, san Dios bzoe' Le' Bžoz Blo. Kan nak da' ni, Dios gože' Le':

Le' nako' Zi'na'.

Bzoa' Le' na'a.

⁶ Lezka' gože' Le' kan nyejw ga yoble, katen' wnné':

Le' náktezo' Bžoz,

kan gok Melkisedek bžoz.

⁷ Benne' Criston', katen' wzoakze' yežlyó nga, bchájlene' Dios, na' góta'yoele' Le'. Wžéžeyi'e, na' wžeže' law Dios, Bennen' gok yeslé' Le' lo yela' got, na' Dios benle' chie' dan' bžebe' Dios dot laže'e.

⁸ La'kze goke' Zi'n Dios, bsedle' gone' kan zna xtiža' Dios ni'a che da' ka' gókgaken chie', da' ka' wzake'e.

⁹ Katen' ba gok Benne' Criston' dot kan žala' gak Bžoz Blo, na' Dios bene' Le' Benne' žeslé' to chíže yógo'te benne' ka' žóngake' kan zna xtiže'e.

¹⁰ Naž Dios bzoe' Le' Bžoz Blo kan gok Melkisedek na' bžoz blo.

Žon zož chežo wži'ižo che Benne' Cristo

¹¹ Kan nak da' ni, žala' wchájlen'to le'e da' zan, dan' naken zede wzejni'ílto' le'e, dan' bi na' chejni'ilele.

¹² Ba wdé ža žala' gak wsédlele le'e benách ka' xtiža' Dios, dan' ba bénlele scha, san žon byenen no benne' wsedle' le'e da' yoble da' bi naken zede dan' ba nzi' lo na' no benne' zzo lawe' žejli'e che Benne' Criston'. Nganle ka to xkwide' že'ndo', bi'don' ne žáze'be' niže', na' bi gak gawbe' yela' waw choch.

¹³ No benne' žon byenen soa no benne' wsedle' le' da' bi naken zede, nake' ka to xkwide' ne žáze'be' niže'. Bi nsedle' kan nak tlebe' len da' naken chawe'.

¹⁴ Yela' waw choch naken da' žawgak benne' ka' ba zej nake' benne' wa'e ka', benne' ka' žónbia'gekle' da' naken chawe', na' da' bi naken chawe', dan' ba bkóngekle' žin yela' žejni'il chégake'.

6

¹ Che len, bi žala' wsédtežlžo da' ka' ba bsdldžo katen' wzó lawžo ženlžo kan nak che Benne' Criston'. Žala' gólžežo lo yichj lázdo'žo nich gakžo dot li laže' benách chie' ka'. Bi žon byenen wsdldžo da' yoble da' ka' bi zej naken zede:

kan žala' yeyát láže'žo, na'

kan biž žala' gonžo da' kegle ka', na'

kan žala' chejle'žo che Dios, na'

² da' ka' žsedlžo kan žala' yezoažo nis, na'

kan žala' xoa na'žo benách ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na'

kan yebangak benne' gat ka', na'

kan chog Dios chegak benne' wen da' zinnj ka' gátgake' to chi'ize.

Cha' ba nsedlžo yógo'te da' ki bi žon byenen wsédželžon.

³ Ki gonžo cha' Dios gonne' žo'o latje.

⁴⁻⁶ ĆWak gonžo ga yeyát láže'gak da' yoble benne' ka' žebéj yichjgake' Dios, na' zži'igake' chie' Le'? Cha' bžin baní' che Dios lo yichj lázdo'gake', na' cha' wzí'gake' da' znezjw Dios, na' góggake' toze len Dios Be' La'y, na' cha' wzí'gake' diža' chawen' che Dios, na' yela' wak che da' za', na' cha' naž yebéj yichjgake' Dios, na' wzí'igake' chie' Le', bi gak gonžo ga yeyát láže'gake' da' yoble, dan' gaken kan wdá'gake' Zi'n Dios le'e yag kroze da' yoble, na' gon dítjgake' Le' lawgak yógo'te benách ka'.

⁷ Benne' ka' žóngake' ki zej nake' ka yežlyón' da' zzin' nis yejw da' zbixen lawlen kan chi'. Cha' yežlyón' znezjwn da' yebéjengekle benne' ka' žá'ngaken', na' Dios žaz láže'en,

⁸ san cha' zzoazen lba yeche', na' bisgá', na' nga'n ditjen, na' nbaga'n zia, na' ba naken da' wzeyžon.

Da' žxen láže'žo da' žonen ga zga'nžo choch

⁹ La'kze zchaljto' ki, lježto' ka', nži'ilito' le'e, na' žeklto' nakle ka yežlyón' da' znéjwle'en, na' žebéjenlele yela' weslá da' ba nzi'le.

¹⁰ Dios nake' chawe', na' bi gal láže'e žin chawe' da' benle, na' da' ka' benle dan' nži'ilele-ne', na' kan góklenle benne' ka' che Dios, na' zej žáklenle légake'.

¹¹ Na'a, žénelto' we' láže'le lježle tole yetole, na' gonle ki na' zejte ža ze lawte ža ka', nich gata' chele dot da' žxen láže'le.

¹² Žénelto' bi gagle za'wed, san gonle kan žongak benne' ka' žejlé'gake' che Dios, na' kwezle zen láže', na' si'le da' ka' bchebe láže' Dios gonne' chežo.

¹³ Ki naken dan' ben choch Dios xtiže'e katen' bchebe láže'e bi da' wnezjwe' che Bran. Dan' bi zoa no benne' nakže' blo ka Dios, che len ben choche' xtiže'e ni'a che la' kwizne'.

¹⁴ Ki wnná Dios: "Da' li gon chawa'a le', na' gona' ga chanle'e za'só' ka'."

¹⁵ Bran na' wleze' zen láže', na' gota' chie' da' bchebe láže' Dios wnezjwe' chie'.

¹⁶ Kate' to benne' žon choche' xtiže'e, žon chochen' ni'a che to benne' nakže' blo ka le', na' da' ni zzoa žin yógo'te diža' bizjw, dan' ben choche' xtiže'e.

¹⁷ Che len katen' Dios ben choche' da' bchebe láže'e gone', ben chochen' ni'a che la' kwizne'. Bene' ki dan' gónele' wloe'ele' benne' ka' žala' sí'gake' da' bchebe láže'e wnezjwe' chégake', nakkzen, na' to chi'ize že' da' bzoa lawe' gone'.

¹⁸ Dan' bchebe láže' Dios, na' dan' ben chochen', da' chopen ki batkle chá'gaken, na' kan nak chegak da' chopen ki, bi gak gon láže' Dios. Ki ben Dios nich gakkzen chežo to da' yeyón zen žo'o. Žxen láže'žo Le', gata' chežo da' zbez láže'žo dan' bzoen' chežo.

¹⁹ Dan' žxen láže'žon zzoa chóchtezen yichj lázdo'žo, na' naken ka to do ya da' zzoa žin to barkw zen. Dan' žxen láže'žon žape chi'i Benne' Criston' ni'a chežo gan zoa Dios ya'abá, na' žen' lo latje la'y dan' zoan xkóže'le láže' da' nalan' lo yodon' da' zoan ya'abá che Dios.

²⁰ Wyó'o Jesusen' lo wlazžo žo'o gan zoa Dios ka to benne' zloe'ele' žo'o nez, na' Dios bzoe' Le' Bxoz Blo to chi'ize kan gok Melkisedek bxoz blo.

7

Jesús nake' Bxoz Blo kan gok Melkisedek

¹ Melkisedek goke' benne' wnná bi'e lo yež Salem, na' lezka' goke' bxoz che Dios, Bennen' zente. Kate' ne zezá' Bran, zeyeje' wdé gok wdile katen' blej bchochje' benne' wnná bia' ka', na' bžoj Melkisedek na', na' bejchage' Bran na', na' wnnable' Dios gon chawe'e Bran na'.

² Bran na' bnezjwe' Melkisedek na' to kwe' che to chi' kwe' che yógo'te da' wzí'e lo wdilen'. Da' zejlas la Melkisedek na' znnan len diža' xiža': "Benne' Wnná Bia' Chawe'" na' lezka' nake' benne' znná bi'e lo yež Salem, da' znnan len diža' xiža': "Benne' Wnná Bia' Zka'n Žie'."

³ Bi nyejw le'e yiche da' znnan wnníta'gak xa xne'e, o xa xta'we' ka', na' bi nyejw ža golje' o ža gote', san nake' kan nak Zi'n Dios dan' nake' to chi'ize bxoz blo.

⁴ Le wia nga, kan gok Melkisedek na' zen, dan' ẓažo Bran na'kze bnezjwe' chie' to kwe' che to chi kwe' che da' wlejen' lo na'gak benne' wnná' bia' ka', benne' ka' blej bchochje' lo wdilen'.

⁵ Lo da' bʒoj Moisés, Dios wnné' benne' ka' zej nake' za'só Lebí, benne' ka' zej nake' bʒoz ka', sí'gake' to kwe' che to chi kwe' che da' zzi'gak benách Israel ka', la'kze zej nake' ljéʒgake' ka', dan' yógo'tegake' zej nake' za'só Bran na'.

⁶ Melkisedek na' bi nake' ljéʒgake', san wzí'e to kwe' che to chi kwe' lo na' Bran na', bennen' wzí'e da' ka' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'. Lezka' Melkisedek na' wnnable' Dios gon chawe'e Bran na',

⁷ na' bi gak nitó benne' wzí'e che da' znnan: "Bennen' nakže' blo law Dios znnable' Dios gon chawe'e bennen' nakže' ga'xjw."

⁸ Na'a, ẓa ni zoažo na'a, benne' ka' zzi'gake' to kwe' che to chi kwe' lo na'gak benách ka' lezka' zej nake' benách ẓátgakkze', san Melkisedek na', zoa da' znnan kan nak chie', da' znnan zoe' nbane'.

⁹ Na'a, gak nnažo kan nak che Lebí, na' chegak za'sóe' ka', benne' ka' zzi'gake' to kwe' che to chi kwe' lo na'gak benách ka', lezka' wdíʒw'gake' to kwe' che to chi kwe' katen' Melkisedek na' wzí'e to kwe' che to chi kwe' lo na' Bran na', ẓa gole wdé ché'gake'.

¹⁰ Ki naken dan' gak nnažo Bran na' ne noe'e Lebín', na' za'sóe' ka' lí'e katen' Melkisedek na' bejchage' le', dan' bi na' gáljgake'.

¹¹ Benách Israel ka' zzi'gake' xti'za' Moisés lo na'gak bʒoz ka', benne' ka' zej nake' za'só Lebín', gan lezka' nbab Aarón, bennen' goke' bʒoz blo nežw. Na'a, chela' gak yeyakgak benách ka' dot chawe' law Dios dan' zó'ngake' kan znná da' bchi'le Moisés na', bi gon byenen soa yetó bʒoz kan gok Melkisedek na', na' kege kan gok Aarón na'.

¹² Cha' bcha' Dios kan ẓala' gak bʒoz, na' ẓon byenen wché'e da' zchi'le' benách ka'.

¹³ ẖanžon', Bennen' nyejw le'e yiche da' ki kan nak chie', nbabe' yetó kwe' za'só Israel ka' naken da' nbab Lebín', na' che kwe' za'só ka' gan nbab ẖanžon', nitó benne' goke' bʒoz law Dios.

¹⁴ Naken ki dan' nak bia' golj ẖanžon' lo kwe' ljež ka' Judá, na' Moisés na' bi bchalje' che Judá na' katen' bchalje' chegak benne' ka' ẓala' gá'gake' bʒoz ka'.

¹⁵ Nak bia' da' ni ni'a che da' ẓaken na'a. Kan gok Melkisedek na' bʒoz, ba blo'e'e law yetó Bʒoz, Jesusen'.

¹⁶ Benne' ni, bi nake' Bʒoz dan' znná da' bseidle Moisés na' kan zej nak lježe' ka', san nake' Bʒoz dan' nape' yela' wak che yela' nban da' batkle yeyožen.

¹⁷ Nyejw le'e yiche la'y da' zzoa lin chie' Le', da' znnan:

To chi'ize nako' Le' Bʒoz

kan gok Melkisedek bʒoz.

¹⁸ Na'a, ba wdé che diža' golen' ka' ẓala' gak bʒoz, dan' bi wdap'kzen yela' wak, na' bi be gok gonon.

¹⁹ Dan' bchi'le Moisés bi gok yeyonen dot chawe' benách ka' law Dios. Na'a, ba wyó'o to da' ẓxen láže'žo da' nakžen chawe', da' ẓonen ga gak b'iga'žo law Dios.

²⁰ Katen' ben Dios ga nak Jesusen' Bʒoz, ben choche' xtiže'e.

²¹ Bi ben choch Dios xtiže'e katen' wzí'e benne' ka' nich gá'gake' bʒoz ka', san katen' wzí'e Jesusen' nich gake' Bʒoz, na' ben choche' xtiže'e, na' wnné':

Ben chocha' xtiža'a neda', ẖano', wnná':

"Bi wchá'a kan gona'.

To chi'ize nako' Le' Bʒoz

kan gok Melkisedek bʒoz."

²² Che len, Benne' Criston' nake' Bennen' ẓone' ga nakke dižan' da' zka'n chawe' dan' nakžen chawe' ka' gok da' nežwn'.

²³ Bʒoz ka' gó'gake' benne' zan, dan' bi gok gá'ngake' nga dan' gótgake',

²⁴ san dan' zóateze Jesusen', to chi'ize nake' Bʒoz, na' batkle gon byenen chaz no benne' latje chie' nich gake' bʒoz.

²⁵ Che len, to chi'ize gak Jesusen' yeslé' benne' ka' zbi'ga'gake' law Dios, ni'a che la' Jesusen', dan' zóateze' nbane', na' z'ne chawe'e lo wlá'z'gake' law Diosen'.

²⁶ Ben byenen soa to Bʒoz Blo ki chežo. Nake' la'y, na' dot chawe', na' bi ẓónlene' benne' do'la' ka' tzen, san nakže' zen ka' yógo'te da' ẓen' ya'abá che Dios.

²⁷ Jesusen' bi nake' kan zej nak bʒoz blo ka', benne' ka' nni'ta'gake' yežlyó nga, dan' ben byenen wdé'gake' ẓen law Dios t'za t'za. Bé'gake' bia' yiže' ka' lawe' Le' ni'a che do'la' da' zej nbá'ga'kze', na' wdé na' t'bebe bé'ngake' ni'a che do'la' da' zej nbaga' benách ka'. Na'a, Jesusen', toze chi'i bdi'e ẓen law Dios, katen' bde kwine' law Dios, na' blalje' xchenkze' ni'a che do'la' da' zej nbaga' yógo'te benách ka'.

²⁸ Lo da' bchi'le Moisés, benách ka' bi zej nake' dot chawe', zej nake' bʒoz, san wdé bžin da' bchi'le Moisés ga ni, Dios ben choche' xtiže'e, na' bene' ga nak Zi'nkze' Bʒoz Blo, dan' nake' dot chawe' kan ẓala' gak to bʒoz che Dios.

8

Jesús nake' Bʒoz Blo chežo

¹ Na'a, kan nak da' ba wnná', znnan ki: zoa to Bʒoz Blo ki chežo, Bennen' wzí'e kwit li ẓa che Dios gan ži'e, znná bi'e ya'abá.

² Le' ẓone' žin ka' Bʒoz Blo lo latjen' dan' naken dot la'y, dan' naken yodon' dan' bchis ẖanžo Dios, na' kege benne' ka'.

³ Dios zbie' yógo'te bʒoz blo ka' nich wdé'gake' lawe' Le' da' ka' znežjwgak benách

ka', na' lezka' xchengak bia yixe' ka'. Che len ben byenen soa da' wdé Benne' Criston' law Dios.

⁴ Chela' zoe' yežlyó nga, bi gake' bħoz, dan' zej nníta'teze bħoz ka' nga, benne' ka' zdégake' law Dios da' ka' znéjwgak benách ka' kan znna da' bchi'le Moisés.

⁵ Bħoz ki zóngake' žin che to da' zloé'ezelen, dan' naken ka to bxin che dan' zoan ya'abá che Dios. Ki naken dan' wnná Dios katen' gože' Moisés gone' yo'o yiddon', na' wnné': "Bwia nga, ben yógo'te dot kan nak dan' bloe'ela' le' law ya'a na'."

⁶ Na'a, Bħoz Blo chežo ni, žone' žin che da' záka'žen, na' ni'a che da' bene' Le' zoa chežo to diža' da' zka'n chawe' da' záka'žen, dan' zchaljen che to da' záka'žen, dan' bchebe laže' Dios gatan' chežo.

⁷ Chela' wdape dižan' da' zka'n chawe' da' nežwn' dot yela' wak, bi ben byenen soa to diža' bežope da' zka'n chawen'.

⁸ Na'a, Dios zloe'ele' bi beyakgak benne' ka' dot chawe' lawe' Le' katen' bchalje' dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znnán: Le wia nga, znna Xanžo Dios: "Za'gak ža ka' katen' wzóa' to diža' kobe da' wká'n chawen', dan' gónlena' benne' Israel ka', na' benne' Judá ka'.

⁹ Bi gaken kan gok dižan' da' zka'n chawen', dan' bėnlena' xa xtó'gake' ka', ža na' bešwa' ná'gake', na' bebėgaka'-ne' lo yežlyó Egipto. Dan' wlėj yichjgake' diža' chia' da' zka'n chawen', neda' wlėj yichjgaka'-ne'." Ki znna Xanžo Dios:

¹⁰ "Che len, ki gak diža' da' wká'n chawen' dan' gónlena' benách Israel ka' te ža ki." Ki znna Xanžo Dios:

"Wchiza' lo yichj láždo'gake' da' wchi'la' na' wzojan' lo yichj láždo'gake'. Naž gaka' Dios chėgake' na' lėgake' gągake' benách chia' ka'.

¹¹ Bi gon byenen no benne' wsdle' lježe', na' nne':

Benbia' Xanžo Dios.

Ki gaken dan' gónbia'gake' yógo'tegake' neda', gan so law no benne' nake' gaxjw, na' zejte no benne' nake' blo.

¹² Yeyache' láže'la' lėgake', na' yenít lawa' da' kegle da' bėngake', na' biž chejsá' laža'a doła' da' zej nbage'e."

¹³ Katen' bchalj Dios che to diža' kobe da' zka'n chawen', naken dan' ba bgole diža' nežwn', na' za' te che dan' ba ngolen, na' ba naken da' ba wdén.

9

Latj la'y da' žen' ngaze, na' Latj La'y da' žen' ya'abá

¹ Na'a, kan nak dižan' da' zka'n chawe' da' nežwn', wnníta'gak da' zchi'ka' kan žála' wká'n ženžo Dios, da' ka' bžágaken dižan'. Latje la'y, da' bžagen dižan', goken che yežlyó nga.

² Ki gok yo'o la'y na' da' goken yid. Lo latjen' da' wžen' lawle, dan' nzin' latje la'y, wnníta'gak da' ka' nwá'gaken yi', na' bkog la'y gan bkwá'gake' yet xtildo' ka' law Dios.

³ Xkóže'le laže' bežope dan' nałan' lo yo'on', wzóa' latjen' da' nzin' latje la'yte,

⁴ na' lo latjen' wzóa' to bkog da' goken oro gan bzėygake' yale, na' lezka' wzóa' to kak ga na', gan wyó'o dižan' da' zka'n chawen', na' gokw kak na' oro, na' loe'ele kak na' wnníta'gak ziga'don' da' goken oro, gan wyó'o yet xtildo' da' nzin' maná, len bar che Aaron, dan' beyeklen ni'a ne'ndo', na' lezka' yej blag ka', gan nyejw dižan' da' zka'n chawen'.

⁵⁻⁶ Law kak na' wnníta'gak chope wbás che ya'abá ka', da' ka' gókgaken oro, na' zej nzin' kerubín che latje gan bloe' law Dios, na' zoagak xilgaken lawle latje gan bde bħoz blo žen che to zila'do' ni'a che doła'. Ki bnnita' chawe'gake' da' ki. Žáztezgak bħoz ka' lo latjen' da' žen' lawle, gan zóngake' žin chėgake' che da' zka'n zėngake' Dios. Bi gak wchalja' na'a dot kan gokgak da' ki.

⁷ Lo latje bežopen', toze bħoz blo wyoé'e toze chi'i twiz twiz, na' bi'e'žen, da' bdi'en law Dios ni'a che doła' da' nbága'kze' le', na' lezka' ni'a che doła' da' zej nbaga' benách ka', doła' ka' bėngake' da' bi gókb'e'egeklen'.

⁸ Dios Be' La'y zzejni'ile' žo'o bi gok la'žo law Dios na'kze kate' ne žkóngekle' žin lo latje la'yen' da' žen' lawle lo yo'o la'y da' goken yid, da' bžagen diža' nežwn' da' zka'n chawen'.

⁹ Da' ki zej naken to da' zloé'ezelen da' žaken na'a ža. Da' ka' bdėgake' law Dios len žen chegak bia yixe' ka', bia ka' bėtgake' law Dios, bi gok yeyóngaken yichj láždo'gak benne' ka' dot chawe', benne' ka' bka'n zėngake' Dios ki.

¹⁰ Da' ki bloe'ezegeklen kan nak chegak da' we'j bdáwgake', na' kan žála' gon chawe' kwíngake', na' che da' bsedle Dios kan žála' gak che belá' žen chėgake'. Dios bnnite' da' ki chėgake' na' zejte ža žála' wché'e yógo'te da' ka'.

¹¹ Na'a, ba bedjłá' law Benne' Criston', Bennen' nake' Bħoz Blo che da' naken dot chawe', dan' bla' lawn ni'a che da' bene' Le'. Latje La'y gan wyoé'e Le' naken blo, na' naken dot chawe', na' bi naken da' bengak benách ka', na' bi naken che yežlyó nga.

¹² Na'a, ba wyó'o Benne' Criston' lo Latje La'yen', da' žen' ža'le, kege len xchengak beždo' ka', na' xchengak chibo ka', san len žen chekze'. Toze chi'i wyoé'e lo Latje La'yten', na' ka' goken, bene' ga belažo to chi'ize.

¹³ Da' li, xchengak beže ka', na' chibo ka', na' de chegak beždo' ka', bia bzéygage'-ba' law Dios, da' ka' bchébgake' lo yichgjak benne' ka' zej nbage'e dola', gok yeká'gaken dola' ka' da' zej nbaga' benách ka' nich yeyóngaken légage' chawe' lo beła' žen chégake' kan nak che yela' yodo' chégake'.

¹⁴ Na'a, xchen Benne' Criston' gónle'ežen ki, dan' bde kwine' law Dios, na' goke' dot chawe', na' Dios Be' La'y, Bennen' zóateze', wzóalene' Le'. Na'a, xchen Benne' Criston' žeyonen yichj lázdo'žo dot chawe' lo da' ka' wbága'žo, da' ka' zóngaken ga gatgak benách ka'. Ki bene' nich gak bíga'žo nich gonžo žin law Dios ban.

¹⁵ Che len Jesús, Benne' Criston', nake' Bennen' ben choche' diža' koben' da' zka'n chawe', dan' gote' Le', na' beké'e dola' da' wbága'gak benách ka' kate' ne zoa diža' nežwn' da' zka'n chawen'. Lezka' gote' nich gak sí'gake' da' ka' bchebe laže' Dios wnezjwe' chegak benne' ka' wžíe', da' ka' zóatezgaken.

¹⁶ Kate' žat to benne', na' cha' ba bozje' le'e yiche kan žala' chísgake' da' ka' wdape', žon byenen gak bia' ba nat bennen' nich gak góngake' kan žnna da' nat bozjen'.

¹⁷ Kate' ba nat bennen', naž gak góngake' kan žnna dižan', san kate' ne zoe' nbane', bi gak góngake' kan žnnan.

¹⁸ Che len, diža' nežwn' da' zka'n chawen' wzakan' dan' gok chochen ni'a che žen, da' žloe'elen zoa no benne' gote'.

¹⁹ Katen' Moisés blóe'ele' benne' ka' kan zej nak yógo'te xtiža' Dios, na' bežwe' žen chegak beždo' ka', na' chegak chibo ka', dan' nchižen nis, na' bežwe' to yixe'do' da' nzin' hisopo, na' yicha' zila' da' ne'jen xna, na' len da' ki bxiite' žen dan' nchižen nisen' law yiche gan nyejw xtiže'e, na' lezka' lawgak benách ka'.

²⁰ Naž gože' légage': "Da' ni naken žen da' žon chochen dižan' da' zka'n chawe' da' bchi'le Dios žo'lo gonžo kan žnnan."

²¹ Lezka' Moisés bxiite' žen na' lo latje la'y da' goken yid, na' lawgak yógo'te da' bkóngekle' žin lo latje la'y nich bka'n zéngake' Dios.

²² Kan žnna xtiža' Dios, yeláte'ze ka' dachgak yógo'te žala' yeyón žen légaken chawe', na' cha' bi wlálgake' žen, bi yegá'a dola'.

Xchen Jesús, Benne' Cristo, žeká'an dola'

²³ Ki naken, ben byenen wzóa da' beyonen chawe' yodo' da' žen' yežlyó nga da' naken to da' žloe'ézelen kan nak dan' žen' ya'abá che Dios, san kan nak dan' žen' ya'abá che Dios, ben byenen soa to da' yeyonen chawe' benne' ka' chó'ogake' ga na', dan' záka'žen ka' xchengak bia beždo' ka'.

²⁴ Bi wyó'o Benne' Criston' lo latje la'yen' da' bengak benách ka', dan' naken to da' žloe'ézelen kan nak dan' naken dot li laže', san wyoé'e Le' ya'abá na'kze nich gak la' lawe' na'a law Dios lo wlazžo žo'o.

²⁵ Bžoz blo, bennen' zoe' yežlyó nga, žoe'e latje la'yte twiz twiz len žen chegak bia beže ka', san bi žon byenen cho'o Benne' Criston' zan chi'i nich got kwine' law Dios.

²⁶ Chela' goken ki, na' gon byenen saka' Benne' Criston', na' gate' zan chi'i ža ni'te kate' ne žata' yežlyó, na' zejte na'a ža, san na'a, kate' nak ža ze lawte ža ka', toze chi'i blá' lawe', na' to chi'ize bde kwine' law Dios, na' gote' nich beké'e dola' chežo.

²⁷ Kan žon byenen gatgak yógo'te benách ka' toze chi'i, na' te na' Dios wchi'a laže'e légage'.

²⁸ Lezka', toze chi'i got Benne' Criston', na' bde kwine' law Dios nich beké'e dola' da' zej nbaga' benne' zan. Na'a, la' lawe' da' bežope chi'i, kege nich yeké'e dola', san nich yeslé' to chi'ize benne' ka' zbéžgake' Le'.

10

¹ Da' bchi'le Moisés žo'o goken to da' žloe'ézelen kan nak da' chawe' da' zan', na' bi goken dot kan naken. Che len, dan' bchi'le Moisés góngake' bi gok yeyonen benne' ka' dot chawe', benne' ka' blá'gake' law Dios twiz twiz, na' biá'gake' žen chegak bia beždo' ka', dan' bdétezegaken' law Dios.

² Chela' gok yeyonen légage' dot chawe', na' bi bdétežgake' žen na' law Dios, dan' benne' ka' ba beyákgake' dot chawe' biž gákbe'egekle' zej nbage'e dola'.

³ Žen na' da' bdégage' law Dios twiz twiz benen ga bejsá' láže'gake' zej nbage'e dola'.

⁴ Ka' goken dan' xchengak beže ka', na' chibo ka', bi gok yeká'an dola'.

⁵ Che len, kate' blá' Benne' Criston' yežlyó nga, gože' Dios kan nyejw le'e yiche la'y, da' žnnan:

Bi žénelo' wdé no benne' žen chegak bia beže ka' lawo' Le',

san beno' ga naka' neda' benachze.

⁶ Bi žaz lažo'o wzéy no benne' bia beže ka' lawo',

o wdé no benne' xchéngakba' lawo' ni'a che dola'.

⁷ Naž wnnía': "Zoa' neda' nga nich gona' kan žénelo' Le', Dios.

Naken kan nyejw le'e yiche la'y kan gaken chia'."

⁸ Dan' nyejw zga'ale žnnan: "Bi žénelo' Dios wdé no benne' žen chegak bia beže ka' lawe' Le'." Da' ni žloe'elen žo'o biž žaz laže' Dios da' ni, la'kze lo da' bchi'le Moisés gož Dios légage' góngake' ki.

⁹ Wdé na' žnnan: "Zoa' neda' nga nich gona' kan žénelo' Le', Dios." Da' ni žloe'elen žo'o

žeká' Dios dan' bdégake' lawe' Le' zga'ale, na' zzoe' latje chen da' bde Zi'nkze' lawe'.

¹⁰ Na'a, Dios žeyone' žo'o dot chawe' dan' ben Benne' Criston' kan žénele Dios katen' bde kwine' lawe' Le' lo wlawžo žo'o, na' gote' toze chi'i.

¹¹ Da' li yógo'te bꝑoz ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, zžégake' tža tža, na' žongake' xchingake', na' tlebe kan žongake', na' zan chi'i zdégake' xchengak bia beže ka' law Dios, dan' bi gak yeká'an dola'.

¹² Na'a, Benne' Criston', toze chi'i, to da' bdie' to chi'ize law Dios ni'a che dola', na' naž bežži'e kwit li ža che Dios,

¹³ ga na' zbeze' ža gon Dios ga benne' ka' bi zlé'egekle' Le' chawe' wzóa zibgake' lawe' Le'.

¹⁴ Ni'a che toze da' bdie' law Dios, to chi'ize bene' ga zej nak benne' chie' ka' dot chawe', na' bdie' légake' lo na' Dios.

¹⁵ Lezka' Dios Be' La'y zzoa lie' da' wnné' zga'ale, na' nyejwn le'e yiche, znné'.

¹⁶ Ki gak dižan' da' wká'n chawen' da' gónlena' légake'

Te ža ki. Znná Xanžo Dios:

“Wchiza' xtiža'a lo yichj láždo'gake', na' wzojan' lo yichj láždo'gake'.”

¹⁷ Wdé na' wnné'.

Biž chejsá' laža'a dola' da' wbága'gake', na' zia da' béngake'.

¹⁸ Che len, cha' ba begá'a dola', biž žon byenen bi da' wdežo law Dios ni'a che dola'.

Gak biga'žo law Dios

¹⁹ Na'a, zí'na'do' ka', gak biga'žo law Dios dot láže'žo ni'a che xchen Jesús, Benne' Criston'.

²⁰ Chéjlenžo to nez kobe, da' naken li laže', dan' bzoa Benne' Criston', dan' zžinen xkóže'le lažen' da' bsejwen gan gak chó'ogake' latjen' da' naktan la'y, dan' nnažo, nezen' dan' bsaljwe' chežo dan' bdie' bela' žen chekze'.

²¹ Jesusen' nake' Bꝑoz zente chežo, na' znná bi'e benách ka' che Dios.

²² Che len gak biga'žo law Dios dot láže'žo, na' lo yela' žxen laže' chežo, dan' žejle'žo che Benne' Criston', dan' ba beyone' yichj láždo'žo dot chawe', nich bi yesbaga' láždo'žo žo'o zia, na' beyone' beja' žen chežo dot chawe' len to nis da' záka'le'en.

²³ Žala' soa chochžo, na' bi gak chope láže'žo kan nak da' žxen láže'žo che da' nzi' lo na'žo, da' bchebe laže' Dios gonne' chežo, na' Le' žone' kan znné'.

²⁴ Žala' gon chochžo tožo yetožo, na' gonžo ga ži'ilžo lježžo ka', na' gonžo da' naken chawe'.

²⁵ Ba le benách biž zdóblengake' žo'o. Bi žala' gonžo žo'o kan žongak benách ka', san žala' gon chochžo tožo yetožo, na' gónžežo ki dan' zle'elžo za' žin ža yela' Xanžon'.

²⁶ Cha' zéjlenžo žonžo dola' kate' ba nónbia'žo da' naken dot da' li, bi be zoa da' gak wdežo law Dios da' yeká'an dola'.

²⁷ Benne' ka' žongake' ki, lo yela' zžebe chégake' želbeze' ža chog Dios chégake' chó'ogake' lo yi' gabil, dan' wzéytezen benne' ka' zži'igake' che Dios.

²⁸ Kate' to benne' bzoe' chela'ale da' bchi'le Moisés, bétgake' le' cha' chope chonne benne' ka' bzoa lágake' da' bene', na' nitó benne' beyache' láže'le' le'.

²⁹ Na'a, cha' no benne' wzóe' chela'ale Zi'n Dios, wzóe' chela'ale xchene' da' žon chochen dižan' da' zka'n chawen', dan' žeyonen žo'o chawe', na' bága'že' zia. No benne' gone' ki wka'ne' ka'ze Dios Be' La'y, Bennen' žonne' chežo da' žiážjelžo.

³⁰ Ki gaken dan' nónbia'žo Dios, Bennen' wnné': “Chia' neda' nak yela' žezi' wzón. Neda' yebi'a chegak benách ka'.” Ki wnná Xanžo Dios. Lezka' wnné': “Xanžon' wchi'a laže'e benách chie'.”

³¹ Žala' žebe no benne' žala' wsaka' zi'i Dios ban le'.

³² Le chejsá' laže' ža ka' da' ba wdégaken katen' za' bžin baní' chele, na' bzóelele da' zan da' bsaka' zí'gake' le'e.

³³ Bliž zí'gak benách ka' le'e, na' besbága'gake' le'e zia lawgak benách ka', na' le'e bénlenle tzen benne' ka' wzáka'gake' ki.

³⁴ Ka' goken dan' beyache' láže'lele benne' ka' zej nyejwe' liž ya, na' lo yela' žebél chele bzóelele benne' ka' wléjgake' ližle da' ka' gota' chele. Ki benle dan' nnézlele da' nakžen chawe', na' da' zóatezen ya'abá che Dios zej naken chele.

³⁵ Na'a, bi wka'nle dan' žxen láže'le, dan' noan to da' zen da' yebi'i Dios chele.

³⁶ Žon byenen kwezle zen laže', nich kate' ba benle kan žénele Dios gonle, na' si'le da' bchebe laže'e gonne' chele, kan nyejw le'e yiche la'y, kan wnná Dios, da' znnan:

³⁷ Yetó chí'ido'ze la' Bennen' žala' yide', na' bi že le'.

³⁸ Naž no benne' nake' chawe' lawa' neda', yelá bennen' dan' žejli'e chia' neda'.

Cha' yekwase', na' wzóe' neda' chela'ale, biž chaz laža'a-ne'.

³⁹ Na'a, žo'o ni bi nakžo ka' benne' ka' zkwásgake', na' zžóagake' Dios chela'ale, na' kwia yí'gake', san žejle'žo che Benne' Criston', na' ba nzi'žo yela' žeslá.

11

Kan žala' chejle'žo che Dios

¹ Na'a, dan' žejle'žo che Dios, nnezlžo si'žo da' žxen láže'žo, na' nak bia' da' bi na' le'elžo.

² Ki bejle'gak xa wdé chežo ka' che Dios, na' che len nyejw le'e yiche la'y kan goken

chégake', da' znnan: "Bežóygake' chawe' law Dios."

³ Dan' žejle'žo che Dios, nnezlžo bene' Le' yežlyó nga len to díža'ze. Lezka', katen' ben Dios yógo'te da' zle'elžo, bkonle' žin da' bi na' soan.

⁴ Dan' bejlé' Abel, zi'n Adán, che Dios, na' bdie' žen che bia yíxe'do' ka' law Dios, to da' záka'žen ka da' bde Kaín, bi' bíche'be' Abel na' law Dios, na' che len Dios bchalje' che Abel na', na' wnné' nake' chawe', na' wdape' ba la'ne dan' hdie' lawe' Le'. La'kze ba nat Abel na', na' zejte na'a ža, naken kan ne zchalje', dan' bejli'e che Dios.

⁵ Dan' bejlé' Enok, za'só Adán na' che Dios, wdíe' ya'abá che Dios, na' bi gote', na' biž blé'egekle' le', dan' Dios bechi'e le', na' nzejw le'e yiche la'y kan nak chie', da' znnan: "Zga'ale kate' Dios bechi'e le', Enok na' bene' da' žaz laže' Dios."

⁶ Na'a, cha' bi žejle'žo che Dios, bi gak gonžo da' žaz laže'e Le', na' nich bíga'žo law Dios, žon byenen chejle'žo zoakze' Le', na' žechebe' che no benne' znnable' Le' gáklene' le'.

⁷ Katen' Dios bzejni'ile' Noé kan žala' gakkak da' bi na' gekle Noé na', dan' bejli'e che Dios, ben Noé na' kan zna xtiža' Dios, na' bene' barkw zen na' da' nzin' Arka, na' lo barkwn' belagak lježe' ka' tzen len le'. Dan' bejli'e che Dios, bene' ga nak bia' nžog chegak benách ka' nníta'gake' yežlyó nga gátgake', na' belé' lo nisen' dan' bejli'e che Dios.

⁸ Katen' Dios bliže' Bran, dan' bejlé' Bran na' che Dios, na' bene' kan zna xtiža' Dios na', na' bezé'e laže' nich cheje' lo latjen' da' žala' si'e ka to da' gaken chie' to chi'ize, na' bžoje' laže' la'kze bi wnnezle' gan žala' cheje'.

⁹ Dan' bejlé' Bran na' che Dios, goke' ka to benne' zi'to' lo yežlyón' da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'. Wzóe' to lo yo'o láže'do', na' lezka' ben Isaak, zi'n Bran na', na' lezka' ben Jakob, za'só Bran na', benne' ka' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake' dan' bchebe laže'e wnezjwe' che Bran na'.

¹⁰ Ki ben Bran na', dan' bžen laže'e gata' chie' yežen' da' zoan to chi'ize len ze'e chen, dan' ben Dios.

¹¹ Lezka' Sara, zo'le Bran na', la'kze goke' no'le wbiž, bejli'e che Dios, na' Le' bnezjwe' chie' yela' wak nich golj to bi' že'n chie'. Golj to xkwide' byodo' chie' la'kze ba wdé yiz chie', dan' bejli'e che Dios gone' kan zna xtiže'e da' bchebe laže'e chie'.

¹² Che len, la'kze Bran na' ba bgól-li'e, goljak zanle'e za'sóe' ka', na' gókgake' kan zej nak belj ya'abá ka', na' kan že' yož žoa'a to yego zen, na' nitó benne' bi gak wlabé' léggake'.

¹³ Yógo'te benne' ki gótgake', na' bi wzí'gake' dan' bchebe laže' Dios wnezjwe'

chégake', san bejlé'gake' che Dios, na' zi'to'ze blé'egekle' dan' žala' si'gake'. Bejlé'gake' che Dios, na' bchaljgake' chen. Ka' goken, blo'egekle' zej nake' ka' benne' zi'to' ka', benne' ka' želdaze' yežlyó nga.

¹⁴ Benne' ka' zcháljgake' ki, zlo'e'egekle' želyilje' to latje da' gaken lážgake'.

¹⁵ Chela' belzá' láže'gake' ki che yežlyó gan bžóygake', na' gok yeyéjgake' ga na',

¹⁶ san belzá' láže'gake' che to yežlyó da' nakžen chawe', dan' zoan ya'abá che Dios. Che len bi žedo'e'el Dios kate' znnágake' nake' Le' Dios chégake', na' ba bkweze' to yež chégake'.

¹⁷ Dan' bejlé' Bran na' che Dios, katen' Dios wzí' bi'e le', bdie' xkwide' Isaak chie' law Dios kan zdégake' bia ka' zótgake'-ba' lawe' Le'. Ba wzóa Bran na' wdíe' xkwide' byo nežw chie' law Dios la'kze nakbe' xkwiden' bchebe laže' Dios wnezjwe' chie'.

¹⁸ Ki bene' la'kze Dios gože' le', na' wnné': "Lona' xkwide' Isaak chio' gona' ga nníta'gak za'só' ka'."

¹⁹ Ki ben Bran na' dan' gókbe'ele' nap Dios yela' wak yesbane'-be' lo yela' got, na' ka to da' žsaka' ležbo, wak nnažo bezi'e-be' lo yela' got la'kze bi gotbe'.

²⁰ Dan' bejlé' Isaak na' che Dios, wnnable' Dios gon chawe'e xkwide' Jakob, na' xkwide' Esau, kan zej nak da' si'gakbe' ža ka' da' zá'gaken.

²¹ Dan' bejlé' Jakob na' che Dios, katen' za' gate' wnnable' Dios gon chawe'e to to zi'n Jwsé, na' bka'n žene' Dios, kate' ne nyechwe' lo bar chie'.

²² Dan' bejlé' Jwsén' che Dios, katen' za' gate', bchalje' che ža katen' za'só Israel yežóygake' lo yežlyó Egipto, na' gože' léggake' kan žala' chjwá'gake' žit chie' lo yežlyón' gan chejnníta'gake'.

²³ Dan' bejle'gak xa xna' xkwide' Moisés che Dios, katen' golj xkwiden', na' bkáche'gake'-be' chonne byo', dan' blé'egekle' xkwide' byodon' nakbe' xtan, na' bi bžébegake' bennen' zna bi'e lo yežlyó Egipto, bennen' gože' léggake' gótgake' xkwide' byodo' ka'.

²⁴ Dan' bejlé' Moisés na' che Dios, kate' bgolbe', biž be'be' latje wzóagake' labe' xkwide' byo che zi'n no'le Benne' Faraón, bennen' wnná bi'e lo yežlyó Egipto na'.

²⁵ Ki benbe' dan' goklbe' gakže chawe' sáka'be' tzen len benách ka' che Dios ka' yebélenbe' to chí'ido'ze da' ka' žebélengekle benne' ka' zóngake' do'la'.

²⁶ Goklbe' záka'že wliž zi'gak benách ka' lebe', kan gok che Benne' Criston', ka gata' chebe' yela' wnni'a chegak benách Egipto ka', dan' wzá' láže'be' che da' yebi'i Dios chebe'.

²⁷ Wdé na', dan' bejlé' Moisés na' che Dios, bžoje' lo yežlyó Egipto, na' bi bžebe' yela' zža'a

che bennen' wnná bi'e lo yežlyó Egipto na', na' bzoelé' kan žon to benne' zle'ele' Dios, Bennen' bi gak le'elžo-ne'.

²⁸ Dan' bejlé' Moisés na' che Dios, bene' Lni Pasko' kan gož Diosen' le' gone', na' btope' žen gan žó'ogake' lížgake' ka', nich teze wbás che ya'abá ga na', bennen' žala' gote' xkwide' byo nežw ka' chegak benách Egipto ka', na' bi gote' zi'ngak benne' Israel ka'.

²⁹ Dan' bejle'gak benne' Israel ka' che Dios, wdégake' lo yo biž gachje láwe'le nido' da' nzin' Nido' Xna. Katen' gónegekle benne' Egipto ka' tégake' ga na', na' gótgake' lo nisen'.

³⁰ Dan' bejle'gak benne' Israel ka' che Dios, kate' beyož wdégake' dot kwit yež Jerikó tža tža gaže ža, na' byinnj ze'e da' wdape chi'in yežen'.

³¹ Dan' bejlé' Rahab che Dios, no'len' bnezjwe' benách ka' latje, bi gote' tzen len benách Jerikó ka', benne' ka' bi béngake' kan zžna xtiža' Dios. Ka' goken chie' dan' wdape' ba la'ne benne' Israel ka', benne' ka' bed-wjálalagake' da' žáklenen benách Jerikó ka'.

³² Ž Bízaze žala' nnia'? Žiažje latje wchalja' kan bengak Jedeón, na' Barak, na' Sansón, na' Jefté, na' Dabí, na' Samuel, na' benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios.

³³ Dan' bejlé'gake' che Dios, blej bchóchgake' da' zan yež zen ka', na' béngake' da' naken chawe', na' wzí'gake' da' ka' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake'. Bséjwgake' žoá'agak beže yiže' ka'.

³⁴ Belágake' lo yi' zen ka'. Belágake' lo na'gak benne' ka' gónegekle gótgake' légake' len ya ntoche' ka'. Dios beyón choche' légake' kate' bedó láže'gake', na' beyák chóchgake' lo wdile. Blággake' benne' zan chegak yež zi'to' ka', benne' ka' žjake' lo wdile.

³⁵ No'le chégake', no'le ka' wnníta'gake' ža ka', bezi'gake' xkwide' ka' che chégake' katen' bebángakbe' lo yela' got.

Yebale benne' ka' gótgake' lo na'gak benne' ka' bsaka' zi'gake' légake', na' dan' bi gónegekle' kwáslengake' Dios, bi wzí'gake' latje wsangak benách ka' légake', nich gata' yela' yebán lo yela' got chégake', dan' gókgkle' záka'žen.

³⁶ Yebale' bzoégekle' yela' žon ditjle, na' yela' zi' che yid, na' byéjwgake' liž ya, gan bžéjgake' do ya.

³⁷ Bže'egak benách ka' bale' jej, na' bchéza'gake' yebale'. Bsaka' zi'gake' légake', na' bétgake' bale' len ya ntoche'. Wdégake' nile na'le, na' gókwgake' yid žagak zila' ka', na' chibo ka'. Gókgake' benne' yache', na' belzáka'li'e, na' besbága'gak benách ka' légake' zia.

³⁸ Ki gókgak benne' ka', na' benách ka' wnníta'gake' yežlyó nga bi gókgake' zi si'gake' yela' ba nez zen chégake'. Wdágakze' lo latje

dach ka', na' law ya'a ka', na' wnníta'gakze' lo bloj ka', na' lo yežw ka' zan yo.

³⁹ Yógo'tegake' bežójgake' chawe' law Dios dan' bejlé'gake' chie' Le', la'kze bi wzí'gake' yežlyón' da' bchebe laže' Dios wnezjwe' chégake'.

⁴⁰ Ka' goken, dan' ba bkwez Dios chežo to da' nakžen chawe' nich katen' yeyone' légake' dot chawe', žo'o ni gónlenžo légake' tzen.

12

Žala' wiažo Benne' Cristo

¹ Lezka' žo'o, dan' zej nnita' dot kwitžo benne' zanle'e, benne' ka' žlo'e'egkle' kan žejlé'gake' che Dios, che len žala' wzoažo chela'ale yógo'te da' kegle ka' da' zej naken ka to da' nak zi'i da' nwažo, na' lezka' yógo'te doła' ka' da' nzéngaken žo'o, na' lo yela' žbez zen laže' chežo, žala' gonžo xchin Dios, da' naken ka' sá'le'ežo lo witje gan nyazžo.

² Žala' wiažo Jesús, Bennen' žone' ga gak chejle'žo che Dios, na' žone' ga žak dot li laže' yela' žejlé' chežo. Jesusen' wzake'e le'e yag kroze, na' bzoelé' yela' žedo'e'l chen, dan' gónele' si'e yela' žebél da' gata' chie', na' bežži'e kwit li ža che Dios, gan ži'e žžna bi'e.

³ Le wia Jesusen', kan wzáka'li'e katen' bsaka' zi'gak benne' doła' ka' Le', nich bi yedó láže'le, na' nich bi gak chope láže'le.

⁴ Na' zejte na'a ža, bi na' sóelele na' zejte no benne' gone' le'e we' dan' zdil'lenle da' naken doła'.

⁵ Ž Gol' láže'le dan' zzejni'il Dios le'e? Nakle ka' zi'nkze' ka', dan' nyejw le'e yiche da' wnné':

Zi'na', bi wzó' chela'ale da' gon Xano' Dios, katen' wsedle wzejni'ile' le',

na' bi yebéj yichjo' Le' katen' sele' le' snia.

⁶ Xanžo Dios zzele' snia no benne' nži'ile', na' žsedle zzejni'ile' yógo'te benne' ka' nzi' lo ne'e gákgake' zi'nkze' ka'.

⁷ Žala' sóelele da' seł Dios le'e snia, dan' žone' ki chele dan' nakle zi'nkze' ka'. Bi zoa to xkwide' bi seł xabe' lebe' snia.

⁸ Na'a, cha' bi zzeł Dios le'e snia, kan žone' chegak yógo'te zi'nkze' ka', naž nakle ka' zi'n zi' ka', na' bi nakle zi'nkze' Dios.

⁹ Yetó, katen' gokžo xkwide' ka' wnníta'gak xa xna'žo yežlyó nga, na' bzélgake' žo'o snia, san žapžo légake' ba la'ne. Ki naken, žala' gónžežo kan zžna xtiža' Xažo Dios, Bennen' zoe' ya'abá, nich soažo nbanžo.

¹⁰ Xa xna'žo ka' bzélgake' žo'o snia to chí'ido'ze ka' da' gókgkle' naken chawe', san kate' Dios zzele' žo'o snia, naken to da' gáklenen žo'o, nich gakkžo la'y kan nakkze' Le'.

¹¹ Da' li bi nla' law na'a da' chawe' da' si'žon che da' zzele' žo'o snia, san žonen ga gak nyache' láže'žo. Cha' we'žo latje da' zzele'

žo'o snia wsedlen žo'o, na' gonen ga gakžo
zen laže', na' ga gakžo chawe'.

De zož chežo cha' bi wzé nagžo che Dios

¹² Che len le yeyón choch na'le ka' na'
zible ka', nich gakle choch gonle da' naken
chawe'.

¹³ Le cho'o to nez chawe', na' bi gonle ga
wká'n no benne' nezen', benne' žedó laže'e,
san le gon ga yeyák choche'.

¹⁴ Le we' laže' gá'nlenle yógo'te benách ka'
chawe', na' gakle li laže' zi'nkze Xanžo Dios.
Cha' bi gakle chawe' law Xanžon', bi gak
lé'elele-ne'.

¹⁵ Le gape chi'i kwínle nich bi wsán no
benne' da' žonnze Dios chežo, na' nich bi gak
no benne' ka' to yixé' slá', da' wká'n ditjen
le'e, nich bi gone' ga bi gakle chawe'.

¹⁶ Le gape chi'i kwínle nich bi gonle nitole
le'e da' bi naken chawe' o da' zka'n ka'ze da'
naken la'y, kan ben Esaú, zi'n Israel, bennen'
nich si'e to da' gawze' bete'e da' žala' si' lo
ne'e dan' goke' xkwide' byo wałe che xabe'.

¹⁷ Ba nnézkzelele kan gok che Esaú na' wdé
na' katen' gónele' gata' chie' da' nnab xágake'
law Dios nich gon chawe'e le'. Beyache' laže'l
xe' le', san bi gota' latje yeyát laže' Esaú na'
lá'kze wnnaben' len yela' zbeže chie'.

¹⁸ Kan žak chele bi naken kan gok chegak
benne' Israel ka'. Whíga'gake' légake' zanle to
ya'a da' gak kanžo, da' wyeyen, na' beyák
chol' te ža dan' wžé' bejw gasj, na' gokle'e be'.

¹⁹ Béngekle' belbeže lozba' ka', na' lezka'
chi'i Dios, Bennen' bchalje'. Katen' béngekle'
da' ki, na' góta'yoegle' Moisés biž wchaljen
Dios légake'.

²⁰ Ki béngake' dan' bi gok sóegle' da' gož
Dios légake', katen' wnné': "Cha' chejléj to
bia yixé'do'ze ya'a nga, žala' wžé'egake'-ba'
yey, o wdégake'-ba' yag ntoche'."

²¹ Dan' blé'egle' bcheblé'en légake', na'
Moisés wnné': "Žžébeli'a, na' žžizeli'a."

²² Na'a, žala' žébežele le'e dan' zbíga'le zanle
to ya'a da' nzin' Sión, na' gan zoa laž Dios
ban, dan' nzin' Jerusalén che ya'abá, gan zej
nnita' wbás zanle'e che Dios.

²³ Zbíga'le gawze gan zej ndobe zi'nkze
Dios, benne' ka' zej nyeyw lágake' le'e yiche
da' zoon ya'abá che Dios, na' lezka' gan zoa
Dios, Bennen' zchi'a laže'e yógo'te benách
ka', na' gan zej nnita' be' ka', be' gókgakzen
benne' chawe' ka', benne' ka' Dios beyone'
légake' chawe'.

²⁴ Zbíga'le law Jesús, Bennen' ben choche'
diža' koben' da' zka'n chawen', na' lezka' gan
bde Jesusen' žen chie' da' žonen ga ženít
law Dios žo'o, da' nakžen chawe' ka' da' ben
xchen Abel, zi'n Adán, dan' ben ga bzoa Dios
Kaín, bi' bíche'be' Abel na' chela'ale.

²⁵ Che len, le gape chi'i kwínle nich bi
wzoale chela'ale Bennen' zchalje'. Bi belag
kenne' ka' bží'igake' che bennen' bliže'

légake' lo yežlyó nga. Lezka' gaken chežo, bi
yelažo cha' wži'izo che Bennen' žliže' žo'o,
Bennen' zoe' ya'abá che Dios.

²⁶ Ža na' wzíz yežlyó nga dan' benle chi'i
Dios, san na'a ba bchebe laže'e, na' wnné':
"Yetoze chi'i, na' kege yežlyoze wxíza', san
lezka' ya'abá wxíza'."

²⁷ Katen' wnné': "Yetoze chi'i" da' ni
žsedlen žo'o žala' yega'agak da' ka' gak
zízegaken, da' ka' zej žen' yežlyó nga, na'
ga'ngak da' ka' bi gak zízegaken, da' ka' zej
žen' ya'abá che Dios.

²⁸ Che len, dan' žala' gata' to latje chežo
gan nna bia'žo, da' bi zizen, žala' ye'žo Dios:
"Žóxkeno'" na' lo yela' zen laže', na' lo yela'
zžebe Le' žala' wká'n zenžo-ne' kan žaz laže'e
Le'.

²⁹ dan' nak Dios chežo ka' to yi' da' wžia yin'
da' kegle.

13

Da' žala' gonžo dan' žaz laže' Dios

¹ Žala' ži'itezlele lježle tole yetole.

² Le chejsá' laže' žala' wzoale ližle no
benne' lježe, benne' ži'ton' le'e gan zoale.
Kate' bałe benách ka' béngake' ki, bnníta'gake'
wbás che ya'abá ka' ližgake', la'kze bi
góke'egle' gókgake' wbás che ya'abá ka'.

³ Le we' laže' benne' ka' zej nyeywe' liž
ya ka' žónlenle légake' tzen, na' gekle lezka'
nyéjwe liž yan'. Le we' laže' benne' ka' želbia
láže'gak benách ka' légake', kan zžaka'le le'e
tzen len légake'.

⁴ Žala' gaple ba la'ne yela' zchag na', na'
benne' byo lo yela' li laže' chie' žala' sóalene'
zo'le', dan' chog Dios chegak benne' ka'
žóngake' da' kegle gátgake' to chi'ize, na' lezka'
gone' chegak benne' ka' zka'n ditjgake' yela'
zchag na'.

⁵ Bi dan' láže'le yela' gape, san le chaz laže'
ka da' den chele na'a, dan' ba wnná Dios:
"Batkle wka'na' le', na' bi kwey yichja' le'."

⁶ Ka' naken, gak nnažo dot láže'žo dan'
žnnan:

Xanžo Dios nake' Bennen' žáklene' neda'.

Bi žeba' bi da' gak gon no benne' chia'.

⁷ Le we' laže' benne' ka' žape chí'igake' le'e,
benne' ka' žsédgekle' le'e xtiža' Dios. Le
wia da' chawe' da' žóngake', na' le gon kan
žóngake' lo yela' žejlé' chégake'.

⁸ Toze kan nak Jesús, Benne' Criston', neje,
na' na'a, na' to chi'ize.

⁹ Bi we'le latje benne' ka' žsédgekle' da'
yoble, na' da' nžan' ka' da' ba nzi' lo na'le,
nich bi ché'gake' le'e ga yoble. Nak chawe'
gon chochle yichj láždo'le kan nak da' žonnze
Dios chele, na' kege da' žsédgekle' kan zej
nak da' že'j žawžo, da' bi gáklenen benne' ka'
že' láže'gaken'.

¹⁰ Zoa to bkog la'y chežo, gan bi de
latje benne' ka' žóngake' žin che bkogen' da'

zoalen diža' nežwn' da' zka'n chawe' dan' blān' zga'ale.

¹¹ Bxoz blo che yo'o la'y na' bdie' xchengak bia beže ka' lo latje la'yte ni'a che doła', san bzéygage' belā' ka'ze chégakba' gan nak na'le žoa'a yež.

¹² Lezka' wżaka' Jesusen' na'le žoa'a yež nich beyone' benách ka' chawe' len xchenkze'.

¹³ Le cho'o chjénlenžo Jesusen' tzen, la'kze kwejgak benách ka' žo'o lo yež, na' si'žo tzen len Le' dan' ben dítjgекle benách ka' Le'.

¹⁴ Bi zoa to yež chežo lo yežlyó nga da' zoan to chi'ize, san zbezžo to da' zan'.

¹⁵ Che len, žala' wká'n zéntežžo Dios, na' wkonlžo žin la Jesús, Benne' Criston'. Da' zka'n ženžo Dios naken ka' to da' zdežo lawe' Le'. Žala' ye'žo Dios: "Žóxkeno'" ni'a che da' nake' Le'.

¹⁶ Bi gal laže' gonle da' naken chawe', na' gáklēnle lježle tole yetole, dan' nak da' ni ka' to da' zdežo law Dios da' žaz laže'e Le'.

¹⁷ Le gon kan žna xtiža'gak lježžo ka', benne' ka' žape chí'igake' le'e, na' le we' latje wchí'igekle' le'e, dan' žape chí'igake' yichj lázdo'le, kan žongak benne' ka' žala' wloé'egekle' law Dios da' bēngake'. Le gon ki nich góngake' žin na' lo yela' žebél chégake', na' kege lo yela' nyache' laže' chégake', dan' bi yebélenlele žin da' góngake' lo yela' nyache' laže' chégake'.

¹⁸ Le wchajlen Dios, na' le nnable' gáklēnle' neto', dan' žxen láže'to' soa ži yichj lázdo'to', na' bi yeshagan' neto' žia, na' že' láže'to' góntezto' da' naken chawe'.

¹⁹ Da' nakže blo, žata'yoela' le'e nnáblele Dios yegoé'e neda' to nez nich yelá'a gan zoale bayenže.

Dios žonne' chežo da' gáklēnen žo'o

²⁰ Na'a, zcháljlento' Dios, Bennen' zka'n chawe'e žo'o, na' nake' Bennen' besbane' Xanžo Jesús, Benne' Criston' lo yela' got, Bennen' nake' Benne' Blo Wia Žila', dan' blalje' žen chie', da' žon chochen dižan' da' zka'n chawen', da' zoan to chi'ize.

²¹ Žnablto'-ne' gone' ga gakte dot chawe' nich gak góntezle da' naken chawe', na' gonle kan žénele' Le', nich gone' ga gakte kan žénele' Le', dan' nakle che Jesús, Benne' Criston'. ¡Gá'nteze žen Benne' Criston'! Ka'kze gaken.

²² Žata'yoela' le'e, ži'na'do' ka', si' lo na'le diža' ni da' zzejni'ilen le'e, dan' láte'do'ze nak da' ni da' zzoja' chele.

²³ Žala' nnézele ba bežój xkwide' Timoteo, bi' lježžon', liž ya, na' cha' lá'tebe' ga zoa' ni, na' gónlenbe' neda' tzen yedjwiáto' le'e.

²⁴ Le gape "Padiox" lježžo ka' žape chí'igake' le'e, na' lezka' yógo'te benne' ka' Dios ba bebeje' che Leze'. Benne' ka'

nníta'gake' yežlyó Italia nga, na' žejlé'gake' che Benne' Criston', žapegake' le'e "Padiox."

²⁵ Žnablto' Dios gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.

DIŽA' DA' BZOJ ŽEDW

Žedw žape' "Padiox" benne' judio ka' žej nake' che Jesús

¹ Neda', Žedw, žapa' le'e "Padiox." Le'e na' nbáblenle chežinno kwe' lježgak benách Israel ka', na' náslasle dot yežlyó nga. Naka' wen žin che Dios, na' che Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

Dios žonne' yela' žejní'il chežo

² Zí'na'do' ka', kate' gak bi da' gaken chele dan' si' bian' le'e, žala' yebélele dot láže'le

³ Dan' nnézkzele, kate' bi da' žaken chele da' zzi' bian' le'e kan žejle'le che Benne' Criston', da' ni žsedlen le'e gakle zen láže' kate' zžaka'le.

⁴ Le we' láže' gak dot li láže' yela' zen láže' chele, nich gakle benne' žejní'igekle', na' bi be yážjelele che da' ki.

⁵ Cha' zoa no benne' ládjwle le'e, benne' bi žejní'ile' da' ki, žala' nnable' Dios, na' Dios na'kze wnezjwe' yela' žejní'il chie', dan' znezjwe' dot láže'e chegak yógo'te benách ka', na' bi žek zi'le' gonnen' chežo.

⁶ Na'a, no benne' bi da' znnable' Dios, žon byenen chejli'e chie' Le', na' bi gak chope láže'e. No benne' žak chope láže'e, žaken chie' kan žak che bebe da' zejzen law niso' katen' žak be' da' žtan nisen', na' nisen' zchen' nile na'le.

⁷ No benne' žaken chie' ni bi gak wxén láže'e bi da' si'e da' wnezjw Xanžon' chie'.

⁸ Bennen' zda láže'e bi žžel-le' nakle gone'.

⁹ Cha' zoa no benne' lježžo, benne' žejli'e che Benne' Criston', na' no no nake' yežlyó nga, žala' yebele' dan' ba nake' benne' zaka' law Dios.

¹⁰ Benne' lježžon', benne' nape' yela' wnni'a, žala' yebele' kate' žon Dios ga biž žxen láže'e dan' nape'. No benne' žxen láže'e yela' wnni'a chie', gak chie' kan žak che yeje yixe'do', la' zdete chen.

¹¹ Ki naken, dan' gak che bennen' kan žak che yeje yixe'don', katen' zla' wbiž, na' zzeyle'en, na' la' zbižte yixen', na' zyinnj yéjedo' chen, na' znitle yela' žtan chen. Lezka' gaken che bennen' nape' yela' wnni'a, nitle' kate' ne žone' žin žilje' yela' wnni'a na'.

Da' zzi' bia' žo'o

¹² Ba nez zen gaken che bennen' zzoelle' da' zzi' bia' le'. Kate' ba bežoje' chawe', na' gata' yela' nban da' zejli' kanne chie', da' bchebe láže' Dios wnezjwe' chegak benne' ka' zej nži'ile' Le'.

¹³ Kate' bi da' žak chežo da' žonen ga yénelžo gonžo da' kegle, bi žala' nnažo: "Dios zzi' bi'e žo'o nich gonžo da' kegle." Dios bi zzi' bi'e nitó benne' nich gone' da' kegle.

¹⁴ Na'a, cha' no benne' zoa bi da' žak chie' da' zzi' bian' le' nich gone' da' kegle, žaken ki dan' zze láže'e da' kegle, na' da' ni benen ga gónele' gone' da' kegle.

¹⁵ Da' zze láže'žo da' kegle žonen ga žonžo doła', na' kate' ba benžo dołan', la' doła' na'ze žesbagan' žo'o žia, da' gonen ga gatžo.

¹⁶ Zí'na'do' ka', bi gon láže'l kwine'.

¹⁷ Yógo'te da' naken chawe', na' yógo'te da' naken dot da' li, da' ka' zzi'žo, zá'gaken zaka' la'le, na' zžó'gaken gan zoa Xažo Dios, Bennen' bene' da' ka' želyép yes ya'abá, da' ka' zchá'gaken, san Le' bi žcha' kwine', na' bi zche'e kan žone', na' žónnteze' da' naken chawe' chežo.

¹⁸ Kan žénekeze Dios, bene' ga nakžo benách kobe chie' ka'. Bkonle' žin diža' chien' da' naken dot da' li, nich gakžo ka to wełap nežw chie' ladjw yógo'te benne' ka' benkze' Le'.

Da' zka'n zenžo Dios da' naken dot li láže'

¹⁹ Che len žapa' le'e, zi'na'do' ka', yógo'tele žala' soale yénlele, san bi žala' nnétele, na' bi žá'atele.

²⁰ Bennen' la' zžá'atie' bi žone' da' naken chawe' law Dios.

²¹ Che len, le wzóa cheła'ale yógo'te da' bi naken chawe', na' yógo'te da' kegle da' nyanle'en yežlyó nga, na' lo yela' gaxjw láže' le gon choch dižan' da' yo'on lo yichj láždo'le, dan' gak gonen ga yelale.

²² Na'a, le gon kan zna diža' ni, na' kege chežže nágzelen. Cha' yénzelele diža' ni, la' kwínzele gon láže'lele.

²³ No benne' žénzele' diža' ni, na' bi žone' kan znnan, benne' ni nake' ka to benne' zwie' lawe' lo yej wan,

²⁴ dan' zwia kwine', na' zeyeje', na' la' žal láže'tie' kan zgne'e.

²⁵ Na'a, no benne' bi žal láže'e da' ženle', san zzi' lo ne'e da' wnnakze Dios da' naken dot da' li, da' gak gonen ga yelažo, na' cha' ga'ne' choch, na' gónteze' kan zna žtiža' Dios na', gak chawe' che bennen' lo yógo'te da' žone'.

²⁶ Cha' no benne' ládjwle le'e žekle' nak li láže' kan zka'n zene' Dios, san cha' bi žape chi'e lože'e nich bi nnaze' ka', bennen' žon láže'l kwine', na' bi žaz láže' Dios kan zka'n zen bennen' Le'.

²⁷ Da' zka'n zenžo Dios, da' naken dot da' li, na' da' naken li láže', naken gáklénžo xkwide' wzebe ka', na' no'le wzebe ka', katen' želzaka' benne' ka', na' nich bi gakžo toze len da' kegle da' naken che yežlyó nga.

2

Žala' gak tlebe kan gapžo benách ka' ba la'ne

¹ Zí'na'do' ka', cha' žejle'le che Xanžo Jesús, Benne' Criston', Benne' zente, bi žala' wcha'le kan gaple ba la'ne to to benne'.

² Cha' chaz to benne' gan ndoble le'e, na' ngo'e xben ne'e da' naken oro, na' nakwe' laže' da' záka'le'en, na' cha' chaz yetó benne' yáche'do', na' nakwe' laže' ka'ze,

³ na' cha' gaple ba la'ne bennen' nakwe' laže' da' záka'le'en, na' ye'le-ne': "Wže'len neto' ga nak chawe' ni" san ye'le benne' yáche'don': "Na'ze wzé" o ye'le-ne': "Wžé' lo yo nga."

⁴ Cha' ki gonle, na' wcha'le kan žaple ba la'ne to lježle, na' gon kwínle ka to benne' zchi'a laže'e lježe' ka', na' bi gak chawe' kan sa' láže'le.

⁵ Zí'na'do' ka', le wzé nag da' ni. Dios wžekze' benne' ka' zej nake' yache' yežlyó nga, nich gata' yela' wnni'a chégake' lawe' Le' dan' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' gata' latje chégake' gan zna bi'e Le'. Gata' chégake' dan' bchebe laže' Dios wnezjwe' chegak benne' ka' zej nži'ile' Le'.

⁶ Le'e zka'nle benách yache' ka' ka'ze, na' žaple ba la'ne benne' wnni'a ka'. Benne' wnni'a ka' žsaka' zí'gake' le'e, na' zkóngkle' le'e žin. Lezka' zdégake' le'e lo na'gak benne' yolawe' ka'.

⁷ Benne' wnni'a ka' lezka' zne zí'gake' che la Jesús, Benne' Criston', dan' záka'le'en, na' kan nzi' le' Zí'n Dios lezka' le'e nzi' lale zí'n Dios dan' nakle toze len Le'.

⁸ Žonle da' chawe' cha' žonle dot kan nak da' bchi'le Dios žo'o da' naken blo, dan' nyejwn le'e yiche, na' znnan: "Žala' ži'ilo' lježo' kan nži'il kwino'."

⁹ Na'a, cha' zcha'le kan žaple ba la'ne to to benne', žonle dola', na' nbága'le zia lo xtiža' Dios, dan' bi žonle kan zna xtiže'e.

¹⁰ Cha' žon to benne' dot kan zna xtiža' Dios, san cha' wchixle' kan nak toze da' zna xtiže'e, ba nbage'e zia che dot da' zna xtiže'e.

¹¹ Dios na'kze wnné': "Bi gono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na'" na' lezka' wnné': "Bi goto' benách ka'." Na'a, cha' bi žono' dola' da' zka'n ditjen yela' zchag na', san žoto' benách ka', nbago'o zia che dot da' wnnakze Dios.

¹² Kan nnale, na' kan gonle, žala' gonle dot kan žala' gongak benne' ka' wchi'a laže' Dios légake' kan zna xtiže'e, da' bchalje' nich yelažo.

¹³ Benne' ka' bi žeyache' láže'gекle' lježgake' ka', wchi'a laže' Dios légake', na' bi yeyache' láže'le' légake', san benne' ka' žeyache' láže'gекle' lježgake' ka' yežóygake' chawe' kate' Dios wchi'a laže'e légake'.

Da' žala' gonžo dan' žejle'žo che Jesús

¹⁴ Zí'na'do' ka', bi be zaka' cha' to benne' nnaze': "Žejli'a che Benne' Criston'" san bi

žone' da' naken chawe'. Bi gak yelá bennen' cha' nnaze' žejli'e chie' Le'.

¹⁵ Cha' zej nnita' lježžo ka' žejlé'gake' che Benne' Criston', na' cha' bi de da' gákwgake', na' bi de da' gágwgake',

¹⁶ na' cha' to benne' ládjwle le'e ye'ze' légake': "Binlo le yeyéj liže; ba beljle" san cha' bi be wnezjwe' chégake' dan' želyáže'le, bi góklene' légake'.

¹⁷ Lezka' žaken che no benne' znnaze' žejli'e che Benne' Criston'. Cha' bi žone' da' zej nak bian' nak li laže' kan žejli'e chie' Le', bi be zaka' yela' žejlé' chien'.

¹⁸ Wak no benne' yi'e lježe': "Le' zno' žejli'o che Benne' Criston', na' neda' žona' da' naken chawe'. Bi gak włoe'elo' neda' žejli'o che Benne' Criston' cha' bi zoa da' naken chawe' da' žono'. Neda' włoe'ela' le' žejli'a chie' Le' ni'a che da' naken chawe' da' žona'."

¹⁹ Le' zno' žejli'o zoa toze Dios. Nak chawe' dan' zno'. Lezka' žejle'gak be' xiwe' ka' zoe' Le', na' žzizegaken dan' zžébegaken Le'.

²⁰ Le', benne' bi be nnezlo'. Žala' nnézkzelo' cha' zoa no benne' znnaze' žejli'e che Benne' Criston', san bi žone' da' naken chawe', bi be zaka' yela' žejlé' chien'.

²¹ Nak bia' Bran, xažo wdé, bežoje' chawe' law Dios ni'a che da' bene', katen' bdie' xkwide' Isaak chien' law Dios. Bdie'-be' kan žongak benách ka' zdégake' da' zzyygake' law Dios, la'kze bi bzeje'-be'.

²² Na'a gak nnézele kan goken che Bran na'. Dan' bene' gok bian' bejli'e che Dios. Che len nak bia' gok li laže' kan bejli'e che Dios ni'a che dan' bene'.

²³ Ki goken, na' nyejw le'e yiche la'y da' znnan: "Bran bejli'e che Dios, na' Dios ble'ele' da' bene' ka' to da' benen ga beyake' chawe' lawe' Le'." Che len wzí' le' "Ljež Dios."

²⁴ Na'a, zlé'ekzelele nak bia' žežój chawe' to benne' ni'a che da' žone', na' kege dan' znnaze' žejli'e che Dios.

²⁵ Lezka' goken che Rahab, no'len' bi'e benách ka' latje. Lezka' nak bia' bežoje' chawe' dan' wzóa to da' chawe' da' bene', dan' bene' katen' wdape' ba la'ne benne' wíalan ka', na' góklene' légake' nich beyéygake' nez yoble.

²⁶ Kan žak che be'la' žen chežo cha' bi yo'on be', ba naten, lezka' nak che da' žejle'žo che Benne' Criston' cha' bi zoa da' žonen, bi be zakan'.

3

Da' zna lóže'žo

¹ Zí'na'do' ka', bi gonte kwínle benne' wse-dle ka', dan' ba nnézkzelele wchi'a laže' Dios žo'o zí'le'eže, nolžo žsedžo benách ka' cha' bi gonžo kan žala' gonžo.

² Yógo'težo žonžo da' zan da' zchíxelžon. Cha' bi zchixle no benne' lo da' zchalje', nake'

dot chawe', na' gak nna bia' kwine' lo yógo'te da' zone'.

³ Kate' zgo'ožo ya žoa'agak bia ka' nich gonžo ga góngakba' kan žénelžo, gak nna biažo légakba' nich góngakba' žin čežo.

⁴ Le wia lezka' kan žak chegak barkw ka'. La'kze nakle'e zen to barkwn, na' žakle'e be' da' zzejen barkwn', san to da' kwide'ze nak xne'e yag barkwn' da' zzechjen barkwn' nich chejen gáte'teze žénele bennen' žse'en.

⁵ Lezka' nak lóže'žo. La'kze to da' do'ze naken, da' zen naken da' zna lóže'žon'. Le wia nga kan žon to yi'. La'kze to yi'do'ze zbibžo, wak wzeyen to ya'a zen.

⁶ Lezka' lóže'žon' naken ka' to yi'. Yógo'te da' bi naken chawe' da' žaken yežlyó nga zna lóže'žon', na' dan' naken toze len bela' žen čežo, che len žonen ga zbagá' zia dot da' nakžo. Naken ka' zbeč yi' da' zna lóže'žo, na' wak gonen ga nbága'žo zia lo yógo'te da' žonžo, na' dan' ki zna lóže'žon', naken kan žala' yi' da' bxen da' xiwe'.

⁷ Yógo'te bia yiže' ka', bia zdágakba' lo yo, na' bia ka' zoa xilgakba', na' bia ka' žzobe kwíngakba' lo yo, na' lezka' yógo'te bia ka' nníta'gakba' lo nisdó', gak nna bia'gak benách yežlyó nga légakba',

⁸ san bi gak nitó benne' nna bi'e lože'e, dan' zna lóže'žo da' kegle, na' bi gak no benne' wsejwe' xnezen, na' znnale'e lóže'žon' da' naken ka' nis snia che bele snia ka'.

⁹ Len la' lóže'žo na'ze žliž cháwe'žo Xažo Dios, na' lezka' žliž ditžžo benách ka', benne' ka' ben Dios kan nakkze' Le'.

¹⁰ Ki naken, len la' lóže'žon' žliž cháwe'žo benne' ka', na' žliž ditžžo benne' ka'. Zí'na'do' ka', bi žala' gonžo ki.

¹¹ Cha' zoa to ga žal nis dzi', bi žal nis zene' la' na'ze.

¹² Zí'na'do' ka', to yag higo bi gak kwian da' zbia yag olibo, na' lezka', to lba uba bi gak kwian da' zbia yag higon'. Lezka', bi gak gal nis zene', na' nis dzi' nitó gan žal nis.

Yela' žejní'il da' naken dot li laže'

¹³ Cha' zoa to benne' ladjwle le'e, benne' žake' da' zenle'e, na' žejní'ile'ele', lo yela' gaxjw laže' chie' žala' wlo'e'ele' nake' ki ni'a che da' chawe' da' žone'.

¹⁴ Na'a, cha' zgé'elele lježle ka', na' žonle žin nich wká'n zengak benách ka' le'e, bi žala' wká'n zen kwínle kan nak yela' žejní'il che-len'. No benne' žone' ki žon laže'e, na' bi žone' da' naken dot da' li.

¹⁵ Yela' žejní'il ki bi naken da' znezjw Dios, san che yežlyó nga naken, na' che benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' che da' xiwe'.

¹⁶ Benne' ka' zgé'egekle' ljéžgake' ka', na' žénegekle' wká'n zengak benách ka' légake', lezka' želdil diže'e, na' žóngake' yógo'te da' kegle ka'.

¹⁷ Benne' ka' zej nape' yela' žejní'il da' znezjw Dios:

Žóngake' da' naken dot chawe', na' želbeze' cháwe'do'.

Zej nake' zen laže', na' zej nake' gaxjw laže'.

Žeyache' láže'gekle' benách ka', na' zej nake' ži'i laže'.

Nak tlebe kan zchi'a láže'gake' ljéžgake' ka'.

Bi znnégake' chegak ljéžgake' ka'.

¹⁸ Benne' ka' že' láže'gake' wká'n cháwe'gake' da' žaken, žgá'ngake' cháwe'do', nich gak chawe' dot da' zej nake'.

4

Benne' ka' zdan láže'gake' yela' gape

¹ ŽBiz chen' zdil-le, na' zdil diža'le? Ki žaken chele dan' zdan láže'le da' zan da' zdan láže'le to tole, na' che len zdil-lenle lježle ka'.

² Da' zan da' žénelele, na' dan' bi zzi'len, che len žotle benách ka'. Zze láže'le da' zej nap lježle ka', na' dan' bi zzi'len, che len zdil diža'le, na' zdil-le. Bi zzi'le da' žénelele, dan' bi znnablen law Dios.

³ La'kze zoa bi da' znnable, bi be zzi'le, dan' bi nak chawe' kan znnablen, dan' žénelele da' znnablen nich wkónlelen žin kan žaz láže'zele.

⁴ Le'e, benne' ka' ba wléj yichje Dios, žBi nnézele cha' žka'n zene da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, ba beyakle ka' to benne' bi zle'ele' Dios chawe'? No benne' žka'n zene' da' ka' zej nnitan' yežlyó nga, bi gak wká'n zene' Dios, na' ba beyake' ka' to benne' bi zle'ele' Dios chawe'.

⁵ Bi znnaze da' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Dios bene' be' da' nakkžžo nich gak ži'ilžo Le', na' žekle' čežo cha' zbej yichžžone'."

⁶ Na'a, da' žonn Dios čežo nakle'en zen, dan' nyejw le'e yiche la'y, da' znnan: "Dios žsejwe' xnezgak benne' ka' žka'n zen kwíngake', san dot laže'e žon chawe'e benne' ka' zej nake' gaxjw laže'."

⁷ Che len:

Le soa gaxjw laže' law Dios.

Le tilé da' xiwe', na' wzonnjen gan zoale.

⁸ Le we' laže' sóalenle Dios, na' Le' yed-žsóalene' le'e.

Le'e, benne' doła' ka', le gak chawe', na' biž gonle doła'.

Le'e, nólele le'e žak chóplele, na' chope da' nži'ilele, le gon chawe' yichj láždo'le.

⁹ Le gak nyache' laže', na' le kwež, na' le kwež nyache'.

Na'a žžižele san žala' kwéžele.

Žebélele san žala' gak nyache' láže'le.

¹⁰ Le gak gaxjw laže' law Xanzon', na' Le' le'ele' le'e chawe'.

Bi žala' nnežo che lježžo ka'

¹¹ Zí'na'do' ka', bi nnele che lježle tole yetole. No benne' znnie' che lježe', na' zbej bi'e da' žone', benne' ni znnie' che xtiža' Dios,

na' znnie' che da' wnnakze' Le'. Na'a, cha' zži'le che xtiža' Dios, žon kwino' benne' zchi'a laže'en, na' bi žono' kan zrna xtiže'e.

¹² Na'a, toze nak Dios, Bennen' bchalje' xtiže'e, na' lezka' nake' Bennen' zchi'a laže'e da' žonžo. Lekže' gak yeslé' benách ka' o wžia yi'e benne' ka'. Na'a, žnozke žon kwino', zbej bi'o lježo'?

Bi nnezlžo da' gak wxé wižj

¹³ Na'a, le wzé nag, nólele znnale: "Wxé wižj chejto' yežen', na' soato' ga na' to yiz, na' da' zan da' gá'wto', na' góte'to', na' ki gáta'le'e mežw cheto'."

¹⁴ Bi nnézele da' gak wxé wižj. ¿Nakxkze nak chežo, kan zoažo yežlyó nga? Nakžo ka bichlá da' zlan' to chí'ido'ze, na' la' ženiten.

¹⁵ Che len, ki žala' nnale: "Cha' yénele Xanžon', soažo nbanžo, na' to yetó da' gonžon'."

¹⁶ Na'a, le'e, lo yela' zka'n zen kwin chele zza' láže'le da' zen da' gonle. Yógo'te da' ki da' žonlen zej naken da' kegle ka'.

¹⁷ Cha' nnezlžo da' naken chawe' da' žala' gonžon, na' cha' bi gonžon, žonžo doľa'.

5

Žedw žse'e láže'gak benne' wnni'a ka'

¹ Le'e, benne' wnni'a ka', le kwež, na' le kwéžeya'a, dan' za' ža lé'elele yela' yache'.

² Ba nbia yi' yela' wnni'a chele, na' beldo' ka' che laže' ba btégakba' da' žákwlé.

³ Ba nak che mežw oro, na' mežw plat chele kan nak che ya da' ba wzén xche'en, na' xche'e na' naken ka to da' žesbaga' le'e zia, na' gaken chele ka to yi' da' wžia yin' le'e. Ki gaken chele dan' bsa' btoble chele yela' wnni'a da' yesbagan' le'e zia ža ze lawte ža kate' wchi'a laže' Dios le'e.

⁴ Le wia nga. Benne' wen žin ka', benne' belápgake' yez chele, znnab yóžgekle' lázjwgake' dan' bi wdíjwle légake', na' dan' znnabgak benne' wen žin ka' ba ženlen law Xanžon', na' Le' zchi'e ni'a ne'e zan ka'.

⁵ Bkónle žin yela' wnni'a chele lo yežlyó nga, na' we'j bdáwtezle da' znnaze chele. Ben zen kwinle, san za' žin ža kwia yi'le. Gak chele kan žak che beže, bia ženne', ba bžin ža gotžo-ba'.

⁶ Zchogle chegak benne' chawe' ka' gátgake', na' légake' bi zži'igake' chele le'e katen' žotle légake'.

Žala' gakžo zen laže' na' wcháljlenžo Dios

⁷ Na'a, ži'na'do' ka', le gak zen laže' na' zejte ža yelá' Xanžon'. Le wia kan žon benne' žaz ža'ne'. Lo yela' zen laže' zbeze' yéjwsio', na' yejw che byo' yejw, na' te na' yelape', na' yez zan yetobe'.

⁸ Lezka', ži'na'do' ka', le'e na' žejle'le che Benne' Criston', le gak zen laže', na' le

gon choch kwinle, dan' za' gawze ža yelá' Xanžon'.

⁹ Ži'na'do' ka', bi nnele che lježle tole yetole, nich bi bága'le zia. Le wia nga. Za' žin ža yelá' Xanžon', Bennen' wchi'a laže'e da' žonle.

¹⁰ Ži'na'do' ka', le wia kan gok chegak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Xanžo Dios. Zej nake' ka to da' zloe'elen žo'o kan žala' gakžo zen laže' la'kze sáka'žo.

¹¹ Na'a, znnazo chégake' zej nake' benne' ka' gok yela' ba nez zen chégake', benne' ka' wzáka'gake'. Ba benlele kan gok che Job. Goke' zen laže' la'kze wzáka'li'e, na' nnézele da' ben Xanžo Dios chie' wdé na'. Xanžo Dios žeyache' láže'le'ele' žo'o, na' že' laže'e žo'o.

¹² Ži'na'do' ka', da' ni da' žapa' le'e naken to da' zenle'en, da' znnan: bi gon chochle xtiža'le ni'a che Bennen' zoe' ya'abá che Dios, na' kege ni'a che da' zej nnita' yežlyó nga, na' kege ni'a che bíte'teze da' žon chochle xtiža'le ni'a chen. Kate' nnale: "o'" žala' nnázele: "o'." Kate' nnale: "o'o" žala' nnázele: "o'o." Ki žala' gonle, nich bi bága'le zia law Dios.

¹³ Cha' zzaka' no benne' nake' toze len le'e, žala' wcháljlene' Dios. Cha' zoa no benne' žebele', žala' gole' da' žoe lawn Dios.

¹⁴ Cha' no benne' žake' yižwé', benne' nake' toze len le'e, žala' wliže' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' benách ka' che Benne' Criston', nich wcháljngake' Dios, na' nnábgekle' Le' yeyone' benne' yižwén'. Žala' chébgake' le' set, na' wcháljngake' Dios lo la Xanžon'.

¹⁵ Kate' wcháljngake' Dios, na' žejlé'gake' yeyón Benne' Criston' benne' yižwén', naž gon Xanžon' ga yeyase', na' cha' bene' doľa', yenit lawe' le'.

¹⁶ Che len, cha' nbága'le doľa' le yexóalapan' tole len yetole, na' le nnab lo wláz lježle tole yetole law Dios nich yeyone' le'e, na' yežój yižwén' da' žake. Da' zchaljlen benne' chawe' Dios, dan' žone' dot laže'e, záka'le'en.

¹⁷ Lías, bennen' bchalje' lo wláz Dios ža ni'te, goke' benne' che yežlyó nga kan nakžo žo'o, san katen' bcháljlene' Dios, na' wnnable' Le' nich bi gak yejw, na' bi gok yejw lo yežlyón' chonne yiz yo'o gachje.

¹⁸ Wdé na' bcháljlene' Dios da' yoble, na' beyák yejw, na' bnezjw da' gozgak benne' ka' wnnita'gake' ža ka'.

¹⁹ Ži'na'do' ka', da' ni žala' nnézele. Cha' chixle to benne' nake' toze len lježžo ka', benne' nónbi'e da' naken dot da' li, na' cha' zoa no benne' gone' ga yeyát laže'e,

²⁰ na' bennen' bene' ga beyát laže' benne' doľan', bennen' wdíe' ga yoble, yeslé' benne' doľan' lo yela' got, na' gone' ga yenit law Dios doľa' zan da' wbaga' bennen'. Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BZOJ BEDW

Bedw žape' "Padioχ" benne' ka' che Jesús

¹ Neda' Bedw, naka' wbás bseła' Jesús, Benne' Criston'. Zzoja' chele le'e yiche ni, le'e náslasle zi'to' gan že' lažle, na' zoale gan nbab Ponto, na' gan nbab Galasia, na' gan nbab Kapadosia, na' gan nbab Asia, na' gan nbab Bitinia.

² Xažo Dios wžekze' le'e lo na' Dios Be' La'y kan wnnakze' gone' ža ni'te nich gakle che Leze', na' nich gonle kan zrna xtiža' Benne' Criston', na' gakle dot chawe' ni'a che xchene'. Znnabla' Dios gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj láždo'le.

Da' žxen láže'tezžo

³ Ĵa'n zen Dios, Xa Xanžo Jesús, Benne' Criston'! Lo yela' žeyache' laže' zen chie' bnezjwe' yela' nban kobe chežo. Dan' besbane' Jesusen' lo yela' got žxen láže'tezžo Le',

⁴ nich gata' chežo da' žape chi'i Dios chežo ya'abá chie'. Dan' žape chi'i Dios, dan' wnezjwe' chegak benách chie' ka', bi nitlen, na' bi žan', na' bi yeyožen.

⁵ Dan' žejle'le che Dios, lo yela' wak zen chie' gape chi'e le'e na' zejte ža na' yebélenlele yela' žeslá da' naken dot li laže', dan' ba bkweze' chežo, na' dan' wlo'e'ele' law ža ze lawte ža na'.

⁶ Che len žebéle'elele, la'kze na'a zzáka'le to chi'ido' dan' nnita'gak da' zan da' žsaka' zí'gaken le'e.

⁷ Dan' zžóelele da' zan da' žsaka' zí'gaken le'e, nak bia' nak dot li laže' kan žejle'le che Benne' Criston'. Ki žon cháwe'žo oro, da' nitlen, na' žon cháwe'žon lo yi'. Che len, kate' ba nzi' bia' yela' žejlé' chele, da' záka'žen ka oro na', na' gak yela' zen, na' yela' ba la'ne chele ža na' wlo'e'ele' law Jesús, Benne' Criston'.

⁸ Le'e nži'ilele Benne' Criston' la'kze batkle blé'elele-ne'. Žejle'le chie' Le' la'kze bi zlé'elele-ne' na'a, na' žebéle'elele. Yela' žebél' chele da' nakžen zen ka gak wlo'e'elžo, naken dot li laže'.

⁹ Ki naken dan' žebélenlele yela' žeslá che be' nákkzele dan' den chele dan' žejle'le che Benne' Criston'.

¹⁰ Ža ni'te benne' ka', benne' bcháljgake' lo wláz Dios, bsédgekle' dot kan nak yela' žeslá na', dan' den chežo na'a, na' bcháljgake' kan nak da' chawe' da' žonn Dios chežo.

¹¹ Dios Be' La'y, Benne' nake' toze len Benne' Criston', bzejni'ile' zga'ale benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, na' blo'e'ele' légake' kan žala' saka' Benne' Criston', na' lezka' kan gak yela' zen chie' te na'. Che len be' láže'gake' nnéžgekle' batx gaken, na' nož benne' gak

chie' dan' blo'e'el Ben' nake' toze len Benne' Criston' légake'.

¹² Dios blo'e'ele' benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le', bi naken to da' lé'egekle' légake', san žo'o ni le'elžo dan' bcháljgake' chen, na' le'e žénlele na'a kan nak chen. Benne' ka', benne' zzoa légake' diža' chawen', zcháljgake' che da' ni, na' yela' wak che Dios Be' La'y zóalenen légake'. Dios chežo, Bennen' zoe' ya'abá, žsele'e Dios Be' La'y na' chežo. Žénegekle wbás che ya'abá ka' nnéžgekle' kan nak dan' bcháljgake' ža ni'te.

Dios žliže' žo'o nich gakžo la'y

¹³ Che len, le gak ban laže' na' le kwézteze cháwe'do'. Dot láže'le le wxén laže' Dios gonne' da' chawe' chele ža na' kate' yelá' Jesús, Benne' Criston'.

¹⁴ Le gon kan zrna xtiža' Dios, na' bi we'le latje da' zdan láže'le chen' le'e ga yoble, kan benle kate' bi na' gónbia'le Dios.

¹⁵ Žala' gakle la'y lo yógo'te da' žonle, kan la'y nak Dios, Bennen' bliže' le'e nich gakle chie' Le'.

¹⁶ Lezka' nyejw le'e yiche la'y, kan wnnakze Dios, da' znnan: "Le gak la'y, dan' naka' neda' la'y."

¹⁷ Znnale: "Xato'" kate' zcháljlenle Dios, na' Le', nak tlebe kan zchi'a laže'e to to benne' kan nak da' ben to to benne' ka'. Che len žala' žébele Le' kate' ne zoale yežlyó nga, da' bi nakkzen laže'.

¹⁸ Dios beslé' le'e lo da' gokle ža na' katen' benle kan zej nak da' ka'ze ka' da' bdegak xato'le ka' lo na'le. Nnéžkezele beya'we' le'e, kege len to da' kwia yin' kan zej nak oro, na' plat,

¹⁹ san len xchen Jesús, Benne' Criston', da' záka'le'en, dan' bde kwine', na' goke' ka to žila' dot chawe', bian' žótgake'-ba' law Dios nich yegá' doła'.

²⁰ Dios wžekze' Benne' Criston' zga'ale kate' bi na' gone' yežlyó nga, na' ža ni zoažo na'a bene' ga blo'e'ele' lawe' nich gak gon chawe'e le'e.

²¹ Ni'a che da' ben Benne' Criston' žejle'le che Dios, Bennen' besbane' Le' lo yela' got, na' bene' ga nake' blo. Ka' naken, žejle'le che Dios, na' žxen láže'le Le'.

²² Na'a, ba beyakle chawe' dan' žonle kan zrna da' naken dot da' li, na' naken dot li laže' kan nži'ilele lježle ka', benne' ka' žejlé'gake' che Benne' Criston'. Che len, dot láže'le žala' ží'ilele lježle tole yetole.

²³ Ba napple yela' nban kobe, kege dan' bnnita'gak benách ka' le'e, benne' ka' žátgakkze', san Bennen' zoakze' bnnite'e le'e, na' nalje ni'a che xtiža' Dios, da' naken ban, na' da' zoan to chi'ize.

²⁴ Ki naken, dan' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Yógo'te benách zej nake' kan nak yixē'.

Yela' xtan chégake' naken ka to yeje che yixen'.

Zbiž yixen', na' zbia yi' yejen'.

²⁵ San xtiža' Dios zoan to chi'ize.

Diža' ni bžin chele ni'a che diža' chawen' da' zzenlto' le'e.

2

¹ Che len le wká'n yógo'te da' kegle. Biž gon láže'le, na' bi wloé'ezele kwlinle ka benne' chawe' ka' lawgak benách ka'. Biž gé'elele, na' bi nnele che lježle ka'.

² Žala' dan láže'le da' naken che Dios Be' La'y nich gólele kan žongak bi' že'ndo' ka', bi' ka' zdan láže'gakbe' niže'. Ki žala' gonle na' zejte ža yelale,

³ cha' žakbe'elele nak Xanžon' ži'i láže'.

Benne' Cristo nake' ka to yej xe ban

⁴ Le biga' law Xanžon', Bennen' nake' ka to yej xe ban. Nake' ka to yej da' bzoagak benách ka' chela'ale, san naken to da' wžekze Dios da' zakan'.

⁵ Lezka', le'e nakle ka yej ban ka'. Le we' latje wkonle Dios le'e žin, nich gone' ga gakle ka to yodo' gan soakze Dios Be' La'y. Lo yodon' gakle ka bžox ka', benne' zej nake' che Dios, na' lo na' Jesús, Benne' Criston', gak wdele da' ka' žonle law Dios, da' ka' žonle len yela' wak che Dios Be' La'y, dan' žaz láže' Dios.

⁶ Che len nyejw le'e yiche la'y da' znnan: Zgo'a to yej blo lo ze'e che yež Sión, dan' wžekza' neda', na' dan' zakan'.

No benne' žežli'e chie' Le', bi chixle'.

⁷ Lježto' ka', žežle'le che Benne' Criston', na' nak yej ni chele to da' záka'le'en, san chegak benne' ka' bi žežlé'gake' che Benne' Criston', naken kan nyejw le'e yiche la'y, da' znnan:

Yej na' dan' bzoagak benne' wen ze'e ka' chela'ale,

na' gókgakle' ka'ze naken,

yej ni ba naken yej blo lo ze'e.

⁸ Lezka' nyejw le'e yiche la'y da' znnan:

Yej na' gonen ga chejchégwgak benách ka', na' gonen ga chejbixgake'.

Da' li bejchégog'gak benne' ka' bi bejlé'gake' che Benne' Criston', dan' bchixgakle' katen' bžoagake' xtiža' Dios chela'ale. Dios wn-nakze' góngake' ki.

No benne' ka' zej nake' che Dios

⁹ Le'e nakle benách ka' wžekze Dios. Yógo'tele nakle bžox ka' che Benne' Wnná Bia' La'y. Nakle ka to yež da' naken che Dios na'kze. Nakle benne' chie' ka'. Ki nakle nich gak wzele diža' che da' zen ka' da' ben Dios, Bennen' bliže' le'e nich yežojle gan nak chol, na' chazle lo bani' chawe' chie'.

¹⁰ Zga'ale bi gokle benách ka' che Dios, san na'a ba nakle benách chie' ka'. Zga'ale bi beyache' láže'l nitó benne' le'e, san na'a Dios na'kze žeyache' láže'le' le'e.

Zoažo nbanžo nich gonžo kan žénele Dios

¹¹ Ži'na'do' ka', nakle ka benne' zi'to' ka', zdázele yežlyó nga. Che len, žata'yoela' le'e, bi we'le latje da' zdan láže'zele chen' le'e, dan' zdil-lenen be' nákkzele.

¹² Le gon da' naken chawe' lawgak benách ka' bi zej nónbi'e Dios. Ki gaken, cha' yesbága'gake' le'e zia, na' cha' nnágake' nakle benne' wetw benách ka', gak lé'egekke yezika' benách ka' da' chawe' da' žonle, na' ža yelá' Xanžon' wká'n žéngake' Dios ni'a che da' nákkzele le'e.

¹³ Dan' nakle che Xanžon' le gape ba la'ne yógo'te benne' yolawe' ka', cha' nak benne' zna bi'e dot yežlyó nga, dan' nake' benne' wnná bia' blo,

¹⁴ o cha' nak benne' zna bi'e to yež, benne' bzoa benne' wnná bia' blo na' latje chie' nich sełe' benne' ka' snia, benne' žóngake' da' zinnj, na' gape' ba la'ne benne' ka' žóngake' da' naken chawe'.

¹⁵ Ki žénele Dios gonle nich wzóa žile benne' bi nnezle ka', na' benne' ka' zej nchixle', kate' lé'egekke' da' naken chawe' da' žonle, na' bi be gak nnégake' chele.

¹⁶ Le gak ka benne' ka' ba belágake', san bi wkónlele žin yela' nla chele nich gonle da' kegle. Ki žala' gonle:

Le gak ka benne' ndo'w ka' che Dios.

¹⁷ Le gape ba la'ne yógo'te benách ka'.

Le ži'il lježle ka', na' le žebe Dios.

Le gape ba la'ne bennen' zna bi'e dot yežlyó nga.

Da' wzaka' Jesús zzejni'len žo'o kan gak chežo

¹⁸ Nólele le'e nakle benne' ndo'w ka', le žebe benne' xanle ka', na' le gape-gake' ba la'ne, kégeze gaple ba la'ne benne' xanle ka', benne' zej nake' chawe', na' že' láže'gake' le'e, san lezka' le gape ba la'ne benne' xanle ka', benne' žsaka' ži'gake' le'e lo žin da' žonle chégake'.

¹⁹ Cha' sáka'le, na' bi zoa biz chen', na' cha' sóelelen dan' žéklele naken da' žénele Dios, naž yežojle chawe' law Dios.

²⁰ Na'a, cha' žonle da' kegle, na' seł benne' yolawe' le'e snia, žnakxkze yebélenelen la'kze len yela' zen láže' chele sóelele dan' gaken chele? San cha' nakle zen láže', na' zžóelele da' zžáka'le, dan' benle da' chawe', naž yežojle chawe' law Dios.

²¹ Dios bliže' le'e nich sáka'le ki dan' wzáka'kze Benne' Criston' lo wlazle le'e, na' bzoe' chele to da' zžoe'elen le'e kan žala' gonle. Žala' sóelele da' sáka'le kan bzoele' Le' dan' wzake'e.

²² Benne' Criston' bi be doła' bene', na' batkle ben láže'e.

²³ Katen' wnné ditjgake' chie' Le', bi beži'e chégake'.

Katen' bsaka' ži'gake' Le', bi btil diže'e légake',

san bde kwine' lo na' Dios,
Bennen' zchi'a laže'e da' žonžo lo da' nak da'
li.

²⁴ Benne' Criston' wzí'kze' dolá' chežo lo
bela' žen chie' katen' gote' le'e yag kroze,
nich gakžo žo'o ka benne' gat ka', na' biž
gonžo dolá', san soažo nbanžo nich gonžo da'
chawe'. Le' goke' yižwé' lo wlazžo žo'o nich
yeyakžo žo'o chawe' law Dios.

²⁵ Gokle ka zila' ka' zdágakba' zej nnitlba', san
na'a beyakle che Benne' Criston', Bennen'
zwie' le'e, na' žape chi'e be' nákkzele, na' nake'
chele ka to benne' žape chi'e zila' ka'.

3

Kan žala' gongak benne' ka' zej nžag ne'e

¹⁻² Le'e, no'le ka', žala' gaple ba la'ne
benne' byo che chele, na' cha' bi žejlé'gake'
che xtiža' Benne' Criston', na' chejlé'gake'
chie' Le' kate' lé'egekle' da' nak chawe' da'
žonle, na' kan nakle gaxjw laže', na' kan žaple
légake' ba la'ne, la'kze bi be že'le légake' kan
nak che Benne' Criston'.

³ Yela' xtan chele bi naken da' zoan
lávzele, kan zpa'le yichjle, na' kan zej nak da'
ka' zej naken oro da' zkónlele žin, na' laže' da'
záka'le'en da' nákwle.

⁴ Yela' xtan chele žala' gaken da' yo'on lo
yichj lázdo'le. Yela' xtan da' zóatezen naken
yela' gaxjw laže', na' yela' li laže', da' ka'
záka'le'egaken law Dios.

⁵ Lezka' gok yela' xtan chegak no'le ka'
wnnita'gake' ža ni'te, no'le ka' bka'n zéngake'
Dios. Bxen láže'gake' Le', na' wdápegake' ba
la'ne benne' byo che chegake'.

⁶ Ki ben Sara. Bene' kan zna xtiža' Bran,
benne' byo chien', na' bliže' le', na' wnné':
"xan." Lezka' le'e gónlenle Sara na' tzen cha'
gonle da' naken chawe', na' bi be žébele.

⁷ Le'e, benne' byo ka', žala' we' láže'le no'le
che chele. Le gape-gake' ba la'ne, kégeze
dan' bi zej nape' kan nak yela' wa'e chele,
san dan' lezka' zej nape' yela' nban na', da'
žonn Dios chežo, da' naken tlebe ka da' den
chele. Le gon ki, nich bi wsejw da' xiwe'
xnezle katen' wcháljlenle Dios.

Sáka'žo la'kze žonžo da' naken chawe'

⁸ Da' žapa' le'e kate' ze lawte:
Le gak toze tole len yetole yógo'tele.
Le we' laže' lježle tole yetole.
Le gak ži'i laže', na' zen laže'.

⁹ Bi yeži'ile che lježe.
Bi gonle da' zia che no benne' gone' da' zia
chele.

Bi nne ditjle che no benne' zne ditje' chele.
Ki žala' yecheble, nnábele Dios gon chawe'e
bennen', dan' bliž Dios le'e nich gak chawe'
chele.

¹⁰ Ki naken dan' nyejw le'e yiche la'y da'
znan:

No benne' žénele yebélenle yela' nban chie',
na' kweze' cháwe'do',

žala' wka'ne' diža' zi' ka', na' biž gon laže'e.

¹¹ Žala' wka'ne' da' kegle, na' gone' da' naken
chawe'.

Žala' we' laže'e gá'nlene' lježe' ka' chawe', na'
gónteze' ki.

¹² Xanžo žape chi'e benne' chawe' ka',

na' zze nage' da' zcháljengake' Le',

san žsejwe' xnezgak benne' ka' žóngake' da'
kegle.

¹³ ŹNozkze benne' gone' le'e da' zia cha' že'
láže'le góntezele da' naken chawe'?

¹⁴ La'kze sáka'le katen' žonle da' naken
chawe', gak yela' ba nez zen chele. Bi žébele
nitó benne', na' bi kwe' zédlele,

¹⁵ san le wxén laže' Benne' Criston', na'
le we'e latje nna bi'e lo yichj lázdo'le. Le
sóateze nich gak wzejní'ilele yógo'te benne'
ka', benne' nnábgek' le'e biz chen' žxen
láže'le Benne' Criston', na' žala' gonle da' ni
lo yela' gaxjw laže' chele, na' lo yela' žape ba
la'ne benne' ka'.

¹⁶ Le gónteze da' naken chawe' law Dios,
na' cha' zej nnita' benne' ka' znnégake' che
da' naken chawe' da' žonle dan' žejle'le che
Benne' Criston', naž yedoé'egekle' ni'a che
da' wnnégake' chele.

¹⁷ Cha' sáka'le, gakže chawe' cha' naken
dan' žonle da' naken chawe', na' kege dan'
žonle da' kegle, cha' Dios žénele' gaken ki
chele.

¹⁸ Wzáka'kze Benne' Criston', na' gote' lo
wlazžo žo'o nich beké'e to chí'ize dolá' da'
wbága'žo. Le' nake' chawe' san gote' lo
wlazžo žo'o, benne' dolá' ka'. Ki bene', na'
beyone' žo'o toze len Dios. Lo bela' žen chie'
gote', san lo be' nakkze' ne zoe' nbane' to lo
bela' žen kobe.

¹⁹ Lo be' nakkze' wyeje', na' bcháljlene' be'
ka' gógakkze benne' ka', na' nyéjw'gake' lo
latje chol.

²⁰ Benne' ki bži'igake' che xtiža' Dios ža
ni'te, ža na' wzóa Noé, katen' wléz Dios
lo yela' zen laže' chie', na' bi bžia yi'e
légake', xakte ben Noén' barkw zen na'. Lo
barkwn' belagak babze benne' ka' lo nisen',
xóno'gake', benne' byo ka' len no'le ka'.

²¹ Nisen' naken to da' žloe'elen kan nak nis
gan yezoažo nis, dan' nak bian' belazo lo
yela' got dan' bebán Jesús, Benne' Criston',
lo yela' got. Dan' žezoažo nis bi naken to da'
žon chawen' da' nakžo lávzele, san žloe'elen
že' láže'žo gak yichj lázdo'žo chawe' law Dios.

²² Jesús, Benne' Criston', bebene' ya'abá
che Dios, na' bejži'e kwit li ža che Dios, na'
zna bi'e wbás che ya'abá ka', na' benne'
wnná bia' ka', na' benne' blo ka'.

4

Žala' gonžo xchin Jesús len yela' wak che Dios

¹ Che len kan wzaka' Benne' Criston' lo beła' žen chie', lezka' le'e žala' soale sáka'le. Bennen' zzake'e dan' žone' da' naken chawe' ba bka'ne' doła'.

² Na'a so law, žala' góntezle kan žénele Dios, na' kege kan zdan láže'zele lo yela' benách chele.

³ Schaľe'e benle kan žongak benne' ka' bi zej nómbi'e Dios. Ža ni'te benle da' bi žala' gonle. Wzé láže'le da' kegle ka'. Wzóžlele. We'j bdáwle'ele na' bka'n zenle lo'a ka' da' bi žo'o laže' Dios.

⁴ Na'a, žebángleke benne' ka' žóngake' ki dan' biž žónlenle légage' tzen katen' žóngake' da' kegle ki, na' che len znnégake' chele.

⁵ Žon byenen wloé'el kwíngake' law Dios, Bennen' za' wchi'a laže'e benne' ban ka', na' benne' gat ka'.

⁶ Che len bchalj Benne' Criston' diža' chawen' lawgak benne' gat ka', benne' ka' Dios bchi'a laže'e légage' katen' wnníta'gake' yežlyó nga, kan zchi'a laže'e yógo'te benách ka'. Bchaljlen Criston' légage' nich nníta'gake' lo yela' nban lo be' zej nakkze', kan zoakze Dios lo yela' nban.

⁷ Za' žin za yeyóž che yógo'te da' zej nni-tan'. Che len, le gak laždo' yaž, na' le soa wcháljlenle Dios.

⁸ Da' žon byenžen, le ži'il lježle tole yetole, dan' cha' nakle toze lo yela' nži'il, soale yenít lawle chegak lježle, benne' ka' béngake' chele da' zia.

⁹ Le we' latje lježle ka' gá'ngake' ližle, na' bi nnele chégage'.

¹⁰ Žala' wkonlele binlo žin da' ka' benn Dios chele, nich gáklenle lježle tole yetole.

¹¹ No benne' zzoa lie' che Dios, žala' wchalje' xtiža' Dios, na' bennen' žone' xchin Benne' Criston' žala' wkonle' žin yela' waken' da' žonn Dios chie'. Lo yógo'te da' žonle, žala' ga'n zen Dios ni'a che da' ben Jesús, Benne' Criston'. Jákteze che Dios yela' zen, na' yela' wnná bia! Ka'kze gaken.

Sáka'gak benne' ka' che Jesús

¹² Ži'na'do' ka', bi yebánlele dan' žsaka' zi'le'egak benách ka' le'e. Bi naken da' bi zej nonbia' benách ka' che Dios.

¹³ Le yebél dan' de latje chele gónlenle Benne' Criston' tzen lo da' zzake'e Le' nich gak yebélele ža na' yel'é'e Le', katen' lé'elele yela' baní' chie'.

¹⁴ Cha' nnegak benách ka' chele dan' nakle toze len Benne' Criston', yela' ba nez zen gaken chele, dan' gak bian' zoaljen Dios Be' La'y le'e, Bennen' ze'e ya'abá che Dios. Benách ki znnégake' chie' Le', san le'e žaple-ne' ba la'ne.

¹⁵ Cha' saka' no benne' nake' toze len le'e, žala' gaken dan' nake' toze len Benne' Criston', na' kege dan' nake' benne' wetw benách ka', o benne' wbán, o benne' wen da' kegle, o dan' žliz chie' ga yoble.

¹⁶ Na'a, cha' nólele le'e sáka'le dan' nakle toze len Benne' Criston', bi žala' yedoé'elele, san le wká'n zen Dios dan' nzi' lale benne' ka' che Benne' Criston'.

¹⁷ Ba bžin ža so law Dios wchi'a laže'e benách ka' zej nake' che Leze'. Cha' so lawe' wchi'a laže'e žo'o, žnakxkze gaken chegak benne' ka' bi žóngake' kan zna diža' chawen' chie' Le'?

¹⁸ Cha' nak zede yelagak benne' ka' žóngake' da' naken chawe', žnakxkze gaken chegak benne' ka' zži'igake' che Dios, na' žóngake' doła'?

¹⁹ Ki naken, benne' ka' zžáka'gake' dan' žénele Dios gaken ki, žala' góntezgake' da' naken chawe', na' wdégake' be' zej nakkze' lo na' Dios, Bennen' benkze' légage', na' žone' Le' kan zna xtiže'e.

5

Bedw zzejni'ile' benne' ka' che Jesús

¹ Na'a, zzejni'ila' benne' gole ka', benne' žape chí'igake' le'e, le'e na' nakle che Benne' Criston', dan' lezka' naka' neda' benne' gole kan zej nake' légage', na' ble'ela' da' wzaka' Benne' Criston', na' lezka' gónlena' légage' tzen, si'to' yela' baní' da' la' lawn.

² Le'e, benne' gole ka', le gak ka' benne' wape zila' ka' kan žape chi'ile benách ka' bde Dios lo na'le. Le gon ki dot láže'le kan žénele Dios, na' kege dan' žon byenen gonlen, o dan' zdan láže'le yela' gape. Le gon xchinle dan' žaz láže'le gonlen,

³ na' kege dan' žénelele nna biá'zele benne' ka' ndégake' lo na'le. Le we' laže' gakle to da' žloé'elen kan žala' gaggak benne' ka' žape chi'ile.

⁴ Ki gaken, katen' yelá' Benne' Criston', Bennen' blo wape zila' ka', naž si'le to da' yebélenlelen da' batkle te chen.

⁵ Lezka' le'e, xkwide' ka', le gon kan znnagak benne' gole ka'. Yógo'tele žala' gapple ba la'ne lježle, tole yetole, lo yela' gaxjw laže' chele, dan' nyejw le'e yiche la'y da' žnan:

Dios žšejwe' xnezgak benne' ka' žka'n zen kwíngake'

san žáklene' benne' gaxjw laže' ka'.

⁶ Le gak gaxjw laže' lo na' Dios, na' Le' gone' le'e benne' wale ka' kate' žin ža chen.

⁷ Le wdé lo na' Dios yógo'te da' žonen ga že' zédelele dan' Le' ze' laže'e le'e.

⁸ Le gak laždo' yaž, na' le soa ban laže', dan' zoa da' xiwe', dan' bi žle'elen le'e chawe', na' zdan dot gawze, na' naken ka to beže yiže' zbéžya'aba', na' žiljba' no benne' gawba'.

⁹ Le soa choch kan žejle'le che Benne' Criston', na' le wsejw xnez da' xiwe', dan' nnézele zzáka'gak lježle ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, kan zzáka'le le'e.

¹⁰ Naž kate' ba wzáka'le to chí'ido'ze, Dios gone' ga gakte dot chawe', na' ga gakte choch, na' ga gólele, na' ga soale nbanle to chí'ize. Dios na'kze žonne' chežo yógo'te da' žebélenžon, na' bliže' žo'o nich yebélenžo yela' bani' chie' da' zoan to chí'ize, dan' nakžo toze len Jesús, Benne' Criston'.

¹¹ ¡Ga'n zénteze Dios, na' gákteze chie' yela' wnná bia'! Ka'kze gaken.

Bedw zzele' diža' benne' ka' che Jesús

¹² Díža'do' ni zzoja' chele lo na' Silbano, na' žekla' nake' to lježžo dot li laže'. Žénela' gon chocha' le'e, na' zzoa lia' che da' ka' benn Dios chežo, da' zej nak bian' da' li nži'ile' žo'o. Le gak choch dan' zoalen yela' nži'il chie' le'e.

¹³ Benne' ka' che Benne' Criston', benne' nníta'gake' Babilonia, žápegake' le'e "Padiox̄." Dios wžekze' légake' kan wžie' le'e. Lezka' x̄kwide' Markos, x̄kwiden' nakbe' ka' ži'nkza', žapbe' le'e "Padiox̄."

¹⁴ Le gape "Padiox̄" lježle tole yetole, na' le cheła' lježle tole yetole lo yela' nži'il chele.

Znnabla' Dios wká'n žie' yichj lázdo'le, yógo'tele na' nakle che Jesús, Benne' Criston'. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BZOJ BEDW

Bedw žape' "Padiox" benne' ka' che Jesús

¹ Neda', Smon Bedw, žapa' le'e "Padiox", le'e na' žejle'le che Jesús, Benne' Criston'. Naka' wen žin che Jesusen', na' wbás bsele'e Lekze'. Nak tlebe da' zaka' yela' žejlé' chele chie' Le', ka zaka' yela' žejlé' cheto' chie' Le'. Dios bene' ga žejle'le chie' Le' dan' nakkze' chawe', na' dan' lezka' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, nake' chawe'.

² Znnabla' Dios gon chawe'e le'e, na' wzóa žie' yichj lázdole' dan' nónbia'le Dios, na' Xanžo Jesusen'.

Ka zej nak benne' ka' che Jesús

³ Dios, len yela' wak zen chie', ba benne' chežo yógo'te da' žon byenen gapžon nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chežo, na' nich gakžo lázdole' yaž, dan' nónbia'žo Bennen' bliže' žo'o nich gak si'žo yela' bani' chie' Le', na' da' nak chawe' chie'.

⁴ Dan' žone' ki, bene' ga gak si'žo da' zen ka', na' da' naken chawe' da' bchebe laže'e gonne' chežo, na' dan' naken ki, ba belážo lo da' bi naken chawe' da' žaken yežlyó nga dan' zdan láže'gak benách ka' da' kegle, nich gak gakžo kan nak Dios na'kze.

⁵ Che len, cha' žejle'le che Benne' Criston', le we' laže' gake ži'i laže'. Kate' ba nakle ži'i laže', le we' laže' gata' yela' žejní'il chele.

⁶ Kate' ba naple yela' žejní'il, le we' laže' nna bia' kwinle, na' kate' ba zna bia' kwinle, le gak zen laže', na' kate' ba nakle zen laže', le gak lázdole' yaž.

⁷ Kate' ba nakle lázdole' yaž, le ži'il lježle ka', na' kate' ba nži'ilele lježle ka', lezka' le ži'il yógo'te benách ka'.

⁸ Cha' ki žonle, na' zej žakže dot li laže' kan žonle da' ki, na' da' ki góngaken ga bi gak dáche'ze yela' žejlé' chele, na' chej gakže li laže' kan nónbia'le Xanžo Jesús, Benne' Criston'.

⁹ No benne' bi že' laže'e gone' ki, nake' ka to benne' lo chole, benne' nitle', dan' ba goł laže'e beyón Benne' Criston' le' chawe', na' beké'e dolá' ka' da' wbage'e zga'ale.

¹⁰ Che len, ži'na'do' ka', žala' chejsá' láže'le bliž Dios le'e, na' wžekze' le'e. Cha' gonle ki, bi chixlele.

¹¹ Ki gaken, Dios dot laže'e gonne' le'e latje chazle gan zna biá'teze Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o.

¹² Che len gónteza' ga chejsá' láže'le da' ki la'kze ba nnézkzelelen, na' ba nzi' lo na'le da' naken dot da' li, na' zkonlelen žin.

¹³ Žekla' neda' žala' yesá'a láže'le kan zej nak da' ki žakte ne zoa' nbana'.

¹⁴ Žala' gona' ki dan' nnezla' za' žin ža gata' neda'. Xanžo Jesús, Benne' Criston', ba gožkze' neda' gaken chia' ki.

¹⁵ Che len že' láže'li'a gona' ga chejsá' láže'tezle da' ki te gata'.

No benne' ka' blé'egekle' yela' bani' che Jesús

¹⁶ Bi bcháljento' le'e to da' dáche'ze katen' bzejni'ildo' le'e kan žin ža yelá' Xanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' nape' dot yela' wnná bia'. Neto' blé'ekzelto' yela' bani' zen chien'.

¹⁷ Blé'elto' Le' katen' Xažo Dios wdape' Le' ba la'ne, na' bka'n zene' Le', na' benlto' chi'i Dios, dan' bžojen latje bani' chie', na' wnné': "Benne' ni nake' Ži'na'. Nži'ila' Le', na' žaz laža'a Le'."

¹⁸ Neto' bénkzelto' chi'i na', dan' bžojen ya'abá che Dios katen' wzóalento' Xanžon' law ya'a la'y na'.

¹⁹ Dan' goken nak bian' nak dot da' li da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios ža ni'te, na' žala' we' láže'le dižan', dan' naken ka to yi' da' zza'ni' gan nak chol ni, na' zejte ža yelá' Bennen' nake' ka belj xšile chežo, na' zza'nin' lo yichj lázdole'.

²⁰ Da' ni žon byenle'en chejní'ilele, dan' znan: "Bi gak nitó benne', žakze chie', chejní'ile' da' wnná no benne' bchalje' lo wláz Dios."

²¹ Da' wnnagak benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios, bi bcháljgaken' dan' gónkezegekle', san bcháljgake' lo wláz Dios da' bchiz Dios Be' La'y lo yichj lázdole'gake'.

2

No benne' ka' žsédgekle' da' wen laže'

¹ Lezka' wnníta'gak benne' wen laže' ka', benne' ka' wnnázegake' bcháljgake' lo wláz Dios, benne' ka' wnníta'lgake' benách Israel ka'. Lezka' sóalengak benne' wen laže' ka' le'e, na' wsédgekle' le'e da' wen laže'. Lo yela' wen laže' chégake' wsédgekle' le'e da' naken chégakze', dan' gonen ga gon zož chele yebéj yichjle da' naken dot da' li. Žži'igake' che Xanžo, Bennen' beslé' žo'o. Dan' góngake' gonen ga wžia yi' Dios légake'.

² Zanle le'e gónlenle légake' tzen lo da' kegle da' góngake', na' dan' gonle bálele ki, na' nnegak benách ka' che diža' chawen' da' naken dot da' li.

³ Dan' dan láže'gake' yela' gape, wsédgekle' le'e da' wen laže', nich si'gake' da' naple. Ba nžog chegak benne' ka' kwia yi'gake' to chi'ize, na' za' žin ža na'.

⁴ Dios bi benít lawe' wbás che ya'abá chie' ka' katen' bzóagake' chela'ale xtiže'e, san bsejwe' légake' latje chol, gan zej nžeje' do ya, na' želbeze' ža na' katen' wžia yi' Dios légake'.

⁵ Lezka', bi benít law Dios benne' ka' wnníta'gake' ža ni'te katen' bsele'e nis yejw

da' bchinnjen yežlyó nga, na' bžia yi'e benne' wen da' zinnj ka', san beslé' Noé lo nisen', bennen' bzoa lie' che da' naken chawe'. Lezka' Dios beslé' yegaže ljež Noé na' lo nisen'.

⁶ Lezka', Dios bhogee' chegak benne' ka' wnníta'gake' lo yež Sodoma, na' lo yež Gomorra, na' bžia yi'e légage' len yi', na' beyákgake' de. Da' goken chégake' naken to da' zcheblen benne' ka' zóngake' da' kegle.

⁷ Katen' Dios bchinnje' yež ka', na' beslé' Lot, benne' chawen', lo yi' na'. Lot na' gok nyache' láže'li'e ni'a che da' kegle da' bengak benne' wen da' zinnj ka'.

⁸ Ka' goken dan' Lot, benne' chawen', wzóalene' légage', na' bl'e'ele', na' benle' da' bi naken chawe' da' bégake', na' dan' goke' laždo' yaž, che len gok nyache' láže'li'e yógo'te ža ni'a che da' kegle da' bégake'.

⁹ Ki naken, Xanžon' nnezle' yeslé' benne' ka' zžébegake' Le' lo na' da' xiwe', dan' žonen ga cho'ogak benách ka' nez doła', san zkweze' yela' zi' da' gone' benne' wen da' zinnj ka' na' zejte ža choge' chégake' gátgake' to chí'ize.

¹⁰ Gon zi'že' benne' ki, benne' zóngake' da' kegle da' ždan láže'gake', na' zži'igake' che yela' wnná bia' che Xanžon'. Zej nake' benne' wechóg laže' ka', na' zižje laže'. Bi zžébegake' nnégake' chegak wbás che ya'abá ka', wbás ka' zdágake' lo baní'.

¹¹ Wbás che ya'abá ka' náple'ežegake' yela' wnná bia', na' yela' wak ka' benne' ka', san wbás che ya'abá ka' bi žechóg láže'gake' yesbága'gake' no benne' žia law Xanžon'.

¹² Benne' ki zej nake' ka' bia yiže' ka', bia bi be žejní'igeklba', san nálgakba' nich no benne' sene' légakba', na' gote' légakba'. Znnégake' che da' bi žejní'igekle', na' kwia yi'gake' to chí'ize kan žak chegak bia yiže' ka'.

¹³ Dios yebi'e chégake' da' sáka'gake', dan' bsaka' zí'gake' benách ka'. Žékgekle' da' žak na'a ža naken da' yebélengekle'. Zej nake' ka' to yižwé' nožo', na' to da' zchinnjen, katen' žáwngake' le'e tzen, na' žebégekle' dan' žon láže'gekle' le'e.

¹⁴ Len yela' zze laže' chégake' zwíagake' no'le ka'. Bi nníta'gake' žize zóngake' doła'. Žóngake' ga zchíxgekle benne' ka' bi zej nake' choch kan žejlé'gake' che Benne' Criston'. Žiljtezgake' da' ždan láže'gake'. Dios ba bhogee' chégake' kwia yi'gake'.

¹⁵ Wléj yíchjgake' da' naken dot da' li, na' nchol yichj láždo'gake'. Žóngake' kan ben Balaam, ži'n Beor, bennen' bđan láželi'e yela' gape, na' bene' da' kegle dan' bđizjwgake' le'.

¹⁶ Dios bđil diže'e Balaam na' dan' bene' da' keglen'. To búrrodo' bcháljlenba' le' kan zchaljgak benne' ka', na' bséjwba' xnez Balaam na' gan zej'e lo yela' zži'i che Dios.

¹⁷ Zej nak benne' ki ka' to bđoa nis da' ba nbíž, na' lezka' ka' to bejw da' zche' be' wale. Ba nkweze Dios latje chégake' lo latje chol.

¹⁸ Ki zej nake' dan' zcháljgake' da' zenle'e lo yela' bi nnezle chégake', na' zkgóngekle' žin da' ždan láže'gak benách ka', na' zóngake' ga zchíxgekle benne' ka', benne' ba belágake' ladjw benne' ka' nchólgekle'.

¹⁹ Zchebe láže'gake' gata' yela' žeslá chegak yezika' benách ka', san légakkze' zej nžeje', na' žóntezgake' da' kegle. Zej nžej yógo'te benne' ka' lo na' da' zchen' yichj láždo'gake'.

²⁰ Cha' belágake' lo da' bi naken chawe' da' den yežlyó nga dan' bėnbía'gake' Xanžo' Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, na' naž sen da' kegle légage' da' yoble, dan' chen' légage', na' da' li bága'žegake' žia kate' se lawte ka' da' wbága'gake' zga'ale.

²¹ Gakže chawe' chégake' chela' batkle gónbia'gake' Bennen' zžoe' žo'o nez chawe' chien' ka' da' gak chégake' cha' bėnbía'gake' Le', na' naž wléj yíchjgake' diža' la'y da' bse-dle Dios légage'.

²² Ba gok chégake' da' znnan: Žeyéchj beko', žeyawba' da' beyebba'. Žeyáz koch lo gona', bian' za' bwazjžo.

3

Nnezlžo yelá' Xanžo

¹ Diža' ni naken da' bežopen' da' zzojan' chele, ljéža'do' ka'. Lo da' žópeten že' laža'a yesá'a láže'le kan zej nak da' ki.

² Le chejsá' laže' da' bchaljgak benne' la'y ka' ža ni'te, benne' ka' bcháljgake' lo wláz Dios. Lezka' le chejsá' laže' da' wnná Xanžon', Bennen' žeslé' žo'o, dan' bsédgekle benne' wbás ka' bsele'e Le'.

³ Da' nak blo da' žala' chejsá' láže'le, znnan ki: "Ža se lawte ža ka' la'gak benne' ka' góngake' da' kegle dan' ždan láže'gake'."

⁴ Gon ditjgekle' xtiža' Jesusen', na' nnágake': "Žižkze gok che dan' bchebe laže' Benne' Criston'? Wnné': Yelá'a da' yoble. Ža ni'te katen' gotgak ža xto'žo ka', na' zejte na'a ža, yógo'te žaken tlebe kan goken katen' wzó law žata' yežlyó nga na' zejte na'a ža."

⁵ Zžóagake' chela'ale da' goken ža ni'te. Bchalj Dios, na' wzó law nníta'gak ya'abá, na' yežlyó nga. Bžoj yežlyón' lo nis, na' wžén' gachje lawe'le nisen'.

⁶ Lezka' len nis Dios bchinnje' yežlyó nga ža ni'te katen' bsele'e nis yejw da' bžia yin' benách doła' ka'.

⁷ Ya'abá, na' yežlyó nga, da' ka' zej nni-tan' na'a ža, Dios zkweze' légaken na' zejte ža wchinnje' légaken lo yi'. Ki gaken, kan nak da' wnnakze Dios chégaken. Wzeye' légaken ža na' choge' chegak benách ka', benne' bi zej nake' chawe', kwia yi'gake'.

⁸ Ba gal láže'le le'e da' ni, ži'na'do' ka'. To ža naken law Xanžon' ka' zan gaywá' yiz ka', na'

zan gaywá' yiz ka' zej naken ɭawe' ɭe' ka to žaze.

⁹ Bi zžele Ẋanžon' gone' da' bchebe ɭaže'e gone'. Žékgekle baɭe benách zžele', san zbeze' zen ɭaže', na' zzozele' žo'o dan' bi žénele' kwia yi' nitó benne', san žénele' yeyát ɭáže'gak yógo'te benách ka'.

¹⁰ Kon yežinkze ža yelá' Ẋanžon' kan ɭɭa' to benne' wbán žel. Kate' žin ža na' te che ya'abá ɭen to žaxto' zen. Kwia yi'gak yógo'te da' zej nnitan' to ɭo yi' zen. Chey yežlyó nga, tzen ɭen da' ka' zej nnitan' yežlyó nga.

¹¹ Cha' kwia yi'gak yógo'te da' ki, žnakxkze žála' gonle? Žála' gakte ɭazdo' yaž, na' wdé kwinle ɭo na' Dios.

¹² Žála' kwezle ža yelá' Ẋanžon', na' we' ɭáže'le gonle ga žinte ža na' katen' ya'abá, na' da' ka' zej nnita' kwia yi'gaken ɭo yin'. ɭezka' chey dot yežlyó nga.

¹³ Ki gaken, san žo'o zbezžo da' bchebe ɭaže' Dios, gone' to ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe gan gak da' naken chawe'.

¹⁴ Che ɭen, ži'na'do' ka', kate' ne zbezle da' ki, le we' ɭaže' gakte dot chawe' ɭaw Dios, nich bi gak nitó benne' bi da' nnie' chele, na' kwezle cháwe'do' na' zejte ža na'.

¹⁵ Žála' nnézele zbez Dios zen ɭaže' nich gata' latje chegak benách ka' yelágake', kan lezka' wnná lježžo Pablo, dan' bzoje' chele le'e yiche, na' wdape' yelá' žejni'il da' bnezjw Ẋanžon' chie'.

¹⁶ Le'e yógo'te yiche da' zzoje', zchalje' kan zej nak da' ki, la'kze nwá'gaken da' ka' zej naken zede chejni'ilžon. Benne' bi nnezle ka', na' benne' ka' bi zej nake' dot ɭi ɭaže', zchíxgake' diža' ki. ɭezka' žóngake' chegak yezika' da' zej nyejwn le'e yiche la'y, dan' gonen ga wžia' yi' Dios ɭégake'.

¹⁷ Ba nnézkzelele da' ki, ži'na'do' ka'. Che ɭen le gape chi'i kwinle, nich benách ka' bi zej nake' chawe' bi gon ɭáže'gekle' le'e, na' bi ža' yichj ɭáždo'le kan žejle'le che Benne' Criston'.

¹⁸ Le we' ɭaže' gakte dot ɭi ɭaže' kan nónbia'le Ẋanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeslé' žo'o, na' nich ži'izelele ɭe'. iGa'n zene' ɭe' na'a, na' yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

DIŽA' NEŽW DA' BZOJ ZWA

Diža' da' nbánlenžon

¹ Zzojto' chele kan nak che Bennen' ba wzoakze' kate' bi na' soa yežlyó nga, na' kan nak da' benlto' da' bchalje', na' kan nak da' b'le'elto' da' bene'. Bwiáto' Bennen', na' wdanto'-ne'. Bennen' nake' Jesús, Bennen' nake' Diža' da' zej nbanlen benách ka'.

² Bennen' zej nbanlen benách ka' b'lo'e'lawe', na' b'le'elto'-ne'. Zzoa lito' chie' Le', na' zzenlto' le'e kan nak che Bennen' nbánlenžon. Bennen' wzóalene' Xažo Dios, na' bedjlo'e'lawe' ga zoažo ni.

³ Dan' b'le'elton', na' dan' benlton', zzenlto' le'e nich gakle le'e toze len neto'. Da' li yela' toze chežo naken len Xažo Dios, na' len Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios.

⁴ Zzojto' chele da' ki nich gak yebelžo dot láže'žo.

Dios nake' baní'

⁵ Da' ni naken da' benlto' da' bchalj Jesusen', na' naken da' zzenlto' le'e na'a. Ki znnan: "Dios nake' baní', na' bi zoa nitó da' naken chol len Le'."

⁶ Cha' nnažo: "Nakžo toze len Diosen'" na' cha' žonžo da' naken che da' chol, da' ni nak bian' žon láže'žo, na' bi žonžo da' naken dot da' li.

⁷ Na'a, cha' žonžo da' naken chawe', zdažo lo baní' kan Le' nake' chawe', na' zoe' lo baní', na' nakžo toze tožo len yetožo, na' xchen Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios, žeyonen žo'o chawe', na' žeká'n yógo'te doľa' da' nbága'žo.

⁸ Cha' znnazo: "Bi be doľa' nbága'žo" žon láže'lžo la' kwínžežo, na' bi nzi' lo na'žo da' naken dot da' li.

⁹ Cha' yexóalapažo law Dios doľa' da' nbága'žo, Le' žone' kan znnne', na' nake' chawe'. Yenít lawe' doľa' da' nbága'žo, na' yeyone' žo'o chawe', na' yeké'e yógo'te da' zia da' nbága'žo.

¹⁰ Cha' nnažo: "Bi be doľa' nbága'žo" gaken kan nnažo: "Dios žon laže'e" na' bi žonžo kan znnna xtiže'e.

2

Benne' Cristo zdie' xtiža'žo law Dios

¹ Le'e, zí'na'do' ka', zzoja' da' ki chele, nich bi gonle doľa'. Na'a, cha' no benne' gone' doľa', zoa to Benne' znnable' ni'a chežo law Xažo Dios, Bennen' lie' Jesús, Benne' Criston', Benne' chawen'.

² Nakkze' Le' Bennen' bde kwine', na' gote' nich beké'e doľa' da' wbága'žo žo'o law Dios. Gote' Le', kégeze nich beké'e doľa' da' wbága'žo žo'o, san lezka' nich beké'e doľa' da'

zej nbaga' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

³ Cha' žonžo kan nak da' bchi'le' žo'o, nnezlžo ba nónbia'žo Le'.

⁴ No benne' znnne': "Neda' nónbi'a Dios" san cha' bi žone' kan znnna da' wnnakze' Le', benne' ni žon laže'e, na' bi žone' da' naken dot da' li.

⁵ No benne' žone' kan znnna xtiža' Dios, da' li benne' ni nži'ile' Dios kan žala' gonžo. Cha' žonžo ki, nnezlžo nakžo che Dios.

⁶ Lezka', no benne' znnne': "Neda' naka' che Benne' Criston'" žala' gake' kan gok Benne' Criston' katen' wdé' yežlyó nga.

Bchi'le Benne' Cristo žo'o ži'ilžo lježžo ka'

⁷ Zí'na'do' ka', zzoja' chele da' bchi'le Criston' žo'o. Bi naken to da' kobe, san dan' wnnakze Dios ža ni'te, dan' wzí' lo na'le ža ni'te. Dan' wnné' ža ni'te naken da' ba benle.

⁸ Lezka' naken ka zzoja' chele to da' kobe, dan' ben Jesusen' dot kan znnan, na' lezka' žonle le'e kan znnan. Ki naken dan' ba zde che da' naken chol, na' baní' li laže' ba zza'nín'.

⁹ No benne' znnne': "Zoa' lo baní'" san cha' bi zle'ele' lježe' chawe', benne' ni ne žone' da' naken che da' chol.

¹⁰ No benne' nži'ile' lježe' zoe' lo baní', na' da' žonen ga chixle no benne' bi be gak gonen chie' le'.

¹¹ No benne' bi de lježe' chawe', žone' da' naken che da' chol, na' zde' lo da' chol. Bi nnezle' gan zeje', dan' žon da' naken chol ga nchol yichj lázda'we'.

¹² Zzoja' chele, zí'na'do' ka', dan' ba benít law Dios doľa' da' wbága'le. Ki bene' dan' žone' da' bchebe laže'e gonen'.

¹³ Zzoja' chele, le'e nakle ka xgak xkwide' ka', dan' nónbia'le Bennen' zoakze' kate' bi na' soa yežlyó.

Zzoja' chele, le'e nakle ka xkwide' ka', dan' ba belale lo na' da' xiwe'.

¹⁴ Ba bzoja' chele, zí'na'do' ka', dan' nónbia'le Xažo Dios.

Ba bzoja' chele le'e, nakle ka xgak xkwide' ka', dan' nónbia'le Bennen' zoakze' kate' bi na' soa yežlyó.

Ba bzoja' chele le'e, nakle ka xkwide' ka', dan' nakle waļe, na' nzi' lo na'le xtiža' Dios, na' ba belale lo na' da' xiwe'.

¹⁵ Bi ži'ilele yežlyó nga, na' kege da' de yežlyó nga. Cha' zoa no benne' nži'ile' dan' den yežlyó nga, bi nži'ile' Xažo Dios.

¹⁶ Ki naken, dan' žongak benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga da' bi žénele Xažo Dios, san žóngake' da' zdan láže'gake'.

Žóngake' da' zdan laže' bela' žen chégage'.

Žóngake' da' zdan laže' yej lágwage'.

Zka'n žen kwíngake' ni'a che da' zej nape'.

Ki zej nak da' kegle ka' da' žóngake'.

17 Te che yežlyó nga, na' che da' zdan láže'gak benách ka', san no benne' žone' kan žénele Dios soe' to chi'ize.

Bennen' zchalje' da' li, na' bennen' žon laže'e

18 Zi'na'do' ka', ba zoažo ža ze lawte ža ka' che yežlyó nga. Ba bénlele la' bennen' zži'e che Benne' Criston', na' na'a ba wzó law zej nnita' benne' zan, benne' zži'igake' che Benne' Criston'. Che len nnežlžo ba zoažo ža ze lawte ža ka'.

19 Benne' ki bežóygake' ládjwžo žo'o, san bi gókgake' toze len žo'o. Chela' gókgake' toze len žo'o, gá'ntezgake' len žo'o. Na'a, bežóygake', nich gak bia' bi zej nake' yógo'tegake' toze len žo'o.

20 Na'a, Dios Be' La'y zóalene' le'e, na' nnézkzelele da' naken dot da' li.

21 Zzoja' chele dan' ba nnézele da' naken dot da' li, na' kege dan' bi nnézlelen. Lezka' nnézele bi žon laže' no benne' nnezle' da' naken dot da' li.

22 ¿Nozke bennen' žon laže'e? Žon laže' bennen' zgne' bi nak Jesús Bennen' bseła' Dios. Benne' ni nake' bennen' zži'e che Benne' Criston', dan' zgne' bi nak Dios Xa Jesusen', na' lezka' zgne' bi nak Jesusen' Zi'n Dios.

23 No benne' zži'e che Zi'n Dios, bi zoalen Xažo Dios le'. No benne' zgne' kwáselo Jesusen' nake' Zi'n Dios, lezka' Xažo Dios zóalene' bennen'.

24 Na'a, le we' laže' gá'nteze da' bénlele ža ni'te len le'e. Cha' gá'nteze da' bénlele ža ni'te len le'e, lezka' le'e gá'nteze len Zi'n Dios, na' lezka' len Xažo Dios.

25 Da' ni naken da' bchebe laže' Dios, wnné' gonne' yela' nban da' zejlí kanne chežo.

26 Zzoja' chele da' ni kan nak chegak benne' ka' žénegekle' gon láže'gekle' le'e.

27 Na'a, Dios Be' La'y zóalene' le'e. Benne' Criston' bséla'kze' Le' chele, na' Lekze' zóalenteze' le'e. Che len bi žon byenen wsedle no benne' le'e, dan' Be' La'y na' žsedle' le'e. Zóalene' le'e, na' zchalje' da' li, na' bi žon laže'e. Kan ba bsdle' le'e, le gá'nteze len Benne' Criston'.

28 Na'a, zi'na'do' ka', le gá'nteze len Benne' Criston' nich katen' yel'é le'e, na' gak wxén láže'žo Le', na' bi yedoé'elžo kate' žinžo lawe' Le' katen' yel'é.

29 Cha' nnézele le'e Dios nake' chawe', lezka' žala' nnézele yógo'te benne' ka' žóngake' da' naken chawe' zej nake' zi'n Dios.

3

No benne' ka' zej nake' zi'n Dios

1 Le wia kan nži'ile'el Xažo Dios žo'o, dan' bene' ga ležo zi'n Dios na'kze. Che len benne' ka' nnita'gake' yežlyó nga bi nónbia'gake' da'

nakžo, dan' bi beyónbia'gake' da' nak Jesusen'.

2 Zi'na'do' ka', na'a ba nakžo zi'n Dios, na' bi na' la' law da' gakžo. Nnezlžo kate' wloé'e law Jesusen', gakžo kan nake' Le', dan' le'elžo-ne' kan nakkze' Le'.

3 No benne' žxen laže'e gake' kan nak Jesusen', že' laže'e gake' chawe' kan nak Jesusen' chawe'.

4 No benne' žone' doła' zži'e che xtiža' Dios, dan' nak doła' da' zži'in che xtiža' Dios.

5 Nnézele bloe' le' law Jesusen' nich beké'e doła' da' wbága'žo, na' bi be doła' žone' Le'.

6 No benne' nake' toze len Jesusen' bi žone' doła'. No benne' žone' doła' batkle'ble'e' Le', na' bi nónbi'e' Le'.

7 Zi'na'do' ka', le gape chi'i kwínle nich bi gon láže'le no benne' le'e. No benne' žone' da' naken chawe', nake' chawe' kan nak Jesusen' chawe'.

8 No benne' žónteze' doła' nake' che da' xiwe', dan' žónteze da' xiwen' doła' kate' bi na' soa Adán. Che len bedjloé'e law Zi'n Dios, nich wsejwe' xnez da' xiwen' nich bi be gak gonen chežo.

9 No benne' nake' zi'n Dios bi žónteze' doła', dan' zóateze Be' La'y che Dios len le', na' bi žone' doła' dan' nake' zi'n Dios.

10 Ki zej nak bia' benne' ka' zej nake' zi'n Dios, na' benne' ka' zej nake' zi'n da' xiwe'. No benne' bi žone' da' naken chawe', na' bi nži'ile' lježe', bi nake' che Dios.

Žala' ži'ilžo lježžo ka' zej nake' che Jesús

11 Da' ni naken da' ba benl-le ža ni'te, da' znnan: "Žala' ži'ilžo lježžo tožo yetožo."

12 Bi žala' gonžo kan ben Kaín, zi'n Adán. Gok Kaín na' che da' xiwe', na' betbe' bi' bíche'be'. ¿Biz chen' betbe' bi' bíche'be'? Betbe' lebe' dan' ben Kaín na' da' bi goken chawe' law Dios, san da' ben bi' bíche'ben' goken chawe'.

13 Zi'na'do' ka', bi yebánlele cha' benách ka' nnita'gake' yežlyó nga bi zej de le'e chawe'.

14 Nnezlžo ba wdežo lo yela' got, na' ba napžo yela' nban da' zejlí kanne dan' nži'ile'žo lježžo ka'. No benne' bi nži'ile' lježe' ka', ba nakkze' ka to benne' gat.

15 No benne' bi zle'e'le' lježe' chawe', nake' ka to benne' wetw benách ka', na' nnézele nitó benne' wetw benách ka' bi nape' yela' nban da' zejlí kanne.

16 Ki nónbia'žo yela' nži'il da' naken li laže', dan' bde Jesusen' yela' nban chie', na' gote' lo wlazžo žo'o. Lezka' žo'o žala' wdežo yela' nban chežo, nich gáklenžo lježžo ka'.

17 Na'a, no benne' de yela' wnni'a chie', dan' naken che yežlyó nga, na' zle'e'le' lježe', zoa bi da' žiážjele', na' cha' bi žeyache' láže'le' le', bi da' wnezjwe' chie', ¿wak nnažo zoalen yela' nži'il che Dios bennen'?

¹⁸ Zí'na'do' ka, žala' ži'ilžo lježžo ka, kege len díža'ze o lo yela' zneze chežo, san dot láže'žo, na' len dot yela' žon chežo žala' ži'ilžo lježžo ka'.

Da' žxen láže'žo law Dios

¹⁹⁻²⁰ Cha' ki nži'ilžo lježžo ka, nnezlžo nakžo che Bennen' nakkze' da' li, na' law Dios gak kwe' ži yichj lázdo'žo katen' zchebe lázdo'žo žo'o, dan' nakže da' li da' žna Dios ka da' žna lázdo'žo, na' Le' nnézkzele' yógo'te.

²¹ Zí'na'do' ka, cha' bi zchebe lázdo'žo žo'o, zoa da' žxen láže'žo law Dios,

²² dan' nnezlžo gonne' chežo bíte'teze da' nnablžo Le'. Ki naken dan' žonžo kan žna da' bchi'le' žo'o, na' da' žaz laže'e' Le'.

²³ Ki nak da' bchi'le' Dios, wnné' žala' chejle'žo che Jesús, Benne' Criston', Zi'ne', na' ži'ilžo lježžo ka' kan lezka' bchi'le' Zi'ne' žo'o.

²⁴ Benne' ka' žóngake' da' bchi'le' Dios zóalengake' Le', na' Dios na'kze zóalene' benne' ka'. Ki nnezlžo Le' zóalenteze' žo'o, dan' ba bsele'e' Dios Be' La'y nich bed-žoalene' žo'o.

4

Da' nak bia' zoalen Dios Be' La'y žo'o

¹ Zí'na'do' ka, bi chejle'le che no benne' žnnaze' Dios Be' La'y zóalene' le', san le si' bia' bennen', cha' Dios Be' La'y zóalene' le', dan' zdagak benne' zan yežlyó nga, benne' ka' žon láže'gake', na' žnnágake' žcháljgake' lo wláz Dios.

² Ki gónbia'le no benne' zoalen Dios Be' La'y le'. Bennen' žnne' kwáselo kan bla' Jesús, Benne' Criston', na' žnne' nake' Bennen' bseła' Dios, na' golje' benách, nak bennen' che Dios.

³ Lezka', no benne' bi žnne' kwáselo kan bla' Jesús, Benne' Criston', na' žnne' bi golje' benách, bi nake' che Dios. Benne' ni nake' che bennen' žži'e che Benne' Criston', bennen' ba bénlele yide', na' na'a ba zde' yežlyó nga.

⁴ Zí'na'do' ka, nakle che Dios, na' nápzele yela' wak ka benne' ka' žon láže'gake', dan' Bennen' zóalene' le'e napže' yela' wak ka bennen' zde' yežlyó nga.

⁵ Légage' zej nakze' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Che len žcháljgake' che da' naken che yežlyó nga, na' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga zze nággake' chégake'.

⁶ Nakžo žo'o che Dios. No benne' nónbi'e Dios zze nage' chežo. No benne' bi nake' che Dios bi zze nage' chežo. Ki nónbia'žo no bennen' yoe'e Dios Be' La'y, Ben' žchalje' da' li, na' lezka' bennen' yoe'e ben' da' žon lažen'.

Yela' nži'il li laže' zá'zen lo na' Dios

⁷ Zí'na'do' ka, žala' ži'ilžo lježžo ka', dan' yela' nži'il zan' lo na' Dios, na' no benne'

nži'ile' lježe' ka' nalje' ni'a che Dios Be' La'y, na' nónbi'e Dios.

⁸ No benne' bi nži'ile' lježe' ka', bi nónbi'e Dios, dan' yela' nži'il zan' lo na' Dios.

⁹ Ki bla' law kan nži'il Dios žo'o. Bsele'e tliča'tekze Zi'ne' yežlyó nga, nich gata' yela' nban da' zejlí kanne chežo ni'a chie' Le'.

¹⁰ Ki nak bia' yela' nži'il da' naken li laže', kege kan nži'ilžo Dios, san kan Le' bži'ile'e'le' žo'o, na' bsele'e Zi'nkze' nich bi'e doła' da' wbága'žo žo'o, na' Le' gote' ni'a chen.

¹¹ Zí'na'do' ka, cha' ki bži'ile'e'le' Dios žo'o, žala' ži'ilžo lježžo ka'.

¹² Batkle ble'el no benne' Dios, san cha' nži'ilžo lježžo ka', Dios na'kze zóalene' žo'o, na' na'a nži'ilžo Diosen' dot láže'žo.

¹³ Nnezlžo zóalengžo Dios, na' Le' zóalene' žo'o, dan' bsele'e' Dios Be' La'y, nich bed-žoalene' žo'o.

¹⁴ Neto' ble'elto' da' ben Xažo Dios, na' zzoa liton'. Le' bsele'e' Zi'nkze', Bennen' žeslé' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

¹⁵ No benne' žnne' kwáselo Jesusen' nake' Zi'n Dios, Dios na'kze zóalene' bennen', na' le' zóalene' Diosen'.

¹⁶ Žo'o nnezlžo, na' žejle'žo nži'il Dios žo'o. Yela' nži'il zan' lo na' Dios, na' no benne' nži'ile' lježe' ka', zóalene' Diosen', na' Dios na'kze zóalene' le'.

¹⁷ Ki žon žin yela' nži'il lo yichj lázdo'žo. Žonen ga biž zžebežo za chog Dios chegak benách ka' gátgake'. Kan nak Jesusen', lezka' nakžo žo'o yežlyó nga.

¹⁸ Cha' nnezlžo nži'il Dios žo'o, bi be zžebežo. Kate' nnezlžo nži'il Dios žo'o, žone' Le' ga bi zžebežo. No benne' zžebe' da' sake'e' bi nnezle' nži'il Dios le'.

¹⁹ Žo'o nži'ilžo Dios, dan' Le' bži'íkzele' žo'o zga'ale'.

²⁰ Cha' no benne' žnne': "Neda' nži'ila' Dios" san cha' bi nape' lježe' ka' chawe', benne' ni žon laže'e. No benne' bi nži'ile' lježe' ka', benne' ka' zle'e'le', žnakxkze gak ži'ile' Dios, na' batkle ble'e'le' Le'?

²¹ Ki bchi'le' Jesusen' žo'o, na' wnné': "No benne' nži'ile' Dios, žala' ži'ile' lježe' ka'."

5

Wak soelžo da' žak chežo yežlyó nga

¹ No benne' žejlí'e nak Jesús Benne' Criston', Bennen' bseła' Dios, benne' ni nake' ži'n Dios, na' no benne' nži'ile' Dios, Bennen' bzoe' le', lezka' žala' ži'ile' lježe', bennen' lezka' nake' ži'n Dios.

² Ki žákbe'elžo nži'ilžo benne' ka' zej nake' ži'n Dios. Naken ki cha' nži'ilžo Dios, na' žonžo kan žna xtiže'e.

³ Ki nak bia' nži'ilžo Dios. Naken ki cha' žonžo kan žna xtiže'e, na' bi nak zede dan' bchi'le' žo'o gonžo.

⁴ No benne' nake' zi'n Dios zzoale' da' žak chie' yežlyó nga. Ba bzoelžo da' žak chežo yežlyó nga dan' žejle'žo che Jesús, Benne' Criston'.

⁵ ¿Nož bennen' zzoale' da' žak chie' yežlyó nga? Bennen' žejli'e Jesusen' nake' Zi'n Dios žone' ki.

Dios Be' La'y zzoa lie' che Benne' Cristo

⁶ Ki bløe' e law Jesús, Benne' Criston'. Golje', na' bezóe' nis, na' blalje' xchene', na' kégeze bezóe' nis, san lezka' blalje' xchene'. Dios Be' La'y nake' Bennen' zzoa lie' che Zi'n Dios, dan' nak dot da' li da' zchalj Dios Be' La'y.

⁷ Chonne benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios, benne' ka' zzoa lígake' che Jesusen'. Zej nake' Xažo Dios, na' Zi'n Dios, Bennen' lie' Diža', na' Dios Be' La'y. Chonne' ki, toze zej nake'.

⁸ Lezka', chonne da' ka' zzoa lígaken chie' yežlyó nga, Dios Be' La'y, na' da' bezóa Benne' Criston' nis, na' žen da' blalje' le'e yag kroze, na' da' chonne ki, toze kan znnágaken.

⁹ Cha' si' lo na'žo da' zzoa lígak benách ka' kan nak Jesusen', da' zzoa likze Dios záka'le'ežen. Da' bzoa li Dios naken da' wnné' kan nak che Jesusen', katen' wnné' nake' Zi'nkze'.

¹⁰ No benne' žejli'e che Zi'n Dios, nzi' lo ne'e da' bzoa li Dios. Cha' no benne' bi žejli'e da' wnnakze Dios, na' wak nnažo: znná bennen': "Dios žon laže'e." Ki naken dan' bi bejli'e da' bzoa li Dios che Zi'ne'.

¹¹ Da' ni naken da' bzoa li Dios. Wnné' ba benne' yela' nban da' zejli' kanne chežo, na' Zi'ne' na' nake' Benne' žonne' chežo yela' nban na'.

¹² No benne' zoalen Zi'n Dios le', nape' yela' nban da' zejli' kanne. No benne' bi zoalen Zi'n Dios le', bi nape' yela' nban na'.

Nnezlžo napžo yela' nban da' zejli' kanne

¹³ Zi'na'do' ka', le'e na' žejle'le che Zi'n Dios, zzoja' chele da' ni nich nnézele ba nape' yela' nban da' zejli' kanne, na' ki gaken, gak li laže' kan žejle'le che Zi'n Dios na'.

¹⁴ Da' ni naken da' žxen láže'žo Le'. Cha' bi da' nnablžo-ne' kan žénele' Le', Le' ženle' chežo žo'o.

¹⁵ Cha' nnezlžo ženle' chežo kan nak bi da' znnablžo-ne', lezka' nnezlžo ba napžo da' znnablžo-ne'.

¹⁶ Cha' no benne' le'ele' lježe' žone' dolá da' bi žonen ga gate', wak nnable' Dios lo wláz bennen', na' Le' wnezjwe' yela' nban chie'. Ki znnia': wak nnáblele lo wláz benne' ka' žóngake' dolá da' bi žonen ga gatgak benne' ka'. Zoa dolá da' žonen ga gat no benne'. Bi znnia' nnáblele lo wláz no benne' žone' dolá ki.

¹⁷ Yógo'te da' kegle naken dolá', san zoa dolá' da' bi žonen ga gat no benne' žonen'.

¹⁸ Nnezlžo no benne' nake' zi'n Dios bi žónteze' dolá dan' Zi'nkze Dios žape chi'e bennen', na' da' xiwe' bi be gak gonen chie'.

¹⁹ Nnezlžo yo'ožo lo na' Dios, na' yógo'te benách ka', benne' ka' že' láže'gake' da' de yežlyó nga, zej yoe'e lo na' da' xiwe'.

²⁰ Na'a, nnezlžo ba blá' Zi'n Dios nga, na' benne' yela' žejni'il chežo, nich gónbia'žo Bennen' nake' dot da' li. Zóalenžo Bennen' nake' dot da' li dan' zóalenžo Jesús, Benne' Criston', Zi'n Dios. Benne' ni nake' Dios da' li, na' Bennen' žonne' yela' nban da' zejli' kanne chežo.

²¹ Zi'na'do' ka', le gape chi'i kwínle nich bi wká'n zenle lo'a ka'. Ka'kze gaken.

DIŽA' BEŽOPE DA' BZOJ ZWA

¹³ Xkwide' ka' che no'le bilo', no'len' wžekze Dios, žápegake' le' "Padiox." Ka'kze gaken.

Benne' nake' dot da' li, na' yela' nži'il

¹ Neda', Zwa, žapa' le' "Padiox", no'le wžekze Dios, na' žapa' "Padiox" yógo'te zi'no' ka'. Nži'ila' le'e dan' nónbia'žo Benne' nake' dot da' li, na' kege nedza', san lezka' yógo'te benne' ka', benne' zej nzi'e xtiža' Dios da' naken dot da' li, zej nži'ile' le'e. Naka' benne' gole, žape chi'a benách ka' che Benne' Criston'.

² Nži'ilto' le'e dan' yo'o lo yichj lázdo'žo xtiža' Dios da' naken dot da' li, na' sóalentezen žo'o.

³ Znnabla' Xažo Dios len Xanžo Jesús, Benne' Criston', Zi'nkze Diosen', gon chawe'e le'e, na' yeyache' láže'le' le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le dan' nak dot da' li xtiže'e, na' nži'ile' le'e.

⁴ Bebéle'ela' katen' benla' žongak zi'no' ka' kan zna xtiža' Dios da' naken dot da' li, dan' žóngake' kan bchi'le Xažo Dios žo'o.

⁵ Na'a, žáta'yoela' le', nó'ledo', gono' kan zna da' bchi'le Jesusen'. Bi zzoja' chio' to da' kobe. Zzoja' da' bchi'le Jesusen' žo'o ža ni'te, katen' wnné' žala' ži'ilžo lježžo ka'.

⁶ Ki nak bia' nži'ilžo Dios. Naken ki cha' žonžo kan bchi'le' žo'o. Dan' bchi'le' naken nich ži'ilžo lježžo ka' kan ba bēnlele le'e ža ni'te.

No benne' ka' žon láže'gekle' žo'o

⁷ Da' ni žapa' le'e: dan' ba zdagak benne' zan yežlyó nga, benne' ka' žon láže'gake', na' bi nzi' lo ná'gake' kan bla' Jesús, Benne' Criston', golje' benách. No benne' žone' ki, nake' benne' wen laže', na' zži'e che Benne' Criston'.

⁸ Le gape chi'i kwindle nich bi wnitle da' ba naple dan' žonle xchin Benne' Criston', san le we' laže' gata' chele dot da' žala' si'le lo na' Dios.

⁹ No benne' wsedle' le'e da' nža' kan nak dan' bsdle Benne' Criston', bi zoalen Dios bennen'. Xažo Dios len Zi'nen' zóalene' no benne' žónteze' ka' zna xtiža' Benne' Criston'.

¹⁰ Cha' no benne' ze'e gan zoale, na' žsedle' to da' yoble, bi wlēblele bennen' ližle, na' bi ye'le-ne': "Dios gon chawe'e le'."

¹¹ No benne' ži'e le': "Dios gon chawe'e le'", žónlene' le' tzen da' kegle da' žone'.

Zwa žxen laže'e le'ele' lježe' ka'

¹² La'kze žala' yapa' le'e da' zan, bi žēnela' wzoja' yógo'ten le'e yiche. Žxen laža'a la'a gan zoale, na' wchalžžo kwáselo, nich gak yebelžo dot láže'žo.

DIŽA' BEYONNE DA' BZOJ ZWA

Da' chawe' da' žon benne' lie' Gayo

¹ Neda', Zwa, žapa' le' "Padiox", Gayo, benne' ži'i laže'. Naka' benne' gole, žape chi'a benách ka' che Benne' Criston'. Nži'ila' le' dot laža'a.

² Ljéža'do', znnabla' Dios gon chawe'e le' lo yógo'te da' žono', na' lezka' so' chawe', kan že' chawe' be' nakkzo'.

³ Žebela' dan' zla'gak lježžo ka' ga zoa' ni, na' zzoa lígake' kan nako', na' znnágake' nako' li laže', na' žono' kan znaa xtiža' Dios, da' naken dot da' li.

⁴ Bi be zoa da' žonžen ga žebela' ka da' ni, kate' ženla' benne' ka' zej nake' ka xkwide' chekza' ka' žóngake' kan znaa da' naken dot da' li.

⁵ Ljéža'do', žono' da' naken dot chawe' kate' žákleno' lježžo ka', la'kze bi na' gónbi'o yógo'tegake'.

⁶ Lježžo ki zzoa lígake' kan nak chio' le' lawgak benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' nga, na' zžeňgekle' neto' kan nži'ilo' légake'. Žono' da' nak chawe' kate' žegó'o légake' nez, na' žákleno' légake' kan žala' gono' chegak benne' ka' žóngake' xchin Dios, nich yeyó'ogake' binlo nez.

⁷ Légake' bžójkake' nga dan' zej nži'ile' Jesús, na' bi be zzi'gake' lo na'gak benne' ka' bi zej nake' toze len Benne' Criston'.

⁸ Che len žala' gapžo ba la'ne benne' ka' žóngake' ki, nich gónlenžo légake' tzen žin che da' naken dot da' li.

Da' kegle da' žon benne' lie' Diótréfes

⁹ Ba bzoja' da' wzejni'ilen benách ka' che Benne' Criston', benne' ka' nníta'gake' ga na', san Diótréfes, bennen' zdan laže'e gake' blo ladjwgake', bi žape' neto' ba la'ne.

¹⁰ Che len, cha' yida' gan zoale, wsá'a láže'le kan zej nak da' žone' le' katen' dobžo. Znnie' cheto' da' wen laže'. Bi žaz laže'e da' nize, san lezka' bi žape' ba la'ne lježžo ka' zžingake' ga na', na' žsejwe' xnezgak benne' ka' žénegekle' gápegake' benne' ka' ba la'ne, na' žebeje' légake' ladjw benách ka' che Benne' Criston'.

¹¹ Ljéža'do', bi gono' kan žongak benne' ka' žóngake' da' kegle, san kan žongak benne' ka' žóngake' da' naken chawe' žala' gono'. No benne' žone' da' naken chawe' nake' che Dios, san no benne' žone' da' kegle batkle bėnbi'e Dios.

Da' chawe' da' žon benne' lie' Demetrio

¹² Yógo'te lježžo ka' zzoa lígake' che Demetrio, dan' nak bia' žone' da' naken dot

da' li. Lezka' neto' zzoa lito' chie', na' nnezlo' da' zchaljto' kan nak chie' le' naken dot da' li.

Da' znnab Zwa law Dios

¹³ Gónela' wzoja' chio' da' zanže, san bi žénela' wzojan' le'e yichze.

¹⁴ Na'a, žxen laža'a lé'etela' le', na' wchaljžo kwáselo.

¹⁵ Znnabla' Dios wká'n žie' yichj laždo'o. Benne' ka' zej nnite'e nga, benne' ka' zej nži'ile' žo'o, žápegake' le' "Padiox." Lezka' le', wdape "Padiox" to to benne' ka' zej nži'ile' žo'o. Ka'kze gaken.

DÍŽA' DA' BZOJ JUDAS

Judas žape' "Padiox" benne' ka' wžekze Dios

¹ Neda', Judas, žapa' le'e "Padiox", nakle benne' ka' bliž Ťažo Dios le'e, na' nži'ile' le'e, na' žape chi'e le'e dan' nakle toze len Jesús. Naka' benne' gole, na' wen žin che Jesusen', Benne' Criston', na' lezka' naka' ljež Jakob.

² Znnabla' Dios yeyache' láže'le' le'e, na' ži'ile'le' le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le.

Benne' wen laže' ka'

³ Ži'na'do' ka', gok láže'li'a wzoja' chele kan nak yela' žeslá da' napžon, san žon byenen wzejni'ila' le'e nich dot láže'le' tíl-lenle benne' ka' zži'igake' che da' žejle'žo che Dios, dan' bde Dios to chi'ize lo na'gak benne' ka' zej nake' che Leze' nich wžegake' dižan' lawgak yógo'te benách ka'.

⁴ Ki žon byenen gona' dan' bałe benne' ba wyázlengake' žo'o bagáche'ze, benne' ka' Dios bzoe' chégake' ža ni'te choge' chégake' gátgake' to chi'ize. Benne' ka' bi zka'n zéngake' Dios. Dan' že' laže' Dios žo'o, žékgekle' bi bága'gake' žia cha' góngake' da' kegle. Zži'igake' che Ťanžo Jesús, Benne' Criston'. Toze' Le' zna bi'e žo'o.

⁵ Ba nnézkzelele da' ki, san žénela' wsá'a láže'le kan ben Ťanžo Dios. La'kze beslé' benách Israel ka' katen' bebeje' légake' lo yežlyó Egípto, wé na' bžia yi'e benne' ka' wnníta'gake' ládjwage', benne' ka' bi bejlé'gake' chie' Le'.

⁶ Lezka', Dios bsejwe' wbás che ya'abá chie' ka' lo latje chol, wbás ka' bi béngake' xchíngake', san bká'ngake' latje chégake'. To chi'ize zej nžeje' ga na', na' zejte ža wchínnj Dios yežlyó nga.

⁷ Lezka' goken chegak yež Sodoma, na' yež Gomorra, na' chegak yež ka' bdílegaken yež ki. Kan bengak wbás che ya'abá ka', bži'igake' che Dios, lezka' bengak benne' ka' wnníta'gake' lo yež ka'. Bde kwíngake' nich béngake' da' bi naken chawe', na' da' wzé láže'gake', dan' žonen ga žedoe'elžo. Na'a, dan' bsaka' ži' Dios légake' lo yi' da' bi yeyolen, dan' goken chégake' naken to da' zcheblen yógo'težo, nich bi gonžo kan bengak benách ka'.

⁸ La'kze gogkak da' ki, lezka' žongak benne' ki, benne' ka' žóngake' kan znnégekke' yele. Zka'n dítgake' bela' žen chégake'. Zži'igake' che da' bchi'le Dios žo'o, na' znnégekke' chegak benne' wnná bia' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios.

⁹ Migel na'kze, wbás blo che ya'abá, katen' bdíl-jene' da' xiwe' nich gak yeké'e bela' žen che Moisés, bi bežogle' wzie' da' xiwe' žia, san gožen': "Ťanžo Dios tíle' le'."

¹⁰ San benne' ki znnégekke' chegak da' ka' žon Dios, da' ka' bi žejni'igekle', na' da' ka' žejni'igekle' žakze chégake' kan žongak bia yixe' ka', bia ka' bi žejni'igekliba', da' ki zžóngekke' žin, na' žžia kwíngake' žia.

¹¹ Da' nyáche'le'e gaken chégake' dan' ba béngake' dola' kan ben Káin, na' lo yela' zdan láže' chégake' ba bchíxgekke' kan bchíxle Balaam nich si'e mežw, na' ba nžog chégake' gátgake' kan got Koré katen' bži'e che Moisés.

¹² Benne' ki žáwgake' tzen len le'e kate' žawle yela' waw ka' lo yela' nži'il chele. Žóngake' ga zchíxgekke' benne' ka' zej nake' toze len le'e, dan' žej' žáwgakze'. Zej nake' ka' benne' ka' žala' wáwgake' žila' ka', san zwaw kwíngakze'. Zej nake' ka' to bejw ya'abá da' bi nwan' nis, na' be' zchen' légaken nile na'le. Lezka' zej nake' ka' yag ka' ba bžin ža bi da' kwíagaken san bi be želbian, na' lezka' zej nake' ka' to yag da' ba wbižen dot lwen, na' ba nlažon'.

¹³ Lezka' zej nake' ka' nisdó' katen' zžó'anen, na' nwan' bebe lawlen, da' zloe'elen kan nak yela' sto' da' žóngake'. Zej nake' ka' belj ya'abá ka', da' ka' wdégakba' cheJa'ale. Dios ba bchoge' chégake' byéjwage' to chi'ize lo latje chol.

¹⁴ Kan nak chégake' bchalj Enok, bennen' wbáblene' da' gaže kwe' za'só Adán, katen' bchalje' lo wláz Dios, na' wnné': "Le wia nga, za' Ťanžon' len zan gaywá' benách ka' žónlengake' Le' tzen, benne' ka' zej nake' che Leze'.

¹⁵ Ze'e Le' nich wsaka' ži'e yógo'te benne' ka', na' choge' chegak yógo'te benne' ka' žóngake' da' kegle gátgake'." Ki gone' ni'a che yógo'te díža' ži' da' wnnegak benne' dola' ka' chie' Le'.

¹⁶ Benne' ki znnégekke' chie' Le', na' žon dítgekke' Le', na' žóngake' kan nak da' zdan láže'gake'. Zcháljgake' lo yela' zka'n zen kwíngake', na' nich ká'gake' yela' wnni'a chegak benách ka', zka'n zéngake' légake'.

Judas žse'e láže'gak benne' ka' che Jesús

¹⁷ Na'a, ži'na'do' ka', le chejsá' laže' da' bchaljgak benne' wbás ka' che Ťanžo Jesús, Benne' Criston', ža ni'te.

¹⁸ Benne' ka' belyi'e le'e: "Ža se lawte ža ka' wloé'e lawgak benne' ka' gon dítgekke' da' ka' zej naken la'y, na' góngake' da' kegle da' zdan láže'gake'."

¹⁹ Benne' ki zlá'agake' lažle. Zcháljgake' lo yela' benachze chégake', na' Dios Be' La'y bi zóalene' légake'.

²⁰ Na'a, ži'na'do' ka', le soa choch kan nak yela' žejlé' chele, da' naken la'y. Le wchaljen Dios, wkónlele žin yela' wak che Dios Be' La'y.

²¹ Le ga'nlen Dios, Bennen' nži'ile' žo'o, na' le kwez ža na' wloé'e law Ťanžo Jesús, Benne' Criston', Bennen' žeyache' láže'le' žo'o, nich gata' yela' nban da' zejli' kanne chežo.

²² Le gon choch benne' ka' žak chope
láže'gake'.

²³ Le gon ga yelágake', da' gaken kan yebe-
jle légage' lo yi'. Lo yela' zžebe chele le yey-
ache' laže'l yezika' benách ka'. Le gape chí'i
kwinle, nich bi gónlenle légage' tzen da' kegle
da' žóngake'.

Da' zka'n zen Dios

²⁴⁻²⁵ Dios tlichá', Bennen' nnézkzele'
yógo'te, Bennen' beslé' žo'o ni'a che da' ben
Xanžo Jesús, Benne' Criston', nape' yela' wak
gape chí'e le'e, nich bi wchíxelele, na' nich
wzie' le'e lawe' Le' gan zoe' lo baní' li laže'.
Gone' le'e dot chawe', na' ga yebéle'elele.

¡Gakkze che Dios yela' ba, na' yela' zen, na'
yela' nak blo, na' yela' wnná bia', na'a ža, na'
yógo'te ža da' zá'gaken! Ka'kze gaken.

DA' BŁOE'EL DIOS ŻWA

Da' b'loe'el Dios Żwa kan nak che Jesús

¹ Da' ni naken to da' b'loe'el law Jesús, Benne' Criston', da' benn Dios Le' latje w'łoe'ele' benne' wen žin chie' ka' kan zej nak da' ka' žon byenen la' gáktegaken. Jesusen' bsele'e to wbás che ya'abá chie', wbasen' bzejni'ile' neda', Żwa, benne' wen žin che Benne' Criston'. Wbás che ya'abán' b'loe'ele' neda' kan zej nak da' ki.

² Neda', Żwa, zzoja' da' ni da' naken dot da' li kan nak yógo'te da' b'le'ela', na' zzoa lia' che x'tiža' Dios, na' che da' naken dot da' li da' b'loe'el Jesús, Benne' Criston', neda'.

³ Ba nez zen gaken che no benne' gole' da' ni, na' ba nez zen gaken chegak benne' ka' wzé nággake' che no benne' gole' x'tiža' Dios ni, na' góngake' kan z'na da' ni, dan' za' gaken.

Da' že' Jesús gaže kwe' benách chie' ka'

⁴ Neda', Żwa, zzoja' da' že' Jesusen' gaže kwe' benách chie' ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia. Dios, Bennen' zoakze', na' wzóateze', na' za' yide', z'nnabla'-ne' gon chawe'e le'e, na' wká'n žie' yichj lázdo'le. Žónlengak gaže be' che ya'abá Le' tzen, be' ka' zej nntan' lawe' Le' gan ži'e, z'na bi'e.

⁵ Lezka' žonlen Jesús, Benne' Criston', Le' tzen. Jesusen' nake' Bennen' žone' kan z'ne', na' zzoa lie' che Dios. Zga'ale' Le' bebane' to ch'i'ize lo yela' got, na' z'na bi'e benne' ka' z'na biá'gake' ya'abá. Le' nži'ile' žo'o, na' beké'e doła' da' wbága'žo, na' beyón chawe'e žo'o len x'chene' da' blajle' le'e yag kroze, katen' gote' lo wlazžo žo'o.

⁶ Jesusen' bene' ga z'na bia'žo, na' ga nakžo b'xož ka', nich wká'n zenžo Dios, Xa Jesusen'. jGa'n zen Dios, na' gápteze' yela' wnná bia'! Ka'kze gaken.

⁷ Le wia nga. Za' Benne' Criston' lo bejw ya'abá.

Lé'egekle yógo'te benne' ka' Le',

na' lezka' benne' ka' bétgake' Le'.

Kweže nyáche'gak yógo'te benách yežlyó nga, benne' ka' lé'egekle' Le'.

jKa' gakten! Ka'kze gaken.

⁸ Ki wnnakze Jesusen': "Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' Bennen' zeje' zante kan nak da' zzo law, na' da' ze lawten." Ki wnná Xanžon', Bennen' napkze' dot yela' wak. jZoakze' Le', na' wzóateze', na' za' yide'!

Zla' law yela' zen che Jesús

⁹ Neda', Żwa, naka' lježle, na' zzáka'lena' le'e tzen, na' tzen len le'e žebélenla' yela' wnná bia' che Dios, na' napa' yela' zen laže' da' žonn Jesús, Benne' Criston', chežo. Nyejwa' to yežlyó gachje l'áwe'le nisdó' nga, dan' nzin'

Patmos. Nyejwa' dan' bzoa lia' che x'tiža' Dios, na' che Jesús, Benne' Criston'.

¹⁰ Lo ža zen che Xanžon', wzóa Dios Be' La'y toze len neda', na' benla' ch'i' to benne' z'nnie' zižje x'kóže'la' neda'. Benle ch'i'e kan zbeže loz bia yiže'.

¹¹ Bennen' gože' neda': "Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen' zeje' zante kan nak da' zzo law, na' da' ze lawten. Bzoj le'e yiche da' z'le'elo', na' bselan' chegak gaže kwe' benách chia' ka', benne' ka' nníta'gake' gan nbab Asia, benne' ka' nníta'gake':

lo yež Éfeso, na' lo yež Esmirna, na' lo yež Pérgamo, na' lo yež Tiatira, na' lo yež Sardis, na' lo yež Filadelfia, na' lo yež Laodisea."

¹² Beyechja' nich le'ela' bennen' zcháljlene' neda'. Katen' beyechja', b'le'ela' gaže da' ka' zej nwan' yi', da' ka' zej naken ya oro.

¹³ Ládjwgak da' ka' zej nwan' yi' b'le'ela' to Benne' z'ne'e kan z'na' to benne' byo. Nakwe' to laže' tonn da' zžinen x'ni'e, na' nzie' to bayw l'cho'e da' naken ya oro.

¹⁴ Žila'do'ze nak yicha' yichje' kan nak žila' o kan z'na' bege', na' žákti'te yej lawe' ka' yi'.

¹⁵ Žákti'te ni'e ka' ya bronse ba'a, da' n'la'e'en lo yi' ka' bo' yalje. Zižje benle ch'i'e kan ženle to yegw zen.

¹⁶ Lo ne'e li ža nwe'e gaže belj baní', na' lo žoe'e zžoj diža' da' naken ka to ya ntoche' da' ntochen' žop la'ate. Žákti'te lawe' ka' wbíž katen' z'nná'le'en.

¹⁷ Kate' b'le'ela' Le', wbix'a x'ni'e ka to benne' gat. Naž Le' b'xož ne'e neda' len ne'e li ža, na' gože' neda': "Bi žebo'. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' Bennen' zeje' zante.

¹⁸ Naka' Bennen' zoakze' nbane'. Gota', na' na'a zóateza' nbana'. Nzi' lo na'a nna bi'a yela' got, na' lezka' latje chegak benne' gat ka'.

¹⁹ Bzoj le'e yiche dan' ba b'le'elo', na' da' žak na'a, na' lezka' da' žála' gak te na'a.

²⁰ Da' ni naken da' ngache' kan nak chegak gaže belj baní' ka', da' ka' b'le'elo' noa'a lo na'a li ža, na' kan zej nak da' gaže da' zej nwan' yi' da' zej naken ya oro. Gaže belj baní' ka' zej nakba' da' žsaka' leben gaže wbás chegak gaže kwe' benách chia' ka', na' da' gaže da' zej nwan' yi' zej naken da' žsaka' leben gaže kwe' benách chia' ka'."

2

Diža' da' bsel'a Jesús lo yež Éfeso

¹ Lezka' wnná Bennen': "Bzoj le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Éfeso. Ki wzojo': Zchajl Bennen' noe'e gaže belj baní' ka' lo ne'e li ža, na' zde' gachje l'áwe'le da' gaže da' zej nwan' yi', da' ka' zej naken ya oro.

² Ki z'ne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan žónle'ele x'china'. Nnezla' zbežle zen laže', na'

bi gak gakle zen laže' len benne' ka' žóngake' da' bi naken chawe'. Nnezla' ba wzí' bia'le benne' ka', benne' znnágake' zej nake' wbás chia' ka', san bi zej nake', na' na'a nnézele žon láže'gake'.

³ Zbezle zen laže', na' ba wzáka'le dan' nakle toze len neda', san bi bsan láže'le neda'.

⁴ Na'a, zoa to da' žesbaga'a le'e zia. Biž nží'ilele neda' kan bží'ilele neda' zga'ale.

⁵ Che len, le chejsá' laže' kan benle zga'ale, dan' bsanle, na' na'a, le yeyát laže', na' le gon kan benle zga'ale. Cha' bi yeyát láže'le, la' yiditia' gan zoale, na' yeká'a dan' nwan' yi' chele lo latje chen.

⁶ Na'a, zoa to da' žáklenen le'e. Bi zlé'elele chawe' da' žongak benne' nikolaíta ka', benne' ka' zka'n zéngake' lo'a ka', na' žóngake' da' kegle, dan' bi napa' neda' chawe'.

⁷ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' zna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zgne': Benne' ka' sóegekle' lo da' žak yežly' nga, gona' ga gáwgake' da' zbia yagen' dan' zoan gachje láwe'le yežly' xtan che Dios, dan' gonen ga sóagake' nbángake' to chí'ize."

Diža' da' bseła' Jesús lo yež Esmirna

⁸ Lezka' wnné': "Bzój le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Esmirna. Ki wzojo': Zchalj Bennen' zoe' zga'ale, na' lezka' nake' Bennen' zeje' zante, Bennen' gote', na' bebane' to chí'ize.

⁹ Ki zgne': Neda' nnezla' da' žonle, na' kan zžáka'le. Nnezla' nakle benne' yache' ka', san da' li naple yela' wnni'a da' naken li laže'. Lezka' nnezla' kan žongak benne' ka' znnágake' zej nake' benne' judío ka', benne' ka' zej nake' che Dios, san bi zej nake', na' zgne zí'gake' chele. Benne' ki zej nake' che da' xiwe'.

¹⁰ Bi žébele da' sáka'le. Da' xiwen' gonen ga yéjwle bálele liž ya. Ki wsaka' zin' le'e, na' sáka'le ka' chi ža. Le chejlé' chia' neda' na' zejte gatle, na' neda' gonna' yela' nban da' zejli' kanne chele.

¹¹ No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' zna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zgne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežly' nga, yela' got da' gaken da' bežope' chi'i' chegak benne' ka' cházgake' lo yi' gabil bi be gonen chégage'."

Diža' da' bseła' Jesús lo yež Pérgamo

¹² Lezka' wnné': "Bzój le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Pérgamo. Ki wzojo': Zchalj Bennen' noe'e ya ntoche', da' ntochen' žop la'ate.

¹³ Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' zoale gan zna bia' da' xiwe', san ne žxen láže'le neda'. Bi bsanle kan žejle'le chia' neda'. Bi

bsanlen katen' bétgake' Antipas gan zoale, bennen' bzoa líteze' chia', na' gote' ga na' že' da' xiwe'.

¹⁴ Na'a, zej nnita' to chope da' žesbaga'a le'e zia. Nzi' lo na'le benách ka' lo yež Pérgamo, benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' bsdle Balaam, bennen' bsdle' Balak gone' ga chíxgekle benách Israel ka', na' che len bdáwgake' bia beždo' ka', bia ka' bétgake'-ba' lawgak lo'a ka', na' béngake' da' kegle.

¹⁵ Lezka' zónlengak benne' ka' le'e tzen, benne' ka' nzi' lo ná'gake' da' žsédgekle benne' nikolaíta ka', dan' bi zle'ela' neda' chawe'.

¹⁶ Che len, le yeyát laže' na'a. Cha' bi yeyát láže'le, la' yiditia' gan zoale, na' tił-jena' légage' len diža' da' zžojen žoa'a, dan' naken ka to ya ntoche'.

¹⁷ No benne' ženle', žala' wzé nage' da' ni da' zna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo, zgne': Benne' ka' sóegekle' da' žak yežly' nga, wáwgaka'-ne' yet maná' da' ngache'. Lezka' wnezjwa' to yej chíchedo' chégage', na' lo yej na' nyejw to la kobe, da' bi nonbia' nitó benne', san toze bennen' si'en."

Diža' da' bseła' Jesús lo yež Tiatira

¹⁸ Lezka' wnné': "Bzój le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Tiatira. Ki wzojo': Zchalj Zi'n Dios, Bennen' žia yej lawe' dan' zej naken ka yi', na' ni'e zej naken ka ya bronse ba'a.

¹⁹ Ki zgne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' kan nží'ilele neda', na' kan žejle'le chia' neda'. Lezka' nnezla' kan žonle xchina' lo yela' zbez zen laže' chele. Nnezla' nakže li láže' kan žonle da' ki ka benle zga'ale.

²⁰ Zej nnita' to chope da' žesbaga'a le'e zia. Žwe'ele latje no'len' lie' Jesabel, no'len' zgne' zchalje' lo wláz Dios, na' len da' žsédle' žon láže'le' benne' ka', benne' žóngake' xchina'. Žsédle' légage' da' žonen ga žóngake' da' kegle dan' žáwgake' bia beždo' ka', bia ka' žótgake'-ba' lawgak lo'a ka'.

²¹ Neda' bi'a-ne' latje yeyát laže'e, san bi žénele' wka'ne' da' kegle da' žone'.

²² Che len cho'na'-ne' ga gate'e, gan sake'e to yižwé' tzen len benne' ka' zónlengake' le' tzen da' kegle. Ki gona' na'a cha' bi yeyát láže'gake' nich biž góngake' dola'.

²³ Gona' ga gatgak zí'ngake' ka'. Ki gaken, gákbe'egekle yógo'te kwe' benách chia' ka' zwia' neda' da' zbek yichjgak benách ka', na' da' zza' láže'gake', na' yebi'a chele kan nak da' žonle.

²⁴ Yezika'le le'e zoale lo yež Tiatira, nólele le'e bi nzi' lo na'le dan' žsédle', na' bi wzí' lo na'le dan' znnagak benne' ka' naple'en yela' žejni'il, san da' li naken che da' xiwe', žapa' le'e: bi yesbaga'a le'e yetó da' žala' gonle.

²⁵ Na'a, dan' ba nzi' lo na'le, le gape chi'in na' zejte yelá'a neda'.

²⁶ Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga, na' góngake' kan ženela' neda' na' zejte ža na', neda' gona' ga nna biá'gake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

²⁷ Kan Xažo Dios bdie' lo na'a yelá' wnná bia', lezka' neda' gona' ga nna biá'gake' yež ka', na' gata' lo ná'gake' to bar ya, na' wžóžgake' benách ka' kan žon to benne' zzožje' to yeso' da' naken yo.

²⁸ Lezka' gonna' légake' latje gágake' toze len neda'. Naka' ka belj xsile chegak benách chia' ka'.

²⁹ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' žna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

3

Diža' da' bselá' Jesús lo yež Sardis

¹ Lezka' wnné': "Bžoj le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Sardis. Ki wžojó': Zchalj Bennen' nníta'lengak gaže be' ka' Le', na' noe'e da' gaže belj baní' ka' lo ne'e li ža. Ki žnne': Neda' nnezla' da' bi nak chawe' da' žonle, na' nnezla' ba natkzle la'kze žékgekle benách ka' zoale nbanle.

² Le soa ban laže'. Le gon choch da' ka' nníta'lengaken le'e, da' ka' za' gátgaken, dan' žonle da' bi naken chawe' law Dios.

³ Le chejsá' laže' na'a xtiža' Dios da' bēnlele, dan' wzí' lo na'le. Le gon kan žna xtiže'e na', na' le yeyát laže'. Cha' bi gak ban laže'le, kon yela'kza' gan zoale kan žla' benne' wbán, na' bi nnēzlele biz ža na' la'a gan zoale.

⁴ Baļe benne', benne' ka' nníta'lengake' le'e lo yež Sardis, zej nake' chawe'. Benne' ka' tálengake' neda', nákwake' laže' žila'do'ze da' žloe'elen ba beyákgake' dot chawe' dan' zej nake' zi gaken ki chégake'.

⁵ Benne' ka' sóegekle' da' žak yežlyó nga wakwa' légake' laže' žila'do'ze, na' bi wsoła' lágake' da' ba zej nyejwn gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yelá' nban da' zejli kanne. Si' lo na'a benne' ki law Xažo Dios, na' lawgak wbás che ya'abá chie' ka'.

⁶ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' žna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

Diža' da' bselá' Jesús lo yež Filadelfia

⁷ Lezka' wnné': "Bžoj le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Filadelfia. Ki wžojó': Zchalj Benne' La'y, Bennen' žnne' da' naken dot da' li, na' yo'o lo ne'e ži'n ya che Dabi, bennen' wnná bi'e, na' žsaljwe' gan žo'ogak benách ka', na' bi gak no benne' wsejwen', na' žsejwe', na' bi gak no benne' wsaljwen'.

⁸ Benne' ni žnne': Neda' nnezla' da' žonle. Nnezla' naple láte'ze yelá' wak, san žonle kan

žna xtiža'a, na' bi žedoé'elele žnnale nakle chia' neda'. Che len ba bžoa' lawle to gan gak cho'ole da' nyaljwn, na' bi gak no benne' wsejwen'.

⁹ Le wia nga, benne' ka' zej nake' toze len da' xiwe', na' žon láže'gake', na' žnnágake' zej nake' benne' judío ka', benne' ka' žka'n žéngake' Dios, san bi zej nake' ki, neda' gona' ga lá'gake' lawle le'e, na' wžóa žibgake' xni'ale. Naž gákbe'egekle' nži'ila' le'e.

¹⁰ Dan' benle le'e kan žna xtiža'a, na' gokle zen laže', neda' gape chi'a le'e ža na' sáka'gak yógo'te benách ka', benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, da' gaken nich si' bian' légake'.

¹¹ Za' yelá'a. Che len le gape chi'i da' naple, nich bi gak no benne' gone' ga bi si'le dan' žala' gonna' chele.

¹² Nólele le'e sóelele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga gakle choch kan zej nak yag ka' da' žóxe'gaken yo'o, na' soale lo yodo' gan zoakze Dios, na' batkle yežojle ga na'. Wdá'a lawle le'e La Dios chia', na' lezka' kan nzi' yež che Dios da' naken yež Jerusalén kobe, da' žojen ya'abá che Dios lo na' Dios. Lezka' wdá'a lawle le'e la' kobe.

¹³ No benne' ženle' žala' wzé nage' da' ni da' žna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

Diža' da' bselá' Jesús lo yež Laodisea

¹⁴ Lezka' wnné': "Bžoj le'e yiche diža' ni da' selo'o che wbás chia', bennen' zóalene' benách chia' ka' lo yež Laodisea. Ki wžojó': Zchalj Bennen' zoe' to chi'ize, Bennen' žone' kan žnne', na' zchalje' da' li, Bennen' bla' lo ne'e le' yógo'te da' ben Dios.

¹⁵ Ki žnne': Neda' nnezla' da' žonle. Kan žonle naken ka nis da' bi naken zag dan' bi žka'nle neda' to chi'ize, na' bi naken ka nis la dan' bi žonle xchina' dot láže'le. Gakže chawe' gakle ka nis zag o ka nis la.

¹⁶ Na'a dan' nakle ka nis ža'do', na' bi nakle ka nis zag, na' bi nakle ka nis la, cho'na' le'e kan žon bennen' žeyebe' nis ža'do' na'.

¹⁷ Le'e žnnale naple yelá' wnni'a, na' žak da' chawe' chele, na' bi be žiažjen chele, san bi žákbe'elele kan nakle. Nakle benne' yache' ka'. Že' zédlele. Nak nyache' láže'le, na' nak choj yichj láždo'le, na' ždale gal yidzele.

¹⁸ Che len, neda' zzejni'ila' le'e nich gá'wle lo na'a neda' da' naken ka ya oro da' ben chawa'a lo yi', nich gata' yelá' wnni'a li láže' chele. Lezka' žala' gá'wle lo na'a laže' chie' da' gákwle, nich gache' yelá' gal yidze chele da' žonen ga žedoé'ele no benne'. Lezka' žala' gá'wle lo na'a da' yeyonen yej lawle nich gak le'e'lele.

¹⁹ Neda' ždila', na' zžela' snia yógo'te benne' ka' nži'ila' cha' bi žóngake' da' naken chawe'. Che len, le yeyát laže', na' le gon xchina' dot láže'le.

²⁰ Le wia nga, nedkza' zia' ža yo'o, na' žliža'. Cha' no benne' yenle' chi'a, na' saljwe' chia', na' choa'a, na' gáwlena' bennen', na' le' gáwlene' neda'.

²¹ Nólele sóelele da' žak yežlyó nga, neda' gona' ga kwé'lenle neda' tzen gan ži'a zna bia', kan ben Xa' chia' neda'. Bzoela' da' gok chia', na' wže'lena' Xa' tzen gan ži'e zna bi'e.

²² No benne' ženle', žala' wže nage' da' ni da' zna Dios Be' La'y, dan' ži'e yógo'te kwe' benách ka' chia' neda', Benne' Cristo."

4

Žólgake' da' zka'n zenen Dios ya'abá chie'

¹ Wdé gokgak da' ki, bwia' na' ble'ela' to gan žo'ogak benách da' nyaljwn ya'abá che Dios. Łezka' benla' chi'i bennen' dan' benla' zga'ale, na' wnnie' zižje kan zbež loz bia yiže'. Chi'i na' wnnén neda', na' wnnán: "Da ža'le nga, na' neda' wloe'ela' le' da' ka' žon byenen gákgaken te na'a."

² Ka' gaze Dios Be' La'y bchi'e neda', na' ble'ela' to latje ya'abá che Dios gan že' Bennen' zna bi'e, na' lezka' ble'ela' Bennen' ži'e latjen'.

³ Bennen' ži'e latjen' žákti'te', kan žákti'te' yej jasje, na' yej kornalina, yej ka' zaka'le'egaken. Gachje ľáwe'le latjen' zoa pita' ya'a da' naken xtan kan nak yej esmeralda, da' žeple'en yes baní'.

⁴ Dot gawze latjen' zej nnita' yetáp žoa latje ka' gan želbé' tap žoa benne' gole ka', benne' ka' zej nape' yela' wnná bia', na' zej nakwe' laže' zila'do'ze, na' žiagak yichjgake' da' ka' zej naken ya oro.

⁵ Lo latje blo gan že' Bennen', želžój yes ka', na' wzio' znnen, na' žaxto' zen znnen. Ławle latjen' zza'ni'gak gaže da' ka' žgó'ogaken bani', da' ka' zej naken gaže be' ka' žónlengaken Dios tzen.

⁶ Gan nak ľaw latjen' zoa to kan nak to nido' da' žepen yes baní' ka' yej jese.

Dot gawze latjen', chelá'a weje zej nnita' tape benne' ban, na' yej ľawgake' zan žiagaken zaka' xkóže'lgake', na' ľawlegake'.

⁷ Benne' nežw ľadjw tape' ki znn'e kan zna' beže yiže'. Benne' bežopen' znn'e kan zna' beže, na' benne' beyonnen' zna' ľawe' kan nak ľaw to benne', na' benne' bedapen' znn'e kan zna' to bsia, bia žlaba'.

⁸ Dapte benne' ki, žiagak xpe xilgake', na' ľawlegaken, na' ľe'elgaken, yej ľaw zan žiagaken. Dot ža dot yele, bi žsángake' znnágake':

ǰLa'y, la'y, la'y nak Xanžo Dios,
Bennen' napkze' dot yela' wak!

ǰWzoakze', na' zoakze', na' za' yela'kze'!

⁹ Benne' ban ka' zka'n zéngake' Bennen' ži'e zna bi'e, na' zóateze' nbane'. Žápegake' Bennen' ba la'ne, na' žé'gake' Le': "Žóxkeno'." Yógo'te chi'i žongak dapte benne' ban ka' ki,

¹⁰ na' tap žoa benne' gole ka' zzechw ľawgake' lo yo ľaw Bennen', na' zka'n zéngake' Le', Bennen' zóateze', na' žeká'gake' da' ka' zej naken oro da' žiagaken yichjgake', na' zdégake' da' ka' ľawle latjen' gan že' zna bia' Bennen', na' znnágake':

¹¹ ǰxanto' Dios, nako' Le' zi wká'n zento' Le', na' gapto' Le' ba la'ne, na' gata' chio' yela' wnná bia'

dan' beno' yógo'te da' zej den!

Kan žénekelo' zej den, na' wzó ľaw zej den.

5

To yiche, na' Bennen' nake' Žíla'do'

¹ Naž ble'ela' to yiche lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'. Yichen' naken to yiche ndoben, na' zej žian diža' žope ľa'alén. Nyejwn yichen' len gaže da' zej nak bian'.

² Ble'ela' to wbás blo che ya'abá, na' wnnie' zižje, na' wnné': "ǰNoz benne' nake' zi choge' da' ka' zej nak bian' da' zej noxen yichen', na' saljwen'?"

³ Bi gok nitó benne' saljwe' yichen', na' bi gok no benne' wien', nitó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' nitó benne' zoe' yežlyó, na' nitó benne' zoe' zanle yežlyó.

⁴ Naž wžeža' neda' dan' bi bžel-le no benne' nake' zi saljwe' yichen', na' nitó benne' nake' zi golen', na' nitóe' nake' zi wien'.

⁵ Naž to benne' golen' gože' neda', na' wnné': "Bi kwežo'. Bennen' nake' ka' to beže yiže', Bennen' nbáblene' za'só Judá, na' nake' za'só Dabí. Le' ba bzoele' yógo'te da' gókgaken chie'. Łekze' nake' zi choge' da' ka' zej noxen yichen', na' wsaljwen'."

⁶ Naž ble'ela' Bennen' nake' Žíla'do' che Dios, na' zie' ľaw Benne' ži'e latje blon', da' znan gachje ľáwe'le gan zej nnita' benne' ban ka', na' benne' gole ka'. Žiagak Žíla'don' we' kan žiagak to žíla', bian' bétgake'-ba' ľaw Dios, na' žiagak gaže lozba', na' gaže yej ľawba', da' ka' žloé'egeklen kan zej nak gaže be' ka' žónlengaken Dios tzen, be' ka' žsele'e dot yežlyó.

⁷ Wdé Bennen' nake' Žíla'do', na' bežwe' yichen' da' žian lo na' li ža che Bennen' ži'e latje blon'.

⁸ Kate' bežwe' yichen', na' tape benne' ban ka' len tape žoa benne' gole ka' bzoa žibgake' ľaw Bennen' nake' Žíla'do'. To to benne' gole ka' zej noe'e to da' žgól'gake', da' ka' zej nzin' arpa, na' lezka' zej noe'e béga'do' ka' da' zej naken oro, na' yóžgaken yale, dan' žlo'e'len yela' zchaljlen Dios chegak benne' chie' ka'.

⁹ Žólgake' to da' kobe da' zka'n zenen Žíla'don', dan' znan ki:

Nako' Le' zi goxo' yichen',

na' chogo' da' ka' zej noxen',

dan' bi'o latje benne' ka' bétgake' Le',

na' len xcheno' beya'o benách ka' nich gágake' che Dios, zej nake' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó, benách ka' zchálgake' yógo'te díža' yoble ka', na' zej nbabe' yógo'te yež ka' zej nnitan' dot yežlyó.

¹⁰ Beno' ga zej nake' benne' wnná bia' ka', na' ga zej nake' bꝑoz ka' che Dios chežo. Beno' ga zŋna biá'gake' yežlyó.

¹¹ Naž bwia', na' benla' chí'igak wbás zan che ya'abá. Wbás zan gole kwis nníta'gake'. Zégake' kwit latje blon' tzen len benne' ban ka', na' lezka' len benne' gole ka'.

¹² Wnnégake' zižje yógo'tegake', na' wnnágake': jBennen' nake' Zíla'do', bian' bétgake'-ba', nake' zi si' lo ne'e yela' wnná bia', na' yela' wnni'a, na' yela' žejní'il, na' yela' wak!

jNake' zi gapžo-ne' ba la'ne, na' chejle'žo chie', na' wká'n zenžo-ne'!

¹³ Naž benla' žolgak yógo'te da' ben Dios, da' ka' zej nnitan' ya'abá chie', na' lo yežlyó, na' zanle yežlyó, na' lo nisdo'. Žolgak yógo'te da' zej nnitan' latje ka', na' wnnágaken:

jGa'n zen Bennen' ži'e latje blon', na' lezka' Bennen' nake' Zíla'do'!
jGápetežžo-ne' ba la'ne, na' wká'n zenžo-ne'!
jNna biá'teze' Le'!

¹⁴ Tape benne' ban ka' wnnágake': "jKa'kze gaken!"

Naž tap žoa benne' gole ka' bzechw lágwage' lo yote, na' bka'n zéngake' Bennen' zóateze'.

6

Da' ka' zej noxen yichen'

¹ Naž ble'ela' Bennen' nake' Zíla'do', na' bhogee' to da' noxen yichen', na' benla' che to benne' zoe' ladjw tap benne' ban ka', na' benle chí'e kan zŋne wzió', na' wnné': "Da wio'."

² Bwia', na' ble'ela' to bia chich, na' bennen' žie'-ba' noxe' to da' žsen yag ntóche'do' ka'. Bnéžwgage' le' to da' naken oro da' bžie' yichje', na' bžoje' ka' to benne' blo, benne' wnná bia', nich wléj wchochje' benne' ka' žjake' lo wdíle.

³ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bhogee' da' bežope da' noxen yichen', na' benla' che benne' ban bežope', na' wnné': "Da wio'."

⁴ Naž bžoj to bia xna. Bdégage' lo na' bennen' žie'-ba' yela' wnná bia' nich yekwase' yela' zga'n cháwe'do' chegak benách ka', na' nich gone' ga gótgake' ljéžgake' ka'. Bnéžwgage' le' to ya ntoche' žen.

⁵ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bhogee' da' beyonne da' noxen yichen', na' benla' che benne' ban beyonne', na' wnné': "Da wio'."

Bwia', na' ble'ela' to bia gasj, na' bennen' žie'-ba' noxe' to zgons.

⁶ Benla' chí'i to benne' zchalje' gachje láwe'le tape benne' ban ka', na' wnné': "Chope ya zoa' scribe naken lazjw to benne' che to ža wen žin dan' gak wbín, na' xope ya zoa' sebada naken lazjwe' che to ža wen žin, san bi gono' ga yažje set, na' bi be gono' che xis uba wał."

⁷ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bhogee' da' bedape da' noxen yichen', na' benla' bchalj bennen' ban bedape', na' wnné': "Da wio'."

⁸ Bwia', na' ble'ela' to bia gache, na' bennen' žie'-ba' lie' Yela' Got, na' bennen' lie' Latje Choł Che Benne' Gat Ka' žónlene' le' tzen. Bdégage' lo na' bennen' lie' Yela' Got yela' wnná bia' nich nna bi'e gachje da' gachje benách ka' nníta'gake' yežlyó, nich gótgake' légage' len ya ntoche', na' len yela' zdon, na' len yižwé' ka', na' lo žoa'agak bia yiže' snia, bia ka' nníta'gakba' yežlyó.

⁹ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bhogee' da' gayo' da' noxen yichen', na' ble'ela' zan bkog da' žen' ya'abá che Dios zej nnita' be' ka' gókgakkze benne' ka' bétgake' légage' dan' bžégake' xtiža' Dios.

¹⁰ Be' ki wnnegak zižje, na' wnnágaken: "Xanto' la'y, žono' kan zŋno'. žBatxkze wchí'a lažo'o neto', na' chogo' chegak benne' ka' nnita'gake' yežlyó gátgake' dan' bétgake' neto'?"

¹¹ Bwákwgake' légage' laže' zíla'do'ze, na' belyi'e légage': "Le yezi' laže' yetó chí'ido'ze, xak la'gak yógo'te lježe nga, benne' wen žin ka' che Benne' Criston', benne' ka' gotgak benách ka' légage' kan bétgake' le'e."

¹² Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bhogee' da' xop da' noxen yichen', na' bwia', na' ble'ela' wzó' yežlyó. Na' wbiž beyaken gasj, na' goken ka' to laže' yicha' gasj, na' byo' beyaken xna kan nak žen.

¹³ Belyinnj belj ya'abá ka' lo yo, na' goken kan žak che to yag higo, želyinnj da' zbian kate' zta be' wałe yagen'.

¹⁴ Wdé che ya'abá, na' gok chen kan žak che to da'a kate' no benne' ztoben'. Bkwasgagak yógo'te ya'ado', na' yógo'te yo biž lo nisdo' ka' gan wžé'gaken.

¹⁵ Naž benne' ka' zŋna biá'gake' lo yežlyó len benne' ka' zché'gake' benne' ka' žjake' lo wdíle, na' benne' ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia', na' yógo'te benne' zej ndo'w ka', na' yógo'te benne' bi zej ndo'e, na' benne' blo ka', na' benne' wnni'a ka', bkache' kwíngake' gan nak zan bloj ka', na' gan nak le'e ya'ado' ka'.

¹⁶ Blížgake' ya'ado' ka', na' le'e yej ka', na' wnnágake': "Le yedjbaga' neto', na' le wkache' neto', nich bi le'el Bennen' ži'e latje blon' neto', na' nich bi yedjžen neto' yela' zža'a che Bennen' nake' Zíla'do'."

¹⁷ Ba bžin ža la' law yela' zža'a chégake', na' žnozke' benne' gak soelen'?"

7

To gaywá' tape yon mil benne'

¹ Wdé gokgak da' ki, na' ble'ela' tape wbás che ya'abá zégake' dape la'ale yežlyó, na' žsějwgake' xnezgak da' tape be', da' ka' žákaken chelá'a weje lo yežlyó. Ki bėngake' nich bi gak be' lo yežlyó, na' nich bi gak be' law nisdó, na' nich bi wtán yag ka'.

² Lezka' ble'ela' yetó wbás che ya'abá ze'e zaka' gan zla' wbiž, na' noe'e to da' wdé'e benne' ka' zej nake' che Dios ban, dan' gak bian' légake'. Wnnié'e zižje, na' bliže' tape wbás che ya'abá, wbás ka' nzi' lo ná'gake' yela' wnná bia' nich wchínnjgake' yežlyó, na' nisdó'.

³ Wbás ni gože' yetape' ka', na' wnné': "Bi wchínnje yežlyó, na' nisdó, na' yag ka' na' zejte wda'to' to da' gak bian' lo xgagak benne' wen žin ka' che Dios chežo."

⁴ Benla' kan zej nak benne' ka' da' légake' dan' nak bíánj, na' zej nake' to gaywá' tape yon mile' ládjwgak da' chežinno kwe' lježgak za'só Israel.

⁵ Benne' ka' da' légake' dan' nak bian' zej nake':

Chežinno mil lježgak za'só Judá.

Chežinno mil lježgak za'só Rubén.

Chežinno mil lježgak za'só Gad.

⁶ Chežinno mil lježgak za'só Aser.

Chežinno mil lježgak za'só Neftalí.

Chežinno mil lježgak za'só Manasés.

⁷ Chežinno mil lježgak za'só Smon.

Chežinno mil lježgak za'só Lebí.

Chežinno mil lježgak za'só Isakar.

⁸ Chežinno mil lježgak za'só Manasél.

Chežinno mil lježgak za'só Jwsé.

Chežinno mil lježgak za'só Benjamín.

Benne' ka' zej nakwe' laže' zila'do'ze

⁹ Wdé gok da' ni bwia', na' ble'ela' benne' zan, na' bi gak nitó benne' wlabe' légake'. Zej nbabe' yógo'te yež benne' ka' zcháljgake' diža' yoble ka', benne' ka' nníta'gake' dot yežlyó. Zégake' law Bennen' ži'e latje blon' gan že' Bennen' nake' Zíla'do', na' zej nakwe' laže' zila'do'ze, na' zej noxe' zin ka'.

¹⁰ Wnnégake' zižje yógo'tegake', na' wnnágake':

¡Yela' žeslá zan' lo na' Dios chežo, Bennen' ži'e latje blo,

na' lezka' zan' lo na' Bennen' nake' Zíla'do'!

¹¹ Yógo'te wbás che ya'abá zégake' dot gawze latje blon', gan naken dot gawze gan zej nníta' benne' gole ka', na' gan zej nníta' tape benne' ban ka', na' bzechw lágwage' lo yote law latje blon', na' bka'n zėngake' Dios,

¹² na' wnnágake':

¡Ka'kze gaken!

¡Ga'n zen Dios chežo!

Ńapo' yela' zen, na' yela' žejní'il.

Že'to' Le': "Žóxkeno" na' zka'n zento' Le'.

Ńapko' yela' wnná bia', na' dot yela' wak.

¡Gákteze ki chio', Dios cheto'!

Ka'kze gaken.

¹³ Naž to benne' ladjw benne' gole ka' wnnable' neda', na' wnné': "¿Nož benne' ka' zej nakwe' laže' zila'do'ze, na' ga benne' légake'?"

¹⁴ Neda' goža'-ne': "Xan, le' nnėzkzelo'."

Le' gože' neda': "Benne' ki belzáka'li'e lo na'gak benne' ka' bėtgake' légake'. Naken ka' belyibe' laže' da' zej nakwe', na' beyóngaken' zila'do'ze len žen che Bennen' nake' Zíla'do'.

¹⁵ Che len nníta'gake' law latje blon' gan že' Dios, žna bi'e, na' žóngake' žin lawe' Le' dot ža dot yele lo yodo' chie'. Bennen' ži'e latje blon' gape chi'e légake' dan' zóalenteze' légake'.

¹⁶ Biž tóngake', na' biž bílegake' nis, na' biž wzéy wbiž légake', na' biž gékgekle' da' la,

¹⁷ dan' Bennen' nake' Zíla'do', Benne' zoe' gachje lāwe'le latje blon', gape chi'e légake' ka to benne' žape chi'e zila' ka'. Chi'e légake' gan žal nis da' žonnen yela' nban, na' Dios yesbiže' yej lágwage' nis želbeže'."

8

Da' gaže da' noxen yichen'

¹ Kate' Bennen' nake' Zíla'do' bchoge' da' gaže da' noxen yichen', na' wže' ži ya'abá che Dios xtido'.

² Naž ble'ela' gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zégake' law Dios, na' bdégake' lo ná'gake' gaže lozgak bia ka'.

³ Naž bla' yetó wbás che ya'abá, na' noe'e to že'n yale da' naken ya oro, na' wzíe' žoe'e bkog da' žen' ya'abá che Dios. Bněžwgake' le' yale zen nich gonen' toze len yela' zchaljlen Dios chegak yógo'te benách ka' che Benne' Criston', na' bzeyen' lo bkogen' da' naken ya oro, da' den law latje blon'.

⁴ Wžén žen che yalen' da' žen' lo na' wbás che ya'abán', na' goken toze len yela' zchaljlen Dios chegak benách ka' che Benne' Criston', na' bžinen gan že' Dios.

⁵ Naž wbás che ya'abán' bežwe' ye'n yalen', na' besche'en bzio' yi' da' žian lo bkogen', na' blätjen' lo yežlyó. Wzió' wnnén zižje, na' wyép yes, na' wzó' yežlyón'.

Zkwėžgake' lozgak bia ka'

⁶ Naž gaže wbás che ya'abá, wbás ka' zej noxe' gaže lozgak bia ka', wzóagake' wkwėžgaken'.

⁷ Wbás nežw che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wže' yej nis ži'a len yi', na' žen che we', dan' byinnjen lo yo. Wyéy to kwe' che chonne kwe' yežlyón', na' lezka' wyéy to kwe' che chonne kwe' yag ka'. Lezka' wyeygak yógo'te yixe' ya'a.

⁸ Wbás bežope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' wbiže to da' naken ka to ya'a zen da' žeyen lo nisdó, na' yelate' ka gachje da' gachje nisdon' beyaken žen.

⁹ Got to kwe' che chonne kwe' da' zej nban da' zej nntan' lo nisdon', na' w'zia yi' to kwe' che chonne kwe' barkw ka'.

¹⁰ Wbás beyonne che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' to belj ya'abá da' žeyen ka yeže žala' wbixen gan de nis yegw ka', na' gan žal nis, na' goken ki che yelate' ka gachje da' gachje nis da' žen' dot yežlyó.

¹¹ Beljen' nzin' Ajenjo, da' naken to da' sla', na' yelate' ka gachje da' gachje nisen' beyaken sla' kan nak ajenjon', na' gotgak benne' zan ni'a che nisen' da' beyaken sla'.

¹² Wbás bedáp che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' yelate' ka gachje da' gachje wbíz beyaken chol, na' lezka' goken che byo', na' to kwe' che chonne kwe' belj ka' beyaken chol. Ka' goken, bi bza'ní' wbíz yelate' ka gachje da' gachje ža, na' bi wza'ní'gak belj ka' len byo' yelate' ka gachje da' gachje ye.

¹³ Naž bwia', na' benla' zrne žizje to wbás che ya'abá, wbás na' zdie' gachje láwe'le zan ya'abá, na' wnné': "Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e. Da' nyáche'le'e gaken chele le'e, zoale yežlyó katen' wkwežgak yechonne wbás che ya'abá ka' lóžgakba' ka'."

9

¹ Wbás gayo' che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' ble'ela' to benne' ya'abá, benne' zrne'e ka to belj ya'abá da' bejwn lo yežlyó, na' bnéjwgake' le' z'i'n ya che latje chol.

² Bsaljwe' latje chol'en', na' wžén žen che da' žeyen lo latje chol'en', na' goken ka žen da' žžojen gan zžéygake' bzodo' ka', na' bechól wbíz len ya'abá ni'a che žen na'.

³ Le žen na' bžojgak biche' zo ka', na' belzoaba' dot yežlyó, na' Dios bi'e légakba' latje gádo'gakba' benách ka' kan žongak goxjni' ka', bia ka' žé'gakba' yežlyó.

⁴ Le' góžgake'-ba' bi yélengakba' yiže' dan' de yežlyón', na' lezka' yag ka', san wak gádo'gakba' benne' ka' bi da' lo xgágake' dan' nak bian' zej nake' che Dios.

⁵ Bi bi'e légakba' latje gótgakba' benách ka', san wsaka' zizégakba' légake' gayo' byo'. Žlale'e gan žádo'gakba' kan žla gan žádo'gak goxjni' ka'.

⁶ Lo ža ka' yénegekle benách ka' got kwíngake', san bi gágake'. Yénegekle' gátgake' san wkache' kwín yela' got.

⁷ Zna'gak biche' zo ka' kan zna'gak bia ka' zej nákwba' da' naken ya, nich chjakba' lo wdile. Žiakag yíchgakba' da' ka' zej naken ka da' ka' zej naken oro. Zna' lágakba' kan zna' lágak benách ka'.

⁸ Zna' yicha' yíchgakba' kan zna' yicha' yichj to no'le. Zej nak láye'gakba' kan zej nak laye' beže yiže'.

⁹ Zej nakw lchó'gakba' da' naken ya. Žongak xílgakba' žaxto' kan žongak karret ka' žzobgak bia ka' kate' zjakba' tariaze lo wdile.

¹⁰ Zej nak xbangakba' kan nak xban goxjni', gan zej žia lí'gakba'. Lo xbangakba' ka' zej žia da' zdíl-lengakba', nich gon zí'gakba' benách ka' gayo' byo' ka'.

¹¹ Zoa to benne' zna bi'e légakba', bennen' nake' wbás xiwe' che latje chol. Wbasen' lie' len diža' hebreo: Abadón, da' znan len diža' griego: Apolión, na' len diža' xiza': Da' Zchinnjen.

¹² Ba wdé da' nežw da' zžia yin' benách ka', san za'gak yechóp da' ka' w'zia yin' légake'.

¹³ Wbás xope che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benla' chi'i to benne' zchalje' gachje láwe'le da' tape da' zej naken ka loz beže, da' ka' dá'gaken dape la'ate bkogen' da' naken ya oro, da' žen' law Dios.

¹⁴ Bennen' zcháljlene' wbás xopen' che ya'abá, wbasen' bkweže' lozba' chien'. Bchalje', na' wnné': "Beseže tape wbás xiwe' ka' zej nžejen žoa'a yegw Éufrates."

¹⁵ Naž beseže' tape wbás xiwe' ka', wbás ka' bkwez Dios che ža na'ze, da' naken ža na', na' byo' na', na' yiz na', nich gótgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó.

¹⁶ Benla' kan nbabgak benne' ka' žjake' lo wdile, benne' ka' žiakage' bia ka', na' zjáljene' tape wbás xiwe' ka'. Zej nake' chope gaywá' mil mile'.

¹⁷ Ble'e dáwe'la' bia ka', na' benne' ka' zej žiakage'-ba' zej nakw lchó'gake' da' naken xna gole, na' ya'a ka ya'abá, na' gache. Zej nak yichgak bia ka' ka yichgak beže yiže' ka', na' lo žoa'agakba' želžój yi', na' žen che yin', na' to da' zzeyle'en, da' nzin' sufre.

¹⁸ Da' ka' želžojen žoa'agakba' bétgaken to kwe' che chonne kwe' benách ka' nníta'gake' yežlyó, da' ka' zej naken yi', na' žen chen, na' dan' zzeyle'en.

¹⁹ Da' ka' zdíl-lengak bia ka' želžojen žoa'agakba', na' lezka' da' zej žian lo xbangakba' dan' zej nak xbangakba' ka bele snia ka', na' žiakag yíchgakba' da' zdíl-lengakba'.

²⁰ Yezíka'gak benách ka', benne' ka' bi gótgake' lo da' chope ki da' zžia yi'gaken, bi beyát láže'gake' nich biž góngake' kan žónteze žóngake', na' bi bsángake' zka'n zéngake' be' xiwe' ka', na' lo'a ka', da' ka' bi žlé'egeklen, na' bi žéngklen, na' bi zžá'gaken.

²¹ Bi beyát láže'gake' nich biž gótgake' benách ka', na' nich biž góngake' yela' w'zá' chégake', na' da' žia da' žóngake', na' yela' zban chégake'.

10

Wbás che ya'abá, wbasen' noxe' to yichdo' lo ne'e

¹ Naž ble'ela' yetó wbás wale che ya'abá, wbasen' b'zoje' ya'abá che Dios, na' betje' lo yo, na' nakwe' bejw ya'abá, na' zoa to pita' ya'a yichje'. Žákti'te lawe' kan z'na' wbíž, na' zej nak ni'e ka yag wale ka' da' želyeyen.

² Nože to yichdo' nyaljwn lo ne'e, na' len ni'e li ža bleje' lo niso'do', na' len ni'e yegle bleje' lo yo biž.

³ Naž wnnie' zižje, na' benle chi'e kan nenle kate' zbežya'a beže yiže, na' katen' beyož wnnie' zižje, na' wnnegak gaže wzio' ka'.

⁴ Wdé wnnegak wzio' ka', neda' za' wzoja' le'e yiche, san benla' che to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' gože' neda': "Bkáche'ze da' wnnagak gaže wzio' ka'. Bi wzojon' le'e yiche."

⁵ Naž wbás che ya'abán', wbasen' ble'ela' zie' lo niso'do', na' lo yo biž, bchis ne'e li ža zaka' li ya'abale,

⁶ na' ben choch xtiže'e ni'a che Bennen' zoakze', Bennen' bene' ya'abá, na' yežlyó, na' niso'do', na' da' ka' zej den to to latje ka', na' wnné': "Biž želen,

⁷ san kate' wbás gaže che ya'abá wkweže' lozba' chien', na' yejóž gon Dios da' ngache' chie', dan' bloe'ele' benne' wen žin chie' ka', benne' ka' bcháljgake' lo wlaze' Le'."

⁸ Naž bennen' benla' chie' bchalje' ya'abá che Dios bcháljene' neda' da' yoble, na' wnné': "Wyéj, bejxi' yichdo' nyaljwn, dan' zoan lo na' wbás che ya'abán', wbasen' žleje' lo niso'do', na' lo yo biž."

⁹ Wyá'a gan zoa wbás che ya'abán', na' wnnabla'-ne' gonne' yichdon' chia'. Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Wzín', bdawn'. Lo žo'o gaken žix kan nak china' bez, san lo li'o yeyaken sla'."

¹⁰ Wzi'a yichdon' dan' zoan lo ne'e, na' bdawan'. Lo žoa'a goken žix kan nak china' bez, san katen' beyož bdawan', na' beyaken sla' lo li'a.

¹¹ Naž gože' neda': "Žala' wchaljo' da' yoble lo wláz Dios lawgak zan kwe' benách zi'to' ka', na' gan zej nnita' yež zante ka', na' gan zcháljgake' da' zan diža' yoble ka', na' lawgak benne' zan, benne' wnná bia' ka'."

11

Chope benne' zzoa ligake'

¹ Naž bla' to benne', na' benne' neda' to ya xtil da' naken ka to da' zžixlenžo, na' gože' neda': "Wzó ža, na' bžix yodo' che Dios. Lezka' bžix bkog la'y chen, na' blab benne' ka' nnita'gake' ga na', benne' ka' zka'n žéngake' Dios.

² Bi wžix'o' li'a yodon' dan' den na'le, dan' nden lo na'gak benách zi'to' ka', na' wléjgake' yež la'y chope-yejón byo'."

³ Lezka' gože' neda': "Sela' a chope benne' nich wzóa ligake' chia' neda', na' wcháljgake'

lo wlaza' neda' chežinno gaywá' chonnalaj ža, na' gákwgake' laže' zeche'."

⁴ Benne' chope ki, benne' zzoa ligake', zej nake' chope yag olibo, yag ka' nyejw le'e yiche la'y kan nak chégaken, na' lezka' zej nake' chope da' zej nwa' yi', da' ka' zej žen' law Dios, Xan yežlyó nga.

⁵ Cha' yénele no benne' gone' chégake' da' zia, na' žoj yi' lo žoa'agake' da' wzeyen bennen', na' goten le', na' lezka' goten benne' ka' zži'igake' chégake'.

⁶ Chope benne' ki nzi' lo ná'gake' wséjwgake' xnez nis yejw che ya'abá, nich bi gak yejw kate' ža ka' žala' wcháljgake' lo wláz Dios, na' lezka' nzi' lo ná'gake' góngake' ga yeyák nis žen, na' góngake' ga galj yižwé' yežlyó nga, na' ki góngake' bale chí'iteze yénegekle'.

⁷ Kate' yejóž wzóa ligake' chia' neda', na' žoj bia snia lo latje chol, na' til-lenba' légake', na' wléj wchochjba' légake', na' gotba' légake'.

⁸ Beła' žen chégake' xógaken lo nez blo che yež žen, gan wdá' Xanžon' le'e yag kroze, na' kan žsaka' ležbo, lezka' nzin' Sodoma, na' lezka' Egipto.

⁹ Benách yógo'te yež ka', na' yógo'te benách zi'to' ka', na' yógo'te benách ka' zcháljgake' da' zan diža' yoble ka', na' benách ka' nnita'gake' yógo'te yežlyó ka', lé'egekle' beła' žen chégake', na' chonne ža yo'o gachje bi gónngake' latje no benne' wkache'e légake' lo yežw ba.

¹⁰ Chaz láže'le'egak benne' ka', benne' nnita'gake' yežlyó nga dan' gotgak chope benne' ki, benne' bcháljgake' lo wláz Dios, dan' bsaka' ži'gake' benách ka' nnita'gake' yežlyó nga, na' lo yela' žebél chégake' séla'gake' da' wnéjzwegake' ljéžgake' toe' yetóe'.

¹¹ Naž kate' ba bza'a chonne ža yo'o gachje ka', Dios besbane' légake', na' belyase' belžie', na' bžébegak yógo'te benách ka', benne' ka' blé'egekle' légake'.

¹² Naž benle chi'i to benne' wnnie' zižje ya'abá che Dios, na' gože' légake': "Le kwen nga."

Belbene' lo bejw ya'abá zaka' li ya'abale, na' benne' ka' bži'igake' chégake' blé'egeklen'.

¹³ Ka' gaze wzó' yežlyó, na' byinnj to kwe' che chi kwe' yo'o ka' wžé'gaken lo yežen', na' katen' wzó', gotgak gaže mil benách ka'. Bžébegak benne' ka' zej nga'ne', na' bka'n zéngake' Dios, Bennen' zoe' ya'abá.

¹⁴ Ba wdé da' bežope da' zžia yin' benách ka', na' za' gak da' beyonne da' wžia yin' légake'.

Wbás gaže che ya'abá žkweže' lozba' chien'

¹⁵ Wbás gaže che ya'abá bkweže' lozba' chien', na' benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios wnnégake' zižje, na' wnnágake':
jGan wnná bia'gak benách ka' lo yežlyó
zej nden lo na' Xanžo Dios, na' lo na' Benne' Criston'!

jLe' nna biá'teze'!

¹⁶ Naž tap žoa benne' gole ka', benne' žé'gake' gan zej nape' yela' wnná bia' law Dios, bzechw lágwage' lo yo, na' bka'n zéngake' Dios.

¹⁷ Na' wnnágake':

jXanto' Dios, napkzo' dot yela' wak!

Wzoakzo', na' zoakzo', na' za' yidkzo'.

Žóžkeno', dan' ba bkonlo' žin yela' wak zen chio',

na' zzo lawo' zna bi'o.

¹⁸ Belžá'a benách yež ka' san ba bžin ža gon zí'gako'-ne'.

Naken ža wchi'a lažo'o benne' gat ka'.

Yebi'o chegak wen žin chio' ka', benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le', benne' ka' zej nake' chežo',

benne' ka' wdápegake' Lo' ba la'ne,

benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'.

Ba bžin ža wžía yi'o benne' ka' bchínjgake' yežlyó.

¹⁹ Naž byaljw yodo' che Dios da' žen' ya'abá, ga na' nla' law kak la'y gan yo'o diža' da' žka'n chawen', dan' ben Dios. Wyép yes yežlyó, na' benle žaxto' zen, na' wnné wzio'. Wžo' yežlyón', na' wžé' yej nis ži'a.

12

To no'le, na' to bele zen sniale'e

¹ Naž bla' law to da' zen da' nak bian' lo ya'abá che Dios. Bla' law to no'le nakwe' da' naken ka wbiž, na' zoa žan ni'e da' naken ka byo'. Žia yichje' to da' naken oro gan žiagak chežinno da' ka' zej naken ka belj bani' ka'.

² No'len' za' galj bi' že'n chie', na' zbéžyi'e dan' ždia' li'e, na' zžáka'li'e dan' žalj to žkwide' chie'.

³ Naž bla' law yetó da' nak bian' lo ya'abá che Dios. Bla' law to bele zen sniale'e, bia zna'ba' žna gole, na' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' žia to da' naken oro to to yichjba' ka'.

⁴ Len xbanba' wzobba' to kwe' che chonne kwe' belj ka' zej nla' ya'abá, na' bžo'nba' légaken lo yežlyó. Wzé bele zen sniale'e na' law no'len' ba žalj žkwide' chie', na' wzoaba' gawba' žkwide' chien' kate' ba naljbe'.

⁵ No'len' bzoe' to žkwide' byodo', Bin' žala' nna bia'be' yógo'te yež ka' len yela' wak zen. Dios la' bkwastie' žkwide' che no'len', na' bchise'-be' gan zoakze' Le', lo latje blon' gan ži'e zna bi'e.

⁶ Bžonnj no'len', na' wyeje' lo latje dach, gan ba bkwez Dios to latje che

no'len'. Wáwgake' le' ga na' chežinno gaywá' chonnalj ža ka'.

⁷ Wdé gokgak da' ki, na' gokle'e wdile lo ya'abá che Dios. Migel, wbás blo che ya'abá len wbás ka' žónlengake' le' tzen, beldil'-lene' bele zen sniale'e na', na' beldil'e bele zen na', na' wbás žiwe' ka' žónlengaken leba' tzen,

⁸ san bi be wzéke'lba' lo wdilen'. Che len biž bžélgekle latje chégaken ya'abá che Dios.

⁹ Ka' goken, belžo'ne' bele zen sniale'e na' na'le, belen' wzoaba' ža ni'te, na' nzin' Da' Xiwe', na' Satanás, dan' žon láže'len yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga. Belžo'ne' da' žiwe' lo yežlyó nga, tzen len wbás žiwe' ka', be' ka' žónlengaken da' žiwen' tzen.

¹⁰ Naž benla' chi'i to benne' wnnié' zižje ya'abá che Dios, na' wnné':

Na'a ba bžin ža la' law yela' žeslá da' ben Dios, na' yela' wak chie', na' yela' wnná bia' chie', na' ležka' yela' wnná bia' che Benne' Criston', dan' ba bžó'ngake' da' žiwe' na'le, dan' besbagan' lježžo ka' žia dot ža dot yele, dan' benen law Dios chežo.

¹¹ Bežojgak lježžo ka' chawe', dan' bkóngekle' žin žchen Bennen' nake' žila'do' che Dios,

na' dan' bkóngekle' žin žtiža' Dios da' bcháljgaken'.

Bi be' láže'gake' yela' nban chégake', san gótgake'.

¹² Che len gak yela' žebél ya'abá che Dios.

jLe yebél le'e, zoale ga na'!

Da' nyáche'le'e gaken chele le'e zoale yežlyó, na' lo niso', dan' ba betj da' žiwe', na' blan' gan zoale.

Žža'le'e da' žiwen' dan' nnezlen yetó chi'ido'ze de latje chen.

¹³ Katen' gókbe'ele bele zen sniale'e na' ba bžó'ngake'-ba' lo yežlyó, naž wžía láže'ba' no'len' bzoe' žkwide' byodo' chien'.

¹⁴ Naž Dios bnezjwe' no'len' chope žil bsia ži'a nich gak le' lo be'ze, na' wkwase' gan zoa bele zen sniale'e na', nich žine' latje chie' lo latje dach. Wáwgake' le' ga na' chonne yiz yo'o gachje ka'.

¹⁵ Naž bele zen sniale'e na' beyebba' nis zil zaka' žkóže'le', da' goken ka to nis yegw, na' gónelba' wa'ten no'len'.

¹⁶ Naž yežlyó góklenen no'len', na' wyaljw lo yo, na' we'žen nis yegon' dan' beyéb bele zen sniale'e na'.

¹⁷ Naž bele zen sniale'e na' bžá'ale'eba' no'len', na' wyejba', na' bejtíl'-lenba' za'sóe' ka' zej nga'ne', benne' ka' žóngake' kan nak da' wnná Dios, na' dot láže'gake' žóngake' kan zna žtiža' Jesús, Benne' Criston'.

13

Chope bia snia

¹ Wžía' neda' lo yož žoa'a niso', na' bl'e'ela' to bia snia, bia žiagak gaže yichjba', na' chi

lozba', na' zbenba' zžojba' lo nison'. Žiagak chi da' naken oro lo yichjba' ka'. To to lozba' žia to da' naken oro, na' to to lo xgaba' ka' nyejw to la da' naken xiwe' dan' bi de Dios chawe'.

² Bia snia na' ble'ela' znna'ba' kan znna' bežto', na' nak ni'aba' kan nak ni'a oso, na' žoa'aba' naken kan nak žoa'a beže yiže'. Bele zen sniale'e na' bdeba' yela' wak cheba' lo na' bia snia ni tzen len latje cheba' gan znna'bia'ba', na' lezka' yela' wnná bia' zen cheba'.

³ Žia we' to yichj bia snia na', da' naken da' goten leba', san beyák wen', na' bebángleke yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' benlengake' bia snia na' tzen.

⁴ Lezka' bka'n zéngake' bele zen sniale'e na' dan' bdeba' yela' wnná bia' cheba' lo na' bia snia na'. Lezka' bka'n zéngake' bia snia na', na' wnnágake': "¿Nozke benne' nake' zen kan nak zen bia snia na', na' nozke benne' sáke'le' tít-lene'-ba'?"

⁵ Lezka' bia snia na' wzí' lo na'ba' zchaljba' da' zka'n zen kwinba', na' diža' xiwe' da' znneba' che Dios. Chope-yon byo' gota' lo na'ba' yela' wnná bia' na'.

⁶ Wzó lawba' znneba' che Dios, na' wnné zi'ba' che La Dios, na' che latje la'y chie', na' chegak benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios.

⁷ Lezka' wzí' lo na'ba' tít-lenba' benne' ka' zej nake' che Dios, na' zejte wléj wchochjba' légake'. Lezka' wzí' lo na'ba' nna' bia'ba' yógo'te benách zi'to', benách ka' nníta'gake' yógo'te yež ka', na' yógo'te benách ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga.

⁸ Yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bka'n zéngake' bia snia na', benne' ka' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yela' nban, yichen' bzoj Bennen' nake' Zíla'do' che Dios katen' bi na' gata' yežlyó nga, na' wnnakze Dios gat Bennen' nake' Zíla'do' ni'a' chegak benách chie' ka'.

⁹ Cha' zoa no benne' ženle', žala' wzé nage'.

¹⁰ Benne' ka' Dios wnnakze' žéjgake' do ya, žala' žéjgake' do ya, na' benne' ka' Dios wnnakze' gátgake' lo ya ntoche', lo ya ntoche' gátgake'.

Che len, benne' ka' zej nake' che Dios žala' kwez zen láže'gake' na' chejlé'gake' chie' Le'.

¹¹ Wdé na' ble'ela' yetó bia snia, bian' bžojba' lo yo. Žiagak chope lozba' kan zej nak loz zila', na' zchaljba' kan zchalj bele zen sniale'e na'.

¹² Bia snia ni wzí' lo na'ba' dot yela' wnná bia' che bia snia nežwn', katen' zóalenba' leba'. Bia snia bežopen' žonba' ga zka'n zengak yógo'te benách ka' nníta'gake' yežlyó nga bia snia nežwn', bian' beyák wen' da' goten leba'.

¹³ Lezka' bia bežopen' žonba' da' ka' zej nak bian' ka' zej zejte žonba' ga žetj yi' da' zan' ya'abá, na' zyinnjen lo yo lawgak yógo'te benách ka'.

¹⁴ Žon láže'lba' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga len da' ka' zej nak bian' dan' nzi' lo na'ba' žonba' law bia snia nežwn'. Gožba' benách ka' nníta'gake' yežlyó nga góngake' to lo'a bia snia na', bian' gok we' lo ya ntoche', na' zoaba' nbanba'.

¹⁵ Nzi' lo na'ba' žonba' ga soa nban lo'a bia snia nežwn', na' gak wchaljen, na' gonen ga gatgak yógo'te benne' ka' bi wká'n zéngaken'.

¹⁶ Benba' ga wdá' yógo'te benách ka' to da' nak bian' zej nake' toze len leba', benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka', benne' wnni'a' ka', na' benne' yache' ka', benne' ka' bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka'. Bda'ba' da' nak bian' lo ná'gake' li ža o lo xgágake'.

¹⁷ Bi gok nitó benne' bi da' ga'we' o bi da' gote'e cha' bi de'e da' nak bian', o cha' bi de'e la bia snia na', o kan nbab laba'.

¹⁸ Na'a žala' gata' chio' yela' žejní'il. No benne' nape' yela' žejní'il žala' wlab'e kan nbab la bia snia na', da' naken tlebe kan nbab la benne', na' kan nbab laba' naken xope gaywá' chonnłaj xope.

14

Da' žolgak to gaywá' tape yon mil benne' byo

¹ Wdé na' bwia', na' ble'ela' Bennen' nake' Zíla'do', na' zie' law ya'adon' da' nzin' Sión. Žónlengak to gaywá' tape yon mil benne' byo ka' Le' tzen, na' nyejw le'e xgágake' La Bennen' nake' Zíla'do', na' lezka' La Xe'.

² Naž benla' to da' zgo'on žaxto' ya'abá che Dios, da' zgne zizžen kan zgne to yegw zen o kan zgne wzio'. Benla' da' ženle kate' no benne' žinne' to da' žolen da' žian do zan.

³ Žólgake' to da' kobe, na' nníta'gake' law latje blon', na' lezka' law gan zej nníta' tape benne' ban ka' len benne' gole ka'. Bi gak nitó benne' gole' da' žolgak benne' ki, san légakze to gaywá' tape yon mil benne' byo ka', benne' ka' Benne' Criston' beya'we' ladjw benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

⁴ Benne' byo ka' zej nake' li láže' dan' bi wnníta'lengake' no no'le, na' zej nake' benne' kwide'ze. Žjáklene' Bennen' nake' Zíla'do' gáte'teze gan zeje'. Benne' Cristo na'kze beya'we' légake' ladjwgak benách ka', na' zej nake' benne' nežw ka' bde kwíngake' lo na' Dios, na' lo na' Bennen' nake' Zíla'do'.

⁵ Batkle ben láže'gake', na' bi gak nitó benne' bi da' nnie' chéégake' gan nníta'gake' law latje blon' gan že' Dios.

Da' bchaljgak chonne wbás che ya'abá

⁶ Naž ble'ela' yetó wbás che ya'abá, na' wdíe' lo be'ze zan ya'abá, na' noe'e diža' chawen' da' zoan to chí'ize nich wzenlen'

benách ka' nníta'gake' dot yežlyó nga, benne' ka' zej nbabe' yógo'te yež ka', na' yógo'te benách zi'to' ka', na' yógo'te benne' ka' zchálgake' diža' yoble ka', na' benne' yógo'te yežlyó ka'.

⁷ Wnné' zižje wbasen', na' wnné':

Le žebe Dios, na' le goł da' zka'n zen Le', dan' za' wchi'a laže'e benách ka'.

¡Le wká'n zen Dios! Lekze' bene' ya'abá, na' yežlyó,
na' nisdó, na' gan žal nis.

⁸ Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás nežwn' che ya'abá, na' wnné': "Ba beyož che yež Babilonia. Ba beyož che yež zen na'. Ka' goken chen dan' bengak benne' ka' nníta'gake' lo yežen' ga wzí' lo na'gak benne' yógo'te yež ka' góngake' kan zej nak da' sban da' zdan láže'gake'."

⁹ Yetó wbás che ya'abá bejnawe' wbás bežopen' che ya'abá, na' wnné' zižje, na' wnné': "Cha' no benne' wká'n zene' bia snia, na' ló'aba', na' cha' we'e latje ta' xge' o lo ne'e dan' nak bia' nake' toze len leba',

¹⁰ Dios wsaka' zi'e le' lo yela' zža'a chie'. Sákale'e bennen' lo yi', na' lo dan' zzeyle'en, lawgak wbás che ya'abá ka', na' law Bennen' nake' Zíla'do'.

¹¹ Kwénteze žen che yin' gan sákag'ak benne' ka'. Dot ža dot yele sákag'ak benne' ka' bka'n zéngake' bia snia na', na' ló'aba', na' batkle gata' latje yezi' láže'gake', na' bi yezi' láže'gak benne' ka' bé'gake' latje ta' laba' légake'.

¹² Che len žala' kwez žen láže'gak benne' ka' zej nake' che Dios, na' góngake' kan wnnakze' Le', benne' ka' žejlé'gake' che Jesusen'."

¹³ Naž benla' chi'i to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' gože' neda', na' wnné': "Bžoj da' ni le'e yiche: ba nez žen gaken chegak benne' ka' gátgake' na'a so law, benne' ka' žejlé'gake' che Xanžon'."

Dios Be' La'y wnné': "Ka'kze gaken. Yezi' láže'gake' lo žin da' zóngake', na' gata' yela' žebél chégage' da' naken tlebe len da' béngake'."

Žezí'gake' linn che yežlyó

¹⁴ Naž bwia', na' ble'ela' to bejw ya'abá da' naken žíla'do'ze, na' lo bejw na' že' to Benne' znne'e kan znna' Bennen' Golje' Benách, na' žia to da' naken oro yichje', na' lo ne'e noxe' to ya ntoche'.

¹⁵ Bžoj to wbás che ya'abá lo yodo', na' wnné' zižje, na' gože' Bennen' ži'e lo bejwn', na' wnné': "Bkonle žin ya ntoche' chio', na' bhog bisto zoa' scribe dan' ba bžin ža chogon'. Ba nbiž bisto chen, da' ka' zej den yežlyó."

¹⁶ Naž Bennen' ži'e lo bejwn' bkonle' žin ya ntochen' dot yežlyó, na' bhoge' da' blan' lo yo.

¹⁷ Naž bžoj yetó wbás che ya'abá lo yodon' da' žen' ya'abá che Dios. Ležka' noe'e to ya ntoche'.

¹⁸ Bžoj yetó wbás che ya'abá žoa'a bkonle', na' nzi' lo ne'e wkonle' žin yi', na' wnné' zižje, na' bliže' wbás nežwn' che ya'abá, wbasen' noe'e ya ntochen', na' wnné': "Bkonle žin ya ntoche' chion', na' btob da' želbia lba uba ka', da' zej žen' yežlyó, dan' ba na da' želbia lba uba ka'."

¹⁹ Naž wbás ni che ya'abá bkonle' žin ya ntochen' dot yežlyó, na' btobe' da' želbia lba uba ka', da' zej žen' yežlyó, na' bežjo'nen' to lo bloj žen gan zzi xis uba. Da' ni žloe'elen kan gon Dios, wsaka' zi'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

²⁰ Bleje' da' želbia lba uba ka' lo blojen', da' zoan žoa'a yež na'le, na' lo blojen' bžoj žen, da' wyepen ga bžinten žoa'agak bia ka', na' wdé žen na' dot gan gak sa'žo gaže ža.

15

Gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá

¹ Ble'ela' yetó da' žen ya'abá che Dios da' nak bian', da' žonen ga žebanlžo. Bžojgak gaže wbás che ya'abá, na' zej noxe' gaže yižwé' ka' da' ze lawtegaken, da' ka' Dios wkonle' žin nich yeyož wsaka' zi'e benách ka' nníta'gake' yežlyó nga.

² Ležka' ble'ela' to da' naken ka to nisdó' da' žepen yes bani' ka yej jese da' yo'on yi'. Benne' ka', benne' belágake' lo na' bia snia, na' lo na' ló'aba', na' bi wzí'gake' laba', zégage' lawle da' naken ka to nisdó', na' zej noxe' da' ka' zólgake', da' ka' bnezjw Dios légake'.

³ Žólgake' da' beł Moisés, bennen' goke' wen žin che Dios ža ni'te, na' naken da' žólgake' che Bennen' nake' Zíla'do'. Wnnágake':

Le', Xanto' Dios, napkzo' dot yela' wak.

Zenle'e zej nak yógo'te da' beno',

da' ka' zóngaken ga žebanlto'.

Znna bi'o Le' yógo'te yež ka'.

Dot chawe', na' li laže' naken da' žono'.

⁴ Žzoa no benne' bi žebe' Le', Xanto'?

Žzoa no benne' bi wká'n žene' Le'?

Tozo' Le' nako' la'y.

La'gak benách yógo'te yež ka' gan zo',

na' wká'n zéngake' Le'

dan' žlé'egekle' nak chawe' yógo'te da' žono'.

⁵ Wdé gok da' ni, bwia', na' ble'ela' byaljw yodon' da' žen' ya'abá che Dios gan de latje la'y da' nak bian' Dios zóalene' benách chie' ka'.

⁶ Gaže wbás che ya'abá bžójgake' lo latje la'y na', na' zej noxe' gaže yižwé' ka'. Zej nakwe' laže' da' záka'le'en, na' žákti'ten, na' zej nžej bayw ka' da' zej naken ya oro lchó'gake'.

⁷ Naž to benne' ladjw tape benne' ban ka' bnezjwe' che chegak gaže wbás che ya'abá ka' gaže zíga'do' da' zej naken ya oro, na' zej nžan' da' zloe'elen yela' zža'a che Dios, Bennen' zoakze'.

⁸ Lo latje la'y na' wžé' žen che yi', dan' zej že' yela' baní', na' yela' wak žen che Dios ga na'. Bi gak nitó benne' choe'e lo latje la'y na' kate' téžegak gaže yižwé' ka' da' zej nwa' gaže wbás che ya'abá ka'.

16

Zíga'do' ka' da' zloe'egeklen yela' zža'a che Dios

¹ Naž benla' chi'i to benne' wnnié' zižje lo latje la'y na', na' gože' gaže wbás che ya'abá ka', na' wnné': "Le chej, na' le chejlalje gaže zíga'do' ka' lo yežlyó, da' ka' zej nžan' da' zloe'elen yela' zža'a che Dios."

² Wyéj wbás nežw che ya'abá, na' bejlalje' da' nžan' zíga'don' da' noe'e lo yežlyó. Da' nžan' zíga'don' benen ga wžia we' da' zla'le'en lo beła' žen chegak benne' ka' zej de'e da' nak bia' zej nake' toze len bia snia na', na' lezka' lo beła' žen chegak benne' ka' zka'n zéngake' ló'aba'.

³ Naž wyéj wbás bežope' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo nisdó, na' nisen' beyaken žen kan nak žen che to benne' gat, na' gotgak yógo'te da' ka' zej yo'on lo nisdon'.

⁴ Wyéj wbás beyonne' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e gan zej de yegw ka', na' gan žal nis, na' yógo'te nis ka' beyákgaken žen.

⁵ Naž benla' zchalj wbás che ya'abán', wbasen' nzi' lo ne'e zkonle' žin nis, na' wnné': "Xanto' Dios La'y. Zoakzo', na' wzoakzo'. Chawe' nako' dan' zchogo' chegak benách sáka'gake' ki,

⁶ dan' bláljgake' žen chegak benne' ka' zej nake' chio' Le', na' žen chegak benne' ka' bcháljgake' lo wlazo' Le'. Na'a, žono' Le' ga ye'jgake' žen dan' ki žala' gaken chégage'."

⁷ Naž benla' bchalj to benne' wžoe' žoa'a bkogen' da' žen' ya'abá che Dios, na' wnné': "Ka'kze gaken, Xanto' Dios, napkzo' dot yela' wnná bia'. Dot da' li, na' chawe' nak kan zchogo' chegak benách sáka'gake'."

⁸ Wyéj wbás bedape' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo wbiž, na' Dios bi'e wbižen' latje bzeyle'en benne' ka' len yi' chen.

⁹ Wyeygak yógo'te benách ka' dan' bzey wbiž légage', san bi beyát láže'gake', na' bi bka'n zéngake' Dios. Wnné' zí'gake' che Dios, Bennen' yo'o lo na'kze' sele'e da' ki da' žsaka' zí'gaken benách ka'.

¹⁰ Wyéj wbás gayo' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo latje che bia snia gan zžna bia'ba', na' wžé' cholj ga na'.

Naž, benách ka' bdáwya'agake' lóže'gake' dan' wzáka'le'egake',

¹¹ san bi beyát láže'gake' nich biž góngake' da' zia da' žóngake'. Wnné' zí'gake' che Dios, Bennen' zoe' ya'abá dan' zžáka'le'egake' ni'a che wen' da' žiagake'.

¹² Wyéj wbás žope che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo yegw žen da' nžin' Eufrates, na' bebíž nis yegon' nich yalijw nez gan tegak benne' wnná bia' ka' žóggake' zaka' gan zla' wbiž.

¹³ Naž bl'e'ela' bele žen sniale'e na', na' bia snia na', na' bennen' zchalje' lo wlázgakba', na' bžojgak chonne be' xiwe' lo žoa'agakba', da' ka' zžia yi'gaken benách ka', na' zžná'gaken kan zžna'gak blož ka'.

¹⁴ Chonne be' ki zej naken be' ka' che da' xiwe', be' ka' žóngaken da' zej nak bian' da' góngaken ga yebángelke benách ka'. Yjak be' xiwe' ka' dot yežlyó nga, na' bejtóbgaken benne' wnná bia' ka' nich chjake' lo wdilen' da' gaken lo ža žen che Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia'.

¹⁵ Ki wnná Dios: "Le wia nga. La'a neda' cholže kan zla' to benne' wbán. Ba nez žen gaken che no benne' nake' ban laže', na' žape chi'e da' nakwe', nich bi gon byenen te' gal yidze', na' bi yedoe'ele' lawgak benách ka'."

¹⁶ Be' xiwe' ka' betóbgaken benne' wnná bia' ka', na' bdóbgake' to latje da' nžin' len diža' hebreo: Armajedón.

¹⁷ Wyéj wbás gaže' che ya'abá, na' bejlalje' da' nža' zíga'don' da' noe'e lo be'ze, na' to benne' wnnié' zižje lo latje la'y da' žen' ya'abá che Dios gan de latje blon', na' wnné': "Ba naken."

¹⁸ Naž wyép yes, na' gokle'e žaxto', na' wnné' wzio'. Wžó' yežlyó, da' wžo'žen ka ba wžó' kate' ne zej nni'ta' benách ka' lo yežlyó nga.

¹⁹ Yež žen na' bžojen chonne kwe'le, na' wžia yi'gak yež ka' zej žen' dot yežlyó nga. Dios bejsá' laže'e che da' zia da' bengak benách ka' nni'ta'gake' lo yež žen na' da' nžin' Babilonia, na' lo yela' zža'a chie' bsaka' zi'e benne' ka' nni'ta'gake' yežen'.

²⁰ Belgache' yežlyodo' ka' da' zej žen' gachje lawle nisdó, na' biž wže'gak ya'a ka'.

²¹ Lezka' byinnj yej nis ži'a, da' zan' ya'abá, na' bejxjwn lo yichjgak benách ka', na' yej nisen' nále'len ka to gaywá' ya to ton. Yógo'te benách ka' wnné' zí'gake' che Dios ni'a che yej nisen', dan' bsaka' zi'le'en légage'.

17

Dios zchoge' che yež žen kwia yin'

¹ Naž blá' to wbás che ya'abá gan zoa', wbasen' nbabe' gaže wbás ka' biá'gake' gaže zíga'do' ka' da' zej naken ya oro. Bcháljlene' neda', na' wnné': "Da nga, na' wloe'ela' le'

kan gon Dios, wchinnje' yež zen na' da' naken ka to no'le le'e, na' žen' lo nisd'o' ka'.

² Benne' wnná bia' ka', benne' ka' bénlengake' no'len' da' sban, na' benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, wozžekle' ni'a che da' sban da' žon no'len'."

³ Naž yetó da' blóe'el Dios Be' La'y neda'; wbás che ya'abán' bchi'e neda' to latje dach, na' bl'e'ela' to no'le, na' to bia snia, na' no'len' žie'-ba'. Bia snia na' žnna'ba' xna'le'e. Žiagak gaže yichjba', na' chi lozba', na' zej da'ba' diža' ka' da' žon dítjgeklen Dios.

⁴ No'len' žie'-ba' nakwe' laže' xna, na' laže' xna'le'e. Žiagak da' xtan ka' le' da' zej naken ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'. Lo ne'e noxe' to žiga'do' da' naken ya oro, dan' nžan' da' sban che da' sban da' žone'.

⁵ Lo xge' zej nyejw kan lie', da' ka' žlóe'egeklen to da' ngache', na' ki zej naken: "Yež Babilonia, Yež Blo" na' "Xna'gak No'le Le'e Ka'" na' "Xna' Da' Sban Da' Den Yežlyó."

⁶ Gókbe'ela' nzožle' no'len' dan' bene' ga blalj žen chegak benne' ka' zej nake' che Dios, na' žen chegak benne' ka' betgak benách ka' légake' dan' bzoa lígake' che Jesusen'.

Kate' bl'e'ela' no'len', bebán'le'ela'.

⁷ Wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné: "žBiz chen' žebanlo'? Wzejni'ila' le' da' ngache', dan' žloe'el no'len', na' dan' žloe'el bia snia na' žie'-ba', bian' žiagak gaže yichjba', na' chi lozba'.

⁸ Bia snia na' dan' bl'e'elo' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a, na' za' žojba' latje chól che benne' gat ka', na' chejba' gan kwia yi'ba' to chi'ize. Benne' ka' nníta'gake' yežlyó, na' bi zej nyejw lágake' le'e yiche che yela' nban da' bzoj Dios ža ni'te katen' bi na' gone' yežlyó, yebángle' katen' lé'egkele' yebán bia snia na', bian' wzoaba' zga'ale san bi zoaba' na'a.

⁹ Da' ni naken to da' wzejni'ilen no benne' gak chejni'ilen': Gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže ya'ado' gan že' no'len'.

¹⁰ Lezka', gaže yichjba' ka' zejlásgaken gaže benne' wnná bia'. Gayo' benne' ka' ba wdé chégake'. Toe' ne žnna bi'e na'a, na' yetóe' bi na' le'e, san kate' yide', na' nna bi'e to chí'ido'ze.

¹¹ Bia snia na', bian' wzoaba' san bi zoaba' na'a, zejlásba' kan nak benne' xono', benne' nna bi'e. Gónlene' benne' gaže ka' tzen, na' te na' kwia yi'e to chi'ize.

¹² Chi lozba' ka' da' bl'e'elo' zejlásgaken chi benne' wnná bia'. Bi na' sí'gake' yela' wnná bia', san sí'gaken' to chí'ido'ze, na' nna biá'gake' tzen len bia snia na'.

¹³ Chi benne' ka', tože gákgake', na' wdégake' yela' wnná bia' chégake' len da' nzi' lo ná'gake', lo na' bia snia na'.

¹⁴ Tíj'engake' Bennen' nake' Žila'do', san Le' wléj'wchohje' légake' dan' nake' Xngak yógo'te benne' ka' zej nake' xngak benách

ka', na' žnna bi'e yógo'te benne' wnná bia' ka'. Benne' ka' bliž Dios légake', na' wžíe' légake', chjál'engake' Le', na' to chi'ize gónlengake' Le' tzen."

¹⁵ Wbás che ya'abán' lezka' gože' neda', na' wnné: "Nisd'o' ka' da' bl'e'elo' gan že' no'le le'e na', zejlásgaken benách yež ka', na' benách zi'to' ka', na' benách ka' zcháljgake' diža' yoble ka', na' benách ka' nníta'gake' yógo'te yežlyó ka'.

¹⁶ Chi loz bia snia na' da' ka' bl'e'elo' zejlásgaken chi benne' wnná bia' ka', benne' ka' bi dégake' chawe' no'le le'e na', na' wká'ngake' le' ka'ze, na' gal yidze'. Da' góngake' chie' naken ka' gáwgake' be'la' žen chie', na' wzéygake' le' lo yi'.

¹⁷ Dios wzóe' lo yichj lázdo'gak chi benne' ka' da' gonen ga góngake' ka' žénekezele' Le', na' góngake' tože diža' wdégake' yela' wnná bia' chégake' lo na' bia snia na', na' ki gak kan žnna xtiža' Dios.

¹⁸ No'len' bl'e'elo' zejlase' yež zen na' da' žnna bian' benne' ka' žnna biá'gake' yežlyó nga."

18

Zbia yi' yež Babilonia

¹ Wdé na' bl'e'ela' betj yetó wbás che ya'abá, wbasen' bžoje' ya'abá che Dios, na' nzi' lo ne'e yela' wnná bia' žen, na' wyép yes baní' lo yežlyó ni'a che yela' žen che wbasen'.

² Wbás che ya'abán' wnnie' zizje, na' wnné:

Ba wžia yi'. Ba wžia yi' Babilonia, yež žen na'. Ba beyaken latje che da' xiwe', na' chegak be' xiwe' ka'.

Byinne sniále'e ka' len byinne sban ka', ba bėngakba' xó'ngakba' ga na'.

³ Ka' goken ni'a che da' bengak benne' ka' che yežen'.

Yógo'te benne' yež yoble ka' bėngake' tzen len légake' da' wzé láže'gake'.

Benne' wnná bia' ka' bėngake' tzen len légake' da' sban.

Yógo'te benne' ža'w žote' ka' gota' yela' wnni'a chégake',

dan' bdan láže'gak benne' wláž ka' da' zaka'le'en.

⁴ Naž benla' zchalj yetó benne' zoe' ya'abá che Dios, na' wnné:

Le žoj lo yežen', le'e nakle chia' neda', nich bi gonle dola' tzen len légake',

na' nich bi gak chele da' saka' zi'le tzen len légake'.

⁵ Nyanle'e dola' da' zej nbage'e, na' ba néntelen ya'abá,

san Dios žejśá' laže'e da' kegle da' bėngake'.

⁶ Le yebi'i chégake' kan bėngake' chele.

Le yebi'i chégake' chope kwe' ka' da' bėngake'.

Le yebi'i chégake' chope kwe' ka' da' zia da' bėngake' chele.

7 Le gon ga sáka'le'egake', na' kwež nyáche'gake'
kan zej nak yela' ba la'ne, na' yela' zen da'
bka'n kwíngake'.

Wzá' láže'gake', na' wnnágake':

“Že'to' nga, na' z'na bia'to'.

Bi naktó' wžebe, na' batkle kwež nyáche'to'.”

8 Che len, to žaze žingak da' ka' wsaka' z'í'gaken
lé'gake',

yela' got, na' yela' zbeže nyache', na' yela'
zdon.

Chéy'gake' lo yi'.

Ḫanžo Dios, Bennen' bchoge' ché'gake' ki,
napkze' dot yela' wak zen.

9 Naž wnné': “Kwežgak benne' ka' z'na
biá'gake' yežlyó nga, benne' ka' béngake' da'
kegle tzen len lé'gake', na' bebé'lengekle' da' zej
naken ché'gake', na' kwež nyáche'gake' katen'
lé'egekle' žen che yež zen na' da' žeyen.

10 Z'í'to'le yelnnite'e dan' zžé'begake' da'
wsaka' z'í' Dios benne' yežen', na' nnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che Babilonia, yež zen
nga.

Gokle'e Babilonia yež blo, na' to žaze bžia
yin'.

11 'Lezka' kwežgak benne' ža'w žote' ka',
benne' ka' nníta'gake' yežlyó nga, na' kwež
nyáche'gake' ni'a che yežen', dan' biž soa no
benne' ga'we' da' góte'gake' ga na'.

12 Biž soa no benne' ga na', benne' ga'we'
da' naken ya oro, na' ya plat,

na' yej zaka' ka', na' bga ka',
na' laže' da' záka'le'en, na' laže' xna,

na' laže' cháwe'do', na' laže' xnalé'e,
na' yag da' zla' zix,

na' da' naken žit da' záka'le'en,

na' da' naken yag da' záka'le'en,

na' da' naken ya kobre, na' da' naken ya,

na' da' naken yej jese.

13 'Biž soa no benne' ga na', benne' ga'we'
kanel, na' da' ka' zla' zix, na' yale,

na' da' zla' zix che mirra, na' che yeje olíbano,
na' xis uba wał, na' set zix,

na' yejze cháwe'do', na' zoa' s'ribe,

na' búrrodo' ka', na' zila' ka',

na' bia ka', na' karret ka',

na' benne' wen žin ka', na' yebałe benách ka'.

14 'Benne' ža'w žote' ka' yé'gake' lé'gake', na'
nnágake':

Ba begá'a da' ka' wdán láže'le.

Ba wdé chegak yela' wnni'a ka',

na' da' ka' zej naken xtan chele,

na' biž si'le da' ka'.

15 'Kwežgak benne' ža'w žote' ka', benne'
ka' gota' ché'gake' yela' wnni'a dan' béte'gake'
lo yežen', na' gá'ngake' z'í'to'le dan' ché'begake'
kan gak zia da' gaken che yežen', na' kwež
nyáche'gake',

16 na' nnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che yež zen nga.

Goken ka to no'le nakwe' laže' da' záka'le'en,

na' laže' xna, na' laže' xna gole,
na' wžiagak da' xtan ka' chie' da' zej naken
ya oro, na' yej zaka' ka', na' bga ka'.

17 To žaze wžia yi' yela' wnni'a che yež nga.

'Yógo'te benne' xan barkw ka', na' benne'
ka' žóngake' žin lo barkw ka', na' benne' ka'
žsá'gake' barkw ka', na' benne' ka' žóngake'
žin lo nisdó', wzé'gake' z'í'to'le,

18 na' kate' blé'egekle' žen che yežen' da'
žeyen, na' wžé'žegake', na' wnnágake': žBiz yež
yoble goken zen kan gok yež ni?

19 'Bžlagake' bižte yo yí'ch'gake', na'
wžé'žegake', na' wžéz nyáche'gake', na'
wnnágake':

Da' nyáche'le'e žaken che yež ni da' goken zen.
Yela' wnni'a che yež ni benen ga gota' yela'
wnni'a

chegak yógo'te benne' zej nake' xan barkw
lo nisdó'.

To žaze wžia yi' yež zen ni.

20 Le yebél ni'a che da' goken che yež zen ni,
le'e zoale ya'abá.

Le yebél, le'e nakle che Dios,

na' le'e, benne' wbás chie' ka',

na' le'e, benne' zchajle lo wlaze' Le'.

Le yebél dan' ba bchog Dios che yež nga
kwia yin'

ni'a che da' bsáka'gak benne' yež nga le'e.”

21 Naž to wbás wałe che ya'abá bchise' to
yej zen da' žoten, na' bžo'nen' lo nisdó', na'
wnné':

La' kikze gaken chio', yež Babilonia,

yež zen da' naken yež blo.

Biž le'el nitó benne' le'.

22 Biž yéngkele benách cha' zoa no benne' lo
yež nga,

nitó benne' žinne' le'e da' žolen,

na' nitó benne' zkweže' bžejw,

na' nitó benne' zkweže' loz bia yixe',

na' biž žel-le nitó benne' wen žin ga na',

na' biž yéngkele' žaxto' da' žon yej da' žoten ga
na'.

23 Biž wza'ní' nitó yi' lo yežen',

na' bi yéngkele' chi'i no benne' zchag ne'e ga
na',

na' bi yéngkele' chi'i to xkwide' no'le zchag
na'be'.

Ki gaken la'kze gokle benne' zaka' ka', le'e na'
žá'wle, na' žóte'le lo yež ni,

na' ben láže'lele benách ka' dot yežlyó nga,
len yela' wžá' chele.

24 Naž wnné': “Blalj xchengak benne' ka'
lo yež ni, benne' ka' bchajlgake' lo wláz
Dios, na' xchengak benne' ka' zej nake' che
Dios, na' lezka' xchengak yógo'te benách ka'
wnníta'gake' yežlyó nga, benne' ka' betgak
benne' wláz ka' lé'gake'.”

19

1 Wdé na' benla' benne' zan wnnégake'
zižje, benne' ka' nníta'gake' ya'abá che Dios,
na' wnnágake':

jGa'n zen Dios! jYela' weslá,
 na' yela' zen, na' yela' wnná bia'
 zá'gaken lo na' Dios chežo!
²Kan zchi'a laže'e naken dot da' li, na' chawe'.
 Le' bchoge' che yežen' kwia yin',
 yežen' goken ka to no'le le'e.
 Bchoge' chegak benne' ka' che yežen'
 gátgake',
 dan' bžia yí'gake' benách ka' dot yežlyó nga,
 len da' zia da' béngake'.
 Dios bezi'e léggake' wzón
 dan' bétgake' benne' wen žin chie' ka'.
³Da' yoble wnnagak benne' zan ka':
 jGa'n zen Dios!

Kwénteze žen gan žey yežen'.

⁴Tap žoa benne' gole ka' len tape benne'
 ban ka' bchag lágwage' lo yo, na' bka'n
 zéngake' Dios, gan ži'e lo latje blo chien'.
 Wnnágake': "jKa'kze gaken! jGa'n zen Dios!"

⁵Naž benla' zchalj to benne' zoe' latje
 blon', na' wnné':
 jLe wká'n zen Dios chežo yógo'tele le'e, žonle
 xchine', le'e na' zžébele-ne',
 le'e, benne' gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'!

*Lni che yela' zchag na' che Benne' nake'
 Žíla'do'*

⁶Lezka' benla' to benne' wnnié' zižje, na'
 benlen kan ženlen kate' zchaljgak benne' zan,
 na' kan ženlen gan zde to yegw zen, o kan
 ženlen kate' zzne wzió', na' wnné':
 jGa'n zen Dios! jZzo lawe' zna bi'e!
 jNapkze' dot yela' wak zen!

⁷Žála' yebelžo na' lo yela' žebél chežo wká'n
 zenžo-ne'
 dan' ba bžin ža lni che yela' zchag na' che
 Bennen' nake' Žíla'do'.
 Si' lo na' Benne' Criston' benne' ka' zej nake'
 chie'.

Ba zbéžgake' ka to xkwide' no'le wchág
 ná'lenbe' Le'.

⁸Dios we'e-be' latje gákwe' laže' da'
 záka'le'en, da' naken žíla'do'ze, na'
 žákti'ten.

(Lažen' da' záka'le'en zejlasen da' naken
 chawe' da' žongak benne' ka' zej nake' che
 Dios.)

⁹Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na'
 wnné': "Bzój da' ni le'e yiche: Ba nez zen
 gaken chegak benne' ka' Dios bliže' léggake'
 nich gónlengake' Le' tzen lni che yela' zchag
 na' che Bennen' nake' Žíla'do'."

Lezka' gože' neda': "Diža' dot da' li da' ni
 da' zchalj Dios na'kze."

¹⁰Bzóa ziba' law wbás che ya'abán' nich
 wká'n zena' le', san le' gože' neda': "Bi gono'
 ki. Lezka' neda' naka' wen žin che Dios kan
 nako' le', na' kan zej nak lježo', benne' ka'
 nzi' lo ná'gake' da' naken dot da' li kan nak
 che Jesusen'. jBka'n zen Dios!"

Benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, zzoa
 lígake' che Jesusen'.

Benne' žie' bia chich

¹¹Naž blé'ela' nyaljw ya'abá, na' blá' to
 bia chich, na' Benne' žie'-ba' lie' Benne' Žone'
 Kan Zzne', na' lažka' Benne' Zzne' Da' Li. Ki
 lie' dan' zchi'a laže'e kan nak da' naken dot
 da' li, na' ležka' cheje' lo wdíle.

¹²Žákti'te yej lawe' ka yi', na' da' zan da'
 naken oro žiágaken yichje'. Da' lawe' to da'
 lie', dan' bi nnezlen nitó benne', san toze' Le'
 nnezlen'.

¹³Nakwe' to laže' da' ne'jen žen, na' ležka'
 lie' Benne' Nake' Xtíža' Dios.

¹⁴Ni'a ne'e zan zejnáwgage' Le', benne' ka'
 nni'a'gake' ya'abá che Dios, na' žiágake' bia
 chich ka', na' zej nakwe' laže' da' záka'le'en,
 dan' naken žíla'do'ze, na' dan' bi naken sban.

¹⁵Zžój da' naken ka to ya ntoche' lo žoe'e,
 dan' wkonle' žin nich wsaka' ži'lenen' benách
 yež ka'. Nna bi'e léggake' len yela' wak zen, na'
 wsaka' ži'li'e léggake', na' gak chéggake' kan žak
 che da' zbia lba uba, katen' zlejžon. Gone' ga
 yé'jgake' xis uban' da' zejlasen yela' zža'a che
 Dios, Bennen' napkze' dot yela' wnná bia'.

¹⁶Nyejw kan lie' le'e laže' da' nakwe', na'
 le'e lsine'e, Benne' Zzna Bi'e Benne' Wnná
 Bia' Ka', na' ležka' Benne' Nake' Xangak
 Benne' Xan Ka'.

¹⁷Naž blé'ela' to wbás che ya'abá, wbasen'
 zie' lo wbiž, na' wnnié' zižje, na' gože' bia ka'
 žlágakba' ya'abá, na' wnné': "Le da, le dobe
 gan gawle lo lni zen che Dios.

¹⁸Gawle beła' chegak benne' wnná bia'
 ka', na' belá' chegak benne' ka' zché'gake'
 benne' ka' žjake' lo wdíle, na' beła' chegak
 benne' wale' ka', na' belá' chegak bia ka', na'
 beła' chegak benne' ka' žiágake' léggakba', na'
 beła' chegak yógo'te benách ka', benne' ka'
 bi zej ndo'e, na' benne' ndo'w ka', benne'
 gaxjw ka', na' benne' zaka' ka'."

¹⁹Naž blé'ela' bia snia na', na' benne'
 ka' zna bi'a'gake' yežlyó nga, na' benne'
 zanle'e ka' chéggake', benne' ka' žjake' lo wdíle.
 Benne' ka' zej ndobe' nich tjléngake' Ben-
 nen' žie' bia chichen', na' len ni'a ne'e zanle'e,
 benne' ka' žónlengake' Le' tzen.

²⁰Blej bchóhcgake' wlasz na' na' ležka'
 bennen' bchalje' lo wlaszba', bennen' bene'
 da' ka' zej nak bia' gan zoaba', na' ben
 láže'le' benne' ka' bé'gake' latje wdá' léggake'
 da' nak bia' zej nake' toze len leba', na'
 bka'n zéngake' ló'aba'. Bia snia na' len ben-
 nen' bchalje' lo wlaszba', belžo'ne' léggake' zej
 nbane' lo yi' zen gan žey da' zžéyle'en, dan'
 nzin' sufr.

²¹Bennen' žie' bia chichen' bete' yógo'te
 benne' ka' bénlengake' léggake' tzen len da'
 naken ka to ya ntochen' dan' zžojen lo
 žoe'e, na' yógo'te bia ka' žlágakba' ya'abá
 bdáwgakba' beła' žen chéggake', na' béljgekba'.

20

To mil yiz

¹ Wdé na' ble'ela' žetj to wbás che ya'abá, na' noxe' zi'n ya che latje chol, na' noe'e to do ya waļe.

² Wzene' bele zen sniale'e na', belen' wzoaba' ža ni'te, na' leba' da' xiwe', na' lezka' Satanás, na' bcheje'-ba', na' bka'ne'-ba' nžejba' to mil yiz.

³ Wžo'ne'-ba' latje chol che benne' gat ka', na' hsejwe' latjen', na' bde'e to da' nak bian' da' žsejwn latjen' nich biž gon láže'lba' benách yež ka' kate' téžegak to mil yiz ka', na' te na' yeyežba' to chi'ido'.

⁴ Naž ble'ela' latje ka' gan že'gak benne' ka' nzi' lo ná'gake' wchi'a láže'gake'. Lezka' ble'ela' be' ka' gókgakze benne' chawe' ka', benne' ka' wžoggak yéngake' lo na'gak benne' wen da' zinnj ka' dan' bzoa ligak benne' chawe' ka' che Jesusen', na' dan' bcháljgake' xtiža' Dios. Benne' ki bi bka'n zéngake' bia snia na', na' ló'aba', na' bi bé'gake' latje wzój lo xgágake', o lo ná'gake' da' nak bian' zej nake' toze len leba'. Bebangak benne' ki lo yela' got, na' wnná biá'gake' tzen len Benne' Criston' to mil yiz ka'.

⁵ Yezika' benne' gat ka' bi bebángake'. Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yebángake'. Yela' yebán lo yela' got da' goken ni naken da' gaken da' nežw.

⁶ Ba nez zen gaken chegak benne' ka' yebángake' lo yela' žebán nežw da' gaken, dan' gágake' che Dios na'kze. Yela' got bežope da' gaken bi be gak gonon chégake', san gágake' bžoz ka' che Dios, na' che Benne' Criston', na' nna biá'gake' tzen len Le' to mil yiz ka'.

Žlej zchóhjkake' da' xiwe'

⁷ Kate' téžegak to mil yiz ka', naž yeséžgake' da' xiwe' gan nžejen.

⁸ Yežój da' xiwe', na' gon láže'len benách yež ka' da' zej žen' dap la'ate yežlyó nga. Lezka' gon láže'len benách ka' che yež Gog, na' benách ka' che yež Magog, na' wtohen légake' lo wdile. Benne' ka' zej nake' benne' zan kan nak yož da' žen' žoa'a to yegw zen.

⁹ Benne' zanle'e ka' bžójgake' dot yežlyó nga, na' wnníta'gake' la' lí'ale latjen' gan zej nníta' benách ka' zej nake' toze len Benne' Criston', da' naken yežen' da' nži'il Dios. Naž ben Dios ga bejw yi' da' bžojen ya'abá, na' bzeyen légake'.

¹⁰ Da' xiwe', dan' ben láže'len légake', wžó'ngaken' gan že' yi' zen che da' zžéyle'en, gan ba zoa bia snia na' len bennen' bchalje' lo wlazba'. Sáka'le'egake' ga na' dot ža dot yeje yógo'te yiz ka' da' zá'gaken.

Zla'gak benách ka' law Dios gan ži'e zchi'a láže'e

¹¹ Naž ble'ela' to latje blo da' chich, na' lezka' ble'ela' Bennen' ži'e zchi'a láže'e lo latjen'. Gan že' Bennen' wzia yi'gak yežlyó nga, na' ya'abá, na' biž bežél-le latje chégaken.

¹² Lezka' ble'ela' benne' gat ka', benne' zaka' ka' len benne' gaxjw ka', na' zégake' law Dios. Byáljwgak yiche ka', na' byaljw yetó yiche gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yela' nban da' zejlí kanne. Dios wchi'a láže'e benne' gat ka' kan zej nak da' ka' zej nyejwn le'e yiche ka', da' ka' béngake'.

¹³ Bežojgak benne' gat ka' lo nisdó', benne' ka' bgáche'gake' lo nisdon'. Lezka' bežojgak benne' gat ka' lo yela' got, na' lo latje chol, benne' ka' wnníta'gake' ga na', na' Dios wchi'a láže'e to tógake' kan zej nak da' ka' da' béngake'.

¹⁴ Naž bžó'ngake' yela' got, na' latje chol che benne' gat ka', lo latjen' gan že' yi' zen da' naken latje che yela' got bežopen'.

¹⁵ Benne' ka' bi zej nyejw lágake' le'e yiche ya'abá, benne' ka' bi zej nape' yela' nban da' zejlí kanne, bejcházgake' latjen' gan že' yi' zen na'.

21

To ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe

¹ Wdé na' ble'ela' to ya'abá kobe, na' to yežlyó kobe, dan' ba wdé chegak ya'abá na', na' yežlyón', da' ka' wnníta'gaken zgá'alegaken. Biž zej de nisdó' ka'.

² Neda', Zwa, ble'ela' yež la'y na', da' naken Jerusalén kobe. Bžojen ya'abá gan zoa Dios, na' betjen lo yežlyó, na' zoan lez kan zoa lez to xkwide' no'le za' wchág ná'lenbe' benne' byo chebe'.

³ Benla' che to benne' zchalje' ya'abá che Dios, na' wnné': "Le wia nga. Gan zoa Dios zóalenen benách ka'. Sóalene' légake', na' légake' gágake' benne' chie' ka'. Dios na'kze sóalene' légake', na' gake' Dios chégake'.

⁴ Dios wzie' nis zbéžgake' da' žian jej lágwage'. Biž gat nitó benne', na' biž kwež nitóe', na' biž kwež nyache' nitóe', na' biž saka' nitóe', dan' ba wdé chegak da' ka' gókgaken zga'ale."

⁵ Naž Bennen' ži'e latje blon' wnné': "Bwia nga. Žekoba' yógo'te."

Lezka' gože' neda': "Bzój le'e yiche da' ni da' naken dot da' li, na' za' gakkzen."

⁶ Naž gože' neda': "Ba nakkzen. Neda' naka' Bennen' zoe' zga'ale', na' lezka' Bennen' sóateze' kan nak da' zzo lawn, na' da' ze lawten. No benne' zbile', neda' gona' ga ye'je' nisen' da' wnezjwn yela' nban, na' bi be chizjwe'.

⁷ Benne' ka' sóegekle' lo da' žak yežlyó, yógo'te da' ki gáta'gaken chégake'. Neda' gaka' Dios chégake', na' légake' gágake' zi'nkza' ka',

⁸ san benne' ka' zžébegake', na' benne' ka' bi žejlé'gake' chia' neda', na' benne' ka' bi

zej nake' chawe', na' yógo'te benne' wetw
benách ka', na' benne' ka' zóngake' da' kegle,
na' benne' wzá' ka', na' benne' ka' zka'n
zéngake' lo'a ka', na' yógo'te benne' wen laže'
ka', ba de latje chégake' lo yi' zen che da'
zžéyle'en, da' naken yela' got bežopen'."

Yež Jerusalén kobe

⁹ Naž to wbás che ya'abá, wbasen'
nbáblene' gaže wbás ka' biá'gake' gaže
ziga'do' ka' da' nžá'gaken gaže yižwé', da' ka'
ze lawten, bl'e'e gan zoa'. Gože' neda': "Da
nga. Neda' wlo'e'ela' le' xkwide' no'len' za'
bchag ná'lenbe' Bennen' nake' Zíla'do'."

¹⁰ Dios Be' La'y wzóalene' neda', na' wbás
che ya'abán' bchi'e neda' to law ya'a sibe, na'
bl'o'e'le' neda' yež la'y, yež Jerusalén kobe,
da' zžojen ya'abá gan zoa Dios, na' žetjen
yežlyó.

¹¹ Yežen' žákti'ten dan' yela' baní' che Dios
zóalenen yežen'. Žákti'ten kan žákti'te to yej
da' záka'le'en kan nak yej xna gole da' nzin'
jaspe. Yani'do' nak yežen' kan nak yej jese.

¹² Zoa to ze'e žeje, na' sibe, kwe'j xkóže'le
yežen'. Le'e ze'e na' zej nnita' chežinno gan
žó'ogak benách ka'. Žoa'a gan žó'ogake' zej
nnita' chežinno wbás che ya'abá, wbás ka'
žape chí'gaken'. To to gan žó'ogake' nyejw to
to lagak chežinno kwe' ljež za'só Israel.

¹³ Le'e ze'e da' žen' zaka' gan zla' wbíž zej
nnita' chonne gan žó'ogake', na' zaka' gan za'
be' zag zej nnita' yechonne gan žó'ogake', na'
zaka' chelá'a gan zde wbíž byo' zag ka' zej
nnita' yechonne gan žó'ogake', na' zaka' gan
žen wbíž zej nnita' yechonne gan žó'ogake'.

¹⁴ Zan ze'e che yežen' zej nnita' chežinno
len ze'e, na' lé'egaken zej nyejw lagak benne'
chežinnote benne' wbás ka' che Bennen'
nake' Zíla'do'.

¹⁵ Wbás che ya'abán', bennen' cháljlene'
neda', noe'e to yag wžíx da' naken ya oro
nich wžíxe' kan nak yežen', na' kan zej nak
gan žó'ogake', na' kan nak ze'e chen.

¹⁶ Yežen', tlebe zej nak da' tape la'a ka'.
Tlebe nak yela' tonne chen, na' yela' blaga'
chen. Len yagen' bžíxe' kan nak yežen', na'
naken kan gak sa'žo dot chežinno ža, na' tlebe
zej nak yela' tonne chen, na' yela' sibe chen,
na' yela' blaga' chen.

¹⁷ Lezka' bžíxe' yela' žeje che ze'e, na'
naken to gaywá' tape yon žit na' benne'.
Wbás che ya'abán' bkonle' žin yag wžíx na'
nich bžíxe' yežen'.

¹⁸ Ze'e na' naken yej jaspe, na' yežen'
naken ya óroteze, da' naken yani'do' kan nak
yej jese.

¹⁹ Len ze'e ka' che yežen' zej nzin' da' xtan
ka' da' zej naken yej ka' da' záka'le'egaken.
Len ze'e nežw naken yej jaspe.
Da' bežopen naken yej safiro.
Da' beyonnen naken yej ágata.
Da' tapen naken yej esmeralda.

²⁰ Da' gayon' naken yej ónise.
Da' xopen naken yej kornalina.
Da' gažen naken yej crisólito.
Da' xonon' naken yej berilo.
Da' gan naken yej topasio.
Da' chin naken yej crisoprasa.
Da' chinéjen naken yej jasinto.
Da' chežinnon naken yej amatista.

²¹ Da' chežinno ka' da' zej nbagan' gan
žó'ogake' zej naken chežinno bga ka'. To to
da' ka' gan žó'ogake' nbagan' len toze bga.
Nez blo che yežen' naken ya óroteze da'
naken yani'do' kan nak yej jese.

²² Bi bl'e'la' nitó yodo' lo yežen' dan' Dios,
Bennen' napkze' dot yela' wnná bia', nake'
yodo' chen, na' lezka' nak Bennen' nake'
Zíla'do'.

²³ Bi žon byenen wza'ni'gak wbíž, na' byo',
lo yežen' dan' zza'ni' yela' baní' che Dios lo
yežen', na' lezka' Benne' nake' Zíla'do' zza'ni'e
ga na'.

²⁴ Benne' wláž ka' che yežen', benne' ka'
belágake', tágake' lo baní' che yežen', na'
žingak benne' ka' zna biá'gake' yežlyó nga,
zej noe'e yela' wnni'a chégake' ga na'.

²⁵ Batkle wséjwgake' gan žó'ogake' lo yežen'
te ža, na' batkle gak žel ga na'.

²⁶ Benách che yógo'te yež yedjwá'gake' da'
zaka' ka', na' yela' wnni'a chégake' ga na'.

²⁷ Nitó da' bi naken chawe', na' nitó da'
zinj, na' nitó benne' žon laže'e, bi chó'ogake'
ga na', san benne' ka' zej nyejw lágake' le'e
yiche che Bennen' nake' Zíla'do', gan zej
nyejw lagak benne' ka' zej nape' yela' nban,
chó'ogake' ga na'.

22

¹ Naž wbás che ya'abán' bl'o'e'le' neda'
to yegw yani'do', da' naken nis yegw da'
znežjwn yela' nban. Žákti'te yegon' kan
žákti'te yej jese. Zžoj yegon' lo latje blo gan
že' Dios, na' lezka' gan že' Bennen' nake'
Zíla'do'.

² Zza' yegon' gachje láwe'le nez blo che
yežen'. Chelá'a weje žoa'a yegon' zoa to yag
da' zbian da' znežjwn yela' nban, na' želbían
chežinno chí'i to yiz. To byo' to byo' želbía
yag ka'. Xlága'gak yag ka' zej naken da'
žeyóngaken benne' ka' che yežen'.

³ Bi soa nitó da' žesbaga' benách ka' zia
ga na'. Zoa latje blo gan že' Dios lo yežen',
na' lezka' gan že' Bennen' nake' Zíla'do', na'
benne' wen žin chie' ka' wká'n zéngake' Le'.

⁴ Lé'egekle' lawe' Le', na' kan lie' nyejwn lo
xgágake'.

⁵ Bi gak žel ga na', na' bi yažje to da' wsa'ni',
na' bi yážjegekle benne' ka' nnita'gake' ga na'
baní' che wbíž, dan' gak Xanžo Dios baní'
chégake'. To chí'ize nna biá'tezgak benne' ka'
nnita'gake' ga na'.

Za'yelá Benne' Cristo

⁶ Naž wbás che ya'abán' gože' neda', na' wnné': "Diža' ni naken dot da' li, na' nakkzen. Xanžo Dios, Bennen' zchize' Dios Be' La'y chie' lo yichj lázdo'gak benne' ka' zcháljgake' lowlaze' Le', ba bsele'e wbás che ya'abá chie' nich wloe'ele' benne' wen žin chie' ka' da' žala' gaktén."

⁷ Ki wnná Jesús, Benne' Criston': "Za' yelá'a. Ba nez zen gaken che no benne' žone' kan zŋna da' zchalja' lo wláz Dios, da' nyejwn le'e yiche ni."

⁸ Neda', Zwa, benla', na' ble'ela' da' ki. Wdé benlan', na' ble'elan', na' bzoa žiba' xni'a wbás che ya'abán', bennen' bloe'ele' neda' da' ki, nich wká'n zena' le'.

⁹ Naž le' gože' neda': "Bi gono' ki, dan' naka' neda' wen žin che Dios kan nako' le', na' kan zej nak lježo' ka', benne' ka' zcháljgake' lo wláz Dios, na' lezka' kan zej nak yógo'te benne' ka' žóngake' kan zŋna da' nyejw le'e yiche ni. ¡Bka'n zen Dios!"

¹⁰ Lezka' gože' neda': "Bi wkacho'o xtiža' Dios ni, da' zchalja' lo wlaze' Le', na' nyejwn le'e yiche ni, dan' za' gaggak da' ki.

¹¹ No benne' žone' da' zinnj gónteze' da' zinnj. No benne' žone' da' kegle gónteze' da' kegle. No benne' žone' da' naken chawe', gónteze' da' naken chawe', na' no benne' nake' che Dios, gákteze' che Leze'."

¹² Zŋna Jesusen': "Za' yelá'a. Noa'a lo na'a da' wnezjwa' chegak benne' ka', na' yebi'a che chégake' kan zej nak da' béngake'.

¹³ Neda' naka' Benne' zoa' zga'ala', na' lezka' Benne' ze lawte, kan nak da' zzo lawn, na' da' žesyožten. Lezka' naka' Benne' žone' ga so lawn, na' Benne' žone' ga žeyožen.

¹⁴ Ba nez zen gaken chegak benne' ka' nyaže da' nákwgake', benne' ka' žóngake' da' naken chawe'. Zej nzi'e latje gáwgake' da'

zbia yagen' da' znezjwn yelá' nban, na' gak chó'ogake' gan žo'ogak benách ka' lo yežen'.

¹⁵ Benne' ka' bi zej nake' chawe', na' benne' wzá' ka', na' benne' ka' žóngake' da' kegle, na' benne' ka' žótgake' benách ka', na' benne' ka' zka'n žéngake' lo'a ka', na' benne' ka' žaz láže'gake' žon láže'gake', gá'ngake' na'le lo yežen'.

¹⁶ Neda', Jesús, bsele'a wbás chia', wbás che ya'abá, na' bloe'ele' le'e da' ki, le'e na' nbable to kwe' to kwe' benách chia' ka'. Neda' naka' ljež Dabí, na' lezka' za'sóe'. Lezka' naka' belj xsile."

¹⁷ Zchaljgak Dios Be' La'y, na' xkwide' no'le, xkwiden' wchág ná'lenbe' Benne' nake' Žila'do', na' zŋnágake': "Le da."

No benne' ženle' diža' ni žala' nne': "Le da."

No benne' zbile', na' no benne' zdan laže'en, žala' yidgake', na' yé'jgake' nisen', da' znezjwn yelá' nban.

¹⁸ Neda', Zwa, zzejni'ila' benne' ka' žyelenle' diža' ni da' zchalja' lo wláz Dios, na' nyejwn le'e yiche ni, na' zŋnia': cha' no benne' wzane' kan zej nak diža' ki, na' Dios yebi'e chie', na' wsaka' zi'e le' kan zej nak da' zej nyejwn le'e yiche ni.

¹⁹ Lezka', cha' no benne' yekwase' bíte'teze diža' ni da' zchalja' lo wláz Dios, da' nyejwn le'e yiche ni, Dios yekwase' latje che bennen' le'e yichen' gan zej nyejw lagak benne' ka' zej nape' yelá' nban da' zejlí kanne, na' lezka' yekwase' latje chie' lo yež la'y, kan nyejw chegak benne' ki le'e yiche ni.

²⁰ Xanžon', Bennen' zzoa lie' kan zej nak da' ki žŋne': "O'. Za' yelá'a."

¡Ka'kze gaken! ¡Da, Xanto Jesús!

²¹ Zŋnabla' Xanžo Jesús, Benne' Criston', gon chawe'e yógo'tele le'e. Ka'kze gaken.